BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH – BIBLIOGRAFISCH – TIJDSCHRIFT
VERSCHIJNT MAANDELIJKS

NEGENDE JAARGANG
Januari 1931

I

Orgaan van het Algemeen Verbond
:-: van Katholieke Boekerijen :-:

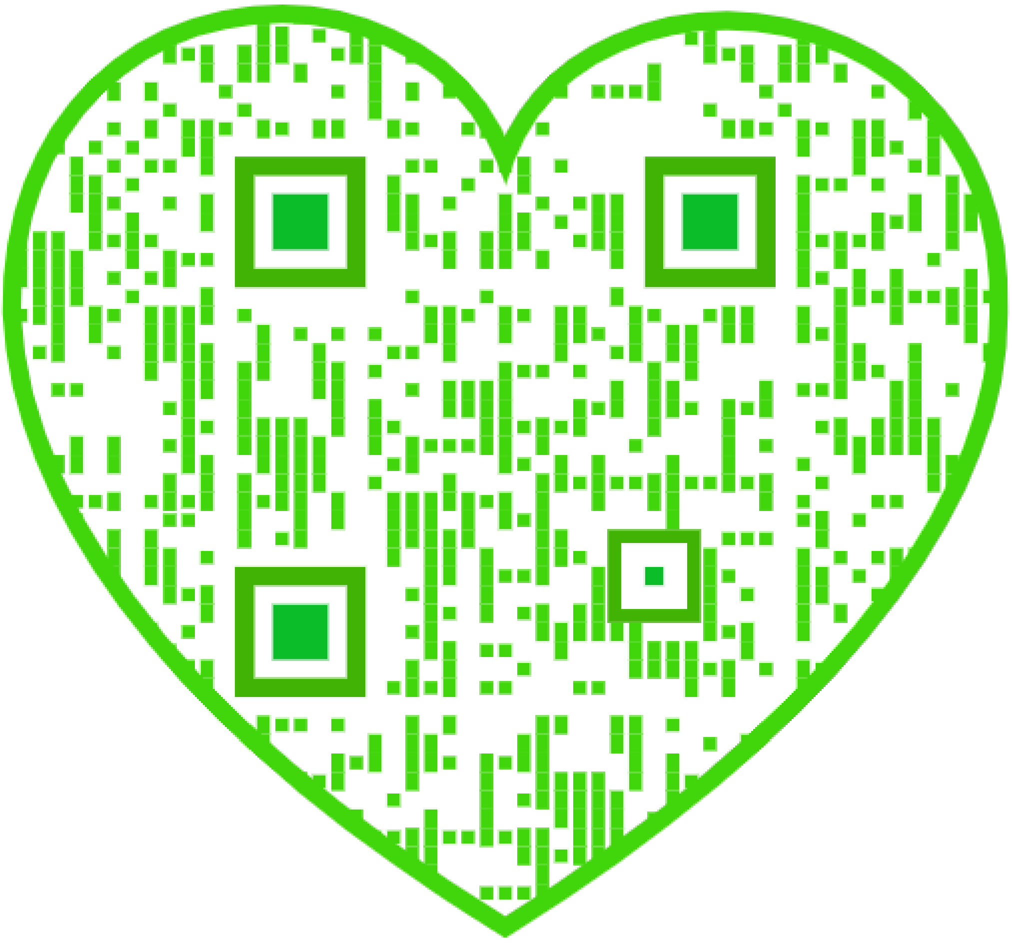

N. V. LEESLUST, ANTWERPEN

Gedichten en Tooneel

M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar** : II. Poëzie. fr. 8.50
JORIS EECKHOUT. — **Onze Priesterdichters** fr. 9.—; geb. fr. 10.50
Zr M. JOZEFA. — **Gezelle-Krans.** Gedichten. fr. 15.—
P. KORNYEY. — **Claudia.** fr. 7.—
W. NIEUWENHUIS. — **Hemelsche Banden.** Mysteriespel. fr. 15.—
A. VAN CAUWELAERT. — **Liederen van Droomen Daad.** (4e dr.) fr. 15.—
A. VAN CAUWELAERT. — **De Vlaamsche Jongeren van Gisteren enHeden, 1910-1927.** fr. 16.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Paviljoen** fr. 30.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Halewyn.** Tragische Ballade. fr. 27.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje.** Prettig speelverhaaltje fr. 9.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Sinte Lutgardis.** Lyries Speelken van gelovige Stemming, in 4 bedr. fr. 10.—
DIRK VANSINA. — **Adam.** Dramatisch Gedicht fr. 18.—
DIRK VANSINA. — **Het Boek der Liefde.** (2e druk) fr. 12.—
DIRK VANSINA. — **De Deemstering der Zielen :**
I. **De Dood der Chimera's.** fr. 5.— II. **Lenore.** fr. 4.—
IV. **De eeuwige Verlossing.** fr. 8.— De drie deelen te zamen fr. 15.—
DIRK VANSINA. — **De Messias** (ter pers) fr. 20.—

Romans en Novellen

RENÉ BAZIN. — **De Slagboom.** fr. 12.—
BLASKO, MARIA. — **Marusja.** Vert. dr. Dr. A. Cardyn. fr. 18.—
JOHN BRINCKMAN. — **Kasper-Oom en Ik.** Volledige uitgave. fr. 20.—
STEPHANIECLAES-VETTER. — **Stil Leven.** Roman. fr. 16.—
FRANS CROLS. — **Heeroom's Nichtje en haar Gezin.** fr. 16.—
M. E. DELLE GRAZIE. — **Onzichtbare Wegen.** Roman. fr. 25.—
M. E. DELLE GRAZIE. — **De witte Vlinders van Clairvaux.** fr. 18.—
LOUISA DUYKERS. — **Gehuwd Leven.** Roman. 2 deelen. elk fr. 12.—
LOUISA DUYKERS. — **Haar Man.** Roman. fr. 15.—
LOUISA DUYKERS. — **Rosa.** Roman. fr. 12.—
LOUISA DUYKERS. — **Stormen.** Roman fr. 20.—
LOUISA DUYKERS. — **Zij die getrouw bleef.** Roman fr. 18.—
H. FEDERER. — **Juffrouw Theresia.** Roman. fr. 15.—
A. HULSMANS. — **Droomleventje.** fr. 22.50
ISABELLE KAISER. — **Rachels Liefde.** fr. 12.—
RICHARD KNIES. — **Hun Pastoor.** Vert. dr. A. Vander Hallen. fr. 17.—
M. SZABO. — **De Roman van het Land.** fr. 20.—
JASSY TORRUND. — **Naar Zonneland.** Roman fr. 22.50
ERNEST VANDER HALLEN. — **Kristiaan.** (2e druk) fr. 13.—
P. VAN OPSTAL. — **Refageeliefde** fr. 5.—
GERARD WALSCHAP. — **Waldo.** fr. 18.—

Opvoeding, Bibliotheekkunde en Bibliographie

H. AUGUSTINUS. — **De Eenvoudige onderwezen.** fr. 10.—
JORIS BAERS. — **De Bibliothecaris als Opvoeder.** (2e druk) fr. 5.—
JORIS BAERS. — **De Catalogen.** (2e druk) fr. 5.—
Dr. FLORIS PRIMS, pr. — **Naar het Geluk.** fr. 5.—
E. VAN DYCK. — **De sociale Ingenieur.** fr. 8.—
BOEKENGIDS. Algemeen Nederlandsch bibliografisch Tijdschrift: 1e jaargang. fr. 10.—
2e, 3e en 4e jaargang elk fr. 24.—
5e en 6e jaargang elk fr. 40.—
7e jaargang fr. 50.—
8e jaargang fr. 35.—
Missiebibliografie fr. 7.—
Modelcataloog St. Michiel : 3e en 4e deel. elk fr. 5.— ; 5e deel fr. 8.—
Wetgeving omtrent de Openbare Boekerijen (3e druk) fr. 5.—

Al deze boeken zijn te bekomen bij
A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

N. V. LEESLUST

ANTWERPEN

Verhalen, Sprookjes en Vertelsels

JOZEF ARRAS. — **Begijnensprookjes.** (2e uitgave). fr. 5.—
JOZEF ARRAS. — **Gekke Vertelsels.** (2e uitgave). fr. 5.—
M. E. BELPAIRE. — **Christen Ideaal.** fr. 8.—
M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar: I. Proza.** (2e uitgave) fr. 8.50
Dr. JORIS CAEYMAEX. — **Gloed** fr. 13.50
Dr. JORIS CAEYMAEX. — **Vertoeven.** fr. 11.—
FRANS CROLS. — **Heeroom's Nichtje en haar Gezin.** fr. 16.—
JORIS EECKHOUT. — **Proza van Vlaamsche Priesters.** fr. 9.; geb. fr. 10.50
RICH. DEWACHTER. — **De Stoker.** Verlucht door J. Verschueren. fr. 10.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Dimfna** fr. 3.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Het Mirakel.** fr. 5.—
SEUMAS MAC MANUS. — **Bij het laaiende Turfvuur.** fr. 9.; geb. fr. 10.50
ALB. STEENHOFF-SMULDERS. — **Sprookjes uit de Schemering.** fr. 6.50; geb. fr. 8.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Kempische Vertelsels.** (2e druk). fr. 6.50; geb. fr. 8.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** fr. 13.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Kristiaan.** (2e druk) 13.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Sprookjes uit den Zomernacht.** Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
ALFONS VAN HOOF. — **Zonnige Kempen.** Met penteekeningen van August Verstreken. fr. 10.—

Geschiedenis, Biografieën en Reisverhalen

M. E. BELPAIRE. — **Antwerpen vóór honderd Jaar.** fr. 6.—
M. E. BELPAIRE. — **Charles Dickens.** fr. 15.—
M. E. BELPAIRE. — **Constance Teichmann.** fr. 20.—
Dr J. CALBRECHT. — **De Vlamingen en de Spaansche Ontdekkingsreizen tijdens de XVIe eeuw in het Oosten.** 30.—
Dr JORIS CAEYMAEX. — **Vertoeven.** fr. 11.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Het Mirakel.** fr. 5.—
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** fr. 8.—
Dr JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** 3 deelen, elk. fr. 20.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Oorlog van Mr Cobbé, 1722-1724.** fr. 30.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Reis van den St. Carolus. 1724.** fr. 30.—
L. REYPENS e. a. — **Eugeen Yoors.** Rijk geïllustreerde prachtuitgave fr. 75.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** (2e druk) fr. 13.—
MAUR. VAN HOECK. — **Schoonheidsvizioenen.** Reisindrukken uit Italie. Rijk geïllustreerde prachtuitgave. 60.—
DIRK VANSINA. — **Dostoïevsky.** fr. 18.—
C. VERVOORT. — **Kardinaal Mercier.** Zijn Leven, Zijn Werk. 2 deelen. elk fr. 25.—

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. K. S. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

N. V. LEESLUST, ANTWERPEN

Jeugd-Serie

LOUISA DUYKERS. — **Jantje.** fr. 7.—
JUL. FESTRAETS. — **Bertje.** fr. 7.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Bobby in Filmland.** fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Geluksvogel.** Vertaald door J. Simons fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **De diamanten Ring.** Vertaald dr. J. Simons fr. 9.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Een kranig Kereltje.** Vert. dr. J. Simons. fr. 14.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Lord Bountiful.** Vert. d. A. Vander Hallen fr. 18.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Sneeuwwitje.** Vertaald door J Simons fr. 12.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Zijn beste Jaar. (Vervolg op "Geluksvogel")** fr. 11.—
LOD. LAVKI. — **Fieneke.** (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Fonske.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Francesco :** 1e en 2e Deel. elk fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Ikkerke en Nikkerke.** (Ter pers). fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De kleine Koning.** (2e druk). fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De kleine Martelaar.** (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De levende Rots** fr. 8.—
LOD. LAVKI. — **Lowieke.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Menschenoffer.** (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Op den Toren.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Op één jaar.** Uit het Leven van een Scout fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Op Reis** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Toontje** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Tuurke.** Avontuur uit het scoutsleven. (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Uit het leven van een Rakker :**

- **1. Mijn Zusterke.** (2e druk) fr. 7.— **4. Mijn Vacantie.** fr. 7.—
- **2. Mijn Broerke.** (2e druk). fr. 7.— **5. Mijn Makkers.** fr. 7.—
- **3. Mijn Professor.** fr. 7.— **6. Mijn Vriend** fr. 7.—

ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje.** fr. 9.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Sinte Lutgardis.** fr. 10.—

Kinderboeken

M. E. BELPAIRE, H. RAM en L. DUYKERS. — **Wonderland.** 8 deelen (4e en 5e druk). elk fr. 8.—
ANTON VANDE VELDE. — **Duimpje's verdere Lotgevallen.** fr. 8.—
GERARD WALSCHAP — **Slimke.** Met prettige kleurplaatjes. fr. 10.—

Godsdienst

ST. AUGUSTINUS — **De Eenvoudigen onderwezen.** Vert. dr. Fr. Vermuyten. fr. 10.—
BEATRYS VAN NAZARETH. **Zeven Manieren van Minne.** Naar den Oud-Vlaamschen Tekst herschreven door Dr J. Caeymaex. fr. 11.
Prof. K. CRUYSBERGHS. — **Onze Verlossing.** Vastenpreken. fr. 6.—
G. STRŒBELE. — **Het Gebed des Heeren.** Vert. d. M. Van Hoeck fr. 8.—
MAUR. VAN HOECK. — **Het zaligende Lijden.** 2e uitgave. fr. 5.—
A. VERDOODT. — **Het Lam Gods.** fr. 6.—

Essays

M. E. BELPAIRE. — **Kunst- en Levensbeelden,** 1e deel 12.—; 2e deel fr. 7.50
M. E. BELPAIRE. — **Het Landleven in de Letterkunde.** fr. 9.—
JORIS CAEYMAEX. — **Gloed.** fr. 13.50
JORIS EECKHOUT. — **Litteraire Profielen.** 2e en 3e Deel. elk fr. 20.—
JORIS EECKHOUT. — **Mannen van Beteekenis** : I. Papini enz. fr. 7.50

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

COMPAGNIE DE L'OZONE (N.V.)

93-99, Elisestraat, BRUSSEL

TEL. 822,68 - 847,27

Zuivering van drinkwater
Volledige inrichtingen voor drinkwater-voorziening
Zuivering van lucht
Zuivering van water voor bierbrouwerijen, enz...
Zuiveren en bleeken van oliën en vetten
Enz..., enz...

LEVERANCIERS VAN:

Ministerie van Koloniën, Union Minière, Géomines, Unatra, Colectric, Winterslagsche Koolputten, Genck, enz., enz.

Te bekomen bij A. S. K. B.:

Zwart-verlakte IJzeren

BOEKSTEUNEN

52 fr. het dozijn

WITTE ETIKETTEN

om om den rug der boeken te plakken
van 7 verschillende breedten 4 fr. de 1000

VULHAARDEN

Cadé en Surdiac

de beste

H. ADINAU

20-24 Aerschotstraat

ANTWERPEN

Elke Openbare Boekerij, Ieder intellectueel Vlaming

ZOU MOETEN BEZITTEN

MODERN WOORDENBOEK

Taalkundig, Encyclopedisch, Geïllustreerd
door **P. J. VERSCHUEREN S. J.,**
Prijs van het I^e^. Deel, in sierlijken band : **45 frank**

Te bestellen bij A. S. K. B.

DE OPENBARE BOEKERIJ
heeft ook als taak haar lezers te leeren inrichten
EEN HUISBIBLIOTHEEKJE!
Een probaat middel daartoe is, hen

LID VAN HET DAVIDSFONDS

te maken, en hun er op te wijzen dat zij, tegen een geringe jaarlijksche bijdrage,
KRIJGEN : de 4-5 flinke boeken die het Davidsfonds jaarlijks uitgeeft;
GENIETEN : de voordrachten, muziek- en tooneelavonden en andere kultureele aktie die uitgaat van de plaatselijke afdeelingen;
PROFITEEREN : van de boekenkoopjes die het Davidsfonds aan zijn leden bezorgt met aanzienlijke prijsvermindering.
Elk Bibliothekaris moet zijn een Propagandist voor het Davidsfonds !

DRUKKERIJ DE BIÈVRE.
BRASSCHAET
TELEFONEN : **Antwerpen 583.95 — Brasschaet 97**
Alle handels- en prachtdrukwerken, boeken, tijdschriften, nieuwsbladen, enz.
Beveelt zich in het bijzonder aan voor het drukken van Catalogen.
MODERNE INRICHTING. — VERZORGD WERK. — SPOEDIGE BEDIENING.

DIETSCHE WARANDE & BELFORT

Prijs voor den Jaargang 1928 : 55 frank.

BEHEER : NERVIERSSTRAAT, 31, ANTWERPEN

VOOR UWE LEESTAFEL:

VOORMEGIDS

Redactie : E. H. BERNAERTS, J. BOON, TH. DE RONDE, enz.
Redactiesecretaris : ANTON VAN DE VELDE
Beheer : « DE STANDAARD », Em. Jacqmainlaan, BRUSSEL
Poscheckrekening n. 162.68

NIEUWERE VAKBOEKEN

FRANS ARRAS. — De moderne Schoenmakerij	fr. 60,—
E. BECKERS. — Formuleboekje voor Electrotechniekers	10,—
I. BAWLY. — Snelloopende Explosiemotoren	13,—
P. L. BOLIER. — Handleiding voor het Scheepsmeten	13,25
G. BROENS. — Het Monteeren van Telefoon-Installaties	71,—
A. J. DYKER. — De Praktijk der Hoogspanningstechniek	56,50
O. F. FOELKEL. — De practische Automobilist	27,50
A. G. FUCHS. — Centrale Verwarming	geb. 82,50
P. GEERVLIET. — De Antenne	6,—
» Iedereen Radio-Reparateur	7,—
» Moderne Radio-Bouwschema's	11,—
F. GLINEUR. — Hoe leer ik Etaleeren?	geb. 35,—
J. L. M. HARDY. — Handleiding voor het gebruik der Schrijfmachine met Methodischen leergang ter Beoefening van het Tienvingersysteem	26,50
N. A. IMELMAN. — Het Koel- en Vriesbedrijf	56,50
E. JANSEN. — Diamantkunde en Diamantbewerking	64,80
J. LUYCKX. — Schakelingen voor Ultra-kortegolfontvangst	7,50
LUC. P. M. MICHIELS. — Handboek voor den Mekanieker	32,50
A. P. OOSTERHOF. — Handboek voor den Loodgieter	85,50
JAN SEBRECHTS. — Mond- en Klauwzeer of Muilplaag, Pootziekte	4,—
M. SIRAG. — Bouwmaterialen	87,50
» — Perspectief	gec. 34,75
J. A. VAN DER KLOES. — Handleiding voor den Metaalbewerker	geb. 116,—
» Handleiding voor den Metselaar	geb. 75,—
» Handleiding voor den Timmerman	geb. 51,—
» Handleiding voor den Verver en den Glazenmaker	geb. 51,—
H. VAN HAVERBEKE. — Huishoudkunde-Gezondheidsleer	10,—
FR. VAN HOUT. — Het Pelskonijn	9,50
F. WIND. — Technisch Vademecum	113,55
X. — Het Boek voor Moeder en Dochter	15,—
« Gevaert Foto-Handboek	15,—

Boeken van L. C. G. Malmberg

7 frank

ZR MA. TERESA. — Voor Roomsche Kleuters. Serie prentenboeken :
I. Mijn Broertje en Zusje
II. Stoute Broer
III. Zus bij het Kribje
IV. Broer en Zus bij 't Opstaan

7.50 frank

B. CASIMIR. — Benneke
A. VAN DIJK. — Met mijn Boekske in een Hoekske
C. VAN LIES. — Klein Broertje
» Klein Zusje
ZR MA. TERESA. — Ik zal je eens wat vertellen
ZR MA. TERESA. — 'n Kleine Rakker en andere Verhalen
C. DE WAAL. — Uit Grootmoeder's Portefeuille

12 frank

J. V. BURGERS. — 'n Prettige Vacantie
B. A. VAN HAAG. — Wim zijn Kabouterkoek
LAMBERT LUCASZ (KEES SPIERINGS). — Zoo'n rare Chinees
A. L. REDUS. — Kees de Does en z'n Politiehond
KEES SPIERINGS. — Wim, de Blauwpit
ZR MA. TERESA. — Twee Vriendjes
D. C. VISSCHERS. — Een Kind van Java
B. V. ZWEGERS. — In 't Oerwoud

12.50 frank

EDGARD. — Van Koning Orgeloos
H. FEDERER. — Een Nacht in de Abruzzen
C. VAN GESTEL. — De Kinderen van Jacques d'Armagnac
GABR. MOERDIJK. — Een Gezellige Middag
ZR MA. TERESA. — Genezen
» Ina
» Miep-ik-ook
WALTERIDA. — Een Indisch Meisje
» Javaansche Legenden

29 frank

H. G. HEIJNEN. — Joolsingel N° 1

24 frank

W. VAN DEN BERG. — Rudi's Avontuur
JOANNES EMONTS. — De Zoon van het Opperhoofd der Bandaris
LINA TERVOOREN. — Bep doet de Huishouding
B. V. ZWEGERS. — De vlammende Woestijn

15 frank

J. V. BURGERS. — Klaveren Drie
EDGARD. — Het witte Muisje
MOEDER MARY LOYOLA. — Jezus van Nazareth
ZR MA. TERESA. — Heintje de Bult
» Smokkelfientje
KEES SPIERINGS. — De Ster van Blauw-Wit

19 frank

W. VAN DEN BERG. — De Avonturen van Wim en 'n Weenschen Jongen
W. VAN DEN BERG. — De Koning van Tjilatjap
W. VAN DEN BERG. — De Vondeling van Simmerath
FRANCIS J. FINN. — De Geheimzinnige Gids
B. C. KLOOSTERMANS. — Gods Volk
MAX. — Giovanni
HÉLÈNE PAGÈS. — Van Godfried en Mechtildis, die ter Kruisvaart togen
H. S. SPALDING. — Geheimzinnige Sporen van Berenklauwen
KEES SPIERINGS. — De 6e van Meneer Franssen
ZR MA. TERESA. — Uit het Dagboek van Henk en Lou
1e deel: Op Reis
2e » Op Curaçao
F. TRAUTWEIN. — Han Spring-in-'t Veld

26 frank

M. S. GROSS, S. J. — Om 'n Schat

27 frank

J. J. VERBEETEN. — Naar Lourdes (Prachtuitgaaf)

Al deze boeken zijn verkrijgbaar bij het

Algemeen Secretariaat voor Katholieke Boekerijen

27, Cuylitsstraat, Antwerpen

Selma Lagerlöf

Lode Opdebeek

NUMMER 1 NEGENDE JAARGANG JANUARI 1931

BOEKENGIDS

Algemeen Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift
Orgaan van het Algemeen Verbond van Katholieke Boekerijen
:-: VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR :-:

REDACTIE en BEHEER:
Alg. Secretariaat voor Katholieke Boekerijen, Cuylitsstraat, 27, Antwerpen
Postcheck: 241.02

Prijs voor België. — Abonnement: 35 frank. — Dit nummer: 5 frank.
Prijs voor Nederland. — Abonnement: fl. 3,50. — Dit nummer: fl. 0,50.

SELMA LAGERLÖF

DOOR

ANTOON THIRY

I

Hoe 't kwam weet ik niet, maar als iets uit een sprookje, als iets uit den mij toen reeds vertrouwden, wonderlijken wereld van den fijnen, Deenschen verteller Andersen, zoo trof mij die naam, toen ik hem, nu zoowat vijf-en-twintig jaar geleden, voor den eersten keer in het raam van een boekhandelaar te lezen kreeg.

En toen ik wat later haar werken las en zoo terloops 't een en ander hoorde van haar leven, versterkte zich die eerste indruk zoo, dat alles wat in betrekking stond met het hooge land waar ze woonde en werkte, in ditzelfde sprookjeslicht kwam te staan.

Nooit ben ik in Zweden geweest, maar ik geloof stellig dat mijn gevoelen mij niet bedrogen heeft. Want klinkt het o. a. niet sprookjesachtig, in dezen onzen harden, bitteren tijd, dat ginder in dat verre land de gevangenissen de eene na de andere gesloten worden bij gebrek aan boeven, en men er de cipiers naar huis zendt om er in vrede hun tuintje gaan te bewerken?

Vlaanderen, mijn land, God geve dat het ook eens van U gezegd zal kunnen worden!

Men hoeft niet ver te zoeken bij Selma Lagerlöf, om al dadelijk, midden in het sprookje te zitten.

Bij haar geboorte, dien 2n November 1858, op de stamvaderlijke hoeve Mórbacka, is het er reeds.

In een harer bundels: « En saga om en saga och andra sagor » (Een verhaal van een verhaal en andere verhalen) komen « Twee voorspellingen » voor, die in de Hollandsche vertaling zijn ondergebracht in

den bundel: « Herinneringen » en die het mooiste sprookje vormen dat men verzinnen kan.

Even na de geboorte van het kindje, komt er op de oude hoeve bezoek van Tante Wennervik, de vrouw van den predikant, en samen met de oude Mevrouw Lagerlöf, de grootmoeder van Selma, spreken ze over het borelingske en wat haar in het leven zal te wachten staan. Tante Wennervik kan de kaart leggen. Op 't aandringen van Grootmoeder, haalt ze haar boek kaarten uit den réticule en legt ze uit in vier rijen van negen. Dan begint ze die te tellen, vooruit en achteruit, en bij de zestiende houdt haar mageren vinger stil. En ze voorspelt:

Het kindeke zal wat ziekelijk zijn en blijven ook, haar heele leven door. Ze zal vele en lange reizen maken en menigen keer moeten verhuizen. Ze zal veel met boeken en papieren te maken hebben, en trouwen zal ze nooit. Ze zal lief en bescheiden zijn.

Nog meer wil Tante Wennervik voorspellen maar Grootmoeder houdt haar tegen.

« Ik ben blij, dat ik te weten kwam, dat ze een goed mensch wordt. Dat is eigenlijk het eenige wat van belang is, » zegt ze.

De voorspellingen van de oude Tante Wennervik vielen al gauw uit.

In haar jeugdherinneringen, gebundeld onder den naam der ouderlijke hoeve: « Morbacka », vertelt Selma Lagerlöf in het hoofdstuk: « De Paradijsvogel », hoe ze amper drie jaar oud, leed aan kinderverlamming en hoe ze tijdens een herstellingskuur aan zee, van gespannen verwachting om een « paradijsvogel » te zien die zich op het zeilschip van een bevriend zeekapitein bevond, daarvan genezen werd en 't gebruik harer beenen terug kreeg.

Het ziekelijke meisje zat veel bij Grootmoeder, die in een hoekje van de canapé dag in dag uit kousen zat te breien voor haar kleinkinderen en die binstdien sprookjes en sagen vertelde en het kind inleidde in de wonderwereld der fantazie. Maar het was geen zin-looze fantazie, lijk die waarmee de jeugd van heden al te veel verward en bedorven wordt.

Precies zooals alles door de overlevering tot ons gebracht en door den tijd gelouterd en veredeld, hadden die sprookjes en sagen een diepere beteekenis.

In haar schoonsten bundel verhalen, de beroemde « Christuslegenden », getuigt Selma Lagerlöf ervan als ze ons het kleine verhaal van Jezus' geboorte navertelt, zooals zij dit van haar Grootmoeder hoorde. Sinte-Jozef gaat uit om vuur te halen en komt terecht bij een nijdigen herder, die een anderen mensch het licht in de oogen niet gunt. De honden willen Sinte-Jozef bijten doch hun muil blijft open staan en 't lukt hun niet; de herder raapt zijn staf op om hem te slaan, doch ook de staf weigert dat te doen; zelfs het vuur dat hij met bloote handen opraapt en in zijn mantel laadt weigert hem te verbranden. De booze herder begrijpt niets van deze wonderen, volgt nieuwsgierig Sinte-Jozef en belandt in het stalleken waar het Kindeke Jezus ligt. Hij ziet het

Kindeke, ziet de Moeder, ziet hun armoe en hij betuigt hun barmhartigheid met hun zijn schaapspels aan te bieden. Dan gaan zijn oogen open. Hij ziet de engelen die rond het stalleken vliegen, ziet de engelen in den hemel, hoort hun hosanna-gezang en wordt hun vreugde gewaar. En Grootmoeder besluit haar verhaal met te zeggen dat ook wij dat kunnen. Kaarsen noch lampen zijn daarvoor noodig, noch 't licht van zon of mane. Waar 't op aankomt is « dat wij zùlke oogen krijgen die Gods heerlijkheid kunnen zien ».

Aan de oogen ligt het, of beter gezegd nog aan onzen innerlijken blik, aan onze eigene ziel. Als er liefde is, zal niets gesloten blijven. Tot op den grond der dingen zult ge kunnen schouwen. Dat was de les van Grootmoeder. En Selma Lagerlöf heeft die niet vergeten.

Laatst verwonderde zich een bekend Hollandsch criticus over het buitengewone succes harer werken. Hij vond ze rammelend van compositie, primair van psychologie en wat weet ik al daarbij nog. 't Was een kunstig, intellectueel essay over Selma Lagerlöf's tekortkomingen, dit dan volgens moderne literaire begrippen en aesthetische eischen. Een ding vergat die knappe criticus echter te onderscheiden : de liefde waarmee de schrijfster zich over haar menschen gebogen had, de liefde waarmee ze die in zich had opgenomen en bovenal : uitgebeeld. En ook vergat hij dat er buiten hem nog lezers zijn, die zich kritiekloos kunnen overgeven aan hun lektuur en een werk waardeeren naar de maat van wat het aan nieuw leven wekt binnen in hen, naar de maat van wat het hun bewust maakt.

Een tweede gebeurtenis die van beslissenden invloed was op Selma Lagerlöf's leven, is de kennismaking met een soort Indianenboek dat Oceola heet. Ze kent de Zweedsche sagen, kent de sprookjes van Andersen en ook o. a. een Algemeene Geschiedenis voor Vrouwen, maar een roman had ze nog niet in handen gehad. Nu heeft ze er een. Ze verslindt hem gewoon. En na Oceola komen er andere aan de beurt. Haar ziek been verhindert haar deel te nemen aan 't leven en 't spel der anderen, en haar vader en moeder laten haar vrijelijk lezen. Dit wekt in haar het verlangen ook eens zoo iets te maken. Schrijfster worden, romanschrijfster, wordt haar ideaal.

Een kortstondig verblijf in Stockholm en 't bezoek, bij die gelegenheid, aan den schouwburg doet haar verlangen naast de romans ook tooneelstukken te kunnen schrijven. En als ze daarop, bij een droomerig slenterpartijtje door het bosch achter hun huis, een versje van twee regeltjes aaneenrijmt :

> Det är så mörkt under lindarne,
> Så ängsligt stilla i vindarne.
> (Het is zoo donker onder de linden,
> Zoo angstig stil in de woningen).

komt daarbij nog de hartstocht voor de dichtkunst.

Intusschen ging het leven verder zijn gang op Morbacka. Men werkte er hard, zong er 's avonds de zoo geliefde liederen van den

Zweedschen dichter en zanger Bellman en vertelde er van 't vroolijke leven en 't vertier dat vroeger heerschte op de hoeven en landhuizen in den omtrek.

Maar 't ongeluk mengde zich ook een beetje met het leven aldaar. 't Ging met het bedrijf zelf van Vader Lagerlöf niet te best. Er werd veel geld verloren. En zoo gebeurde het dat Selma gedwongen was uit te zien naar een broodwinning. Ze zou onderwijzeres worden en op twintigjarigen leeftijd reisde zij naar Stockholm om er aan het Seminarium (Normaalschool) te studeeren. Op een schoonen morgen wandelde ze, met eenige boeken onder den arm, door de Malmskildnadstraat. Ze hadden op school juist les gehad in letterkunde en waarschijnlijk wel over de Zweedsche dichters Bellman en Runeberg, want 't was aan die twee schrijvers dat ze liep te denken, zooals ze 't zelf vertelt in heur « Een verhaal van een verhaal ». Ze vond dat de goedige krijgslieden van Runeberg en de zorgelooze drinkebroers van Bellman wel de allerbeste stof vormden die een dichter onder handen kon hebben. En toen opeens kreeg ze een idee : « De wereld waarin gij leefdet, thuis in Wermeland, was niet minder eigenaardig dan die van Fredman (de held van Bellman) of van Vaandrig Stal (de held van Runeberg). Als ge die maar meester wordt, hebt gij ten minste een even goede stof als die twee ».

Al die verhalen die thuis verteld waren, al die menschen die zich bewogen hadden in hun streek en waarover ze honderden dingen gehoord had, die zou ze verwerken.

Zoo ontstond « Gösta Berlings saga ».

't Was voor de jonge schrijfster een heele onderneming.

Ze bewonderde de groote realistische schrijvers van dien tijd. bewonderde hun manier van schrijven, en in hun proza probeerde zij die geschiedenissen van romantiek en avontuur te woord te brengen.

Natuurlijk, 't mislukte.

Totdat ze tot het besef kwam dat die stof een eigen stijl vroeg, hàar stijl. En zie, toen vloeide het er uit. Als in een roes volgde 't eene hoofdstuk op 't andere.

In die dagen, 't was in 't voorjaar van 1890, schreef het tijdschrift « Idun » een prijsvraag uit voor een novelle van omtrent 100 bladzijden. Ze zond een vijftal hoofdstukken in, die eenig verband met elkaar hadden, en in November, toen ze reeds begon te twijfelen, kreeg ze 't bericht dat haar werk bekroond was.

Vijf hoofdstukken zouden dus verschijnen, maar dat was bijlange nog niet het boek zooals ze 't hebben wou. Hoe zou zij, met haar werk als onderwijzeres, het klaar spelen het ooit af te werken? Zou ze daar den tijd voor vinden?

En zie, toen was er daar een goede vriendin die zich over het schrijvende onderwijzeresje ontfermde. Ze liet haar vacantie nemen en bij een goede kennis, waar ze rust genoot en goede verzorging, werd « Gösta Berling » afgewerkt in den vorm zooals wij hem nu kennen.

II

« Gösta Berlings saga » was Selma Lagerlöf's eerste werk. Het maakte haar met den slag beroemd in heel Europa. Ze noemde het « sage » en terecht, dat is het ook. Een groot, omvangrijk epos met honderden personen in, een opeenvolging van episoden die slechts in los verband staan met het hoofdthema : het wilde leven van Gösta Berling en zijn langzame loutering. Op het landgoed Ekeby, met zijn ijzermijnen en zijn smederijen waar het beroemde Zweedsche ijzer gesmolten wordt, heerscht een vrouw, de Majoorske genoemd Zij is er heer en meester en haar man, de Majoor is er van geen tel. Hij is veel ouder dan zij en al had ze als jong meisje een anderen lief, den armen maar edelen Altringer, haar ouders dwongen haar met hem te trouwen.

In een der vleugels van Ekeby heeft zij een troep oude, rondzwervende mannen ondergebracht, hier en daar opgepikt, afgedankte officieren, verloopen artisten en zoo meer : de Kavaliers. Ook Gösta Berling, den genialen maar verloopen dominee, die zich van kant wou maken, redde zij en gaf hem een plaatsje bij de Kavaliers.

Door den laster van den boozen Sintram, een nijdas die op een nabijgelegen landgoed woont, wordt de Majoorske gedwongen Ekeby te verlaten en nu zijn 't de Kavaliers die met Gösta Berling aan hun hoofd de leiding van het bedrijf op zich nemen. 't Spreekt van zelf dat er van werken niet veel in huis komt. Een reeks van avonturen ontwikkelt zich 't een uit 't ander, heel de streek wordt in rep en roer gebracht, en Ekeby zou fataal ten gronde zijn gegaan als een volksoproer de Kavaliers niet verdreven had en er de orde hersteld.

Gösta Berling vindt daardoor echter zijn weg terug en ook in de Majoorske, op haar sterfbed, ontwaakt weer het reine, gave meisje van vóór haar huwelijk, dat Margaretha Celsing heette.

Het heele boek is geschreven in een rhythmischen, bewogen stijl met tusschen de handeling, veel lyrische beschouwingen, wat ieder hoofdstuk opheft tot een sprookjesachtig gedicht.

Zekerlijk, van modern, literair standpunt uit, zou er op de psychologische bewerking van elk der daarin voorkomende personen — Gösta Berling zelf en Gravin Ebba Dhona niet te na gesproken — veel te becritiseeren vallen. Ik zeg : van modern, literair standpunt, gebonden dus aan beschouwingen van onzen tijd. Maar dit boek wil niet van dezen tijd zijn. Het is een « sage », staat buiten en boven dezen tijd en dient niet gelezen worden met den critischen, intellectueelen zin waarmede men b. v. een fransch roman leest.

De schrijfster silhouetteert slechts haar figuren, brengt ze dadelijk in actie en trekt zich dan terug om het groote, aanvullende werk : het zich bezinnen over de werelden die in deze personen leven, aan den lezer zelf over te laten.

Om dat te vermogen is er van de zijde van den lezer een kapitaal ding noodig : volledige overgave.

Over de verhouding : schrijver en lezer, zou er in verband met

deze schrijfster danig veel te zeggen zijn. Trouwens niet alleen met haar, doch zoowat met alle groote Skandinaven. Nooit dringen zij zich op den voorgrond, vertellen alles zeer gewoon en gemoedelijk, zoo gewoon mogelijk. Zij voelen zich ondanks hun uitgesproken en scherp-omlijnd individualisme, steeds in « dienst », wat een spontaan en oprecht contact met den lezer bewerkstelligt. Deze, wat ik noemen wil: « houding der ziel » van den schrijver tegenover het leven in het algemeen en zijn kunst in 't bizonder, lost het raadsel op hunner buitengewone verspreiding. Daardoor ook, al gebeurt er in « Gösta Berling » veel wat moreel gesproken niet door den beugel kan, komt het dat nergens de « zonde » bedekt wordt of goedgekeurd. Er wordt in gestreden, velen vallen, doch in allen zit ten minste de wil om weer op te staan. Steeds stelt de schrijfster het « goede » op den voorgrond en het is met een gekwetst doch ontfermend hart dat zij zich buigt over den zwakken zondaar.

Wat ook een der bekoorlijkheden dezer kunst uitmaakt is de eenheid die de schrijfster te houden weet tusschen de menschen en de dingen. De dingen leven mee het leven der menschen, zijn symbolen van wat er in hun ziel omgaat, nooit wordt die samenhang verbroken en daardoor groeit er vóór onze oogen een prachtig aaneengesloten wereld, waarin alles zijn vaste, bestemde plaats heeft en meewerkt aan het gebeuren, precies zooals in het sprookje, maar dan op een veel hooger plan.

Na « Gösta Berling » bouwde Selma Lagerhöf verder het zoo prachtig begonnen werk verder op.

Achtereenvolgens verschenen alstoen:

« De Koninginnen van Kungahälla ».

« De Mirakelen van den Antikrist ».

en ook die stemmige, teere roman: « En Herrgårdssägen »: « De Sage van een Heerenhof » (1)

Gunnar Hede, de zoon van het oude heerenhof « De Monnikshut », wordt krankzinnig tengevolge van het zwaar verlies in een sneeuwstorm van een groote kudde geiten waarmee hij op weg was naar het Zuiden. Hij had zoo gehoopt er een flinke som mee te verdienen, ten einde het zwaar-belast heerenhof waar zijn oude moeder woont, weer vrij te koopen en nu dit hem ontschiet benevelt zich zijn verstand. Prachtig is die tocht uitgebeeld door het eindelooze bosch, het blaten der hongerige geiten die een voor een neerstorten en worden ondergesneeuwd en het groeien van den waanzin in 't hoofd van den armen jongen. 't Verleden is uitgewischt en hij wordt nu een zotte marskramer, dien de jongens achternaroepen met den scheldnaam van « geitebok », en voor wien alle dieren, paarden, honden, katten, niets anders zijn dan geiten die hij angstig en al groetend ontwijkt. Dit duurt zoolang tot Ingrid, een arm

(1) Zal eerstdaags in een Vlaamsche navertelling verschijnen bij « Die Poorte » te Antwerpen, onder den titel: « De Historie van de Monnikshut ».

foorkind dat opgenomen werd in een predikantsfamilie, op wonderlijke wijze in zijn leven treedt, op de « Monnikshut » komt en dank zij haar onbevangen, volhardende liefde den jongen man — die haar, toen ze als schijndood reeds in het graf lag, aan den dood ontrukte — geneest van zijn waanzin.

Na dit laatste boek deed Selma Lagerlöf een reis naar het Heilig Land en als vrucht daarvan verscheen in 1901-1902, de omvangrijke, schoone roman « Jeruzalem ».

Het boek is zoowat het tegenovergestelde van « Gösta Berling »' Zoo avontuurlijk en bewogen dit eerste boek is, zoo ingetogen en sober is het laatste.

Een paar Värmlandsche boerenfamilies, met Ingmar Ingmarsson aan het hoofd, maken zich los van hun land, hun hoeven en alles wat hun lief is en wijken uit naar 't Heilige Land om daar een kolonie te stichten.

Veel sterker nog dan « Gösta Berling » boeit dit boek door de dramatische kracht waarmee de heele ontwikkeling geschilderd wordt.

De inzet is meesterlijk. Ingmar staat voor een zwaar probleem en terwijl hij aan 't ploegen is ziet hij als in visioen den hemel opengaan en verschijnt er bij zijn voorvaderen die er in een lange rij bij elkaar zitten. Zijn vader wijst hem op zijn plicht, en hoezeer 't ook tegenwringt, hij onderwerpt zich en volbrengt wat hem is opgelegd : hij rijdt naar de gevangenis en brengt de vrouw die door zijn schuld tot misdaad kwam en veroordeeld werd, als zijn wettige huisvrouw op de oude, eerbiedwaardige hoeve waar tot nu toe niets anders dan strenge, hoogstaande menschen regeerden.

Buitengewoon is ook de beschrijving van het vertrek der boeren die zich rond Ingmar geschaard hebben en hem volgen naar Palestina.

Jammer dat het tweede deel van dezen roman, waarin het leven dezer menschen in Jeruzalem beschreven wordt, niet op het hetzelfde peil staat als het eerste.

Doch al zakte haar werk daarin een beetje, in het volgende boek steeg het weer hoog boven het voorgaande uit in dien prachtigen bundel verhalen over Jezus-Christus, de beroemde «Christuslegenden». (1)

't Boek wordt geopend met een verhaal « De Heilige Nacht ». Selma Lagerlôf's grootmoeder vertelt haar op een Kerstnacht, terwijl heel het huis ter kerke is en zij alleen, het oude Grootje en het zieke meisje zijn achtergebleven, van Jezus' geboorte. Blank en teer als een Kerstnacht zelf is dit verhaal en toch zwaar van beteekenis. Slechts hem die volgens de wet van het toen geboren goddelijk Kindje, barmhartigheid kan betoonen, zullen de oogen opengaan en hij zal Gods heerlijkheden zien. 't Verhaal is als een zacht praeludium voor wat daarop volgen zal.

(1) In een Vlaamsche navertelling verschenen bij « Die Poorte » te Antwerpen, die o. m. achtereenvolgens de werken van Selma Lagerlöf op de Vlaamsche boekenmarkt zal brengen.

Zeker, deze volgende verhalen kunnen als zelfstandig beschouwd worden, maar toch verraadt hun schikking en opeenvolging een meesterhand in de compositie van het boek.

Na dien teeren, reinen aanhef volgt in « Christuslegenden » : « 't Visioen van den Keizer ». Keizer Augustus beklimt in den nacht van Jezus' geboorte met zijn hovelingen het Kapitool, waar men voor hem als voor een god een tempel zal bouwen. De nacht is zwaar en geheimzinnig als geen. Een oude sibylle opent voor den Keizer den nachtelijken horizon en laat hem een arm rots-stalleken zien met neergeknielde herders vóór den ingang. Binnen in den stal ziet hij een jonge moeder op de knieën vóór een kindeke dat op wat stroo ligt.

« Ave Cesar! » zegt de sibylle met een grijnslach. « Daar is de God, die ten top van het Kapitool zal aanbeden worden! »

Het heele leven van Jezus wordt nu gevolgd in « De Bron der Drie-Koningen », in « De Onnoozele Kinderen », « De Vlucht naar Egypten », « In 't Dorpke Nazareth », « In den Tempel » om te cumuleeren in die lange, meesterlijke novelle « De Zweetdoek van Sinte-Veronica » die tot het schoonste mag gerekend worden wat de wereldliteratuur voortbracht en waarin op dramatische wijze Jezus'kruisweg naar den berg Golgotha geschilderd wordt.

't Visioen van Jezus aan 't Kruis volgt nu nog in de legende. « 't Vogelke Roodborst » en dan daalt de lijn van het boek zacht neerewaarts naar 't gebied der eigenlijke legende.

In « Onzen-Lieven-Heer en Sinte-Pieter » wordt nogmaals gewezen op de ontzaglijke beteekenis der christelijke liefdewet. Op 't laatst komt het middeleeuwsch verhaal « De Kaarsvlam » waarin de schrijfster vertelt van een ruwen, vechtlustigen pocher die langs wonderbare wegen — door een krankzinnige wedding — een barmhartig, vroom man wordt, en dat eindigt met: « want wat er werd uitgewerkt door het licht, dat in donkere tijden van Jeruzalem is uitgegaan, dat is niet te meten of te berekenen ».

Vele romans en bundels verhalen verschenen er nog na de « Christuslegenden », zooals : « De Schat van Heer Arne », « De Keizer van Portugaal », « 't Huis van Lilliencrona », « De Voerman », « De Banneling », « De Ring van Löwensköld », « Machten en Menschen », « Legenden », « 't Verhaal van een verhaal en andere verhalen », « Morbacka », « Onzichtbare Ketenen », « Kavaliersnovellen », « Anna Svärd ». Doch 't zou te ver voeren om ze allen een voor een te behandelen in dit opstel dat niets anders wil zijn dan een kort woordje ter kennismaking.

Eèn boek echter moet nog even naar voren worden gebracht en dat is S. Lagerlöf's omvangrijk werk voor kleine en groote kinderen: « Niels Holgerson's Wonderbare Reis » (1906-1907).

De Zweedsche regeering had haar verzocht een aardrijkskundig leesboek te schrijven over Zweden ten gebruike der scholen. 't Hield haar een tijdlang stil in groote verlegenheid. Ze wist niet hoe ze

't aanpakken moest en zelfs kwam ze toen tot het besluit het plan maar op te geven. Maar toch kon ze er zich niet heelemaal los van maken. Ze nam zich voor de stad te verlaten en naar buiten te gaan. Misschien kwam er daar wel klaarheid en ook inspiratie.

En waarlijk het lukte. Haar pen kwam los en 't verhaal van Niels Holgerson, den ondeugenden bengel, den dierenplager, die niet mee ter kerke wou met zijn ouders, door den huisdwerg veranderd werd in een kaboutermanneke en dan door de lucht met een vlucht wilde ganzen over heel Zweden van de eene pleisterplaats naar de andere mee moet, werd geboren. Niels en de ganzen, die onder de leiding reizen van de leidstergans Akka van Kebnekaise, beleven honderden avonturen en tusschendoor wordt het Zweedsche leven ons beschreven zoo duidelijk dat wij 't nooit meer vergeten. Alles krijgt er zijn plaats in : de landstreken, de dieren, het boerenleven, de steden, 't verleden van 't land, de nijverheid, de laplanders in hun hooge Noorden, de folklore, de scholen, tot het vraagstuk der uitwijking toe. En daarbij blijft het echter niet. Niels betert zich intusschen, hij wordt een eerlijke, trouwe jongen die weet wat mag en wat niet mag en die daarom ook van zijn ban verlost wordt en terugkeert bij zijn ouders op de kleine hoeve in 't schoone Värmeland.

Goed doen, bleef de leus van Selma Laferlöf. In al haar werken treedt die hang van haar ziel buitengewoon sterk naar voren. En toen ze in 1910 vereerd werd met den Nobelprijs was haar eerste gebaar het ouderlijk Mórbacha, dat ze uit nood hadden moeten verlaten, terug te koopen en er haar oude moeder weer binnen te brengen.

Meer nog dan door haar boeken liet ze in haar ziel kijken toen ze bij die gelegenheid die fijne rede uitsprak die we lezen kunnen in heur : « Machten en Menschen ».

Op stille, bescheiden toon vertelt ze van haar reis naar Stockholm en hoe ze, terwijl haar reisgenooten sliepen, aan haar vader begon te denken en hoe jammer ze 't vond dat hij dit nu niet beleven mocht. En in haar droomgedachten vaart ze ten hemel en komt er bij haar Vader. Hij zit in zijn schommelstoel op een groot, zonnig grasveld en leest in de Fritjofsage. Ze groeten elkaar en dan zegt ze hem dat ze om raad komt vragen, want dat ze in groote schulden is geraakt. Gelukkig is het geen geldschuld, zegt ze. Maar Vader is niet van haar oordeel, hij vindt de andere schulden veel erger. En ze vertelt hem dan aan wie ze allemaal schuld heeft. In de eerste plaats aan hem zelf, die zijn kinderen, de Bellmansliederen leerde en hun voorlas uit Tegner en Runeberg en Andersen. Ook aan de zwervende Kavaliers die op Morbacka logeerden, aan de menschen in hun hutten die haar spookgeschiedenissen en legenden vertelden, aan de boeren uit Dalecarlië die naar Jeruzalem trokken, aan de groote Noren en de groote Russen, aan de eigen Zweedsche schrijvers, aan al dezen die haar zou trouw geholpen hebben in haar leven. Vader vindt dat alles, heel, heel erg. Maar 't is nog niet alles, zegt ze. En dan vertelde ze hem « het » en

vraagt hem hoe ze ooit die schuld van dankbaarheid zal afdoen.

Vader peinst een oogenblik na en antwoordt dan : « Ik wil hier niet langer zitten denken over iets, waar niemand in den hemel of op aarde op antwoorden kan. Als gij den Nobelprijs hebt gekregen, dan wil ik maar blij zijn! ».

En dien raad volgde zij nu op en noodigde iedereen uit mede den beker van dankbaarheid te drinken, ter eere van de Zweedsche Academie.

Hij die goed is, werkelijk goed, is ook nederig, kan ook dankbaar zijn. En ook leeft hij mede met zijn evenmensch.

Dit mocht ik op treffende wijze ondervinden toen wij, samen met haar toestemming om haar werk voor Vlaanderen na te vertellen, de volgende groet aan ons volk toekwam, waaruit blijkt hoe innig en begrijpende, zij onzen ontvoogdingsstrijd volgt :

Mårbacka 2 okt. 1930

Jag lyckönskar Flanderns gamla, uppvaknande folk till att unga få genomleva morgonens friskhet och glädje, vårens salighet.

Selma Lagerlöf

Wat in Vlaamsche tale beteekent:

« Ik wensch het oude ontwakende volk van Vlaanderen geluk nu het weer beleven mag de frischheid en de vreugde van den morgen, het geluk van de lente. »

Zoo is Selma Lagerlöf. Dat straalt uit al haar werken en werkt veredelend op allen die haar lezen. En dat is iets wat ze gemeen heeft met dien anderen groote uit het Noorden, den Noor Björnstjerne Björnson, van wie die gulden waarheid afkomstig is:

« Benader het leven gebogenhoofds en het leven zal naar U toekomen, warm en mild. Heft gij echter het hoofd op, zoo zal het vluchten van U en U alleen laten. »

Selma Lagerlöf heeft dien stelregel toegepast. En nu mag het eene boek van haar wat beter uitgevallen zijn dan het andere, alle zijn ze gebouwd op liefde, op nederige overgave. Ze brengen den lezer geluk en vandaar ook dat ze, ondanks alles wat moderne, verintellectualiseerde critici er mogen van zeggen, van alle tijden zullen blijven, een blijvend bestanddeel van het beste dat de wereldliteratuur ooit voortbracht.

LODEWIJK OPDEBEEK

Geen nood dat ge dezen naam ooit zult ontmoeten in een litterair tijdschrift of in een latere geschiedenis van de letterkunde. Misschien is Boekengids ook het laatste tijdschrift dat aan dezen werkzamen mensch een in memoriam zal wijden. Laat ons ook alvast erkennen dat het zeer omvangrijk oeuvre van Opdebeek met onze fraaie letteren betrekkelijk weinig uitstaans heeft, en alleen met het oog op zijn ruime aanwezigheid in de Openbare Boekerijen recht heeft op de belangstelling van de lezers van dit tijdschrift.

Wie uit noodzaak des gebods ooit wat met het Vlaamsche boek te maken kreeg — inzonderheid de titularissen van kinderboekerijen en de eerwaarde economen onzer kollege's die elk jaar verlegen zitten met den aankoop van prijsdeeling-materiaal — zal wel evenzeer vertrouwd zijn met allebei de aspekten van Opdebeek's aktiviteit : de uitgever en auteur. Voor de arbeidzame, wilskrachtige en ondernemende boekuitgever en handelaar, die in het voor ons zoo schemerig tijdperk van het vooroorlogsch boekwezen een durf en een aanpakvermogen heeft in 't werk gesteld waarvoor we zoo stilaan geleerd hebben respekt te voelen, allen lof. Als auteur moeten we onderscheiden de zakenmensch die voor eigen rekening een massa kindersprookjes en andere populaire werken en navertellingen schreef, waarbij hoofdzakelijk de bedoeling voorzat in den onmiddellijken nood aan bruikbare volkslektuur en... uitgeversmateriaal te voorzien. Daarnaast staat de auteur van enkele meer verzorgde werkjes met min of meer litteraire allures die hij dan ook onder zijn werkelijken naam uitgaf : «Peters Kind», «De Tranen van St Pieter», en het niet onverdienstelijk boekje « Bloemekens van den Vlaamschen Rozelaar » dat in de eerste plaats een verzameling herinneringen is aan figuren uit de vooroorlogsche taalstrijd en letterkunde.

Lode Opdebeek die in zijn jonge mannenjaren lang te Brussel woonde, maakte daar het episch tijdperk der Vlaamsche beweging door met de romantische leiders die toen halve goden waren; de woelige klubs, de schemerige lokalen, de avondlijke bijeenkomsten, diskussies zonder einde; vlammende artikels, daverende protesten, luidruchtige meetingen, en vele kurieuze typen.

Uit deze herinneringen van het vooroorlogsch flamingantisme en literatuur ontstonden zijn « Bloemekens » die alleen dit nadeel hebben dat ze soms wat al te persoonlijk zijn en zóó den auteur zelf gedurig op den voorgrond brengen. De « Tranen van Sint Pieter » zijn een goed stuk volksche fantasie, en er zijn verder in onze boekerijen minder interessante en onbeduidender werken geschreven dan « Artistenleven », « Op Reis in Vlaanderen » en « In Duitsche Dagen ». Het is niet doenlijk hier een lijst op te stellen van de massa werkjes die Opdebeek uitgaf onder zijn eigen naam of onder de pseudoniemen G. Raal, Bert

Koenen, Lodewijk van Laeken en K. Bouter. Het zou overigens geen nut hebben, aangezien ze alle zoowat van dezelfde gehalte zijn en op geen enkel een aanmerking voor wat betreft de bruikbaarheid moet gemaakt worden, behalve misschien de doorloopende, hoewel uit den aard der onderwerpen niet opvallende neutraliteit. In dien zin staan zijn kinderwerkjes ook mijlen boven die van A. Hans die gewoon een bespotting zijn van de meest elementaire eischen van een bruikbaar volksboek.

Als journalist toonde hij eveneens een aktiviteit en een onderlegdheid als reporter en kroniekschrijver zooals niet velen in dit land van goedkoope en oppervlakkige journalistiek hem dit hebben nagedaan. Lode Opdebeek was geboren den 19 Juni 1869 en overleed den 4 Mei ll., 61 jaar oud. Hij was een goed mensch en een onverzettelijk werker : het schoonste wat we van hem zeggen kunnen is dat hij niets dan goeds heeft nagelaten.

Onder zijn werkelijken naam gaf **L. Opdebeek** uit:

BLOEMEKENS VAN DEN VLAAMSCHEN ROZELAAR. — V, 88 : 92 (Rec. 5709)
DE BOERENKRIJG. — V, 83.9
OP REIS IN VLAANDEREN. — V, 83 : 91 (Rec. 7505)
PETERS KIND. — V, 83 (Rec. 1088)
DE TRANEN VAN ST PIETER. — V, 89: 83
VAN ROET TOT RIPPEKE. — IV, 83.8 (Rec. 1445)

Onder den deknaam **K. Bouter** :

Een dertigtal afzonderlijk-uitgegeven sprookjes en vertellingen, alle te rangschikken onder VIB, 83.

Onder pseudoniem **Lodewijk van Laeken** :

Een zestal vaderlandsch-historische romans, alle onder V, 83.9 te klasseeren.

Onder deknaam **Bert Koenen** :

Enkele populaire biografiën van wetenschapsmenschen en kunstenaars, die alle in de kategorie VIA, 83.92 vallen.

Eveneens een verzameling « SPROOKJES VAN DE GEBROEDERS GRIMM ». — V, 83.8 (Rec. 6325).

Ten slotte onder den deknaam **G. Raal** :

ARTISTENLEED. — IV, 83.8 (Rec. 1069)
HET BULTJE DAT VOOR MARIA GOOCHELDE. — VIB, 83
IN DUITSCHE DAGEN. — V, 89 (Rec. 885)
SOLDATENTYPEN UIT DEN GROOTEN OORLOG. — V, 83 : 89 (Rec. 1592)
WAAROM ARMOEDE EN ELLENDE OP DE WERELD RONDDWALEN. — V, 83 (Rec. 2130)

ROMANKRONIEK

Misschien bestaat er in de wereld geen onprettiger en overigens on-natuurlijker werk dan dat van den recensent. In een paar dozijn plaatsen van Vlaanderen en Nederland zitten misschien op dit oogenblik menschen gebogen over hun schrijftafel: ze staan open en vrij voor het leven of hebben het leed geproefd waarvan elk mensch zijn aandeel ontvangt. Maar in elk geval heeft dit leven hen te pakken: er zijn bittere ervaringen geweest en scherpe strijd; leed en désillusies en onmetelijk, alles overstroomende vreugde; hartstocht, liefde, verlangen, een schroeiende pijn, een heftige begeerte, een plots inzicht, angst, geheime diepten die niemand vermoedt, verblindend licht, ontmoetingen, blikken, herinneringen, strijd, verlangen, droomen, en al datgene waar geen woorden voor zijn. De geest werkt onder hooge spanning; vlammen slaan door het lichaam tot in het hoofd: er was gesproei van vonken, geruisch, gegil, gesteun en geroep. Nu is er plotse stilte, en de kunstenaar is alleen met zichzelf en het witte papier. Daarachter ligt een gansch leven, liggen levens, donkere afgronden, ontzaglijke hoogten: die kent ieder voor zich en het uitzicht hierop bewaart ieder voor zich in de geheimste diepte van zijn hart. Maar het boek, geboren uit vlam en jeugd, ontroering en overtuiging, het boek komt op uw tafel te liggen en biedt zich aan u. Wat weet gij van het ontzaglijke dat aan de geboorte van dit kunstwerk vooraf ging? Wat weten we van elkaar? We zetten maskers op als we praten en sluiten veilig ons hart op dubbel slot, zoo we ook onze overtuiging niet met zorg wegbergen. En in het leven van elken dag gaan we ten onder in formalisme en konventie. En dan komt het boek van den uitstekenden mensch-kunstenaar. Wat zegt het boek? Strijd, miserie, alle banden brekend geluk, bovenmenschelijk leed? Ge leest en luistert en het boek zwijgt. De kunstenaar heeft wat moois bedacht of gezien of gevoeld. Misschien was het ook niet eens mooi, wel typisch of zoo — nu ja, ge weet, dat gevoel voor het typische, het atmosferische, het heimatliche zit ons zoo'n beetje in het bloed — de twee vertellingen, of novellen, of schetsen, worden er drie, allicht vier. Nu ja, om de honderdvijftig bladzij te bereiken schrijft ge er een stillen stemmigen avond nog twee bij. En het zaakje is onder de hand in orde. Wij zitten met het nieuwe boek in de handen, met de spanning der verwachting en de stille vreugde dat iets grootsch u zal worden geopenbaard. Geloof me: het is gelukkig voor ons dat in dit kleine land met zijn enge einders, veel vertaald wordt uit de Noordsche, Russische en Duitsche literatuur. Er gaat licht over de horizonnen; er zijn menschen die het leven in het gezicht durven zien, er zijn kunstenaars die voor de geweldige problemen van dit leven niet uit den weg gaan. Zon en ruimte, jeugd en durf en vinnige strijd. Er zijn nog andere menschen op Gods wereld dan bijziende onderwijzers, snuivende pastoors, pistonspelende boerenzoons, vrijende stamineedochters, gezellige drinkebroers, worst- en rijspapetende kermisvierders. Of courtisanes, mannen

die zonder strijd ten onder gaan in de begeerte en vrouwen die een stuk wilde passie zijn. Niemand haalt het in zijn hoofd de problemen van de begeerlijkheid des vleesches weg te cijferen uit het leven en dus uit de literatuur, doch we aanvaarden ze niet als domineerende gansch ons geestesleven en grooter dan de sociale, godsdienstige en ethische problemen welke deze tijd tot een kaos maakten, evenmin als we een literatuur aanvaarden welke buiten deze konflikten staat. Het kan zijn nut hebben deze vaststelling als een basis te erkennen bij het lezen van de hier volgende bedenkingen over « nieuwe » nederlandsche literatuur.

8089 R. VAN GENDEREN-STORT, van wie tot nog toe weinig werk Vlaanderen bereikte, schreef een bundel novellen waarvan alleen de drie eerste litterair in aanmerking kunnen komen, de vierde een absoluut onbelangrijke psychologische uitrafeling zijnde van een half-dekadenten jongen man en de vijfde een karikatuur van een middeleeuwsche legende. Het Avontuur — titel van de eerste novelle, is er een van galanten aard, die een jong nietwetend meisje zedelijk haar evenwicht doet verliezen en voor de rest de gedétailleerde fotografie geeft van het meest bekrompen, saaie, burgerlijke, begrensde, grijze kleinstadsmilieu zooals ik me voorstel dat het buiten de hollandsche provinciestadjes met haar onvermijdelijke grachten en marktdagen niet denkbaar is. Twee is een dithyrambe aan het moderne paganisme met een Belgische badstad als Arcadië en een fiksch gezond jongmensch met een niet-nader-omschreven vrouw fungeerend als sater en nimf die naakt in de zeegolven spelen en paardrijden. Het « Vaderschap van Paul Hooz » is een mooi stuk beleving, waarin een jonge man die gescheiden leeft een levenstaak vindt in de opvoeding van het kleine meisje van zijn overleden broeder. Jammer dat het louter gevoelswerk is en de jonge man om die reden de krisis niet te boven geraakt als zijn kleine meid ten slotte huwt. Dit boek — ik vergat haast te zeggen dat het de naam draagt der eerste novelle « **Avontuur** » **(II-III)** — getuigt van een stielmatige knapheid in stijl en kompositie, kunnen we echter niet als een zuiver kunstwerk aanvaarden, en huldigt in zijn geheel genomen een levensbeschouwing die elk geestelijk bewustzijn uitsluit.

Bij deze bundel sluit nauw aan het half dozijn vertellingen van JOH. W. BROEDELET dat bij gemis aan wat beters den naam kreeg
8090 « **Een bont Zestal** » **(IV*)**. De hoofdzakelijke verdienste van dezen bundel zit hem in het feit dat hij vrijwel onschuldig is : de moeite het te vermelden bij den auteur van schunnigheidjes als « De Hofstad » en « De nieuwe Decamerone ». Overigens spijt het me dat Johan Broedelet, alvorens zijn boek aan de drukpers en den boekhandel toe te vertrouwen niet aandachtig zijn eigen bedenkingen herlas die hij schreef als inleiding tot « Het grootsche Plan » : « In 't algemeen is 't natuurlijk verstandiger *niet* te schrijven. Je valt er maar allerlei lui mee lastig, die au fond doodonschuldig zijn, als : je vrienden, lezers, uitgevers en zoo meer, en wat zul je de wereld tegen je in 't harnas jagen?... Schrijf,

doch doe het min of meer in het geheim, zóó, dat je er alleen jezelf mee kwelt. Wie weet, wordt je er na je dood nog eens onsterfelijk door!... »
Nu, zoo'n vaart zal het nog wel niet loopen, althans niet door deze bundel. Het zijn zes brave, burgerlijke novelletjes, niet zeer belangrijk en waarvan ik me niet kan voorstellen dat ze geschreven werden uit drang of uit noodzaak. De eeuwige typeer-manie die vooral interesse heeft voor het kleine, pietlullige, alledaagsche — ik maak gaarne een uitzondering voor de eerste vertelling : « Een Vacature » die als verhaal wezenlijke kwaliteiten bezit. — Ze huldigen in feite het standpunt dat de literatuur het best kan stellen buiten den strijd welke thans het deel is van den mensch die buiten zichzelf kan treden; dat de kunst en de literatuur, die ten slotte toch een reflex bedoelen te zijn van het leven — maar dan ook van het alzijdige leven — met de meest akute levensproblemen geen rekenschap hoeft te houden. De rol ten slotte van het verfoeielijk « demokratisch » blad van den kruidenier en den schoenmaker. Dat deze houding der literatuur niet die is van een enkeling, daarvan getuigt vrijwel onze gansche literatuur van het jaar
8091 dertig. Daarvan getuigt eveneens het bundeltje « **Doove Netels** » **(V)**
◆ van E. H. Jozef De Cock, die voor den oorlog wezenlijk geestige en gemoedelijke novelletjes schreef, echter een vriend miste om hem uit het hoofd te praten de nog niet gebundelde vertelsels bijeen te brengen in een boek. Sympathiek is het boekje wel; het ruikt echter sterk naar vooroorlogsche vertelkunst die niet het renouveau onderging van het kontakt met de jonge gedachte van dezen tijd. Het is heel wat anders zulke dingen te lezen in een vooroorlogsche uitgave dan die anno '30 kersversch en onopengesneden op uw tafel te krijgen. Het is een sympathieke vergissing van den zeer sympathieken verteller wien het waarachtig niet aan kombattieven geest mangelt om het anders te doen.

8092 Annie Salomons' nieuwe bundel « **Verhalen uit het Oosten** » **(IV)**
◆ zijn al even min gelukkig. In zooverre zijn deze verhalen Oostersch dat ze alle in Hollandsch Indië of Java spelen, echter zeer bepaald den koloniaal behandelen, zij het ook in betrekking tot den inboorling, die hier als zelfstandige persoonlijkheid zoo goed als niet aan de beurt komt. Deze bundel teekent tegelijk een sterke, haast on-vrouwelijke intellektueele aanleg en een absoluut vrouwelijk gevoelsleven. Het verhaal der melaatsch-geworden zuster is een mooie getuigenis van religieus-voelen en bovendien een sterk stuk proza. Overigens is de bundel tamelijk koventioneel geschreven en staat hij buiten elke uitgesproken levenshouding.

Victor de Meyere heeft onze aanzienlijke voorraad « landsche » literatuur vermeerderd met een soort folkloristische roman « **De**
8093 **Beemdvliegen** » **(III)**. Veel zaaks is het niet; onoorspronkelijk, oninteressant en onbelangrijk, met aspekten op den mensch welke sedert lang geen interesse meer kunnen wekken. Overigens staat de auteur niet met deernis en begrijpen tegenover deze uitgeschopten van het leven : ze lijken hier eerder een bezienswaard curiosium. De zaak is

ten slotte dat deze dompelaars als min of meer dankbaar voorwendsel golden om literatuur te maken; tegenover deze opvatting stellen we ons standpunt dat dit inderdaad een mooie aanleiding kan zijn tot litteraire buitenissen, doch in de ontwikkeling onzer letterkunde en als geestelijk element nul en van geener waarde kan zijn. We willen niet zoo eng zijn uitsluitelijk het bestaansrecht te erkennen van problemen- en ideeënliteratuur; doch ik ben bereid te vechten voor mijn overtuiging dat de mensch en de kunstenaar niet te scheiden zijn als toeschouwer of deelnemer aan de vele en onderscheiden konflikten *buiten hem*, waaraan ten slotte niemand zich kan onttrekken op gevaar af den weg op te gaan van het verfoeielijk individualisme of het naturalisme dat over een taaier leven schijnt te beschikken dan iemand vermoedde. De zaak komt ten slotte hierop neer: een andere roeping der kunst te erkennen dan haarzelf. En het spijt ons dat een groot deel onzer hedendaagsche literatuur — en ook deze zoogenaamde roman — buiten dit inzicht staat.

8094 ◆ De nieuwe bundel van GERARD WALSCHAP « **De Dood in het Dorp** » sluit zeer nauw aan bij zijn voorganger welke we eenige maanden terug in deze schrifturen hebben besproken. Twaalf novellen uit een Klein-Brabantsch dorp, waarvan al de typen hier voor ons defileeren, vanaf den pastoor tot den simpelsten straatlooper. Het is folklore als ge wilt; het is ook dorpersch en niet altijd zoo bizonder interessant — meer dan eens interesseeren die menschen ons heelemaal niet. Maar die vertelsels hebben een kwaliteit die te zeldzaam is om niet vermeld te worden: litterair staan ze mijlen boven al wat het laatste kwart eeuws in die richting werd geschreven — Buysse en Streuvels niet uitgezonderd. Deze menschen zijn schamel en soms half-idioot; ze dragen alle teekens van atavisme, ondervoeding, uitputting, alcoholisme; soms wordt het een obsessie of al de menschen van zoo'n dorp half-getareerden zijn, — ook Buysse zag zijn Meetjeslanders beslist eenzijdig, maar dan langs den kant hunner grovere instinkten. Maar het mooie is de geestelijke sterkte en de wondere diepten die plots op sommige momenten zich openbaren in de zielen van deze schamelen. Ten slotte is deze dekadentie alleen uiterlijk en het gevolg van drie eeuwen leed, verdrukking en gemis aan kultuur. Het mooie van dit boek is dat het, realistisch in zijn opzet, een sterk bovennatuurlijk karakter draagt en de geestelijke levenswaarden ten slotte altijd domineeren bij deze uiterlijk-ongekultiveerde naturen. De ontwikkeling van den auteur Walschap, die in dezen een typisch vertegenwoordiger is van de realistische vertelliteratuur in Vlaanderen, voltrekt zich beslist langs een uitgesproken religieuze lijn. Ons verheugt dit des te meer omdat Walschap met zijn buitengewone beheersching van het Nederlandsch proza, een naam voert waarmee de literatuur in de komende jaren rekenschap zal te houden hebben. Het blijft intusschen nog een vraag of deze auteur het zichzelf en ons niet verplicht is deze thema's in 't vervolg als afgedaan te beschouwen. Hij

is trouwens te zeer kultuurmensch om zich hierbij te beperken : in meer dan één novelle geeft hij overigens den indruk dat hij tegenover zijn menschen te zeer als kultuurmensch staat en daardoor onbewust hun naturen te zeer gekompliceerd ziet.

In één adem met « De Dood in het Dorp » noem ik het nieuwe
8095 ◆ boek van ANTOON COOLEN : « **Peelwerkers** » **(IV)** dat gansch in dezelfde traditie staat, evenwel op een meer sociaal plan, en met hun twee een half jaar litteraire armoede vergoeden. Coolen is een sterk lyrieker; hij kent de « stiel » van het Nederlandsch proza beter dan Timmermans, beschikt over een zeer bizonder aanvoelen van het menschelijk leed en de psychologie van den schamele. Zijn werk staat beslist op een sterk religieus — want bovennatuurlijk — plan. Als vertelkunst staat dit boek echter beneden « Jantje den Schoenlapper » en als geestelijke waarde beneden « Het donkere Licht ». Coolens' werk beteekent een meesterlijke reaktie tegen het paganisme onzer heden daagsche roman- en novellenliteratuur: die van de nieuwe psychoanalyse en die van het erotisch realisme. (1) ERNEST VANDER HALLEN.

---

(1) Voor verdere bespreking van Coolen's werk verwijzen we naar de uitvoerige bijdrage over dezen auteur, die omwille van plaatsgebrek naar het volgend nummer werd verschoven.

INLICHTINGSPOST

Op de laatste Staatslijst (1930 — nr 3) kwamen enkele boeken voor waarover ons inlichtingen werden gevraagd. Hier laten wij een bondige waardebepaling dezer werken volgen :

8096 **Kenis, Paul** : HET LEVEN VAN MEESTER FRANÇOIS VILLON. — De biographie in verhalende tafereelen. Valt niets op te zeggen; gezien het onderwerp is schr bepaald kiesch. Kan gerust gebruikt worden (IV-83.9 : 92.8)

8097 **Kuypers, Julien** : JAKOB KATS, AGITATOR. — Niettegenstaande de socialistische sympathieën van den schrijver (en losse uitlatingen van antiklerikalisme), toch leerrijke en boeiende evokatie van Belgie's en in 't bijzonder Vlaanderens socialen en kultureelen nood tusschen 1830-1850 (III-S-84:92.8)

8098 **Mees, C. A.** : HIKAJAT PELANDOEK DJINAKA. — Knappe en aangename dierenfabel. Goede folklore en vertelkunst (V-83 : 39)

8099 **Monteyne, Lode** : DE TWEEDE LENTE VAN Mr QUISTWATER. — Een beetje schuin, zinnelijk, kerk-en-pastoors er tusschen brengend, maar alles samen als realisme met een bitter smaakje bedoeld en gelukt (III-L-83.1)

Söjberg, Harry : IN HET LAND DER LEVENDEN. — Belangrijk landepos. Wat te griezelig, te vertwijfeld, te veel verward in sekten-strijd en angsten (III-IV-83.3) 8100

Valewink, C. C. A. : DE WERELDEN DIE ONS OMRINGEN. — Zuiver *wetenscbappelijk* werk (V-52 : 55) 8101

Van Cauwenberghe, A. : ENKELE BEGRIPPEN OVER KINDERGEZONDHEIDSLEER. — (IV-61) 8102

Van Laer, Albert : HISTORISCHE DWALINGEN AAN DE WAARHEID GETOETST. — Verderfelijk werk van een betweterig socialistisch primair. *Ongeschikt* (III-S-9) 8103

VAN MENSCHEN EN BOEKEN

Z. E. H. KANUNNIK A. DE BOECK

Den 22 November ll. overleed te Brussel onze medewerker, de Z. E. H. Kanunnik De Boeck, de ijverige sekretaris van den Priester-Missiebond, welke zich vooral op het terrein der missielektuur zeer verdienstelijk maakte. R. I. P.

Den 18 December 1931 zal het honderd jaar geleden zijn dat Willem Bilderlijk overleed. In hetzelfde jaar valt de herdenking van het feit dat hij 125 jaar geleden uit zijn ballingschap terugkeerde (26-3-1806) en 175 jaar geleden geboren werd (7-9-1756). Bij deze gelegenheid maakt men zich in Nederland gereed om Bilderlijk te huldigen als denker, als dichter en vurig vaderlander. Er werd met het oog hierop een komité gesticht waartoe reeds een 150-tal personen toetraden.

Letterkundige prijzen. De Belgische prijs van de « Renaissance du Livre » (10.000 fr.) werd toegekend aan France Adine voor haar roman « La Cité sur l'Arno ». — De internationale literatuurprijs van de stad Genève werd toegewezen aan Raymond Offner voor zijn boek « Esclave ». — De prijs van 75.000 dollar, uitgeloofd door de New-Yorksche uitgeversfirma Longmans, Green and Co, werd toegekend aan Irving Fineman voor zijn roman « This innocent Young man ». Voor deze prijskamp waren meer dan duizend inzendingen.

Pierre Lasserre, de bekende fransche kritikus en essayist, overleed einde '30 in den ouderdom van 63 jaar. Hij werd geboren in 1867, en schreef talrijke publikaties op gebied van letteren, muziek en wijsbegeerte. In 1922 won hij den « Grand Prix de l'Academie Française ».

Marceline Desbordes-Valmore werd door vrienden en bewonraars herdacht bij gelegenheid van de onthulling van een gedenkteeken op haar graf in het kerkhof te Montmartre. P. C. Boutens vertaalde gedeeltelijk de gedichten van deze romantische dichteres.

Te Brussel herdacht de Vereeniging van Letterkundigen in November ll. *Prosper van Langendonck*, die toen juist tien jaar geleden overleed in een Brusselsch hospitaal.

In den loop derzelfde maand werden in verschillende steden van het Vlaamsche land tentoonstellingen van « Het Vlaamsche Boek » ingericht, met het doel de aandacht van het publiek te vestigen op het Vlaamsche boekwezen en de groote beteekenis welke het boek als kultuurfaktor kan hebben.

En inderdaad : ondanks radio en film wordt er steeds drukker gelezen: daarvan getuigen niet alleen de gedurig nieuw-ontstaande uitgeverijen en boekhandels en de ontzaglijke hoeveelheden boeken die gedurigaan verschijnen. Ook de eenvoudigste bibliothekaris van een plattelandsboekerij kan hiervan meespreken. Een cijfer dat in dit verband sprekend mag heeten is het uitleeningsgetal der Londensche volksbibliotheken : in 1929 werden veertien en half millioen boeken uitgeleend tegen zes millioen en eenheden in 1920.

Het reeds vroeger aangekondigd tijdschrift « De Tijdstroom » verscheen vanaf einde '30, onder hoofdreaktie van Pieter Buckinx, met André Demedts, Lode Lagasse, Franz Van Bogaert, René Verbeeck en Jan Vercammen als mederedakteuren en hoofdzakelijke medewerkers. We kunnen niet vinden dat deze tijdstroom, voor zoover de eerste nrs een uitspraak hierover mogelijk maken, bepaald jong aandoet : ons lijken de voornaamste bijdragen, hierin trouwens de lijn volgend die in de inleiding van het 1e nr. voorgetrokken werd, een jammerlijke terugkeer tot het vooroorlogsch individualisme.

Ook « **Opbouwen** » verschijnt opnieuw sedert Oktober 1930, onder één band met het Gentsch tijdschrift « Kunst », zooals reeds vroeger aangekondigd werd. De verschillende rubrieken zijn meestal in handen van menschen die borg kunnen staan : de eerste nrs maken dan ook een bizonder verzorgden indruk en wekken het vertrouwen dat Opbouwen frisch en flink den strijd zal aanvangen tegen veel dorheid en maniasme die uit sommige hoeken zoo intens en met zooveel drukte komen aanwaaien. Voor zoover we weten is « Opbouwen » niet expliciet katholiek.

Jaak Lemmers, de jonge Antwerpsche letterkundige overleed plots begin December in zijn geboortestad : men vond hem 's morgends dood te bed. Hij werd geboren op 28 Mei 1887. Van hem verschenen reeds : Uit beloken Tijd (1919); Menschen en Dingen (1921); Historische Verbeeldingen (1926) en Het Bonte Leven (1928)

Men vraagt ons de aandacht te vestigen op een nieuw tijdschrift « De Kern », uitgegeven door de Amsterdamsche firma Van Holkema & Warendorf, dat zich voorstelt om de maand een bloemlezing te bezorgen van dertig der belangrijkste artikelen uit tijdschriften van alle beschaafde landen der wereld. « Het blad geeft van die tijdschriften de kern, alles wat de moeite waard is gelezen, onthouden en bewaard te worden. Het arbeidsveld van « De Kern » is uitgestrekt : het omvat wetenschap, kunst, staatkunde, sociale vraagstukken. Het eenige

criterium voor de opneming van een artikel zal zijn : is het interessant? Is het de moeite waard gelezen te worden? Dat hierbij de meest strikte objektiviteit zal worden genomen behoeft nauwelijks vermelding ». Waar we reeds lang de ondervinding der draagwijdte en beteekenis van het begrip « objectief » ondervonden, omschrijft deze passus uit het prospektus van « De Kern » zeer duidelijk de houding welke als katholiek de onze moet zijn tegenover dit periodiek. Uit het proefnr. dat hier voor ons ligt blijkt deze plicht tot reserve zeer duidelijk: in dezen zin kunnen we de keus van artikelen « interessant » noemen, dat we dit woord aanvaarden in den zin van onbelangrijk, vlak, hersenloos en toegevend aan den burgerlijk-oppervlakkigen geest van den verveelden nimmer-denkenden burger, die liefst nergens stelling wenscht te nemen, alleen toe te kijken en een verduldig luisteraar zal zijn bij alle nieuwtjes. Het is bepaald kleurloos en dus onbruikbaar.

WEEKBLADEN EN TIJDSCHRIFTEN

Documentatie- en Voorlichtingsdienst van de Katholieke Pers-Centrale, onder leiding van M. VAN HOECK, pr.

PICCOLO — Het amusante Weekblad

St Andriesstr., 17, Antwerpen. — Delftschevaart, 34, Rotterdam.

Van dit geïllustreerde weekblad — uitgegeven door de N. V. « Patria » — loopt nu (1930) de zesde jaargang.

Het heeft een zeer groote oplage; wordt gelezen door een zeer gevarieerd publiek; is sterk verspreid onder de vrouwelijke jeugd.

Piccolo is, in bijna al zijn reproducties, lichtzinnig, ongezond-prikkelend; dikwijls op-het-randje af, dikwijls er over, dikwijls vér er over.

De tekst is over het algemeen niet zoo gewaagd als vele van de fotos; schept echter gewoonlijk een verkeerde atmosfeer. De onderschriften bij de platen zijn dikwijls, op zijn minst dubbelzinnig.

Sedert twee jaar zoo wat is Piccolo (samen met zijn in 't Fransch gestelden tegenhanger « Mon Copain ») het weekblad van de onwaardige schoonheidswedstrijden (uitgeschreven door N. V. Patria), die worden ingeleid en opgeschroefd door een geweldige propaganda: in het blad (speciale nummers) en buiten het blad (o. a. uitstallingen der ingezonden fotos van de mededingsters) en besloten met een uitvoerig rapport van den uitslag (« Schoonheidsapotheose 1930 ») en de vermelding der namen van de juryleden.

De propaganda voor dit weekblad wordt gevoerd door vele winkels — die de Piccolo-mannequins ostentatief uitstallen — en ook door het gratis aanbieden van nummers op de druk-bezochte stadsplaatsen.

*
* *

Ons oordeel luidt als volgt :

Piccolo staat gekant tegen onze katholieke levensbeschouwing, tegen onze katholieke zedeleer.

Piccolo verdedigt *in feite* een modern-heidensche levensopvatting, een heidensche lichaamscultuur op nudistischen grondslag, des te gevaarlijker omdat het gaat onder de mom van humoristiek, lach, geestigheid, amusement.

Alle katholieken moeten er zich schrap tegen verzetten en hem onvoorwaardelijk weren.

Durven zeggen ook dat Piccolo zóó is, niet anders.

In dien zin inwerken op al onze vereenigingen — vooral in de jeugdgroepeeringen — der verschillende georganiseerde standen (ook de bibliothecarissen kunnen daarin helpen) opdat het worde een systematische, doorgedreven actie.

De plicht der katholieken ligt klaar vastgelegd in deze bespreking.

HET HOEKJE VAN DEN BIBLIOTHECARIS

Wijzigingen aan de Wetgeving

De Minister van Kunsten en Wetenschappen,

Gelet op de wet van 17 October 1921, houdende inrichting der Openbare Bibliotheken;

Gelet op het Koninklijk besluit van 19 October 1921;

Herzien zijn besluiten van 22 Maart 1922 en 1 Juni 1924,

BESLUIT :

Eenig artikel. — Alinea b van paragraaf 1, titel IV van artikel 2 van ons besluit van 1 Juni 1924 wordt gewijzigd als volgt :

« Verschillende kundigheden van een goed bibliothecaris vereischt ten bewijze van zijn algemeene en inzonderheid letterkundige ontwikkeling. Citatie der voornaamste Fransche of Nederlandsche, alsmede Belgische schrijvers, en vermelding hunner beste werken. Citatie der groote namen en der meesterwerken van de buitenlandsche letteren. ».

Brussel, den 1 September 1930. (g.) M. VAUTHIER.

—

Albert, Koning der Belgen, aan alle tegenwoordigen en toekomenden, Heil.

Gelet op de wet van 17 October 1921 over de Openbare Bibliotheken;

Herzien Ons besluit van 19 October 1921 en inzonderheid zijn artikel 7;

Op de voordracht van Onzen Minister van Kunsten en Wetenschappen;

Wij hebben besloten en Wij besluiten:

Eerste artikel. — Artikel 7 van Ons voornoemd besluit wordt vervangen door de volgende beschikking :

« Art. 7. — De inning van een taks van 30 centiemen per boek en per 14 dagen is toegelaten voor de uitleeningen ten huize. De opbrengst van deze taks wordt uitsluitend bestemd voor de bewaring der boeken en den aankoop van nieuwe boeken. Voor de boeken die de normale waarde te boven gaan, mag een hooger taks door de inspectie toegelaten worden. Zij moet in dit geval in een in 't oog vallende plaats der bibliotheek uitgeplakt worden. »

Art. 2. — Onze Minister van Kunsten en Wetenschappen is belast met de uitvoering van dit besluit

Gegeven te Brussel, den 10 December 1930.

ALBERT.
Van Koningswege :
De Minister van Kunsten en Wetenschappen,
(get.) M. VAUTHIER.

HET BOEK DER MAAND

Eugeen Yoors.

8104 ◆ Gedenkboek met Bijdragen van Dr L. REYPENS, Zr M. JOZEFA, CYR. VERSCHAEVE, F. TIMMERMANS, E. VANDER HALLEN, Mr JOZ. MULS, Dr J. VAN HERCK en FR. LEYTENS (*).

V — Een gedenkboek loopt het gevaar op een mozaiek te worden van blinkend schoone, maar verward dooreenliggende opstellen zonder vaste lijn en zonder eenheid : verscheidene medewerkers, verscheidene opvattingen; dit gevaar werd vermeden in dit boek dat een vrij volledig beeld ophangt. Het opent met een « hymne aan het licht en zijnen kunstenaar », een van de beste lyrische bladzijden waarin E. P. Reypens bezingt welk glorielicht de Kerk openspant in de hymnen aan haren stichter, der zonnen Zon. Cyriel Verschaeve vaart met een slag de hoogte in, en ontvouwt zijne overwegingen over rol en roeping van het glasraam. Glasraam moet wezen en is bij Yoors een orgel voor de zon, die er in uitspeelt de zeven sacramenten van haar spectrum; en zon is Gods vriendenlach tot ons. Timmermans en Van der Hallen vertellen op gemoedelijken toon over den vriend, en schetsen ons den innerlijken aanleg van Yoors. — E. H. Van Herck verhaalt in breede trekken de geschiedenis van het glasraam en E. H. Leytens deelt heel merkwaardige en lezenswaarde eigenaardigheden mede nopens de techniek van Yoors. En Jozef Muls spreekt over het karakteristieke van Yoors' etskunst. En wat gezegd over de schitterende versiering van het boek, over de mooie foto's naar teekeningen, etsen, en glasramen; met zorg uitgekozen, zoodat ze het werk van Yoors weerspiegelen, dragen ze in hun verzorgde bruingetinte afdrukken iets van den gloed van het oorspronkelijke. Waarlijk een blijde boek, omdat het een teeken is voor de herleving van een volk dat ook zijn levende groote mannen waardeert, omdat het zoo voornaam voorkomt met zijn fraaie letter en zijn fraai papier; een boek dat luide den lof spreekt van Leeslust. J. HALLEZ, PR.

(*) Antwerpen, N. V. Leeslust, 1930.

Prachtuitgave, geïll. met omslagteekening, 7 fig. en etsen, 30 platen en 1 uitslaande plaat, in kunstdruk. — Antwerpen, N. V. Leeslust, 1930, (25 X 19) 72 blz. Alle exemplaren genummerd. **75 frank**.

2. — Godsdienst

8105 **Adam, Karl, Prof. Dr** **23 : 23**
◆ HET WEZEN VAN HET KATHOLICISME. Met een voorwoord van Mgr Aengenent. *Voor Nederl. bewerkt dr Piet Kasteel. — Voorhout, Foreholte, 1930 (21 × 17) 257 blz.* *fl. 5,5C; geb. fl. 6,50*

IV* — Een duitsche broeder van van Ginneken in zijn Voordrachten: bij beiden is de methode veel minder polemisch en betoogend dan een getrouw en machtig voorstellen van het katholicisme zooals het daar lilt en trilt, in hart en geest bij iemand die er zelf in en van leeft; mitsgaders, tegenover vooroordeelen en verwaring, een warm tegemoetkomen en voorthelpen, hoofdzakelijk door een goed op-zijn-punt-zetten der zaken. Het boek maakt grooten indruk door de heerlijke samenvatting tot een gesloten bundel der rijkste schatten van het katholicisme : een hechte, grootsche eenheid. Even grootsch is de bezieling hier: niet zoomaar aangeblazen bij elk element, stuk na stuk, neen veel meer machtig varend door de volle geheelheid van dien grootschen bouw. En nu zou men misschien verwachten dat de nadruk vooral valt op de zedelijke, de gevoelszijde in de Kerk. Maar neen! En hier zit hem juist het uitstekende : met het meer vage en schemerachtige heeft het katholicisme volstrekt niets te maken: dat godmenschelijke van haar wezen, 't is juist in het structureele, in het meest streng concrete dat het leeft; als opvolger van Möhler in diens leerstoel, als een andere Dom Gréa jubelt K. Adam de heerlijkheid der Kerk uit in wat ik zou noemen: hare ecclesiastieke mystiek; het is ten slotte St Paulus' opvatting van het Kristus-kerklichaam, hier op bijzonder volle wijze doorwerkt en zeer klaar te schitteren gezet. In het geschiedkundige, verder is hier een gezag van den rang van een Battifol. En, om nu met namen door te gaan, gedurig staat men voor een gedachtensynthese die de naam Newman in den geest oproept, in het zielkundige, het opvoedkundige, het weidsche gezicht op het geestelijk gebeuren. *Waarlijk een blijvend levensboek*. Eéne opmerking: spijtig dat er geen zaakregister opgemaakt werd. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8106 **Cauwe, Franciscus, Minderbroeder** **24 : 22**
◆ DE PELGRIMAGIE VAN HET KINDEKEN JEZUS : 3e DEEL. *Bewerkt door Ladislas Kerkhove, O. F. M. — Leuven, Groenijs, (Het geestelijk Leven, 11) 1930, 3 dln (16 × 11) 278 blz.* *7,5C fr.*

V — De twee eerste deeltjes van « De Pelgrimagie van het Kindeken Jezus » hebben genoegzaam den schrijftrant van P. Cauwe bekend gemaakt om ook dit laatste gedeelte overal ingang te doen vinden. Omstandig en aanschouwelijk worden de verschillende lijdensfasen van Kristus verhaald, zijn dood, begrafenis, verrijzenis en hemelvaart. P. Cauwe heeft geput in 't Evangelie en rijkelijk gebruik gemaakt van de werken van St Bonaventura. Met zoo groote liefde is dit lijden beschreven dat een zelfde medelijden ons te pakken krijgt als we die meditaties, vol affecties en hemelsche minne, overloopen. De lijdende Kristus openbaart ons zijn liefde, en zijn liefde omvormt ons hart. Dit schrift uit oude tijden past ook voor onzen tijd. D. DE PAUW, O. P.

8107 **Denifle, H., O. P. en Schultes, R., O. P.** **23**
◆ DE WEG VAN LOUTERING. *Vert. uit h. Duitsch dr P. D. De Pauw, O. P. — Antwerpen, Geloofsverdediging (Serie Vita Vera n^r^ 5) 1930, (19 × 13) 182 blz.* *1C fr.*

V — Een deel van het heerlijk werk van den geleerden P. Denifle : « Das geistliche Leben », een bloemlezing teksten uit de Duitsche mystieken, meestendeels van de Orde der Predikheeren, Eckhart, Tauler, Suso enz., zonder echter onzen Ruysbroeck te vergeten. Ze zijn aldus gerangschikt, dat ze van den haat der zonde geleidelijk opvoeren naar de liefde Gods : dus een uitstekende geestelijke lezing gedurende een retraite, hoewel zekere wijzen van spreken op onze moderne menschen minder indruk zullen maken. Menigeen zal betreuren, dat niet voor elk citaat althans de schrijver aangegeven is, b. v. door met een cijfer te verwijzen naar de bibliografische lijst achteraan in het werk. Eenige taalvlekjes ontsieren dit schoone en nuttige boekje, en onvoldoende interpunctie bemoeilijkt eenigszins de lezing.

J. SALSMANS, S. I.

8108 ◆ **Eleutheer, P., O. F. M. Cap.** **24**

GENIETINGEN DER GODDELIJKE LIEFDE OF 115 VERBORGEN WELDADEN GODS. — *Brugge, Beyaert, (19 × 12) 296 blz.* *20 fr.*

V* — 'n Weldaad, dit werkje van P. Aloysius uit Novara. Laat het drie eeuwen oud zijn: 't bevat gedachten, gevloeid uit het hoofd en het hart van een theoloog, 't leert — wat de mensch zoo gemakkelijk vergeet — God bedanken voor al zijn weldaden; 't doet ons een heele reeks verborgen weldaden Gods kennen. Oprecht omhoog willende zielen achterhalen er 't geheim om in dorheid, zwakheid en beproeving, in omstandigheden waarin andere zielen moedeloos worden, steeds dankend uit te zien naar de goedheid van de goddelijke Voorzienigheid. Pater Eleutheer heeft 't voortreffelijk vertaald. D. DE PAUW, O. P.

8109 ◈ **Plus, Raoul, S. J.** **23**

GOD IN ONS. — *Vert. uit h. Fransch dr G. Van Gestel S. J. — 's Bosch, Teulings, 1930, (20 × 14) 196 blz.* *21 fr.*

V — De boeken van P. Plus vallen zoowat overal in den smaak der geloovigen : stevige leer in duidelijken, oorspronkelijken, diepingrijpenden vorm. Het is niet te verwonderen, dat in een tiental jaren deze nederlandsche vertaling tot haar 4[en] druk komt. De schrijver heeft het hier over het wezenlijke van het bovennatuurlijk leven, de heiligmakende genade, Gods inwoning in de ziel, de vertrouwelijkheid en den omgang met Hem, de breuk met God in ons of de doodzonde. — *Warm aanbevolen voor alle boekerijen,* waar ascetische schriften eenigszins plaats vinden. J. SALSMANS, S. I.

3. — Sociale Wetenschappen Opvoeding — Vrouwenbeweging

8110 **Altamira, Rafael** **15 : 32 : 39 : 9**

DE PSYCHOLOGIE VAN HET SPAANSCHE VOLK. *Vert. uit h. Spaansch dr Jan G. Vleck. Met foto van Altamira. — Utrecht, Kemink (Spaensche Wijsheit I) 1930 (21 × 16) 276 blz.* *geb. fl. 2,95*

IV* — Een groote geleerde en een man van den vooruitgang. Men zou het hard hebben om hem te weerleggen waar hij op stevige gronden het bestaan bewijst van het vaderland als wezenlijkheid, en in dit licht het separatisme van de hand wijst; want hier wordt streng-wetenschappelijk gewerkt bij het rangschikken der elementen die er roeren in een volk —

d. i. met een groot gevoel der betrekkelijkheden, alles aan een uitgebreid onderzoek onderworpen. *Die bladzijden moeten volstrekt hier te onzent overwogen worden.* Volgt daarop de sterk gedokumenteerde inleiding tot de geschiedenis en de methodiek der psychologie van het Spaansche volk, zoo belangwekkend in de geschiedenis van het westen. Eindelijk na betoog en studie, het programma der heropstanding, met voornamelijken nadruk op de kultureele rol der Hoogeschool — op welk gebied Schr. een internationale bevoegdheid is. Altamira was hiermee de Fichte van Spanje in zijn dagen van diepsten nood (1898 Cuba!); hij hernieuwde zijn wekroep onder den oorlog, wanneer Spanje's kans gekomen scheen. Ten slotte heeft hij nog bijgewerkt voor deze uitgave van 1929. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8111 **Arendt, Jos., S. J.** 33
◆ DE ARBEIDERSBEWEGING. — *Brussel, Kristene Arbeidersjeugd, 1930, (20×11) 143 blz.* *7,50 fr.*

V — Zeer methodisch en zeer zakelijk geschiedkundig overzicht van de arbeidersbeweging, over de gansche wereld, van 1790 tot aan onze dagen. Een boek voor studie en raadpleging eerder dan een leesboek; zelfs een vrij zwaar boek ter oorzake van de opeenhooping der vermelde feiten. Wij betreuren het dat de *taal* wat te wenschen overlaat en dat het *zetduiveltje* niet op afstand gehouden werd. Dr K. DU BOIS, S. J.

8112 **Ferwerda, G. S.** 93 : 3 : 91
MIJN ERVARINGEN IN SOVJET-RUSLAND. *Geïll. met buitentekstplaten.* — *'s Hage, Centraal, 1930, (20 × 14) 94 bl.*

IV* — Wanneer zullen we over Sovjet-Rusland de waarheid te weten komen? Vermoedelijk in het jaar 2.000 als de opgewondenheid der sovjetisten en die der anti-sovjetisten zal zijn geluwd. De heer Ferwerda brengt ons stellig niet het laatste woord in het debat maar hij voert ten minste bewijsmateriaal aan. Zijn uiteenzetting over het beroemde Vijfjarig-plan is zeer interessant. Uit dit boekje is meer te leeren dan uit vele scheldpartijen in de pers die vaak op ijdele woorden gebouwd zijn. — De schrijver is voluit sympathiek tegenover de huidige russische regeering en zijn boek, dat zeer leerrijke gevoelens bevat, lijkt me één groot gebrek te hebben : een tekort aan critiek. Alles is rozerood in Rusland, naar zijn beweringen. Dr J. A. GORIS

8113 **Roels, F. en Van der Spek, Joh.** 15 : 37
◆ HANDLEIDING VOOR PSYCHOLOGISCH ONDERZOEK OP DE SCHOOL. *Geïll.* — *'s Bosch, Malmberg, 1930, 2e druk, (23 × 15) 255 blz.* *fl. 2,75*

IV* — « Dit is nu eens een psychologische handleiding voor den onderwijzer, die « geen theorie is, maar louter praktijk ». Dit zijn de eerste woorden van de voorrede. En die woorden zijn zuivere waarheid. Behalve in de inleiding, waar de persoonslijst verdedigd wordt tegen sommige aanvallen, zal men hier geen ziertje theorie vinden. En aangezien het ten slotte toch maar op de praktijk aankomt, zullen, naar ik verhoop, vele onderwijzers gretig naar dit boekje grijpen. Het behelst voornamelijk drie deelen : Eerst komt de gekende persoonslijst; dan volgt de testschool tot onderzoek der intelligentie volgens Binet-Simon-Bobertag; en eindelijk krijgen wij de tests zelf. In heel het boek heb ik maar één bladzijde gevonden, die niet heel klaar is : blz. 163. Het schijnt me moeilijk, uitgaande van de twee daar gegeven beginselen,

den ijkingsleeftijd vast te stellen, zooals het daar gedaan wordt. Intusschen wensch ik het heerlijk boekje een zoo ruim mogelijke verspreiding. H. THIELEMANS, S. J.

8114 **Rombouts, S., Fr.** **37 : 17 : 23**
◆ TE WAPEN TEGEN HET BEDERF ONZER DAGEN. — *Tilburg, Jongensweeshuis (Opvoedk. Brochurenreeks, nr 54), 1930, (20 × 14) 114 blz. fl. 1,40*

IV — Weer een van die heerlijke « brochuren » van Fr. S. Rombouts. Ditmaal heeft hij het over de kristelijke grondstellingen aangaande lichaamskultuur, schaamtegevoel, sport, turnen, nudisme, mode, coëducatie, sexueele voorlichting enz. Volgens de pauselijke en bisschoppelijke voorschriften worden die principiepen duidelijk toegelicht en met warme overtuiging ingescherpt tegenover de moderne verleiding. De klare samenvatting der kuischheidsplichten, die staat op blz. 24, mag als een meesterstukje gelden. Met reden merkt de schrijver op (blz. 101), dat de Wereldbrief van Paus Pius XI niet alle geslachtelijke voorlichting veroordeeld heeft; maar met evenveel reden laakt hij anderszins zekere overdreven strevingen, zelfs van katholieke artsen (blz. 105), om « alles » omtrent venerische ziekten aan de kinderen mee te deelen. Dit schoon boekje is niet in kollewijnsche spelling opgesteld. J. SALSMANS, S. I.

8115 **Snelder, G. J.** **23 : 37 : 17**
◆ HET HUWELIJK. Wenken en Raadgevingen voor Volwassenen, voornamelijk voor Verloofden en Gehuwden. *Vert. uit h. Duitsch. — Zeist, Swartsenburg, 1930, 4e druk, (21 × 15) 199 blz. 25 fr.*

IV — Voor dergelijk boek was het kerkelijk *Imprimatur* zeker noodig (Wetboek, can. 1385). Volgens de nota van blz. 100 werd deze uitgave na den nieuwen Codex gedrukt: daaruit besluiten we dat ze *niet* onderworpen werd aan de kerkelijke overheid, want deze zou de verder aangestipte missingen niet hebben laten doorgaan. — De eenvoudige vermelding van een kerkelijke goedkeuring, vroeger door een Bisschop van Augsburg aan de Duitsche uitgave verleend, volstaat niet, want ook alle *vertaling* moet aan het kerkelijk gezag onderworpen worden (can. 1392). Om in orde te zijn moest er dus een Imprimatur van een nederlandschen kerkvoogd in het boek *gedrukt* staan (can. 1394). En het voorwoord van Dr A. W. Ausems, den zeer verdienstelijken en katholieken vrouwenarts van Utrecht, kan die leemte niet aanvullen. — Wij zouden ook willen weten wie de oorspronkelijke schrijver is; maar die staat nergens vermeld. Aangaande de kerkelijke huwelijksbeletselen, krioelt het van onjuistheden: men volgt de oude wetgeving van vóór den codex (1918) in zake bloedverwantschap, zwagerschap, openbare eerbaarheid, verschil van godsdienst... Het is toch niet voldoende alleen voor geestelijke verwantschap een magere nota te drukken: « de nieuwste kerkelijke wetten hebben hierin wijziging gebracht ». Men moest ten minste een Aanhangsel of Errata inlasschen, om grove missingen bij den lezer te voorkomen. Besloten tijd, dwaling, geweld en vrees worden nog onder de « huwelijksbeletselen » gerekend! Wat de noodige aanwezigheid van den pastoor bij het huwelijk aangaat, staan er nog dingen die sedert 1908, zegge 1908, valsch zijn! Ook treffen wij uitdrukkingen aan die ons allerminst voldoen, b. v. blz. 9, 99, 114, 135, 140, 158. Wij betreuren dus, om de loffelijke strekking en het vele voortreffelijke dat het boek naast veel dwalingen bevat, en om de bedoelingen van schrijver en vertaler die wij geenzins willen onderschatten, wij betreuren, zeggen we, *dat we die uitgave niet kunnen*

aanbevelen. In zulke zaken is alleen het allerbeste, het volstrekt onberispelijke, als « Het christelijk Huwelijk » van Kan. De Smet zaliger, goed genoeg. — In openbare boekerijen zou men trouwens geen voldoende toezicht kunnen houden, opdat dit schrift niet kome onder nieuwsgierige en al te jonge oogen, voor wie het niet bestemd is.

J. SALSMANS, S. I.

4. — Taalkunde

8116 **Bouwman, B. E. en Verdenius, Th. A** **809 : 43 : 88**

HAUPTPERIODEN der Deutschen Literaturgeschichte nebst Lesebuch für höhere Lehranstalten. *Geïll. — Den Haag, Wolters, 1930, (21 × 16) 400 blz.* *fl. 4,25; geb. fl. 4,75*

V — Door dit boek wordt er 'n manco in de studie der Duitsche literatuur voor Nederlandschsprekenden aangevuld. Dit werk kan integraal gelezen en doorgestudeerd worden in Universiteit en Middelbare Normaalschool. Hier geen gezeur over mindere goden; alleen de « liebig » der Duitsche letterkunde wordt opgeschonken. 't Hoeft ook zoo, wanneer wij ons om der schoonheid wille in 'n vreemde letterkunde interesseeren. 't Zou voor ons moeilijk te veronderstellen zijn, alle bescheidenheid in acht genomen dat een Duitscher zich uit loutere litteraire belangstelling begeven zou aan Onno Zwier Van Haren, Lucas Rotgans en dies « illusteren » meer, wanneer hij 'n Vondel voor 't grijpen heeft. Dat hebben de samenstellers van dit werk begrepen. Alleen bloeitijdperken in hun verband geplaatst met kultuurhistorische s.roomingen. Keurige bloemlezing, bizonder over de modernen. Een overvloed van prachtfoto's, met kenmerkende aphorismen onderschreven. Wat de studie der Romantiek betreft hadden wij echter graag wat meer planmatigheid gezien: doch tot daar toe! 't Is 'n werk dat we aan ieder germanist aanbevelen; 't brengt 'n veropenbaring.

PAUL HARDY.

8117 **Cauwberghe, J. S. R.** **4393 : 39**

NEDERLANDSCHE EN VLAAMSCHE SPREEKWOORDEN MET HUNNE BETEEKENIS — *Brugge, Excelsior, 1930, (21 × 19) 205 blz.* *18 fr.*

V — Een verzameling van meer dan twee duizend Vlaamsche en Nederlandsche spreekwoorden met varianten of gelijkbeteekenende spreekwoorden. Alles alfabetisch gerangschikt naar het eerste werkwoord of naamwoord. — Een nuttig werk waar de onderwijzers en leeraars stof vinden voor allerlei taalkundige oefeningen en besprekingen over rythme, plasticiteit, bondigheid, enz. Dr A. BOON, PR.

8118 **Speekman, B. W., Dr** **46 : 37**

SPAANSCHE SPRAAKLEER. Ook voor zelfonderricht. — *'s Bosch, Malmberg, 1930, (20 × 14) 74 blz.* *12,50 fr.*

V — Warm aanbevolen. Verzorgde beknopte spraakleer, praktische oefeningen, een sleutel, alles prettig, typographisch-sprekend. Moge het werkje helpen tot verspreiding der kostbare kennis van het Spaansch dat nu eens « geen moeilijke taal is ». Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

6. — Toegepaste Wetenschappen

8119 **Kramer, M.** **63**

HET WEIDEBEDRIJF. Een Leerboek voor het Landbouwonderwijs, tevens Handboek voor de Practijk. *Geïll. — Maastricht, Leiter-Nypels, 1930, (23 × 16) 175 blz.* *fl. 2; gec. fl. 2,25*

Meer en meer komt ook in ons land de belangrijkheid van het weidebedrijf op den voorgrond. De economische omstandigheden van na den oorlog hebben inderdaad medegebracht dat door de betrekkelijk lagere prijzen van de kunstmeststoffen en het ontwikkelen van de veeuitbating meer en meer belang wordt gehecht aan eene doelmatige verzorging der weiden. De krachtdadige campagne van het Ministerie van Landbouw en van de groote landbouwvereenigingen w.o., de Boerenbond heeft het hare daartoe bijgedragen. — Het handboek van den heer M. Kramer zal in alle Vlaamsche landbouwmiddens zeer welkom zijn. Degelijke Nederlandsche literatuur over dit vak ontbrak tot dusverre. Het echte pionierswerk door den heer Kramer in het Friesche weidebedrijf geleverd zal ook voor onze Vlaamsche landouwen zeer nuttige uitkomsten kunnen leveren. Met zijn eerste boekje « Onze Weidegrassen » vormt het onderhavig werk een degelijke handleiding voor onze landbouwleeraars van allen graad en voor de vooruitstrevende jongere boeren die hun bedrijf willen leeren kennen zooals het behoort. De prijs hoeft niemand af te schrikken : het boek is zijn prijs waard. In geen enkele landbouwboekerij mag het ontbreken.

F. CASTEELS, L. I.

8120 ◆ **Slater, W. B. Huddleston, D^r^** **61 : 3**

DOKTER EN PUBLIEK: 2^e^ DEEL. *Geïll. met portret. — Voorhout, Foreholte, 1930, (24 × 16), 160 blz.* *fl. 2,50 (25 fr.) ; geb. fl. 3,25*

IV—Onze meening over het eerste deel van dit werk (Rec. 8031, blz. 342) blijft bij dit tweede deel onveranderd; voor ontwikkelden zeer aan te bevelen lektuur. Dat wil daarom niet zeggen dat alles wat in de behandelde hoofdstukken over de verhoudingen dokters-dokters en dokters-publiek door allen onbesproken zal worden aangenomen en dat over sommige opvattingen ook niet een ander klokje zou kunnen te luiden zijn. Schrijver laat ten andere ook zelf dat ander klokje wel eens hooren, want met dien anderen klank in het oor, schreef hij zijn artikelen. Dat is echter een bijzaak. Hoofdzaak is dat hier een opvoeder aan het woord is, die vele zaken nog eens naar waarheid en logiek voorhoudt, geen goedkoope zelf-geneeskunde als vulgarisatie verkoopt, maar zijn lezers, in een reeks zeer boeiend-geschreven bijdragen, aan datgene van de geneeskunde herinnert wat ze er werkelijk moeten van weten. Ook de 12 hoofdstukken over de psycho-analyse en het freudisme halen dat boeltje eens van zijn troon en leggen het op zijn plaats op den grond, waar ik de velen, die er over hoorden en het niet kennen, den raad geef het eventjes te gaan bekijken. Dr J. LEBEER,

7. — Schoone Kunsten

8121 **Balfoort, Dick J** **78**

HET DILETTANTISME IN HET VIOOLSPEL.

Put en André, M. J. F.

HANDLEIDING VOOR VEREENIGINGSBESTUURDERS. — *Hilversum, Lispet, (Musica-Bibliotheek, Nrs 7, 8) 1930, (19 × 13) 24, 44 blz.* *elk fl. 1*

V — Zielkundig en technisch is deze *handleiding voor vereenigingsbestuurders* zeer welgekomen. Hoe komt men tot een degelijke vereeniging? Hoe trek ik het grootst mogelijke profijt uit de grootste ongelijkheid der krachten? Hoe heeft een bestuurder zich te gedragen en te houden tegenover de vereeeniging, ten einde haar bloei en artistieke toekomst te verzekeren. Voor de bestuurders onzer Instrumentale- en Zangvereenigingen — want het geldt hen — een hoogstwelgekomen relaas

over rijke ondervinding! — Evenzeer zal Balfoort's verhandeling « *Het Dilettantisme in het Vioolspel* » welkom zijn voor alle violisten. Althans we wenschen het. Want het goedkoop dilettantisme en de ongestijleerde oefening zijn er al te dikwijls oorsprong van dat men het niet brengt tot een artistiek resultaat. Balfoort's verhandeling zal er toe bijdragen om den uitvoerder musicus te vervullen met eigenliefde, en meteen wijzen op onachtzaamheden en gebreken of te kort aan inzichten waaraan menigmaal noch meester noch leerling denken.

Dr FL. VAN DER MUEREN.

8122 **Piscaer, Anny** **78**

VRAGENBOEKJE OVER MUZIEKGESCHIEDENIS. — *R'dam, Brusse, 1930, (20 × 14) 77 blz.* *fl. 1.25*

V — Steunende op de twee Nederlandsche werken « De Ontwikkelingsgang der Muziek » van S. van Milligen en « Inleiding tot de muziekgeschiedenis » van Caspar Höwelen, werd dit vragenboekje samengesteld om het bestudeeren der muziekgeschiedenis te vergemakkelijken. Deze twee werken, naar het heet, worden voor de muziekexamen (in Nederland) gebruikt. Ook in Vlaanderen mochten deze werken en dit vragenboekje ruimer gebruik te gemoet gaan. De zorg waarmêe dit boekje werd opgesteld zal wellicht menig leeraar en leerling afschrikken. Doch men kan zijn keuze daaruit doen al naar gelang de wijze waarop men zelf de stof verwerkt. Een zeer nuttig vademecum. Een goede leidraad voor studeerenden. Dr FL. VAN DER MUEREN.

8123 ◆ **Reypens, L.; M. Jozefa; Verschaeve, C.; Timmermans, F.; Vander Hallen, E.: Muls, J.: Van Herck, J.; Leytens, J.** **84 : 75**

EUGEEN YOORS. *Geïll. met 7 fig., 30 platen en 1 uitslaande plaat in dubbeltoondruk. — Antwerpen, N. V. Leeslust, 1930, (25 × 19) 72 blz.* *75 fr.*

V — Zie de bespreking hiervan als « Het Boek der Maand », nr 8104

8. — Letterkunde

81. GEDICHTEN

8124 **Helderenberg, Gery** **81**

SPEL VAN HET LAM GODS. — *Kortrijk, Steenlandt, 1930, (22 × 16) 24 blz.* *5 fr.*

V — Van Emmanuel Hiel tot Gery Helderenberg, alias priester-dichter Buyle... een reuzensprong! Dat Hiel's naam nog vernoemd wordt, heeft hij uitsluitend... de muziek van Benoit te danken. Door een treurigen tegenvaller, blijven wij, altijd voort, missen: de muziek, die Albert Hansen bij dit spel komponeerde. Op zichzelf beschouwd is dit oratorio een prachtstuk. Geen in Vlaanderen zou dat beter gedaan hebben dan de fijnzinnige mystieker die ons reeds « Lente-Hemel » schonk, en binnenkort op « Super Flumina » onthaalt. « Een parel van 't zuiverste water » zou men eertijds geschreven hebben — vroeger toen niemand hier tot het dichten van zoo heerlijk een poëma in staat bleek. Het laat immers ver achter zich de vele kantaten van priester-dichters als de toen gevierde Claeys en de Lepeleer. JORIS EECKHOUT, PR.

8125 **Moens, Wies** **81**

POËZIE. 1919-1925. — *Antwerpen, De Sikkel; Santpoort, Mees, 1930, (19 × 13) 140 blz.* *18 fr.*

IV — Deze bundel bevat niet de volledige gedichten van Wies Moens. Slechts de « Boodschap » komt voor in haar geheel. Uit « De Tocht », « Opgangen » en « Landing » 'n gelukkige keuze, plus later werk. Enkele mooie gedichten missen we : spijtig. Verzen die wat zinnelijk getint waren zijn ook weggelaten, zoodat we dezen Moensbundel aan ieder kunnen toevertrouwen en tevens aanbevelen. PAUL HARDY.

8126 **Van de Woestijne, Karel** 81

DE MODDEREN MAN. Voorafgegaan van « HET MENSCHELIJK BROOD ». — *Brussel, Stols, 1930, 2e druk, (22 × 14) 68 blz.* *25 fr.*

III — « Het menschelijk Brood » schildert het ontluiken der manbaarheid uit stikkende koelheid en starheid van de knapenschap, en den toekeer naar het driftenleven, echter nog niet met zijn doem van pijn zooals het verder zijn zal, maar nog heet en wild. Met het pathologische, heeft het stuk verder voor mij te veel den bravourtoon van den minder grooten V. d. W. « De modderen Man » kan best V. d. W. kenschetsen met zijn fel zieleleven en zijn lijdensweg. Drie reeksen volgen elkaar op in stijgende lijn. In het eerste — in volle erotische krisis, blijkt het « ik » verre van opgelost of opgelucht te zijn, nu maar voor goed tyrannisch, bij het onoverbuigbare van seksen en zielen; anderzijds trilt hier de snik van biechten over ellenden. De zeer mooie tweede reeks: zoogezegde ebbegetij, of voorjaren en herfsten die van uit lang voorbijen tijd nog een laatsten aanval op den dichter doen, is lang zoo mat niet als zij schijnt; dit is niet van iemand die voorgoed amen gezegd heeft over alles; daarvoor is het wereldzicht — het beroemde halfseizoengetij — te zeer doorvleugd met schoonheid. Zoo ergens, dan triomfeert hier de latijnsche, of kortweg de heerlijktooverende V. d. Woestijne. — In de reeks der doodsgedichten (een jonge dichteres, Moréas, V. d. Woestijne zelf) staat het beeld van den in lijden levenden, naar den dood vervliedenden mensch V. d. W. Er komt wijdingsgrootheid over hem van den naderenden grooten dag. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

82. TOONEELLITERATUUR.

8127 ◆ **Lajos, Zilahy** 82

MUZIEKPALJASSEN. Commedia dell' Arte, in drie bedrijven. *Vert. uit het Hongaarsch dr A. Cardijn. — Kortrijk Vermaut, 1929, (19 × 14) 161 blz.* *18 fr.*

IV — Muziekpaljassen als romantiek bestempelen is enkel zijn uitwendige vorm aangeven, die bijkomstig is, en die trouwens schitterend past aan 't gekozen onderwerp: hoe de mensch zijn ideaal àltijd kleedt in begoocheling, die altijd weer scheurt in 't schuren aan de werkelijkheid. — De aanhef maakt dadelijk van heel het spel een modern sprookje: « van een man die een vrouw doodelijk beminde en van een dichter wiens smartvolle tranen niet in den smaak vielen van het publiek ». — Het opera van Augyal wordt geweigerd. Ten slotte laat hij zich met zijn dochtertje zelf aannemen als... muziekpaljassen. Ook daar volgen hen droom en werkelijkheid. En ze keeren terug naar huis, om hun ideaal te kleeden in nieuwe illuzie. Muziekpaljassen is een diep-menschelijk gevoelswerk. En mag gerust aan geschoolde, katholieke kringen — met gemengde bezetting — aanbevolen worden. E. BOELAERT, M. S. C.

8128 ◆ **Melis, Jan** 82

HET KERSTFEEST. Kerstspel in 3 bedrijven. *Geïll. — Kortrijk, Vermaut, 1930, (19 × 14) 50 blz.* *15 fr.*

V — Stemmig en stichtend Kerstspel dat de kinderen zal verrukken en de grooteren onderrichten. Als tooneelspel : boeiend en losse dialoog.
FR. CROLS, PR.

8129 **Melis, Jan** **82**
◆
HET LOOZE VISSCHERTJE. Tooneelschets in 1 bedrijf. — *Kortrijk, Vermaut, 1936, (19 × 14) 32 blz.* *12 fr.*

V — Het looze visschertje vangt het guitig molenarinnetje, het schoonste vischje dat O. L. Heer geschapen heeft. Frisch éénaktertje, vlotte dialoog, leuk spel. FR. CROLS, PR.

8130 **Tolstoy, Leo** **82**
HET LEVENDE LIJK. *Vert. uit h. Russisch dr S. Van Praag. — A'dam, De Spieghel; Mechelen, 't Kompas 1927, (25 × 16) 77 blz.* *22,75 fr.*

III — Fedja, Liza's man maakt het te bont voor een man uit de hoogere kringen, drinkt, gaat liefst om met Zigeuners, enz. Men zou, nu hij toch altijd weg is, hem nog wat verder willen zien vallen, zoodat Liza kan scheiden en met Victor huwen. Fedja zelf helpt hen hieraan met zich als dood te laten doorgaan. Niet uit wraakzucht en woede, ook niet zoozeer als Tolstoyaansch hervormer die een voorbeeld van de rechten der vrije liefde zou willen daarstellen, och neen, eerder als de man aan wie al dergelijke dingen voorbij gaan en die in de eerste plaats, met al zijn lage gewoonten ja zeker, toch eerst waar wil zijn, niet ingrijpen wil. Toch ligt er in den grond dit : alleen bij zijn Zigeunerin vindt hij die betoovering of verdooving die de goede Liza hem niet gaf. Als alles uitkomt, en dan ook alles gaat afhangen van een gerechtsuitspraak, maakt hij zich van kant: hij wil niemands ongeluk. Zeer spannend.
Dr JORIS CAEYMAEX, PR

83. NOVELLEN, ROMANS, LEGENDEN, SCHETSEN, SPROOKJES, VERHALEN

II — STRENG VOORBEHOUDEN LECTUUR

Deze boeken mogen slechts bij uitzondering, om gegronde redenen, door welgevormde rijpere lezers worden gelezen.

8131 **Erhenburg, Ilja** **83.1**
DE STEEG AAN DE MOSKWA. *Vert. uit h. Russisch dr J. C. van Wageningen' — Utrecht, W. De Haan, (20 × 14) 311 blz.* *fl. 2,50; geb. fl. 3,50*

II-III — Geen propaganda-materiaal, slechts communistisch in dezen zin, dat de handeling zich niet concentreert rond een individu. De theorie van den kollectieven mensch, die thans ook konsekwent wordt toegepast in de recente Russische filmproducties. De held is dus meervoudig: de bewoners eener steeg achter de Moskwa. Personages van diverse pluimage : 'n winkeliertje, 'n nietsnut en diens ega-van-adelijken-bloede, 'n journalist, 'n joodsch muzikantje, 'n kantoorjuffer, 'n bedelaar-ex-professor, 'n troep verwaarloosde kinderen. Ieder ondergaat z'n eigen ontzaglijk slavisch driftleven in 'n vuile ongekende achterbuurt. Erhenburg kijkt ironisch toe en vertelt, zooals wellicht alleen Dostoiefski het kon, maar korter, en de lezer completeert, onbewust. Het nieuwe regime heeft niet vermocht den verpletterenden gevoelsaard van het russische volk te veranderen. Erhenburg is 'n romankunstenaar van de geniale Oost-Europeesche soort. Als analyseerend psycholoog minder diep peilend dat z'n cyclopische vóór-revolutionnaire stambroeders, overtreft hij deze door verrassende

vormbeknoptheid en onverwachte verbazende resultaten-der-handeling. Steeds triomfeert het leven in de Moskwa-steeg dwars doorhéén mizerie, zonde en... romantiek. — Een betrekkelijk streng voorbehoud dient gemaakt voor dit boek. PAUL HARDY.

8132 **Luber, Jet** **83**
HET GEZIN. — *A'dam, Mij v. g. e. g. Lectuur, 1930, (19 × 12) 314 blz. fl. 4,25*

II-III — Een van de bekroonbare romans uit den grooten prijskamp van de Maatschappij voor goede en goedkoope Lectuur. De heldin, een meisje zeer vrij opgevoed zonder diepe godsdienstige en zedelijke noties; na enkele vluchtige liefden meent ze den man gevonden te hebben met wien ze een gezin kan stichten en haar wensch naar het moederschap vervuld zien. Na een paar jaren blijkt het dat ze zich in hem vergist heeft en dat hij niets anders is dan een vulgair zelfzuchtig wezen. Zoo dooft haar liefde uit en wordt haar huwelijk, ondanks haar schatten van kinderen, een ondraagbare last, waar ze verstrooiing tegen zoekt in een flirt met een ouden heer! — Wat een vreeselijke zedelijke verwarring in het hoofd van den hoofdpersoon over huwelijk en kinderbeperking en vrije liefde en wat weet ik! Hoe flink het boek ook geschreven is, toch is het *streng voorbehouden* voor niet-gevormde lezers. Dr A. BOON, PR.

8133 **Van Genderen Stort, R.** **83.8**
HET AVONTUUR EN ANDERE VERHALEN. — *Mechelen, Het Kompas, 1930, (21 × 13) 127 blz. 32,50 fr.; geb. 47 fr.*

II-III — Zie bespreking in Romankroniek nr 8089

III. — VOORBEHOUDEN LECTUUR

Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten, ook ontspanningshalve, zonder nadeel door rijpere of gevormde volwassenen kunnen gelezen worden.

8134 **De Meijere, Victor** **83 : 39**
DE BEEMDVLIEGEN, *Met omslagteekening. — Antwerpen, Regenboog, 1930, (20 × 13) 233 blz. 20 fr.*

III — Zie recensie hiervan in Roman-kroniek, onder nr 8093

8135 **Fedin, Konstantin** **83.3 : 89**
STEDEN EN JAREN. Roman. *Vert. uit h. Russisch dr Sonja Franken-Druy. — Zeist, Ploegsma, 1930, (22 × 16) 438 blz. fl. 4,90; geb. fl. 5,90*

III — Hoe was het nog, schilder Kurt Wann en student Andrei Startzow, het barstensnabije Duitschland van 1913-14, militaristisch, doctoraal en te zamen romantisch-en-wild, in Nuerenberg, in Erlangen? Eerste reeks. — En een Duitsche kleinstad, een of ander Bischofsberg, onder de 4 jaar oorlog, met het noodig aantal geïnterneerden, waaronder Andrei, en hoe die de wilde jonge freule Marie Urbach aan haren luitenant von zur Mühlen-Schonau wegkaapte. — Maar daar komt November 18, de Arsol, de akelige evakueering van gewonden en gevangenen in een algemeene geestesverwarring. Voor de Russen echter gaat het voort, en ietwat later (19-20) ergens diep in Rusland wordt er een boerenopstand verwekt door ons Duitsch luitenantje die van wereldroem droomt. Andrei, bij den als woedenden Bolsjewiek teruggevonden Kurt, moet meevechten voor de Soviet. Tegen den luitenant afgezonden, spaart hij hem om hem een brief naar Marie te kunnen laten meenemen. Marie komt tot hem te Petrogad, maar vindt

hem ondertusschen toch ook getrouwd met een boerenmeisje; zij wordt krankzinnig. — Materiaal: niet van allereersten rang (het spotbeeld van Duitschland, de liefdesintrigue), behalve in zekere diepe, roerende stemmingen van Andrei en de doorvoeling van Russische volksziel en land; maar de uitwerking: schitterend, fantazierijk, vlot van de hand. Prettige en vlotte aanwending van expressionisme in de beschrijving. Zonder zwoel te zijn, dekt hij de fouten met de verontschuldiging der jeugdige jaren, *buiten zin voor moraal*: een typisch voorbeeld om het handhaven van ons III naast IV te staven, wat men (G. Walschap) ook zegge. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8136 **Oppenheim, E. Phillips** **83.0**

DE VROUWENHATER. *Vert. uit h. Engelsch dr C. C. Bender. — A'dam, N. V. Seyffardt (Pijlserie Nr. 21) 1929, (20×13) 223 blz. fl. 1,90 (12 fr.)*

III-IV — Twee broers, verstokte vrouwenhaters uit traditie. Een motordefect brengt op hun verre landhoeve eene jonge deerne. De jongste is ontvlamd en trekt naar de groote stad, komt er in de verleiding van het theatermilieu en dies meer. Gekwetst in zijn eerlijk hart, dupe ten gevolge van zijn jalousie, keert hij naar de landhoeve terug. Ge zet hier de punt, niet? Mis, nu komt het wonder: *zij* komt hem daar opsporen, verjaagt de wolken, en ze trouwen. En d'r ligt wat minder grimmigheid in den oudsten zijn facies. — De titel? Is er maar om te lokken en is erg relatief. Het verhaal? Licht en wuft. De schildering der grootstad, verleidelijk als sirene, stemme tot nadenken. A. VAN DEN DRIES, PR.

8137 **Wassermann, Jacob** **83.9 : 91**

CHRISTOPHORUS COLUMBUS, DE DON QUICHOTE VAN DEN OCEAAN. *Vert. uit h. Duitsch dr Mr H. Reydon. Geïll. — Zeist, Ploegsma, 1930, (22 × 14) 235 blz. fl. 3.90*

III — Schrijver slaagt er inderdaad in u te winnen voor zijne, in den ondertitel uitgedrukte voorstelling: de Don Quichote van den Oceaan; bijzonder is de gelijkenis onmiskenbaar in die wondere, soms sublieme, grootspraak van Col.'s smeekschriften, en in zijne erbarmelijke vereenzaming der latere jaren. Men vergeet die figuur en die geschiedenis niet meer, alhoewel schrijver zoo heel diep niet gaat als men het kon verwachten noch in romanceering noch in karakterstudie, maar in de eerste plaats een leesbaar verhaal schreef. Als ongeloovige schuift hij heel de godsdienstige zijde van de zaak mede onder de rubriek: waandenkbeeldigheid, in plaats van ze als werkelijkheid te nemen; en op elken stap spreekt zijn haat tegen kristendom en kerk; over dat kwaadspreken over katholiek Spanje zou hij bij Spaansche geleerden (Altamira b. v.) weten met wie hij te doen heeft. Spijtig, want 't is zoo boeiend. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

8138 **Beach, Rex** **83.0**

EEN ZOON DER GODEN. *Vert. uit h. Engelsch (Son of the Gods) dr J. H. Akkermans. — Zeist, Swartsenburg, (22 × 16) 231 blz. fl. 2,25; geb. fl. 2,90*

IV — Een zonderling boek. De « Zoon der Goden » is een blanke jongen die als vondeling door een rijken Chinees wordt opgenomen, als dezes zoon wordt opgevoed en in den waan verkeert een echte Chinees te zijn. Verschrikkelijk heeft hij te lijden om wille der veroordeelen der

Amerikanen tegenover een « Chinaman » totdat het geheim opgeklaard wordt en alles in orde komt. Een boeiend verhaal, soms wat onwaarschijnlijk. Voor volwassenen. Dr A. CARDYN, PR.

8139 **Broedelet, Joh. W.** **83.8**
'N BONT ZESTAL. — *A'dam, Ned. Uitgevers Mij., 1930, (20 × 14) 199 blz. fl. 2,25; geb. 2,90*
IV* — Zie bespreking in Romankroniek nr 8090

8140 **Coolen, Antoon** **83.1**
◆ PEELWERKERS. *Bandontwerp van J. Cantré. — Mechelen, Het Kompas, 1930, (21 × 15) 199 blz. 56,50 fr.; geb. 71 fr.*
IV — Bespreking in Romankroniek, nr 8095

8141 **Courths Mahler, H,** **83**
IN STILTE GETROUWD. — DE VERLOREN RING. *Vert. uit h. Duitsch dr A. Vuerhard-Berkhout. — Zeist, Swartsenburg, (20 × 12) 214, 217 blz. elk fl. 1,50; geb. fl. 2,25*
IV — In deze twee romans zijn de heldinnetjes een simpele secretaresse en een nog simpelder aangenomen meisje dat bij een oom het genadebrood eet. Zulke heldinnetjes schudt schrijfster uit hare mouw, alsook de levensomstandigheden ervan. Daarin helpt haar een luchtig en handig gebruikt romantisme : in casu een testament met heusch zonderlinge clausula, een geheim huwelijk, een verloren ringetje waaraan heel wat geheimen te biggelen hangen. Het thema van vroeger afgezeurd en banaal: een democratisch huwelijk van een rijken meneer met deze simpele, een intrigante en wat hindernissen, en dan de heel gelukkige oplossing. — Schrijfster voert hier ten tooneele geweldige karakters, koppige lui, stoere wilsuitingen, die leiden tot soms mooie botsingen. Lees daarin Duitsche temperamenten. Beide romans zijn wellicht het heftigste pleidooi voor het democratisch huwelijk buiten de standen om en tegen de kasteprinciepen in. Over haar karakteruitbeelding vlekken hier dikke schaduwen af en toe. Lectuur als bedoeld voor volwassenen. A. VAN DEN DRIES, PR.

8142 **Ivans** **83.0**
HET MASKER. — *Utrecht, A. W. Bruna & Zoon (Tweede G. G.-Serie nr. 11) (20 × 13) 288 blz. fl. 1,25; geb. fl. 1,90*
IV — Een detektievenroman die terzelfdertijd een waarschuwing is tegen het dreigend gevaar van het Kommunisme, vooral voor de jeugd die zich gemakkelijk door schoone maar ijdele en valsche theorieën laat misleiden. Boeiende en nuttige lektuur. Dr A. CARDYN, PR.

8143 **Lagasse, Lode** **83**
◆ ZONNELACH. *Geïll. dr Godelieve Thuysbaert. — Brugge, Excelsior, 1930, (22 × 16) 39 blz. 4 fr.*
IV — Maan, een door en door kristelijk jongeling, is verliefd op Ella, een maatschappelijk assistente, die de schoone ziel van den jongen leert kennen en beminnen. Beiden zijn overgelukkig. Marc, die om wat steun en troost bedelt, om zijn studiën volhardend en met vrucht te kunnen voleinden, heeft Ella om haar liefde gevraagd. Maan wil zich opofferen en breekt zijn betrekkingen af met Ella, om Marc. Dit offer weegt loodzwaar. Tusschen Ella en Marc gaat het niet en eindelijk...., komt een derde Ella gelukkig maken terwijl Maan snikt « een ander dan

Marc, en dàt, dat is de vrucht van uw geven! » Het offer is volbracht en op Paaschdag rijst, dank aan een passiesermoen, in Maan weer het weeldeverlangen naar witte zomerdagen. Erg romantisch. Als 'n film, vol onwaarschijnlijkheden. Toch naief-schoon en boeiend. P. D.

8144 **Manzoni, Alessandro** **83.1**
◆ DE VERLOOFDEN. *Vert. uit h. Italiaansch dr Mary Robbers. — A'dam, Van Munster, 193C, (19 × 12) 922 blz.* *fl. 2,9C*
IV — Prof. Guarnieri in het voorwoord tot deze nieuwe vertaling, zegt te recht : Hier staan we in de eerste plaats voor een beteekenisvol en heerlijk getuigenis voor Evangelie en Katholicisme, den schrijver uit het hart gevloeid bij zijne bekeering. En iets machtigs is zoo'n vol getuigenis met al wat hij is en heeft: zijn menschelijkheid, zijn kracht als historicus, zijn dichterschap. Ten tweede, in de belichaming zijner menschen, triomfeert Manzoni door het universeel-menschelijke in de rij der blijvende klassiekers. De Verloofden zijn in feite een monument, een wereld, een Bijbel, steeds open voor geleerde en volk zonder onderscheid. Natuurlijk rijzen tal van vraagstukken op: betrekkelijkheid der middelen der romankunst tegenover de grootheid van den mensch als persoonlijkheid; eerste kiemen van het, elders in het werk afwezige, realisme in die massastuwingen en evocaties; geringe plaats van eigenlijken stijl bij zeer groote taal- en prozamacht, daarentegen; onbeslistheid of de humor pessimisme dan wel optimisme dient, enz. Maar genoeg. Daar ligt nu die schat idealisme en leven, eindelijk in zijn geheel en in onberispelijke, voortreffelijke vertaling, voor ons volk. Welk een zegen van weldoenden invloed en van gezonde genietingen werd ons daar geschonken. *Op de eerste lade, in alle Katholieke boekerijen, a. u. b.!*
Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8145 **Salomons, Annie** **83.8**
VERHALEN UIT HET VERRE OOSTEN. — *A'dam, Wereldbibliotheek, 1930, (19 × 12) 207 bl.* *fl. 3.5C*
IV — Zie bespreking in Romankroniek nr 8092

8146 **von Zobeltitz, Fedor** **83.0**
HET HEILZAME VERGIFT. — *Haarlem, Hollandsche Bibliotheek, 1930, (20 × 14) 187 blz.* *fl. 1*
IV — Een verhaal van avonturen over een vergift dat uit een zeldzame plant te Batavia wordt getrokken en als geneesmiddel tegen de vallende ziekte moet dienen. De talrijke verwikkelingen zijn meestal onwaarschijnlijk. Louter ontspanningslektuur. Dr A. CARDYN, PR.

8147 **Walschap, Gerard** **83.8**
◆ DE DOOD IN HET DORP. *Met omslagteekening — Mechelen, Het Kompas 193C, (20 × 14) 126 blz.* *24 fr.; geb. 35 fr*
IV — Bespreking in de Romankroniek nr 8094

8148 **Wells, Carolyn** **83.0**
NIETS DAN DE WAARHEID. *Vert. uit h. Engelsch dr van den Bovenkamp Geïll. met omslagplaat. — 's-Hage, Philip Kruseman (Fleming Stone-Serie nr 4) 193C, (19 × 13) 336 blz.* *fl. 2,15; geb. fl. 2,90*
IV — Een geheimzinnige moord met de gewone verwikkelingen. Een amateur-detektief neemt de zaak in handen, totdat het uitkomt dat hijzelf de moordenaar is. Louter ontspanningslektuur.
Dr A. CARDYN, PR.

8149 **White, Grace Miller** **83.0**
RICARDO'S DOCHTER. — *Haarlem, Hollandsche Bibliotheek, 1930, (20×14) 192 blz.* *fl. 1*
IV — 'n Roman-feuilleton die afspeelt in Amerika. 'n Lief meisje, Judy, vindt na onmogelijke avonturen haar ouders terug. Zedelijk onberispelijk, doch om wille van de onnatuurlijke jacht op effekt en spanning, meenen we zulke lektuur minder geschikt voor aankomende jeugd.
FR. CROLS, PR.

V — LECTUUR VOOR ALLEN

ook voor aankomende Jeugd (van 14-15 jaar) geschikt

8150 **Blink, H., D^r^** **83.0 : 92**
LOTGEVALLEN VAN STANLEY IN AFRIKA'S DONKERE WILDERNISSEN BIJ DE OPSPORING VAN EMIN PACHA. *Geïll. — Antwerpen, Opdebeek, 1930, 2^e^ druk, (27 × 18) 175 blz.* *30 fr.*
V — Op hem eigen wijze beschrijft Professor Dr H. Blink de ontroerende lotgevallen van Stanley in Afrika. Als documentatiemateriaal beschikte hij over het oorspronkelijke werk van Stanley zelf. Wie inzicht wil hebben in het ontstaan van onzen Kongostaat zal dit boek, dat alhoewel op een hoogstaande wetenschappelijke leest geschooid toch uiterst boeit, met veel genoegen lezen. Jammer dat de uitgever niet wat meer zorg besteedde aan deze uitgave. Dr J. UYTTERHOEVEN.

8151 **Conner, Sabra** **83.0**
DE TOCHT MET DE « ZEEOTTER ». *Vert. uit h. Amerikaansch dr Jhr R. H. G. Nahuys. — Zeist, Swartsenburg, (22 × 16) 189 blz. fl. 2,25; geb. fl. 2,90*
V-VIA — Een dwaze tocht met de fantastische boeiende hindernissen aan dergelijk avontuur eigen : van New-York naar omlaag en langs kaap Hoorn weer omhoog tot bij de Indiaansche stammen in het Noorden. De lieve idylle van 'n jongen die dan later 'n liefste meisje blijkt te zijn fleurt het boek wel 'ns prettig op. Doodgewoon recreatief materiaal. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

8152 ◆ **De Cock, Jozef** **83.8**
DOOVENETELS tot een Bosje samengelezen. — *Kortrijk, Steenlandt, (21 × 16) 115 blz.* *20 fr.*
V — Zie bespreking in Romankroniek onder nr 8091

8153 **De Stoppelaar, R. J.** **83.8 : 59 : 91**
SPRAKE EN SPROKE VAN HET JAAR. *Met platen. — Laren, Schoonderbeek, 1930, (25 × 19) 231 blz.* *fl. 4,50; geb. fl. 5,90*
V — Weerom « een boek over bloeiende weiden en blinkende wateren » van den grooten natuurminnaar uit Friesland. Wat brengt zoo'n jaar hem afwisselende genietingen mee in zijn ruime en mooie water-en-luchtland, met de heerlijkheden der getijden, bij zijn prachtige vogelenvolk en zijn eenvoudige polderboeren! Het beleefde wordt met zorg en talent weergegeven: ge wordt onweerstaanbaar overgeplaatst in dit land van vrijheid en open natuurleven. Een prachtige keus foto's, een heerlijke uitgave van Schoonderbeek, kortom een gedroomd boek.
Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8154 ◆ **Fleerackers, E., S. J.** **83.8**
KRONIJKEN. — *Alken, Bode H. Hart, 1930. (20 × 19) 167 blz.* *8,50 fr.*
V — Titel en titelplaat misleiden u niet! 't Zijn geen kraak-droge bespinragde perkamenten, maar vertelsels frisch als versch lijverd. En

dan nog een « excellente chronike », een « paraplu », een « diligentie », een « bellekestamper » of wat ook stof daartoe leveren : als P. Fleerackers vertelt spitst ge de ooren, verkneukelt ge u in de wijze waarop hij vertelt, lacht ge om een snaakschen zet, peinst ge na over een diep ernstig woord, en zegt ge : dank je, geef me nog van dat brood. En Goddank, dat ons volk nog kan luisteren naar gezonde verhalen, ze geven hem heel wat meer dan het geliteratuur over pathologische gevallen. JOZ. DE VOGHT, PR.

8155 **Foley, Ch.** **83.0**

DE VERNIETIGING. — *Haarlem, Hollandsche Bibliotheek, 1930, (20 X 14) 192 blz.* *fl. 1*

V — Een schrijver leeft gelukkig zoolang hij te midden van allerlei ontberingen enkel om zijn kunstidealen bekommerd is, maar hij wordt plots schatrijk en de zorgen die daarmee gepaard gaan dooden zijn geluk. De intrigue is weinig boeiend en de stijl lamlendig.

D^r^ A CARDYN, PR.

8156 **Groner, Aug.** **83.0**

DE MAN MET DE VELE NAMEN. — *Haarlem, Hollandsche Bibliotheek, 1930, (20 X 14) 192 blz.* *fl. 1*

V — Een detektievenroman. De misdadiger die opgezocht wordt verschijnt gedurig onder andere namen en vermommingen hetgeen de intrigue ingewikkeld maakt. Ontspanningslektuur. Dr A. CARDYN, PR.

8157 **Kenyon, Edith C.** **83.0**

ONDER VALSCHE VLAG. *Vert. uit h. Engelsch. — Haarlem, Hollandsche Bibliotheek, 1930, (20 X 14) 189 blz.* *fl. 1*

V — Een onmogelijke, fel romantische geschiedenis van een jong meisje dat onder valschen naam in een familie binnendringt en zich zelf zeer ongelukkig maakt totdat ten slotte alles uitkomt.

Dr A. CARDYN, PR.

8158 **Malot, Hector** **83.0**

AVONTUREN VAN ROMAIN KALBRIS. — *A'dam, Prometheus, (Pauw-Editie nr 13) (18 X 12) 257 blz.* *geb. 17,50 fr.*

V — De bewogen avonturen en tochten van 'n visscherskind. Na vaders vroegen dood wordt Romain voor 'n tijdje bureelklerk bij 'n vrekkigen oom, vlucht, sluit zich aan bij 'n troep kermisklanten, kent de bitterste ontberingen, maakt 'n schipbreuk mee, tot eindelijk alles weer terecht komt. 'n Boek, den grooten verteller van « Alleen op de Wereld » ten volste waardig. Malot heeft 'n idealistischen kijk op menschen en toestanden, en toetst de goede gevoelssnaar met vaste vingeren. Daarom mooie ontspanningslektuur voor onze jeugd en voor iedereen.

PAUL HARDY.

8159 **Rinehart, Mary Roberts** **83.8**

UITERLIJKE GLANS. — *Haarlem, Hollandsche Bibliotheek, 1930, (20 X 14) 192 blz.* *fl. 1*

V — Mevrouw Bayne wil te allen prijs den schijn van haren maatschappelijken stand bewaren, tot ongeluk van haar zuster en haar dochter. Maar het gelukt ten slotte aan deze twee zich los te maken van den knellenden band en het geluk te vinden. Dr A. GARDYN, PR.

8159 bis **van der Horst, C. F.** **83.9 : 83.8**

HET BOEK DER HELDEN. *Geïll. met 24 platen dr Anton Pieck. — Utrecht, De Haan, (Door alle Eeuwen heen) 1930, (21 X 14) 277 blz.* *fl. 2,90*

V — Twaalf nationale helden: Odysseus, Siegfried, Cuchulain, Finn, Beowulf, Rustem, Roland, De Cid, Hereward, Robin Hood, Prins Marko, Willem Tell. Voorzeker met zorg en kunde opgemaakt, en dus interessante verhalen, doch te zwaar geladen en weinig letterkundige frischheid vertoonend. D[r] JORIS CAEYMAEX, PR.

8160 **Wells, Carolyn** **83.0**

DE BRONZEN HAND. *Vert. uit h. Engelsch dr J. G. H. van den Bovenkamp. — 's Hage, Philip Kruseman, (Fleming Stone-Serie, Nr 3), (19 × 14) 316 blz.* *fl. 2,15; geb. fl. 2,90*

V — Een detektieven-roman verbonden met een liefdesgeschiedenis. Het eigenaardige ligt hierin dat de detektief zelf tot bijna op het einde van het verhaal onbekend blijft. Louter ontspanningslektuur.
D[r] A. CARDYN, PR.

8161 **Wentworth, Patricia** **83.0**

DE SECRETARIS VAN DEN UITVINDER. *Vert. uit h. Engelsch. — Haarlem, Hollandsche Bibliotheek, 1930, (20 × 14) 181 blz.* *fl. 1*

V — Een nogal boeiend verhaal over een uitvinding die moet geheim gehouden worden en die een vreemde mogendheid tracht te bemachtigen. De verscheidene verwikkelingen houden de belangstelling van den lezer tot het einde toe gaande. Ontspanningslektuur.
Dr A. CARDYN, PR.

VI[A] — KINDERLECTUUR

Voor grootere kinderen van 13, 14, 15 jaar.

8162 **Böckling, J. J. C.** **83 : 266**
◆

DE RIDDER VAN DEN EIKENHORST. — *'s Hage, van Goor, 1930, (23 × 16) 190 blz.* *fl. 2,75*

VI-A — Langs heel eenvoudige lijnen, de groei van een missieroeping in de ziel van een adellijken jongen. Een verheffend boek voor onze jeugd. Kalme naturen, die tegen een lang-gesponnen verhaal kunnen, zullen het graag lezen. Het leert de levenswaarde van offer om ideaal. Alleen het slot is wat te veel romantiek. *Warm aanbevolen.*
BOELAERT, M. S. C.

8163 **Boelaert, E. P., M. S. C.** **83 : 269**
◆

ONDER HET KRUIS VAN TUGUDE. *Geïll. dr Leo Meurrens. — Leuven, Davidsfonds, (Vergeet-mij-nietje, nr 1) 1930, (20 × 16) 101 blz.* *fr. 11*

VI-A — Naast zijn volksboeken en zijn keurboeken voor ontwikkelden en zijn muziekuitgaven, begint het Davidsfonds ook jeugdboeken uit te geven. Dat past zoo: uit dien hoorn van overvloed, die heel Vlaanderen met zijn weelde overstroomt, moeten de kinderen ook hun deel krijgen. We moeten daar blij om zijn, want we mogen wel niet meer klagen over nood aan kinderboeken, maar degelijke kinderboeken zijn er nooit te veel. En een degelijk kinderboek is wel « Onder het Kruis van Tugude ». Een van die kinderboeken, die zoo boeiend zijn in hun eenvoud, dat vader en moeder ze gaarne met de kinderen meelezen. « 't Is een greep in het werkelijk leven van de beschreven wilden, en den zielkundigen toestand van hun missionaris », zoo schrijft de inleider. God, als dat waarlijk een greep uit het leven is, een trouw beeld van wat de missionarissen beleven, wat vermoeden we dan nog weinig het harde van hun werk. We zien hier hoe door onstandvastigheid en valschheid der wilden, het werk van den missionaris dreigt ineen te storten,

Maar hoog boven het land rijst het kruis van Tugude, en hoog boven zijn wankelend werk rijst het vertrouwen van den Pater. En zijn vertrouwen wordt niet beschaamd, want het boek eindigt met dit woord: « Nu willen wij allen uw kinderen en de kinderen van uw Chrisrus worden. » — Leo Meurrens versierde het boek met mooie teekeningen. — Moge het Davidsfonds nog veel zulke Vergeet-mij-nietjes plukken.

F. VERMUYTEN, PR.

8164 ◆ **Lavki, Lod.** **83.1**

FRANCESCO : 2e DEEL. *Met omslagteekeningen dr A. Verstreken. — Antwerpen, N. V. Leeslust, 193C, 2 dln (19 × 15), 93 blz.* *7 fr.*

V-VIA — Van barakjongen tot bruinen Pater: dat is het christelijk romantisme van dit tweede deel. Maar die jongen, eenmaal gezet op dien heerlijken ideaalweg, hoeft zich eerst uit te puren in den kroes van veel lijden. En hij neemt alweer als model den nobelen heilige wiens naam hij draagt. Zoo worden bij en door dien jongen uit den simpelen, donkeren foorwagen waar toch heiligheid uit licht van groote, schoone zielen, de Fioretti van Franciscus niet enkel gespeeld voor de parade eener vertooning, maar naar de scherpe werkelijkheid van het leven zelf. *Mooi verhaald*, erg sober en beknopt, met hier en daar een tikje *warm en ontroerend gevoel* dat streelt en laaft. Iets alweer waarin een jongelingsziel, tuk op idealisme, kan grasduinen!

A. VAN DEN DRIES, PR.

8165 ◆ **van der Burgt, J.** **83**

FRANKS DROEVE JAAR. Verhaal voor Jongens. *Geïll. dr Frans van Noorden. — Utrecht, St Gregoriushuis, (Gregoriaantje, Nr 6) 1927, (24×16) 193 blz.* *fl. 2 (29 fr.)*

VIA-J — Vervolg van «Kleine Frank», in dezelfde prachtige reeks Gregoriaantjes verschenen. De zielegrootheid van den lieven Frank straalt hier nog heerlijker door: op een schaatsenwedstrijd laat hij Dirk, zijn eenigen vijand, de overwinning behalen, om aan het broerken van Dirk de schaatsen te gunnen die er te winnen zijn. Later is Dirk in levensgevaar door zijn waaghalzerij op 't ijs. Han, het gebrekkelijk vriendje van Frank, wil hem redden, doch verdrinkt. Frank redt Dirk, bijna ten koste van zijn leven. Op het graf van Han komt er verzoening tusschen Dirk en Frank. — *Buitengewoon boeiend en vormend.* Zulke boeken moesten door al onze jongens gelezen worden. F. VERMUYTEN, PR.

VIB — KINDERLECTUUR

voor ietwat gevorderde Lezertjes (van 9, 10, 11, 12 jaar)

8166 **Stuten-van Ysselstein, H.** **83.8: 58 : 59**

HET BRUINE BOONTJE EN ANDERE VERHALEN VOOR JONGE KINDEREN. *Geïll. dr E. M. Ten Harmsen van der Beek. — A'dam, Scheltema en Holkema, 1930, 3e druk (21 × 15) 114 blz.* *geb. fl. 1,75*

VIB-C — Deze verhalen gaan vooral over dieren en planten. Wetenschappelijke onderwerpen worden aangenaam en eenvoudig behandeld en zullen ongetwijfeld door de lezertjes genoten worden. De 3 laatste nummers vertellen over stoute kinderen die later goed worden. Die moraliseerende strekking is heelemaal niet vervelend. Integendeel, aan te bevelen. M. V. C.

8167 **Van Vlijmen, Frits** 83.9

◆ EEN WONDERBARE REDDING. *Met omslagteekening dr A. van der Linde. — A'dam, R. K. Boekcentrale, 1930, (19 × 13) 64 blz.* *fl. 0,65 (6,50 fr.)*

VIB-C — Een heel mooi verhaaltje uit den kinderkruistocht. Twee kinderen zijn verdwaald na de ontscheping, en worden gevangen genomen. Ze vieren het Kerstfeest in de gevangenis. Het Kindje Jezus, door engelen omringd, komt hen daar opzoeken. De Turk, die hen gevangen hield, is getuige van dit wonder, bekeert zich en brengt de kinderen weer thuis. — Zeer eenvoudig en in 't bereik van de jonge lezers, voor wie het geschreven werd, is dit boekje boeiend van de eerste bladzijde tot de laatste. Het wordt een succes van de afdeeling voor beginnelingen. F. VERMUYTEN, PR.

84. ESSAYS.

8178 **Schillings, André, Dr** 84 : 92 : 81

◆ GUIDO-GEZELLE. De Mensch en de Dichter. — *Rijswijk, Visser & C°, (21 × 14) 148 blz.*

V—Dit werk zal waarschijnlijk op tegenstrijdige wijze onthaald worden: hoofdzaak is, dat het een sympathiek getuigenis is vol bewondering en piëteit voor Gezelle. Het boek waarvan Schr. vermoedelijk gedroomd heeft, zou zijn: het dagboek van een getrouw Gezelle-lezer, de meedeeling van zijn intieme vreugden en voorliefde. Iets daarvan is er overgebleven. Nu hij toch eenmaal Gezelle moest uitbeelden, behandelt hij het leven schetsmatig, niet zoo onderhoudend vertellend als Gezelle-specialisten, maar ons toch een langdradig nâpraten en koude overzichtelijkheid sparend. Ook gaat de gansche Gezelle er door, met Hiawadha en den Kleenen Hertog en lange uittreksels ervan. Men moet zelfs toegeven dat er haast geen Gezelle-vraagstuk onaangeroerd gelaten wordt, maar dan stilletjes en in 't kort. Het is alles zooiets als een midden tusschen krachtigen neerslag van vol begrijpen en anderzijds eenvoudig meedeelen van rustig napeinzen. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8169 **X,** 83 : 4203

◆ BEATRIJS. Naar het Haagsche Handschrift uitgegeven door C. G. Kaakebeen met een Paraphrase dr Jan Ligthart en een Miniatuur uit het Haagsche Handschrift. — *Groningen, Wolters (Van alle Tijden, Nr 2) 1929, 8e druk, (18× 13) 74 blz.* *fl. 0.75*

IV — De achtste druk van de bekende middeleeuwsche legende in de verzameling Van Alle Tijden. Verdere aanbeveling onnuttig en onnoodig: Van Alle Tijden heeft al burgerrecht in de bibliotheek van iedereen die belangstelt in onze middelnederlandsche letterkunde. De tekst werd verbeterd naar de laatste collationeering van P. Stracke. Ook in de inleiding werd rekening gehouden met de laatste navorschingen ; toch vind ik geen vermelding van de lijvige studie van R. Guiette: La Légende de la Sacristine, een Leuvensche dissertatie van 1927.

Dr A. BOON, PR.

N. B. — Het ruitje ◆ onder het volgnummer van sommige recencies geplaatst, beduidt dat de aldus aangeteekende werken in een katholieken geest geschreven zijn.

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Aanbevolen Vormende Lectuur

HIL. BELLOC : Overschot en Aanvoer fr. 29,—
Dr H. P. BERLAGE : Het Ontstaan en Vergaan der Werelden 43,50
L. BERTRAND : St Augustinus Roman 71,—
BRANDARIS : Het Aquarium 4,50
» Butienlandsche Kamervogels 4.50
» De Hengelaar 5,50
» Huisvesting der Kippen 4,50
» Inlandsche Kamervogels 4,50
» Konijnenrassen 4.50
» De Hoenderrassen 3,50
GAEYMAEX : Gloed 13.50
J. CALBREGHT : Missie en h. lager Onderwijs 4,—
J. CAUBERGHE : Spreekwoorden met hunne beteekenis 18,—
CHESTERTON : Ketterij en Orthodoxie 7,50
» Wie is Donderdag? 4,50
P. CONSTANTINUS : Christus en Israël 56,25
DECOENE : Inleiding tot de opvoedkunde 6,59
» Paedagogische Zielkunde 27,—
» Het Vraagstuk van de Tucht 10,—
BAS. DE CRAENE : De Moeder der vernieuwde Menschheid 100,—
W. A. DEENEN : Voetbal 4,50
P. DE LEHEN : De weg van den Inwendigen Vrede 2 dln. samen 37.50
H. DELOBEL : Algemeene en bijzondere Methodiek voor het lager Onderwijs 27,—
A. DE VAN DER SCHUEREN : Wijngaardeniersters 10.—
MGR A. F. DIEPEN : De Wellevendheid 12,50
FOERSTER : Christus 35,—
» Opvoeding en Zelfopvoeding 35,—
» Staatsburgerlijke Opvoeding 12,—
» Wedergeboorte van Staats- en Volksleven 28,—
P. J. GEARON : Troost voor Scrupuleuzen 24,—
F. GLINEUR : Hoe leer ik Etaleeren? 35,—
IGN. JEILER, O. F. M. : De mystieke Maagd 13.—
J. JOERGENSEN : Jeruzalem 96,50
M. JOSSON : De Belgische Omwenteling, 3 dln. samen 70,—
JOS. KLEIJNTJENS : Schetsen uit de Vaderlandsche Geschieeenis, 2 dln. elk 29,—
GER. KNUVELDER : Het Rampjaar 1830
M. KOENEN : De Redder 10,75
MGR LAVEILLE : Margaretha Sinclair 20,—
A. LEBLOND : Avonturen in de Bergen 25,50
P. LEOPOLD : De Ontwikkeling der Radiotoestanden in Nederland 2,—
J. LINDWORSKY : Over Wezen en Vorming van den Wil 12,—
LUIS DE LEON : De volmaakte gehuwde Vrouw 14,—
F. A. MACKENZIE : De Hel in Rusland 35,—
D. J. MERCIER : Aan mijn Seminaristen 7,50
P. M. MESCHLER : Het Leven van Maria 18,—
E. P. B. MISSIAEN : Communisme en Familieleven 18,—
M. MONTESSORI : De Kinderen levende in de Kerk 3,—
Or FLANDERS : Toen Vlaanderen groot was 20.—
J. PYCK : Doodensymboliek als Leermiddel 9,—
H. J. SCHIM VAN DER LOEFF : Zielszieken en hun Verpleging 102,50
A. G. SCHMIDT : Verstandstests 2,—
Dr H. SLATER : Dokter en Publiek, 2 dl. elk 35,—
Dr TOTH TIHAMER : Reine Jeugdrijpheid 14.—
P. ALIPIUS VAN DEN BORN : Geschiedenis van den Heiligen Augustinus 20,—
ANTON VAN DE VELDE : Tijl I 20,—
» Tijl II 20,—
A. VAN DE VELDE : Opvoedend Catechisonderricht 24,—
A. VAN DUINKERKEN : Achter de Vuurlijn 29,—
» De Kreet van Abels Bloed (E. Hello) 16,75
» Roofbouw 18,25
Dr J. VAN GINNEKEN : De Ziel van Augustinus en haar God 18,—
G. VAN HULZEN : Zwitserland 25,50
KAN. A. VAN LANGENDONCK : Leerkuust, Apperceptie, Inreresse 5,—
J. A. VAN LIESHOUT : De Belijdenissen van den H. Augustinus 43,50
P. VAN OVERZEE : De Ziekte aan de Zenne 25,
J. K. M. VERHOEVEN : Congoheld Jacques de Dixmude 18,—
DOM. W. VERKADE : Van Ongebondenheid en Heilige Banden 36,—
M. VERMEULEN : Klankbord geb. 50,—
P. VERSCHUEREN : Modern Woordenboek 1ste deel 45,—
L. VOGEL : Maria 13,—
H. J. J. WACHTERS : Luther 21,90
F. J. WAHLEN : Augustinus op Zoek naar de Waarheid 27,55
X. : Een groot Paedagoog 12,50

BOEK- & STEENDRUKKERIJ
BOEKBINDERIJ

V. VAN DIEREN & Co

UITGEVERS

27, VENUSSTRAAT, 27

ANTWERPEN

Specialiteit in Boekwerken

Catalogen voor Bibliotheken

Tijdschriften en Chromolithographie

Huis gesticht in 1840

Telefoon 515,94

LIPS

HANDIG
VERSTELBARE
BOEKENSTELLINGEN

LICHT, SIERLIJK
ENORM STERK

IN ELKE
GEWENSCHTE LENGTE

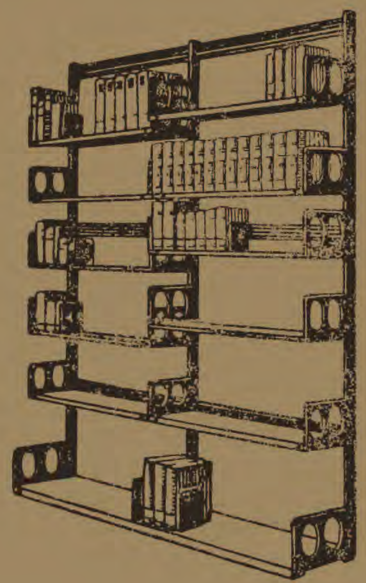

N. V. ETABLISSEMENTS LIPS,

Koninklijkestraat, 222, BRUSSEL

(Handelsregister, Brussel nr. 495)

UITGAVEN VAN
J. B. WOLTERS
GRONINGEN
DEN HAAG

DR GERARD BROM

BAROK EN ROMANTIEK

Prijs, gebonden gld. 2,50

ROMANTIEK EN KATHOLICISME IN NEDERLAND

EERSTE DEEL: KUNST
TWEEDE DEEL: WETENSCHAP
EN STAATKUNDE

Gewone uitg., geb. in linnen. Prijs per deel gld. 7,90; twee dln. te zamen gld. 15,80. Luxe uitgave, geb. met perkamenten rug, kop verguld, uitsluitend twee deelen te zamen gld. 19,80.

L. OPDEBEEK

UITGEVER

Provinciestraat, 42. ANTWERPEN

GROOTE KEUZE VAN KINDER- en ROMANBOEKEN

Nieuwe uitgaven :

Fr. Crols, Pr. : Het Wonder der Appelen 5.— fr.

Victor Naveau : Uit mijn Vlegeljaren 10,— fr.

A. Sauwen : De zingende Krekel 10,— fr.

Constant Eeckels : De Eenzame Tuin 12,50 fr.

Francis Finn : S. J. Zoo zijn ze, 2 deelen, per deel : 5 fr. — Philip, de kleine Zanger : 10,— fr. — Tom Playfair : 12,50 fr. — Percy Wynn : 12,50 fr. — Claude Lightfoot, 12,50 fr. — Harry Dee : 15.— fr.

Lode Opdebeek : Bloemekens van den Vlaamschen Rozelaar (25 Vl. koppen) 15.— fr. — Op reis in Vlaanderen : 15,— fr.

Dr. L. Wagenfeld en W. F. Steygerwalt : De bekwame Veearts, 500 blz. — 9 uitslaande platen. — 6e druk : 30,— fr.

A. C. Ide : Handboek der Ooftbouwkunde 30,— fr.

Fondscatalogus, op aanvraag, kosteloos verkrijgbaar.

R. H. Benson's Werken

hooren thuis in elke Katholieke Boekerij

BENSON, R. H.	— De hooge Weg	fr. 19,50
»	— Een doodgewoon Mensch	fr. 15,00
»	— Een Gevoelsmensch	fr. 17,00
»	— Gezift als Tarwe	fr. 17,00
»	— De nieuwe Dag	fr. 29,00
»	— Roeping	geb. fr. 15,00
»	— Trots Pijnbank en Schavot	fr. 29,00

Bekroonde R. K. Jeugdboeken

J. BöKLING : De Ridder van den Eikenhorst fr. 29,—
TO HöLSCHER : Onschuldig verdacht 14,50—
» Toen Moeder ziek was 29,—
M. KRAMER : Fernando Malini, de jongen van den Woonwagen 29,—
MADJOE : Jonge Jaren 29,—
N. SCHELLEKENS : In het Land van den Vrede 29,—
FR. VAN VLIJMEN : De Club van 4 en 5 29,—
H. WOLFFENBUTTEL-VAN ROOYEN : Het zevende Meisje 29,—

Aanbevolen Romans

CONRAD, J. — Het Kapersnest	17.—
FOOTNER, H. — Twee Menschen op den Weg	14.—
HULSMANS, A — Droomleventje	22,50
RUTTER, OWEN — Gouden Regen	15.—
PINKERTON — Fort-Mystery	15.—
SCOTT, LEROY. — Washington-Square	19,—
SZABO, M. — De Roman van het Land	20.—
VON HERTLING. — Weisskirchen	15.—
E. VON ADLERSFELD. — Trix, 2 dln	samen 20.—

Te bekomen bij A. S. K. B.
CUYLITSSTRAAT, 27, ANTWERPEN

" Geen Succes Zonder Organisatie Geen Organisatie Zonder R°ne° „

R^O^N E^O^ organiseert

Het komt uw zaak ten goede

Wij noodigen U beleefd uit tot een bezoek aan onze Showrooms, op een tijd, die U het best past.

Het zal ons een genoegen zijn U alsdan alle gewenschte inlichtingen of demonstratie te mogen geven. Dergelijke bezoeken brengen geen verplichtingen mêe. Er zal niet op tot koopen aangedrongen worden.

Onze Showrooms zijn open van 9 tot 6 uur.

Voormalig Huis HERINCX

Naamlooze Maatschappij

Ste-Katheleijnevest, 39, ANTWERPEN

Telefoon 334.41

BIJHUIEN : BRUSSEL — GENT — LUIK — BERGEN

Boeken die thuis hooren in elke Boekerij

Kwajongen door DR. W. BROECKAERT	fr. 12,00
Doktershumor door DR. W. BROECKAERT	10,00
Brusselsche Krabbels door THEO BOGAERTS	20,00
De Schelde door CONSTANT EECKELS	15,00
De Rit door F. DE PILLECIJN	6,00

UITGEVERIJ

REGENBOOG

Van Daelstraat, 15,

:-: **BORGERHOUT** :-:

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Aanbevolen Romans, Novellen en Verhalen

A. LE BLOND : Avonturen in de Bergen 25,50
E. D. BIGGERS : Vrouw die verdwijnt 27,50
E. CLAES : De Fanfare de St Jans-Vrienden 8,75
» De Witte 21,75
ANT. COOLEN : Het donkere Licht 42,—
C. DE JONG : Bij de Waskaarsen 29,—
M. GIJSEN : Uit het Hart van Brabant 29,50
J. GREGORY : Buck Thornton, de Cowboy-Reus 32,50
» De Doodensprong 32,50
» Gewroken 32,50
» De klokken van San Juan 32,50
» De Woestijn Vallei 32,50
TO HÖLSCHER : Eindelijk thuis 36,25
HULSMANS : Droomleventje 22,50
A. JEURISSEN : Op de Vlakte 14,50
M. KOENEN : Het Koninkje, 3 dln.
geb. 1e en 2e elk 25,—; 3e dl 35,—
» De Moeder 27,50—
» De wilde Jager 35,—
» Stormenland 71,—
» Wenschen en Wonderen 17,50
P. B. KYNE : Ook zij Dienen 32,50
P. B. KYNE : Het Testament 32,50
» De Uitkijkpost in het San Dimas-woud 32,50
H. MALOT : Avonturen van Romain Kalbris 17,50
KEES MEEKEL : De Dwerg 29,—
» De Val van den Diktator 33,75
JAN NIEUWENHUIS : Thubal de Os 29,—
ROUTHIER : De Messias 10,—
ALBERTINE SMULDERS : Uit het Biënboec 12,—
TOLSTOY : Gadzji Moerat, de witte Duivel 32,50
J. R. VAN DER LANS : Tenochtitlan, 2 dln 27,50
W. VAN DER MEEREN : In 's Levens Storm 19,—
A. VAN DUINKERKEN : Vertelsels in de Hu 9,50
J. VAN MERLE : Wisselende Banen, 2 dln elk 12,—
E. VON HANDEL-MAZETTI : Rita's Brieven, 3 dln samen, geb. 33,—
GER. WALSCHAP : De Dood in het Dorp 24,—
» Volk 24,—
H. WOLFFENBUTTEL-VAN ROOYEN : Kiezen of Deelen 27,50
X. : Het geheim van den Smokkelaar. 10,—

ALGEMEENE BANKVEREENIGING EN VOLKSBANK VAN LEUVEN N. V.

ZETELS : ANTWERPEN, Lange Nieuwstraat, 70-72.
BRUSSEL, Arenbergstraat, 7.
LEUVEN, Muntstraat, 9.

Bij- en hulpkantooren in al de vooornaamste plaatsen van het land : Aarschot, Anderlecht, Boom, Contich, Diest, Genck, Halle, Hasselt, Hoboken, Herenthals, Hoeylaert, Lier, Maeseyck, Mechelen, Moll, St. Niklaas-Waes, St. Truiden, Temsche, Tienen, Tongeren, Turnhout, Vilvoorde, enz....., Maastricht.

Bank voor Oost-Vlaanderen N. V.

MAATSCHAPPELIJKE ZETEL : GENT, St. Baafsplein, 18.
ZETEL B : RONSE, Abeelstraat, 2.

Bij- en hulpkantooren te Aalst, Aaltre, Audenaerde, Berchem, Dendermonde, Deynze, Doornijk, Edingen, Eecloo, Evergem, Geeraardsbergen, Hamme, Herzele, Lokeren, Maldegem, Scheldewindeke, Sottegem, Sinay, Watervliet, Waesmunster, Wetterén, Zele, enz...

Alle Bank- en Beursverrichtingen — Rekeningen op Zicht en Termijn
BRANDKASTEN
Spaarkas — Veertiendaagsche — Rekeningen — Kasbons — Inningen
Wissel — Vreemde Munten — Coupons
Beursorders op de Beurzen van Antwerpen, Brussel en het buitenland.
Correspondenten in alle plaatsen van het binnenland en van het buitenland.

LISBETH BURGER

In GEEN BIBLIOTHEEK mag ontbreken het heilbrengend boek

Als de Ooievaar komt

Lief en Leed uit de Praktijk van een Vroedvrouw

door Lisbeth BURGER

met voorwoord van

Prof. Dr Frans DAELS

« Wij ontmoeten met haar de vrekkige boeren, de ijdele meisjes, de fiere en domme vrouwen, de gemeene wijven, de onvoorzichtige moeders, de slechte dokters en de slechte vroedvrouwen, de ruwe mannen, de ontaarde menschen, de verwaarloosde en de bedorvene kinderen, benevens de moedige vrouwen, de sterke mannen, de brave menschen en dit alles midden in het drama van al de zedelijke, sociale en lichamelijke verwikkelingen van zwangerschap en baring, van verleiding, van voorbereiding en vruchtafdrijving, midden in de hedendaagsche concrete sociale toestanden, zooals zij werkelijk zijn, zooals zij dienen aangeklaagd. Een boek vol tragische waarheden, openlijk en openhartig en moedig verteld. »

FR. DAELS.

Prijs gebonden in linnen stempelband fr. 50
ingenaaid fr. 35

NOG EEN SUCCESBOEK:

DOKTER EN PUBLIEK

door Dr Huddleston SLATER

Het eerste boek handelt over : het eten, de kleeding, lichaamskultuur, massage, baden, venerische infectie, handel in vrouwen, malthusianisme, « dure dokters », apothekers, specialisten, drogisten, kwakzalverij, natuurgeneeskunde, suggestie, misbruiken.

Het tweede boek handelt over : de ethiek van arts en patient ; schoonmoeders en consulten ; de bedillers, het recht op zwijgen, de verhouding van dokter en patient, enz., om daarna op inderdaad meesterlijke wijze het publiek een helder inzicht te geven aan welke groote moreele gevaren zij bloot staan, indien zij zich aan een psycho-analytische behandeling volgens Freud mochten onderwerpen.

Prijs per deel, in linnen stempelband fr. 45
ingenaaid fr. 35

N. V. STANDAARD-BOEKHANDEL

Aanbevolen Katholieke Volksromans

H. A. BANNING :	Betje de Naaister	fr.	8,—
»	In 's Levens Maalstroom		8,—
LORD BEACONSFIELD :	Kapitaal en Arbeid		12,50
JOHN C. M. BECX :	Twee Wegen		9,—
TH. BOGAERTS :	Genoveva van Parijs		9,—
W. F. BUTTLER :	De roode Wolk		10,—
CHAMPOL :	Roeping		10,—
FLETCHER :	De Moord in de Austerlitsstraat		9,—
DOROTHEA GERARD :	Een Dorpskoningin		12,50
MATHILDE :	Annonciade		8,—
»	Twee Moeders		8,—
B. MITFORD :	Huis Rietholme		9,—
M. RIGAUX :	Gelddorst en Liefde		15,—
J. SCHEEPENS :	Afgedwaald en bekeerd		10,—
»	In den Maalstroom		12,50
»	De laatste van zijn Geslacht		9,—
»	Om 't zwarte Goud		12,50
A. SNIEDERS :	De Dorpspastoor		8,—
Dr J. R. SNIEDERS :	Waar is de Vader?		8,—
F. A. VAN DEN HEUVEL :	Eén onder Weinigen		8,—
J. R. VAN DER LANS :	Lood in 't Hart, 2 dln	elk	8,—
J. VAN MERLE :	Jadwiga Radsiwill		8,—
J. A. VESTERS :	De Bestedeling, 2 dln	elk	8,00
»	Gorm de Noorman		8,—
VEUILLOT :	Daags na de Revolutie		9,—
WAHLEN :	De Abt van Sint Gallen		12,50
X. :	Alleen op de Wereld		9,—
X. :	Cecile		10,—
X. :	Het Geheim van den Smokkelaar		10,—
X. :	Veelbewogen Levens		10,—
X. :	Virginia		15,—
J. ZWETSLOOT :	In Dagen van Vervolging		10,—
»	Lourdes, de Roman van een Ongeloovige		10,—

ZOOLANG DE VOORRAAD STREKT

deze volledige serie van 35 boekdeelen

tegen 305 frank in plaats van 339,50 frank

te bekomen bij A. S. K. B., 27, Cuylitsstraat, Antwerpen

BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH -- BIBLIOGRAFISCH -- TIJDSCHRIFT
VERSCHIJNT MAANDELIJKS

NEGENDE JAARGANG
Februari 1931

II

Orgaan van het Algemeen Verbond
:-: van Katholieke Boekerijen :-:

N. V. LEESLUST, ANTWERPEN

Gedichten en Tooneel

M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar : II. Poëzie.** fr. 8.50
JORIS EECKHOUT. — **Onze Priesterdichters** fr. 9.—; geb. fr. 10.50
Zr M. JOZEFA. — **Gezelle-Krans.** Gedichten. fr. 15.—
P. KORNYEY. — **Claudia.** fr. 7.—
W. NIEUWENHUIS. — **Hemelsche Banden.** Mysteriespel. fr. 15.—
A. VAN CAUWELAERT. — **Liederen van Droomen Daad.** (4e dr.) fr. 15.—
A. VAN CAUWELAERT. — **De Vlaamsche Jongeren van Gisteren en Heden, 1910-1927.** fr. 16.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Paviljoen** fr. 30.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Halewyn.** Tragische Ballade. fr. 27.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje.** Prettig speelverhaaltje fr. 9.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Sinte Lutgardis.** Lyries Speelken van gelovige Stemming, in 4 bedr. fr. 10.—
DIRK VANSINA. — **Adam.** Dramatisch Gedicht fr. 18.—
DIRK VANSINA. — **Het Boek der Liefde.** (2e druk) fr. 12.—
DIRK VANSINA. — **De Deemstering der Zielen :**
I. **De Dood der Chimera's.** fr. 5.— II. **Lenore.** fr. 4.—
IV. **De eeuwige Verlossing.** fr. 8.— De drie deelen te zamen fr. 15.—
DIRK VANSINA. — **De Messias** (ter pers) fr. 20.—

Romans en Novellen

RENÉ BAZIN. — **De Slagboom.** fr. 12.—
BLASKO, MARIA. — **Marusja.** Vert. dr. Dr. A. Cardyn. fr. 18.—
JOHN BRINCKMAN. — **Kasper-Oom en Ik.** Volledige uitgave. fr. 20.—
STEPHANIECLAES-VETTER. — **Stil Leven.** Roman. fr. 16.—
FRANS CROLS. — **Heeroom's Nichtje en haar Gezin.** fr. 16.—
M. E. DELLE GRAZIE. — **Onzichtbare Wegen.** Roman. fr. 25.—
M. E. DELLE GRAZIE. — **De witte Vlinders van Clairvaux.** fr. 18.—
LOUISA DUYKERS. — **Gehuwd Leven.** Roman. 2 deelen. elk fr. 12.—
LOUISA DUYKERS. — **Haar Man.** Roman. fr. 15.—
LOUISA DUYKERS. — **Rosa.** Roman. fr. 12.—
LOUISA DUYKERS. — **Stormen.** Roman fr. 20.—
LOUISA DUYKERS. — **Zij die getrouw bleef.** Roman fr. 18.—
H. FEDERER. — **Juffrouw Theresia.** Roman. fr. 15.—
A. HULSMANS. — **Droomleventje.** fr. 22.50
ISABELLE KAISER. — **Rachels Liefde.** fr. 12.—
RICHARD KNIES. — **Hun Pastoor.** Vert. dr. A. Vander Hallen. fr. 17.—
M. SZABO. — **De Roman van het Land.** fr. 20.—
JASSY TORRUND. — **Naar Zonneland.** Roman fr. 22.50
ERNEST VANDER HALLEN. — **Kristiaan.** (2e druk) fr. 13.—
P. VAN OPSTAL. — **Refageeliefde** fr. 5.—
GERARD WALSCHAP. — **Waldo.** fr. 18.—

Opvoeding, Bibliotheekkunde en Bibliographie

H. AUGUSTINUS. — **De Eenvoudige onderwezen.** fr. 10.—
JORIS BAERS. — **De Bibliothecaris als Opvoeder.** (2e druk) fr. 5.—
JORIS BAERS. — **De Catalogen.** (2e druk) fr. 5.—
Dr. FLORIS PRIMS, pr. — **Naar het Geluk.** fr. 5.—
E. VAN DYCK. — **De sociale Ingenieur.** fr. 8.—
BOEKENGIDS. Algemeen Nederlandsch bibliografisch Tijdschrift: 1e jaargang. fr. 10.—
2e, 3e en 4e jaargang elk fr. 24.—
5e en 6e jaargang elk fr. 40.—
7e jaargang fr. 50.—
8e jaargang fr. 35.—
Missiebibliografie fr. 7.—
Modelcataloog St. Michiel : 3e en 4e deel. elk fr. 5.— ; 5e deel fr. 8.—
Wetgeving omtrent de Openbare Boekerijen (3e druk) fr. 5.—

Al deze boeken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Aanbevolen Vormende Lectuur

E BECKERS : Formuleboekje voor Electro-techniekers fr. 10,—
HIL. BELLOC : Overschot en Aanvoer 29,—
Dr H. P. BERLAGE : Het Ontstaan en Vergaan der Werelden 43,50
L. BERTRAND : St Augustinus Roman 71,—
JOZ. BOON : Leven van Peerke Donders 11,—
BRANDARIS : Het Aquarium 4,50
» Butienlandsche Kamervogels 4.50
» De Hengelaar 5,50
» Huisvesting der Kippen 4,50
» Inlandsche Kamervogels 4.50
» Konijnenrassen 4.50
» De Hoenderrassen 3,50
GAEYMAEX : Gloed 15.50
J. CALBREGHT : Missie en h. lager Onderwijs 4,—
J. CAUBERGHE : Spreekwoorden met hunne beteekenis 18,—
CHESTERTON : Ketterij en Orthodoxie 7,50
» Wie is Donderdag? 4,50
P. CONSTANTINUS : Christus en Israël 56,25
DECOENE : Inleiding tot de opvoedkunde 6,59
» Paedagogische Zielkunde 27,—
» Het Vraagstuk van de Tucht 10,—
BAS. DE CRAENE : De Moeder der vernieuwde Menschheid 100,—
W. A. DEENEN : Voetbal 4,50
P DE LEHEN : De weg van den Inwendigen Vrede, 2 dln samen 37.50
LOUIS DE LEON : De volmaakte gehuwde vrouw 14,—
H. DELOBEL : Algemeene en bijzondere Methodiek voor het lager Onderwijs 27,
A. DE NOLF : H. Godelieve van Vlaanderen 10,—
A. DE VAN DER SCHUEREN : Wijngaardeniersters 10,—
MGR A. F. DIEPEN : De Wellevendheid 12.50
W. ESDERS : Voordrachtkunst 10,—
FOERSTER : Christus 35.—
» Opvoeding en Zelfopvoeding 35,—
» Staatsburgerlijke Opvoeding 12,—
» Wedergeboorte van Staats- en Volksleven 28.—
P. J. GEARON : Troost voor Scrupuleuzen 24,—
F. GLINEUR : Hoe leer ik Etaleeren? 35,—
J. HARDY : Gebruik der Schrijfmachine 26.—
J. HOOGVELD : De Moederkerk 33,—
H. HOUBEN : De Roep der Pool 61,25
H. JACOBS : Leiding voor Kloosterzusters 20,—
IGN. JEILER, O. F. M. : De mystieke Maagd 13.—
J. JOERGENSEN : Jeruzalem 96,50
M. JOSSON : De Belgische Omwenteling, 3 dln. samen 70,—
F. J. KERSTEN : De groote Zwartrok 14,—
JOS. KLEIJNTJENS : Schetsen uit de Vaderlandsche Geschieeenis, 2 dln. elk 29,—
GER. KNUVELDER : Het Rampjaar 1830 25,—
» Van uit Wingewesten 75,—
» Zwervers 9,50
MGR LAVEILLE : Margarethe Sinclair 20,—
A. LEBLOND : Avonturen in de Bergen 25,50
P. LEOPOLD : De Ontwikkeling der Radiotoestanden in Nederland 2,—
J. LINDWORSKY : Over Wezen en Vorming van den Wil 12,—
E. LUDWIG : Juli '14 33,30
J. LUYCKX : Schakelingen voor ultra-kortegolfontvangst 7,50
F. A. MACKENZIE : De Hel in Rusland 35,—
D. J. MERCIER : Aan mijn Seminaristen 7,50
P. M. MESCHLER : Het Leven van Maria 18,—
» De heilige Pinkstergave 43,50
E P. B. MISSIAEN : Communisme en Familieleven 18,—
M. MONTESSORI : De Kinderen levende in de Kerk 3,
O' FLANDERS : Toen Vlaanderen groot was 20.—
F. PRIMS : De Stichting van Banquibazar 30.—
J. Pyck : Doodensymboliek als Leermiddel 9,—
K. RICHSTAETTER : Een Mystieke uit den modernen Tijd 29,—
P. ROM. ROME : Een heilig kruistochterke : Gisèle Noël 1,50
H SCHILGEN : Zij en gij 29,—
H. J. SCHIM VAN DER LOEFF : Zielszieken en hun Verpleging 102,50
A. G. SCHMIDT : Verstandstests 2,—
Dr H. SLATER : Dokter en Publiek, 2 dl. elk 35.—
Dr TOTH TIHAMER : Reine Jeugdrijpheid 14.—
P. ALIPIUS VAN DEN BORN : Geschiedenis van den Heiligen Augustinus 20,—
ANTON VAN DE VELDE : Tijl I 20,—
Tijl II 20,—
A. VAN DE VELDE : Opvoedend Catechismonderricht 24,—
A. VAN DUINKERKEN : Achter de Vuurlijn 29,—
» De Kreet van Abels Bloed (E. Hello) 16,75
» Roofbouw 18,25
Dr J. VAN GINNEKEN : De Ziel van Augustinus en haar God 18 —
G. VAN HULZEN : Zwitserland 25,50
KAN. A. VAN LANGENDONCK : Leerkuust, Apperceptie, Inreresse 5,—
J. A. VAN LIESHOUT : De Belijdenissen van den H. Augustinus 43,50
P. VAN OVERZEE : De Ziekte aan de Zenne 25,—
J. K. M. VERHOEVEN : Congoheld Jacques de Dixmude 18,—
DOM. W. VERKADE : Van Ongebondenheid en Heilige Banden 36,—
J. VERMEULEN : Albrechts Rodenbach 10,—
M. VERMEULEN : Klankbord geb. 50,—
AUG. VERMEULEN : Geschiedenis der Europeesche Plastiek en Schilderkunst 3 dln. elk geb. 43,50
P. A. VERSCHEURE : Berten Bartels 10,—
P. VERSCHUEREN : Modern Woordenboek 1ste deel 45,—
L. VOGEL : Maria 13,—
H. J. J WACHTERS : Luther 21,90
F. J. WAHLEN : Augustinus op Zoek naar de Waarheid 27,55
X. : Een groot Paedagoog 12,50
X. : Jaarlijksche Boekenschouw-1930 35,—
X. : Op Reis en Thuis (Winterboek) 21,75; geb. 32,60

N. V. LEESLUST, ANTWERPEN

Jeugd-Serie

LOUISA DUYKERS. — **Jantje.** fr. 7.—
JUL. FESTRAETS. — **Bertje.** fr. 7.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Bobby in Filmland.** fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Geluksvogel.** Vertaald door J. Simons fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **De diamanten Ring.** Vertaald dr. J. Simons fr. 9.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Een kranig Kereltje.** Vert. dr. J. Simons. fr. 14.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Lord Bountiful.** Vert. d. A. Vander Hallen fr. 18.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Sneeuwwitje.** Vertaald door J. Simons fr. 12.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Zijn beste Jaar. (Vervolg op "Geluksvogel")** fr. 11.—
LOD. LAVKI. — **Fieneke.** (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Fonske.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Francesco :** 1e en 2e Deel. elk fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Ikkerke en Nikkerke.** (Ter pers). fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De kleine Koning.** (2e druk). fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De kleine Martelaar.** (2e druk) fr 7.—
LOD. LAVKI. — **De levende Rots** (2e druk) fr. 8.—
LOD. LAVKI. — **Lowieke.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Menschenoffer.** (2e druk) fr 7.—
LOD. LAVKI. — **Op den Toren.** (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Op één jaar.** Uit het Leven van een Scout (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Op Reis** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Toontje** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Tuurke.** Avontuur uit het scoutsleven. (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Uit het leven van een Rakker :**
1. **Mijn Zusterke.** (2e druk) fr. 7.— 4. **Mijn Vacantie.** (2e druk) fr. 7.—
2. **Mijn Broerke.** (2e druk). fr. 7.— 5. **Mijn Makkers.** fr. 7.—
3. **Mijn Professor.** (2e druk) fr. 7.— 6. **Mijn Vriend** fr. 7.—

ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje.** fr. 9.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Sinte Lutgardis.** fr. 10.—

Kinderboeken

M. E. BELPAIRE, H. RAM en L. DUYKERS. — **Wonderland.** 8 deelen (4e en 5e druk). elk fr. 8.—
ANTON VANDE VELDE. — **Duimpje's verdere Lotgevallen.** fr. 8.—
GERARD WALSCHAP — **Slimke.** Met prettige kleurplaatjes. fr. 10.—

Godsdienst

ST. AUGUSTINUS — **De Eenvoudigen onderwezen.** Vert. dr. Fr. Vermuyten. fr. 10.—
BEATRYS VAN NAZARETH. **Zeven Manieren van Minne.** Naar den Oud-Vlaamschen Tekst herschreven door Dr J. Caeymaex. fr. 11.
Prof. K. CRUYSBERGHS. — **Onze Verlossing.** Vastenpreken. fr. 6.—
G. STRŒBELE. — **Het Gebed des Heeren.** Vert. d. M. Van Hoeck fr. 8.—
MAUR. VAN HOECK. — **Het zaligende Lijden.** 2e uitgave. fr. 5.—
A. VERDOODT. — **Het Lam Gods.** fr. 6.—

Essays

M. E. BELPAIRE. — **Kunst- en Levensbeelden,** 1e deel 12.—; 2e deel fr. 7.50
M. E. BELPAIRE. — **Het Landleven in de Letterkunde.** fr. 9.—
JORIS CAEYMAEX. — **Gloed.** fr. 13.50
JORIS EECKHOUT. — **Litteraire Profielen.** 2e en 3e Deel. elk fr. 20.—

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

N. V. LEESLUST

ANTWERPEN

Verhalen, Sprookjes en Vertelsels

JOZEF ARRAS. — **Begijnensprookjes.** (2ᵉ uitgave). fr. 5.—
JOZEF ARRAS. — **Gekke Vertelsels.** (2ᵉ uitgave). fr. 5.—
M. E. BELPAIRE. — **Christen Ideaal.** fr. 8.—
M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar:** I. **Proza.** (2ᵉ uitgave) fr. 8.50
Dʳ. JORIS CAEYMAEX. — **Gloed** fr. 13.50
Dʳ. JORIS CAEYMAEX. — **Vertoeven.** fr. 11.—
FRANS CROLS. — **Heeroom's Nichtje en haar Gezin** fr. 16.—
JORIS EECKHOUT. — **Proza van Vlaamsche Priesters.** fr. 9.; geb. fr. 10.50
RICH. DEWACHTER. — **De Stoker.** Verlucht door J. Verschueren. fr. 10.—
Dʳ JUL. GRIETENS. — **Dimfna** fr. 3.—
Dʳ JUL. GRIETENS. — **Het Mirakel.** fr. 5.—
SEUMAS MAC MANUS. — **Bij het laaiende Turfvuur.** fr. 9.; geb. fr. 10.50
ALB. STEENHOFF-SMULDERS. — **Sprookjes uit de Schemering.** fr. 6.50; geb. fr. 8.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Kempische Vertelsels.** (2ᵉ druk). fr. 6.50; geb. fr. 8.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** fr. 13.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Kristiaan.** (2ᵉ druk) 13.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Sprookjes uit den Zomernacht.** Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
ALFONS VAN HOOF. — **Zonnige Kempen.** Met penteekeningen van August Verstreken. fr. 10.—

Geschiedenis, Biografieën en Reisverhalen

M. E. BELPAIRE. — **Antwerpen vóór honderd Jaar.** fr. 6.—
M. E. BELPAIRE. — **August Coppens** fr. 9.—
M. E. BELPAIRE. — **Charles Dickens.** fr. 15.—
M. E. BELPAIRE. — **Constance Teichmann.** fr. 20.—
Dʳ J. CALBRECHT. — **De Vlamingen en de Spaansche Ontdekkingsreizen tijdens de XVIᵉ eeuw in het Oosten.** 30.—
Dʳ JORIS CAEYMAEX. — Vertoeven. fr. 11.—
Dʳ JUL. GRIETENS. — Het Mirakel. fr. 5.—
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** fr. 8.—
Dʳ JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** 3 deelen, elk. fr. 20.—
Dʳ FLORIS PRIMS. — **De Oorlog van Mr Cobbé, 1722-1724.** fr. 30.—
Dʳ FLORIS PRIMS. — **De Reis van den St. Carolus. 1724.** fr. 30.—
Dʳ FLORIS PRIMS. — **De Stichting van Banquibazar, onze eerste Kolonie** (1724-1727) fr. 30.—
L. REYPENS e. a. — **Eugeen Yoors.** Rijk geïllustreerde prachtuitgave fr. 75.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** (2ᵉ druk) fr. 13.—
MAUR. VAN HOECK. — **Schoonheidsvizioenen.** Reisindrukken uit Italie. Rijk geïllustreerde prachtuitgave. 60.—
DIRK VANSINA. — **Dostoïevsky.** fr. 18.—
C. VERVOORT. — **Kardinaal Mercier.** Zijn Leven, Zijn Werk. 2 deelen. elk fr. 25.—

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. K. S. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Elke Openbare Boekerij, Ieder intellectueel Vlaming

ZOU MOETEN BEZITTEN

MODERN WOORDENBOEK

Taalkundig, Encyclopedisch, Geïllustreerd

door **P. J. VERSCHUEREN S. J.,**

Prijs van het 1e. Deel, in sierlijken band : **45 frank**

Te bestellen bij A. S. K. B.

DE OPENBARE BOEKERIJ

heeft ook als taak haar lezers te leeren inrichten

EEN HUISBIBLIOTHEEKJE!

Een probaat middel daartoe is, hen

LID VAN HET DAVIDSFONDS

te maken, en hun er op te wijzen dat zij, tegen een geringe jaarlijksche bijdrage,

KRIJGEN : de 4-5 flinke boeken die het Davidsfonds jaarlijks uitgeeft;

GENIETEN : de voordrachten, muziek- en tooneelavonden en andere kultureele aktie die uitgaat van de plaatselijke afdeelingen;

PROFITEEREN : van de boekenkoopjes die het Davidsfonds aan zijn leden bezorgt met aanzienlijke prijsvermindering.

Elk Bibliothekaris moet zijn een Propagandist voor het Davidsfonds!

DRUKKERIJ DE BIÈVRE

BRASSCHAET

TELEFONEN : **Antwerpen 583.95 — Brasschaet 97**

Alle handels- en prachtdrukwerken, boeken, tijdschriften, nieuwsbladen, enz.

Beveelt zich in het bijzonder aan voor het drukken van Catalogen.

MODERNE INRICHTING. — VERZORGD WERK. — SPOEDIGE BEDIENING.

DIETSCHE WARANDE & BELFORT

Prijs voor den Jaargang 1928 : 55 frank.

BEHEER : NERVIERSSTRAAT, 31, ANTWERPEN

VOOR UWE LEESTAFEL:

TOONEELGIDS

Redactie : E. H. BERNAERTS, J. BOON, TH. DE RONDE, enz.

— *Redactiesecretaris :* ANTON VAN DE VELDE —

Beheer : « DE STANDAARD », Em. Jacqmainlaan, BRUSSEL

Poscheckrekening n. 162.68

BOEK- & STEENDRUKKERIJ
BOEKBINDERIJ

V. VAN DIEREN & C°

UITGEVERS

27, VENUSSTRAAT, 27

ANTWERPEN

Specialiteit in Boekwerken

Catalogen voor Bibliotheken

Tijdschriften en Chromolithographie

Huis gesticht in 1840

Telefoon 515,94

Boeken van L. C. G. Malmberg

7 frank

ZR MA. TERESA. — Voor Roomsche Kleuters. Serie prentenboeken :
I. Mijn Broertje en Zusje
II. Stoute Broer
III. Zus bij het Kribje
IV. Broer en Zus bij 't Opstaan

7.50 frank

B. CASIMIR. — Benneke
A. VAN DIJK. — Met mijn Boekske in een Hoekske
C. VAN LIES. — Klein Broertje
» Klein Zusje
ZR MA. TERESA. — Ik zal je eens wat vertellen
ZR MA. TERESA. — 'n Kleine Rakker en andere Verhalen
C. DE WAAL. — Uit Grootmoeder's Portefeuille

12 frank

J. V. BURGERS. — 'n Prettige Vacantie
B. A. VAN HAAG. — Wim zijn Kabouterkoek
LAMBERT LUCASZ (KEES SPIERINGS). — Zoo'n rare Chinees
A. L. REDUS. — Kees de Does en z'n Politiehond
KEES SPIERINGS. — Wim, de Blauwpit
ZR MA. TERESA. — Twee Vriendjes
D. C. VISSCHERS. — Een Kind van Java
B. V. ZWEGERS. — In 't Oerwoud

12.50 frank

EDGAND. — Van Koning Orgeloes
H. FHDERER. — Een Nacht in de Abruzzen
C. VAN GESTEL. — De Kinderen van Jacgues d'Armagnac
GABR. MOERDIJK. — Een Gezellige Middag
ZR MA. TERESA. — Genezen
» Ina
» Miep-ik-ook
WALTERIDA. — Een Indisch Meisje
» Javaansche Legenden

29 frank

H. G. HEIJNEN. — Joolsingel N° 1

24 frank

W. VAN DEN BERG. — Rudi's Avontuur
JOANNES EMONTS. — De Zoon van het Opperhoofd der Bandaris
LINA TERVOOREN. — Bep doet de Huishouding
B. V. ZWEGERS. — De vlammende Woestijn

15 frank

J. V. BURGERS. — Klaveren Drie
EDGARD. — Het witte Muisje
MOEDER MARY LOYOLA. — Jezus van Nazareth
ZR MA. TERESA. — Heintje de Bult
» Smokkelfientje
KEES SPIERINGS. — De Ster van Blauw-Wit

19 frank

W. VAN DEN BERG. — De Avonturen van Wim en 'n Weenschen Jongen
W. VAN DEN BERG. — De Koning van Tjilatjap
W. VAN DEN BERG. — De Vondeling van Simmerath
FRANCIS J. FINN. — De Geheimzinnige Gids
B. C. KLOOSTERMANS. — Gods Volk
MAX. — Giovanni
HÉLÈNE PAGÈS. — Van Godfried en Mechtildis, die ter Kruisvaart togen
H. S. SPALDING. — Geheimzinnige Sporen van Berenklauwen
KEES SPIERINGS. — De 6e van Meneer Franssen
ZR MA. TERESA. — Uit het Dagboek van Henk en Lou
1e deel: Op Reis
2e » Op Curaçao
F. TRAUTWEIN. — Han Spring-in-'t Veld

26 frank

M. S. GROSS, S. J. — Om 'n Schat

27 frank

J. J. VERBEETEN. — Naar Lourdes (Prachtuitgaaf)

Al deze boeken zijn verkrijgbaar bij het

Algemeen Secretariaat voor Katholieke Boekerijen

27, Cuylitsstraat, Antwerpen

ANTOON COOLEN

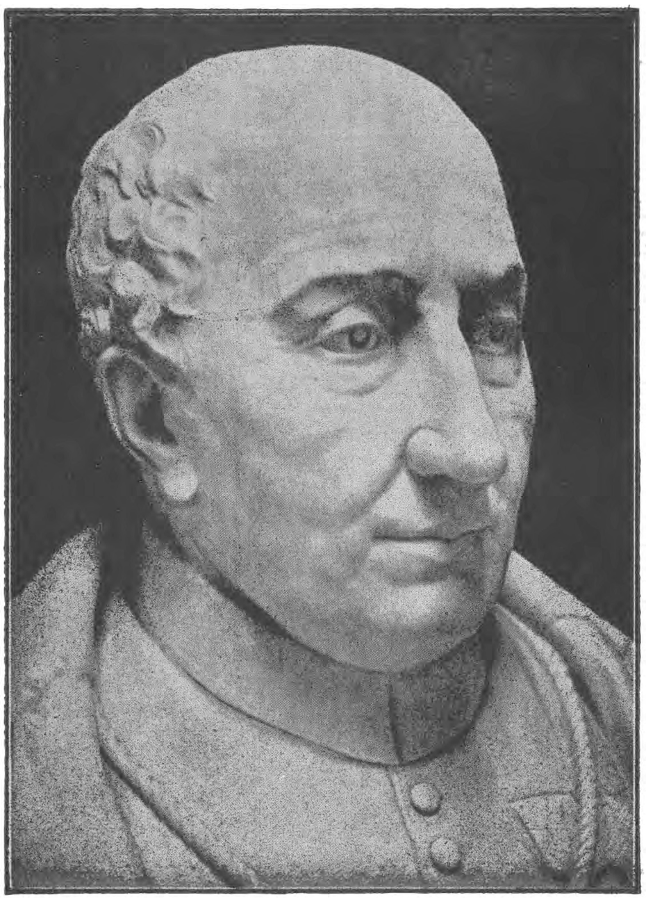

KANUNNIK J. B. DAVID

NUMMER 2 NEGENDE JAARGANG FEBRUARI 1931

BOEKENGIDS

Algemeen Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift
Orgaan van het Algemeen Verbond van Katholieke Boekerijen
:-: VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR :-:

REDACTIE en BEHEER:
Alg. Secretariaat voor Katholieke Boekerijen, Cuylitsstraat, 27, Antwerpen
Postcheck: 241.02

Prijs voor België. — Abonnement: 35 frank. — Dit nummer: 5 frank.
Prijs voor Nederland. — Abonnement: fl. 3,50. — Dit nummer: fl. 0,50.

ANTOON COOLEN

DOOR

ERNEST VANDER HALLEN

Er is nu zoowat een half jaar voorbij sedert Coolen de prijs van Leiden werd toegekend, en sedert zijn de foto's en de boeken van den brabantschen romancier niet meer verdwenen uit de ramen der boekhandels.

In het land van akten en diploma's gold de beslissing dezer jury als een testimonium van artistieke degelijkheid, en met den slag verzoende de weekbladpers zich met dit nieuwe specimen van heimatliteratuur, stelden de Haagsche dames de foto met den romantischen en sympathieken kop van den gelukkigen uitverkorene op hun sécrétaire of tusschen de bibelots van hun boudoir, en lazen in de schemering van hun salon of op het terras van hun Scheveningsche villa de geschiedenis van « Jantje den Schoenlapper » en de overigens tamelijk origineele levensfilosofie van Jan Olie uit het « Donkere Licht ». Zóó ontdekten zeven millioen Nederlanders, bij deze gelegenheid opnieuw de « Peel », welk woord ze sedert hun lager-onderwijs-jaren meestal vergeten hadden, zijnde de meest oninteressante en verlaten uithoek van dit godvergeten land van Noordbrabant.

De zaak is dat Antoon Coolen voordezen zoo goed als ongewaardeerd gebleven was in de officieele kringen der Nederlandsche letteren, terwijl Vlaanderen het werk van dezen man oogenblikkelijk had aangevoeld en met belangstelling volgde. Hij werd in een adem genoemd met Buysse, Streuvels, Timmermans en geäccapareerd als een der onzen.

En het leek er inderdaad naar dat Coolen met zijn brabantsch-kempische atmosfeer, zijn scherp-getypeerde boerentypen, zijn voorliefde

tot naturalistische natuurschildering en zijn aandacht voor het uiterlijke der dingen, mitsgaders vooral de geest van zijn boeken, in rechte lijn aansloot bij de naturalistische traditie uit Vlaanderen.

Toen zijn eerste boek « Lentebloesem » verscheen, kon niemand dit bepaald een ernstige belofte heeten, ondanks den goeden wil van genegen recensenten en de drukte van den uitgever: een bundel gewone boerennovellen zonder relief en tamelijk konventionneel geschreven, gelijk ieder jaar er wel een dozijn meebrengt. Overigens was dit zoowat de tijd van de opkomst der katholieke jongeren die zich hoofdzakelijk in datzelfde Brabant lieten gelden, en waarvan Coolen zich zoo goed als afzijdig hield : een kurieus geval in deze woelige jaren die het solidariteitsgevoel van al de katholieke jongeren uit Brabant zonder beperking opeischten. Het was overigens dunkt me vooral een kwestie van temperament: Coolen was te weinig kombattief aangelegd om zijn cerebrale kollega's uit « Roeping » en « De Gemeenschap » te volgen op hun oorlogspaden en in te gaan op hun sterken zin voor synthese, hun verzet tegen het individualisme en de romantiek der vorige generatie en de esthetika-verheerlijking en -uitpluizingen in hun tijdschriften. De zaak is dat Coolen zelf in het diepste van zijn hart een romantieker was en van nature uit naturalistisch voelde : waar hij in het Noorden, waarvan de romanliteratuur ten onder ging aan de eeuwige duistere problemen der psycho-analyse en het psycho-realisme, geen richting vond waarbij hij als debutant kon aanleunen, en vooral zelf door en door Vlaamsch voelde, lag het voor de hand dat hij spoedig verzeild geraakte in de paden der Vlaamsche atmosferische boerenromans. Maar terwijl Buysse, Gustaaf D'Hondt, Streuvels en in 't begin ook Felix Timmermans bleven steken in deze realiteit des dagelijkschen levens die op den koop toe absoluut onbelangrijk en oninteressant was voor den mensch van dezen tijd, kwam Coolen deze krisis van het realisme te boven: hij staat rein en hoog midden het eenvoudige reine volk; de ruwe peelwerkers die de zaken nog zeggen zooals ze het denken, die nog wonen in leemen huisjes, klot steken en hun grond bewerken in den zomer, en in den winter honger en kou hebben. Daar in dien uithoek van het Brabant, dat een eeuw terug nog tot Vlaanderen hoorde, leeft hetzelfde volk als in de Antwerpsche Kempen, het Meetjesland van Buysse en Streuvels' Zuid-Vlaanderen: het volk dat in ondenkbare omstandigheden zijn bekrompen leven leeft in den strijd met Gods weer en wind, onmogelijk gehuisvest, onvoldoende gevoed, ver van alle geestelijke ontwikkeling en kultuur; verarmoed, onderkomen, zonder levensuitzicht, zonder zekerheid de dienstbaarheid van hun kasteelbarons te kunnen ontgroeien, zonder kontakt met het landsbestuur tenzij bij kiezing, militieplicht en belasting; er gebeuren daar geen geweldige dingen en de stad is ver; er wordt veel en diep leed gedragen en het volk leeft op diepe levenszekerheden en tegelijk op primitieve oerinstinkten. Een diep bewustzijn en een zekerheid van iets bovennatuurlijks dat de hand over hun hoofd houdt.

Het is het volk van nuchtere beschaving, gezonde fantasie en gemoedelijke levensfilosofie, dat hen in de onmogelijkste sociale en ekonomische levensomstandigheden hielp meester blijven.

Coolen ziet deze menschen met dezelfde oogen als zijn Vlaamsche naturalistische voorloopers dit zagen doch onder de klaarte van zijn bovennatuurlijke levensbeschouwing. Er zijn niet alleen instinkten en passies en energieloos gedragen leed : er zijn ook problemen gegroeid in het hart dezer eenvoudigen : de moderne sociaal-ekonomie, de politiek, de rationalistische levensbeschouwing met haar kultuurattributen waaien over uit de stad langs de autobanen en door de nijverheid die overal oprijst. De ouden kampen den strijd tegen de levensverlokking en de verwildering bij hun kinderen; de jeugd staat op tegen de ouderen, eischt voor zich allerlei rechten op die voordezen onbekend waren in de Peel; voelt zich geslingerd tusschen de oude instinkten van ras en het vlakke genot der stad, gaat ten onder in de verfijnde tormenten van het kettingwerk in de moderne fabriek. En allen, ouden en jongeren, strijden den vreeselijken en onontkoombaren strijd van den mensch tegen zichzelf.

Want lang voor de Hero- Kwatta- en Philipsfabrieken het gezonde bloed en de energieën van de jeugd van het land opeischten, deden de eeuwige problemen die van alle rassen en van alle tijden zijn ook hier zich gelden. Dit nu is het grootsche bij Antoon Coolen : hij is de krisis van het naturalisme te boven gekomen; hij heeft zich losgeworsteld uit de literatuur; hij staat eenvoudig en ongekomplikeerd tegenover zijn eenvoudig en ongekomplikeerde volk; hij kent en begrijpt het : hij is als kunstenaar een stuk van dit volk gebleven. Wie de literatuur van het laatste kwart eeuw volgde, weet wat dit zeggen wil in deze jaren dat de kunst in Nederland aan overbeschaving en cerebralisme dreigt ten onder te gaan. Is misschien in dezen zin het sukses van Coolen bij de grootstad-bewoners, dat op zichzelf niet onverdacht kon zijn, te verklaren? Terwijl in Vlaanderen de dichtkunst een bedenkelijke kurve maakt naar het vooroorlogsch individualisme en het verhaal zich grootendeels buiten de sociale en geestelijke problemen van dezen tijd houdt — van romanliteratuur kan hier bezwaarlijk spraak zijn — ontwikkelt zijn werk zich den laatsten tijd geleidelijk in de richting der industrialisatie van Brabant: in « Het donkere Licht » heeft hij den stap gezet naar erkenning der ontzettende realiteiten welke G. Knuvelder in zijn laatste werken in de oogen dierf zien: de fabriek, de dagelijksche reis naar de stad, de omgang met de bedorven arbeiders en werkmeisjes; het geld, de scherpere eisch naar genot, het verdwijnen van den eenvoud en de reinheid, de diepe krisis welke dit volk dat niet berekend was op deze plotse en diepgaande verandering plots dooreenschudde. Bij deze eenvoudige Noordbrabanders waarin we uit meer dan een oogpunt onszelf als verdrukt volk weervinden, zij het ook op een ander plan, en waarmee we ons als gemeenschap één voelen, zijn dit de problemen van den dag : in het land van

dagelijksche betoogingen waar een vlag of een rethorisch leeuwenlied de jeugd het bloed naar het hoofd jaagt, waar dag aan dag geleefd wordt in een atmosfeer van opstand en misverstanden, waar de kranten en redevoeringen dag aan dag het volk zoowel als de intellektueelen volpompen met bombast en pathetische meetingtaal; waar we zoo stilaan op weg zijn allen den zin voor werkelijkheid en het bewustzijn der verhoudingen te verliezen; in het land dat gedeeltelijk vier jaar lang fungeerde als slagveld en een aantal steden zag stukschieten en neerbranden zooals we dat in onze jongensjaren alleen lazen bij onzen goeden Xenophon en bij Homeros; in het land van den IJzertoren en de massabedevaart talrijker dan heele legers, waar elken zomerzondag de steenwegen daveren van den stap en het opstandige lied der betoogers — in dit land houdt een scherpere en onmiddellijker nood onze aandacht en energie gebonden en staan we te zeer afzijdig van de sociaalekonomische en godsdienstige problemen waarvoor we te gemakkelijk geneigd zijn de oogen te sluiten en waarmee in landen als Duitschland en Holland de groote worsteling in haar scherpste stadium is. En daarom zijn we geneigd het probleem van Simon Wijnands en zijn dochter die in de Eindhovensche fabriek ten onder gaat, te onderschatten.

Als jonge mensch verheugt me het werk van Antoon Coolen nog om een tweede reden : hij heeft in de romanliteratuur van dezen tijd met haar komplexe ingewikkelde menschenzielen, haar salon-passies en de teemerige, broeierige atmosfeer vcn haar ongezond driftenleven waar alleen het genot der materie en der seksen geldt, den eenvoudigen, reinen, goeden mensch in eer hersteld; hij heeft opnieuw onze aandacht gewekt voor den mensch in zijn strijd met het leven, ook in haar meest gekende en behandelde omstandigheden, de mensch die nog niet ten onder gegaan is in onze radio en autokultuur, de eenvoudige, ongekomplikeerde, niet-genivelleerde boer die onaangetast bleef door het formalisme van dezen tijd, de ziekte der naoorlogsche jaren. Met één slag heeft hij de Nederlandsche heimatliteratuur en den boerenroman waar onze prozaletterkunde in dood liep, op een verjongd en geniet baar plan gebracht. Want waar Lou Lichtveld in zijn inleiding tot het « Letterkundig Jaarboek » '30 peroreert: « de boerenromans... van Coolen... zijn volkomen waardeloos als bijdragen tot een nieuwe en eigentijdsche literatuur, en op de Europeesche boekenmarkt van doorslaande inferioriteit », lap ik deze « eigentijdsche literatuur » en onze « Europeesche boekenmarkt » met oorlof aan mijn hielen als ze de heimatromans van Coolen uitsluit omdat ze zich beperken tot den eenvoudigen, ongekomplikeerden mensch in het kader van zijn ongekultureerde omgeving — toegegeven dat ze klein, onbelangrijk en zelf oninteressant kan zijn, Wat schreven Dostojewski, Grazia Deledda, Ståhlberg, Mann, Gogol, Lagerlöf, Frenssen, Zahn, Viebig, Südermann, Hamsun — exkuus voor de volgorde — wel anders?

Tenslotte geloof ik dat het een kwestie is van levensbeschouwing.

Niemand zal beweren dat Coolen met zijn verhalen uit de Peel een

nieuwe baan heeft opengelegd voor de Nederlandsche romankunst. Evenmin zal niemand ontkennen dat Coolen als kunstenaar torenhoog uitsteekt boven de gezamenlijke groep romanschrijvers die den laatsten tijd in Nederland aan het woord kwamen, George Kettman, Mathilde van Baelen, Marie Schmitz inbegrepen. In Vlaanderen weet ik enkel Walschap met wie hij overigens nauw verwand is, doch die den mensch meer vanuit een anderen gezichtshoek bekijkt. Er is iets bovenmate klaars; een helderheid en doorzichtigheid in Coolen's kunst; een gevoeligheid en een zin voor nuchtere realiteit en tegelijk een groot begrip van de volksche levensfilosofie en volksche tragiek. Intusschen heeft Coolen meer interesse voor den enkeling dan voor de tragedie van het volk als geheel; het individu en het type boeien hem meer dan de gemeenschap. Stylistisch behoort Coolen tot de enkele zeldzame jongeren waarmee Nederland in de toekomst op het terrein van het scheppend proza rekenschap zal moeten houden: Kees Meekel, Albert Holman, Kuyle en Marsman. Zijn stijl is kloek en zwaar, onmiddellijk en op-den-man-af, zonder pose en licht neigend naar het folkloristische. Het kurieuze bij het werk van Coolen is dat, terwijl ge u onbewust verzet tegen de tyrannie en de engheid van den Vlaamschen boerenroman waarvan onze literatuur vrijwel gesatureerd was, zijn werk u onmiddellijk verzoent en interesseert: het individu krijgt weer belang: menschen wandelen in den avond; menschen arbeiden zich krom in den grond menschen wonen in lage leemen hutten; ze dragen diep leed: de blonde schijn der petroollamp is 's avonds om hun hoofd; ze zijn nog slaaf van den prikkel van alcohol en hun diepste heimwee schreit wakker niet in de kerk of bij een graf maar bij de tranerige liedjes op de harmonika. Ze zijn zooals hun grootouders voor duizend jaren nog waren: straks zal hun herinnering nog alleen leven in de literatuur van het vorige geslacht. Deze tijd slorpt ze op: de fabriek, de autobus, de sociale nood. En ik weet dat Antoon Coolen hen ook hier zal volgen.

Intusschen kan onze literatuur niemand aanwijzen die den boer van het vlakke Vlaanderen zoo van nabij kende en begrepen heeft als deze jonge Brabantsche auteur.

Bibliografie

◆8170 Het donkere Licht. — IV, 83.3 (Rec. 7403)
◆8171 Hun Grond verwaait. — IV, 83.3
◆8172 Jantje den Schoenlapper en zijn Weensch Kiendje. — IV*, 83 (Rec. 6150)
◆8173 Kinderen van ons Volk. — IV. 83.1 (Rec. 5622)
◆8174 Lentebloesem, — IV, 83.8
◆8175 Peelwerkers. — IV, 83 (Rec. 8095)
◆8176 Peerke, dat Manneke. — III, 83 (Rec. 2495)
◆8177 De rauwe Grond. — III, 83.1 (Rec. 3094)

ROMANKRONIEK

Bij de massa boeken — we zullen het gemakkelijkheidshalve bij de uitgeversgewoonten houden en op het zaakje in zijn geheel de terme générique « roman » toepassen — die ons deze wintersche avondlijke uren de overgang tusschen dagarbeid en nachtrust gemakkelijk en onmerkbaar moeten maken, bepaal ik me bij vier werken van vrouwelijke auteurs en evenzooveel van mannelijke kollega's.

Nu luistert naar de titels der vier damesromans die hier voor mij op tafel liggen:

Uw Land is mijn Land : de vondst van Nel Engelkamp-Caesar;

Het volle Leven : ons diets gemaakt door Johanna Kuyper;

Het Leven antwoordt: en de dame welke antwoord geeft op den naam Marie Koopmans, deelt ons dit antwoord mee in haar boek van tweehonderd bladzij;

Rosarium van Mevrouw van Hille-Gaerthé zoo heet de ongelukkige die het waagt deze hopelooze Januari-dagen vol stormen, nattigheid en schemer, zulke zomersche herinneringen te wekken.

Aan origineele, suggestieve en leeslust-wekkende titels schort het hem bij deze dames dus alvast niet. Maar het schort haar in ontzettende mate aan fantasie, stijl en dat wondere vermogen den mensch en zijn strijd (of als ge wilt : zijn leven) gestalte te geven : de eerste eisch die we krachtens bepaling aan elkendeen die als kunstenaar wil optreden, gerechtigd zijn te stellen.

Tot mijn spijt heb ik het den laatsten tijd in deze schrifturen herhaaldelijk aan den stok gehad met dames uit Holland die zich aan een « katholieken roman » vergrepen hadden, en het spijt me even sterk dat de uitstekend Roomsch-voelende MARIE KOOPMANS de zooveelste maal haar drang naar 't getuigen voor haar levensbeschouwing in een roman
8178 ◆ « **Het Leven antwoordt** » **(IV)** dacht te moeten vastleggen. Een vergissing waarvan wij allen, gij en ik en tenslotte ons katholiek denken in zijn geheel, het dupe zijn. Het is om het bondig te zeggen litterair beneden peil; hersenloos, prullerig, vol hollandsche kleinigheidjes en kleine menschjes, zonder vlam, zonder hartstocht, zonder overtuiging, zonder drift naar grootsche dingen, zonder drang, zonder daad, zonder leven. Een katholicisme uit konserveblikjes. Ik ben bereid te aanvaarden dat werkelijke geloofsijver en overtuiging hebben voorgezeten bij de kreatie van dit boek, maar dan moet ge mij ook toegeven dat er tot het schrijven van een roman tochg no andere voorwaarden noodig zijn dan deze ijver en deze goede wil, ten minste indien we de roman nog als kunstwerk beschouwen. Litterair staat het op dezelfde hoogte als de tallooze godsdienstige maandschriftjes, bedoeld als apologetische propaganda voor ons geloof of de Missieaktie, waarmee nu haast elke kloosterorde of kongregatie den goedgeefschen kristen van dezen tijd komt lastig vallen. Het is bepaald onbenullig, en geen honderdvijftig recensies uit katholieke bladen kunnen dit boek beter maken. Het is ons recht aan

het katholieke kunstwerk een hoogeren eisch te stellen dan aan het profane. Het is misschien een kwestie van zelfkritiek en zuiverheid van inzicht van dezen eisch, maar vast en zeker is het in eerste instantie een kwestie van levensverdieping, hartstochtelijke drang en vlammende overtuiging. Dit boek staat buiten dit alles en vooral buiten het leven zelf.

8179 Ik kan evenmin vinden dat « **Het volle Leven** » **(V)** van JOHANNA KUIPER een hoogstaand kunstwerk is, al is het ook onmiddellijk gegroeid uit levensrealiteit : de jonge dame uit de rijke nijveraarsfamilie vindt in een verloren dorp in Duitschland de juiste verhouding tot de eenvoudigen van hart en tot het leven terug. Het is uitstekend bedoeld, echter niet schitterend verwezenlijkt, met alleen een zeer knap type van een landschen niet zeer konventioneelen dominee. Het boek kruipt ontzettend traag langs zijn ruim tweehonderd bladzij.

8180 Beter is het boek van NEL ENGELKAMP-CAESAR « **Uw Land is mijn Land** » **(IV)** de niet erg origineele historie van een leerares aan een Oostindische kostschool en een dokter die rijk aan désillusies en idealisme, beiden dol zijn op elkaar. Geen van beiden durft het tot een verklaring brengen, tot het den dokter ineens te machtig wordt, enzoovoorts. De historie van vijfduizend of voor mijn part vijftigduizend andere romans, omwille der variatie gesitueerd in de betooverende Nederlandsche kolonie welke de auteur uitstekend blijkt te kennen en inderdaad schitterend behandelt. En ge moogt me gelooven dat het me een vreugde is te kunnen getuigen dat dit eens *geen* vrouwenroman is als de andere: hij is kloek geschreven, niet al te sentimenteel, niet monotoon, niet te konventioneel, niet geheel onbelangrijk, niet geschreven omdat men zich nu eenmaal begeven heeft op de paden der literatuur. Wat
8181 MEVR. VAN HILLE-GAERTHÉ wel deed toen ze « **Rosarium** » **(IV)** schreef, al mag ik van dit boek niet veel kwaad zeggen. Het rosarium in casu is een stadstuintje waar een oud, gepensionneerd leeraar elken dag zijn uurtje komt verdroomen tusschen siesta en societeit, in de drukte van kindermeiden, spelende baby's en studeerende meisjes. Tot hij daar zekeren dag een ontmoeting heeft met een oude dame waarvan hij heel z'n leven zonnige herinneringen bewaarde van in zijn studententijd: de aangebeden donna uit z'n jeugd door de zelfbewuste burgelijkheid van zijn vrouw al dien tijd met een nog glanzender aureool omkringd. Ook dit weerzien is een einde voor het oudje waarvoor de schrijfster al onze verteedering opwekt. De sloopende ziekte der schoone, haar vertrek naar het zuiden; massa's rozen van het oude besje voor de vrouw uit zijn droomen; een afscheid voor eeuwig: heel de gamma van het sentimentenorkest laat de auteur over ons los. Hij heeft een hart als een steenrots wie er zich ongeroerd doorheen worstelt. Ik geef echter gaarne toe dat deze novelle knap geschreven is : Mevrouw van Hille-Gaerthé kent de knepen van het vak. En het is al veel wanneer men dit van een boek kan getuigen.

De drie novellen welke LODE ZIELENS bundelde en uitgaf onder

8181 titel « **De Roep** » **(III)** staan litterair hooger dan zijn roman « Het duistere Bloed » waarvoor ons door een paar kritici zoo onbegrijpelijk veel bewondering werd opgedrongen. Ik schreef in een vorige kroniek dat dit boek als geestelijke waarde een failliet was; bij een herhaalde lezing is 't me gebleken dat het ook litterair geen stand houdt: ik verheug er me om dat deze bundel beslist hooger staat en een plaats verdient tusschen het half dozijn teknisch werkelijk interessante verhalenbundels welke in Vlaanderen het laatste jaar geschreven werden. De eerste novelle is de beste, alhoewel de auteur zich hier in het voor hem hinderlijk gezelschap bevindt van zijn uitstekenden meester Lode Baekelmans. Twee is een vaag en ondubbelzinnig spel met de gelegenheid tot de zonde, en drie de deerniswekkende levensgeschiedenis van een ouden onderwijzer die van het leven niet veel proefde dan zorg en leed en hopeloos geworstel tegen een noodlot dat hem ten slotte doet eindigen in een waanzinnige daad. Het is alles bijeen leeg en deprimeerend. Het eeuwig « realisme » buiten hetwelk onze vlaamsche vertelkunst geen mogelijkheden schijnt te willen erkennen. Het is ongezond, eenzijdig — en dus onwaar —, klein en onbelangrijk: nog een stap en het staat totaal buiten het leven.

8183 Een leesbare vertelling in zijn gewone quasi-mystiek genre schreef TH. BOGAERTS. Ook deze novelle « **De Man die het Licht stal** » **(IV)** neigt sterk naar de symboliek van « Het Oog op den Heuvel ». Theo Bogaerts is op dit oogenblik de eenige auteur in Vlaanderen die de filiatie Poe-Dumas-Conan Doyle voortzet, zij het ook op een gezonder plan. Iets van het huiveringwekkende van de griezellektuur dezer meesters vindt ge in al zijn vertellingen terug; het is niet uitgesloten dat menschen met licht overspannen zenuwen er iets ziekelijks zullen in vinden. Persoonlijk voel ik wel iets voor dit genre. En in elk geval is er niemand die kan ontkennen dat deze novelle zeer bizondere stijlkwaliteiten heeft: een te zeldzaam verschijnsel in onze letteren om het niet speciaal te vermelden.

Ten slotte twee kultuur- biografische romans uit de fransche middel-
8184 eeuwen: « **Het Leven van François Villon** » **(III)** door den fijnzinnigen kenner der fransche middeleeuwsche kultuur PAUL KENIS, en « **Abélard en Héloïse** » van JOZEF COHEN, die zijn boek zelf den ondertitel gaf: Roman eener Liefde. Het werk van Paul Kenis is een zet van beteekenis in onze letteren, al betreft het ook een Parijzenaar. Uit onze fransche literatuurgeschiedenis, herinnert ieder van ons zich nog het ruig genie François Villon, de dichter van de ballade der gehangenen en van de mooie meisjes van alle tijden, met het bekende refrein : « Mais où sont les neiges d'antan? » Uit zijn werken en vooral uit zijn twee testamenten heeft Paul Kenis verduldig het leven van dezen genialen schooier, bandiet en eeuwigen don Juan heropgebouwd, en ik moet toegeven dat hij dat meesterlijk gedaan heeft. De vijftiende eeuw met haar hooge intellektualiteit, haar sociale desorganisatie en dekadent katholicisme wordt hier schitterend en als toevallig geportretteerd; daarin het leven van het studentikoos rapalje en de schooiers die even gemakkelijk omgingen met het kanoniek recht als met rapier en dolk of gestolen dukaten. Midden

hen de koning der bandieten die het nooit tot iets behoorlijks bracht dan wat liefdegedichten die de studenten 's nachts in het Quartier latin na een zuippartij gingen brullen voor de deuren der uitverkorenen, en die alleen den galg miste door de toegeeflijkheid van een hooge oom. Inderdaad een verleidelijk geval voor een romancier-op-zoek-naar-stof. Paul Kenis kon moeilijk iets beters treffen: met zijn sterk aanvoelen der fransche middeleeuwsche kultuur, zijn liefde voor het archeologische en zijn zin voor biografische reconstructies heeft hij een zeer leesbaar boek geschreven. warm en enthousiast, trillend van werkelijkheid en leven; krachtig en direkt van beelding. En ik mag er wel bijvoegen dat de auteur zeer taktvol de menigvuldige en aanlokkelijke gelegenheden tot buitensporigheden vermeden heeft, waartoe de tijd en het onderwerp zulke dankbare genegenheden boden.

8185 Het hoogergenoemd boek van JOZEF COHEN « **Abélard en Héloïse** » **(IV*)** speelt nagenoeg in denzelfden tijd en in dezelfde stad. Peter Abélard verliet het ouderlijk ridderkasteel toen hij twaalf was, op zoek naar wijsheid. Hij volgde de lessen van den beroemden theologant Roscelin dien hij later wederstond en in het openbaar in een dispuut versloeg; trok naar Parijs waar hij hetzelfde deed met den wereldberoemden Willem van Champeaux; stichtte er een eigen school, werd een gevierd en vereerd magister zoodat al de scholen van Parijs leegliepen om hem te hooren. Totdat tenslotte de liefde hem tot haar gevangene maakte en ten onder bracht. Ik geef gaarne toe dat dit werk van Jozef Cohen technisch veel steviger in mekaar zit, en veel rustiger en beheerschter geschreven is dan de uitbundige, soms wat slordige vertelling van Paul Kenis. Deze laatste heeft echter alvast dit voor dat zijn boek een glanzend stuk waarachtig leven geworden is. Sympathiek en geestig, meer Fransch dan Vlaamsch naar den geest. Het boek van Jozef Cohen is nauwkeuriger, korrekter, psychologisch absoluut te verantwoorden. Meester Abélard is echter te zeer een romanfiguur gebleven die ons voorgesteld wordt als stond hij buiten het leven om. Het is ten slotte kwestie van temperament geloof ik. Ge kunt kiezen tusschen een perfekte konstruktie als biografische roman en het waarachtig, trillend leven van den mensch. Ik voor mij verkies den mensch.

ERNEST VANDER HALLEN.

VAN MENSCHEN EN BOEKEN

De laatste maanden brachten ons enkele nieuwe tijdschriften van katholieke Noord-Nederlandsche jongeren, alle min af meer litterair bedoeld. Na de oprichting van « *De Paal* », opgesteld door Ton Kerssemakers en « *Aristo* », redaktie: Wouter Lutkie (pr.) welke hoofdzakelijk in de richting van het jonge Fransche katholiek renouveau georienteerd is, ontstonden nog « *De Pin-Egel* », waarvan de redakteurs voorloopig onbekend blijven, « *De Christophore* », opgesteld door twee vroegere

Paal-redakteurs : Henri Bruning en Ernest Michel, en « *De Stormram* » waarvan de leiding eveneens onbekend bleef. Daarnaast het wetenschappelijk-documentaire maandschrift « *Vondel-Kroniek* », onder leiding van Lector B. H. Molkenboer O. P.

Enrica von Händel-Mazzetti, van wie zoo pas nog een nieuw boek verscheen : « Frau Maria » (verlag Kösel und Pustet München), vierde op 12 Januari ll. haar 60e verjaardag. Het bleef bij een intieme viering vooral vanwege bewonderaars en geloofsgenooten.

Denzelfden dag verjaarde de bekende Vlaamsche folklorist Alfons De Cock, te deze gelegenheid (hij werd geboren den 12 Januari 1850) werd hij door zijn vrienden gehuldigd.

En den 25 Januari herdachten de Davidsfondsers, die hiervan op de hoogte waren, de 130e verjaardag der geboorte van Kan. J. B. David. De naam van dezen grooten priester en geleerde heeft den klank van een leuze, hoewel hij litterair zoo goed als niet meer in aanmerking komt bij sommige geschiedschrijvers der literatuur. Hij werd geboren te Lier in 1801, trok in 1812 naar 't Seminarie te Mechelen. In 1836 werd hij ten slotte te Leuven tot hoogleeraar benoemd in de Vaderlandsche Geschiedenis en in de Nederlandsche letterkunde; in beide was hij een erkend gezag. Dit ambt bleef hij waarnemen tot hij stierf in 1866. 't Is vooral in die periode dat hij zijn tallooze, meestal vergeten geraakte

Lodewijk Jan Mathot, een naam dien weinigen nog kennen, hoewel hij eens goeden klank had in onze provinciale letterkunde. Daar hij in het jaar der herdenkingen — het jaar van zijn honderdste verjaardag — vergeten werd, deze korte nota : hij werd geboren te Antwerpen den 26 Oogst 1830, studeerde aan het O. L. Vrouwcollege, werken schreef : zijn *Nederduytsche Spraakkunst*, de populaire *Vaderlandsche Historie* in tien deelen, die steeds door haar aantrekkelijk opzet en boeienden schrijftrant, een populair werk bleef en door het Davidsfonds, dat zijn naam aan hem ontleende, uitgegeven werd; en ten slotte zijn standaardwerk, de kompleete kritische uitgave der werken van Jan van Ruysbroeck, in zes deelen. Jammer genoeg is die eenige editie van het werk van den grooten Vlaamschen mystieker en prozaschrijver een zeldzaamheid geworden die haar gewicht in goud waard is. Hij bevocht de zegepraal van de spellingseenheid en legde de basis en den eersten steen tot de uitgave van het « *Algemeen Nederlandsch Woordenboek* ». Hij gaf J. Van Maerlant's « *Rijmbijbel* » uit in 3 deelen (1858-1861) met kommentaren. Al worden deze uitgaven thans niet meer als absoluut wetenschappelijk zuiver beschouwd, toch waren ze in dien tijd een echte openbaring. Kan. David heeft heerlijk werk verricht in de Vlaamsche katakomben-jaren toen onze Vlaamsche kultuur nog in wordende toestand verkeerde: samen met Jan Frans Willems, Bormans e. a. is hij een der eerste voorvechters geweest voor onze taal.

en was een der eerste bewonderaars van Conscience zaliger. In diens trant schreef hij zijn eerste novellen (hij was toen 22): De Soldatenschool, De eerste Strooienhoed, Het Nachtspook. In 1854 werd zijn novelle « Een Koning in de Kempen » bekroond in den rederijkersprijskamp van « De Goudbloem ». Later wijdde hij zich meer aan het populariseeren onzer nationale geschiedenis en schreef *onder deknaam Lod. van Ruckelingen* « De Patriottentijd », later « België onder Maria-Theresia » en « Een Geschiedenis der Oostenrijksche Nederlanden » in 2 dln, welke driemaal herdrukt werd. Ten slotte verschenen nog « De troebele Tijd », « België onder de Fransche Republiek ». « De Brabantsche Omwenteling », « Karel II ». Hij schreef ook eenige tooneelwerken, en werd opgenomen in de Kon. Vlaamsche Akademie. Hij was tevens een hartstochtelijk katholiek strijder en vinnig polemist. Den 5 Juli 1895 stierf deze man waarvan de werken alleen nog in dokumentatieboekerijen en in oudere volksbibliotheken te vinden zijn.

Een rekord dat ditmaal niet in Amerika, maar wel in Engeland te vinden is, beteekent de nieuwe cataloog van het Londensch British Museum. Deze telt 170 banden en kan met normale arbeidskrachten slechts over 85 jaar klaar zijn: men heeft nu een groot aantal wetenschapsmenschen gerekruteerd die dat werkje binnen 10 à 12 jaar zullen klaar krijgen. De nieuwe kataloog zal per exemplaar 700 pond sterling kosten (± 120.000 fr.). Wat niemand verwonderen zal die weet dat de boekenkasten van het B. M. een totale lengte bedragen van 150 kilometer...

Te Beaune (Frankrijk) overleed verleden maand de bekende Fransche auteur en bekeerling **Adolphe Retté**. Hij was den 25 Juli 1863 te Parijs geboren, en publiceerde een aantal gedichtenbundels. o. a. « Cloches dans la Nuit », « L'Archipel en fleurs ». In 1907 verscheen zijn bekeeringsverhaal « Du Diable à Dieu »; sedert schreef hij in hoofdzaak godsdienstige en mystieke werken. Adolphe Retté was acht en zestig. In een volgende aflevering laten we over hem een uitvoerige bijdrage verschijnen.

Dezelfde maand overleed eveneens de fransche romancier Jean Schöpfer, eigenlijk een genaturaliseerd Zwitser, die onder den deknaam Claude Anet een aantal reisverhalen en romans, benevens journalistieke reportagewerken schreef. Hij werd in 1868 te Morges (Zwitserland) geboren, en was sedert jaren korrespondent van « Le Temps ». Zijn roman « Ariane, jeune fille Russe » maakte hem destijds met één slag beroemd.

Van Chesterton verscheen begin Januari het dertienhonderdste weekartikel in de « Illustrated London New », welk jubileum door vrienden en bewonderaars feestelijk gevierd werd. Derzelfder tijd herdacht Chesterton het feit dat hij 25 jaar aan deze krant als medewerker verbonden was.

In Maart 1932 herdenkt het Gemeentebestuur van Mainz Goethe's sterfdag; te deze gelegenheid zal een nieuwe komplete uitgave van Goethe's werk verschijnen in 50 deelen. Het Goethe-archief gelast zich met de wetenschappelijke bewerking van den tekst.

De Stem, het Nederlandsch litterair maandschrift, herdacht met Nieuwjaar zijn tienjarig bestaan. In Den Haag had een feestelijke bijeenkomst plaats van auteurs en lezers. Er was een receptie met banket en een feestrede van Dirk Coster, de redakteur-stichter van « De Stem ».

Aan den opgang van het Davidsfonds komt geen einde. Het dienstjaar 1930 werd gesloten met 68.608 leden. Deze ontvingen allemaal de 5 verschenen boeken : R. C. Van Mieghem « De Vloed; Joz. Simons « In Italië »; John Brinckman « De Opper-Reeder », « Jonge Boogaard »; en laatst het prachtig uitgegeven werk van Prof. Dr Fr. Baur « Uit Gezelle's Leven en Werk ». Van deze leden schreven er bovendien 9.507 in op de Keurboeken, en ontvingen derhalve Dr Th. De Ronde « Het Tooneelleven in Vlaanderen door de eeuwen heen », en E. P. Janssens « De Beweging van Oxford ». In 1930 begon het Davidsfonds met een Jeugdreeks. 3.406 inschrijvers ontvingen E. P. Boelaert M. S. C. « Onder het Kruis van Tugude », Paul Kiroul « Bloesems van 't Sprookjeshof », Maur. Laska « Als een gouden Regen ». De muziekuitgaaf, die ook hervat werd, en als nr 1930 bracht een bundel « Oud-Nederlandsche Liederen », vond 1.787 liefhebbers. Dit zijn allemaal cijfers die kunnen tellen. Voor 1931 stelt het Davidsfonds reeds zeker in 't vooruitzicht : a) in zijn Volksreeks : Rob. Van Passen « De Toren van Licht », en Stijn Streuvels « Alma met de vlassen Haren »; b) in zijn Keurreeks : Prof. Dr J. Persijn « Albertine Steenhoff-Smulders en Marie Koenen »; c) in zijn Jeugdreeks : Joz. Simons « Vóór 't Verken komt ». Een nieuwe muziekbundel is ook in voorbereiding.

WEEKBLADEN EN TIJDSCHRIFTEN

Documentatie- en Voorlichtingsdienst van de Katholieke Pers-Centrale, onder leiding van M. VAN HOECK pr.

ONS LAND IN WOORD EN BEELD

Sterckxstraat, 9-11, Brussel

8186 De vooroorlogsche illustraties, op de oude persen gedrukt, leken wel wat verouderd toen « Ons Land », in 1919, met zijn koperdiepdrukschoone prenten voor den dag kwam. Spoedig raakte het ingeburgerd bij het Vlaamsche publiek. Thans, in zijn 15n jaargang, wordt het op 30.000 ex. (zoo zegt het zelf) gedrukt, en kost 1.25 fr. het nummer.

Op den Vlaamschen buiten thans zeer verspreid, dikwijls met

aanbeveling van de Geestelijkheid. — Verdient het deze?

Had men deze vraag 'n vijftal jaren vroeger gesteld, 't antwoord ware beslist negatief geweest. Maar, thans?

De *reproducties* zijn over 't algemeen keurig, gezond; niets dat katholieke gemoederen kwetst; zelfs, veel zichten van godsdienstigen aard: religieuze kunst, processiën, wijdingen, bedevaarten, enz... Verder: landschappen, stemmige hoekjes, volksleven, gouden bruiloften, laureaten, vaderlandsche plechtigheden, sport, tooneel, feestvierende gilden van alle kleur, processen, rampen, enz,; somtijds daartusschen enkele zeer mondaine photo's.

De *lectuur* in O. L. staat niet hoog, noch op gebied van taal, noch van veredelende kracht. Buiten een paar vaste medewerkers die de kunst begrijpen om te boeien met sterke aandoeningen, een heele pleiade jonge schrijvers en rijmelaars die hun talent (?) beproeven. Toch dient gezegd dat een soort voorkeur wordt gegeven aan kopij die een religieuze noot aanslaat.

Echte, bezielde katholieke geest is in dit blad echter niet te vinden. Het is eigenlijk niet neutraal, de redactie is immers van oprecht goeden wil om haar overwegend katholiek publiek te bevredigen, en het bovenal niet te kwetsen; toch is O. L. niet wat men zonder meer een katholiek blad mag heeten. Katholieke bezieling ontbreekt hier, een katholiek voelt zich hier niet heelemaal thuis. Ge krijgt steeds den indruk dat de godsdienstige kleur slechts een oppervlakkige verf is... een etiket.

Als hier een wensch past dan is het dat de redactie van O. L. meer echt-katholieke, degelijke medewerkers zoeken zou; en een wenk aan de geestelijkheid, dat er ook door-en-door katholieke geïllustreerde Zondagbladen bestaan.

Nota. — Het blad X., te M., vroeg ons de toelating tot overdrukken van onze weekbladbesprekingen. We geven die toelating zeer graag, met verzoek echter van vermelding der bron: « Boekengids » Algemeen Nederlandsch bibliographisch Tijdschrift, Cuylitsstraat, 27, Antwerpen, Jaargang... Nr...

K. P. C.

0. — Werken van Algemeenen Aard

8187 **X.** **88 : 33 : 37**
◆ VERZAMELD WERK VAN LOD. DOSFEL : DERDE DEEL. Bijeengebracht door zijn Vrouw onder toezicht van Dr Jul Persyn. *Met portret. — Thielt, J. Lannoo, 1928, 5 dln (21 × 16) 312 blz.* *25 fr.*

V* — Dit derde deel bevat enkel politiek-wijsgeerige schriften van Dosfel: zijn bekend Katholiek Activistisch Verweerschrift o. m. en enkele oudere bijdragen. Ook de lange en lezenswaardige critiek op het Belgisch Vaderland van Dr Fierens. Waarom dit alles echter zonder de minste chronologische orde is geschikt kan ik me niet verklaren.

Dr J. A. GORIS.

1. — Wijsbegeerte en Zedenleer

8188 **Casimir, R., Prof.** **1 : 3**
ALLEEN MET U ZELF. Een Boek voor stille Uren. — *A'dam, Becht, 1930, (21 × 15) 290 blz.* *geb. fl. 2,50*

IV* — Een echt mooi boek. De bedoeling er van is aan te toonen « dat de mensch, die over zich zelf nadenkt, zijn rechte verhouding moet vinden tot de omgeving, en, door de zelfontleding heen, weer moet komen tot blij medeleven met de gemeenschap waarin hij geplaatst is (blz. 274)». Wij hebben hier te doen met een diepgaand gewetensonderzoek, dat de verborgen drijfveeren van ons handelen openlegt en den weg wijst naar blijvende verbetering. Aan alle psychologische scholen werd ontleend voornamelijk nochtans aan de psycho-analytische. — Over het algemeen is het boek neutraal gehouden. Enkel op twee plaatsen komt de *vrijzinnige protestant* eventjes kijken. Op blz. 52 zegt hij, sprekende van de kloosterlingen, die zich van alles ontdoen, dat in die losmaking misschien wel een overdrijving schuilt: dat men voelt alles te moeten afsnijden, omdat men er niet tegen kan. En op blz. 269 wordt een lans gebroken ten gunste van de onzijdige school. — Die twee dingetjes zullen echter wel geen gevaar opleveren voor ontwikkelde katholieken, en daarom aarzel ik niet dit boek in handen te wenschen van allen, die het ernstig opnemen met het leven. Het zijn leeken-meditaties van goed en kostbaar gehalte. H. THIELEMANS, S. J.

8189 **Casimir, R., Prof.** **1 : 3**
WIJ EN DE WERELD. — *A'dam, Becht, 1930, 9e druk, (22 × 16) 100 blz.* *geb. fl. 2,50*

IV — Dit boek is een verzaling van artikels, verschenen in « De Telegraaf ». « Het is mijn streven geweest, zegt schrijver in zijn voorwoord, een bijdrage te leveren omtrent onze verhouding tot het geestelijk en maatschappelijk leven, zooals zich dat nu vertoont ». Allerlei onderwerpen worden dan ook behandeld. Men vindt er beschouwingen over menschenlot en leven, pleidooien ook voor gewijzigde opvattingen op maatschappelijk en onderwijskundig gebied. Diep gaan die dingetjes niet: ze zijn echter aangenaam gesteld en geschreven. *De toon is strikt onzijdig, zóo nochtans dat niets aanstoot zou kunnen geven aan een katholiek.* Er waait door die bladzijde een warme adem van optimisme, van geloof in het leven en van levenswil. H. THIELEMANS, S. J.

2. — Godsdienst

8190 **Morin, Germain, O. S. B.** **24 : 271**
◆ DE BENEDICTIJNER GEEST EN DE LEVENSOPVATTING DER EERSTE CHRISTENEN, *Vert. uit h. Fransch dr Dr Dom Albertus Van Roy, O. S. B. — Utrecht, Dekker vande Vegt en Van Leeuwen, 1923, (20 × 14) 168 blz.* *fl. 3*

V — Jaarlijks wordt, in een of ander Benedictijner-klooster, de Passieweek gevolgd door velen, die peinzen dat het leven dezer monniken enkel het koor voor doel heeft. Neen, zegt schrijver : « de Benedictijnen hebben als roeping den geest en de gebruiken van de Kerk der allereerste tijden tot aan het einde der eeuwen voort te zetten ». Zeker, de liturgie is het voornaamste bestanddeel en de bron van het christelijk leven, en daarom moet de eereplaats, welke een ware monnik voor het officie bestemt, overeenkomen met diegene welke de eerste christenen er dag-in dag-uit voor over hadden. Maar er is nog wat. En prachtig omlijnt hij 't leven van den christen der eerste tijden en van den idealen monnik, op een wijze die vaak verrast, als b. v. in hoofdstuk IV en VII, en voortdurend getuigt van schrijvers diepe kennis der oude kerkelijke literatuur. Uit dit werk leert men wat we aan gemeenschappelijke schoonheid verloren en te danken hebben aan de Benedictijner-Orde, daar ze ons, door haar liturgische beweging, zóoveel ervan laat weervinden. En Dom Alb. Van Roy verdient onzen dank omdat hij dit prachtwerk van Dom G. Morin, in een zeer flinke vertaling, ook ons Vlaamsche volk te genieten geeft. JOZ. DE VOGHT, PR.

8191 **Peskens, Oblaat van Maria** **24 : 92 : 2**
◆ BLOEMEN UIT MARIA'S HOF. — *Brugge, Desclée, 1929 (19 × 12) 350 blz. 14 fr.*

V — Pater Peskens die ons, door zijn vertaalwerk, zoo'n spannende mooie lektuur verschafte, komt thans met een eigen werk voor den dag. Over O. L. Vrouw moet hij veel gelezen hebben in 't Evangelie, de kerkvaders en godsdienstige schrijvers, gelezen met zijn hart. De opgedane kennis vertelt hij boeiend aan den doorsnee-christen. Stelt Maria's zuiverheid ter bewondering en navolging voor, beschrijft haar met-deugden-versierde ziel vol Godsliefde, en wat zij is voor de menschen : medeverlosseres en middelares. 't Mooiste gedeelte is het aatste, waar Maria ons getoond wordt : vervullend haar liefde-ambt op aarde. Een der schoonste Maria-boeken, dat ons Maria doet navolgen, en door alle christenen, zonder moeite, en met stijgende belangstelling, zal gelezen worden. D. DE PAUW, O. P.

8192 **Plus, Raoul,** S. J. **24**
◆ HOE ZULLEN WIJ GOED BIDDEN. Aanbiddingsgebed-Dankgebed-Gebed om Vergiffenis-Smeekgebed. *Vert. uit h. Fransch dr Chr. Mertz, pr. & P. De Sévaux, Oud-leeraar. — Brugge, Beyaert, 1929, (17 × 12) 176 blz. 10 fr.*

V — Onnoodig nog te wijzen op de hoedanigheden van Plus' geestelijke werken. Hun aangename trant en spring-levende taal doen er naar grijpen. Vroeger reeds stelde hij ons ter hand 't middel om *altijd* te bidden. Thans geeft hij ons werken om *goed* te bidden. Overloopend de verschillende soorten van gebedsvormen : van aanbidding, dank, van vergiffenis en smeeking helpt hij ons in groote mate voortaan beter te bidden. Hoe jammer dat de vertaling op te vele plaatsen beneden peil blijft. D. DE PAUW, O. P.

8193 **Van den Broek, J. P. H.** **22**
◆ BIJBELSCHE GESCHIEDENIS. Aanteekeningen op Businger en Ecker. — *Wassenaar, H. J. Dieben, 1930, (19 × 13) 138 blz.* *fl. 1,10*
V — In de meeste handboeken der Bijbelsche Geschiedenis wordt te weinig rekening gehouden met den vooruitgang der hedendaagsche exegese. — Dit geldt ook voor 't werk van Ecker. De groote verdienste van deze « Aanteekeningen » ligt juist in de welgeslaagde poging om de uitslagen der moderne bijbelverklaring aan te wenden en te verwerken. Vooral aan te stippen zijn de reeksen voorafbeeldingen van den Verlosser, zijn H. Moeder, het Kruisoffer, de H. Eucharistie, het Doopsel, de H. Kerk, enz. Verder het inleidend hoofdstuk tot het Nieuw Testament. — Het weglaten van een degelijke inhoudstafel is een spijtig tekort in dit kostelijk werkje. Wie gebruik maakt van Businger en Ecker zal deze « Aanteekeningen » niet willen missen. L. VAN HULLE, PR.

8194 **Vanmaele, B., O. Praem.** **24**
◆ E. K. LEIDINGSONDERHOUDJES : 1e REEKS. — *Averbode, Drukkerij der Abdij, 1929, 2 dln. (18 × 20) 276 blz.* *7,50 fr.*
V — Dit boek brengt veel verlichting in de soms moeilijke taak van meesters en meesteressen, welke gelast zijn met de leiding van E. K. groepen. Het eerste deel — een ascetisch geheel — behandelt het Eucharistisch leven in al zijn veelzijdigheid. Bijzondere zorg werd besteed om de leer van de H. Mis en de H. Communie verstaanbaar en aantrekkelijk te maken voor kinderen. De onderrichtingjes zijn naàr het volgende schema opgevat : een beknopte samenvatting van de leerstellige punten, het onderhoudje en een aanduiding voor de leider of leidster met betrekking tot de toepassing van de uiteengezette leer in het leven der kinderen. Het tweede deel is gewijd aan de E. K. praktijken : aanvraag, proeftijd, weekbriefje, enz., verder enkele onderhoudjes over de dagelijksche plichten-van-staat van een jong kruistochter. De juiste leer, de bondig en klare uiteenzetting, de gemoedelijke taal en de praktische wenken, maken dit werk onmisbaar voor hen die leiding geven aan schoolloopende kruistochters. L. VAN HULLE, PR.

8195 **Van Tichelen, Th.** **83.8 : 22**
◆ BEELDEN UIT HET EVANGELIE. — *Antwerpen, Geloofsverdediging, 1930, 4e druk (21 × 15) 481 blz.* *20 fr.*
IV — Dit werk hoeft voorzeker niet nader meer besproken te worden. Deze vierde uitgave pleit genoeg voor de degelijkheid van het werk. 't Doet deugd te kunnen vaststellen dat zulke lektuur waardeering vindt. Wij hopen niet eene boekerij te vinden waar dit boek niet te verkrijgen is. In de boekenkast van elk ontwikkeld Vlaming moet het eveneens te vinden zijn. P. D.

3. — Sociale Wetenschappen Opvoeding — Vrouwenbeweging

8196 **Barth-Van Marle, E.** **28 : 3 : 9**
RUSLANDS NACHT EN DAGERAAD. *Met 1 plaat. — A'dam, E. J. Bosch, 1930, (21 × 15) 237 blz.* *fl. 2,25; geb. fl. 2,90*
III°-P — Men weet dat er de laatste 15 jaar een drukke zendingsaktie in Rusland werd op touw gezet van de zijde der Evangelische Vereenigingen en Bijbelgenootschappen. Aanknoopingspunt vormden de

Duitsche Kolonies van Baptisten en hier en daar Russische Stunde-Kringen. De invloed schijnt vrij groot te zijn geweest; hoe het thans is, weet niemand. Zij hebben hun ruim deel gehad in de godsdienst-vervolgingen. Een en ander meer bepaalds daarover wordt in dit boek verwerkt meegedeeld. — Een krachtig beeld echter vermocht de auteur met zijn gansch onbeholpen compositie niet te geven.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8197 **Cramer, K., Dr, e. a.** **2 : 3 : 9**

CHRISTENDOM EN BOLCHEVISME. *Geïll. — R'dam, Korteweg, 1930, (23× 15) 263 blz.* *fl. 3,20; geb. fl. 3,90*

IV*-P — Sterk betoog met vereenigde krachten van de zijde der niet-bolsjewistische Orthodoxie en der (Duitsche) Evangelische Kerk. (De Roomsche stem werd niet opgenomen, niet uit slechten wil, luidt het: maar dan had men pr. Glubokowsky's spijtige woorden tegen Rome niet mogen doorlaten). Het titelgevend artikel van Prof. Fr. Lieb (Bazel) is werkelijk een hoogstaand essay: duitsch-dicht en sterk in conceptie, bouw en stijl, zóó dat men het geweldig geestelijk gebeuren in zijn geheelheid overschouwt en de kern ervan met krachtigen greep vat: nml. de Marxistische leer van het realizeeren van den œconomischen mensch, waarbij alle ideëele zaken dienen weggeruimd. Langs alle zijden wordt dit grondinzicht verduidelijkt en gestaafd. Op het slot raakt Schr., op Dostojewskyaansche gronden, de vraag of een baaierd van godloosheid zooals deze, voor de Ruissische ziel zooals wij haar kennen, ten slotte niet een omgeslagen Godshonger zou beteekenen. Even Duitsch-degelijk schrijft Dr H. Koch (Weenen) over Staat en Kerk in de Sowjet-Unie, de eerste scheuringsaktie, dan de onderwerping en nu laatst de schaamtelooze bespotting. Het derde sterkbewerkt stuk is van Prof. Iwan Iljin over de verwoesting van het gezinsleven, trouw gedokumenteerd, stofbeheerschend, ontzettend sprekend. Hierbij sluit het ontroerend hoofstuk van Dr von Arseniew over het dierlijke van het Bolsjewisme aan. De overige opstellen zijn geschiedkundige dokumenten uit het leven: over de lotgevallen der Orthodoxe Kerk door prof. Glubokowsky, over de Duitsche Evangelische Kerk door Prof. K. Cramer, over de Kulaki- en Duitsche kolonistenvervolgingen door X. Dit is allemaal gruwelijk en bloedig. Dr Böhme sluit met een overzicht: Het geweten der wereld en Rusland, wat de Christenheid deed en nog diende te doen. Ziehier een boek van hooge beteekenis: ernstige studie, krachtige overtuiging en inzicht, edele bezielingsgloed voor dé grootste zaak van onzen tijd. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8198 **De Baere, C., Dr.** **39**
◆

ONZE OMMEGANGSREUZEN. — *Geïll. met 8 platen. — Brussel, Standaard, 1930, (26 × 14) 45 blz.* *2,50 fr.*

V — We twijfelen er niet aan of velen zien, evenals wij, met genoegen, met *groot* genoegen, een nieuwe brochuur van Dr De Baere verschijnen. Want als schrijver en als voordrachtgever weet Dr De Baere zijn onderwerpen zóó te kiezen en zoo uit te werken dat ze bevattelijk en boeiend zijn voor iedereen. Dit is ook 't geval met « Onze Ommegangsreuzen »; rijk-gedocumenteerd en rijk-geïllustreerd is deze studie, waarin we leeren kennen: verspreiding, ouderdom en oorsprong, families, voorkomen, gezelschap, liederen en dansen, uitgangsdagen en vijanden van de reuzen. Wie in 1930 een reuzenstoet heeft gezien in de straat of in een illustratie grijpt vol nieuwsgierigheid naar dit mooi boekje, dat niet het laatste mag zijn van dien aard. J. LAUWERYS, PR.

8199 **Gervasius, O. M. Cap.** **37 : 23 : 17**
◆ OPVOEDING TOT RECHTVAARDIGHEID EN GODSDIENSTIGHEID. — *Tilburg, R. K. Jongensweeshuis, (Opvoedkundige Brochurenreeks, nr 53) 1930, (20 × 14) 101 blz.* *fl. 1,25*

IV* — In het plan zijner algemeene Deugdpœdagogiek, moest dit boek het tweede der reeks zijn, want het behandelt de tweede der kardinale deugden: de Rechtvaardigheid, met haar aanverwanting, de Godsdienstigheid. Eerst heb je de theologische uitleg der deugd, wat erg theoretisch blijft, maar dan krijg je, en heel wat uitvoeriger: deze deugd in verband met de pœdagogiek. En dezen keer is schrijver wat heerlijker practischer dan vroeger. Alles in klare zegging en eenvoudige ofschoon vluchtige toepassingen. Maar onthoud wel: geen lectuur op een drafje, maar iets dat u inspanning kost en rimpelen.

A. VAN DEN DRIES, PR.

8200 **Hoeben, Hein** **32 : 33**
◆ STORM OVER RUSLAND. Naar officieele Gegevens van de R. W. P. en Dr Jos. Froberger. *Geïll. — Tilburg, Bergmans, 1930, 2e druk, (23 × 15) 64 blz.* *fl. 0,35*

V — Een zeer interessante brochure over Rusland. Merkwaardig is ze van synthetische kracht. Aan de hand van ernstige documentatie wordt een overzicht gegeven van de zeer-ingewikkelde toestanden. Het werkje staat zeer onbevangen tegenover de sowjet-structuur, doch uit die objectieve beschouwing groeit het betoog klemmend. In de inleiding wordt zeer juist allusie gemaakt aan het groote werk van Fülop: Geist u. Gesicht des Bolschewismus, waaruit zoo doeltreffend blijkt dat de gevaren van Communistisch Rusland voor Westelijk Europa en voor de heele wereld heel wat meer zijn dan gevaren van politieken aard. — Wat Katholicisme, wat Christendom, wat Geloof worden in Sowjet-Rusland komt klaar in dit boekje op het voorplan. Zeer warm aanbevolen. M. VAN HOECK, PR.

8201 **Rombouts, S., Fr.** **37**
◆ KULTUURVERKANKERING. — *Tilburg, R. K. Jongensweeshuis, (Opvoedkundige Brochurenreeks, nr 52) 1930 (20 × 13) 101 blz.* *fl. 1,25*

IV — Wij gaan den dam af. Of wilt ge 't wat poëtischer: onze beschaving beleeft haar herfsttij. Heel deze brochure is niets anders dan « een aaneenschakeling van bewijzen » daarvoor (bl. 89). Ik bespaar u de opsomming ervan: ze is al te gruwelijk en ge leest daarvoor het boek zelf. Een moedig boek: omdat het de waarheid zegt « zonder iets te verbloemen of te bemantelen ». Een goed boek: omdat het u leert niet pessimitisch bij de pakken te gaan neerzitten, maar een nieuwen kruistocht predikt tegen het modern heidendom. Fr. Rombouts zegt het raak en warm: dat is hij trouwens gewoon, als hij aan het woord komt in zijn kranige Brochurenreeks. De laatste bladzijden, die wat opwekkend zijn, mochten wel wat meer uitgesponnen. Een katholiek boek, rechtstreeks bestemd voor al wie aan pedagogie zich gelegen laat. Maar dan ook « niet bestemd voor kinderen, noch voor jonge onervaren menschen » (voorwoord). Een up-to-date boek, dat het « moderne » leven in zijn vele uitingen van decadentie filmeert. A. VAN DEN DRIES, PR.

8203 **Thompson, Dorothy** **3 : 91**
NIEUW RUSLAND. *Vert. uit h. Engelsch dr J. Ezerman. Geïll. met platen. — 's-Hage, Philip Kruseman, 1930, (21 × 15) 272 blz.* *fl. 3,25*

III — Versta den titel in al zijn kracht van : een werkelijk nieuwe wereld. Rijk voorzien als informatie over het systeem, zijn raderwerk, de richtingslijnen, de personen, de werkelijkheid; bovendien overwogen en bezonken, alzoo gebonden en effectvol bij alle levendigheid van reportage die het boek toch behoudt. Een verstandige nota van den vertaler wijst op sch's fouten en op de logenstraffing van haar voorstellingen door de feiten dezer laatste drie jaar inzake godsdienst, landbouw, vrede, enz. Hij mocht er gerust haar stilzwijgen bijvoegen over de politieke gevangenen. Alleszins staat ons met dit boek Nieuw-Rusland krachtig, specifiek en levendig voor oogen, met beeld en kijk op het gansche leven en de verhouding tot de wereld. Maar bij al hare knapheid, die haar wel hoedt voor onoordeelkundig goedpraten, kleeft schrijfster in den grond zelf eene louter ekonomisch-biologische wereldbeschouwing aan, met, och arme, zoo'n wereldsche verzekerdheid..!

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

5. — Wetenschappen

8204 **Brandaris** **58 : 59**

HET TERRARIUM. *Geïll. — Dordrecht, C. Morks Cz. (Natuur- en Sportserie, nr 19) (15 X 11) 48 blz.* *fl. 0,45*

V — Hierin zijn in 't kort de voornaamste inheemsche- en uitheemsche dieren voor terrarium beschreven met hun uiterlijke kenteekens en vindplaats; ook een korten uitleg over het terrarium zelf, waarin de liefhebber genoeg gegevens vindt om zulks zelf in een te steken. A. C.

8205 **Eastwood, Rita** **57 : 22 : 1**

DER DARWINISMUS, EINE IRREFÜHRUNG DER MENSCHHEIT! *Vert. uit h. Nederl. dr van Houwensvelf. — Pfullingen, J. Baum Verlag, 1936, (23 X 15) 89 blz.* *RM 2.80*

I° — De materialistische evolutieleer heeft in de laatste 25 jaar veel veld verloren. Enkel nog in oppervlakkige vulgarisatiewerken wordt zij — meest uit reden van anti-godsdienstige propaganda — als dogma voorgehouden. Onderhavig werkje bevat enkele ernstige gegevens en beschouwingen tegen deze leer, maar het krioelt van oppervlakkige bevestigingen in betrekking met de natuurlijke wetenschappen, de wijsbegeerte, de exegese, enz. Nostradamus, oogen-diagnose, occultisme en zoo meer hebben met gansch de zaak niets te maken. Dit werkje past best in de papierenmand van Kathlieke lezers. M. DAISOMONT, PR.

8206 ◆ **Kroon, Nic.** **59**

VAN ZANGERS EN KRASSERS : 1, 2, 3. Vogels die we moeten kennen. — *'s-Bosch, Malmberg, 1929, 3 dln (26 X 13) 99, 111, 98 blz.* *elk fl. 0,90*

VIA — Prachtige leesboekjes, rijk geïllustreerd, waardoor zonder twijfel, de kinderen opgewekt worden tot het leeren kennen der vogelen, de zangers die iedereen bewondert. De meest voorkomende vogels, zijn er alleen in aangehaald, wat voor de kinderen volstaat. A. C.

8207 **Thiery Michel** **55 : 56**

EEN BEZOEK AAN HET MUSEUM VOOR NATUURLIJKE HISTORIE. *Geïll. met 16 fig. en foto's. — Antwerpen, De Sikkel, 1936, (22 X 17) 53 blz.* *7 fr.*

V-VI-A — Hierin vinden we een bondige beschrijving van het Museum voor natuurlijke historie, tevens een kort overzicht van de aardkundige

tijdvakken, met hun hoogst voorname kenmerkende diersoorten, en die betrekking hebben met de soorten in het Museum bewaard. Door deze klare uiteenzetting zal de lezers, bij het bezoek, aandachtiger zijn en veel te leeren krijgen daar waar hij anders onopmerkzaam voorbijloopt.
A. C.

8208 **Vuylsteke, A., en Dehertogh, M.** **58 : 59 : 74**
KIJKJES IN DE NATUUR. Natuurwetenschappelijk Onderricht overeenkomstig het modelprogramma van 1923. Samenvattingen en Toepassingen: 3e en 4e leerjaar. *Geïll. dr M. Dehertogh. — Antwerpen, De Sikkel, 1929, 2 dln (19 × 12) 155, 193 blz.* *elk 9 fr.*
V-VI-A — Voortreffelijke boekjes om de kleinere opmerkzaam te maken op de natuur. Een gansch praktisch onderwijs, waarbij de kinderen leeren waarnemen en beredeneeren, om alzoo de natuur lief te hebben. Daarenboven de teekeningen zijn wonderwel geslaagd en eenvoudig, zoodat de kleinen deze gaarne zullen namaken. A. C.

6. — Toegepaste Wetenschappen

8209 **Arras, Frans** **68**
DE MODERNE SCHOENMAKERIJ. *Geïll. — Brussel, Standaard, 1930, (26 × 18) 384 blz.* *60 fr.; geb. 75 fr.*
V — De moderne Schoenmakerij van Frans Arras is een vakboek in den vollen zin van het woord, en ik kan niet nalaten den schrijver aanstonds geluk te wenschen met zijn prachtig werk. Ieder schoenmaker moet het werk van den Heer Arras in zijn bezit hebben en zelfs de beste stielmenschen zullen er nuttige technische gegevens in vinden. Het schoenmakersvak is volledig behandeld, te beginnen met het maatnemen van den voet; het maken van patronen; de kennis der grondstoffen; het maken van schoenonderwerk in zijn verschillende werkwijzen; tot al de moeilijkheden die zich kunnen voordoen bij het vervaardigen van den schoen zelf. De prachtschoenen zoowel als de gewone schoenen, de landschoenen zoowel als de vrouwen- en kinderschoenen worden alle tot in de kleinste bijzonderheden besproken. De tekst is zeer bevattelijk en opgeklaard door menigvuldige en zuiver afgewerkte teekeningen. Ten zeerste aanbevolen. Ir G. VAN ERMEN

8210 **Minderhoud, A., L. Ir.** **63 : 59**
BIJENTEELT. *Geïll. — Groningen, Wolters, (Nederlandsche Land- en Tuinbouw-Bibliotheek) 1928, (18 × 13) 190 blz.* *geb. fl. 2,50*
IV — Iedereen zal met voordeel dit boek lezen, vooraldie genen die belangstellen in de bijenteelt. In duidelijke taal is het eigenaardige leven van dat volkje beschreven, en tevens wordt er op gewezen hoe we praktisch dat koninginnen-rijk moeten behandelen. 't Is voorwaar meeslepende en aantrekkelijke lektuur. A. C.

8211 **Sipkes, C.** **58 : 63**
WELKE PLANTEN IN DEN TUIN? Bevattende de Beschrijving met Hoogte, Bloeitijd, Herkomst en Cultuuraanwijzingen van ongeveer 1000 vaste Planten, Rots- en Alpenplanten, Heesters en Klimplanten, alle geschikt voor Gebruik in den vollen Grond. *Met medewerking van Ir J. P. Fokker. Geïll. — A'dam, Ontwikkeling, 1929, (24 × 15) 88 blz. fl. 0.80*
V — Even nuttig is dit boekje, voor bloemenliefhebber als voor vakman, bij het versieren van den tuin. Zeer gemakkelijk zal het zijn hun keuze

te doen als hoogte, bloeitijd en levensvoorwaarden gekend zijn, want heel juist is het, wat Heer Fokker zegt: « De tuinaanleg is in wezen kunstmatig, de beplanting zij in den hoogst mogelijken graad natuurlijk en ongedwongen ». Het is niet altijd even gemakkelijk kunst en natuur in passende verhouding samen te brengen. A. C.

8212 **Van den Houten, J. M.** **63 : 58**

TUINPLANTEN. *Geïll. met 5C afbeeldingen. — R'dam, Brusse, 1930, (22 × 16) 93 blz.* *fl. C.5C*

V — « Dit boekje, zoo zegt schrijver zelf in zijn inleiding, bedoelt geenszins een volledig handboek voor de bloementeelt te zijn, doch slechts een bescheiden leidraad voor hen, die er genoegen in scheppen zelf de planten en bloemen in hun tuin te verzorgen ». Maar het is toch wel zoo volledig dat elke doorsnee tuinliefhebber er beslist zijn volle gading kan in vinden. Op een ongewoon gevatte, onderhoudende, bekorende wijze staat schrijver ons te woord. Al wie tuiniert of tuinieren wil, moet dat boekje in handen krijgen. De firma Brusse geeft haar « Reeks voor Liefhebberijen » — Tuinplanten is nr 4 — bizonder mooi uit : druk, afbeeldingen, alles een echte weelde voor het oog. B.

8213 **X.** **621**

PRAKTISCHE LEERGANG DER ELECTROTECHNIEK: 4e Deel. *Met 327 figuren. — Antwerpen, Polytechnisch Instituut, 195 Amerikalei, 1929, (21 × 14) 272 blz.* *59 fr.*

V — Een hoogst aan te bevelen werk, omvattend in een achttal hoofdstukken enkele begrippen van gelijkstroom en meer uitgebreide gedachten over wisselstroom. — Berekeningen en ontwerpen van tranformatoren, wisselstroomgeneratoren en -motoren, omvormers zoowel roteerende als statische. Een studie over electrische tractie, telefonie en telegrafie, en enkele beschouwingen over electrolyse. — De tekst is aangevuld met 327 figuren, die iets aan klaarheid te wenschen overlaten, gezien de kleine afmetingen van sommige er van. — Wat echter aangaat de algemeene lijn der opvolgende gedachten, de wijze waarop ze worden voorgebracht, het aanhalen der verschillende problema's en het opgeven van vragen, verkrijgt het werk een eereplaats in de rij der studieboeken over electro-techniek. G. VAN ERMEN, IR.

7. — Schoone Kunsten

8214 ◆ **Luns, Huib.** **91 : 7**

EERSTE TIEN WANDELINGEN IN ROME. *Geïll. met teekeningen v. d. schrijver en 72 reproducties — R'dam, Brusse, 1930, (22 × 17) 132 blz.* *fl. 2,90*

IV — Bij elk nieuw nummer zijner kunstmonographieën bevestigt H. Luns zijn hoedanigheden als cicerone. Hij vereenigt frissche ontvankelijkheid met degelijk geschiedkundig en vooral aesthetisch en vakkundig inzicht. Alles zonder lawaaierigheid. Tevens een mooie geestelijke kultuur waardoor ook de mensch in hem sympathiek is. Eindelijk een bescheiden weldoende katholieke klank. Warm aanbevolen ook om de uitstekende fotos. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8215 ◆ **Ritzen, Jos.** **72 : 79**

HEDENDAAGSCH BOUWEN. *Geïll. met platen. — Brussel, Standaardboekhandel, (Verhandelingen d. Vl. Hoogeschooluitbreiding) 193C, (20× 14) 51 blz, 2,5C fr.*

V — Her bouwprobleem is geconcentreerd in de woning; en de bouwmeester beschikt over nieuwe technische mogelijkheden; dit boekje wil nu de lijn aanwijzen langswaar de goede en juiste ontwikkeling kan gaàn. En architekt Ritzen zet daarover klare gedachten uiteen in eenvoudige, kordate taal. Daar is voor elkeen wat uit te leeren. J. H.

8216 **Ryelandt, Joseph** **78**
◆ BEKNOPTE MUZIEKGESCHIEDENIS TOT IN 1900. *Vert. uit h. Fransch dr Aug. Cornelis. Geïll. — Brugge, Desclée 1930, (18 × 12) 51 blz.* 6 *fr.*

V — Het is er schrijver om te doen in ruimer kring op een zeer gemakkelijke wijze namen, feiten en begrippen te verspreiden betreffende de muziekgeschiedenis. « Het boekje is niet bestemd voor onderlegde musici, maar wel voor de leerlingen en... eenigszins ook voor hunne meesters » zegt het voorwoord. Wij hopen voor dit boekje eene ruime verspreiding in onze muziekscholen en in alle scholen. In zijn sobere beknoptheid wordt het wellicht een nuttige poging om in de volslagen onwetendheid te verhelpen. De vertaling van A. Cornelis is uitstekend. Dr FLOR. VAN DER MUEREN.

8. — Letterkunde

81. GEDICHTEN

8217 **Alloing, Remy J.** **81**
◆ BLAD EN BLOEI LANGS KLEINE WEGEN. Derde Gedichtenkrans. *Met penteekening dr Frans Nackaerts. — Lier, Van In, 1930, (21 × 17) 103 blz. 9,50 fr.*

V — In z'n voorrede zegt Hilarion Thans : « Onze kleine burgers en buitenmenschen voor wie de meesterstukken der dichtkunst boeken met zeven sloten zijn, mogen toch ook hun poëzie hebben ». Of het ook in Alloing's bedoeling ligt iets meer dan dit bescheidene te presteeren, betwijfel ik sterk. Deze eenvoudige gelukkige zingt en bezingt, en wij benijden z'n reine ziel. Aan « ismen » en experimenten gewoon, dorsten we even minachtend glimlachen; toen dachten we plots aan de « acht zaligheden » en werden beschaamd. Bibliothecarissen, schuif bij gelegenheid uwe romanverslindende bezoekers 'ns 'n bundeltje van Remy Alloing onder den arm. PAUL HARDY.

8218 **Boutens, P. C.** **81**
OUD-PERZISCHE KWATRIJNEN. — *Bussum, C. A. J. Van Dishoeck, 1930, (17 × 13) 110 blz.* *fl. 2,50 ; geb. fl. 3,90*

IV — In hoeverre deze kwatrijnen oud-perzisch zijn, zullen de oostersche philologen moeten uitmaken. Ze zijn echter wel verwant aan sommige der glimlachende wijsheden die Omar Kayam verkondigt wanneer hij niet al te persoonlijk is. Het kwatrijn is een een versvorm vol gevaar: de scherpste kaap is die der pedanterie. Op twee regels beschrijving, onvermijdelijk de transpositie op het geestelijk plan. Er is bij den lezer zelden een verrassing en als hij wil kan hij er een gezelschapsspelletje van maken en zelf de twee laatste regels probeeren te schrijven. Wat niet belet dat menige mooie versregel hier te vinden is : « Minnen en achterhouden gaan niet saam »... Een der beste kwatrijnen is wel volgende :

De leerling in zijn ongeduldgen vlijt
Plukt omtrent Liefde alom onrijp bescheid :
Zoo komt de reiziger te laat, die rustloos
Bij ieder navraag doet naar weg en tijd.

De gedrongen vorm heeft Boutens meer dan eens verleid tot een hortend onmuzikaal vers. Jammer. De druk is voorbeeldig. M. GIJSEN.

8219 **van Gavere, Marnix** **81**
GEDICHTEN. *Geïll. door Joz. Cantré. — Kortrijk, Steenlandt, 1930 (21 × 14) 73 blz.* *20 fr.*
IV — Eerder dan 'n inhoudsopgave met een paar epitheta te geven, ziehier eenige gedachten die bij mij opkwamen na lezing van dezen dichter van beteekenis: Disharmonie in de hedendaagsche poëzie tusschen kunstenaarschap en dichterschap : het eerste bijna alle krachten opslorpend, het tweede gedempt, half beschaamd over zichzelf. Dat is zielkundig te begrijpen : kunstenaarschap brengt u op het terrein van triomfen, tevens aanlokkelijk gemaakt door het z. g. kunstleven dat altijdaan naar nieuws streeft; dichterschap daarentegen ligt in uwen oeraard als mensch, in uw blijvend wezen. Nu, tegenwoordig is er slechts matige vreugde om het enkele bezit van ons mensch-zijn, van de dichtergave: meestal nemen de dichters, in hun kunstenaarschap geheel opgaand, tegenover hun naakt mensch- en dichterzijn, zelfs een houding van zelfbespotting aan. (Dit treft niet van Gavere, maar hij weet er zeer zeker af). Mocht er een guller tocht van leven varen door de eigenlijke dichterziel onzer dichters, (ik wijs geen objekt aan, zooals Scheltema deed), mocht de bron zelve meer dan het gespannen kunstenaarschap blijde gaan spreken. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

82. TOONEELLITERATUUR.

8220 ◆ **Boon, Jozef** **82**
HOE ROODKAPJE VERREES. *Geïll. met platen. — Wenduyne, Tooneelfonds P. Putman, 1930, (18 × 13) 78 blz.* *15 fr.*
V — Net alsof het leven een sprookje was, zoo onbezonnen en willoos laat Roodkapje zich meedrijven op de stuwing van den zieldoodenden, materialistischen tijdgeest. Waarschuwing en raad van haar zuster Maggeleen, zedelijk hoogstaand meisje, vermogen niets. Ons bakvischje wordt maartoe lichtzinniger. Een vleiend woordje van Wolfduivel en ze gooit zich met ziel en lichaam in zijn armen; ze gaat zijn helsche plannen helpen verwezenlijken : weg versperren aan het zedelijk apostolaat. En zoo begaat ze zustermoord. Maar dit zal haar redden : stervende Maggeleen biedt zich aan als zoenoffer voor zusters zondig leven. De stof van dit spel werd tooneelmatig verwerkt. Het gebeuren spreekt tot hart en geest én langs oog én langs oor. De verwerking is echter niet gaaf : de fabel wordt overwoekerd nu eens door de illustreerende sprookjes-elementen dan door de allegorische. In dezen, is B. III evenwichtiger ontwikkeld en teekent een climax. Pater Boon werpt zijn producten onaf op de markt. Ook de verwoording bewijst dat: vaak niet precies, niet vloeiend, zelden sappig, raak en warm. En tooneeltjes die men niet uit zijn mouw kan schudden, bewijzen het: vergelijk de tooneeltjes van de pratende natuur hier en in Demers-Melis' « Genoveva »: bij dezen speelscher, fijner, levendiger en bekoorlijker. Ook de wrijving tusschen de stemmingen bewijst het. Zie begin III B. Het sprekendste bewijs is echter dit : over 't algemeen handelt en spreekt de auteur zelf. Het spel leeft niet, groeit niet op uit eigen innerlijke kracht. De vrucht zat nog vast aan den boom toen ze er werd afgerukt. Toch heeft ze al smaak, en groote- en kleinekindermonden zullen ze wel lusten. Dr C. GODELAINE

8221 **De Ghelderode, Michel** 82

ESCURIAL. *Vert. uit h. Fransch dr Jan Poot. — Wenduyne, Putman, 1930, (21 × 15) 23 blz.* 9 *fr.*

IV — In het vervallen paleis van een vervallen koning waart de dood om het ziekbed der koningin. De brutaliteit van een halfwaanzinnigen man, drijft deze gevoelige vrouw vroegtijdig ten grave. Haar is de dood een verlosser; den koning maakt hij radeloos, gek. De doodsgedachte achtervolgt hem. Met zijn nar, een fijnvoelend mensch die de smart der koningin vaak vermocht te sussen, zal hij ze stikken in grijnsgelach. Tusschen koning en nar speelt de tragische klucht af. Wij missen bij lecture van dit stuk leidende merkteekens. Gewis, in het werkelijk leven zal een overspannen geest onsamenhangende taal voeren. Maar tooneelrealiteit heeft haar eigen, zegge andere eischen. We moeten kunnen volgen en vlug opvatten; het verloop van het gebeuren kunnen overkijken. Bij lecture is ons dit alles vrij moeilijk. Maar Escurial biedt veel spelgelegenheid; de zielebrand die laait in koning en Folial dwingt het lichaam tot medezeggenschap. Het lijdt geen twijfel dat in en door het spel hoeksteenen scherper zullen uitkomen. De vertaling van Jan Poot is slordig en oppervlakkig, wat dan dient als domper op een reeds niet al te klaren leestekst. D[r] C. GODELAINE

8222 **Devriendt, Louis en Putman, Willem** 82

◆ LOURDES. Transformatiespel in drie bedrijven. — *Kortrijk, Vermaut, 1930, (19×13) 88 blz.* 18 *fr.*

IV — Om de losbandigheid van h'r eigen vader is Nelly's kindje blindgeboren. De wetenschap staat onmachtig tegenover het diepdroef geval, tot 'n vrome bedevaart naar Lourdes de mirakuleuze genezing brengt voor het kind en de reddende genade voor den grooten schuldige. Over het heele geval wordt, — vermoedelijk via Putman — litterair en knap gedialogeerd; we krijgen tooneelmatig 'n paar kleurige en bepaald frisch-vrome momenten. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

8223 **Dewaele, Joris** 82

DE VRIEZEMAN. — DE KABOUTERKEGEL. — HET KABOUTERMUTSJE. 3 Sprookjesspelen. *Geïll. met omslagteekening dr R. Grassin. — Waregem, Dewaele (18×13) 115 blz.*

VI-B — Kindertooneel van de goede soort. Frissche taal en leuke fantazie. De Vriezeman beviel me 't meest. Gaarne aanbevolen.

FR. CROLS, PR.

83. NOVELLEN, ROMANS, LEGENDEN, SCHETSEN, SPROOKJES, VERHALEN

II — STRENG VOORBEHOUDEN LECTUUR

Deze boeken mogen slechts bij uitzondering, om gegronde redenen, door welgevormde rijpere lezers worden gelezen.

8224 **Baum, Vicki** 83.1

MENSCHEN IN HET HOTEL. *Ned. bewerking dr H. M. A. Ludolph-Van Everdingen. — Utrecht, W. De Haan, (19 × 14) 283 blz.* *fl.* 2,50

II — Een weinig aantrekkelijk milieu in het Grand Hotel te Berlijn. Menschen in 't hotel: 'n paar groot-nijveraars; 'n baron hotelrat; 'n armzalig boekhoudertje die nog 'ns rap van z'n geld wil profiteeren alvorens dood te gaan; 'n doctormorphinist, 'n Russische danseres en 'n dactylo van lichte zeden. Heel dat boeltje ploetert egoïstisch voort in

't mecanische, grootsteedsche hotelleven, zonder 'n greintje levensblijheid. Op 'n meesterlijke manier suggereert V. B. 'n verkeerde voorstelling van het leven. Even 'n glimp van wat sympathie, 'n idylle; dan weer opnieuw diefstal, vrije liefde, overspel, moord en gevang. 'n *Boek dat uit katholieke boekerijen volstrekt dient geweerd.* PAUL HARDY.

8225 **Gorki, Maxim** **82 : 93**
UIT MIJN STUDENTENTIJD. *Vert. uit h. Russisch dr Ljoeba Dworson. — A'dam, Ned. Uitg. Mij, 1930, (21 × 14) 217 blz. fl. 2,75; geb. fl. 3,5C*
II — O het dorp Krasnowidow (2e helft van het boek), de Wolganachten, het omwondenzijn met nacht vol gloed, het meekantelen met den nachtchaos en zijn kolken, en trouwens ook al het mooie bij morgen en avond bij den stroom, dat wordt gewoon geniaal doorleefd en vertolkt. Dat staat naast het heerlijkste wat ooit muziek of schilderkunst ons gaven over de diepste wonderen van natuurpoëzie. En als dichter die menschenfiguren oproept, nogmaals geniaal, ja frisscher, want volstrekt rechtstreeksch en meer meevoelend dan honderd gekende epische werken. En het boek vertolkt de inderdaad boeiende tragiek der tegenstelling tusschen de twee menschsoorten in de atmosfeer van posttolstoïsme en praebolsjewisme bij het lagere volk: de leefmenschen en de streefmenschen. Bij welke laatste (te Kazan zijn het studenten, te Krasnowidow werkende ideologen) Gorki, tusschen zijn bakkers- of winkeliers- of sjouwerswerk in, hulp haalt als autodidakt. Hoe is die opgroei van zijn, trouwens oordeelkundigen geest werkelijk een levend proces, elke dag, elk uur er een nieuwe schakeering aan toegevoegd, en tusschendoor zijn groei tot hartstochtelijke volwassene en man! En telkens weer de felle pang voor een ideoloog als hij is, bij het aanzien der leefmenschen, die niettegenstaande hun bot- en beestachtigheid, toch zoo vastgeslotensterk zijn. Neen, zijn drift vindt de rust niet: te Kazan greep hij naar den revolver, nu weer moet hij uitbreken: te zwerven weer, ver, de Wolga af... elders. — *Om eenige cynische trekken, streng voor te behouden.*
Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8226 **Heeman, Maurits** **83 : 93**
HET BEUKENDE LEVEN. *Met 4 platen. — Antwerpen, V. Resseler, 1930, (22 × 16) 171 blz. . z. pr.*
II — Hij was nog geen 18 jaar oud, wanneer hij stierf en toch was het leven voor hem « het beukende leven » geweest of — juister wellicht — had hij van zijn dagen en nachten een beukend leven gemaakt. Zich losgooiend uit school en huis; halsstarrig-wars van elke leiding (die hem in zijn jeugdigen overmoed, in zijn geestelijk en zedelijk te-kort aan de kracht der vormende tucht, dwang toescheen); opgenomen in de verwarring van de oorlogsjaren en daardoor heel en al ontwricht; voortgezweept op een razend gemoedstempo dat verstandelijke bezinning voorbijrende; twijfelziek en — erger nog — hartstochtelijk twijfelachtig, is Maurits Heeman het pijnlijke type van de, in den oorlog en daarna, verstandelijk- en zedelijkverscheurde jeugd, voor wie — door gebrek aan besef der diepere levenswaarheden — de absolute begrippen en vormen niet meer bestonden. Hij is een kind van relativisme. Dit doet des te smartelijker aan daar deze jongen, ongetwijfeld, zéér begaafd was. Doch juist deze uitzonderlijke begaafdheden zijn hem —omz 'n onevenwichtigheid—verderfelijk geweest. — Dit dagboek is de huilende belijdenis van een groote-stadsjongen in radelooze onrust, in

bittere ontreddering. Voor ons en voor die hem hebben gekend is he een troost te weten dat de laatste levensstonden hem met het leven hebben verzoend in deemoed en genade. M. VAN HOECK, PR.

III. — VOORBEHOUDEN LECTUUR

Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten, ook ontspanningshalve, zonder nadeel door gevormde lezers kunnen gelezen worden.

8227 **Ayres, Ruby M.** **83**

ZIJ, DIE MET LIEFDE SPELEN. *Vert. uit h. Engelsch dr Jkvr. Henriette Rappard. — R'dam, Combinatie, 1930, (22 × 14) 225 blz. fl. 2,25; geb. fl. 2,90*

III — Giles en Antland zijn stoere vrienden. Tot aan den drempel der liefde. Want de tweede huwt het meisje dat de eerste graag mocht. Uit wrok verloopt zich de eerste met een fatje dat rijk en ledig is. En nu begint de miserie van dat liefdespel. Giles lijdt er vreeselijk onder, omdat hij die andere nog steeds bemint. Antland wordt er jaloersch bij, staat den vriend in een ijspartijtje naar het leven en begaat zelfmoord in een vlaag van wanhopige hysterie. Ge raadt het einde. Heel juist. Om de teere en kiesche omstandigheden van dit al te gevaarlijk spel, om het schilderen op het randeken af met telkens heftige psyche, is reserve geimponeerd. Heel de atmosfeer van het boek is vrij wuft en zwanger, al blijft de val voortdurend uit. Niets verheffends, maar louter mondain en amoraal. A. VAN DEN DRIES, PR.

8228 **Berndorff, H. R.** **83.0 : 89**

SPIONNAGE. *Vert. dr C. F. Van der Horst. — Utrecht, W. De Haan (20 × 14) 223 blz. fl. 2,50; geb. fl. 3,50*

III — Voert ons in de wereld der spionnage. Geeft interessante bijzonderheden over de duistere bedrijvigheid van zekere spionnen, vooral van de meest vooraanstaande. Zekere details verraden nochtans vooringenomenheid. De verschillende verhalen zijn vlot geschreven, boeien; de meeste gevallen zijn sterk dramatisch gekleurd. De verkeerde praktijken die er heerschen worden met geen enkel woord afgekeurd, integendeel, 't worden heldendaden. FRANS HAEPERS

8229 **Epstein, Paula** **86 : 83.1**

BRIEVEN AAN EEN DOODE MOEDER. *Bewerking van Tony De Ridder. — Zeist, Ploegsma, 1930, (24 × 14) 149 blz. fl. 1,75*

III — 'n Jonge vrouw met veel hart, 'k zou haast zeggen met *te* veel hart en die dat hart met z'n gevoeligheid nooit heelemaal kon overwinnen. Begrijpelijk dat zulke vrouw in 'n wereld die vaak harteloos is, veel lijden zal. Telkens wanneer de smart haar te hoog komt, schrijft ze 'n brief aan haar doode moeder. Die brieven die bijna worden tot 'n levensverhaal, zijn haar redding. Brieven van diep gevoel, van smart en liefde : gedichten in proza. — Uit 't Russisch zeer fijn bewerkt, voor *gevormde* lezers. FR. CROLS, PR.

8230 **Kenis, Paul** **83.9 : 92.8**

HET LEVEN VAN FRANÇOIS VILLON. — *Antwerpen, De Regenboog, 1930, (18 × 14) 248 blz. 20 fr.*

III* — Zie bespreking in de Romankroniek onder nr 8184.

8230 bis **Lütken, Hulda** **83.0**

DE EENZAMEN. *Vert. uit h. Deensch dr M. C. Castendijk. — Leiden, Leidsche Uitgevers-Mij, (20 × 13) 254 blz. fl. 2,90; geb. fl. 3,90*

III — De Eenzamen zijn het gezin van een verwaanden, betweterigen onderwijzer-vrijdenker, natuurlijk onbegrepen door z'n achterlijke plattelands-omgeving, met z'n kranige, soms ziekelijk-overgevoelige vrouw, z'n sympathiek-vrome schoonmoeder, z'n zelfzuchtigen schoonvader. De botsing tusschen al die scherp afgeteekende karakters zou wel interessant zijn, als het verhaal niet zoo moeizaam was uitgesponnen: overdreven karakterontledingen en hyperromantische natuurbezieling. En vrijdenkerij én (protestantsche) godsdienstijver worden beide belachelijk voorgesteld. Soms klinkt de vertaling niet af te vlot.

Dr A. Boon, pr.

8231 **Mérouvel, Charles** **83.1**

De Minnares van den Minister. *Vert. uit h. Fransch. — Antwerpen, Patria; A'dam, Coben, 1930, (20 × 14) 191 blz.* *6 fr.*

III° — Een drakerig, onbenullig ding. Onmogelijke, oudbakken dialoogstijl. Toestanden die 't moreele randje overschrijden. Zonder eenige beteekenis op heel de lijn. Voor alle katholieke boekerijen geldt hier : boycott.

Paul Hardy

8232 **Ruck Berta** **83**

De Schijnverloving. *Vert. uit h. Engelsch dr J. Jarissen, met titelplaat. — Utrecht, W. De Haan, 238 blz.* *fl. 2,90*

III-IV-P — De roman van een typiste, maar op een morgen komt de romantiek haar bureau en haar leven binnengewandeld : Stel u voor dat haar patroon haar 't voorstel doet om zich met hem in schijn slechts te verloven en een jaar lang die... comedie vol te houden. Kijk nu; de benarde toestand van het juffertje is zóó erg dat ze toestemt. Om het lieve reddende geld! En ze moet den calvarieberg op; het publiek maken van de verloving, de kletspraat der anderen, de kennismaking met de familie, de reserve met den verloofde en dies meer. 't Gelukt haar heusch wel. Behalve in de uitkomst: de patroon overtreedt zelf het akkoord door een kus, « want hij is niet van hout ». En ge raadt de rest. — Het verhaal is wat *in Protestanten geest*, maar is overal streng zedelijk gehouden. Eén bezwaar heb ik en 't is ergerend: dat een verloving die hoogheilige zaak voor ons, uitgebuit wordt en geparodieerd om financieele redenen, die ten slotte ook hier geen redenen zijn.

A. Van den Dries, pr.

8233 **Zielens, Lode** **83.8**

De Roep. *Bandontwerp v. E. van Hagendoren. — Mechelen, Het Kompas; A'dam, De Spiegel, 1930, (21 × 14) 78 blz.* *30 fr.*

III — Zie bespreking hiervan in Roman-kroniek nr 8182.

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

circa 18 à 20 jaar en ouder

(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

8234 **Barrie, Sir J. M.** **83**

Peter Pan in den Wondertuin. *Vert. uit h. Engelsch dr. H. E. Homan-Vos. Geïll. dr. H. Verstijnen. — Brink-Assen, Van Gorcum & Camp (20 × 15), 34 blz.* *fl. 0,75*

IV (VI) — Een boekje, *dat oprecht af te keuren is* : 1e *Niet één godsdienstig begrip.* — 2e *Kinderpropaganda voor de naaktheid* in tekst en illustratie : « Hoewel hij nu naakt was (in den wondertuin waar hij overgevlogen was), had hij geen hinder van de kou en voelde zich niet ongelukkig.

Integendeel hij was vroolijk... » — « Zeker zou het heerlijk zijn moeders jongen weer te zijn, maar... weer kleeren dragen ! » — 3e Evenals in vele moderne sprookjes, is de wonderwereld niet meer te vinden in een verre land, een droomland, waar de kinderlijke fantazie zich eens gaat verlustigen, en *vanwaar ze terugkomt*; de tooverwereld is tot ons gekomen, innig met de werkelijkheid dooreengestrengeld; 't is in de omgeving van het kind dat, niet alleen dieren en bloemen spreken, maar alle voorwerpen levend en voelend worden; dat illustratie of caricatuur hun aangezichten en beenen geeft; dat de kinderkens allerlei verkeerde meeningen hebben, en uitdrukken, en mededeelen, ja, dat de schrijver zelf ze als ontegensprekelijke waarheden voorhoudt. « Als wij het vertrouwen hebben te kunnen vliegen, kunnen we dat ook. » — 4e Met zulke voorstelling wordt, in navolging van « De kleine Johannes » (die niet voor kinderen geschreven werd), de werkelijkheid, de mensch een vijand, de familie een storend iets, en « menschenkind » geboren zijn, een ongeluk; de natuur is zoo onschuldig, de mensch komt haar niet verheffen, veredelen, maar tegenstreven. — En zoo vervangt in den geest, in de ziel van het kind de beneden-natuurlijke wereld, hier nog verbloemd, de zoo verheffende bovennatuurlijke wereld waarvan onze neo-heidensche kinderkens totaal onbewust blijven. Moeten zulke boeken, die den godsdienst in de kiem smooren en vervangen, geen *slechte kinderboeken* genoemd worden? M. I.

8235 **Bogaerts, Theo** **83**

DE MAN DIE HET LICHT STAL. — *Brussel, De Standaard, 1930 (19 X 13) 8C blz.* *9 fr.*

IV — Recensie in de Romankroniek onder nr 8183.

8236 **Bridges, Victor** **83.0**

DE MAN VAN NERGENSHUIZEN. *Vert. uit h. Engelsch dr F. Van Velsen. Met omslagplaat. — Tilburg, Ned. Boekhuis (Romans van Avontuur), 1930, (19 X 13) 375 blz.* *fl. 1,25; geb. fl. 1,75*

IV — John Burton speelt voor drie weken, als dubbelganger, de rol van Stuart Northcote, een oud-president eener Zuid-Amerikaansche republiek. Bij een moordaanslag leert hij kennen en liefhebben Mercia Solano, een vrouwelijk lid der samenzwering tegen den ex-president. En nu gaan de avonturen hun gang! Echt een kolfje naar de hand van die lezers onzer boekerijen, die belust zijn op boeken waarin er gevochten wordt; de titelplaat geeft dit ten andere reeds aan. De echte S. N. wordt toch gedood en laat zijn fortuin aan zijn dubbelganger na: daardoor en door 't bezit van Mercia is deze er bovenop.

J. LAUWERYS, PR.

8237 **Cohen, Jozef** **83.1**

ABÉLARD EN HÉLOÏSE. Roman eener Liefde. — *Baarn, Hollandia, (20 X 13) 190 blz.* *fl. 2,75*

IV* — Zie bespreking in de Romankroniek nr 8185.

8238 **Courths-Mahler, H.** **83**

LIEFDE EN PLICHT. *Vert. uit h. Duitsch dr A. Vuerhard-Berkhout. — Zeist, Swartsenburg, (20 X 13) 238 blz.* *fl. 1,50; geb. fl. 2,25*

IV — Ze kent ten volle liefde en plicht, Mona Lersen, het beeldschoon, ernstig en rein heldinnetje, en wel in de meest benarde omstandigheden: eigen vader dood, de zwerftocht naar hun verloren broer, de

vondst ervan in een krot, zijn dood, de dood van zijn klein kindeke, die onhebbelijke vrouw van den broer, de brutale actrice... Ze worstelt zich energiek-goed door alles heen, maar vindt op haar weg een pracht van een echtgenoot! Loon na werk. — Deze roman, alweer heel licht en goed geconstrueerd, staat hooger dan de andere, voert mooie motieven aan, en weet af en toe diep te roeren. B. v. het beeld van den rouwmoedigen « verloren » zoon, het beeld van het zieke kind is mooi. Het beeld echter der vrouw-actrice is overdreven, aangedikt absolutisme. Om enkele ruwe zetten of schilderingen, geen lectuur voor allen. Jammer dat schrijfster hier zooals elders wat veel offert aan den tijdgeest om redenen die zij zelve best kennen zal.

A. VAN DEN DRIES, PR.

8239 **Curties, H.** **83.0**

DE SCHOONE GETUIGE. *Geïll. met titelplaat. — Haarlem, Hollandsche Bibliotheek, (20 × 14) 191 blz.* *fl. 1*

IV — Advokaat Harold Bevinghon wordt op de rechtbank getroffen door de bekoorlijkheid van Miss Vavasour, maar honderd moeilijkheden staan hem te wachten. Vooral de spannende jacht bij hare ontvoering maken dit verhaal tot boeiende reislectuur. J. LAUWEREYS, PR.

8240 **Engelkamp-Caesar, Nel** **83.1**

UW LAND IS MIJN LAND. *Met bandontwerp dr J. Heukelom. — R'dam, Nijgh & van Ditmar; Mechelen, Het Kompas, 1930, (22 × 16) 153 blz.*
43,50 fr.; geb. 56,50 fr.

IV — Zie bespreking in Romankroniek, nr 8180.

8241 ◆ **Koopmans, Marie** **83.1**

HET LEVEN ANTWOORDT. — *Voorhout, Foreholte (22 × 17) 216 blz.*
fl. 2,50; geb. fl. 3,50

IV — Recensie in Romankroniek, nr 8178.

8242 **Kyne, Peter B.** **83 0**

JIM DE VEROVERAAR. *Vert. uit h. Engelsch (Jim the Conqueror) dr Betsy Kater. — Zeist, Swartsenburg, 22 × 16) 265 blz.* *fl. 2,50 geb.; fl. 3,25*

IV — Een meesterwerk van frissche vertelkunst, zoo heelemaal verschillend van de meeste romans over de Far-West door de diep-zielkundige ontleding, het actueele van de naoorlogsche toestanden in die beruchte landstreek, het godsdienstig motief dat af en aan boven komt, alhoewel niet door-en-door katholiek, en den leuken humoristischen toon van brieven en gesprekken. Voorts geen overdreven jacht op sensatie en slechts een moordpartijtje op den zelfkant van 't verhaal, dat vooral de weerspiegeling is van 't zieleconflict, waarvan hoofdzaak hierop neer komt: Roberta Antrim, een zelfstandig en zelfbewust New-Yorksch meisje heeft al heel wat aanbidders een blauwtje laten loopen; om de erfenis van haar Oom in bezit te nemen reist ze naar Texas en landt er aan op de hoeve van Jim Higgins, die haar schurkachtigen oom uit zelfverweer om 't leven heeft gebracht, maar die voorts zoo'n gentleman is dat hij de ontembare Roberta heelemaal verovert.

J. LAUWERYS, PR.

8243 **Last, Jef** **83**

BRANDING. *Geïll. — Arnhem, Van Loghum, (Stem-Serie nr 5) 1930, (25 × 16) 47 blz.* *13 fr.; geb. 21,75 fr.*

IV — Ge meent dat het een lang vrij vers is, afgaande op de typographie. Ge komt bedrogen uit. Het is een novelle in elliptisch proza met een minimum aan werkwoorden. Dat gaat zooals in de hortende

poëzie van de laatste jaren, bij middel van opsomming: « Deining. Wind. Logger. » enz. De auteur meent dat dit het verhaal versnelt, hij bereikt het tegendeel : het verhaal verdort onder zijn woorden want er is toch een minimum van rythme, van gedragenheid noodig in elk proza. Ik vind dan ook deze droeve geschiedenis niet schoon. Het is geen vers en geen verhaal, het is ten slotte niets dan literatuur. Als dusdanig heeft het ongetwijfeld kwaliteiten. De opmerking is vaak zeer fijn, maar voor het overige, lijkt me dit boekje onbelangrijk. M. GIJSEN.

8244 **Lincoln, Joseph C.** **83.1**

MARIGUSTA. *Bewerkt naar het Amerikaansch dr Christine Kamp. — A'dam, Veen, 1930, (21 × 15) 224 blz.* *fl. 2,50; geb. fl. 3,25*

IV-P — Mary Augusta Latrop is als legaat nagelaten aan twee oud-vennooten van haar pleegvader, die samen 'n zaak hebben te South-Harniss, 'n kleine, stemmingsvolle badplaats. Marigusta weet het hart van deze beide menschen te veroveren, en zich onmisbaar te maken, zoowel in hun leven, als in hun zaak. Uit het mooie, kranige meisje groeit de sterke daadbewuste vrouw. De twee oude compagnons richten heel hun leven naar het lieve, edele pleegkind. Als de kleine later wil huwen met den zoon van den man, die eens beider leven verwoestte, stellen hunne harten 'n grootsch-menschelijke daad, van vergiffenis. Joseph Lincoln moet zelf 'n in-goed mensch zijn, om zulk 'n boek te kunnen schrijven. Litterair is 't 'n werk van fijn-boeiende verteltrant en rake karakter- en gemoedstypeering. Al speelt het in 'n *protestansch milieu*, toch durven wij het zeer sterk aanbevelen. Aan alle hypochonders zal deze rijke roman 'n gloed levensoptimisme terugschenken. De vertaling is goed. PAUL HARDY.

8245 **Nesbit, E.** **83**

HET ROODE HUIS. *Vert. dr J. Van Damme. — A'dam, Prometheus, (Pauw-Editie) 1930 (18 × 12) 208 blz.* *17,50 fr.*

IV — Een ongewoon roman, die begint waar andere eindigen en het wedervaren vertelt van Leo en Chloë tijdens hun eerste huwelijksjaar. Een groote erfenis brengt hen in 't bezit van « Het roode Huis », waar 't toppunt van 't geluk wordt bereikt als Chloë's vriendin er den man vindt naar haar hart en Chloë zelf liefdevol neerbuigt over de wieg van haar eerste kind. — Een onderhoudend, humoristisch, frisch vertaald en weelderig uitgegeven boek, waaraan slechts enkele vlekjes van drukfouten kleven. Wel niet uitgesproken katholiek, maar toch godsdienstig en opmonterend in den hoogsten graad : het boek van gelukkige jonggehuwden. Hun *bijzonder aanbevolen.* J. LAUWEREYS, PR.

8246 **Pedler, Margaret** **83.0**

ZOOLANG DE ASCH NOG GLOEIT. *Vert. uit h. Engelsch dr Felicie Jehu. — Utrecht, Bruna & Zn, 1930, (19 × 13) 336 blz.* *fl. 1,75; geb. fl. 2,50*

IV — Feitelijk veronderstelt dit boek nu wel geen bijzondere zedelijke voorlichting en vorming; er zijn ook geen slechte grondgedachten of passages in, maar het is zoo'n samenraapsel van enkel romantische avonturen, dat het niemand nadeel doen zal, het ongelezen te laten. De titelplaat alleen is onfatsoenlijk. E. B.

8247 **Segers, Gustaaf** **83**

◆ DIRK VERSTRAETEN. — IN 'T PLOEGIJZER. — DE NICHTJES. — *Antwerpen, Opdebeek (Kempische Boeren en Boerinnen) 1930, (21 × 15) 100, 70, 68 blz.* *elk 5 fr.*

IV — *Dirk Verstraeten* redt zijn schoonzuster-weduwe en haar kind, Maria, van den ondergang in de stad en brengt ze terug naar de Kempen; daar vinden beiden een nieuw leven : Maria trouwt met Frans Baeyens en haar moeder met Dirk. — *In 't Ploegijzer*, een Kempische herberg, worden de familiebelangen van 't gehucht besproken. Daar vernemen we hoe tusschen twee hoeven vijandschap ontstaat, omdat de jongelui ervan onderling vriendschap sluiten, en hoe een dubbel huwelijk aan de vijandschap een einde stelt. — *De Nichtjes* zijn trouwziek maar kunnen niet trouwen, daar in de Kempen een economische vraagstuk oprijst : tekort aan kleine hoeven. Maar trouwen zullen ze toch, dank zij de erfenis van een rijken oom. — Segers moet er natuurlijk af en toe zijn lievelingsschrijvers bij te pas brengen; daardoor, en ook door zijn folkloristische bekommernis om alom Kempische spreekwoorden in te vlechten, klinkt de toon soms wat onnatuurlijk, stijf en pedant, vooral in den mond van jonge meisjes. Nieuw zijn de verhalen ook niet naar den geest, want Segers' scheppingskracht was gekristalliseerd in de school van Conscience. Zijn doel was dan ook niet: nieuwe literaire schoonheid in nieuwe literaire vormen in te kleeden, maar wel : zijn volk te dienen door 't goede lezing te bezorgen. Daarvoor blijft de Kempen haar « verteller » dan ook dankbaar, zoolang zij de eenvoudige, stille, vrome Kempen is. J. LAUWERYS, PR.

8248 **Swan, Annie S.** **83.0**

DE LIEVELING DER FORTUIN. *Vert. uit h. Engelsch. Met omslagplaat. — A'dam, Luxe-Stella-Editie, (19 × 13) fl. 0,75; geb. fl. 1,10*

IV — Hugo en Jack Safford zijn de neven en erfgenamen van Sir Lathon, die bepaalt dat hij die Jessie Hamelyn, de dochter zijner jeugdvriendin huwt, zijn slot erven zal. 't Is Hugo, die, tegen alle verwachting in, tijdens Jack's afwezigheid, Jessie huwt. Jack is wanhopig, maar ten slotte maakt Jessie alles goed : hare figuur is de mooiste van dit verhaal. Gewone lectuur voor eenige vrije uurtjes.

J. LAUWERYS, PR.

8249 **Van der Elst, Frédéric** **83.1**

MADAME PEPERKOOR. Mœurs bruxelloises. — *Kortrijk, Jos. Vermaut, (19 × 12) 220 blz. 18 fr.*

IV — De Konijnenvellenhandel bloeit; ze zullen er eens een kasteel op koopen in de Ardennen. Kijk! en daar zelf kweeken, en er een fabrieksken van wildpastei naast oprichten. Plezant, eh? En maar auto's, en eten, en doen! Maar kon ze haar dochter nu nog getrouwd krijgen bij die aristokratisch-verfijnde buren. Nee, dat gaat niet. — De klassieke Beulemanstooneelen worden nog eens overgedaan, met eene vrij groote kennis van het idioticon (Brusselsch-Fransch). — Romanwaarde gering, met dat versleten sentimenteele bij het aristokratisch kamp, en de nog te matte inleving in de Peperkoor-wereld. De les opgedrongen uit de tegenstelling : zeepmenschen-en-opgevoede kringen, is schoolschelementair, en de houding tegenover het Brusselsch taalmonster mist gulheid. Men voelt tastbaar het streven naar model-Fransch bij den schr. zelf; maar ettelijke malen zijn we nog ver van français de France.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8250 **van Hille-Gaerthè, C. M.** **83.8**

ROSARIUM. — *Rotterdam, Nijgh & van Ditmar; Mechelen, Het Kompas, 1930, (21 × 16) 87 blz. 27,50 fr.; geb. 42 fr.*

IV — Zie Recensie in de Romankroniek, nr 8181.

8251 **Van Opdenbosch, L.** **83.3**
DE KEIKOPPEN VAN ZIEVENDRIES. Roman. *Geïll.* — *Brugge, Excelsior, 1930, (25 X 17) 256 blz.* *10 fr.*
IV — Een roman met Vlaamsch-nationale strekking. Het gaat over de dorpspolitiek van na den oorlog : den strijd der boeren die zelfbewust worden en het hatelijke juk van het franskiljonsche kasteel willen afschudden. — De bouw van het verhaal is nogal gebrekkig, de psychologie der personagen wordt niet genoeg uitgediept en de tendenz ligt er soms wat te dik op. Overigens goede volkslektuur. Dr A. CARDYN, PR.

8252 **Zweig, Stefan** **83.9 : 81**
NOODLOTSUREN DER MENSCHHEID. Vijf historische Miniaturen. *Vert. dr Renier P. Sterkenburg, 1930, (19 × 12) 82 blz.* *fl. 1,50*
IV — De gekozen onderwerpen zijn van aard om altijd te boeien: Napoleon en Grouchy 18 Juni 1815, Goethe's laatste liefde (Ulrike von Levetzow 1823), de ontdekking van Eldorado en het tragisch leven van J. A. Suter, Dostojewski vóór het executiepeloton (in verzen), en Scott op de Zuidpool. Sch. houdt zoowat het midden tusschen krachtige doorpeiling eener- en popularizeering anderzijds : bijzonder spannend is hij niet. Vertaling zeer hard, ongenietbaar. Zeer keurige uitgave. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

V — LECTUUR VOOR ALLEN

ook voor aankomende Jeugd (14-15 jaar) geschikt

8253 ◆ **Adriaensen, X. L., O. S. N.** **83.8**
IN DE KLUIS: 1e Deel. — *Averbode, Abdij, 1930, 2 dln. (25 × 16) 352 blz.* *15 fr.*
V — Jaar aan jaar bracht Averbode's « Bode » de tooneeltjes, in de kluis door den kluizenaar Arie Sanden geschreven. Geschreven in de kluis, doch beleefd buiten de kluis in het dagelijksche, volle leven. — Den vinnigen verteltrant van « Een Wereldje » (Arie Sanden's beste werk) vinden we meest altijd terug. Een klarer kijk krijgen we op 's levens wel en wee, op 's menschen gebreken en hoedanigheden. Volksch blijft P. Adriaensen immer en dwarsdoor gezond. Heel wat levenswijsheid ligt in de kluis saamgeperst. De duizenden lezers van Averbode's weekblad zullen met hernieuwd genoegen de vertelsels van den Kluizenaar herlezen. Zijn levensphilssophie zal hun goed doen.
M. VAN HOECK, PR.

8254 **Brinckman, John** **83.0**
KASPER-OOM EN IK. *Vert. uit h. Duitsch dr Dr L. Scharpé.* — *Antwerpen, Leeslust; Leuven, Kiliaen, 1929, (19 X 16) 211 blz.* *20 fr.*
V — Brinckman heeft langer dan Reuter moeten wachten op zijn naam als verteller. We mogen den immer-jongen hoogleeraar Prof. Scharpé dankbaar zijn dat hij « Kasper-Ohm un Ick » voor het Vlaamsche volk heeft overgeschreven. We hebben er een flink humoristisch stuk door gewonnen. Deze « mémoires » hebben niet de pretentie van de beruchte « mémoires » van groote sterren, doch er is heel wat levenswijsheid in verborgen. — Prof. Scharpé vertaalde het moeilijke dialect zeer mooi. Een flinke aanwinst voor ons leesgraag publiek. M. VAN HOECK, PR.

8255 **Cannegieter, H. G.** **83.9 : 9**
GROOTVADER'S GLORIE. Het Verhaal van den Tiendaagschen Veldtocht. *Geïll. met platen.* — *Groningen, Noordhoff, 1930, (20×13) 146 blz.* *fl. 1,50*

V — De Friessche geneesheer Cannegieter heeft in 1831 den veldtocht tegen België meegemaakt. Hij vertelt ons zeer nuchter en op een wijze die hem onze sympathie wint, wat hij in die dagen heeft beleefd. Hij overschouwt noch het militaire noch het politieke vraagstuk, hij beperkt zich bij den horizont die hem in die dagen voor oogen is gekomen zonder eenige opzetterij of chauvinisme. En al is hetgeen hier verhaald wordt werkelijk een bittere herinnering voor den landstrouwen volksman uit het Zuiden, toch gunnen we graag dien zakelijken Cannegieter het genot zijn « glorie » te verhalen. Dr FLORIS PRIMS, PR.

8257 **Carla** **83**

DONKERE DAGEN. — *Utrecht, Kemink & Zn., (Altijd mooi, Nieuwe Jeugdserie) (19 X 12) 72 blz.* *fl. 0,60*

V-VI-A — Een zielig geschreven boekje, vol fijne opmerking in kinderpsychologie, maar alleen te uitgesponnen en te klein van stof, om de kinderen voldoende te boeien. E. BOELAERT, M. S. C.

8257 **Exel, Ph.** **83.9 : 83.0**

RUTGER MORIS, de Trommelslager van de Manhattans. *Geïll. dr O. Verhagen. — Den Haag, Van Goor & Zn, 2e druk (22 X 15) 160 blz. fl. 1,65*

V-VI-A — 'n Onschuldig « Idianenverhaal » rijk aan avonturen die dan gelukkig minder vreeselijk zijn dan zulk gewoonlijk het geval is. Enkele brokjes geschiedenis uit de 16e en 17e eeuw daartusschenin geweven geven aan 't boek een lichte dosis opvoedkundige waarde. Welke de godsdienstige overtuiging van Exel ook moge zijn, ook de episoden vóór, gedurende en na den Bartholomeusnacht zijn zoo behandeld dat ze 'n katholiek niet kwetsen zullen.

JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

8258 **Finn, Francis J., S. J.** **83**
◆

DE GEHEIMZINNIGE GIDS. *Naar de Amerikaansche Uitgaaf bewerkt dr W. Kloppers. Geïll. dr P. van Geldorp. — 's Hertogenbosch, Malmberg, 1928. (25 X 16) 198 blz.* *fl. 1,90 (19 fr.)*

V — « On revient toujours à ses premières amours », zeggen de Franschen. Het laatste jongensverhaal van pater Finn behandelt den meest beroemden held uit zijne eerste : Tom Playfair. Niet meer den student van Sint Maure, maar den jongen Jezuiet, die te Nieuw-Orleans scheep gaat als leeraar aan het kollege te Belize in Midden-Amerika. Juist voor zijn heenreis ontmoet hij José Maria Escobal, een warmbloedig kind uit het Zuiden, het verdwaalde zoontje van den president der kleine republiek Escadilla. Voor hem zal « professor Thomas » de geheimzinnige gids zijn; en doorheen welke gevaren het vaderland bereikt wordt, zal het boek u leeren. — Het lijkt me een krachttoer een jongenstype, vroeger ten voeten uit geteekend, als mannentype weer op te nemen. Pater Finn doet het al spelende. Tom Playfair is een leider geworden en een held, meer nog dan wat hij als jongen liet vermoeden. Zoo hoog als de allereerste werken van pater Finn staat dit boek niet. Zeer hoog toch, en daarbij is de vertaling zeer goed. Ook de illustraties mogen er zijn. EM. JANSSEN, S. J.

8259 **Haeghebeerg, A.** **83.8 : 93**
◆

SCHETSEN UIT HET LEVEN VAN E. H. VAN HAECKE, Eere-Kanunnik van Antiochië, Priester uit het Bisdom van Brugge. — *Brugge, Karel Beyaert, 2e uitgave, (23 X 15) 147 blz.* *12 fr.*

V — Een heruitgave van de overbekende leuke dingen uit het leven van E. H. Van Haecke. Zonder litteraire pretentie 'n boekje van jolijt.
JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

8260 **Janssen, J. F. P.** **83**
◆ RITA. Historisch Verhaal. *Vert. uit h. Fransch. Geïll. dr Janssen, J. F. P. — A'dam, R. K. Boek-Centrale (Onze Jeugdserie) (25×17) 192 blz. 19 fr.*
V-VIA — Een romantisch verhaal met als ondergrond den onverkwikkelijken twist tusschen Lodewijk XI, koning van Frankrijk, en Karel den Stoute, hertog van Burgondië. D'r is dan natuurlijk spraak van 'n heldhaftig meisje, van spionnen, ziltige gevangeniskuilen en dies meer. Af en toe echter geeft het verhaal een paar historische overzichten van feiten en toestanden naar waarheid geschetst, waarom het boek dan ook aan waarde won. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

8261 **Kersten, F. J.** **83.9 : 92 : 266**
◆ DE GROOTE ZWARTROK : I[e] DEEL. NAAR HET ROTSGEBERGTE. *Met een kaart. — Leuven, Vlaamsche Drukkerijen, Xaveriana, 1930, (21 × 16) 198 blz. 14 fr.*
V — De brieven van P. Amaat Vyncke kennen we. We mogen gelukkig zijn, nu ook de brieven gebundeld te zien van den « reus » die heet de Apostel der Roodhuiden, Pater De Smet, S. J. In zijn flink-gestelde inleiding verklaart P. De Clippele de beteekenis van deze brieven. Het zijn modellen van missieliteratuur, want in den pracht-missionaris die P. De Smet was, stak een dichter. In dit eerste deel volgen we hem op zijn tochten door het Rotsgebergte. op een tijdstip waarop de wilde romantiek van oervolken nog geweldig leefde in het Far-West. Wat wordt de cow-boy literatuur zwak naast deze reëel-doorleefde avonturen. In werkelijkheid staan we hier in de heldenperiode van de « besten onzer broeders ». Wat zullen onze jonge mannen dweepen met dit boek en wat zal het de missie-gedachte en de missie-actie ten goede komen. Vlaanderen is een gezegend land in zijn grootsche galerij van onverschrokken, geweldig-arbeidende missionarissen. Idealisme van de bovenste lade zingt en werkt in dit meesleepende levensverhaal van dien eenigen P. De Smet. De Vlaamsche Drukkerij haalt eer van de uitgave. M. VAN HOECK, PR.

8262 **Knox, Ronald, A.** **83.0**
DE DRIE KRAANTJES. *Vert. uit h. Engelsch dr Theo De Witte. Met omslagplaat. — Tilburg, Nederl. Boekhuis (Serie : Romans van Avontuur), 1930, (19 × 13) 261 blz. fl. 1,25; geb. fl. 1,75*
V — Een detectievenroman. Een man wordt dood gevonden op zijn kamer, door gas verstikt. Is er moord of zelfmoord? Na lange verwikkelingen blijkt dat er een ongeluk is gebeurd. Het verhaal is nogal saai en traag. Dr A. CARDYN, PR.

8263 **Kuiper, Joanna** **83.1**
HET VOLLE LEVEN. *Geïll. dr Rie Reinderhoff. — Mechelen, Het Kompas; R'dam, Nygh & V. Ditmar, 1930 (22 × 15) 204 blz. 43,50 fr.; geb. 56,50 fr.*
V-M — Recensie in Romankroniek, nr 8179.

8264 **Parrish, Randall** **83.0**

SHEA VAN DE IERSCHE BRIGADE. *Vert. uit h. Engelsch. Met omslagplaat. — Tilburg, Ned. Boekhuis, (Serie: Romans van Avontuur) 1930, (19 X 13) 238 blz.* *fl. 1,25; geb. fl. 1,75*

V — Een avonturen-roman uit de tijd van Lodewijk XV. Een boeiend maar weinig waarschijnlijk oorlogsverhaal. Ontspanningslektuur.

Dr A. CARDYN, PR.

8265 ◆ **Prims, Floris** **83.9 : 91**

DE STICHTING VAN BANQUIBAZAR, onze eerste Kolonie (1724-1727). *Geïll. met fig. en 2 kaarten. — Antwerpen, N. V. Leeslust (Koloniaal-Historische Reeks, 4), 1930, (24 × 19) 159 blz.* *30 fr.*

V — Dit is het derde verhaal dat F. Prims uit het omvangrijk en weinig ontgonnen archief der Generale Indische Companie heeft geput. Het schetst de heroïsche, soms tragi-comische strijd om het bekomen van een *paravanah*, een vrijgeleide voor het handeldrijven in Bengalen en om het bezit van een neerzetting in het land die te Banquibazar werd gevestigd. Uit de scheepsjournalen en de brieven blijken een heel aantal eigenaardige bijzonderheden omtrent het economische en sociale leven in het Oosten. Men kent de opvatting van den schrijver omtrent de rol der geschiedenis. Dat ik deze niet deel, kan mij niet beletten hulde te brengen aan den onverpoosden arbeid van F. Prims die ons pijnlijk koloniaal verleden terug in eere brengt. Het model van zijne « reeks » blijft nog steeds zijn « Cobbé », het verhaal van « de stichting van Banquibazar » is blijkbaar te lang gerokken en de personages zijn niet voldoende afgelijnd en onderscheiden. Voortreffelijk uitgegeven.

Dr J. A. GORIS.

8266 **X.** **05 : 88**

ALS HET WINTERT. Tilburg. Boekzaal der Geheele Wereld, *Geïll. met 27 teekeningen van V. Van Gogh. — (27 × 21) 111 blz.* *15 fr.*

V — Een winterboek dat al dadelijk inneemt met zijn modernen, mooien en sprekenden omslag die aanstonds in prettige stemming brengt, dat belooft volksverhalen in nieuweren trant en die worden den lezer ook gegeven. Er is eene schoone eenheid in deze reeks verhalen o. m. van Antoon Coolen (De Peelwerkers), Kees Meekel (Het Kruis op den Grond), Marie Koenen (De Oogen geopend) Herman De Man (De Heerschers van het Gewest); ze zijn volksch geschreven, handelen over de menschen van Zuid-Brabant, en geven gewesttaal. De opgegeven namen toonen dat men gezocht heeft bij de beste katholieke schrijvers; Coolen is natuurlijk de uitblinker. Vooraf gaat een artikel van Pieter van der Meer de Walcheren over Vincent Van Gogh, als teekenaar; dóór het boek heen staan 27 teekeningen van dezen kunstenaar, waarin hij het eeuwige, het duldzame, het zwijgende leven van den boer weergeeft, of uitzicht geeft op land en akkers. Ook deze teekeningen zijn in het raam van het Zuid-Brabantsch leven. J. HALLEZ, PR.

VIA — KINDERLECTUUR

Voor grootere kinderen van 13, 14, 15 jaar.

8267 **Kiroul, Paul** **83**

OUDE KOBUS EN FRIKKELSTAARTJE gevolgd door DE BLIJDE VERWACHTING VAN SARA LANGOOR. — *Brugge, Excelsior, 1930, (21 × 15) 51 blz.* *5 fr.*

VIA — Zoo zijn we weer 'n paar 'n prettige dingskens van dien leuken Paul Kiroul rijker. Hij kan waarachtig het leven in zon zetten. Laat ie dat voor onze jongens en meisjes nog lang en dikwijls doen.

JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

8268 **Michaëlis, Karin** **83 : 91**
BIBI'S GROOTE REIS. *Vert. dr G. W. Elberts. Geïll. met 8 gek. platen en meer dan 100 teekeningen van Hedvig Collin en Bibi. — Mechelen, Het Kompas; R'dam, Nygh & van Ditmar. 1930, (21 × 16) 332 blz. 42 fr.; geb. 56,50 fr.*
VI-A-B-M — Voortzetting van Bibi. In Duitschland op reis en op kostschool. Aantrekkelijk zijn haar bezoeken bij vervaardigers van speelgoed en andere handwerkers. Het kostschoolleven ook prettig. Doet onder voor het eerste Bibi-boek. J. C.

8269 **Pilon, H.** **83 : 59**
DE «BOSCHKAT» VAN 'T SPANDERSWOUD. *Geïll. dr H. Verstijnen. — Mechelen, Het Kompas; R'dam, Nijgh & v. Ditmar, 1930, (21 × 16) 154 blz. 27,55 fr.*
VI-A — Beantwoordt volkomen aan de eischen voor een uitbeelding van natuurleven: hier het bosch met zijn bewoners, en verder de aanpalende menschenwereld. Niet te drukdoend; leerend zonder schoolvosserij; goed naar het leven afgekeken. Heeft op de talrijke vertaalde dierenboeken vóór dat het in goed Nederlandsch geschreven is.
Dr JORIS CAEYMAEX, PR

8270 ◆ **Spalding, H. S., S. J.** **83.0 : 266**
GEHEIMZINNIGE SPOREN VAN BERENKLAUWEN. *Vrij bewerkt. Vert. uit h. Engelsch dr M. G. Andriessen. Geïll. dr P. Van Geldorp. — 's Bosch, Malmberg, 1930, (23 × 15) 164 blz. 23 fr.*
VI-A-B — Een Indianenverhaal over dingen die gebeurden van 15 tot 1600: een brokje uit de beschavingsgeschiedenis van Noord-Amerika. 't Geeft een merkwaardigen kijk op 't missionarisleven bij de roode stammen toentertijd. 'n Verhaal zonder de gewone filmachtige overdrijving en naar waarheid behandeld. Hier zijn de personen nu 'ns geen hopeloos-dwaze acrobaten, maar menschen met 'n hart en 'n ziel. 't Is een vroom, een boeiend boek en met stellig 'n gewicht aan opvoedkundige waarde. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

VI^B — KINDERLECTUUR
voor ietwat gevorderde Lezertjes (van 9, 10, 11, 12 jaar)

8271 **Kleon** **83.0**
HET ARENDSNEST. *Geïll. met teekeningen dr Elza Van Hagendoren. — Deurne, Onze Jongens en Meisjesboeken, 1930, nr. 26 (24 × 16) 16 blz. 1 fr.*
VIA-B-J — Een zeer boeiend verhaal uit het Italiaansche bergland. Hoe 'n jongen z'n eigen leven offert om dat van zijn twee broers te redden bij het uitroeien van 'n arendsnest. Meesleepend. Een der beste tot hiertoe in deze serie verschenen. De moraal is er niet te pas of te onpas bijgebracht doch dringt zich op door de raak-psychologische uitwerking. Onze jongens zullen er deugd aan beleven. Nog van Kleon in onze « Jongens en Meisjesboeken »! PAUL HARDY.

8272 **Kuiper, A. C.** **83**
HET GEHEIMEN-KAMERTJE. Oorspronkelijk Verhaal voor Meisjes. *Geïll. dr A. Ch. Bergman-Rolandus. — Baarn, Hollandia, (Knus Thuis), 1930, (20 × 14) 139 blz. fl. 1,40; geb. fl. 1,90*
VI-B-M — Aardig poppenverhaaltje; keurige plaatjes. Misschien wat langdradig. M. V. C.

8273 **Stuten van Ysselstein, H.** **83.8**
De Droomprinsesjes en andere Verhalen. *Geïll. dr E. M. Ten Harmsen van der Beek. — A'dam, Scheltema en Holkema. 1930, 2e druk, (21 × 15) 124 blz.* *geb. fl. 1.75*
VIb — Schrijfster is zeker een der beste kinderauteurs. Van alles leert ze hun in haar aangename taal: zoo kinderlijk en toch zoo verzorgd. De illustratie verdient ook een bizonderen lof. M. V. C.

88. GEMENGDE OPSTELLEN

8274 ◆ **Louw, J.** **84 : 88**
Woordschoon: 1e en 2e Deel. Letterkundige Studies, Fragmenten, Besprekingen uit alle Genres. Voor meer uitgebreid onderwijs. *Geïll. — Oostacker, Boekhandel O. L. Vr. dan Lourdes, 1930, 2 dln., (22 × 14) 392, 326 blz.* *16, 15 fr.*
V — Op den molen der litteraire ontleding, brengen deze twee deelen « Woordschoon », heele vrachten koren. Hierbij wordt niet alleen bedoeld 't verfijnen van den smaak in 't genieten, maar ook in 't schrijven. De inhoud? Deel I bevat: 1. Beschrijvingen: persoonsbeschrijving; speciale studie over 't werk van O. De Laey; natuurbeschrijving: speciale studie over 't werk van A. Nahon; een zoetgevooisde natuurvirtuoos (Verriest); karakterbeschrijving: Verriest als zielenpeiler; 2. Schoonheidsleer: in 't algemeen en in 't bizonder, versleer, expressionisme (van den Oever); 3. Epiek: ballade, roman, enz. enz.. In Deel II gaat het over: 1. Didaktiek; 2. Dramatiek; 3. Lyriek; 4. Kleinere Dichtsoorten: 5. Studie over de Tachtigers in 't algemeen en van Fr. Van Eeden en H. Swarth in 't bezonder. Veel koren — of dat nu allemaal tot fijne bloem werd gemalen, zou ik durven te betwijfelen. De aangebrachte stof blijkt me niet synthetisch genoeg verwerkt. Een handboek veronderstellend steeds een leeraar die aanvult, vermits hij ontleden moet. Hier is dan eigenlijk wel « des Guten zu viel ». Het belangwekkende dreigt hier of daar weleens te verstikken tusschen het belanglooze. Een werk dat alleszins getuigt van flinke dokumentatie en geoefenden smaak. Als men dat vergelijkt met hetgeen nog niet zoo lang geleden in 't zelfde vak opgeld deed! Gelukkige schooljongens van dezen tijd! Een boek dat men welkom heet, en in zeer ruimen kring wenscht verspreid te zien. Joris Eeckhout, pr.

8275 **Simons, Leo** **84 : 801 : 809 : 00**
Tot Afscheid. — *A'dam, Mij. v. g. en g. lectuur (Elck 't Beste), 1930, 18 × 12) 135 blz.* *fl. 1.25; geb. fl. 2*
IV-L — Na 25-jarigen arbeid aan de W. B. waarvan L. Simons én de stichter én de leider was, geeft hij ons hier vijf voordrachten over de boeken en hun beteekenis. Wie L. Simons nog niet kende door de keur-uitgaven zijner W. B, door de inleidingen die hij zelf vaak schreef, door zijne vóórliefde tot den grooten Vondel, door zijne sympathie ook voor de Vlaamsche schrijvers, zal hem hier leeren kennen: de ernstige en begaafde man, die eerbied heeft voor den schrijver en voor het boek en die 't volk van groot-Nederland heeft gediend door de verzorgde uitgaven die hij sedert 25 jaar op de Nederlandsche boekenmarkt bracht. Een boek voor de bestuurders van boekerijen, voor de schrijvers en de uitgevers van boeken, met dit voorbehoud: *zijn zedelijke toets is niet de katholieke.* Fr. Crols, pr.

8276 **Van de Bilt, E. F. en Wijfels, H. C. M.** **84 : 809**
◆ BEKNOPTE GESCHIEDENIS DER NEDERLANDSCHE LETTERKUNDE. — *'s Bosch, Malmberg, 1930, 3e druk (20 × 15) 224 blz.* *22 fr.; geb. 29 fr.*

V — Als beknopte litteraire handleiding voor schoolgebruik, durf ik dit werk aanbevelen, zelfs de voorrang geven op al het andere dat ik ken, van dat genre. Op klare, frissche wijze wordt aan de studeerenden 'n kijk gegeven in de evolutie onzer letterkunde. We vinden hier niet zooals veelal elders 'n compilatie der uitspraken van vooraanstaande critici; een gezond en persoonlijk oordeel hebben de samenstellers over de auteurs en hun werk. Daarenboven wordt op de ethische waarde de volle nadruk gelegd, wat voor onze katholieke onderwijsinrichtingen toch van kapitaal belang is. 'n Paar tekortkomingen en onnauwkeurigheden weliswaar, zooals we die trouwens elders eveneens vinden. Zoo schijnt Van Veldeke 'n Maastrichtsch (?) geestelijke (?) te zijn geweest. Daar zal Pater Van Mierlo van staan te kijken, als hij dat leest! Verder mocht Multatuli wel wat objectiever besproken. Daarentegen zijn de uiteenzettingen over Vondel, Potgieter en Boutens gewoonweg meesterlijk in hunne beknoptheid. Kortom, we wenschen de beide Hollandsche leeraars 'n machtig succes met deze zeer flinke leidraad. PAUL HARDY.

8277 **Van de Woestijne** **88 : 7**
WERKEN. 3e DEEL.KRITIEK : I. KUNST EN GEEST IN VLAANDEREN. — *Bussum, Van Dishoeck, 1930, 2e druk, (21 × 15) 226 blz.* *fl. 3.90; geb. fl. 4,90*

IV* — Daar is vooreerst, een groot deel van dit werk beslaand, die zang van vrome liefde tot zijn dichtersland, zijn en ook Van den Abeele's, Niekerks en Claus' Laethem: dit zijn, naast zooveel andere in zijn werk, glanzende, wilde, muzikale tafereelen, mooi golvend, vol détailtreffers, veiig geurend. Niet zoo belangwekkend is zijn Brusselbeeld. Daarentegen wordt Gent met zijn beklemming en zijn kracht. broeikast voor individualistisch ontbinding en leerschool voor uitwerken van genialiteit. In de bezielde studie der zes plastiekers Van den Abeele, Niekerk, Claus, Van Rijsselberghe, Meunier, Minne en van Verhaeren verraadt Van de Woestijne zich als diepzinnig kunstbeschouwer, den blik ruim gericht op algemeen schoonheidsbegrip en in het bijzonder gespitst op de soortonderscheiding tusschen plastiek, muziek, poëzie. Wel gaat hij wat te warm op in het impressionisme, we zijn in 1910, doch zelfs daar speurt hij altijd naar het groote; dit zal hij volop vinden bij Meunier en Minne, en of hij het weet te bepalen, te begrijpen en te vinden! Maar het boeiendst komt nog: t. w. Van de Woestijne zelf, dit boek is zijn brevier der kunstenaarspsyche, zooals onze volstbewuste kunstenaardichter haar in zich ervaarde: hierdoor zijn een aantal bladzijden van dit boek zooveel mooie psychologische gedichten. Als denker boort hij raak en diep: de pit waartoe hij geraakt, is in zijn proza, zwaar en rijk omwonden in taalgewaad, een enkele maal tot verstikkens toe. In het eigenlijke woord is hij gewoon een der grootmeesters van het Nederlandsch. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8278 **Van Styevoort, Jan** **83 : 809**
REFEREINENBUNDEL. *Anno MDXXIV. Naar het Berlijnsch Handschrift integraal en diplomatisch uitgegeven dr Dr Frederik Lyna en Dr Willem Van Eeghem : 2. — Antwerpen, De Sikkel, privédruk, (24 × 16) 331 blz.* *75 fr.*

II* — Het eerste deel van deze uitgave werd gerecenseerd onder nr 6298. Het tweede deel behelst nog 116 refereynen en twee rondeelen, een even bonte mengeling als in het eerste; meest in 't vroede: een

30 godsdienstige en een 40 moraliseerende; het overige in 't sotte en in 't amoureuse. Vooral deze laatste hebben de meeste kunstwaarde, omdat ze in al hun dartelheid en onbeschaamdheid ook het spontaanst en het direktst het zottebollige leven uitbeelden. — In een tamelijk uitvoerige toelichting (blz. 269-328) deelen de uitgevers reeds eenige bizonderheden mee over den verzamelaar Jan Van Styevoort, over het handschrift (o. a. een lange lijst schrijffouten), over den inhoud, de lotgevallen van het hs. en de wijze van uitgeven. Ze zijn er in geslaagd de namen te ontdekken van een tamelijk aanzienlijk aantal dichters en een lange lijst op te stellen van refereynen die elders worden aangetroffen. Zooals het werk hier voor ons ligt is het reeds een zeer te waardeeren aanwinst voor de taal- en letterkunde uit de late Middeeleuwen en voor de kultuurtoestanden van dien tijd. Daarom een welgemeend dankwoord voor De Sikkel. — De aesthetische beschouwingen, de woordenlijst, enz. zullen verschijnen in den komentaar die eerlang in een paar deelen het licht zal zien. Dr A. BOON, PR.

8279 **X.** **05 : 88**

HERMAN TEIRLINCK. GEDENKBOEK 1879-1929. *Geïll. met 12 platen. — Antwerpen, De Sikkel, 1929, (28 × 19) 124 blz.* *75 fr.*

IV — Zoo opgevat, is een Gedenkboek aangenaam. Men laat ter zijde, als behoorend tot de letterkundige geschiedenis, de systematische studie van schrijvers werk, om vooral iets mee te deelen van de persoonlijkheid en hare radio-aktiviteit. Voor een groot deel, in dit geval, de levenslustige Teirlinck zooals hij in den Brusselschen Vlaamschen Club leeft. Een paar opstellen, die zelfs tot fijne novellen gegroeid zijn, brengen ons nader tot de innige trillingen van Teirlinck als gevoelsmensch. Er wordt met geestdrift gesproken over den fantaisieschepper, den kunstenaar. Heel veel stukken in een spetterenden geest van parodie-rhetoriek, naklank van schuimende en luidruchtige feestviering. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

9. — Geschiedenis

8280 ◆ **Prims, Floris** **9**

ANTWERPIENSIA. 1929. Losse Bijdragen tot de Antwerpsche Geschiedenis. 3e REEKS. — *Antwerpen, De Vlijt, 1930, (12 × 16) 455 blz.* *32 fr.*

V — Het voorbereidend werk van zijn « Geschiedenis van Antwerpen » die zeer omvangrijk dreigt te worden, geeft F. Prims in zijn wekelijksche bijdragen in de Gazet van Antwerpen. Dat hij deze voorstudies voor leeken leesbaar maakt is op zich zelf reeds een verdienste, ongerekend de soms bepaald nieuwe gezichtspunten die hij opent. Deze reeks handelt over een 50 tal punten in verband met het jaar 1830. Elk historisch apparaat onbreekt, jammer genoeg. Dr J. A. GORIS.

8281 ◆ **Prims, Floris** **9 : 7**

HET STADHUIS TE ANTWERPEN. Geschiedenis en Beschrijving. *Geïll. met buitentekstplaten. — Brussel, Standaard, 1930 (23 × 15) 93 blz.* *18 fr.*

V — Over het Antwerpsche stadhuis bezaten we geen monographie. Fl. Prims, een stadhuisrat in den besten zin van dit woord, brengt ons die. Het voornaamste dat wij er bij leeren is dat Cornelis Floris niet een aanzienlijk deel had aan de plannen van het nieuwe stadhuis. De plaatjes zijn jammer genoeg meer archeologisch dan esthetisch gekozen. — Wie voortaan in het stadhuis binnentreedt late Baedeker vallen en neme Prims ter hand. Dr J. A. GORIS

92. LEVENSBESCHRIJVINGEN — DAGBOEKEN

8282 **Béraud, Henri** **92**

MIJN VRIEND ROBESPIERRE. *Vert. uit h. Fransch dr John Kooij. — Utrecht, De Haan, 1929, (21 × 14) 199 blz.* *fl. 2,50*

IV — Als ge 't niet wist, Robespierre heeft het altijd goed voorgehad, ja in zake Girondijnen en Hebertisten komt hem de schoone rol toe; zelfs het inrichten der bloedbaden vóór den val is nog gedeeltelijk uit verstrooidheid, uit een enkel oogenblik van zwakheid te verklaren. Enfin, niettegenstaande de erkende fouten, blijft zijn z. g. vriend hem trouw. Dus wel een heldenfiguur? Nee, zoo ernstig moet ge 't niet nemen. De opvatting is eerder (en daar steekt veel in) : kijk, hier ziet ge nu waartoe, in de Rousseauistische atmosfeer, de eerzucht een te veel gevleid en doorzettend collegestudent (pas dertig jaar was 't allemaal afgeloopen) kan leiden bij de genade van een omwentelingstijd. 't Is frisch en in tooneelen geschreven, langs buiten af, behalve voor de z. g. psychologie van de fameuze kat, Maximilien, den onomkoopbare. We missen natuurlijk de gronden der groote gebeurtenissen. Spannend, de tafereelen en de climax van het slot met de Thermidordagen.

D[r] JORIS CAEYMAEX, PR.

8283 **Kreemers, Dr. Raph.** **92 : 84 : 37**

◆

JOHN RUSKIN. Zijn Leven en zijn Werken, zijn opvoedkundige Beginselen en zijn Invloed. — *Oisterwijck, Uitgeverij « Oisterwijck » 1930, (25 × 17) 256 blz.* *fl. 4,50; geb. fl. 5,25*

IV* — Het hoofdbelang van deze studie ligt voorzeker in het tweede onderdeel van den titel : de opvoedkundige beginselen van Ruskin en zijn invloed op zijn tijd als pedagoog. Bizondere werken over opvoedkunde heeft Ruskin weinig of niet geschreven. Maar zijn esthetisch en economisch werk steekt boordevol met allerlei beschouwingen en opmerkingen over school en schoolwezen, over physische ontwikkeling en verstandelijke opleiding, over natuur- en aanschouwelijk onderricht, over maatschappelijke en huishoudelijke opleiding. Uit die disparate bestanddeelen heeft Dr Kreemers gepoogd een synthese op te bouwen. Na een beknopt overzicht van Ruskin's leven en werken en een schets van zijn opvoeding en van zijn omgeving ontleedt hij de algemeene beginselen die aan den grond liggen van de pedagogische theorieën van den grooten Engelschen schoonheidsprofeet; dan toont hij aan hoe die beginselen toegepast worden op de algeheele mannelijke en vrouwelijke opvoeding; als besluit stipt hij zijn voornaamste verdiensten aan op verschillend gebied. Na ieder hoofdstuk toetst hij die beginselen tevens ook aan de moderne opvattingen over opvoedkunde. — Een goede aanwinst op het in 't Nederlandsch nog bijna onontgonnen terrein van de geschiedenis der pedagogiek; een merkwaardige prestatie, in het gedachtenchaos de noodige orde en evenwicht gebracht te hebben (zeer dienstig voor den lezer is de uitvoerige inhoudstafel), zoodat onze Vlaamsche leeraars zich een idee zouden kunnen vormen over de geniale en dikwijls nog aktueele invallen van den estheet. — Een tweede deel omvat een algemeene bibliographie over Ruskin, plus een alphabetisch en onomastisch register op het werk. — Ten zeerste aanbevolen aan onze Vlaamsche opvoedkundigen. D[r] A. BOON, PR.

N. B. — Het ruitje ◆ onder het volgnummer van sommige recencies geplaatst, beduidt dat de aldus aangeteekende werken in een katholieken geest geschreven zijn.

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Aanbevolen Romans, Novellen en Verhalen

ANDERSEN : Prentenboek zonder Prenten 15,—
E. D. BIGGERS : Vrouw die verdwijnt 27,50
B. M. BOWER : Sioux Bloed 10,—
E. CLAES : De Fanfare de St Jans-Vrienden 8,75
» De Witte 21,75
» Leven van Herman Coene : 2e dl 35,—
S. CONNOR : De Tocht met de « Zeeotter » 32,25
ANT. COOLEN : Het donkere Licht 42,—
» Hun grond verwaait 48,—
» Jantje de Schoenlapper 14,50
» Kinderen van ons Volk 32,—
» Peelwerkers 57,—
RICH. CROMPTON : Nog eens William 32,75
» Op en top William 32,75
BERTHA DEDEKEN : Een Levensweg 20,—
C. DE JONG : Bij de Waskaarsen 29,—
DELDIGO : De Wraak van den Negerknaap 19,—
P. D'IVOI : Patriottenstrijd en Heldenmoed 15,—
» Nilia de Commandante 15,—
» Millionnair tegen Wil en Dank 15,—
» Sergeant Kordaat 15,—
» Jean Fanfare 15,
M. GIJSEN : Uit het Hart van Brabant 29,50
J. GREGORY : Buck Thornton, de Cowboy-Reus 32,50
» De Doodensprong 32,50
» Gewroken 32,50
» De Klokken van San Juan 32,50
» De Woestijn Vallei 32,50
LEO HEIBOS : De Rosse 3,75
HEADON HILL : Vijanden der Gerechtigheid 10,—
TO HÖLSCHER : Eindelijk thuis 36,25
HULSMANS : Droomleventje 22,50
J. F. P. JANSSEN : RITA 19,—
R. JAENEN : Vertellingen 7,50
A. JEURISSEN : Op de Vlakte 14,50
R. KNOX : De drie Kraantjes 18,
M. KOENEN : De Andere 25,—
» Het Koninkje, 3 dln.
geb. 1e en 2e elk 25,—; 3 dl 35,—
» De Moeder 27,50
» De wilde Jager 35,—
» Stormenland 71,—
» Wenschen en Wonderen 17,50

P. B. KYNE : Ook zij Dienen 32,50
P. B. KYNE : Het Testament 32,50
» De Uitkijkpost in het San Dimas-woud 32,50
S. LAGERLOF : Christuslegenden 22,—
A. LE BLOND : Avonturen in de Bergen 25,50
H. MALOT : Avonturen van Romain Kalbris 17,50
KEES MEEKEL : De Dwerg 29,—
» De Val van den Diktator 33,75
BERTRAM MITFORD : De Wateren der Onrust 10,—
E. NESBIT : Het roode Huis geb. 17,50
JAN NIEUWENHUIS : Thubal de Os 29,—
KANDALL PARRISH : Shea van de Iersche Brigade 18,—
ROB. RINEHART : De Wenteltrap 10,—
ROUTHIER : De Messias 10,—
J. SCHEIRS : De Boetseerder der Smart 15,—
» Een Kindje en twee Velos 10,—
» Uit het simpel Leven, 2 dln elk 10,—
SEAMARK : Peggy 10,—
ALF SEVENS : Schetsen naar het Leven 6,—
ALBERTINE SMULDERS : Uit het Biënboec 12,—
AUG. SNIEDERS : Arme Julia 5,70
L. SWERTS : De laatste Weerwolf 7,—
TOLSTOY : Gadzji Moerat, de witte Duivel 32,50
J. R. VAN DER LANS : Tenochtitlan, 2 dln 27,50
W. VAN DER MEEREN : In 's Levens Storm 19,—
A. VAN DUINKERKEN : Vertelsels in de Hut 9,50
J. VAN MERLE : Wisselende Banen, 2 dln elk 12,—
E. VON HANDEL-MAZETTI : Rita's Brieven, 3 dln samen, geb. 33,—
F. VON SEEBURG : Het Mariakind 29,—
GER. WALSCHAP : De Dood in het Dorp 24,—
» Volk 24,—
H. WOLFFENBUTTEL-VAN ROOYEN : Kiezen of Deelen 27,50
WILLY WOOD : De Moor van Monte Madonna 10,—
X. : Het geheim van den Smokkelaar. 10,—
X. : « Kleine Stella-Editie » 24 deeltjes elk 3,50

Nieuw :

EEN LEVENSWEG

Oorspronkelijke Roman door BERTHA DEDEKEN

Prijs : 20 frank

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

te bekomen bij A. S. K. B., Cayiitsstraat, 27, Antwerpen

Een Succesboek:

EEN AALMOEZENIER IN DEN GROOTEN OORLOG

(Pater Doyle, S. J.)

door A. O'RAHILLY — **Prijs: 27,50 frank**

Voor fijnproevers

SELMA LAGERLOEF's

CHRISTUSLEGENDEN

in 't Nederlandsch naverteld door ANTOON THIRY

Prijs: 22 frank

ALGEMEENE BANKVEREENIGING EN VOLKSBANK VAN LEUVEN N. V.

ZETELS: ANTWERPEN, Lange Nieuwstraat, 70-72.
BRUSSEL, Arenbergstraat, 7.
LEUVEN, Muntstraat, 9.

Bij- en hulpkantooren in al de voornaamste plaatsen van het land: Aarschot, Anderlecht, Boom, Contich, Diest, Genck, Halle, Hasselt, Hoboken, Herenthals, Hoeylaert, Lier, Maeseyck, Mechelen, Moll, St. Niklaas-Waes, St. Truiden, Temsche, Tienen, Tongeren, Turnhout, Vilvoorde, enz...., Maastricht.

Bank voor Oost-Vlaanderen N. V.

MAATSCHAPPELIJKE ZETEL: GENT, St. Baafsplein, 18.
ZETEL B: RONSE, Abeelstraat, 2.

Bij- en hulpkantooren te Aalst, Aaltre, Audenaerde, Berchem, Dendermonde, Deynze, Doornijk, Edingen, Eecloo, Evergem, Geeraardsbergen, Hamme, Herzele, Lokeren, Maldegem, Scheldewindeke, Sottegem, Sinay, Watervliet, Waesmunster, Wetteren, Zele, enz...

Alle Bank- en Beursverrichtingen — Rekeningen op Zicht en Termijn

BRANDKASTEN

Spaarkas — Veertiendaagsche — Rekeningen — Kasbons — Inningen

Wissel — Vreemde Munten — Coupons

Beursorders op de Beurzen van Antwerpen, Brussel en het buitenland.

Correspondenten in alle plaatsen van het binnenland en van het buitenland.

COMPAGNIE DE L'OZONE (N.V.)

93-99, Elisestraat, BRUSSEL

TEL. 822,68 - 847,27

Zuivering van drinkwater
Volledige inrichtingen voor drinkwater-voorziening
Zuivering van lucht
Zuivering van water voor bierbrouwerijen, enz...
Zuiveren en bleeken van oliën en vetten
Enz..., enz...

LEVERANCIERS VAN:

Ministerie van Koloniën, Union Minière, Géomines, Unatra, Colectric, Winterslagsche Koolputten, Genck, enz., enz.

Te bekomen bij A. S. K. B.:

Zwart-verlakte IJzeren

BOEKSTEUNEN

52 fr. het dozijn

WITTE ETIKETTEN

om om den rug der boeken te plakken
van 7 verschillende breedten 4 fr. de 1000

VULHAARDEN

Cadé en Surdiac

de beste

H. ADINAU

20-24 Aerschotstraat

ANTWERPEN

“ Geen Succes Zonder Organisatie
Geen Organisatie Zonder R°ne° ,,

R^O^N^E^O organiseert

Het komt uw zaak ten goede

Wij noodigen U beleefd uit tot een bezoek aan onze Showrooms, op een tijd, die U het best past.

Het zal ons een genoegen zijn U alsdan alle gewenschte inlichtingen of demonstratie te mogen geven. Dergelijke bezoeken brengen geen verplichtingen mêe. Er zal niet op tot koopen aangedrongen worden.

Onze Showrooms zijn open van 9 tot 6 uur.

Voormalig Huis HERINCX

Naamlooze Maatschappij

Ste-Kathelijnevest, 39, ANTWERPEN

Telefoon 334.41

BIJHUIEN : BRUSSEL — GENT — LUIK — BERGEN

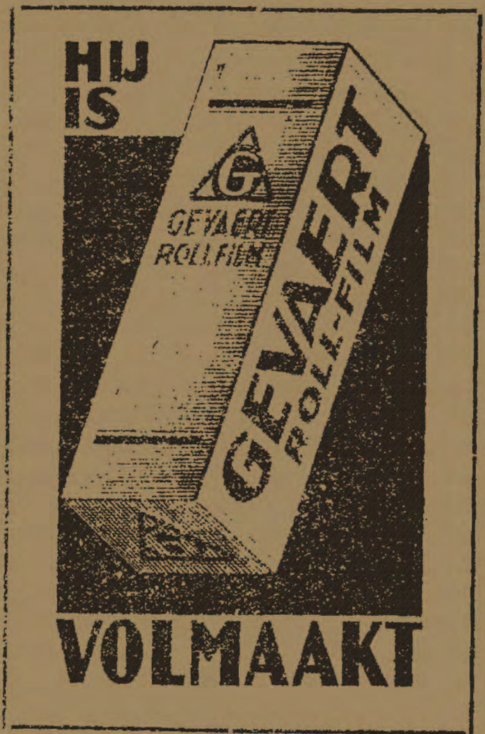

Boeken die thuis hooren in elke Boekerij

Kwajongen door Dr. W. Broeckaert	fr 12,00
Doktershumor door Dr. W. Broeckaert	10,00
Brusselsche Krabbels door Theo Bogaerts	20,00
De Schelde door Constant Eeckels	15,00
De Rit door F. De Pillecijn	6,00

UITGEVERIJ

REGENBOOG

Van Daelstraat, 15,

:-: **BORGERHOUT** :-:

LIPS

HANDIG
VERSTELBARE
BOEKENSTELLINGEN

LICHT. SIERLIJK
ENORM STERK
IN ELKE
GEWENSCHTE LENGTE

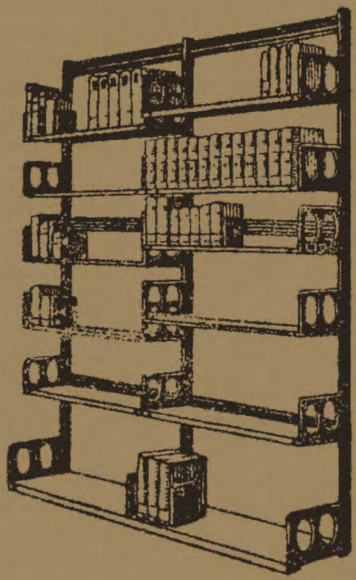

N. V. ETABLISSEMENTS LIPS,

Koninklijkestraat, 222, BRUSSEL

(Handelsregister, Brussel nr. 495)

UITGAVEN VAN
J. B. WOLTERS
GRONINGEN
DEN HAAG

DR GERARD BROM

BAROK EN ROMANTIEK

Prijs, gebonden gld. 2,50

ROMANTIEK EN KATHOLICISME IN NEDERLAND

EERSTE DEEL: KUNST
TWEEDE DEEL: WETENSCHAP
EN STAATKUNDE

Gewone uitg., geb. in linnen. Prijs per deel gld. 7,90; twee dln. te zamen gld. 15,80. Luxe uitgave, geb met perkamenten rug, kop verguld, uitsluitend twee deelen te zamen gld. 19.80.

L. OPDEBEEK

UITGEVER

Provinciestraat, 42. ANTWERPEN

GROOTE KEUZE VAN KINDER- en ROMANBOEKEN

Nieuwe uitgaven :

Fr. Crols, Pr. : Het Wonder der Appelen 5,— fr.

Victor Naveau : Uit mijn Vlegeljaren 10,— fr.

A. Sauwen : De zingende Krekel 10,— fr.

Constant Eeckels : De Eenzame Tuin 12,50 fr.

Francis Finn : S. J. Zoo zijn ze, 2 deelen, per deel : 5 fr. — Philip, de kleine Zanger : 10,— fr. — Tom Playfair : 12,50 fr. — Percy Wynn : 12,50 fr. — Claude Lightfoot. 12,50 fr. — Harry Dee : 15.— fr.

Lode Opdebeek : Bloemekens van den Vlaamschen Rozelaar (25 Vl. koppen) 15.— fr. — Op reis in Vlaanderen : 15,— fr.

Dr. L. Wagenfeld en W. F. Steygerwalt : De bekwame Veearts. 500 blz. — 9 uitslaande platen. — 6e druk : 30,— fr.

A. C. Ide : Handboek der Ooftbouwkunde 30,— fr.

Fondscatalogus, op aanvraag, kosteloos verkrijgbaar

R. H. Benson's Werken

hooren thuis in elke Katholieke Boekerij

BENSON, R. H.	— De hooge Weg	fr. 19,50
»	— Een doodgewoon Mensch	fr. 15,00
»	— Een Gevoelsmensch	fr. 17,00
»	— Gezift als Tarwe	fr. 17,00
»	— De nieuwe Dag	fr. 29,00
»	— Roeping	geb. fr. 15,00
»	— Trots Pijnbank en Schavot	fr. 29,00

Bekroonde R. K. Jeugdboeken

J. BÖKLING : De Ridder van den Eikenhorst fr. 29,—
TO HÖLSCHER : Onschuldig verdacht 14,50—
» Toen Moeder ziek was 29,—
M. KRAMER : Fernando Malini, de jongen van den Woonwagen 29,—
MADJOE : Jonge Jaren 29,—
N. SCHELLEKENS : In het Land van den Vrede 29,—
FR. VAN VLIJMEN : De Club van 4 en 5 29,—
H. WOLFFENBUTTEL-VAN ROOYEN : Het zevende Meisje 29,—

Aanbevolen Romans

CONRAD, J. — Het Kapersnest	17.—
FOOTNER, H. — Twee Menschen op den Weg	14.—
HULSMANS, A — Droomleventje	22,50
RUTTER, OWEN — Gouden Regen	15.—
PINKERTON — Fort-Mystery	15.—
SCOTT, LEROY. — Washington-Square	19,—
SZABO, M. — De Roman van het Land	20.—
VON HERTLING. — Weisskirchen	15.—
E. VON ADLERSFELD. — Trix, 2 dln	samen 20.—

Te bekomen bij A. S. K. B.

CUYLITSSTRAAT, 27, ANTWERPEN

Kent U het groote Kunsttijdschrift

DE KUNST

DER NEDERLANDEN

Onder redactie van Dr A. Cornette, Prof. Kanunnik R. Lemaire en Prof. Dr Aug. Vermeylen voor Vlaanderen. — Dr G. Knuttel, Prof. Dr Pater Ligtenberg O. F. M. en Prof. Dr W. Vogelsang voor Holland. — Algemeen redactie-secretaris : Dr Jozef Muls.

Verder werken aan het tijdschrift mede, niet enkel de beste Nederlandsche kunstkenners, maar ook de voornaamste Duitsche, Fransche en Engelsche specialisten in Nederlandsche kunst.

In de zes eerste nummers werden reeds meer dan 200, meestal Vlaamsche, kunstwerken gereproduceerd.

Voor de volgende nummers liggen o. m. volgende studies klaar : Prof. Dr E. De Bruyne over Servaas. — Dr W. Fraenger over van Gogh. — Prof. Dr Ligtenberg over Religieuse Beeldhouwkunst. — Dr Joz. Muls over Hip. Daey. — Prof. Flor. Van der Mueren over het Irrationeele in de Gothiek.

Een proefnummer fr. 20. --- Een jaarabonnement fr. 180

Een half jaar fr. 100

N. V. STANDAARD-BOEKHANDEL

St. Kathelijnevest, 28, ANTWERPEN

Aanbevolen Katholieke Volksromans

H. A. Banning : Betje de Naaister	fr.	8,—
» In 's Levens Maalstroom		8,—
Lord Beaconsfield : Kapitaal en Arbeid		12,50
John C. M. Becx : Twee Wegen		9,—
Th. Bogaerts : Genoveva van Parijs		9,—
W. F. Buttler : De roode Wolk		10,—
Champol : Roeping		10,—
Fletcher : De Moord in de Austerlitzstraat		9,—
Dorothea Gerard : Een Dorpskoningin		12,50
Mathilde : Annonciade		8,—
» Twee Moeders		8,-
B. Mitford : Huis Rietholme		9,—
M. Rigaux : Gelddorst en Liefde		15,—
J. Scheepens : Afgedwaald en bekeerd		10,—
» In den Maalstroom		12,50
» De laatste van zijn Geslacht		9,—
» Om 't zwarte Goud		12,50
A. Snieders : De Dorpspastoor		8,—
Dr J. R. Snieders : Waar is de Vader ?		8,—
F. A. van den Heuvel : Eén onder Weinigen		8,—
J. R. Van der Lans : Lood in 't Hart, 2 dln	elk	8,—
J. Van Merle : Jadwiga Radsiwill		8,—
J. A. Vesters : De Bestedeling, 2 dln	elk	8,00
» Gorm de Noorman		8,—
Veuillot : Daags na de Revolutie		9,—
Wahlen : De Abt van Sint Gallen		12,50
X. : Alleen op de Wereld		9,—
X. : Cecile		10,—
X. : Het Geheim van den Smokkelaar		10,—
X. : Veelbewogen Levens		10,—
X. : Virginia		15,-
J. Zwetsloot : In Dagen van Vervolging		10,—
» Lourdes, de Roman van een Ongeloovige		10,—

ZOOLANG DE VOORRAAD STREKT

deze volledige serie van 35 boekdeelen

tegen 305 frank in plaats van 339,50 frank

te bekomen bij A. S. K. B., 27, Cuylitsstraat, Antwerpen

BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH – BIBLIOGRAFISCH – TIJDSCHRIFT
VERSCHIJNT MAANDELIJKS

NEGENDE JAARGANG
Maart 1931

III

Orgaan van het Algemeen Verbond
:-: van Katholieke Boekerijen :-:

N. V. LEESLUST, ANTWERPEN

Gedichten en Tooneel

M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar : II.** Poëzie. fr. 8.50
JORIS EECKHOUT. — **Onze Priesterdichters** geb. fr. 10.50
Z[r] M. JOZEFA. — **Gezelle-Krans.** Gedichten. fr. 15.—
P. KORNYEY. — **Claudia.** fr. 7.—
W. NIEUWENHUIS. — **Hemelsche Banden.** Mysteriespel. fr. 15.—
A. VAN CAUWELAERT. — **Liederen van Droomen Daad.** (4[e] dr.) fr. 15.—
A. VAN CAUWELAERT. — **De Vlaamsche Jongeren van Gisteren en Heden, 1910-1927.** fr. 16.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Paviljoen** fr. 30.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Halewyn.** Tragische Ballade. fr. 27.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje.** Prettig speelverhaaltje fr. 9.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Sinte Lutgardis.** Lyries Speelken van gelovige Stemming, in 4 bedr. fr. 10.—
DIRK VANSINA. — **Adam.** Dramatisch Gedicht fr. 18.—
DIRK VANSINA. — **Het Boek der Liefde.** (2e druk) fr. 12.—
DIRK VANSINA. — **De Deemstering der Zielen : Lenore.** fr. 6.—
DIRK VANSINA. — **De Messias.** Dramatisch Gedicht. fr. 20.—

Romans en Novellen

RENÉ BAZIN. — **De Slagboom.** fr. 12.—
BLASKO, MARIA. — **Marusja.** Vert. dr. Dr. A. Cardyn. fr. 18.—
JOHN BRINCKMAN. — **Kasper-Oom en Ik.** Volledige uitgave. fr. 20.—
STEPHANIE CLAES-VETTER. — **Stil Leven.** Roman. fr. 16.—
FRANS CROLS. — **Heeroom's Nichtje en haar Gezin.** fr. 16.—
BERTHA DEDEKEN. — **Een Levensweg.** Oorspronkelijk Roman fr. 20.—
M. E. DELLE GRAZIE. — **Onzichtbare Wegen.** Roman. fr. 25.—
M. E. DELLE GRAZIE. — **De witte Vlinders van Clairvaux.** fr. 18.—
LOUISA DUYKERS. — **Gehuwd Leven.** Roman. 2 deelen. elk fr. 12.—
LOUISA DUYKERS. — **Haar Man.** Roman. fr. 15.—
LOUISA DUYKERS. — **Rosa.** Roman. fr. 12.—
LOUISA DUYKERS. — **Stormen.** Roman fr. 20.—
LOUISA DUYKERS. — **De Terugweg.** Roman. fr. 18,—
LOUISA DUYKERS. — **Zij die getrouw bleef.** Roman fr. 18.—
H. FEDERER. — **Juffrouw Theresia.** Roman. fr. 15.—
FERENC HERCZEG. — **Heidenen.** Roman. fr. 20,—
ISABELLE KAISER. — **Rachels Liefde.** fr. 12.—
RICHARD KNIES. — **Hun Pastoor.** Vert. dr. A. Vander Hallen. fr. 17.—
M. SZABO. — **De Roman van het Land.** fr. 20.—
JASSY TORRUND. — **Naar Zonneland.** Roman fr. 22.50
ERNEST VANDER HALLEN. — **Kristiaan.** (2[e] druk) fr. 13.—
P. VAN OPSTAL. — **Refugeeliefde** fr. 5.—
GERARD WALSCHAP. — **Waldo.** fr. 18.—

Opvoeding, Bibliotheekkunde en Bibliographie

H. AUGUSTINUS. — **De Eenvoudige onderwezen.** fr. 10.—
JORIS BAERS. — **De Bibliothecaris als Opvoeder.** (2[e] druk) fr. 5.—
JORIS BAERS. — **De Catalogen.** (2[e] druk) fr. 5.—
FRANS CROLS. — **Bloeiende Bloemen.** fr. 13.—
Dr. FLORIS PRIMS, pr. — **Naar het Geluk.** fr. 5.—
E. VAN DYCK. — **De sociale Ingenieur.** fr. 8.—
BOEKENGIDS. Algemeen Nederlandsch bibliografisch Tijdschrift : 6[e] 7[e] en 8[e] jaargang elk fr. 50. ; 9[e] jaargang fr. 35.—
Missiebibliografie fr. 7.—
Modelcataloog St Michiel : 3[e] en 4[e] deel. elk fr. 5.— ; 5[e] deel fr. 8.—
Wetgeving omtrent de Openbare Boekerijen (3[e] druk) fr. 5.—

Al deze boeken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Aanbevolen Romans, Novellen en Verhalen

ANDERSEN : Prentenboek zonder Prenten 15,—
E. D. BIGGERS : Vrouw die verdwijnt 27,50
THEO BOGAERTS : Oog op den Heuvel 18,—
B. M. BOWER : Sioux Bloed 10,—
M. BRAND : Gewapend Minnaar 32,—
V. BRIDGES : Man van Nergenshuizen 18,25
CH. BRUCE : Tropenliefde 25,75
M. J. BRUSSE : Boefje 27,50
» Dierenkolonie geb. 27,50
» Nachtlicht 42,—
» Op het Eiland 42,—
» Ouweheer Dorus 42,—
E. CLAES : De Fanfare de St Jans-Vrienden 8,75
» De Witte 21,75
» Leven van Herman Coene : 2^e dl 35,—
S. CONNOR : De Tocht met de « Zeeotter » 32,25
ANT. COOLEN : Het donkere Licht 42,—
» Hun grond verwaait 48,—
» Kinderen van ons Volk 32,—
» Lentebloesem 29,—
» Peelwerkers 57,—
S. CONNER : Pelsjagers 32,—
F. CORDENS : Slapende Boeddha 27,50
RICH. CROMPTON : Nog eens William 32,75
» Op en top William 32,75
JOZ. DE COCK : Doovenetels 20,—
BERTHA DEDEKEN : Een Levensweg 20,—
H. DE GREEVE : Periscoopjes. 2 dln elk 4,50
C. DE JONG : Bij de Waskaarsen 29,—
J. DE LA BRÈTE : Donkere Weg 12,—
DELDIGO : De Wraak van den Negerknaap 19,—
DELLY : Geheim van Kou-Kou-Noor 12,—
» Onder het Masker 12,—
» Vergulde Ellende 12,—
P. D'IVOI : Patriottenstrijd en Heldenmoed 15,—
» Nilia de Commandante 15,—
» Millionnair tegen Wil en Dank 15,—
» Sergeant Kordaat 15,—
» Jean Fanfare 15,—
DROONBERG : E Malony's Reis naar Klondyke 32,—
Minnehaha, het lachende Water 32,—
ELLEN FOREST : Yuki San 42,
J. GREGORY : Buck Thornton, de Cowboy-Reus. 32,50
» De Doodensprong 32,50
» Gewroken 32,50
» De Klokken van San Juan 32,50
» De Woestijn Vallei 32,50
ZANE GREY : Als de Bergen roepen geb. 32,—
M. GYSEN : Aan de Boschdreef 42,—
» Eén uit Velen 56,50
» Van ongeweten Levens geb. 19,—
E. HALLIWELLS : Maaier van den Dood 11,—
C. HAUGEN : Reis naar Planeet Ken 9,50
» Zeven Raadsels 9,50
LEO HEIBOS : De Rosse 3,75
HEADON HILL : Vijanden der Gerechtigheid 10,—
TO HÖLSCHER : Eindelijk thuis 36,25
HULSMANS : Droomleventje 22,50
J. F. P. JANSSEN : RITA 19,—
R. JAENEN : Vertellingen 7,50
A. JEURISSEN : Op de Vlakte 14,50
KIROUL : Iffrouwe Ludwine 7,50
» Krelis Welgemoed 7,50
R. KNOX : De drie Kraantjes 18,

M. KOENEN : De Andere 25,—
» Het Koninkje, 3 dln. geb. 1^e en 2^e elk 25,— ; 3^e dl 35,—
» De Moeder 27,50
» De wilde Jager 35,—
» Stormenland 71,—
» Wenschen en Wonderen 17,50
» Xerion, de Stem der Wijzen 25,—
P. KYNE : Cappy Ricks 27,—
» Cappy Ricks rentenier! 32,—
» In Eer hersteld 32,—
» Jim de Veroveraar 35,—
» Man van de Daad 32,—
» Ook Zij dienen 32,—
» Testament 32,—
» Trots van Palomar 32,—
» Uitkijkpost in San Dimaswoud 32,—
» Vuurproef 27,—
S. LAGERLŒF : Christuslegenden 22,—
A. LE BLOND : Avonturen in de Bergen 25,50
P. L'ERMITE : Groote Weldoenster geb. 21,75
H. LOFTING : Circus van Dr Dolittle 43,50
» Dierentuin van Dr Dolittle 43,50
» Geschiedenis van Dr Dolittle 29,—
» Postkantoor van Dr Dolittle 43,50
» Tuin van Dr Dolittle 43,50
» Zeereizen van Dr Dolittle 36,—
H. MAAS : Hoofdzonden op het Land 12,—
H. MALOT : Avonturen van Romain Kalbris 17,50
HEINRICH MANN : Moeder Maria 39,—
KARL MAY : Kaperkapitein 18,—
KEES MEEKEL : De Dwerg 2?,—
» De Val van den Diktator 33,75
K. MICHAËLIS : Bibi 43,50
» Bibi's groote Reis 42,—
B. MITFORD : De Wateren der Onrust 10,—
CL. MULFORD : Cassidy komt 18,
» Cassidy komt terug 25,—
» Cassidy's Protégé 25,—
» Erfgoed van Bob Corson 25,—
» De Goudkoorts 25,—
» Hopalong Cassidy 18,—
» De rollende Steen 18,—
» Tax Ewalt 18,—
» Het Weeskind 18,—
E. NESBIT : Het roode Huis geb. 17,50
JAN NIEUWENHUIS : Thubal de Os 29,—
J. PANHUYSEN : Het hoopvolle Tekort 21,75
R. PARRISH : Shea van de Iersche Brigade 18,—
EL. PORTER : Pollyanna 32,—
» Pollyanna's Juweelen 32,—
» Pollyanna's Lenteleven 32,—
» Pollyanna's Oranjebloesems 32,—
M. REED : Het Licht in het Venster geb. 41,—
M. RINEHART : Haar groote Avontuur 32,—
» De Man in Bed n^r 10 32,—
ROB. RINEHART : De Wenteltrap 10,—
ROUTHIER : De Messias 10,—
J. SCHEIRS : De Beetseerder der Smart 15,—
» Een Kindje en twee Velos 10,—
» Uit het simpel Leven, 2 dln elk 10,—
SEAMARK : Peggy 10,—
ALF SEVENS : Schetsen naar het Leven 6,—
ALBERTINE SMULDERS : Uit het Biënboec 12,—
AUG. SNIEDERS : Arme Julia 3,70
L. SWERTS : De laatste Weerwolf 7,—

N. V. LEESLUST, ANTWERPEN

Jeugd-Serie

LOUISA DUYKERS. — **Jantje.** fr. 7.—
JUL. FESTRAETS. — **Bertje.** fr. 7.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Bobby in Filmland.** fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Geluksvogel.** Vertaald door J. Simons fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **De diamanten Ring.** Vertaald dr. J. Simons fr. 9.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Een kranig Kereltje.** Vert. dr. J. Simons. fr. 14.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Lord Bountiful.** Vert. d. A. Vander Hallen fr. 18.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Sneeuwwitje.** Vertaald door J Simons fr. 12.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Zijn beste Jaar. (Vervolg op "Geluksvogel")** fr. 11.—
LOD. LAVKI. — **Fieneke.** (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Fonske.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Francesco :** 1e en 2e Deel. elk fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Ikkerke en Nikkerke.** Geill. (Pas verschenen) fr. 8.—
LOD. LAVKI. — **De kleine Koning.** (2e druk). fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De kleine Martelaar.** (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De levende Rots** (2e druk) fr. 8.—
LOD. LAVKI. — **Lowieke.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Menschenoffer.** (2e druk) fr 7.—
LOD. LAVKI. — **Op den Toren.** (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Op één jaar.** Uit het Leven van een Scout (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Op Reis** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Toontje** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Tuurke.** Avontuur uit het scoutsleven. (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Uit het leven van een Rakker :**
1. **Mijn Zusterke.** (2e druk) fr. 7.— 4. **Mijn Vacantie.** (2e druk) fr. 7.—
2. **Mijn Broerke.** (2e druk). fr. 7.— 5. **Mijn Makkers.** fr. 7.—
3. **Mijn Professor.** (2e druk) fr. 7.— 6. **Mijn Vriend** fr. 7.—

ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje.** fr. 9.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Sinte Lutgardis.** fr. 10.—

Kinderboeken

M. E. BELPAIRE, H. RAM en L. DUYKERS. — **Wonderland.** 8 deelen (4e en 5e druk). elk fr. 8.—
ANTON VANDE VELDE. — **Duimpje's verdere Lotgevallen.** fr. 8.—
GERARD WALSCHAP — **Slimke.** Met prettige kleurplaatjes. fr. 10.—

Godsdienst

ST. AUGUSTINUS — **De Eenvoudigen onderwezen.** Vert. dr. Fr. Vermuyten. fr. 10.—
BEATRYS VAN NAZARETH. **Zeven Manieren van Minne.** Naar den Oud-Vlaamschen Tekst herschreven door Dr J. Caeymaex. fr. 11.
Prof. K. CRUYSBERGHS. — **Onze Verlossing.** Vastenpreken. fr. 6.—
G. STRŒBELE. — **Het Gebed des Heeren.** Vert. d. M. Van Hoeck fr. 8.—
MAUR. VAN HOECK. — **Het zaligende Lijden.** 2e uitgave. fr. 5.—
A. VERDOODT. — **Het Lam Gods.** fr. 6.—

Essays

M. E. BELPAIRE. — **Kunst- en Levensbeelden,** 1e deel 12.—; 2e deel fr. 7.50
M. E. BELPAIRE. — **Het Landleven in de Letterkunde.** fr. 9.—
JORIS CAEYMAEX. — **Gloed.** fr. 13.50
JORIS EECKHOUT. — **Litteraire Profielen.** 2e en 3e Deel. elk fr. 20.—

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

te bekomen bij A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Romans en Verhalen

TOLSTOY : Gadzji Moerat, de witte Duivel 32,50
J. R. VAN DER LANS : Tenochtitlan, 2 dln 27,50
W. VAN DER MEEREN : In 's Levens Storm 19,—
VAN DIFFELEN : Speel je meê? 27,50
A. V. DUINKERKEN : Vertelsels in de Hut 9,50
J. v. MERLE : Wisselende Banen, 2 dln elk 12,—
E. VON HANDEL-MAZETTI : Rita's Brieven, 3 dln samen, geb. 33,—
F. VON SEEBURG : Het Mariakind 29,—
GER. WALSCHAP : De Dood in het Dorp 24,—
» Volk 24,—
H. WOLFFENBUTTEL-VAN ROOYEN : Kiezen of Deelen 27,50
W. WOOD : De Moor van Monte Madonna 10,—
X. : Het geheim van den Smokkelaar. 10,—
X. : « Kleine Stella-Editie » 24 deeltjes elk 3.50

Vormende Lectuur

J. VERMEULEN : Albrechts Rodenbach 10,—
M. VERMEULEN : Klankbord geb. 50,—
AUG. VERMEULEN : Geschiedenis der Europeesche Plastiek en Schilderkunst 3 dln. elk geb. 43,50
P. A. VERSCHEURE : Berten Bartels 10,—
P. VERSCHUEREN : Modern Woordenboek 1ste deel 45,—
L. VOGEL : Maria 13,—
H. J. J. WACHTERS : Luther 21,90
F. J. WAHLEN : Augustinus op Zoek naar de Waarheid 27,55
FR. WEIZER : Walter Klingers Wereldreis 14,—
X. : Een groot Paedagoog 12,50
X. : Jaarlijksche Boekenschouw-1930 35,—
X. : Op Reis en Thuis (Winterboek) 21,75; geb. 32,60

Een Succesboek:

EEN AALMOEZENIER IN DEN GROOTEN OORLOG

(Pater Doyle, S. J.)

door A. O'RAHILLY **Prijs : 27,50 frank**

ALGEMEENE BANKVEREENIGING EN VOLKSBANK VAN LEUVEN N. V.

ZETELS : ANTWERPEN, Lange Nieuwstraat, 70-72.
BRUSSEL, Arenbergstraat, 7.
LEUVEN, Muntstraat, 9.

Bij- en hulpkantooren in al de voornaamste plaatsen van het land : Aarschot, Anderlecht, Boom, Contich, Diest, Genck, Halle, Hasselt, Hoboken, Herenthals, Hoeylaert, Lier, Maeseyck, Mechelen, Moll, St. Niklaas-Waes, St. Truiden, Temsche, Tienen, Tongeren, Turnhout, Vilvoorde, enz...., Maastricht.

Bank voor Oost-Vlaanderen N. V.

MAATSCHAPPELIJKE ZETEL : GENT, St. Baafsplein, 18.
ZETEL B : RONSE, Abeelstraat, 2.

Bij- en hulpkantooren te Aalst, Aaltre, Audenaerde, Berchem, Dendermonde, Deynze, Doornijk, Edingen, Eecloo, Evergem, Geeraardsbergen, Hamme, Herzele, Lokeren, Maldegem, Scheldewindeke, Sottegem, Sinay, Watervliet, Waesmunster, Wetteren, Zele, enz...

Alle Bank- en Beursverrichtingen — Rekeningen op Zicht en Termijn
BRANDKASTEN
Spaarkas — Veertiendaagsche — Rekeningen — Kasbons — Inningen
Wissel — Vreemde Munten — Coupons
Beursorders op de Beurzen van Antwerpen, Brussel en het buitenland.
Correspondenten in alle plaatsen van het binnenland en van het buitenland.

N. V. LEESLUST

ANTWERPEN

Verhalen, Sprookjes en Vertelsels

JOZEF ARRAS. — **Begijnensprookjes.** (2e uitgave). fr. 5.—
JOZEF ARRAS. — **Gekke Vertelsels.** (2e uitgave). fr. 5.—
M. E. BELPAIRE. — **Christen Ideaal.** fr. 8.—
M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar: I. Proza.** (2e uitgave) fr. 8.50
Dr. JORIS CAEYMAEX. — **Gloed** fr. 13.50
Dr. JORIS CAEYMAEX. — **Vertoeven.** fr. 11.—
FRANS CROLS. — **Heeroom's Nichtje en haar Gezin.** fr. 16.—
JORIS EECKHOUT. — **Proza van Vlaamsche Priesters.** fr. 9.; geb. fr. 10.50
RICH. DEWACHTER. — **De Stoker.** Verlucht door J. Verschueren. fr. 10.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Dimfna** fr. 3.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Het Mirakel.** fr. 5.—
SEUMAS MAC MANUS. — **Bij het laaiende Turfvuur.** fr. 9.; geb. fr. 10.50
ALB. STEENHOFF-SMULDERS. — **Sprookjes uit de Schemering.** fr. 6.50; geb. fr. 8.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Kempische Vertelsels.** (2e druk). fr. 6.50; geb. fr. 8.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** fr. 13.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Kristiaan.** (2e druk) 13.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Sprookjes uit den Zomernacht.** Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
ALFONS VAN HOOF. — **Zonnige Kempen.** Met penteekeningen van August Verstreken. fr. 10.—

Geschiedenis, Biografieën en Reisverhalen

M. E. BELPAIRE. — **Antwerpen vóór honderd Jaar.** fr. 6.—
M. E. BELPAIRE. — **August Cuppens** fr. 9.—
M. E. BELPAIRE. — **Charles Dickens.** fr. 15.—
M. E. BELPAIRE. — **Constance Teichmann.** fr. 20.—
Dr J. CALBRECHT. — **De Vlamingen en de Spaansche Ontdekkingsreizen tijdens de XVIe eeuw in het Oosten.** 30.—
Dr JORIS CAEYMAEX. — **Vertoeven.** fr. 11.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Het Mirakel.** fr. 5.—
Dr JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** 3 deelen, elk. fr. 20.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Oorlog van Mr Cobbé, 1722-1724.** fr. 30.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Reis van den St. Carolus. 1724.** fr. 30.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Stichting van Banquibazar, onze eerste Kolonie** (1724-1727) fr. 30.—
L. REYPENS e. a. — **Eugeen Yoors.** Rijk geïllustreerde prachtuitgave fr. 75.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** (2e druk) fr. 13.—
MAUR. VAN HOECK. — **Schoonheidsvizioenen.** Reisindrukken uit Italie. Rijk geïllustreerde prachtuitgave. 60.—
DIRK VANSINA. — **Dostoïevsky.** fr. 18.—
C. VERVOORT. — **Kardinaal Mercier.** Zijn Leven, Zijn Werk. 2 deelen. elk fr. 25.—

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. K. S. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Aanbevolen voor Fijnproevers. **Nieuw!**

SELMA LAGERLOEF's

CHRISTUSLEGENDEN

in 't Nederlandsch naverteld door ANTOON THIRY

Prijs : 22 frank

DE OPENBARE BOEKERIJ
heeft ook als taak, haar lezers te leeren inrichten
EEN HUISBIBLIOTHEEKJE!
Een probaat middel daartoe is, hen

LID VAN HET DAVIDSFONDS

te maken, en hun er op te wijzen dat zij, tegen een geringe jaarlijksche bijdrage,

KRIJGEN : de 4-5 flinke boeken die het Davidsfonds jaarlijks uitgeeft;

GENIETEN : de voordrachten, muziek- en tooneelavonden en andere kultureele aktie die uitgaat van de plaatselijke afdeelingen;

PROFITEEREN : van de boekenkoopjes die het Davidsfonds aan zijn leden bezorgt met aanzienlijke prijsvermindering.

Elk Bibliothekaris moet zijn een Propagandist voor het Davidsfonds!

DRUKKERIJ DE BIÈVRE

BRASSCHAET

TELEFONEN : **Antwerpen 583.95 — Brasschaet 97**

Alle handels- en prachtdrukwerken, boeken, tijdschriften, nieuwsbladen, enz.
Beveelt zich in het bijzonder aan voor het drukken van Catalogen.
MODERNE INRICHTING. — VERZORGD WERK. — SPOEDIGE BEDIENING.

DIETSCHE WARANDE & BELFORT

Prijs voor den Jaargang 1931: 65 frank.

BEHEER : NERVIERSSTRAAT, 31, ANTWERPEN

VOOR UWE LEESTAFEL :

TOONEELGIDS

Redactie : E. H. BERNAERTS, J. BOON, TH. DE RONDE, enz.

— *Redactiesecretaris* : ANTON VAN DE VELDE —

Beheer : « DE STANDAARD », Em. Jacqmainlaan, BRUSSEL

Postcheckrekening n. 162.68

Aanbevolen Romans

BENSON, R. H. -- De God der Wereld		fr. 47,—
» — De hooge Weg		fr. 19,50
» — Een doodgewoon Mensch		fr. 15,00
» — Een Gevoelsmensch		fr. 17,00
» — Gezift als Tarwe		fr. 14,50
» — De Lafaard		fr. 14,50
» — De nieuwe Dag		fr. 29,00
» — Het onzichtbare Licht	geb.	fr. 21,75
» — Roeping	geb.	fr. 15,00
» — Trots Pijnbank en Schavot		fr. 29,00
CONRAD, J. — Het Kapersnest		17.—
FOOTNER, H. — Twee Menschen op den Weg		14.—
HULSMANS, A. — Droomleventje		22,50
RUTTER, OWEN — Gouden Regen		15.—
PINKERTON. — Fort-Mystery		15.—
SCOTT, LEROY. — Washington-Square		19,—
SZABO, M. — De Roman van het Land		20.—
VON HERTLING. — Weisskirchen		15.—

Bekroonde R. K. Jeugdboeken

J. BöKLING : De Ridder van den Eikenhorst fr. 29,—
TO HöLSCHER : Onschuldig verdacht 14,50—
» Toen Moeder ziek was 29,—
M. KRAMER : Fernando Malini, de jongen van den Woonwagen 29,—
MADJOE : Jonge Jaren 29,—
N. SCHELLEKENS : In het Land van den Vrede 29,—
FR. VAN VLIJMEN : De Club van 4 en 5 29,—
H. WOLFFENBUTTEL VAN ROOYEN : Het zevende Meisje 29,—

Verhalen uit het Dierenleven

M. J. BRUSSE : Dierenkolonie geb.	27,50
A. CHAFFEE : Avonturen van Snelvoet	16,75
» Tinteloog op de Dalhoeve	16,75
KUIJLMAN : Avonturen van Scherpoog	27,50
» Bontje, de Bergeend	27,50
» Roofgauw	27,50
» Snelvoet	27,50
» Snelwiek, de Edelvalk	27,50
W. LONG : Boschgeheimen	27,50
» Het Boschvolkje	27,50
» Een Broertje van den Beer	27,50
» Dierenleven in de Wildernis	27,50
» De grijze Wolf	27,50
» Heel het Bosch speelt mee	27,50
» Hoe de Dieren spreken	27,50
» Kijkjes in het Dierenleven	27,50
» Langs Dierenpaden	27,50
» Leven en Sterven der Dieren	27,50
» Moeder Natuur	27,50
» Op eenzame Zwerftochten	27,50
» Op Herten uit	27,50
» Thuis in de Wildernis	27,50
» Het vroolijk Boschtooneel	27,50
» Zonder Geweer op Jacht	27,50
CH. ROBERTS : Roode Vos	27,50
W. VAN HORSEBROUCK : In het Land van den Tijger	5,50

Reeks « Toegepaste Kunsten »

DE JONGE : Sieraden	21,75
DE LORM : Gezellig Binnenhuis	21,75
DE MEYER : Gewijde Kunst	21,75
ELLENS : Onze Disch	21,75
GISPEN : Metaalbewerking	21,75
GOUWE : Grafische Kunst	21,75
HANA : Batik, enz.	21,75
HAVELAAR : Moderne Meubelen	21,75
LAUWERIKS : Plastische Kunst	21,75
PANNEKOEK : Het Boek	21,75
PLASSCHAERT : Muurschildering	21,75
PROOS-BERLAGE : Vrouwenkleeding	21,75
RAVESTEYN : Passagiersbooten	21,75
RETERA : Behangsel, enz.	21,75
ROGGE : Naaldkunst	21,75
TUSSENBROEK : Speelgoed	21,75
VAN DER SLUYS : Textielkunst	21,75
VAN GELDER : Pottenbakkerskunst	21,75
WASCH : Glas en Kristal	21,75
WILS : Bouwkunst	21,75

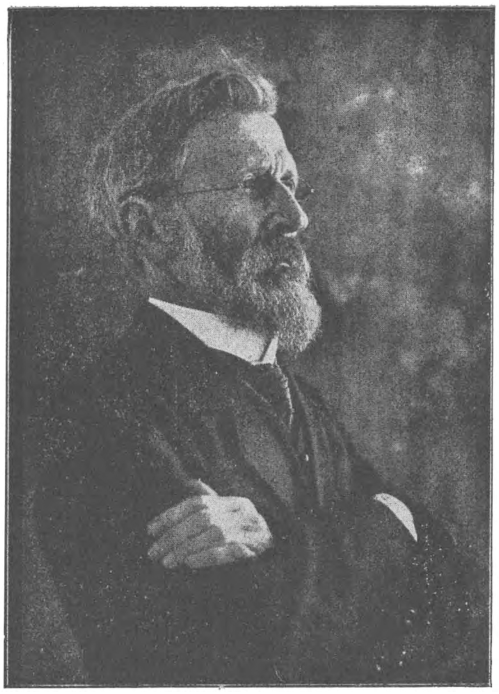

ALFONS DE COCK

HERDERSEM-BIJ-AALST, 12 JANUARI 1850
ANTWERPEN, 2 MAART 1921

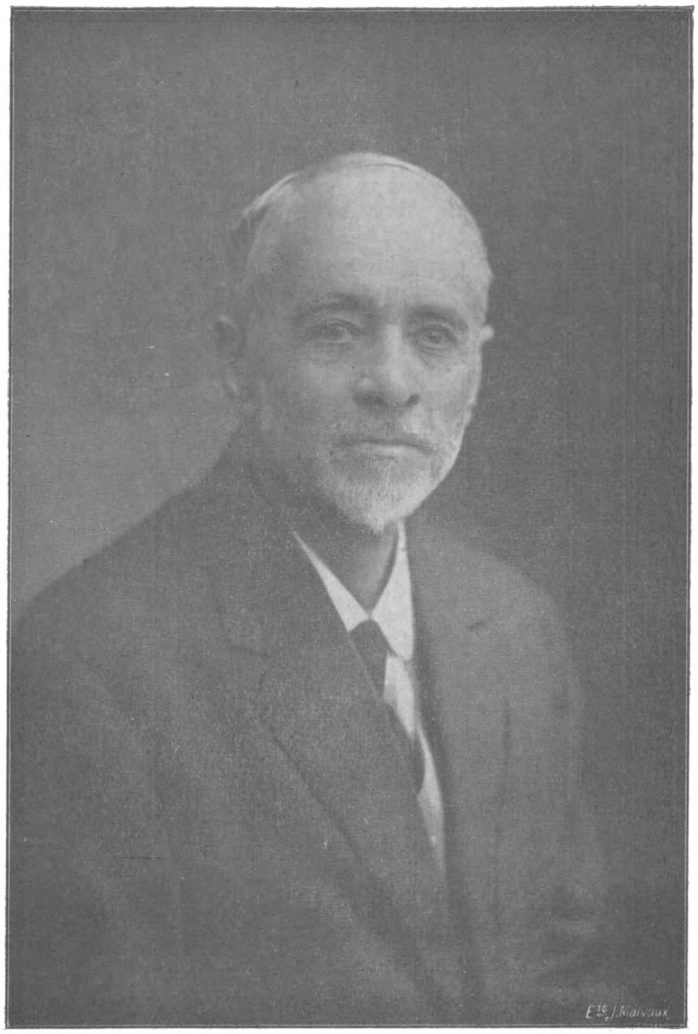

ADOLPHE RETTÉ

PARIJS, 25 JULI 1863 — BEAUNE, 8 DECEMBER 1930

NUMMER 3 NEGENDE JAARGANG MAART 1931

BOEKENGIDS

Algemeen Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift
Orgaan van het Algemeen Verbond van Katholieke Boekerijen
:-: VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR :-:

REDACTIE en BEHEER:
Alg. Secretariaat voor Katholieke Boekerijen, Cuylitsstraat, 27, Antwerpen
Postcheck: 241.02

Prijs voor België. — Abonnement: 35 frank. — Dit nummer: 5 frank.
Prijs voor Nederland. — Abonnement: fl. 3,50. — Dit nummer: fl. 0,50.

ADOLPHE RETTÉ

DOOR

A. J. NUYENS O. P.

Op den feestdag van O. L. Vr. Onbevlekt Ontvangen 1930, stierf, niet zooals de journalisten verkeerdelijk seinden in het klooster der Benediktijnen, maar op zijn kamer, 4, Place Monge te Beaune, een stadje dicht bij Dijon aan de Côte d'Or, de bekeerling Adolf Retté. De volgende bladzijden willen niet veel meer zijn dan een dokumentatie van den produktieven Retté; maar wij willen u niet ontzeggen een kort overzicht van het woelige leven van dezen intellektueel en dichter-bekeerling; daarin zullen reeds enkele van zijne werken worden gesitueerd en de draagwijdte kan men er aldus gemakkelijker van vermoeden.

I

Adolf Retté was geboren te Parijs, 25 Juli 1863; werd katholiek gedoopt maar ongeloovig opgebracht. Hij groeide op als een wilde plant. Door droeve familietoestanden moest hij zich reeds op zijn 12 jaar alleen door het leven slaan. Als intern liep hij college in het protestantsche Montbéliard, hield van dit onderwijs weinig meer over dan een vaag geloof in het bestaan van God, volgde zoogezeid de praktijken van de Augsburgerconfessie, kreeg een tegenzin van het kristendom en werd volslagen deserteur in den dienst van God. Een tijdje kwam hij bij zijn moeder te Brussel wonen en was er leerjongen-rekenplichtige bij een handelaar; maar toen hij 18 jaar werd gaf hij zich te Angers aan als soldaat. Geen de minste bekommernis om zedelijkheid! Na eene aarzeling om zijn carrière te maken langs de militaire school van Saumur, voelt hij zich tenslotte aangetrokken door het litteraire leven en vestigt zich te Parijs, Boulevard St. Michel. Hij levert werk in

« La Plume », « Mercure de France » en « L'Ermitage ». Hij bundelt artikels en verzen, waarin hij huldigt een radikaal anti-klerikaal heidendom en een wazig boedhisme; hij is een strijdend materialist. Indien er geen tegenspraak lag in de woorden zelf zouden we schrijven dat hij was een minzieke van godslastering en brutale leugen.

Retté wilde ook doen aan politiek; en hij zou tot het uiterste gaan; op zijn 27e jaar is hij verleid door het anarchisme. Maar hij was te loyaal, hij kan niet dulden dat de leiders het volk paaien met schoone woorden en in feite het uitzuigen. Een mislukte aanslag, belegd door de anarchisten, doet hem definitief een afkeer opvatten voor zijn politieke medewerkers; maar zijn haat tegen Kristus en de Kerk verscherpt. Hoe snood en zondig zijn toestand was beseft hij later; daar voer in hem een satanisme: hij zelf betitelt zijn bekeeringsverhaal « Du diable à Dieu ». In 1894 woont hij te Guermantes; en in 1901 te Fontainebleau. Daar gaf hij eens een voordracht, waarin hij betoogde dat de wetenschap de gulden eeuwen zal heropenen en de welvaart vooral van den werkman zal opbouwen. Na deze voordracht stellen een viertal werklieden hem de vraag: hoe kan de wereld, zonder God, door de zuivere wetenschap verklaard? Retté staat stop, hij vermag geen afdoend antwoord te geven en hij bekent dat de negentienden van zijn sukses zijn verbeurd. Maar het vraagstuk is voor goed in hem opgeworpen; zijn vertrouwen en zijn geloof in de wetenschap zijn geschokt. Hij had nochtans bewaard de liefde voor de natuur, die hem naar de bosschen drijft en het gebed als een fontein in zijn hart doet opwellen.

Met de ebbe mêe of met den vloed? Zijn zedelijke ondergang belemmert de opvaart. De lusten van zijn vijf zinnen omkleedt hij met poëzie, en zoekt er in een verschooning; maar zijn geweten zwijgt niet. Lichamelijk gebroken trekt hij naar den buiten en spijts zijn zin voor het katholicisme, die nu los komt in hem, kan hij niet weerstaan een sarkastisch artikel te schrijven bij de verschijning van het bekeeringsverhaal van J. K. Huysmans.

Hij die zoo hooghartig den godsdienst en O. L. Vrouw miskende gaat ter bedevaart naar O. L. Vrouw van Gratie, onder dien titel vereerd op de rots van Cornebiche. Het gelaat van de moeder Gods boezemt hem vertrouwen in. Dan vangt in hem aan de vinnige tweestrijd tusschen den engelbewaarder en den duivel; in zijn verzen zingt hij zijn verslagenheid uit; verscheurd en moedeloos, denkt hij er een oogenblik aan zich te verhangen. Weg en weer gezwalpt op den donkeren stormigen stroom ontwaart hij het schemerlicht van Gods barmhartige goedheid. Met dien angstigen tweestrijd in hem landt Retté aan bij den bekeerling Fr. Coppée die als een ouder broer hem zedelijken moed inboezemt en hem naar den onderpastoor van Saint-Sulpice, E. H. Motet zendt gelijk men een zieke zendt naar den dokter. De geestelijke was hem een vader. Retté betrouwt op de reddende kracht van het Kruis, wordt onderricht; spreekt een algemeene biecht en communiceert. « A la lettre je voyais l'univers avec des yeux nouveaux » (Du Diable à Dieu, p. 198).

In Juli 1907 verschijnt zijn bekeeringsverhaal dat hij schreef te Arbonne; zoo plooit de genade den vloekenden mond tot gebed, zoo wordt het hart dat zint op zinnelusten georienteerd naar mystieke sfeeren. Men heeft een oogenblik getwijfeld aan de rechtzinnigheid en de standvastigheid van dezen bekeerling. Ten onrechte! en tot eigen beschaming heeft men moeten ondervinden hoe dapper Retté na zijne bekeering een 20 tal boeken schreef waarmede hij als met netten uittrok om andere dolaars en zondaars te vangen.

In 1914 gaf hij zich als vrijwilliger aan in het leger; het jaar daarop wordt hij om een chronische ziekte gereformeerd. Zijn bevindingen en herinneringen van toen heeft hij geboekt in « Ceux qui saignent ». Na den oorlog heeft hij zich in stilte terug getrokken en dikwijls volgde hij de retraite in de trappistenabdij « Notre Dame d'Abey », waaruit hij dan telkens stof medebracht voor een nieuw boek. Zijn gewoon leven was gebouwd uit gebed en meditatie; het lijden liet hem niet los maar hij droeg het gelaten; het griefde hem meer dat hij door zoovelen was verlaten; maar in zijn eenzaamheid wist hij goed wat er in de wereld en in het literaire Parijs omging en kon het zonder ingenomenheid beoordeelen. Hij had roem kunnen verwerven; hij heeft eraan verzaakt. Wellicht zal er van hem nog veel schoons worden veropenbaard van uit dat stille Beaune, waar hij stierf verteerd van pijn en in vrome armoe.

II

Het probleem van de schoonheid en van de kunst hangt in feite innig samen met het leven van een kunstenaar zelf. Bij A. Retté volgenden mekaar op de vraagstukken van de zuivere poezie en de kunst om de kunst langs het symbolisme tot het probleem van de kunst met de ethische bekommernissen. Vóór A. Retté leefden de dichters op den Parnassus en hanteerden het rijke rijm zonder innerlijke bewogenheid; hij die als intellectueel man wou doorgaan en als scientist zou het symbolisme aanhangen. Hij heeft daarvan ook het dekadente aangevoeld; of was het zijn levensbeschouwing zelf die hem meer humanitair deed worden en die hem na zijn bekeering haast uitsluitend deed schrijven in geestelijken zin met ethische bekommernissen en mystieke ontboezemingen, dan wanneer ook de wetenschap als redmiddel van de beschaving hare ontoereikendheid had ondervonden!

De eerste poezie van Retté is frisch, geinspireerd door een aanhoudende beschouwing van de natuur, waarvoor hij had een zeer groote sensibiliteit. Hij bezong toen de schepping maar klom nooit op tot den schepper. Boomen en bosschen zijn hem bizonder lief; hij heeft steeds bewaard « une âme à jamais sylvestre ». Maar vele van zijn verzen zijn ook gedragen geweest door een socialistische opvatting; door anderen heeft hij de passies van de jeugd gevleid. Wanneer hij, eens den schok van de genade gevoeld, in verslagenheid verkeert en nog niet den moed heeft om te breken met het erotisch zinnelijke, meent hij zijn zondig gevoelen te kunnen kamoufleeren en spiegelt hij zich voor dat een

pantheisme toch beter is dan een brassend heidendom. Vele van zijn verzen heeft hij betreurd en hij schaamde er zich later om.... « Je me ressaisis. Mais, hélas, ce ne fut qu'après avoir blasphémé en prose et en vers, chanté l'âge d'or anarchiste, semé la haine, exalté, comme des martyrs, maints lanceurs de bombes et attisé l'esprit de révolte parmi un certain nombre de jeunes dont cette folle littérature flattait les mauvais instincts... C'est là, aujourd'hui, un de mes grands sujets d'affliction. Aussi, je prie les chrétiens entre les mains de qui tomberaient quelques-uns des écrits où je m'égarai de la sorte de les détruire par le feu. Ce sera une bonne œuvre... » (Du diable à Dieu, bl. 27)

Onder deze persoonlijke indexverklaring vallen zeker niet *Poésies* (1897-1906) (uitg. Messein) waarin opgenomen zijn : *Campagne première, Lumières tranquilles, Poèmes de la Forêt, Une belle Dame passa* (Messein). *Cloches dans la Nuit* (1889) ; *L'Archipel en Fleurs* (1895); *La Forêt bruissante* (1896); *Les Blessées* die later gebundeld werden en heruitgegeven onder den titel *Poésies* (1889-1897) zal de dichter zelf wel uitgezuiverd hebben. Vóór zijne bekeering gaf hij nog uit in proza: *Trois Dialogues nocturnes ; Dans la Forêt* (impressions de Fontainebleau) ; *Virgile puni par l'Amour (Contes de la Forêt de Fontainebleau)* ; de legendes in proza : *Thule des Brumes*; *Promenades subversives* ; *Idylles diaboliques*. Kritiek en politiek gedragen door een zeer sterk algemeen menschelijk gevoelen heeft hij gevoerd o. m. in werken als *Réflexions sur l'Anarchie* (1894); *Aspects* (1897); *Arabesques* (1899); *Symbolisme* (anecdotes et souvenirs) (1903).

De aanhaling van dees werken was enkel maar ten titel van dokumentatie.

III

Wanneer nu Adolf Retté zijn roem had verkregen en door zijn woord, dat niet zoozeer klassiek was maar snedig en met poëzie omtogen ging verstevigen, wanneer nu de beheerders van tijdschriften hem achterna liepen om kopij, dan voltrok zich in hem de zielskrisis. Rond het bekeeringsverhaal van dien strijdenden anarchist is veel lawaai gemaakt in de Fransche letterkundige middens; naderhand heeft men getracht hem dood te zwijgen; maar de waarheid door talent omkleed met schoonheid dringt zich op en van toen af heeft men Retté geklasseerd tot een tweede-rangschrijver. Wie zal eigenlijk uitmaken wanneer een schrijver thuis hoort in de eeredivisie of in de eerste divisie van de letterkundige clubs? Maar Retté was katholiek geworden en « on ne s'intéresse pas, dans le monde littéraire, où règne le respect humain, aux écrivains catholiques », (M. Boisson in *Comoedia* 10 Mei 1927.) Daarbij nog, een groot kunstenaar in Frankrijk zou druk moeten de cabarets bezoeken en staan in het gewoel van Parijs; Retté had nu eens trek gevoeld naar de eenzaamheid en het meditatieve leven. Zou hij minder kunstenaar zijn, en zou de kracht van zijn stijl en de klank van zijn woord verminderen omdat hij het katholiek en geestelijk gegeven als dusdanig in zijn werken ging behandelen! Hij zou de

onverschilligheid van zijn vroegere aanbidders tegenover zijn huidig werk, wel kloek.noedig dragen en voor niemand zou hij zijn geschrijf of zijn oordeel verdoezelen: « je n'ai jamais su mettre en pratique cet axiome de la sagesse bourgeoise : il faut garder les apparences »; (Sous l'Etoile du Matin, bl. 179). Retté arbeidde onverpoosd en hij wierp zijn boeken op de markt gelijk netten (1) in zee; om zijn arbeid van gave letterkundige waarde is hij een van de voorwerkers en pioniers van het katholiek renouveau onder de kunstenaars van Frankrijk.

Daar is eerst zijn bekeeringsliteratuur. Want Retté heeft het niet gelaten bij zijn eigen bekeeringsverhaal, dat een nauwgezet procesverbaal is van zijn krisis en zijn heropstanding. In groote lijnen was zijne bekeering meer een aanvoelen van Gods alomtegenwoordigheid, dan een beschouwen van zijne onuitsprekelijke schoonheid dat in hem het vermoeden wekte van de aantrekkelijkheid en de weldaad van de deugd. Omdat « *Du Diable à Dieu* » geschreven is met een geweldig temperament waar ge nimmer vergeten kunt den strijd tusschen zijn engelbewaarder en den duivel, hebben sommigen dat boek als een getrukkeerde literatuurvorm beschouwd; maar dit bekeeringsverhaal is in al zijn ontzettende fazen eerlijk en rechtzinnig. In de inleiding van « Quand l'Esprit souffle » schrijft Retté : « Une conversion c'est une rentrée dans l'ordre »; vandaar waarschijnlijk dat hij dat ander boek betitelde « *La Maison en Ordre* » dat zijn politieke en maatschappelijke evolutie weergeeft; het is een stuk autobiografie, waar hij verhaalt in een stijl die soms denken doet aan de Mémoires van Léon Daudet, hoe hij stilaan evolueerde tot de fraktie van de Action française langs het anarchisme en het sillonisme om. Men heeft eens gezeid dat dit boek zou mogen vergeleken worden met « D'un Siècle à l'autre » van Georges Valois. Niet zoo uitdrukkelijk als Retté hebben andere bekeerlingen over de zielstoestanden na den genadeslag en den beslissenden stap geschreven. « *Sous l'Etoile du Matïn* », waar hij zich noemt « le caillou brisé » en dat hij schreef naar eigen getuigenis om de H. Kommunie te doen lief hebben en ervan te leven, is merkwaardig vooral omdat we inzicht krijgen in den strijd en de wederwaardigheden van een ziel na de bekeering. Op eigen krachten gaat een mensch nimmer door het leven, hij vraagt en heeft noodig de voorlichting van een wijzen raadsman.

Retté heeft steeds het lot der dolaars en der bekeerlingen aangetrokken en hij wil zijn goedwillige lezers in kennis brengen met de grootheid van Gods goedheid door het trouw verhaal van de krisis van vele vooraanstaanden als J. K. Huysmans, P. Verlaine, P. Loewen gard, P. Claudel of van onbekenden wiens brieven en lotgevallen hij eenvoudig-weg publiceert in « *Quand l'Esprit souffle* » (1914). En telkens blijkt dat duizend en één omstandigheden uit het gewoon natuurlijke

(1) .... Mon nom, en latin, veut dire *filet*. Oh! je le sais mieux que personne: la trame de ce réseau est fort lâche, et il y manque bien des mailles. Mais enfin il a plu au bon Maître de s'en servir, à plusieurs reprises, pour capturer des âmes. (Quand l'esprit souffle. Préface p. 11.)

leven den overgang van de duisternis naar het licht niet kunnen verklaren, Een wijsgeerige en psychologische saamvatting van zijn ondervindingen en zijn weten in zake bekeering gaf hij in « *La Conversion* » (1). Er dient wel nadruk gelegd op de tusschenkomst en de voorspraak van de H. Maagd Maria in zijn eigen bekeeringsproces; hij zelf houdt er sterk aan het telkens te getuigen.

In aansluiting met A. Retté als beschrijver van bekeeringsgevallen, stellen wij hem dadelijk voor als een hagiograaf. Het is opvallend hoe bekeerlingen zich uitzonderlijk hebben gewaagd aan de levensbeschrijvingen van door God bizonder begenadigden : J. Joergensen, J. K. Huysmans, Van der Meer, enz. Retté zal steeds zooveel mogelijk de dokumenten laten spreken, maar zijn kunstenaarstalent zal het abstrakte en droge, zeer aannemelijk maken. Hij blijft objektief wat hem niet belet tot het heilige van de ziel door te dringen; met zijn blik in de zielen, die hem als het ware geeft een eksperimenteele zielkunde tracht hij niet de zielstoestanden aan te leggen en af te bakenen maar aan te voelen om met hen dan te wagen het goddelijk avontuur van het leven: afwisselend hachelijk en blij; want de heilige zielen kennen vreugde doch ontgaan niet de bekoringen en de diabolische listen. Zoo schreef Retté : « *Dans la lumière d'Ars* », waar hij in een vijftiendaagsch verblijf te Ars aantoont hoe dit eenvoudig pastoorke spijts al de tribulaties hoog boven een materialistische wereld uitstijgt; geen zeemzoetheid maar een stijl à la Huysmans. Het tweede deel van dit boek is gewijd aan een retraite in de cistersienser-abdij van Hautecombe, waar hij gebeden bidt met een profetisch visioen over de toekomst van Frankrijk. Als hagiograaf schreef Retté nog: «*Louise Ripas*» het leven van een mirakuleus genezene te Lourdes, waar de dokumenten met zulken eenvoud zijn voorgebracht dat ze geven een beeld in relief, dat u meer aangrijpt dan de mooiste lyriek. In « *Le Soleil intérieur* », wordt medegemaakt de werking van Gods genade in de zielen van H. Jozef van Cupertino, van Catharina van Cardonne, van moeder de Soyecourt, overste van den Karmel van Parijs onder de Terreur en van L. Peyrot den teringlijder die zijn leven in blije liefde offert. Nooit is de stijl sentimenteel, steeds beslist en snedig. In dezelfde lijn had hij vroeger reeds geschreven « *La Perle du Sacré Cœur : Sainte Marguerite Marie* ». Bij deze levende apologieën van het katholieke leven zouden we nog kunnen voegen zijn « *Voyage à Lourdes* of *Séjour à Lourdes* ». Retté had als dank voor zijne bekeering dien pelgrimstocht beloofd, hij voltrok hem in allen ernst en legde 'n 450 klm. te voet af om dan gedurende drie weken te Lourdes als een ware toewijdingsvolle boeteling alle plechtigheden mee te maken. Dat alles verhaalt hij met opgetogenheid. Wat er geworden is van de brochure die Messein in 1910 aankondigde : « *Les Objections aux Miracles de Lourdes* » hebben we niet kunnen achterhalen. Zuiver apologetisch is

(1) Verscheen eerst als nr. 21 in de serie « Science et Foi »; naderhand in 1926 heruitgegeven bij Messein.

niet « *Lettres à un indifférent* », want verhaalt hij er weer bekeeringsgevallen en toont hij opnieuw de ingrijpende kracht van de genade in dolende zielen hij biedt er tevens bladzijden van letterkundige kritiek, waarbij hij niet zoozeer op het oog heeft katholieke waarheden en princiepen te nemen als norma, dan wel te stichten en zielen te winnen door wijze geestelijke overwegingen en kantteekeningen bij het gezonde katholieke leven.

Drong Retté met een goddelijken speurzin binnen in het heiligdom van begenadigden, hij was niet bang in zijn ziel te laten schouwen. De eenzaamheid was hem lief, daar had hij ondervonden hoe de gebedstoestand groeit en bloeit en hoe de ziel met goddelijke klaarheid wordt omtogen om dat licht dan als een toorts van blijde boodschap en als een profetenwekroep te werpen in de wereld. De lippen van den profeet waren gezuiverd door een brandende kool, zijn hart was gelouterd door het lijden en zijn woord was even vinnig gebleven als in de dagen van zijn letterkundig sukses vóór zijne bekeering. Menige retraite deed hij en van daaruit bracht hij zijn gekristalliseerd zieleleven; hij toonde aan hoe het dagelijksche leven doordrenkt kan en moet zijn van het goddelijke. De patente bewijzen daarvan zijn : *Les Rubis du Calice* (1924), *Jusqu'à la fin du Monde* (1926) en *Les Oraisons du Silence* (1930).

Eens schreef Retté : « Rien n'a d'importance, hormis la Sainte Trinité »; met dit leidmotief schreef hij « *Le Voyageur Étonné* » (1928). In dat licht durfde hij alles beschouwen en daarom bouwde hij verhalen om aan te toonen hoe onze daden ons volgen, spreekt hij over zijn voorkeur-lezingen, ontleedt hij profane boeken, maken wij met hem mede de pelgrimstochten door het land der mystiek; ge gaat onweerstaanbaar mede, want hij brandt van oprechtheid, hij schreeuwt zijn overtuiging uit, hij is onvermoeid in zijn ijver en hij blijft meester in de taal.

In zijn eenzaamheid was hij geen eenzaat; hij behoorde tot geen enkele school, maar met zijne bekeering en den opbloei van de genade was de letterkundige niet gedood evenals zijn mystieke toestand zijn kritischen zin voor de wereld en de phenomenen niet had ontnomen. Hij had rijke begaafdheden van opmerkzaamheid en ontleding en van uit zijn eenzaamheid hield hij een waakzaam oog op de letterkundige en maatschappelijke bedrijvigheden. Korts na zijne bekeering in 1908 had hij wel geschreven; « *Le Règne de la Bête* » een roman à thèse, waarin hij met soms ruwe woorden en heftige tooneelen teekent de gevolgen van een atheistische opvoeding en het raderwerk der vrijmetselarij demonteert en het verval van een moderne wereld wil tekeer gaan door de praktijk van het Evangelie en de leer van de Kerk met sakramenten en gebed. De schets van de dekandente wereld werd later

(1) Waarvan een Nederlandsche vertaling in 1911 bij Van Langenhuysen, Amsterdam : Een Pelgrimstocht naar Lourdes.

aangevuld door het boek : « *Au pays des lys noirs*, souvenirs de jeunesse et d'âge mùr » (Téqui 1912); in dat zwarte land van het anarchistisch gnosticistisch en occultistisch midden blaakt het vuur van den neofiet nog en geeft hij soms lucht aan zijn haat voor wat hij vroeger had aanbeden. Van dien strijdlust is hem iets bijgebleven in zijn kritischen arbeid waarmede wij zijn « *La Basse-Cour d'Apollon* » (1923) en « *Léon Bloy* » (1923) zouden betitelen. Niet gebonden aan letterkundige clubjes en ver van de Parijssche artistieke wereld kan hij vrijer en onbeinvloed zijn oordeel neerschrijven. Hij noemde zijn boek over Bloy « essai de critique équitable », dat hij eerst in 1921 liet verschijnen in Mercure de France. Het getuigt waarlijk van zijn kritischen zin: het is een zeer genuanceerd portret, geen onvoorwaardelijke lofrede maar ook geen verduiken van sympathie voor zijn vriend Bloy. Het andere werk is een verzameling van artikels o. m. over de kwestie van Barrès' Le Jardin sur l'Oronte, over Les amours de V. Hugo, over het symbolisme, over de Parnassers en en het théatre libre, over het talent van Mgr Benson enz. Retté kamoufleert zijne opinie niet, hij reageert en hij doet het soms met een wending die velen zal opschrikken uit hunne burgerlijkheid. Daar leeft in hem iets van den zin van het absolute, maar hij is niet zoo strabant als een Bloy. Retté heeft in zijn inleiding op het boek over den H. Pastoor van Ars gewaarschuwd dat hij niet schrijft voor nufjes en brave kwezelkes; hij is niet zoetsappig, hij schrijft voor menschen die in het gedrang van deze wereld tegen een duw en een stoot kunnen; en hij zal zijn woord halen zoo het noodig is op de straat waar schooiers rondloopen zoowel als hij lieflijkheden zal plukken van een lelieperk. Er zijn menschen die zijn de late naneven van een Nicodemusgeslacht; en hij zal hen ontmaskeren. Het kon niet missen of hij moest er enkelen raken: de sillonisten spreekt hij hard toe, Chateaubriand noemt hij « tout gonflé de lui même », Brémond « le moderniste incurable ». Zulke houding komt ook wel voor in zijn ander werk.

Het dogma lijdt natuurlijk geen tegenspraak; maar er zijn gedegenereerde godsdienst-praktijken die niets met het katholieke leven hebben te maken en er zijn menschen die met den godsdienst sollen en hem kleineeren; tegen het een en het ander hebben Huysmans en Bloy met scherpe en soms lasterende woorden gestreden. Retté leunt bij wijlen bij deze groep aan, maar hij is veel milder.

Wij moeten dat van bekeerlingen kunnen begrijpen; want zij beseffen dat de grootheid en de heiligheid van zooveel dagelijksch en goddelijk gebeuren, waaraan wij verwend zijn door slenter en gewoonte, geen halfheid of kleineering toelaten. In hun heftigheid behouden de bekeerlingen niet altijd den deugdelijken gulden midden-weg. Maar doorgaans pleit het radicalisme van hun eigen leven te hunnen voordeele en zijn hunne uitspraken ten minste in overeenstemming met hun leven. Retté leefde het bovennatuurlijke leven, maar dat heeft zijn menschelijke natuur niet verkracht; was hij soms — het gebeurde immers toch

zoo zelden — naar de meening van enkelen wat te scherp, nu hij de eeuwigheid, in lijden en gebed verdiend, is ingegaan zal nog veel moois uit zijn leven worden geopenbaard. Het zal hem zetten in de glorie van een apostolisch merkwaardig schrijver van de twintigste eeuw.

Bibliografie

A. — Werken vóór zijn bekeering

Meestal ongeschikt (I); slechts enkele kunnen onder voorbehoud worden gelezen. (II)

B. — Werken na zijn bekeering:

8284 ◆ Du Diable a Dieu. Histoire d'une Conversion. — Paris. Al. Messein, 19, Quai St. Michel, 1907, (19 × 12) 208 blz., 9 F. fr. — III-IV, 93 : 269 — Rec. blz. 85

8285 ◆ Le Règne de la Bête. Roman. — Paris, Messein, 1908, (19 × 12) 248 blz., 9 F. fr. — III-IV. 83.2 — Rec. blz. 87

8286 ◆ Un Séjour a Lourdes. Journal d'un Pélérinage à pied. Impressions d'un Brancardier. — Paris, Messein, 1911, (19 × 12) blz., 9 F. fr. — IV, 91 : 248 — Rec. blz. 86 — Werd in 't Nederlandsch vertaald door A. W. M., onder titel: « *Een Pelgrimstocht naar Lourdes* ». (A'dam, Van Langenhuysen, 1911). — Rec. blz. 86

8287 ◆ Sous l'Etoile du Matin. La première Étape après la Conversion. — Paris, Messein, 1911, (19 × 13) blz., 9 F. fr. — V, 93 : 269 : 24 — Rec. blz. 85

8288 ◆ Dans la Lumière d'Ars. Quinze Jours chez le Bienheureux Viannez. Une Retraite à N. B. d'Hautecombe. — Paris, Tolra, 1912, (19 × 12) 230 blz., 7 F. fr. — IV, 93 : 24 : 92.2 — Rec. blz. 86

8289 ◆ Au Pays des Lys noirs. Souvenirs de Jeunesse et d'Age mur. — Paris, Téqui, 1912, (19 × 12) blz. (uitv.) — IV. 83,1 : 93 — Rec. blz. 88

8290 ◆ Quand l'Esprit souffle. Récits de Conversions. — Paris, Messein, 1914, (19 × 12) blz., 9 F. fr. — IV, 93 : 269 — Rec. blz. 85

8291 ◆ Ceux qui saignent. Notes de Guerre. — Paris, Bloud & Gay, 1916, (19 × 12) blz., 7 F, fr. — IV, 93 : 89

8292 ◆ Sainte Marguerite Marie. D'après les Documents originaux. — Paris. Messein, 1916, (19×19) 206 blz., 12 F. fr. — V, 92.2 — Rec. blz. 86

8293 ◆ Lettres a un Indifférent. Apologétique réaliste. — Paris, Bloud & Gay, 1921, (19 × 12) 260 blz., 7 F. fr. — V, 86 : 21 : 84 — Rec. blz. 86-87

8294 ◆ Le Soleil intérieur. — Paris, Bloud & Gay, 1922, (19 × 12) 282 blz., 7 F. fr. — V, 92.2 — Rec. blz. 86

8295 ◆ Louise Ripas. Vie sanctifiée d'une Miraculée de Lourdes. — Paris, Bloud & Gay, 1923, (19 × 12) 304 blz., 9 F. fr. — V, 92 — Rec. blz. 86

8296 ◆ Léon Bloy. Essai de Critique équitable. — Paris, Bloud & Gay, 1923, 5 F. fr. — IV, 84: 92.8 — Rec. blz. 88

8297 ◆ La Maison en Ordre, Mémoires: 1870-1923. — Paris, Nouvelle Librairie Nationale, 1923, (19 × 12) 315 blz., 9 F. fr. — IV, 84 : 3 : 93 — Rec. blz. 86

8298 La Basse-Cour d'Apollon. Mœurs littéraires. — Paris, Messein, 1923, (19 × 12) 9 F. fr. — IV, 84 — Rec. blz. 88
◆

8299 Les Rubis du Calice. Méditations et Oraisons sur des Textes de la Messe. — Paris, Messein, 1924, (19 × 12) 200 blz., 9 F. fr. — V, 264 : 24. — Beschouwingen over de H. Mis. — Rec. blz. 87
◆

8300 La Conversion. — Paris, Messein, 1926, (19 × 12) 62 blz., 2 F. fr. — V, 93: 269 — Studie over bekeeringsverhalen. — Rec. blz. 86
◆

8301 Jusqu'a la Fin du Monde. — Paris, Messein, 1926, (19 × 12) 237 blz., 9 F. fr. — V, 24. — Over geestelijk leven. — Rec. blz. 87
◆

8302 Le Voyageur étonné. — Paris, Messein, 1928, 256 blz. — V, 89: 84: 24 — Rec. blz. 87
◆

8303 Les Oraisons du Silence. Vie intérieure. — Paris, Messein, 1930, (19 × 12) 200 blz., 10 F. fr. — V, 24. — Rec. blz. 87
◆

8304 Les Objections aux Miracles de Lourdes. Brochure. — Paris, Messein.
◆

Herinneringen aan twee groote Vlaamsche Folkloristen

ALFONS DE COCK — ISIDOOR TEIRLINCK

8305 We mochten deze bijdrage wel heeten: de twee eenige folkloristen van dit aan folklore zoo rijke land.

Alfons De Cock, de eerste die de folklore als wetenschap behandelde en haast heel zijn leven aan deze studie wijdde, stierf nu juist tien jaar geleden, den 2n Maart 1921, aan een plotse beroerte, een en zeventig oud, na een leven van hard labeur en onophoudelijk wroeten dat de beteekenis heeft van een stoute pijler in de kathedraal van Vlaanderens jonge kultuur. — Dit jaar werd eveneens die andere groote folklorist Isidoor Teirlinck, de vader van Herman Teirlinck, gehuldigd ter gelegenheid van zijn tachtigsten verjaardag. Het komité van vrienden dat zich hiertoe gevormd had heeft den feesteling gebanketteerd en met overvloed van speechers gehuldigd, welke welsprekendheid naderhand vastgelegd werd in een mooi hulde-album.

Alfons De Cock begon met het oude begin van acht op tien der wroeters aan Vlaanderens kultuur in die voor ons zoo legendarische middeleeuwen van Vlaanderens bewustwording : hij was een simpel boerenschoolmeester, eerst te Moorsel en te Herdersem, later te Denderleeuw. Maar hij was van dit ras van schoolmeesters waaruit komponisten, dagbladschrijvers, dichters, folkloristen en schrijvers van volksverhalen groeiden. Het ras van De Coninck, Gustaaf Segers, Domien Sleekcx.

Alfons De Cock schoolmeesterde ernstig en alzijdig: hij dirigeerde de dorpsfanfare, schreef een bundel vertelsels in drie deelen, liefhebberde in plantenkunde, komponeerde wel eens een feestmarsch voor zijn harmonie, en schreef samen met Isidoor Teirlinck een dik en geleerd boek « *Kinderspel en Kinderlust in Zuid-Nederland* », een werk

dat door zijn dorpsgenooten maar zeer mager geapprecieerd werd : had die goeie man nu niets beters te doen dan een heel boek vol te schrijven met kinderrijmpjes en speeldichtjes? Intusschen hadden zijn sprookjes en zijn folklorewerk zooveel belangstelling gaande gemaakt dat de fanfare tweemaal haar dirigent met een avondlijke serenade moest komen vereeren : eens in 98 toen hij lid benoemd was van de Mij. van Nederlandsche letterkunde te Leiden, en in 1907 toen hij opgenomen werd in de Kon. Vlaamsche Akademie als briefwisselend lid. Hij had in 1896 samen met Pol de Mont een standaardverzameling bijeen gebracht « *Dit zijn Vlaamsche Wondersprookjes* » en een dito in 1898 « *Dit zijn Vlaamsche Vertelsels* ». Het vertellerstemperament zat hem namelijk al vroeg in het bloed : toen hij dertien was begon hij een roman « *De Lotgevallen van Meester Petermans* ». (In zijn normalistentijd te Lier had hij Domien Sleeckx, Jan Adriaensen, Gustaaf Segers en Theodoor Sevens als maten). In 1894 nam hij de redaktie van het tijdschrift « *Volkskunde* » over dat hij tot 1907 samen met Pol de Mont, en vanaf dit jaar alleen redigeerde. Na den oorlog gaf hij uit « *Volkssage, Volksgeloof en Volksgebruik* » en « *Studiën en Essays over oude Volksvertelsels* ». Tot het laatste oogenblik bleef hij aktief en vol belangstelling voor het Vlaamsche kultuurleven en den Vlaamschen strijd. Op Zaterdag 5 Maart 1921 werd hij begraven te Berchem.

Isidoor Teirlinck, de medewerker van Alfons De Cock, was niet alleen een zeer begaafd wetenschapsmensch; ook als verteller en novellist haalde hij zijn sporen in « Flandria's Novellenbibliotheek », vooroorlogscher gedachtenis. « *De Droom van Meester Ignatius Sonneblomme* » en een paar andere titels vindt ge nog wel links en rechts in oude bibliotheken. Hij schreef ook « *De Toponomie van den Reinaert* », een boek waarvan Jul. Persyn destijds getuigde dat het een der meest hoogstaande wetenschappelijke werken was der moderne toponomie. Hoofdzakelijk bewoog hij zich echter op het terrein der volkskunde. Hier is zijn arbeid de resultante van onvermoeibaren speurzin, geduldige opzoekingen en logische methodiek. Hij geeft altijd een wetenschappelijke verantwoording en verwijzing naar bronnen. In zijn standaardwerk « *Flora magica* » en « *Flora diabolica* » vervolgwerken op « *De Plant, een levend, bezield, handelend Wezen* » en « *Planten kultus* », van welk geheel Isidoor Teirlinck zijn levenswerk maakte, betreedt hij het dubbele terrein van de demonologie en van de flora, waarop de Vlaamsche folkloristen zich tot nogtoe slechts aarzelend en schoorvoetend hadden gewaagd. Met een slag haalde dit werk, dat thans kompleet is, de folklore als wetenschap kilometers omhoog en leverde hij een arbeid welke in het buitenland zeer gewaardeerd en druk geraadpleegd wordt. Het geestige en boeiende werk over onze inlandsche wilde zoogdieren « *Lastige Kerels en brave Gasten* » en « *Kinderspel en Kinderlust* » belichten andere arbeidsterreinen van dezen mensch, die ondanks zijn tachtig jaren nog volop en aktief deelneemt aan de kunstbeweging rond hem.

ROMANKRONIEK

Zes merkwaardige Boeken na zes Maanden van Leegheid

Het is opvallend welke onbeteekenende rol de jonge beweging van het katholieke renouveau, die den laatsten tijd in meer dan een opzicht schitterend tot uiting kwam, in de vernieuwing onzer Nederlandsche letteren speelt. Na een driftig debuut in Vlaanderen vanwege Paul van Ostayen zaliger, Marnix Gysen en Wies Moens — er zijn er die ook achter deze twee namen het pieteitsvolle « 'zaliger gedachtenis » schrijven — op den voet gevolgd door Bruning, Engelman en van Duinkerken, kwam de katholieke levensbeschouwing als beginsel van geestelijke aktie en stuwkracht, als bindend element om de literatuur op te heffen uit de verijling van het individualisme, om zoo te zeggen niet meer op den voorgrond. Het proza in Vlaanderen — zoowel de dorpsnovelle als de probeersels van psychologische romans — stond zoo goed als buiten de principieel- katholieke levensbeschouwing, neigt zelfs den laatsten tijd bij de niet- katholieke auteurs bedenkelijk naar een nieuw psychorealisme waarmee we sedert den oorlog dachten voorgoed gebroken te hebben. In Noord-Nederland schreef Albert Helman een paar prachtige boeken, evenals Marsman, Kemp en Kuyle; maar daar bleef het ook bij. Het hartstochtelijk beleden en ernstig ingediept katholicisme waarvan hun tijdschriften en dikwijls ook hun gedichten getuigen, kwam in de schrifturen de Noordnederlandsche katholieke jongeren bijna niet meer tot uiting behoudens uitzonderlijke gevallen. We aanvaarden het ekskuus dat de sociale studie en de politiek de beste krachten opeischt van een groot deel hunner, — konden we dit ook getuigen van de jongste dichtende jongeren in Vlaanderen, dan hoefden we ons ten minste niet te ergeren aan de laffe, teemerige en onbenullige prutserijen waarmee een groot deel van hen hun vrije uren vermoorden onder het voorwendsel literatuur — we kunnen echter vanuit deze gezichtshoek het absoluut gemis aan katholieke literatuur, d. i. waarbij deze levensbeschouwing, tendenzieus, fanatiek desnoods, als kreatieve kracht en impuls vóórzit, niet verklaren. Nog minder dat de enkele werkelijk goede romans die soms in Nederland verschijnen, niet uitgaan van de jongeren of katholiek denkenden, maar van veteranen die buiten de levensbeschouwing van ons geloof staan. Ofwel zijn we gedwongen de mogelijkheid te aanvaarden dat ook in het Noorden de krisis van het katholicisme heerscht, en het katholiek denken teruggeleid werd tot uiterlijke belijdenis of tot katholiek voelen. Intusschen staan we hier in Vlaanderen met zijn scherpen strijd, zijn heerlijke jeugdbeweging, zijn krisissen en zijn anderhalve eeuw kultureele achterstand, zijn volmaakt georganiseerd politiek en sociaal katholicisme, zijn overbevolkte kolleges, seminaries en kloosters, zijn Eucharistische kongressen en uiterlijke godsdienstigheid, zijn negen eeuwen katholieke kultuur welke zich niet zoomaar kunnen verloochenen, met een literatuur welke in de praktijk zoo goed als vreemd is aan elk ernstig en diep katholiek beleven, en haar bronnen van inspiratie het

liefst ontdekt in de duistere verlangens van het vleesch en het bloed, in de typiekerigheden ven den dorpsveldwachter en den schoolmeester, of in de laffe egoïstische droomerijen van late puberteitsjaren. Ik heb tenslotte voor het individualisme der Tachtigers te veel respekt om dit woord hier in dit verband te bezigen. Het verheugt me dat ik in de laatste weken eenige boeken in handen kreeg waarvan ik veel goeds mag vertellen; het stemt me echter treurig dat geen enkel van dezen het geloofsleven als vertrekpunt huldigt of zelfs als bindend element of grondslag van het leven erkent.

ARTHUR VAN SCHENDEL, die zich reeds vroeg onttrokken heeft aan den invloed van het naturalisme, en reeds lang aanvaard wordt als een der groote vertegenwoordigers van het Nederlandsch proza, heeft een boek geschreven dat ik de verrassing van dit seizoen zou durven heeten.
8306 **Het Fregatschip Johanna-Maria (V)** is het levensverhaal van een zeeschip en zijn bevolking, vooral van den zeilmaker die de schuit zoo hartstochtelijk liefheeft, dat het zijn levensideaal wordt haar eens te kunnen koopen. De gegevens zijn sober: varen, storm; varen, avarij; varen, goede en slechte kapiteins; varen, zorgzame en slordige bootslui; varen-varen. Er gebeurt niets heel speciaals — het lag ook niet in de bedoeling van van Schendel een epos te schrijven — maar uit dit monotoon leven van een koopvaardijschip heeft de auteur een nieuwe « Lof der Hollandsche Scheepvaart » geschreven waarvan de klank honderdmaal zuiverder is dan die van Vondels opgewonden bazuingeschal of het getokkel van Tollens' gebarsten lier. Het is ten slotte een verheerlijking van den degelijken, rustigen, plichtbewusten en taaien Hollandschen zeeman die zijn schip met hart en ziel lief heeft — een type dat samen met de zeilschuiten vrijwel zal verdwenen zijn. Maar dit boek is een meesterstuk van Nederlandsch proza, tegelijk lyrisch en wonderlijk-onreëel als een droom, en zeer wezenlijk en krachtig. Er is een buitengewone rustigheid en een doorzichtige diepte in dit proza; de plastiek, het realistisch zien, het typische is hier uitgeschakeld, en toch is dit boek een levend bewegen en kleur. Het handschaaft zich, ook na een herhaalde lezing: een kwaliteit die men van zeer weinig Nederansche werken kan getuigen. Van Schendel heeft in dit boek aan ons jongeren, een getuigenis gegeven van wat het Nederlandsch proza eenmaal kon en nog kan : een produkt van het bezonkere, rustige, degelijke vooroorlogsche auteursgeslacht. Het is een late bloei, doch het is er een. Een vermeldenswaardigheid in een periode waarop bij een groot deel der jeugd elk spoor van bloei verre is.

AART VAN DER LEEUW, die vroeger bepaald onder invloed stond van van Schendel en zoowat in denzelfden lyrisch-extatischen sprookjes-
8307 toon schreef, gaf in zijn nieuwe boek **De kleine Rudolf (IV)** een verrukkelijk stuk leven, vol weidsche, blijheidwekkende blijmoedigheid, vol wild en blij avontuur en vol zwaarmoedigheid en stil leed. De kleine Rudolf vertelt hoe zijn leven door de knoeierijen van zijn voogd, een andere weg opging dan deze welke hij voor zich gedroomd had. Hij

wordt kantoorklerk en omwille van zijn mismaakte gestalte en zijn bedeesdheid beschouwd ale minus habens. Hij draagt echter een groote dichtersziel en een hoogen droom in zich. Zijn nicht bij wie hij een verlof doorbrengt begrijpt zijn liefde niet; de inzinking voltrekt zich in hem: hij huwt uit medelijden het meisje uit zijn pension dat niet lang daarna sterft. Een mooie dag ontmoet hij opnieuw zijn nicht die voor hem de romantische levensliefde belichaamt: het wordt een droom en het nieuwe leven een feestelijke drang van wonderen. Het is een boek van gespannen lyriek, zoo klaar en puur, zoo rein en ongekunsteld, zoo liefelijk en ontroerend dat men lang zal moeten zoeken eer men een zusterwerk van dit boek zou vinden. Aart Van der Leeew heeft een benijdenswaardige verbeelding: de wereld is een stralend oord, de menschen daarin zijn rein, eenvoudig, ongekomplikeerd, jeugdig en dichterlijk. Aart Van der Leeuw openbaart zich hier als een dichter, meer nog dan in zijn verzenbundels; hij suggereert ons een nieuwe levensbeschouwing: eeuwig de wereld te zien in haar mooiste openbaringen. Zijn taal bloeit en glanst: het is als een kerselaar welke de lente met haar toovervinger heeft aangeraakt. En het genot dat dit boek ons geeft is zoo dat we liefst hier niet gaan zoeken wat de auteur niet bedoelde te geven: een nieuwe of een oude waarheid. Het is mooi en goed zooals het daar is, ook zonder thesis.

MAURITS DE VRIES heeft op zijn geweten de goede bedoeling een
8308 artistenroman te schrijven: **Het Web (III-IV*)** welk boek de ondertitel draagt: « 'n Schildersleven ». Dat is een zeer merkwaardig boek, niet omdat ik het wil doen passen in deze rubriek « merkwaardige romans », maar eerst en vooral om zijn verbazend gemis aan oorspronkelijkheid, ten tweede door zijn tekort aan positieve inhoud, ten derde door het brillant hanteeren van puntjes waarvan het getuigt. Er is geen bladzij in dit boek waar niet een paar honderd punten op voorkomen, meestal op de onzinnige plaatsen. Alsof hij op zijn manuskript bij de onderrichtingen voor den zetter de nota gevoegd had: « punten ad libitum ». Ik heb al meer geweten dat dames-schrijfsters met brio die puntenintermezzo's con brio hanteerden als de woorden tc kort schoten; maar ik moet bekennen dat ik het voordezen zóó nog niet gezien heb. Over het boek zelf kan ik kort zijn. Dat zit hem zóó ineen: een jong schilder volgt den drang in zich naar nieuwe veruiterlijking; hij schildert, naar de begrippen der kompetente lui, een beetje zonderling en ja, een beetje anders dan ge de zaken onmiddellijk kunt waarnemen. Herrie, miskenning, weigering in de groote salons. Wanhoop, zedelijke reaktie; een vooraanstaand kunsthandelaar waagt het hem een por te geven; de kunstenaar zet alles op die eene kans. En als de mislukking fataal schijnt vindt hij geen andere oplossing dan de dood — juist op het oogenblik dat zijn beschermer hem vinden komt met eene goede tijding. De geschiedenis die gedoemd schijnt zich in de literatuur eeuwig en ononderbroken te halen: het leven dreigt te mislukken, dan weg met het leven...

De mij onbekende heer LEO OTT schreef ook een kunstenaarsroman,

minder zwaar op de hand, minder artistiekerig en minder diepzinnig. Maar honderdmaal knapper, losser, beter gemonteerd, en meer leesbaar
8309 dan het boek van Maurits De Vries. **Muzikale Confectie (II-III*)** is een zeer prettige behandeling van het probleem : de mogelijkheden en de toekomst van den muzikant in de nieuwe omstandigheden door klankfilm, radio en pick-up geschapen. Een probleem dat voor duizende menschen brandend-aktueel is en zich met den dag scherper stelt. Rino Waals, de jonge violist uit een bioskoop-strijkje, bouwt zich ondanks alles een stevige toekomst op door zijn studie, zijn ernst, zijn aanpakvermogen, zijn natuurlijke gaven. Rond hem groepeert zich een aantal typen uit de muzikantenwereld, allen verbluffend reëel geteekend, elk met zijn verschillende verhouding tot het leven en het probleem der muzikanten-toekomst. Intusschen gaat de tekniek-kultuur haar gang : de klankdiffuseurs, de radio en de talkies winnen elken dag meer en meer veld, en razen de menschen hun ooren vol met wat eens een extra was voor groote feesten en speciale gelegenheden. Maar ook de muzieknijverheid heeft ten slotte den muzikant — den muziekfabrikant — noodig, en Rino Waals die een beetje Engelsch bloed in zich draagt, slaagt erin eenige songs te schrijven, die door een Engelsche firma gelanceerd, de wereld veroveren, zij het ook maar voor eenige dagen. Van dit oogenblik af is Rino's toekomst gemaakt; hij aanvaardt een positie bij den klankfilm in Amerika na een huwelijk met een gescheiden meisje. De grondtoon is een absoluut indifferentisme tegenover de eischen van godsdienst en moraal, — niet principieel of vooropgezet, wel zoo terloops. Ge neemt wat ge krijgen kunt van het leven, en behoort daarom absoluut geen verloopen type zijn; dat gaat zelfs met veel fatsoen. Ik geloof dat dit hedonisme erger is dan uitgesproken immoraliteit. Men moet zich buitengewoon inspannen om zich tegen deze levensbeschouwing te verzetten. Het is het praktisch heidendom, aanvaard in leven van elken dag, zooals dit het geval is bij een aanzienlijk percentage menschen van dezen tijd, Het is bepaald jammer van dit boek dat die twee groote zeldzame verdiensten vereenigt : wezenlijk knap geschreven te zijn en volop in de moderne levensvoorwaarden geplant. Maar lichtgestoorde zielen moeten zich aan deze lektuur liefst niet wagen.

Evenmin als aan den zeer knappen en oorspronkelijken roman :
8310 **De laatste Ronde (III)** een « roman van liefde en andere noodlottigheden » van A. DEN DOOLAARD. Robert Day wordt op het allerlaatste zelfmoordnippertje gered door den multimillionnair Halling Aarhuus die hem voorstelt, vermits hij toch genoeg heeft van het leven, die zelfmoord over zes maanden nogeens te herhalen in de kleeren en met de papieren van den financier op zak, en in zulkdanige omstandigheden, dat ieder van de dood van Aarhuus overtuigd zou zijn. In afwachting beschikt Robert Day over een onbeperkt krediet. Nu begint voor den levensmoeden jongen man een nieuw leven met ongekende mogelijkheden in al de varianten van het genot. Er is niets dat hem vaster aan het leven kan binden, totdat ten slotte vlak voor de fatale vervaldag de

ware liefde hem geopenbaard wordt. En als hij terug in het kantoor van den financier staat om zijn woord terug te krijgen, bezwijkt hij onder het vooruitzicht van een verder leven dat zich voltrekken zou door de mogelijkheden van een gebroken belofte. En hij gaat... « De vleugels hingen hoog boven het kanaal. Diep beneden hem rimpelden de grijze golven. Aan weerszijden zweeg de grijze hemel. Hij leunde ruggelings tegen de deur, die hij tegen den winddruk in met kracht moest open duwen. Opeens werden zijn oogen wijd. Een rauw gouden licht beet de wolken open, en zonk het volgend oogenblik weer machteloos weg. Hij glimlachte droevig. Was het, omdat hij in zijn handen een klein portret hield, of omdat hij de ruimte instortte met een hart eeuwig onverzaad van zoo? » Het is een prachtig geschreven boek, hartstochtelijk en fel, vol diepte en donker en vol glanzend licht. Het is geschreven in een proza zoo sterk en synthetisch zooals onze jonge letteren er geen kennen. Het probleem van leven en dood en het eeuwig-menschelijk dualisme in gelijke hand naar genot en eeuwigheidsbewustzijn domineert scherp dit boek. Maar de jonge man wiens energiek gezicht op den omslag van dit boek staat moet de oplossing van dit levensprobleem elders zoeken dan op den weg van het genot en de zelfvernietiging. Ik geloof echter uitterharte dat het hem met dit boek diep en hartstochtelijke ernst geweest is. En daarom heb ik eerbied voor dit werk dat beslist op een zéér hoog plan staat.

Ten slotte zal mevrouw AUGUSTA DE WIT me niet ten kwade duiden
8311 dat het dameswerk hier in de laatste plaats behandeld werd. **De wijdere Wereld** (IV-V*) is een zeer lezenswaarde verzameling vertellingen over dieren of verhalen waarin het dier een hoofdrol speelt. Ik kan niet altijd getuigen dat het over gansch de lijn een meesterstuk is ; soms is het naast het sentimenteele af, en zoo'n speciaal genrewerk met gevoelstendenz mist gewoonlijk een groote lijn en een diepe bezieling. Doch ik heb de bundel met plezier doorgelezen, en ik ben overtuigd dat hij zijn ruime omvang waard is in de reeks gevoelige, zachte en nobele werken van deze begaafde schrijfster. ERNEST VANDER HALLEN.

INLICHTINGSPOST

8312 Naar aanleiding van een grootscheepsche reklame, door den boekhandel op touw gezet, voor de nieuwe (zestiende) druk van Felix Timmermans' « **Pallieter** » ontvangen we van verscheiden zijden verzoek om nadere inlichtingen over deze heruitgave welke, naar getuigenis der boekhandelaars, als een volledig gezuiverde en dus in ieders handen te brengen uitgave kan gelden.

We hebben de zaak onderzocht en deze 16^{e} druk vergeleken met een vorige (11^{e}) uitgave, en deelen hierbij onze bevinding mede:

Er werden inderdaad, vooral in de eerste hoofdstukken van het boek, enkele, de meest stootende passages geweerd, nl. deze welke

konden beschouwd worden als oneerbiedigheden tegenover uitingen van den godsdienst; ook een paar zinnen van de vele die bijna doorloopend dit boek maken tot een prikkel voor de verbeelding. *Met uitzondering van dit paar alinea's is deze nieuwe druk echter ongewijzigd gebleven, ook op de meest zinnelijke bladzijden,* en blijft dit boek, ondanks zijn litteraire kwaliteiten en zijn beteekenis in den ontwikkelingsgang der Nederlandsche letteren, voor den enkeling die er om een of andere reden niet moet kennis mee maken, en zeer zeker voor den gewonen boekerijlezer, *beslist voorbehouden,* ook in deze nieuwe editie. Dus II.

B. G.

WEEKBLADEN EN TIJDSCHRIFTEN

Documentatie- en Voorlichtingsdienst van de Katholieke Pers-Centrale, onder leiding van M. VAN HOECK pr.

ONDERZOEKEN **ENQUÊTES**

Red. : Ant. Dansaertstraat, 11-13, Brussel

POLICE-MAGAZINE

Réd. : Rue St Lazare, 30, Paris

DÉTECTIVE

Réd. : Rue Madame, 35, Paris

8313 Reeds heeft meer dan een dagblad protest aangeteekend tegen deze ziekelijke uitgaven. *Dit is lectuur van de meest-verderfelijke soort.* Tekst en reproducties werken samen om de ongezonde nieuwsgierigheid te prikkelen tot het uiterste toe. Oude en nieuwe passioneele drama's worden van a tot z opgehaald en uitgerafeld, met al de omstandigheden die het aangedrifte en morbiede, vaak satanische van deze misdaden en deze vergrijpen aan rechtvaardigheidszin en moreel besef omgeven. Wat afgehandeld werd met gesloten deuren, wordt hier geworpen in het publiek. Een dikwijls onbewimpelde sympathie omkleedt de bandieten van beider kunne; persoonlijke fout en schuldige wilszwakheid wordt goedgepraat door erfelijkheid; individueele, plichtige misvorming herleid tot een dwang van het noodlot, of een solidaire tekortkoming van de samenleving.

Wel vonden we artikels over de levenslafheid van boeven, in het aanschijn van den dood, doch sterker blijft de indruk van hun « levenverachtend » optreden bij misdaden.

Voorop wordt gezet, dat deze onthullingen een afschrik zullen doen ontstaan voor alle wandaad. Deze vooropstelling getuigt van een glad verkeerd psychologisch inzicht, van een primair tekort aan menschenkennis.

We teekenen, als katholiek en als mensch, scherp protest aan tegen deze uitgaven, die niets anders zijn dan de valsche belichting van den laagsten zelfkant onzer maatschappij en een populariseeren van « droeve helden ».

P. S. — We constateeren met tevredenheid dat verschillende

Gemeenten o. a. Antwerpen en Groot-Brussel ingrepen tegen deze Politiebladen en Detectivetijdschriften en den verkoop ervan verboden in de stadskiosken, ingevolge artikels 3 en 13 van het lastenboek. Op grond van die artikels kan het stadsbestuur aan de vergunninghebbers verbod opleggen « oneerbare of zedelooze » schriften ten toon te stellen. Indien de vergunninghebbers zich aan de verbodsbepaling niet houden, kunnen maatregelen getroffen worden.

We vernamen insgelijks dat, op verzoek van de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen, de Maatschappij der Bibliotheken in de Spoorwegstations aan haar personeel verboden heeft, voortaan in de bibliotheken der wachtzalen en hallen nog zoogenaamde politiebladen ten toon te stellen. Hetzelfde verbod geldt ook voor de door deze maatschappij aangestelde verkoopers.

VAN MENSCHEN EN BOEKEN

Provincie West-Vlaanderen. — Prijskamp voor Vlaamsche Vakboeken. — In den laatsten prijskamp zijn de twee volgende werken bekroond geworden : « De Vlasfabrikant in zijn Vlasleven », door Constant Vansteenkiste uit Yperen, en « Handboek van den Radiotelegrafist », door Cyr. Jacxsens en Alf. Broeckx, leeraars aan de Vrije Visschersschool, te Oostende.

Den 15 Februari was het 150 jaar geleden dat Gotthold Ephraim Lessing te Bruswijk stierf. Te Weenen, zijn geboortestad, is men bezig deze gebeurtenis te herdenken : er wordt een standbeeld van den dichter van « Nathan de Wijze » opgericht op de Judenplatz, welke na de onthulling Lessingplatz zal heeten. Het ontwerp is van den Weenschen beeldhouwer Siegfried Charoux.

Emil Ludwig, de bekende Duitsche schrijver en auteur van een groot aantal kultuur-biografische romans, werd op 25 Januari ll. 50 jaar. Hij is de meest gelezen Duitsche auteur: zij uitgaven bereiken tot hiertoe gezamenlijk ruim het twee miljoen,

Een groot aantal hoogleeraren uit Nederland hebben een protest gepubliceerd tegen de nieuwe geslachtsregeling, door den (Nederlandschen) Minister van onderwijs vastgelegd. Ze verklaarden dat deze schikking als onwetenschappelijk moest verworpen worden, en drongen aan op invoering van de spellingsvereenvoudiging vooral bij de verbuiging der naamwoorden. De meeste Vlaamsche hoogleeraars in het Nederlandsch sloten zich aan bij dit manifest, o. a. Prof. Vercoullie, Prof. Frank Baur, Prof. Scharpé, Prof. Boon, Prof. Van de Wijer, Prof. Grootaers, Prof. Sabbe, etc.

FJEDOR M. DOSTOJEVSKY

Een herdenking waaraan zeer weinigen aandacht gegeven hebben is het overlijden van Fjedor Dostojevsky, dat dit jaar een halve eeuw geleden plaats had. Hij werd geboren den 31 Oktober 1821 en stierf den 28 Januari 1881, na een leven van lijden, gevangenschap in Siberië, ballingschap in Europa, en miskenning in eigen land, op den vooravond van zijn wereldberoemdheid.

Te **Mainz, de geboortestad van Gutenberg,** heeft men besloten met de hulp van al de beschaafde landen een « tempel der naties » op te richten aan de boekdrukkunst en aan de nagedachtenis van Gutenberg. Men denkt dit nationaal museum in 1940 te kunnen inhuldigen.

Op de uitvoerige lijst van nieuwe litteraire tijdschriften welke we in ons vorig nummer meedeelden vergaten we te vermelden « Helikon » een maandschrift uitsluitend gewijd aan de poëzie. Het wordt uitgegeven door de firma Stols te Brussel.

Den 17 Februari overleed te Mechelen advokaat **Albert Nobels**, voorzitter van de Provinciale Commissie van Openbare Boekerijen en Vlaamsche Letterkunde van Antwerpen, en tevens Voorzitter van de onlangs gestichte Interprovinciale Commissie van Openbare Boekerijen en Vlaamsche Letterkunde. In deze hoedanigheid heeft hij de Boekerijbeweging een niet te schatten dienst bewezen. Zijn kollegas in de Commissie zijn het eens om van hem te getuigen dat hij een zeer ruime kijk had op de toestanden, en ononderbroken ijverde voor het toekennen van steeds grootere toelagen aan de Boekerijen. De opbloei der Openbare Bibliotheken in de provincie Antwerpen is grootendeels te

danken aan zijn aktie in den schoot der Bestendige Deputatie. (In 1930 besteedde de Provincie Antwerpen 450.000 fr. aan de Openbare Bibliotheken, tegen 260.000 in 1929). De overledene genoot de algemeene sympathie om zijn taktvol beleid en zijn vriendelijken omgang. R. I. P.

A. Walgrave-Hulde. De Davidsfondsafdeeling van Vollezeele — waar Z. E. H. Walgrave-zaliger pastoor was — zal aan haar betreurden vooorzitter een blijvende hulde brengen door het oprichten van een gedenkteeken op zijn graf. Een comité werd saamgesteld dat over kort een oproep zal doen aan het Vlaamsche volk. Op 15 Maart e. k. wordt te Vollezeele een vergadering gehouden, ingericht door het Walgrave-comité, waarop onze medewerker E. H. M. Van Hoeck zal spreken over « A. Walgrave, zijn Leven en zijn Werk ». De algemeene hulde-dag zal plaats grijpen in den Zomer. — « Boekengids » juicht dit initiatief hartelijk toe.

Den 15 Maart werd, zeventig jaar geleden, de dichter Prosper van Langendonck geboren: denzelfden dag, vijftig jaar geleden, de groote Lodewijk Dosfel. Den 16 Maart zal het drie en halve eeuw geleden zijn (1581) dat P. C. Hooft geboren werd te Amsterdam.

0. — Werken van Algemeenen Aard

8314 **Roemans, Rob., Dr.**

BIBLIOGRAPHIE VAN DE MODERNE VLAAMSCHE LITERATUUR 1893-1930. 1e Deel: De Vlaamsche Tijdschriften. Eerste Aflevering. — *Kortrijk, Steenlandt, 1930, (21 × 16) 104 blz.* *In 10 afleveringen : 200 fr.*

V* — Dr R. Roemans, die reeds verschillende verdienstelijke bibliographische bijdragen leverde, spant zich thans voor een uiterst nuttigen Benedictijnenarbeid: een algemeen bibliographisch repertorium van onze *hedendaagsche Vlaamsche* literatuur op het gebied van de zuivere letteren en van de literaire kritiek in zijn ruimsten zin. Het heele werk moet drie deelen beslaan: het *eerste* omvat de inhoudstafels op de Vlaamsche tijdschriften van 1893 af (*Van Nu en Straks*) tot 1930; het *tweede* de artikels van Vlaamsche schrijvers in Hollandsche tijdschriften en de studies over Vlaamsche schrijvers aldaar verschenen; het *derde* behelst de volledige bibliographie van het gebundeld werk van de Vlaamsche schrijvers, hun vertaalde werken, hun meewerking aan tijdschriften en de bestaande literatuur over hun werk. — Een grootsch plan dat een reuzenarbeid zal vergen. Een paar opmerkingen: waarom als vertrekpunt 1893? waarom niet liever aansluiten bij het bestaande werk van F. De Potter zelfs indien de opvatting van beide repertoria verschilt? — zou het veel meer inspanning vragen ook de bijdragen van onze schrijvers aan andere dan Nederlandsche tijdschriften op te speuren, en vooral de studies over onze literatuur in de buitenlandsche publicaties? — In deze eerste aflevering staat de volledige inhoud van acht tijdschriften: *Van nu en straks, Vlaanderen, Onze Vlagge, Alvoorder, Het Weekschrift voor Vlaanderen, Ontwaking I en II, Nieuw Leven.* Eerst de beschrijving van het tijdschrift (titel, stichters, uitgever, formaat, jaargangen, kunst- en illustratief gedeelte, opheldering van pseudoniemen en verkortingen), dan in alfabetische orde de schrijvers ingedeeld in vier rubrieken: poëzie, tooneel, kritische bijdragen. Ieder aangehaald nummer wordt zoo volledig mogelijk geciteerd, misschien wel wat overvolledig... om het voortzetten van de uitgave te verzekeren! Nu, ik heb betrouwen in den durf van bibliograaf en uitgever en ik hoop dat het Nederlandsch publiek dat vertrouwen niet zal beschamen. — Ware het voor zoo'n aflevering niet beter den inhoud *niet* op de binnenzijde van het kaft te plaatsen? — *Ten zeerste aanbevolen* aan alle groote bibliotheken en aan alle werkers op het gebied van onze moderne literatuur!

Dr A. BOON, PR.

1. — Wijsbegeerte en Zedenleer

8315 **Van Dael, Jac., Dr** **15**

GESCHIEDENIS DER EMPIRISCHE PSYCHOLOGIE. — *Zeist, Ploegsma, 1929, (21 × 16) 185 blz.* *geb. fl. 2,75*

IV* — Een betere inleiding tot de studie der empirische psychologie ken ik niet. De ontwikkelingsgang der verschillende scholen wordt hier kort en bondig en vloeiend geschetst; de inhoud der verschillende leeringen wordt objectief uiteengedaan. Zooals van zelf spreekt, krijgen de meest moderne richtingen hier het leeuwenaandeel. Aan de gestalt- en structuurpsychologie, evenals aan het personalisme van William Stern, besteedt schrijver bizondere zorg. Natuurlijk moet men in zoo'n beknopte geschiedenis geen uitdieping zoeken van bepaalde punten of systemen. Steun echter tot het bemachtigen van een omvangrijke materie vindt men er in overvloed. H. THIELEMANS, S. J.

8316 **Vogels, Is., S. J.** **15**
◆ ZIELKUNDE : 1e Deel. — *'s-Bosch, Malmberg, (Paedagogische Bibliotheek, nr 22) 1930, 4e druk (25 × 17) 116 blz.* *fl. 2,10*

IV* — Het zal wel overbodig zijn den vierden druk van P. Vogels' Zielkunde aan te bevelen. Voor hen, die geen regelmatigen cursus van wijsbegeerte volgen, is deze zielkunde een uitstekende inleiding. De taal is eenvoudig, de bepalingen bevattelijk, de redeneeringen klaar en duidelijk. Omtrent de resultaten der moderne empirische psychologie wordt niet veel ten beste gegeven. Dit is echter eerder een voor- dan een nadeel. Want zooals P. De Bruyn het in zijn zakelijk voorwoord zegt : « Voor men begint met het onderzoek naar de toevallige werkingen der ziel, is het noodzakelijk eerst het heele terrein der noodzakelijke ziele-uitingen in hun onderscheid en hun verband te overschouwen ». Kortom, een uitstekende, aan alle niet-specialisten ten zeerste aanbevolen uiteenzetting van de scholastieke zielkunde.

H. THIELEMANS, S. J.

2. — Godsdienst

8317 **Beskow, Nils** **269 : 93 : 25**
◆ GODS WEGEN. *Vert. uit h. Zweedsch dr Fr. Andreas Metz. Met portret van schrijver. — Voorhout, Foreholte, 1930, (25 × 16) 248 blz.*
fl. 2,40; geb. fl. 3,20

IV — Nils Beskow, de Zweedsche luthersche predikant, is tot onzen katholieken godsdienst met volle overtuiging overgekomen. Zijn eerste werk « Voor Gods Aanschijn », ook door den E. P. Mets, der Abdij van Bornhem, vertaald, heeft een reusachtigen bijval gehad. Dit tweede werk met kerkelijk Imprimatur behoeft dus geen aanbeveling meer, want het bevat ook beschouwingen, « geestelijke kleinodiën » van vóór de bekeering, even stemmend tot innige vroomheid Hier en daar heeft de vertaler een noodig of nuttig voetnootje geplaatst.

J. SALSMANS, S. I.

8318 **Bijnen, Lambert, pr.** **264**
◆ DE LITURGIE IN HAAR WEZEN EN BETEEKENIS. Handleiding voor Inrichtingen van voortgezet Onderwijs. — *'s Bosch, N. V. Malmberg, 1929, (19 × 13) 96 blz.* *fl. 0,90*

V — Vóór een halve eeuw bestonden er geen schoolboeken over liturgie, geen onderwijs in de liturgie op de scholen. Ik geloof dat ik het vrij algemeen bevestigen mag. En thans? Nu zou er, van werken en werkjes op dat gebied, een niet onbelangrijke bibliographie kunnen worden opgemaakt, ook voor onze taal. Aan deze handleiding zou ik geen onbeduidende plaats toekennen. Schrijver wil « de ziel der liturgie openbaren », en leeren « wat de liturgie nu eigenlijk is en beteekent », toelichten de verhouding van de liturgie met het geloof, de zedenleer, het sociale leven. Het komt er op aan, zoo meent hij, « godsdienstigwetende, godsdienstig-voelende, godsdienstig-handelende menschen » te kweeken. Hiervoor is een degelijk liturgisch onderwijs van groote beteekenis. Het « voortgezet onderwijs » wil hier beteekenen de scholen voor middelbaar en voorbereidend-hooger onderwijs. Ik voeg daar gaarne bij, dat zelfs zij die veel over liturgie gelezen hebben, met voldoening en niet zonder nut dit werkje nog zullen terhandnemen. Een beknopt inzicht in 't boek? Het Offer, de Sacramenten en de

Sacramentaliën, het liturgisch gebed, de liturgische zang, het liturgisch jaar, Maria en de heiligenvereering, liturgie en geloofsleer, kunst, symboliek, zedenleer en maatschappij. Meermaals worden met eer aangehaald Monseigneur Callewaert en Kanunnik Croegaert.

Dr C. CAEYMAEX, PR.

8319 ◆ **De Vooght, Paul, O. S. B.** **24 : 264**

EUCHARISTIE, LITURGIE EN GODSDIENSTIG LEVEN. — *Leuven, Abdij Keizersberg, 1930,* (*19* × *13) 150 blz.* *3 fr.*

V — Zijn het drie afzonderlijke verhandelingen, gebundeld onder éénen — doch drieledingen — titel of is het een betoog over het onderling verband tusschen eucharistie, liturgie en godsdienstig leven? Deze verhandelingen althans groeiden uit lezingen voor toehoorders van verschillenden aard: priesters en intellectueelen, strijders voor katholieke actie, eucharistische kruistochters. Zóó wordt verklaard een zekere ongelijkheid in de compositie. Toch ligt er eenheid in het geheel, en kan het boek volgenderwijze worden samengevat: Hoe het godsdienstig leven van den enkeling zich in gewone omstandigheden niet ten volle ontwikkelt dan in de ritueele godsdienstvormen van de Kerk. Hoe deze uiterlijkheden steeds warmte en leven moeten ontvangen van de persoonlijke godsvrucht. Hoe de menschelijke persoonlijkheid en de uiterlijkheden van de officieele instellingen samengroeien tot het vormen van zedelijk leven. Onder de behandeling van die stoffen, rijzen niet weinig vragen op: sommige worden beknopt, andere uitvoerig behandeld, met name het gebruik van de talen in de liturgie. Deze bladzijden worden dan ook vlot, andere weer niet zonder inspanning gelezen. Anders, een boek zooals wij er niet veel bezitten; het deed me denken aan het werk van Dom Festugière. Aan te bevelen. Wij kunnen immers wel een boek aanbevelen, zonder daarom iedere stelling, iedere vooruitzetting van den schrijver te beamen?

Dr C. CAEYMAEX, PR.

8320 ◆ **Vandeur, Eugène, O. S. B.** **264**

HET HEILIG MISOFFER. Verklaring der Gebeden en Ceremoniën. *Vert. en bewerkt naar de 8e Fransche uitgave. — Leuven, Abdij Keizersberg, 1930,* (*20* × *13) 320 blz.* *20 fr.*

V — Lang — bijna twintig jaar — moesten we wachten op een Nederlandsche vertaling en bewerking van Dom Vandeur's terecht geprezen en zeer verspreide *La sainte Messe.* Het wachten had toch één goeden kant: middelerwijl waren er acht uitgaven van 't Fransche boek verschenen en iedere uitgaaf was een stap nader tot het volmaakte. En de vertaler arbeidde dan ook naar de achtste. Niet iedere omwerking van godvruchtige of andere boeken is aan te bevelen. Deze wel. Een welverzorgde vertaling, en een keurig gedrukt boek. Het werk overbekend zijnde, hoef ik hier op den inhoud niet in te gaan. Alleen dit: deze verhandelingen zijn bedoeld als de authentieke uiteenzetting van het *mysterium fidei.* Op iedere bladzijde willen theologie, geschiedenis en symboliek, vooral deze ééne practische gedachte naar voren brengen: geen verhevener handeling dan de H. Mis; daarom aan geen enkele andere meer en beter deelgenomen. Maar dat staat veel schooner uitgedrukt in de *Secreta* van den IX^en^ Zondag na Pinksteren. En nu, het gewoon *cliché*: het boek mag niet ontbreken in onze bibliotheken — de onze en die van onze kringen —; het is een goudmijn voor onderrichtingen op den predikstoel en voor besprekingen in studiekringen; het

is een handleiding voor onze studeerende jeugd en voor alle ontwikkelden. Dat kan naar réclame ruiken, niettemin is het de waarheid. Vandeur's werk blijft van de beste en meest vertrouwbare verklaringen van ons hoogheilig Sacrificie. Dr C. CAEYMAEX, PR.

8321 ◆ **X [De Smet, J. J., M. Ap.]** **22**

JEZUS VAN NAZARETH. De vier Evangeliën in een enkel verwerkt. *Geïll. met buitentekstplaten. — Brussel, Centraal Bureau v/h Kath. Onderwijs, 1926, (20 × 14) 31 + 382 blz.* *14 fr.*

V — Ik vind het oprecht spijtig dat dit werk, in 1926 verschenen, nu nog voor velen onbekend bleef. 't Is nochtans een welgeslaagde poging om de rijkdom onzer evangeliën onder het volk te verspreiden. In een vrij lange inleiding wordt de gewone lezer vertrouwd met hetgeen hij noodig heeft om de evangelieteksten met smaak en vrucht te lezen. De teksten zijn gelukkig niet verminkt, maar wel zoo geschikt en ineengevoegd dat ze — voor zoover dit mogelijk is — één doorloopend evangelie uitmaken Onderaan wordt de noodige commentaar gegeven: substantieel, gesteund op wetenschappelijke opzoekingen en toch eenvoudig genoeg om door eenelk begrepen te worden. De talrijke platen zullen zeker in den smaak vallen van het volk. L. VAN HULLE, PR.

3. — Sociale Wetenschappen Opvoeding — Vrouwenbeweging

8322 **Bartling, D., Drs Philos** **37 : 01 : 15**

IS VOLKSONTWIKKELING MOGELIJK DOOR MIDDEL VAN LECTUUR VAN BOEKEN? *— Assen, Van Gorcum, 1930, (23 × 14) 25 blz.* *fl. 0,75*

IV* — Gegroeid uit een voordracht voor een Paedagogisch Congres, is deze verhandeling van diep-ernstigen aard. 't Is geen louter koutje dat vlindert omheen de vraag. Deze doctores, in de verleiding van haar wijsgeerige scholing en aanleg, stelt het problema op wetenschappelijk terrein, en dàn is 't voor haar spelemeien het begrip « ontwikkeling » en « boek » vast te leggen in kennistheoretischen, biologischen, phaenomenologischen, esthetischen en psychischen zin. Een lading die men niet verwacht. Om haar te volgen in haar vlucht, hoeft ge mee te loopen even met Hegel, Einstein en zoo meer. Haar toepassing nu op het « boek » is wat karig en al te beknopt. Haar eindantwoord op de vraag luidt bevestigend. A. VAN DEN DRIES, PR.

8323 ◆ **Dusautoir, J., pr.** **379**

HET BOEK DER MATIGHEID. *Geïll. — Brugge, Sobrietas (Moerstraat, 58), 1930, (21 × 14) 190 blz.* *8 fr.*

V — Dit boek is een zeer sterk gedocumenteerde en zoo volledig mogelijke handleiding, waarin althans alle vraagstukken welke omtrent alcoholisme (1e dl) en matigheidsbeweging (2e dl) anderzijds kunnen worden gesteld, worden aangegeven en op een bondige wijze opgelost. Zoo'n boek was er noodig! Allen die de matigheidsbeweging zijn toegedaan zullen dit boek willen bezitten. Moge het echter bij de massa ook ruim worden verspreid om de duizend-en-een vooroordeelen weg te helpen die tegen de matigheidsbeweging, een zoo dringend sociaal werk, bestaan. — Een boek dat hiertoe beter geschikt is, zal er in het Nederlandsch wel niet te vinden zijn. We kunnen den schrijver er van harte om gelukwenschen. C. BRUGHMANS.

8324 **Esra, J.** **83.8 : 39**
◆ BWANA, HELP MIJ. Koloniale Folklore. — *Leuven, Vlaamsche Drukkerij, 1930, (18 × 14) 135 blz.* *15 fr.*

V — Hier wordt verstoppertje gespeeld, dat men er duizelig van wordt. De schrijver verstopt zich achter een deknaam en zijn gedachten achter een vreemden titel en een vreemde taal. Zijn koloniale folklore is bijna balast in vergelijking met wat hij rondvoert aan negerpsychologie in betrekking met staat en missie. Heel het boek is feitelik een aanklacht tegen « bulamatari » vóór de openbare opinie. Maar voorzichtigheid heeft ook hier duisterheid gebaard. Trouwens, de vorm der schetsen zelf en de ongewone, oneigen taalwendingen helpen daaraan mee. En met dat al, toch een pittig boek, een gedurfde daad.
E. BOELAERT, M. S. C.

4. — Taalkunde

8325 **Boudens, Aug. A.** **41 : 37**
◆ ONZE MOEDERTAAL. Taalboek voor de R. K. Mulo-School: 1e Deel. — *Groningen, Wolters, 1930, (19 × 13) 177 blz.* *fl. 1,50; geb. fl. 1,75*

V — Heer Boudens is er in geslaagd de kloof te dempen tusschen spraakkunst en woordenschat eenerzijds; tusschen letterkundige ontleding (in zekeren zin) en stijlonderwijs anderzijds. « Onze Moedertaal » brengt alles netjes bij mekaar, en 't wordt hoegenaamd geen warboel; 't moedertaalonderwijs zal er slechts in groote mate bij winnen. De droge taallessen behooren nu — Gode zij dank — tot den voltooid verleden tijd. Met groote belangstelling zien we de volgende deeltjes tegemoet. 'n Kleine opmerking toch. Al zijn de oefening-leesstukken flink gekozen, toch vind ik het vrijwel gewaagd, reeds in 'n eerste deeltje Zuid-Afrikaansche poëzie, en Betuwsche verzen van Pater Van Meurs in te lasschen. 't Leidt zoo rap tot orthographische misverstanden. Of schrijven de Hollandsche jongens geen taalfouten? PAUL HARDY.

8326 **Flothuis, M. H.** **41 : 43**
EINFACHE KURZGEFASTE DEUTSCHE SYNTAX. — *Groningen, Noordhoff, 1930, (23 × 15) 156 blz.* *fl. 2,75; geb. fl. 3,25*

V* — 'n Ernstig, degelijk werk, dat getuigt van 'n door en door grondige vakkennis. Het feit dat de schrijver de syntaxis als dusdanig, zelfstandig behandelt bewijst voldoende voor het belangrijk opzet van dit studieboek. Hier en daar weet Flothuis ook de conventioneele terminologie ten goede te wijzigen. Hoofdstudenten en leeraars in het Duitsch, die 'n uitgebreide spraakkunst, laat ons zeggen : Spruyt of Leopold grondig hebben doorgemaakt, vinden hier 'n rijk gedocumenteerde bron om hun kennis te vervolledigen. PAUL HARDY.

8327 **Fransen, J. B. & Premsela, M. J,** **44 : 88**
PROSATEURS MODERNES, Anthologie des Prosateurs Français du XXe Siècle. *Geïll. met portretten.* — *Den Haag, Wolters, 1929, (20 × 17) 261 blz.* *fl. 2,90; geb. fl. 3,25*

IV-N — 'n Lijvig, mooi uitgegeven boek met fragmenten uit het œuvre van 23 Fransche prozaïsten der loopende eeuw, benevens interessante foto's. Eerst en vooral : ongeschikt voor schoolgebruik. Tweedens : de waardebepaling van 'n auteur is toch niet enkel op te maken uit wat minderwaardige « Recueils » of « Souvenirs d'Enfance ». Waarom dan

geen interessanter uittreksel van eenige der gebloemleesden? En ten derde : deze « Anthologie » is verre van volledig. Wanneer men dan toch « les » prosateurs du XXe siècle, wil bundelen, is er geen enkele reden, me dunkt, om den lezer tevergeefs te laten zoeken achter Mauriac, Psichari, Delteil, De Montherlandt, Ramuz e. a. m. die toch heel wat meer beteekenen dan b. v. 'n Gilbert Robin (sic). We verhopen dat in 'n eventueele heruitgave dit euvel wel zal verholpen worden. PAUL HARDY

8328 **Koolhoven, H.; De Maar, H. G., Dr; Rodenboog, H.** **42 : 41**
DE BRITANNIA M. U. L. O.-Serie: 1e 2e & 3e deel. *Geïll. — Utrecht, Kemink en Zoon, 3 dln (19 × 13) 148, 200, 166 blz. fl. 0,90; 1,40; 1,40*
V — Deze drie deeltjes zijn ten uiterste geschikt om in 't middelbaar onderwijs te worden doorgewerkt. De stellers geven geen doffe systematische opeenvolging van levenlooze stof. De belangstelling der ll. wordt methodisch gaande gemaakt, naargelang den graad hunner ontwikkeling. De oefeningen zijn aldus gekozen dat de gelukkigen die deze boekjes in handen krijgen, tevens ingeleid worden in Engelands' historie en nationaal leven. Elke leerling(e) die de Britannia M. U. L. O.-serie met 'n beetje studiegeest heeft doorgemaakt, die kan Engelsch praten; daar ben ik van overtuigd. PAUL HARDY.

6. — Toegepaste Wetenschappen

8329 **Alders, J. C.** **62**
ONDERZOEK VAN KETELS, STOOMMACHINES EN MOTOREN. *Geïll. — Purmerend, Muusses, 1929, (24 × 15) 136 blz. fl. 2,75*
V — Het werk van Alders is bestemd voor fabriekbestuurders en machinisten, en heeft voor doel den kostprijs te bepalen van hun krachtwerktuigen. Het werk kan ook nuttig gebruikt worden door ontwikkelde werkmeesters, en allen die eenige kennis hebben van ketels, stoommachines en motoren. De verschillende toestellen die men gebruikt bij de metingen op de machines worden alle zorgvuldig beschreven. Talrijke voorbeelden van metingen vergemakkelijken de studie. Allen die met een minimum kostprijs een maximum rendement willen bekomen moeten dit boek zorgvuldig instudeeren, zoo zal het hun mogelijk worden hun krachtwerktuigen te meten en de resultaten te vergelijken met andere metingen. Het hoofdstuk over rookgasonderzoek is zeer bijzonder aanbevolen aan stokers. Dit werk is heel bijzonder op zijn plaats in de Openbare Boekerijen. Ir G. VAN ERMEN.

8330 **Bouman, L. F.** **629**
HET WONDERBOEK DER LUCHTVAART. *Geïll. met meer dan 200 afbeeld. — Utrecht, De Haan, (25 × 18) 119 blz. fl. 4,25*
VM — In dit boek vindt men geen wetenschappelijke beschouwingen, noch diepgaande technische beschrijvingen; daarentegen is de schrijver er volledig in geslaagd aan belangstellenden in de luchtvaart een zuiver beeld te geven van de beteekenis van het luchtvaartuig in de tegenwoordige maatschappij. Na eene korte theoretische uiteenzetting over het vliegen, de vliegtuigen en het besturen daarvan, ontvangt de lezer zijn eerste vliegles. Met het vliegbewijs A op zak, bestudeert hij dan verder wat er op gebied van verkeersvliegtuigen voor gebruik te land en te water, op de wereld wordt geproduceerd. Een bezoek aan een belangrijke luchthaven, met zijn verschillende diensten : telegraaf,

weerkundige-post enz. versterkt in hem nog het vertrouwen in het luchtverkeer. Niet alleen beschrijft de Heer Bouman het bestaande of gebeurde, maar opent vergezichten, wijst den lezer op mogelijke verbeteringen : hoogtemeter, onafhankelijk van den dampkringdruk; ruwe olie motoren; zeevaardigheid van vliegbooten enz. — Verder is het boek van Bouman voor iedereen een aangename lectuur, het is geschreven in een frissche taal, zeer bevattelijken en keurigen tekst, en geillustreerd met keurige afbeeldingen en prima fotos. De uitgever zorgde voor een passend kleedje en een typisch frontblad. Aan beiden mijn welgemeende gelukwenschen voor hun mooie werk.

I[r] G. VAN ERMEN.

8331 **Smits, A. P.** **63 : 71**

ROTSPLANTEN, en haar Toepassing in onze Tuinen. *Geïll. met 54 afbeeldingen. — Rotterdam, Brusse, (Reeks voor Liefhebberijen) 1930, (22 X 17) 59 blz.* *fl. 1,50*

V — Wie een rotstuin aanleggen wil of althans een gedeelte van zijn tuin in dien zin wil herinrichten, vindt in dit boekje al wat hij maar wenschen kan aan praktische aanwijzingen. En waar een rotstuin, — en het aanwenden van rotsplanten in een gewonen tuin evenzeer — nu zoo'n tal van voordeelen biedt, zuiver esthetisch gesproken, daar zal wel elkeen die iets voor tuinieren over heeft, ook met gretigheid naar dit deeltje, het vijfde van de « Reeks voor Liefhebberijen » uitzien. — Een even zoo « schattige » uitgave als de vier vorige. B.

7. — Schoone Kunsten

8332 **Broekhuyzen, N.** **79**

HET KORFBALSPEL. Zijn Ontwikkeling en Beteekenis en hoe het gespeeld wordt. — *A'dam, Kosmos (Weten & Kunnen, N[r] 146) (20 X 13) 48 blz.* *fl. 0.75*

V — De praktijk is de beste leermeesteres. Ook korfbalspel is nu eenmaal niet uit 'n boekje te leeren. Dit boekje verhaalt ons dan : de oorsprong, de ontwikkeling, de verbreiding en de waarde van het spel van mand en bal; daarna de spelregels. Met 'n historiek over de Nederlandsche Korfbalbond wordt dit nummertje besloten. P. D.

8333 **De Schaap, Ph.** **79**

PRACTISCHE DAMLESSEN, voor Beginners en Meergevormden. *Geïll. met 37 diagrammen. — A'dam, Kosmos (Weten en Kunnen, nr 161), 1930, (20 X 13)63 blz.* *fl. 0,75*

V — Hier krijgen we een tamelijk uitgebreide handleiding voor het damspel, die stellig alle gewone « huisdammers » ten zeerste voldoen zal. De meest verscheiden wijzen van spelen staan er in aangegeven, naast een grondige uiteenzetting van de spelregels. Wie van de damsport iets meer wil kennen, schaffe zich onverwijld dit flinke boekje aan! BR.

8334 **English, M.** **73 : 27 : 9**
◆
MIDDELEEUWSCHE MARIABEELDEN TE BRUGGE. *Geïll. met 13 platen. — Peer, Kunst Adelt, (22 X 14) 36 blz.* *5 fr.*

V — Het inleidend woord legt uit hoe het vrijstaande Lieve Vrouwbeeld ontwikkelde, in de 11[e] eeuw, uit het metalen beeld-reliquarium; het

kwam tot opbloei in de 13e, 14e eeuw; de geniale kunst dezer tijden heeft dan harmonisch in het Mariabeeld samengebracht wat andere tijden slechts fragmentarisch hebben uitgesproken: de majesteit der voorgaande eeuwen, en het lieftallige der volgende. M. English bespreekt dan 13 Mariabeelden berustende te Brugge; en dat met de vaardigheid en zekerheid en fijne ontleding van een kunstigen kenner, wijst ook op het verkeerde van herstelling. Men oppert bij 't lezen den wensch «Kunst Adelt» nog meer documentaire studies van dit gehalte te zien uitgeven, en op papier van betere kwaliteit. J. HALLEZ, PR.

8335 **Timmermans** **07 : 74**
◆ FRANCISCUS-KALENDER, voor het Jaar 1931. *Met 12 kleurplaten.* — (*33×19*) *40 fr.*

V — Timmermans is dit jaar afgeweken van zijn traditie, en heeft voor 1931 zijn Pallieterkalender veranderd in een Franciscuskalender. Ieder schijnt thans te willen gelooven dat die twee figuren tamelijk dicht bij elkaar staan. Persoonlijk ben ik van een ander gevoelen. Wel heeft de stemming en vooral het uitzicht van den kalender hiermee geen diepe wijziging ondergaan. Elke maand geeft een populaire scène uit de Fioretti. 't Is alles blekkerend en schel gekleurd, would-be naief gekleurd en devotelijk. Maar voor wie nu eenmaal van die dingen houdt kan ik aannemen dat deze kalender een kostelijk bezit is. B. G.

8. — Letterkunde

81. GEDICHTEN

8336 **Helderenberg, Gery** **81 : 24**
◆ LIEDEREN VAN DE H. HILDEGARD 1098-1179 in 't Nederlandsch overgedicht. — *Kortrijk, Steenlandt, 1930, (26 × 20) 48 blz.* *30 fr.*

V — «O! hoe wonderbaar aan de ziel is de aanwezigheid Gods». De aanhef van dit glanzende lied is van deze lyriek, een hoogtepunt der middeleeuwsche kunst en der poezie van alle tijden, de diepste omschrijving. Een bekennen van Gods vreugde, een kennen der dingen in den geest van den voor-erfzondelijken mensch, een trachten aan al wat gedeelte en verdeeling is te ontstijgen, een hunkeren naar de Volheid, een maagdelijk uitzien naar de bruiloft met het Lam, vormen scheppende ondergrond waaruit wellen en waarop gevoerd worden heerlijke liederen van God, de Moeder Maagd, de engelen en de heiligen. Het is poëzie in de volste beteekenis want een zingen omdat de diepste gronden der ziel te trillen aanvingen van eigen rijk leven, mystieke poezie want door aanraking en eening met de zuivere oorspronkelijkheid. Sterkste samentrekken van alle krachten der ziel in zich zelf, rusteloos uitgaan uit zichzelf naar de kracht waardoor ze werd aangeklampt. Soms stijgt het beeld tot een algeheele omstrengeling van het doorleefde, zoodat beeld en uitgebeeld leven in één worp zich slingeren naar de zuiverste lyrische hoogte. Soms groeien de beelden, de van scheppingseenvoud druipende, vol verscheidenheid uit de voortvloeiende liederen op en ontvangen door hun wortelen, hun geprangd zijn in het gedicht, hun stuwend aandeel aan het geheel : leven en harmonie. Gery Helderenberg ervaren ambachtsman, voegde, met woorden als siergesteenten, tot Nederlandsche liederen deze jonkvrouwelijke gave der Duitsche mystiek. Te goeder ure komt zijn werk kultuur-historisch een leemte aanvullen en aan den mensch van dezen

tijd, die over eeuwen miskenning heen, weer bruggen slaat naar de groote God-schouwers, deze tochten in hoogland verwoorden der Abdis van den Rupertsberg. Zeer mooie uitgave. RENÉ DE GREEF.

8337 **Weyts, Staf** **81**
◆ GEDICHTEN. — *St Amands a/Schelde, 1930, (21 × 15) 49 blz.* *10 fr.*

V — Voor een eersten verzenbundel van een 20-jarig dichter kan men a priori de schouders ophalen, of men kan a priori zeggen dat de jongen zijn best gedaan heeft. 't Eerste is onrechtvaardig, het tweede is weinig aanmoedigend, al wordt het ook goed bedoeld. Ik wil noch 't een noch 't ander doen. Ik heb getracht, als ik deze Gedichten las, ze niet te lezen door den bril van mijn genegenheid voor Staf Weyts, maar er in te vinden wat er in te vinden is. « Er zijn in uw versjes onbeholpenheden », zegt J. Hammenecker in zijn inleiding. Om er een bewijs van te vinden, leze men « Het Kindeke » dat nog al erg onbeholpen klinkt. Maar er zijn ook in dezen bundel heel mooie verzen, die getuigen van een groot hart, en dat is toch een eerste vereischte om ware poëzie te hebben. 'k Meen te mogen zeggen dat er een belofte ligt in dezen jongen dichter, die, te midden de verwarring van vele jongeren, het aandurft nog roerende liedekens te zingen van weemoed en goedheid en liefde, liedekens, die iedereen mee kan zingen, omdat iedereen goedheid en liefde kan begrijpen. Staf, jongen, zing stil voort, en goed heil, uw jonge muze. F. VERMUYTEN, PR.

8338 **X.** **81 : 37**
50 GEDICHTEN. Bijeengebracht door R. Coulon. — *Lier, Drukkerij W. Vermeylen, 1930, (17 × 12) 80 blz.* *8 fr.*
V — Weer een bloemlezing! Als « declamatorium »-bundeltje kan het zeer goed van pas komen. 't Brengt hier en daar een paar mooie, weinig gekende gedichten. Zuid-Afrika krijgt flink zijn aandeel. « Boerke Naas » en Helène Swarth's « Lampje in de Visschershut » tamboeren nog immer mee! 't Bundeltje is schattig uitgegeven. PAUL HARDY.

82. TOONEELLITERATUUR.

8339 **De Ghelderode, M. en Barleig, J.** **82**
◆ HET MEISJE MET DE HOUTEN HANDEN. Sprookje in 3 bedrijven. *Vert. uit h. Fransch dr Joris Dewaele. — Wenduyne, P. Putman, (20 × 14) 50 blz.* *13 fr.*
V — 'n Symbolisch sprookje. In onmenschelijke boosheid vergroeid negeert de koning alles, ontziet niemand, ook niet z'n vrouw die sterft als hem 'n dochterken met houten handen wordt geboren. Een lieve fee bewaart het misboren meisje in 't leven. 't Kind groeit groot... d'r is dan de koningszoon die de hertogelijke dochter kennen leert en h'r mooie beeld meedraagt in z'n hart. Straks vlucht het meisje de bloedige kracht van h'r vader en doolt door de wereld met h'r houten handen, God en de menschen liefdelijk dienend zoo ze kan, tot ze in 'n opperste offerdaad h'r handen van hout gooit in 'n doovend vuur dat 'n kindje tot nieuw leven moet opwarmen... In lompen van liefde maar met mooivleezige hand vindt haar de koningszoon bereid voor de koninklijke verloving. H'r vader de hertog werd geslagen en gaat boetvaardig den weg op naar 't Heilig land. De prijs van 't christelijk offer op origineele wijze voorgesteld, en die voorstelling werd tooneelmatig knap uitgevoerd. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

8340 **Eeckels, Constant** 82
◆ DE PEREQUATIE. Bekroond Blijspel in een Bedrijf. — *Kortrijk, Vermaut, 1930, (19 × 14) 58 blz.* *15 fr.*

IV — Vlot neergepend De tragi-comiek van een burgerlijk milieu, hoe een ambtenaarswedde geperequeerd en opgedaan wordt. Wel goede typeering, vooral van vader Dupont. Kan succes halen. FR. HAEPERS.

8341 **Steylaers, P.** 82
◆ DE DOOD WANDELT. Middeleeuwsch Zinnespel in 3 Bedrijven. *Geïll. met omslagteekening. — Thielt, E. H. Steylaers, St. Jozefscollege. 1930, (14×11) 72 blz.* *15 fr.*

V — De christen die eigenwijs, zelfgenoegzaam, ja hoogmoedig is (Edele Conste) zal verstrikken in Satans netten (trouwe Verarthede) en hij zal moeilijker den hemel winnen dan wie zich zwak en klein weet en bescheiden is (Cleen), moeilijker zelfs dan wie uiteraard aan het stoffelijke was gehecht (Quaeden Duyt). Dit bewijst in woord en beeld De Dood Wandelt, een naar den geest modern getint Middeleeuwsch Sinnespel, Vast geen banaal maakwerk: Bedrijf I is zelfs zuivere kunst: artistieke eenvoud, glasheldere symboliek, typische aanschouwelijkheid puntige en profijtige zegging. In II en III verarmt, verengt en vervlakt het innerlijk gebeuren. Het spel verliest van zijn warmte; de credibiliteit komt in 't gedrang. Wij gaan nog enkel toekijken en luisteren zonder intens mee te leven. Spijtig! Gelukkig, schrijver weet het spel toch op middelmatige hoogte te houden. Het blijft genietbaar tot op het einde.
Dr C. GODELAINE.

8342 **Van Vlaenderen, Michel** 82
◆ MARIA VAN BETHANIE. Evangeliespel in vijf Deelen. — *Kortrijk, Vermaut, 1930, (19 × 14) 115 blz,* *18 fr.*

V — In het kader van Jesus' laatste zendelingsjaren, de geestelijke opgang van Maria van Bethanië, eerste bruid Christi en eerste gestigmatiseerde. Dit spel verwerkt een betrekkelijk beperkt feitenmateriaal, maar is *één* veraanschouwelijking van intense, levenskrachtige, innerlijke bewogenheid, geboren uit de branding van diepgrondige en verheven gedachten en gevoelens. Keuze van onderwerp, zeer verdienstelijk: onder de Maria's trad zelden die van Bethanië als hoofdheldin van een kunstwerk naar voren. Et pour cause. Enkel dieppeilende, rijk begaafde kunstenaars vermogen uit het leven dezer mystieke vrouw de noodige stof op te delven om een langademig werk te vullen. Dat Van Vlaenderen het aandurfde en het tot een schitterend einde bracht, levert het klinkend bewijs van zijn buitengewonen aanleg als tooneelist en letterkundige. Op stuk van tooneel, moet vooral dit onderlijnd: de tooneelkundige begreep dat de herscheppende acteur de bemiddelaar is tusschen hem en 't publiek, dat hij hem bijgevolg omtrent gebeuren en personages inlichtingen, bijzonderheden moet verschaffen die het publiek niet hoeven « gezegd » maar het al « spelende » moet worden meegedeeld. Die gegevens verwerkt Van Vlaanderen dan ook niet in den dialoog, maar boekt ze tusschen woord en wederwoord. Ook hierop dient gewezen : Daar de fabel grondig uitgediept wordt, eischt het woord per se een ruim aandeel op. En toch is het stuk haast *één* spel, maar spel in den zin van statische of bewogen veraanschouwelijking. Welke de drijfveeren van het spel zijn, komt er minder op aan. Ware veraanschouwelijking is niet te bewerken zonder van bloedwarm leven trillende personages. En de personages danken dit intens leven aan de

bezetenheid van den auteur — en hier vieren we den tooneelist en den letterkundige — en aan zijn scheppend vermogen, in casu aan zijn uitbeeldingskracht en zeggingskracht. « Maria van Bethanië » mag gerust naast het hedendaagsch internationaal groot tooneelwerk worden gelegd; het zal er flink figuur slaan. Het stelt echter eischen waaraan haast niet te voldoen is. Het moet een eersterang actrice zijn die de mystieke Maria v. Bethanië vermag in te leven; en welke acteur zal de veel sprekende Jesus vertolken? Dr C. GODELAINE.

83. NOVELLEN, ROMANS, LEGENDEN, SCHETSEN, SPROOKJES, VERHALEN

III. — VOORBEHOUDEN LECTUUR

Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten, ook ontspanningshalve, zonder nadeel door gevormde lezers kunnen gelezen worden.

8343 **Ajam, Tom** **83.0**

DE VROUWELIJKE SPION. — *Utrecht, Bruna (17 × 11) 323 blz. gec. fl. 1,25*

III — Harvey is 'n fameuze spion. 'k Heb niet geteld, hoe dikwijls hij op het punt staat in handen te vallen van von Spree en hoe dikwijls hij als door 'n wonder aan den dood ontsnapt. Maar dat de vrouwelijke tegen-spion, die op hem afgestuurd wordt, plots op hem verliefd raakt, hem redt en ettelijke malen met hem in doodsgevaar verkeert, is nog het ergste niet van dit romannetje. Er staan zinspelingen in, die veel te vrij zijn. E. BOELAERT, M. S. C.

8344 **Courths-Mahler, H.** **83**

MET VUUR GESPEELD. *Vert. uit h. Duitsch dr A. E. C. Vuerhard-Berkhout. — Zeist, Swartenburg, 1930 (20 × 12) 251 blz. fl. 1,50; geb. fl. 2,25*

III — Consul Albert is zwaarmoedig: om een oude duel-incident. In zijn ongelukkig huwelijk — een zeer modaine vrouw en totale liefdeloosheid — voelt hij de straf om vroegere liaison uit zijn jeugdjaren. En daar komt nu het gevaarlijk minnespel: de flirt van zijn vrouw Vera met Heinz Alshoff, die al te ver dreigt te gaan. Heinz breekt bijtijds af. Maar Vera springt te water. Heinz redt ze. Dat... bad brengt het brandende hart van Vera tot bekoeling. Ze zien in dat ze met vuur hebben gespeeld. Maar daar komt nu dit andere: het huwelijk van twee minnenden, van Helma de gezelschapsjuffer en Felix, Heinz'broer: een contrasteerend nootje. — Goed bedoelde roman, die deze les hamert over de wereld: « Ik zal mij nooit meer vergrijpen aan het huwelijk van een ander ». Geen boek voor de jeugd.

A. VAN DEN DRIES, PR.

8345 **Den Doolaard, A.** **83.1**

DE LAATSTE RONDE. — *A'dam, Strengholt, (21 × 16) 208 blz. fl. 2,90; geb. fl. 3,90*

III* — Zie bespreking in de Romankroniek, nr 8309.

8346 **de Vries, Maurits** **83.7**

HET WEB. 'n Schildersleven. — *R'dam, Brusse, 1929, (21 × 14) 149 blz. fl. 2,50*

III-IV* — Zie bespreking in de Romankroniek nr 8308.

8347 **Ott, Leo** **83.1 : 7**

MUZIKALE CONFECTIE. — *A'dam, Andries Blitz. 1930, (21 × 16) 244 blz. fl. 2,90; fl. 3,90*

II-III* — Zie bespreking in de Romankroniek, nr 8310.

8348 **Van Wessem, Constant**
TWINTIG NOORD- EN ZUID-NEDERLANDSCHE VERHALEN. *Geïll. met portretten. — Utrecht, Bijleveld, 1930, (21 × 18) 316 blz.* *fl. 2,90; geb. fl. 3,90*
III — Als een pendant van gelijksoortige uitgaven van Russische en Duitsche verhalers heeft de bloemlezer hier 20 Nederlandsche schrijvers een beurt gegund; deze bundel moet ook bewijzen hoe onze verhaalkunst er in de laatste jaren op vooruitgegaan is en hoe ze stilaan gedifferentieerd is van de vertelkunst van vroeger : in de vertelling werd de gebeurtenis op het tweede plan gebracht, in het verhaal wordt ze actief (?). — Als vertegenwoordigers van de Ndl. verhaalkunst treden in alfabetische orde voor : A. Coolen, A. den Doolaard, J. Engelman, R. van Genderen Stort, Roel Houwink, Aart van der Leeuw, H. Marsman, Mau Marssen (deknaam van een West-Vlaamsch auteur), E. du Perron, M. Roelants, J. G. van Schaik-Willing, J. Slauerhoff, J. Van Vorden, Theun de Vries, V. van Vriesland, Beb Vuyk, G. Walschap, C. van Wessem, G. Wijdeveld en E. Zernike. Indien sommige jongeren er niet vertegenwoord zijn is het de schuld niet van den verzamelaar. Maar toch, arm Vlaanderen! — Veel fragmentarisch werk. Ook veel dat zedelijk niet door den beugel kan : meer en meer valt het op dat de jongeren bij voorkeur gaan naar zeer kiesche problemen van sexualiteit, vooral bij jonge lui. — *Gevormde lezers* vinden in dergelijke bloemlezingen gelegenheid om kennis te maken met werk dat anders moeilijk onder hun bereik valt. Dr A. BOON, PR.

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

circa 18 à 20 jaar en ouder
(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

8349 **Ayres, Ruby M.** **83.0**
DE TWEEDE HUWELIJKSREIS. *Vert. uit h. Engelsch dr A. Vuerhard-Berkhout. — Utrecht, Bruna & Zn, 1930, (18 × 11) 324 blz.* *geb. fl. 1,25*
IV — James Chalormer huwt Christine Wyatt, niet uit liefde, maar uit spijt omdat een actrice hem afgewezen heeft. Den avond van haar huwelijk wordt Christine er over ingelicht en keert zich af van haar man. De scheiding duurt weken, spijts alle pogingen van James. Doch als zij gevaar loopt in de netten van een ander te worden gevangen, vlucht zij terug in de armen van haar man en beginnen ze hun tweede huwelijksreis. — Mooie uitgave, vlot dialoog, kiesche toon zelfs bij de onverkwikkelijkste verwikkelingen. J. LAUWERYS, PR.

8350 **Birkner, Friede** **83.0**
RAFFKE'S NIEUWE CHAUFFEUR. *Vert. uit h. Duitsch dr A. Vuerhard-Berkhout. — Zeist, Swartsenburg, (20 × 13) 247 blz.* *fl. 1,60; geb. fl. 2,25*
IV — De Raffke's zijn nieuwe rijken! Ze hebben een aristocratischen chauffeur en een deftige gezelschapsjuffer. Juffrouw Raffke aanbidt den eersten, verafschuwt de tweede. Het lot is den chauffeur genadig en hij huwt de gezelschapsjuffer. De hekeling der parvenu's is het beste wat we in dit verhaal vinden, al is ze dan ook zoo heel scherp niet; de typeering kon sterker. De intrigue is die van een Amerikaansche film : oppervlakkig. Meer dan ontspanning moeten we in het verhaal niet zoeken. FRANS HAEPERS

8351 ◆ **Coolen, Antoon** **83.8**
LENTEBLOESEM. — *Tilburg, Nederlandsche Boekhuis, (18×14) 214 blz. 29 fr.*

IV — De bijdrage in ons vorig nummer verschenen geeft ons de gelegenheid deze bespreking te publiceeren over het reeds vroeger verschenen werk « Lentebloesem ». Zooals onze medewerker schreef bevat deze bundel hoofdzakelijk zeer jong werk; het zijn losse schetsen naar het leven, wat verhalen en novellen met realistischen inslag. Alles goed en vol stemming, echter zonder het vermoeden gaande te maken wat Coolen later zou worden. Voor dezen die zich bepaald interesseeren voor het werk van dezen auteur kan het belang hebben ook met dit werkje kennis te maken. B. G.

8352 **Courths-Mahler, H.** **83**

HET GEHEIM EENER NAAMLOOZE. Vóór-Oorlogsche Roman. *Vert. uit h. Duitsch. — Zeist, Swartsenburg, 1930, (20 × 12) 261 blz.* *fl 1,50*

IV — Dagmar Ruthart, gedwongen door haar vader, laat zich gedwee, maar ijskil huwen met Graaf Taxemburg. Een leeg huwelijk. Natuurlijk. 't Is de zooveelste keer dat schrijfster dat voorschuift. Het hart van Dagmar ging al lang naar Gunter Friesen, den donkeren natuurvorscher, die om een duel pour la femme in de gevangenis zucht. Zij schreef hem toentertijd brieven, brieven van « eene naamlooze ». 't Dateert uit haar bakvischtijd, en de brieven liggen nog in haar cassètte. Coup de theâtre: die Graaf Taxemburg is niemand anders dan Gunter Friesen zelf! En deze vindt de brieven in de cassette. Ge raadt het einde : het huwelijk-in-liefde. Drakerig romantisme, niet. De roman ware anders erg saai. Voorts heel banaal. A. VAN DEN DRIES, PR.

8353 **Courths-Mahler, H.** **83**

HET GEHEIM VAN MARLENE LASZBERG. *Vert. uit h. Duitsch dr Vuerhard-Berkhout. — Zeist, Swartsenburg. 1930, (20 × 13) 240 blz.* *fl. 1,50*

IV — Dat geheim? Met Harald Forst ontdekt gij 't op een schoonen dag in Marlene's borduurmandje. Dat geheim raadt ge nooit! — « Zij, Marlene, bemint Harald al sinds lang! » — Dat is het. Iets totaal nieuws, niet!? Wat ervan zij, het zou van een leien dakje geloopen zijn tusschen den rijken firma-man Harald en zijne kranige bediende, Marlene, ware de eerste reeds niet gehuwd aan Ina, de dochter van zijn associé, die hij ging veroveren eerst in Sumatra bij de Atjchers. En de vele buien van drift en woede en de flirtziekten van dat mevrouwtje zeggen u luide dat zij permantelijk leeft. Maar geen nood : een reisje in de Zwitschersche Alpen, een doodelijke val leeren u dat zij dood is. En? D'r bestaat geen geheim meer tusschen Harald en zijn Marlene. Omdat er geen borduurmandje meer is. — Gewone klets, die in elk der romans van deze schrijfster terugkomt. A. VAN DEN DRIES, PR.

8354 **De Wit, Augusta** **83.3 : 59**

DE WIJDERE WERELD. *Geïll. met 6 houtsneden van J. Wittenberg. — A'dam Querido, 1930, (21 × 17) 283 blz.* *fl. 5,50*

IV* — Zie bespreking in de Romankroniek, nr 8311

8355 **Droonberg, Emil** **83.0**

EILEEN MALONY'S REIS NAAR KLONDIJKE. *Vert. dr J. M. Akkermans. — Zeist, Swartsenberg (20 × 14) 231 blz.* *fl. 2,25; geb. fl. 3,25*

IV — Klondijke 't Goudland! Eindelooze sneeuwvlakten. Eindelooze, koude, zware dagen van fortuinzoekers van alle slag. Een van deze laatsten krijgt, om bewezen diensten, 'n clain van 'n goudmijn van zijn vriend en... sterft. Zijn dochter wordt van den dood van haar vader en

van de erfenis op de hoogte gebracht. Zij komt naar Klondijke, maar anderen willen haar voor zijn en, door bedriegerijen, in 't bezit geraken van de erfenis. 't Opzet mislukt en nog juist op tijd kan de dochter — Eileen Malony — verhinderen dat de schat in verkeerde handen valt. 'n Boek vol ellenlange beschrijvingen, dat echter gretig zal gelezen worden door liefhebbers van spanning-wekkende romans. P. D.

8356 **Hocking, Joseph** **83**

WAT BAAT HET DEN MENSCH. — ROSEMARY CAREW. — *Haarlem, Hollandsche Bibliotheek, 1930, (20 × 14) 192, 190 blz.* *elk fl. 1*

IV-P — Beide romans zijn boeiend en huldigen de goede moraal: Trouw niet om geld. Het eerste bevat daarbij nog de zedeles: Onrechtvaardig verworven goed gedijt niet. Beide behandelen *protestantsche kringen*, maar zullen geen katholiek aanstoot geven. De druk van 't eerste werk is tamelijk zwak. Op klare, sobere wijze weet de schrijver zijn verhaal samen te stellen, en af en toe slaat hij in 't tweede een echt-humoristischen toon aan. J. LAUWERYS, PR.

8357 **Lagerlöf, Selma** **83.8 : 39**

CHRISTUSLEGENDEN. *Uit het Zweedsch in het Vlaamsch naverteld dr A. Thiry. — Antwerpen, « Die Poorte », 1930, (20 × 13) 205 blz.* *22 fr.*

IV* — A. Thiry die deze Christuslegenden zeer stemmig navertelde en in Vlaamsche kleur wist te zetten, deed terecht opmerken in zijn artikel over S. Lagerlöf (Boekengids, Jan. 1931) dat deze, in schijn los-van-mekaar-staande verhalen, compositorisch worden saamgehouden. De hoofdmomenten van Christus' leven, waarover wordt verteld, synthetiseeren Zijn doortocht van Nazareth af tot op den Golgotha. Het zijn religieuze *sprookjes*, veel meer dan religieuze *verhalen*, geboren uit de geschiedkundige documenten en uitgewerkt naar de historische boodschap van het Evangelie. Bijwijlen zelfs verdringt het sprookje het evangelisch gegeven. Dan komt het specifieke van de Christusfiguur niet in het licht en wordt ze enkel een aanleiding tot een — ook buiten het Christendom denkbaar — religieus-folkloristisch vertelsel. Het goddelijke verdoezelt tot 'n wazige Uebermenschlichkeit; wat, van kath. standpunt uit, niet de volle waarheid uitbeeldt. Er ligt echter een nobele wijding over dit werk; er uit straalt de geest van barmhartigheid, ontferming en vrede. De tooverhand van die fijne kunstenares S. Lagerlöf weeft alles met de gouden draden van hare breed-en-diep-menschelijke liefde op het raam van warm gloeiend, oer-godsdienstig aanvoelen. Typographisch is het boek zeer, zeer keurig verzorgd. M. VAN HOECK, PR.

8358 ◆ **Meekel, Kees** **83.1**

DE VAL VAN DE DIKTATOR. — *A'dam, Van Munster, 1930, (19 × 13) 187 blz.* *33,75 fr.*

IV — Ziehier 't gegeven : 'n dictator ontsnapt als bij mirakel aan een vliegtuigongeval, wordt verborgen gehouden door z'n dochter terwijl 'n revolutie-van-haat losbarst, die z'n macht wil fnuiken. De toeleg slaagt; en wanneer de gewezen dictator terugkeert, wordt hij niet herkend. Dit feit brengt hem in 't krankzinnigengesticht. Wil Kees Meekel zich hier de allures van 'n profeet aanmatigen? Wie de persoonsbeschrijving op bl. 14 leest, begrijpt over wie het gaat! 'n Zeer actueele fantazie dus, die in Meekel's metalen stijl, sterk en gelukkig aandoet. De fout blijft : 'n gebrekkige constructie. De romans van dezen auteur

blijven interessant tot aan de laatste vijftig bladzijden; van dan af maakt de belangstelling vaak plaats voor geeuwcrisissen. Toch zal dit boek velen genoegen schenken, aan die 'n dictator willen begrijpen, vooral.
PAUL HARDY.

8359 **Ruck, Berta** **83**
HIJ OF ZIJ? — *Utrecht, De Haan, 1930, (20 × 14) 254 blz.* *fl. 2*
IV — Een meisje uit den hoogeren stand wil er eens uit, vermomt zich in jongen, wordt chauffeur bij een baron. Een dame welke op deze een oogje heeft, valt in een flirt met hem (haar). Zij (hij) van haren kant geraakt dol op den baron. Het komt, na ontmomming, tot een huwelijk. Spel van verwikkelingen. Een der duizend sentimentaliteitsfeuilletons in het Engelsch. J. C.

8360 **Schleich, C. I.** **83**
DE KLOKKEN LUIDEN. Fantasieën over den Zin des Levens. *Vert. uit h. Duitsch dr Martien Beversluis. Geïll. — A'dam, Kosmos, 1929, (23 × 15) 294 blz.* *fl. 4,90; geb. fl. 5,90*
IV-V* — Het parallelwerk van Van Eeden's werk te onzent *De kleine Johannes*. Windekind wordt hier Vreugdevinder, een misbakken vertaling van het mooie oorspronkelijke Luft-Peterchen. Ook in sprookjesvorm. Maar zie nu; waar die pikfijne luchtgeest Else, het menschenkind, inwijdt in de diepe mysteriën der natuur, in de groote wonderen van haar verschijnselen, en in de donkerten van « den zin des levens » verraadt die heer Schleich al te zeer dat hij was de man der brutale wetenschap, zeer begaafd wel als chirurg en natuurfilosoof, maar dat hij « het conflict niet vermijden kon tusschen den wetenschapsmensch en den kunstenaar in hem ». En het frisch-bekoorlijke, het kinderlijk-naieve, het levend-spontane, het droom-gepuurde van Van Eeden verstikt hier in drukkende cerebraliteit. Ik heet het werk dan mislukt, als kunstwerk. En daar kon de vrije herwerking van den vertaler nu niets aan verhelpen. Laat ik hier bijvoegen dat in zijn natuurbeschouwingen schrijver God en de Godsidee niet uitsluit. Komt daar die priester niet in een dominee-rok? Voor aankomende jeugd wel, indien ze 't werk verstaan kan!? A. VAN DEN DRIES, PR.

8361 ◆ **Szabo', Maria** **83.1**
DE ROMAN VAN HET LAND. *Vert. uit h. Hongaarsch dr Dr A. Cardyn. — Brussel, Vlaamsche Boekhuis, 1928, (21 × 15) 303 blz.* *20 fr.*
IV — Ge kent wel het mooie thema: het land dat te gloriën ligt in de werken van Bazin, Pierre l'Ermite, Streuvels, G. Segers en anderen. Zelfde motief bij den Hongaarschen romanschrijver, door Dr Cardyn zoo wonderwel ingeleid bij onze Vlaamsche menschen. Het machtig epos van het land, den Hongaren zoo zielsinnig dierbaar, sterk geconstrueerd, geleidelijk uitgewerkt. Deze man weet stoere temperamenten uit te beelden, in casu dat heldinnetje. En hij geeft U 'n scherpen kijk in het na-oorlogsch heimat-land, toen de roode golf erover spoelde. Hij lust af en toe de droomerig-vage uitdrukking, den gehakkeld-korten zin, den hortenden, snibbigen dialoog, de wemeling van personen. Een mooi werk, dat, om wille van enkele voorstellingen, wel voor volwassenen behouden blijft. Echter het slot is te gerokken en uitgerafeld. En het klinkt wat te pessimistisch. Jammer. Wat er van zij, het blijft een flinke brok heimatliteratuur. Warm aanbevolen. A. VAN DEN DRIES, PR.

8362 **van der Leeuw, Aart** **83.1**
DE KLEINE RUDOLF. — *R'dam, Nijgh & van Ditmar, 1930, (24 × 15) 272 blz.* *56.50 fr.; geb. 71 fr.*
IV — Zie bespreking in de Romankroniek, nr 8307.

8363 **Westerbrink-Wirtz, J. M.** **83,1**
JOSEPHINE. — *Nijkerk, Callenbach, 1930, (20 × 15) 263 blz.* *fl. 2,50;*
IV-P — Josephine heeft zich, als onderwijzeres in de stad, overwerkt; ze komt bij tante op 'n buitendorp waar ze physiek opknapt en ook moreel ontdooit. Want, uiterlijk niet mooi, weet ze zich niet geroepen tot het huwelijk en daardoor werd ze stug en in-zich-zelf gekeerd. Stilaan overwint ze haar hoogmoed en geslotenheid en naar gelang ze leert bidden wordt ze deemoedig en gaat ze 't beste van zich-zelf aan anderen meedeelen. Ze wordt onderwijzeres in het dorp waar ze de kindertjes ook nog wat anders meegeeft voor 't leven dan dorre geleerdheid. Hare ziel komt tot rijpheid : nu wordt ze geroepen om haar overleden moeder te vervangen in haar eigen familie. Zware taak die ze grootmoedig aanvaardt en bewust volbrengt. Door stille goedheid, door zelf-vergeten en door Gods hulp brengt ze geluk in haar huiskring en verovert voor zich zelf den vrede die het deel is van Gods kinderen. — Typisch Hollandsche *roman die afspeelt in 'n protestantsch milieu.* Soms wat stroef van zegging, in den beginne somber van gebeuren, komt er geleidelijk licht en schoonheid van Boven. Mooie lektuur voor volwassenen.
FR. CROLS, PR.

V — LECTUUR VOOR ALLEN
ook voor aankomende Jeugd (14-15 jaar) geschikt

8364 **Bernardsz, Daan** **83.0**
JOOST DIRCKSZ ONDER DE VRIJBUITERS. *Geïll. — A'dam, N. V. Arbeiderspers, 1930, (21 × 15) 131 blz.* *fl. 1,30; geb. fl. 1,90*
V-VI-A-J — Joost als 15-jarige knaap op de « Mauritius » rond 1600; reis rond de wereld; de verschillende voorvallen van dien Kaperstocht. Dus een goed jongensboek, met tal van avonturen, alles tamelijk koeltjes verhaald. J. C.

8365 **Courths-Mahler, Hedwig** **83.0**
LEVENSSTORMEN. *Vert. uit h. Duitsch dr A. Vuerhard-Berkhout. — Zeist, Swartsenburg, 1930, (20 × 13) 247 blz.* *fl. 1,50; geb. fl. 2,25*
V-P — Stormen uit het verleden voor George Romberg: uit Duitschland gedreven, een slechte broer die hem een verloofde ontstal, ballingschap in armoe. Nu gaat hij de reis maken terug naar de heimat. Daar wachten hem stormen in het heden: de rijk geworden George sterft. Zijn dochter Gilda moet van Sidney naar Duitschland; die broer en zijn vrouw azen op haar schatten, stelen de trouwacte en testament. Maar Werner, de goede zoon van het slechte paar, verijdelt alles en neemt Gilda tot vrouw. — Een fel bewogen gebeuren, dat boeiend en vlot leest. Dithyrambisch voor het na-oorlogsche Duitschland en tegen Frankrijk. *In protestantschen geest geschreven.* Eén karakter reikt hoog en schoon uit: die zoon Werner. A. VAN DEN DRIES, PR.

8366 **Deldigo, M.** **83**
◆ DE WRAAK VAN DEN NEGERKNAAP. *Geïll. met penteekeningen. — A'dam, R. K. Boekcentrale, (Onze Jeugdserie, Nr 11) (25 × 16) 218 blz.* *19 fr.*

V — Tijdens het feest der aanneming van nieuwe stamleden, wordt een negerdorp door Arabieren overvallen, deels uitgemoord, deels in slavernij weggevoerd. Haoussa, de zoon van het opperhoofd, heeft voortaan nog slechts eene betrachting : wraak nemen op den moordenaar van zijn vader en van zijn stam. Na heel wat avonturen leert hij den christenen godsdienst kennen, en het grootste offer dat hij te brengen heeft om het doopsel te kunnen ontvangen, is het afleggen van zijn haat en zijn wraakzucht. Tijdens den oorlog wordt hij overgebracht naar Europa, treedt in dienst van het Fransche leger als vlieger, krijgt opdracht den vliegdienst in de Sahara te verzekeren, wordt neergeschoten en sterft in een liefdedaad: zijn vroegere vijand ligt gekwetst naast hem, en hij geeft hem het water te drinken waarmee hij zelf zijn dorst wilde stillen. *Een boeiend verhaal, met goede strekking* : daarom dus reeds zeer aan te bevelen. Er is echter meer dan dat: Dit boek *bevat zeer interessante gegevens* over de Sahara en zijn bewoners. Ernest Psichari wordt er herhaaldelijk in vernoemd, en Charles de Foucauld speelt er een zeer voorname rol in: hij is het namelijk die Haoussa bekeert en doopt. Ook de aangrijpende dood van P. Charles wordt er in verhaald. Dit boek heeft dus het groote voordeel, dat het, zonder er den schijn van te hebben, uiterst leerzaam is, dat de lezer er kennissen in opdoet, die opgedischt worden in den loop van het verhaal. Om die reden verdient het dubbel aanbevolen te worden. — Al verschijnt het ook in « Onze Jeugdserie », toch zullen ook volwassenen het met smaak en met nut lezen. F. VERMUYTEN, PR.

8367 **Elzer, Margareta** **83**

HET HUWELIJK VAN KAETE GERNSBACH. *Vert. uit h. Duitsch dr A. Vuerhard-Berkhout. — Zeist, Swartsenburg (20× 12) 252 blz. fl. 1,60; geb. fl. 2,25*

V — Käthe en Dieter beminnen elkaar, maar zij blijven onkundig van malkaars gevoelens. Zij trouwen, en toch blijft die onzekerheid over malkaars gevoelens hen folteren. Na allerlei moeilijkheden en nogal romantische avonturen vinden zij eindelijk toch het geluk. Onschuldige, boeiende lektuur. Dr A. CARDYN, PR.

8368 ◆ **Gross, M. S.** **83.0**

OM 'N SCHAT. *Vrij bewerkt naar 't Amerikaansch dr W. Kloppers. Geïll. met 4 platen en omslagteekening v. R. Graafland. — 's Hertogenbosch, L. C. G. Malmberg, 1930, (25 × 16) 218 blz. 30 fr.*

V-VI-A-J — Als ge een boek zoekt waar de jongens zullen om vechten, neem dan « Om 'n schat ». Stel u voor : drie jongens huren een boot voor onbepaalden tijd, om te visschen en op avonturen uit te gaan, en dat in de wildernis van Amerika, op de Missouri. Ze zijn maar pas op weg als ze een paar bandieten ontmoeten, die op zoek zijn naar een verborgen schat. Ze onderscheppen het geheim, en gaan zelf met den schat loopen. Dat dit niet van zelf gaat, dat heel die tocht bezaaid is met gevaren en avonturen, dat is nog al duidelijk. Maar de jongens geven daarbij blijk van trouwe broederlijkheid, van edelmoedige zelfopoffering en van vertrouwen op God — en dat treffen we gewoonlijk niet aan in avontuurromans. *Alle boekerijen moeten zich dit boek aanschaffen*, het succes is verzekerd. F. VERMUYTEN, PR.

8369 ◆ **Stael, Theo** **83.8**

ROLL-FILM. Novellen en Schetsen, *Verlucht dr A. De Keersmaeker. — Geeraardsbergen, V. Nieuwenhove, 1930, (18 × 12) 202 blz. 12.50 fr.*

V — Schrijver waagt zich schuchter den weg op langswaar Arie Sanden hem 'n heel eind voor is. D'r zijn wel enkele filmkens die bij zuiver zonnelicht gekiekt het aan lieve duidelijkheid en pakkende diepte winnen op de andere. Mogelijk haalt Theo z'n ouweren broer Arie nog wel 'ns in. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

8370 **van Schendel, Athur** 83
HET FREGATSCHIP JOHANNA MARIA. — *A'dam, Meulenhoff, 1930 (14×25) 206 blz.* *fl. 3,90; geb. fl. 5,50*
V* — Zie bespreking in de Romankroniek, nr 8306.

8371 ◆ **Zwegers, B. V.** **83.0 : 92 : 266**
DE VLAMMENDE WOESTIJN. — *Geïll. dr W. Huysmans. — 's Hertogenbosch, L. C. C. Malmberg, 1930 (25×19) 222 blz.* *30 fr.*
V-VI-A — Het avontuurlijke en stichtende leven van Broeder Pieter Fardé van Gent; hoe hij op z'n tocht naar 't heilig Land van zijn doel wordt afgeleid, in de woestijn terecht komt als 'n slaaf, overal goed stichtte, en na schromelijke tribulaties ten slotte weer in Vlaanderen terecht komt om niet lang daarna in 't klooster van Aken te gaan sterven. Is bedoeld voor kinderen maar kan met vrucht ook nog door grooteren gelezen. 't Verhaal heeft trouwens 'n historische waarde.
JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

VI^B — KINDERLECTUUR

voor ietwat gevorderde lezertjes (van 9, 10, 11, 12 jaar)

8372 ◆ **Hölscher, To** 83
ONSCHULDIG VERDACHT. *Geïll. dr Nant van Leeuwen. — Den Haag, Van Goor, (Erka-Serie), 1930 (21 × 15) 120 blz.* *15 fr.*
VI-B-M — Noortje begint met snoepen en eindigt met stelen, is diep ongelukkig omdat de wroeging haar kwelt, en maakt op den duur toch alles weer goed. Die nuchtere samenvatting zou kunnen doen denken aan een saai preekerig boek, en dat is het heelemaal niet! De schrijfster wist haar verhaaltje zoo aardig in te kleeden en zoo bekoorlijk voor te stellen dat het een pereltje van kinderlectuur werd. Het zal behagen en goeddoen aan de jonge lezeresjes. F. VERMUYTEN, PR.

8373 **Roggeveen, Leonard** 83
DE ELECTRISCHE MAN. *Geïll. dr Hans Borrebach. — 's Hage, Van Goor, 1930, (25 × 16) 193 blz.* *fl. 1.90; geb. fl. 2,75*
VIA-B-J — Onze held is dol op alle mekaniek. Op de foor ontdekt hij 'n homunculus, electrische pop, die wonderen verricht. Haar eigenaar is oud, breekt zijn been en komt in 'n hospitaaltje terecht. Nu daagt de redder op : de held, die met behulp der pop zelf 'n prachtig liefdadigheidsfeest inricht voor den ouden stumperd, wiens dochter op 't laatst oogenblik ook nog gelukkig teruggevonden wordt. En toch is dat jongensboek zoo vlot verteld, dat ik verscheidene malen hardop geschaterd heb om onverwacht-leuke zetten. Aanbevolen.
E. BOELAERT, M. S. C.

8374 ◆ **Van Bergen, Wilbert, S. C. J.** **83 : 266**
DE GESCHIEDENIS VAN VISCHHAAKJE. *Geïll. — Bergen-op-Zoom, Priesters v/h H. Hart (Missiebloemen voor onze kleine Missievrienden, nr 1) 1930 (21 × 16) 112 blz.* *fl. 0,50*

VI-B — Vischhaakje is een negerjongetje, dat door slavenjagers geroofd wordt en verkocht, wegloopt en op de missie terecht komt. Atoemba is een negermeisje, dat door slavenjagers enz. Vischhaakje gaat met den Pater naar zijn geboortedorp terug, wordt er mishandeld en door den Pater gered, evenals Atoemba's moeder. Het verhaal zit niet sterk in elkaar, zooals gij ziet. Maar verder heeft het boekje de verdienste van klaar en eenvoudig geschreven te zijn. Het kan heel goed als prijsboek voor VI-B doorgaan. E. BOELAERT, M. S. C.

88. GEMENGDE OPSTELLEN

8375 ◆ **Godelaine, Const., Dr** **84 : 82 : 79**

DE DRAMATISCHE EN TOONEELKUNDIGE WAARDE VAN IBSEN'S OEUVRE. — *Hasselt, Overdruk uit « Limburgsche Bijdragen », Jg 1925-26, (22 × 15) 102-117 blz.* *z. pr.*

V — Een verhandeling van de hand van onzen knappen, onvermoeibaren tooneelman Dr Godelaine. Een bezadigd maar onverbiddelijk pleidooi voor het scheiden van dramatische kunst en tooneelkunst. Van den genialen « tooneelschrijver » Ibsen, blijft er als « dramaturg » na deze verhandeling niet veel meer over. We hopen dat Dr Godelaine het bij Ibsen niet zal laten. Er zijn nog vele andere versteende beroemdheden die gerust naar de « literatuur » mogen verwezen worden.

ODIEL DAEM

8376 **Kenis, Paul** **84 : 809**

EEN OVERZICHT VAN DE VLAAMSCHE LETTERKUNDE NA « VAN NU EN STRAKS ». Met bibliografische aanteekeningen van Dr R. Roemans. — *A'dam, Mij v. g. e. g. Lectuur; Brussel, De Wilde Roos, 1930, (18 × 12) 365 blz.* *29 fr.*

IV* — Dit overzicht omvat 20 jaar Vlaamsche literatuur, ongeveer 1910 tot 1930, en is ingedeeld in vijf hoofdstukken. Het eerste bespreekt de twee groepen waar de meesten na het verdwijnen van *Vlaanderen* een onderkomen vonden: bij *De Boomgaard* en bij *Vlaamsche Arbeid;* benevens eenige alleenstaanden. Het tweede behandelt de oorlogsliteratuur; hier wordt ook het werk ondergebracht van Verschaeve, Timmermans en Thiry. Het derde en vierde geeft een overzicht van de letterkunde na den oorlog: de modernistische richting en de terugkeer tot de traditie bij de Fonteiniers en enkele anderen; besluit met een bespreking van het proza, vooral van den psychologischen roman in de vijf laatste jaren. Het vijfde schetst de ontwikkeling van het tooneel na den oorlog. — Dit overzicht sluit onmiddellijk aan bij de studie van Vermeylen : *Van Gezelle tot Timmermans.* Zoo zien we beter de groeiende lijn. Maar zoo valt zeker werk van oudere schrijvers (de laatste bundels van Van de Woestijne, de *Teleurgang* van Streuvels, e. a.) tusschen de plooien; auteurs als J. Hammenecker, E. Fleerackers, Arie Sanden, enz., wier werk vooral op de grenslijn valt, worden niet vernoemd. Op een paar andere tekortkomingen zou nog kunnen gewezen worden. — P. Kenis heeft zijn arbeid met liefde en rechtvaardigheidszin aangevat: al blijkt uit zijn besprekingen welk letterkundig ideaal hem bezielt en welke levensbeschouwing hij aankleeft, toch poogt hij objektief en onbevooroordeeld te blijven en aan Caesar te geven wat hem toekomt. Het katholiek standpunt over zedelijkheid en kunst schijnt hij niet te kunnen vatten. — Voor alle leeraars en belangstellenden in de Vlaamsche letterkunde een onmisbaar boek. Zou er bij een naaste uitgave niet kunnen gezorgd worden voor een alfabetische lijst van de schrijvers? Dr A. BOON, PR.

Kuypers, Julien **88 : 809**
DE GOUDEN POORT. Bloemlezing ten Dienste van Middelbaar- en Normaal Onderwijs. DEEL A : OP DEN DREMPEL. *Geïll. — Antwerpen, De Sikkel, 1930, 3 dln (23 × 15) 448 blz.* *24 fr.*
IV-N — Waarlijk, dit is de «Gouden Poort» door dewelke onze literatuurstudenten de « heerlijkheid » der woordkunst zullen binnenwandelen. Tientallen bloemlezingen en bloemlezingetjes « weenen van spijt » in hun stijf-klassieke, traditierijke beroemdheid en hangen hun kroontjes aan de « Gouden Poort ». Opziener Kuypers heeft de zieke plekken in ons litterair onderwijs meesterlijk geheeld. Omwille van 'n paar stukken die door onze jeugd misschien 'n beetje onkiesch zouden kunnen geïnterpreteerd worden dient dit boek in ons katholiek onderwijs niet te worden ingevoerd, temeer daar we toch benevens de ietwat te geleerde « Zuid en Noord » over de prachtige « Taalgroei » der Broeders Pissens en Festraets beschikken. Iedereen nochtans die in het M. O. Nederlandsch doceert zou deze bloemlezing moeten bezitten.
PAUL HARDY.

8377 **Saalborn, Arn.** **88.3**
POËZIE EN PROZA UIT HET WERK VAN C. S. ADAMA VAN SCHELTEMA. — *Geïll. met 4 portretten. — R'dam, Brusse, 1930, (20×14) 163 blz.* *fl. 2,25*
IV — Op één gebied is Scheltema waarlijk stout en talentvol zijn eigen baan gegaan : de sociale zangen. Van de overige provincies der lyriek heeft hij er geen enkele bepaaldelijk betreden, zich ophoudend op het algemeen gebied van edel en eenigszins heinweeïg natuur- en levensdichterschap. Wij aanvaarden bijlange zijn sociale liederen niet en bloc, noch als inhoud noch als kunst: waarachtig 'n mooie tijd, met 't Bolsjewisme aan de poorten, voor Eén-Mei-idyllen of stakinggeschal! Veel daaronder is hol en goedkoop. Maar dit moet gezegd : eenige stukken zijn prachtig, gedragen op een warm gevoel, treffende door harmonie tusschen beelding en verklanking, inslaand door bouw en maatslag. De andere, individueele Scheltema heeft zijn, te gemakkelijk assimileerend talent, weten uit te zuiveren tot gave, vaak gul muzikale poëzie. Men weet hoe zijn laatste werken (Keerende Kudde, Tors) op een stijging wijzen naar verinniging en hoogere waarden. De proza-uittreksels zullen veel minder interesseeren. Degelijke inleiding. Kortom, een kostbaar boek om het schoone van menig geliefd stuk als: Mijn Hart, De Molen, Broeder, zijt gij het?, De Populieren, De Stilte, De Dralers, De Beukenhaag, Zingende Stemmen, De Kudde, Avondgang, De Polder en de Voorzang van De Tors. D[r] JORIS CAEYMAEX, PR.

8378 **Wijdeveld, H. Th.** **84 : 7**
CULTUUR EN KUNST. Verzamelde Opstellen 1917-1929. — *A'dam, De Spieghel, 1929, (25 × 15) 150 blz.* *fl. 2,10; geb. fl. 2,9C*
IV — Overwegend over tooneel, plastische kunst, vooral bouwkunst. Wijdeveld is een warm enthousiast die het opwaartsstreven der laatste 25 jaar vurig meeleeft, met Rooyaards, Toorop, Klimt, De Klerk, Reinhardt, Cuypers, enz. Veel belangwekkende opmerkingen in verband met de Nieuwe Tijden en de Kultuur- en Kunsthernieuwing worden met kracht en beeldrijk uitgedrukt. Natuurlijk mist men de eenheid van eene stelselmatige uiteenzetting van Schr.'s gloeiende en levendige gedachten. D[r] JORIS CAEYMAEX, PR.

N. B. — Het ruitje ◆ onder het volgnummer van sommige recencies geplaatst beduidt dat de aldus aangeteekende werken in een katholieken geest geschreven zijn.

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij 't A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Aanbevolen Vormende Lectuur

E. BECKERS : Formuleboekje voor Electro-technieken fr. 10,—
HIL. BELLOC : Overschot en Aanvoer 29,—
Dr H. P. BERLAGE : Het Ontstaan en Vergaan der Werelden 43,50
L. BERTRAND : St Augustinus. Roman 71,—
H. BOLO : Het Evangelie en de Moeders 21,—
JOZ. BOON : Leven van Peerke Donders 11,—
BRANDARIS : Het Aquarium 4,50
» Butienlandsche Kamervogels 4.50
» De Hengelaar 5,50
» Huisvesting der Kippen 4,50
» Inlandsche Kamervogels 4,50
» Konijnenrassen 4.50
» De Hoenderrassen 3,50
GER. BROM : Schilders en Schrijvers der 19e Eeuw 56,50
BROM-STRUICK : Lied en Luit. 50 Volksliederen 18,25
» Reidansen : 2 dln elk 27,50
GAEYMAEX : Gloed 13.50
J. CALBREGHT : Missie en h. lager Onderwijs 4,—
J. CAUBERGHE : Spreekwoorden 18,—
CHESTERTON : Ketterij en Orthodoxie 7,50
» Wie is Donderdag? 4,50
P. CONSTANTINUS : Christus en Israël 56,25
DECOENE : Inleiding tot de opvoedkunde 6,59
» Paedagogische Zielkunde 27,—
» Het Vraagstuk van de Tucht 10,—
BAS. DE CRAENE : De Moeder der vernieuwde Menschheid 100,—
W. A. DEENEN : Voetbal 4,50
P. DE LEHEN : De weg van den Inwendigen Vrede, 2 dln samen 37.50
H. DELOBEL : Algemeene en bijzondere Methodiek voor het lager Onderwijs 27,—
A. DE NOLF : H. Godelieve van Vlaanderen 10,—
A. DE VAN DER SCHUEREN: Wijngaardeniersters 10,—
K. DE RAAF : Problemen der Poëzie 32.50
MGR A. F. DIEPEN : De Wellevendheid 12,50
P. DUCHAUSSOIS : Heldhaftige Vrouwen 14,—
DUIKER : Hoogbouw 21,75
ELISABETH: Praktische Recepten. Kookboek 48,
W. ESDERS : Voordrachtkunst 10,—
FERGUSON : Prentenboek over de Tanden 11,—
FOERSTER : Christus 35,—
» Opvoeding en Zelfopvoeding 35,—
» Staatsburgerlijke Opvoeding 12,—
» Wedergeboorte van Staats- en Volksleven 28,—
P. J. GEARON : Troost voor Scrupuleuzen 24,—
G. GEZELLE : Volledige Werken
bij inschrijving, 18 dln. ing. 450.—
in 6 dln. geb. 540.—
F. GLINEUR : Hoe leer ik Etaleeren? 35,—
J. HARDY : Gebruik der Schrijfmachine 26,—
J. HOOGVELD : De Moederkerk 33,—
H. HOUBEN : De Roep der Pool 61,25
H. JACOBS : Leiding voor Kloosterzusters 20,—
IGN. JEILER, O. F. M. : De mystieke Maagd 13,—
J. JOERGENSEN : Jeruzalem 96,50
M. JOSSON : De Belgische Omwenteling, 3 dln samen 70,—
P. KENIS : Vlaamsche Letterkunde 29,—
F. J. KERSTEN : De groote Zwartrok 14,—
JOS. KLEIJNTJENS : Schetsen uit de Vaderlandsche Geschiedenis, 2 dln. elk 29,—
GER. KNUVELDER : Het Rampjaar 1830 25,—
Van uit Wingewesten 75,—
Zwervers 9,50
MGR LAVEILLE : Margaretha Sinclair 20,—
A. LEBLOND : Avonturen in de Bergen 25,50
P. LEOPOLD : De Ontwikkeling der Radiotoestanden in Nederland 2,—
J. LINDWORSKY : Over Wezen en Vorming van den Wil 12,—
E. LUDWIG : Juli '14 33,30
LUIS DE LEON : De volmaakte gehuwde Vrouw 14,—
H. LUNS : Wandelingen in Florence 41,50
» Gent, Brugge, Antwerpen 41,50
» Rome I 41,50
» Venetië, Ravema en Padua 41,50
J. LUYCKX : Schakelingen voor Ultra-kortegolfontvangst 7,50
F. A. MACKENZIE : De Hel in Rusland 35,—
D. J. MERCIER : Aan mijn Seminaristen 7,50
P. M. MESCHLER : Het Leven van Maria 18,—
» De heilige Pinkstergave 43,50
E. P. B. MISSIAEN : Communisme en Familieleven 18,—
M. MONTESSORI : De Kinderen levende in de Kerk 3,—
O' FLANDERS : Toen Vlaanderen groot was 20.—
F. PRIMS : De Stichting van Banquibazar 30,—
J. Pyck : Doodensymboliek als Leermiddel 9,—
K. RICHSTAETTER : Een Mystieke uit den modernen Tijd 29,—
H. ROLAND HOLST : Verworvenheden 21,75
P. ROM. ROME : Een heilig kruistochterke 1,50
H. SCHILGEN : Zij en gij 29,—
H. J. SCHIM VAN DER LOEFF : Zielszieken en hun Verpleging 102,50
A. G. SCHMIDT : Verstandstests 2,—
Dr H. SLATER : Dokter en Publiek, 2 dl. elk 35,—
SMITS : Rotsplanten 21,75
Dr TOTH TIHAMER : Reine Jeugdrijpheid 14,—
P. ALIPIUS VAN DEN BORN : Geschiedenis van den Heiligen Augustinus 20,—
J. VAN DEN HOUTEN : Cactussen 21,75
» Kamerplanten 21,75
» Tuinplanten 21,75
» Vetplanten 21,75
ANTON VAN DE VELDE : Tijl I 20,—
» Tijl II 20,—
A. VAN DE VELDE : Opvoedend Catechisonderricht 24,—
A. VAN DUINKERKEN: Achter de Vuurlijn 29,—
» De Kreet van Abels Bloed (E. Hello) 16,75
» Roofbouw 18,25
Dr J. VAN GINNEKEN : De Ziel van Augustinus en haar God 16,—
G. VAN HULZEN : Zwitserland 25,50
KAN. A. VAN LANGENDONCK : Leerkunst, Apperceptie, Interesse 5,—
J. A. VAN LIESHOUT : De Belijdenissen van den H. Augustinus 43,50
P. VAN OVERZEE : De Ziekte aan de Zenne 25,—
J. K. M. VERHOEVEN : Congoheld Jacques de Dixmude 18,—
DOM. W. VERKADE : Van Ongebondenheid en Heilige Banden 36,—

LIPS

HANDIG
VERSTELBARE
BOEKENSTELLINGEN

LICHT, SIERLIJK
ENORM STERK

IN ELKE
GEWENSCHTE LENGTE

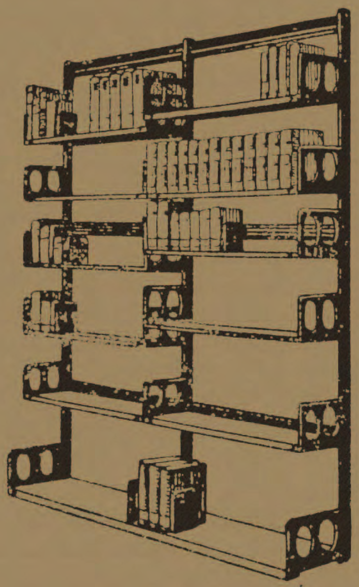

N. V. ETABLISSEMENTS LIPS,

Koninklijkestraat, 222, BRUSSEL

(Handelsregister, Brussel nr. 495)

Zoo juist verschenen :

Dr H. E. GREVE
Directeur der Openbare
Leeszaal en Bibliotheek
te 's Gravenhage.

PRAKTIJK EN THEORIE DER TITELBESCHRIJVING

AANTEEKENINGEN
bij de « Regels voor de Titelbeschrijving, vastgesteld door de Rijkscommissie van Advies inzake het Bibliotheekwezen. 1924 ».

PRIJS GEB. GLD. 2,90

UITGAVE VAN
J. B. WOLTERS
GRONINGEN — DEN HAAG

L. OPDEBEEK
UITGEVER
Provinciestraat, 42. ANTWERPEN

GROOTE KEUZE VAN KINDER- en ROMANBOEKEN

Nieuwe uitgaven :

Fr. Crols, Pr. : Het Wonder der Appelen 5.— fr.

Victor Naveau : Uit mijn Vlegeljaren 10,— fr.

A. Sauwen : De zingende Krekel 10,— fr.

Constant Eeckels : De Eenzame Tuin 12,50 fr.

Francis Finn : S. J. Zoo zijn ze, 2 deelen, per deel : 5 fr. — Philip, de kleine Zanger : 10,— fr. — Tom Playfair : 12,50 fr. — Percy Wynn : 12,50 fr. — Claude Lightfoot, 12,50 fr. — Harry Dee : 15.— fr.

Lode Opdebeek : Bloemekens van den Vlaamschen Rozelaar (25 Vl. koppen) 15.— fr. — Op reis in Vlaanderen : 15,— fr.

Dr. L. Wagenfeld en W. F. Steygerwalt : De bekwame Veearts, 500 blz. — 9 uitslaande platen. — 6e druk : 30,— fr.

A. C. Ide : Handboek der Ooftbouwkunde 30,— fr.

Fondscatalogus, op aanvraag, kosteloos verkrijgbaar.

" Geen Succes Zonder Organisatie Geen Organisatie Zonder R°ne° ,,

RONEO organiseert

Het komt uw zaak ten goede

Wij noodigen U beleefd uit tot een bezoek aan onze Showrooms, op een tijd, die U het best past.

Het zal ons een genoegen zijn U alsdan alle gewenschte inlichtingen of demonstratie te mogen geven. Dergelijke bezoeken brengen geen verplichtingen mêe. Er zal niet op tot koopen aangedrongen worden.

Onze Showrooms zijn open van 9 tot 6 uur.

Voormalig Huis HERINCX

Naamlooze Maatschappij

Ste-Kathelijnevest, 39, ANTWERPEN

Telefoon 334.41

BIJHUIZEN : BRUSSEL — GENT — LUIK — BERGEN

Zonder twijfel

EXPRESS ROLLFILM GEVAERT

23° Sch. Super Ortho 1400 H & D

is voor WINTEROPNAMEN

ONOVERTROFFEN!

Boeken die thuis hooren in elke Boekerij

Kwajongen door DR. W. BROECKAERT fr. 12,00

Doktershumor door DR. W. BROECKAERT 10,00

Brusselsche Krabbels door THEO BOGAERTS 20,00

De Schelde door CONSTANT EECKELS 15,00

De Rit door F. DE PILLECIJN 6,00

UITGEVERIJ

REGENBOOG

Van Daelstraat, 15,

:-: **BORGERHOUT** :-:

COMPAGNIE DE L'OZONE (N.V.)

93-99, Elisestraat, BRUSSEL

TEL. 822,68 - 847,27

Zuivering van drinkwater
Volledige inrichtingen voor drinkwater-voorziening
Zuivering van lucht
Zuivering van water voor bierbrouwerijen, enz...
Zuiveren en bleeken van oliën en vetten
Enz..., enz...

LEVERANCIERS VAN:

Ministerie van Koloniën, Union Minière, Géomines, Unatra, Colectric, Winterslagsche Koolputten, Genck, enz., enz.

Te bekomen bij A. S. K. B.:

Zwart-verlakte IJzeren

BOEKSTEUNEN

52 fr. het dozijn

WITTE ETIKETTEN

om om den rug der boeken te plakken
van 7 verschillende breedten 4 fr. de 1000

VULHAARDEN

Cadé en Surdiac

de beste

H. ADINAU

20-24 Aerschotstraat

ANTWERPEN

BOEK- & STEENDRUKKERIJ
BOEKBINDERIJ

V. VAN DIEREN & C°

UITGEVERS

27, VENUSSTRAAT, 27
ANTWERPEN

Specialiteit in Boekwerken
Catalogen voor Bibliotheken
Tijdschriften en Chromolithographie

Huis gesticht in 1840
Telefoon 515,94

Boeken van L. C. G. Malmberg

7 frank

ZR MA. TERESA. — Voor Roomsche Kleuters. Serie prentenboeken :
- I. Mijn Broertje en Zusje
- II. Stoute Broer
- III. Zus bij het Kribje
- IV. Broer en Zus bij 't Opstaan

7.50 frank

B. CASIMIR. — Benneke
A. VAN DIJK. — Met mijn Boekske in een Hoekske
C. VAN LIES. — Klein Broertje
» Klein Zusje
ZR MA. TERESA. — Ik zal je eens wat vertellen
ZR MA. TERESA. — 'n Kleine Rakker en andere Verhalen
C. DE WAAL. — Uit Grootmoeder's Portefeuille

12 frank

J. V. BURGERS. — 'n Prettige Vacantie
B. A. VAN HAAG. — Wim zijn Kabouterkoek
LAMBERT LUCASZ (KEES SPIERINGS). — Zoo'n rare Chinees
A. L. REDUS. — Kees de Does en z'n Politiehond
KEES SPIERINGS. — Wim, de Blauwpit
ZR MA. TERESA. — Twee Vriendjes
D. C. VISSCHERS. — Een Kind van Java
B. V. ZWEGERS. — In 't Oerwoud

12.50 frank

EDGARD. — Van Koning Orgeloos
H. FEDERER. — Een Nacht in de Abruzzen
C. VAN GESTEL. — De Kinderen van Jacques d'Armagnac
GABR. MOERDIJK. — Een Gezellige Middag
ZR MA. TERESA. — Genezen
» Ina
» Miep-ik-ook
WALTERIDA. — Een Indisch Meisje
» Javaansche Legenden

29 frank

H. G. HEIJNEN. — Joolsingel N° 1

24 frank

W. VAN DEN BERG. — Rudi's Avontuur
JOANNES EMÒNTS. — De Zoon van het Opperhoofd der Bandaris
LINA TERVOOREN. — Bep doet de Huishouding
B. V. ZWEGERS. — De vlammende Woestijn

15 frank

J. V. BURGERS. — Klaveren Drie
EDGARD. — Het witte Muisje
MOEDER MARY LOYOLA. — Jezus van Nazareth
ZR MA. TERESA. — Heintje de Bult
» Smokkelfientje
KEES SPIERINGS. — De Ster van Blauw-Wit

19 frank

W. VAN DEN BERG. — De Avonturen van Wim en 'n Weenschen Jongen
W. VAN DEN BERG. — De Koning van Tjilatjap
W. VAN DEN BERG. — De Vondeling van Simmerath
FRANCIS J. FINN. — De Geheimzinnige Gids
B. C. KLOOSTERMANS. — Gods Volk
MAX. — Giovanni
HÉLÈNE PAGÈS. — Van Godfried en Mechtildis, die ter Kruisvaart togen
H. S. SPALDING. — Geheimzinnige Sporen van Berenklauwen
KEES SPIERINGS. — De 6e van Meneer Franssen
ZR MA. TERESA. — Uit het Dagboek van Henk en Lou
1e deel: Op Reis
2e » Op Curaçao
F. TRAUTWEIN. — Han Spring-in-'t Veld

26 frank

M. S. GROSS, S. J. — Om 'n Schat

27 frank

J. J. VERBEETEN. — Naar Lourdes (Prachtuitgaaf)

Al deze boeken zijn verkrijgbaar bij het

Algemeen Secretariaat voor Katholieke Boekerijen

27, Cuylitsstraat, Antwerpen

Kent U het groote Kunsttijdschrift

DE KUNST

DER NEDERLANDEN

Onder redactie van Dr A. CORNETTE, Prof. Kanunnik R. LEMAIRE en Prof. Dr AUG. VERMEYLEN voor Vlaanderen. — Dr G. KNUTTEL, Prof. Dr Pater LIGTENBERG O. F. M. en Prof. Dr W. Vogelsang voor Holland. — Algemeen redactie-secretaris: Dr JOZEF MULS.

Verder werken aan het tijdschrift mede, niet enkel de beste Nederlandsche kunstkenners, maar ook de voornaamste Duitsche, Fransche en Engelsche specialisten in Nederlandsche kunst.

In de zes eerste nummers werden reeds meer dan 200, meestal Vlaamsche, kunstwerken gereproduceerd.

Voor de volgende nummers liggen o. m. volgende studies klaar: Prof. Dr E. DE BRUYNE over Servaas. — Dr W. FRAENGER over van Gogh. — Prof. Dr LIGTENBERG over Religieuse Beeldhouwkunst. — Dr Joz. MULS over Hip. Daey. — Prof. FLOR. VAN DER MUEREN over het Irrationeele in de Gothiek.

Een proefnummer fr. 20. -- Een jaarabonnement fr. 180

Een half jaar fr. 100

N. V. STANDAARD-BOEKHANDEL

St. Kathelijnevest, 28, ANTWERPEN

Aanbevolen Katholieke Volksboeken

H. A. BANNING : Betje de Naaister	fr.	8,—
» In 's Levens Maalstroom		8,—
JOHN C. M. BECX : Twee Wegen		9,—
TH. BOGAERTS : Genoveva van Parijs		9,—
J. EECKHOUT : Proza van Vlaamsche Priesters		9,—
FLETCHER : De Moord in de Austerlitzstraat		9,—
J. GRIETENS : Dimfna		3,—
» Het Mirakel		5,—
A. HULSMANS : Droomleventje		22,50
P. KORNYEY : Claudia		7,—
S. MAC MANUS : Bij het laaiende Turfvuur		9,—
MATHILDE : Annonciade		8,—
» Twee Moeders		8,-
B. MITFORD : Huis Rietholme		9,—
M. RIGAUX : Gelddorst en Liefde		15,—
J. SCHEEPENS : In den Maalstroom		12,50
» De laatste van zijn Geslacht		9,—
» Om 't zwarte Goud		12,50
A. STEENHOFF-SMULDERS : Sprookjes van de Schemering		6,50
M. SZABO : De Roman van het Land		20,—
F. A. VAN DEN HEUVEL : Eén onder Weinigen		8,—
K. VAN DEN OEVER : Kempische Vertelsels		6,50
E. VAN DER HALLEN : Kristiaan (2e druk)		13,—
J. R. VAN DER LANS : Lood in 't Hart, 2 dln	elk	8,—
J. VAN MERLE : Jadwiga Radsiwill		8,—
J. A. VESTERS : De Bestedeling, 2 dln	elk	8,—
» Gorm de Noorman		8,—
VEUILLOT : Daags na de Revolutie		9,—
WAHLEN : De Abt van Sint Gallen		12,50
J. ZWETSLOOT : Lourdes, de Roman van een Ongeloovige		10,—
X. : Alleen op de Wereld		9,—
X. : Virginia		15,-

ZOOLANG DE VOORRAAD STREKT

deze volledige serie van 35 boekdeelen

tegen 300 frank in plaats van 330 frank

te bekomen bij A. S. K. B., 27, Cuylitsstraat, Antwerpen

BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH -- BIBLIOGRAFISCH -- TIJDSCHRIFT
VERSCHIJNT MAANDELIJKS

NEGENDE JAARGANG
April 1931

IV

Orgaan van het Algemeen Verbond
:-: van Katholieke Boekerijen :-:

Boeken van L. C. G. Malmberg

7 frank

ZR MA. TERESA. — Voor Roomsche Kleuters. Serie prentenboeken :
I. Mijn Broertje en Zusje
II. Stoute Broer
III. Zus bij het Kribje
IV. Broer en Zus bij 't Opstaan

7.50 frank

B. CASIMIR. — Benneke
A. VAN DIJK. — Met mijn Boekske in een Hoekske
C. VAN LIES. — Klein Broertje
» Klein Zusje
ZR MA. TERESA. — Ik zal je eens wat vertellen
ZR MA. TERESA. — 'n Kleine Rakker en andere Verhalen
C. DE WAAL. — Uit Grootmoeder's Portefeuille

12 frank

J. V. BURGERS. — 'n Prettige Vacantie
B. A. VAN HAAG. — Wim zijn Kabouterkoek
LAMBERT LUCASZ (KEES SPIERINGS). — Zoo'n rare Chinees
A. L. REDUS. — Kees de Does en z'n Politiehond
KEES SPIERINGS. — Wim, de Blauwpit
ZR MA. TERESA. — Twee Vriendjes
D. C. VISSCHERS. — Een Kind van Java
B. V. ZWEGERS. — In 't Oerwoud

12.50 frank

EDGARD. — Van Koning Orgeloos
H. FEDERER. — Een Nacht in de Abruzzen
C. VAN GESTEL. — De Kinderen van Jacques d'Armagnac
GABR. MOERDIJK. — Een Gezellige Middag
ZR MA. TERESA. — Genezen
» Ina
» Miep-ik-ook
WALTERIDA. — Een Indisch Meisje
» Javaansche Legenden

29 frank

H. G. HEIJNEN. — Joolsingel N° 1

24 frank

W. VAN DEN BERG. — Rudi's Avontuur
JOANNES EMONTS. — De Zoon van het Opperhoofd der Bandaris
LINA TERVOOREN. — Bep doet de Huishouding
B. V. ZWEGERS. — De vlammende Woestijn

15 frank

J. V. BURGERS. — Klaveren Drie
EDGARD. — Het witte Muisje
MOEDER MARY LOYOLA. — Jezus van Nazareth
ZR MA. TERESA. — Heintje de Bult
» Smokkelfientje
KEES SPIERINGS. — De Ster van Blauw-Wit

19 frank

W. VAN DEN BERG. — De Avonturen van Wim en 'n Weenschen Jongen
W. VAN DEN BERG. — De Koning van Tjilatjap
W. VAN DEN BERG. — De Vondeling van Simmerath
FRANCIS J. FINN. — De Geheimzinnige Gids
B. C. KLOOSTERMANS. — Gods Volk
MAX. — Giovanni
HÉLÈNE PAGÈS. — Van Godfried en Mechtildis, die ter Kruisvaart togen
H. S. SPALDING. — Geheimzinnige Sporen van Berenklauwen
KEES SPIERINGS. — De 6e van Meneer Franssen
ZR MA. TERESA. — Uit het Dagboek van Henk en Lou
1e deel: Op Reis
2e » Op Curaçao
F. TRAUTWEIN. — Han Spring-in-'t Veld

26 frank

M. S. GROSS, S. J. — Om 'n Schat

27 frank

J. J. VERBEETEN. — Naar Lourdes (Prachtuitgaaf)

Al deze boeken zijn verkrijgbaar bij het

Algemeen Secretariaat voor Katholieke Boekerijen

27, Cuylitsstraat, Antwerpen

Aanbevolen Romans

BENSON, R. H.	— De God der Wereld		fr. 47,—
»	— De hooge Weg		fr. 14,50
»	— Een doodgewoon Mensch		fr. 14,50
»	— Een Gevoelsmensch		fr. 14,50
»	— Gezift als Tarwe		fr. 14,50
»	— De Lafaard		fr. 14,50
»	— De nieuwe Dag		fr. 29,00
»	— Het onzichtbare Licht	geb.	fr. 27,50
»	— Roeping	geb.	fr. 27,50
»	— Trots Pijnbank en Schavot		fr. 40,00
CONRAD, J.	— Het Kapersnest	geb.	17,—
FOOTNER, H.	— Twee Menschen op den Weg		14,—
HULSMANS, A	— Droomleventje		22,50
RUTTER, Owen	— Gouden Regen		15,—
PINKERTON	— Fort-Mystery		15,—
SCOTT, Leroy.	— Washington-Square		19,—
SZABO, M.	— De Roman van het Land		20,—
VON HERTLING.	— Weisskirchen		15,—

Bekroonde R. K. Jeugdboeken

J. BöKLING : De Ridder van den Eikenhorst fr. 29,—
TO HöLSCHER : Onschuldig verdacht 14,50—
Toen Moeder ziek was 29,—
M KRAMER : Fernando Malini, de jongen van den Woonwagen 29,—
MADJOE : Jonge Jaren 29,—
N. SCHELLEKENS : In het Land van den Vrede 29,—
FR. VAN VLIJMEN : De Club van 4 en 5 29,—
H. WOLFFENBUTTEL VAN ROOYEN : Het zevende Meisje 29,—

ALGEMEENE BANKVEREENIGING EN VOLKSBANK VAN LEUVEN N. V.

Zetels : ANTWERPEN, Lange Nieuwstraat, 70-72.
BRUSSEL, Arenbergstraat, 7.
LEUVEN, Muntstraat, 9.

Bij- en hulpkantooren in al de vooornaamste plaatsen van het land : Aarschot, Anderlecht, Boom, Contich, Diest, Genck, Halle, Hasselt, Hoboken, Herenthals, Hoeylaert, Lier, Maeseyck, Mechelen, Moll, St. Niklaas-Waes, St. Truiden, Temsche, Tienen, Tongeren, Turnhout, Vilvoorde, enz...., Maastricht.

Bank voor Oost-Vlaanderen N. V.

Maatschappelijke Zetel : GENT, St. Baafsplein, 18.
Zetel B : RONSE, Abeelstraat, 2.

Bij- en hulpkantooren te Aalst, Aaltre, Audenaerde, Berchem, Dendermonde, Deynze, Doornijk, Edingen, Eecloo, Evergem, Geeraardsbergen, Hamme, Herzele, Lokeren, Maldegem, Scheldewindeke, Sottegem, Sinay, Watervliet, Waesmunster, Wetteren, Zele, enz...

Alle Bank- en Beursverrichtingen — Rekeningen op Zicht en Termijn
BRANDKASTEN
Spaarkas — Veertiendaagsche — Rekeningen — Kasbons — Inningen
Wissel — Vreemde Munten — Coupons
Beursorders op de Beurzen van Antwerpen, Brussel en het buitenland.
Correspondenten in alle plaatsen van het binnenland en van het buitenland.

LIPS

HANDIG
VERSTELBARE
BOEKENSTELLINGEN

LICHT, SIERLIJK
ENORM STERK

IN ELKE
GEWENSCHTE LENGTE

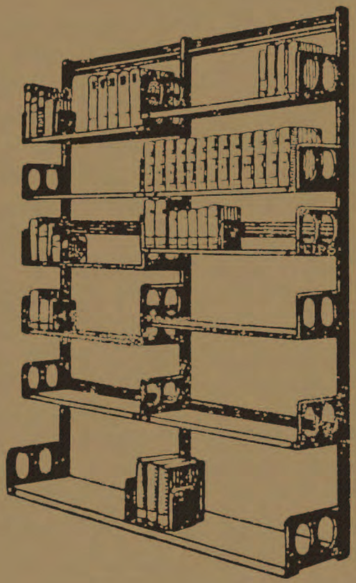

N. V. ETABLISSEMENTS LIPS,

Koninklijkestraat, 222, BRUSSEL

(Handelsregister, Brussel nr. 495)

Zoo juist verschenen :

Dr H. E. GREVE

Directeur der Openbare Leeszaal en Bibliotheek te 's Gravenhage.

PRAKTIJK EN THEORIE DER TITELBESCHRIJVING

AANTEEKENINGEN bij de « Regels voor de Titelbeschrijving, vastgesteld door de Rijkscommissie van Advies inzake het Bibliotheekwezen. 1924 ».

PRIJS GEB. GLD. 2,90

UITGAVE VAN
J. B. WOLTERS
GRONINGEN — DEN HAAG

L. OPDEBEEK

UITGEVER

Provinciestraat, 42. ANTWERPEN

GROOTE KEUZE VAN KINDER- en ROMANBOEKEN

Nieuwe uitgaven :

Fr. Crols, Pr. : Het Wonder der Appelen 5.— fr.

Victor Naveau : Uit mijn Vlegeljaren 10,— fr.

A. Sauwen : De zingende Krekel 10,— fr.

Constant Eeckels : De Eenzame Tuin 12,50 fr.

Francis Finn : S. J. Zoo zijn ze, 2 deelen, per deel : 5 fr. — Philip, de kleine Zanger : 10,— fr. — Tom Playfair : 12,50 fr. — Percy Wynn : 12,50 fr. — Claude Lightfoot, 12,50 fr. — Harry Dee : 15.— fr.

Lode Opdebeek : Bloemekens van den Vlaamschen Rozelaar (25 Vl. koppen) 15.— fr. — Op reis in Vlaanderen : 15,— fr.

Dr. L. Wagenfeld en W. F. Steygerwalt : De bekwame Veearts, 500 blz. — 9 uitslaande platen. — 6e druk : 30,— fr.

A. C. Ide : Handboek der Ooftbouwkunde 30,— fr.

Fondscatalogus, op aanvraag, kosteloos erkrijgbaar.

N. V. LEESLUST, ANTWERPEN

Jeugd-Serie

LOUISA DUYKERS. — **Jantje.** fr. 7.—
JUL. FESTRAETS. — **Bertje.** fr. 7.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Bobby in Filmland.** fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Geluksvogel.** Vertaald door J. Simons fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **De diamanten Ring.** Vertaald dr. J. Simons fr. 9.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Een kranig Kereltje.** Vert. dr. J. Simons. fr. 14.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Lord Bountiful.** Vert. d. A. Vander Hallen fr. 18.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Sneeuwwitje.** Vertaald door J Simons fr. 12.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Zijn beste Jaar. (Vervolg op "Geluksvogel")** fr. 11.—
LOD. LAVKI. — **Fieneke.** (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Fonske.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Francesco :** 1e en 2e Deel. elk fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Ikkerke en Nikkerke.** Geill. (Pas verschenen) fr. 8.—
LOD. LAVKI. — **De kleine Koning.** (2e druk). fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De kleine Martelaar.** (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De levende Rots** (2e druk) fr. 8.—
LOD. LAVKI. — **Lowieke.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Menschenoffer.** (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Op den Toren.** (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Op één jaar.** Uit het Leven van een Scout (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Op Reis** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Toontje** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Tuurke.** Avontuur uit het scoutsleven. (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Uit het Leven van een Rakker :**
1. Mijn Zusterke. (2e druk) fr. 7.— **4. Mijn Vacantie.** (2e druk) fr. 7.—
2. Mijn Broerke. (2e druk). fr. 7.— **5. Mijn Makkers.** fr. 7.—
3. Mijn Professor. (2e druk) fr. 7.— **6. Mijn Vriend** fr. 7.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje.** fr. 9.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Sinte Lutgardis.** fr. 10.—

Kinderboeken

M. E. BELPAIRE, H. RAM en L. DUYKERS. — **Wonderland.**
8 deelen (4e en 5e druk). elk fr. 8.—
ANTON VANDE VELDE. — **Duimpje's verdere Lotgevallen.** fr. 8.—
GERARD WALSCHAP — **Slimke.** Met prettige kleurplaatjes. fr. 10.—

Godsdienst

ST. AUGUSTINUS — **De Eenvoudigen onderwezen.** Vert. dr. Fr. Vermuyten. fr. 10.—
BEATRYS VAN NAZARETH. **Zeven Manieren van Minne.** Naar den Oud-Vlaamschen Tekst herschreven door Dr J. Caeymaex. fr. 11.
Prof. K. CRUYSBERGHS. — **Onze Verlossing.** Vastenpreken. fr. 6.—
G. STRŒBELE. — **Het Gebed des Heeren.** Vert. d. M. Van Hoeck fr. 8.—
MAUR. VAN HOECK. — **Het zaligende Lijden.** 2e uitgave. fr. 5.—
A. VERDOODT. — **Het Lam Gods.** fr. 6.—

Essays

M. E. BELPAIRE. — **Kunst- en Levensbeelden,** 1e deel **12.—**; **2e** deel **fr. 7.50**
M. E. BELPAIRE. — **Het Landleven in de Letterkunde.** fr. 9.—
JORIS CAEYMAEX. — **Gloed.** fr. 13.50
FRANS CROLS. — **Bloeiende Bloemen.** fr. 13.—
JORIS EECKHOUT. — **Litteraire Profielen.** 2e en 3e Deel. elk fr. 20.—

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

N. V. LEESLUST

ANTWERPEN

Verhalen, Sprookjes en Vertelsels

JOZEF ARRAS. — **Begijnensprookjes.** (2e uitgave). fr. 5.—
JOZEF ARRAS. — **Gekke Vertelsels.** (2e uitgave). fr. 5.—
M. E. BELPAIRE. — **Christen Ideaal.** fr. 8.—
M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar: I. Proza.** (2e uitgave) fr. 8.50
Dr. JORIS CAEYMAEX. — **Gloed** fr. 13.50
FRANS CROLS. — **Heeroom's Nichtje en haar Gezin.** fr. 16.—
JORIS EECKHOUT. — **Proza van Vlaamsche Priesters.** fr. 9.; geb. fr. 10.50
RICH. DEWACHTER. — **De Stoker.** Verlucht door J. Verschueren. fr. 10.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Dimfna** fr. 3.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Het Mirakel.** fr. 5.—
SEUMAS MAC MANUS. — **Bij het laaiende Turfvuur.** fr. 9.; geb. fr. 10.50
ALB. STEENHOFF-SMULDERS. — **Sprookjes uit de Schemering.** fr. 6.50; geb. fr. 8.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Kempische Vertelsels.** (2e druk). fr. 6.50; geb. fr. 8.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** fr. 13.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Kristiaan.** (2e druk) 13.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Sprookjes uit den Zomernacht.** Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
ALFONS VAN HOOF. — **Zonnige Kempen.** Met penteekeningen van August Verstreken. fr. 10.—

Geschiedenis, Biografieën en Reisverhalen

M. E. BELPAIRE. — **Antwerpen vóór honderd Jaar.** fr. 6.—
M. E. BELPAIRE. — **August Cuppens** fr. 9.—
M. E. BELPAIRE. — **Charles Dickens.** fr. 15.—
M. E. BELPAIRE. — **Constance Teichmann.** fr. 20.—
Dr J. CALBRECHT. — **De Vlamingen en de Spaansche Ontdekkingsreizen tijdens de XVIe eeuw in het Oosten.** 30.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Het Mirakel.** fr. 5.—
Dr JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** 3 deelen, elk. fr. 20.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Oorlog van Mr Cobbé, 1722-1724.** fr. 30.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Reis van den St Carolus. 1724.** fr. 30.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Stichting van Banquibazar, onze eerste Kolonie** (1724-1727) fr. 30.—
L. REYPENS e. a. — **Eugeen Yoors.** Rijk geïllustreerde Prachtuitgave fr. 75.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** (2e druk) fr. 13.—
MAUR. VAN HOECK. — **Schoonheidsvizioenen.** Reisindrukken uit Italie. Rijk geïllustreerde Prachtuitgave. 60.—
DIRK VANSINA. — **Dostoïevsky.** fr. 18.—
C. VERVOORT. — **Kardinaal Mercier.** Zijn Leven, Zijn Werk. 2 deelen. elk fr. 25.—

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. K. S. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

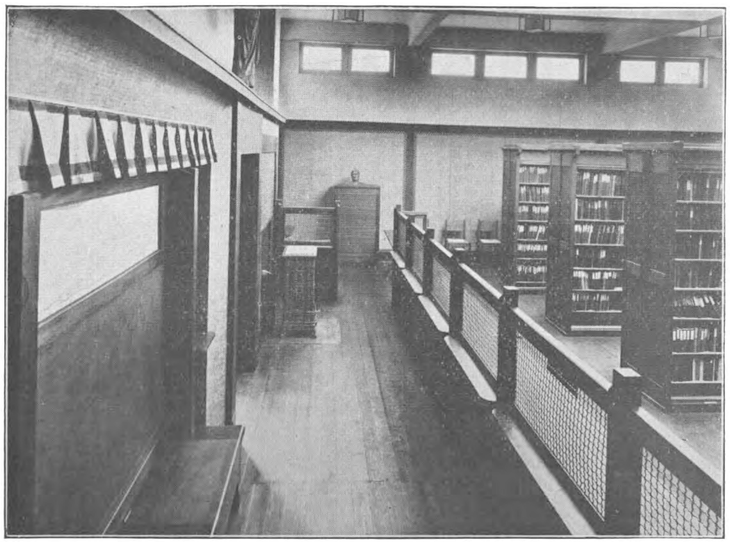

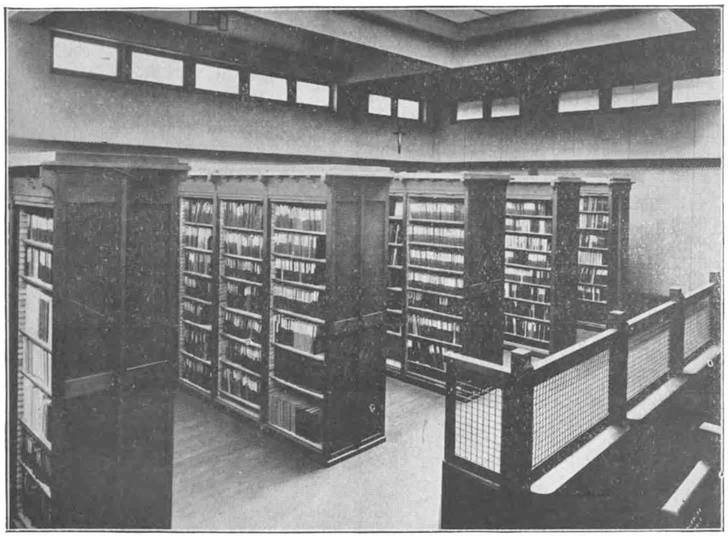

De openbare boekerij St Michiel

Amerikalei 165[1], te Antwerpen

zooals ze werd heringericht in 1929.

ANTOON THIRY
Geboren te Leuven, 8 September 1888.

NUMMER 4 NEGENDE JAARGANG APRIL 1931

BOEKENGIDS

Algemeen Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift
Orgaan van het Algemeen Verbond van Katholieke Boekerijen
:-: VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR :-:

REDACTIE en BEHEER:
Alg. Secretariaat voor Katholieke Boekerijen, Cuylitsstraat, 27, Antwerpen
Postcheck: 241.02

Prijs voor België. — Abonnement: 35 frank. — Dit nummer: 5 frank.
Prijs voor Nederland. — Abonnement: fl. 3,50. — Dit nummer: fl. 0,50.

ANTOON THIRY, DE VERTELLER DER KLEINSTAD

door ERNEST VAN DER HALLEN

Voor iemand die nog niet heelemaal verburgerlijkt is en innerlijk nog de kracht heeft te reageeren tegen het kompromissenleven, of zich bewust is van de leegte en de onbeduidendheid van het leven bij menschen die elken dag dezelfde gezichten weerzien, dezelfde bezigheid hebben, dezelfde wandeling maken of staminé bezoeken en dezelfde nieuwtjes hooren, is de kleinstad geen ideale woonplaats. De buiten eischt de aandacht van den mensch en een totale overgave aan den arbeid die automatisch en dwingend is als de gang der seizoenen; het dorp is een gesloten gemeenschap met gemeenschappelijke, ik zou haast zeggen familiale belangen; de groote stad dwingt den mensch in den ban van haar veelzijdigheid, haar korte verrukkingen, haar diep leed, haar groot heimwee. Daarbuiten staat de kleinstad: de haard der verburgerlijking, waar middelbare leeraars, hoogeschoolgediplomeerden en een paar anderen die zich intellektueelen noemen de laatste herinneringen aan hun jeugdidealisme laten verdampen in oranjebitters en schuimende demi's; waar elk uit-den-band-springen automatisch groeit tot een schandaaltje, waar geen jeugd is en geen strijd gestreden wordt, waar een rijke burgemeesterszoon of een flirtend jong dokter als de Don Juan's der stad erkend worden; elk notaris, praktijkzoekend advokaatje of verschbenoemd onderpastoor gewetensvol gewikt en geoordeeld worden door de twee richtingen der katholieke partij, om van de derde te zwijgen. Waar het leven kalm en klein langs kleine menschen heen gaat: onbewogen, ondiep, vlak, zonder hartstocht, zonder strijd en geweld en heftige roersels. Wie daarin terecht komt gaat in dit nervenlooze en pietluttige leven ten onder, of zoo hij zich ertegen verzet weet

hij zich als bij stilzwijgende overeenkomst buiten de gemeenschap gesloten van de weldenkende, deftige, eerlijke en fatsoenlijke bevolking die op kommando der plaatselijke pers verontwaardigd, boos, rekenschap-eischend, ontsteld en ontgoocheld is in de houding der gekozenen van de tegenpartij, evenals ze zich tevreden, opgetogen, dankbaar en ontroerd laat heeten om de moederlijke zorgen van de meerderheidsmandatarissen voor de nieuwe elektrische verlichting of de beloofde waterleiding. De Fransche literatuur heeft een uitstekend beeld gegeven van de huidige kleinstad, licht gechargeerd doch waar in zijn diepste wezen; ook de Hollandsche na-oorlogsche roman vegeteert voor een groot deel op de kleinstad, echter zonder bedoeling van charge of karikatuur, zoodat een buitenstaander stilaan gaat denken dat heel Holland één grijs, monotoon, hartstochtloos en saai stadje is. De beste mij bekende typeering der kleinstad is die van Ibsen in zijn « Vijand des Volks »; ze is echter zoo schitterend dat ze door de kleinstad zelf niet begrepen wordt, want regelmatig prijkt dit stuk op het repertorium der tooneelkringen uit de provincie, spijts het axioma dat de mensch nimmer zichzelf gaarne weervindt in een kunstwerk. Zóó beschouwd is de kleinstad het begin en de bron van de braafheid, de bezadigdheid, het gedoseerd gezond verstand en de middelmatigheid; de wieg van de levenswijze spreekwoorden, de filisters en redakteurs van gematigde kranten; tegelijk de oorzaak van opstandigheid en esprit bohémien, de bakermat van aanstoot-gevende en -zoekende artiesten en allerlei soort typen, ten slotte de laatste toevlucht van het weldenkend gematigd liberalisme, het met klem-waterleiding-eischend kiezerskorps en de katholieke schimpblaadjes.

Maar daar is nog een ander inzicht mogelijk op de kleinstad : die van den aandachtigen toeschouwer die met sympathie tegenover deze menschen staat, hun denken probeert te benaderen en aandacht heeft voor de kwaliteiten en de misvormingen die het gevolg zijn van hun midden. En hier zijn weer twee mogelijkheden : ofwel beschouwt ge den kleinstadbewoner als een dankbaar objekt voor litteraire buitenissigheden en kurieuze vertegenwoordigers van een uitstervende folklore in een tijd dat het boekenlezend menschdom de eeuwige burgerlijke konflikten : man-vrouw, binnenhuisschilderingen en luministische pastiches hartgrondig beu geworden is; — ofwel belichamen deze menschen de oerinstinkten, levensbeschouwing, kwaliteiten en gebreken van gansch het ras. En dan is het een eerste voorwaarde tot den kleinstadsmensch te naderen als tot elken mensch die men begrijpen wil: met mildheid en liefde.

De twee auteurs die in dit kleine land waar de kleine stadjes gezaaid liggen, deze twee inzichten uitstekend vertegenwoordigen zijn de stadgenooten Felix Timmermans en Antoon Thiry. Behalve dit gemeenschappelijk terrein en burgerschap der Nethestad heeft de samenwerking van deze twee novellisten die beiden hun naam zetten op denzelfden gemeenschappelijken bundel, aanleiding gegeven tot de goedkoope

bewering dat de een den andere zou nagevolgd hebben, of in elk geval om het op z'n zachtst te zeggen dat ze elkaar kopieeren. Bij een nader toekijken schiet er van deze bewering zeer weinig over. Trouwens zijn de faktoren van onderscheid tusschen die twee veel dieper en belangrijker dan de punten van overeenkomst. Timmermans staat buiten z'n typen; hij bekijkt ze als waarnemer, hij ontdekt hun dankbare zijden, hij chargeert, dikt aan, verliest den zin voor proportie en waarheid, probeert onbewust te doen vergeten dat hij zelf een element is der kleine stad en aan zijn typen z'n Timmermans-zijn dankt. Daardoor komen zijn kleinstadsvertellingen totaal buiten het leven te staan en ontbreekt bij hem het verband tusschen natuur — dikwijls gedegenereerde natuur — en bovennatuur. Ten slotte is Timmermans niet de resultante van zijn geboortestad : precies andersom is de Liersche burger stilaan bezig het produkt te worden van Timmermans' werken.

Antoon Thiry die lang in dezelfde stad woonde als Timmermans, schreef samen met hem de bundel « Bagijnhofsproken ». 't Moet zijn dat ze elkaar in dien tijd uitstekend begrepen, want het zal een knap man zijn die uitmaakt voor welke bladzijden elk van hen verantwoordelijk is. Wat bewijst dat het nonsens is in dit verband te spreken van epigonisme of kopij: wie zal uitmaken welke van die twee figuren het sterkste temperament kon laten gelden en den andere zou beïnvloed hebben? Temeer daar ze de invloed van dezelfde omgeving ondergingen, dezelfde levensbeschouwing erop na hielden, veel met elkaar omgingen. Beiden hadden ze de kleine stad ontdekt en het Begijnhof, samen hun eerste novellen geschreven en gezamenlijk een bundel vertellingen uitgegeven. Onmiddellijk hierna is elk zijn eigen weg gegaan : Timmermans die van het sukses en dus van het aanvaarde, het typieke, het direkt-genietbare. Hij koos de dingen: die gaf hij nieuwe gestalte, zette ze in een nieuw en glanzend licht, leerde ons verheugd zijn om de goedheid en de ongereptheid der wereld, leerde ons de dingen zien in een eeuwige zonnige lente van levensoptimisme als een nieuwe Botticelli, maar dan meer Dyonisiaansch, uitbundiger, oppervlakkiger en meer onbekommerd. Thiry koos den mensch. Bij voorkeur den eenvoudige, den schamele, den ootmoedige, den verworpene van het leven. Hij stelde zich niet supérieur tegenover hem aan — in welk geval hij noodzakelijk tot karikatuur zou geworden zijn —, hij naderde tot hem met mildheid en liefde, trachtte hem te begrijpen, liet hem ook gelden als een mensch, niet als een speelding, of dupe van het noodlot, of gedegenereerd en geabrutisseerd door passies, leed of ellende. De mensch blijft altijd mensch; hij staat in het leven, dikwijls midden in de bitterste realiteit; alles wat hij doet en denkt en zegt houdt onmiddellijk verband met het leven. Hij is gewoonlijk geslagen en klein gemaakt; God heeft hem gebruikt als speelding : hij voelt zich ook als speelding, echter van God, niet van het leven, want dit blijft hij domineeren. Thiry staat zelf deemoedig en liefdevol tegenover het leven, niet intellektualistisch of trotsch : God leeft daarboven die het waarom en waar naartoe weet der dingen; we

buigen ons onder zijn hand wanneer zijn toorn of zijn beproeving ons treft. Als de mensch bidt of ter beevaart trekt naar Scherpenheuvel dan wordt dat geen folklore en geen charge. Het andere is literatuur en trotschheid; dit hier is mildheid, deemoed en begrijpende liefde.

Persoonlijk ben ik altijd kwalijk te spreken geweest over de kleinstadsnovelle met haar prutserige menschjes en peuterige details, haar kleine gebeurtenissen en onbelangrijke konflikten. Er zijn dus ten slotte betere verdedigers van Thiry's novellen dan ik. Doch elk genre dat den mensch en het leven erkent en die twee in rechte verhouding tot elkaar stelt, is me lief, zelfs afgezien van de litteraire kwaliteiten van het werk. Daarenboven zijn de vertellingen van Thiry het produkt van zeer ongewone omstandigheden: het dozijn jaren welke deze jonge man in ballingschap in Holland leefde in een omgeving welke in levensbeschouwing en denken diametraal tegenover het volk van zijn verre Vlaanderen stond, wekten in hem een diep heimwee en een hartstochtelijk verlangen naar zijn eigen land en de bekende en vertrouwde omgeving; hij leerde de taaiheid van de Vlaamsche volksziel, haar hartstochtelijke arbeid aan een eigen kultuur, haar sterk gevoelsleven en haar bovennatuurlijk levensinzicht begrijpen en waardeeren in het kalvinistisch en rationalistisch-denkend Geldersch stadje met zijn strenge konventies, zijn eng provincialisme en afschrik voor gevoelswaarden. Uit dit heimwee en de ervaring der leegte van de rationaliseerende en formalistische kultuur ontstonden deze kleinstadsnovellen. Ze zijn voor hem de kondenseering van de herinneringen uit het hartstochtelijk-geliefde vaderland, een reflex van de eenvoudigheid, het geloof, het primitief denken en den levensdeemoed van het kleine volk; het sterkste element van het land dat de toekomst van kultuur en ras in zich bewaart als zijnde het innerlijk gezondst, het energiekst en het talrijkst. Wij die een gansch kunstenaarsgeslacht jonger zijn (loopen het dozijn jaren nu reeds niet over twee kunstgeslachten?) voelen niet zoo sterk meer voor de kleinstadsnovelle en de typeermanie der vooroorlogsche realisten en romantiekers. Maar de geest waaruit dit werk ontstond is ons heilig. En wie dezen man kent, weet dat de jonge gedachte intens en diep leeft in hem, en zijn werk zich niet buiten dit bewustzijn zal ontwikkelen. Dat is de sterkte van Antoon Thiry: van temperament is hij een romantieker, hij draagt in zich de elementen van een stevige kultuur, zonder dewelke geen waarachtige kunst mogelijk is; het katholiek denken kulmineert in zijn levensbeschouwing; hij aanvaardt de levensrealiteiten, herleidt ze echter tot hun wezenlijke waarde en verhouding, en erkent de onafwendbaarheid en de noodzaak van het strijdbeginsel. Deze nu zijn de elementen welke ik zou durven heeten: de voorwaarden waarin de hoogstaande kunstenaar zich ontwikkelen kan. Anderzijds heeft Nederland onmiddellijk den sterken stylist in hem ontdekt, die vooral in zijn kleiner werk en reeds vroeger in « Het schoone Jaar van Carolus » bladzijden schreef die in dit genre als modellen kunnen gelden en wezenlijker kwaliteiten bezitten dan het doorsnee-werk van Timmermans.

Het kan zijn nut hebben hier te wijzen op de uitzonderlijke kwaliteiten van Thiry als *verteller*, een kunst die bezig is stilaan dood te gaan, ook in onze Vlaamsche letterkunde, die in het buitenland in de eerste plaats erkend wordt als vertellingkunst. Ook bij onze beste vertellers Timmermans, Claes en Jef Simons, wordt men vlug de kortademigheid, het gebrek aan fantasie en narratieve kracht gewaar. Tenslotte is de vertelling een der zuiverste, der meest volksche en der minst artificieele litteraire vormen, die in de hoogtepunten der kultuur telkens verloor aan belang en interesse, doch sterk leeft bij eenvoudige, diepvoelende en primitief-denkende menschen. Thiry nu is de eenige auteur in Vlaanderen die me aan de Vlaamsche vertelling nog levenskansen kan doen toekennen. Zijn kleine verhalen in de Querido-serie zijn glanzende getuigenissen van een merkwaardig en ongewoon vertellerstalent dat zich gaandeweg ontwikkelen kan tot ongekende hoogten.

Intusschen wachten we op het nieuwe werk van dezen auteur : in stilte hoop ik dat dit het werk zal zijn waarnaar we nu al twaalf jaar uitzien en dat tot nog toe ongeschreven bleef: het epos van den grootschen strijd die in deze katholieke uithoek van Germanje gestreden wordt om eigen leven.

Bibliographie

8379 ◆ BAGIJNHOFSPROKEN. (In samenwerking met F. Timmermans). — A'dam, Mij. v. g. en g. Lectuur. 3e druk. (18 X 12), fl. 2,75. — III, 83.8 — Omwille van één vertelling is deze bundel voor ons onbruikbaar. Spijtig overigens voor de mooie atmosfeer dezer novellen.

8380 ◆ BAZIEL'S UITTOCHT. — A'dam, Querido. 1927, (19 X 13) 126 blz. fl. 2,25. — V, 83.1 — Over een eenzaatstype met een wereldje van kerkhof- en zieltjesavondstemming er rond. Mooi en rustig.

8381 DE DROOMER. — A'dam, Wereldbibliotheek, (18 X 12) 209 blz., fl. 3,50. — IV, 83.1 — In mooie taal en verbeelding de historie van een talentvollen, schuwen en willoozen jongen met een overspannen droomleven dat in waanzin eindigt.

8382 ◆ « ECCE HOMO » EN HET BANGE PORTIERESKEN. (In samenwerking met F. Timmermans). — Gent, Plantijn, (Flandria's Novellen, nr 103). (18 X 12) — IV, 83 — De eerste novelle uit « Bagijnhofsproken », devotelijk en romantisch met een mystiek waasje erover.

8383 IN 'T HOFKEN VAN OLIVETEN EN VII ANDERE VERHALEN VAN SIMPELE MENSCHEN. — A'dam, Wereldbibliotheek. (18 X 12) 123 blz., fl. 1 — III, 83.8 — Boeiende novellen met de innige atmosfeer der oude Begijnhoven en burchten, afwisselend vol teere stemmingen en macabere toestanden,

8384 ◆ DE IVOREN FLUIT. (In samenwerking met F. Timmermans.) — A'dam, Mij. v. g. en g. Lectuur (18 X 12) — IV — Een devotelijke vertelling uit « Bagijnhofsproken », met een wazig-mystieke atmosfeer en innige stemming.

8385 DE IZEGRIM. — A'dam, Querido, 1929, (17 X 10) 130 blz. fl. 1,20 — V, 83.1 — Een plezierig stuk stadsfolklore met fantastische allures, en daarin de figuur van den kurieuzen Izegrim, een type zooals er inderdaad bestaan en die hier niet eens aangedikt is of grotesk gemaakt. Een allerfijnste vertelling.

8386 KIROEME, KIROEME, MENSCHKES KEERT EENS OM! — Mechelen, Het Kompas. 1930, (20 X 13) 116 blz., 20 fr. — V, 83.8 — Vijf mooie novellen of eigenlijk vijf vertelsels, hoofdzakelijk folkloristisch gekleurd en vol vrome en plezierige herinneringen en

kostelijke typen uit de Nethestad. Wel een beetje gechargeerd en voorhistorisch, maar absoluut naar 't leven. En zeer geestig daarbij.

8387 MEESTER VINDEVOGEL. — A'dam, Querido, 1924, (17 X 10) 130 blz., fl. 1,20 — V, 83
◆ — Meester Vindevogel is een der intellectueelen utt de kleine stad: de kleine vreugden en he diepe leed in de oude dagen van dezen vromen man worden hier haarfijn geteekend en luministisch gekleurd. Het is een boekje vol innige rust en levensvreugde.

8388 MIJNHEER PASTOOR EN ZIJN VOGELENPAROCHIE. — A'dam, Querido, 1926, (19 X 13)
◆ 154 blz.. fl. 2,25; geb. fl. 2,90 — V, 83 — De ontgoochelingen van een ouden ascetischen pastoor wiens parochianen door den oorlog verwilderen en die op het eind nog beleeft dat zijn goede vrienden, de vogelkens, uit de kerk verjaagd worden waar ze nog wat leven en muziek kwamen brengen. Het is een van Thiry's beste vertellingen.

8389 ONDER SINTE GOMMARUS' WAKE. — R'dam, Nijgh en van Ditmar, (21 X 15) 147 blz.
◆ fl. 2,50, — IV, 83.8 — Een bundel van acht verhalen die spelen onder Sint Gommarus' toren in den aard van In 't Hofken van Oliveten.

8390 PAUWKE'S VAGEVUUR. — A'dam, Querido, 1922, (17 X 10) 107 blz., fl. 1,20 — V, 83
◆ — Dat vagevuur van Pauwke is zijn zoon die in het leger de zonde leerde kennen, deserteerde en zijn vader en tante zonder nieuws liet wegsterven van verdriet. De berusting in God en het besef zijner Voorzienigheid brengt vrede in dit getourmenteerde leven. Het is een zeer mooie vertelling in sterk katholieken geest, en ook litterair van beteekenis.

8391 DE PRESIDENT VAN HET VLIEGEND WIEL — Brussel, Standaard-Boekhandel, 1930, (19 X 15) 99 blz. 9 fr. — V, 83.8 — Een uitstekende novelle, misschien wel de beste van dezen auteur. Er zijn kostelijke typen bij en heel het verhaal is zoo reëel en zelfs zoo aktueel dat het naast het beste van Claes en Timmermans mag liggen. Bij mijn wete is dit veruit de beste typeering der kleinstadspolitiek, alleen een beetje aangedikt. De twee bijgevoegde novellen krijgt ge op den koop toe.

8392 HET SCHOONE JAAR VAN CAROLUS. — A'dam, Wereldbibliotheek, (20 X 14) 266 blz., fl. 2,65 — II-III, 83.1 — Carolus is een seminarist die een plotse bevlieging krijgt van levenszatheid en het leven juichend geniet zonder achterdenken, bijna kinderlijkweg. Maar er zijn een paar kapittels waaraan niet ieder lezer zich wagen moet...

8393 DE VADER. — Edam, De klyne Librye, (15 X 12) 36 blz., 7,25 fr. — IV — In deze
◆ merkwaardige vertelling, eigenlijk het résumé van een heelen roman, schildert de auteur minder de omgeving, en legt hij meer de nadruk op de menschen: het verhaal van den ouden man die het wreken van zijn vermoorden zoon op een moordenaar — welke wraak hij lange jaren voorbereidde — liet uit kristene naastenliefde en vergeving, heeft er alleen door gewonnen. Lijk altijd bij Thiry: diep leed, simpele, goede menschen, barmhartigheid en mildheid. Een mooie weergave der goede menschen uit het stille stadje bij wie toch felle konflikten zich kunnen voltrekken.

8394 VAN VIER PELGRIMS. — A'dam, Querido, 1928, (17 X 10) 130 blz., fl. 1.20 — V, 83.8
◆ — Vier mooie novellen over vier wondere typen. Diep leed en felle tragiek met een verre echo van het geheimzinnige en het wondere uit zijn Bagijnhofsproken. Maar inniger, dieper, vol menschelijkheid en plotse ontroeringen. Een allerfijnst boekje.

HET HOEKJE VAN DEN BIBLIOTHECARIS

Examen voor Kandidaat-Bibliothecarissen

Naar aanleiding van den Opleidingscursus voor Bibliothecarissen, te Antwerpen ingericht door het Algemeen Secretariaat voor Katholieke Boekerijen, *zal rond half Mei een jury-zitting worden gehouden.* **De lessen**

worden gegeven door E. H. J. Baers, diocesaan inspecteur van O. B. en bestuurder van het A. S. K. B., en door H. Leo Van Molle, staatsinspecteur van O. B.

De examens worden afgenomen te Antwerpen. Kandidaat-bibliothecarissen die het officieel getuigschrift van bekwaamheid wenschen te bekomen, kunnen hun inschrijving nemen bij den Dienst der Openbare Boekerijen, 52, Regentlaan te Brussel. 't Bedrag van het inschrijvingsrecht — nl. 25 frank — zoo spoedig mogelijk te storten op postcheckrekening 718.35, met op de keerzijde van het stortingsbulletin de medeeling: « Examen voor Bibliothecarissen te Antwerpen ». Niet vergeten naam en volledig adres op te geven.

De kandidaten moeten de Belgische nationaliteit bezitten en 19 jaar geworden zijn vóór den datum van het examen.

De Openbare Boekerij St Michiel

TE ANTWERPEN

Bij de herinrichting van de St Michielboekerij, zoo wat een tweetal jaren geleden, werden uitgaven nòch studie ontzien om iets degelijks en moois te verwezenlijken, dat werkelijk als maatstaf, als « model » zou kunnen doorgaan....

Het loont voorzeker ruimschoots de moeite even stil te staan bij wat in feite hier verwezenlijkt werd. Want ook anderen worden wellicht eens in de gelegenheid gesteld om aan het « installeeren » te gaan. En dan is het wel van het grootste belang dat ze althans op de hoogte zouden zijn van wat elders werd bereikt, met al de ervaring van ettelijke jaren praktijk en onderzoek.

Een klein portaaltje. Rechts eene groote, breede deur, heel en al in spiegelglas: Zoo wordt ge met een sprong als binnengetooverd, want alles lijkt er keurig, frisch, licht, warm. En die duizenden boeken! Ge wilt er ook zijn!

En toch geen « luxe » is het, die het hier haalt. Alles is zoo simpel, zoo sober, zoo rustig mogelijk. Maar alles is er meteen in een innig-warm-aandoende harmonie gehouden. Daar ligt precies het groote geheim. Mobilair, tapisseering, lijnen en kleuren, alle zijn aan elkaar aangepast, op elkaar toegewezen. Niets dat stoot, dat schreeuwt; alles dient dat ééne: het geheel. Het geheel dat kalmte suggereert, stemming, gezelligheid; al wat een boekerij behoeft.

En dan het licht, het gouden spel van het licht, overdag! De groote glazen koepel, midden over haast de geheele zaal uitgespannen, laat het daglicht met breede gulpen de gansche oppervlakte overspoelen. Gelijke, regelmatige lichtverspreiding wordt hierdoor verkregen over het geheele vertrek; een faktor van het grootste belang voor elke

praktisch ingerichte bibliotheek. Een fries van kleine, nauw opeenvolgende venstertjes, bovenaan de muren aangebracht, zorgt rondom voor de zijdelingsche belichting.

's Avonds hangt er een heel andere atmosfeer, in dat opzicht: wel zachter, inniger, « heimlicher », warmer. Toch dezelfde gelijke, regelmatige lichtverspreiding weer. Twee projectors, boven den koepel opgesteld, vervangen het daglicht en een tiental gevleugelde lampenkastjes, rondom den koepel aan het plafond opgehangen belichten nu van op zij.

Wat dadelijk opvalt als we het mobilair nader bekijken, is de groote « losheid », het open vrije contact tusschen de bezoekers, de lezers, en het boekenfonds. Wel houdt een toog met schutting, over de gansche breedte den lezer op afstand. Hierop worden de verschillende administratieve diensten waargenomen. Dank zij echter de gelukkig gekozen hoogte en het aangewende metalen vlechtwerk in de schutting zelf, heeft deze toog niets van een strenge afsluiting, genre winkettenstelsel. Niets daarvan!

De boekenkasten staan alle in rechthoek tegenover den toog, onder onmiddellijk toezicht bijgevolg van het publiek. Een psychologisch raak getroffen schikking als het « open-kasten-stelsel » wordt toegepast, zooals hier het geval is. Een aanhoudend toezicht vanwege het personeel kan op die wijze vermeden.

Aan deze zijde van den toog valt nu nog te wijzen op de zeer decoratief uitgebouwde rustbank eenerzijds en de kachel met monumentalen schoorsteen anderzijds; allebei passen mooi in het architectonisch ensemble. Een deur, weer uit één ruit, scheidt beide van elkaar en laat toe een kijkje te nemen in het prettige leeszaaltje, waar de kleuters vooral zich kunnen te goed doen aan heele stapels prentenboeken. Een galerij schrijversportretten langsheen de muren, brengt gestadig onder oogen van de bezoekers, de meest vooraanstaande figuren onzer literatuur en doet bij hen den lust ontstaan om meer over auteurs te vernemen en met hun werk nader kennis te maken. Verder zijn een paar schabben sierlijk aan den wand aangebracht, ten gerieve van de lezers. Die hebben vast hun nut.

En de versiering ten slotte?! Heelemaal geen « versiering », zooals dat gewoonlijk wordt verstaan: geen pakken bloemen op de muren, geen « expositie » van beeldjes, postuurtjes en gravuurtjes, en wat weet ik al, om het toch maar « schoon te maken ».

Twee beelden, sober van vorm, kunstwerk; een gestyleerd kruisbeeld: de heele inventaris. De muren zelf « versieren » hier, maar blijven daarbij in hun rol en scheppen, zooals dat hoort, het gewenschte sobere doch smaakvol cachet, met hun zorgvuldig gekozen kleuren, hun goud-geel, hun brons-gouden en grijze tinten en donkere lijsten. Of de menschen die hier boeken halen, lessen krijgen in gezuiverde, gezonde esthetica in zake binnenhuisinrichting!

We zouden thans nog kunnen uitweiden over de degelijke *technische*

inrichting, tot stand gebracht in dezelfde boekerij: over de verschillende catalogen op fiches: plaatsings-, vak-, auteurs-, titel- en trefwoord-catalogen, die het mogelijk maken aan de hand van het geringste gegeven over een of ander boek, ditzelfde op een minimumtijds op te sporen. Ook de *gedrukte* catalogen, — tot nu toe verschenen er niet minder dan vijf deelen van meer dan 1000 bladzijden samen — verdienen tenvolle onze aandacht, met de portretten van en bio-bibliografische nota's over circa 250 verschillende schrijvers.

De hier streng doorgevoerde « paedagogische methode » bij het uitdeelen der boeken, ware eveneens een uitvoeriger behandelen over-waard. Om het belang en de praktische mogelijkheid er van aan te toonen volsta het hierop te wijzen, dat St Michiels' Boekerij vorig jaar 52 °/o lectuur uitleende van vormenden aard. Een bij uitstek nobel record! Op dit alles komen we later wellicht nog eens terug.

Waar we ditmaal bizonder de aandacht wilden vestigen op het « uiterlijke », de materieele inrichting van de boekerij St Michiel, mogen we in ieder geval besluiten met een hartelijk woord van geluk-wenschen voor bouwmeester Flor. Van Reeth, die de plannen opmaakte en deed uitvoeren voor deze te recht: « modelboekerij ». Niet het minst mag hierbij het Bestuur der Boekerij zelf bedacht, dat deze plannen inspireerde en bezielde. C. BRUGHMANS.

ROMANKRONIEK

De slaapwandelende figuur op den omslag van WILLEM VAN DREEST's
8395 roman **Het stuwende Leven (IV)** en de kleur van den band, geven allebei uitstekend den geest en de atmosfeer van dit boek weer: grijs, monotoon, verstard en oninteressant; doodelijk vervelend en zonder dat er eens iets groots of iets hartstochtelijks gebeurt. Dit debuut — ik hoop tenminste voor den auteur dat dit boek nog een debuut mag zijn — wekt niet bepaald nieuwe hoop of vergezichten voor de toekomst van den Nederlandschen roman. Zeer oorspronkelijk is overigens het geval niet van dezen slaapwandelenden artiest — want het is een kunstenaarsroman — : hij rukt zich als jong schilder los uit zijn verbur-gerlijkte omgeving, gaat na een geslaagde tentoonstelling op het land wonen in een uithoek waar nog kollega's nestelen, ondergaat de invloed van menschen en omgeving, piekert wat over allerlei aangelegenheden van artistieken en zielkundigen aard, ontdekt bij zijn vaders dood diens werkelijken aard, ondergaat langzaam de loutering van het rijpere levensinzicht, menschenkennis, leed en liefde, en zal als een degelijk en solied jongmensch trouwen met een hem-begrijpend jong meisje. Onder de hand zijn de tweehonderd en zooveel bladzij gevuld; de auteur wischt zijn pen en zijn voorhoofd af; de uitgever, drukker en boekhandelaar winnen er een stuk of wat guldens aan, en er is een

hopelooze nulliteit meer te vermelden in onze bibliografische tijdschriften. Ge kunt er u kwaad in maken en ge kunt het ook kalm opnemen al naar de stemming van het oogenblik: mij maakt heel dit leege ziellooze en onbenullige zoodje alleen treurig. Nu de kruideniers, beursmaniakken en overspelige vrouwen als aanleiding om literatuur te maken zoowat aftandsch beginnen te raken, moeten de artiesten eraan gelooven — dit is de vierde kunstenaarsroman die binnen de maand op mijn tafel terecht kwam — en worden de lui ingewijd in het denk- en gevoelsleven van menschen die ze ondanks alle gewauwel over kunst in de « intellektueele kranten » onbegrijoelijke, ongure en eeuwig in de penarie-zittende kerels vinden; wel interessant van verre gezien of een enkelen keer als rariteit op een thee-avond geïnviteerd, maar buiten dit ongeciviliseerd, ondegelijk en absoluut onbegrijpelijk. De zaak is dat de stijgende romanproduktie nieuwe thema's noodig heeft, en is er dankbaarder stof uit te denken dan die kurieuze lui die thans zulke gekke dingen maken, naar men zegt; die een beetje à la bohémienne mogen leven in dit beschaafd land, en waarover af en toe zulke dingen verteld worden die ge verontwaardigd of vergoelijkend kunt voortvertellen, al naar gelang uw sympathie voor kunst en literatuur. Maar ten slotte vraagt de kunstenaarsroman ook een beetje tekniek, Meneer van Dreest, wat temperament, wat hoogte en diepte, wat vergezichten, wat bewustzijn van het groote dat in en om den mensch is, wat, ja, ik zal het maar vlakweg noemen: een beetje — eigenlijk een groot beetje — zelf artist zijn. Daar zit hem de vergissing nu precies. En wat het boek litterair betreft, geeft de auteur hier blijk van zulk verbazend gemis aan stijl, aan oorspronkelijkheid, kracht en diepte, dat de doorsnee-vertelkunst in Holland het veilig, zonder zich te kompromitteeren, het hare kan heeten. We zijn op gebied van oorspronkelijkheid en stijlkwaliteiten wel niet bepaald verwend geraakt in de Nederlandsche romanliteratuur der laatste tien jaar. Doch wie maar zooveel auteurstalent heeft als Mijnheer Willem van Dreest moet zich bepaald houden bij zijn dagelijksche arbeid, en zijn litteraire aspiraties voorloopig laten rusten.

8396 ◆ Op een beduidend hooger plan staat **Paralyse (IV)** van ERNEST MICHEL, welk boek de ondertitel voert: « Roman uit het intellektueele Leven ». De tekst beslaat vijftig kleine bladzijden. Son verre n'est pas grand.., Maar het boek geeft honderdmaal meer een waarachtig leven dan het werk van Willem van Dreest. Deze kunstenaarsroman staat midden de psychologische en religieuze konflikten welke het onafwendbaar deel zijn van den denkenden mensch van dezen tijd. Theobald heeft als jongen den harden strijd der zinnen gestreden en later alle houvasten en zekerheden van het leven verloren: zijn denkleven kan hierin echter geen vrede vinden; hij raakt onbewust [waarschijnlijk ook zonder dat de auteur hiervan bewust is] verstard in zijn cerebrale denken, totdat het visioen van den lichtenden Kristus, die zich meedeelt aan al wie rein en eenvoudig is, hem plots geopenbaard wordt en hem de zekerheid brengt. Een bekeering dus, doch een bekeering

die zich ondanks het scherp intellektualisme van dit boek en van den mensch zelf, langs de lijn van het gemoed voltrekt. Ten slotte de weg van elke genade. In zijn diepste wezen illustreert dit verhaal krachtig het failliet van het intellektualisme; het is om zoo te zeggen het epos der godzoekende jeugd die er op aangewezen is zelf orde en harmonie te brengen in haar gedachten-, geloofs- en gevoelsleven nadat zij de waarden, welke door het vorige geslacht als eeuwig en onomstootbaar vastgelegd waren, verwierp en zelf uittrok naar verovering van nieuwe, eigenlijk de eenige, waarheden. Er is tragiek in dit boek, en een diepe honger naar zekerheden. Ernest Michel is misschien onwetend hoe hier in Vlaanderen met zijn heftiger gevoelsmenschen, diepe konflikten en wanordelijke verhoudingen diezelfde strijd bij duizenden wordt gestreden als in het evenwichtiger Holland. Dit boekje van den militanten Paal-redakteur zal, hoop ik, wat beroering verwekken in het land dat hij zelf laf en lam, zwak, egoïstisch en verwijfd scheldt; « een land van te veel boter en teveel koeien, vooral teveel koeien... » Ten slotte zijn deze bladzijden slechts een voorwendsel tot uiting van een hartstochtelijk beleden geloof en levensbeschouwing. Jammer genoeg bleef het boek, ondanks de ondertitel slechts het embryo van een roman. Maar de geest van dit boekje is me lief; het is een frissche krachtige windstoot in de laffe broeierige atmosfeer van de Hollandsche romanliteratuur.

8397 Absoluut up-to-date is het **Modern Minnespel (II)** dat SARAH SALT bijna al de menschen uit dit boek laat spelen. Het is de roman van een hopeloos dekadente generatie, niet in Engeland, Amerika of Holland maar overal waar de nieuwe ideeën over moraal, verhouding der seksen tot elkaar en huwelijk aanvaard werden. Een eeuwig verhaal van flirt, gewaagde avonturen en overspel. Het teekent de ondergang van een kultuur die gebouwd werd op praktisch materialisme, individualisme, rationalisme, zelfzucht, slavernij aan komfort en de eischen der driften; de verafgoding van het nieuwe type van den ideaalmensch: rijk, sportief, gezond, galant, lichtelijk viveur, bij wie de veiligheidsklep van den godsdienst verdwenen is, en alleen een vaag bewustzijn van iets boven-natuurlijks in bepaalde oogenblikken wakker wordt; het produkt van onze sport-, financie- en autokultuur die in het allerlaatste stadium van het bankroet verkeert. Hier leeft de mensch om zichzelf en om de vrije genoegens van de zinnen; de psycho-analyse vindt hier een vruchtbaar arbeidsveld: het einde van alles is een waanzinnig geestelijk debâcle, de oververzadiging der sexueele eischen en de physieke instorting. Een scherper rekwistorium over de ondergang dezer kultuur dan de inhoud van dit boek is niet denkbaar. Ik mag er wel bijvoegen dat deze roman zeer knap geschreven is, en, al vermoed ik dat hij in zekere mate spekuleert op den sensatielust van het boekenkoopend publiek, toch staat hij negatief tegenover deze toestanden. Alles bijeen is dit een magistrale veroordeeling van het moderne kompromissenleven en een lugubere schildering van wat onfeilbaar het einde is van de waanzinnige naoorlogsche immoraliteit.

Tegenover pacifistische oorlogsromans voel ik me altijd minder

objektief staan dan tegenover ander werk. Als meest al de tendenzwerken danken ze meer hun ontstaan uit een levensbelijdenis of een inzicht in een of andere nood dan uit innerlijke drang of nood aan artistieke bevrijding. En waar het een zaak geldt waarbij heel het menschdom rechtstreeks betrokken is en daarenboven van zulke brandende aktualiteit, dat vele andere problemen daartegenover absoluut ondergeschikt zijn, is het begrijpelijk dat zoowel de auteur als de lezer bij dergelijk werk de strenge vormen van het kunstwerk soms in plan laten. Wat ten slotte als ge 't goed bedenkt hier nog minder vergeeflijk is dan bij zuiver esthetisch werk. **De kromme Weg (IV*)**
8398 van Dr JULES VERBEEKE is een uitgesproken anti-oorlogswerk: een soort dagboek van een journalist die als reporter de oorlogsgebeurtenissen meemaakte in het Westen. Het is de bedoeling van den auteur afschuw te wekken voor den oorlog, en deze met al zijn onmenschelijkheid te schilderen onder zijn verschillende aspekten. Een hachelijk werk na de met bloed-en-vuur geschreven boeken van Plivier, Andrejew en Remarque. De zaak is dat we aan de literatuur over dit demonenwerk gaandeweg eischen zijn gaan stellen van zeer bizonderen aard: we wenschen hem te zien als een film: vlammend en heet, wild en onstuimig, waanzinnig en slechts even aangeraakt in zijn bizonderheden. Ook hier heeft de verbeelding van den lezer ten slotte zijn rechten, en voor die verbeelding zorgt het eigen hart en het dier dat in elk van ons huishoudt, ruim genoeg. In dit boek nu heeft de auteur zwaar gezondigd tegen deze eischen; bloederig en wreed is het boek genoeg, echter veel te breedsprakerig, met een overvloed van woorden en bizonderheden, lange alleen- en samenspraken, eindelooze fotografies van moorderijen, eindelooze schildering der deprimeering bij de soldaten, eindeloos wegredeneeren der opgezweepte lyriek bij de étappen-gebied-helden. Ik heb nooit zóó over den oorlog hooren vertellen, en wie in Vlaanden er zóó moest beginnen zou er seffens van verdacht worden alleen den papieren oorlog te hebben meegemaakt. Daardoor komt het dat we ons niet gaarne door dit boek laten overtuigen. Het vierde ervan ware ruim voldoende geweest om bij den lezer voor eeuwig een afschuw te wekken van het duistere oorlogsbedrijf. Eigenlijk heeft het boek met literatuur heelemaal niets te maken, en hoort het meer thuis in de anti-oorlogspropagandaschriften, waar het door zijn sterk realisme en zijn aanval op de zenuwen en de menschelijke gevoelens van den lezer ook een uitstekend figuur zou maken. Wie het boek propageert bewijst zijn vaderland en de menschheid in elk geval een uitstekenden dienst.

Ten slotte de novellenbundel van JAN FEITH, wiens werk bij de katholieke bibliothekarissen niet op een wit blaadje staat; zijn
8399 **Melodieuze Dood (IV°)** dekt een reeks vertelsels van ongelijke waarde, gedeeltelijk sensatie- en griezellektuur, gedeeltelijk gemoedelijke en absoluut onbelangrijke dingetjes zonder bepaalde litteraire kwaliteiten en zonder diepte. Maar het is alles bijeen een bruikbare en leesbare bundel, wat ge van dezen auteur niet altijd kunt getuigen.

WEEKBLADEN EN TIJDSCHRIFTEN

Documentatie- en Voorlichtingsdienst van de Katholieke Pers-Centrale, onder leiding van M. VAN HOECK pr.

WERELDREVUE

verschijnt elken Donderdag

(Uitgave « Patria », Antwerpen)

Het eerste nummer van dit nieuw geïllustreerde weekblad verscheen op 5 Februari laatstleden. Een uitgave te meer van Patria. Uitgegeven in koperdiepdruk op 24 bladzijden.

Symptomatisch voor deze uitgave is de keus van het eerste mengelwerk: dit is namelijk het nieuwe boek van Remarque « De Weg terug ». — In « Boekengids » werd te gelegener stonde een recensie gegeven van Remarque's eerste werk « Van het Westelijk Front geen Nieuws » (Jaarg. 1927, Rec. 6186). Met recht en reden werd het onder II (streng voorbehouden lectuur) gerangschikt.

« De Weg terug » zal — om vele zaken uit de eerste hoofdstukken reeds — nog scherper moeten worden besproken, van katholiek standpunt uit. Daarom schrijven we dat de keuze van dit boek — als feuilleton voor Wereldrevue — voor de moreele indexeering kenschetsend is.

De reproducties in Wereldrevue zijn niet zoo laakbaar — tot nu toe althans — als de vele in Piccolo b. v. Doch de tendenz van verschillende loopt verkeerd. Lichaamscultuur, verbloemd sensualisme, film-sterrenwereld, enz.

De katholieke lezers weten dus, waaraan zich te houden.

VAN MENSCHEN EN BOEKEN

Zooals in de katholieke kranten reeds werd kenbaar gemaakt plaatste de Romeinsche Congregatie de autobiografische roman van Pater Martial Lekeux: « L'Ami » op de Indexlijst. De bibliothekarissen en anderen zijn ipso facto verplicht dit boek uit hun boekerij te verwijderen en te vernietingen, daar het Indexverbod niet alleen slaat op lezen en voortleenen, maar ook op het bewaren van het verboden boek.

Op 22 April a. s. zal het veertig jaar geleden zijn dat dichter Jan de Laet die eens zulke populariteit genoot stierf (22 April 1881).

En op 24 Maart zal het vijf en zestig jaar geleden zijn dat J. B. David te Leuven stierf (1866).

In Duitschland zal op Zondag 22 Maart een « Dag van het Boek » gehouden worden te Stuttgart. Er zal een keuze plaats hebben tusschen de 50 mooiste Duitsche, in 1930 verschenen, werken.

In Sint Petersburg wordt kortelings een instituut voor moderne letterkunde geopend onder het bestuur van den bekenden revolutie-dichter Loenatsjarski.

Over de beteekenis van het boek schrijft Dr. Blink in « Vragen van den Dag » : « Het boek heeft door zijn werking demokratische beteekenis, omdat het geestelijke of intellektueele schatten brengt onder het geheele volk. Het helpt armen zoo goed als rijken; het kan in onzen tijd door ieder gebruikt worden om toegang te verkrijgen tot de schatkamer van het weten en denken, ten einde daarvan te genieten. Het boek is passief in het ontstaan en wordt actief na zijn verschijnen. De vooruitgang der wetenschap heeft den band met de oude studieboeken losser gemaakt, omdat alles zoo spoedig veroudert. Boeken over sterrekunde, natuurkunde, chemie, plantkunde enz. geraken door de vele nieuwe inzichten, de nieuwe gegevens, spoediger dan vroeger buiten den tijd, moeten vervangen worden. Daardoor wordt de band van het boek losser. Maar toch, wij gelooven dat men ook in het latere leven te veel van de openbare bibliotheken en leesinrichtingen vraagt. Deze instellingen zijn noodig, maar zij bevorderen niet den innerlijken band tusschen gebruiker en boek. Het boek, dat door vertrouwelijken omgang een opvoedende kracht moet uitoefenen, word te veel een mechanisch hulpmiddel tot weten of tot genot. Wil het boek weer zijn hoogere plaats innemen, dan moet het eigendom zijn van den gebruiker; hij moet het ter hand kunnen nemen op elk oogenblik dat zijn geest behoefte daaraan gevoelt ».

Over de verhouding van den roman tot de moraal schrijft Fr. Climacus Bayer O. F. M. in het Februari-nr. van « Roeping » een merkwaardige bladzij welke met het oog op de huidige toestand van een grootdeel onzer Vlaamsche literatuur ook voor ons niet zonder belang is. «...Het is een feit dat wij overstroomd worden met romans die handelen over de geslachtelijke omgang. Ongetwijfeld vormt de liefde tusschen man en vrouw en al haar droeve afdwalingen een hoofdthema van de geschiedenis der menschheid. Maar toch niet in die mate dat daarnaast alle andere problemen moeten worden doodgezwegen. Integendeel, wanneer wij ons in de geschiedenis verdiepen, bevinden we dat bij de gewichtigste gebeurtenissen en keerpunten evenzoovele of nog veel meer motieven een rol hebben gespeeld, als : heerschzucht, eerzucht, hoogmoed, afgunst, godsdienst en wetenschap, ouderzorg en kinderliefde, vriendentrouw etc. En evenzoo — eenieder geve zich hiervan rekenschap — is het gesteld met de levensloop van elk individu. Vandaar ook dat Bernard Shaw niet zonder reden den spot drijft met een dergelijke ziekelijke overwoekering van het sexueele in roman en theater, en het aan een gebrek aan fantasie en armoe van verbeelding toeschrijft. Men versta ons intusschen goed. Wij willen hiermee volstrekt niet de beteekenis van het sexueele in den roman verkleinen...... Wij protesteeren alleen tegen de opvatting, dat 't immer of althans in den regel het hoofdthema van boek moet uitmaken, wat niet correspondeert met de realiteit van het leven.... Niet de meesterwerken, maar de stroom van middelmatige, mondaine romans, vooral van de

beruchte kioskboeken, dat zijn de smeerlappen van de litteratuur, wier schrijvers het vlammend verwijt van Christus verdienen : het ware hen beter dat zij met een molensteen aan den hals in het diepste der zee verdronken werden.... »

In het Februari-nummer van dit jaar, blz. 50, werd in deze rubriek een erg storende fout, bij het ineenzetten van de drukvormen begaan. De vijf eerste regels van het paragraaf gewijd aan LODEWIJK JAN MATHOT (eindigend op : « ... aan het O. L. Vrouwcollege ») slopen midden in het paragraaf gewijd aan Kan. J. B. David.

Deze vijf regels, waarvan sprake, moeten natuurlijk onderaan komen en vinden dan normaal hun vervolg bovenaan blz. 51.

0. — Werken van Algemeenen Aard

8400 **X.** **01 : 809**
◆ CATALOOG DER OPENBARE BOEKERIJ SINT-MICHIEL : 5e DEEL (1930). *Geïll.* — *Antwerpen, 165¹ Amerikalei, 1930 (21 × 14) 248 blz.* *8 fr.*

V — Dit vijfde deel van den Catalogus der Sint-Michielsboekerij moet niet onderdoen voor zijne vier broertjes. Ruimschoots vervult het al de voorwaarden om het nut op te leveren dat men er van verwacht. Geen voor den lezer van eene openbare boekerij dikwijls onnoodige aanduidingen : enkel naam, voornaam van den schrijver, en soms bewust ingekorte, maar immer duidelijke titel. De algemeene systematische indeeling dier duizenden boekentitels is gedaan volgens het decimaal stelsel, met de loutering door den E. H. Baers er aan toegebracht wat de indeeling der literatuur betreft. We weten wel dat tegenwoordig in Amerika er indeelingsmanieren worden op na gehouden, die erg ver afwijken van wat we hier hebben. Misschien wel — we zijn er niet gansch van overtuigd — zijn die nieuwe Amerikaansche opvattingen van catalogusopmaken beter dan de systematische indeeling die voor ons ligt. Maar of de massa daarom meer zal lezen is nog te bezien. Wat we vaststellen, is dat de bezoeker der Sint Michiels boekerij, met veel gemak den catalogus er van kan raadplegen, en op zijn hoefslag een stel werken zal vinden, die een niet onaardig bezit uitmaken. Voeg daarbij dat de dorre werkenopsomming onderbroken wordt door eene reeks interessante schrijversportretten met korte bio-bibliografie en goed gekozen randspreuken, en dan zal men oogenblikkelijk inzien dat deze catalogus zich volledig aanpast aan het doel waarvoor hij moet dienen. Eene afzonderlijke lijst wordt gevormd door de kinderboeken, die bijna vijftien bladzijden innemen. Een trefwoordenlijst of zaakregister op de vijf tot nog toe verschenen deelen sluit het geheel, en is niet het minst belangwekkend deel van dezen catalogus. Het verhoogt er ten zeerste de bruikbaarheid van. Met eene goede, klare letter, op fijn papier gedrukt, keurig en verzorgd, maakt dit boekje een besten indruk. Het is als voorbeeld te stellen voor alle bibliothecarissen, die zich de weelde kunnen veroorloven hun catalogus in druk uit te geven. Een degelijke presentatie van den boekenschat trekt den lezer aan, en is zeker een der beste succesvoorwaarden van eene boekerij. E. H. Baers heeft dit wel begrepen, en zeker zal zijn werk vruchten dragen.

Dr R. F. APERS.

1. — Wijsbegeerte en Zedenleer

8401 **Aristoteles** **84 : 15 : 48**
OVER DE VRIENDSCHAP. (Met verklaring-boekje) *Vert. uit h. Grieksch dr Dr P. V. Sormani. — Zwolle, Tjeenk, Willink, 1926, (21 × 14) 54 en 65 blz.* *samen fl. 1,60*

V* — In 1926 liet Dr Sormani den Griekschen tekst van boek VIII en IX der Ethica Nicomachea afzonderlijk verschijnen; die twee boeken vormen inderdaad een afgerond geheel en schijnen zelfs oorspronkelijk als monographie uitgegeven te zijn; samen met den Griekschen tekst kwam een bundeltje Aanteekeningen. Enkele maanden later verschenen de twee deeltjes, waarvan de titel hier bovenstaat; het eerste is de eerste Nederlandsche vertaling uit de Ethica Nicomachea; het tweede bevat een uitmuntende ontleding en verklaring van de gedachten en

hun samenhang. — De vertaling is zeer nauwkeurig; soms wordt een schakeering der gedachte niet weergegeven, maar wellicht was dat niet goed mogelijk. Blijkbaar heeft de vertaler naar de kernachtige bondigheid van Aristoteles' taal gestreefd; als hij deze niet heeft kunnen bereiken, zal de schuld wel hieraan liggen, dat de moderne talen minder geschikt zijn dan het Grieksch voor de beoefening der wijsbegeerte. — Bij Aristoteles kunnen onze tijdgenooten een paar hoedanigheden leeren, die heden ten dage zeer vaak ontbreken: scherpe bepaling der begrippen en volledige en tevens glasheldere weergave der gedachte. Moge derhalve Sormani's vertaling ruimer verspreiding vinden dan tot dusverre het geval is. A. GEEREBAERT, S. J.

8402 **van Calcar, R. P.** **15 : 37 : 61**
DE PSYCHOLOGIE DER BEROEPSKEUZE ARTS EN ONDERWIJZER. — *Leiden, Leidsche Uitgevers Maatschappij, 1929, (20 × 14) 103 blz.* *fl. 1,50*
IV — Het boek geeft eigenlijk meer dan de titel schijnt aan te bieden. Al is er wel spraak van de psychologie der beroepskeuze van arts en onderwijzer, er komen ook hoofdstukken in voor waarin het gaat over de verkeerde inrichting van het universitair- en het daartoe voorbereidende middelbaar onderwijs, en over allerlei daarmee in verband staande psychologische en pædagogische waarnemingen en besprekingen. Het boek is geen volks- of ontspanningslektuur, maar zal bijzonder hen, die eenigerwijze aan onderwijs of opvoeding doen, zeer interesseeren. Dr J. LEBEER.

8403 ♦ **von Nell-Breuning, Oswald, S. J.** **27 : 17 : 33**
BEURS EN MORAAL. *Vert. en bew. uit h. Duitsch dr Mr F. B. M. Wobbe. — Eindhoven, Lecturis (19 × 13) 255 blz.* *fl 3,90; geb. fl. 4,75*
IV — Zulk een werk werd sinds eenigen tijd met spanning verwacht: eerlijke lieden in handel en bankwezen vragen zich niet zelden angstig af, of zij wel voor God en hun geweten zus of zoo mogen handelen. Wij, katholieken, mogen geenszins toegeven dat het ekonomische leven onafhankelijk is van de zedenleer. De zoo ingewikkelde toepassingen in den modernen geld- en goederenhandel moeten op de grondstellingen der natuurwet blijven steunen. P. von Nell-Breuning heeft een merkwaardige poging gedaan om daarin meer licht te brengen, hoewel wij, luidens den titel van het boek (althans der Nederlandsche bewerking), meer nieuws en meer bizonderheden verwacht hadden. Maar het was ook onmogelijk alle praktische vragen op te lossen, tot gewetensvorming onzer handelaars. Zij zullen in alle geval dit boek met aanzienlijk voordeel bestudeeren, vooral waar het handelt over den juisten prijs, handelswinsten, deviezen, speculatie, termijnhandel: dit zijn immers de hoofdmotieven. Voor priesters, geroepen om een zedelijk advies over beurs- en bankhandelingen te geven, is zoo'n boek onontbeerlijk.
J. SALSMANS, S. I.

2. — Godsdienst

8404 ♦ **De Jong, W. R. en Van Rossum, A. W.** **22**
GESCHIEDENIS DER OPENBARING VAN HET NIEUWE TESTAMENT. — *Hilversum, P. Brand, 1929, (19 × 13) 102 blz.* *fl. 2,25; geb. fl. 2,90*
V — Dit zeer nuttig boek begint met eene *algemeene inleiding* over de bronnen der geschiedenis van de openbaring van het Nieuwe Testament, heilige boeken en overlevering, door het gezag der H. Kerk

uitgelegd. In een *eerste deel* volgen de gegevens over landen en volken tijdens de openbaring van het Nieuwe Testament. Het *tweede deel* — op verre na het meest uitgebreide — behandelt de geschiedenis van Christus' leven op aarde. Het begint met de noodige inlichtingen over de Evangeliën. Dit punt ware misschien beter op zijn plaats geweest in de algemeene inleiding. Het *derde deel* geeft de hoofdzaken over de vroegste geschiedenis van Christus' Kerk. Het boek is *buitengewoon rijk* aan gegevens en is onmisbaar voor alle godsdienstleeraars. Nochtans, juist omdat het boek *zooveel* geeft, zijn vele punten veel te weinig uitgebreid en laten menig vraagteeken staan. Zoo b.v. is op bl. 4 het begrip der Inspiratie onvoldoende uitgelegd; op bl. 104 wordt de kwestie der « broeders en zusters » van Jesus niet genoeg behandeld met het oog op de *gegevens der Evangeliën*, enz. Mogen wij nog het volgende aanmerken? *Bl. 79* : de Codex Sinaïticus werd niet in 1859 maar wel in Mei 1844 gevonden (minstens toch het eerste deel). *Bl. 100* : « Maria, de eenige dochter van Joachim en Anna ». Is dit wel zoo zeker, immers Joannes zegt : (XIX-25) « Bij het kruis van Jesus stonden zijn Moeder, en de *zuster* zijner moeder ». (Waarschijnlijk in den nauweren zin). *Bl. 113* : « Deze volkstelling voor Syrië, waartoe Palestina behoorde, was de eerste onder den landvoogd Quirinus ». — Het Nederlandsch Nieuw Testament der A. V. P. C. vertaalt : « Deze volkstelling had plaats eer Quirinius landvoogd van Syrië was ». — Dit kon gemakkelijk in overeenstemming gebracht worden. M. DAISOMONT, PR.

8405 ◆ **Duchaussois, P. J.** **266 : 271 : 91**

HELDHAFTIGE VROUWEN, in de IJsvelden van den Poolcirkel. *Vrij bewerkt naar het Fransch dr Pater Peskens, O. M. I. — Leuven, Vl. Drukkerij-Xaveriana, (22 X 16) 160 blz.* *14 fr.*

V — Met dit prachtige boek werkte Pater Duchaussois zijn tryptiek over de missiewerken in de ijsvelden van den Poolcirkel af. Eerst kwam de arbeid der Paters, dan het werk der Broeders, en ten laatste de onzeggelijke toewijding der Zusters, die hij zoo juist heet : Heldhaftige Vrouwen. Dit boek is pakkend. Meer nog zoo mogelijk dan in de vroegere werken van Pater Duchaussois komt de hardheid van het missie-zwoegersleven in deze barre streken op het voorplan, in die jaren waarop verwoed de strijd tegen de elementen werd aangebonden. *Deze heldhaftige Vrouwen schrijven met hun leven de epiek der missiebeweging* : dat is het korte besluit van wie dit boek leest. Pater Peskens bewerkte het in een zeer-mooi Nederlandsch. M. VAN HOECK, PR.

8406 ◆ **Karg** **24**

IN DE SCHOOL VAN JEZUS : 1e DEEL. Inleiding tot het inwendig Leven. *Vert. uit h. Duitsch dr Pater Marcus van Vortum, Capucijn. — Rijswijk, Kruisvaarders van St Jan, 1930, (19 X 13) 72 blz.* *fl. 0,35*

V — Er komt niet veel van terecht zoolang wij in 't geestelijk leven ons beperken bij een vaag verlangen naar een inwendig leven. Een daadwerkelijk doelbewust streven is vereischt. Deze kleine kursus stelt zieleleiders en naar-volmaaktheid-strevende zielen praktische middelen ter hand om 't klein geheim te achterhalen, dat uitgroeien kan tot het groot geheim. D. DE PAUW, O. P.

8407 ◆ **Kerkhove, Ladislas, O. F. M.** **266 : 27**

DE BLOEDIGE MISSIE. — *Antwerpen, Het Missieklokje, Oever, 12, 1930, (19 X 13) 92 blz.* *2,50 fr.*

V — P. Ladislas Kerkhove kon geen beteren titel kiezen dan dien hij koos. De Chineesche provincie Hou-Pe, waarover het gaat — toevertrouwd aan de Franciscanen — was in waarheid de bloedige Missie waarop neersloegen, keer op keer, de onmenschelijkste vervolgingen. Schrijver laat enkel de documenten, de oorkonden spreken, wat aan zijn werk geeft een fel-pakkende, nuchter reëele kracht. Commentaar was hier ook overbodig en zou enkel den scherpen indruk hebben verdoezeld. « Bloedige Missie » is de heroïek van onze missionarissen. Flor. Van Reeth teekende het omslagblad : over de uitgespatte bloedklad de zwarte titel. Een rake vondst. M. VAN HOECK, PR.

8408 ◆ **Lefebvre, Gaspar, O. S. B.** **264**

DE H. MIS. Middelpunt van ons geestelijk Leven. *Vert. uit h. Fransch dr R. Slootjes, O. P. — Lophem, Abdij St Andries (15×10) 52 blz. 2 fr.*

V — In dit degelijk brochuurtje wordt aangetoond hoe de geloovigen moeten deel nemen aan de H. Mis, beschouwd in haar zinrijke ceremoniën en gebeden; hoe ze zich Jezus' Offer aan het outer moeten toeeigenen door zichzelf te offeren; eindelijk, hoe ze die vereeniging met Christus, priester en slachtoffer, moeten voltrekken door te communiceeren onder de H. Mis. Dit boekje kan veel bijdragen om het H. Misoffer te maken tot het centrum, de ziel van ons privaat- en gemeenschappelijk leven. L. VAN HULLE, PR.

8409 ◆ **Maria-Jozefa, Zr** — LITURGIE EN ZIELSVERFIJNING. **264**

Van de Velde, V., Kan. — OORSPRONG VAN HET LOF. **264**

Van Koeverden, W. — WAT IS LITURGISCHE DEVOTIE? **264**

Verwilst, L., O. P. — OP TER HOOGMIS. **264**

Steenbrugge, Abdij (Ora et Labora-Serie), 1930 (14×10) 46, 70, 28, 48 blz. 1,50 fr.; 2 fr.; 1 fr.; 1,50 fr.

V — Het gaat natuurlijk niet op aan elk dezer brochuren een uitgebreide bespreking te wijden. Beperken we ons tot enkele aanmerkingen. Samen genomen stellen ze een flinke aanwinst daar voor de « Ora et Labora-Serie ». — Zr Maria-Jozefa bezorgde ons weder een fijn brokje; alleen vrees ik maar dat het meer dan een lezer wat zwaar zal vallen. — De brochuur over den oorsprong van het Lof is sterk gedocumenteerd en zeer leerrijk. Maar zou de schrijver niet te veel veronderstellen bij zijn lezers? Die heele bladzijden in oud-Vlaamsche schrijftrant, die talrijke — niet vertaalde — Latijnsche uitdrukkingen, dat Duitsch citaat in den tekst maken de lezing te lastig. Ons, Vlamingen, zal dit werkje te meer aanbelangen daar het lof in Vlaanderen ontstaan is. — M. Van Koeverden ontleedt de begrippen liturgie en devotie, en vindt zoo een antwoord op de vraag « wat is liturgische devotie? » Best geschikt om de opwerping te weerleggen dat de liturgische beweging te veel steunt op het uiterlijke met verwaarloozing van het inwendige. — De uitmuntende waarde der Hoogmis wordt goed belicht door P. Verwilst. Onder de middelen welke hij aanprijst om het bijwonen der Hoogmis weerom ingang te doen vinden bij ons menschen vinden wij het doeltreffendste het uur der Hoogmis te vervroegen: zoo krijgen de geloovigen gelegenheid onder die Mis te communiceeren, en wordt het samenvallen met de talrijke vergaderingen, 's Zondagsvoormiddags belegd, vermeden. Te verspreiden. L. VAN HULLE, PR.

8410 **Pius XI, Paus** **24**
◆ GEMEENSCHAPPELIJK EERHERSTEL. Encycliek van Paus Pius XI, 8-5-'28. Uitleg en Beschouwing door Jac. J. Zeij, S. J. *Geïll. met 3 platen.* — *Nijmegen, Nationaal Bureau van het Apostolaat des Gebeds, (Heraut-Bibliotheek), 1930, (19 × 12) 119 blz.* *fl. 0,50*

V — Benevens de woorden zelf van Z. H. Pius XI in den Wereldbrief *Miserentissimus Redemptor* (8 Mei 1928), geeft dit mooie boekje uitleg en vrome beschouwingen omtrent de twee voornaamste punten der devotie tot Jezus' H. Hart: *toewijding* en *eerherstel*, waaraan de twee verschillende feesten van Christus-Koning en van het H. Hart respectievelijk beantwoorden. Niemand was meer aangewezen, om ons dit juweeltje te schenken, dan E. P. Zeij, Algemeen Bestuurder van het Apostolaat des Gebeds te Rome en schrijver van zoovele glasheldere en diepgevoelde verhandelingen. Het diene als opwekkende geestelijke lektuur en, voor priesters, als een rijke bron van soliede onderrichtingen over de godsvrucht tot het H. Hart. J. SALSMANS, S. I.

8411 **Van Oorschot, A., O. P.** **23 : 17**
◆ BEGINSELEN DER CHRISTELIJKE ZEDELEER. Handleiding bij uitgebreid Godsdienstonderwijs op Middelbare Scholen en Kweekscholen. — *Noordwijk, Het katholieke Schoolblad, 1929, (24 × 15) 276 blz.* *fl. 3*

IV — Dit heerlijk boek is gegroeid uit den « wekelijkschen cursus in de zedeleer » in het « Katholieke Schoolblad » gegeven. Het is oorspronkelijk bedoeld als een leidraad bij uitgebreid godsdienstonderwijs. Zoo kon het ook aan onze Vlaamsche inrichtingen voor hooger onderwijs, sociale scholen, normaalscholen enz. uitstekende diensten bewijzen, indien de prijs niet... in gulden te betalen was! Ook is dit werk ten zeerste aan te bevelen aan de talrijke ontwikkelden, die, met recht en reden, naar een beredeneerde kennis der zedeleer uitzien. Dit boekdeel behandelt de « Algemeene Zedeleer », niet in louter ethisch opzicht, maar ook in het licht der openbaring. In die « theologia moralis generalis » vinden wij de gezonde wijsgeerige en christelijke leer, stevig en duidelijk uiteengezet, hoewel we toch hier en daar (b. v. blz. 105, 223-225) eenigszins anders zouden spreken. Dicht ineengedrukt, zou de tekst aan duidelijkheid winnen door grootere typografische verscheidenheid. Eindelijk konden eenige bastaardwoorden met voordeel door goed Nederlandsche uitdrukkingen vervangen worden.
J. SALSMANS, S. I.

3. — Sociale Wetenschappen Opvoeding — Vrouwenbeweging

8412 **Delobel, H.; Nollet, J.; Staelens, A.; Van de Velde, A.** **37**
◆ ALGEMEENE EN BIJZONDERE METHODIEK, VOOR HET LAGER ONDERWIJS. — *Brussel, Standaard, (Opvoedkundige Studiën, nr 10-11) 1930, 3e druk, (25 × 16) 371 blz.* *35 fr.*

V — Dat in een beperkt afzetgebied een werk, dat zich richt tot een nog beperkter publiek, binnen de 8 jaar aan zijn 3en druk is, pleit reeds op zich zelf voor de degelijkheid. Deze methodiek steunt op de éénig vaste grondslagen, welke het toelaten een stevig wetenschappelijke leerkunst op te bouwen: diepe kennis der kinderpsychologie, eigen aard van elk leervak, speciaal doel van iedere les. Klare indeeling en verzorgde druk

verhoogen nog in sterke mate de bruikbaarheid. Elk Vlaamsch onderwijzer, die zijn taak gewetensvol wil voltrekken, heeft behoefte aan dit werk. ALFONS VERBIEST.

8413 **Gervasius, O. M. Cap.** **24 : 37**
◆ BIJZONDERE DEUGDPAEDAGOGIEK. I. VERSTANDIG BELEID. — *Tilburg, R. K. Jongensweeshuis (Opvoedk. Brochurenreeks, 47) 1929, (20 X 13) 54 blz. fl. 0,75*

IV — Na gehandeld te hebben, in een voorgaande nummer van deze uitstekende Opvoedkundige Brochurenreeks, over algemeene deugdpaedagogiek, begint de schrijver in 't bijzonder de deugden te behandelen, en heeft het hier over Verstandig Beleid, of, zooals we gewoonlijk zeggen, de deugd van voorzichtigheid. Aan de hand van S. Thomas ontleedt hij de verschillende akten van verstand en wil, die een volledige vrijwillige daad uitmaken en welke dezer akten tot de deugd van verstandig beleid behooren, nl. het beraad, het oordeel en het bevel. Verstandig beleid, als natuurlijke en als bovennatuurlijke deugd, wordt in zijn onderdeelen nagegaan, waardoor blijkt van hoeveel belang die deugd is voor ons verstands- en wilsleven. Positief wordt het kind opgevoed tot verstandig beleid door de genademiddelen, door het richten van alle daden naar de liefde, door de praktijk van het bijzonder punt, door de verzorgde biecht. Ook negatieve opvoeding is noodig: de overhaasting, de onachtzaamheid en onstandvastigheid moeten overwonnen worden. In heel deze uiteenzetting wordt de leering van S. Thomas gevolgd. — Het is verheugend, in dit en andere werken, te zien hoe de opvoeding meer en meer wetenschappelijk wordt aangepakt; ze heeft er zeker bij te winnen. En al lijkt dit alles nog al ingewikkeld bij lezing, toch mag de opvoeder er zich niet door laten afschrikken waar het gaat om het goed van het kind. Wie de proeve waagt, zal ze ook zien lukken. F. VERMUYTEN, PR.

8414 **Gewin, Everard E.** **39**
STUDIËN OVER VOLKSGELOOF. — *Groningen, Noordhoff, 1930, (21 X 17) 76 blz. fl. 2,50*

IV* — Een mooi uitgegeven en wetenschappelijk flink gedocumenteerd werk, dat studiën bevat « Over het zoogenaamde bijgeloof, Teekenen, Overstuurmakende krachten, Afkloppen, De Hand »; de derde en vierde ervan verscheen reeds in 't tijdschrift « Mensch en Maatschappij ». Bij de lezing moesten we voorbehoud maken voor 't op één-lijn-stellen, met volkomen verwaarloozing van 't bovennatuurlijke, van handopleggingen bij genezingen door Christus, vermeld in de H. Schrift, van handoplegging bij ritueele wijdingen, van vereering van heiligenreliquieën, enz. met handopleggingen enz. waarvan bijgeloovige lieden genezing verwachten. Schrijver bedoelt voorzeker niet een volledig feitenmateriaal saam te brengen; anders zouden we op tal van gebruiken bij ziekte en overlijden in 't Vlaamsche land kunnen wijzen; nu biedt hij ons synthetische studiën aan die minder voor 't gewoon lezerspubliek dan wel voor folkloristen bestemd zijn, en ook ten volle hunne aandacht verdienen. J. LAUWERYS, PR.

8415 **Schilgen, Hardy, S. J.** **37 : 24**
◆ JONGE HELDEN. Op, jonge Mannen, tot een reiner Leven! *Met een voorwoord van Z. E. H. van de Loo. Bewerkt door een Nederlandschen priester. — Voorhout, Foreholte, 1930, (19 X 13) 198 blz. fl. 1,00*

V — Dit boekje is bedoeld als een werk over opvoeding tot kuischheid. Het is geschreven voor de aankomende mannelijke jeugd, alhoewel het heel goed dienen kan voor de vrouwelijke jeugd mits hier en daar wat te veranderen. Het geheel is flink opgevat en uitgewerkt en zeer geschikt om de jeugd te brengen tot het « heldendom » van een kuisch leven door het begrijpen van volgend versje (blz. 127);

Wien wellust nooit den nek kon buigen
Noch 't merg uit het gebeente zuigen
Hij is 't die waarlijk zeggen kan
Het heldenwoord: « *Ik ben een man.* »

Jammer dat de vertaler zich niet altijd genoeg heeft kunnen los maken van den Duitschen tekst, zóó zelfs, dat sommige zinnen moeilijk om verstaan worden. Niettegenstaande dit euvel kan het boekje niet warm genoeg aanbevolen aan de jeugd zelfs en al diegenen die zich met haar opleiding bezig houden. MAURICE DE SMET, PR.

8416 **Soen Jat-sen** **91 : 1**

DE ZIEL VAN HET MODERNE CHINA. De drie Volksbeginselen. *Beknopt vertaald dr T. H. Ferguson. Met portret. — A'dam, van Kampen en Zn. (24 × 16) 70 blz.* *fl. 1,50*

IV — Thos T. H. Ferguson heeft de zestien voordrachten van den grooten Chineeschen nationalist Soen Jat-sen vertaald en bewerkt. Die bewerking was wel grondig want de oorspronkelijke tekst werd tot op een zevende herleid. Niettemin of wellicht juist daarom, is dit standaardboek van het nieuwe China een zeer boeiende en leerrijke lectuur. Al te gemakkelijk wordt Soen Jat-sen als bolsjewist geclasseerd en gedoodverfd. Wel deed hij beroep op de militaire hulp van de Sovjets maar zijn grondslagen zijn heel wat moreeler dan de hunne. — Voor wie zonder omwegen de kern van het Oostersche vraagstuk benaderen wil is geen beter gids denkbaar dan het gecondenseerde woord van den dooden leider zelf. D[r] J. A. GORIS

4. — Taalkunde

8417 **Bot, L. en Houtepen, J.** **42 : 37**

BEKNOPTE ENGELSCHE SPRAAKKUNST, voor Roomsch-Katholieke Scholen met Oefenboek en Woordenlijst: 2[e] en 3[e] DEEL. — *Groningen, Wolters, 1929, (19 × 14) 180, 176 & 64; 107, 50 & 30 blz.*

2[e] dl: fl. 1.60, fl. 1.60; 3[e] dl: fl. 1, fl. 1

V — De Duitsche spraakkunst van dezelfde schrijvers werd hier door Dr V. Naveau en M. Van Coppenolle met den meesten lof besproken (2736, 4358). Evenals zij schrijven wij van deze Engelsche Spraakkunst: Kort en goed. In paedagogisch opzicht een modelletje.

8418 **Kipling, Rudyard** **88 : 81 : 42 : 37**

PROSE AND POETRY FOR SCHOOLS. *Geïll. met portret v. schrijver. — Den Haag, Van Goor, (New Readers n[r] 3) 1930, (18 × 13) 151 blz. fl. 1; geb. fl. 1,20*

V — 'n Bloemlezing uit dezen groot-Engelschen imperialist zal in het onderwijs zeker welkom zijn. Spijtig dat de keuze der gebloemleesde brokstukken zoo tegenvalt. Bij Kipling is de maatstaf van alle kennis, van iedere daad: de uitbreiding van het Britsche Keizerrijk. 'n Paar uittreksels leeren ons die mentaliteit ongeveer kennen in 'n pootig, klassiek proza. Doch waarom verder niet 'n paar brokken uit het kleurige

« Jungle Book »; waarom niet 'n machtig schilderij opgehangen van het woelige Indische leven dat zoo schitterend tot uiting komt in z'n heerlijken roman : « Kim »? We vinden nog slechts 'n paar enthousiaste gedichten en twee groo'e uittreksels uit « Stalky en C° » waarin Kipling zich vermeit in het vechtlustige, flinke karakter der Engelsche schooljongens, die eens de helden van de « British Army » zullen worden. Engelsch valt er hier trouwens heel wat te leeren. De fragmenten zijn flink gecommenteerd. PAUL HARDY.

8419 **Poutsma, H.** **42 : 41**

DO YOU SPEAK ENGLISH? Engelsche woorden en uitdrukkingen. — *Groningen, Noordhoff, 1930, 7e druk, (21 × 14) 460 blz.*

fl. 4,50; geb. fl. 4,90

IV — « Do you speak English? » Wanneer we dit lijvige peperdure volume doorgeblokt hebben is er daarover geen twijfel meer mogelijk. 128 onderwerpen worden, in zeer actueelen zin behandeld, doorregen met 'n bijna volledig woordenboek van uitzonderingen, uitdrukkingen, specifiek-Engelsche wendingen enz... 'n Schat van idioom. Aan alle Engelsch-studeerenden zeer warm aanbevolen. Voor leeraars onuitputbaar in zake conversatielessen. PAUL HARDY.

8420 **Royen, Gerlach, Dr** **4394**

KOLLEWIJN-SPELLING EN VEREENVOUDIGING. — *Tilburg, R. K. Jongensweeshuis, (Opvoedkundige Brochurenreeks, 55) 1930 (20×14) 112 blz. fl. 1,40*

V — In de laatste maanden is de spellingstrijd in Nederland opnieuw losgebrand. Aanleiding daartoe waren vooral de reeks artikelen die Pater Van Ginneken in de Maasbode aan het onderwerp wijdde en waarin hij verbrandde wat hij vroeger aanbeden had. Tegen die aanvallen van de Nijmeegse professor heeft P. Gerlach Royen hem in hetzelfde blad onmiddellik van antwoord gediend en met klem van redenen het goed recht van de Vereenvoudigde verdedigd. In deze brochure wordt een retrospektief overzicht van de polemiek gegeven; tevens is het een uitstekende gelegenheid om de voornaamste twistpunten: buigings-n, nominale klassifikatie, « geslacht » in de spraakkunst, nog eens klaar te belichten en te wijzen op de verwarring die er bij velen daarover bestaat. — Zeer aktueel en onmisbaar voor leeraars in moedertaalonderwijs ; ze vinden daar ook stof tot overweging over de fakultatieve regeling van de buigingsuitgangen door het Nederlands Ministerie van Onderwijs! Dr A. BOON, PR.

8421 **von Ebner-Eschenbach, Marie** **43 : 83 : 37**

DIE FREIHERREN VON GEMPERLEIN. Autorisierte für den Schulgebrauch mit Erlauterungen versehene Ausgabe von Dr H. Sparnaay. — *Den Haag, Wolters (Von Deutscher Art und Kunst, 5e Bändchen), 1930, 2e druk, (18 × 13) 75 blz.* *fl. 0,75*

V — Uit het leven van twee landjonkers, beiden vrijgezel; de oudste verstokt aristocraat, z'n broer idem democraat. Een der beste brokken uit het werk van deze edele vrouw. « Gut sein ist Glück » is het hoofdmotief van heel haar « oeuvre ». Voor ieder zondaar heeft zij geopende armen, voor elk lijdend schepsel hulpvol medelijden, voor alle wanhopigen levensblijde hoop. Aan studenten der hoogste humanioraklassen bevelen wij deze novelle sterk aan om z'n heerlijken inhoud. En bovendien, M. von E.-E. schrijft een klassiek, correct Hoogduitsch. Daarvan geprofiteerd! PAUL HARDY

5. — Wetenschappen

8422 **Dorsman, L., Czn. en Van der Klei, Jac.** 58

PLANTENGROEI EN -BLOEI. Leesboek voor de hoogste Klassen der lagere School. 1e DEEL: INHEEMSCHE PLANTEN. *Geïll. dr Joh. Briedé. — Groningen, Wolters, 1929, (18 × 13) 144 blz.* *fl. 0,85*

V-VI-A — Zonder twijfel zal iedereen, die dit schoon, aangenaam geschreven en rijk geillustreerd werkje leest, op de onvergelijkelijke pracht van de natuur opmerkzaam worden. Hij zal aangespoord worden de natuur van dichter bij te willen kennen en belang leeren stellen in een simpel bloempje dat spreekt van ongeëvenaarde grootheid. We hopen met den schrijver, dat zijn doel bereikt zal worden. A. C.

8423 **Moll, W. J. H., Dr; Burger, H. C., Dr** 53

LEERBOEK DER NATUURKUNDE, bestemd voor het middelbaar voorbereidend hooger en propaedeutisch Onderwijs. 2e DEEL: ELECTROSTATICA, MAGNETISME, STROOMENDE ELECTRICITEIT. — *Groningen, Noordhoff, 1927, (25 × 16) 476 blz.* *fl. 3,90; geb. fl. 4,50*

V — Het boek omvat drie, wel gerangschikte hoofdstukken: de Electriciteit in rust, het magnetisme en de stroomende electriciteit. In een verzorgde taal, en goede teekeningen is de leerstof uitgewerkt, zoodat het werk zonder voorbehoud mag aangeprezen worden voor het onderwijs. A. C.

8424 **Moll, W. J. A., Dr; Burger, H. C., Dr** 53

LEERBOEK DER NATUURKUNDE. 3e DEEL: Licht, Atoomphysica, bestemd voor het middelbaar, voorbereidend hooger en propaedeutisch Onderwijs. *Geïll. — Groningen, Noordhoff, 1928, (24 × 16) 476-676 blz.*
fl. 3,50; geb. fl. 4,10

V — Dit boek is klaar, goed geordend en praktisch. Het laatste, meer wetenschappelijk deel is voldoende eenvoudig, zoodat het door de leerlingen kan begrepen worden. De menigvuldige meetkundige teekeningen bevestigen de juistheid van den tekst en dragen veel bij tot de verstaanbaarheid. Het boek zal met veel voordeel door de leerlingen van den Hoogeren Graad worden gebezigd. A. C.

8425 **Störmer, Carl** 5

VAN UIT DE DIEPTEN DER WERELDRUIMTE TOT IN HET BINNENSTE DER ATOMEN. *Vert. uit h. Noorsch. Geïll. met figuren. — Zeist, Ruys, 216 blz.* *fl. 2,90*

V — Het is een boek van hoogere vulgarisatie waarin schrijver alle belangwekkende vragen der cosmogonie aanraakt. Ons inleidend door de gewone sterrekunde stelt hij ons dadelijk in 't gedrang der hedendaagsche onderzoekingen over de samenstelling der stof uit atomen, electronen en protonen, over de trillende dadigheid door korrels die ons door haar spectrum de uitgestrekte heelalruimten laat ontleden en ons in stomme verwondering laat voor de nog te onderzoeken waarheden: een sprankel der oneindige waarheid Gods. Ook niet gespecialiseerden kunnen dit boekdeel lezen, en schrijver is geluk te wenschen omdat hij dit heeft uitgewerkt. Dr J. VAN MOLLÉ, PR.

8426 **Veraart, A.** **55**
KUNNEN METEOROLOGISCHE PROCESSEN TECHNISCH BEÏNVLOED WORDEN? — *Den Haag, Zuid-Holl. Boek- en Handelsdrukkerij, 1930 (24× 16) 16 bl. fl. 0,6C*
V — Eene belangwekkende rede tot voorlichting der proeven door schrijver uitgevoerd in zake kunstmatigen nederslag.
Dr J. VAN MOLLÉ, PR.

7. — Schoone Kunsten

8427 **Friedenau, Th. Wolff, Dr** **74 : 701**
DE GULDEN SNEDE. *Geïll. — Leeuwarden, Eisma, (Biblioth. v.d. Schilder) 1929 (24 × 16) 35 blz. fl. 0,75*
V — De gulden snede, de verhouding 5 : 8, treedt met onmiskenbare regelmatigheid en veelvuldigheid op in den bouw van 's menschen lichaam bij de antieken, in gebouwen, in meubelen, in verhoudingen van Grieksche vasen, in de natuur zelf; zij mag doorgaan voor eene natuurwet bij schoonheidsvormgeving. Dezen laatsten tijd werd ze weer druk besproken. Zeer aan te bevelen boekje voor al wie doet aan kunstnijverheid. J. HALLEZ, PR.

8428 ♦ **van de Wiel, J. C. W.** **78 : 264**
LEERGANG IN DEN GREGORIAANSCHEN ZANG. — *Nijmegen, Utrecht, Dekker, van de Vegt en van Leeuwen, 1930, (27 × 20) 168 blz. fl. 2,50*
V — « Wat bedoelt dit boek te zijn ? Niets meer dan een handboek dat bestemd is voor lessen aan toekomstige priesters, koordirecteuren en organisten, volgens den eisch der Apostolische Constitutie. Desnoods is het bruikbaar als eerste wegwijzer bij zelfstudie op het omvangrijk historisch-technisch gebied der middeleeuwsche zangkunst, het Gregoriaansch ». De leergang is geheel gegrondvest op de leer van Solesmes. Willen we nu even zien welke hoofdstukken schrijver hier « didaktisch » behandelt? *Het Notenschrift*, de *Rythmiek*, de *Tekst*, de *Melodie en de Dynamie, de Chironomie, Synthese van het Gregoriaansch, Officieele Kerktonen-theorie, Geest, Wezen en Doel, Bouw der Gregoriaansche Gezangen, Gregoriaansche Modaliteit, Gregoriaansch als geestelijke Kunst, Liturgisch-muzikale Wetgeving, Geschiedenis van het Gregoriaansch, Praktische Wenken*. Die verhandeling is, in hare uitvoerigheid, zóó stelselmatig en tevens oogenschouwelijk gemaakt dat, naar ons bescheiden weten, zij wellicht de beste is die, praktisch en theoretisch te gelijk, op dit gebied bestaat in de Nederlandsche taal. Wij twijfelen er geenzins aan of ieder leider van koorzang-vereenigingen in en buiten onderwijsgestichten en kerken wil deze handleiding kennen, die bovendien het patronaat wegdraagt van Hooge Verantwoordelijkheden.
D[r] FL. VAN DER MUEREN.

8429 **Veth, Johanna** **78**
DE KUNST VAN MUZIEKLEZEN. — *Utrecht, J. A. H. Wagenaar, 1930, (23 × 15) 76 blz. fl. 1,60*
V — Wat voor de taal waar is, is het ook voor de muziek. Geene doodende « theorie » mag de opleiding stremmen. Tot de ziel van die kunst gaan we langs den weg van het muzikaal gehoor en gevoel. Eerst de praktijk, dan de theorie. Flinke poging, waarvan we de bekendheid aanraden aan ieder opleider van kinderen en beginnelingen. Flinke Nederlandsche notenleer waar alle dorheid werd vermeden.
FL .V. D. M.

8430 **Windisch, Hans** 77

KIEKJES MAKEN, MAAR MET OVERLEG. *Geïll. met figuren. — A'dam, van Kampen & Zn. (Reeks: Iets voor Ieder) 1930, (32 × 25) 26 blz.* *fl. 1*

V — Wie houdt van kiekjes maken en meteen « verstandig » wil fotografeeren, maar terugschrikt voor de vaak zoo erg « geleerde » handleidingen en er dan nog maar liever heelemaal zonder het minste *overleg* op los gaat, neme dit werkje, dit prentenboek zou ik haast zeggen, ter hand: zoo rijkelijk en mooi is het geïllustreerd en zoo prettig is het om in te kijken. — U hoeft heelemaal niets van de zaak af te weten : op een niemendal zal schrijver U wel de heele boel duidelijk maken en U helpen aan de meest noodzakelijke technische wetenswaardigheden. Het kan den beginneling niet klaarder, eenvoudiger, aantrekkelijker worden uiteengezet : echt « iets voor ieder » ! Wanneer nog een « Voor Iedereentje »? BR.

8. — Letterkunde

81. GEDICHTEN

82. TOONEELLITERATUUR

8431 **Ballings, Jac.** 82

EEN MISLUKTE KERMIS. Vroolijk Zangspel in 1 Bedrijf. Muziek van Jos. De Boeck. — *Wenduyne, Tooneelfonds P. Putman, 1930, (18 × 13) 45 blz.* *9 fr.*

V — 'n Idylletje meer... Ballings in z'n meest gewonen trant : volksch, lief, leutig... en slordig van taal. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

8432 **Delbeke, Frans** 82

◆ SATAN. Tragi-comedie. — *Brussel, Standaard, 1931, (25 × 17) 100 blz. 15 fr.*

IV — Visioen van droomende Adam: de verschrikkelijke naweeën van zijn zondeval teisteren de nageslachten. Geleid door een van Satan bezeten Godshater wordt op de wereld door de massa de Paradijszonde hernieuwd. Ze wordt geïncarneerd, in den loop der tijden, door markante figuren : J. Caesar, Luther, Wilhelm II maar vooral door den plutocraat-tyran, op wien beurtelings inwerken: de macht, de vrouw en het goud. Resultaat: onvoldaanheid bij 't volk en bij den genieter. De kunstenaar Delbeke is niet tegen het grootsch opzet opgewassen. De groote lijn — in taf. 3 en 5 reeds onderbroken — der aanvankelijk breedgeborstelde maar vaak kunstmatig belevendigde fresco's brokkelt na taf. 7 gaandeweg af. Vooral de letterkundige bleef in gebreke, woord en voorstelling zijn zelden bezield. Kortom, het dramatisch gedeelte is over het algemeen zwak. Het mimisch gedeelte, het aanschouwelijke is beter. Sommige tafereelen hebben rythmisch en plastisch, heel wat allure. Maar ook hier weer bezwijkt de tooneelkundige onder de al te zware vracht gegevens door de verstandsmensch Delbeke aangevoerd. De uitbeelding vervalt in een reeks min of meer losse filmeindjes. Satan is een spel waarvan de verwezenlijking niet zal beantwoorden aan de vereischte krachtinspanning. Het is een geweldig stuk werk. Dr C. GODELAINE.

8433 **Entbroukx, Arie** 82

OM DE MEID VAN DEN PASTOOR. Eene gekke Trouwhistorie in 1 Bedrijf. *Muziek van Nicolas Belet. — Wenduyne, Putman, (18 X 13) 54 blz. 7 fr.*

IV — Zonder pretentie geschreven. Hoewel het gegeven weinig om 't lijf heeft, — oude jonggezellen die nog trouwen willen, — is de uitwerking amusant. Mits een vlotte vertolking wordt het buiten wel een succes.

FRANS HAEPERS.

8434 **Scheirs, Jef** 82

◆ DE HAAGEMSCHE FILOSOOF. Blijspel in zes Bedrijven, naar den humoristischen Roman door J. Van Cortenberghe. *Geïll. met omslagplaat. — Waereghem, Putman, 1930, (18 X 13) 104 blz. 15 fr.*

IV — Een mislukte tooneelbewerking van den gelijknamigen roman. Het oorspronkelijk natuurlijke is, een paar tooneelen uitgezonderd, heelemaal verloren gegaan. 't Is trouwens ook heel moeilijk al dit grappige in een dialoog te willen steken, een uitgebreider spelontwikkeling had er meer van gered. Ook de typen zijn niet meer dezelfde: Titus is een eigenwijze prater geworden, die zes bedrijven lang zijn geestige en dikwijls zijn vervelende reflecties ten beste geeft.

FRANS HAEPERS.

8435 **Steeghers, Gust** 82

OPZOEKING NAAR 'T VADERSCHAP. Volksdrama in 6 Tafereelen. — *Kortrijk, Vermaut, 1930, (19 X 14) 149 blz. 18 fr.*

IV — Een niet banale want... totaal onwaarschijnlijke en gloeiende romantische historie : Een meneer, vurig verdediger van de wet : opzoeking naar het vaderschap, verkrachtte in zijn jeugd diezelfde wet. Na jaren, hij heeft nu uit een wettig huwelijk twee huwbare kinderen, voert hij zijn verkiezingskampagne in het teeken van die « Opzoeking ». Maar den dag van zijn benoeming tot volksvertegenwoordiger en in vollen feestroes, verschijnt de vrouw die hij vroeger bedroog en tot schandig leven dwong. Ze komt om zich te wreken. Maar het geval neemt bepaald een tragische wending. Die meneer zijn zoon is componist en verliefd geraakt op een zangeres. Hij wil haar trouwen. Maar na veel vijven en zessen komt het uit dat de zangeres vaders buitenechtelijk kind is! 't Is al te laat! De zoon heeft een aardje naar 't vaartje en verwekte bij haar een kind. Tot overmaat van ramp verstikte het wichtje aan de moederborst, Grootmoeder vreest dat het gerecht er graten zal in vinden, en om haar dochter te redden, klaagt ze zich zelf aan als moordenares. Zoo geraakt ze in de gevangenis. Maar de rechtvaardigheid zal zegepralen. Ze wordt vrijgesproken. En die twee gezinnen vormen er voortaan nog slechts één. — Schrijver heet zijn stuk een volksdrama, zegge, hoop ik, geen aanspraak makend op artistieke en æsthetische pretenties. Om die bescheidenheid feliciteer ik hem; hij zal het echter met die felicitatie moeten stellen. Geen kunst, gewoon doode letter, geen sprankje bezieling. Artistiek zeer zwak, zoo bouw als stijl. Taalkundig onbeholpen, stroef en vaag. En tooneelkundig? Het spel verzuipt in een dooden woordenrommel. Heel spijtig, voor 't volk en den schrijver, dat het in dezen vorm verscheen. Dr C. GODELAINE.

83. NOVELLEN, ROMANS, LEGENDEN, SCHETSEN, SPROOKJES, VERHALEN

II — STRENG VOORBEHOUDEN LECTUUR

Deze boeken mogen slechts bij uitzondering, om gegronde redenen, door welgevormde rijpere lezers worden gelezen.

8436 **Salt, Sarah** 83.1
MODERN MINNESPEL. — *A'dam, De Voortganck, 1930, (21 × 15) 265 blz.*
fl. 2,75; geb. fl. 3,40
II — Zie bespreking in de Romankroniek nr 8397.

8437 **Wasserman, Jacob** 83.1
HET GANZENMANNETJE. *Vert. uit h. Duitsch dr Nico van Suchtelen. Geïll. met 1 plaat. — A'dam, Mij voor goede en goedkoope lektuur, 1930, 2e druk (18 × 12) 672 blz.* *geb. fl. 5,50*
II-III. « Het Ganzenmannetje » is de spotnaam van Daniël Nothafft, een geniaal jongmensch, die om wille van zijn zonderling karakter en zijn eigenaardige manieren door zijn medeburgers voor den draak gehouden wordt. Hij is schuchter, in zich zelf teruggetrokken, loopt den heelen dag te ijsberen in zijn haat en misprijzen voor de gewone lui die geen sikkepit voelen voor zijn heerlijke komposities. Maar ook in zijn zedelijke en sociale opvattingen voelt hij zich boven en buiten de maatschappij : hij schijnt alle verantwoordelijkheidsgevoel verloren te hebben tegenover zijn vrouw en familie en zich volkomen vrij te wanen van alle verplichtingen die het huwelijk meebrengt. Om dezen hoofdpersoon wemelt er een heele wereld, spiegel van de geestelijke verwarring van dezen tijd: decadenten en genieters als Carovius en zijn kring, lage, gemeene politiekers als Jason Philipp Schimmelweiss, hysterieken als dezes dochter Philippine, ontredderden en geblaseerden, — een schijnwereld van verfijning en weelde die bedorvenheid en verval bedekt. Ook de hoofdpersoon gaat daaraan ten onder, en zijn uitzonderlijk talent vermag niet het evenwicht te herstellen in zijn geest en in zijn gemoed. — Als letterkundig werk, merkwaardige schildering van de hedendaagsche maatschappij met sterke karakteruitbeelding, rake beschrijving, sobere en toch kleurvolle taal. — *Streng voorbehouden.*
Dr A. BOON, PR.

III. — VOORBEHOUDEN LECTUUR

Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten, ook ontspanningshalve zonder nadeel door gevormde lezers kunnen gelezen worden

8438 ♦ **Meekel, Kees** 83.1
DE DWERG. — *A'dam, Van Munster, 1930, (20 × 14) 162 blz.* *29 fr.*
III* — Al is de taal van Kees Meekel soms wat hard voor zoo'n dunig precieus onderwerp, toch is dit boek 'n meesterstukje. De auteur heeft nu eenmaal 'n zwak voor ongewone zielen; 'n dankbare stof. Deze dwerg is 'n zeer intellectueel oud vrouwtje, dat haar levensloop vertelt. In 'n half sprookjesachtig, poëtisch milieu, tusschen bijenkorven en 'n paar lievelingsdieren slijt ze haar laatste dagen. In 't gebochelde, verschrompelde lichaam, huist 'n revolutionnair, maar overgrootmoedig hart. Dit is wel Kees Meekel's sterkste en gaafste boek. Nergens grijpt hij zoo naar de essentie van het actieve leven — in wezen als in vorm — zooals hier. De dwerg Madeleine is 'n brok tragisch-worstelende menschelijkheid van de bovenste plank. Zooals « De val van den Diktator »

Mussolini suggereert, deed Madeleine me spontaan denken aan 'n groote figuur uit onze Nederl. Letterkunde. Het gebrek aan veerkracht in de compositie, dat bij lezing van M's werken bijna altijd 'n decrescendo van belangstelling met zich meebrengt, is hier volledig verholpen; de interesse wordt staande gehouden tot de laatste bladzij. Wegens eenige drastische uitingen die nergens worden weerlegd : voorbehoud. Lectuur voor ontwikkelden. PAUL HARDY.

8439 **Savi, E. W.** **83**

GEVAARLIJK LIEFDESSPEL. — *Vert. dr Henriette Rappard. — 's Hage, Philip Kruseman. 1930, (18 × 13) 300 blz.* *fl. 2,15; geb. fl. 2,90*

III — Zij, Brenta, zoo pas getrouwd, zag haar man haar plots verlaten voor een beeldschoone, om wie hij met haar scheiden wilde. Wat zij niet doet. Zij zint op wraak, en die is : in het hart van haar man de liefde gaan opwekken. En zij vertrekt naar Indië. Aan boord echter flirt zij erg opvallend, vooral met Bruce, met wien zij in al te intieme verhouding geraakt. Zij vindt haar man, die haar niet herkent, maar door een toeval verneemt dat zij zijn vrouw is. Die beeldschoone was intusschen vertrokken, zooals zij gekomen was. Zij blijven nu samen, uit liefde. En Bruce is bekeerd en huwt een best meisje. Doch daar is nu Brenta, die haar man verliest bij een jachtongeval. En 't is uit! — Flauw, sentimenteele roman uit de flirtwereld. Het kwaad wordt nergens beschreven, en toch staan wij wel eens over den zelfkant van het fatsoen. De titel zegt genoeg. Men spele niet met vuur. Een verhaal dat de fratsen van de scheidingstheorieën ellendig illustreert.

A. VAN DEN DRIES, PR.

8440 **Wallace, Edgar** **83.0**

DOODSVIJANDEN. *Vert. uit h. Engelsch dr J. G. H. v. d. Bovenkamp. — R'dam, De Combinatie, 1930 (20 × 14) 206 blz.* *fl. 2,25; geb. fl. 2,90*

III — Reale, speelhuishouder, heeft zijn millioenen geborgen in een monumentale brandkast, en Spedding — een rechterlijk schurk — zijn testament in handen gegeven. Op een vergadering met zijn broeders in den booze: Massey, Connor en Jimmy zegt Reale dat zijn fortuin dezen zal toebehooren die de safe kan openen. 't Geheim van 't slot is te zoeken in een raadsel dat zal overhandigd worden aan elk hunner en ook aan Miss Kathleen Kent, de dochter van een zijner slachtoffers. Massey vermoordt Reale, en de jacht naar 't geld begint. Jimmy wil het niet doch zal, ten voordeele van Miss Kent, het sekreet zoeken met behulp van Angel Esquire, een pracht van een speurhond bij Scotland Yard. — Connor's bende wordt geklist, hij zelf vermoord door Spedding Nu vooral gaat het tusschen Spedding en Angel met Jimmy door een labyrinth van avonturen, tot ten slotte Spedding ondervindt dat Angel hem de baas af is, en in de doos wordt gedraaid, waar hij maar liever zelfmoord pleegt. En — natuurlijk — Jimmy trouwt met Miss Kent. — Een detective-roman, boeiend wel, doch de theorie over leven en eigendomsrecht is een van eigen houtje. JOZ. DE VOGHT, PR.

8441 **Wren, P. C.** **83.1**

DE MAMMON DER GERECHTIGHEID. *Bewerkt dr A. D. Hildebrand. — A'dam, Albert de Lange, (22 × 16) 235 blz.* *fl. 2,90; geb. fl. 3,90*

III — Psychologisch 'n knap stuk literatuur. Het stramijn waarop die studie geweven werd is echter banaal feuilleton-materiaal en dat ons, zoogezegd ontspanningshalve, binnenleidt in 'n wereld van moreel

bederf: de classieke misstap, de nipt-geredde degelijkheid met de vele fatale gevolgen, nachtkroegen en moordend vergif, 'n geheimzinnige kist en 'n spannend proces, 'n onschuldig gehangene. — Zelfs ontspanningshalve hoort dit en dergelijk boek niet thuis in onze katholieke boekerijen. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

circa 18 à 20 jaar en ouder

(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

8442 **Ajam, Tom** **83.0**

CUNNINGHAM SHARP & C°. Oorspronkelijke Roman. — *Utrecht, Bruna, 1928, (17 X 12) 302 blz.* *fl. 1; geb. fl. 1,50*

IV — Uit het zeemansleven. Ontslagen uit een dienst op een valsche aantijging, laat de stoere bootsman Finch zich ronselen aan boord van de Lady Claire. Een schip dat lek is. 't Is de vaart in den dood. Zoo wil men. En nu begint het drama: Finch staat er tegenover een brute massa matrozen, een sluipmoordenaar, een dronken kapitein, een holle gierzee op een stukke boot. Deze vergaat in den storm. En Finch weet zich te redden op een los drijvend schip, het vroegere dat men vergaan dacht. Slot: eerherstel, straf der schuldigen, de hand van de dochter van den patroon. — Een roman à la Heijermans, met ietwat gelijksoortige tendenz. Aanklacht tegen de miserie van dat ronselen, het bestaan der scheepslui. Ruw en realistische schildering blijft niet uit in woord en taal en zeden. Een liaison vlakt in het boek. Voor het overige machtige stijl. A. VAN DEN DRIES, PR.

8443 **Brand, Max** **83.0**

OP HET SPOOR. *Vert. uit h. Engelsch dr J. G. H. v. d. Bovenkamp. — R'dam, Combinatie, 1930, (20 X 14) 198 blz.* *fl. 2,25; geb. fl. 2,90*

IV — Evenals « Dan Barry » van denzelfden schrijver, los en zwierig van bouw, sober van lijn en boeiend van inhoud: een licht dessertje, maar geen voedsel voor geest of hart. — Hoofdfiguur: Anthony Woodbury, alias Bard, alias Drew, op zoek naar de identiteit zijner overleden moeder. Hij verzeilt in de Far-West en stelt er door zijn kunde en behendigheid alle cowboy's en revolverhelden in de schaduw. Ten slotte vindt hij 't graf zijner moeder, evenals zijn echten vader, Mr Drew, en eene vrouw die zijner waardig zal zijn, Sally Fortune.
J. LAUWERYS, PR.

8444 **Brusse, M. J.** **83.1**

BOEFJE. *Geïll. met teekeningen v. H. Meyer. — R'dam, Brusse, 16ᵉ druk, (23 X 14) 160 blz.* *fl. 1,90; geb. fl. 2,90*

IV — Een van de populairste boeken uit Holland: ik herinner me nog hoe het bij zijn verschijnen in 1903 bij ons insloeg om zijn echtvolkschen toon en zijn jovialen humor. Dit is nu de 16ᵉ druk, het 48-50 duizendtal: cijfers die bij ons maar zelden bereikt worden. Is het nog noodig boefje voor te stellen? Een echt « klantje van Lombroso », die liegt, steelt, den vagebond uithangt, zonder schaamte of berouw, maar toch ook zekere natuurlijke hoedanigheden vertoont. Als het te grof gaat, wordt hij de doos ingedraaid : door Pro Juventute wordt hij toevertrouwd aan de Broeders van de Moeder van Smarten, waar hij tot een goeien, pootigen kerel opwast. — Altijd even boeiend en even aktueel: wat gewordt er van de jeugd die in de achterbuurten van onze

steden van jongs af opgroeit in een atmosfeer van bederf en verval? Een van de schrijnende vraagstukken van onzen tijd! Hier wordt het optimistisch opgelost, maar wat geeft ons de werkelijkheid? — Ten zeerste aanbevolen; hier en daar wat ruw en dwarsdoor; ook nogal moeilijk voor Vlaamsche lezers om wille van het dialekt. Toch een sympathiek boek. Dr A. BOON, PR.

8445 **Feith, Jan** **83.8**
DE MELODIEUSE DOOD, en andere Verhalen. *Geïll. met teekeningen v. d. schrijver. — A'dam, Strengholt, (22 × 15) 173 blz. fl. 2,90; geb. fl. 3,90*
IV° — Zie bespreking in de Romankroniek onder nr 8399.

8446 **Le Feuvre, Amy** **83.1**
HAAR EIGEN KEUZE. — *Den Haag, Voorhoeve, (21 × 15) 263 blz. fl. 1,75; geb. fl. 2,65*
III-IV*-P—Hoe een jong meisje er om vecht onvervreemd het voorvaderlijk huis trouw te bewaren tot ze, om het huis, h'r eigen leven vergeet en ten slotte na veel tegenslag met een wondere berusting steeds in Gods wil, een veiliger weg zal probeeren te gaan. Daarrondom een fijn-psychologischen kijk op 'n zeer verscheiden omgeving. — Waar het gaat over godsdienstleer en godsdienstige praktijken zijn die protestantsch en doen hier bepaald verrassend dor aan. Met dit voorbehoud mag het boek gerust in handen gegeven van gevormde katholieke lezers.
JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

8447 **Marchmont, Arthur W.** **83.0**
IN DE KLAUWEN DER REVOLUTIE. — *Haarlem, Hollandsche Bibliotheek, 1930, (20 × 14) 189 blz. fl. 1*
IV — Een rijk Amerikaan wil een grootsche uitbating in Turkijë beginnen; zijn liefde tot een Grieksche verwikkelt hem in een klomplot; hij valt als slachtoffer in een sluipmoord, na eerst toch den sultan te hebben gered. Gewone ontspanningslectuur. J. LAUWERYS, PR.

8448 ◆ **Michel, Ernest** **83.1 : 269**
PARALYSE. Roman uit het intellectueele Leven. — *Voorhout, Foreholt, 1930, (19 × 15) 65 blz. fl. 2; geb. fl. 2,75*
IV* — Zie bespreking in de Romankroniek nr 8396.

8449 **Moberly, L. G.** **83.0**
DE ROMAN VAN EEN DOKTER. *Vert. uit h. Engelsch. — Haarlem, Hollandsche Bibliotheek, (20 × 14) 190 blz. fl. 1*
IV — Een jonge dokter wordt voogd van 't dochtertje van een oud-studiemakker. Silvia doet hem de vrouw vergeten die zijn hart heeft gebroken en wordt, acht jaar later, zelf zijne vrouw. Hare figuur is een weldoende en reine verschijning en ook best getypeerd. Ontspanningslectuur. J. LAUWERYS, PR.

8450 **Norel-Straatsma, A.** **83**
JOKE. *Geïll. met 1 plaat. — 's Gravenhage, J. N. Voorhoeve, (19 × 13) 46 blz. fl. 0,50; geb. fl. 1*
IV-P — Joke is 'n kind van 'n geloovig man die huwde met 'n Indische zonder geloof. 't Meisje heeft wat van vader en ook veel van moeder. Ze is jong, staat alleen in 't leven en luistert met haar ontwakend

gemoed even graag naar 't lied van de stilte als naar de duizend en één roepstemmen der lokkende wereld. De lezer gaat zich beangstigd afvragen wat er van Joke geworden zal, wanneer ze plots den dood vindt in de zee en opgaat naar 't licht van God. 'n Mooi geschreven novelle in geloovig-protestantschen geest. FR. CROLS, PR.

8451 **Oppenheim, E. Phillips** **83.0**
DE GROOTE PRINS SHAN. *Vert. uit h. Engelsch dr A. Vuerhard-Berkhout. — Utrecht, Bruna, 1930, (20 × 13) 231 blz.* *fl. 1,00; geb. fl. 1,50*
IV — Een spionnenverhaal, met uitgesproken tendens ten gunste van het militarisme, geheime diplomatie, spionnendienst enz. Het boek wil de openbare meening van Engeland opruien tegen Duitschland. Juist omdat het tegen de vredesgedachte gekeerd is moeten wij het stellig afkeuren. D[r] A. CARDYN, PR.

8452 **Pedler, Margaret** **83**
BESCHERMING. *Vert. uit h. Engelsch dr Wafelbakker. — Utrecht, Bruna, 1930, (18 × 12) 318 blz.* *fl. 1,75; geb. 2,50*
IV — Een nogal romantisch verhaal over de volhardende liefde van een edel meisje voor een man die, alhoewel onschuldig, voor de oogen van de wereld, zijne eer heeft verloren. Het verhaal is boeiend en aangenaam en leest vlot. Goede ontspanningslektuur. D[r] A. CARDYN, PR.

8453 **Ruck, Berta** **83.0**
IN ANDERMANS SCHOENEN. *Vert. uit h. Engelsch dr J. Jorissen. — Utrecht, De Haan, (19 × 13) 255 blz.* *elk fl. 2; geb. fl. 2,90*
IV — 'n Los, zeer leesbaar roman. Rose Whitelands komt door een onwaarschijnlijk toeval in de schoenen der wufte filmstar, Vera Veyne, te staan; moet fungeeren voor de vrouw van Vera's echtgenoot, die men dood waande. Rose heeft heel veel pech, gevolgd door verliefdheid, liefde, ja... en alles komt natuurlijk terecht. — 'n Beetje langdradigheid ter zijde gelaten, goede dameslectuur voor enkele verloren uurtjes.
PAUL HARDY.

8454 **Templeton, Jesse** **83.1**
DOOD OF LEVEND. — *Haarlem, Hollandsche Bibliotheek, 1930, (20 × 14) 191 blz.* *fl. 1*
IV — Blake, een Engelsch jager, haalt zich den haat van een jonge Fransche op den hals; zij wil hem uitleveren als moordenaar en achtervolgt hem door de sneeuwvelden : daar krijgt hij kans om haar leven te redden, daar ontwaakt de liefde in beider harten, daar blijkt zijn onschuld... Ontspanningslectuur zonder meer. J. LAUWERYS, PR.

8455 **Van Dreest, Willem** **83.1 : 92.7**
HET STUWENDE LEVEN. — *A'dam, Holland, (21 × 16) 228 blz.* *fl. 2,90*
IV — Zie bespreking in de Romankroniek n[r] 8395.

8456 **Van Wesemael, Jos. ; Van den Abeele, Rob.** **83.9 : 83.0**
DE WONDERBARE AVONTUREN VAN DE VIER AYMONSZONEN EN HUN VERMAARD ROS BEIAARD. — *Dendermonde, Wees-Abel, (21 × 15) 349 blz.* *20 fr.*
IV-V — De schrijvers zijn de opinie van Novalis toegedaan : « Nur solche Geschichte kann Geschichte sein die zugleich als Fabel erzählt werden könnte». Ze hebben met dien stelregel gewapend de geschiedenis

der sympathieke Aymonskinderen aangevat en herschreven in een boeiend verhaal dat op een gunstig onthaal recht heeft bij de jonge lezers. M. G.

8457 **Verbeeke, Jules, Dr** **89 : 93**
DE KROMME WEG. — *R'dam, De Combinatie, (20 × 14) 249 blz.* *fl. 2,75*
IV* — Zie bespreking in de Romankroniek onder nr 8398.

8458 **Vorrink, Joh.** **83**
EEN SCHOONE EN WONDERLIJKE HISTORIE VAN DEN ZWAANRIDDER die per schip te Nijmegen kwam geleid door een Zwaan uit het Land van Rijssel. *Naar het oude Volksboek. Verlucht dr V. Stuyvaart. — 's Hage, Servire, 1930 (25 × 18) 166 blz.* *fl. 2,90; luxe uitg. fl. 20*
IV — Het eerste boek vertelt van de gedaanteverwisseling van mensch in zwaan (sprookjesthema) der kinderen van Koning Oriants moeder en zijn vrouw Beatrijs, wanneer Matabrune, Oriants moeder ze wilde dooden. Een hunner, mensch gebleven, wreekt zijn moeder op Matabrune, en de zwanen, min één nogmaals, herkrijgen hun menschelijke gestalte. De nadruk ligt op het lijden door verdenking in Oriants hart gezaaid, en op het lieflijke wondersprookje der kinderzieltjes in 'n zwaangestalte opgesloten. Eveneens fijn de rol gespeeld door het herkenningsteeken; en het geheel steekt goed ineen. *Spijtig is het ongeschikt voor kinderen, wegens middeleeuwsche rauwheid bij den laster tegen Beatrijs uitgebracht.* Het tweede boek vertelt verder van de twee belangrijkste der zeven kinderen van Oriant: Helias de Zwaanridder, en zijn zwaan gebleven broeder; deze laatste gaat en komt, Helias'leven bepalend, nu eens om hem in zijn bootje te voeren waar ridderdaden te verrichten zijn, dan weer om hem te ontvoeren namelijk wanneer later Helias naar zijn geheim gevraagd werd door zijn vrouw Clarisse van Bouillon, die hij toen ten huwelijk gekregen had. Zoo wordt Helias dan een vroom monnik in een ander, door hem in de Ardennen gesticht Bouillon. Na lange jaren gelukt het zijne vrouw hem daar te vinden, te zien sterven. Dit is een zeer teer verhaal, met mooi heimwee, vroomheid en zachtheid. Stuyvaert leverde schitterende illustraties in overvloed : toch mis ik eenige momenten die in het verhaal heelemaal aangeduid schenen, zoo de zwanen op den slotvijver enz.
Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

V — LECTUUR VOOR ALLEN

ook voor aankomende Jeugd (14-15 jaar) geschikt

8459 **De Prémorel, Adrien** **83**
LA MERVEILLEUSE HISTOIRE DU GRAND CERF DE FREYR. *Geïll. dr A. Martin. — Paris, Desclée De Brouwer, 1930. (24 × 20) 48 blz.*
V — Voor een halfuurtje vrijen tijd kunt ge ook deze bladzijden al eens ter hand nemen. Heel hevig zullen ze u nu wel niet te pakken krijgen; maar, allo, terwijl ge in verbeelding in de mooie, rustige wereld van het Ardennerwoud wandelt, wiegt ge hier op inderdaad keurig Fransch proza, al is het voor mij veel te veel model-opstel-Fransch, en daarenboven te duidelijk met manchetten aan geschreven.
Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8460 **Feenstra, Elly** **83**
IJDELTUITJE. *Geïll. dr. T. Leeser. — A'dam, Andries Blitz, (22×16) 206 blz.* *fl. 1,90; geb. fl. 2,90*

V-N — 'n Bakvischje van rijke kom-af wordt zeer verwend door haar moeder. Toilet, sport, schoonheids-prijskamp kunnen haar interseeren. 'n IJdeltuitje : onvoorbereid voor den ernst van het leven. Door haar contact met menschen die tobben en met veel inspanning eerlijk en schoon door 't leven gaan, komt IJdeltuitje tot het besef wat eenvoud en plicht beteekent. En ze verovert het recht op 'n mooi huwelijk met 'n flink jonggezel. Van taal en milieu : speciaal Hollandsch. Over godsdienst geen woord. FR, CROLS, PR.

8461 **Roggeveen, Leonard** **83.0**

DRAADLOOZE OOGEN. *Geïll. met 22 platen en bandteekening dr H. Borrebach. — Den Haag, Van Goor, 1930, (24 × 16) 259 blz.* *36 fr.*

V — Het allernieuwste in de literatuur: een radio-roman. Een jonge radio-amateur vangt op ultra-korte golven een gesprek op tusschen leden van een dievenbende, en is door televisie getuige van een bandietenstreek. — Interessante ontspanningslectuur. F. VERMUYTEN, PR.

8462 **Sutherland, Joan** **83.0**

OMDAT VADER MISDEED. *Vert. uit h. Engelsch dr Cath. A. Dermont-Visser. — R'dam, Van Waesberghe, (21 × 15) 366 blz.* *fl. 2,25; geb. fl 2,85*

V — Colin Goring, een Afrikaansch ontdekkingsreiziger, teruggekeerd in Engeland, wordt er verliefd op Damaris Wyndham die zijn liefde beantwoordt. Weldra zijn zij een paar gelukkige verloofden, wanneer Colin door zijn vader gedwongen wordt de schuld van dezes misdaad op zich te nemen en opnieuw naar Afrika te vertrekken waar hij zich wijdt aan het bestrijden der slaapziekte. Damaris echter blijft hem getrouw en gaat hem in Afrika opzoeken, waar hun geluk dan ook voltrokken wordt. Het verhaal is boeiend en aangenaam, nogal romantisch. Dr A. CARDYN, PR.

8463 ◆ **Teresa, Zuster Ma** **83**

GEVAARLIJK SPEL. *Geïll met figuren. — Hilversum, Brand, (Sint Jozefsklasbibliotheek, nr 3), (19 × 13) 95 blz.* *fl. 1*

V-M — Oratio pro domo? Een kloosterzuster die over roeping schrijft, dat schijnt nogal verdacht. Kloosterzusters hebben den naam — en ze hebben hem misschien niet gestolen — dat ze geweldig kunnen trekken. In ieder geval, als Zuster Teresa hier willen trekken heeft, doet ze het op meesterlijke wijze. Een jong meisje voelt neiging tot het kloosterleven; haar biechtvader zegt dat ze moet gaan, maar ze heeft er den moed niet toe. Ze speelt met O. L. Heer en dat is gevaarlijk spel. Ze trouwt, is na korten tijd diep ongelukkig, en wordt krankzinnig doordat de gedachte aan het klooster haar in het hoofd blijft spelen. Ze geneest nog, en, door de beproeving gelouterd, wordt ze nu gelukkig met man en kinderen. — Die krankzinnigheid vind ik nogal geweldig, voorts is het verhaaltje zeer boeiend en bijzonder knap geschreven, lijk we dat van Zuster Teresa gewoon zijn. De beschouwingen over kloostergeluk zijn volstrekt niet hinderend voor het verhaal. Dit boekje kan goed stichten bij aankomende meisjes, het wordt hun dan ook zeer hartelijk aanbevolen. F. VERMUYTEN, PR.

8464 **X.** **83 : 93**

UIT HET LEVEN VAN EEN JONG-STUDENT. *Met één plaat. — 's Gravenhage, J. N. Voorhoeve, (19 × 13) 46 blz.* *fl. 0,50; geb. fl. 1*

V-P — Enkele bladzijden uit het dagboek van een *protestantsch* student aan de Landbouwhoogeschool van Wageningen (Holland). Niettegenstaande de goede bedoelingen zien we niet in waarom dit boekje diende te worden uitgegeven. Katholieke jongelieden hebben er niets aan. Die hebben andere gelijkaardige, doch heel wat betere dagboeklectuur. M. VAN HOECK, PR.

VIA — KINDERLECTUUR

Voor grootere kinderen van 13, 14, 15 jaar

8465 **Burgers, J. V.** 83.8
◆ KLAVEREN-DRIE. *Geïll. dr P. van Geldorp. — 's Hertogenbosch, L. C. G. Malmberg, 1930 (24 × 16) 143 blz. 17,50 fr.*

VI-A — Negen smakelijke verhaaltjes uit de kwajongenswereld, waarin de gulle jongenslach soms door een traantje wordt afgewisseld, evenals veel braafheid door echte deugnieterij. Sierlijk uitgegeven, met duidelijke letter gedrukt en door nette teekeningen opgeluisterd, zou het een uitstekende lezing zijn ook voor *onze* jeugd, ware 't niet, dat de taal voor onze jongens niet altijd genietbaar is. Buigingsuitgangen en geslachtsonderscheid schijnen de Nederlanders niet meer te kennen. Wat bedoelt de schrijver met *smiespelde* (bl. 7) en *als ge lef hebt?* Wat zullen onze jongens maken van eene *dessaschool* en een *Muloschool*? Wilt ge zulke woorden gebruiken, geef er dan ook de verklaring van! Kortom, een verdienstelijk boekje, maar voor onze jeugd minder geschikt. A. OSSENBLOK.

8466 **De Winter, H.** 83.0
TWEE HOLLANDSCHE JONGENS. AVONTUURLIJKE ZWERFTOCHTEN. *Geïll. dr M. L. Middelhoek. — A'dam, Veen, 1930, (23 × 16) 192 blz. fl. 2,25;*

VI-A — 'n Boek voor jongens tuk op spannende avonturen. Verzorgd anders en gezond. Tusschenin de dramatische wederwaardigheden waarin de familie Eggers van Holland uit, langs de Bolsjewiki om in Rusland, mekaar ten slotte in... China weer ontmoeten, heeft de auteur ervoor gezorgd met wetenswaardige details zijn spannend verhaal te kruiden. 'n Aanwinst. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

8467 **Hauff, W.** 83
KLEINE MUCK. *Vrij vertaald dr Joris Lunders. Geïll. met 5 platen van E. Van Hagendoren. — Deurne, Onze Jongens- en Meisjesboeken, 1930, (24 × 15) 16 blz. 1 fr.*

VI-A — Weer een nieuwe vervlaamsching van het gekende vertelsel van W. Hauff. Niet beter, niet slechter, meen ik, dan vorige bewerkingen. Onze jeugd zal de wondere avonturen van Muck of Moekske altijd prettig vinden, maar nog liever hooren vertellen dan zelf lezen. A. O.

VIB — KINDERLECTUUR

voor ietwat gevorderde lezertjes (van 9, 10, 11, 12 jaar)

8468 **Bauer, C. M. H.** 83
MIESJE. *Geïll. dr H. Borrebach. — Den Haag, G. B. van Goor, 1930, 3e druk, (22 × 15) 168 blz. fl. 1,65*

VI-B-P — 'n Kinderboek voor lezertjes van 10 tot 14 jaar. De vader van Miesje is naar Amerika uitgeweken. Moeder en Miesje vertrekken naar de Nieuwe Wereld. De zeereis, New-York, de school in Amerika

en vele dingen meer zijn boeiende dingen die de lezertjes zullen lezen, tot verzet en tot onderricht. — Op 't eind sterft moeder en Miesje reist naar de grootmoeder in Holland. Kristelijk-protestantsche strekking.
FR. CROLS, PR.

8468 **Hesseling, Joh. J.** **83**
PIET EN Z'N MOEDER. *Geïll. — A'dam, E. J. Bosch, 1930, (24 × 16) 218 blz.*
VIA-B-P — Een heel eenvoudig verhaal: Onder invloed van moeder en n vriend wordt Piet 'n flinke jongen. Dat is de inhoud, die wel goed verteld wordt, maar toch onvoldoende is om onze meeste jongens goed bezig te houden. Het boekje is trouwens *devout protestantsch* en daarom zeker niet aan te raden. E. B.

8470 **Sutorius, Anna** **83**
◆ MOEDERS MIEKE. *Geïll. met figuren. — Hilversum, Brand, (Reeks Sint Jozef's Klasbibliotheek nr 4) (19 × 13) 53 blz. fl. 0,65*
VI-B-M — Moeders Mieke is een heel lief kind, dat braaf kan spelen, soms ook wel ondeugend is, maar er dan dadelijk spijt over heeft. Meer bevat dit boekje niet, maar het wordt gezegd op een manier die aan jonge lezertjes moet bevallen. En die hebben ook geen ingewikkelde verhalen noodig. Als ge bedenkt dat dit boekje in een klasbibliotheek verschijnt, en dan terugdenkt aan de leesboeken uit onzen tijd, waarin we lazen dat de hond een viervoetig huisdier is, dan moet ge zeggen dat er geen vergelijking mogelijk is. Moeders Mieke mag er zijn, en Sint-Jozefs klasbibliotheek ook! F. VERMUYTEN, PR.

88. GEMENGDE OPSTELLEN

8471 **Kuypers, Julien** **88 : 37**
DE GOUDEN POORT. Bloemlezing ten dienste van Middelbaar- en Normaalonderwijs. DEEL B: INLEIDING TOT DE LITTERAIRE SCHOONHEID. *Geïll. — Antwerpen, De Sikkel, 1930, (23 × 15) 399 blz. 20 fr.*
IV-N — Al 't goede dat we van deel A. « Op den Drempel » hebben gezegd, weze hier herhaald. Deel B. is bedoeld voor grootere studenten maar iedereen kan er zijn rijke gading vinden. De litteraire theorie welke J. Kuypers in zijn werk inlascht, heeft korte metten gemaakt met alle ijzige formuleering. Ze wordt hier geplaatst midden in de belletristische productie. De vestingsmuur tusschen letterkunde en de andere kunsten wordt ingebeukt, want liederen werden gedrukt in deze bloemlezing, — de muzikale tekst incluis. Verder leeren de leerlingen goed en slecht werk onderscheiden, want naast de heerlijke brokken van 'n Tachtiger lezen we prulverzen. Vergelijken jongens! Alzoo wordt het kritisch oordeel gevormd en geleidelijk verscherpt. Ze leeren wat het is: « vertalen », krijgen zelfs 'n kijkje in de litteraire werkplaats! — ja, handschriften in 'n bloemlezing, meneer!! Zoo in-spijtig is 't, dat we wegens enkele fragmenten, voor schoolgebruik moeten voorbehoud maken. PAUL HARDY.

8472 **Van Leeuwen, W. L. M. E.** **88 : 37 : 809**
EPIEK EN LYRIEK. *Geïll. met 8 platen. — Groningen, Wolters, 1930, (21 × 17) 356 blz, fl. 3,50; geb. fl. 3,90*
III-IV-N — De bedoeling van den samensteller was leesboek en woordkunst in één werk te vereenigen. Voor woordkunst en lyriek heeft hij zeer nuttig gebruik gemaakt van wat Poelhekke op deze twee

gebieden gepresteerd heeft. Dit werk heeft vóór op andere bloemlezingen, dat het grootere fragmenten, zelfs gansche verhalen ten beste geeft. De uittreksels zijn niet beperkt tot de Nederlandsche literatuur. Wegens 'n groot deel der stukken die veel te erotisch getint zijn, ofwel schokkend onpaedagogisch, zelfs voor grootere studenten (b. v. « Klompjes » van J. De Meester) benevens enkele bijbelteksten uit Bakels' vertaling, moeten we dit werk voor schoolgebruik *volstrekt voorbehouden*. Band en illustraties zijn prachtig. PAUL HARDY

9. — Geschiedenis

8473 **Commissaris, Aug. C. J.** **9 : 7**
◆ LEERBOEK VOOR DE GESCHIEDENIS VAN GRIEKEN EN ROMEINEN. Voor de hoogere Klassen van Gymnasia, Lycea, Seminaria en Colleges. *Geïll. met figuren. — 's Bosch, Malmberg, 1930 (23 × 15) 184 blz.* *34 fr.*

V — Het eerste deel van dit werk (tot blz. 71) behandelt de geschiedenis van Griekenland en de Grieksche wereld van het begin tot de oprichting der Romeinsche provincie Achaia, het tweede deel de geschiedenis van Rome en het Romeinsche rijk tot de V^e^ eeuw na Christus. — De stof is op overzichtelijke en aantrekkelijke wijze voorgesteld en het boek is mooi uitgegeven en mooi geïllustreerd; de illustraties zijn meestal zeer bekend, doch in een boek voor beginners is dit geen nadeel. — De schrijver behandelt vooral de staatkundige en krijgsgeschiedenis, en ook over de literatuur, kunsten en wetenschappen deelt hij het voornaamste mede. Het ware te wenschen, dat dergelijke leerboeken ook wat aandacht gingen besteden aan sociale en economische toestanden in de oudheid; na zooveel wetenschappelijke werken over dat onderwerp, mogen ook de leerlingen daarover iets hooren. — Het mooie boek maakt, jammer genoeg, niet den indruk van volledige beheersching der stof : onnauwkeurigheden zijn niet zeldzaam ; ook de eigennamen zien er soms gehavend uit. Eindelijk zijn op enkele plaatsen taal en stijl niet genoeg verzorgd. A. GEEREBAERT, S. I.

8474 **Enthoven, H. E., D^r^** **32 : 9**
HET VERDRAG VAN BJÖRKÖ. — *Utrecht, Kemink & Zoon, 1930, (24 × 16) 20 blz.* *fl. 0,75*

IV — In 1905 sloten de Keizer en de Czar een geheim definitief alliantieverdrag te Björkö met de bedoeling door het toetreden van Frankrijk een groot continentaal anti-Engelsch bloc te vormen. Deze vredespoging die aan het persoonlijke werk der beide souvereinen te danken is, werd tot heden door de historici smadend bejegend. Dr Enthoven tracht de verdiensten en de mogelijkheden van deze overeenkomst te doen uitkomen. Zijn betoog is overtuigend en boeiend. Dr J. A. GORIS.

8475 **Frenken, A. M., Pr.** **91 : 9**
HELMOND IN HET VERLEDEN : 1^e^ en 2^e^ DEEL. *Geïll. met 1 plaat. — Noord-Brabant, Provinciaal Genootschap van Kunsten en Wetenschappen, 1928, 2 dln. (24 × 15) 335 en 384 blz.* *fl. 3*

V — Schrijver wil « het interne leven van het oude stadje aan 't licht brengen en een inzicht geven in de maatschappelijke verhoudingen waarin dit leven zich bewoog ». Zoo bestudeert hij 1) de stad en hare bevolking; 1) de heeren en hun kasteel; 3) de schout ; 4) de regeering der stad; 5) de ambtenaren. Dit in het eerste deel. In het tweede haalt hij de historische gebeurtenissen op en rangschikt die in drie groepen :

krijgsbedrijf, reformatie, patriottentijd. Eindelijk vult hij nog drie kapittels met bijzonderheden over a) het schoolwezen; b) de ambachten; c) de openbare weldadigheid. Het geheel is aldus een rijke verzameling van nota's die rechtstreeks uit de bronnen geput zijn, en die dank zij de klasseering, betrekkelijk licht zijn terug te vinden. En daarin zit de verdienste van soortgelijke werken. Dr FLORIS PRIMS, PR.

8476 **Geyl, Prof. Dr P.** 9

GESCHIEDENIS VAN DE NEDERLANDSCHE STAM : 1e DEEL. *Geïll. met platen en figuren. — A'dam, Wereldbibliotheek, 1930, (18 × 12) 768 blz.* *fl. 7,50*

IV — Schrijver stelt zich op een historisch standpunt dat nog niet werd ingenomen : hij geeft ons een stamgeschiedenis van het Nederlandsche volk. Den stam bepaalt hij door de taal. Zijn eerste boek gaat over de Germaansche stammen en inzonderheid over de Franken, de Friezen en de Saksen. Dadelijk valt het den lezer op dat de schrijver bij het herlezen der geschiedenis, — want dat is het wat hij doet, — tracht de taalbijzonderheden naar voren te brengen. In boek II handelt hij over de feodale versnippering. In feite is schier geheel het boek aan de geschiedenis gewijd van het landsgedeelte dat met een ander taalgebied in conflict kwam, Vlaanderen. Het leven van den Nederlandschen stam in Brabant is niet bestudeerd. Die schade wordt niet ingehaald in het derde boek dat over de Burgondiërs handelt, en ons nader in contact brengt met Brabant. Maar de hoofdschotel van het werk is het vierde boek, dat de helft van het werk beslaat, en dat handelt over den zoogeheeten « onafhankelijkheidsstrijd » d. i. de strijd waardoor een gedeelte der taalgroep tot een Staat van uitsluitelijk eigen taal komt: het ideaal van den schrijver. Alles is hier van uit Noordnederlandsch standpunt gezien. Schrijver begrijpt geen ander nationaliteitsbesef dan hetgeen eerst en vooral gegrondvest is op de taal, en dat heeft voor gevolg dat hij Zuid-Nederland niet begrijpt. Dit daargelaten getuigt zijn werk van een groote belezenheid en van een ernstige poging om een nieuwe synthese tot stand te brengen. Dr FLORIS PRIMS, PR.

8477 **X.** **32.4 : 9**

SCHETS VAN DEN ONTWIKKELINGSGANG DER VLAAMSCHE BEWEGING. — *Leuven, Blauwvoet, 1930, 2e druk(18 × 12) 103 blz.* *5 fr.*

V — Deze schets wil enkel wezen een leidraad die beoogt inzicht te geven in den ontwikkelingsloop der Vl. Beweging. Een waarlijk flinke gedachte, maar de uitwerking!! Namen en nog namen; met de noodzakelijke objectiviteit schijnen de samenstellers weleens een aardig loopje te nemen, ook de tendentieuze belichting van sommige feiten leiden wel eens tot potsierlijke vaststellingen. Wel jammer voor den tijd die aan het noodzakelijk opzoeken der feiten moest besteed worden.

Dr J. UYTTERHOEVEN.

91. AARDRIJKSKUNDE EN REIZEN

8478 **Bollengier, K., Prof.**

STEDEN EN LANDSCHAPPEN : 3. De Haven van Antwerpen. *Geïll. — Antwerpen, De Sikkel, 2e uitgave, (24 × 18) 93 blz.* *16 fr.*

V — Deze tweede, gansch gewijzigde uitgave is onmisbaar voor al wie zich over de haven van Antwerpen wil documenteeren, wat het technisch deel betreft. Over hare economische beteekenis verschaffen een paar werken in de laatste maanden verschenen voldoende inlichtingen. Igr Bollengier heeft hier uitstekend werk geleverd. Dr J. A. GORIS.

8478 **Brummelkamp. J. en Fahrenfort, J., Dr** **91 : 39**
LAND- EN VOLKENKUNDE voor de Middelbare School. 1e DEEL: Europa. — *Den Haag, Wolters, 1929, 2e druk, (22 × 15) 208 blz.* *fl. 2,50;*
V — Dit aanbevelenswaardig boek werd bij zijn eerste verschijnen reeds besproken, onder volgnummers 3937 en 4046.

8479 **Buysse, Cyriel en Barnardiston, M. L. A.** **91**
WAT WIJ IN SPANJE EN MAROKKO ZAGEN. *Bussum, Van Dishoeck, 1929, (21 × 15) 144 blz.* *fl. 2,90; geb. fl. 3,90*
III — Enkele reis-impressies, raak opgeteekend. Eigenlik 'n stukje film, meer niet. Alles blijft aan de oppervlakte hangen. Journalistiek. Neen, dan hebben wij warempel andere reisverhalen.
M. VAN HOECK, PR.

8480 **Den Doolaard, A.** **91**
FILMEN OP DE MONT BLANC. *Geïll. met figuren en 12 platen. — A'dam, De Spieghel; Mechelen, Het Kompas, 1930, (22×16) 101 blz. 35 fr.; geb. 50 fr.*
V — Film-avonturen en ski-onderricht in het Mont-Blanc gebied. Onderhoudend verteld en vlot geschreven hoe 'n avontuurlijke film wordt gedraaid tusschen gletschers en sneeuwbergen. Tusschenin: onderrichtingen over de ski-sport. 'n Boek voor amateurs van wintersport.
FR. CROLS, PR.

8481 **Franck, Louis, e. a.** **91**
BELGISCH CONGO. *Geïll. met platen. — Antwerpen, De Sikkel, 1930, (33 × 25) 231 blz.* *250 fr.*
III-IV* — Oud-Minister Franck vatte het mooie plan op een grootsch Congo-boek samen te stellen. Rijke en veelvuldige stof werd vergaard, mitsgaders een schitterende verzameling platen. Een grootsch beeld rijst op uit de menigvuldige studiën in velerlei toon : van wetenschappelijke cursussen, langs geschiedkundige tafereelen, tot reisbeelden en herinneringen allerhande. Ook, vooral in M. Franck's eigen bijdragen, voert er de groote lijn doorheen van het koloniaal inzicht van thans, zooals het na vroegere ervaringen gericht is op meer doelmatige beschavingsmethoden. Geschaafde taal. Prachtuitgave.
Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8482 ◆ **Meekel, Kees** **91**
JERUSALEM. — *A'dam, Van Munster, (21 × 16) 199 blz.* *50,75 fr.*
IV* — Dit boek brengt getuigenis van de volheid van 'n rijk leven. Stil gebed en geestdriftige geloofsweelde; 'n verweren in 't kleur- en vormengenot van die zuidersche wereld, dat de sterk-realistische beschouwing van Van Looy's « Gekken » benadert; doorspekt met bladzijden van groot-visionnaire kunst. Verder voert Meekel u mee doorheen de gansche geschiedenis van Jerusalem, werpt u midden in den verwarden poespas van het Sionisme, schildert met woorden, beeldt uit, critiseert, haalt neer, droomt, dicht, bewondert en bidt. 't Is onbegonnen nog 'n synthese te willen geven van dit heerlijke reisverhaal, waarvoor ik het zoeterig-decadente, sceptische en niet-begrijpende « Jerusalem », van Pierre Loti driedubbel present geef. PAUL HARDY.

8483 **Mulder, G. J. A.** **91**

OVERZICHT DER AARDRIJKSKUNDE. 1e DEEL: NEDERLAND IN EN BUITEN EUROPA. ALGEMEENE AARDRIJKSKUNDE. — *Groningen, Wolters, 1929, 2 dln. (19 × 12) 115 blz.* *fl. 1,25; geb. fl. 1,50*

V — Ten einde aan de leerlingen een beter inzicht te verschaffen in de aardrijkskunde schreef G. Mulder dit boekje, waarin alleen de hoofdfeiten gegeven worden. Schrijver is er in geslaagd een overzicht van en een inzicht in het bestaan van land en volk te geven. Als herhalingsmateriaal kan dit boekje dan ook veel dienst bewijzen aan hen die Nederland en zijn kolonies moeten bestudeeren. Dr J. UYTTERHOEVEN,

8484 **Seabrook, W. B.** **91 : 39 : 29**

AVONTUREN IN ARABIË, onder de Bedouïnen, Drusen, Dansende Derwichen en Yezidee Duivel-Aanbidders. *Bewerkt naar het Engelsch door Carolus Verhulst. Geïll. — den Haag, Servire, (21 × 17) 318 blz.* *fl. 3,90*

IV — Een breed-opgezet reisverhaal van den Amerikaanschen globetrotter Seabrook, waarmede hij ons inwerkt in het mysterieuze, schier-ongenaakbare diep-Arabië met zijn exotische cultuur en dezer uitwassen; met de gerealiseerde sprookjes van duizend-en-één-nacht, met de heele wonderwereld van dit Oostersch volk, nomaden, en andere; de religieuze betrachtingen der onderscheiden stammen; de gebruiken en onontwarbare us et coutumes van deze gesloten wereld en over alles heen de teere en woeste droom der woestijnen. — Seabrook wilde Arabier zijn onder de Arabieren, heeft zich daar ook ingedacht in hun mentaliteit en met hen hun leven meegeleefd. Het boek leest zeer boeiend. Op grond van ideëele en moreele beschouwingen indexeeren we IV. — De vertaling is zeer mooi; de illustraties idem; de uitgave, keurig. M. VAN HOECK, PR.

8485 **Van Passen, Robert** **91 : 7**

STEDEN EN LANDSCHAPPEN: 6. HET GELAAT DER VLAAMSCHE STEDEN. *Geïll. — Antwerpen, De Sikkel, 1930, (21 × 18) 76 blz.* *16 fr.*

V — De titel zegt al aanstonds wat we hebben aan het boek dat ons het gelaat der Vlaamsche steden beschrijft, hoe zij zich voordoen aan den bezoeker, welke trekken opvallen. Dat wordt verteld in een taal zoo springlevend, zoo zottebollend van overmoedige jonge kracht, zoo beeld- en klankrijk, dat men de zinnen, willens of niet, hardop moet lezen. Die van Mechelen, en Leuven en Gent kunnen kwaad worden om wat er verteld wordt over hun stede, kwaad blijven kunnen ze niet, want ze komen onder de bekoring van dezen taalvirtuoos, en van het levenslustige optimisme van dezen jovialen schrijver die meerukt naar verder, want dit boek leest als een spannend verhaal. — Iedereen zal de sympathieën en antipathieën van den schrijver niet deelen; het moet ook niet; maar men zal grif toegeven dat Robert Van Passen scherp waarneemt, bijzonder fijn aanvoelt, en dat hij — zeggen we tot troost van Mechelen enz. — « bijna » altijd gelijk heeft. J. HALLEZ, PR.

N. B. — Het ruitje ◆ onder het volgnummer van sommige recencies geplaatst, beduidt dat de aldus aangeteekende werken in een katholieken geest geschreven zijn.

“ Geen Succes Zonder Organisatie Geen Organisatie Zonder R°ne° ,,

R^O^NE^O^ organiseert

Het komt uw zaak ten goede

Wij noodigen U beleefd uit tot een bezoek aan onze Showrooms, op een tijd, die U het best past.

Het zal ons een genoegen zijn U alsdan alle gewenschte inlichtingen of demonstratie te mogen geven. Dergelijke bezoeken brengen geen verplichtingen mêe. Er zal niet op tot koopen aangedrongen worden.

Onze Showrooms zijn open van 9 tot 6 uur.

Voormalig Huis HERINCX

Naamlooze Maatschappij

Ste-Kathelijnevest, 39, ANTWERPEN

Telefoon 334.41

BIJHUIZEN : BRUSSEL — GENT — LUIK — BERGEN

Gevaert

Voor mooie
LENTEDAGEN
GEVAERT ROLLFILM
en
FILMPACK
Voor
DONKERE DAGEN
GEVAERT EXPRESS ROLLFILM

Boeken die thuis hooren in elke Boekerij

Kwajongen door DR W. BROECKAERT	fr. 12,00
Doktershumor door DR W. BROECKAERT	10,00
Brusselsche Krabbels door THEO BOGAERTS	20,00
De Schelde door CONSTANT EECKELS	15,00
De Rit door F. DE PILLECIJN	6,00

UITGEVERIJ

REGENBOOG

Van Daelstraat, 15,

:-: BORGERHOUT :-:

COMPAGNIE DE L'OZONE (N.V.)

93-99, Elisestraat, BRUSSEL

TEL. 822,68 - 847,27

Zuivering van drinkwater
Volledige inrichtingen voor drinkwater-voorziening
Zuivering van lucht
Zuivering van water voor bierbrouwerijen, enz...
Zuiveren en bleeken van oliën en vetten
Enz..., enz...

LEVERANCIERS VAN:

Ministerie van Koloniën, Union Minière, Géomines, Unatra, Colectric, Winterslagsche Koolputten, Genck, enz., enz.

Te bekomen bij A. S. K. B.:

Zwart-verlakte IJzeren
BOEKSTEUNEN
52 fr. het dozijn
WITTE ETIKETTEN
om om den rug der boeken te plakken
van 7 verschillende breedten 4 fr. de 1000

VULHAARDEN
Cadé en Surdiac
de beste
H. ADINAU
20-24 Aerschotstraat
ANTWERPEN

BOEK- & STEENDRUKKERIJ
BOEKBINDERIJ

V. VAN DIEREN & C°

UITGEVERS

27, VENUSSTRAAT, 27

ANTWERPEN

Specialiteit in Boekwerken

Catalogen voor Bibliotheken

Tijdschriften en Chromolithographie

Huis gesticht in 1840

Telefoon 515,94

Aanbevolen voor Fijnproevers. **Nieuw!**

SELMA LAGERLOEF's

CHRISTUSLEGENDEN

in 't Nederlandsch naverteld door ANTOON THIRY

Prijs: 22 frank

DE OPENBARE BOEKERIJ
heeft ook als taak: haar lezers te leeren inrichten
EEN HUISBIBLIOTHEEKJE!
Een probaat middel daartoe is, hen

LID VAN HET DAVIDSFONDS

te maken, en hun er op te wijzen dat zij, tegen een geringe jaarlijksche bijdrage,

KRIJGEN: de 4-5 flinke boeken die het Davidsfonds jaarlijks uitgeeft;

GENIETEN: de voordrachten, muziek- en tooneelavonden en andere kultureele aktie die uitgaat van de plaatselijke afdeelingen;

PROFITEEREN: van de boekenkoopjes die het Davidsfonds aan zijn leden bezorgt met aanzienlijke prijsvermindering.

Elk Bibliothekaris moet zijn een Propagandist voor het Davidsfonds!

DRUKKERIJ DE BIÈVRE

B ASSCHAET

TELEFONEN: **Antwerpen 583.95 — Brasschaet 97**

Alle handels- en prachtdrukwerken, boeken, tijdschriften, nieuwsbladen, enz.
Beveelt zich in het bijzonder aan voor het drukken van Catalogen.
MODERNE INRICHTING. — VERZORGD WERK. — SPOEDIGE BEDIENING.

DIETSCHE WARANDE & BELFORT

Prijs voor den Jaargang 1931: 65 frank.

BEHEER: NERVIERSSTRAAT, 31, ANTWERPEN

VOOR UWE LEESTAFEL:

BOEKENGIDS

Redactie: E. H. BERNAERTS, J. BOON, TH. DE RONDE, enz.

— *Redactiesecretaris*: ANTON VAN DE VELDE —

Beheer: « DE STANDAARD », Em. Jacqmainlaan, BRUSSEL

Postcheckrekening n. 162.68

Een onmisbaar Handboek voor den Bibliothecaris

JAARLIJKSCHE BOEKENSCHOUW

DE VLAAMSCHE, HOLLANDSCHE, EUROPEESCHE EN AMERIKAANSCHE BOEKENPRODUCTIE IN 1930

Met besprekingen van godsdienstig, moreel, wetenschappelijk of litterair-critisch standpunt

INHOUD:

DR. H. VAN DE MARK: Inleiding. Boekenproductie in 1930.
GODSDIENST EN APOLOGIE. — 150 boekbesprekingen. Al de Nederlandsche en de voornaamste buitenlandsche uitgaven.
OPVOEDKUNDE EN WIJSBEGEERTE. — Inleiding en synthetische beschouwing door P. van Luyck S. J., die het boek van Dr Frans De Hovre: Katholicisme, zijn Paedagogen en zijn Paedagogiek, op dit gebied als de markantste uitgave van het jaar beschouwt. Verder een honderdtal critische boekbesprekingen.
ROMANS EN ONTSPANNINGSLECTUUR. — 800 boekbesprekingen met de gekende letterqualificatie.
A. Voor lezers boven de 18 jaar;
B. Voor lezers boven de 21 jaar;
BC. Voor volwassenen met algemeene ontwikkeling;
C. Voorbehouden boeken;
D. Volstrekt verboden boeken.
DICHTWERKEN. — Inleiding en synthetisch overzicht door Anton Van Duynkerken. Met 50 boekbesprekingen.
TOONEEL. — Inleiding en synthetisch overzicht door Jos. Vandervelden. Met 60 boekbesprekingen.
KUNST. — Een vijftigtal critische boekbesprekingen.
LETTERKUNDIGE GESCHIEDENIS. — Honderd critische boekbesprekingen.
GESCHIEDENIS. — Honderd critische boekbesprekingen.
LAND EN VOLKENKUNDE. — Synthetisch overzicht door Dr Jacoba Hol. — Met 100 boekbesprekingen
NATUURKUNDE EN NIJVERHEID. — Vijftig boekbesprekingen.
SOCIALE EN AANVERWANTE WETENSCHAP. — Zeventig boekbesprekingen.
HUISHOUDING-, SPEL- EN SPORTLEERBOEKEN. — Zeventig boekbesprekingen.
VOOR DE JEUGD. — Inleiding door Albertine Steenhoff Smulders. Met 150 boekbesprekingen.

PRIJS: 35 FR.

N. V. STANDAARD-BOEKHANDEL

BRUSSEL: E. Jacqmainlaan, 127. — LEUVEN: Naamsche straat, 87.

ALGEMEEN VERZENDHUIS:

Ste-Kathelijnevest, 28, ANTWERPEN.

Aanbevolen Katholieke Volksboeken

H. A. Banning :	Betje de Naaister		fr. 8,—
»	In 's Levens Maalstroom		8,—
John C. M. Becx :	Twee Wegen		9,—
Th. Bogaerts :	Genoveva van Parijs		9,—
J. Eeckhout :	Proza van Vlaamsche Priesters		9,—
Fletcher :	De Moord in de Austerlitzstraat		9,—
J. Grietens :	Dimfna		3,—
»	Het Mirakel		5,—
A. Hulsmans :	Droomleventje		22,50
P. Kornyey :	Claudia		7,—
S. Mac Manus :	Bij het laaiende Turfvuur		9,—
Mathilde :	Annonciade		8,—
»	Twee Moeders		8,-
B. Mitford :	Huis Rietholme		9,—
M. Rigaux :	Gelddorst en Liefde		15,—
J. Scheepens :	In den Maalstroom		12,50
»	De laatste van zijn Geslacht		9,—
»	Om 't zwarte Goud		12,50
A. Steenhoff-Smulders :	Sprookjes van de Schemering		6,50
M. Szabo :	De Roman van het Land		20,—
F. A. van den Heuvel :	Eén onder Weinigen		8,—
K. Van den Oever :	Kempische Vertelsels		6,50
E. Van der Hallen :	Kristiaan (2e druk)		13,—
J. R. Van der Lans :	Lood in 't Hart, 2 dln	elk	8,—
J. Van Merle :	Jadwiga Radsiwill		8,—
J. A. Vesters :	De Bestedeling, 2 dln	elk	8,—
»	Gorm de Noorman		8,—
Veuillot :	Daags na de Revolutie		9,—
Wahlen :	De Abt van Sint Gallen		12,50
J. Zwetsloot :	Lourdes, de Roman van een Ongeloovige		10,—
X. :	Alleen op de Wereld		9,—
X. :	Virginia		15,-

ZOOLANG DE VOORRAAD STREKT

deze volledige serie van 35 boekdeelen

tegen 300 frank in plaats van 330 frank

te bekomen bij A. S. K. B., 27, Cuylitsstraat, Antwerpen

BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH – BIBLIOGRAFISCH – TIJDSCHRIFT
VERSCHIJNT MAANDELIJKS

NEGENDE JAARGANG
Mei 1931

V

Orgaan van het Algemeen Verbond
:-: van Katholieke Boekerijen :-:

N. V. LEESLUST, ANTWERPEN

Gedichten en Tooneel

M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar :** II. Poëzie. fr. 8.50
JORIS EECKHOUT. — **Onze Priesterdichters** geb. fr. 10.50
Z[r] M. JOZEFA. — **Gezelle-Krans.** Gedichten. fr. 15.—
P. KORNYEY. — **Claudia.** fr. 7.—
W. NIEUWENHUIS. — **Hemelsche Banden.** Mysteriespel. fr. 15.—
A. VAN CAUWELAERT. — **Liederen van Droomen Daad.** (4[e] dr.) fr. 15.—
A. VAN CAUWELAERT. — **De Vlaamsche Jongeren van Gisteren enHeden, 1910-1927.** fr. 16.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Paviljoen** fr. 30.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Halewyn.** Tragische Ballade. fr. 27.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje.** Prettig speelverhaaltje fr. 9.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Sinte Lutgardis.** Lyries Speelken van gelovige Stemming, in 4 bedr. fr. 10.—
DIRK VANSINA. — **Adam.** Dramatisch Gedicht fr. 18.—
DIRK VANSINA. — **Het Boek der Liefde.** (2e druk) fr. 12.—
DIRK VANSINA. — **De Deemstering der Zielen : Lenore.** fr. 6.—
DIRK VANSINA. — **De Messias.** Dramatisch Gedicht. fr. 20.—

Romans en Novellen

RENÉ BAZIN. — **De Slagboom.** fr. 12.—
BLASKO, MARIA. — **Marusja.** Vert. dr. Dr. A. Cardyn. fr. 18.—
JOHN BRINCKMAN. — **Kasper-Oom en Ik.** Volledige uitgave. fr. 20.—
STEPHANIECLAES-VETTER. — **Stil Leven.** Roman. fr. 16.—
FRANS CROLS. — **Heeroom's Nichtje en haar Gezin.** fr. 16.—
BERTHA DEDEKEN. — **Een Levensweg.** Oorspronkelijk Roman fr. 20.—
M. E. DELLE GRAZIE. — **Onzichtbare Wegen.** Roman. fr. 25.—
M. E. DELLE GRAZIE. — **De witte Vlinders van Clairvaux.** fr. 18.—
LOUISA DUYKERS. — **Gehuwd Leven.** Roman. 2 deelen, elk fr. 12.—
LOUISA DUYKERS. — **Haar Man.** Roman. fr. 15.—
LOUISA DUYKERS. — **Rosa.** Roman. fr. 12.—
LOUISA DUYKERS. — **Stormen.** Roman fr. 20.—
LOUISA DUYKERS. — **De Terugweg.** Roman. fr. 18,—
LOUISA DUYKERS. — **Zij die getrouw bleef.** Roman fr. 18.—
H. FEDERER. — **Juffrouw Theresia.** Roman. fr. 15.—
FERENC HERCZEG. — **Heidenen.** Roman. fr. 20,—
ISABELLE KAISER. — **Rachels Liefde.** fr. 12.—
RICHARD KNIES. — **Hun Pastoor.** Vert. dr. A. Vander Hallen. fr. 17.—
M. SZABO. — **De Roman van het Land.** fr. 20.—
JASSY TORRUND. — **Naar Zonneland.** Roman fr. 22.50
ERNEST VANDER HALLEN. — **Kristiaan.** (2[e] druk) fr. 13.—
P. VAN OPSTAL. — **Refugeeliefde** fr. 5.—
GERARD WALSCHAP. — **Waldo.** fr. 18.—

Opvoeding, Bibliotheekkunde en Bibliographie

H. AUGUSTINUS. — **De Eenvoudige onderwezen.** fr. 10.—
JORIS BAERS. — **De Bibliothecaris als Opvoeder.** (2[e] druk) fr. 5.—
JORIS BAERS. — **De Catalogen.** (2[e] druk) fr. 5.—
FRANS CROLS. — **Bloeiende Bloemen.** fr. 13.—
Dr. FLORIS PRIMS, pr. — **Naar het Geluk.** fr. 5.—
E. VAN DYCK. — **De sociale Ingenieur.** fr. 8.—
BOEKENGIDS. Algemeen Nederlandsch bibliografisch Tijdschrift : 6[e] 7[e] en 8[e] jaargang elk fr. 50. ; 9[e] jaargang fr. 35.—
Missiebibliografie fr. 7.—
Modelcataloog StMichiel : 3[e] en 4[e] deel. elk fr. 5.— ; 5[e] deel fr. 8.—
Wetgeving omtrent de Openbare Boekerijen (3[e] druk) fr. 5.—

Al deze boeken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Bekroonde R. K. Jeugdboeken

J. BÖKLING : De Ridder van den Eikenhorst	29,—
TO HÖLSCHER : Onschuldig verdacht	14,50
» Toen Moeder ziek was	29,—
M. KRAMER : Fernando Malini, de jongen van den Woonwagen	29,—
MADJOE: Jonge Jaren	29,—
N. SCHELLEKENS : In het Land van den Vrede	29,—
FR. VAN VLIJMEN : De Club van 4 en 5	29,—
H. WOLFFENBUTTEL-VAN ROOYEN : Het zevende Meisje	29,—

Te bekomen bij A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

EUGEEN YOORS

Gedenkboek met bijdragen van **E. P. Reypens, Verschaeve, Timmermans**, enz.

Een prachtboek over glasraamkunst en over den grooten Vlaamschen Meester in deze « kunst van het licht »

Heerlijk geïllustreerd : 7 figuren en etsen, 30 platen en 1 uitslaande plaat : alle in kunstdruk.

Een boek dat elke bibliotheek wil bezitten !

Prijs : 75 frank

Zooeven verscheen de tweede druk van

KRISTIAAN

door **ERNEST VANDER HALLEN**

« Kristiaan is ons door God gezonden om ons » te zeggen en te doen zien, dat het leven schoon » is, de mensch goed en God barmhartig... »

Een boek van dezen tijd, voor dezen tijd!

Een boek voor ALLE bibliotheken!

Prijs : 13 frank

Te bekomen bij A. S. K. B. : Zwart-verlakte IJzeren

BOEKSTEUNEN

52 fr. het dozijn

WITTE ETIKETTEN

om om den rug der boeken te plakken
van 7 verschillende breedten **4** fr. de 1000

Boeken van L. C. G. Malmberg

7 frank

Zr Ma. Teresa. — Voor Roomsche Kleuters. Serie prentenboeken :
- I. Mijn Broertje en Zusje
- II. Stoute Broer
- III. Zus bij het Kribje
- IV. Broer en Zus bij 't Opstaar

7.50 frank

B. Casimir. — Benneke
A. van Dijk. — Met mijn Boekske in een Hoekske
C. van Lies. — Klein Broertje
» Klein Zusje
Zr Ma. Teresa. — Ik zal je eens wat vertellen
Zr Ma. Teresa. — 'n Kleine Rakker en andere Verhalen
C. De Waal. — Uit Grootmoeder's Portefeuille

12 frank

J. V. Burgers. — 'n Prettige Vacantie
B. A. van Haag. — Wim zijn Kabouterkoek
Lambert Lucasz (Kees Spierings). — Zoo'n rare Chinees
A. L. Redus. — Kees de Does en z'n Politiehond
Kees Spierings. — Wim, de Blauwpit
Zr Ma. Teresa. — Twee Vriendjes
D. C. Visschers. — Een Kind van Java
B. V. Zwegers. — In 't Oerwoud

12.50 frank

Edgard. — Van Koning Orgeloes
H. Federer. — Een Nacht in de Abruzzen
» Sisto en Sesto
C. van Gestel. — De Kinderen van Jacques d'Armagnac
Gabr. Moerdijk. — Een Gezellige Middag
Zr Ma. Teresa. — Genezen
» Ina
» Miep-ik-ook
Walterida. — Een Indisch Meisje
» Javaansche Legenden

15 frank

J. V. Burgers. — Klaveren Drie
Edgard. — Het witte Muisje
Moeder Mary Loyola. — Jezus van Nazareth
Zr Ma. Teresa. — Heintje de Bult
» Smokkelfientje
Kees Spierings. — De Ster van Blauw-Wit

19 frank

W. van den Berg. — De Avonturen van Wim en 'n Weenschen Jongen
W. van den Berg. — De Koning van Tjilatjap
W. van den Berg. — De Vondeling van Simmerath
Francis J. Finn. — De Geheimzinnige Gids
B. C. Kloostermans. — Gods Volk
Max. — Giovanni
Hélène Pagès. — Van Godfried en Mechtildis, die ter Kruisvaart togen
H. S. Spalding. — Geheimzinnige Sporen van Berenklauwen
Kees Spierings. — De 6e van Meneer Franssen
Zr Ma. Teresa. — Uit het Dagboek van Henk en Lou
1e deel: Op Reis
2e » Op Curaçao
F. Trautwein. — Han Spring-in-'t Veld

24 frank

W. Van den Berg. — Rudi's Avontuur
Joannes Emonts. — De Zoon van het Opperhoofd der Bandaris
Lina Tervooren. — Bep doet de Huishouding
B. V. Zwegers. — De vlammende Woestijn

26 frank

M. S. Gross, S. J. — Om 'n Schat

27 frank

J. J. Verbeeten. — Naar Lourdes (Prachtuitgaaf)

29 frank

H. G. Heijnen. — Joolsingel N° 1

Al deze boeken zijn verkrijgbaar bij het

Algemeen Secretariaat voor Katholieke Boekerijen

27, Cuylitsstraat, Antwerpen

VULHAARDEN

Cadé en Surdiac

de beste

H. ADINAU

20-24 Aerschotstraat

ANTWERPEN

Werken van Antoon Thiry

Baziel's Uittocht	fr. 32,75
De Droomer	51,—
De Ivoren Fluit	3,75
De Izegrim	17,50
Kiroeme, Kiroeme	20,—
Meester Vindevogel	17,50
M. Pastoor en zijn Vogelen-parochie	32,75
Onder St Gommarus Wake	36,25
Pauwke's Vagevuur	17,50
De President van het Vliegende Wiel	9,—
De Vader	7,50
Vier Pelgrims	17,50

Te bekomen bij A. S. K. B.

ALGEMEENE BANKVEREENIGING EN VOLKSBANK VAN LEUVEN N. V.

ZETELS : ANTWERPEN, Lange Nieuwstraat, 70-72.
BRUSSEL, Arenbergstraat, 7.
LEUVEN, Muntstraat, 9.

Bij- en hulpkantooren in al de vooornaamste plaatsen van het land : Aarschot, Anderlecht, Boom, Contich, Diest, Genck, Halle, Hasselt, Hoboken, Herenthals, Hoeylaert, Lier, Maeseyck, Mechelen, Moll, St. Niklaas-Waes, St. Truiden, Temsche, Tienen, Tongeren, Turnhout, Vilvoorde, enz....., Maastricht.

Bank voor Oost-Vlaanderen N. V.

MAATSCHAPPELIJKE ZETEL : GENT, St. Baafsplein, 18.
ZETEL B : RONSE, Abeelstraat, 2.

Bij- en hulpkantooren te Aalst, Aaltre, Audenaerde, Berchem, Dendermonde, Deynze, Doornijk, Edingen, Eecloo, Evergem, Geeraardsbergen, Hamme, Herzele, Lokeren, Maldegem, Scheldewindeke, Sottegem, Sinay, Watervliet, Waesmunster, Wetteren, Zele, enz...

Alle Bank- en Beursverrichtingen — Rekeningen op Zicht en Termijn
BRANDKASTEN
Spaarkas — Veertiendaagsche — Rekeningen — Kasbons — Inningen
Wissel — Vreemde Munten — Coupons
Beursorders op de Beurzen van Antwerpen, Brussel en het buitenland.
Correspondenten in alle plaatsen van het binnenland en van het buitenland.

LIPS

HANDIG
VERSTELBARE
BOEKENSTELLINGEN

LICHT, SIERLIJK
ENORM STERK

IN ELKE
GEWENSCHTE LENGTE

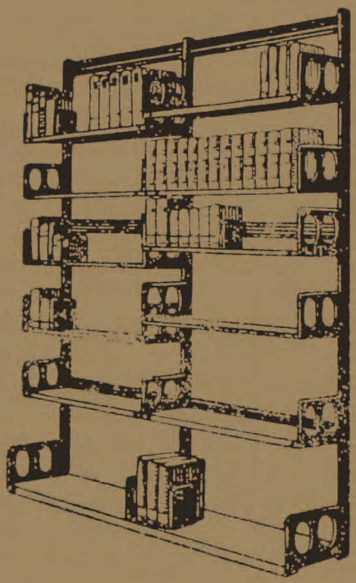

N. V. ETABLISSEMENTS LIPS,

Koninklijkestraat, 222, BRUSSEL

(Handelsregister, Brussel nr. 495)

Zoo juist verschenen :

Dr H. E. GREVE

Directeur der Openbare Leeszaal en Bibliotheek te 's Gravenhage.

PRAKTIJK EN THEORIE DER TITELBESCHRIJVING

AANTEEKENINGEN bij de « Regels voor de Titelbeschrijving, vastgesteld door de Rijkscommissie van Advies inzake het Bibliotheekwezen, 1924 ».

PRIJS GEB. GLD. 2,90

UITGAVE VAN
J. B. WOLTERS
GRONINGEN — DEN HAAG

L. OPDEBEEK

UITGEVER

Provinciestraat, 42, ANTWERPEN

GROOTE KEUZE VAN KINDER- en ROMANBOEKEN

Nieuwe uitgaven :

Fr. Crols, Pr : Het Wonder der Appelen 5.— fr.

Victor Naveau : Uit mijn Vlegeljaren 10,— fr.

A. Sauwen : De zingende Krekel 10,— fr.

Constant Eeckels : De Eenzame Tuin 12,50 fr.

Francis Finn : S. J. Zoo zijn ze, 2 deelen, per deel : 5 fr. — Philip, de kleine Zanger : 10,— fr. — Tom Playfair : 12,50 fr. — Percy Wynn : 12,50 fr. — Claude Lightfoot, 12,50 fr. — Harry Dee : 15.— fr.

Lode Opdebeek : Bloemekens van den Vlaamschen Rozelaar (25 Vl. koppen) 15.— fr. — Op reis in Vlaanderen : 15,— fr.

Dr. L. Wagenfeld en W. F. Steygerwalt : De bekwame Veearts, 500 blz. — 9 uitslaande platen. — 6e druk : 30,— fr.

A. C. Ide : Handboek der Ooftbouwkunde 30,— fr.

Fondscatalogus, op aanvraag, kosteloos verkrijgbaar.

Aanbevolen Vormende Lectuur

te bekomen bij A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Reeks « Toegepaste Kunsten »

DE JONGE : Sieraden 21,75
DE LORM : Gezellig Binnenhuis 21,75
DE MEYER : Gewijde Kunst 21,75
ELLENS : Onze Disch 21,75
GISPEN : Metaalbewerking 21,75
GOUWE : Grafische Kunst 21,75
HANA : Batik, enz. 21,75
HAVELAAR : Moderne Meubelen 21,75
LAUWERIKS : Plastische Kunst 21,75
PANNEKOEK : Het Boek 21,75
PLASSCHAERT : Muurschildering 21,75
PROOS-BERLAGE : Vrouwenkleeding 21,75
RAVESTEYN : Passagiersbooten 21,75
RETERA : Behangsel, enz. 21,75
ROGGE : Naaldkunst 21,75
TUSSENBROEK : Speelgoed 21,75
VAN DER SLUYS : Textielkunst 21,75
VAN GELDER : Pottenbakkerskunst 21,75
WASCH : Glas en Kristal 21,75
WILS : Bouwkunst 21,75

Verhalen uit het Dierenleven

M. J. BRUSSE : Dierenkolonie geb. 27,50
A. CHAFFEE : Avonturen van Snelvoet 16,75
Tinteloog op de Dalhoeve 16,75
M. DE KONING : Dierenleven in onze Bosschen geb. 45,30
MEVR. DIEPENHORST-VAN LOCKHORST :
Over waterjuffers, kevers en wat niet al 5,00
Uit het Bijenleven 5,00
P. EIPPER : Kinderen der Dieren 36,50
J. H. HENDRICKX : Van Vogels en Viervoeters 9,50
» Vertellingen van Dieren 9,50
NIC. KROON : Zangers en Krassers 3 dln elk 9,—
KUIJLMAN : Avonturen van Scherpoog 27,50
» Bontje, de Bergeend 27,50
» Roofgauw 27,50
» Snelvoet 27,50
» Snelwiek, de Edelvalk 27,50
W. LONG : Boschgeheimen 27,50
» Het Boschvolkje 27,50
» Een Broertje van den Beer 27,50
W. LONG : Dierenleven in de Wildernis 27,50
» De grijze Wolf 27,50
» Heel het Bosch speelt mee 27,50
» Hoe de Dieren spreken 27,50
» Kijkjes in het Dierenleven 27,50
» Langs Dierenpaden 27,50
» Leven en Sterven der Dieren 27,50
» Moeder Natuur 27,50
» Op eenzame Zwerftochten 27,50
» Op Herten uit 27,50
» Thuis in de Wildernis 27,50
» Het vroolijk Boschtooneel 27,50
» Zonder Geweer op Jacht 27,50
H. PILON : De « Boschkat » van 't Spanderswoud 27,50
L. RAAYMAYKERS : Dieren en Planten, 2 dln samen 16,50
CH. ROBERTS : Roode Vos 27,50
L. SENDEN : Mieren 2 dln elk 15,—
W. VAN HORSEBROUCK : In het Land van den Tijger 5,50

Werken van Anton Van Duinkerken

Achter de Vuurlijn fr. 29,—
Hedendaagsche Ketterijen 29,—
Kreet van Abels Bloed (E. Hello) 16,75
Roofbouw 18,25
Vertelsels in de Hut 9,50

Nieuwere Romans

ANDREJEW : De roode Lach 21,75
B. DEDEKEN : Een Levensweg 20,—
DIXÉLIUS : Sara Alelia 56,50
L. DUYKERS : De Terugweg 18,—
KNUT HAMSUN : Nieuwe Aarde 56,50
F. HERCZEG : Heidenen 20,—
LJESKOW : De Onsterfelijke 21,75
S. UNDSET : Marta Oulie 29,—
» De mooiste Leeftijd 29,—
» De Splinter van de Tooverspiegel : Uni Hjelde 36,25
» Vigdis Gunnarsdochter 42,00
» De wijze Maagden 36,25
A. VAN DER LEEUW : De kleine Rudolf 56,50
E. VON HANDEL-MAZZETTI :
Stephana Schwertner :
1. Onder den Ruwaard van Steyr
2. Het Geheim des Konings
3. Maagd en Martelares 3 dln samen 98,00

Serie " Weten en Kunnen "

fl. 0,75 het nummer, verkrijgbaar tegen 8,50 frank

Aanbevolen :

ADAM

door DIRK VANSINA

Prijs: 18 frank

NIEUW!!!

DE MESSIAS

door DIRK VANSINA

Prijs : 20 frank

BEATRYS VAN NAZARETH

ZEVEN MANIEREN VAN MINNE

naar den Oud-Vlaamschen tekst herschreven door Dr J. CAEYMAEX

Wie in Vlaanderen zich rekent bij de aristocratie van den geest en op de hoogte wil blijven van wat dezen tijd te genieten geeft kan niet nalaten dit werkje te lezen en bij te houden. Een der mooiste uitgaven die de laatste jaren van de pers kwamen.

Prijs : 11 frank

SCHOONHEIDSVIZIOENEN

Reisindrukken uit Italië

door MAUR. VAN HOECK

Prijs : 60 frank

HALEWYN

Tragische Ballade, door ANTON VAN DE VELDE

« Machtig door gehalte is dit spel eveneens hoog artistiek naar vorm ».

« Wie op A. Van de Velde de hoogste verwachtingen stelde, werd met het verschijnen van HALEWYN aangenaam verrast, want hij zag zijn voorspellingen voortijdig verwezenlijkt ». Dr C. Godelaine

Prijs : 27 frank

NIEUW!!!

DE MOEDER

door BAS. DE CRAENE

Schrijver van « Evangeliebeelden », « Zijn Getuigen » en « Simon Petrus ». Degelijk van gedachtengang, verzorgd van vorm, boeiend als een roman, ruim geillustreerd en grootsch van opzet

Prijs 100 frank

NUMMER 5 NEGENDE JAARGANG MEI 1931

BOEKENGIDS

Algemeen Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift
Orgaan van het Algemeen Verbond van Katholieke Boekerijen
:-: VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR :-:

REDACTIE en BEHEER:
Alg. Secretariaat voor Katholieke Boekerijen, Cuylitsstraat, 27, Antwerpen
Postcheck: 241.02

Prijs voor België. — Abonnement: 35 frank. — Dit nummer: 5 frank.
Prijs voor Nederland. — Abonnement: fl. 3,50. — Dit nummer: fl. 0,50.

SIGRID UNDSET

KANTTEEKENINGEN BIJ HAAR WERK

DOOR ANTOON THIRY

Wij, kinderen van dezen ontredderden tijd, waarin alles wat in den loop der eeuwen aan positieve, bevruchtende levensnormen was gewonnen, wordt ondermijnd en langzaam maar zeker afbrokkelt en verpuint, wij zijn niet verwend door onze groote schrijvers,

Allen, hoezeer wij dan ook overtuigd zijn van hun nobele bedoelingen, hoe bewonderend wij ook opzien naar hun machtige scheppingen, hebben zij in feite niets anders gedaan dan krachtdadig meegeholpen om dit proces te bevorderen.

Die levensnormen immers, in plaats van een stut voor den enkeling, in plaats van de vaste grondvesten te zijn waarop de maatschappij, ondanks alle mogelijke crisissen, zich steeds geordend kon blijven bewegen, waren in onze liberaliseerende staten verworden tot vooze conventie, tot schijnheiligheid. En wat de verslappende mensch ook verzon op politiek, philosophisch, kunst- of welk ander gebied ook, om zich ten minste zoo nog een houding te geven en het diabolieke dat langzamerhand in alles doorbrak en tot explosie kwam in 1914, te camoufleeren, bleek al even hol en leeg.

Zij, de groote auteurs, tot welke natie ze ook behoorden, waren het die de gerafineerde schijnheiligheid en huichelarij van onzen tijd het felst opmerkten en niets anders deden zij, elk op de hem eigen manier, dan dit totaal gebrek aan innerlijkheid en geweten brandmerken en aanklagen.

Opmerkelijk is het, dat de groote Skandinaviërs, en 't meest nog wel de Noren, in deze rij van sloopers een eerste plaats innemen.

Ibsen is het die begint. De eene bom na de andere laat hij ontploffen en heel Europa schudt en kraakt ervan. Eerst is het de maatschappij die 't moet ontgelden, doch in zijn later werk komt ook de enkeling aan de beurt.

Na hem verschijnt die andere reus die Knut Hamsun heet en hij moet, bizonder in zijn na-oorlogsch werk, voor zijn grooten landgenoot niet onder doen.

Was er in zijn « Hoe het groeide », ondanks de vernietigende critiek op alle maatschappelijke instellingen, nog iets als vertrouwen in den mensch die tot de natuur en tot zijn primaire wezen terugkeert, in zijn latere werken als « Het laatste Hoofdstuk » en in « Zwervers » is er niets meer dan verbittering en spot. 't Is immers alles zwendel, zoowel de maatschappij als de mensch op zich zelf, en wie het waagt « ziel » te hebben, op voorhand is hij veroordeeld om vernietigd te worden! Men leze zijn « Ontwrichten », dat boek vol bitterheid en gal!

Verwonderen kan het niet als in een klein land als Noorwegen van amper 3 miljoen inwoners, schrijvers van mindere kracht en begaafdheid, hier inzonderheid de jongeren, in dit vaarwater van sombere, pessimistische critiek geraken, te meer nog als alles rond hen er door zijn innerlijkte slapte en zijn besluiteloosheid toe bijdraagt.

Ook met Sigrid Undset gebeurde dat en 't was bizonder Ibsen met zijn slagwoorden over ontvoogding die haar fascineerde. Hamsun was toen nog maar pas in zijn opkomst; zijn groot werk dagteekent van tijdens den oorlog.

Haar eerste werken, te beginnen met « Fru Marta Oulie « uit 1907. tot « Jenny » dat in 1911 verscheen, behandelen allen, zonder uitzondering de conflikten tusschen man en vrouw. Het zijn sombere, neerdrukkende boeken vol desillusies en ging het bij Ibsen in deze dingen nog eenigszins om « ideeën », zij tast dieper tot in het vleesch toe, zoodat haar kunst er ziekelijk door wordt.

In haar werk : « Lente », verschenen in 1914, klinkt echter een andere toon door. Al vertelt het ook van den zwaren strijd tusschen man en vrouw, ditmaal loopt het niet uit op ontgoocheling en vervreemding. Neen, ze leeren elkaar begrijpen en vinden elkaar.

Van nu af werkt de schrijfster in deze richting.

In het jaar 1919 geeft ze haar essay uit « Et Kvinde-synpunkt » (1) waarin ze definitief breekt met alles wat ze vroeger aanbeden had, en na deze algeheele verlossing kan ze beginnen aan haar groot werk.

En nu verschijnen die twee geweldige werken: « Kristin Lavransdochter » en « Olav Audunsson » die weliswaar in de Noorsche middeleeuwen spelen, doch zoo zuiver menschelijk zijn, dat ze boven den tijd staan.

De schrijfster, door haar studie van dit specifiek katholieke tijdperk, was natuurlijk ook verplicht het katholicisme te bestudeeren. En alzoo

(1) Een gezichtspunt van een vrouw.

krijgt ze ook dat buitengewoon meesterlijke boekje over psychologie in handen dat de Catechismus is, niet zoozeer om wat het zegt — om het in grove, moderne beeldspraak uit te drukken — over de « structuur », dan wel over de « dynamiek » der ziel, de natuurlijke zoo goed als de bovennatuurlijke. Ze doet dit zoo grondig dat ze niet alleen de levenswaarde er van ontdekt maar ook de eeuwige waarheden en het duurt niet lang of ze keert zich af van het protestantisme en bekeert zich.

Vroeger waren haar menschen volbloed protestanten, weifelaars, zoekers, die het zwaartepunt van het leven leggen op het onderzoeken en redeneeren en dat elk op zijn eigen houtje. Nu worden het katholieken, menschen voor wie het zwaartepunt van het leven ligt in de daad, die zich zelf, hier in dit leven op aarde, verwezenlijken willen en niet in het absolute vluchten alvorens een persoonlijkheid te zijn. Ze zijn zich bewust van de eeuwige levenswetten, en al gaat het soms danig moeilijk, hun leven is één strijd om er zich naar te richten ook.

Het zou te ver voeren om uit te wijden over den breedgolvenden, rustigen stijl dezer twee epossen — wat voor ons Vlamingen, met onze fijne zinnen voor beeld en kleur en geur, waardoor wij al te veel het groote rhythme der dingen zelf vergeten, 't overdenken waard is, — over den vizionairen kijk op de Noorsche middeleeuwen, en niet het minst over de magistrale constructie van het geheel.

Waarover ik het hebben wil is de positiviteit van deze kunst, van haar overweldigende synthetische kracht.

Hier geen ontzenuwend gevraagstuk meer over de maatschappij en den enkeling. En evenmin een spel tusschen kwart-menschen zooals bij Dostojewski, geniale ja, maar op den keper beschouwd niets anders dan personificaties van kunstmatig afgezonderde en vereenzaamde, uit hun organischen samenhang losgemaakte en als zelfstandig optredende zielsfuncties, die dan, verlost van hun remmend tegenwicht, op hol slaan en doorhollen tot in den waanzin.

Neen. bij Undset vinden wij geen hysterici, geen zwakkelingen die hun eigen ziel niet meer in bedwang hebben, en medegesleept worden door slechts één deel hunner ziel naar het fatale einde.

Zekers, zij ook hebben hun driften en hun hartstochten, maar naast het chaotische onderbewuste hebben zij ook het helle licht van hun boven-bewustzijn, naast het diabolieke element ook het angelieke.

Undset geeft ons eindelijk weer eens *volledige* menschen, waarin de drie Karamazofs en Myschkin en Stafrogin weer vereenigd zijn, zooals de mensch in werkelijkheid is. Haar helden struikelen en vallen, maar geen enkele blijft liggen. Allen staan ze weer op en strijden voort, van de eene loutering naar de andere, gedreven door dat angelieke in hen dat nooit zwijgt, tot ze zich zelf verwezenlijkt hebben en zoo de eeuwigheid ingaan.

Ik geloof niet dat er in de wereldliteratuur nog werk te vinden is dat vergeleken kan worden bij het hare. Tolstoï, en de vaak vergeten Björnson, zij ook bezitten dit ruime aanvoelen van het leven, maar

toch weten ze niet in die mate als Sigrid Undset het evenwicht te houden tusschen die twee polen in het menschelijk leven. Zelfs als het leven compleet omslaat naar den eenen kant, voelt men gestadig de latente aanwezigheid van de andere helft. En dat niet alleen bij haar hoofdpersonen, maar zelfs in haar bijfiguren weet ze die spanning meesterlijk te behouden.

Geen menschen waarmede wij medelijden hebben, waarvoor wij huiveren of naar wie wij met eerbiedige bewondering opzien, onderwerpen voor essays, maar vrienden worden ze ons, in wier nabijheid wij zouden wenschen te mogen leven omwille van hun levensvolheid en hun schoon levensbegrip.

En dat te kunnen wekken, dat vermag slechts een groot, zeer groot dichter.

CLARENCE E. MULFORD

Het is nog niet zoo lang dat we van onze vergissing teruggekomen ijn de romantiek te willen uitschakelen uit het leven en de strakke lijn van de positieve levensrealiteit in de plaats te stellen. We hebben sinds kort ondervonden dat die realiteit eigenlijk ten slotte een fiktie is, en op zichzelf zoo geesteloos, zoo drukkend en in disharmonie met het wezen zelf van den mensch, dat ten slotte de huidige levensverschijnselen en de omstandigheden waarin zich het leven van den mensch van dezen tijd voltrekt, volledig beslag leggen op al zijn vermogens, zoodat de noodzakelijkheid van een tweede leven, absoluut buiten het reeële om, zich afdwingt. Een surrogaat van het mooie, avontuurlijke, romantische leven zooals de mensch het zich in zijn jeugdjaren heeft voorgesteld, zoo ge wilt; een bedwelming om de scherpe pijn, de groote eischen van het leven en de diepe désillusies van haast elken dag te kunnen vergeten; een likeurbonbon na het harde brood van den zenuwmalenden arbeid; — noem het zooals ge wilt. Doch één ding moet ge me toegeven: de hang naar het buitenwerkelijke, — we zullen het voor het gemak noemen: de romantiek, is er de laatste jaren alleen op gegroeid. Het meisje dat den heelen dag in het schemerig atelier gebogen ligt over het borduur- of naaimachien; de paswerker aan zijn draaibank, de schrijnwerker aan zijn werktafel, de metser aan de eindelooze muren van het nieuwe warenhuis, de winkeljuffer achter de toonbank, de handelsreiziger in zijn urenlange treinrit, de kantoorbediende achter zijn bureeltafel of typewriter, de bankemployé achter het winket, — allen dragen in zich een honger naar een beter, mooier, onwerkelijker leven dan datgeen waar ze omwille van de eischen van het leven gedwongen zijn te arbeiden. Ook de anderen, de rijkelui, die het stoffelijk leven beheerschen voelen dien

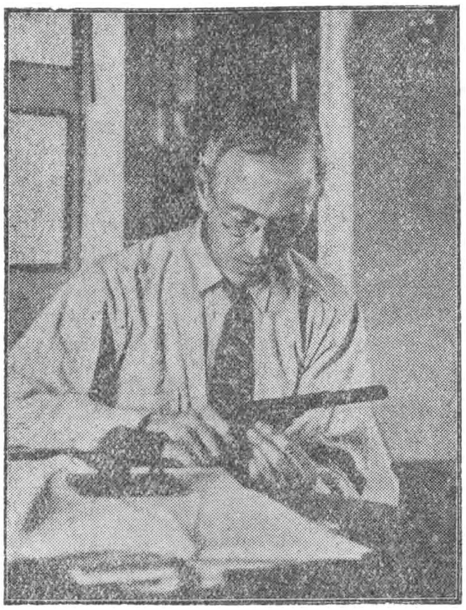

CLARENCE E. MULFORD

honger: de bliksemsnelle Renault of de glanzende Minerva die luisteren naar den lichtsten druk van den voet op het gaspedaal met den waanzinnigen rit op het asfalt der provinciebanen; de snobskoncerten, de opera, het theater, de vrouw: de romantiek der bezitters. Daarnaast de voetbalmatch, de radio, het politiedrama of het amoereus avontuur op het zilveren bioskoopscherm; de music-hall, de operette, het z. g. kunstkabaret, de spanning van den avontuurroman: dit de narcose van den gewonen man van de straat, voor wie het leven zonder deze tranen-, lust- en bloedromantiek niet waard te leven zou zijn. Naamlooze maatschappijen, firma's en trusten hebben zich hiervan meester gemaakt en leveren deze romantiek, gestandaardiseerd, gedoseerd en geïndustrialiseerd tegen koopjesprijzen; ze laten de dollars rinkelen in de ooren van de knapste komponisten die almaar nieuwe fox-trotten en klankfilmmoppen moeten vinden, en scenarioschrijvers die à rato zooveel ponden, item zooveel fantasie en originaliteit moeten leveren aan filmfabrieken; ze kreëeren liedjes en chansons; ze zijn in laatste en eerste instantie de scheppende kracht bij nieuwe radiodeuntjes, pershoofdartikels, sensatienovellen, amoureuze short stories en spannende detektief- of cow-boyverhalen waarin de revolvers knallen en stoutmoedige Jackies de onvervaarde veeroovers over de golvende prairie achtervolgen. En in het duister van de trillende bioskoop ziet het sentimenteele naaistertje en de smachtende maagdelijk-gebleven kantoortypiste de jonge meisjes rondzweven in stemmige binnenkamers of in de vestibules van paleizen in ongedwongen, anti-konventioneelen omgang met zwierige jongelui in losse rijkelui-pakken, sporthemden, zijden kousen en slappe vilten: eenvoudige werklui uit het dollar-land die hier echter het ideaal van den mensch van dezen tijd belichamen: zwierig, royaal, sportief, gezond, bezitter van auto en een bloeiend uiterlijk.

Gansch op ditzelfde niveau staan de sensatieromans die Amerika bij karrevrachten produceert, uitgeeft, vertaalt en opdringt aan het boeken-hongerig Europa. Een bittere ironie: Europa dat zijn lektuur,

hetwelk Erasmus destijds reeds « het geestelijk voedsel van den mensch » noemde, uit Amerika moet betrekken. Versta me goed : *moet*. Probeer maar eens gedaan te krijgen dat de avontuur-romanschrijvers van dit oude Europa met z'n allen, het tiende deel aan idiote prutserige, drakerige, sensationeele onbenulligheden zouden produceeren als het half dozijn voornaamste Amerikaansche avontuur-romanschrijvers die op dit oogenblik en vogue zijn.

Ondanks mijn zeer beperkte fantasie in zake industrialisatie van boekenproduktie en rationaliseering der avontuurroman-romantiek, kan ik me niet anders voorstellen dan dat de auteur, wiens naam U boven dit opstel leest, het belangwekkend middenpunt moet zijn van een financieele onderneming, waarvan het lidmaatschap, van geldelijk standpunt uit bekeken, een benijdenswaardig sinecure moet wezen. Clarence Mulford is namelijk een der gelukkigen die het recept der vervolgromans in praktijk heeft gesteld. Ge kent het cliché : cowboy's, ranches, vee, veetransport, veedieven, ritten over de eindelooze prairie; revolvers knallen, paarden steigeren, menschen vallen. Een ander cliché: gouddelvers, nieuwe volksnederzettingen, diefte, misdaden in den nacht, nieuwe goudaders, vogelvrij-verklaarden, avontuur en perijkelen allerhande. Een derde cliché : een misdaad, een voetstap op het zand, een paardepoot op het gras, een politiehond, en een speurder die den versten weg ruikt naar het diepste hol waar de schavuiten huishouden. Daartusschen een blauwoogige, blondlokkige en roodwangerige maagd die op 't einde van het boek op deze wangen nog plaats vindt voor een blos en in haar hart een dito voor den knappen bandieten-ontmaskeraar of woesten avontuurlijken cowboy. Soms een kroegtooneeltje of danshuis-intérieur voor de oudere lezers; soms de nostalgie van paardenritten, kampleven en opwindende vechtpartijen voor de jongelui. Voor de rest staan menschenlevens op zeer lage valuta; de revolvers beslissen over den minsten twist; de prairies zijn bevolkt met veedieven en treinroovers, en vernuftige haast geniale bandietenspeurders. Met de zedelijkheid nemen die lui het niet zoo erg nauw; bepaald immoreel is zoo'n boek echter zoo goed als nooit : daarvoor zijn auteur en uitgever te zeer commercant. Maar ruw en halfbeschaafd zijn die menschen : een reaktie tegen de overbeschaving en de nervelooze weekheid van dit leven waartegen de mensch onbewust zich verzet. We hebben echter een ernstiger bezwaar tegen dit soort lektuur in 't algemeen en tegen de boeken van Clarence Mulford in 't bizonder : ze zijn meest alle hopeloos slecht geschreven, zeer oppervlakkig, slordig opgebouwd, vol onmogelijke toestanden en goedkoope sensatie en ten slotte absoluut onoorspronkelijk (wie een werk van eventjes twintig vervolgromans aanvat moet een feniks of een Karel May zijn om er telkens wat nieuws op te vinden). Daardoor komen deze boeken vrijwel op het peil van leesvoeder te staan, waar een mensch met hersens zich aan doodergert, zooals hij zich ergert

aan de banale klankfilmdeuntjes, de lascine steps welke al de radios ter wereld elken avond in het aether loslaten en de prullerige bioskoop-sensaties waarmee onze dekandente, hersen- en godsdienstlooze kultuur de leegte der menschenziel meent te kunnen vullen. Ten slotte houd ik er aan als mijn oprechte meening te verklaren dat de werken van deze auteur als lektuur voor den mensch die geen al te hooge litteraire eischen stelt aan den roman, per slot van rekening een veel gezonder voedsel zijn dan de dekadente en prutserige salonromans die men litterair misschien gemakkelijker kan aanvaarden, die echter uit zedelijk oogpunt ver beneden deze nog gezonde cowboy-romantiek blijven. E. V. D. H.

Bibliografie

8486 BUCK PETERS IN HET WESTEN. Avonturen uit de ranch; ruw, avontuurlijk en frisch, al geldt een menschenleven ook geen knip voor den neus. — IV, 83.0

8487 CASSIDY KOMT. Een bloederig Cowboy-verhaal, nogal ruw en vrij. — IV, 83.0 (Rec. 2995)

8488 CASSIDY KOMT TERUG. Romantisch en avontuurlijk. Een paar kroeg-tooneeltjes. — IV, 83.0 (Rec. 6045)

8489 CASSIDY'S PROTÉGÉ. Een spannende jacht op veedieven. — IV, 83.0

8490 CORSON DE STAMHOUDER. Grove sensatie. Minder dan de overige werken van C. M. — IV°, 83.0

8491 DE COWBOY-BROEDERS. Nog avonturen uit het ruwe cow-puncherslevem. — IV, 83.0

8492 GOUDKOORTS. — IV, 83.0 (Rec. 7556)

8493 HOPALONG CASSIDY. Een van de talrijke beroemde Bar-20-novels. Een oorlog tegen veedieven, eindigend met een huwelijk. — IV, 83.0 (Rec. 4526)

8494 HOPALONG CASSIDY'S PROTÉGÉ. Een bewogen jacht op veedieven met krakende schietpartijen. — IV, 83.0 (Rec. 5906)

8495 HET GEHEIM VAN DE BERGEN. Stelen, schieten, moorden, vloeken, wraak. Baekelandt is er niets bij! — IV, 83.0 (Rec. 5794)

8496 JOHNNY NELSON EN DE VEEDIEVEN. Revolvers, buksen, messen en dergelijke rooversplezieren in Amerikaansche natuurpracht. — V, 83.0 (Rec. 3236)

8497 MANNETJESPUTTERS. Nog een uit de Bar-20 serie. — IV, 83.0

8498 MESQUITE JENKINS. Een knappe baas die het spoor van een troep veedieven vindt, waar de beste detectief het er zou bij neergelegd hebben. — V, 83.0

8499 DE ROLLENDE STEEN. Als altijd: schietpartijen tegen veeroovers. — IV, 83.0 (Rec. 4667)

8500 RUSTLER'S VALLEI. Avonturen om eten en slapen bij te laten; soms wat ruw. — IV, 83.0

8501 TEX EWALT. Een waardig nummer in de Mulford-serie. Ewalt is onoverwinnelijk door zijn spierkracht en zijn onfeilbaren revolver. IV, 83.0

8502 DE VALLEI VAN CIMMARON. Een boeiende cowboy-roman; verbeelding voor twintig filmen tegelijk. — V, 83.0 (Rec. 5689)

8503 HET VERHINDERDE PLAN. Idem. — V, 83.0 (Rec. 4534)

8504 DE VRIEND VAN CASSIDY. Idem. — V, 83.0

8505 HET WEESKIND. Dat is de toenaam van een vogelvrijverklaarde die opgroeit tot een flinke, eerlijke knaap. — V, 83.0

ROMANKRONIEK

VIER NOVELLENBUNDELS

Ondanks de intense produktie aan novellen en verhalen en de drukke vraag van het publiek naar dit soort koopwaar kan ik niet bepaald vinden dat de Nederlandsche vertelkunst op dit oogenblik een eigenlijke bloei doormaakt. Het lijkt anders of de paar auteurs die we in Vlaanderen nog rijk zijn zich niet sterk aangetrokken voelen tot het episch verhaal of de roman; Walschap heeft het nieuwe cliché ontdekt van het boerenverhaal dat zich beperkt tot het individu en wat zich in en onmiddellijk óm hem voltrekt: hij heeft gansch nieuwe aspekten blootgelegd van den Vlaamschen dorpsmensch met zijn gekomplikeerd zieleleven en zijn eenvoudige verhouding tot de dingen. Jammer genoeg hebben minder begaafden zich op dit dankbaar en schijnbaar geen dieper levensinzicht vereischend terrein gewaagd, en dreigt onze literatuur weer eens slaaf te worden van de boerennovelle. In het Noorden wordt op dit oogenblik druk aan vertaalkunst gedaan, ook door de meest begaafde stylisten, echter staan hun produkten op weinig uitzondering na niet op de hoogte welke men gevoeglijk van dit nieuwe geslacht zou mogen verwachten. Naast zeer knappe styleering is het gemis aan diepte, aan werkelijk en waarachtig aanvoelen van het menschelijke, en aan verbeelding opvallend. Het Hollandsche verhaal is ofwel vlakburgerlijk ofwel cerebraal; ook de soms zeer rijke belofte — om het met een konventioneel woord te zeggen — van sommigen uit de Gemeenschap-groep zijn niet geheel in vervulling gegaan. Hoe het met het sociaal bewustzijn en de strijd om een levensbeschouwing en -houding in dit verband gesteld is hebben we in deze kroniek al meerdere keeren betoogd.

J. SLAUERHOFF, die zich tot nogtoe zoo goed als uitsluitend op het terrein der poezie aktief had getoond en zich hier een zeer voorname reputatie wist te veroveren, gaf een bundel uit die bepaald
8506 beter is dan zijn titel « **Schuim en Asch** » **(IV)** zou laten vermoeden.
Deze auteur schreef zijn gedichten onder een kaotisch-romantische drang, vol gevoeligheid en diepte : zijn novellen zijn gansch in dezelfde

atmosfeer: schijnbaar zonder veel artistieke zorg, bont en vol tegenstellingen, kleurig en rijk aan verschillende aspekten : het zijn verhalen die kilometers hoog uitsteken boven de doorsnee-produktie in het huidige Nederland. Hij haalt zijn thema's in omgevingen die we in de literatuur zoo'n beetje ontwend waren: Slauerhoff die als ik me niet vergis het beroep van scheepsdokter uitoefent, heeft een sterk gevoel voor het exotische: het Oosten, de tropen, de zee — en de nostalgieke verlangens welke deze woorden in ons hart wekken. Er is een frissche wind vol avontuur en zwerflust, vol Sehnsucht en drang in zijn vertellingen, die teknisch ook ver uitsteken boven negen en negentig procent onzer huidige novellenproduktie. Het doet frisch en monter aan, nog eens weg te raken uit het Hollandsche binnenhuis met zijn geleerd-converseerende dames, de kleinstad met haar wanhopig-grijs en monotoon leven, en uit het Vlaamsche dorp met zijn nu reeds haast allemaal één-voor-een geportretteerde typen. Mij lust het nogeens te hooren van vreemde horizonten, verre zeeën, tropenwee en Oostersche landschappen; nog eens weg uit deze weeïge, weeke en tranerige eigen-leed-in-eigen-hart-romantiek; de zoute bries te proeven op de lippen en de rook uit de hooge schouw over de golven te zien slierten; de mensch in een ander kader dan zijn bekrompen dorp waar ge op een namiddag versuft zoudt geraken. Mij lust het deze felle, hartstochtelijke, avontuurlijke menschen bezig te hooren en hun vechten tegen het leven in: het is goed het Edgard Poe-achtige van « De laatste Reis van de Nyborg », die met een vracht aan Chineesche lijken het vreemde avontuur der schipbreuk in zulke wondere omstandigheden ondergaat, te lezen; wat we twee jaar terug met een glimlach als « griezellektuur » zouden opzij geschoven hebben. Maar dit verhaal is zoo krachtig en diep en vol relief dat het u gelukkig maakt. Dit boek is beslist een stuk sterke literatuur dat ineens de zóóveelste verwachting voor het jonge proza in Nederland gaande maakt. Ik geloof dat we de eerste jaren dezen jongen zwerver in 't oog te houden hebben: de Nederlandsche romankunst wacht op hem ongeduldiger dan de dichtkunst (1).

Lezenswaard, alhoewel hij veel minder hoog staat dan de
8507 voorgaande, is de bundel verhalen « **Kassian** » **(III)** van A. H. VAN DER FEEN. Dat is zoowat al het goeds dat ik van dit boek kan zeggen : ik kan me vergissen als ik meen dat deze auteur en F. de Sinclair die reeds een heele lijst titels op zijn aktief heeft, sommige zeer geestig en grappig, sommige bepaald onbenullig en niet altijd onbedenkelijk, dezelfde zijn. Deze vertelsels zijn in elk geval in den gekenden Sinclair-trant: oppervlakkig, onbelangrijk, draaglijk geschreven en soms een heel klein beetje ondelikaat. We zouden ze durven noemen : rekreatielektuur voor wie den neus ophaalt voor Justus van Maurik en nog geen ernstige roman kan genieten. Maar meer dan een namiddag ontspanning moet ge in dit boek ook niet gaan zoeken.

---

(1) Ik meen dat J. Slauerhoff dezelfde is als de dichter die onder pseudoniem John Ravenswood een paar jaren terug de bundel « Oost-Azië » uitgaf.

Laat me nog toe vast te stellen dat POL DE MONT, deze grijze jongeling die nog gedurig van zich laat hooren, ook buiten zijn journanalistieke arbeid om, ons verraste met een zwaren bundel devotelijke
8508 ◆ vertelsels die hij uitgaf onder den titel « **De gouden Distel** » **(V)** en zelf een serie « Legenden en Kronijken » noemt. Deze legenden nu zijn een late naglans van wat eens het impressionisme zou gekunnen hebben, zoo het sterke vertegenwoordigers had gekend. Pol de Mont heeft er zijn sierlijkste en fijnvoelendste pen voor opgehaald, en met al den zwier en de fijne touche van den ouden dichter die in zijn tijd de hoogste glanzen van het Vlaamsch luminisme meemaakte, heeft hij eenige stichtelijke exempelen naverteld; naar mijn smaak veel te sterk gedétailleerd, met een overdreven zorg en angst voor het détail, met een geestdrift voor een plotse glans op een juweel of een onzeggelijke ekstase voor de kleur van een fluweelen mantel, waar wij koud voor blijven, of liever die wij niet recht meer begrijpen. We hebben zoo gedurig een haast medelijdende réserve tegenover al dat in onze oogen ongemotiveerd enthousiasme, zoo'n beetje bewustzijn van daar-overheen te zijn bij het ervaren hoe die menschen van vroeger zich druk konden maken over wat wij allang aanvaard hebben en niet meer wenschen op te merken. Ik geloof dat het absoluut noodig is dit werk of liever deze auteur in zijn historisch kader te situeeren om hem weer genietbaar te maken: voor ons is hij veel te langwijlig, te uitvoerig, te sentimenteel, te impressionistisch. Ten slotte is het al of niet waardeeren van zulk werk kwestie van temperament, geloof ik. Maar wie zooiets nog genieten kan zal er veel genoegen aan beleven. Ik mag niet vergeten hierbij te voegen dat deze bundel een zeer sterk godsdienstig karakter heeft — ik zou zelfs durven zeggen, getuigt van een ongewoon begrip der katholieke middeleeuwen — iets wat ons in verband met de uitgesproken rationalistische levensovertuiging, welke uit bijna gansch het vorig werk van dezen dichter spreekt, ten zeerste verblijdt.

Ten slotte schreef de novellist RICHARD DE WACHTER, die in bepaalde middens verwachtingen wekte met een paar min of meer ge-
8509 ◆ lukte verhalen, een landsche novelle « **Gustje van Wannes den Toekker** » **(V)**, in het vooroorlogsch quasi-naturalistisch genre, echter op een hooger plan gebracht door een mooi katholiek voelen en een groote dosis klaarblijkelijke litteraire inspanning. Het voornaamste bezwaar dat we tegen dit boek hebben is dat het litterair niet voldoet aan de eischen welke we gevoeglijk aan een werk dat de katholieke levensbeschouwing bedoelt te propageeren, moeten stellen. Het is een apologetica in een vertelvorm, echter niet eens in een goeden vertelvorm; het lijkt me meer apologetisch dan artistiek: preekerig, gevoelerig, onwaar, te breed uitgesponnen, krachteloos en dikwijls voelbaar boven de krachten van den auteur, met onware, schoolsche dialoog en bladzijden-lange godsdienstige traktaatjes. Nog afgezien van het feit dat het mirakel dat zich zoo maar in het dagelijksch leven openbaart een

dubieus terrein is, ook vermits op zichzelf moeilijk aanvaard, lijkt me de programmatisch-godsdienstige tendenz te sterk, te uitsluitend en te onbehendig opgedrongen. Apologetica en literatuur zijn twee wél onderscheiden zaken, en al is er niemand méér overtuigd dan ik van de noodzaak dat een kunstwerk een levensbeschouwing — dus een overtuiging — moet dragen, — dus verdedigen —, toch meen ik dat het katholiek bewustzijn door een auteur buiten zijn eigen leven het beste gediend wordt met een hoogstaand, met het meest hoogstaande kunstwerk. Dit is intusschen deze geschiedenis van Gustje van Wannes den Toekker niet geworden. ERN. VAN DER HALLEN.

VAN MENSCHEN EN BOEKEN

F. Smit Kleine, de stichter-redakteur van « Den gulden Winckel » overleed verleden maand, zes en tachtig jaar oud. Hij werd geboren in 1845. Gerard van Eckeren wijdt in dit tijdschrift (Maartnummer) een hoofdartikel aan den thans zoo goed als vergeten novellist. Zijn schetsen welke hij destijds uitgaf onder den titel « Haagsche Hopjes » (pseudon. Piet Vluchtig) zijn nog wel in sommige boekerijen te vinden.

Voor wie zich interesseert voor buitengewone boekformaten: men heeft uitgemaakt dat het omvangrijkste boek der wereld het Chineesch woordenboek « Tu-schu-schi-tscheng » is; het bevat 5020 deelen van 170 bladzijden. Het werd op bevel des keizers in 't begin der 17e eeuw gedrukt. Het oudste boek schijnt de « Prisse Papyrus » te zijn, dat geschreven werd in het jaar 3350 vóór Kristus, en gevonden werd in een graf bij Thebe. Het zwaarste boek is de geschiedenis van Ithaca, dat onder den titel « Parga» voor een Habsburgschen Aartshertog werd gedrukt: het weegt 48 kgr. En het kleinste boek werd gedrukt te Padua in 1897: het meet 10 op 6 millimeter en bevat op 208 pagina's een brief van Galileï uit het jaar 1615.

Van Stijn Streuvels kondigt de N. V. Paul Brand te Hilversum een nieuwe roman aan: « Alma met de vlassen Haren ». — Van Gerard Walschap werd eveneens een nieuwe roman aangekondigd: « Eric ».

Een boek dat in Nederland nogal wat stof heeft doen opwaaien is het werk van zekeren Boris Robazki: « Waarom ben ik niet krankzinnig ? — nadat de Vlaamsche letterkundige Maurits Dekker verklaarde dat dit zijn boek en zijn auteursnaam waren; hij had zijn manuskripten laten lezen aan den te Brussel wonenden Nederlandschen kunstkritikus Jan Greshoff, die hem alle hoop en vooruitzicht ontzei; na de uitgave van dit boek onder den vreemden titel werd het 't meest toegejuicht en aanbevolen door... Jan Greshoff. — Naderhand ontkent J. Greshoff ooit iets van Maurits Dekker gelezen of ontvangen te hebben, zelfs deze auteur te kennen, het boek gelezen te hebben en dus aanbevolen te hebben.

In de « Bijenkorf », het groote Amsterdamsche warenhuis, heeft men er iets nieuws op gevonden om de belangstelling van het publiek voor literatuur te vergrooten : sommige auteurs komen periodiek hun eigen uitgaven verkoopen achter de toonbank met een beminnelijken glimlach en eventueel een autografie. Het « Critisch Bulletin » vraagt bij deze gelegenheid : Zou de Bijenkorf onze schrijvers niet in de gelegenheid kunnen stellen hen in scheppende functie te etaleeren?.... wat zou men zeggen van Bruning, werkend aan een gedicht over de Scheppingsdaden? Men zou de sfeer aardig kunnen suggereeren met wollen engelen en sneeuw aan draadjes. Of den Doolaard, dravend rondom een tafel, bezig aan zijn jongste Ballade ?

Tony Bergmann's « **Ernest Staes** » werd in Transvaalsche spelling omgezet door Dr G. Dekker, en uitgegeven te Pretoria, als nr 2 van de serie « Uit die Dietsche Bond. »

In den loop der vorige maand overleed te Weenen de katholieke romanschrijfster Marie E. Delle Grazie. Ze was een geboren Hongaarsche, al schreef ze ook al haar boeken in 't Duitsch. In 't begin van haar carrière — die overigens vroeg genoeg begon : ze vertelde ergens dat ze als jong meisje reeds een aardig getal romans, vertellingen en tooneelstukken op haar actief had — getuigden haar werken van een bitter pessimisme, een scherp rationalistisch denken en een diepen afkeer van de katholieke levensbeschouwing. Op betrekkelijk laten ouderdom ging ze over tot het katholiek geloof, en schreef als eerste werk dat getuigde van haar nieuwe levensbeschouwing de historische roman « De witte Vlinders van Clairvaux » die onlangs in het Nederlandsch verscheen. Het getuigt van een groot kunstenaarschap en een heftig temperament; ook haar ander vernederlandscht werk « Onzichtbare Wegen », eigenlijk een oorlogsroman welke de feitelijke ineenstorting der Duitsche staatsmoraal na den oorlog behandelde, is een stevig stuk literatuur dat tegelijk een fel getuigenis is van een sterk katholiek denken. In Duitschland geldt Marie Delle Grazie als een der beste vertegenwoordigers der Duitsche katholieke romanlitteratuur. De oorlog had haar financieel totaal ten onder gebracht: de laatste jaren bracht ze door als een oude, bijna hulpbehoevende en blindgeworden vrouw. Ze was zeven en zestig jaar oud.

Aart van den Leeuw, de bekende Nederlandsche auteur en dichter die samen met Arthur van Schendel van zulke groote beteekenis geweest is voor de ontwikkeling van het Nederlandsch proza, is Vrijdag 17 April ll. overleden te Voorburg. Hij werd geboren in 1876, promoveerde in de rechten en werkte aan verschillende tijdschriften. Zijn werk was hoofdzakelijk gebouwd op lyrische elementen en markeert een der hoogste momenten van het gestyleerd Nederlandsch proza. Samen met van Schendel heeft hij de Nederlandsche novelle gered uit het realisme van Aletrino en van Deyssel. Zijn boeken zijn onderling, wat betreft de zedelijke strekking, nogal afwijkend. In een der volgende afleveringen geven we een uitvoerige studie over zijn werk.

HET HOEKJE VAN DEN BIBLIOTHECARIS

Examen voor Kandidaat-Bibliothecarissen

Zooals in voorgaande aflevering in 't vooruitzicht werd gesteld, zal te Antwerpen, *de laatste week van Mei*, d. i. den 24n Mei en volgende dagen, een officieele jury zetelen tot afnemen van het staatsexamen voor kandidaat-bibliothecarissen. Wie bij deze gelegenheid het officieel getuigschrift van bekwaamheid wenscht te bekomen kan zijn inschrijving nemen bij den Dienst der Openbare Boekerijen, 52, Regentlaan te Brussel. 't Bedrag van het inschrijvingsrecht — nl. 25 frank — zoo spoedig mogelijk te storten op postcheckrekening 718.35, met op de keerzijde van het stortingsbulletin de mededeeling: « Examen voor Bibliothecarissen te Antwerpen ». Niet vergeten naam en volledig adres op te geven. De kandidaten moeten de Belgische nationaliteit bezitten en 19 jaar geworden zijn vóór den datum van het examen.

2. — Godsdienst

8510 **Assarsson, B. D., Mgr** **27 : 28**
◆ DE KERK VAN ZWEDEN. 829-1929. *Vert. uit h. Zweedsch dr Fr. Andreas Metz O. Cist. Geïll. met 7 platen. — Voorhout, Foreholte, 1929, (19 × 12) 144 blz.* *fl. C,90*

V* — Een vrije bewerking van Mgr Assarsson's werk. De hoofdgedachte is wel deze, dat er door heel de geschiedenis van het protestantisme in het Noorden ook een onzichtbare draad loopt, die terugkeer tot de Moederkerk mogelijk maakt en in 't vooruitzicht stelt. De geschiedenis zelf wordt wel iets te vaag aangegeven; van dat standpunt uit is het toegevoegde slothoofdstuk nog het beste. Toch is het boekje warm aan te bevelen. E. BOELAERT, M. S. C.

8511 **Cruysberghs, K., Kan.; Du Bois, K., Dr, S. J.** **24**
◆ DE LEEK IN DE SAMENLEVING. Pauselijke Dokumenten. — *Antwerpen, Geloofsverdediging, 1931, (23 × 15) 143 blz.* *12 fr.*

V — De Pauselijke en Bisschoppelijke documenten — hoe gewichtig dan ook voor het leven der Kerk — blijven meestal een onbekend materiaal, zelfs voor hen die op een heel bizondere wijze het veelvuldig leven der Kerk beoefenen, voor hen die zelfs daarin de richtlijnen moeten vinden voor hun apostolischen arbeid. Zooals het eens gezegd werd: de correspondentie van Paus en Bisschoppen wordt niet gelezen. Daarin wil dit uitstekende werk verhelpen. Wat de Pausen hebben gezegd en geschreven over de gewichtige vragen van dezen tijd: dat alles vinden we hier bijeengebracht. Achtereenvolgens komen de documenten over den staat, over het maatschappelijk vraagstuk, over de katholieke actie, over de vredesactie en de verzoening der volkeren. Het werk is een summa die van buitengewoon belang zal blijken te zijn voor het apostolaat onzer dagen. Aan de twee compilators, hartsgrondig dank. Over het omslagblad — met zijn kaleidoscopische letterverdeeling — zijn we minder te spreken en waar ze de roode bandstrepen gingen halen, die elk blad ontsieren en een « torment » zijn voor het oog, kunnen we niet begrijpen.
M. VAN HOECK, PR.

8512 **Gabriel-Maria, O. F. M.** **24 : 4393**
◆ DE THIEN MARIEN. *Vert, dr. Gilbert Remans, O. F. M. — Antwerpen, Neerlandia, (Bloemen van ons geestelijk Erf, 5) (26 × 17) 97 blz.* *10 fr.*

V — De « thien Marien » of de « thien condiciën die wij moeten hebben, om goede Marien te wesen, ende de H. Maria te ghelijcken » zijn geestelijke onderrichtingen die door den stichter van de Annontiaten, P. Gabriel-Maria, in het begin van de 16e eeuw werden gehouden en wat later in het Nederlandsch vertaald. De oorspronkelijke Fransche tekst is verloren gegaan; de Nederlandsche bestaat uit vier hss. en één gedrukten tekst. De onderrichtingen loopen over de tien hoofddeugden van O. L. Vrouw: veel onderverdeelingen en veel symbolisme.

Dr A. BOON, PR.

8513 **Lammertyn, L., C. SS. R.** **24**
◆ GETHSEMANI. Heilig-Uurgebeden. *Geïll. — Leuven, St Alfonsusdrukkerij, 1928, (15 × 11) 561 blz.* *22,50 fr.*

V — Zoowel in Holland als in Vlaanderen werd dit werk gunstig onthaald; daarvan getuigen de vleiende beoordeelingen en de hooge oplaag (reeds 30 duizend). Geen wonder: zonder een zweem van overdrijving mogen we zeggen dat 't een der beste en volledigste handleidingen is voor het Heilig-Uur. De korte, substantieele inleiding geeft de noodige inlichtingen nopens doel, geschiedenis, kerkelijke voorschriften. De vijftien oefeningen vallen danig in den smaak: het evangelie-verhaal vormt hier den stevigen grondslag waarop P. Lammertyn zijn praktische, actueele overwegingen heeft uitgewerkt. Talrijke gedichtjes uit de weelderige kerkelijke poezie van Gezelle, Vondel en anderen bezorgen frissche kleur aan het werk. Een goede keus gezangen en gebeden en een twintigtal lichtdrukgravuren verhoogen nog de waarde. Fel aangeraden aan allen die het Heilig-Uur houden en bijzonder aan priesters die deze oefening leiden. L. VAN HULLE, PR.

8514 **Lammertyn, L., C. SS. R.** **78 : 24**
◆ HEILIG-UUR GEZANGEN. — *Sint-Truiden, Redemptoristen-Klooster, 1930, (12 × 9) 127 blz.* *4 fr.*

V — Een bijvoegsel bij het boek « Gethsemani », waarin P. Lammertyn enkele godvruchtige gezangen heeft samengegaard welke kunnen dienstig zijn bij het Heilig-Uur. Voor de muziek verwijst hij naar andere uitgaven : dat is natuurlijk een spijtig tekort. L. V. H.

8515 **Pauwels, R. M., O. P., e. a.** **24**
◆ MODERNE VRAAGSTUKKEN : 4e REEKS. — *Antwerpen, Geloofsverdediging, 1931, (22 × 15) 171 blz.* *15 fr.*

V — De geestelijke Voordrachten in St Caroluskerk te Antwerpen winnen jaar aan jaar bij. Ze staan in het middenpunt der belangstelling van de intellectueele Vlamingen. De kerk van het Concienceplein is dan ook elken Zondag van den Advent af tot en met Paschen toe, gevuld met een talrijk en luistergraag publiek, waaronder heel wat twijfelzieken, zoekers, ongeloovigen. Dat deze geestelijke voordrachten het geschokte vertrouwen in de predikatie terug hebben rechtgezet, is op zich zelf reeds eene heele prestatie. Waar op-den-man-af gesproken wordt (wat heelemaal wat anders is dan « op den predikstoel slaan »), waar princiepvast gepredikt, waar de katholieke leer gerukt wordt in den gedachtenkring der menschen-van-dezen-tijd, en ten laatste waar de rhetor verdwijnt voor den orator: daar wordt geluisterd en wordt iets meegedragen. We vergeten wellicht te zeer dat « gewijde welsprekendheid »

een kunstvorm is, die er heel wat bij zou winnen, indien de wetten door Kard. Faulhaber geformuleerd voor de kerkelijke kunst, consequent werden doorgevoerd (ook voor dezen tak der kerkelijke kunst): de traditie eerbiedigen, de taal van zijn tijd spreken, het religieus karakter bewaren, Gods waarheid en goedheid en schoonheid, daardoor, doen kennen. (vgl. « De Pelgrim » Februari '31, blz. 95-100). Omdat de geestelijke voordrachten-gevers dit op het oog houden, slaan hun aanspraken zoo fel in. Deze vierde reeks zet logisch de drie eerste reeksen voort. De titel alleen zegt voldoende, hoe zeer het gewenscht is dat deze voordrachten worden gelezen en verspreid. De bibliothecarissen kunnen daarin doelmatig meewerken. M. VAN HOECK, PR.

8516 **Stracke, A., Dr, S. J.**

◆ DE DOORNEN KROON VAN ONZEN HEER. — *Antwerpen, Neerlandia, (Bloemen van ons geestelijk Erf, Nr 4) 1929, (25 × 16) 53 blz.* *5 fr.*

V* — Onder de zeer populaire middeleeuwsche devoties staan die tot het H. Lijden van Ons Heer op een van de eerste plaatsen. Met hun drang naar konkrete uitbeelding bleven onze voorouders met voorliefde stil bij één van de momenten van de passie; zoo zien we b. v. allerlei bizondere devoties ontstaan tot de wonden van den Gekruisigde. Van de devotie tot de Doornen Kroon bestaan er twee vormen, een korte en een lange: van beide deelt P. Stracke ons hier een zeer merkwaardigen tekst mee. Naast de middelnederlandsche versie staat een vertaling in gewoon Nederlandsch. Vooral de tweede tekst treft ons door zijn realistische beschrijving en zijn innig meevoelen.

Dr A. BOON, PR.

8517 **Thomas van Aquino, Heilige** **23**

◆ THEOLOGISCHE SUMMA VAN DEN H. THOMAS VAN AQUINO: XI. OVER HET GELOOF. — *Antwerpen, Geloofsverdediging, 1930, (24 × 16) 376 blz.* *30 fr.*

IV* — Moedig en kranig zet de « groep Dominikanen » de zware onderneming voort: de vernederlandsching der *Summa*. Dit XIe deel bevat het Tractaat over het Geloof (2.2.1-16) in zijn weidschen omvang en glasheldere uiteenzetting. Niet alleen geestelijken en kloosterlingen, maar ook zekere leeken zullen met belangstelling en voordeel naar dit boekdeel grijpen: tegenwoordig zijn er velen die zoeken naar een duidelijker inzicht in den aard en de redelijkheid van den geloofsakt. Eenige aanteekeningen zouden in dit opzicht grooten dienst bewijzen. Het Nederlandsch is keurig en technisch juist en vast. Het weet den gulden middelweg te houden tusschen peuterig purisme en aanstellerige of luie uitheemschheid in; het geeft nauwgezet het oorspronkelijke weer, zoo nochtans dat bedilzucht wel eens stof tot vitten vindt. We zien b. v. niet goed in, waarom (II, 1) *cogitare* vertaald wordt door « onderzoeken » in plaats van door het doodeenvoudige « denken ».

J. SALSMANS, S. I.

3. — Sociale Wetenschappen Opvoeding — Vrouwenbeweging

8518 **Casson, Herbert N.** **37 : 65**

MOEILIJKHEDEN TE BOVEN KOMEN. *Geautoriseerde Vertaling — A'dam, Weekblad, De Zakenwereld, 1928, (19 × 13) 124 blz.* *fl. 1,50*

V — Echt Amerikaansch. Daarmee willen we niet beduiden onmogelijk! Heelemaal niet. De bedrijfsleiders aan wie we dit boek aanbevelen zullen er heel wat praktische dingen in leeren en aangespoord worden

op meer moderne wijze hun zaak op te zetten. De schrijver vertelt dat hij steeds bij zich draagt en leest: « Emerson's Verhandelingen over Zelfvertrouwen » en de « Overpeinzingen van Marcus Aurelius ». Wij zijn er vast van overtuigd dat met de « Navolging Christi » erbij hij nog heel wat meer wijsheid zou opgedaan hebben. Maar, zegt de zakenman, dit heeft geen uitstaans met zaken. Of 't waar is betwijfelen we sterk.
P. D.

8519 **Gorter, R. A., Ir** **37 : 6**

DOE HET VEILIG. *Nederlandsche Bewerking van « Make it Safe ». Geïll. met figuren. — A'dam, Arbeiderspers, 4e druk, (19 × 13) 73 blz. fl. 0,30*

V — Dit boekje, kort en klaar geschreven, bevat de ervaring van allerlei menschen, die in het uitoefenen van hun beroep hebben geleerd hoe ongevallen moeten worden voorkomen. De eerste hoofdstukken zijn gewijd aan de beschrijving van veiligheidskleeding, en dan volgen de ongevallen, die in den tekst met een vijftigtal platen zijn verduidelijkt. De schrijver geeft aan hoe in ieder geval het ongeval kan vermeden worden door eenvoudige toestellen en zeer geringe moeite. Hij bewijst dat de meeste ongevallen voortspruiten uit zorgloosheid en onvoorzichtigheid. Prachtig werkje dat in ieder werkhuis moet aanwezig zijn, en het ware te wenschen dat in het vervolg de vakboeken ook deze leemte zouden aanvullen.
Ir G VAN ERMEN

8520 ◆ **Kleijntjens, J. en Knippenberg, H. H.** **39 : 83**

VAN GODEN EN HELDEN. Mythen en Sagen van Grieken, Romeinen en Germanen (8e druk). — *Groningen, Wolters, (20 × 14) 307 blz. fl. 1.90*

8521 **Van Veen, J. S., Dr**

BEKNOPT OVERZICHT DER GRIEKSCHE MYTHOLOGIE. *Naar het Duitsch v. Dr. S. Herrlich (14e druk). — Groningen, Wolters, 1930. (20× 14) 167 blz. fl. 0.80*

V — Het zal wel overbodig zijn hier nogmaals (zie rec. 2156 en 4149) uit te weiden over de beteekenis van dit algemeen zoo gewaardeerde *leesboek*, dat de studenten vertrouwd maakt met al het wetenswaardige uit de Grieksche, Romeinsche en Germaansche mythenwereld. Het is thans aan zijn achtsten druk; hierbij zal het vast niet blijven. Ook het boekje van Dr Van Veen bewijst dat het zijn weg heeft gevonden: het kwam zooeven voor de veertiende maal van de pers. Een degelijk, praktisch *handboekje* bij de studie van de Grieksche mythologie.

8522 ◆ **Stassen, M., Dr** **61**

RAADGEVINGEN VOOR HET VERLEENEN VAN DE EERSTE ZORGEN AAN DE SLACHTOFFERS VAN WERKONGEVALLEN. *Vert. uit h. Fransch dr Dr R. A. De Prest. Geïll. — Brussel, Uitgaven der K. A. J. (20 × 14) 96 blz. 5 fr.*

V — Onder de vele soortgelijke uitgaven, mag er dit zeker zijn. Eenvoudig en kort, zonder te veel en te geleerden ballast, geeft het praktischen raad, verduidelijkt door eenige afbeeldingen. Dat werkje te laten verschijnen in de uitgaven der K. A. J., is voor de K. A. J. een goed punt.
Dr J. LEBEER

8523 **van Houte, I. C. en Vos, G. J.** **37**

MOEILIJKE KINDEREN. Een Boek voor Ouders en Opvoeders. — *Utrecht, Kemink & Zn., 1929, (21 × 15) 186 blz. geb. fl. 2,75*

III — Een interessante hoek uit het opvoedingsprobleem, want er zijn heel wat « moeilijke kinderen ». En de moderne psychologie is daar

geweest om kordaat en klaar den eigen aard, de diepere oorzaken en de behandeling dier « karakterfouten » te achterhalen. 't Is een van haar schoonste triomfen. In streng-logische geleidelijkheid worden hier de « moeilijke kinderen » bestudeerd volgens en in de verscheidene stadia van hun leven. Dat alles is zeer aanlokkelijk en werd dan ook flink behandeld. Maar ik heb een dubbel bezwaar tegen dit boek. Vooreerst het lijkt me te weinig oorspronkelijk, althans aan de basis, omdat het veel, te veel aanleunt bij Freud en meer nog bij Adler, zijn discipel, en Dr Bavinck. Voorts wordt er al te licht gegleden over de religieuse opvoeding, wat niet zeer verwondert bij deze twee knappe lui. Trouwens wij, katholieken, kunnen ons om principieele redenen niet vereenigen met hun begrippen over coëducatie, sexueele voorlichting en dies meer. En waar zij reppen over instincten, bedoelen zij toch wel vaak motieven, of heb ik het mis voor. Om wille van vele detailbeschouwingen van geneeskundigen aard, blijft dit boek heel zeker gereserveerd voor rijpere volwassenen. A. VAN DEN DRIES, PR.

8524 **Willmann, Otto** 37
◆
DIDAKTIEK, of Theorie der Geestesvorming in haar Verband met de Sociologie en de Geschiedenis der Vorming: 2e DEEL. Historische Typen van het Vormingswezen. *In h. Nederlandsch bewerkt dr G. Simeons en Dr Fr. De Hovre. — Brussel, Standaard, 1931, (25 × 17) 227 blz. 35 fr.*

IV* — Schoolgaan bij een kultuurphilosoof als Willmann geeft steeds vruchtbaar gewin. De 2e uitgave der vertaling van Willmann's Didaktiek wint het ver af op de 1e door juistheid, duidelijkheid en overzichtelijkheid. In dit werk, dat we niet alleen wenschen in de handen van opvoeders, maar van allen die belang stellen in kultuurproblemen, vindt de geest stof die breede horizonten opent. In tegenstelling met de meeste handboeken over « Geschiedenis der Opvoeding », behandelt Willmann niet zoozeer de paedagogen met hun vormingsstelsel, maar wel de groote gedachtenstroomingen en deze werkwijze is ook veel vruchtbaarder voor den lezer. Het eerste-rangsgezag dat Willmann geniet in de opvoedkundige wereld staat boven alle betwisting. De vertalers hebben een uitnemenden dienst bewezen aan de Vlaamsche kultuurwereld die met gretige hand zal grijpen naar dit standaardwerk. ALFONS VERBIST

8525 **X.** **33 : 6**

HANDELINGEN VAN HET VIJFDE ECONOMISCH CONGRES. — *Brussel, Standaard. 1930. (26 × 16) 198 blz. 3C fr.*

V — Het is een verheugend feit dat het vijfde economisch congres (1930) een blijvend document heeft nagelaten dat al wie in economische vraagstukken belang stelt, met waardeering en blijdschap zal begroeten. Het bevat inderdaad een twintigtal verhandelingen waarvan het meerendeel zeer degelijk is. Het is een boek van hoogere vulgarisatie in den besten zin van het woord. De eenvoudige opsomming der onderwerpen wijst uit dat hier het zoeklicht werd gericht op zeer verscheiden en brandende vraagstukken. Herbert: Katoen en Vlasnijverheid in Vlaanderen, Backx: Uitrusting der moderne zeehavens, Eyskens: Conjunctuurstudie en haar resultaten, Van Goethem: over Dumping, Bollengier: de haven van Antwerpen, enz. enz. Het boek is daarbij waardig en degelijk uitgegeven en voor ééns heerscht onder de medewerkers van diverse pluimagie de wetenschappelijke en Vlaamsche godsvrede.

Dr J. A. GORIS.

8526 **X.** **33 : 24**
◆ LEVENSSCHOONHEID DER ARBEIDERSVROUW. Een Bijdrage tot het Geluk der Gehuwden. *Geïll. met 6 platen. — Brussel, N. V. der Chr. Vrouwengilden, Poststraat, 111, 1931, (17 × 13) 75 blz.*

VI — Het jubelcongres der Christelijke Vrouwengilden werd in 1930 met buitengewone belangstelling gevierd. Met een rechtmatige fierheid kon een blik worden geworpen op het geleverde werk. Een geweldige arbeid werd door de Vrouwengilden verricht. Dit boekje doet ons die dagen terug herleven en geeft meteen een synthese van het leven en streven der organisatie, zooals deze culmineert in het vraagstuk van de loutering der familiezeden. De uiteenzettingen van Mej. De Coster (voor de Vrouwengilde); van Mej. Van Kerckhove (voor de V. K. A. J.); de verschillende lessen gegeven tijdens de studiedagen, die op het Congres volgden, zijn een rijke gedachtenmijn en een uitgebreid studiemateriaal voor deze levenskwestie. Dat enkele mooie reproducties dit flink uitgegeven boekje illustreeren, vermeedert er de aantrekkelijke waarde van. M. VAN HOECK, PR.

4. — Taalkunde

8527 **Dickens, Charles** **42 : 83.3 : 37**
OLIVER TWIST. Verkort en van verklarende Aanteekeningen voorzien dr Drs H. Weersma. *Geïll. — Groningen, Wolters, (Of olden Times and New) 1929, 6e druk.* *geb. fl. 1,25*

V — Wolters spant werkelijk de kroon wat de gecommenteerde lectuuruitgaven betreft. In Oliver Twist vertelt Dickens de bedroevende lotgevallen van het jongentje uit het vondelingshuis, dat in een Londensche dievenbende verzeild geraakt. De groote Engelsche idealist brengt zooals altijd sociale mistoestanden op den voorgrond en legt den vinger midden op de wonde. Deze frissche roman, schaterend van humoristische typeering, óver-typeering soms, krijgen wij in een « abridged edition ». De ellenlange uitlatingen zijn weggevallen en 't verhaal blijft gaaf. Flink voorzien van voetnota's en een paar origineele teekeningen. Voor ieder Engelschleerende zeer interessant. PAUL HARDY.

8528 **Kramer, W.** **4393 : 37**
LITERATUUR EN STIJLSTUDIE. — *Groningen, Wolters, 1930. (19×13) 166 blz.*
fl. 1.70; geb. fl. 1.90

V — Na de twee deeltjes van Dr W. Van den Ent: «Gedichten Lezen» kan men dit werkje hier te lande niet meer volledig baanbrekend heeten. De hervorming in zake stijlstudie-onderwijs wint veld. Dr Kramer gaat practisch te werk. Hier geeft hij eenige toepassingen op de theorie die hij uit de methodische werken van Ronstan e. a. heeft geput. Hij behandelt enkele mooie fragmenten uit onze literatuur (zoowel proza als poëzie). Door vragen over den tekst zullen de studenten aandachtig trachten door te dringen tot het wezen zelf van den stijl. Door het opzoeken van metaphoren en vergelijkingen, veel gebruikte woorden van zekeren klank of kleur, komt men bewust tot het samengaan van verscheidene eigenschappelijke trekken in een bepaalde constellatie. — Op deze manier zal men de karakteristieke persoonlijkheid van ieder auteur ontdekken en aanvoelen. Volgens dit nieuw ontledings-procedé komen zoowel grammatica als literatuur-historie en prosodie tot 'n flinke synthese. Dat alle belanghebbende leerkrachten aan de hand van dit boekje eens een proef nemen.... PAUL HARDY.

8529 **Sheridan, Richard Brinsley** **82 : 42 : 37**
THE RIVALS. A Comedy with explanatory Notes and Remarks for the Use of Students of the English Language by J. H. Van der Voort. — *Den Haag, Van Goor (Library of English Literature), 6e druk, (15 × 11) 128 blz.* *9,80 fr.*
IV — Hoewel met wat ouderwetsche geestigheid erin van karakters, die komiek zijn door overdrijving van bepaalde eigenschappen, bleef dit stuk van Sheridan op het vooroorlogsche theater. Dit voor de studie bewerkte boek zal toch wel bedoeld zijn voor leerlingen die in 't Engelsch gevorderd zijn en dus al wat ouder, zoodat ook de komische liefdestooneelen tot hun recht komen. VICT. GROOT, S. D. S.

6. — Toegepaste Wetenschappen

8530 **Beckers, E. en Opdebeeck, V.** **621**
FORMULEBOEKJE. Verzameling van nuttige gegevens voor Electrotechniekers. *Geïll. — Antwerpen, De Techniek, 2e druk (17 × 13) 158 blz. 10 fr.*
V — Formuulboekjes zijn den technieker onmisbaar. Men vindt ze overal en in grooten getale. Een model van formuulboekje waar het gaat over volledigheid, klaarheid, juistheid en dies meer, vindt u in de verzameling van nuttige wenken en gegevens voor Electrotechniekers door E. Beckers. Ir G. VAN ERMEN.

8531 **Bircher-Benner, M. en Bircher, M. E.** **64**
VRUCHTEN EN RAUWE GROENTEN. Als waardevol Voedingsmiddel voor Gezonden en Zieken. *Geïll. met 10 afbeeldingen. — Leiden, Kooijker, 1930, 2e druk, (21 × 14) 55 blz.* *fl. 0.90*
V — Dat er tegenwoordig meer en meer gesproken en geschreven wordt over « Natuurlijke Voeding », dat groenten en vruchten hoe langer hoe meer als hoofdschotels beschouwd worden en het onwankelbaar geloof in de « kracht » van vleesch en eieren dan toch aan 't wankelen gegaan is, — dat alles is het gevolg van een beweging waarover dit boekje waardevolle gegevens verschaft. De ontdekking van de vitaminen, — die vooral aanwezig zijn in vruchten en groene groenten en meestal door koken, stoven of bakken, gedood worden, — is van aard geweest om de tot nog toe geldende opvattingen omtrent voeding onderst boven te keren. Deze vernieuwing zal bij de meeste huisvrouwen niet op een slag en een keer geschieden. Het boekje van Dr Bircher, — die op voedingsgebied een internationale beroemdheid is, — brengt waardevolle gegevens over de nieuwe, rationeele voedingswijze mee en elke huisvrouw, die niet alleen op het oog heeft het beperken van nuttelooze uitgaven, maar te zelfder tijd voor haar geld de meest « voedende » spijs wil koopen, zal dit boekje met veel vrucht lezen. Naast een bondige verklaring van de leer der vitaminen, vindt zij in dit boekje iets over de toebereiding van ongekookte, dus vitaminen-rijke spijzen, opgave van spijskaarten en diëetlijsten zoo voor gezonden als voor zieken. Het boekje is strikt neutraal. Misschien heeft het hier zijn nut er op te wijzen dat er t'onzent een katholiek maandschrift bestaat, — « Terug ter Orde », Amerikalei 106, Antwerpen, — dat de nieuwe opvattingen in zake voeding en natuurlijke leefwijze tracht te verspreiden. E. VAN HEMELDONCK.

8532 **De Baets, Dr** **61**
◆ VOLKSGENEESKUNDE: 2e, 3e en 4e DEEL. — *Gent, Veritas, 1930, (21 × 14) 244, 244, 240 blz.* *elk 15 fr.*

IV — Helaas, ja: 2e, 3e... en 4e deel! Mocht het daarmee nu uit zijn. Ik kan het niet verhelpen, maar al de deelen door, zag ik Polydoor Tissens staan: « Vele geneesheeren zeggen...; maar...;... neem 50 gr. van dat kruid, zet het op zooveel gr. jenever en drink er van...» (sic!) De conclusie blijft: dring zooiets toch asjeblief niet op als (zelfs volks-) geneeskunde; het weinig goede dat het geven kàn (en er staat goeds in) verzinkt in het niet naast het verkeerde dat het stichten zàl!

Dr J. LEBEER

8533 **Harmsen, W., Ir** **621**
HOE MAAK IK M'N EIGEN RADIO-ONTVANGSTATION, ZOOWEL VOOR KORTE ALS VOOR LANGE GOLFONTVANGST. *Geïll. met 24 afbeeldingen. — Amsterdam, Kosmos (Weten en Kunnen, nr 70) 1930, 5e druk, (20× 13) 60 blz.* *fl. 0.70*

V — Een boekje waar we graag alle radioliefhebbers naar verwijzen, ook hen die reeds hun toestel bezitten. Allen kunnen er de hoofdprincipes van de radiotechniek (Hoofdstuk I) in uiteengezet vinden, bondig doch zeer klaar voorsteld. Ook de samenstelling van het radioapparaat wordt aangegeven, derwijze dat we in staat worden gesteld om zelf ons toestel te bouwen. Hier wordt het voor totaal-oningewijden echter wel wat lastiger om den schrijver in zijn uiteenzettingen te volgen. Een verdienstelijk werkje. B.

8534 **Harmsen, W., Ir** **621**
HOE MAAK IK ZELF EEN ELECTRO-DYNAMISCHEN LUIDSPREKER? *Geïll. met 29 fig. en een uitneembare teekening. — A'dam, Kosmos, (19 × 15) 67 blz.* *fl. 0,95*

V — Het werkje van Harmsen bewijst een grooten dienst aan de radioamateurswereld, daar het zich bepaald richt in den zin van den vooruitgang. De amateurs die in de richting werken, aangegeven door Harmsen voor het bouwen van een luidspreker, hebben op technisch gebied het sein op veilig staan. De verouderde trillende membraan bespreekt hij niet eens meer daar de electrodynamische luidspreker hier met « klank » al het terrein veroverd heeft. Bij het aandachtig lezen en het verder zeer nauwkeurig uitvoeren van de gegevens, is het de ervaren amateur mogelijk een luidspreker te bouwen, die buiten verwachting resultaten zal geven. Met de grootste stiptheid is aangegeven in een flink uitgedachte volgorde, de vervaardiging der zoo menigvuldige ingewikkelde onderdeelen. Opgepast dus, juistheid is wet.

Ir G. VAN ERMEN

8535 **Luyckx, J.** **621**
SCHAKELINGEN VOOR ULTRA-KORTEGOLFONTVANGST. *Geïll. — Antwerpen, De Techniek, (Radio-Bibliotheek, nr 5) 1930, (21 × 14) 22 blz.* *7,50 fr.*

V — Het werkje van Luyckx verdient eene bijzondere aanbeveling, bij de meergevorderden in het zoo belangrijke vak der draadlooze. Op bondige en toch klare wijze behandelt de schrijver drie schakelingen van Ultra-kortegolfontvangers, en laat toe aan den meer ervaren radioliefhebber een beteren kijk te hebben op de moeilijkheden die zich hier voordoen. Onderdeelen van heel bijzondere constructie verwant aan deze toestellen worden met klaarheid beschreven. Volgen nog enkele

gedachten over de voeding van het toestel, de constructie, het in bedrijf stellen en de werking. Het werkje is zeker op zijne plaats in de openbare boekerijen, en zal door den ervare liefhebber gretig gelezen worden. G. VAN ERMEN, Ir

8536 **Verhagen, C.** **681**

THEORETISCHE CURSUS VOOR HORLOGEMAKERS. — PRACTISCHE CURSUS VOOR HORLOGEMAKERS. *Geïll. — Alkmaar. Sylvester, 1925-30, 2 dln (24 × 15), 245 en 414 blz.* *elk fl, 4,50*

V — De theoretische cursus van Verhaegen bijzonder gericht naar de studie voor leerlingen-horlogemakers, is verdeeld over drie groote afdeelingen, waarin respectievelijk besproken worden: tandraderen en omwentelingssnelheden; de gangen van slingeruurwerken; ankergangen en spiraal. Al deze deelen worden in hun geheel besproken en bij middel van klare teekeningen toegelicht. Dit werk is de vrucht van vele ondervinding en is wel de beste theoretische behandeling in dit vak. De praktische cursus zal eveneens dienen bij de opleiding van den leerling-horlogemaker, maar is ook een veilige leidraad voor de vaklieden. Het is onderverdeeld in vier deelen, en behandelt achtereenvolgens: de gereedschappen en hun gebruik en onderhoud; het herstellen van uurwerken, en het zelf bouwen van een uurwerk; de horloge zonder slinger; en de samengestelde horloges. De constructie, de werking en het herstellen der voornaamste deelen van de verschillende soorten horloges is hier onderzocht. Warm aanbevolen. G. VAN ERMEN, Ir

7. — Schoone Kunsten

8537 **Duiker, Ir J.** **72**

HOOGBOUW. *Geïll, met 34 afbeeldingen. — R'dam, Brusse, 1930, (22 × 17) 50 blz.* *fl. 1,50*

V — Een betoog voor hoogbouw, wel te verstaan voor woonbouwwerken bepaald ten gerieve van de gewone volksklasse, en dan nog elk in vrije ruimte opschietend, nagenoeg 12 verdiepingen hoog; dus zoowel tegen kazernen als tegen begijntuinwijken. Bij het lezen en zien dezer ontwerpen moet men erkennen dat er zeer veel goeds steekt in deze opvattingen : meer waarheid, meer gezonde klaarheid in het leven en de voorwaarden van wonen en bestaan. Schrijver verdient gehoor te vinden. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8538 **Gabriels, Juliane, Dr** **73 : 92**

ARTUS QUELLIEN, DE OUDE. « Kunstryck Belthouwer ». *Geïll. met 74 platen en 61 figuren. — Antwerpen, De Sikkel, 1930, (28 × 22) 314 blz.* *280 fr.*

IV — Dit monumentaal, schitterend uitgegeven werk heeft gewoon de beteekenis eener veropenbaring! Zie, hier worden wij overweldigd door een beeldhouwersgenie, dat tegen Rubens den schilder opweegt als de tweede ster in de Barokglorie. Geschiedkundig-kritische studie van de bovenste lade, vooreerst; doch nog veel meer ware grootsche kunststudie, waarin afdoend en warm een genie bepaald wordt in zijn eigen grootheid; vooral mooi hoe schrijver steeds kern en volheid der Quellieniaansche kunst voor oogen heeft staan, zoodat het gansche œuvre leeft als éène, zuivere kunstgave; natuurlijk, het hoogtepunt glanst in het Amsterdamsche epos, een der hoogste werken aller tijden; dan, al de glorie van den goddelijken natuurdichter van rozen en putti's;

maar dan, o de muziek, de koralen der pracht- en graciemonumenten zijner galerijen, biechtstoelen en koorgestoelten (St Paulus, St Jakobs met hun sublieme heiligen en engelen! Waarom aarzelt schr. om vlakaf van gloeiend geloof en van uit-liefde-smeltende godsvrucht te spreken?); en hoeveel boeiends als Barokdynamisme in zoo menig beeld (St Pieters in St Andries: steunt niet op een boomstam, maar op een omgekeerd kruis!), in zoo menig praalgraf en borstbeeld. Zelden las ik kunstmonographie, die zoo raak en spannend leert zien, kennen, bewonderen. Hier is Vlaanderen weer als kultuurwezen van allerhoogste waarde! Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8539 **Godefroy, J.** **74**

HET MAHOMEDAANSCHE ORNAMENT. *Geïll. — Leeuwarden, Eisma, (Bibliotheek van den Schilder) 1929, (24 × 16) 122 blz.* *fl. 1,75*

V — Ten gerieve van bouwmeesters, dekorateurs en binnenhuiskunstenaars schreef J. Godefroy een uiterst leerzaam, interessant en bruikbaar handboek over de Moorsche en Mahomedaansche sierkunst, vooral in zijn toepassing in de bouwkunst en de kunstnijverheid. De uitgave is zóó dat wie van de zaak op de hoogte moet zijn, beslist zich dit boek moet aanschaffen, op straffe van stiel-onkunde. En zelfs de belangstellende leek zal aan dit mooi-geïllustreerd handboek veel plezier hebben.

B. G.

8540 **Lenaerts van der Goes, Pieter** **78 : 81**

DRUYVENTROS DER AMOUREUSHEYT. *Met inleiding en aanteekeningen, uitgegeven door P. J. Meertens. — Utrecht, W. Landstra, 1929, (30 × 21) 192 blz.*

IV* — De Druyventros der Amoureusheyt verscheen in 1602. Over de dichter Pieter Lenaerts van der Goes weten we niets dan enige algemeenheden betreffende leven en persoon die hij in zijn liedboek meedeelt; waarschijnlik woonde hij in Terneuzen toen hij zijn bundel uitgaf. Zijn liedekens zijn meest variaties over de teleurgestelde liefde en staan helemaal in het teken van de rederijkerij : mythologiese herinneringen, bastaardwoorden, beeldspraak. Veel rijmelarij, enkele goed gedraaide strofen en mooi uitgebeelde verzen. — Van de eerste druk en van de herdruk zijn thans maar één exemplaar van ieder bekend; we moeten daarom de vereniging: Het Nederlandse Lied dank weten dat ze een heruitgave deed bezorgen door haar schrijver. In een bondige inleiding deelt hij enkele wetenswaardigheden mee over dichter en boek. De woordverklaring is tamelik uitvoerig. Op de zangwijzen werd een passende begeleiding geschreven. Zeer royale uitgave.

Dr A. BOON, PR.

8541 **Luns, Huib** **91 : 7**

◆ TIEN WANDELINGEN IN VENETIË, RAVENNA EN PADUA. *Geïll. met teekeningen en 60 reproducties. — R'dam, Brusse, 1929, (22 × 17) 122 blz.* *fl. 2,90*

V — H. Luns handhaaft zijn naam als flink cicerone, die kan zien, proeven, bespreken, geestdrift verwekken. In dit Venetië-boek vertoont hij zich vooral als buitengewoon rijk aan kennis der geschiedenis en der kunstgeschiedenis: de wandeling wordt een prettige les van iemand die waarlijk door en door vertrouwd is met het verleden en het leven toen. Zoo herleeft heel die glorie van bouw-, beeldhouw- en schilderkunst, opgeluisterd door heerlijke foto's. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8542 **X.**

CHRISTELIJKE LIEDEREN. Voor Jeugd- Evangelisatie, School en Huis. — *Den Haag, Voorhoeve, (19 × 13) 126 blz.* *fl. 0,90; geb. fl. 1,25*

V-P — Een uitgebreide keuze christelijke liederen van en voor geloovige protestanten. Het opzet is wel leerzaam voor ons, Roomschen, « Voor Jeugd-evangelisatie, School en Huis ». Vele bekende melodiën (alle echter vierstemmig bewerkt) vinden we er in terug. Vele gekende koralen die zoo religieus-stemmig inwerken op zangers en toehoorders. — Het werkje is zeer goed uitgegeven. M. VAN HOECK, PR.

8. — Letterkunde

81. GEDICHTEN

8543 ◆ **De Swaen, Michiel** **81**

WERKEN VAN MICHIEL DE SWAEN : 5e DEEL. VERSCHEYDEN GODTVRUCHTIGE EN SEDIGE RYM-WERCKEN. Uitgegeven door Dr V. Celen, met de medewerking van Dr C. Huysmans en Dr M. Sabbe. — *Antwerpen, De Sikkel, 1930, (22 × 14) 337 blz.* *40 fr.*

V — Het vijfde deel van deze uitgave bevat een aantal kleine gedichten, meest « godtvruchtige en sedige rijmwercken op velerhande voorvallen en gedachten » als eerste missen, kloostergeloften. enz. Ook tamelijk veel gedichten over de Eucharistie; verder enkele berijmde raadsels. — In de eerste plaats dus gelegenheidspoëzie, die hem toelaat over geloofspunten en zedenleer uit te weiden. Hier en daar staan tusschen nuchter-bespiegelende verzen en herinneringen aan mythologie of Oudheid innig-doorvoelde deelen. Dr A. BOON, PR.

8544 **Roelants, Maurice** **81**

HET VERZAKEN. Gedichten. — *Maastricht en Brussel, A. A. M. Stols, 1930 (21 × 14) 61 blz.* *30 fr.*

IV — De wijsheidsleer van het verzaken: « Als de graankorrel zal gestorven zijn... » behoort tot de werkelijk hoogere levenswaarheden die diepe poëzie teweegbrengen. Op dit nobel peil is M. R. uitgekomen in de 10 laatste dezer 60 bladzijden. Evenwel, al te konsekwent in het verzaken, bracht hij het totnogtoe niet tot volle ontplooiïng dezer belijdenis; alleszins is daarmee zijn persoonlijkheid bepaald: we worden meegetroond naar zijn besloten dal, van den luiden Woestijniaanschen stroom wat afzwenkend. Men weet verder dat in deze nevenrichting een aardig huiselijk-realistisch motief ging ontkiemen: daar lukte het de Fonteindichters de stem van een zekere jovialiteit doorgang te geven: Roelants behoudt eer ook hier nog het princelijke van den Meester, wat ons eene prachtige verzen bezorgt. Uit de liefdeverzen van den talentvollen 16 jarige (Eros) had zijn leeraar bezwaarlijk een horoskoop kunnen trekken. « De Kom der Loutering » zijner jeugd en ziekte vertoont een verbluffend-algeheele beïnvloeding door V. d. W's persoonlijkheid, kunst en taal. Natuurlijk is daar nog een boel schoons te rapen. Maar, ik herhaal het, de aandacht gaat naar die 10 laatste bladzijden waar eerst het « verzaken » tot uiting komt. Zeer mooie uitgave. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8545 **Van der Weyden, Anton** **81**

HEKELDICHTEN. Jazzrythmiek. — *Antwerpen, Regenboog, (21 × 17) 31 blz.* *15 fr.*

III — Een twintigtal gedichten op zeer modern rythme, « jazzrythmiek », waar het masker van de dwaasheden en tegenstrijdigheden van de moderne wereld in wordt afgetrokken. Niet altijd even geestig als bij Vader Poirters, al is het hier scherper en gezochter. Gewoonlijk vervalt het tot vermakelijke nonsens. Een paar gedichten zijn werkelijk mooi: Ooms Chevrolet en Perpetuum Mobile. Dr A. BOON, PR.

8546 **Winkler Prins, Jacob** 81

VERZAMELDE GEDICHTEN. Volledige uitgave bezorgd door J. Reddingius. — *A'dam, Mij v. g. en g. Lectuur, 1929, (19 × 13) 352 blz. geb. fl. 3,50*

IV* — Onder de overgangsfiguren van het oudere naar het nieuwe in de jaren 80 staat op een van de eerste plaatsen de Fries Jacob Winkler Prins, die in 1886 en 87 drie dichtbundels uitgaf welke door de jongeren werden opgemerkt en geprezen om de zuivere en persoonlijke plastiek en den stillen weemoed die er uit spreekt. In de Verzamelde Gedichten heeft Winkler Prins' vereerder, J. Reddingius, een volledige uitgave bezorgd van de nalatenschap van zijn vriend, met een uitvoerige inleiding over den mensch en den dichter. Wie zoekt naar schitterende woordkunst en verfijnde taaluiting laat best dezen bundel links liggen, maar wie nog genoegen schept in een eerlijken, oprechten mensch die in alle bescheidenheid naar schoonheid streeft, vindt hier menig gedicht dat hem een zuiver genot verschaft. Dr A. BOON, PR.

82. TOONEELLITERATUUR

8547 ◆ **Delport, Rik** 82 : 92.2

HET SPEL VAN SINT TRUDO. Mirakelstuk in 3 deelen. — *Kortrijk, Vermaut, 1930, (19 × 14) 86 blz. 15 fr.*

V — Arbeidscrisis in de hel : onder heidensch regiem woekert op aarde het onkruid vanzelf. Met het aangroeiende Christendom komt er werk op de plank: een uitverkorene, Trudo, bereidt zich voor tot het priesterschap. Lucifer zendt scepticus op den vijand af. Geen baat, 't geloof zegeviert. De hel zet volle zeilen: Gulzigheid, ontucht en gramschap treden in actie: de heidensche lentefeesten ontaarden in brutaal gevecht om de vrouw, Freya. Zendeling Trudo reageert, predikt met woord en daad de leer van vrede en liefde op aarde. Weerwraak der hel : waar Trudo met zijn broeders een kerk opbouwt, wordt hij door Freya met een steenworp doodelijk gewond. Hel kraait voorbarig victorie : Christus roept St Trudo tot het leven terug. Het blinde heidendom opent de oogen voor het ware licht. Alleszins boeiend stuk. Naast de vrome taal van Trudo en de zijnen, de vettige der hellegeesten; naast het kalm en sober spel van de eenen, het brutaal en hartstochtelijk spel van de anderen. Ter ondersteuning van het nog al neutrale en vaak te min bezielde woord, volledige muziek- en rhythmische toonsteun; een paar keeren zelfs dans. Katholieke gezelschappen moeten St Trudo aanpakken. Licht werk en niet ondankbaar.
Dr C. GODELAINE

8548 **Gevels, Frans** 82

OPEN JACHT. Blijspel in een bedrijf. — *Wenduyne, Putman, 1930, (18 × 13) 29 blz. 8 fr.*

IV — Heeft niet veel om 't lijf. Om amusant te zijn is het te uitgesponnen, het thema is versleten: een jonge dokter, die door alle middelen wordt aangehaald door de notabelen van een kleine gemeente. FRANS HAEPERS

8549 **Putman, Willem** 82

'T VERLOREN PARADIJS. *Tooneelspel in 3 Bedrijven.* — *Kortrijk, Steenlandt, 1931.* (*18 × 13*) *63 blz.* *20 fr.*

V — Voor een beeldig en voorbeeldig herbergsprinsesje, Marie-Louise, leggen jonge en oude vereerders en pretendenten van diverse pluimage, in typische en beluisterde bewoording de hulde neer van hun bewondering en liefde. Maar M. L. schonk in een romantische bevlieging haar hart aan een jongen vóór zijn vertrek naar Marokko, en ze bleef hem getrouw. Hij haar niet, hij trad in den echt; en zoo pas vernam het meisje dat. Juist is een van haar pretendenten tot wien ze zich altijd onbewust voelde aangetrokken, nl. Mr Constant, met verlof in het dorp, en hij ook loopt een bittere ontgoocheling op : het lekte uit dat hij niet onderbestuurder maar gewoon deurwaarder was aan het Ministerie. Nu blijkt uit een gesprek met M. L. dat die Persenocke Constant (hij herinnert ook vaagjes aan Neys uit Sabbe's Pluk den dag) zijn betrekking opvijzelde uit liefde voor M. L. En ze vinden beiden het ware geluk op dien stond van geweldige ontgoocheling. Dit tooneelspel was mij een bijzonder aangename verrassing. Ik ging Putman opgeven, maar het herpakt. Niet dat hij hier precies veel te zeggen had, of het doorloopend op bijzonder tooneelmatige wijze deed. In sommige tooneeltjes van II (tusschen Mr Charles en de Baas, tusschen Inspecteur-Burg.-Notaris) is de innerlijke bewogenheid haast nul en is er van ware veraanschouwelijking haast geen sprake. Andere tooneeltjes zijn er wat lang uitgesponnen en er wordt verwoord wat de stilte sprekender zou hebben weergegeven (Jean-M. L.). De zwenking aan 't slot van III werd niet voldoende voorbereid. En uitgediept is geen enkel figuur. Maar over 't algemeen trilt er onder het neutrale woord ziel en leven, dat hadden we in langen tijd bij Putman niet meer gevoeld. En dan, bed. I is naar vorm en gehalte zoo subtiel en fijn en knap. Het gebeuren ontvouwt zonder kreuk, met als bindend motief de leuke, schattige tooneeltjes der kaarters, woordsober en beheerscht en toch zoo aanschouwelijk. Een aaneenschakeling van fijntjes afgeronde en contrasteerende tafereeltjes à la Gouache. De slotscene is tooneelkundig een schlager. Zoo I meer uiterlijk vertoon biedt, is vooral II van een intense innerlijke bewogenheid, op voormelde tooneeltjes na. Van inzinking geen kwestie, zoo de M. L. vertolkster mimisch soupel spel weet te geven. III biedt een hoogtepunt in het innerlijk gebeuren, in het tooneeltje M. L.-clown. Aanbevolen. Dr C. GODELAINE.

83. NOVELLEN, ROMANS, LEGENDEN, SCHETSEN, SPROOKJES, VERHALEN

II — STRENG VOORBEHOUDEN LECTUUR

Deze boeken mogen slechts bij uitzondering, om gegronde redenen, door welgevormde rijpere lezers worden gelezen.

8550 **Brusse-Van Huizen, Jos.** 83

HUWELIJK. — *R'dam, Brusse, 1930, 2e druk, (22 × 17) 256 blz.* *fl. 3,90*

II — Een reeks films uit het huwelijksleven van drie verwante jonge huisgezinnen: nummer één, gegrondvest op onbegrensde liefde en onderling vertrouwen, een hemeltje op aarde; nummer twee, door misverstand en gebrek aan sympathie, een mislukking, die echter door beproeving toch goed uitvalt; nummer drie, een huwelijk zonder liefde, een echte ramp. Daarnaast twee andere verwanten jonggezellen, die de ergste zinnelijke bekoringen moeten doorstrijden. — Ik twijfel er niet

aan of de schrijfster heeft de beste bedoelingen gehad in het aanprediken van onderlinge liefde en vertrouwen als onontbeerlijke grondslag van het huwelijk. Maar de heele atmosfeer is zoo zwoel weergegeven en zelfs de besten houden er zoo'n zonderlinge opvattingen op na over kinderen, plichten van verloofden en gehuwden, enz., dat de lektuur van deze knap geschreven roman *streng voorbehouden* blijft.

Dr A. BOON, PR.

8551 **Werfel, Franz** **83.3 : 93 : 89**

BARBARA of de Vroomheid. *Vert. uit h. Duitsch dr P. van Schilfgaarde. — Utrecht, Bijleveld, 1930, (19 × 13) 652 blz.* *fl. 4,90; geb. fl. 5,90*

II-III — Een lange vertraagde film: in vier fragmenten ziet de scheepsdokter Ferdinand R. zijn jeugd en zijn jongelingsjaren voor het doek van zijn verbeelding voorbijtrekken. Zijn zonnelooze jeugd, waar enkel de toewijding van de oude vrome Barbara hem toelacht: zijn moeder had na een scène het huis verlaten, zijn vader, kolonel van een infanterie regiment, stierf toen Ferdinand nog bitterjong was. Hij moet weg uit de kadettenschool, vlucht uit het Seminarie en studeert in de benardste omstandigheden voor arts. — Zijn jongelingsjaren. 1° De oorlog: na zijn opleiding in de kazerne, de ellende van de loopgraven aan het front; als officier weigert hij het vonnis te voltrekken van drie ter dood veroordeelden; tot straf moet hij naar een uitersten voorpost, waar hij ernstig wordt gewond. — 2° De laatste oorlogsdagen en de revolutie: hij wordt ingepalmd door een groep vooruitstrevende elementen en speelt een actieve rol in de beroerde November-dagen 1918. — 3° Hij wordt dokter en neemt afscheid van de stokoude Barbara, die hem al haar spaarcenten toevertrouwt. — Het verhaal speelt in de geestelijke, zedelijke en politieke verwarring die de Weenensche maatschappij heeft aangegrepen in de laatste twintig jaren: een draaikolk van de verscheidenste en meest extravagante theorieën, verkondigd door een Engländer, een Basil, een Gebhart en tutti quanti; ook Ferdinand wordt er in meegesleept, maar wordt gered door de gebeden van de vrome Barbara. Dat beeld van de algemeene verwarring wordt hier scherp en schrijnend getrokken. — Door den band III; om wille van een paar bladzijden en van sommige uiteenzettingen II. Dr A. BOON, PR.

III. — VOORBEHOUDEN LECTUUR

Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten, ook ontspanningshalve zonder nadeel door gevormde lezers kunnen gelezen worden

8552 **Deledda, Grazia** **83**

IN DE WOESTIJN. *Vert. uit h. Italiaansch dr Dr Annie van Wallinga. — A'dam, De gulden Ster, (20 × 13) 213 blz.* *fl. 2; geb. fl. 2,90*

III — Het verhaal speelt te Rome, maar de heldin is zooals te verwachten een meisje uit Sardinië dat daar na een gelukkig huwelijk van een paar jaren «in de woestijn» moet leven: zonder eenige uitkomst voor haar en haar twee zoontjes, eenzaam en verlaten moet ze zich door het leven werken en weerstaan aan de verlokking. Tot ze zich eindelijk gaat verbergen in de woestijn van haar geboorte-eiland, waar ze een oplossing vindt. — Zeer mooi en innig, vooral in het eerste deel. Om wille van een paar zinnelijke bladzijden, licht voorbehouden.

Dr A. BOON, PR.

8553 **Fairley, Gerard** **83.0**

HET MUSEUM DES DOODS. *Vert. dr Jhr R. H. G. Nahuys. — Utrecht, Bruna & Zn, (19 × 13) 258 blz.* *fl. 1,25; geb. fl. 1,90*

III — Een griezelige detectief-film met zijn zeer sterke maar even zoo ongezonde spanning. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

8554 **Hughes, R.** **83,0**

KINDEREN EN PIRATEN. *Vert. uit h. Engelsch dr Robert Peerenboom. — A'dam, Kosmos, (20 × 14) 278 blz.* *fl. 2,90; prachtband fl. 3,90*

III — 'n Aardbeving en 'n tropische storm zijn de aanleiding dat enkele kinderen van Jamaïca naar Engeland zullen reizen. Hun schip wordt aangeklampt door zeeroovers. Fantastisch gebeuren : 'n rooversschip vol kinderen die na heel wat avonturen, eindelijk toch in Engeland belanden en hun ouders terugvinden. — Men zou allicht denken: dat wordt 'n zeer romantisch verhaal, best geschikt als feuilleton voor 'n kinderblad. En dat is het nu heelemaal niet. Mooi geschreven en boeiend tot het einde toe, en toch vrij van alle literaire mooidoenerij en romantiek. Zijne beschrijving, typisch inzicht in de kinderziel, scherpe ironie wisselen mekaar gedurig af en steeds op treffend-natuurlijke wijze. Spijtig dat, wegens enkele kiesche toestanden en dubbelzinnigheden, *het boek alleen past voor gevormde lezers.* 'n Boek over kinderen, *doch volstrekt niet voor kinderen.* FR. CROLS, PR.

8555 **Kinck, Hans E.** **83.3**

HERMAN EK. *Vert. uit h. Noorsch dr. S. van Praag. — A'dam, De gulden Ster. (21 × 15) 332 blz.* *fl. 3.90; geb. fl. 4.90*

III — *Herman Ek* bestaat uit twee scherp gescheiden deelen (in den oorspronkelijken vorm waren het zelfs twee afzonderlijke boeken). Het eerste verhaalt den groei thuis en de ontwikkeling aan de Universiteit in de hoofdstad van een schuchteren, maar zeer gevoeligen jongen ergens uit een afgelegen dal aan de kust; de hardheid van zijn moeder, de erfenis van eeuwen overlevering maken de aanpassing met het moderne leven zeer moeilijk. Na allerlei vlagen van wanhoop, angst, zinnelijke begeerten keert hij terug naar de kust. Het tweede deel, De Adder, beeldt hem uit aan het hoofd van een steeds groeiende industrie die hij daar ontwikkeld heeft zoodat hij de heele streek beheerscht. Maar ten laatste bezwijkt hij onder de samenspannende krachten van de inheemsche bevolking. Een scherpe teekening van de toestanden in het moderniseerende Noorwegen; de hoofdfiguur en sommige bijfiguren zijn prachtig geslaagd. Het boek leest niet vlot: ligt dat misschien ten deele aan de vertaling? Dr A. BOON, PR.

8556 **Lagerlöf, Selma** **83.0**

HET MEISJE VAN DE VEENHOEVE. *Vert. uit h. Zweedsch dr S. van Praag. — A'dam, De gulden Ster (Serie « De Verre Kim »), (20 × 15) 132 blz.* *fl. 2*

III — 't Is lang geleden dat ik met zooveel genoegen een boek las als dit. Ik dacht terug aan de vreugd van vroeger dagen wanneer we in de vóór-oorlogsche Duimpjesuitgave de « Vertellingen » lazen van Tolstoï of « Synnöve Solbakken » van Björnson. Die literatuur was voor ons een openbaring van nieuwe schoonheid, van frissche bekoorlijkheid, van kinderlijke natuurlijkheid. « Het Meisje van de Veenhoeve » is even gaaf en echt, frisch en natuurlijk. Er waait 'n lentewind doorheen dit boek; het lijkt 'n sprookje voor groote menschen die toch in 't diepst van de ziel iets van 't kinderlijke bewaarden. Dwaze vitters die we zijn wanneer we zoo gemakkelijk sputteren tegen de landelijke literatuur wanneer deze toch juist, om haar trouw aan de natuur en aan de

onvergankelijke traditie, zoo algemeen-menschelijk is. Zulk 'n schrijfster als Selma Lagerlöf is een zegen voor haar volk, een weldaad voor de menschheid. Wegens 't onderwerp, is het lichtelijk voorbehouden lectuur. FR. CROLS, PR.

8557 **Salomons, Annie** **83.8**

VERHALEN UIT HET VERRE OOSTEN. — *A'dam, Mij v. g. e. g. Lectuur, 1930, (19 × 12) 207 blz.* *geb. fl. 3,50*

III — Veertien verhalen uit den Oost, over de ervaringen van de Hollandsche kolonisten en hun betrekkingen met de inboorlingen. Als hoofdmotieven: het eeuwig geheim van de Oostersche beschaving waar de Europeaan altijd vreemd tegenover blijft, het heimwee dat de kolonialen besluipt, de stille heldenmoed die daar verdoken zijn wonderen verricht (twee innig-mooie verhalen zijn het eerste : over de dapperheid van een vrouwtje dat gedurende de afwezigheid van haar man het hoofd biedt aan het gevaar, en het twaalfde: over de heldhalftige onderwerping van een kloosterzuster die met engelachtig geduld de melaatschheid aanvaardt om zielen voor Christus te winnen). — Om wille van de beschrijving van sommige toestanden, licht voorbehouden lektuur. Dr A. BOON, PR.

8558 **Speijer, Wilhelm** **83.3 : 37**

DE KATTEN VAN MAINEWEH. *Vert. dr Simon Koster. Geïll. met 8 platen. — A'dam, Mij v. g. e. g. Lectuur, 1930, (19 × 12) 213 blz.* *fl. 2,75*

III — Een zeer merkwaardig boek. Het leven in 'n z. g. schoolstaat, waar de theorieën der Duitsche radicaal-sociaal paedagogen konsekwent worden toegepast. Voor al wie zich in de moderne opvoedkunde maar eenigszins thuisvoelt, en dit uitgebazuind theoretisch phenomeem practisch wil verwezenlijkt zien, leze dit door en door interessante boek. Handenarheid — in z'n breedste beteekenis, wel te verstaan — wordt het concentrisch punt van alle onderwijs. Wilhelm Speijer heeft in zulk 'n schoolstaat z'n studies gedaan. Z'n roman getuigt van z'n geestdrift: Wie de jongensziel wil leeren begrijpen in haar meest avontuurlijk stadium, direct vóór de puberteit, in die jaren wanneer « vom Mädchen reiszt sich stolz der Knabe » zal met dit werk beginnen dwepen. De knapenziel in hare volste essentie is weergegeven met 'n brio die verbaast. En dit alles zonder wetenschappelijke pretenties. Spontaan, als het werk van 'n kunstenaar, die de gaven bezit van 'n groot psycholoog. De oprechte katholieke paedagoog echter zal 'n blaam werpen op dit boek; 'n school zonder God, en zonder de kristelijke opvatting der autoriteit wordt hier bekeken door de brilleglazen van 'n propagandist. Om die reden indexeeren wij III. PAUL HARDY

8559 **van der Feen, A. H. F. de Sinclair** **83.8**

KASSIAN, en andere Verhalen. — *Utrecht, Bruna & Zn, 1930, (21 × 16) 290 blz.* *fl. 2,50 : geb. fl. 3,25*

III — Zie bespreking in Romankroniek nr 8507

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

circa 18 à 20 jaar en ouder

(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

8560 ◆ **Dedeken, Bertha** **83**

EEN LEVENSWEG. — *Antwerpen, N.V. Leeslust, 1931.(17×12) 211 blz. 20 fr.*

IV — Levensverhaal van een onderwijzeresje, van af haar eindexamen tot aan haar huwelijk. Ongemeen frisch verteld met diepte van gevoelen,

rake zielsontleding en wijding van levensernst. Een boek vol goedheid en schoonheid dat in zijn mooie uitgave in alle boekerijen verdient geplaatst. Spijtig dat de tekst niet altijd even goed verzorgd is, wat taalfouten betreft. J. LAUWERYS, PR.

8561 **Horler, Sydney** **83.0**
IN DE DUISTERNIS. — *Vert. dr Jhr R. H. G. Nahuys. — Utrecht, Bruna & Zn (19 X 13) 272 blz.* *geb. fl. 1.90*
IV — 'n Detectief-roman waarin ons 'ns te meer alle mogelijke fantastische verrassingen worden voorbehouden. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR

8562 ◆ **Ladens, Leo** **89 : 83**
DE GROOTE OORLOG. — *Tongeren, Michiels, (De Dageraad, Nr. 6,) (18 X 13) 205 blz.* *15 fr.*
IV — Een eenvoudig verloopende roman, behoorlijk verteld. Goede apologetische lectuur. Pretentie van letrerkunde zal hier wel niet aanwezig zijn. De taal is vrij zuiver. Het boek werkt het op zich zelf goede thema uit van het offer, dat de genade voor andere zielen bewerkt, en in de uitwerking vindt de schrijver de gelegenheid de vrijdenkerstheorie over het bovennatuurlijke te bestrijden. Een wonder bewerkt de bekeering van een dezer heeren vrijdenkers, terwijl de andere verstokt blijft. Historische feiten liggen aan het wonder gebeuren in dit boek ten gronde, zoodat de goede smaak op dat punt niet wordt gekwetst. De verwijzingen onderaan de bladzijden, naar die feiten, herinneren wellicht den lezer te zeer aan de fictie van het verhaal zelf.
VICTORINUS GROOT, S. D. S.

8563 **Lambrechts, Floran** **83**
PALLIETERJANUS. Zoo komt gij uit de Werken van Erckmann-Chatrian gewandeld. — *Antwerpen, De witte Wolk, 1930. (25X16) 132 blz. 12 fr.*
IV — Dit verhaal ontstond uit een studie die een paralleel wilde trekken tusschen bepaalde werken van Timmermans en van de Elzasser literaire twee-eenheid Erckmann-Chatrian : « Elk hoofdstuk, elk onderdeel daarvan, elke figuur en beschrijving en uitspraak daarin, met een woord « alles » is puur letterlijke « navolging » van Erckmann-Chatrian ». Om reden van de verwantschap met Pallieter heet de held dan Pallieterjanus. — Op verschillende plaatsen in verantwoording en nawoord wijst de schrijver op de zonderlinge overeenkomst tusschen verschillende werken van Timmermans en van de Elzassers, maar hij voegt er onmiddellijk bij dat hij geen kritiek wil uitoefenen noch beweren dat T. zou ontleend hebben... Spijtig dat hij het materiaal dat hij bezit niet wetenschappelijk heeft uitgewerkt! Nu blijft het bij insinuaties en algemeenheden. Het kan niet geloochend worden dat er tusschen beider werk verwantschap schijnt te bestaan: waarom het niet ineens uitmaken? De faam van Timmermans staat immers sterk genoeg! Dr A. BOON, PR.

8564 **Lawrence, J. I.** **83.0**
DE MACHT VAN ZIJN GELD. — *Haarlem, Hollandsche Bibliotheek, 1930, (20 X 14) 188 blz.* *fl. 1*
IV — De eenvoudige mécanicien Dan Brett doet 'n uitvinding en is op twee dagen schatrijk. Z'n geld baart hem veel moeilijkheden, doch hij weet er mee om te gaan, en z'n joviale eerlijkheid triomfeert met vlag en wimpel. 't Geheel heeft niet veel om 't lijf. Trein-lectuur
PAUL HARDY

8565 **Seltzer, Charles Alden** **83**

HET GOUD VAN DE EENZAME HOEVE. *Vert. uit h. Engelsch. — Gouda, J. Mulder (Tom Mix Serie), 1930, (20 × 15) 223 blz. fl. 2,25; geb. fl. 2,90*

IV — In de eenzame vlakten van Noord-Amerika « zijn er drie hoofdwegen, die iets te beteekenen hebben. Zij leiden naar liefde, avontuur en rijkdom. Zij zijn de eenige die de moeite waard zijn ». Dit is de samenvatting van den inhoud en de moraal van dezen roman, zooals ze bij 't einde gegeven wordt door den hoofdheld, Brazo zelf, en die weet 't natuurlijk 't best! Verdacht van moord, vlucht hij weg, versteekt zich bij een stervenden goudzoeker, Jim Henley, en wacht, na diens dood, op de eenzame hoeve, op de komst van Jims zuster. 't Verlangen heeft de liefde doen groeien, maar deze wordt op een harde beproeving gesteld door Ella's schijnbaar stugge houding... Doch ten slotte vinden de harten mekaar. Boeiend verhaald, maar toch niet meer dan ontspanningslectuur. J. LAUWERYS, PR.

8566 **Slauershoff, J.** **83.8**

SCHUIM EN ASCH. — *Bussum, van Dishoeck, 1930, (21 × 15) 186 blz. fl. 3,90*

IV* — Zie bespreking in de Romankroniek nr 8506

Undset, Sigrid **83.1**

MARTA OULIE. *Vert. uit h. Noorsch dr W. den Hartog. — A'dam, De gulden Ster, (« De Verre Kim ») (20 × 14) 161 blz. fl. 2; geb. fl. 2,90*

IV* — Ik zou Marta Oulie niet aangschikken zooals Jörgen Bukdal het doet bij Undsets eersten, naturalistischen tijd, maar wel bij haar overgangswerken, « Lente » enz., of althans op den drempel dezer evolutie. Want in kern is hier de lichtstraal aanwezig, die later krachtig overwinnen zal. Undset dus stelt het conflikt, of liever is door en door doorwoeld met de angstvraag der liefdesontgoocheling, verschrikkelijke ellende van dit leven hier op aarde: en nu laat ze van tijd den schamperen, wilden naturalistischen kreet van avontuur nog wel opklinken, maar de groote ernst der kwestie treedt meer naar voor; zij speurt met de hevigste spanning naar de minste aanwijzingen voor eene bevestigende oplossing... en die zal zij vinden, te weten: het begrip van het werkelijkheidsgevoel : « *dat de liefde veranderd kan worden omdat die haar doel niet in zichzelf heeft* » (Jörgen Bukdal), de werkelijkheid : man, vrouw, kinderen *is* het groote, het beteekenisvolle — en wel (ook dit begint door te schemeren) als element in eene universeele, goddelijke wereldorde. Een gedachteboek, maar volstrekt op realistisch plan behouden. Niet voor lezers die enkel dit laatste en niet het eerste zien. De gekende scherpe psychische raakheid bij tafereel en natuurstemming

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8567 **Undset, Sigrid** **83**

DE MOOISTE LEEFTIJD. *Vert. uit h. Noorsch dr Henr. M. H. Ledeboer. — A'dam, De gulden Ster (Serie « De Verre Kim »), (20 × 14) 162 blz. fl. 2; geb. fl. 2,90*

III-IV — Hoe in de jeugdjaren liefde alles is en zich roert totdat ze eindelijk in leven zelf omgezet wordt. O maar geen idealistische lyriek, hoor. Wij zijn in het zeer realistisch leven van een kantoorklerk en van zijn meisje dat zelf ook werkt, levend het nare pensions- of kamerleven, daarna een tijd probeerend als actrice. Verder geeft schr. hun ook reeds

hare ideologie mee over onstabiel evenwicht in de liefde: op dit punt zijn er eenige goede trekken. Daarbuiten, niet buitengewoon.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8568 **Undset, Sigrid** **83.8**

DE WIJZE MAAGDEN. *Vert. uit h. Noorsch dr M. J. Molanus-Stamperius.* — *A'dam, De gulden Ster, (21 X 15) 201 blz.* *fl. 2,50; geb. fl. 3,50*

III-IV — Vooraf een schets : Kleine meisjes. Ge begrijpt de bedoeling : fluks zal het zijn : Vrouwen en grootere tragediën. Die geven ons de twee verhalen: Thjodolf, en: Runvald en Emma. Wijze maagd heet telkens de heldin, mede hierom omdat haar tegenstandster de natuur van een dwaze maagd heeft, maar ook omdat haar eigen wezen niet de liefdes-hartstocht in essentie vertegenwoordigt doch hetzij gehypertrophieerd naar de moederlijkheid, hetzij vermengd met berekenende nuchterheid, Wat nog geen verdediging der dwaze maagd beteekent, gewis. In Thjodolf is de wijze maagd een pleegmoeder, in R. en E. een stiefmoeder. De kinderlooze Helene is aandoenlijk goed, zorgzaam, verduldig, opofferend voor haar pleegkind. Alleen dat haar man, anders geen slechte, zooveel uit is. Thjodolfs eigen moeder is een erbarmelijk levend instinktwezentje. Hoe de mannen zich toch kunnen laten aanklampen! Nu wil ze het kind weer terug ; als gevolg van verwaarloozing sterft het. En tevens is Helene de trouw van haar man kwijt. Bittere droefheid bij het lijkje: toch een straaltje hoop uit een schemer van hervonden geloof. Runvald heeft met Klara, wel een dwaze maagd doch zoo'n wonderlijk tooverwezen, een stormachtig vurig jeugdhuwelijk, en ziet haar hartbloedend aan kwijnziekte sterven, waarbij een zeker godsdienstig motief zich aanmeldt als kracht- en vredebrenger. Weduwnaar met veel kleintjes knoopt hij kennis aan met Emma, die is : volbloedgezondheid, krakende huiselijkheid, ook nog merkwaardige deftigheid En de kinderen? Alles goed, maar, ziet u, als de lang niet goede aard der eerste moeder zich bij een der meisjes vertoont... Kort, ware eenheid van man-en-vrouw blijkt moeilijk. Ook is Emma's wijsheid toch wat eng, wat te vast aan hare tradities, en tevens wat berekend. Kort, haar passie gaat zich op haarzelf terugplooien, op haar moederworden. Wel, als die tienponder er dan is, leent schr. den vader een houding van maar-alles-te-verdragen en zelfs een zekeren glimlach over het leven dat nu eenmaal die wending neemt. — Men voelt U's thema over het moeilijk geluk. 't Is lang geen nobelprijs. Hier is zij meer volksch, 1° door de probleemstelling zelf met een geval van ersatz of een herbeginnen, niet met het huwelijk in se, 2° door het uitblijven van dialektisch en psychisch raffinement, 3° door de sfeer van de arbeiderswereld. Men hoeft het niet op te vatten als aanklagend, evenmin als opstandig; iets neerdrukkend wel. Zal gretig gelezen worden om het realisme uit den tijd dat men in de kleine kinderen is en om de karakteruitbeelding. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8569 **Undset, Sigrid** **83.1**

VIGDIS GUNNARSDOCHTER. *Vert. uit h. Noorsch dr Henr. M. H. Ledeboer.* — *A'dam, De gulden Ster, (21 × 16) 232 blz.* *fl. 2,90; geb. fl. 3,90*

IV — Undset ziet, zooals men weet, steeds den mensch (de vrouw) in wie het avontuursinstinkt eenmaal toch losbreekt, die zelfs is een gevallene, een schuldige, echter verheft zij dezen niet in opstandig protest tegen dit of dat; neen : hen onderdompelend in lijden en ervaring, laat zij aldus sterken den grond van het menschelijk uitkomen in deze hartstochtelijker, gewrongen wezens, wanneer ook dáár het

grootsche, schoone, ja het goede eenigszins dóórkomen: tragisch. Zoo weerom de onbluschbare hartstocht die Vigdis en Viga-Ljot bindt, zoowel in geweld, verschrikking, lijden als in dorre lange levensdagen. Op bescheiden wijze wijst zij ook naar Kristus als heul en hernieuwing. De oudnoorsche sage met haar episch realisme en fellen toon vindt in S. Undset eene volstrekt-volmaakte vertolkster : voor haar is dat een spel geweest, en haar sterk mannelijk talent en gave verhaalkunst bewegen zich in hun vol element. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

V — LECTUUR VOOR ALLEN

ook voor aankomende Jeugd (14-15 jaar) geschikt

8570 **Dewachter, Richard** **83**
◆ GUSTJE VAN WANNES DEN TOEKKER. — *Mechelen, Het Kompas, 1930, (20 × 13) 132 blz.* *20 fr.*
V — Zie bespreking in Romankroniek. nr 8509

8571 **De Mont, Pol** **83.8**
◆ DE GOUDEN DISTEL. Legenden en Kronijken. *Geïll. met 8 houtsneden v. Jan Cantré. — Zeist, Ruys, (21 × 15) 240 blz.* *fl. 2.90: geb. fl. 3,90*
V — Zie bespreking in Romankroniek, nr 8508

8572 **Freeman, R. Austin** **83.0**
HET SCHIP DER WOESTIJN. — HET STOF DER AARDE. — *A'dam, Stella-Editie, (Kleine Bibliotheek, nrs 23, 2C) (19 × 14) 96 blz.* *elk 3,50 fr.*
V — Ieder deeltje bevat twee detektievenverhalen. Deze zijn bondig en boeiend verteld. Ontspanningslektuur. Dr A. CARDYN. PR.

8573 **Heibos, Leo** **83**
◆ DE ROSSE. Uit het leven van een Kempischen Rakker. — *Tongeren, Michiels (Uitg. De Dageraad nr 5) (18 × 13) 61 blz.* *3.75 fr.*
V-VI-J — Na « de Witte », « de Penge », « Kukeleku », en tutti quanti « de Rosse » van Leo Heibos. Ook die sakkersche Kempische rakker, met zijn dwaze kwaperterij, kan, maar dan alleen om ons 'n uurtje op te vroolijken, in onze jongensboekerijen opgenomen. Met hooge literaire pretenties komt Heibos trouwens niet aandraven en aan pedagogie te doen zal wel de minste van zijn bedoelingen geweest zijn.
JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

8574 **Hoven, Thérèse** **83**
OP DEN DAKTUIN. — *Den Haag, Van Goor. (20 × 14) 179 blz.* *14.5C fr.*
V — Hoe 'n paar ouderlooze buitenmeisjes zich in de grootstad door 't leven heenslaan, en hoe beiden langs zeer verscheiden weg belanden op den daktuin in de vrije hoogte, geadeld door grage berusting en triomfeerend geluk. Keurig verhaald en aangeboden in 'n erg mooie uitgave. Een boek dat voor iedereen maar bepaald voor onze jonge arbeidsters geschikt lijkt. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

8575 **Kleijntjens, J. en Knippenberg, H. H.** **83.8 : 39**
◆ GELDERSCHE SAGEN. *Geïll. met Teekeningen dr C. Cooijmans. — Wassenaar, Dieben (Uit Droom- en Fantasiewereld, nr 3) (16 × 12) 155 blz.* *fl. 1.40*
V — In hun soberen eenvoud, zooals ze voortleven in den geest van 't volk, worden deze 20 sagen hier naverteld, met er rond het mysterieuse

waas eener wonderwereld. Niet alleen voor den geest, maar ook voor 't oog is 't een weelde en een genot dit keurig uitgegeven werkje te doorloopen, want de verluchting is oprecht stemmig en fijn.

J. LAUWERYS, PR.

8576 **Koenen, Marie** **83.9 : 92.2**
◆ QUEM MITTAM? Uit het Levensverhaal van Petrus Canisius Noviomagus. — *'s Bosch, Geert Groote Genootschap, (19 × 13) 93 blz.* *fl. 0,60*

V — M. Koenen was de aangewezen persoon om een P. Canisius te schrijven : zij is niet bij haar proefstuk in den geschiedkundigen roman, bepaald over den Hervormingstijd. Hier nu biedt zij eigenlijk novellen uit Canisius' levensverhaal. Naast het effectvolle welsprekende van Handel-Mazetti, dat hier ook opduikt, vindt men er nog Thijms bij 't eerste zicht ietwat stoere, doch werkelijk rijke pracht en rust. Waarlijk vormende lektuur. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8577 **Pleijsier, A.** **83: 79**
DE REUZE-MIDVOOR. *Geïll. met teekeningen dr Funke Küpper. — A'dam Ontwikkeling, 1929, (20 × 14) 223 blz.* *fl. 2,25*

V-J — Van straatshotter tot kapitein van het nationale elftal. Ge zult uwe herssens niet vermoeien bij Flips matchen : zoo reuze-boeiend is het niet, neen! Braaf-opgewekte schetsen van school, thuis en spel. Paedagogische strekking bezadigd. Sterk Hollandsch in voorstellingen en taal. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8578 **Rinehart, Mary Roberts**
DE WENTELTRAP. *Vert. uit h. Amerikaansch. — A'dam, Stella Editie (Luxe S. E., nr 12) (19 × 13) 269 blz.* *fl. 0,75 (10 fr.)*

V — Een detektievenroman. Niet minder dan vijf personen vallen als slachtoffers van de niets ontziende hebzucht van een enkelen man. Het verhaal is zeer spannend geschreven en boeit tot het einde toe.

Dr A. CARDYN, PR.

8579 **Steffers, L. A.** **83.0**
DE GEHEIMZINNIGE Dr KNOX. — DE JUWEELENDIEFSTAL OP DOMFIELDHOUSE. — DE VERDWENEN GELDSCHIETER. — *A'dam, Stella Editie, (Kleine Bibliotheek, nrs 21, 22. 24), (19 × 13) 94, 96, 93 blz.* *elk 3,50 fr.*

V — Deze korte detektievenverhalen kunnen als ontspanningslektuur aanbevolen worden, maar meer dan dat moet men er ook niet in zoeken. Zij zijn boeiend verteld zonder al te vele verwikkelingen.

Dr A. CARDYN, PR.

8580 **Wallace, Edgar** **83.0**
DE VLIEGENDE BRIGADE. *Vert. uit h. Engelsch dr Jhr R. H. G. Nahuys. — Utrecht, Bruna & Zn, (19 × 13) 269 blz.* *fl. 1,25; geb. fl. 1,90*

V — Een detektievenverhaal over den strijd der Engelsche politie tegen de cocaïne-smokkelaars. Allerlei verwikkelingen — ook een liefdeshistorie — komen de spanning verhoogen. Ontspanningslektuur.

Dr A. CARDYN, PR.

8581 **X.** **83.8**
◆ KERSTNUMMER. *Geïll. met 3 houtsneden. — Borgerhout, Vlaamsche Geluiden, 1930. (20 × 15) 353-384 blz.* *1.25 fr.*

V — We krijgen hier drie vertellingen over gebeurtenissen gedurende den Kerstnacht: over een pastoor, die zijn leven ten beste geeft voor een zondaar; over een hoogstudent, bij zijn terugkeer van een bal, thuis niet binnengeraakt; over twee getrouwde broeders, die zich in den Kerstnacht verzoenen. Vlot verteld, maar niet kinderlijk-eenvoudig genoeg; het tweede, over dans en bal in den Kerstnacht, vinden we minder passend, zeker voor kinderen. J. LAUWERYS, PR.

88. GEMENGDE OPSTELLEN

8582 **Bosker, A.** **809 : 84 : 42**

LITERARY CRITICISM IN THE AGE OF JOHNSON. *Geïll. met portret. Groningen, Wolters, 1930, (24 × 16) 294 blz.* *geb. fl. 5,90*

IV — De Engelschen hebben de Fransche theoretizeerders van het rationalistisch klassicisme nagevolgd in duizend, steeds weer-ontwakende polemieken over Aristoteles, Horatius, en c. s. Dat duurt een volle eeuw. De romantische omwenteling die daarop volgt heeft ook hare zwakke en dwaze zijden. Alleszins, hoewel die overdreven bedrijvigheid op polemisch gebied nu juist niet samenvalt met een grooten letterkundigen bloei, verwekte zij nu hier, dan daar kritiekers met belangwekkende gedachten. Een zeer uitgebreide en ontzaglijk gedokumenteerde studie. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8583 **Stinissen, Celest** **84 : 809 : 78**

DE WONDERBARE SAGE. Parsifal en Lohengrin. — *Antwerpen, Regenboog, (17 × 11) 139 blz.* *10 fr.; geb. 17 fr.*

IV — De Wonderlijke Sage is een inleiding tot de twee hoofdwerken van Wagner: Parsifal en Lohengrin. Eerst deelt de schrijver enkele gegevens mee over de Graalsage waaruit de andere twee werden afgeleid; dan onderzoekt hij beurtelings de motieven waaruit de Parsifal- en Lohengrinlegenden ontstaan zijn, hun groei en ontwikkeling, hun definitieve vorm in de middelduitsche letterkunde en de eindbekroning in Wagner's tooneelbewerking. Ook de muzikale ontleding en de opvoering in het Opera te Antwerpen worden grondig besproken. Ten slotte een bondige levensschets van Wagner en een ontwikkelingsgang van zijn werk. — Zeer nuttig als eerste kennismaking met de twee meesterstukken. In de bewerking is het hier en daar wat verward. Sommige uitspraken zijn nogal absoluut. Dr A. BOON, PR.

8584 **Theunisz, J., Dr** **83.8**

BIMINI. Een Verzameling Prozastukken van moderne Schrijvers. — *Baarn, Hollandia, 1930. (19 × 13) 254 blz.* *fl. 2.40; geb. fl. 3.25*

IV — Tien oorspronkelijke en volledige verhalen van Noord-Nederlandsche schrijvers, vooral als schoollektuur aangeboden. Vier daarvan haalden hun stof uit het leven van jongens en meisjes; verder een mooie vertelling van Antoon Coolen: de spreuk (sproke?) van het goede paard; reisindrukken uit Friesland door D. Jaarsma; een exotische vertelling van Johan Schotman: *De Boy*; drie verhalen uit het leven, waaronder er een minder past in een schoolboek. — Een bundel die zeker zal gegeerd worden in onze bibliotheken: de verhalen zijn boeiend, de stof is genoegzaam verscheiden. — Neutraal.

Dr A. BOON, PR.

8585 **Van de Voorde, Urbain** **84**

CRITIEK EN BESCHOUWING: 1e Bundel. — *Antwerpen, De Sikkel, 1930, (24 × 15) 148 blz.* *25 fr.*

III-IV* — Deze bundel bevat 8 essays, verschenen tusschen '22 en '27, gewoonlijk naar aanleiding van een recensie of een letterkundige polemiek. Urbain Van de Voorde, die ontegensprekelijk als een van onze gezaghebbendste kritische leiders erkend wordt, zet daarin zijn eigen standpunt uiteen over eigen poëzie, over beeld en rythme als elementen van de dichtkunst, over expressionisme bij ons en in het buitenland, over het geestelijke in de kunst in den strijd tegen de stof en de zinnelijkheid, enz. Met schamperheid klaagt hij de laatste extravaganties aan van de laatste literaire scholen om het goed recht te handhaven van traditie en harmonie. Zijn betoog is steeds ernstig, soms wat te ernstig, en gedegen; bijwijlen wat uitvoerig en overladen; zijn taal en stijl zijn klassiek-zuiver en vol breeden zwier. — Het bundelen van deze opstellen is een aanwinst voor de geestelijke kultuur van ons volk. Voor katholieke studenten weze hier nochtans gewaarschuwd tegen de niet altijd katholieke levensbeschouwing waarop deze betoogen gegrondvest zijn. Dr A. BOON, PR.

8586 ◆ **X.** **88**

MARNIX GIJSEN. *Geïll. met teekeningen dr A. Van Dijck. — Borgerhout, Vlaamsche Geluiden, nr 1, 1930, (20×14) 32 blz.* *1.25 fr.*

IV — Deze beoordeeling van nr 1 der Vlaamsche Geluiden komt wat laat, maar kan dan ook des te geruster een aanbeveling worden, omdat de uitgevers, sinds het verschijnen van hun eerste serie-nummer, trouw bleven aan hun belofte: onze beste Vlaamsche letterkundigen nader bij het volk te brengen. Alleen had hier het letterkundig hoofdwerk van M. Gijsen: zijn dichtwerk een wat ruimer plaats moeten krijgen.

E. BOELAERT, M. S. C.

9. — Geschiedenis

8587 **Geyl, P., D^r** **9 : 32**

DE GROOT-NEDERLANDSCHE GEDACHTE: 2. Historische Beschouwingen, Kritieken en Polemieken. — *Antwerpen, De Sikkel; A'dam, Mij v. g. & g. Lectuur, 1930, 2 dln (24 × 15) 213 blz.* *37,50 fr.*

IV — Onder deze passende benaming bundelt Prof. Dr Geyl een twaalftal studiën. Meest alle zijn van historischen aard en beoogen door historische argumenten nadruk te leggen op de eenheid van den Nederlandschen stam, zooals die naar zijn meening bewezen wordt door het historisch verloop der feiten. Dat daarbij weleens zeer acute politieke aanrakingspunten te pas komen hoeft geen betoog. Maar juist daardoor wordt aan den historicus een dubbele waakzaamheid geboden, en al slaagt de schrijver er uitstekend in sommige verhoudingen en toestanden van het niet-traditioneele standpunt uit te belichten en te herleiden tot hun ware historische verhouding, toch laat hij zich ook wel eens door zijn sympathie verleiden tot niet bewezen besluiten of valsche voorstellingen. Alleen een studax zal bij dit boek veel baats vinden. Dr J. UYTTERHOEVEN

8588 **Josson, Maurits** **9 : 32**

DE BELGISCHE OMWENTELING VAN 1830: 1^e, 2^e, en 3^e DEEL. — *Thielt, Lannoo, 3 dln. (21 × 15) 313, 300, 174 blz.* *70 fr.*

IV — Het werk van Josson is ontstaan uit een moeizaam compileeren van allerhande teksten. Jarenlange opzoekingen hebben die bijeen gebracht en ook de geschiedkundige die een ernstige belezenheid heeft omtrent

de gebeurtenissen van de Belgische Omwenteling is nog meer dan eens verrast door de citaten die Josson hem voordischt. Maar opgepast: ge hoeft die citaten te controleeren; ge moet onderzoeken waar ze gebruikt zijn, ook of ze wel echt zijn. En dan blijkt het helaas dat ze heel dikwijls uit hun verband zijn gesleurd en bij Josson heel anders klinken dan uit den mond van den getuige. Daarbij komt nog dat, daar waar de teksten echt zijn, zij door Josson niet critisch onderzocht zijn geworden: alle materiaal is hem goed geweest als het zijn stelling maar diende. Dit heeft echter zijn arbeid heelemaal verbrod. Josson heeft niet eenmaal gezien hoe zijn teksten elkaar meer dan eens tegenspreken. Het is het geval namelijk met de citaten uit het werk van Chazal. Kortom, de geschiedschrijver die 1830 bestudeert, zal goed doen zich het boek van Josson aan te schaffen; het zal hem op het spoor brengen van een en ander dat hem, zoo niet, zou ontsnappen, maar alleen vakmenschen kunnen met dit boek iets doen. Daarbuiten is het een volksbedrog in het groot, een bedrieglijk ding, een hopeloos pleidooi, dat geen aanspraak mag maken op den titel van eerlijk historisch werk.

Dr FLOR. PRIMS.

8589 **Palm, Johan M.** **5 : 6 : 9**

HET BOEK VAN DE ZEE. *Geïll. met 48 platen. — Utrecht, De Haan (22×15) 215 blz.* *fl. 2,90*

V — Een overvloed belangwekkende foto's over zee en zeevaart doet u dadelijk naar dit boek grijpen : dat ziet er uit als aangenaam en leerrijk En zoo is het ook. Ja 't kan goed gelden als een degelijke inleiding tot zeevaartstudie, terwijl het tevens een kultuurboek is dat ieders belangstelling wekt. Met zorg, bevoegdheid en tevens klaar leert het u over: de zeeën der aarde, de zee en het land, het zeewater en zijne eigenschappen, de zeeën der Oudheid en der Middeleeuwen, Holland en de zee, oudste ontwikkeling der zeevaart, folklore der zee, stoom en zeil, moderne tijd, zeevisscherij, gevaren en veiligheid. Zonder letterkundige pretentie. De nota bl. 122 over den « locus fidelis (sic) in gremio » zoogezegd door de Kerk geschapen voor de zeelieden die zonder bediening sterven, doet vreemd aan. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8590 ◆ **Prims, Floris** **9 : 83.0**

DE GIFTMENGER JACOB VAN WESENBEKE. Een Roman uit XVIe Eeuw. — *Antwerpen, Ploegstr. 23, 1931, (25×16) 72 blz.* *10 fr.*

VI — Geen roman hoor, al klinkt de titel erg romanachtig, en al zit er stof te over in om 'n boeienden historischen roman op te zetten. Wel een brok stevig gedocumenteerde geschiedenis. Dr Floris Prims mocht op het Antwerpsch stadsarchief een ganschen bundel terugvinden, dagteekenend van Juni-November 1567, waar het gaat over den beruchten Jacob van Wesenbeke, een der steunpilaren van de Oranje-partij te Antwerpen bij de opkomst der Nederlandsche beroerten. Dat Jacob als politiek man een nulliteit was, bewijst zijn afzetting als secretaris, door prins Willem zelf, wegens gebrek aan doorzicht en diplomatische bekwaamheid. Dat hij als privaat man een gemeene schurk was, belichten deze bladzijden. Al de ophef, dien Rahlenbeck rond Wesenbeke's naam heeft gemaakt, krijgt hier een mokerslag. Van algemeen belang is deze studie met haar documenten voor de kennis van dien tijd; ze verdienen de volle aandacht van historieschrijvers, folkloristen en filologen. J. MEERBERGEN, PR.

8591 **Prims, Floris** **9**
◆ ANTWERPEN IN 1830: 2e DEEL. *Geïll. met 3 platen. — Antwerpen, Voor God en 't Volk, (22 × 16) 335 blz.* *de 2 dln: 45 fr.*

V — « Het nationale, het sociale en het godsdienstige gevoelen vereenigden zich tot ééne anti-Hollandsche beslistheid bij het grootste getal der Antwerpsche omwentelaars (*in 1830-31*), al is het dan ook van persoon tot persoon in verschillende verhouding geweest » (Blz. 312). In deze regels staat, wat men noemen mag, de thesis van dit boek vervat. De bronnen? « De verzameling van de dagbladen des tijds en verdere bescheiden uit de stadsarchieven » (blz. 20) bieden hier licht. Buiten het ontwikkelen van het « omwentelingsvuur » krijgt de lezer een volledig stadsbeeld uit die dagen in te zien, met kijken op den volksnood, de werkloosheid en haar bestrijding, den geldnood der stad, de verkiezingen, zelfs — en de schrijver mocht wijzen op hun belang — op de spotternijen en de straatliederen. Ettelijke portretten van personnages uit die dagen worden geteekend, burgemeester de Caters, Legrelle, vader Verheyen, de gebroeders Cassiers, de Robiano e. m. a. Hoe leerzaam die bladzijden over de « paradoxen » en de prachtbladzijden die tot hoofding dragen : « *Besluit* » (blz. 302-312). Een leerzame en aangename lezing. Een boek voor ons volk! Moge deze historische herstelling van het gebeurde van 1830 te Antwerpen, zooals alle waarheid, bijdragen tot bevrijding van geesten en gemoederen, die, *om later gegroeide verhoudingen*, het gebeurde van 1830 anders, en tegen de historie in, hebben willen begrijpen!

J. MEERBERGEN, PR.

92. LEVENSBESCHRIJVINGEN — DAGBOEKEN

8592 **Boon, Jozef, C. SS. R.** **83.9 : 92**
◆ HET LEVEN VAN PEERKE DONDERS in twaalf Kapittelkens verteld. *Met portret en penteekeningen dr Remi Lens, pr. — Hilversum, Brand, 1930, (15 × 12) 89 blz.* *fl. 0,90; geb. fl. 1,50*

V — Dit is het simpele leven van 't simpel, doch heilig Peerke Donders, netjes verteld door P. Boon en verlucht door Remi Lens. Als, ginder ver in Batavia, de dood het kaarsken van dit heilig paterken uitblaast, maken de molens in Holland een kruis en staan stil... verstomd, evenals de menschen, over dit leven vol simpele schoonheid. En de lezer bedankt den vromen schrijver die 't hem leerde kennen.

JOZ. DE VOGHT, PR.

8593 **De Nolf, Aug., C. ss. R.** **92.2**
◆ HEILIGE GODELIEVE VAN VLAANDEREN. *Geïll. met 6 platen — Leuven, St Alfonsus-drukkerij, 1930, (21 × 14) 220 blz.* *10 fr.*

V — Het leven van de H. Godelieve, in den volksmond : Godelieve van Vaanderen, voor de lezers van dezen tijd geschreven. Schrijver vervulde zijne taak met liefde en wat men doet met liefde, doet men goed. Dit heiligen-leven zal de Vlaamsche heilige in breederen kring doen kennen en beminnen. FR. CROLS, PR.

8594 **Eeckhout, Joris** **83 :92.8**
◆ HERINNERINGEN AAN KAREL VAN DE WOESTIJNE. *Met 2 platen — Kortrijk, Steenlandt (24 × 16) 62 blz.* *20 fr.*

V — Uit de schatkist van zijn bewonderende liefde haalt de schrijver van het uitvoerig essay over Karel Van de Woestijne deze zijn

herinneringen aan zijn vereerden dichter. Meest uit de laatste tien jaren. Naast belangrijke trekken die den mensch en den auteur typeeren, allerlei kleinigheden en anekdoten die ook medehelpen om nog beter de persoonlijkheid en de werkwijze van den betreurden afgestorvene uit te beelden. Wat daar vooral uitkomt is de goedheid en de hartelijkheid van den dichter maar in de eerste plaats zijn vroomheid en kinderlijk geloof. — Smaakvol uitgegeven met twee prachtige fotos.

Dr A. Boon, pr.

8595 ◆ **Glyn, Jozef A.** **92.2**

Matt Talbot. Een heilige Werkman van onzen Tijd. *Vert. uit h. Engelsch dr J. J. M. van Doornik, M. S. Fr. Geïll. met 8 platen. — Kaatsheuvel, Missiehuis, 1930 (19 × 13) 108 blz.* *fl. 1,25*

V* — De vertaler schreef voor dit werk 'n flinke inleiding die zoo raak de beteekenis schetst van dit heilige werkmansleven, in dezen tijd. Matt Talbot doet 'n record-gang over de wereld. Italiaansche, Duitsche, Poolsche, Tchechische, Bretoensche, Fransche, Spaansche, Russische, Portugeesche, Hongaarsche, Yougo-Slavische, Chineesche vertalingen leiden hem in alle landen rond. Naast de Vlaamsche vertaling van P. Coppens, S. I, komt nog de bewerking van den Hollandschen Pater Jacobs, M. S. Fr. Daarmede trekt M. Talbot ook onze lage landen aan de zee door. De vertaling is zeer mooi, en het boekje keurig uitgegeven. Moge de « Saint in Overalls » (De Heilige in Werkkiel) onze maatschappij tot in het diepste bewegen, want dit leven is 'n Godskreet.

M. Van Hoeck, pr.

8596 **Gurland, R.** **93 : 3**

In bolsjewistische Gevangenschap. — *Den Haag, Voorhoeve, (21 × 16) 109 blz.* *fl. 1; geb fl. 1,75*

IV-P — 'n Protestantsch predikant in Letland verhaalt, na tien jaar, zijn gevangenisschap en vreeselijke ervaringen onder de Bolsjewistische terreur. Geschreven door een Duitsch predikant die zeer hoog oploopt met zijn « onzichtbare Kerk » zooals hij de geloovig-protestantsche gemeente noemt. Daarom teeken ik aan : IV. Fr. Crols, pr.

8597 **Ludwig, Emil** **92.7**

Michel-Angelo. *Vert. uit h. Duitsch dr Titia Jelgersma. Geïll. met 32 platen. — Arnhem, N. V. van Loghum 1930, (25 × 15) 198 blz. fl. 3,90; geb. 4,90*

III-IV* — Michelangelo vond steeds trouwe vereerders, op alle tijdstippen; maar ten huidigen dage is er voor den kunstenaar en zijn werk een stijgende belangstelling en een groeiende bewondering. Hij is er naar om de schrijvers te bekoren. — Heel zijn leven, het eerste opbloeien eener jeugd, gestuit door den vuistslag van Torrigiano, die hem misvormt en opsluit in wrevel; het trotsche somber bestaan van den menschenhater, die slechts den donkeren kant bemerkt der tijdgenooten, de eeuwige strijd met zichzelven die hem in plotse razernij opdrijft tot een ondoordacht, radeloos besluit, en tot vlucht om aan den druk der omstandigheden te ontsnappen; zijn platonische liefde voor jongelingen en later voor Vittoria Colonna, het tragische van zijn kunstenaarsloopbaan die uit haar wegen wordt verdrongen van de beeldhouwkunst, weg naar schilderkunst en bouwkunst, het geslingerd worden tusschen een renaissance-vereering voor oudheid en naaktheid en een diep-geloovend kristen geloof: bij welk anderen mensch vindt men zoo'n spanning, zoo'n dynamisch leven? en moet het geen

reus zijn die met zoo'n inwendigen strijd het kon volhouden tot negentig jaar? — Het werk van Ludwig wil ons dat zielenproces schetsen, het leven geven, meer dan de beteekenis zijner kunst; het heeft het verleidelijke van een roman, haalt de verschillende invloeden aan die op het ontvankelijk gemoed van den jongen Buonarotti hebben ingewerkt, die hem later tot dit of geen besluit brachten; heeft een verhalend verloop. Het geeft echter geen synthesis van wezen noch van kunst, mist den machtigen greep in ziel en karakter, van een Romain Rolland; Michel-Angelo schijnt bijna te groeien uit inwerking en tijdsomstandigheden, als hij toch wel zóó zal gebeiteld hebben of zóó gehandeld onder invloed van den eigenen daimon. Overigens zijn er verrassende beschouwingen. — De vertaling valt niet steeds mede; stroef en soms niet klaar van taal. — De afbeeldingen in koperdiepdruk zijn keurig, en fijn uitgekozen waar het een détail geldt.

J. HALLEZ, PR.

8598 **Rolland, Romain** **92 : 84**

HET LEVEN VAN TOLSTOÏ. *Vert. dr Andries de Rosa. — A'dam, Querido, 1921, (18 × 11) 250 blz.* *fl. 4,25*

III — Zeer flinke biographie en studie : heel het uit- en inwendig leven, heel het werk met zijn inhoud, zijne beteekenis als kunstgewrocht en betoog. Zeer rijke documentatie, in een verzorgd verhaal verwerkt. Rolland voelt natuurlijk veel voor Tolstoï, en heeft trouwens geen moeite om zijn bewondering voor T's meesterwerken als romancier te doen deelen, doch men kan niet zeggen dat hij blind dweept met alle denkbeelden en daden van den Graaf. Zoo is dit voorloopig het pretentieloos en goed standaardwerk over hem, dat door ieder ontwikkelde, mits correctief aan te vullen, gebruikt kan worden.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8599 **Schepens, Piet** **92 : 84**

AUGUST STRINDBERG. Leven en Werken. *Geïll. met 12 platen. — Antwerpen, Regenboog, 1931. (25 × 17) 486 blz.* *70 fr.; geb. 80 fr.*

III* — Voor de meeste Vlamingen is August Strindberg nog een volslagen onbekende: voor enkele jaren bracht het Vlaamse Volkstoneel zijn Advent op de planken... het stuk zakte als een steen! In die leemte wil Piet Schepens voorzien door een zeer breed opgezette studie over het leven en de werken van den Zweedschen naturalist, « een van de grootste figuren uit de wereldletterkunde ». In dit lijvig eerste deel geeft hij een overzicht van de Zweedsche letterkunde sedert het begin van de 19e eeuw; dan behandelt hij in 5 hoofdstukken: de jeugd- en jongelingsjaren met de eerste werken; de ontwikkeling eener ziel en zijn eerste huwelijk; de werken van 1879 tot 87 met de zwerftochten uit dien tijd; de naturalistische strooming in West-Europa; de werken uit de naturalistische periode (1887-93) en het tweede huwelijk. Wat een hopelooze levensmoeheid en pessimisme, wat een gebrek aan alle geestelijk en zedelijk houvast in den genialen tobber, die zijn leven opbouwt op haat en wanhoop. Met scrupuleuze nauwgezetheid geeft schrijver ons een overvloed van bizonderheden over de levensomstandigheden en over het ontstaan en den geestelijken inhoud van ieder van de talrijke werken van Strindberg : niet altijd weet hij de lijn strak te houden zoodat het soms een indruk maakt van verwarring en overvolledigheid. Uit den aard van het werk zelf blijkt dat dit boek bestemd is voor gevormde lezers.

Dr A. BOON, PR.

8600 **Van Uffel, Edmond** **92 : 75**

PETER PAUWEL RUBENS. Over zijn Leven en zijn Werk. Een Boekje voor de Jeugd. *Antwerpen, Opdebeek, 1927, (27 × 18) 24 blz.* *2 fr.*

V — Alhoewel als boekje voor de jeugd bedoeld, geeft deze levensschets ons toch een goed overzicht van de buitengewone werkzaamheid en de uitstekende verdiensten van den Prins der Vlaamsche Schilders en zal het ook door meer bejaarden nog met genoegen en vrucht gelezen worden. Waar de schrijver gewaagt van Rubens'reis naar Rome, mocht hij wel even uitweiden hoe moeilijk en langdurig te dien tijde zulke reis was. Ook dienden wel sommige woorden, als b. v. b,: dukaten, gulden, ponden-Vlaamsch, door opgave hunner tegenwoordige waarde nader toegelicht te worden. — Van « Dorische zuilen » en « buksen » zullen jonge lezers ook geen juist begrip hebben. — Twee portretten van Rubens, dat van zijn zoontje Niklaas, dat van Anna van Oostenrijk en een afbeelding van de Aanbidding der Wijzen luisteren het verdienstelijk werkje op, waarvoor wij den schrijver geluk wenschen. A. O.

8601 **Verhoeven, Jozef K. M., pr.** **92 : 38**
◆

CONGOHELD JACQUES DE DIXMUDE. Bijdrage tot de Geschiedenis van het Belgisch Genootschap tegen den Slavenhandel 1888-1894. *Geïll. met platen. — Brussel, Standaard, 1930, (19 × 15) 184 blz.* *18 fr.*

V — Dit boek bewijst dat, wanneer men over ons kort doch reeds verdienstelijk koloniaal verleden handelen wil, er wel iets beters is te doen, dan het eindeloos opsommen van statistieken over wegenaanleg, havenuitrusting en handelsbeweging, net alsof de economische uitbating van Congo het eenige einddoel der kolonisatie ware geweest. Er valt namelijk en vooral, onze tusschenkomst aldaar te doen zien en te doen erkennen als een cultuurmacht, die reeds bij haar eerste optreden tegen den slavenhandel een zoo weergaloos grootschen arbeid verrichtte, dat zelfs de donkerste dagen der latere koloniale ontwikkeling nog lichtend afsteken bij tijden als die, waarin de Arabieren hunne alles vernielende razzia's bot vierden. In dezen strijd treedt de held dezer geschiedkundige bijdrage, kapitein Jacques, vóór alle anderen op den voorgrond. Gaarne willen wij getuigen dat ons land dezen dient te eeren, als een der groote mannen die hun macht op den vreemde hebben uitgebreid. Doch dit zij op verre na niet het eenige motief. Want wijd buiten de stille bewondering van een dankbaar volk, reikt de schuldeisch die de Menschheid aan dezen pionier der beschaving te vervullen heeft. Het is de groote verdienste van den schrijver de vormende waarde, die zoo heerlijk straalt uit de koloniale loopbaan van hem die eens zou worden baron Jacques de Dixmude, voor het opgroeiend geslacht in boekvorm te hebben vastgelegd. In de historische lectuur onzer bibliotheken sta dit werk vooraan. Dr N. DE CLEENE.

N. B. — Het ruitje ◆ onder het volgnummer van sommige recencies geplaatst, beduidt dat de aldus aangeteekende werken in een katholieken geest geschreven zijn.

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

HEMELBLOEMEN

door M SMITS

Boeiend — Vormend — Fraai geïllustreerd

Dat waren Helden
De Maagd van Orleans
St Agnes
St Aloysius
St Antonius van Padua
St Bonifacius
St Elisabeth
St Gerardus Majella
St Stanislas Kostka
St Willebrordus
Vader Frans
Van klein Heilig Treesje
Van Moed en Trouw

Prijs per deel Fr. 11,—

Heel de serie (13 dln) tegen **Fr. 125**, in plaats van **Fr. 143**

Aanbevolen Romans

BENSON, R. H. — De God der Wereld		fr. 47,
» — De hooge Weg		fr. 14,50
» — Een doodgewoon Mensch		fr. 14,50
» — Een Gevoelsmensch		fr. 14,50
» — Gezift als Tarwe		fr. 14,50
» — De Lafaard		fr. 14,50
» — De nieuwe Dag		fr. 29,00
» — Het onzichtbare Licht	geb.	fr. 27,50
» — Roeping	geb.	fr. 27,50
» — Trots Pijnbank en Schavot	geb.	fr. 40,00
CONRAD, J. — Het Kapersnest		17,—
FOOTNER, H. — Twee Menschen op den Weg		14,—
HULSMANS, A. — Droomleventje		22,50
RUTTER, Owen — Gouden Regen		15,—
PINKERTON — Fort-Mystery		15,—
SCOTT, Leroy. — Washington-Square		19,—
SZABO, M. — De Roman van het Land		20,—
VON HERTLING. — Weisskirchen		15,—

ZWIERS : HOUTCONSTRUCTIE

Geb. 181.50 frank

Een Standaardwerk !

N. V. LEESLUST

ANTWERPEN

Verhalen, Sprookjes en Vertelsels

JOZEF ARRAS. — **Begijnensprookjes.** (2e uitgave). fr. 5.—
JOZEF ARRAS. — **Gekke Vertelsels.** (2e uitgave). fr. 5.—
M. E. BELPAIRE. — **Christen Ideaal.** fr. 8.—
M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar: I. Proza.** (2e uitgave) fr. 8.50
Dr. JORIS CAEYMAEX. — **Gloed** fr. 13.50
FRANS CROLS. — **Heeroom's Nichtje en haar Gezin.** fr. 16.—
JORIS EECKHOUT. — **Proza van Vlaamsche Priesters.** fr. 9.; geb. fr. 10.50
RICH. DEWACHTER. — **De Stoker.** Verlucht door J. Verschueren. fr. 10.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Dimfna** fr. 3.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Het Mirakel.** fr. 5.—
SEUMAS MAC MANUS. — **Bij het laaiende Turfvuur.** fr. 9.; geb. fr. 10.50
ALB. STEENHOFF-SMULDERS. — **Sprookjes uit de Schemering.** fr. 6.50; geb. fr. 8.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Kempische Vertelsels.** (2e druk). fr. 6.50; geb. fr. 8.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** fr. 13.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Kristiaan.** (2e druk) 13.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Sprookjes uit den Zomernacht.** Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
ALFONS VAN HOOF. — **Zonnige Kempen.** Met penteekeningen van August Verstreken. fr. 10.—

Geschiedenis, Biografieën en Reisverhalen

M. E. BELPAIRE. — **Antwerpen vóór honderd Jaar.** fr. 6.—
M. E. BELPAIRE. — **August Cuppens** fr. 9.—
M. E. BELPAIRE. — **Charles Dickens.** fr. 15.—
M. E. BELPAIRE. — **Constance Teichmann.** fr. 20.—
Dr J. CALBRECHT. — **De Vlamingen en de Spaansche Ontdekkingsreizen tijdens de XVIe eeuw in het Oosten.** 30.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Het Mirakel.** fr. 5.—
Dr JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** 3 deelen, elk. fr. 20.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Oorlog van Mr Cobbé. 1722-1724.** fr. 30.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Reis van den St Carolus. 1724.** fr. 30.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Stichting van Banquibazar, onze eerste Kolonie** (1724-1727) fr. 30.—
L. REYPENS e. a. — **Eugeen Yoors.** Rijk geïllustreerde Prachtuitgave fr. 75.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** (2e druk) fr. 13.—
MAUR. VAN HOECK. — **Schoonheidsvizioenen.** Reisindrukken uit Italie. Rijk geïllustreerde Prachtuitgave. 60.—
DIRK VANSINA. — **Dostoïevsky.** fr. 18.—
C. VERVOORT. — **Kardinaal Mercier.** Zijn Leven, Zijn Werk. 2 deelen. elk fr. 25.—

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. K. S. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

BOEK- & STEENDRUKKERIJ
BOEKBINDERIJ

V. VAN DIEREN & C°

UITGEVERS

27, VENUSSTRAAT, 27

ANTWERPEN

Specialiteit in Boekwerken

Catalogen voor Bibliotheken

Tijdschriften en Chromolithographie

Huis gesticht in 1840

Telefoon 515,94

Aanbevolen voor Fijnproevers. Nieuw !

SELMA LAGERLOEF's

CHRISTUSLEGENDEN

in 't Nederlandsch naverteld door ANTOON THIRY

Prijs : 22 frank

DE OPENBARE BOEKERIJ
heeft ook als taak, haar lezers te leeren inrichten
EEN HUISBIBLIOTHEEKJE !
Een probaat middel daartoe is, hen

LID VAN HET DAVIDSFONDS

te maken, en hun er op te wijzen dat zij, tegen een geringe jaarlijksche bijdrage,

KRIJGEN : de 4-5 flinke boeken die het Davidsfonds jaarlijks uitgeeft;

GENIETEN : de voordrachten, muziek- en tooneelavonden en andere kultureele aktie die uitgaat van de plaatselijke afdeelingen;

PROFITEEREN : van de boekenkoopjes die het Davidsfonds aan zijn leden bezorgt met aanzienlijke prijsvermindering.

Elk Bibliothekaris moet zijn een Propagandist voor het Davidsfonds !

DRUKKERIJ DE BIÈVRE

BRASSCHAET

TELEFONEN : **Antwerpen 583.95 — Brasschaet 97**

Alle handels- en prachtdrukwerken, boeken, tijdschriften, nieuwsbladen, enz.
Beveelt zich in het bijzonder aan voor het drukken van Catalogen.
MODERNE INRICHTING. — VERZORGD WERK. — SPOEDIGE BEDIENING.

DIETSCHE WARANDE & BELFORT

Prijs voor den Jaargang 1931 : 65 frank.

BEHEER : NERVIERSSTRAAT, 31, ANTWERPEN

VOOR UWE LEESTAFEL :

MOONEELGIDS

Redactie : E. H. BERNAERTS, J. BOON, TH. DE RONDE, enz.

Redactiesecretaris : ANTON VAN DE VELDE —

Beheer : « DE STANDAARD », Em. Jacqmainlaan, BRUSSEL

Postcheckrekening n. 162.68

“ Geen Succes Zonder Organisatie Geen Organisatie Zonder R°ne° ”

RONEO organiseert

Het komt uw zaak ten goede

Wij noodigen U beleefd uit tot een bezoek aan onze Showrooms, op een tijd, die U het best past.

Het zal ons een genoegen zijn U alsdan alle gewenschte inlichtingen of demonstratie te mogen geven. Dergelijke bezoeken brengen geen verplichtingen mee. Er zal niet op tot koopen aangedrongen worden.

Onze Showrooms zijn open van 9 tot 6 uur.

Voormalig Huis HERINCX

Naamlooze Maatschappij

Ste-Kathelijnevest, 39, ANTWERPEN

Telefoon 334.41

Bijhuizen : BRUSSEL — GENT — LUIK — BERGEN

Gevaert

Voor mooie LENTEDAGEN

GEVAERT ROLLFILM

en

FILMPACK

Voor DONKERE DAGEN

GEVAERT EXPRESS ROLLFILM

Boeken die thuis hooren in elke Boekerij

Kwajongen door Dr W. Broeckaert	fr. 12,00
Doktershumor door Dr W. Broeckaert	10,00
Brusselsche Krabbels door Theo Bogaerts	20,00
De Schelde door Constant Eeckels	15,00
De Rit door F. De Pillecijn	6,00

UITGEVERIJ

REGENBOOG

Van Daelstraat, 15,

:-: BORGERHOUT :-:

N. V. LEESLUST, ANTWERPEN

Jeugd-Serie

LOUISA DUYKERS. — **Jantje.** fr. 7.—
JUL. FESTRAETS. — **Bertje.** fr. 7.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Bobby in Filmland.** fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Geluksvogel.** Vertaald door J. Simons fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **De diamanten Ring.** Vertaald dr. J. Simons fr. 9.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Een kranig Kereltje.** Vert. dr. J. Simons. fr. 14.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Lord Bountiful.** Vert. d. A. Vander Hallen fr. 18.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Sneeuwwitje.** Vertaald door J Simons fr. 12.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Zijn beste Jaar. (Vervolg op "Geluksvogel")** fr. 11.—
LOD. LAVKI. — **Fieneke.** (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Fonske.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Francesco :** 1e en 2e Deel. elk fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Ikkerke en Nikkerke.** Geill. (Pas verschenen) fr. 8.—
LOD. LAVKI. — **De kleine Koning.** (2e druk). fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De kleine Martelaar.** (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De levende Rots** (2e druk) fr. 8.—
LOD. LAVKI. — **Lowieke.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Menschenoffer.** (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Op den Toren.** (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Op één jaar.** Uit het Leven van een Scout (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Op Reis** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Toontje** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Tuurke.** Avontuur uit het scoutsleven. (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Uit het Leven van een Rakker :**
1. **Mijn Zusterke.** (2e druk) fr. 7.— 4. **Mijn Vacantie.** (2e druk) fr. 7.—
2. **Mijn Broerke.** (2e druk). fr. 7.— 5. **Mijn Makkers.** fr. 7.—
3. **Mijn Professor.** (2e druk) fr. 7.— 6. **Mijn Vriend** fr. 7.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje.** fr. 9.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Sinte Lutgardis.** fr. 10.—

Kinderboeken

M. E. BELPAIRE, H. RAM en L. DUYKERS. — **Wonderland.** 8 deelen (4e en 5e druk). elk fr. 8.—
ANTON VANDE VELDE. — **Duimpje's verdere Lotgevallen.** fr. 8.—
GERARD WALSCHAP — **Slimke.** Met prettige kleurplaatjes. fr. 10.—

Godsdienst

ST. AUGUSTINUS — **De Eenvoudigen onderwezen.** Vert. dr. Fr. Vermuyten. fr. 10.—
BEATRYS VAN NAZARETH. **Zeven Manieren van Minne.** Naar den Oud-Vlaamschen Tekst herschreven door Dr J. Caeymaex. fr. 11.
Prof. K. CRUYSBERGHS. — **Onze Verlossing.** Vastenpreken. fr. 6.—
G. STRŒBELE. — **Het Gebed des Heeren.** Vert. d. M. Van Hoeck fr. 8.—
MAUR. VAN HOECK. — **Het zaligende Lijden.** 2e uitgave. fr. 5.—
A. VERDOODT. — **Het Lam Gods.** fr. 6.—

Essays

M. E. BELPAIRE. — **Kunst- en Levensbeelden,** 1e deel 12.—; 2e deel fr. 7.50
M. E. BELPAIRE. — **Het Landleven in de Letterkunde.** fr. 9.—
JORIS CAEYMAEX. — **Gloed.** fr. 13.50
FRANS CROLS. — **Bloeiende Bloemen.** fr. 13.—
JORIS EECKHOUT. — **Litteraire Profielen.** 2e, 3e en 4e Deel. elk fr. 20.—

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Een onmisbaar Handboek voor den Bibliothecaris

JAARLIJKSCHE BOEKENSCHOUW

DE VLAAMSCHE, HOLLANDSCHE, EUROPEESCHE EN AMERIKAANSCHE BOEKENPRODUCTIE IN 1930

Met besprekingen van godsdienstig, moreel, wetenschappelijk of litterair-critisch standpunt

INHOUD:

DR. H. VAN DE MARK: Inleiding. Boekenproductie in 1930.
GODSDIENST EN APOLOGIE. — 150 boekbesprekingen. Al de Nederlandsche en de voornaamste buitenlandsche uitgaven.
OPVOEDKUNDE EN WIJSBEGEERTE. — Inleiding en synthetische beschouwing door P. van Luyck S. J., die het boek van Dr Frans De Hovre: Katholicisme, zijn Paedagogen en zijn Paedagogiek, op dit gebied als de markantste uitgave van het jaar beschouwt. Verder een honderdtal critische boekbesprekingen.
ROMANS EN ONTSPANNINGSLECTUUR. — 800 boekbesprekingen met de gekende letterqualificatie.
A. Voor lezers boven de 18 jaar;
B. Voor lezers boven de 21 jaar;
BC. Voor volwassenen met algemeene ontwikkeling;
C. Voorbehouden boeken;
D. Volstrekt verboden boeken.
DICHTWERKEN. — Inleiding en synthetisch overzicht door Anton Van Duynkerken. Met 50 boekbesprekingen.
TOONEEL. — Inleiding en synthetisch overzicht door Jos. Vandervelden. Met 60 boekbesprekingen.
KUNST. — Een vijftigtal critische boekbesprekingen.
LETTERKUNDIGE GESCHIEDENIS. — Honderd critische boekbesprekingen.
GESCHIEDENIS. — Honderd critische boekbesprekingen.
LAND EN VOLKENKUNDE. — Synthetisch overzicht door Dr Jacoba Hol. — Met 100 boekbesprekingen
NATUURKUNDE EN NIJVERHEID. — Vijftig boekbesprekingen.
SOCIALE EN AANVERWANTE WETENSCHAP. — Zeventig boekbesprekingen.
HUISHOUDING-, SPEL- EN SPORTLEERBOEKEN. — Zeventig boekbesprekingen.
VOOR DE JEUGD. — Inleiding door Albertine Steenhoff Smulders. Met 150 boekbesprekingen.

PRIJS: 35 FR.

N. V. STANDAARD-BOEKHANDEL

BRUSSEL: E. Jacqmainlaan, 127. — LEUVEN: Naamsche straat, 87.

ALGEMEEN VERZENDHUIS:

Ste-Kathelijnevest, 28, ANTWERPEN.

Aanbevolen Katholieke Volksboeken

H. A. BANNING :	Betje de Naaister	fr. 8,—
»	In 's Levens Maalstroom	8,—
JOHN C. M. BECX :	Twee Wegen	9,—
TH. BOGAERTS :	Genoveva van Parijs	9,—
J. EECKHOUT :	Proza van Vlaamsche Priesters	9,—
FLETCHER :	De Moord in de Austerlitzstraat	9,—
J. GRIETENS :	Dimfna	3,—
»	Het Mirakel	5,—
A. HULSMANS :	Droomleventje	22,50
P. KORNYEY :	Claudia	7,—
S. MAC MANUS :	Bij het laaiende Turfvuur	9,—
MATHILDE :	Annonciade	8,—
»	Twee Moeders	8,-
B. MITFORD :	Huis Rietholme	9,—
M. RIGAUX :	Gelddorst en Liefde	15,—
J. SCHEEPENS :	In den Maalstroom	12,50
»	De laatste van zijn Geslacht	9,—
»	Om 't zwarte Goud	12,50
A. STEENHOFF-SMULDERS :	Sprookjes van de Schemering	6,50
M. SZABO :	De Roman van het Land	20,—
F. A. VAN DEN HEUVEL :	Eén onder Weinigen	8,—
K. VAN DEN OEVER :	Kempische Vertelsels	6,50
E. VAN DER HALLEN :	Kristiaan (2e druk)	13,—
J. R. VAN DER LANS :	Lood in 't Hart, 2 dln elk	8,—
J. VAN MERLE :	Jadwiga Radsiwill	8,—
J. A. VESTERS :	De Bestedeling, 2 dln elk	8,—
»	Gorm de Noorman	8,—
VEUILLOT :	Daags na de Revolutie	9,—
WAHLEN :	De Abt van Sint Gallen	12,50
J. ZWETSLOOT :	Lourdes, de Roman van een Ongeloovige	10,—
X. :	Alleen op de Wereld	9,—
X. :	Virginia	15,-

ZOOLANG DE VOORRAAD STREKT

deze volledige serie van 35 boekdeelen

tegen 300 frank in plaats van 330 frank

te bekomen bij A. S. K. B., 27, Cuylitsstraat, Antwerpen

BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH – BIBLIOGRAFISCH – TIJDSCHRIFT
VERSCHIJNT MAANDELIJKS

NEGENDE JAARGANG
Juni 1931

VI

Orgaan van het Algemeen Verbond
:-: van Katholieke Boekerijen :-:

N. V. LEESLUST, ANTWERPEN

Gedichten en Tooneel

M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar :** II. Poëzie. fr. 8.50
JORIS EECKHOUT. — **Onze Priesterdichters** geb. fr. 10.50
Z[r] M. JOZEFA. — **Gezelle-Krans.** Gedichten. fr. 15.—
P. KORNYEY. — **Claudia.** fr. 7.—
W. NIEUWENHUIS. — **Hemelsche Banden.** Mysteriespel. fr. 15.—
A. VAN CAUWELAERT. — **Liederen van Droomen Daad.** (4e dr.) fr. 15.—
A. VAN CAUWELAERT. — **De Vlaamsche Jongeren van Gisteren en Heden, 1910-1927.** fr. 16.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Paviljoen** fr. 30.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Halewyn.** Tragische Ballade. fr. 27.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje.** Prettig speelverhaaltje fr. 9.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Sinte Lutgardis.** Lyries Speelken van gelovige Stemming, in 4 bedr. fr. 10.—
DIRK VANSINA. — **Adam.** Dramatisch Gedicht fr. 18.—
DIRK VANSINA. — **Het Boek der Liefde.** (2e druk) fr. 12.—
DIRK VANSINA. — **De Deemstering der Zielen : Lenore.** fr. 6.—
DIRK VANSINA. — **De Messias.** Dramatisch Gedicht. fr. 20.—

Romans en Novellen

RENÉ BAZIN. — **De Slagboom.** fr. 12.—
BLASKO, MARIA. — **Marusja.** Vert. dr. Dr. A. Cardyn. fr. 18.—
JOHN BRINCKMAN. — **Kasper-Oom en Ik.** Volledige uitgave. fr. 20.—
STEPHANIECLAES-VETTER. — **Stil Leven.** Roman. fr. 16.—
FRANS CROLS. — **Heeroom's Nichtje en haar Gezin.** fr. 16.—
BERTHA DEDEKEN. — **Een Levensweg.** Oorspronkelijk Roman fr. 20.—
M. E. DELLE GRAZIE. — **Onzichtbare Wegen.** Roman. fr. 25.—
M. E. DELLE GRAZIE. — **De witte Vlinders van Clairvaux.** fr. 18.—
LOUISA DUYKERS. — **Gehuwd Leven.** Roman. 2 deelen. elk fr. 12.—
LOUISA DUYKERS. — **Haar Man.** Roman. fr. 15.—
LOUISA DUYKERS. — **Rosa.** Roman. fr. 12.—
LOUISA DUYKERS. — **Stormen.** Roman fr. 20.—
LOUISA DUYKERS. — **De Terugweg.** Roman. fr. 18,—
LOUISA DUYKERS. — **Zij die getrouw bleef.** Roman fr. 18.—
H. FEDERER. — **Juffrouw Theresia.** Roman. fr. 15.—
FERENC HERCZEG. — **Heidenen.** Roman. fr. 20,—
ISABELLE KAISER. — **Rachels Liefde.** fr. 12.—
RICHARD KNIES. — **Hun Pastoor.** Vert. dr. A. Vander Hallen. fr. 17.—
M. SZABO. — **De Roman van het Land.** fr. 20.—
JASSY TORRUND. — **Naar Zonneland.** Roman fr. 22.50
ERNEST VANDER HALLEN. — **Kristiaan.** (2e druk) fr. 13.—
P. VAN OPSTAL. — **Refugeeliefde** fr. 5.—
GERARD WALSCHAP. — **Waldo.** fr. 18.—

Opvoeding, Bibliotheekkunde en Bibliographie

H. AUGUSTINUS. — **De Eenvoudige onderwezen.** fr. 10.—
JORIS BAERS. — **De Bibliothecaris als Opvoeder.** (2e druk) fr. 5.—
JORIS BAERS. — **De Catalogen.** (2e druk) fr. 5.—
FRANS CROLS. — **Bloeiende Bloemen.** fr. 13.—
Dr. FLORIS PRIMS, pr. — **Naar het Geluk.** fr. 5.—
E. VAN DYCK. — **De sociale Ingenieur.** fr. 8.—
BOEKENGIDS. Algemeen Nederlandsch bibliografisch Tijdschrift : 6e 7e en 8e jaargang **elk fr. 50.** ; 9e jaargang fr. 35.—
Missiebibliografie fr. 7.—
Modelcataloog StMichiel : 3e en 4e deel. **elk fr. 5.—** ; 5e deel fr. 8.—
Wetgeving omtrent de Openbare Boekerijen (3e druk) fr. 5.—

Al deze boeken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Vormende Lectuur

KARL ADAM : Katholicisme 79,75
E. ANGEL : Edison 32,75
BENGT BERG : De laatste Arenden 50,75
» Mijn Vriend uit Lapland 43.50
NILS BESKOW : Gods Wegen 35,—
» Voor Gods aanschijn 35,—
L. J. BOUMAN : Het Wonderboek der Luchtvaart 61,50
BRIDGES : Het Boek der Ontdekkingen 42,—
L. BURGER : Meisjes uit onze Straat 35,—
P. CALLEWAERT : Studentenleven 12,—
CHR. COLUMBUS : De ontdekking van Amerika 14,50
FERD. CORTES : De Verovering van Mexico 14,50
R. DE BERGH-MARGGRAFF : In Latijnsch Amerika 65,25
J. B. DEELEN : Van Man en Vrouw. Een Boek voor Gehuwden 34.—
L. DEGRELLE : Den oven in! 1,—
P. DE KRUIF : Bacteriënjagers 42,—
P. J. DE SMET : De groote Zwartrok, 2 dln elk 14,—
J. EECKHOUT : Litteraire Profielen : II, III en IV elk 20,—
P. EIPPER : Kinderen 36,50
» Kinderen der Dieren 36,50
Dr P. GEYL : Geschiedenis van de Nederlandsche Stam : 1e dl 98,—
H. GILBERT : Het Boek der Zeeroovers 42,—
A. GOODIER, S. J. : Heiligen voor Zondaars 30,—
SVEN HEDIN : Van Pool tot Pool, 3 dln elk 27,50
A. HELMAN : Van Pij en Burnous 36,25
F. HENDRICHS : De gouden Keten der Waarheid 4,50
H. HOSTE : Van Wonen en Bouwen 28,—
J. JEANS : Geheimzinnig Heelal: 2. Zijn Bouw en zijn Vraagstukken 83.50
P. KIROUL : Bij den goeden God 0,75
» Jantje in de Biechtstoel 0,75
» Mijn Geloof 3,50
» Onze Vader en Wees Gegroet 0,75
» De Rozenkrans van Moeder Zaliger 2,50
» Van een goeden Koning 0,75
» De Voorbereiding tot het Vormsel 0,75
E. M. LAJEUNIE : Annie de Guigné 29,—
L. LAMERTYN : H. Eucharistie en de Vrouw 12,—
MEVR. AUBREY LE BLOND : Avonturen in de Bergen geb. 24,—
A. B. LLOYD : Van Oeganda naar Khartoen 14,50
A. MACDONALD : Op zoek naar Eldorado geb. 24,—
L. MAEREVOET : Op Vlaanderens mooie Wateren 4,—
B. H. MOLKENBOER : Dante 35,—
J. MULS : Het Rijk der Stilte geb. 28,—
W. NIEUWENHUIS : Verkenningen 35,—
W. NIEUWENKAMP : Beeldhouwkunst van Bali geb. 60,—
Bouwkunst van Bali geb. 60,—
F. OSSENDOWSKI : Dieren, Menschen en Goden ing. 42,—
J. PALM : Het Boek der Zee 42,—
J. PASQUASY : Een geestelijke Idylle ing. 12,—; geb. 16,—
C. H. PEETERS : Nederlandsche Taalgids. Woordenboek van Belgicismen geb. 200,—
W. PEETERS : Radio-Vraagbaak voor den Zelfbouwenden Amateur 14,—
E. H. ROBINSON : De korte Golf 36,—
P. SALVATOR : Een Heilige met Klak en Klompen 1,50
H. SCHILGEN : Jonge Helden 14,50
W. SHAKESPEARE : Hamlet 18,25
» Julius Caesar 18,25
» Macbeth 18,25
FR. STARK : Architectuur-Perspectief geb. 137,75
Dr TOTH TIHAMER : De beschaafde Jongen 12,—
VAN BALEN : Het Leven der oude Inca's 65,25
C. VAN DER HORST : Het Boek der Helden 42,—
H. VAN DER MANDERE : Montenegro 14,50
C. VAN DER SLUYS : Binnenhuiskunst geb. 100,—
D. VANSINA : Messias 20,—
X. : Het Gewetensonderzoek 1,50
X. : De Meditatie 3,75
X. : Punten van Gewetensonderzoek 3,75
X. : Het Vlaamsche Kerstboek 1929 25.—
X. : Werk van Prosper van Langendonck 47,25
X. : Zanglust. Liederen voor School en Haard 25,—

Werken van Anton Van Duinkerken

Achter de Vuurlijn fr. 29,—
Hedendaagsche Ketterijen 29,—
Kreet van Abels Bloed (E. Hello) 16,75
Roofbouw 18,25
Vertelsels in de Hut 9,50

Nieuwere Romans en Verhalen

ANDREJEW : De roode Lach 21,75
X. L. ADRIAENSEN : In de Kluis I, II elk 15.—
A. BAILLY : Op de Golven van den Aether 36,50
TEMPLE BAILEY : Muurbloempjes 32,75
H. BORDEAUX : Het ouderlijk Huis 18,—
M. BRAND : Tijger 29.—
A. DE LEEST : Congoleesche Verhalen 14,50
COHEN DE VRIES : Uit de School geklapt 27,50
B. DEDEKEN : Een Levensweg 20,—
A. DE WIT : De Wake bij de Brug geb. 55,—
DIXELIUS : Sara Alelia 56,—
F. M. DOSTOJEVSKY : Witte Nachten geb. 16,—
L. DUYKERS : De Terugweg 18,—
H. FEDERER : Sisto en Sesto 12,50
F. FINN : De Laatste zal de Eerste zijn 10,—
H. GEERKE : Jan Pietersz Coen 42,—
KNUT HAMSUN : Nieuwe Aarde 56,50
F. HERCZEG : Heidenen 20,—
E. HOUGH : Handen omhoog geb. 27,50
HUTCHINSON : Eenmaal Voet aan Boord 42,—
» De gelukkige Held geb. 56,50
A. JEURISSEN : Op de Vlakte geb. 24,—
M. KOENEN : Limburgsche Verhalen geb. 24.—
» Parcival geb. 45,—
M. LABBERTON : Aan den Ingang 27,50
» Kinderstemmen 27,50
» Schemeringen 27,50
G. LIVINGSTONE-HILL : De gevluchte Bruid 4,—
LJESKOW : De Onsterfelijke 21,75
Z. M. LOYOLA : Koning van de gouden Stad 5,50
MAYNE-REID : Lotgevallen van zes Schipbreukelingen 12,50
P. NUIJENS : Gods Wegen 22,—
» Het groote Licht 22,—
» Zijn laatste Wil 22,—
F. OSSENDOWSKI : Van President tot Gevangene 29,—
G. PAGE : Liefde op de Heide 4,—
O. RÖLVAAG : De groote Stilte 56,50
B. RUCK : In Andermans Schoenen 29,—
JEF SCHEIRS : Affligem in Brand 10,—
A. SNIEDERS : Avond en Morgen 10,—
R. SNIEDERS : De Gochelaar: I 12,50
TH. STAEL : Roll-Film 12,50

Te bekomen bij A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

VULHAARDEN

Cadé en Surdiac

de beste

H. ADINAU

20-24 Aerschotstraat

ANTWERPEN

Nieuwere Romans

A. SULLIVAN : Het Eiland zonder Geheimen 4,—
C. TESTORE : De Brandstapel van de roode Duivels 5.50
» De overwonnen Toovenaar 8,—
A. THIRY : De Droomer 51,—
» In 't Hofken van Oliveten geb. 27,50
S. UNDSET : Marta Oulie 29,—
» De mooiste Leeftijd 29,—
» De Splinter van de Toover-spiegel : Uni Hjelde 36,25
» Vigdis Gunnarsdochter 42,00
» De wijze Maagden 36,25
H. VAN BUUREN : Het Graf in de Woestijn 4,—
A. VAN DER LEEUWEN : De kleine Rudolf 56,50
A. VAN SCHENDEL : Het Fregatschip Johanna Maria 56,50
E. VON HANDEL-MAZZETTI :
Stephana Schwertner :
1. Onder den Ruwaard van Steyr
2. Het Geheim des Konings
3. Maagd en Martelares 3 dln samen 98,00
N. WINKELER : Yvo 12,50
BELL WRIGHT : Als een Man een Man is 21,75
» De ijzeren Deur 29,—
X. : Sooike 2,25
X. : Ter wille van het Heilig Geloof 4,50

Te bekomen bij A. S. K. B.

ALGEMEENE BANKVEREENIGING EN VOLKSBANK VAN LEUVEN N. V.

ZETELS : ANTWERPEN, Lange Nieuwstraat, 70-72.
BRUSSEL, Arenbergstraat, 7.
LEUVEN, Muntstraat, 9.

Bij- en hulpkantooren in al de vooornaamste plaatsen van het land : Aarschot, Anderlecht, Boom, Contich, Diest, Genck, Halle, Hasselt, Hoboken, Herenthals, Hoeylaert, Lier, Maeseyck, Mechelen, Moll, St. Niklaas-Waes, St. Truiden, Temsche, Tienen, Tongeren, Turnhout, Vilvoorde, enz...., Maastricht.

Bank voor Oost-Vlaanderen N. V.

MAATSCHAPPELIJKE ZETEL : GENT, St. Baafsplein, 18.
ZETEL B : RONSE, Abeelstraat, 2.

Bij- en hulpkantooren te Aalst, Aaltre, Audenaerde, Berchem, Dendermonde, Deynze, Doornijk, Edingen, Eecloo, Evergem, Geeraardsbergen, Hamme, Herzele, Lokeren, Maldegem, Scheldewindeke, Sottegem, Sinay, Watervliet, Waesmunster, Wetteren, Zele, enz...

Alle Bank- en Beursverrichtingen — Rekeningen op Zicht en Termijn
BRANDKASTEN
Spaarkas — Veertiendaagsche — Rekeningen — Kasbons — Inningen
Wissel — Vreemde Munten — Coupons
Beursorders op de Beurzen van Antwerpen, Brussel en het buitenland.
Correspondenten in alle plaatsen van het binnenland en van het buitenland.

Boeken van L. C. G. Malmberg

7 frank

ZR MA. TERESA. — Voor Roomsche Kleuters. Serie prentenboeken :
- I. Mijn Broertje en Zusje
- II. Stoute Broer
- III. Zus bij het Kribje
- IV. Broer en Zus bij 't Opstaar

7.50 frank

B. CASIMIR. — Benneke
A. VAN DIJK. — Met mijn Boekske in een Hoekske
C. VAN LIES. — Klein Broertje
» Klein Zusje
ZR MA. TERESA. — Ik zal je eens wat vertellen
ZR MA. TERESA. — 'n Kleine Rakker en andere Verhalen
C. DE WAAL. — Uit Grootmoeder's Portefeuille

12 frank

J. V. BURGERS. — 'n Prettige Vacantie
B. A. VAN HAAG. — Wim zijn Kabouterkoek
LAMBERT LUCASZ (KEES SPIERINGS). — Zoo'n rare Chinees
A. L. REDUS. — Kees de Does en z'n Politiehond
KEES SPIERINGS. — Wim, de Blauwpit
ZR MA. TERESA. — Twee Vriendjes
D. C. VISSCHERS. — Een Kind van Java
B. V. ZWEGERS. — In 't Oerwoud

12.50 frank

EDGARD. — Van Koning Orgeloes
H. FEDERER. — Een Nacht in de Abruzzen
» Sisto en Sesto
C. VAN GESTEL. — De Kinderen van Jacques d'Armagnac
GABR. MOERDIJK. — Een Gezellige Middag
ZR MA. TERESA. — Genezen
» Ina
» Miep-ik-ook
WALTERIDA. — Een Indisch Meisje
» Javaansche Legenden

15 frank

J. V. BURGERS. — Klaveren Drie
EDGARD. — Het witte Muisje
MOEDER MARY LOYOLA. — Jezus van Nazareth
ZR MA. TERESA. — Heintje de Bult
» Smokkelfientje
KEES SPIERINGS. — De Ster van Blauw-Wit

19 frank

W. VAN DEN BERG. — De Avonturen van Wim en 'n Weenschen Jongen
W. VAN DEN BERG. — De Koning van Tjilatjap
W. VAN DEN BERG. — De Vondeling van Simmerath
FRANCIS J. FINN. — De Geheimzinnige Gids
B. C. KLOOSTERMANS. — Gods Volk
MAX. — Giovanni
HÉLÈNE PAGÈS. — Van Godfried en Mechtildis, die ter Kruisvaart togen
H. S. SPALDING. — Geheimzinnige Sporen van Berenklauwen
KEES SPIERINGS. — De 6e van Meneer Franssen
ZR MA. TERESA. — Uit het Dagboek van Henk en Lou
1e deel: Op Reis
2e » Op Curaçao
F. TRAUTWEIN. — Han Spring-in-'t Veld

24 frank

W. VAN DEN BERG. — Rudi's Avontuur
JOANNES EMONTS. — De Zoon van het Opperhoofd der Bandaris
LINA TERVOOREN. — Bep doet de Huishouding
B. V. ZWEGERS. — De vlammende Woestijn

26 frank

M. S. GROSS, S. J. — Om 'n Schat

27 frank

J. J. VERBEETEN. — Naar Lourdes (Prachtuitgaaf)

29 frank

H. G. HEIJNEN. — Joolsingel No 1

Al deze boeken zijn verkrijgbaar bij het

Algemeen Secretariaat voor Katholieke Boekerijen

27, Cuylitsstraat, Antwerpen

LIPS

HANDIG
VERSTELBARE
BOEKENSTELLINGEN

LICHT, SIERLIJK
ENORM STERK
IN ELKE
GEWENSCHTE LENGTE

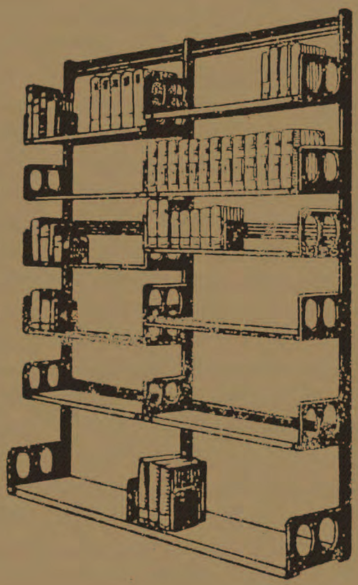

N. V. ETABLISSEMENTS LIPS,

Koninklijkestraat, 222, BRUSSEL

(Handelsregister, Brussel nr. 495)

Zoo juist verschenen :

DE STUDIE VAN HET MIDDELNEDERLANDSCH TOT IN HET MIDDEN DER NEGENTIENDE EEUW

DOOR

Dr H. DE BUCK

PRIJS GLD. 4,90

UITGAVE VAN
J B WOLTERS
GRONINGEN — DEN HAAG

L. OPDEBEEK

UITGEVER

Provinciestraat, 42. ANTWERPEN

GROOTE KEUZE VAN KINDER- en ROMANBOEKEN

Nieuwe uitgaven :

Fr. Crols, Pr. : Het Wonder der Appelen 5.— fr.

Victor Naveau : Uit mijn Vlegeljaren 10,— fr.

A. Sauwen : De zingende Krekel 10,— fr.

Constant Eeckels : De Eenzame Tuin 12,50 fr.

Francis Finn : S. J. Zoo zijn ze, 2 deelen, per deel : 5 fr. — Philip, de kleine Zanger : 10,— fr. — Tom Playfair : 12,50 fr. — Percy Wynn : 12,50 fr. — Claude Lightfoot, 12,50 fr. — Harry Dee : 15.— fr.

Lode Opdebeek : Bloemekens van den Vlaamschen Rozelaar (25 Vl. koppen) 15.— fr. — Op reis in Vlaanderen : 15,— fr.

Dr. L. Wagenfeld en W. F. Steygerwalt : De bekwame Veearts, 500 blz. — 9 uitslaande platen. — 6e druk : 30,— fr.

A. C. Ide : Handboek der Ooftbouwkunde 30,— fr.

Fondscatalogus, op aanvraag, kosteloos verkrijgbaar.

N. V. LEESLUST

ANTWERPEN

Verhalen, Sprookjes en Vertelsels

JOZEF ARRAS. — **Begijnensprookjes.** (2e uitgave). fr. 5.—
JOZEF ARRAS. — **Gekke Vertelsels.** (2e uitgave). fr. 5.—
M. E. BELPAIRE. — **Christen Ideaal.** fr. 8.—
M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar: I. Proza.** (2e uitgave) fr. 8.50
Dr. JORIS CAEYMAEX. — **Gloed** fr. 13.50
FRANS CROLS. — **Heeroom's Nichtje en haar Gezin.** fr. 16.—
JORIS EECKHOUT. — **Proza van Vlaamsche Priesters.** fr. 9.; geb. fr. 10.50
RICH. DEWACHTER. — **De Stoker.** Verlucht door J. Verschueren. fr. 10.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Dimfna** fr. 3.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Het Mirakel.** fr. 5.—
SEUMAS MAC MANUS. — **Bij het laaiende Turfvuur.** fr. 9.; geb. fr. 10.50
ALB. STEENHOFF-SMULDERS. — **Sprookjes uit de Schemering.** fr. 6.50; geb. fr. 8.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Kempische Vertelsels.** (2e druk). fr. 6.50; geb. fr. 8.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** fr. 13.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Kristiaan.** (2e druk) 13.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Sprookjes uit den Zomernacht.** Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
ALFONS VAN HOOF. — **Zonnige Kempen.** Met penteekeningen van August Verstreken. fr. 10.—

Geschiedenis, Biografieën en Reisverhalen

M. E. BELPAIRE. — **Antwerpen vóór honderd Jaar.** fr. 6.—
M. E. BELPAIRE. — **August Cuppens** fr. 9.—
M. E. BELPAIRE. — **Charles Dickens.** fr. 15.—
M. E. BELPAIRE. — **Constance Teichmann.** fr. 20.—
Dr J. CALBRECHT. — **De Vlamingen en de Spaansche Ontdekkingsreizen tijdens de XVIe eeuw in het Oosten.** 30.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Het Mirakel.** fr. 5.—
Dr JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** 3 deelen, elk. fr. 20.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Oorlog van Mr Cobbé, 1722-1724.** fr. 30.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Reis van den St Carolus. 1724.** fr. 30.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Stichting van Banquibazar, onze eerste Kolonie** (1724-1727) fr. 30.—
L. REYPENS e. a. — **Eugeen Yoors.** Rijk geïllustreerde Prachtuitgave fr. 75.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** (2e druk) fr. 13.—
MAUR. VAN HOECK. — **Schoonheidsvizioenen.** Reisindrukken uit Italie. Rijk geïllustreerde Prachtuitgave. 60.—
DIRK VANSINA. — **Dostoïevsky.** fr. 18.—
C. VERVOORT. — **Kardinaal Mercier.** Zijn Leven, Zijn Werk. 2 deelen. elk fr. 25.—

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. K. S. B. — Cuylitsstraat, 27. ANTWERPEN

Bekroonde R. K. Jeugdboeken

J. BÖKLING : De Ridder van den Eikenhorst	29,—
TO HÖLSCHER : Onschuldig verdacht	14,50
» Toen Moeder ziek was	29,—
M. KRAMER : Fernando Malini, de jongen van den Woonwagen	29,—
MADJOE: Jonge Jaren	29,—
N. SCHELLEKENS : In het Land van den Vrede	29,—
FR. VAN VLIJMEN : De Club van 4 en 5	29,—
H. WOLFFENBUTTEL-VAN ROOYEN : Het zevende Meisje	29,—

Te bekomen bij A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

EUGEEN YOORS

Gedenkboek met bijdragen van **E. P. Reypens, Verschaeve, Timmermans**, enz.

Een prachtboek over glasraamkunst en over den grooten Vlaamschen Meester in deze « kunst van het licht »

Heerlijk geïllustreerd : 7 figuren en etsen, 30 platen en 1 uitslaande plaat : alle in kunstdruk.

Een boek dat elke bibliotheek wil bezitten !

Prijs : 75 frank

Zooeven verscheen de tweede druk van

KRISTIAAN

door ERNEST VANDER HALLEN

« Kristiaan is ons door God gezonden om ons
» te zeggen en te doen zien, dat het leven schoon
» is, de mensch goed en God barmhartig... »

Een boek van dezen tijd, voor dezen tijd !

Een boek voor ALLE bibliotheken !

Prijs : 13 frank

Te bekomen bij A. S. K. B. :

Zwart-verlakte IJzeren

BOEKSTEUNEN

52 fr. het dozijn

WITTE ETIKETTEN

om om den rug der boeken te plakken
van 7 verschillende breedten **4 fr.** de 1000

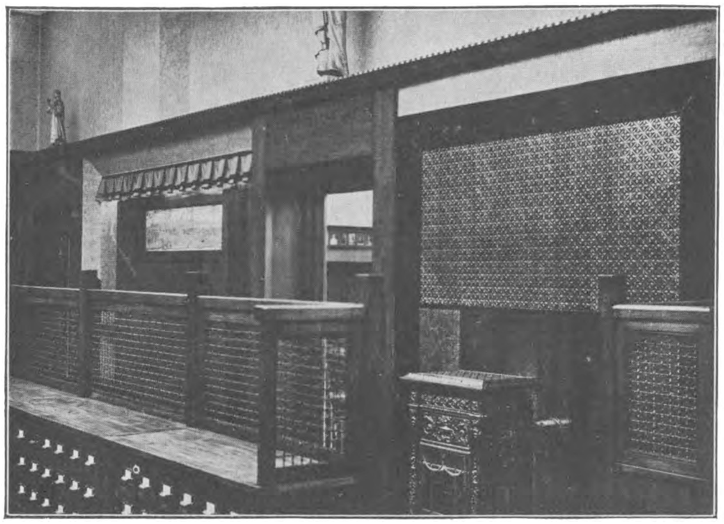

Een hoekje der Openbare Boekerij St Michiel te Antwerpen.

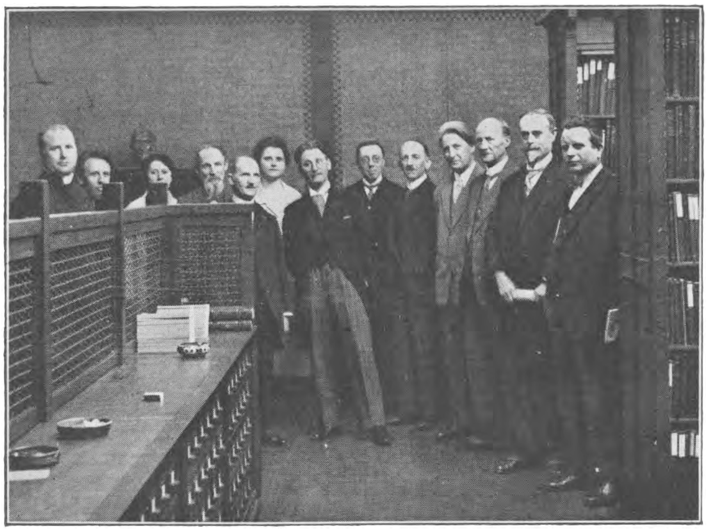

De Interprovinciale Commissie voor Openbare Boekerijen en Vlaamsche Letterkunde op studiebezoek aan de Openbare Boekerij St Michiel.

Van links naar rechts :

E. H. J. Baers, H. Ger. Schmoock, Juffr. A. Gesp, HH. E. Leën en J. Van Meel, Juffr. E. Vandamme, HH. Joz. Droogmans, R. Apers, Jef Peeters, Jan Peeters, N. Van Ooyen, E. Van de Watteyne, A. De Block.

ANTON VAN DUINKERKEN

(dekn. van Willem Asselberghs)

geb. te Bergen-op-Zoom in 1903.

NUMMER 6 NEGENDE JAARGANG JUNI 1931

BOEKENGIDS

Algemeen Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift
Orgaan van het Algemeen Verbond van Katholieke Boekerijen
:-: VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR :-:

REDACTIE en BEHEER:
Alg. Secretariaat voor Katholieke Boekerijen, Cuylitsstraat, 27, Antwerpen
Postcheck: 241.02

Prijs voor België. — Abonnement: 35 frank. — Dit nummer: 5 frank.
Prijs voor Nederland. — Abonnement: fl. 3,50. — Dit nummer: fl. 0,50.

ANTON VAN DUINKERKEN

DOOR PAUL HARDY

Reeds vanaf de jaren 1910 begon er in Nederland bij enkele kunstenaars die zich principieel-« roomsch » voelden 'n individueele reactie uit te groeien boven den reeds 30-jarigen sleur van materialisme en sensualisme door de « tachtigers » in 't leven geroepen, en steeds voortwoekerend, weelderig-naakt, of onder dekmantels van sociale theorieën, psychologische conflicten en dies meer. Of er buiten Henriette Roland Holst nog ergens eenige reëele verinnerlijking viel waar te nemen, is zeer dubieus. De eersten in die laat-vooroorlogsche jaren, die ware verdieping brachten in dien belletrischen chaos waren de katholieken Gerard Brom, Feber en de bekeerling Pieter Van der Meer de Walcheren. Zij werden de verdienstelijke voorloopers eener zuiver-katholieke kunst welke na den oorlog uit alle hoeken van het land talentrijke jongeren deed op het voorplan treden. Wars van de « Copyeerlust des dagelijkschen levens » en mooidoenderij tallenkante van het romanschrijvend-geslacht-bij-uitstek, dat aan hun was vooropgegaan, plaatsten zij de kunst rechtstreeks in dienst van hun kristelijke levensvisie. Schoonheid-zoeken is het streven naar benadering der Eeuwige Schoonheid: God, en dit binnen de dogmatische en moreele grenzen der Kerk. Dus: nieuwe « Umwertung der Werte »: Kunst was niet langer doel, doch middel. Kenschetsend is het feit dat het groepeerende tijdschrift « Roeping » welk de agitator Dr Moller in 1922 stichtte z'n ondertitel deed evolueeren van: « Maandschrift voor Schoonheid » tot « Maandschrift voor Verdieping van Leven en Kultuur ».

Enkelen der jongsten welke in « Roeping » niet voldoende

aesthetische ontplooiïngsruimte meer vonden stichtten reeds in 1925 hun eigen tijdschrift « De Gemeenschap ». Tot die groep behooren hoofdzakelijk Albert Kuyle, Jan Engelman, Lou Lichtveld en Anton Van Duinkerken. Deze laatste, misschien niet de meest creatieve kunstenaar dezer groep, is toch ongetwijfeld de meest alzijdige; 'n man van zeer hoogstaande kultuur, de rijkste persoonlijkheid onder de Noord-Nederlandsche jongeren.

Anton Van Duinkerken (ps. Willem Asselberghs) is nog jong. Hij werd geboren te Bergen-op-Zoom in 1903; was vanaf z'n 19de jaar medewerker aan « Roeping », verliet in 1925 tijdelijk de literatuur om theologie te gaan studeeren. Vóór dien tijd had hij reeds heel wat geschreven: verzen, essays, 'n novelle. Toen hij echter z'n colleges had opgegeven is 't eerst voor goed begonnen. Van Duinkerken, thans redacteur van « De Tijd », is geworden 'n harde, taaie wroeter-voor-den-Heer. Deze 28-jarige vertaalt even vlug uit het Engelsch, als uit het Noorsch of het Italiaansch; gaf 'n dikken bundel poëzie uit; 'n apologetisch werk; twee zware essay-bundels, die van groote eruditie getuigen, en twee novellen. Verder stelde hij 'n bloemlezing saam en vertaalde die uit Hello en Sigrid Undset, gaf ten slotte 'n heerlijke overzetting uit Sint Bernardus over de liefde tot God. Daarbij komt nog heel wat verspreide en ongebundelde kost in Hollandsche en Vlaamsche tijdschriften en enkele kleine brochures. Anton Van Duinkerken is als het bewuste daad-geworden woord van Pater Sertillanges : « Jésus Christ a besoin de notre esprit pour son oeuvre, comme il avait besoin sur la terre, de son propre esprit humain ».

« Het groote gebrek van Anton Van Duinkerken is zijn veelzijdigheid en zijn werkkracht » schreef Walschap. Juist doordien deze bewering paradoxaal klinkt, sluit ze 'n synthese in, die misschien verkeerd zou kunnen worden geïnterpreteerd ten overstaan der waardebepaling van het werk van Van Duinkerken. Walschap heeft gelijk, maar dat « gebrek » met daar nog 'n verzwarend adjectief bij, zooiets klinkt wat hard. En we hebben hier toch altijd met Van Duinkerken te doen, iemand van universeelen-denktrant — de eenige expliciet katholieke. De essentieele hoedanigheid van de Kerk : « Hare Algemeenheid » is toch de vorm welke ten grondslag moet liggen aan de gedachtensfeer en de wijde interesse van de « representative men » onder hare geloovigen. De uitzonderlijke begaafdheid van Anton Van Duinkerken volgt nu eenmaal zijn katholieke impuls tot veelzijdigheid in. Daarin ligt juist zijn sterkte die hem als persoonlijkheid op het allereerste plan schuift onder de Noord- en Zuid-Nederlandsche jongeren. Veronderstellen wij 'n oogenblik dat Van Duinkerken zich slechts in één genre zou bewegen: z'n verdieping zou er stellig heel veel onder lijden. En ja, het primitieve licht kwam toch ook uit den chaos. Van Duinkerken mag het dan met al zijn veelzijdigheid gerust houden bij den eveneens

veelzijdigen Newman, die tot de conclusie kwam : « All branches of knowledge are connected together; they complete, correct, balance each other ».

Anton Van Duinkerken heeft zich plotseling 'n litteraire « enfant-terrible »-reputatie verworven in den lande; en dit door het rake, het verpletterende, het « schijnbaar » ongewettigde of-onrechtvaardige van z'n ernstig woord. Ontzien doet hij niemand want immers: « het schort ons niet aan gehoorzaamheid tegenover gezagvoeders, het schort ons aan gehoorzaamheid tegenover de eigen heerlijke aandrift» (Achter de Vuurlijn). Al wat hij schrijft, blijft zooals bij Pilatus. Van Duinkerken moet nog steeds z'n eerste « daad van eenvoudige rechtvaardigheid » stellen. Wat in tijdschriften aan mokerslag-artikels sporadisch verspreid ligt, bundelt hij 'n paar jaar nadien; en het dringt verder door tot bij het grootere publiek. De bescheiden Vlaming wordt wrevelig, en fluistert iets van « aanstellerij » of zoo. Jean Rostand schreef in z'n « Ignace ou l'Ecrivain »: « Un livre est « toujours » une déclaration d'orgueil. Si l'on écrit, c'est que l'on prétend dire ce que personne n'a su, ou ne saurait dire aussi bien ». Wie werpt er naar Anton Van Duinkerken den eersten steen? Hij is nu eenmaal 'n mensch, principieel lijk Chesterton, absoluut lijk Bloy; en daarbij zonder illusies. Hem bloemetjes op de mouw spelden is zeker zoo'n groote utopie als hem te doen beweren b. v. dat Dr Sterck Vondel heeft begrepen, of dat de huidige « roomsche » kritiek aan 't rechte eindje trekt. Van Duinkerken is 'n kunstenaar, universeel in z'n gedachten, zoowel als in z'n uitdrukkingsmogelijkheden; 'n kind van z'n streek evenals van z'n tijd, dit laatste niet in louter ideeële beteekenis, maar tot in de meest alledaagsche konsekwenties. Moest hij morgen 'n apologie schrijven van de bokssport of 'n litterair essay over den invloed van het vliegwezen op het Expressionisme en vice-versa: 't zou me geenszins verwonderen; en interessante lectuur, dat zou het zeker zijn. En ten slotte is Van Duinkerken 'n « Catholique avant tout » 'n eenvoudig kind van de « strijdende » (!) Kerk. « Zijn catechismus-wijsheid heeft hij bewaard als een ongeschonden schat » zegt Pater Morlion (1). Daarom is hij voor ons, katholieken van den dietschen stam 'n persoonlijkheid van kapitaal kultureel belang. Laten wij zoo weinig mogelijk spijkers op laag water zoeken, en dezen hoogbegaafde, niettegenstaande z'n jeugd en z'n beetje overmoed de plaats in ons litterair leven schenken, die hij ten volle verdient. Misschien is het lapidair gezegde van Hello op hem toepasselijk : « Le procedé du succès, c'est de marcher avec les autres; le procédé de la gloire, c'est de marcher contre les autres ».

In 1927 verscheen z'n eersten verzenbundel: « Onder Gods Oogen », laat bij elkaar gebracht, maar meestal geschreven rond

(1) Hier verwijs ik naar het interessante artikel van P. F. Morlion, Dominicaan : « De Roeping van Anton Van Duinkerken » verschenen in het « Thomistisch Tijdschrift voor Katholiek Kultuurleven », 1931, nr 1.

z'n 20ste jaar. Deze werd in Vlaanderen zeer kameraadschappelijk ontvangen door André Demets, die den rijkdom er spontaan van deed aanvoelen. In 1930 bundelde hij z'n tot dan toe gedicht werk volledig in « *Lyrisch Labyrinth* ». In z'n poesie is Van Duinkerken gansch zichzelf. Waar elders z'n idealisme verstoken blijft onder de bonkige taal-perioden van z'n geleerdheid en z'n durvend optreden vinden we hier de gloedwarmte van z'n naastenliefde, en de sociale daad van den begenadigde (lijk in dat onvergetelijke « Lof der Zeevaarders ») zoowel als simpele liefdeslyriek en kinderlijke vereering.

LOF DER ZEEVAARDERS

Mannen der trans-atlantikers, mijn broers, in mijn bloed is een
heimwee naar zee,
Zo dikwijls ik jullie ontmoet, op de kaai, voor het « Estaminet
Bombay ».

Jullie zijn ruw van het harde werk, maar met ogen, doorblonken
van rust,
Want je weet: na ieder verlaten strand geeft de horizon jullie een
kust,
Veel mooier dan al wat je zag in de Schepping; en jubel slaat op
in je bloed,
Getuige voor 't woord van de Levende Dag : het werk van Gods
handen is goed!

Er is blijdschap in jullie om ieder ding; er is niets, dat je niet bemint :
elk spelend kind aan een strand doet je denken aan thuis en aan
eigen vrouw en kind.
Elk geluk is vol van het eigen geluk. Ieder « land-in-zicht! » doet
je wensen
Naar 't eigen land. Jullie kent alle leed. Daarom ben je zo goed
voor de mensen.

Als in volle zee er een stomer passeert, sturen jullie een heil-signaal
en aan boord vier je feest om de mensen van ginds en zingt liedjes
in iedere taal.

En kom je, van lange tochten terug, de haven weer ingevaren,
dan zie 'k al van verre de donkere lach en het witte gebit der las-
karen.

Ik hou van zo'n kerels met open gezicht en met eerlikheid achter
hun oogen.
(Want, was hun geweten een scheepsruim te ruim, niet één heeft er
één keer gelogen).

Mannen der Trans-Atlantikers, mijn broers, als je wist hoe ik jullie benijd
Wijl je wereld zo mooi is, je leven zo sterk, en je zee zo onnoemelik wijd!

De « Oostersche Vertelsels » zijn meesterstukjes, waarvan het derde omwille van z'n beknoptheid en volledigheid van uitbeelding, indruk en gedachte gerust naast het beste van J. M. De Hérédia mag geplaatst worden :

« Haroen de krijgsman had zijn boog gespannen
en schoot zijn pijl in 't blauwe van de lucht
zo snel dat niemand der omstaande mannen
hem na-ogen kon in zijn suisende vlucht.

Hafis de dichter had zijn lier gespannen
en zong bij 't innig beven der muziek
zo schoon dat niemand der omstaande mannen
de woorden begreep van 't gewijde cantiek.

De pijl van Haroen heeft een palm geschonden
de blaren hangen langs de stam in rouw
Het lied van Hafis heeft hem weergevonden
in het zingen van een gesluierde vrouw »

Het onderwerp, hoe profaan ook doet weinig ter zake. Zonder daarom pantheïst te worden, heeft hij hier toch 'n invloed ondergaan van Van Schagen, de man van « de natte krant, de uieschil en het lucifertje ». 'n Vaste vorm is er in z'n gedichten al evenmin te vinden en het rhythme ontbreekt soms al te zeer. Sommige verzen zijn heelemaal niet vreemd aan de Vlaamsche expressionisten en « Herfst » bracht me spontaan naar inhoud, vorm en stemming 'n vroeger gelezen poëem van den duitschen natuurdichter Wilhelm Holzamer te binnen. Zoo vinden ook de « Zonderlinge Zielen » die veel succes schijnen te hebben in Holland (Bruning, Lantaarnopsteker; Scheurs: Bedelbroeder) 'n aantal broertjes bij Van Duinkerken. Veel minderwaardigs is er in « Lyrisch Labyrinth » : vormarmoede, bezielingsmanco, praatgraagte. Blijvende kunst echter zijn z'n « Oostersche Vertels » en enkele sociaal-doortrilde der vroegste gedichten, in kloeken vorm geboetseerd en waar 'n zwaar-ernstig, of juichend-enthousiast rhythme zich opdringt. Het laatste deel van dezen bundel : « Liederen uit het Zuiden » zijn meesterlijke overzettingen uit Barbey d'Aurevilly, Blaise Cendrars, Leopardi e. a. Alleen Claudel heeft er heel wat van z'n origineele frischheid bij verloren.

Als novellenschrijver gaf hij « *De Ravenzwarte* » welk dateert uit z'n prilste litterair leven. Moeilijk is het te begrijpen hoe 'n twintigjarige reeds tot zulk 'n evenwicht van denken is gekomen. Buiten 'n logisch

katholicisme is zooiets totaal ongerijmd. De « ravenzwarte » is weer een van die « zonderlinge zielen ». 'n Franciscusnatuur, doorzongen en doordrongen van z'n eenvoudig geloof. Op elk ander terrein, buiten dat geloof en 't natuurgebeuren is z'n wonderlijke fantazie met steriliteit geslagen, en z'n concentratievermogen gestremd. Uit beide haalt hij z'n gezonde wijsheid, waar z'n geleerde vriend, die Hello leest (de schrijver zelf) paf van staat. Z'n boekenhaat is het stokpaardje van den « ravenzwarte ». Maar de jongen wordt gelouterd : de vertelling groeit uit tot de sociale idee, die we terug vinden in de eerste gedichten : « hij had in niemand geloofd dan in God en in zichzelf, maar er zijn er nog zooveel anderen» en verder: « de troostende balsem van de liefde voor je medemenschen, die je krijgt als je eenmaal vrij bent van jezelf». Lager staat het « *Vertelsel in de Hut* » waarin 'n vijftigjarige eenzaat z'n leven verhaalt. 'k Zegde hooger dat Van Duinkerken 'n mensch is zonder illusies; welnu in die « hut » heeft hij de laatste illusie afgelegd. Niets meer van het Lente-rustige uit « De Ravenzwarte », maar gure Herfst. Korte zinnen vol nietsontziende ironie en vlijmende levens-realiteit. Vlotte vertelling die in koude constatatie, met knokelige humor over alles heenpraat.

Als eerste critische bundel verscheen in 1929 « *Roofbouw* ». In de inleiding verkondigt hij « raakpunten van katholicisme en literatuur » te behandelen, doch dat blijft bij één artikel. Interessante bladzijden wel over 't wezen der katholieke kritiek. Van Duinkerken toont zich in z'n critisch werk veelal 'n polemist. 'n Studie begint hij steeds met 'n paar autoriteiten van hun voetstuk te halen; en 't praatvaderen heeft hem soms ook kwalijk te pakken. Van bizonder gehalte echter zijn de essays over Chesterton (wiens invloed hem niet vreemd is), Bossuet, Jules Verne (men moet Philias Fogg een beetje kennen om veel van Sint Franciscus Xaverius te kunnen houden!) en Leon Daudet.

Van meer beteekenis is zijn laatste bundel (1930) « *Achter de Vuurlijn* » (geen oorlogsroman hoor!) 't Eerste deel : opstellen over menschen die meestal tot de litteraire geschiedenis behooren; tweede deel: literatuur van actueel belang. Uit behoefte om het diepste der ziel van z'n eigen landgenooten te begrijpen zette hij zich aan het instudeeren van totaal- of half-vergeten figuren als Anthonis De Roovere, Katharina Boudewijns, Justus de Harduyn e. a. De wezenskern van Vondel onleedt hij en vat hij gansch (en zonder philologische vitterij!) Wie Vondel wil leeren verstaan, hij leze « Achter de Vuurlijn »! Uit deze bladzijden komt de prins onzer dichtkunst tot ons, nieuw in 'n nimmer vermoede menschelijkheid. Z'n schoolsch pruikje en z'n klassiek jasje heeft hij afgelegd; hij wordt 'n vader, 'n levensleider vol wijze lessen van opleiding tot durf en katholieke daad. Van hoofdzakelijk belang voor het ontstaan en het wezen van het jongste litterair « roomsch » streven in Nederland zijn de laatste opstellen van dezen bundel. De schrijver is niet malsch, want · « Men ziet de letterkundige beweging in drie fazen : de faze van strijd

waarin het jongere geslacht gelijk heeft, maar niet krijgt, de faze van gezetenheid, waarin de mannelik geworden jeugd haar lauweren plukt, en de faze van aftakeling, waarin de nieuwe jeugd de grijsaards aftakelt ». (Kommentaar overbodig!)

« Achter de Vuurlijn » is kunstcritiek van de beste soort maar 'n waar meesterstukje is wel die « *Verdediging van Carnaval* » (1928). In de Brabantsche provinciesteden ontstond voor enkele jaren 'n nogal verwoede strijd rondom de Carnaval-viering. Midden in die disputen heeft Van Duinkerken z'n schitterend brochure geworpen. Om iedereen die 't weten wou te vertellen dat Carnaval « de jubel is om de eeuwigheid der Lente » en « 't feest onzer onvergankelikheid ». 't Is 'n « manifestatie van algemene vreugd om het goeds dat door de Schepper werd gegund aan allen ». Hij voert ons door heel de geschiedenis, vanaf de wake der vernale wachters bij de eerste Kristenen dwars doorheen den populairen Carnavalroes van Middeleeuwen, Renaissance en Romantiek naar den modernen Pierrot, die eenzaam bezwijkt, 's nachts langsheen 'n lantaarn. 't Boekje sluit met 'n pleidooi voor Carnaval. Elke periode der Carnaval-geschiedenis in het kader der universeele geschiedenis heeft Anton Van Duinkerken ten-voeten-uit geschilderd, steunend op z'n kultuurhistorische en kunsthistorische geleerdheid. Ik heb noch het boek van Francis Carco, noch dat van Paul Kenis gelezen over Villon, doch ik kan me niet indenken dat zij mij meer kunnen leeren over den genialen vagebond-dichter dan Van Duinkerken het doet op « vijf » bladzijden (28-32). Graag zou ik dat klassiek-nederlandsch proza over François Villon hier overschrijven, doch de ruimte laat dit spijtig genoeg niet toe.

« *Hedendaagse Ketterijen* » (1929) vestigde z'n roem als apologetisch essayist. In dit werk waar invloeden van Hello en Undset (als essayiste) zich doen gelden richt hij zich tegen de Nederlandsche ketterij der 20ste eeuw: het neo-humanisme van Just Havelaar. De ongepaste bewondering door vrijzinnigen voor het katholicisme is totaal uit den booze. Zij bewonderen de Kerk omdat deze zoo diep menschelijk is; maar de Kerk is *goddelijk*. Schrijver gaat van 't standpunt uit dat momenteel 'n verdediging van de katholieke geloofs- en zedeleer zich niet zoozeer te richten heeft tegen kwaadwilligen spot, als tegen slecht-begrijpende bewondering. Op enkele bladzijden is dit vertoog saai; doorgaans echter is de stijl brillant paradoxaal; zijn de argumenten doorslaand; verpletterend. De nieuwe waarheden worden gevild; de oude waarheden smakelijk gekruid, en met 'n moderne saus overgoten door den sympathieken kok Van Duinkerken opgedischt.

De Nederlandsche lezers bracht hij dichter tot den grooten franschen denker Ernest Hello door z'n mooie vertaling van diens beste fragmenten in « *De Kreet van Abels Bloed* » en van Sigrid Undset toonde hij ons de keerzijde der litteraire medaille door « *Paapse Stoutigheden* » waarin opgenomen: tijdschriftenwerk, 'n prachtige studie over Charlotte Brontë en hare zusters — noodzakelijk tot het begrijpen van

S. Undset's psyche, — alsook haar fameus bekeerings-manifest dat heel wat stof heeft opgejaagd: « Katholieke Propaganda ». Priesterlijk werk verrichte Anton Van Duinkerken ten slotte door de mooie verdietsing van « *Sint Bernards Verhandeling over de Liefde tot God* ».

Moge dit overzichtelijk opstel helpen om ons, Vlamingen, meer vertrouwd en belangstellend te maken voor het werk van dezen uitzonderlijk begaafden Noord-Nederlandschen geestverwant; van dezen sociaal-voelenden kristen met z'n soms onsympathieke allures en z'n hard woord, maar die steeds doet en schrijft met het oprechte hart op het pure geweten: « Hij (de katholiek) kan criticus zijn, maar hij mag niet oordeelen, om niet veroordeeld te worden (al kan hij soms de plichten van zijn staat maar behoorlik vervullen door een moordend criticus te zijn) ». (Hedendaagse Ketterijen).

Heer! Maak ons allen zóó konsekwent!

Bibliografie

8602 ◆ ONDER GODS OOGEN. — IV, 81. — De tweede druk hiervan volledig opgenomen in « Lyrisch Labyrinth » (1930).

8603 ◆ 1928. DE KREET VAN ABELS BLOED. Vert. uit h. Fransch van E. Hello. — Tilburg, Gianotten (20 × 14), 210 blz., fl. 1,75. — IV, 84 — Rec. 5708 — Een bloemlezing uit de werken van Ernest Hello, verzameld, vertaald en ingeleid door A. Van Duinkerken.

8604 ◆ 1928. DE RAVENZWARTE. — Maastricht, Stols (19 × 12), 115 blz. — V, 83.1 — Rec. 8670 — Inleiding door Bernard Verhoeven.

8605 ◆ 1928. ROOFBOUW. — Hilversum, Brand (20 × 15), 170 blz., fl. 1,90. — IV, 84 — Rec. 7099 — Essays. I. *Raakpunten*: Katholicisme en kritiek, Jörgensen, Chesterton, Godsdienst en dramatiek, Moraal en poëzie, enz. II. *Een Kamer op het Zuiden*: Bossuet, Mirabeau, La Fayette, J. Verne, Hello, Barrès, L. Daudet, G. Duhamel, M. Bedel, C. F. Ramuz, F. Mauriac.

8606 ◆ 1928. VERDEDIGING VAN CARNAVAL. — Utrecht, De Gemeenschap (20 × 14), 94 blz., fl. 1,20 — IV, 84 — Rec. 8683. Essay: 1. Het eeuwig carnaval. 2. De strijd van stof en geest. 3. Verdediging van carnaval. (Genre: kultuurhistorisch en pamphletistisch).

8607 ◆ 1928. VERTELSEL IN DE HUT. — Hilversum, Brand (19 × 13), 92 blz., fl. 1 — IV, 83.1 — Rec. 5623, 5683. — « De Zon » (een vertelling) 5 blz.; Dieuwertje Mispelaers Glimlach (6 blz.)

8608 ◆ 1929. HEDENDAAGSCHE KETTERIJEN. — Hilversum, Brand (21 × 15) 188 blz., fl. 2,90 — IV, 84: 23 — Rec. 7582. — Essays.

8609 ◆ 1929. PAAPSCHE STOUTIGHEDEN. Essays en Novellen, vert. en uitgeleid uit h. Noorsch van S. Undset. — Hilversum, Brand (21 × 16) 358 blz., 39 fr. — IV, 84 — Rec. 8680. De vrouw en de hedendaagsche samenleving; Drie zusters (de gezusters Brontë); Kerstgedachten; De zanger van Sint Olav; Sint-Halvard; Sinte Sunniva en de mannen van Selja; Margaret Clitherow; Katholieke propaganda; Antwoord aan Aartsbisschop Söderblom.

8610 ◆ 1930. ACHTER DE VUURLIJN. — Hilversum, Brand (21 × 15), 270 blz., fl. 2,90 — IV, 84 — Rec. 8682. — Litterair-historische opstellen over Anth. de Roovere, Kath. Boudewijns, Van Rederijkerij tot Renaissance, Jac. Revius, J. de Harduyn, Vondel, Joachim Oudaen, Feith, Joh. van Vloten, P. de Génestet, Jac. Winkler Prins, Thijm, Pr. van Langendonck, Alb. Verwey, H. de Vries, E. Wichman. — Jonge katholieke dichtkunst in Holland.

8611 ◆ 1930. LYRISCH LABYRINTH. Een bundel gedichten waarin opgenomen de tweede druk van « Onder Gods Oogen ». — Utrecht, De Gemeenschap (25 × 18), 145 blz. — IV, 83 — Rec. 8645.

8612 ◆ 1930. VERHANDELING OVER DE LIEFDE TOT GOD. Vertaald en ingeleid dr A. Van Duinkerken. — Utrecht, De Gemeenschap (20 × 14), 105 blz., 50,75 fr. — V, 24 — Rec. 8615.

Twee Romans van Beteekenis

In vroeger jaren werd er dikwijls vitterig gesmaald over het groeiend aantal dames, die langs de eendagspoëzie of langs de redaktie der damestijdschriften in de literatuur belandden en er een geëerde plaats bleven bezetten.

Dat onze moderne schrijfsters het niet meer zoo druk moeten opnemen tegen geringschatting en mannelijke bevooroordeeling, is op zich zelf een verheugend verschijnsel dat toont hoe de beschaving er sinds de tijd der gezusters Brontë op vooruit gegaan is. Het is toch vanzelfsprekend dat een vrouw evenzeer bij machte is haar levensaanvoeling, vooral haar subjektieve gevoelswereld, doorleefd en harmonisch gekomponeerd weer te geven. Deze erkenning zou dan ook heelemaal overbodig zijn als er niet met spijt moest vastgesteld worden, hoe er in ons taalgebied, naast dichteressen van groot formaat, ook enkele dames zijn die hun zacht verteltalent en hun broze verbeelding in den dienst van lijvige romans, liefst met sociale bedoeling, misbruiken en verwringen. Sommigen, die het sprookjesgenre uitstekend aanvoelen, of prachtige landelijke romans schrijven kunnen, achten zich naderhand geroepen om de epische (?) erfenis van Mevrouw Bosboom te aanvaarden. En dan blijkt het veelal dat de gave der synthese niet het deel is van het vrouwelijke genius, want de gemoedsrijkdom en de geestelijke kracht van iemand als Sigrid Undset is een alleszins verheugende uitzondering,

Deze vaststelling is echter slechts ten deele toepasselijk op
8613 Mevrouw INA BOUDIER BAKKER van wier hand pas verscheen: **De Klop op de Deur (III-IV)**, roman van eventjes over de duizend pagina's. Een dergelijk stuk arbeid dwingt zeer zeker eerbied af en waardeering voor zooveel welbestede energie. — « De Klop op de Deur » is minder een roman dan een kroniek die aanvangt in het midden der

vorige eeuw: de kindertijd van Annetje Goldeweyn, en die afsluit enkele jaren na de oorlog, wanneer hetzelfde Annetje grootmoeder is van een talrijk geslacht. De schrijfster bedoelt ons een beschrijving te leveren van het leven eener Amsterdamsche familie uit den hoogeren burgerstand met als kader errond de diverse gebeurtenissen en geestelijke stroomingen der laatste 75 jaren. Met een dergelijk opzet mochten we van een romancier uiterst belangwekkende lektuur verwachten en daarin stelt I. B. B. ons niet teleur. Maar er bestaat gelukkig geen Hollandsch chauvinisme dat deze roman groote kunst zal heeten. Want wie zijn lektuur niet beperkt tot het Nederlandsch taalgebied merkt allicht hoezeer aan dit groote boek alle grootschheid ontbreekt. Er gaat geen adem doorheen, het geheel is spierloos en valt dikwerf uiteen in fresco's die, hoe knap op zichzelf, bijna gehouden worden in het raam van het familie-milieu, terwijl we telkens kontakt verliezen met de grillig-trillende zenuw van het geheimzinnig-evolueerende leven in individu en massale stuwingen, in tijd en in ruimte.

Maar vergeten we niet dat nergens zoo zeer als in Nederland de familie de spil is gebleven van de samenleving, vooral in een periode die we de minst roemvolle, want historielooze, kunnen noemen der Nederlandsche geschiedenis. Deze bijzonderheden zijn misschien oorzaak dat we in deze veelomvattende tijdskroniek de hevige bewogenheid missen; de driftige 't zij smartelijke, 't zij vreugdevolle groei van het leven die aan sommige menschenfiguren een haast symbolisch karakter geeft.

Het eenige dat relief geeft aan het boek zijn de elementen die de schrijfster in staat was zelf te doorleven : haar inzicht in de vrouwen-emancipatie en de meisjes, vrouwen en moederfiguren die ze ten tooneele brengt. De vrouw is de ziel van het gezin: de mannen kunnen desnoods wegvallen, hun beteekenis ligt elders, op een gebied dat de schrijfster niet vermag te overschouwen. We staan hier inderdaad ver van de groote Undset, en zelfs van « De Opstandigen » van Jo Ammers-Küller die een breeder beeld weet te geven van de samenleving. Waar dit laatste boek vol is van strijdatmosfeer, is er toch een evenwicht bereikt en blijft de vrouw in haar kader.

We kunnen niet ontkennen dat het boek van Boudier-Bakker de literatuur eer aandoet door de verdienstelijke milieuschildering en de preciese weergave van den gevoels- en intellektueelen groei van het moderne meisje, maar we moeten het betreuren dat nergens aan de diepere motieven wordt geraakt. Zoo wordt het geloof welwillend genegeerd, hetgeen wel een krachttoer mag heeten van behaaglijke neutraliteit als men bedenkt welk aandeel de geloofsmotieven hebben in een levenskluwen wiens beschrijving over duizend bladzij proza gaat.

Deze (van Calvinistischen huize?) pruderie schaadt meermaals aan de zielkundige schoonheid van het boek en dat blijkt vooral uit de tragische episode van Jetje wier zelfmoord niet voldoende verantwoord wordt.

Al werd « De Klop op de Deur » in het Noorden zeer gunstig ontvangen als het levenswerk van een in vele opzichten groote schrijfster, een meesterwerk is hij niet geworden. Nochtans blijft het boek belangwekkend genoeg om de lektuur ervan aan te bevelen om zijn hoog zedelijk en veredelend gehalte.

Moesten we echter een vergelijking maken tusschen hoogervermeld
8614 werk en **Vrouwenkruistocht (II)**, het 2e deel van het groote vrouwenepos: *Opstandigen*, dan zou die vergelijking stellig uitvallen in het voordeel van Mevr. VAN AMMERS-KÜLLER.

Hoofdpersoon in dit tweede deel is Joyce Coornvelt, geboren in Zuid-Afrika en, om reden van haar vaders latente invloed en haar eigen hartstochtelijk temperament, door de schrijfster uitgekozen om de ultieme, 't zij smartelijkste phase der vrouwenemancipatie te illustreeren. We zijn niet meer in het koele Holland waar alle conflikten doodgeredeneerd worden vooraleer ze hun hoogtepunt bereiken, maar in Engeland, waarheen Joyce gezonden werd naar haar verengelschte oom Henry Corenvelt die, met zijn vrouw wordt voorgesteld als een monument van snobisme. Daarnaast komt Joyce in aanraking met de leidsters der suffragettes, vechters op leven en dood voor het vrouwenkiesrecht, en zij voelt zich zedelijk verplicht bij hen aan te sluiten. — We twijfelen geen oogenblik aan de historische echtheid der gebeurtenissen die in dit boek verwerkt zijn; maar achteraf gezien lijken vele tooneelen van mannelijk barbarisme en onverstand tegenover een zaak van zuivere rechtvaardigheid en idealisme, bijna onbegrijpelijk. Het groote talent van Jo van A.-K. belicht ons deze tragi-komische episode van alle kanten en zoowel de keuze als de opstelling der verschillende roman-figuren verraden een diepmenschelijk inzicht. Daarom ook, in verband met haar karakter en familie-overlevering, is het doodelijk ongeval dat Joyce treft terwijl ze haar plicht doet als suffragette, geen kompositorische fout zooals door enkelen vooruitgezet werd.

Het belang dat ook door de buitenlandsche critiek gehecht wordt aan het œuvre van Mevrouw van Ammers-Küller, is veelzeggend en doet ons onzerzijds ongeduldig uitzien naar het derde en laatste deel van haar groote werk. Dr O. H.

VAN MENSCHEN EN BOEKEN

Een reeks katholieke literatuur van de Nederlandsche jongeren wordt door de « Gemeenschap » aangekondigd: van Albert Helman een bundel toespraken: *Wij en de Literatuur*; van Chr. de Graaf een bundel verzen: *Alleenspraak*; van Dr F. Bordewijk een roman welke speelt in een denkbeeldige kommunistische staat: *Blokken*; van Jan Engelman een bundel kritische opstellen: *Torso*; van Albert Helman eveneens *Ratten* en *Orpheus' Terugkomst*; van A. den Doolaard: *Vier Balladen*; van Bernard Verhoeven: *De zilveren Spiegel* en een boek over de moderne film door de bekende filmkritikus van « De Nieuwe Eeuw » Close Up.

De Utrechtsche firma W. De Haan kondigt het verschijnen aan van een komplete editie der Sprookjes en Vertellingen van Hans C. Andersen, vertaald door Dr Fred. van Eeden. Dit werk zal uit elk oogpunt een evenement zijn in de Nederlandsche uitgeverij: de (zwarte en gekleurde) platen ten getale van 96 stuks werden geteekend door Rie Cramer, en het boek wordt gezet in het Garamond-lettertype, terwijl dit de eerste komplete uitgave in heel de wereld zal zijn, daar in dit werk opgenomen werden zes nieuwe sprookjes die na den dood van Andersen in zijn nalatenschap werden gevonden.

De bekende Indische dichter, komponist, leeraar en wijsgeer Rabindranah Tagore, die in 1913 de Nobelprijs behaalde met de lyrische bundel « Wijzangen » en « De Hovenier » wordt thans de gansche wereld door gehuldigd ter gelegenheid van zijn 70e verjaardag. Zooals men weet vertaalde Tagore zijn werken zelf uit het Bengaalsch in het Engelsch en liet zijn vertalingen naderhand nalezen door den dichter Yeats.

Nieuws in de Vlaamsche literatuur is er betrekkelijk weinig : van Gerard Walschap wordt het verschijnen aangekondigd van « Eric », het vervolgdeel op « Adelaïde »; Antoon Thiry arbeidt aan een roman die de phasen van de naoorlogsche politieke en kultureele Vlaamsche strijd behandelt; van Jef Simons is een bundel novellen op komst en van Filip de Pillecijn een biografie van Renaat de Rudder; van Streuvels en Buysse verschenen deze lentedagen nieuwe werken. Op gebied van de lyriek en het tooneel is enkel volledige rust waar te nemen.

De datums dezer maand die voor de Nederlandsche letteren een herinnering zijn: 1 Juni wordt Paul De Mont zes en dertig; 4 Juni overleed vijf jaar terug Dr Eugeen van Oye; de 23ste zal het één en vijftig jaar geleden zijn dat Albert Rodenbach overleed; de 24e is het de sterfdag van Jan Frans Willems (1846) en de 29e zal het in '35 een eeuw geleden zijn dat Tony Bergman geboren werd. In 't buitenland herdenkt men de 4e het overlijden van den Zweedschen dichter E. Mönike (1875); de 6e de geboorte van Thomas Mann (1875) en het overlijden van Frans Eichert (1926); de 10e de geboorte van Leo Weissmantel (1855); de 16e de geboorte van Giov. Boccaccio (1313); de 19e van Ferd. Brunetière (1849) en de 21e van Joh. Grabriël Seidl, de bekende Oostenrijksche dichter; de 25e het overlijden van Peter Rosegger (1918).

De Jury van den Eeuwfeestprijs voor Vlaamsche letterkunde heeft thans de uitslag gepubliceerd van haar werkzaamheden. Ze is van oordeel dat geen enkel der ingezonden werken hoog genoeg staat om de toekenning van den Eeuwfeestprijs te wettigen; van de ingezonden manuscripten werden bekroond *Eric*, roman van Gerard Walschap en *Critiek en Beschouiwng II* van Urbain van de Voorde. Aan elk der beide auteurs werd de helft der premie, 30.000 fr., toegekend. De jury was samengesteld uit de hh. Marnix Gysen, M. Sabbe, St. Streuvels, H. Teirlinck, A. Vermeylen en C. Libotte, sekretaris.

Bij gelegenheid der driehonderste verjaring van zijn overlijden werd Johannes Stalpaert van der Wielen in Nederland druk herdacht, vooral te Delft waar hij sedert 1612 Pastoor benoemd werd en bleef tot zijn dood. (geb. Den Haag 1579). In eenvoudigen populairen trant schreef hij zeer gevoelige, quasi-mystieke gedichten die na zijn dood werden gebundeld en uitgegeven als « Den Schat der geestelijcke Lofsangen ».

Zaterdag 16 Mei overleed plots de bekende Nederlandsche romanschrijver Johan de Meester Sr. Als letterkundige redacteur van de Nieuwe Rotterdamsche Courant sedert 1891 had hij een invloed van beteekenis op de Nederlandsche letteren, doch vooral als romancier wist hij zich een bizondere reputatie te verwerven. Aanvankelijk schreef hij sombere, realistische verhalen; zijn pessimisme overwon hij later door zijn diepe warme menschenliefde, hij maakte het proces door van vele auteurs als b. v. Dostojewski, onder wiens invloed zijn werk ook staat. Zijn « Geertje » is een moment in onze letterkunde : het is een verheerlijking der liefde, uitgegroeid boven de hartstocht der zinnen, een vreugderoes, een blijdschap om het leven met ongewone hevigheid; deze dyonisiaansche vreugde heeft in Johan de Meester het naturalisme overwonnen. Zoomin als zijn overig werk is « Geertje » geen lektuur voor den doorsnee-mensch die niet om bizondere reden wat ermee te maken heeft. Johan de Meester werd geboren in 1860.

De Interprovinciale Commissie van Openbare Boekerijen en Vlaamsche Letterkunde bracht te Antwerpen op Donderdag 21 Mei een studiebezoek aan een paar Openbare Boekerijen, nl. aan de *Openbare Boekerij St Michiel* en aan de *Boekerij van den Diamantbewerkersbond,* die respectievelijk als de meest representatieve bibliotheek-inrichtingen van katholieke en van socialistische strekking in aanmerking komen. De foto op de buitentekstplaat stelt de groep voor van de leden der Commissie en van de bibliothecarissen der Op. Boekerijen St Michiel, bij het bezoek aan deze bibliotheek opgenomen. Bij de e. k. vergadering zal ook het hoofdlokaal en een der nieuwste hulplokalen der Stedelijke Volksbibliotheek van Antwerpen, door de leden der Interprovinciale Commissie worden bezocht. We twijfelen er niet aan dat deze bezoeken zullen bijdragen om de noodzakelijkheid te doen inzien van ruimer opgezette en technisch flink-georganiseerde bibliotheek-inrichtingen. Laten wij verhopen dat de Provinciebesturen die hier vertegenwoordigd waren, als praktisch gevolg het bedrag van hun toelagen aan de O. B. merkelijk zullen verhoogen, ten einde ook aan de grootere boekerijen toe te laten zich naar behooren te ontwikkelen. Mochten ook de Provincies Oost-Vlaanderen en Brabant, die tot nog toe, afzijdig bleven eerlang deze Interprovinciale Commissie bijtreden.

Prijskamp « Vlaamsche Lied ». — Door de Provincie Oost-Vlaanderen wordt een prijskamp uitgeschreven voor het dichten van een Vlaamsch eenstemmig staplied voor turners, met eenvoudige begeleiding van piano. De prijskamp is toegankelijk aan de schrijvers in

Oost-Vlaanderen geboren of aldaar woonachtig. De eerste prijs bedraagt 500 fr. Twee premiën, onderscheidenlijk van 300 en 200 fr. kunnen toegekend worden aan de deelnemers die tweede en derde gerangschikt worden. Voorwaarden te bevragen bij het Provinciebestuur van O.-Vl.

HET HOEKJE VAN DEN BIBLIOTHECARIS

Uit de begrooting van het Ministerie van Kunsten en Wetenschappen

OPENBARE BOEKERIJEN

	1930	1931
Onkosten voor Hoogeren Raad der O. B., Inspectie, leergangen voor bibliothecarissen	440.170	458.740
Vergoedingen aan de bibliothecarissen	905.000	905.000
Aankoop van boeken voor de O. B.	1.500.000	**1.600.000**
Toelagen aan naschoolsche werken	350.000	350.000
Buitengewone toelagen in geld voor het bouwen en inrichten van O. B.	50.000	50.000

Inspectiegebieden der Openbare Bibliotheken

De Minister van Kunsten en Wetenschappen,

Gelet op het koninklijk besluit van 18 October 1927, houdende inrichting van de inspectie over de opendare bibliotheken;

Herzien zijn besluiten van 26 Maart en 26 Juni 1930, betreffende de inspectiegebieden der openbare bibliotheken;

Besluit:

ART. 1. De inspectiegebieden der openbare bibliotheken worden vastgesteld als volgt:

a) Provincie Brabant, buiten het arrondissement Nijvel; arrondissement Sint-Niklaas (Waas); Eupen-Malmédy.

b) Provincie Henegouwen en arrondissement Philippeville;

c) Provinciën Luxemburg en Namen, buiten het arrondissement Philippeville;

d) Proviecie Luik en arrondissement Nijvel;

e) Provinciën Antwerpen en Limburg;

f) Provinciën West-Vlaanderen en Oost-Vlaanderen, buiten het arrondissement Sint-Niklaas (Waas).

ART. 2. Twee inspecteurs aangeduid door den Minister, worden (buiten hun inspectie-opdracht in een der bovengemelde gebieden) belast met het verzekeren der contrôle van het toezicht, respectievelijk voor het Vlaamsche deel en voor het Fransche deel van het land. Zij kunnen *inzonderheid* afgevaardigd worden door den Minister of door den directeur-generaal der schoone kunsten, der letteren en der openbare bibliotheken voor de opdrachten, enkwesten en werken voorzien bij artikel 2, van het koninklijk besluit van 18 October 1927 voormeld.

ART. 3. De inspecteurs bezoeken, ten minste één maal per jaar, in de verhouding van 75 t. h. (vijf en zeventig ten honderd) de erkende openbare bibliotheken van het hun toegewezen ambtsgebied. De in den loop van een jaar niet bezochte bibliotheken maken het voorwerp uit van een contrôle per briefwisseling. Geen enkel bibliotheek kan langer dan twee jaar zonder inspectiebezoek blijven. De nieuwe bibliotheken zullen het bezoek van den inspecteur gedurende drie achtereenvolgende jaren ontvangen. Bij wijze van propaganda bezoeken ze insgelijks de bibliotheken die voor de ambtelijke erkenning in aanmerking zouden kunnen komen.

De inspectie eener boekerij die de erkenning heeft gevraagd vóór 1 April, moet altijd geschieden in den loop van het jaar zelf.

Buiten hun eigenlijke inspectie-opdracht, zijn de inspecteurs gehouden al het mogelijke te doen om de bibliotheken te verbeteren en uit te breiden.

Ten slotte kunnen de inspecteurs bij uitzondering en buiten de hierboven herinnerde regels de bibliotheken te bezoeken hebben die hun speciaal zouden aangewezen worden.

ART. 4. Het inspectiejaar begint op 1 September en eindigt op 31 Augustus.

ART. 5. Na elk bezoek of contrôle per briefwisseling stellen de inspecteurs een verslag op dat ze aan den Minister overmaken.

ART. 6. Behoudens ministerieele vrijstelling, zijn de inspecteurs gehouden hun verblijfplaats in een gemeente van hun gebied te vestigen.

ART. 7. Bij toepassing van artikel 6 van voormeld koninklijk besluit van 18 October 1927, is (zijn) de ambtenaar(s) belast met het bestuur van den dienst der openbare bibliotheken gemachtigd in het geheel veertig dagen per jaar te besteden aan het bezoeken van openbare bibliotheken. Zij maken gebruik van forfaitaire biljetten en hebben recht op de gebruikelijke reis- en verblijfsvergoedingen.

ART. 8. Onze bovenbedoelde besluiten van 26 Maart en 26 Juni 1930 worden ingetrokken.

Brussel, den 3 April 1931.

(get.) M. VAUTHIER.

Uitslagen der Examens voor Bibliothecarissen

Naar aanleiding van den Opleidingscursus voor Bibliothecarissen tijdens het verloopen winterseizoen te Antwerpen ingericht door het Alg. Secretariaat voor Katholieke Boekerijen, had van 26^{n} tot 31^{n} Mei, een officieele jury-zitting plaats. Maakten deel uit van de jury : H. Leo Van Molle, Staatsinspecteur der O. B.; E. H. Joris Baers, Diocesaan Inspecteur der O. B. en H. Lode Baekelmans, bibliothecaris der Stedelijke Volksboekerij.

Slaagden in het examen :

Met groote onderscheiding

Brughmans, Constant	Antwerpen	Van Doninck, Jozef	Schooten
Jacobs, Maria	Antwerpen		

Met onderscheiding

De Wilde, Augusta	Antwerpen	Nietvelt, Leonza	Berchem
Hostie, Martha	Antwerpen	Schroeyen, Anna	Lier
Mangelschots, August	Olmen	Silkens, Leonard	Antwerpen
Matthyssens, Frans	Antwerpen	Van Loon, Frans	Esschen (Horendonck)
Mouwen, Augusta	Eeckeren-Donck	Verstrepen, Hendrik	Bouchout

Met voldoening

Bellens, Maria	Merxem	Mollaert, Petrus	Galmaarde
Boodts, Jozef	Brasschaet-Heide	Op de Beeck, Jan	Duffel
Brangers, Petrus	Deurne-Zuid	Segers, Jan	Kinroy
Calberson, Marcel	Antwerpen	Teughels, Pieter	Ramsdonck
Cautereels, Jozefa	's Gravenwezel	Ulrichts, Frans	Burght
Conté, Petrus	Deurne-Noord	Van den Wyngaert, Maria	Antwerpen
Cornu, Frans	Mortsel	Van de Put, Ferdinand	Wilsele
De Clerq, Karel	Antwerpen	Van Hilst, Anna	Mechelen
Dekens, Jan	Lier	Van Uytvanck, Theophiel	Temsche
De Berrally, Frans	Moll	Verhulst, August	Esschen (Wildert)
Dries, Maria	Berchem	Vermeulen, Laurent	Elewijt
Kesselaers, August	Wilryck	Viaene, Antoon	Temsche
Meukens, Maria	Beverloo	Wuyts, Louis	Herenthals

We wenschen allen van harte geluk om hun welslagen en hopen dat ze eerlang als actieve krachten mogen optreden in de rangen onzer zoo ijverige bibliothecarissen.

Inlichtingspost

Op blz. 240 van deze aflevering geven we ten gerieve van de bibliothecarissen enkele aanvullende inlichtingen over Staatslijst 1931, nr 2.

2. — Godsdienst

8615 **Bernard, Sint** **24**

◆ VERHANDELING OVER DE LIEFDE TOT GOD. *Vert. en ingeleid dr J. van Duinkerken. — Utrecht, De Gemeenschap, 1930 (20 × 14) 105 blz. geb. 50.75 fr.*

V — Geef mij een eenvoudig en bruikbaar beginsel aan de hand voor eene gave levensorde! Hier is het, vriend: de simpele liefde tot God, in algeheele overgave aan de goedheid van den Vader. Heerlijk voorgesteld zooals hier, zet die leering ons leven van vrije kinderen Gods weer in mild en gezond zonnelicht. Niets zoo schoon als wanneer een zeer verheven geest, tevens brandend hart, schuldenaar der onwetenden geworden en alleen erop bedacht dienstbaar en helder te zijn, de opperste wetenschap neerschrijft in eenvoudigste taal. Het komt àl uit de volheid, spontaan. Toch weer, hoe krachtig doorbetoogd, hoe raak uitgedrukt! Er zijn daar buitengewone inzichten b. v. in de hartstochten. Daarnaast keurige proeven van geestelijke allegorie. Een goede Bernardusvertaling is zooveel als het hoogste diploma in de groote kunst van het vertalen : deze hier is m. i. uitstekend, boeiend; de vastheid is er, en de rust, ja de glans van het levende woord dat mooi openbloeit. Het is een prachtig, nuttig en bezielend werk! Waardevol bezit, zulk een uitgave! Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8616 **Degrelle, Leo** **264 : 29**

◆ WEG MET DE LIJKVERBRANDING! DEN OVEN IN! *Vert. uit h. Fransch. — Leuven, Uitgaven Rex, (19 × 13) 32 blz.* *1 fr.*

V* — Het katholieke gemoed is wakker geschud onder den aanval der vrijdenkers tegen de begrafenis, de teraardebestelling onzer dooden. Leo Degrelle heeft een flink verweer en een klare uiteenzetting gegeven over deze questie. De leer der Kerk wordt juist en klaar gegeven. Dit boekje moet op tienduizenden worden verspreid. De vinnige stijl geeft een frissche aggressiviteit aan dit kampbrochuurtje.

M. VAN HOECK, PR.

8617 **de Palafox, Juan, Don** **24**

◆ DE HERDER VAN DEN GOEDEN NACHT. *Bewerkt dr P. L. Kerkhove O. F. M. — Antwerpen, Seraf, 1930, (16 × 12) 146 blz.* *11 fr.; geb. 15 fr.*

V — De reis van een herder, naar den Ontdekker van 't Bedrog, viel zoo leerzaam uit, dat het den zeventiendeeuwschen bisschop: Don Juan de Palafox, nuttig bleek die omstandig te vertellen, Die Spaansche bisschop nu was een menschenkenner en schrijver. Tot ons aller heil geleidt hij ons, langs dezelfden weg, als de engel den herder. Zeer eigenaardig opgevat, maar treffend aanschouwelijk, heeft hij den weg ter zaligheid, met zijn hulpmiddelen en hindernissen, beschreven. Deugden en ondeugden treden in levenden lijve te voorschijn. Een puik nummertje van de « Seraf » serie, welke den doorsnee-christen aangepast geestelijk voedsel weet voor te schotelen. D. DE PAUW, O. P.

8618 **Fles, L.**

KALENDERHERVORMING, SABBATH EN KERK. — *Baarn, Hollandia, 1930, (24 × 16) 80 blz.* *fl. 0,75*

II — Het gaat hier om 'n pennestrijd tusschen behoudsgezinde Israëlieten en den vrijzinnigen Heer L. Fles. Vele bedenkingen hebben slechts van verre betrekking met het onderwerp der kalenderhervorming en dragen 'n uitgesproken goddeloos karakter. J. CRETEN, PR.

8619 **Hardy, pr.** **07 : 2 : 38**
◆ HARE MAJESTEIT DE PERS. — *Antwerpen, Geloofsverdediging (Godsd. en soc. Trakten, 1931, nr 1) (17 × 12) 22 blz.* *1,50 fr.*

V* — Enkele bladzijden over het belang en het gewicht der Pers, over de verantwoordelijkheid ook der katholieken ten overstaan van deze moderne grootmacht. E. H. Hardy, de leider in het Limburgsche, heeft natuurlijk enkel een korte inleiding willen geven, den inzet aanstippen. *Voor de pers is, tegenover de vele problemen die er mee verbonden zijn, om zeggens alles nog te doen in ons land.* Documentatie, voorlichting, studie van het persvraagstuk, opwekken van het persgeweten, doelmatige, organisatorische, systematische werking : *alles is nog aan te leggen.* Het werkje van E. H. Hardy moge belangstelling wekken.

M. VAN HOECK, PR.

8620 **Hendrichs, F., S. J.** **23**
◆ DE GOUDEN KETEN DER WAARHEID. Katholieke Geloofsleer in Vragen en Antwoorden voor volwassen Katholieken en Niet-Katholieken. — *Den Haag, Govers ; Antwerpen, Geloofsverdediging (18 × 12) 164 blz.*
4,50 fr.

IV — Op 146 bladzijden, in 708 vragen wordt in dit boekje de gansche katholieke godsdienstleer behandeld : geloofsleer, genadeleer en zedenleer. Het boekje is bestemd voor volwassen katholieken en niet-Katholieken. Op de begeleiding-circulaire staat daarbij : « Het is berekend op jongens en meisjes van 15-16 jaar. Over 't algemeen niet jonger ». Heeft het boekje zijn doel bereikt? Naar ons bescheiden oordeel, enkel onvolledig.... Voor de meeste volwassenen is het boekje te moeilijk; voor een groot deel er van te onvolledig. Maar het is geschikt als leidraad voor verderen mondelingen uitleg. Niet nochtans voor scholen.... Niet alleen omdat het op sommige plaatsen waarlijk te moeilijk is, maar vooral omdat er vragen in voorkomen die voor scholen ongepast zijn. Waarom b. v. vraag 261 : «Is het niet biologisch onmogelijk (dat Maria hare maagdelijkheid niet verloor bij Christus' geboorte?» — Waarom ook nadruk leggen op het volgende (Vraag 514) « Als het huwelijk gesloten is maar niet voltrokken kan de Paus dit huwelijk, 't welk Sacrament is, ontbinden ». Zulke en andere vragen, maken het boekje ongeschikt voor schoolgebruik; 't is jammer, want, tegen 4.50 fr. kon het een goed tekstboek geweest zijn voor middelbare scholen, enz. M. DAISOMONT, PR.

8621 **Lenfant, Mgr** **24**
◆ HET HART IN GETHSEMANI. H. Uur-Overwegingen. *Vert. uit h. Fransch dr L. Lammertyn. Geïll. — St Truiden, Redemptoristenklooster, 1931, (17× 13) 362 blz.* *15 fr*

V — Deze H. Uur-Overwegingen van Mgr Lenfant — door P. Lammertyn zeer flink vertaald — doen aanvoelen en vatten den waren geest en de rechte richting van deze devotie : eerherstel aan Kristus brengen, met Hem *mede lijden.* Heel de doodstrijd van Jezus in Gethsemani, wordt hier vertolkt in zijn breedte en diepte, in zijn wreedheid en verlatenheid in zijn hevigheid en omvang. De mensch maakt mee door dien geheimzinnigen nacht, en achterhaalt er de geheimen van die lijdensgrot en van al 't wee rond Jezus' liefdehart. Nevens 't lijden van den Meester legt schr. 't lijden van den mensch, van den mensch uit alle standen. Alle bedrukten en zieken, wil hij bij Kristus brengen. Zoo'n boek verzoent ons met het lijden, leert ons nut trekken uit 't lijden, toont ons de

genade van 't lijden, schenkt ons liefde tot het lijden. Een schoon boek dat balsemende troostwoorden bergt voor alle lijders, en alle lijders binnenleidt in 't heiligdom van Gods Hart. D. DE PAUW, O. P.

8622 **Janssens, Al.** **23**
◆
DE H. MAAGD EN MOEDER GODS MARIA: 4e DEEL. MARIA'S HEMELVAART. — *Brussel, Standaard, (Leerboeken der Dogmatica en der Apologetica, 5e traktaat, 4e deel) 1931, (23 × 17) VI, 244 blz.* *28 fr.*

IV — Na in een eerste boekdeel van zijn heerlijke Marialogie te hebben aangetoond, dat de leer van Maria's opvaart ten hemel niet ontstond uit apocriefe, historisch-waardelooze verdichtsels, herneemt P. Janssens in deze studie het onderzoek naar de echte gronden van de lichamelijke verheerlijking der Moedermaagd. In een inleidend hoofdstuk, een bondig geschiedkundig overzicht der theologie van Maria's hemelvaart, verwerpt hij de stelling van Dr Ernst, die genoegzame redenen meende ontdekt te hebben om de lichamelijke hemelvaart op stellige wijze in twijfel te trekken. Het onderzoek der historische bronnen uit de eerste vier eeuwen leidt schr. tot de conclusie, dat er niets kan aangevoerd voor de op zichzelf waarneembare gebeurtenissen van Maria's dood, begrafenis, verrijzenis en opvaart, doch ook niets er tegen. De theologie is geroepen om deze vraag met eigen middelen en methoden op te helderen. Derhalve onderzoekt schr. welke aanduidingen kunnen bijeengegaard uit de H. Schrift, de Liturgie, de leer der kerkvaders en godgeleerden, de « sensus communis Ecclesiae » en de uitspraken van het kerkelijk leergezag. De theologische bewijsvoering is het breedvoerigst behandeld. Hij besluit, zooals overigens meestal de theologen, dat Maria's lichamelijke verheerlijking als geloofspunt kan gedefinieerd worden. — Zonder terug te komen op de vele goede eigenschappen van P. Janssens' leerboeken, willen we nog even de aandacht vestigen op zijn rijke kennis der patristiek. We vinden het jammer dat de talrijke, soms vrij lange niet-vertaalde latijnsche citaten het boek voor velen bijna onbruikbaar maken Dank zij den onvermoeibaren werkgeest van dezen Vlaamschen Scheutist, bezitten we thans een Nederlandsche Marialogie, welke velen ons zullen benijden. L. VAN HULLE, PR.

8623 **J. L.** **29 : 264**
◆
NEEN! GEEN LIEFHEBBER VAN LIJKVERBRANDING! — *Antwerpen, Geloofsverdediging (17 × 12) 32 blz.* *1.50 fr.*

V — De questie der lijkverbranding is een brandend vraagstuk geworden. Het is nu ook weer verplaatst op politiek terrein. Bijgaand werkje geeft de tegenwerpingen van de vrijdenkers en beantwoordt ze, raak en volksch. Warm aanbevolen. M. VAN HOECK, PR.

8624 **X.** **05 : 21**
◆
XXV JAREN ARBEID. *Geïll. — Antwerpen, Geloofsverdediging, (22 × 15) 83 blz.*

V — « Geloofsverdediging » mocht met rechtmatige fierheid bij het Ve lustrum terugzien op het geleverde werk door dit organisme dat in het Vlaamsche land zoo'n heerlijken arbeid verricht. Dit boekje geeft systematisch de verklaring van het samenstel van de geloofsverdediging zooals dit werk, veelzijdig, werd uitgewerkt. Het is een prachtig panorama van geestelijken en zedelijken rijkdom, die voor ons oog wordt opengelegd. Warm aanbevolen. M. VAN HOECK, PR.

3. Sociale Wetenschappen Opvoeding - Vrouwenbeweging

8625 **Crols, Fr., pr.** **84 : 37**

◆ BLOEIENDE BLOEMEN. — *Antwerpen, Leeslust, 1931, (17 × 12) 14C blz. 13 fr.*

V — « Bloeiende Bloemen » — verzen, zou je peinzen? Niks van, zelf geen poëtisch proza, maar gemoedelijke praatjes waarin, wijs en kordaat, wordt gewezen op wat de vrouwelijke kunne moet zijn en verrichten, om werkelijk te heeten de bloeiende bloemen die kleur en geur geven rondom. De taal is eenvoudig en vloeiend zooals Heeroom er een spreekt, alhoewel hem ditmaal, hier en daar, een taalfout ontsnapte. De uitgave is netjes verzorgd. Een werkje dat onze meisjes en moeders moeten lezen. JOZ. DE VOGHT, PR.

8626 **Foerster, Fr. W., Dr** **37 : 17**

SEXUEELE ZEDENLEER EN OPVOEDKUNDE. Een nieuw Betoog van oude Waarheden. *Met inleiding van Dr Fr. De Hovre. Vert. uit h. Duitsch dr G. Simeons. — Antwerpen, Standaard, 1931, 3e herziene druk (21 × 15) XXIV,219 blz.* *28 fr.*

IV* — Een *actueel* werk, nu dat er zooveel en ook zoo lichtzinnig gesproken en geschreven wordt rondom het sexueele vraagstuk. Met zijn ongeëvenaard gezag behandelt Foerster het probleem en maakt kritiek op de moderne theorieën. Maar tevens is het een *klassiek* werk. 's Is typeerend voor den gedachtengang bij Foerster, dat hij tezelfertijd behandelt: Sexueele Zeden*leer* en Sexueele *Opvoedkunde*. We hebben in dit werk teruggevonden, al de groote hoedanigheden van den grootsten der moderne paedagogen. Niemand minder dan de gevierde Vlaamsche opvoedkundige, Dr Fr. De Hovre, heeft een inleiding geschreven tot deze vertaling. Hij kent Foerster als geen tweede, deze inleiding is een samenvattend schema van Foerster's meesterwerk. In dit schema ligt de geest van het boek en de geest van onzen tijd; daardoor is de studie in hooge mate vergemakkelijkt en vruchtbaarder gemaakt. Voor allen die zielelast dragen, voor allen die houden van dieptegang bij de behandeling van dit vraagstuk, is de *studie* van dit werk onmisbaar.
ALFONS VERBIST.

8627 **Foerster, F. W., Dr.** **37 : 32 : 18**

DE WEDERGEBOORTE VAN STAATS- EN VOLKSLEVEN. Grondbeginselen der politieke Ethiek. *In 't Nederlandsch bewerkt dr Dr L. Elaut en Fl. De Craene met een inleiding van Staatsminister P. Poullet. — Brussel, Standaard, 1929, (21 × 15) XXIV,294 blz.* *28 fr.*

IV* — Wat den lezer steeds treft bij elk werk van Foerster is: zijn artistieke uitbeelding van het zielebewegen en zijn paedagogisch instinct. Ethiekers, sociologen, politici en paedagogen moeten dit werk lezen en bestudeeren. Indien zij er in slagen de grondgedachten van den schrijver te vatten en te laten doorstralen bij hun arbeid, zal hun persoonlijk leven evenals het werk waarvoor zij zich aanspannen, daarvan heel spoedig den gunstigen weerslag ondervinden. Elk vraagstuk dat hij aanvat behandelt Foerster met dieptegang: zoo ook weer in « Wedergeboorte van Staats- en Volksleven ». De actualiteit van het vraagstuk zal wel aan niemand ontgaan en het doet ons, katholieken, deugd aan 't harte, te zien hoe in dit boek duidelijk wordt aange-

toond, dat slechts door het bewust worden en beleven der christelijke grondbeginselen, de Staats- en Volksopvoeding kan worden bereikt.
A. VERBIST.

8628 **Raaijmakers, Ch., Dr** 33
◆ BEGINSELEN DER STAATHUISHOUDKUNDE. — *'s-Hertogenbosch, Malmberg, 1929, 6e druk, (23 × 15) 216 blz.* *fl. 2,10; geb. fl. 2,60*
V — Nieuwe uitgave van een handboek dat uitmunt door methode en duidelijkheid. Het spreekt vanzelf dat de schrijver op de eerste plaats voor den *Noord-Nederlandschen* student schrijft en daarom, als het pas geeft b. v. over de muntstelsels, de circulatiebanken, de wetgeving — uiteenzet wat op Nederland betrekking heeft. Dit belet evenwel niet dat, ook door ons, zijn werk nuttig kan gebruikt worden. K. B.

8629 **Strauven, J. Th.** **37 : 5**
HET ONDERWIJS IN DE NATUURKENNIS OP DE LAGERE SCHOOL. *Geïll. met 3 platen. — Antwerpen, De Sikkel, (20 × 13) 114 blz.* *16 fr.*
V — De meest nuttige en tevens boeiende onderwijsmethode, getoetst aan een grondige, fijn ontleden praktijk, gebouwd op een stevige en goed begrepen opvoedkunde! De methodiek; de leer- en hulpmiddelen vormen voor de onderwijzers een goudmijn van praktische wenken, die hun veel tijdversnippering en eindeloos-hopeloos zoeken zal sparen. De natuurwetenschappen worden er in hun onderdeelen gesplitst om er de leerstof voor de lagere school uit te halen en te meten aan het denk- en verbeeldingsvermogen der kleinen : allergewichtigst! Ten slotte wordt er een schets van een programma aan toegevoegd. Een verwijt: de noodzakelijke schakel, die ieder onderwijzer, als opvoeder moet leeren leggen tusschen het geschapene en den Schepper is, naar mijn weten, niet eens vermeld of althans, spijtig genoeg, volledig verwaarloosd.
P. VANDERHASSELT.

8630 **Teirlinck, Is.** **39 : 58**
FLORA MAGICA. De Plant in de Tooverwereld. — *Antwerpen, De Sikkel, 1930, (24 × 16) 388 blz.* *24 fr.*
IV* — Wetenschappelijk werk van eerste gehalte en een waardig vervolg op de *Flora diabolica*, aldus het vierde deel uitmakend van I. Teirlinck's plantloristische studiën. Een menschenleven diep gaande folkloristische opzoekingen en de belezenheid geput uit een honderdtal werken is er in samengebracht tot een methodisch opgevatte en klaar ingedeelde encyclopedie over een 1000 tal planten en over de magische en antimagische krachten die hun worden toegeschreven. Schooner geschenk kon de 80-jarige specialist op gebied der plantlore op den vooravond van zijn jubileum zijn Vlaamsche volk en de folklore-wetenschap niet aanbieden. De lezing, of beter de studie er van geeft een dieper inzicht in allerhande sagen en sprookjes en in de volksziel zelf, die wij meestal maar oppervlakkig kennen. Spijtig dat enkele gallicismen, als het meermaals wederkeerend « zich vergaderen », e. a. d. niet heelemaal uit den anders welverzorgden stijl werden geweerd.
J. LAUWERYS, PR.

8631 **von Oer, Sebastian, Benedictijn** **37 : 24**
◆ ROZEBLAADJES. *Vert. uit h. Duitsch dr Pater Bas van Kesteren, Ord. Carm. — Leiden, van Leeuwen, 1927, (16 × 12) 280 blz.* *geb. fl. 2,20*
V — Degelijk van inhoud en aangenaam van vorm, ziedaar twee ho 'anigheden welke ons nopen de lectuur van dit boekje ten zeerste

aan te bevelen. De schrijver ontleedt een reeks van eigenschappen noodig aan ieder en meer in 't bizonder aan degenen die tot taak hebben, te leiden, te besturen, te bevelen of te troosten. Tal van zeer eenvoudige maar treffende voorbeelden verduidelijken den gewenschte graad van volmaaktheid welke in iedere eigenschap zou moeten bereikt worden. De schrijver legt veel nadruk op de noodzakelijkheid in alle zijne daden, gedreven te worden door bovennatuurlijke beweegreden.
M. D.

5. — Wetenschappen

8632 **De Koning, M.** **59**
HET DIERENLEVEN IN ONZE BOSSCHEN. Zoogdieren, Vogelen, Insecten. *Met 121 illustraties. — A'dam, Kosmos, (20 X 15) 174 blz. geb. fl. 2,90*
IV — In een welverzorgde taal wordt hierin het wondere leven der boschbewoners behandeld: groote en kleine dieren zijn er in beschreven met hun levenswijze, hun nut of schade waarover in 't algemeen heel weinig door den niet-vakman gekend is. Welgekozen foto's en teekeningen verhoogen de waarde van den tekst. Ten zeerste kunnen we de lezing hiervan aanbevelen, en wel opdat het leven in de bosschen de aandacht moge trekken.
A. C.

8633 **Havermans, Aug.** **59**
ONS INSECTARIUM. *Geïll. met omslagplaat en teekeningen. — Antwerpen, De Sikkel, (19 × 12) 185 blz. 9 fr.*
IV — Havermans' insektenboekjes zijn steeds degelijke waar en aangename lektuur. Daar heeft de jeugd — en ook de ouderen — wat aan. Las men dergelijke werkjes wat meer dan sommige boulevardromans, dan zouden er wellicht wat minder menschen door de wereld gaan met blinde oogen voor al wat schoon is in Gods schepping. — Een wensch: ietwat beter verzorgde teekeningen gaven het geheel wellicht wat meer cachet.
L. SENDEN, PR.

8634 **Peeters, Edg., Dr** **54**
LEERBOEK DER SCHEIKUNDE: 3e DEEL. Analytische Scheikunde. *Geïll. — Antwerpen, De Techniek, (21 × 14) 159 blz. 35 fr.*
V — Klaar en helder is de uiteenzetting der analytische werkwijzen in Peeters' « Analytische Scheikunde » (3e deel van « Scheikunde »). Dit handboek, het eerste van analytische scheikunde dat bij ons, naar ik meen, in eigen taal verscheen zal welkom zijn bij alle Vlamingen. Een wensch voor een eventueele tweede uitgave : wat meer taalzuivering, en... wat minder drukfeilen die den verbeteraar ontgingen wellicht.
L. SENDEN, PR.

8635 **Vijverberg, J.** **59**
VOGEL-IDYLLEN: 1. RANKE WIEKEN. — 2. TROUWE WACHTERS. — 3. VAN DIVERSE PLUIMAGE. — 4. VAN VREEMDE KUSTEN. *Geïll. met 56 afbeeldingen nr fotos. — R'dam, Brusse, 1926, 1928, 1930, (21 X 17) 115, 116, 142 blz. fl. 1.90; geb. fl. 2,90*
V-VI — 1. Watervogels; 2. Over kustvogels op Zeeland; 3. Zooals de titel luidt, gewone vogels van onze streken; 4. Het gevogelte der Scilly-eilanden. Die boekjes zijn gewoon meesterwerken als kunstfoto's en beschrijving van het intieme leven der vogelen. Schr. leeft werkelijk in

die vogelenwereld met heel zijn geest en zijn hart. Werkelijk nuttig, mooi en aandoenlijk. Prachtboeken als uitgave.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

6. — Toegepaste Wetenschappen

8636 **Hillmann, Bruno** **681**

HET ARMBANDHORLOGE. Zijn Constructie en Behandeling bij de Reparatie. — *Alkmaar, « Ons Blad », (21 X 14) 53 blz.* *fl. 1,25*

V — Dit werkje dat voornamelijk voor vakmenschen geschreven is, behandelt uitsluitelijk al de verschillende onderdeelen van het armbandhorloge. Door duidelijke teekeningen en een klare taal worden de gebreken dezer onderdeelen besproken, benevens de oorzaken van slechten gang en de manier om ze te herstellen. Het werkje geschreven door een zeer bekwaan vakman is ten zeerste aan te bevelen.

Ir G. VAN ERMEN.

8637 **Van de Werfhorst, Ir. G. B.** **621**

HANDLEIDING VOOR DEN VERLICHTINGDESKUNDIGE. — *Brussel, Philips Studiebureel (18 X 12) 238 blz.* *50 fr.*

V — In de laatste jaren verschenen enkele handboeken die de vraag « Wat is een goede verlichting?» met tal van belangrijke gegevens trachten te beantwoorden. Het zoo ingewikkelde moderne vraagstuk wordt meestal, ofwel te hoogdravend theoretisch ofwel te uitgebreid praktisch opgevat. Het studiebureel Philips, dat voorzeker vooraan staat wat betreft ondervinding op gebied van verlichting laat een zijner ingenieurs al zijn kennissen desbetreffende in een flink handboek verzamelen en uitgeven. Geen enkel hedendaagsch verlichtingsprobleem, vanaf de kamerverlichting, tot de jongste toepassing bij de luchtvaarttuigen, of het komt ter bespreking. Menigvuldige teekeningen van uiterst fijne afwerking zijn in den tekst opgenomen. Het werk is ten zeerste aan te bevelen bij allen die zich met het zoo ingewikkelde verlichtingsprobleem onledig houden. Ir G. VAN ERMEN.

8638 **Verhagen, C.** **681 : 621**

ELECTROTECHNIEK VOOR DEN HORLOGEMAKER. *Geïll. — Alkmaar, « Ons Blad », (21 X 13) 131 blz.* *fl. 1,50*

V — Als inleiding tot zijn werk geeft schrijver enkele grondbeginselen der electriciteitsleer; schakeling van cellen, bellen enz. hoofdzaak voor den horlogetechnicus. Vervolgens behandelt hij in uitgebreiden vorm, verduidelijkt met menigvuldige teekeningen, de verschillende typen van electrisch gedreven uurwerken. Uitgaande van het princiep gaat hij langs de oude stelsels naar de systemen van heden die dan grondig besproken worden. Uurwerkmakers welke zich ten doel stellen zich in hun zoo precies vak verder te bekwamen op gebied van electrisch gedreven uurwerken, vinden in de gedachten van C. Verhaegen het noodige om bij hen bestaande leemten aan te vullen.

Ir G. VAN ERMEN.

8639 **Van Hout, Frans en Albert** **63**

PRAKTISCHE HANDLEIDING OVER DE BELGISCHE NEERHOFVOGELS (HOENDERS — DUIVEN — EENDEN — GANZEN — KALKOEKEN) EN DE VREEMDE NUTRASSEN. *Met 135 figuren. — Lier, Van In, 1930, 3e druk (22 X 15) 356 blz. 25 fr.*

V — Een vulgarisatiewerk dat in het Vlaamsche land waarlijk een leemte aanvult. Deze geijkte uitdrukking is niet ironisch bedoeld. Er bestaat in de Vlaamsche literatuur over hoenderkweek geen werkje dat op zulke uitgebreide wijze het vraagstuk behandelt. Mag dit als aanbeveling gelden? Ondanks den schijn van wetenschappelijkheid blijft het vulgarisatie. Vorschers moeten wij willens nillens naar de Fransche of Nederlandsche literatuur verwijzen. Voor beginnende practici, voor scholen en kursussen bevelen wij het volgaarne aan. Deze laatste druk mag in geen enkele vakbibliotheek van stad of buiten ontbreken. Men zal er voor vele gevallen den gezonden en praktischen raad in vinden van iemand die reeds lange jaren met beide voeten in de praktijk van de neerhofdierteelt staat. Eén zaak is spijtig: de uitgave is slordig verzorgd. Twee soorten papier, waarvan het beste nog krantenpapier is! Flink uitgegeven kreeg het werk eens zooveel waarde.

F. CASTEELS, L. I.

7. — Schoone Kunsten

8640 **Averkamp, Ant.** **92 : 78**

GROOTMEESTERS DER TOONKUNST. *Geïll. met 73 portretten. — Den Haag, Kruseman, (25 × 18) 342 blz. fl. 6,50; geb. fl. 8; leder fl. 13*

V — Neen, het is geene geschiedenis der muziek, zooals schrijver zegt. En 't is er naar den geest toch wel een! Niet dat de feiten er in onzalig verband werden gebracht en kultuurhistorisch werden getoetst, doch de gansche draad der geschiedenis vanaf het begin der Renaissance (De Prés) tot op heden staat er in groote lijnen afgeteekend. Want het is toch wel de lijn der geschiedenis volgen, wanneer er een wandeling wordt gemaakt langsheen de groote kunstenaars die de wentelingen van den tijd hebben beheerscht en bepaald. — A. Averkamp schrijft dit boek voor eenieder. Hij zegt wel dat het enkel geldt voor de studeerende jongeren, de toekomstige musici, ontwikkelde dilettanten en concertbezoekers, doch hij heeft te veel ondervinding om goed te weten, dat ook de belangstellenden zelfs in de muziekhistorie gretig grijpen naar een gemakkelijk overzicht waar veelzijdig wordt voorgelicht op een zakelijke en klare wijze. Van een 70tal komponisten, waarvan het werk leefbaarheid vertoonde, heeft A. A. een biografische schets gegeven waar het werk van ieder en hun plaats in de muziekgeschiedenis bondig doch zakelijk wordt belicht. In ieder werk van A. A. treft ons de bescheidenheid van den zeer ontwikkelden muziekkenner, die in den drang van het apostolaat waarin hij zijn weten en ervaren meedeelen wil, zijn doelwit aflijnt binnen een kring... waarin zijn werk dan toch niet blijft. Want ook dit werk, zooals ongeveer alles wat A. A. gaf, komt evenzeer in de studeerkamer als in de dilettantenbibliotheek; omdat ook de muffe « studax » ieder oogenblik nood heeft aan klaren eenvoud zonder denwelke hij niemand interesseeren kan. Averkamps « Grootmeesters » is voor ons allen een zeer, zeer nuttig werk. Wij zijn hem zeer, zeer dankbaar. Ieder kultuurmensch moet het in zijn bibliotheek nemen en ieder vakmusicus zal er instinctmatig naar grijpen.

Dr FL. VAN DER MUEREN.

8641 **Denucé, J.** **9 : 7**

BRONNEN VOOR DE GESCHIEDENIS VAN DE VLAAMSCHE KUNST. Ie DEEL : Kunstuitvoer in de 17e Eeuw te Antwerpen. De Firma Forchoudt. *Geïll. met 5 platen. — Antwerpen, De Sikkel, 1930, (25 × 18) 314 blz. 180 fr.*

IV — Een studieboek dat wij bij zijn verschijning blij toejuichen en om zijn innerlijke waarde, en om het behandelde onderwerp. Hier krijgen wij tot nu toe geheel onbekende geschiedenis. Wij leeren een enkele Antwerpsche uitvoerfirma kennen, de familie Forchoudt, die voornamelijk handel dreef in schilderijen en kunstvoorwerpen als sanctjes, tapisserijen, goudleder, meubelen, enz. Uit de meegedeelde archiefstukken zijn tal van belangrijke bezonderheden te halen voor de beschavingsgeschiedenis bij ons. De rangschikking en de uitgave der dokumenten gebeurde volgens de diplomatieke methode, enkele voetnota's geven de volstrekt noodzakelijke inlichtingen. Ook in dit opzicht is dit werk dus opperbest. Dr J. UYTTERHOEVEN.

8642 **Hutschenruyter, Wouter** **78**

GREPEN UIT DE GESCHIEDENIS VAN DE PIANO EN VAN HET PIANOSPEL. *Geïll. met fig. en platen. — Hilversum, Lispet, (Musica-Bibliotheek, n^r^ 6) (19×13) 111 blz.* *fl. 1,50*

V — Wie op een gemakkelijke en onderhoudende manier een kijk krijgen wil in de geschiedenis van de piano en van het pianospel, met de technische omvormingen en de voornaamste vertegenwoordigers uit de muziekgeschiedenis door de tijden heen... moet dit praktische boek lezen. Alles wordt er bondig doch klaar behandeld en tevens zakelijk geïllustreerd. Ik stel me voor dat geen musicus dit zal willen ontberen.
Dr FLORIS VAN DER MUEREN.

8643 **Loman, A. D., Jr.** **78**

DE LOGISCHE GRONDSLAGEN DER MUZIEK. — *A'dam, Alsbach, 1929 (32×25) 40 blz.*

V — Van een reeks opstellen, destijds verschenen in Cœcilia (1910), heeft A. D. Loman Jr hier een geheel gemaakt. Te dien einde heeft hij er een viertal hoofdstukken aan toegevoegd. De inhoud pleit reeds voor zichzelf: *De ontwikkeling van het tonenstelsel; het mineur- en het majeurgeval; een aanschouwelijke voorstelling van het muzieksysteem; de onhoudbaarheid van de theories van Helmholtz; het phenomeen van de kleine toets; de mathematische verhoudingen in de toonafstanden; de bruikbaarheid van de gelijkzwevende temperatuur en de wetenschappelijke en paedagogische waarde van toetsen-instrumenten in muzikaal zuivere stemming.* In degelijk genaakbare vormen worden we, inderdaad, met een stof als deze niet verwend. De mathematische en physikale grondslagen van ons klankwezen heeft, wellicht om de ongenaakbare geleerdheid der voorhavige boeken, den musicus afgestooten. Ik geloof beslist dat daar de oorzaak ligt van 's musicus onverschilligheid tegenover de wetenschappelijke gronden van het klankfenomeen; veeleer dan, zooals schrijver het meent, in een tekort aan mathematica- en physicakennis waarvoor wel niemand zich geschaamd heeft. Hier wordt de studie van M. Loman zeer prijzenswaardig in hare orde. Zij stelt de gewraakte stellingen voorop en laat een klaar, voor den doorsnee ontwikkelden, genaakbare uiteenzetting volgen. Vooral zullen de actueele vraagstukken van tonaleiteit en atonaliteit, van nieuwe toonladder en zoo meer, de aandacht op deze studie dubbel wettigen. Het doet wel goed dat het gezonde oordeel van een open geest tegenover het z. g. spontane gebeuren zich in één klank weet met het positief-wetenschappelijk besluit. Flink werk dat ieder studeerend musicus opmaken moet. Dr FLORIS VAN DER MUEREN.

8. — Letterkunde

81. GEDICHTEN

8644 **[Van de Linde, Gerrit Janszoon]** **81**

GEDICHTEN VAN DEN SCHOOLMEESTER. *Geïll. met fig. — A'dam, Wereldbibliotheek, 1930, 4e druk (18 X 12) 395 blz.* *fl. 2,50*

IV — In 1859 verschenen door de zorg van Jacob Van Lennep de *Gedichten van den Schoolmeester*, de dichterlijke nalatenschap van een zijner vrienden, Gerrit Van de Linde, +1858 te Londen. Naast parodie van het uitbundige en gezwollene bij de vaderlandsche dichters en bij de romantiekers, en van de gemeenplaatsen bij de haardpoëten, allerlei gedichten waar de lol en de pret hoogtij vieren. Zijn vis comica bestaat in het bijeenbrengen van ongelijksoortige toestanden, in het gebruik van onverwachte vormen en wendingen, in anachronismen en monorimes, geestige beelden en vergelijkingen, stadhuis- en bastaardwoorden, in brutale naar altijd vermakelijke nonsense. In het burleske genre staat hij boven al degenen die het ooit beoefend hebben en nu nog is hij zeer populair. Best geslaagd zijn De Schipbreuk, De Boterham en De Goudzoeker, Natuurlijke Historie voor de Jeugd, enz.

Dr A. BOON, PR.

8645 **van Duinkerken, Anton** **81**

◆ LYRISCH LABYRINTH. Een Bundel Gedichten, waarin opgenomen de tweede Druk van « Onder Gods Ogen ». — *Utrecht, De Gemeenschap, 1930, (25 X 18) 145 blz.* *fl. 2,90; geb. fl. 3,90*

IV — Hiermee verzamelde de dichter heel z'n poëtisch œuvre. Vogels van diverse pluimage. Naast het puur-onbevangene der sociaal-getinte jeugdlyriek die vroeger gebundeld verscheen in « Onder Gods Oogen », later dichtwerk; zoowel gelegenheidspoëzie als hekeldichten — V. D. schreef 'n nieuwe « Roskam » (en geen malsche) —, nevens 'n deel prachtig vertaalde brokken poëzie, meestal uit de moderne Fransche en Italiaansche literatuur. Van 't zuiverste schoon blijven z'n ideaalkrachtige sociale lyriek, z'n « Oostersche vertelsels » en 't poëem van langeren adem: « Charlie verliefd ». Veel bezonkener, doch al te cerebraal soms zijn de overigens mooie verzen die uit z'n Scandinaafsch verblijf dagteekenen. Anton Van Duinkerken voelt niet in zich bonzen 't blijde rhythme der naïeve dichterziel. Ondanks veel moois vreezen we dat geen toekomst als lyrieker voor hem is weggelegd. PAUL HARDY.

82. TOONEELLITERATUUR

8646 **de Watteyne, Pierre** **82**

GEORGES VAN DEN KRUIDENIER. Blijspel-Comedie in 3 Bedrijven. *Vert. dr Arie Van den Heuvel. — Kortrijk, Vermaut, 1930, (19 × 14) 154 blz. 18 fr.*

IV — Een oud gegeven: een dochter uit een voorname familie bemint een dichter met democratische allures; haar vader wenscht haar een een man uit haar stand, maar de liefde zegepraalt. De uitwerking is zwak, aan de verschillende figuren ontbreekt waarachtigheid. Tooneelwaarde heel miniem, misschien te parodieeren. Slordige vertaling.

FRANS HAEPERS.

8647 **Van Reusel, J.** **82**

◆ VAN EEN SIMPELE. — *Kortrijk, Vermaut, 1931 (19× 14) 56 blz.* *15 fr.*

V — Grootmoeder en kleindochter hebben het over het ware geluk. De

Jonge is de moderne opvatting toegedaan en zou het geluk zoeken in stoffelijk welzijn en aardsch genot. De Oude houdt zich aan de traditie en beweert dat het zielegeluk van zedelijken aard is en gevonden wordt door wie het zoekt bij God. Ze bewijst dit aan de hand van een sprookje : drie kinderen droomen van geluk. De Groote is overtuigd dat het hem zit in rijk te zijn, de Kleine in geleerd te zijn, de Simpele in den Heer te beminnen. Ze bereiken werkelijk hun doel, maar enkel de Simpele is oprecht gelukkig; na de harde les der ondervinding moeten haar zusters toegeven dat zij gelijk had. Dit sprookje wordt niet verteld maar voorgesteld. Het stukje bezit noch tooneelkundige noch litteraire eigenschappen. Het is geen kunst. Dit belet evenwel niet dat een volksch en schoon eenvoudig publiek er smaak in vinden zal. De aanwezigheid op de planken van een pertig grootje en een stervend prinsje dat als een tweede Elfenkoningje in tragische angst doodgaat maar, evenals in Claudel's l'Annonce faite à Marie, door een melaatsche tot het leven wordt teruggeroepen, werkt stellig gunstig op het volksgemoed en zal bijval verwekken. Dr C. GODELAINE.

8648 **Vansina, Dirk** **81 : 82**
◆
DE MESSIAS. Dramatisch Gedicht. — *Antwerpen, N. V. Leeslust, 1931, (21×16) 69 blz.* *20 fr.*

IV — Hetzelfde vizioen-vermogen dat we in de « Adam » vonden, maakt ook 't karakter van deze « Messias ». Maar de gebondenheid van « Adam » en het saamgebalde der dramatiek van dit werk zijn in de « Messias » in veel geringer mate aanwezig. Ik trek geen jota terug van de spontane vreugd-belijdenis die 'k destijds, naar aanleiding van « Adam »'s verschijnen, in *Boekengids* schreef. N'en déplaise de apodiktiese ironie van Marnix Gijsen! Vansina's « Messias » echter lijkt me te oratories om voldoende dramaties te zijn. De epizodiese sprongen missen onderling verband. Daardoor ontschiet ons de blijvende spanning en meteen de blijvende aandacht (ik denk hier hoofdzakelik aan de toeschouwer bij 'n gebeurlike opvoering van dit werk). Het is me ook niet recht duidelik waarom de Emmaüs-scène nog — verzwakkend! — moest volgen op schone passus Eva-Doodsengel-Jezus (blz. 65/67)? De dramaties-relatieve lijn die doorheen de « Messias » loopt heeft 'n golving van zwak en stevig. En, van « zwak » gesproken 'k vergeef Vansina kwalik vele taal-slordigheden in dees werk. Simbolies-bedoelde zinnen als « ... en de schoot der moeder vervloekt zij hij der moedermoeder om 't ras der menschen uit hem ontstaan » (blz. 8), of « Haal de wetstafel neer van verslensend verouderend bederven... » (blz. 20) zullen m. i. de goê gemeente wel niet wijzer maken. Slordigheden van interpunksie, van zinsbouw en van woordkoppeling (waarom o. m. die ewige d' en w' en z'?) vind ik driedubbel jammer in 't raam van 'n werk dat een sterk dramaties en vizioenair temperament verraadt. Er zijn in deze « Messias » delen (cfr. blz. 7-8-50-58-65-66-67) waarin Vansina ontroert met de magika ener zuiver-grootse plastiek, zo diepmenselik en zo geweldig van tragiek dat eenzelfde huiver als bij 't lezen van « Adam » ons bevangt. Aber, im groszen Ganzen... is 't me dubbel leed, telkens na een felle ontroering, een val te voelen. *In*zinking bij gebrek aan *be*zinking. Met dat al is de « Messias » een graag-verwelkomde gast. Eén woord nog tot de auteur : Na uw « Deemstering der zielen » heb je zowat je laarzen gevaagd aan de Vlaamse toneelgemeente. Je werd niet gespeeld, ergo: je zou in 't vervolg schrijven... om niet gespeeld te worden! Indien Vlaanderen's tragi-komiese mentaliteit u in dit geval zo

« verfoeiend » heeft gemaakt, beveel ik u ten zeerste meer filozofiese zin aan. Het is in onze toneelwereld bijlange niet zo plezierig gesteld dat we schrijvers van *uw* klas geredelik derven. In 't schamele bent onzer dramaturgen zijn vizioen en plastiek... rara avis! Gij, die beide elementen beheerst, bied ze ons in een vorm die op onze planken te verwezenliken is, en 'k zou me al erg moeten vergissen, werd uw werk niet geleidelik begeerd en gespeeld « ten geestelycken profyte » der gemeente. Màâr: 't ietwat wilde paard — uw taal! — naar hoger dressuur, asjeblief. Soms kan je 't mennen, koninklik. Denk hierbij aan Verrochio's Colleone! Vansina: noblesse oblige. ANTON V. D. VELDE.

83. NOVELLEN, ROMANS, LEGENDEN, SCHETSEN, SPROOKJES, VERHALEN

II — STRENG VOORBEHOUDEN LECTUUR

Deze boeken mogen slechts bij uitzondering, om gegronde redenen, door welgevormde rijpere lezers worden gelezen.

8649 **Fink, Georg** **83.3**

MIJ HONGERT. *Vert. uit h. Hoogduitsch dr Johan M. Palm. — Utrecht, De Haan, (20 × 14) 238 blz. fl. 2,50; geb. 3,50*

II — 'n Levensbeeld van het Berlijnsche proletariaat, dat niet ellendiger is dan 't proletariaat van Londen of Parijs, van Shangaï of New-York; van het proletariaat van den vijfden stand dat niet op kan uit zijn ellende; waar de vader zijn geld verdrinkt, de moeder zich afslooft aan de waschkuip tot zij er bij valt, waar de dochters prostituées worden en de jongens opgroeien voor galg of rad. 'n Verschrikkelijk beeld van physieke en moreele honger en toch leest men immer door, tot aan het einde toe met steeds stijgend interesse omdat het geteekend werd door een ongewoon kunstenaars-temperament en omdat boven de ellende uit, blijft lichten de éénige figuur van de Moeder die haar kind, waarin ze zichzelf terugvindt met al haar hartstocht en teederheid, liefheeft tot het uiterste offer. — Spijtig dat boven die vuilniskrotten geen ander licht opgaat, dàt van Christus en zijne Bergrede. Hij immers heeft gezegd: « Er zullen steeds armen onder U zijn ». Kenden die armsten onder de armen dat goddelijk woord, dan zou hun armoe draaglijker zijn! — Om de soms vieselijke detailleering blijft de lezing streng voorbehouden.

FR. CROLS, PR.

III. — VOORBEHOUDEN LECTUUR

Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten, ook ontspanningshalve zonder nadeel door gevormde lezers kunnen gelezen worden

8650 **Anet, Claude** **83**

HET DRAMA VAN MAYERLING. *Vert. uit h. Fransch dr Fenna De Meyier. — A'dam, De Voortganck, 1930, (21 × 15) 227 blz. fl. 2,25; geb. fl. 2,90*

III — Begrijpelijk dat dit boek, wanneer 't verleden jaar bij Grasset te Parijs verscheen, heel wat stof heeft opgewaaid. 'n Mysterieus drama zooals dit van Mayerling, dat nog steeds onopgehelderd is, blijft natuurlijk vele lezers passionneeren. Op 30 Januari 1889, vond men in 'n klein jachthuis te Mayerling twee lijken: dat van Rudolf, kroonprins van Oostenrijk en eenige zoon van Keizer Frans-Jozef en dat van barones Marie Vetsera, een meisje van pas 17 jaar. Moord of zelfmoord? Claude Anet opineert voor zelfmoord. Zijn roman lijkt zelfs tendentieus en schijnt te willen bewijzen dat er geen twijfel kan bestaan. 'n Zeer kiesch

geval voor den schrijver. Hij schrijft een roman en zijn roman wordt 'n historische thesis. Als roman is het flink werk : zooals de schrijver de twee hoofdacteurs van het drama, psychologisch weet te ontleden gaat het fataal naar de zelfmoord. Ook de figuur van den keizer, Frans Jozef, al treedt deze maar een enkele keer op 't voorplan, komt tot haar recht. De keizerin is minder goed getypeerd en tegenover onze Belgische prinses Stephanie, de echtgenoote van den kroonprins is de auteur historisch-onrechtvaardig. En is 't wel aanneembaar dat er doorheen geheel 't tragisch gebeuren geen enkele keer spraak is van de godsdienstige gevoelens der hoofdfiguren, tenzij na de dood wanneer de beide families der slachtoffers 'n kerkelijke begrafenis aanvragen? Wegens 't onderwerp, blijft het boek voorhouden en mag het slechts aan gevormde lezers gegeven worden. — De Nederlandsche vertaling is goed.

F. CROLS, PR.

8651 **Boudier-Bakker, Ina** **83.3 : 396**

DE KLOP OP DE DEUR. — *A'dam, P. N. van Kampen, 1931, 4e druk, (22 × 16) 1015 blz.* *fl. 5,90*

III-IV* — Zie bespreking in het artikel « Twee Romans van Beteekenis », nr 8613.

8652 **Mooy, Henriette** **83 : 89**

MAALSTROOM: 3e Deel. HAVENZICHT. — *A'dam, Mij v. g. & g. Lectuur, 1930, (19 × 12) 264 blz.* *fl. 2,75*

III-IV — Twee jonge vrouwen te Parijs en te Praag : een uitbeelding van het kosmopolitische leven in de twee hoofdsteden. Terug te Amsterdam in het dagelijksch werk en het gewone leven met zijn hoop en zijn desillusies. Dan de spanning van de vooroorlogsche weken, de oorlogsverklaring en de roes van de eerste oorlogsmaanden met den inval inBelgië, de eerste gruweldaden en aankomst van de vluchtelingen, de opwinding van de volgende maanden. Dan weer terug het eigen leventje. — Nogal verward in den bouw en den vorm : dagboeknotas. *Hier en daar een hatelijkheidje tegen het Katholicisme.* Dr A. BOON, PR.

8653 **Tousseul, Jean** **83**

HET GRIJZE DORP. *Vert. dr Marie W. Vos. — A'dam, Mij. v. g. e. g. Lectuur, 1930, (19 × 12) 263 blz.* *geb. fl. 2,75*

III-IV — Ergens in een verafgelegen dorpje van de Ardennen wordt een kindje geboren, een arm bastaardkindje, waarvan de vader en de oom verongelukken en dat niets heeft dan de liefde van zijn moeder. In die liefde groeit het op, en beurtelings zijn we getuigen van die stille ontbloeiïng in de heerlijke natuur, in de bekrompen omgeving, in het grijze dorp waar de moeder met haar kindje naar verhuisd is. Tot de knaap na ziekte en beproeving uit zijn dorp wordt ontworteld om de lessen te gaan volgen aan het athenaeum van de nabije stad. — Als raam van die groei, een kader van landelijk leven met een groote verscheidenheid van typen. — Misschien licht voorbehouden om een paar kleinigheden. Goede vertaling, maar in zuiver-katholieke zaken scheen de vertaalster niet goed thuis: wat zijn « avondmissen (sic) in de maand van Maria », wat « de magere processie van de Biddag»?

Dr A. BOON, PR.

8654 **van Ammers-Küller, Jo** **83.3 : 376**
DE OPSTANDIGEN: 2. VROUWENKRUISTOCHT. — *A'dam, J. M. Meulenhoff, 1936, 2e druk (22 × 16) 395 blz.* *fl. 2,75; geb. fl. 3,90*
III — Zie recensie in « Twee Romans van Beteekenis », nr 8614.

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

circa 18 à 20 jaar en ouder
(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

8655 **Andrejew** **83.3 : 89**
DE ROODE LACH. *Vert. uit h. Russisch dr. S. van Praag. Geïll. met 2 houtsneden dr J. Dijkstra. — A'dam, De gulden Ster, (Serie « De verre Kim », (20 × 14) 183 blz.* *fl. 1,50; geb. fl. 2,50*
IV — De oorlog... eenige afgrijselijke dingen van marsch, slag, gekwetstenvelden, lazaretten, in het teeken van eene algemeene krankzinnigheid. Die nota's bracht een verminkte mee thuis, waar hij weldra sterft. In het leege huis gaan die visioenen op zijn broeder werken en... Maar dit kan ik niet vertellen: in een grootsch fantastisch gebeuren, komt op hem af het belichaamd besef van die krankzinnige afschuwelijkheid van den oorlog. Zoo ontzettend echt als de realistische nota's zijn, zoo lillend, breed en plastisch-beheerscht is die fantastische schepping waar trouwens het gansche boek naartoe stuwt; in beide opzichten het meesterschap van het Russisch kunnen in literatuur.
Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8656 **Bailly, Albert** **83.5 : 83.0**
OP DE GOLVEN VAN DEN AETHER. *Naar het Fransch bewerkt dr A. en M. Kuyle. — A'dam, Koloniale Boekcentrale, 1936, (23 × 15) 198 blz. fl. 2,50*
IV-V — Cecil Montcalm heeft den aether in vasten vorm weten te brengen. Met 'n vliegtuig daaruit vervaardigd weet hij de maan te bereiken en... de rest ga ik niet vertellen. — 'n Boek van 'n frissche wonderlijke fantazie die geboren werd uit de verbazende exploten der moderne wetenschap. Er stijgt 'n machtig crescendo van steeds meer geprikkelde belangstelling tot op de laatste bladzij. Zou er in dezen avonturenroman zelfs 'n moraal te vinden zijn? Dit boek werd bekroond in 1929 met den « Prix Jules Verne » (uit 150 inzendingen) en met den « Grand Prix de la Littérature du Brabant ». Neutraal, doch zonder den minsten aanstoot. PAUL HARDY.

8657 **Courths-Mahler, H** **83**
ARBEID ADELT. *Vert. uit h. Duitsch dr A. Vuerhard-Berkhout. — Zeist. Swartsenburg, (20 × 13) 239 blz.* *fl. 1,50*
IV — Onder een mooien titel een kleurlooze geschiedenis. Omdat Frits von Lossow, zittend in enge schoentjes, toentertijd gehuwd was met een... waschvrouw die hem had gered, vlamt de strijd tegen hem van wege zijn broer Runo en zijn gezin verstard in het Duitsch jonkersformalisme. Ook tegen zijn kranige dochter die het kluwen weet te ontwarren, maar haar hart verliest aan een goeden baron. — Flauw. Afgezaagd. Schrijfster wauwelt herhalingen. Alles toch onschuldig. Pleidooi om meer democratisme in de levenszeden. Maar is dan Amerika wel het gepast model? Alles trouwens amoraal.
A. VAN DEN DRIES, PR.

8658 **Dixelius, Hildur** **83.1**

SARA ALELIA. *Vert. uit h. Zweedsch dr S. van Praag. — A'dam, De gulden Ster, (21 × 15) 480 blz.* *fl. 3,90; geb. fl. 4,9C*

IV*P — Een zuster van S. Lagerlöf. Echt Zweedsch zooals deze, dat wil zeggen vooreerst een kind van het volk dat leeft als omringd met ontelbare verhalen in het bijzonder in verband met Noordernatuur, bijgeloof, romantiek enz.; en dat de heimatwerkelijkheid met een hel en klaar oog opneemt. Deze schrijfster zweeft een mooi ideaal voor van de vrouw, begaafd met edele deugden van vroomheid, goedheid, opoffering, geduld: in dien bijbelschen en kristelijk-geloovigen geest bereikt Sara Alelia een indrukwekkende grootheid. Zooals ik zegde gaat het de Zweedsche schrijfsters in de eerste plaats om den rijken verhalenschat open te zetten : laat hem dan maar uitbortelen. Zoo hier : niets minder dan de haast honderdjarige huiskronijk van Sara, predikantsdochter, dito-moeder, en dito-grootmoeder, met vertakkingen naar andere predikantengezinnen : dat is natuurlijk te lang (500 blz.), er worden te veel zijdraden aangezet, te veel gelijksoortige onderwerpen behandeld; doch is er heel veel moois als episoden, benevens dien grooten godsdienstzin die het boek draagt. (Gevormde katholieken zullen door het specifiek protestantsch geen nadeel opdoen). Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8659 **Duykers, Louisa** **83.1 : 269**

◆ DE TERUGWEG. Roman. — *Antwerpen, N. V. Leeslust, 1931, (17 × 12) 238 blz.* *18 fr.*

IV — Die terugweg gaat *du diable à Dieu*, zou Ad. Retté zeggen en evenals in de *Onzichtbare Wegen*, het mooi werk van M. E. Delle Grazie, is het de tocht van een ziel terug naar God. Op dien weg staan er heel wat staties van zielewee en levensstrijd, eer de genade sprak en verwon. Gebouwd op die mooi-christelijke idee en daarom gegroeid tot een sterk Roomsch tendenz-werk, is deze roman een geweldige greep uit het groote moderne leven met zijn scherp actueele vraagstukken, waaruit het godsdienstproblema niet te weren valt. Die greep is in casu genomen uit een Antwerpsch modern gezin : *hij* is de liberale vrijzinnige die als mensch vrijheid orakelt en toepast en als man zijn vrouw hartstochtelijk liefheeft; *zij* is de minnende en beminde vrouw en moeder die, om haar man en om den huiselijken vrede, haar geloof kelderen liet en door wroeging heel de miserie doorleeft van dien geloofsafval; hun kinderen : een jongen, harde kop, student die zijn studie in de steek laat, vervalt in de strijdende politiek en, tegen allen en alles in, communist wordt; een meisje, een dwepend nufje, erg geblaseerd, hol vaatje, vol kalverliefde, leeg hart, verkild van egoisme, hare « majesteit het kind ». En dat gezin verbrokkelt jammerlijk. De communist trapt het af naar een meisje van zijn politiek kaliber, vader stokt en wrokt tegen hem, moeder... och, moeder schart de scherven van het huiselijk geluk bijeen zooals ze kan, lijdt er geweldig onder, maar ziet toch wat hoop gloren in 't einde : ze heeft dan echter God terug gevonden! Een verhaal, dat groeit tot dramatische toestanden en conflicten. En de karakters staan er stoer in gebeeldhouwd. Dat zou een uitvoerige studie eischen, waarop hier niet kan ingegaan. Zegge ik maar dat schrijfster u beet heeft en houdt. Op het zwaartillige af, en ik mocht daarom wel een luchtiger nootje, wat schalkscher humor, die beter uitspettert dan in enkele flappen van den meneer. En het einde is wat vaag en niet kordaat « af ». Wat ervan zij, *een mooi werk dat U hoog-litteraire ontroering*

brengt en u ethisch tot beteren mensch optilt. Door en door katholiek van voeling, opvatting en uitwerking. Gedroomd voor volksboekerijen.
A. VAN DEN DRIES, PR.

8660 **Gollomb, Joseph** **83.0**
HET GEESTELIJK PORTRET. *Vert. uit h. Amerikaansch dr Jhr. R. H. G. Nahuys. Met omslagplaat. — Zeist, Swartsenburg, 1930, (20 × 14) 243 blz. fl. 1,50*
IV — Een psychologisch gegeven, dat men het beeld van een mensch kan reconstitueeren uit zijn gedachten en gedragingen; maar dat gegeven zoo centen-dagblad feuilletonachtig mogelijk uitgebeeld. Naar een voetbalmatch gaan zien is een veel redelijker ontspanning dan zoo'n boek lezen. E. BOELAERT, M. S. C.

8661 **Johann, A. E.** **83.0 : 91**
MET TWINTIG DOLLAR IN HET WILDE WESTEN. *Vert. uit h. Duitsch dr W. Loeb. Geïll. met 8 platen. — A'dam, Strengholt, (25 × 18) 224 blz. fl. 3,90*
IV — In dit soort boeken, zeker een der merkwaardigste : effenaf een roman van een paar jaren van het meest afgewisselde, spannende, geweldige leven als werkman in Canada, in heel West-Canada, in alle gebieden, vooral in de wouden, ook in de steppen, in de mijnen, in Vancouver, alles : de winter vooral, brr! en zooveel verschrikkelijks, maar ook zooveel spannends en wonders over allerlei geweldige menschenlevens, maar ten slotte nog zulke schitterende beelden van heerlijke grootnatuur. Die kerel, een hooggestudeerde trouwens, is daarenboven nog een taai wroeter, een knappe geest, een vinnige verteller, een levendige schrijver. Een boek dat buitengewoon boeit.
D[r] JORIS CAEYMAEX, PR.

8662 **Ljeskow, N. S.** **83.1**
DE ONSTERFELIJKE. *Vert. uit h. Russisch dr S. Van Praag. — A'dam, De gulden Ster (« De verre Kim »), (20 × 14) 130 blz. fl. 1,50; geb. fl. 2,50*
IV — De « Onsterfelijke », omdat hij in een epidemie van pest de eenige was die zich onverschrokken aan alle besmetting bloot stelde en toch gespaard was gebleven. Op hem had de dood geen vat omdat hij in de « volmaakte liefde » leefde met God en zijn evenmensch. — Een greep uit de Russische kleinsteedsche zeden op het einde van verleden eeuw, met rake typeering van personen en toestanden.
D[r] A. BOON, PR.

8663 **Oppenheim, E. Phillips** **83.0**
DE GEHEIMZINNIGE MOORD VAN GLENLITTEN. *Vert. uit h. Engelsch dr Dicky Wafelbakker. — Utrecht, Bruna & Zn, 1930, (19 × 13) 224 blz. fl. 1*
III-IV — Met buitengewone behendigheid weet de schrijver het geheim van den moord van Glenlitten te omsluieren tot het einde toe. Daar vernemen we dat de moordenaar is een jonge Rus, die zich bij Lady Glenlitten, een uitgeweken Russische, als haar broeder heeft opgedrongen om haar des te gemakkelijker af te persen en te bestelen. De episode van Lady Glenlitten's vader, een grootvorst die aan de bolsjewisten ontsnapt is, zet het verhaal in een heel actueel kader. Buiten een paar looze zinspelingen — daar de moord gebeurde in L. G.'s slaapkamer — verdient dit boek geen voorbehoud. J. LAUWERYS, PR.

8664 **Sidgwick, A.** **83.1**
VAN ALLERLEI SLAG. *Vert. dr C. F. van der Horst. — Utrecht, De Haan, (20 × 14) 256 blz. fl. 2.50; geb. fl. 3,50*

IV — Een geestig geschreven verhaal over een cosmopolitische vrouw en hare vier kinderen. Met een fijne opmerkingsgave worden de verscheidene karakters ontleed: ze zijn werkelijk, en van allerlei slag. Toch is het boek niet aan te raden om de oppervlakkige levensbeschouwing.
D[r] A. CARDYN.

8665 **Sienkiewicz, Henric** **83.8**
HANIA. — *A'dam, Prometheus (Pauw-Editie, nr 14) (18 × 12) 175 blz. geb. 17.50 fr.*
IV — Het eerste verhaal speelt onder den Poolschen adel. Twee jongelui zijn smoorlijk verliefd op Hania, een weesmeisje, dat aan de zorgen van een hunner was toevertrouwd. Na een bitsigen strijd, volgen: een vlucht, een duel en een doodelijke ziekte. In katholieken geest geschreven, maar de schrijver schijnt er geen bezwaar in te vinden de twee studenten te laten duelleeren. — Het tweede verhaal, *Sachem*, een scherpe aanval tegen de Duitsche kolonisten in de Vereenigde Staten. — Leest vlot, goed verteld.
D[r] A. BOON, PR.

8666 **van Lennep, L. H.** **83.9**
DE SYCOMORE BIJ DEN VIJVER. Een Vertelling uit het oude Egypte. — *A'dam, Van Kampen, 1930, (22 × 14) 150 blz. fl. 1,90*
IV — De vormingsjaren van Ptahmes, thuis, op school en nu als leerling en schrijver bij den staatsbeambte Antof. Er wordt daar een nieuwe stad gebouwd door duizende verdrukte slaven : hij redt hun woordvoerders voor verraad, ten koste van wonden aan been en hoofd: voor herstel gaat hij in het rustig huis der arme vrouw Anchere met hare beeldschoone dochter Nefrit : deze wordt al zijn droom. Bij een nieuw oproer komt Sesostris zelf, Ptahmes' meester en hijzelf vallen in ongenade; erger, Antef's zoon, uit nijd tegen Pt. en uit eerzucht, ontvoert Nefrit om haar aan Sesostris te schenken. Toch bezint Pt. zich voor een nieuw leven. — Zeer merkwaardig legwerk uit Egyptische leven, kultuur, ziel; of, veelmeer, de vreemde atmosfeer volmaakt overgenomen als lucht en licht waar men bij ademt, ziet en voelt. En ver van te schromen voor Oostersche dichterlijkheid, omslachtigheid en rust, er veel meer van overvloeiend met het grootste genot, maar o zoo beheerscht altijd en zoo kernachtig. Niet minder beheerscht is de, natuurlijk episch aandoende, maar buitengewoon zuivere taal.
D[r] JORIS CAEYMAEX, PR.

8667 **Van Moerkerken, P. H.** **83.9**
JAN VAN DEN DOM. — *A'dam, van Kampen & Zn (Zilveren Verpoozingen), (15 × 10) 50 blz. fl. 1,25*
IV — Een dombouwerslegende: hoe het droomvisioen eener heerlijke kathedraal een arm heideknaapje doet opvlammen van roemzucht om eens zulk een kunstwerk te scheppen, hoe hij later aan dit ideaal liefde en geluk opoffert, eens eindelijk zijn kans vindt (het bouwen van den Utrechtschen dom), doch als grijsaard droef en gekweld op zijn aan liefde ledige leven terugziet. Een merkwaardig helder en licht gepenseeld verhaal, in zeer zuiver Nederlandsch. De lichte tegenstelling waarop men voelt dat de legende gebouwd werd n.l. leeke persoonlijke drijfkracht tegen kerkelijke bewustheid en glans hindert niet. 't Boekje is een zilveren verpoozing, zoo mooi uitgegeven. Niet voor te jonge lezers.
D[r] JORIS CAEYMAEX, PR.

V — LECTUUR VOOR ALLEN

ook voor aankomende Jeugd (14-15 jaar) geschikt

8668 Baillie-Reynolds, Mrs **83.1**

HET DUBBELE LEVEN VAN AVRIL EDEN. *Vert uit h. Engelsch dr Th. J. J. B. — R'dam, Van Waesberghe, 1930, (21 × 15) 251 blz. fl. 2,25; geb. fl. 2,85*

V — Een roman op z'n Engelsch, uit conversaties opgebouwd. Men heeft telkens lust 'n bladzijde over te slaan om kort daarop te bemerken, dat men 'n schakel mist uit het verhaal. 't Duurt feitlijk ook nog al lang voor men juist weet, waar het om gaat, maar langzamerhand komt men tot de ontdekking, dat er veel goeds in steekt en dat het uitlezen werkelijk de moeite loont. « Geen van ons leeft voor zichzelf alleen » is het motto. E. BOELAERT.

8669 ◆ Dudley, Owen Francis **83.1 : 269**

DE SCHADUW OVER DE AARDE. *Vert. uit h. Engelsch dr L. Van den Biesen, S. J. — Den Haag, Govers, (22 × 15) 166 blz. 25,50 fr.; geb. 36,25 fr.*

V — Apologetisch tract *in vorm van* pretentieloozen bekeerings*roman*. Oogpunt Engelsch; betoog aangepast aan het doorsnee-publiek, maar uit hoofd en hart beiden, en in zeer helderen en opgewekten trant. Een overtuigd en niet misdeeld leerling van Benson, al blijft de romanceering bescheiden, eenvoudig « monteering » : heelemaal Bensoniaansch is het slot met een zeer mooi Katholiek tafereel van hemelschen vrede in aardsch wee en met een mystieke genade-ervaring van visionnairen aard. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8670 Nesbit, E. **83**

SPOORWEG-KINDEREN. *Vert. uit h. Engelsch dr G. W. Elberts. Geïll. met platen dr H. Borrebach. — Den Haag, Van Goor, (Serie « Na Schooltijd ») 3e druk (23 × 15) 191 blz. 14,50 fr.*

V-N — De schrijfster beeldt hier een trio ideale kinderen uit, die den gulden middelweg tusschen stoute nietdeugen en doodbrave droomers weten te bewandelen. Twee meisjes en één jongen maken moeder het leven aangenaam, terwijl vader onschuldig gevangen zit; tevens geven zij blijk van zooveel voorkomendheid en initiatief dat zij de genegenheid van al hun geburen verwerven en de vrijstelling van vader bekomen. Toch een waarschuwing voor onze Vlaamsche katholieke lezers: deze drie kinderen schijnen weinig af te weten van godsdienst; hun taal is soms wat te groote-menschachtig en de eerbied voor de vrouw, alleen gesteund op beschouwingen uit de dierenwereld, staat maar op losse schroefjes. J. LAUWERYS, PR.

8671 ◆ Van Duinkerken, Anton **83.1**

DE RAVENZWARTE. *— Maastricht, A. A. M. Stols, 1928, (19 × 12) 115 blz. fl. 1,50*

V — In z'n rijken poëtischen eenvoud — 't is wellicht het puurste werk van Anton Van Duinkerken — roept « De Ravenzwarte » soms de zomernacht-rustige stemming van de Lagerlöf-sprookjes op. Deze Franciscus-jongen met z'n achterlijk verstand en z'n simpel hart is doordeesemd van z'n geloof en z'n godsdienst, en daarin alleen beweegt steeds z'n verbazende fantasie. V. D. schreef deze novelle toen hij pas twintig was; zulk 'n stabiliteit van denken op dien leeftijd getuigt van 'n uitzonderlijke geestelijke vroegrijpheid. PAUL HARDY

8672 **van Gogh-Kaulbach, Anna** **83 : 59**

HEKTOR. Geschiedenis van een Hond. *Geïll. met teekeningen v. J. Heukelom. — R'dam, Brusse, 1922. 2e druk, (22 × 17) 147 blz. fl. 1,90*

V — Het levensverhaal van een bijzonder snuggeren St Bernardshond, door hem zelf heel leuk verteld en met de fijne pen van een begaafde schrijfster opgeteekend. Het is boeiend van 't begin tot het einde en treffend in zijn eenvoud. Doch niet alleen 't verhaal, maar ook de verluchting en de uiterlijke verzorging van 't werk verdienen allen lof. J. LAUWERYS, PR.

VIA — KINDERLECTUUR

Voor grootere kinderen van 13, 14, 15 jaar

8673 ◆ **Cervières, Paul** **83.0**

IN DE ROEMEENSCHE BERGEN. *Vert. uit h. Fransch dr Fons Janssen. Geïll. dr Hoogenbos. — Averbode, Abdij (Avontuurverh. v. d. Jeugd), 1930, (20 × 11) 151 blz. 5,50 fr.*

VI-A — Studenten met verlof trekken de bergen in en beleven er heel wat dramatische wederwaardigheden, die er sterk toe bijdragen om 't boekje gunstig te doen aanvaarden door jonge lezers tuk op avonturen. Ze kunnen dan even ervaren hoe Roemeensche vacantiedoening wel bevreemden moet. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

8674 ◆ **Finn, Francis J., S. J.** **83.8**

DE LAATSTE ZAL DE EERSTE ZIJN. — *Vert. uit h. Engelsch dr J. Witlox. — Antwerpen, Opdebeek, 1931, (24 × 16) 95 blz. 10 fr.*

V-VI-A — Een nieuw boek van pater Finn is altijd een feest voor kinderen en jonge menschen. En deze bundel verhalen, betiteld volgens het eerste — dat toch maar tien bladzijden beslaat — zal, op zijne beurt, velen gelukkig maken. Oudere en nieuwere stukken. Sommige troffen wij reeds in Hollandsche of Fransche uitgaven aan; andere nog nergens. Al staat het kleine werk van pater Finn niet op gelijke hoogte, er schitteren meesterstukjes onder, vol van lichtgevleugelde, jolige, warme fantasie. Evenals bij de andere werken welke Witlox vertaalde, maken wij hier, voor de taal, voorbehoud. EM. JANSSEN, S. J.

8675 **Goossens, Armand** **83**

HELCHE VAN AMELAND. *Geïll. met penteekeningen v. E. Van Hagendoren. — Deurne, (Onze Jongens- en Meisjesboeken), 1930, 51 blz. 2.75 fr.*

VI-A — Prinses Helche is een verwaand ding, dat onder den invloed staat van een slecht raadsman en haar onderdanen zonder reden plaagt en in gevaar brengt. Tot straf wordt haar kasteel ingenomen door den koning : zij komt tot inkeer en krijgt vergiffenis. Boeiende vertelling met goede strekking. De omslag is overladen en sommige teekeningen zijn al te vaag en onduidelijk. J. LAUWERYS, PR.

8676 ◆ **Lavki, Lod.** **83 : 37**

NIKKERKE EN IKKERKE. *Geïll. — Antwerpen, Leeslust, 1931, (19 × 15) 94 blz. 8 fr.*

V-VI-A-B — Proficiat, waarde Lavki, om dit uw nieuwe boek waarmee we stilaan aan het 25e komen van uw werkjes voor de jeugd. Wat van uw andere verhalen kan worden gezegd, past raak op dit Nikkerke en Ikkerke. Er komt zelfs heel wat bij om de beter-verzorgde taal! Nikkerke en Ikkerke is het gemoedelijk vertelsel waarin een kleine neger, hier

overgekomen, door zijn voorbeeld en zijn woord den Vlaamschen bengel een flinken, educatieven por geeft. Waarde Lavki, onze jongens zullen weer naar dit boekje grijpen! Mogen we U vragen, in naam van onze duizende lezers en lezeresjes, uw pen niet te laten roesten! We weten wel dat U overhoop in het werk zit, dat uw vrije uren schaarsch zijn: we weten echter ook hoe hartsgrondig ge onze Vlaamsche jongens liefhebt. Dit zal de bronader blijven van uw werklust. Onze jongens kijken nu reeds verlangend naar uw volgend werkje uit. M. VAN HOECK, PR.

8677 **Spillman, J., S. J.** **83**
◆ DE SLAVEN VAN DEN SULTAN. *Vert. uit h. Duitsch dr El Solitario. Geïll. dr Hoogenbos. — Averbode, Abdij, (E. K. Bibliotheek, Reeks A) 1930 (20×11) 119 blz.* *4,50 fr.*

VI-A — Hoe 'n drietal christene kinderen, door de Turken ontvoerd, slaven worden van den sultan, spijts bedreiging en erger, hun geloof bewaren en dank zij de Goddelijke Voorzienigheid weer veilig bij hun ouders thuis geraken. Boeiend en gezond voor onze kinderen.
JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

8678 **Wolffenbuttel-Van Rooyen, H.** **83**
◆ HET ZEVENDE MEISJE. *Geïll. met platen dr N. Van Leeuwen. — Den Haag, Van Goor. (Erka-Serie) (23 × 15) 175 blz.* *28 fr.*

V-VI-A-M — Een Roomsch gezin met de blije vreugd van zeven meisjes in huis. Moeder zorgt, vader werkt: en met beider overleg worden de kinderen degelijk opgevoed. De oudste, een flinke onderwijzeres doch ook 'n jong moedertje voor de kleinere zusjes, zal moeder vervangen wanneer deze sterft. En ze vervult haar taak voorbeeldig én voor de zus die weldra huwt én voor 't zevende meisje dat kloosterzuster wordt. — Een zonnig boek voor grootere meisjes, prettig-natuurlijk geschreven en opvoedend zonder aadstellerij. FR. CROLS, PR.

VI^B — KINDERLECTUUR

voor ietwat gevorderde lezertjes (van 9, 10, 11, 12 jaar)

8679 **Kiroul, Paul** **83**
◆ KRELIS WELGEMOED. *Geïll. met penteekeningen v. Fr. van Immerseel. — Antwerpen, Regenboog (Regenboog-Sprookjes, nr 2), 1931 (24 × 18) 50 blz.* *7,50 fr.*

VI-B — Vertellen als Paul Kiroul kunnen er weinigen: dit boekje bewijst het andermaal. Krelis Welgemoed is een nieuwe Baas Ganzendonck, wel niet zoo verwaand, maar toch ook slachtoffer van zijn eigenwaan. Hij doet een reisje naar de hoofdstad: daar meent hij dat ook alles rond hem draait lijk op zijn boerendorp en hij voelt niet eens dat hij in 't ootje wordt genomen. De sobere illustratie verdient een pluimpje. J. LAUWERYS, PR.

8680 **Smith, N. J. P.** **83**
DE WONDERBALSEM. *Geïll. dr Fr. Langeler. — R'dam, Bolle (27 × 21) 180 blz.* *fl. 2,90*

VI-B — De twee weesjongentjes van dokter Van Klaveren zijn bengels van de goei soort: als vader op reis is, bezeert Puk zijn voet en Diederik haalt uit vaders apotheek een fleschje balsem, wonderbalsem, de laatste uitvinding van den dokter, een middel om onzichtbaar te

worden. Dit onverwacht avontuur is de oorsprong van een heele reeks : de poppen gaan aan 't dansen bij onderwijzer, veldwachter, voetballers, bij al degenen die met de jongens wat uitstaans hebben. Prettige jeugdlectuur in kleurigen band. J. LAUWERYS, PR.

88. GEMENGDE OPSTELLEN

8681 **de Jong, A. J.** **88 : 809**

VAN VONDELS DOOD TOT BILDERDIJK. Letterkundige Bloemlezing. — *Zwolle, Tjeenk Willink (Nederlandsche Schrijvers, nr 22), 1930, (17 × 12) 148 blz.* *fl. 1,25*

IV* — Een bloemlezing uit de zoo misprezen 18e eeuw! Zeven schrijvers komen aan de beurt : Jan Luyken, hoofdzakelijk met gedichten uit de Duytse Lier; P. Langendijk met een 30tal blz. uit Het wederzijds Huwelijks Bedrog; Justus van Effen met twee « spectatoriale vertoogen »; H. K. Poot met een tiental gedichten; Willem van Haren met vier, waaronder Het menschelijk Leven; Onno Zwier van Haren met een uittreksel uit De Geuzen; Jacobus Bellamy met verschillende specimens van zijn letterkundige bedrijvigheid. — Uitstekend illustratiemateriaal voor de lessen in de literatuurgeschiedenis. Dr A. BOON, PR.

8682 ◆ **Eeckhout, Joris, pr.** **84**

LITTERAIRE PROFIELEN : IVe DEEL. M. De Swaen; J. Hammenecker; M. Sabbe; U. Van de Voorde; C. Buysse; A. Coolen; F. Severin; A. Beaunier; L. Hémon. — *Gent, Vanmelle, 1931, (20×16) 166 blz. 20 fr.*

IV — Reeds 'n vierde deel der interessante « profielen ». Naast 'n paar studies van ouderen datum, over André Beaunier en Louis Hémon (Maria Chapdelaine) de litteraire jubeljaarfestijnen van Joris Eeckhout! Ditmaal gaat het over Michiel De Swaen, 'n ernstig, bewonderend essay schetst ons den recent gewaardeerden Westhoek-Vlaming tenvoeten-uit; Jan Hammenecker : alle litteraire vooroordeelen ten overstaan van dezen grooten priester-dichter verdwijnen, dank zij 't directe schoonheidsaanvoelen, en de mooie uittreksels door den criticus; Maurits Sabbe; Urbain Van de Voorde — als essayist; Cyriel Buysse; Antoon Coolen — veel waardeering, plus een kleine aanval op den zuiveren roman; Fernand Sévérin, de subtiele Belgische dichter, wordt bij de Vlamingen ingeleid. — Priester Eeckhout heeft in z'n « charmante » taal en met z'n formidabele eruditie 'n paar menschen dichter tot ons gebracht. Verlangend wachten we nu op « Litteraire profielen V ». PAUL HARDY.

8683 ◆ **Undset, Sigrid** **88**

PAAPSE STOUTIGHEDEN. Essays en Novellen. Verzameld en uit h. Noorsch vertaald door Anton van Duinkerken. — *Hilversum, N. V. Paul Brand, 1929, (21 × 16) 358 blz.* *fl. 3,90*

IV — De opstellen in dit werk opgenomen verschenen meestal in tijdschriften. Twee ervan «De Vrouw in de hedendaagse Samenleving » en « Drie Zusters » schreef Sigrid Undset vóór hare bekeering; al het andere nadien. « Drie Zusters » veruit het meest omvangrijke, alsmede het meest belangrijke uit den bundel gaat over de gezusters Brontë, en is voor wie de persoonlijkheid van Sigrid Undset wil begrijpen, ter lezing onontbeerlijk. De drie Noorsche heiligen-legenden die in het boek voorkomen zijn vrij van alle Fransche Jeanne d'Arc-romantiek; doch

stellen de figuren in het radicaal licht hunner actueele beteekenis. Werd verder opgenomen: het fameuze « Katholieke Propaganda » dat in Maart 1927 als bekeerings-manifest van Sigrid Undset in het leidend tijdschrift « Vor Verden » verscheen, en heel de kultureele protestantsche bent van Noorwegen deed steigeren. — 'n Waardevol boek en voor ieder intellectueel van groot belang. Van Duinkerken vertaalde meesterlijk en leidde flink in. PAUL HARDY.

8684 **Van de Voorde, Urbain** **84**

GEZELLE'S EROS of de Leeraarstijd te Roeselaere. — *Mechelen, Het Kompas, 1930, (19 X 13) 74 blz.* *15 fr.; geb. 25 fr.*

IV* — Van de Voorde handelt over een kiesche zaak met grooten eerbied voor Gezelle's priesterlijke waardigheid. Geen verwijt kan hem treffen, in dat opzicht. Bij hem staat Gezelle heel hoog in aanzien als dichter en als priester. In zijn stelling onderscheid ik drie deelen: 1) *als vertrekpunt : Plato's erotiek*. Dat vind ik nu heelemaal verkeerd. De knapenliefde, zooals die bij de Grieken werd beoefend, was er geen van geestelijke gehalte. Plato heeft die wel gesublimeerd, maar óók in zijn theorie gaat de vergeestelijkte knapenliefde uit van lichamelijke schoonheid. Daar is tusschen de Ideënleer van dezen wonderen wijsgeer en de middeleeuwsche mystiek en de christelijke « hoogste caritas » geen verband. Alleen intuïtieve schouwing vindt men hier en daar. Maar het object en de motieven verschillen totaal. Bij het herlezen van Plato's « Phaidros » is me nog duidelijker geworden wat een « non-sens » het is zielstoestanden van een kristen mensch te willen verklaren bij middel van heidensche philosophie. Daarbij komt nog dat Van de Voorde niet genoegzaam heeft ingezien hoe Plato kennis en deugd verwart. Als uitgangspunt tot zijn studie moest hij nemen de katholieke theologie met haar uiteenzetting van de : « amor amicitiæ ». Dan stond hij ten minste op hetzelfde theoretisch plan als het practisch levensplan waarop priester Gezelle zich bewoog. Wat hij zielserotiek noemt is bij een natuurmensch als Plato, heel wat anders als bij een kristen. Zeer nederig bekent Van de Voorde : « Wat door deze uitdrukking, de liefde die vriendschap heet, wordt bedoeld, is mij onbekend » (bl. 51). Om er mee bekend te geraken heeft hij maar te lezen : *Th. De Smedt S. J.* : « *Notre Vie surnaturelle* », tome premier bl. 375 tot 392 (uitgave A. Dewit, 1910). 2) *Als eigenlijke stelling : in zijn leeraarstijd te Roeselare schreef Gezelle enkele gedichten die liefdeverzen zijn.* Accoord, mits aan het woord liefde niet de beteekenis te hechten van Platonischen erotischen waanzin en daar niet over te oordeelen met « de platonische ideeënleer voor oogen » (bl. 46). Gezelle gaf uiting aan « de liefde-die-vriendschap is » tot de studenten hem toevertrouwd. Hij beminde die met de drievoudige affectie van welbehagen, verlangen en welwillendheid, waarvan de katholieke theologen gewagen, en dat uit bovennatuurlijke motieven. De keus van het woord « liefdeverzen » vind ik overigens niet gelukkig, omdat dit woord, doorgaans, een andere lading dekt. Dat is ook de reden, meen ik, waarom Van de Voorde's stelling door katholieken en anderen verkeerd werd begrepen. 3) *het schuldbewustzijn dat tot uiting komt in sommige verzen van zijn Roeselaarsche lyriek bewijst dat Gezelle:* « *een volstrekt lucied inzicht had verworven in wat omging in zijn ziel en terugdeinsde geslagen, verpletterd, verstomd voor zijn eigen daemoon* » (bl. 66). Dat is mogelijk. Gezelle zou kunnen inzien hebben dat de liefde tot zijn studenten ofwel niet bovennatuurlijk genoeg bleef ofwel niet geestelijk genoeg ofwel gevaarlijk werd voor zijn priesterlijke deugd. Maar Van de Voorde's redeneering is hier een sophisme; inderdaad : « a posse ad

esse non valet conclusio ». Een anderen mogelijken uitleg geeft J. Eeckhout aan in « Dietsche Warande » (Januari 1931). Voor den uitleg van J. Eeckhout pleit het algemeen aanwezig schuldbesef in het bewustzijn van mystiekers, asceten en doodgewone kristenen. Tegen den uitleg van Van de Voorde pleit dat we, over schuld op dit speciaal gebied, bij Gezelle, niets afweten uit zijn biografieën, noch *bepaald* uit zijn lyriek. Hoe Van de Voorde verder kan besluiten dat daarmee Gezelle's jarenlange stilzwijgen is uitgelegd, blijft mij een raadsel. Waarom moest Gezelle, zelfs aangenomen dat hij in de liefde tot zijn studenten iets gevaarlijks had bespeurd, aan de poezie verzaken? De « Eros » was toch niet, in zijn Roeselaarschen tijd, zijn eenige inspiratiebron? Logischer wijze moest hij dan enkel ophouden « liefdeverzen » te schrijven. Om zijn daemoon te bestrijden — zooals Van de Voorde dat noemt — stond er den priester wél een andere uitweg open dan het zwijgen: het uitrukken van wat verkeerd was, en dan het lyrisch uitjubelen van zijn zege op den daemoon! — Maar dat alles zijn hypothesen. — Het bundeltje van Urbain Van de Voorde is, ten slotte, een prachtig essai om de diepste roerselen te ontdekken van een hoogbegaafde dichterziel. Maar ik geloof niet dat hij die ten volle vinden kon, omdat hij niet het noodige instrument hanteerde om ze te belichten.

D[r] KAREL ELEBAERS, PR.

8685 ◆ **van Duinkerken, Anton** **84 : 809**

ACHTER DE VUURLIJN. — *Hilversum, N. V. Paul Brand, (21 × 15) 270 blz. fl. 2,90; geb. fl. 3,90*

IV — Enkele bijna gansch-vergeten figuren uit onze Nederlandsche Literatuur (Anthonis De Roovere, Katharina Boudewijns, Van Vloten e. a.) heeft de auteur hier terug op tapijt gebracht. Hierin, en in de heerlijke pagina's over Vondel bij het opstel « Vondel en onze Tijd » is de groote verdienste van dezen bundel essays. Al maalt v. D. er niet om 'n figuur als D[r] Sterck neer te halen — wat we zoo maar niet knusjes durven goedpraten — toch blijft de waarde van deze studies, al was het slechts om wille van Vondel-begrijpen zeer groot. Door het aanvatten van deze onderwerpen voldeed van Duinkerken aan 'n behoefte, waar hij « de ziel van eigen landgenoten » wou verstaan. Dit bracht hem tot het scheppen van zeer hooge kunstcritiek. Van onmisbaar belang om het wezen en de evolutie te begrijpen der jongere «Roomsche» generatie in Nederland, is het tweede deel van dezen bunhel. Hier zwijgt nu de delicate toetser van oude letteren, maar de katholieke kunstenaar met z'n rijk temperament manifesteert voor z'n zaak. 'n Krachtig boek.

PAUL HARDY.

8686 ◆ **van Duinkerken, Anton** **84 : 39**

VERDEDIGING VAN CARNAVAL. — *Utrecht, De Gemeenschap, 1928, (20 × 14) 94 blz. fl. 1,20*

IV — Wellicht 't beste werk van dezen jongen Hollandschen auteur. Machtig van synthese en vlammende polemiek. Als protest tegen de anti-carnaval propaganda in Noord-Brabant enkele jaren geleden, werd deze brochure geschreven. Op 65 bladzijden voert v. D. ons in gemeld tempo dwars doorheen de heele carnaval-historiek; vanaf het primitieve vieren der Bataviërs langs den populairen carnavalroes van de Middeleeuwen, de Renaissance en de Romantiek tot aan den droevigen alléén-vierder op onze dagen. Carnaval heeft 'n groote beteekenis voor den kristen: « het is het feest onzer onvergankelikheid ». Alle ontwikkelden — of ze zich al dan niet aan het carnavalprobleem interesseeren — zouden dit schitterend pleidooi niet ongelezen mogen laten. PAUL HARDY.

8687 **Wirix-van Mansvelt, Mevr.** **84 : 92**
DANTE'S VEELZIJDIGHEID. — *Den Haag, van Stockum & Zn, 1929, (20×14) 89 blz.* *fl. 1,50*
V — Uit deze studie blijkt hoe de dichter van de Divina Commedia door zijn veelzijdige kennis en zijn algemeene belangstelling in de wereld die hem omringde, een veelzijdig beeld geschapen heeft van zijn tijd en van zijn beschaving. Schrijfster geeft een overzicht van de verschillende kunsten en wetenschappen en toont aan hoe Dante blijk geeft van een zeer ruimen en schranderen geest. Dr A. BOON, PR.

9. — Geschiedenis

8688 ◆ **Lauwerys, J.** **91 : 9 : 7**
GIDS VOOR HOOGSTRATEN. *Geïll. met 26 houtsneden en teekeningen dr K. Dufour en 10 platen. — Hoogstraten, Haseldonckx, 1931, 2e uitgave, (19 × 13) 123 blz.* *5 fr.*
V — Deze tweede-bijgewerkte-uitgave is een magnifieke aanwinst voor de geschiedenis van Hoogstraten: den Parel der Kempen! Prof. Lauwerys, nauwgezet, punctueel en geschoold historicus heeft prachtig werk geleverd. Toeristisch en folkloristisch is deze « Gids » wellicht een der beste. De reproducties en — daarbuiten — de houtsneden van Dufour illustreeren zeer gevat den boeienden tekst. Er roert entwat in onze Noorderkempen op historisch gebied. Aan den pionier, Prof. Lauwerys, een eeresaluut. M. VAN HOECK, PR.

8689 ◆ **Prims, Floris** **9 : 91**
GESCHIEDENIS VAN ANTWERPEN: 2e Deel. De XIIIe Eeuw. Van de eerste Omwalling tot de tweede: 4e Boek. « Fastes » — Regesten — Zegels — Munten. *Geïll. met 39 platen. — Brussel, Standaard, 1931, (21 × 17) 119, 83 blz.* *24 fr.*
IV — Herhaaldelijk werd de wensch uitgedrukt dat de vlijtige archivaris van Antwerpen, E. H. Dr Fl. Prims, voornamelijk in zijn uitgave van de Geschiedenis van Antwerpen, meer gegevens zou verschaffen over zijn bewerkt materiaal. Het is wellicht om aan dien wensch te voldoen dat de E. H. Prims er toe besloot dit 4e boek van zijn IIe deel uit te geven. Hierin vermeldt hij 1e de fastes, nl. de vermeldingen van de voornaamste feiten in den loop der XIIIe eeuw te Antwerpen en in de onmiddellijke buurt voorgevallen, 2e de regesta, d. i. alle vermeldingen van Antwerpen die van voor 1100 dagteekenen en al de akten van vóór 1300, die Antwerpen, een Antwerpsche personaliteit of een Antwerpsch huis vernoemen, 3e de Antwerpsche zegels der XIIIe eeuw, 4e de munten in de XIIIe eeuw gebruikt. Door dit studieboek, verhoogt de eerw. schrijver zeker de waarde van zijn vorige reeds verschenen deelen, en al zal de historicus het wellicht met hem niet altijd eens zijn wat zijn methode van classeeren, zijn meening over de waarde van bepaalde akten, den uitleg van sommige zegels betreft, toch zal hij hier een materiaal vinden, dat hem in menig geval van nutte kan zijn, en voor wier publicatie hij den Antwerpschen archivaris dankbaar zal blijven. Dr J. UYTTERHOEVEN.

8690 ◆ **Wils, Ign. M. P. A.** **92**
UIT DEN ZOUAVENTIJD. IGNACE WILS, KOLONEL-COMMANDANT VAN HET BATALJON DER CARLISTISCHE ZOUAVEN. *Geïll. met 6 platen. — Haarlem, H. Coeberghs, 1930, (21 × 16) 150 blz.* *fl. 1, 75*

V — Dit boek verhaalt, boeiend als een roman, de heerlijke daden van den Ravensteinschen zouaaf, Ignace Wils, een van die categorie soldaten, waaruit Napoleon zijn generaals recruteerde, een katholiek van het Credo-Pugno, even deugdzaam als dapper, op vijf en twintigjarigen ouderdom gesneuveld als een held op de barrikade van Igualada, in de schaduw van het vaandel van het H. Hart. Op z'n 16 jaar is Ignace zouaaf van Pius IX. Op z'n 20 jaar trekt hij op voor den Spaanschen kroonpretendent, Don Carlos. Want « Is Don Carlos eenmaal op den troon, dan zal hij de rechten van den Paus doen zegevieren! » Na enkele weken guerilla wordt Ignace met z'n bende over de grens gedreven, en te Metz geinterneerd. Bij den fransch-duitschen oorlog neemt hij dienst bij 't fransche leger, krijgt twee citaties op de groote legerdagorde, wordt met Bazaine krijgsgevangen genomen, weet Duitschland te ontvluchten, gaat weer dienst nemen, wordt officier der zouaven in franschen dienst, vecht als een leeuw, staat ei zoo na voor het executie-peloton der Parijsche communards, maar weet door 'n kort raak rekwisitorium zijn leven te redden. Bij de Carlisten terug brengt Ignace het door zijn onversaagdheid tot den rang van kolonel-commandant — hij telt 24 jaar — en sneuvelt den heldendood den 18 Juli 1873 bij de bestorming van Igualada. Dit werk doet eer aan zijn held en eer aan de geschiedkundige literatuur. Wils, de held van Igualada, verdiende dat boek. Ons volk leze het, en vooral onze knapenschap. De Haarlemsche firma H. Coeberghs heeft een flink-verzorgde uitgave geleverd. J. MEERBERGEN, PR.

8691

INLICHTINGSPOST

Door verschillende belangstellenden werd ons gevraagd naar de zedelijke waardebepaling en de vakaanduiding van enkele titels voorkomende op de jongst-uitgezonden getypte lijst voor de aanvullende staatstoelage (lijst 1931, nr 2).

Hieronder laten we de gewenschte inlichtingen volgen :

Antcliffe, Herbert : De Muziek in Europa na Wagner (V*, 78)

Bierens de Haan, J. D. : De Weg tot het Inzicht (II*, 1)

Buysse, Cyriel : Het Gezin van Paemel Driekoningenavond. Susususut! De plaatsvervangende Vrederechter (III, 88.8)

Buysse, Cyriel : Uit het leven (III-IV, 83,8)

De Backer, Fr. : De witte Vijand (IV, 83)

Demers, Frans : De blanke Bruid. De Gewestbeheerder. Het Verlof. Ras. Tropenavond (IV, 82)

Dostoïewsky, A. : F. M. Dostoïewsky door zijn Dochter (IV, 92.8)

Feuchtwanger, L. : Macht (Süss, de Jood) (II, 83,9)

Havelaar, Just : Joris Minne (V, 76)

Kinck Hans : Anny Porse (III-IV, 83.1)

Mennekens, Jef : Heime (IV, 84)

Nansen, Fr. : Onder de Eskimo's (III, 91)

Roland Holst, A. : Deirdre en de Zonen van Usnach (IV*, 83)

Smits, Frans : Heimwee (III, 83)

Van Steene, G. : De Zeekust en Knocke (V, 91)

van der Ven, F. : De groote Vinding (V, 83,0)

Verwey, Albert : De Vizioenen van Hadewich (IV, 24)

X. : Pranatjitra. Een Javaansche Liefde (III*, 83)

N. B. — **Het ruitje ◆ onder het volgnummer van sommige recencies geplaatst, beduidt dat de aldus aangeteekende werken in een katholieken geest geschreven zijn.**

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

HEMELBLOEMEN

door M. SMITS

Boeiend — Vormend — Fraai geïllustreerd

Dat waren Helden
De Maagd van Orleans
St Agnes
St Aloysius
St Antonius van Padua
St Bonifacius
St Elisabeth
St Gerardus Majella
St Stanislas Kostka
St Willebrordus
Vader Frans
Van klein Heilig Treesje
Van Moed en Trouw

Prijs per deel Fr. 11,—

Heel de serie (13 dln) tegen **Fr. 125**, in plaats van **Fr. 143**

Aanbevolen Romans

BENSON, R. H. — De God der Wereld		fr. 47,—
» — De hooge Weg		fr. 14,50
» — Een doodgewoon Mensch		fr. 14,50
» — Een Gevoelsmensch		fr. 14,50
» — Gezift als Tarwe		fr. 14,50
» — De Lafaard		fr. 14,50
» — De nieuwe Dag		fr. 29,00
» — Het onzichtbare Licht	geb.	fr. 27,50
» — Roeping	geb.	fr. 27,50
» — Trots Pijnbank en Schavot	geb.	fr. 40,00
CONRAD, J. — Het Kapersnest		17,—
FOOTNER, H. — Twee Menschen op den Weg		14,—
HULSMANS, A. — Droomleventje		22,50
RUTTER, Owen — Gouden Regen		15,—
PINKERTON — Fort-Mystery		15,—
SCOTT, Leroy. — Washington-Square		19,—
SZABO, M. — De Roman van het Land		20,—
VON HERTLING. — Weisskirchen.		15,—

ZWIERS: HOUTCONSTRUCTIE

Geb. 181.50 frank

Een Standaardwerk !

BOEK- & STEENDRUKKERIJ
BOEKBINDERIJ

V. VAN DIEREN & C°

UITGEVERS

27, VENUSSTRAAT, 27

ANTWERPEN

Specialiteit in Boekwerken

Catalogen voor Bibliotheken

Tijdschriften en Chromolithographie

Huis gesticht in 1840

Telefoon 515,94

Aanbevolen voor Fijnproevers. **Nieuw !**

SELMA LAGERLOEF's

CHRISTUSLEGENDEN

in 't Nederlandsch naverteld door ANTOON THIRY

Prijs : 22 frank

DE OPENBARE BOEKERIJ
heeft ook als taak haar lezers te leeren inrichten
EEN HUISBIBLIOTHEEKJE !
Een probaat middel daartoe is, hen

LID VAN HET DAVIDSFONDS

te maken, en hun er op te wijzen dat zij, tegen een geringe jaarlijksche bijdrage

KRIJGEN : de 4-5 flinke boeken die het Davidsfonds jaarlijks uitgeeft;

GENIETEN : de voordrachten, muziek- en tooneelavonden en andere kultureele aktie die uitgaat van de plaatselijke afdeelingen;

PROFITEEREN : van de boekenkoopjes die het Davidsfonds aan zijn leden bezorgt met aanzienlijke prijsvermindering.

Elk Bibliothekaris moet zijn een Propagandist voor het Davidsfonds !

DRUKKERIJ DE BIÈVRE

BRASSCHAET

TELEFONEN : **Antwerpen 583.95 — Brasschaet 97**
Alle handels- en prachtdrukwerken, boeken, tijdschriften, nieuwsbladen, enz
Beveelt zich in het bijzonder aan voor het drukken van Catalogen.
MODERNE INRICHTING. — VERZORGD WERK. — SPOEDIGE BEDIENING.

DIETSCHE WARANDE & BELFORT

Prijs voor den Jaargang 1931 : 65 frank.

BEHEER : NERVIERSSTRAAT, 31, ANTWERPEN

VOOR UWE LEESTAFEL :

MOONEGELGIDS

Redactie : E. H. BERNAERTS, J. BOON, TH. DE RONDE, enz
— *Redactiesecretaris* : ANTON VAN DE VELDE —
Beheer : « DE STANDAARD », Em. Jacqmainlaan, BRUSSEL
Postcheckrekening n. 162.68

" Geen Succes Zonder Organisatie Geen Organisatie Zonder R°ne° ,,

RONEO organiseert

Het komt uw zaak ten goede

Wij noodigen U beleefd uit tot een bezoek aan onze Showrooms, op een tijd, die U het best past.

Het zal ons een genoegen zijn U alsdan alle gewenschte inlichtingen of demonstratie te mogen geven. Dergelijke bezoeken brengen geen verplichtingen mêe. Er zal niet op tot koopen aangedrongen worden.

Onze Showrooms zijn open van 9 tot 6 uur.

Voormalig Huis HERINCX

Naamlooze Maatschappij

Ste-Kathelijnevest, 39, ANTWERPEN

Telefoon 334.41

BIJHUIZEN : BRUSSEL — GENT — LUIK — BERGEN

Gevaert

Voor mooie
LENTEDAGEN

GEVAERT
ROLLFILM
en
FILMPACK

Voor
DONKERE DAGEN

GEVAERT
EXPRESS ROLLFILM

Boeken die thuis hooren in elke Boekerij

Kwajongen door DR W. BROECKAERT	fr. 12,00
Doktershumor door DR W. BROECKAERT	10,00
Brusselsche Krabbels door THEO BOGAERTS	20,00
De Schelde door CONSTANT EECKELS	15,00
De Rit door F. DE PILLECIJN	6,00

UITGEVERIJ

REGENBOOG

Van Daelstraat, 15,

:-: **BORGERHOUT** :-:

N. V. LEESLUST, ANTWERPEN

Jeugd-Serie

LOUISA DUYKERS. — **Jantje.** fr. 7.—
JUL. FESTRAETS. — **Bertje.** fr. 7.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Bobby in Filmland.** fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Geluksvogel.** Vertaald door J. Simons fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **De diamanten Ring.** Vertaald dr. J. Simons fr. 9.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Een kranig Kereltje.** Vert. dr. J. Simons. fr. 14.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Lord Bountiful.** Vert. d. A. Vander Hallen fr. 18.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Sneeuwwitje.** Vertaald door J. Simons fr. 12.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Zijn beste Jaar. (Vervolg op "Geluksvogel")** fr. 11.—
LOD. LAVKI. — **Fieneke.** (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Fonske.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Francesco :** 1e en 2e Deel. elk fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Ikkerke en Nikkerke.** Geill. (Pas verschenen) fr. 8.—
LOD. LAVKI. — **De kleine Koning.** (2e druk). fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De kleine Martelaar.** (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De levende Rots** (2e druk) fr. 8.—
LOD. LAVKI. — **Lowieke.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Menschenoffer.** (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Op den Toren.** (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Op één jaar.** Uit het Leven van een Scout (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Op Reis** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Toontje** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Tuurke.** Avontuur uit het scoutsleven. (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Uit het Leven van een Rakker :**
1. **Mijn Zusterke.** (2e druk) fr. 7.— 4. **Mijn Vacantie.** (2e druk) fr. 7.—
2. **Mijn Broerke.** (2e druk). fr. 7.— 5. **Mijn Makkers.** fr. 7.—
3. **Mijn Professor.** (2e druk) fr. 7.— 6. **Mijn Vriend** fr. 7.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje.** fr. 9.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Sinte Lutgardis.** fr. 10.—

Kinderboeken

M. E. BELPAIRE, H. RAM en L. DUYKERS. — **Wonderland.** 8 deelen (4e en 5e druk). elk fr. 8.—
ANTON VANDE VELDE. — **Duimpje's verdere Lotgevallen.** fr. 8.—
GERARD WALSCHAP — **Slimke.** Met prettige kleurplaatjes. fr. 10.—

Godsdienst

ST. AUGUSTINUS — **De Eenvoudigen onderwezen.** Vert. dr. Fr. Vermuyten. fr. 10.—
BEATRYS VAN NAZARETH. **Zeven Manieren van Minne.** Naar den Oud-Vlaamschen Tekst herschreven door Dr J. Caeymaex. fr. 11.
Prof. K. CRUYSBERGHS. — **Onze Verlossing.** Vastenpreken. fr. 6.—
G. STRŒBELE. — **Het Gebed des Heeren.** Vert. d. M. Van Hoeck fr. 8.—
MAUR. VAN HOECK. — **Het zaligende Lijden.** 2e uitgave. fr. 5.—
A. VERDOODT. — **Het Lam Gods.** fr. 6.—

Essays

M. E. BELPAIRE. — **Kunst- en Levensbeelden,** 1e deel 12.—; 2e deel fr. 7.50
M. E. BELPAIRE. — **Het Landleven in de Letterkunde.** fr. 9.—
JORIS CAEYMAEX. — **Gloed.** fr. 13.50
FRANS CROLS. — **Bloeiende Bloemen.** fr. 13.—
JORIS EECKHOUT. — **Litteraire Profielen.** 2e, 3e en 4e Deel. elk fr. 20.—

Al deze werken zijn te bekomen bij
A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Aanbevolen :

ADAM

door DIRK VANSINA

Prijs: 18 frank

NIEUW!!!

DE MESSIAS

door DIRK VANSINA

Prijs : 20 frank

BEATRYS VAN NAZARETH

ZEVEN MANIEREN VAN MINNE

naar den Oud-Vlaamschen tekst herschreven door DR J. CAEYMAEX

Wie in Vlaanderen zich rekent bij de aristocratie van den geest en op de hoogte wil blijven van wat dezen tijd te genieten geeft kan niet nalaten dit werkje te lezen en bij te houden. Een der mooiste uitgaven die de laatste jaren van de pers kwamen.

Prijs : 11 frank

SCHOONHEIDSVIZIOENEN

Reisindrukken uit Italië

door MAUR. VAN HOECK

Prijs : 60 frank

HALEWYN

Tragische Ballade, door ANTON VAN DE VELDE

« Machtig door gehalte is dit spel eveneens hoog artistiek naar vorm ».

« Wie op A. Van de Velde de hoogste verwachtingen stelde, werd met het verschijnen van HALEWYN aangenaam verrast, want hij zag zijn voorspellingen voortijdig verwezenlijkt ». DR C. GODELAINE

Prijs : 27 frank

NIEUW!!!

DE MOEDER

door BAS. DE CRAENE

Schrijver van « Evangeliebeelden », « Zijn Getuigen » en « Simon Petrus ». Degelijk van gedachtengang, verzorgd van vorm, boeiend als een roman, ruim geillustreerd en grootsch van opzet

Prijs 100 frank

KEN UW LAND!

KEN UW VOLK!

HEB HET LIEF!

ALLE ONTWIKKELDE VLAMINGEN SCHRIJVEN IN OP

VLAANDEREN
DOOR DE EEUWEN HEEN

ZIJN GESCHIEDENIS, ZIJN STEDEN EN DORPEN, ZIJN HANDEL, LANDBOUW EN INDUSTRIE, ZIJN KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN, ZIJN TAAL, ZIJN VOLK

Onder leiding van Dr Jan DENUCÉ en Dr J. A. GORIS

Twee prachtalbums van ruim 800 pagina's, gedrukt op kunstdrukpapier, groot 4°-formaat

GEILLUSTREERD MET RUIM

600

PLATEN

Overzicht van den inhoud :

HET VERLEDEN VAN HET VLAAMSCHE VOLK, door Dr H. J. Elias.
DE VLAAMSCHE STEDEN, door L. Zielens.
LAND EN DORP, door Ir Emile Verleyen en Ir J. A. J. Eelens.
DE SCHILDERKUNST, door Pol de Mont.
DE BEELDHOUWKUNST, door Dr J. Gabriels.
DE BOUWKUNST, door Prof. Ir. Stan Leurs.
DE KUNSTNIJVERHEID, door Dr J. Van Herck.
HET BOEKWEZEN, door Prosper Verheyen.
DE MUZIEK, door Lode Ontrop.
DE TAAL DER VLAMINGEN, door Prof. L. Grootaers.
PROZA EN POEZIE, door Prof. A. Vermeylen.
HET TOONEEL, door Lode Monteyne
DE LANDBOUW, door Ir De Lepeleire.
NIJVERHEID EN HANDEL, door Dr J. A. Goris en Dr J. Denucé.
DE GEESTELIJKE STROOMINGEN, door Dr J. van Mierlo, S. J.
WETENSCHAPPEN, door Dr Schamelhout.
DE VOLKSKUNDE, door M. de Meyer.
NAAR DE TOEKOMST, slotwoord door Dr Frans Van Cauwelaert.

In de inleiding van deze tweede, geheel omgewerkte uitgave, met schier **totaal nieuw illustratiemateriaal**, schrijven de leiders Dr J. Denucé en Dr A. Goris :

« Met een hooger besef dan in 1912 nog mogelijk was, staat het Vlaanderen van 1931 in de wereld. Moge het dan uit dit boek, dat, behalve een oprechte en nauwgezette beschrijving van zijn uiterlijk en zijn geschiedenis, een volledige wapenschouw over zijn intellectueele en artistieke krachten biedt, de fierheid, de bezieling en op bepaalde oogenblikken ook de heerlijke zekerheid en troost putten, waaraan ieder krachtig levend en stervend volk behoefte heeft. »

Het werk verschijnt in 24 afleveringen, om de 14 dagen eene aflevering, welk elk ongeveer 25 illustraties bevat.

PRIJS PER AFLEVERING

Fr. 15.00

Men kan ook inschrijven op het volledig werk, gebonden in twee linnen stempelbanden. Prijs voor de twee gebonden deelen : 425 frank, betaalbaar met 20 frank om de 14 dagen.

WEELDE UITGAVE

Er worden 100 genummerde luxe-exemplaren gedrukt op speciaal Esparto-kunstdrukpapier en gebonden in echt perkamentbanden. Prijs bij inschrijving : 900 frank. Na verschijnen wordt deze prijs verhoogd tot 1,000 frank.

N. V. STANDAARD-BOEKHANDEL

:-: Algemeen Verzendhuis : Ste-Kathelijnevest, 28, ANTWERPEN :-:

Emiel Jacqmainlaan, 127, BRUSSEL — Naamschestraat, 63, LEUVEN

Aanbevolen Katholieke Volksboeken

H. A. BANNING :	Betje de Naaister	fr.	8,—
»	In 's Levens Maalstroom		8,—
JOHN C. M. BECX :	Twee Wegen		9,—
TH. BOGAERTS :	Genoveva van Parijs		9,—
J. EECKHOUT :	Proza van Vlaamsche Priesters		9,—
FLETCHER :	De Moord in de Austerlitzstraat		9,—
J. GRIETENS :	Dimfna		3,—
»	Het Mirakel		5,—
A. HULSMANS :	Droomleventje		22,50
P. KORNYEY :	Claudia		7,—
S. MAC MANUS :	Bij het laaiende Turfvuur		9,—
MATHILDE :	Annonciade		8,—
»	Twee Moeders		8,-
B. MITFORD :	Huis Rietholme		9,—
M. RIGAUX :	Gelddorst en Liefde		15,—
J. SCHEEPENS :	In den Maalstroom		12,50
»	De laatste van zijn Geslacht		9,—
»	Om 't zwarte Goud		12,50
A. STEENHOFF-SMULDERS :	Sprookjes van de Schemering		6,50
M. SZABO :	De Roman van het Land		20,—
F. A. VAN DEN HEUVEL :	Eén onder Weinigen		8,—
K. VAN DEN OEVER :	Kempische Vertelsels		6,50
E. VAN DER HALLEN :	Kristiaan (2e druk)		13,—
J. R. VAN DER LANS :	Lood in 't Hart, 2 dln	elk	8,—
J. VAN MERLE :	Jadwiga Radsiwill		8,—
J. A. VESTERS :	De Bestedeling, 2 dln	elk	8,—
»	Gorm de Noorman		8,—
VEUILLOT :	Daags na de Revolutie		9,—
WAHLEN :	De Abt van Sint Gallen		12,50
J. ZWETSLOOT :	Lourdes, de Roman van een Ongeloovige		10,—
X. :	Alleen op de Wereld		9,—
X. :	Virginia		15,-

ZOOLANG DE VOORRAAD STREKT

deze volledige serie van 35 boekdeelen

tegen 300 frank in plaats van 330 frank

te bekomen bij A. S. K. B., 27, Cuylitsstraat, Antwerpen

BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH – BIBLIOGRAFISCH – TIJDSCHRIFT
VERSCHIJNT MAANDELIJKS

NEGENDE JAARGANG
Juli-Augustus 1931

VII

Orgaan van het Algemeen Verbond
:-: van Katholieke Boekerijen :-:

N. V. LEESLUST, ANTWERPEN

Gedichten en Tooneel

M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar : II.** Poëzie. fr. 8.50
JORIS EECKHOUT. — **Onze Priesterdichters** geb. fr. 10.50
Z^r M. JOZEFA. — **Gezelle-Krans.** Gedichten. fr. 15.—
P. KORNYEY. — **Claudia.** fr. 7.—
W. NIEUWENHUIS. — **Hemelsche Banden.** Mysteriespel. fr. 15.—
A. VAN CAUWELAERT. — **Liederen van Droomen Daad.** (4^e dr.) fr. 15.—
A. VAN CAUWELAERT. — **De Vlaamsche Jongeren van Gisteren enHeden, 1910-1927.** fr. 16.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Paviljoen** fr. 30.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Halewyn.** Tragische Ballade. fr. 27.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje.** Prettig speelverhaaltje fr. 9.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Sinte Lutgardis.** Lyries Speelken van gelovige Stemming, in 4 bedr. fr. 10.—
DIRK VANSINA. — **Adam.** Dramatisch Gedicht fr. 18.—
DIRK VANSINA. — **Het Boek der Liefde.** (2e druk) fr. 12.—
DIRK VANSINA. — **De Deemstering der Zielen : Lenore.** fr. 6.—
DIRK VANSINA. — **De Messias.** Dramatisch Gedicht. fr. 20.—

Romans en Novellen

RENÉ BAZIN. — **De Slagboom.** fr. 12.—
BLASKO, MARIA. — **Marusja.** Vert. dr. Dr. A. Cardyn. fr. 18.—
JOHN BRINCKMAN. — **Kasper-Oom en Ik.** Volledige uitgave. fr. 20.—
STEPHANIECLAES-VETTER. — **Stil Leven.** Roman. fr. 16.—
FRANS CROLS. — **Heeroom's Nichtje en haar Gezin.** fr. 16.—
BERTHA DEDEKEN. — **Een Levensweg.** Oorspronkelijk Roman fr. 20.—
M. E. DELLE GRAZIE. — **Onzichtbare Wegen.** Roman. fr. 25.—
M. E. DELLE GRAZIE. — **De witte Vlinders van Clairvaux.** fr. 18.—
LOUISA DUYKERS. — **Gehuwd Leven.** Roman. 2 deelen. elk fr. 12.—
LOUISA DUYKERS. — **Haar Man.** Roman. fr. 15.—
LOUISA DUYKERS. — **Rosa.** Roman. fr. 12.—
LOUISA DUYKERS. — **Stormen.** Roman fr. 20.—
LOUISA DUYKERS. — **De Terugweg.** Roman. fr. 18,—
LOUISA DUYKERS. — **Zij die getrouw bleef.** Roman fr. 18.—
H. FEDERER. — **Juffrouw Theresia.** Roman. fr. 15.—
FERENC HERCZEG. — **Heidenen.** Roman. fr. 20,—
ISABELLE KAISER. — **Rachels Liefde.** fr. 12.—
RICHARD KNIES. — **Hun Pastoor.** Vert. dr. A. Vander Hallen. fr. 17.—
M. SZABO. — **De Roman van het Land.** fr. 20 —
JASSY TORRUND. — **Naar Zonneland.** Roman fr. 22.50
ERNEST VANDER HALLEN. — **Kristiaan.** (2^e druk) fr. 13.—
P. VAN OPSTAL. — **Refugeeliefde** fr. 5.—
GERARD WALSCHAP. — **Waldo.** fr. 18.—

Opvoeding, Bibliotheekkunde en Bibliographie

H. AUGUSTINUS. — **De Eenvoudige onderwezen.** fr. 10.—
JORIS BAERS. — **De Bibliothecaris als Opvoeder.** (2^e druk) fr. 5.—
JORIS BAERS. — **De Catalogen.** (2^e druk) fr. 5.—
FRANS CROLS. — **Bloeiende Bloemen.** fr. 13.—
Dr. FLORIS PRIMS, pr. — **Naar het Geluk.** fr. 5.—
E. VAN DYCK. — **De sociale Ingenieur.** fr. 8.—
BOEKENGIDS. Algemeen Nederlandsch bibliografisch Tijdschrift: 6^e 7^e en 8^e jaargang elk fr. 50.— ; 9^e jaargang fr. 35.—
Missiebibliografie fr. 7.—
Modelcataloog St Michiel : 3^e en 4^e deel. elk fr. 5.— ; 5^e deel fr. 8.—
Wetgeving omtrent de Openbare Boekerijen (3^e druk) fr. 5.—

Al deze boeken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Aanbevolen voor Fijnproevers. **Nieuw !**

SELMA LAGERLOEF's

CHRISTUSLEGENDEN

in 't Nederlandsch naverteld door ANTOON THIRY

Prijs : 22 frank

DE OPENBARE BOEKERIJ
heeft ook als taak haar lezers te leeren inrichten
EEN HUISBIBLIOTHEEKJE!
Een probaat middel daartoe is, hen

LID VAN HET DAVIDSFONDS

te maken, en hun er op te wijzen dat zij, tegen een geringe jaarlijksche bijdrage

KRIJGEN : de 4-5 flinke boeken die het Davidsfonds jaarlijks uitgeeft;

GENIETEN : de voordrachten, muziek- en tooneelavonden en andere kultureele aktie die uitgaat van de plaatselijke afdeelingen;

PROFITEEREN : van de boekenkoopjes die het Davidsfonds aan zijn leden bezorgt met aanzienlijke prijsvermindering.

Elk Bibliothekaris moet zijn een Propagandist voor het Davidsfonds !

DRUKKERIJ DE BIÈVRE

BRASSCHAET

TELEFONEN : **Antwerpen 583.95 — Brasschaet 97**

Alle handels- en prachtdrukwerken, boeken, tijdschriften, nieuwsbladen, enz
Beveelt zich in het bijzonder aan voor het drukken van Catalogen.
MODERNE INRICHTING. — VERZORGD WERK. — SPOEDIGE BEDIENING.

DIETSCHE WARANDE & BELFORT

Prijs voor den Jaargang 1931 : 65 frank.

BEHEER : NERVIERSSTRAAT, 31, ANTWERPEN

VOOR UWE LEESTAFEL :

TOONEELGIDS

Redactie : E. H. BERNAERTS, J. BOON, TH. DE RONDE, enz

— *Redactiesecretaris :* ANTON VAN DE VELDE —

Beheer : « DE STANDAARD », Em. Jacqmainlaan, BRUSSEL

Postcheckrekening n. 162.68

N. V. LEESLUST, ANTWERPEN

Jeugd-Serie

LOUISA DUYKERS. — **Jantje.** fr. 7.—
JUL. FESTRAETS. — **Bertje.** fr. 7.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Bobby in Filmland.** fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Geluksvogel.** Vertaald door J. Simons fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **De diamanten Ring.** Vertaald dr. J. Simons fr. 9.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Een kranig Kereltje.** Vert. dr. J. Simons. fr. 14.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Lord Bountiful.** Vert. d. A. Vander Hallen fr. 18.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Sneeuwwitje.** Vertaald door J Simons fr. 12.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Zijn beste Jaar. (Vervolg op "Geluksvogel")** fr. 11.—
LOD. LAVKI. — **Fieneke.** (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Fonske.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Francesco :** 1e en 2e Deel. elk fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Ikkerke en Nikkerke.** Geill. (Pas verschenen) fr. 8.—
LOD. LAVKI. — **De kleine Koning.** (2e druk). fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De kleine Martelaar.** (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De levende Rots** (2e druk) fr. 8.—
LOD. LAVKI. — **Lowieke.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Menschenoffer.** (2e druk) fr 7.—
LOD. LAVKI. — **Op den Toren.** (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Op één jaar.** Uit het Leven van een Scout (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Op Reis** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Toontje** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Tuurke.** Avontuur uit het scoutsleven. (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Uit het Leven van een Rakker :**
1. Mijn Zusterke. (2e druk) fr. 7.— **4. Mijn Vacantie.** (2e druk) fr. 7.—
2. Mijn Broerke. (2e druk). fr. 7.— **5. Mijn Makkers.** fr. 7.—
3. Mijn Professor. (2e druk) fr. 7.— **6. Mijn Vriend** fr. 7.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje.** fr. 9.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Sinte Lutgardis.** fr. 10.—

Kinderboeken

M. E. BELPAIRE, H. RAM en L. DUYKERS. — **Wonderland.**
8 deelen (4e en 5e druk). elk fr. 8.—
ANTON VANDE VELDE. — **Duimpje's verdere Lotgevallen.** fr. 8.—
GERARD WALSCHAP — **Slimke.** Met prettige kleurplaatjes. fr. 10.—

Godsdienst

ST AUGUSTINUS — **De Eenvoudigen onderwezen.** Vert. dr. Fr. Vermuyten. fr. 10.—
BEATRYS VAN NAZARETH. **Zeven Manieren van Minne.** Naar den Oud-Vlaamschen Tekst herschreven door Dr J. Caeymaex. fr. 11.
Prof. K. CRUYSBERGHS. — **Onze Verlossing.** Vastenpreken. fr. 6.—
G. STRŒBELE. — **Het Gebed des Heeren.** Vert. d. M. Van Hoeck fr. 8.—
MAUR. VAN HOECK. — **Het zaligende Lijden.** 2e uitgave. fr. 5.—
A. VERDOODT. — **Het Lam Gods.** fr. 6.—

Essays

M. E. BELPAIRE. — **Kunst- en Levensbeelden,** 1e deel 12.—; 2e deel fr. 7.50
M. E. BELPAIRE. — **Het Landleven in de Letterkunde.** fr. 9.—
JORIS CAEYMAEX. — **Gloed.** fr. 13.50
FRANS CROLS. — **Bloeiende Bloemen.** fr. 13.—
JORIS EECKHOUT. — **Litteraire Profielen.** 2e, 3e en 4e Deel. elk fr. 20.—

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

N. V. LEESLUST

ANTWERPEN

Verhalen, Sprookjes en Vertelsels

JOZEF ARRAS. — **Begijnensprookjes.** (2e uitgave). fr. 5.—
JOZEF ARRAS. — **Gekke Vertelsels.** (2e uitgave). fr. 5.—
M. E. BELPAIRE. — **Christen Ideaal.** fr. 8.—
M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar:** I. **Proza.** (2e uitgave) fr. 8.50
Dr. JORIS CAEYMAEX. — **Gloed** fr. 13.50
FRANS CROLS. — **Heeroom's Nichtje en haar Gezin** fr. 16.—
JORIS EECKHOUT. — **Proza van Vlaamsche Priesters.** fr. 9.; geb. fr. 10.50
RICH. DEWACHTER. - **De Stoker.** Verlucht door J. Verschueren. fr. 10.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Dimfna** fr. 3.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Het Mirakel.** fr. 5.—
SEUMAS MAC MANUS. — **Bij het laaiende Turfvuur.** fr. 9.; geb. fr. 10.50
ALB. STEENHOFF-SMULDERS. — **Sprookjes uit de Schemering.** fr. 6.50; geb. fr. 8.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Kempische Vertelsels.** (2e druk). fr. 6.50; geb. fr. 8.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** fr. 13.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Kristiaan.** (2e druk) 13.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Sprookjes uit den Zomernacht.** Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
ALFONS VAN HOOF. — **Zonnige Kempen.** Met penteekeningen van August Verstreken. fr. 10.—

Geschiedenis, Biografieën en Reisverhalen

M. E. BELPAIRE. — **Antwerpen vóór honderd Jaar.** fr. 6.—
M. E. BELPAIRE. — **August Cuppens** fr. 9.—
M. E. BELPAIRE. — **Charles Dickens.** fr. 15.—
M. E. BELPAIRE. — **Constance Teichmann.** fr. 20.—
Dr J. CALBRECHT. — **De Vlamingen en de Spaansche Ontdekkingsreizen tijdens de XVIe eeuw in het Oosten.** 30.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Het Mirakel.** fr. 5.—
Dr JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** 3 deelen, elk. fr. 20.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Oorlog van Mr Cobbé, 1722-1724.** fr. 30.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Reis van den St Carolus. 1724.** fr. 30.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Stichting van Banquibazar, onze eerste Kolonie** (1724-1727) fr. 30.—
L. REYPENS e. a. — **Eugeen Yoors.** Rijk geïllustreerde Prachtuitgave fr. 75.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** (2e druk) fr. 13.—
MAUR. VAN HOECK. — **Schoonheidsvizioenen.** Reisindrukken uit Italie. Rijk geïllustreerde Prachtuitgave. 60.—
DIRK VANSINA. — **Dostoïevsky.** fr. 18.—
C. VERVOORT. — **Kardinaal Mercier.** Zijn Leven, Zijn Werk. 2 deelen. elk fr. 25.—

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. K. S. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

EUGEEN YOORS

Gedenkboek met bijdragen van **E. P. Reypens, Verschaeve, Timmermans**, enz.

Een prachtboek over glasraamkunst en over den grooten Vlaamschen Meester in deze « kunst van het licht »

Heerlijk geïllustreerd : 7 figuren en etsen, 30 platen en 1 uitslaande plaat : alle in kunstdruk.

Een boek dat elke bibliotheek wil bezitten !

Prijs : 75 frank

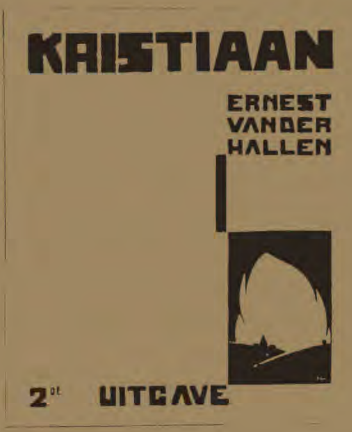

Zooeven verscheen de tweede druk van

KRISTIAAN

door ERNEST VANDER HALLEN

« Kristiaan is ons door God gezonden om ons
» te zeggen en te doen zien, dat het leven schoon
» is, de mensch goed en God barmhartig... »

Een boek van dezen tijd, voor dezen tijd !

Een boek voor ALLE bibliotheken !

Prijs : 13 frank

VULHAARDEN

Cadé en Surdiac

de beste

H. ADINAU

20-24 Aerschotstraat

ANTWERPEN

Te bekomen bij A. S. K. B. :

Zwart-verlakte IJzeren

BOEKSTEUNEN

52 fr. het dozijn

WITTE ETIKETTEN

om om den rug der boeken te plakken

van 7 verschillende breedten **4** fr. de 1000

Boeken van L. C. G. Malmberg

7 frank

Zr Ma. Teresa. — Voor Roomsche Kleuters. Serie prentenboeken :
I. Mijn Broertje en Zusje
II. Stoute Broer
III. Zus bij het Kribje
IV. Broer en Zus bij 't Opstaar

7.50 frank

B. Casimir. — Benneke
A. van Dijk. — Met mijn Boekske in een Hoekske
C. van Lies. — Klein Broertje
» Klein Zusje
Zr Ma. Teresa. — Ik zal je eens wat vertellen
Zr Ma. Teresa. — 'n Kleine Rakker en andere Verhalen
C. De Waal. — Uit Grootmoeder's Portefeuille

12 frank

J. V. Burgers. — 'n Prettige Vacantie
B. A. van Haag. — Wim zijn Kabouterkoek
Lambert Lucasz (Kees Spierings). — Zoo'n rare Chinees
A. L. Redus. — Kees de Does en z'n Politiehond
Kees Spierings. — Wim, de Blauwpit
Zr Ma. Teresa. — Twee Vriendjes
D. C. Visschers. — Een Kind van Java
B. V. Zwegers. — In 't Oerwoud

12.50 frank

Edgard. — Van Koning Orgeloes
H. Federer. — Een Nacht in de Abruzzen
» Sisto en Sesto
C. van Gestel. — De Kinderen van Jacques d'Armagnac
Gabr. Moerdijk. — Een Gezellige Middag
Zr Ma. Teresa. — Genezen
» Ina
» Miep-ik-ook
Walterida. — Een Indisch Meisje
» Javaansche Legenden

15 frank

J. V. Burgers. — Klaveren Drie
Edgard. — Het witte Muisje
Moeder Mary Loyola. — Jezus van Nazareth
Zr Ma. Teresa. — Heintje de Bult
» Smokkelfientje
Kees Spierings. — De Ster van Blauw-Wit

19 frank

W. van den Berg. — De Avonturen van Wim en 'n Weenschen Jongen
W. van den Berg. — De Koning van Tjilatjap
W. van den Berg. — De Vondeling van Simmerath
Francis J. Finn. — De Geheimzinnige Gids
B. C. Kloostermans. — Gods Volk
Max. — Giovanni
Hélène Pagès. — Van Godfried en Mechtildis, die ter Kruisvaart togen
H. S. Spalding. — Geheimzinnige Sporen van Berenklauwen
Kees Spierings. — De 6e van Meneer Franssen
Zr Ma. Teresa. — Uit het Dagboek van Henk en Lou
1e deel: Op Reis
2e » Op Curaçao
F. Trautwein. — Han Spring-in-'t Veld

24 frank

W. Van den Berg. — Rudi's Avontuur
Joannes Emonts. — De Zoon van het Opperhoofd der Bandaris
Lina Tervooren. — Bep doet de Huishouding

26 frank

M. S. Gross, S. J. — Om 'n Schat

27 frank

J. J. Verbeeten. — Naar Lourdes

29 frank

H. G. Heijnen. — Joolsingel N° 1

30 frank

B. V. Zwegers. — De vlammende Woestijn

Al deze boeken zijn verkrijgbaar bij het

Algemeen Secretariaat voor Katholieke Boekerijen

27, Cuylitsstraat, Antwerpen

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Werken van Anton Van Duinkerken

Achter de Vuurlijn fr. 29,—
Hedendaagsche Ketterijen 29,—
Kreet van Abels Bloed (E. Hello) 16,75
Roofbouw 18,25
Vertelsels in de Hut 9,50

Nieuwere Romans en Verhalen

ANDREJEW : De roode Lach 21,75
X. L. ADRIAENSEN : In de Kluis I, II elk 15,—
A. BAILLY : Op de Golven van den Aether 36,50
TEMPLE BAILEY : Muurbloempjes 32,75
TH. BOGAERTS : Het Oog op den Heuvel 18,—
H. BORDEAUX : Het ouderlijk Huis 18,—
M. BRAND : Tijger 29.—
C. DE JONG : Bij de Waskaarsen 29,—
A. DE LEEST : Congoleesche Verhalen 14,50
COHEN DE VRIES : Uit de School geklapt 27,50
B. DEDEKEN : Een Levensweg 20,—
L. E. DE MEY : Maskers op? Maskers af! 20,—
V. DE MEYERE : Vlaamsche Vertelselschat, 3 dln elk 32,50
A. DE WIT : De Wake bij de Brug geb. 55,—
DIXELIUS : Sara Alelia 56,—
F. M. DOSTOJEVSKY : Witte Nachten geb. 16,—
L. DUYKERS : De Terugweg 18,—
H. FEDERER : Sisto en Sesto 12,50
CH. GARVICE: Flora 4,—
H. GEERKE : Jan Pietersz Coen 42,—
H. HAECK : Jongenskoppen 8,—
KNUT HAMSUN : Nieuwe Aarde 56,50
F. HERCZEG : Heidenen 20,—
J. HöCKING : Het Teeken van den Driehoek 4,—
E. HOUGH : Handen omhoog geb. 27,50
HUTCHINSON : Eenmaal Voet aan Boord 42,—
» De gelukkige Held geb. 56,50
A. JEURISSEN : Op de Vlakte geb. 24,—
KARITAS : De waanzinnige Kluizenaar 8,—
M. KOENEN : Limburgsche Verhalen geb. 24,—
» Parcival geb. 45,—
» Xerion De Steen der Wijzen 25,—
M. LABBERTON : Aan den Ingang 27,50
» Kinderstemmen 27,50
» Schemeringen 27,50
G. LIVINGSTONE-HILL : De gevluchte Bruid 4,—
LJESKOW : De Onsterfelijke 21,75
Z. M. LOYOLA: Koning van de gouden Stad 5,50
J. MACNAB : De Gentleman-Strooper 32,75
M. MATTHIJS : Een Leven verwoest 3,50
MAYNE-REID : Lotgevallen van zes Schipbreukelingen 12,50
P. NUIJENS : Gods Wegen 22,—
» Het groote Licht 22,—
» Zijn laatste Wil 22,—
F. OSSENDOWSKI : Van President tot Gevangene 29,—
G. PAGE : Liefde op de Heide 4,—
B. PUTTEMAN : Pee Klak 18,—
O. RöLVAAG : De groote Stilte 56,50
B. RUCK : In Andermans Schoenen 29,—
JEF SCHEIRS : Affligem in Brand 10,—
F. SLOAN : Een Ontmoeting onder Zee 4,—
A. SNIEDERS : Avond en Morgen 10,—
» Villa Pladella 5,50
R. SNIEDERS: De Gochelaar, 2 dln 12,50 en 13,75
TH. STAEL : Roll-Film 12,50
A. SULLIVAN : Het Eiland zonder Geheimen 4,—
C. TESTORE : De Brandstapel van de roode Duivels 5.50
» Het Eiland der Genade 8,—
» De overwonnen Toovenaar 8,—
ZR M. TERESIA : Heelemaal niet bang meer 3.50
A. THIRY : De Droomer 51,—
S. UNDSET : Marta Oulie 29,—
» De mooiste Leeftijd 29,—
» De Splinter van de Tooverspiegel : Uni Hjelde 36,25
» Vigdis Gunnarsdochter 42,00
» De wijze Maagden 36,25
H. VAN BUUREN : Het Graf in de Woestijn 4,—
A. VAN DER LEEUWEN : De kleine Rudolf 56,50
A. VAN SCHENDEL : Het Fregatschip Johanna Maria 56,50
E. VON HANDEL-MAZZETTI :
Stephana Schwertner :
1. Onder den Ruwaard van Steyr
2. Het Geheim des Konings
3. Maagd en Martelares 3 dln samen 98,00
N. WIJNBERG : Hoe Inneke Moeder verraste 3,50
N. WINKELER : Yvo 12,50
H. WOLFFENBUTTEL-VAN ROOYEN : Kiezen of Deelen 27,50
BELL WRIGHT : Als een Man een Man is 21,75
» De ijzeren Deur 29,—
B. V. ZWEGERS : De Wondervogel 3,50
X. : Sooike 2,25
X. : Ter wille van het Heilig Geloof 4,50

INA BOUDIER-BAKKER

geb. te Amsterdam 1875

NUMMER 7 NEGENDE JAARGANG JULI-AUGUSTUS 1931

BOEKENGIDS

Algemeen Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift
Orgaan van het Algemeen Verbond van Katholieke Boekerijen
:-: VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR :-:

REDACTIE en BEHEER:
Alg. Secretariaat voor Katholieke Boekerijen, Cuylitsstraat, 27, Antwerpen
Postcheck: 241.02

Prijs voor België. — Abonnement: 35 frank. — Dit nummer: 5 frank.
Prijs voor Nederland. — Abonnement: fl. 3,50. — Dit nummer: fl. 0,50.

ROMANKRONIEK

Het is een wonderlijk geval, dat van Joannes Boanerges, de onderwijzer, protestant van opvoeding, later communist, letterkundige en ten slotte katholiek bekeerling, wiens leven aanleiding en stof leverde tot
8692 ◆ PIET VISSER'S katholieke roman **De zeven Fonteinen (IV).** De geest van dit boek is me zeer sympathiek, zooals ieder mensch die een stout gedacht vooropzet, sympathiek is. Ik vrees echter dat *dit* niet het werk is waarop een gansche generatie jonge menschen wacht om haar diep heimwee naar een doorleefd katholicisme te hooren uitspreken. Geen der Nederlandsche jongeren die zoo krachtig en sierlijk het glanzend rapier van het vers, het zwaard van het kloeke militante essay en het boksijzer der kritiek hanteeren, heeft het verhaal of de roman aangedurfd in den dienst van diezelfde katholieke gedachte, waarvoor Anton van Duinkerken zoowel als Ernest Michel, Albert Kuyle zoowel als Bruning, Gerard Knuvelder zoowel als Ton Kerssemakers in een mooi stuk van hun litterairen arbeid hebben gevochten. De pogingen van Albert Helman zijn geeneens gegroeid tot iets groots en stevigs: Helman is ook te zeer kultuurmensch om zich los te kunnen werken uit den greep van de literatuur, en stout en brutaal een der vele problemen aan te vatten die den jongen katholieken man van dezen dag een obsessie geworden zijn. Of het moet blijken dat een biografie van Jeanne d'Arc of van den Pastoor van Ars, of een goede vertaling van Léon Bloy's werk ons in dit verband van grooter en dringender nut is. Maar intusschen gaan de neurasthenieke Hollandsche romanschrijvende dames voort deze beide Nederlanden te overstroomen met de produkten van hun schrijfwoede, en besteden we ons goed papier, inkt, tijd en gezond humeur aan de seniele onbenulligheden van de twee immer minnende, nooit elkaar-begrijpende, getrouwde of ongetrouwde hij en

zij. Het levend en waarachtig menschenhart ontgaat hen: ze ontkennen de groote problemen des levens die bezig zijn zoo dringend te worden dat ze het aanschijn dezer aarde totaal omwerpen en de verhouding van enkelingen en gemeenschappen grondig wijzigen. De duivels van den hartstocht, de hebzucht, het genot, de hoovaardigheid, de liberale levensopvatting, het praktisch materialisme, het tekort aan sociaal voelen, al de duistere impulsen in den mensch die de oorzaak zijn van de gemeenschappelijke katastrofen welke deze beschaving bedreigen worden in hun werk grootendeels genegeerd: het is alles bij elkaar een zoo onbelangrijk, futiel en lichtzinnig gewauwel dat niet eens kan bogen op stielmatige knapheid als kompositie of stijl, dat deze artistieke dames met hun meerderheid aan drukte en produktie, bezig zijn den indruk te wekken dat de Noord-Nederlandsche romanliteratuur zich met den dag meer en meer van het leven vervreemdt. Piet Visser, een der jongste ontdekkingen in het katholiek Nederland, heeft in zijn boek de evolutie geschreven van een jong protestantsch intellektueel via het kommunisme met zijn allesbeheerschende gemeenschapsgedachte naar het katholicisme dat in zijn diepste wezen veel dieper dit gemeenschapsbewustzijn huldigt dan gelijk welke andere levensbeschouwing. Dit is nu de fout in dit boek: de evolutie van kommunisme tot het katholiek geloof schijnt de resultante te zijn, of minstens gelijk te loopen met een terugkeer van de « quasi-gemeenschap van socialisme en communisme » naar het individualisme...! En dit met het oog op zijn vrouw en zijn paar kleine kinderen! Asjeblief. — Joannes heeft zich als onderwijzer opgewerkt tot redakteur van een kommunistisch blad dat gedurende den oorlog verscheen. De slechte voedselbevoorrading is een gelegenheid tot agitatie, en hoewel Joannes zelf elke gewelddaad verfoeit en ontraadt, wordt hij bij een hongerbetooging gekwetst, aangehouden en veroordeeld. Hij ontsnapt uit het gevang, verblijft in het buitenland waar hij nog een beetje liefhebbert in vrijdenkerij, en komt ten slotte terug in zijn geboortestad, onder invloed van een kunstvriend en van de middeleeuwsche litteratuur, krijgt belangstelling voor het katholicisme waartoe hij zich ten slotte bekeert. Maar het euvel zit hem hier dat Joannes vooreerst elk sociaal voelen kwijt raakt, tegelijk met zijn revolutionnair denken; dat de katholieke levensbeschouwing zoowat voorgesteld wordt als onvereenigbaar met de gemeenschapsgedachte, en het katholiek denken hier ontdaan van elk groot hartstochtelijk élan en impuls tot hernieuwing. Dat is een vergissing die ten overstaan van de verhouding van het katholicisme tot de huidige sociale problemen van groote beteekenis is. Ten slotte neemt dit boek het op tegen de katholieke hernieuwing zooals ze door vrijwel gansch de jongere generatie in Nederland werd aangevat. Nee, met klinktrekkende revolutionnaire jongeren die hun egoïsme en hun onvermijdelijke desillusie, hun lafheid eigenlijk, probeeren weg te moffelen achter een burgerlijke bekeeringsgeschiedenis met wat geklets over familieleven en individueel geluk, is het eeuwig-jonge katholicisme niet gediend. Ofwel wil men ons geloof

en de katholieke orde doen doorgaan als reaktionnair en vijand van elke evolutie. Dit liberalisme wordt nog verscherpt door een starre, cerebrale verhouding tot het katholicisme dat toch hoofdzakelijk geest is en zich noode vangen laat door eindeloos geredeneer en intellektualisme. Het einde waar de jonge bekeerling vrede vindt in de ideale gemeenschapsband der Kerk door haar liturgisch leven, is zeer mooi. Literair is het boek niet van beteekenis: ik zoek hier vergeefs naar het vlotte, glanzende en zwierige proza der katholieke Brabantsche jongeren. 't Spijt me werkelijk dat dit boek, dat een der scherpste problemen van deze tijd beloofde aan te vatten: het konflikt tusschen de jeugd en de katholieke levensbeschouwing, zoo hopeloos eenzijdig geworden is. De katholieke roman is er nog niet!

Niet eens de katholieke novelle, zoo het tweede boek van JOS. PANHUYSEN, die andere ontdekking der katholieke Nederlandsche
8693 uitgeverij, als specimen hiervan moet dienst doen. **Het Geluk (IV)**
◆ bevat drie verhalen van menschen die zich allemaal om het minst gelukkig voelen. Ten minste van twee en drie ben ik zeker; van één weet ik het niet zoo vast, daar ik van de zestig, zeventig bladzij van die novelle eigenlijk niet veel begrijp. Tenzij wat verliefd gekakel van een jong leeraar met zijn vrouw die net twee tortels bij mekaar zitten en onbegrijpelijk veel onverstaanbare praatjes en redeneeringen verkoopen, tot er eindelijk bladzij 65 eens wat bepaalds gebeurt, nl. het lang verwachte kindje geboren wordt. — Twee is een kantoorklerk met sterk filosofische neigingen, een niet gansch verantwoorde bevlieging van sociaal voelen, een bui van verliefdheid en kort daarop de dood, zonder dat de jonge man blijkbaar zelf weet waarom hij zoo plots sterven moet. — Drie: het geestelijk dagboek van een kelner uit een burgerlijk restaurant die allerlei meemaakt en door het godsdienstelijk quietisme van zijn door haar dronken man afgeranselde hospita tot nadenken en waarschijnlijk tot God gebracht wordt. Stof voor een onbelangrijke novelle van tien in plaats van honderd bladzij. Ik weet niet hoe de katholieke tijdschriften in Nederland dit boek zullen onthalen, doch het meest fanatiek katholicisme en al mijn ijver voor katholieke literatuur kunnen de overtuiging niet veranderen dat dit boek geestelijk absoluut zonder beteekenis is, litterair niet in aanmerking kan komen, en de zoo noodige katholieke literatuur eer tien stappen achteruit dan één vooruit naar de verwezenlijking heeft geholpen. Eigenlijk worden er om de maand een half dozijn boeken geschreven die niet beter zijn dan deze suikerbonbon van Jos. Panhuysen, doch juist de naam van een jong katholiek auteur die deze lading dekt maakt de desillusie scherper, en het oordeel harder. Geef ons in godsnaam te eten, maar poseer niet met twee handen waarmee ge ons alleen wat droog zand reikt. — Het is bepaald een boek om iemand slecht gehumeurd te maken.

CONSTANT VAN WESSEM schreef een achtelooze roman in zakformaat:
8694 **Lessen in Charleston (II)** dien ik maar niet kwijtraken kan. Ik ken geen ander boek dat zoo scherp het rythme van deze tijd markeert met zijn

geweldig levenstempo en zijn hysterische, bijna waanzinnige dynamiek. Het is beklemmend, dit leven van den mensch in deze tijd zonder absolute levenswaarden en houvasten; de mensch die meent dat hij zijn eigen leven maakt omdat hij zich losworstelde uit den greep van de oude fatsoenlijke levenshouding en formalisme. Het is een verhaal als een fijn mondain kodakplaatje uit een fotoalbum waarin ge een heel stuk leven weet achter het huisje met den bloeienden kerselaar, de raket-spelende jonge vrouwen en de gezonde kerels in hun sporthemden. Celly is een kind waarvoor een dominee zich gezelfmoord heeft vóór het geboren was en waarvoor een jonge ongetrouwde moeder zich doodschaamde. De oude tantes dood; de stad en het kantoor; het dwaze meisje dat haar het leven leert en de jongen die haar de donkere verrukkingen van de liefde ontsluiert. De doolagie in den nacht, waar Jim, een voordanser uit een negerbar haar ontdekt en weergeeft aan het leven. Ze danst met hem de exotische negerdansen in de bar. Dat is Celly, het mooie kind van een sadistischen dominee en een burgerlijk dorpsmeisje. — « Celly gaat met Jim naar huis, slaapt met Jim, een broeiende, stinkende slaap van dieren. Het leven is niets meer. Het leven? Er is alleen een dansvloer, waar het lijf een schim blijft, gehanteerd door muziek, geld en plicht. Zooveel brengt het op, zooveel kost het bestaan. Zooveel. Voor wat? Niet meer denken. Des avonds treedt zij aan, verschrikkelijk blond en stijf wit, wit tegen het zwart van haar partner. In het knalvuur van blikken en applaus. Waarom niet? Is het elders beter? Iederen avond geilt hun dans. Als Celly de oogen maar dicht houdt is het hetzelfde als de dood. — Toch niet?

« Er is een meisje van de brug in de rivier gesprongen. Het was al avond toen het gebeurde. Menschen stonden op de brug, verdrongen zich over de leuning, keken toe hoe in een kleine roeiboot een politieagent wat ronddreef op den stroom, wat dregde, niets vond en na een tijdje weer naar wal roeide.

« De menschen gingen pratend uiteen. »

Ge kunt tegenover zoo'n boek een deugdzaam-verontwaardigd gezicht opzetten en als een oude tante het hoofd schudden over de ontzettende verwordenheid van deze wereld. Ook zonder dat zal die wereld haar loop voltrekken. Ge kunt ook dit boek aanvaarden als de spanningmeter van de dynamiek dezer hartstochtelijke levensvolle jaren met haar sport, haar klankfilmen, negerdansen, jazzdeuntjes, haar vervaarlijk-opgespannen genotsroes; wie echter met bovennatuurlijk bewustzijn tegenover het leven leerde staan kent de verhouding van onze levensbeschouwing tegenover het huidig beschavingsapparaat. Aan kinderen ontdekt men niet de duistere impulsen die we achter een banale moordzaak uit de morgenkrant weten; we voeden ons niet met de studie van de beklemmende dierlijke driften die de tragedies ontketenen in het hart van den schijnbaar burgerlijken jongen man die na zijn kantooruren ontwaakt tot het leven der stad : het kan noodig zijn diplomaat te zijn met het leven en de zwakheid van het eigen hart te ontzien

met de ontmoeting van de zonde te vermijden: dan leze men ook dit boek niet. Het is niet berekend op het kwaad: het geeft er alleen koud en onverschillig, bijna achteloos het verhaal van, ontstellend en bestiaal voor wie het leven in zijn huidig aspekt niet bekend is. Maar een verhaal zoo vol hooggespannen kracht, zoo vol klank en diepte, zoo krachtig en zuiver dat het met eer een vermelding in de geschiedenis der literatuur van de dertiger jaren tegemoet gaat. Een ding is zeker: dit boek werd geschreven door iemand wiens naam we vooreerst zullen te onthouden hebben.

De avontuurlijke tochten van het « Fregatschip Johanna-Maria » hebben in het hart Arthur van Schendel de oude zwerver-neigingen gewekt; het Hollandsch zeevaardersbloed verloochent zich ook bij dezen estheet en romantikus niet. De laatste ontdekking van ARTHUR VAN SCHENDEL is een eilandengroep in een verlaten uithoek der wereld, over
8695 welks geschiedenis hij een fijn en beleefd boekje schreef: **Een Eiland in de Stille Zuidzee (IV*)**. De film heeft den laatsten tijd verrassende dingen verteld over die streken en de weinige bewoners die in hun natuurlijke onbewustheid een zoo verrassend heerlijk leven leiden dat het ons op afstand zoowat de verwezenlijking lijkt van een gedroomd Arcadië. Arthur van Schendel vertelt het leven van deze volwassen kinderen met hun primitieve instinkten zonder bewustzijn en zonder verlangens; de ontdekkingstochten door Fransche en Engelsche schepen en de bezitname door Europa, en ten slotte de perikuleuze avonturen van de bemanning der Bounty, het kleine scheepje dat door de West-Indische Compagnie te Londen werd uitgestuurd om den broodboom te exporteeren. Hier wordt het ethnografisch-historisch werkje een avontuurroman van groote allures, dat echter altijd in den merkwaardigen, zachten en zeer soberen van Schendel-stijl wordt gehouden. Een boekje als dit is het werk van een rustig, beschaafd mensch die met tevredenheid en bewustzijn neerziet op het verleden en op de zekere, stevige banen langswaar zich onze kultuur verder ontwikkelt: de wereld is mooi en goed en het werk van den mensch daarin is uitstekend.,.

Laat me nu nog vertellen dat de geestige auteur van « De Geschiedenis van het Huis », KEES VAN BRUGGEN, een nieuw boek schreef:
8696 **De droge Koetjes (V)*** een allerplezierigste charge op het buitenleven. Meneer en Mevrouw komen op den buiten wonen: mevrouw tegen haar goesting, meneer echter omdat hij een levensdroom wil uitwerken, belichaamd in zelfgepoote aardbeien, eigengekweekte bloemen, een gieter en een zonhoed, een villa in een niet te verre villapark. 't Valt maar half en half mee. Mevrouw kan niet wennen aan den buiten, heeft heimwee naar de stad, verpest het humeur van Meneer; ze hebben wat kleine en groote tegenslagen — tot ze zekeren dag korte metten maken en terugtrekken naar de stad. Het lijkt een banale, honderdkeeren geschreven geschiedenis, maar zooals Kees van Bruggen ze schreef is ze maar ééns geschreven: zoo geestig, zoo fijn gestyleerd, zoo frisch en optimistisch dat ik een dikke stapel deftige literatuur met plezier tegen dit

ééne boekje inruil. En de humor en het optimisme zijn in onze Nederlandsche letteren te groote zeldzaamheden om niet eens gelukkig te zijn met dit boekje en er — alle dringende arbeid en serieuze plichten ten spijt — een paar uurtjes gelukkig en goedgehumeurd mee te zijn...

ERNEST VANDER HALLEN.

INA BOUDER-BAKKER

Onthoudt deze naam, bibliothecarissen. Zoodra we een paar decennia verder zullen zijn en onze boekerijen zich gedwongen langzamerhand zullen vullen met de serie-produkten der Noord-nederlandsche romanciers en romancières, wordt dit een naam die u het humeur zal bezorgen dat het veeltallig romanproduceerend wonder hetwelk Mevrouw Courths-Mahler heet telkens bij u wekt. En, jongelui, onthoudt ook gij deze naam: in uw letterkundige-geschiedenis-handboek zult ge hem later met tal van sonore bijvoeglijke naamwoorden omkranst zien. Ina Boudier-Bakker is namelijk « aanvaard » in onze Nederlandsche letteren. Ik wensch echter hartgrondig dat er een niet-meer-objectief-voelend letteren-geschiedschrijver mag komen die de produktie van deze auteur herleidt tot haar wezenlijke beteekenis.

Om het in 't zeer kort te zeggen : mevrouw Ina Boudier-Bakker is één der Nederlandsche dames die, in de jaren dat men gevoeglijk eraan denken moet zich een of andere bepaalde bezigheid aan te trekken, zich gaan interesseeren is voor de roman. Mevrouw Ina Boudier-Bakker is de tallooze schaar psychologisch-realistische romanschrijfsters in Nederland gaan vervoegen en versterken. Tel nu bij mekaar: ze was een Hollandsche; ze was een vrouw, ze had gestudeerd, ze voelde interesse voor de verschillende problemen van het vrouwenleven; — enfin, ze voelde zich geroepen tot het schrijven. En God betere 't : ze schreef romans. Vrouwenleed, miskende liefde, ongelukkige huwelijken, een andere hij en een andere zij, onbegrepen vrouwen, tranen, eeuwige verlangens, sterven. Enfin. Nederland telde een « rijk talent » meer. Stond het niet vast dat de liefde en de vrouw de wereld beheerschen? En was de wereld niet bevolkt met zielige mannen en vrouwen die regelmatig een paar jaren na hun huwelijk plots tot de ontdekking kwamen dat ze zich vergist hadden? En kunt ge u een dankbaarder thema indenken dan zoo'n vrouw, onbegrepen idealiste die te zwak is om zich te schikken in de harde tucht van het leven, en desondanks een voorname rol wil spelen? En dan zijn ze los gekomen, de verstandige, ontwikkelde, gevoelige, menschlievende dames in Holland : Top Naeff, Jeanne Reyneke van Stuwe, Annie Salomons, Anna van Gogh-Kaulbach, Carry van Bruggen, Elizabeth Zernike, Marie van Zeggelen, Mevrouw van Hille-Gaerthé — enfin, zoek de negentig andere namen maar zelf op in eerste de beste

iteratuurgeschiedenis — die de Nederlandsche boekerijen en leeszalen sedert een kwart eeuws van lektuur voorzien, van insipide, ongezonde en onbenullige lektuur. Van Deyssel en Kloos zijn in den tijd te vroeg te keer gegaan tegen de flauwe romantici en de zedepreekers van hun jaren: ze eischten een dieper inzicht in het wezen van den mensch; verrukking en vreugde, droom en heftige emoties; adequate, onmiddellijke uitdrukking, oprechtheid en zuiverheid van weergave; verbeelding en gevoelsschakkeering. Maar Willem Kloos huwde met de meest typische vertegenwoordigster der futlooze insipiede damesschrijverij: Jeanne Reyneke van Stuwe, en de letterkundige dames werden medewerksters en redactrices aan oude en Nieuwe Gids. En onze Nederlandsche letteren tellen een paar honderd damesromans, voor een overgroot deel typische voorbeelden hoe het niet hoort.

Om nu bij Ina Boudier-Bakker te blijven: ze heeft de kwaliteiten en de gebreken van haast al haar vrouwelijke kollega's: ze is gevoelig en teeder, ze heeft een groote aandacht voor de wenschen in het menschenhart en een scherp inzicht in de diepten van de vrouwenziel; ze is echter vlak, vaag, ze vergiftigt de levensfeer van haar boeken door haar troosteloos inzicht en haar materialisme, haar eenzijdige kijk op de eeuwig en altijd ongelukkige huwelijken, vereenzaamde, teleurgestelde vrouwen die alleen de brutale hang naar dubieus levensgeluk kennen. Haar boeken zijn dikwijls tranerig en weeïg, zonder spanning, met bleeke, karakterlooze typen, ziek en sentimenteel, kom, wat de Nederlanders « Haagsch » noemen. In haar latere werken (sedert ± 1924) toont ze zich feller, dieper en meer geconcentreerd, zelfs minder pessimistisch door het verschijnen van « De Straat » dat nog een zeer wrang en somber boek is. Het allerbest is Ina Boudier-Bakker wanneer ze over het kind schrijft: ik ken haast geen auteur die dit met meer liefde, aandacht en zuiverheid van gevoelen deed.

Ina Boudier-Bakker werd te Amsterdam geboren in 1875. Ze studeerde aan de H. B. S., was eerst onderwijzeres, huwde met den postdirekteur Boudier, woonde te Aerdenhout en thans te Vianen. Voor zoover ze ons bekend zijn geven we hierbij de lijst harer werken.

E. v. d. H.

Bibliografie

8697 AAN DEN OVERKANT. — *A'dam, Van Kampen, 1922, 3e druk, (19 × 12) 176 blz., fl. 1,90; geb. fl. 2,50 — IV, 83,1* — De zoon van een plots rijk geworden steenbakker slaagt er niet in zijn fijner geaarde en beschaafder vrouw te voldoen. Ze vertrekt terug naar de stad, gaat uit met een jeugdvriend, breekt echter op het beslissende oogenblik met hem af en keert terug naar haar man, — die zich over de malle kuren zijner vrouw troost met het idee dat hij zijn vrouw toch nooit zal begrijpen. Een leesbaar maar stom boek.

8698 ARMOEDE. — *A'dam, P. N. Van Kampen (19 × 12), 2 dln — II, 83* — Allerlei dubieuze toestanden en verhoudingen : ongehuwd samenleven, echtbreuk, flirterijen, waarbij de schrijfster insinueert dat dit alles de schuld is onzer natuur die zich haast niet laat onderdrukken.

8699 BLIJDE GEBOORTE. — *IV, 83.8* — Vijf gestyleerde schetsen: Kerstavonden in verschillende milieu's. Licht protestantsch; uitstekende ontleding der kinderpsychologie (Rec. 1055).

8700 BLOESEM. — *A'dam, van Kampen & Zn, 1929, 3e druk, (19 × 12) 107 blz., fl. 1,90; geb. fl. 2,50 — IVM, 83.8* — Een novellenbundel, hoofdzakelijk over meisjes, echter meer bedoeld als lektuur voor volwassen vrouwen. Het is eene van I. B.-B.'s goede boeken.

8701 DANS. *Geïll. — Arnhem, Van Loghum-Slaterus, 1926, (25 × 16) 21 blz., geb. 2,75 fr. — III, 83.1* — De ontgoocheling van een oude zieke vrouw die haar leven overziet, met een moedelooze overgave aan het onontkoombare. Goed geschreven.

8702 DE KLOP OP DE DEUR. — *A'dam, P. N. Van Kampen, 1931, 4e druk (22 × 16) 1015 blz., fl. 5,90 — III-IV*, 83.3 : 396* (Rec. 8613, 8651).

8703 DE MODERNE VROUW EN HAAR TEKORT. — *IV, 396* — Een pleidooi voor het moederschap, tegen het vrouwelijk intellektualisme en de overdreven emancipatie-tendenzen (Rec. 309).

8704 DE MOEDERS. — *IV, 83.1 : 37* — De jaloezie van moeders voor een onderwijzeres op wie de kinderen dol zijn, tot ze bemerkt dat haar genegenheid voor kinderen niets anders is dan een expressie van moederliefde. Ze huwt met een dominee.

8705 DE ONGEWETEN DINGEN. — *A'dam, Van Kampen & Zn, 1926, 3e druk, (19 × 12) 184 blz., fl. 1,90; geb. fl. 2,50 — III°, 83.8* — Zes absoluut onbenullige novellen, eng, tranerig, burgerlijk, sufferig-Hollandsch.

8706 DE STRAAT. — *A'dam, Van Kampen & Zn, 1926, 2e druk, (19 × 12) 142 blz., fl. 1,90; geb. fl. 2,50 — III°, 83* — Beschrijving van een dorpsstraat met de vele incidenten en dorpsintriges ter gelegenheid der kermis in geuren en kleuren erbij verteld. Terzelfder tijd mogen we ook weten wat er zooal in de binnenkamers van die huizen gebeurt. Erg fatsoenlijk is het allemaal niet, en de menschen zijn verschrikkelijk.

8707 EEN DORRE PLANT. — *V, 83.1* — Een dor levensverhaal van een kleinen jongen, gegroeid zonder licht en lucht onder den druk eener sombere benepenheid; zijn jeugd, huwelijk, mannenjaren, ouderdom en dood. Hopeloos leeg (Rec. 3109).

8708 GRENZEN. — *A'dam, Van Kampen & Zn, 1927, 3e druk, (19 × 12) 205 blz., fl. 1,90; geb. fl. 2,50 — IV, 83.8* — Vier novellen : één over het duffe, uitzichtlooze en bekrompen leven van een kantoorslaaf die vroeger talent had maar ondergaat in geld- en familiezorgen; twéé, het triestig verhaal van een jeugdig sterfgeval van een veelbelovend mensch; tranerig en sentimenteel; drie, een geschiedenis van onbegrepen vrouwenleed, idem idem; en vier een goede boerennovelle.

8709 HET BELOOFDE LAND. — *A'dam, Van Kampen & Zn, 1928, 6e druk, (19 × 12) 206 blz. fl. 1,90; geb. fl. 2,50 — IV°, 83.1* — Een boerenroman in Noordsche stijl. Harde koppen, brute wezens zonder gevoel of levenskennis, maar op hun tijd sentimenteel. Daartusschen een gezond mensch die de boeren wil vooruithelpen, natuurlijk niet slaagt, en als hij meent dat het met hem gedaan is, vindt hij het geluk bij een meisje dat het al lang op hem voorzien had. Een onuitstaanbaar boek.

8710 HET SPIEGELTJE. — *A'dam, Van Kampen & Zn, 1929, 9e druk, (19 × 12) 266 blz., fl. 1,90; geb. fl. 2,50 — IV, 83.1 : 7* — Een ouderwetsche kunstenaressenroman. De strijd in een vrouwenziel tusschen artistieke drang en natuurlijker geluk. Veel groote woorden en gejammer maar niet erg serieus. Een schitterende illustratie van een in vele opzichten getriomfeerde vrouwen-emancipatie — wat de schrijfster zich natuurlijk wel hoedt te erkennen. Beter geschreven echter dan haar meeste andere werken.

8711 IN DE ENGTE. — *III, 83.8* — Novellen over ongehuwde en onuitstaanbare meisjes. Een paar stommigheden over het geloofsleven.

8712 KINDEREN. — *IV, 83* — Zeer mooie kinderschetsen (Rec. 1056).

8713 MACHTEN. — *A'dam, Van Kampen & Zn., 1919, 3e druk, (19 × 12) 205 blz., fl. 1,90; geb. fl. 2,50 — IV, 83.8* — Korte verhalen : *De Fabriek*, een mooi verhaal van een moeder die vroeger de fabriek leidde en later, als haar zoons — die haar opgevolgd

zijn — moeilijkheden hebben met het werkvolk, op de eenige goede manier weet in te grijpen. Het één̈ig verhaal van I. B.-B. waarin ze de vrouw niet te hoog aanslaat, en haar in haar rol laat orde heerschen en een uitkomst vinden. — *De Angst* is het verhaal van een dokter die vreest door zelfoverschatting iemand laten sterven te hebben. Na het gevaar wordt hij echter kraniger dan tevoren. Goed geschreven. De andere verhalen zijn veel minder : alle gevallen waarin menschen zich gesteld zien tegenover een macht die ze niet aankunnen.

8714 SPRINGVLOED. — *A'dam, Van Kampen & Zn, 1926, (15 × 10) 88 blz., fl. 1,25 — IV, 82* — Een flauw, burgerlijk en tamelijk onbeduidend praatstuk.

8715 TOOVERLANTAARN. — *A'dam, Van Kampen & Zn, (20 × 14) 106 blz., 106 blz., fl. 1,90; geb. fl. 2,50 — III, 83.8* — Verhalen over kinderen; niet slecht geschreven maar erg onbeduidend en niet heelemaal bruikbaar.

8716 TWEE VOETEN. — *A'dam, Van Kampen & Zn, 1929, (20 × 14) 105 blz., fl. 1,90; geb. fl. 2,50 — IV, 83* — Een wonderlijk-gevoelig boek waarvan de inhoud moeilijk weer te geven is. Niet sentimenteel en ook niet zinnelijk. Het is misschien het beste en zuiverste boek van deze schrijfster.

8717 VERLEDEN. Drama in 3 bedrijven. — *A'dam, Mij v. g. e. g. Lectuur (Nederl. Bibliotheek), 1927, 3e druk, (18 × 12) 72 blz., fl. 0,75; geb. fl. 1,25 — IV, 82* — Praattooneel : een jonge kerel heeft ooit iets mispeuterd en wil zich herpakken, kan zich echter niet rehabiliteeren door het wantrouwen dat zelfs zijn eigen familie en zijn verloofde tegenover hem bewaren — weshalve hij er in een pathetisch moment van door trekt.

8718 WAT KOMEN ZAL. — *IV, 83.1* — Een goed boek : een gevallen en verlaten meisje zorgt met veel liefde voor haar kind. Kiesch behandeld en met zorg geschreven (Rec. 80).

8719 ZORGEN. — *A'dam, Van Kampen, (19 × 12) — IV, 83.*

VAN MENSCHEN EN BOEKEN

In Opgang publiceert Dr Frederik van Eeden zijn dagboek, dat een belangrijk dokument is in verband met de ontwikkeling zijner sociale en artistieke persoonlijkheid, en een openbaring van het geheime zieleleven van dezen zoeker naar de waarheid.

Een aantal werken van katholieke auteurs werden voor de eerstkomende weken aangekondigd. Buiten de titels welke in ons vorig nr werden meegedeeld kunnen we nog vermelden : « Alarm » en « Hagels » twee bundels scherpe kritieken van Albert Kuyle, « Pistaches » een idem van Henri Bruning en Bernard Weevers; en nog een idem « Schietoefeningen » van Ton Kerssemakers. Albert Helman kondigt voor dit jaar aan het verschijnen van zijn roman « De stille Plantage » en Albert Kuyle legt de laatste hand aan « Het Boek Jonas », eveneens een roman. Vertellingen en short stories zullen verschijnen van Albert Helman onder den titel « Odysseus' Terugkeer » en van Henri Bruning onder den titel «De Vraat van het Geluk». Deze zal ook een vertelling «De Anarchist» en een gedichtenbundel « Het Verbond » laten verschijnen. Voorts een novelle « Ratten » van Albert Helman en vier redevoeringen van denzelfde : « Wij en de Literatuur ». — Ton Kerssemakers, de redakteur van « De Paal » schrijft aan een « Leven van Sinte Lidwina »; Albert Helman heeft een tooneelstuk « Triangel » persklaar en Willem Nieuwenhuis «Triomf der Levenden» en «De Dans der Uren»,

eveneens twee tooneelwerken. Ton Kerssemakers kondigt een niet-nader-omschreven boek aan « Verbum Dei », en een vertaling van Bloy's boek « Celle qui pleure », onder den titel « Zij die schreyt ». Ten slotte maakt de uitgeverij « Het Sinjaal » bekend dat ze een serie brochuren zal uitgeven, hoofdzakelijk van apologetischen aard, door de Paal-redakteurs.

Provinciebestuur van Antwerpen. — De jaarlijksche premiën voor 1931 worden als volgt toegekend voor werken gedurende het driejarig tijdvak 1928-1930 verschenen:

1. De prijs voor het beste letterkundig werk, zonder onderscheid van genre, fr. 3000 aan den heer LODE ZIELENS voor zijn werk « Het duistere Bloed »;

2. Prijzen voor een *monographie*, fr. 3500 aan Mevrouw GABRIELS, voor haar werk « Artus Quellien de Oude » en fr. 2000 aan E. H. VAN HOECK voor zijn werk « Schoonheidsvizioenen »;

3. Prijs voor den schrijver van een verdienstelijk eerste werk, fr. 1000 aan den heer STAF WEYTS voor zijn werk « Gedichten ».

4. Aan schrijvers voor hun gezamenlijken letterkundigen arbeid, fr. 3000 aan den heer Dr M. Sabbe en fr. 2500 aan W. E. H. JAN HAMMENECKER.

De premie voor 't beste kinderboek en de uitgaafpremie werden niet toegekend.

We wijzen op het voorbehoud dat in Boekengids reeds gemaakt werd omtrent de zedelijke waarde voor het geprimeerde werk van Lode Zielens: « Het duistere Bloed » (II). Een uitvoerige bespreking werd hiervan gegeven in nr VIII van den 8n jaargang van Boekengids. Tegelijk wenschen we onzen ijverigen mederedakteur, E. H. Van Hoeck, van harte geluk om de bekomen onderscheiding.

Arthur van Schendel werd door de Maatschappij voor Nederlandsche Letterkunde te Leiden de jaarlijksche C. W. van der Hoogt-prijs (fl. 1000) toegekend voor zijn roman « Het Fregatschip Johanna Maria ».

Het Ministerie van W. en K. kende dit jaar reisbeurzen toe aan Lode Baekelmans, den dichter A. W. Grauls en den tooneelschrijver Piet Magerman.

Door het Antwerpsch Provinciebestuur werd aan den Heer J. Cornelissen de driejaarlijksche prijs voor Folklore toegekend voor zijn vijfdeelig standaardwerk: « Nederlandsche Volkshumor op Stad en Dorp, Land en Volk »

In haar vergadering van Woensdag 17 Juni koos de Vlaamsche Akademie twee nieuwe leden: E. H. Joris Eeckhout en Emmanuel De Bom. Tot buitenlandsche eereleden werden gekozen Mawer (Engeland) en Henriette Roland Holst (Nederland).

Overlijden van Pol de Mont. Bij het ter perse gaan van dit nummer vernemen wij dat deze dichter en kunstcriticus bijna schielijk overleed te Berlijn.

0. — Werken van Algemeenen Aard

8720 **Appelmans, H., kanunnik** **04**
◆ SPROKKELINGEN: 1e en 2e REEKS. — *Mechelen, Dierickx-Beke, 1931, 2 dln, (20 × 14) 202, 196 blz.* *elk dl 15 fr.; samen fr. 25*

V — Sprokkelingen op de rijke, weelderige velden van het verleden, al mag dat nu zijn uit de groote geschiedenis, de groote wetenschap, de groote politiek, de groote pedagogie. Maar geschreven door iemand die, duldig gebogen over verre toestanden en levens, daarover aan het schrijven gaat con amore, en wat hij schrijft, overdenkt en afwerkt met een heusch diepe kennis van lang vervlogen tijden. En 't gaat soms over beroerde en netelige dingen: de katholieken en de grondwet, de wet van 1879, den belabberden tijd van het Oostenrijksch en Fransch tijdvak. — Gezonde kost voorwaar, niet het minst voor den jongen clerus, den jongen collegiaan, den jongen normalist. Elkeen dezer zal er de wijze lessen van het katholiek en wetenschappelijk verleden zelf in sprokkelen, indachtig de leuze: hæc olim meminisse juvabis. — Intusschen een uitstekend prijsboek. A. VAN DEN DRIES, PR.

1. — Wijsbegeerte en Zedenleer

8721 **Bierens de Haan, J. D. Dr.** **1**
DE WEG TOT HET INZICHT. Een Inleiding in de Wijsbegeerte. — *Leiden, Sijthoff, 4e druk, (19 × 13) 278 blz.*

II* — Dit boek wil den weg banen tot een idealistische wereldbeschouwing, die ten slotte uitmondt in een pantheïsme, dat Spinoza verbetert en vervolledigt door Hegel. Lijk bij alle pantheïsme, zijn er hier goed twee dingen te onderscheiden. *Een algemeen princiep*: alles is gedachte of moment van de gedachte. Dat kunnen wij aannemen, want voor ons ook is het algemeen beginsel der dingen de geest. *Een stelselmatig postulaat*, dat nergens wordt uitgedrukt doch overal vooropgezet: de beweging van den kennenden menschelijken geest is dezelfde als de scheppende beweging van den absoluten geest. Dat postulaat is valsch. In formeel zedelijk opzicht staat er in zoo'n hoog opgevoerd gedachtensysteem natuurlijk niets afkeurenswaardigs. De princiepen echter der zedelijkheid: de persoonlijke God, de vrijheid, de verplichting, geraken in het gedrang. — Ware heel het systeem hier uitgewerkt, dan zou ik niet aarzelen het onder I te rangschikken. Daar het echter maar een inleiding betreft durf ik me niet zoo kategoriek uitspreken. Op z'n minst echter moet het boek met II genoteerd worden. H. THIELEMANS, S. J.

8722 **Kierkegaard, Soren** **15**
ANGST. *Vert. uit h. Deensch dr S. van Praag.* — *A'dam, De Gulden Ster, (21 × 16) 24 blz.* *fl. 2,90; geb. fl. 3,90*

III* — Ondertitel: *Het begrip Angst een eenvoudig, psychologisch wegwijzend onderzoek in de richting naar het dogmatisch probleem van de erfzonde.* — Kierkegaard wil zijn twee meesters, Hegel en Schelling, langs hun eigen wegen dwingen tot bij de akte van het dogmatisch geloof op het kapitaal stuk der erfzonde (het Kerksch-theologische wordt hier niet aangeroerd). Zijn groote kracht schijnt me te liggen in zijn bevestigen der beteekenis van « oneindigheid » als ten slotte allesbepalende in het leven: hij streeft Pascal voorbij. 't Is top en top Hegeliaansch of Schellingsch werk, op enkele plaatsen zoo algebraïsch mogelijk: een

kop toch die kolossaal uitstralingen zendt van eene grootsche alsynthese. Maar ik praat: hij is warempel ook een schitterende geest en tevens een gloeiende ziel: men zal o. a., ook Hegel daargelaten, zeer veel baat hebben bij tal van verklaringen, stralend paradoxaal over genie, demonische, komische, waarheid, enz. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8723 **Zeehandelaar, I., Dr** **61 : 15**
INLEIDING TOT DE ONTWIKKELING DER GEESTELIJKE GENEESMETHODEN. — *A'dam, Mij. v. g. e. g. Lectuur, (Handboekjes Elck 't Beste), 1928, (18×11) 323 blz.* *fl. 3,25*
IV — In zijn voorwoord zegt S. vraagstukken te behandelen die « den ontwikkelden leek belang inboezemen », en dit met het doel « vooral de zoo uitgebreide kwakzalverij op het gebied der geestelijke geneesmethoden den voet dwars te zetten ». Of hij dat doel zal bereikt hebben. valt zeer te betwijfelen: de kwakzalvers zelf, te goeder of te kwader trouw, bekommeren zich niet om ernstige studiën; en hun patiënten lezen dit boek niet, of, moesten ze het toch lezen, zijn te ziek om hun kwakzalver op te geven. Dat het boek echter den ontwikkelden leek belang kan inboezemen, is wel waar; maar dan moet hij zeer ontwikkeld zijn en wat vertrouwd met psychologie en geneeskunde. Is hij dat, laten wij hem dan het boek aanbevelen: hij zal er, objectief en kritisch besproken, veel vinden dat hem interesseeren mag over drukbesproken methodes, zoo oude (Mesmer, e. cs., Bernheim, Charoten) als nieuwe (Coué, Du Bois, Freud, Adler, e. a.). Dr J. LEBEER.

2. — Godsdienst

8724 **de la Colombière, Claudius** **24**
◆ BLOEMLEZING UIT ZIJN WERKEN. — *Verzameld dr. Jac. J. Zeij S. J. — Wassenaar, H. J. Dieben, 1930, (20 × 13) 224 blz.* *fl. 1,75; geb. fl. 2,25*
V — Op en top Fransche XVIIe eeuwsche spiritualiteit, werk uit den bloeitijd dier moralisten en beschrijvers van het menschelijk hart en van de zeden in de samenleving, en aldus echte bekeerders; maar ook frissche en warme mystiekers die het goddelijk mysterie daar boven onze zielen laten tintelen, en vooral de Christusliefde in onze ziel ontvonken. Bij gelijke haarfijnheid met Bourdaloue, is Zalige de la Colombière mij heelwat losser en verrassend-oorspronkelijker; daarbij, op menige plaats, ondergaan wij de bijzonder kostbare ervaring: de weerkaatsing van een zeer heilige ziel te voelen. Werkelijk, het is grondig, gloedvol, verstandig en mooi: door en door overwogen en doorleefd. De vertaling is verbazend knap. Het boek is mogelijk voor zoekers een veropenbaring van de heerlijkheid van ons geloof en voor alle kristenen, in alle kringen der maatschappij is het zeker zielelectuur vol verheffing en heilzamen invloed. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8725 **de la Colombière, Claudius** **24**
◆ RETRAITE-DAGBOEK. *Vert. uit h. Fransch dr Schurmans S. J. — Alken, Bode H. Hart, 1930, (17 × 11) 164 blz.* *7,50 fr.*
IV — De « Retraite spirituelle » van den Gelukz. Claudius de la Colombière S. I., den geestelijken leider van de H. Margareta Maria, verschijnt hier voor het eerst in het Nederlandsch. Het zijn de persoonlijke aanteekeningen van den Gelukzalige gedurende zijn dertigdaagsche retraite; daar komen bij: zijn Geestelijk Dagboek, zijn

beschouwingen over de Goddelijke Eigenschappen, en zijn achtdaagsche retraite. Het boekje is minder geschikt tot doorloopende lezing; maar het zal met veel vrucht gedurende een geestelijke afzondering stuksgewijze en al mediteerende genoten worden. Warm aanbevolen aan ernstig-vrome zielen. J. SALSMANS, S. I.

8726 **Eerdmans, B. P., Dr**

DE GODSDIENST VAN ISRAEL: 1e DEEL. — *Huis ter Heide, De Wachttoren, 1930, (21 × 16) 214 blz.* *fl. 4,75; geb. fl. 5,75*

I — Deze « historische uiteenzetting van de godsdienstige voorstellingen der Israëlieten » wil steunen op de gegevens der hedendaagsche Oostersche studiën. Daarom juist kunnen wij niet goedkeuren dat Schr. de « wetenschappelijke rechtvaardiging » door middel van noten heelemaal weglaat. Het onderwerp dat in dit boek wordt behandeld is belangrijk genoeg opdat toch ten minste de voornaamste stellingen gerechtvaardigd zouden worden. Theologen of specialisten die zoo'n boek lezen hebben het recht of liever den plicht sommige beweringen heel ernstig na te gaan. Schr. neemt een zelfstandige houding aan « tegenover het traditioneele kerkelijk inzicht. » In allen eenvoud worden op blz. 16 de meest tegenstrijdige stellingen der vrije kritiek aangegeven. Mozes verliest eerst alle auteursrecht op den Dekaloog om dan later weer eerhestel te bekomen. De psalmen zijn thans heel wat verouderd na dat ze 'n vrij oneerbiedige verjongingskuur hadden door gemaakt. Prof. H. Aart zelf hangt 'n beeld der wanordelijkheden op waar hij, « bij het kennis-nemen der bezwaren tegen het evolutiebeeld, bekent, dat hij dit liever aanvaardt dan den chaos, waarin wij anders weerkomen. Wellicht vinden we daar den uitleg van hetgene schr. komt verklaren over « Het Ontstaan van den Godsdienst » en den Vuurgod der Kenieten, blz. 36. Zooiets kunnen wij toch niet ernstig opnemen en nog veel minder het willekeurig aanhalen der schriftuurteksten. Exod. 3 heeft het over de verschijning in het brandende braambosch. Maar de God die daar spreekt komt toch nooit voor als 'n nieuwe godheid. Hij is steeds de god der andere patriarken, Abraham, Isaak en Jakob. Hoe kan men dan nog zonder verder bewijzen zulken uitleg aan z'n lezers opdisschen. « Het is gemakkelijker, zegt Prof. Aaldert in « Stemmen des Tijds ». het gezag der moederkerk af te wijzen, dan zelf een soort van gezag te scheppen en anderen op te leggen. » Voorwaar, wij hebben een gezaghebbende leiding noodig om ons te bevrijden van onbewezen stellingen, willekeur en chaos. Christus heeft in deze behoefte voorzien door het leergezag der Kerk. Wij zullen thans beter verstaan, waarom de Kerk de lezing van dergelijke boeken verbiedt (Canon 1369-4°) en om welke redenen boeken over Godsdienst en Schriftuur de kerkelijke goedkeuring moeten dragen (Can. 1385). J. CRETEN, PR.

8727 **E. v. d. H. [Ernest vander Hallen]** **264**

◆ LITURGISCH GEBEDENBOEK VOOR STUDENTEN. — *Leuven, De Blauwvoet, 1931 (14 × 10) 72 blz.* *gec. 7 fr.*

V — De studeerende jeugd van Vlaanderen mag gerust een dikke kaars aansteken voor den jeugdvriend en jeugdleider, die, halveling zich schuil houdt, uit bescheidenheid, achter de initialen E. v. d. H. Waar allen verlangend naar uitzagen: een Vlaamsch, liturgisch studentengebedenboek, dat bracht hij. Wel 't overwegen waard, dat 'n leek opdaagt, om onze Vlaamsche studenten kerkelijk te leeren bidden, en

dit op 'n oogenblik, dat een gedeelte der jeugd een geloofskrisis doormaakt. De gebeden zijn ontleend aan 't kerkelijk officie, in poezelig Vlaamsch vertaald, om op te zeggen 's morgens en 's avonds, vóór en na het eten, vóór en na vergaderingen, in alle soorten van aangelegenheden. Ook komen er in voor: bezondere gebeden voor en van de Vlaamsche Jeugd, welke dit boekje doet bestempelen als de brevier van den Vlaamschen student. Alle kolleges en kostscholen van Vlaanderen moeten er mee overrompeld. 't Is apostelwerk. Bekennen we 't toch eens in alle oprechtheid : een jeugd die zoo zielsinnig bidt tot God, die zóó idealistisch, zoo hartstochtelijk en met liefdevollen aandrang, reinheid en nederigheid, licht en levensernst afsmeekt van den Allerhoogste, wordt verhoord. En zóó 'n jeugd is de beste waarborg voor 't behoud van 't katholieke geloof in Vlaanderen. D. DE PAUW, O. P.

8728 **Hammenecker, Jan**
◆ COLLOQUIA : 1e en 2e DEEL. — *St Amands a/S, Wils, 1930, 2e en 1e druk, 2 dln, (21 X 16) 96 blz. elk* *18 fr. elk*

IV — Gerlacus Petri zou « Soliloquium » zeggen, — « Colloquia » blijkt juister gekozen, omdat de elevatio eener ziel tot God, niet anders is dan een antwoord op de stem Zijner genade. In deze « Colloquia » spreekt of zingt J. Hammenecker in I over en tot Gods één en drie-eenig Wezen, « wat ik over U zegde, zeg of zeggen zal, mag niet anders worden begrepen dan als een wisselvorm voor het groote: Gij zijt! » — en in II over het Hexameron. Het is 't verwoorden van een « sapere », een smekken van het hoogste, geleid door een diepe kennis van Gods wezen. En zoo hierbij eenvoud en oprechtheid worden vereischt, dan zal elk aandachtzaam lezer bekennen deze twee hoedanigheden in het werk aanwezig te vinden. Men kan het aanwrijven dat er te grillige beelden in voorkomen, te familiare woorden, en hortende zinnen als « de som van aller moederen liefdens », maar J. H. zelf zal de taal die hij bespeelt « een hakkeltuig » noemen. Doch het zoogezegd onbeholpene van een ziel in haar kinderlijken omgang met God kan ook wat schoons bieden. « Christus-Uren » — « Colloquia », of er bij deze op een verschil van bondigheid in gedachte, stevigheid in struktuur, gaafheid van het woord kan gewezen worden, Theophilus en Jan Hammenecker zijn twee bazen in dit vak onzer literatuur. JOZ. DE VOGHT, PR.

8729 **Janssens, Al.** **269 : 28**
◆ DE BEWEGING VAN OXFORD. *Geïll. — Leuven, Davidsfonds (Keurboeken, Nr 4), 1930, (20 × 16) 156 blz.* *18 fr.*

IV — Een brok kerkelijke geschiedenis in vlotten stijl gesteld. Het gaat over een der meest belangwekkende godsdienstige bewegingen die men aantreffen kan. Na kennis te hebben gemaakt met al die nobele figuren, komt onweerstaanbaar op de lippen het gebed : « ut omnes unum sint ». Een *leer*boek dat tevens een *lees*boek is. Dr K. ELEBAERS, PR.

8730 **Lampen, Willibrordus, P. Dr O. F. M.** **88 : 24**
◆ EUCHARISTICA. Florilegium internationale in Honorem SS. Sacramenti. — *Alkmaar, Van Putten, 1930, (18×11) 139 blz. fl. 1,25; op esparto fl. 1,90*

IV — Een verzameling schoone citaten, in verzen en proza, over de H. Eucharistie, in een menigte talen: Latijn, Nederlandsch, Fransch, Duitsch, Engelsch, Italiaansch, enz. Z. D. H. Mgr Aengenent, bisschop van Haarlem, getuigt in een aanbevelende voorrede dat dit boekje de ernstige devotie tot het H. Sakrament zal bevorderen. Ja, bij degenen die het verstaan en genieten kunnen. J. SALSMANS, S. I.

8731 **Maas, A. W., S. J.** **23 : 15 : 37**
◆ WAPENEN TEGEN HET NEO-MALTHUSIANISME. Stoffen voor Preek, Oudersavond, Studiekring. — *Alken, Retraitenhuis, 1931, 2e omgewerkte uitgave, (19 × 13) 122 blz.* *6,50 fr.*

IV — Een prachtig werkje van den vurigen apostel Pater Maas. Hij heeft in een brochure van een goeie honderd bladzijden de princiepen (natuurwet en Kerkelijke leer) en dezer toepassing op de moraal; den adel van het huwelijk; de mogelijkheid der kuischheid; den rijkdom van den kinderzegen weten bijeen te vergaren. Wist er gevat en raak een oudersavond-programma aan toe te voegen; een uiteenzetting ook voor de jeugd en geeft in enkele aanhangsels juridische inlichtingen, wetgevingsmateriaal, statistische documentatie en uitvoerige bibliographie. Dit werkje komt op zijn tijd als een schitterend commentaar van den heerlijken wereldbrief van Pius XI over 't Christelijk Hùwelijk; als een cordate rechtzetting van veelvuldige misbegrippen en vooroordeelen; als een onomstootbaar bewijs van de absolute noodzakelijkheid der *zedelijke vormen* voor het behoud van het gezin. Wie wil doordringen tot de kern der pauselijke encycliek; wie zich-zelf leerstellig en practisch wil wapenen; wie inzicht wil krijgen in den nood van dezen tijd met de familie-ontbindende, neo-malthusianistische theorieën en practijken; wie — sociale werkers en politiekers — een vasten grond onder de voeten willen voor hun economische rechtseischen, neme dit boek ter hand. Pater Maas, Vlaanderen dankt u om deze heerlijke gave. M. VAN HOECK, PR.

8732 **Sacré, Maurits** **27 : 248 : 9**
◆ O. L.VROUW VAN MERCHTEM. Historische Schets. — *Merchtem, M. Sacré-De Bruyst, 1930, (19 × 14) 40 blz.* *4 fr.*

V — Met taai geduld zet M. Sacré zijn arbeid voort. Hij handelt hier over de onwrikkeling der devotie tot O. L. V. van Merchtem, het oudste Brabantsche dorpje. G.

8733 **Van Gestel, P., o. p.** **25**
ECCE HOMO. Vastenconferenties. — *Antwerpen, Geloofsverdediging, 1931, (22 × 15) 99 blz.* *10 fr.*

IV — Een zeer schoone passiereeks. Klaar-voorgestelde leering, rake toepassing op de actueele levensverhoudingen, beeldrijke taal. Tegenover de zwakke punten van ons menschelijke wezen en geaardheid stelt P. Van Gestel de sterkende waarde van Christus en Zijn beginselen. Tegenover de gevallen natuur met haar nasleep van ontbindende elementen stelt P. Van Gestel de hoogheilige en adelende Christusfiguur. Dit boekje is een schoone aanwinst voor onze herlevende Vlaamsche kanselwelsprekendheid. M. VAN HOECK, PR.

3. — Sociale Wetenschappen Opvoeding — Vrouwenbeweging

8734 **Cornelissen, Jozef** **39**
NEDERLANDSCHE VOLKSHUMOR OP STAD EN DORP, LAND EN VOLK: 4e EN 5e DEEL. — *Antwerpen, De Sikkel, 1931, 5 dln, (24 × 16) 345 en 116 blz.* *35 fr. elk*

IV* — Dit is het vierde deel van het merkwaardig folkloristisch-topoaomisch werk van Cornelissen. Naast de gewone spot- en bijnamen, etymologische sagen en spreekwoorden betrekking hebbende op de verschillende gemeenten der Noordnederlandsche Provincies, komen hier ook de voornaamste vreemde landen aan de beurt waarover in Zuid- of Noordnederland vertelsels of spreuken bestaan. Met dit deel is de stof welke de auteur zich heeft voorgesteld afgehandeld. — Het bijkomend vijfde deel bevat de analystische tafel, de registers en de errata. B. G.

8735 **Deelen, J. B., Arts** **37 : 61**

◆ VAN MAN EN VROUW. Een Boek voor gehuwden. *Met voorwoord van Dr J. B. Kors O. P. — 's Bosch, Malmberg; Brussel, Standaard, 1931, (24 × 16) 186 blz.* *34 fr.*

IV — Een boek met hooge bedoelingen. Het gaat hier niet om de kleine dingetjes die soms over het geluk of het ongeluk van een huwelijk beslissen; het gaat om de essentie van het huwelijk en dit te verdedigen tegen juist die vele bijkomstigheden die dingen naar de eerste plaats. Die bijkomstigheden zijn natuurlijk niet te verwaarloozen, maar ze blijven bijzaak en mogen in geen geval het eigen, echte doel van het huwelijk — niet alleen van godsdienstig standpunt uit maar ook van louter menschelijk en sexueel — doen ontvluchten of miskennen. Aangenaam en gemakkelijk leest het boek wel niet overal, maar dat belet niet dat we het alle *gehuwden sterk aanbevolen.* Dr J. LEBEER.

8736 **Kleijntjens, J., S. J.** **32**

◆ DE VOLKENBOND. *Wassenaar, Dieben, (22 × 15) 62 blz.* *fl. 0,90*

V — Korte, zakelijke uiteenzetting van het ontstaan, den geest, het streven, de verwezenlijking van den Volkenbond. Ze wordt voorafgegaan door enkele bladzijden over « *het vredeswerk der Pausen* », reeds lang vóór het ontstaan van den Volkenbond; de twee laatste hoofdstukken handelen over « *de Katholieken en den Volkenbond* » — ze moeten met den Volkenbond medewerken, evenwel « met omzichtigheid » — en : « *de Heilige Stoel en de Volkenbond* ». Dr K. DU BOIS, S. J.

8737 **Oberman, G. W., Dr** **37 : 79 : 23**

JEUGD - SPORT - CHRISTENDOM. *Geïll. met figuren en 4 platen. — R'dam, Korteweg en Stemerding, (21 × 14) 127 blz.* *geb. fl. 1,90*

IV-P — De titel kan in 't Vlaamsche land zeer misleidend werken: de schrijver is volbloed protestant en zijn beschouwingen kunnen door een katholiek niet voetstoots worden bijgetreden. Als we lezen op blz. 12: « asceet is Jezus nooit geweest », denken we even aan den grooten vaster in de woestijn! De bewondering die Dr G. W. Oberman heeft voor de Olympische spelen kunnen we niet deelen, evenmin als zijn uitpakken met teksten van Zwingli, Luther en Calvijn; en al wijst hij, ook op de gevaren van de sport, toch houden wij het er voor, dat Frater J. Doodkorte in zijn brochure « Moderne Sport en Lichaamskultuur » een meer vertrouwbare leiding geeft. ALFONS VERBIST.

8738 **Rombouts, S., Fr.** **24 : 37**

◆ GEWETEN EN GEWETENSVORMING. — *Tilburg, R. K. Jongensweeshuis (Opvoedk. Brochurenreeks, nr 57), (20 × 15) 148 blz.* *fl. 1,80*

IV* — Met dit probleem raakt schrijver het wezen en de kern der christelijke opvoeding. Maar geweten en gewetensvorming zijn

begrippen die de moderne mensch heeft trachten te ontkerstenen. 't Werd dan tijd dat wij de ware katholieke leer daarover nog eens te hooren kregen, en Fr. Rombouts, de kranige en bevoegde pedagoog, doet het aan de hand van den veiligsten gids door de eeuwen heen, St Thomas. En 't zullen wel Pater Van Oorschot met zijn *Beginselen der christelijke Zedeleer* en E. H. Pannier met zijn *Het bovennatuurlijk Leven in de Ziel van het Kind doorvorscht* zijn, die rechtstreeks van invloed waren op deze studie. In hoever Fr. Rombouts bogen mag op oorspronkelijkheid is echter de vraag niet. Hij heeft ons een dergelijk stuk moraaltheologie bezorgd, die haar primordieel belang krijgt in het tweede deel dat van practisch nut is. Warm aanbevolen. A. VAN DEN DRIES, PR.

8739 **Rombouts, S., Fr.** **37 : 15**
◆
NIEUWSTE BANEN IN PSYCHOLOGIE EN PEDAGOGIEK. — *Tilburg, R. K. Jongensweeshuis, (Opvoedk. Brochurenreeks, Nr 58), 1931, (19 × 15) 102 blz. fl. 1,25*

IV* — Dit werk is te beschouwen als een uitbreiding en een nadere toelichting van Fr. Rombouts' « Nieuwe Banen ». Voor menig studeerend onderwijzer en belangstellende in de pedagogiek heeft Nieuwe Banen werkelijk nieuwe horizonten geopend. Deze separaat-uitgave draagt al de goede kenmerken van Nieuwe Banen. Geen enkele moderne richting ontsnapt aan het argus-oog van Frater Rombouts, die van uit zijn paedagogisch observatorium het zoeklicht werpt over het breede terrein dat thans zoo koortsig wordt bewerkt. Er zijn meer dan gewone geestesgaven noodig om 't spoor niet bijster te worden op dit fel doorploegde veld. Met ongemeene scherpte van geest en met synthetische kracht toont Fr. Rombouts de richting van een tiental Nieuwste Banen in de Psychologie en een vijftal in de Paedagogiek. 't Is een zegen voor de katholieken en voor onze taalgemeenschap zoo'n ervaren mentor te hebben als Fr. Rombouts. Zijn jongste werk is onmisbaar voor wie den huidigen stand wil kennen der Psychologie en der Paedagogiek.
ALFONS VERBIST.

8740 **Roza, Pol.** **83.8 : 37 : 9**
◆
VOLKSOPVOEDING. In en om de Volksschool voor den Oorlog. — *Brugge, Excelsior, 1929, (22 × 15) 178 blz. 15 fr.*

IV — De ondertitel legt best uit waarover het gaat. In den boeienden vorm van schetsen. Een roman? Toch niet, al verhaalt het de geschiedenis van een Polke Raes en eene Rooske Vanwetter : daarvoor hangt het nu waarlijk te losjes aaneen. En litterair wil het werk trouwens niet zijn in de eerste plaats, al leest het erg vlot en al wemelen de incidenten tot het einde toe. Maar de bedoeling ligt wel elders, en die is : de vele wantoestanden op onderwijsgebied aan de kaak stellen; zonder in bespiegelingen te vallen over paedagogie of volksopvoeding, zonder te doen aan al te klare en bewuste tendenz, toch 'n keer de goeie malsche waarheid te leeren en de les te spellen over de volksschool tegenover het huis, over hare opvoeding tegenover het leven, over haar lot tegenover ingekankerde onwetendheid en sjacherende politiek. En dààrin is hij schitterend geslaagd, vermits zonder charge en met zeer veel tactvolle kalmte. A. VAN DEN DRIES, PR.

8741 **Smit, W. A. P.** **39 : 9**
FOLKLORE. — *Zutphen, Thieme, 1929, (21 × 15) 138 blz. fl. 1,90*

V — Deze verzameling van 33 korte opstellen behandelt meestal de

feesten van den kerkelijken kalender. De schrijver bestudeert er in vooral hoe de heidensche gebruiken onzer voorouders door de H. Kerk niet werden uitgeroeid — wat een onbegonnen werk zou geweest zijn — maar van christelijken geest werden doordrongen. Het zijn geen diepgaande sterk-gedocumenteerde studiën, maar eerder populair-historische artikelen, die nochtans tal van wetenswaardigheden bevatten, ernstig opgevat en keurig uitgewerkt en uitgegeven zijn. Daarom verdient dit werk onze volle belangstelling. J. LAUWERYS, PR.

8742 **Voorhoeve, J. N.** **32 : 33 : 23**

BOLSJEWISME EN EVANGELIE. — *Den Haag, Voorhoeve, 1931, (20 × 14) 32 blz.* *fl. 0,35*

V — Aan de werkelijkheid van het aanstormende Bolsjewisme-gevaar naar West-Europa toe, schijnen in ons land zeer velen niet te gelooven. Het lijkt hun of het Bolsjewistisch systeem enkel is een programmawoord ergens heel ver in de lucht hangend, sans plus. Dit boekje komt te gelegener ure. De titel is sprekend in z'n bondige beknoptheid. Want het Bolsjewisme is méér dan een politieke agitatie, méér dan een sociale verschijning, méér dan een economische revolutie, al is het dat dan ook. *Bolsjewisme is de tegenpool van Christendom en Geloof.* Mochten we dàt toch inzien, dan zouden we niet blijven hangen aan den schijn doch tasten naar het wezen van deze *leer*, van dit *systeem* zooals het op dit oogenblik een niet-godsdienstige, meer nog, anti-godsdienstige wereldbeschouwing aan het *realiseeren* is met een bekwaamheid, een werkkracht en een organisatie-sterkte die een net spannen *over heel de wereld.* Denk aan het Vijfjarenplan dat voorop stelt : de strijd tegen en de vernietiging van alle geloof. Voorhoeve's boekje zet zoo klaar tegenover mekaar : Bolsjewisme en Evangelie. (Voorhoeve blijft op het algemeen-christelijk plan.) Wanneer zullen onze oogen open gaan?

M. VAN HOECK, PR.

4. — Taalkunde

8743 **Berrington, John S.** **42 : 37**

ENGLISH MADE INTERESTING. — *Utrecht, Kemink en Zn, 2e druk, (20 × 14) 176 blz.* *geb. fl. 1.60*

IV — 'n Echtpaar komt bij vrienden op bezoek. Het heele verblijf door wordt er Engelsch gepraat, zoodat het schijnbaar-alledaagsche tot 'n interessant verhaal samengroeit. Verder is de tekst « juxtalinéair » wat het zenuwprikkelende woordenboek-doorhollen volledig vermijdt. Al is dit boekje voor schoolgebruik, wegens den aard van den tekst zelf practisch-paedagogisch ongeschikt, toch raden wij het aan voor zelfstudie, bijzonder wanneer twee personen zich samen zouden wenschen te oefenen. PAUL HARDY.

8745 **France, Anatole** **83.8 : 37 : 44**

CONTES CHOISIS. Précédés d'une Notice littéraire, accompagnés de Notes explicatives et suivis d'un vocabulaire par Dr J. H. Kool. — *Groningen, Noordhoff, (Conteurs modernes, 11), 1931, (18 × 11) 136 blz.* *fl. 1,25*

V-VIA — De brok uit Sylvestre Bonnard die het grootste deel van het boek beslaat « La Bûche », mag inderdaad doorgaan als een zeer fraai stuk vertelkunst, esprit met een dichterlijke tint en zachte heldere taal. En zeker vol materiaal voor een degelijk taalonderwijs. Mooi gepenseeld zijn ook de korte beeldjes uit het kinderleven, al piept daar reeds

de gemaaktheid en het scepticisme om den hoek. Wat ook het geval is met Crainquebille. Voor de ironie wordt gezorgd in « Les grandes Manœuvres. » Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

5. — Wetenschappen

8746 **Brehm, A. E.** **59**

HET LEVEN DER DIEREN. Naar Prof. Dr G. Grimpe's vrije Bewerking van de nieuwe groote Duitsche Uitgave. *Voor Nederland bewerkt door Dr P. G. Buekers. Geïll. — A'dam, Scheltens & Giltay; Antwerpen, Nederlandsche Boekhandel, 1931, (26 × 19) 36, 635 blz.* *140 fr.; geb. 170 fr.*

IV — « Het Leven der Dieren » is een bewerking van Brehm's groote werk in niet minder dan dertien deelen: Tierleben. Prof. Dr Grimpe nam het op zich in één boekdeel het volledige werk van Brehm samen te vatten, derwijze dat ook in breedere kringen het zoo hooggeschatte œuvre van den grooten Duitschen dierkundige zou kunnen worden verspreid. Van dit werk dan, geïllustreerd met de mooiste en meest interessante platen uit het oorspronkelijke, hebben we hier nu een vertaling, bezorgd door Dr P. G. Buekers. Zooals licht valt te begrijpen moest de stof die Brehm uitvoerig behandelde vrij aanzienlijk worden besnoeid. Toch krijgt de lezer hier een zoo volledig mogelijk overzicht van al wat het duizendvoudig-verscheiden dierenrijk ons biedt. De vertegenwoordigers uit elke dierklasse die we in onze gewesten aantreffen werden bovendien op speciale wijze behandeld. — Het oorspronkelijk œuvre van Brehm moest « aangevuld met de resultaten der nieuwste zoölogische onderzoekingen ». Wat nu juist werd bijgewerkt lijkt niet heel en al steeds in den haak te zitten. Het geldt hier dan echter slechts enkele details, geenszins van dien aard dat ze het boek zijn streng wetenschappelijk karakter zouden ontnemen. — Waar de bewerker een *leesboek* wilde bezorgen, is hij ten zeerste in zijn opzet geslaagd: systematisch, in klare, eenvoudige bewoording, wordt ons dier voor dier afgeteekend in wezen en doening. Een algemeene typeering gaat elke nieuwe onderverdeeling telkens vooraf. Als illustratie, een menigte afbeeldingen, haast alle buitentekst-platen; een twintigtal hiervan zijn uitgevoerd in kleurendruk. Slotsom: een zeer te waardeeren aanwinst voor een bibliotheek. Grooteren die we dit boek in handen geven, beleven er een extra genoegen aan. Daar zijn we zeker van. S. B.

8747 **Eipper, Paul** **37 : 59 : 61**

KINDEREN. *Vert. uit h. Duitsch dr C. M. van Hille-Gaerthé. Geïll. met 32 pl. — 's-Hage, Leopold, 1930, (24 × 16) 60 blz.* *fl. 2,50; geb. fl. 3,25*

IV — Een boek over kinderen. Maar iets typisch. Schrijver heeft het land aan geleerdheidsformules, aan vertoog over zedekundige waarden, philosophische verantwoordelijkheid, practisch-pædagogische invloeden en dies meer. Hij consulteert enkel zijn hart en oogen, en onder dat fluidum zonder stoornis laat hij de pen loopen. Een ontzeglijke wonnewarmte straalt u uit deze bladzijden tegen, en ge zijt doorgloeid van het woord van iemand die de kinderkens doorgraag ziet, het genot ervan doorleeft van de prilste levensuitingen af tot in de kleinste details van alle kindergedoe en -spel en -woord en -psyche. En daar zijn nog die eenig mooie kinderkoppen, een heele illustratie en een heele wereld op zich zelf waar ge bij aan 't droomen gaat van ... geluk in een ...

hemelhuis. God, dat boek in een tijd van kinderbeperking en kindermoord! Ik heb liefst dit boek in handen van groote lui of rijpere jeugd.
A. VAN DEN DRIES, PR.

8748 **Long, William J.** **59**

HET BOSCHVOLKJE. *Vert. uit h. Engelsch dr Cilia Stoffel. Geïll. dr Ch. Copeland. — R'dam, N. V. Brusse, 1929, 2e druk, (22 X 17), 140 blz. fl. 1,90*

V — Het is banaal geworden de boeken van W. Long aan te bevelen. Er werd reeds zooveel goeds over gezegd, ze zijn zoo algemeen verspreid in onze boekerijen en worden er zoo graag gelezen, dat ze geen aanbeveling meer noodig hebben. In dit deel van zijn zoo interessante reeks geeft de schrijver een soort karakterstudie van enkele boschbewoners. Zoo vernemen we dat de kraaien spelen inrichten die wel gelijken op onze kinderspelen; dat de mees een onverstoorbaar goed humeur heeft; dat de bevers allerknapste bouwmeesters zijn. Wat over de elanden verhaald wordt lijkt wel een roman. Elke schets is een brokje natuurleven, met meesterhand geteekend. Dit boek vindt zeker hetzelfde verdiende suckes als de vele andere van W. Long.
F. VERMUYTEN, PR.

8749 **Lotsy, J. P., Dr** **91:58:59**

VAN DEN ATLANTISCHEN OCEAAN NAAR DE STILLE ZUIDZEE. Dagboek van een Botanicus, die niet alleen naar Planten keek. *Geïll. met 181 figuren. — Den Haag, G. Naeff, 1930, (25X16) 16 + 491 blz. fl. 3,90; geb. fl. 4,90*

IV — Eerst en vooral een man van hoog wetenschappelijk gezag, wiens reis dus een zeer ernstig studiedoel heeft: zijn werkzaamheid draait rond de bastaardiseering in de levende natuur. Wetenschappelijke instellingen, maar evenzeer de natuur zelf worden door hem op die omreis bestudeerd. Dat hier de ontzaglijke heerlijkheid van dit werelddeel op sprekende wijze tot ons gebracht wordt spreekt van zelf. Ook voor oningewijden is er, bijzonder met die overvloedige illustratie, zeer veel te leeren en te bewonderen. Verder is de reeds bejaarde geleerde een taaie, ondernemende kerel, en een gemoedelijk verteller. Jammer dat enkele uitlatingen over coëducatie, mormonen, « école unique » en dergl. storend klinken voor katholieken. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8750 **Pilon, H.** **83.0 : 59**

DE DOLINGEN VAN DIKSPRIET. Avonturen van een Mierenkereltje. *Geïll. dr O. Verhagen. — Den Haag, Van Goor, 1930, (19 X 13) 128 blz. fl. 0,90*

V-VIA — Niet alleen 'n keurig maar tevens een nuttig boekje over natuurkunde voor onze reeds gevorderde kinderen. 't Is de aangenaam geïllustreerde geschiedenis van 'n mierenkereltje over heel 'n levensjaar.
JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

8751 **X.** **83.8 : 59**

OP PADEN VAN AVONTUUR EN ROMANTIEK IN DE DIERENWERELD. 1e aflevering: LEEUWEN. *Naar het Standaardwerk van Brehm. Geïll. — A'dam, Roman-Boekbandel, (27 X 19) 32 blz. 2 fr.*

V — Voor zoover ik uit deze ééne aflevering kan opmaken is het de bedoeling van den uitgever een populaire omwerking in verhaalvorm te bezorgen van Dr Brehm's werk : deze eerste aflevering is zeer getrouw bewerkt naar het gelijkloopend kapittel van den Duitschen natuurkenner; er is een deel romantiek bij naar het recept van Karel May. Het

belooft een zeer leesbaar geheel te worden, hoewel ik niet recht inzie dat het mooie werk van D[r] Brehm nog een populaire omwerking noodig heeft. B. G.

6. — Toegepaste Wetenschappen

8752 **van der Klei, Th.** **681**

HERSTELLEN, REGELEN EN SCHOONMAKEN VAN EEN HORLOGE. — *Dordrecht, St Sylvester, 2e druk, (21 × 15) 84 blz.* *fl. 1,25*

V — Een zeer beknopt werk dat vooral den praktischen kant der zaak belicht. Eerst een beschrijving van de verschillende gereedschappen, dan komt het uurwerk zelf aan de beurt, al de verschillende storingen worden besproken, de oorzaak ervan opgezocht en herstelling uitgewerkt. Er wordt bijzonder op gewezen hoe men snel en goed verschillende constructie-fouten kan herstellen. Het boekje is zeer nuttig voor diegenen die hun leertijd hebben doorgemaakt, en in de mogelijkheid zijn een bondig geschreven werk te begrijpen.

I[r] G. VAN ERMEN.

8753 **Van Lier, E. H. B., Dr** **61:57**

GEZONDHEIDSLEER VAN DE VOORTPLANTINGSORGANEN. Ten dienste van jonge volwassen Vrouwen en Mannen. Met een voorwoord van Prof. D[r] Th. M. Van Leeuwen. — *Groningen, Noordhoff, 1930, (22 × 14) 52 blz.* *fl. 0,90*

II — Dat boekje moet achter slot bewaard, en dàt om eenige uitspraken slechts waarbij wij ons onmogelijk kunnen aansluiten. Een paar voorbeelden? « ...zoo moeilijk is het de voortdurende onthouding aan te raden bijv. ook aan ongehuwden » (bl. 38). « Het vraagstuk der geslachtelijke bevrediging is nog niet opgelost » (bl. 38). « Men doet best zijn arts te vragen, als langdurige onthouding te zwaar valt, het (anti-bevruchting) middel aan te wijzen dat z. i. onschadelijk is » (bl. 47). « Toch schijnen er gevallen waarin de voorbehoedende middelen nut kunnen stichten » (bl. 47). En zoo nog enkele. Anderzijds is het heel kiesch geschreven en staan er ook wel meer goede uitspraken in b. v. tegen prostitutie. Maar mijn besluit blijft toch : veel zal het bundeltje aan niemand leeren, en ik zou het maar durven uitleenen aan wie ik persoonlijk ken. D[r] J. LEBEER.

8754 **X.** **681**

ADRESBOEK voor Horlogiemakers. Goud- en Zilversmeden, enz. — *Alkmaar, « Ons Blad », 1929, (16 × 10) 243 blz.* *fl. 2*

V — Dit adresboek van 1929!!? is misschien wel interessant voor Nederlandsche horlogiemakers en juweliers, daar zij er de adressen in vinden niet alleen van hunne collega's maar van alle handelaars en werklieden die de verschillende bedrijven uitoefenen die aan hun vak verwant zijn, doch voor ons heeft dat weinig belang.

I[r] G. VAN ERMEN.

8755 **X.** **681**

HET UURWERK en zijn Behandeling. *Geïll. — Alkmaar, « Ons Blad », 1930, (15 × 11) 31 blz.* *1,25 fr.*

V — Vulgarisatiewerkje dat iedereen dienstig nuttig kan zijn, want het geeft zeer nuttige wenken om de uurwerken in goeden staat te behouden.

Het bespreekt achtereenvolgens : horloge, armbandhorloge, kamerklok en wekker. Het geeft de meest voorkomende oorzaken aan van slechten gang, benevens de middelen om deze te voorkomen. I[r] G. VAN ERMEN.

7. — Schoone Kunsten

8756 **Alekkine, Alexander** **79**

MIJN BESTE SCHAAKPARTIJEN. *Vert. dr. J. J. G. Delvaux. Geïll. met een foto. — Den Haag, Van Goor Zonen, 1929, (20 × 15) 546 blz.* *85,55 fr.*

V — In dit boek geeft A. Alekhine, een naar Parijs uitgeweken Russisch oud-staatsambtenaar, een zeer gekende figuur in geheel de internationale schaakwereld, het relaas van een honderdtal van « zijn beste schaakpartijen ». — Alekhine wist op 16 jarigen leeftijd reeds den 1[n] prijs weg te kapen van het Russisch Amateurstornooi (1900); was na den oorlog op meer dan 20 internationale tornooien overwinnaar; bracht het tot wereldrecord-houder in '27 voor «blindspel», enz. Al die partijen, welke bij deze gelegenheden telkens werden geleverd, staan in dit boek o. m. opgenomen: het zal dan wel overbodig zijn nog verder nadruk te leggen op het ongemeen belang dat dit boek voor elkeen biedt, die eenigszins opgaat in de schaaksport. — De fraaie uitgave bovendien maakt het boek tot een uitstekend « cadeau » voor een schaakamateur! S. BR.

8757 **Smijers, A.** **78**
◆
NEDERLANDSCHE MUZIEKGESCHIEDENIS. — *Gestel, Drukk. St Michiels, (24 × 16) 32 blz.*

V — De bekende Noord-Nederlandsche musicoloog E. H. D[r] Smijers werd tot hoogleeraar aangesteld aan de Utrechtsche Rijksuniversiteit. Te dier gelegenheid sprak hij de gebruikelijke rede uit bij de aanvaarding van zijn ambt. Hij brengt een hulde aan allen die, tot voor deze, met hem samenwerkten op het gebied der musicologie, doorloopt de geschiedenis van het musicologisch onderwijs aan de Europeesche universiteiten en ontvouwt het plan van werking dat hij wenscht uit te werken met zijn studenten. Hierin heeft de Nederlandsche muziek der XV, XVI en XVII eeuw een zeer ruime plaats. Wij kennen de bedrijvigheid van Dr Smijers op wetenschappelijk gebied. Zijn monografie over Luyten; zijne studiën over Obrecht, Deprés, Sweelinck e. a. zijn zóóvele uitingen van het wetenschappelijke gehalte van dezen geleerde. Dank aan hem bloeide de vereeniging « Maatschappij tot Bevordering der Toonkunst », het « Tijdschrift der Nederl. Muziekvereeniging »; dank aan hem zagen het licht de werken van Obrecht en Deprés e. a. Dr Smijers heeft voor het Noord-Nederlandsch Hooger Onderwijs en voor de Nederlandsche muziekgeschiedenis een beteekenis die de hoogste verwachtingen wettigt. Zijne rede werd de mooie belofte van een zegenrijke ontplooiïng. F. V. D. M.

8. — Letterkunde

81. GEDICHTEN

8758 **Bittremieux, Leo** **81 : 266**
◆
ZIELEZANGEN. — *Leuven, Vlaamsche Drukkerij, (22 × 17) 115 blz.* *2C fr.*

V — De stoere Westvlaming die heet Pater Leo Bittremieux zendt als een groet uit het Missieland, meteen ook als een dankbare kinderhulde

aan zijn ouders-zaliger, deze « Zielezangen » naar Vlaanderen. Natuurgedichten, gelegenheidsverzen, ballades waarin zijn priester- en missionarisziel zingt. We houden persoonlijk veel meer van P. Bittremieux' proza dat hij heel wat beter onder de knie heeft dan de « poëtische vorm » waarin hij zijn gedachten en gevoelens knelt. Hij laat zich al te licht door een gemakkelijk rijm verleiden, weet zich niet te beperken en neemt een verkeerd loopje met moderne versvormen (o. a. Mijn schoon Vlaanderen). Toch dwingt het bewondering af te weten hoe een missionaris in zijn vaak afslovend en uitputtend werk, in zijn schamele uren, denkt en droomt. Pater Bittremieux' missionarisleven zelf is een heerlijke zielezang. M. VAN HOECK, PR.

8759 **Swarth, Hélène** 81

NATUURPOEZIE. — *Kampen, Kok, 1930, (21 X 15) 129 blz.* *fl. 1,50*

IV — Een honderdtal natuurgedichten, meest sonnetten; gewoonlijk zuivere beschrijving met al de kleuren en tinten waarover de dichteres beschikt; soms uitgewerkte allegorie in een bede naar rust en vrede en doodsverlangen voor dat « eenzaam hart, dat lieven kan noch haten, het doodmoe hart, dat lachen kan noch weenen ». Meer en meer houdt de Godsgedachte geest en hart van de dichteres bezig: haar vertrouwen op Zijn goedheid, haar hoop op het Kruis van heil, dat de Eeuwigheid belooft. — Altijd dezelfde fijnverzorgde, aristocratische voornaamheid in gebruik van woord en beeld en strofe. Dr A. BOON, PR.

8760 **Verbeeck, René** 81

DE DONKERE BLOEI. — *Moll, Van Beckhoven, 1930, (21 X 16) 44 blz. 15 fr.*

V — Dat er te Mol een drukker woont wist ik wel, maar een die zulk een keurige uitgave als deze kon leveren, durfde ik haast niet vermoeden. Nu, dat belooft. Evenals de inhoud van het bundeltje. Ultramodern tot in het leesteeken toe, dat zich beperkt bij 't slotpunt. Doch dit hindert het lezen dezer gedichten van korten omvang niet. Meer hinderlijk is de aarzelende verwoording van de werkelijk verheven beelden en gevoelens. Het is Verbeeck's eersteling naar ik meen, daarom heet hij een belofte. Wat meer bezonkenheid en techniek, en Verbeeck kan ons nog veel moois geven. JOZ. DE VOGHT, PR.

82. TOONEELLITERATUUR

8761 **Ballings, Jac. en Gevels, Fr.** 82

DOODEN STAAT OP! — *Wenduyne, Putman (De Fontein Serie), 1930, (18 X 13) 78 blz.* *12 fr.*

IV — Een bewerking voor mannen-rollen alleen van Ballings' « Het zondige Dorp ». Gebrek aan evenwicht tusschen gegeven en uitwerking. Het hooggestelde thema voegt zich heel moeilijk aan de rhetorische uitwerking, die soms in bombast overgaat; ook de dramatiek lijkt soms hol. Een paar krachtige typen, o. a. de heereboer, vallen op. De zinnebeeldige typen prediken veel te veel, ten andere heel dit allegorische bijwerk is onbeholpen; 't viel veel beter weg. Eenvoud en bondigheid hadden veel kunnen redden. FRANS HAEPERS.

8762 **Gevels, Frans** 82

GEZONDE ZIEKEN. — *Kortrijk, Vermaut, 1931, (19 X 14) 46 blz.* *12 fr.*

V — 'n Pas gevestigde dokter krijgt bezoek van de voornaamste ingezetenen van het dorp die hem komen verzoeken zoohaast mogelijk met hun trouwlustige dochters kennis te maken. Tot plezierig slot mogen we

vernemen dat de dokter deugdelijk verloofd is met 'n notarisdochter uit de buurt. Het thema is niet nieuw, doch werd plezierig getypeerd.

JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

8763 **Helman, Albert** **82**

OVERWINTERING. Spel in 3 bedrijven. — *R'dam, Nijgh en van Ditmar, 1931, (20 × 15) 105 blz.* *32,50 fr.*

III — De Hollanders zitten met hun droeve expeditie op Nova-Zembla. 't Leven is er hard; 't wordt er te machtig zelfs, want de woeste mannelijkheid van Jacob Heemskerk is tegen zulk 'n bestaan niet opgewassen en « faute-de-mieux » vergooit hij zich aan 'n Laplandsche. In 't laatste bedrijf ('n modern salon) — want dit stuk speelt in het jaartallooze tijdperk der fantazie — zien we de Poolhelden weer, gemetamorfozeerd in fijne « gentlemen ». Maar ze doen onecht aan, gekunsteld, gemaakt! Monette verwijt aan haar verloofde, de kronijkschrijver, Willem De Veer, z'n onoprechtheid (hier wordt het 'n oogenblik Ibseniaansch ja!). Wij hebben de gewoonte over onze tooneelproductie te jammeren, hier in Vlaanderen. Maar voor A. H. valt er hier nog heel veel te leeren, want « Overwintering » is 'n oppervlakkig, pseudo-symbolistisch gedoe, zonder 'n halve pint aktie! Die taal van Helman is wel mooi in al haar soberheid; lapidaire zetten flitsen op uit den tekst — deze jonge Indiër heeft iets van 'n « wijze ». — Maar tooneel-schrijven is toch nog heel wat anders! Ik voor mij hou het bij : « Zuid-Zuid-West! »

PAUL HARDY

8764 **Pauwels, W.** **82**

LOMME VLEGELS. Lolletje in 3 Bedrijven. — *Aarschot, W. Pauwels, Tielemansstraat 36, (19 × 14) 57 blz.* *8 fr.*

V — 'n Leuke ordonnans die 'n paar dagen 't gezin van z'n majoor verbazend jolig beheersch, tegen majoors wenschen in 'n drietal verlovingen bezegelen doet en zich ten slotte ontpopt tot bloedeigen zoon van den minister die 'ns even met zoo'n majoorsgezin vertrouwd wou. Een plezierig ding zonder hooge litteraire of zonder theatrale verdiensten. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

8765 **Van de Ven, Andries** **82**

ZIJN LAATSTE DROOM. — *Kortrijk, Vermaut, 1931, (19 × 14) 30 blz.* *15 fr.*

IV — 'n Romantisch stemmingbeeld. Op 'n herfstavond in 't stadspark droomt de eenzame rakker zijn laatsten droom en herleven de steunende, hitsende, remmende, straffende of troostende factoren van z'n sjofele leven. Niet meer dan 'n stemmingbeeld en dat even ontroeren kan. JOZ. VAN DEN EYNDE.

8766 **Van Reusel, J.** **82**

◆ VAN EEN LAMME DIE KRUISVAARTEN GING. Mirakeldrama in 3 bedrijven. — *Kortrijk, Vermaut, 1931, (19 × 14) 87 blz.* *15 fr.*

V-VIA — Van jeugdige kruistochters die onder het geleide van een wonderlijk genezen lam jongetje ter verdediging oprukken van den vreedzamen eremijt, den geliefden vader Pacificus, en den aanval van goddelooze benden afslaan. Geest en vorm — op het invoeren van vrouwerollen na — der vooroorlogsche patronaatspelen. De enthusiaste apostelziel van den schrijver heeft er vaart en gloed — zij het dan nog geen dichterlijke gloed — weten in te brengen. Om deze reden en ook om de sympathieke gegevens zal dit « mirakeldrama » het in geloovige middens wel doen. Op den eerenaam tooneelkunst mag het geen aanspraak maken. Dr C. GODELAINE.

83. NOVELLEN, ROMANS, LEGENDEN, SCHETSEN, SPROOKJES, VERHALEN

II — STRENG VOORBEHOUDEN LECTUUR

Deze boeken mogen slechts bij uitzondering, om gegronde redenen, door welgevormde rijpere lezers worden gelezen.

8767 **van Wessem, Constant** **83.1**
LESSEN IN CHARLESTON. — *Mechelen, Het Kompas; A'dam, De Spieghel, 1931, (22 × 14) 155 blz.* *36 fr.; geb. 50 fr.*
II — Recensie in de Romankroniek, nr 8694.

III. — VOORBEHOUDEN LECTUUR

Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten, ook ontspanningshalve zonder nadeel door gevormde lezers kunnen gelezen worden

8768 **Brand, Max** **83.0**
OP HET SPOOR. *Vert. uit h. Engelsch dr J. G. H. v. d. Bovenkamp. — R'dam, De Combinatie, (20 × 14) 198 blz.* *fl. 2,25*
III — 'n Avontuur-roman. Geboeid gaan we van 'n New-Yorkschen circus tot aan een graf in 't Wilde Westen. In filmvaart rent eens te meer het onwaarschijnlijke onze verbeelding voorbij, 'n Paar sensueele bladzijden en 't ziekelijk-spannende van deze en dergelijke onwaarschijnlijkheids-litteratuur motiveeren het indexcijfer.
JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

8769 **Erskine, John** **83.9**
HET INTIEME LEVEN VAN HELENA VAN TROJE. *Vert. dr J. Wagenaar. — Zeist, Ruys, (22 × 17) 308 blz.* *fl. 3,50; geb. fl. 4,60*
III* — Een produkt van hoogontwikkelende Engelsche fantazij d. i. bij middel van eenige personen een greep gedachten de wereld inzenden. Maar eerst een woord over den aangenamen kunsttoer die hier gespeeld wordt: personen en feiten zijn hier niet nieuw verzonnen, neen, de schrijver neemt de welgekende personen van de najtrojaansche legende over, met, letterlijk-getrouw, al die huisslachtingen enz., doch daar hij als vertrekpunt neemt de inderdaad komische situatie van Helena-terug-bij-Menelaus, zet hij de gansche geschiedenis om in een burgerlijk en hypermodern licht. Eens dit aangenomen, is daar gelegenheid te over voor prettige karaktertypen (Menelaus, Charitas, Eteoneus, Hermione, vooral Helena), verder voor geestige zielkundige interpretaties. Maar de klemtoon valt toch nog meest op de grond-idee, gedragen en verwezenlijkt door Helena. (Tusschen haakjes, het gebeuren wordt geconcentreerd rond het modern probleem van het uithuwelijken van Hermione.) Nu dan, Helena is de « eros anikatos », buiten, boven en tegen burgerlijke berekening en vooral conventie. Jamaar, in 't Engelsch getransponeerd is dat de welgekende en o. i. hooghartige theorie der « allesreddende, vóór alles geldende eerlijkheid tegenover zichzelf en de anderen ». Aï mij, we kennen die moraal sedert Lambeth! *Onze lezers moet men geen rad voor het oog komen draaien.* Het boek is verwant met den trant van Wells, Chesterton, ook Unamuno: gedachtenspettering doorheen het concrete. Er zijn oogenblikken van besten humor. Trouwens voortdurend vindt Schr. ons langs de lachspieren om, al wordt dat boom-opzetten op zijn Engelsch soms wat te bar! Daar het een en al gesprekken zijn, kunt ge er een levendigen tooneelavond van maken met 3, 4 man. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8770 **Courths-Mahler, H.** **83**
VREEMD BLOED. *Vert. uit h. Duitsch dr A. Vuerhard-Berkhout. — Zeist, Swartsenberg, (20 × 12) 245 blz.* *fl. 1.50*
III-IV — Zij was een Duitsch meisje, geboren uit eene Braziliaansche. De echtscheiding der ouders houdt haar echter verstoken, ver van haar moeder. Hunkerend van moederhonger, trekt zij naar 't vreemde land om haar te zien. En nu begint heel de campagne om haar in de strikken te trekken. Een ridderlijke meneer redt haar uit de booze plannen die haar erg zouden compromitteeren. Maar ze komen allen tot inkeer, de moeder incluus, en de ridderlijke meneer steekt met haar in het... huwelijksbootje. — Een roman à la Courths-Mahler, met eeuwig en eeuwig hetzelfde liefde-thema, dezelfde intrigue van boozen tegen goeden dezelfde eindtriomf van goeden op boozen. Gewone ontspanningslectuur, waar het godsdienstige totaal vreemd aan is, en *waar meer en meer de echtscheidingsidee schering en inslag van is geworden.*
A. VAN DEN DRIES, PR.

8771 **Newjerov, Alexander** **83.3**
HET LAND VAN BELOFTE. — *Brussel, De wilde Roos, 1931, (20 × 13) 184 blz.* *geb. 25 fr.*
III — Uit den vreeselijken hongersnood na de Omwenteling: een twaalfjarig boerenzoontje ook aangegrepen door de waanzinnige koorts om brood te gaan halen te Tachkent, duizende mijlen ver, voor moeder en broertjes die anders zullen omkomen: de tijd der bestormde treinen, der reizen op lokomotieven, der wriemelende staties, vlektyphus, enz... Afschuwelijk. Een boek van kinderangst op het grensgebied tusschen aandoenlijk verbeeldingsleven en mannelijken overleg. Echt Russisch wordt er geenszins « rond » verteld, maar niets dan dingen die « echt gebeuren », dan menschen die « echt spreken ». Rauw, voorzeker. Moeilijk te bepalen of schr. in de tragiek leeft dan wel slechts zijn, overigens frisch, talent in uitbating brengt op dit thema. Zeker is 't, dat die 100 bladzijden gerust besnoeid konden worden tot een novelle van 10. Zoo eene is het bijvoegsel: De boerenzoon: Een dorp heelemaal onderstboven geworpen door een weergekeerd soldaat uit de Sovietwereld, eindigend in een slachting. De bedoeling weerom?? Wie het als satyre op de Soviets opvat vindt er zijn gading, maar 't kan evengoed Bolsjewistische humoristiek zijn. Rauw realisme, levendige novelle.
Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8772 **Van Lennep, L. M.** **83.8**
IONICA MONTILESCU. — *Haarlem, Enschede & Zn (18×12) 126 blz. fl. 1,25*
III — Hollandsche high-life. Vier korte schetsen zonder veel beteekenis, flauw. 1. 'n Levensmoede, zich vervelende Hongaarsche jonge dame; 2. 'n flirtation-historie; 3. 'n futlooze onnoozelheid; 4. 'n gruwelijk verhaal, dit laatste nog 't beste van de vier. Los verteld. Eén verdienste: Van Lennep schrijft 'n heel mooie taal. En wat de rest betreft... enfin! wie 't niet gelezen heeft, die heeft er z'n tijd niet aan verbeuzeld.
PAUL HARDY.

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

circa 18 à 20 jaar en ouder
(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

8773 **Temple, Bailey** **83**
HAAR OFFER. *Vert. uit h. Engelsch dr Henr. Rappard. — R'dam, De Combinatie, (20 × 14) 256 blz.* *fl. 2,25*

IV — Voor hare opofferingen voor het welzijn van haar fantastischen broeder, en hare onbaatzuchtigheid wordt Virginia beloond door een beloftevol huwelijk, terwijl van haar omgeving de minder goede elementen afdruipen en de goede doch zwakke de baan geruimd vinden tot rust of geluk. Dergelijke werken tieren op een zekere technische vaardigheid (en nog!). De geschilderde millionairswereld doet pseudo aan. De personen worden nog eens opgepoetst uit de schuif der sentimentaliteit en romantiek met goede strekking. Alleszins goed als ontspanning. Dr JORIS CAEYMAEX, PR

8774 **Corvin, Michael** **83.0 : 89**

DE HEIMELIJKE STRIJD. *Vert. dr J. H. Akkermans. — Zeist, Swartsenburg, 1930, (20 × 14) 245 blz.* *fl. 1,50; geb. fl. 2,25*

IV — Een onervaren meisje komt in vollen draaikolk van spionnage en contra-spiannage terecht, doet er wonderen en wordt er uitgeworpen in de armen van haar beminde. De reclame zegt dat zóó: « Van het begin af aan tot het einde toe leeft men onwillekeurig met de heldin mede, houdt men zijn hart voor haar vast en heeft men met haar te doen. De verschrikkelijkste verwikkelingen ontstaan op niet onnatuurlijke wijze, de karakters zijn levendig en psychologisch knap geteekend », enz. Spionnage, contra-spionnage en oorlog zijn vernederende dingen voor een redelik mensch, maar men moet er als redelik mensch over schrijven ofwel zwijgen, in plaats van der arme menschen al te ontvoogde verbeelding nog meer op hol te brengen. E. BOELAERT, M. S. C.

8775 **Homeros** **83.0**

ODYSSEUS' DOOL (Zang V tot Zang XIII, vers 187 der Odyssee). *Vert. uit h. Grieksch en ingeleid dr Nico van Suchtelen. — A'dam, Wereldbibliotheek, 1930, (18 × 12) 255 blz* *fl. 2,50*

IV — De uitgebreide Inleiding is lezenswaardig en onderhoudend in de voorstelling. Hier en daar een vraagteeken te zetten. De vertaling sluit nauw aan bij den tekst en is keurig. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8776 **Ivans** **83.0**

VERBORGEN ANGELS. West-Indische Roman. *Geïll. — 's Hage, Daamen, 1930, (21 × 15) 211 blz.* *fl. 1,50; geb. fl. 2,25*

IV — Ieder roman-lezer weet, dat Ivans vertellen kan, in de primitieve beteekenis van het woord. Hij kan zelfs, in 'n zekeren zin, z'n personen teekenen. En er zijn jongens genoeg, die er zelfs hun football bij vergeten. Maar als die dan niet van den plas in den sloot vallen, dan worden ze toch met een kluitje in 't riet gestuurd. Ik geloof, dat boeken zooals dit, geen reden van bestaan hebben. Alleen redelijke ontspanning is redelijk. E. BOELAERT, M. S. C.

8777 **Panhuysen, Jos.**

◆ HET GELUK. — *Arnhem, van Loghum Slaterus, 1931, (20 × 14) 250 blz. 32,50 fr.; geb. 47 fr.*

IV — Bespreking in de Romankroniek, nr 8693.

8778 **Rowlands, Effie Adelaide** **83**

DOOR LIEF EN DOOR LEED. — DE ZWERVELINGE. *Vert. uit h. Engelsch. — Haarlem, Hollandsche Bibliotheek, 1930, (20× 14) 188, 192 blz.* *elk fl. 1*

IV — Helen Crawen is verloofd met Sir Norton, doch, om de familieeer te redden, huwt ze John Elliston, zonder hem te beminnen. Hoe

meer Norton poogt ze van haar man te vervreemden, des te nauwer sluit ze bij hem aan en zoo begint ze hem ook lief te hebben. — « De Zwervelinge » is Barbara Vereker, op wie Lady Bridgeworth zich wil wreken, omdat Barbara's broeder haar heeft verlaten en omdat Barbara zelf de liefde van Humphrey Lascelles heeft gewonnen. Doch de wraak mislukt en de liefde triomfeert. — Beide verhalen zijn louter ontspanningslectuur met verwikkelingen, die aan 't onwaarschijnlijke grenzen.

J. LAUWEREYS, PR.

8779 **Spit** **83.0**

DE FUIK. Oorspronkelijk Verhaal. — *Utrecht, Bruna & Zn, (18 × 12) 290 blz.* *gec. fl. 1,25*

IV — Op zichzelf 'n onschuldig detective-verhaal, geschreven toch steeds met dezelfde bedoeling: 'n goedkoope en ziekelijke spanning ten prijze van 'n heele boel onwaarschijnlijke verrassingen.

JOZ. VAN DEN EYNDE.

8780 **van Merle, Jet [pseud. Henriëtte Campbell]** **83.1**

◆ WISSELENDE BANEN : 1e en 2e Deel. — *Nijmegen, Dekker & v. d. Vegt en v. Leeuwen, 2 dln, (19 × 12) 279; 174 blz.* *de 2 dln fl. 2,60*

IV — Vooreerst daar is Jet, het katholieke braaf meisje dat belandt in een vrijdenkersmilieu en onder de vlijmende spotpriemen van nicht Lou als groentje ontbolstert, wereldwijs wordt, decolleteert, theatert, flirt en koketteert, naäapt en haar geloofspraktijken onder de voeten loopt en in volle atheisme doolt en drinkt. Daar is Nico, de neef, de dilettante-kunstenaar, die aangewezen was om haar te huwen, maar haar geloofsafval met leede oogen volgt en hij, atheeër, katholiek wordt en een priesterroeping in 't hart koestert.,. Daar is Lou, de spotvogel, die ernstig wordt in 't moederschap... Daar is de vader, die stug-vrijdenker is maar met ruimte van geest en in 't gluren der dood tot inkeer komt... Daar is tot dat nederig dingetje, een puur vriendinnetje dat verstooten wordt en liefdezuster wordt en Jet terugvindt en redt in 't leste uur... Al wisselende banen, met de rauwe tragiek van het leven. Een sterke roman. Een boek met uitgesproken katholieke tendenz : een rechtstreeksch pleidooi tegen het gemengde huwelijk. Een boek dat een wereld vooroordeelen tegen den katholieken godsdienst moet omver stooten. Een boek dat kordaat durft voor te stellen katholieke principiepen, praktijken, personen. En geschreven met een verrassend schoone karakteruitbeelding en klimmende intrigueering. *Ten warmste aanbevolen voor onze katholieke volksboekerijen !*

A. VAN DEN DRIES, PR.

8781 **van Schendel, Arthur** **83.0 : 91 : 39**

EEN EILAND IN DE ZUIDZEE. — *Arnhem, Hijman, Stenfert Kroese & van der Zande, 1931, (20 × 12) 155 blz.* *42 fr.; geb. 56,50*

IV* — Recensie in de romankroniek, nr 8695.

8782 **Visser, Piet** **83.1 : 269**

◆ DE ZEVEN FONTEINEN. *Geïll. met 4 houtsneden van Cor. Visser. — A'dam, van Munster, 19?1 (22 × 16) 252 blz.* *fl. 3,50*

IV* — Recensie in de romankroniek nr 8692.

8783 **Wallace, Edgar** **83.0**

HINDERNISSEN. *Vert. uit h. Engelsch dr J. Van Gelder. — A'dam, Nederlandsche Uitgeversmaatschappij, 1929, (20 × 14) 196 blz.* *fl. 2,25*

IV — In een razend tempo komt Brian Pallard, de groote wedder en winner bij paardenrennen, uit Australië naar Engeland over, verovert er de sympathie van zijn stugge familie, groote sommen geld en — 't leste is 't beste — 't hart van zijn nichtje, spijts alle hindernissen, die nochtans van geen stroo zijn! — Amusante ontspanningslectuur, maar om ten volle ervan te genieten, dient de lezer iets af te weten van beursverhandelingen en van Engelsche paardensport.

J. LAUWERYS, PR.

V — LECTUUR VOOR ALLEN

ook voor aankomende Jeugd (14-15 jaar) geschikt

8784 **Burroughs, Edgar Rice** **83.0**

TARZAN EN HET VERLOREN KEIZERRIJK. *Vert. uit h. Engelsch dr A. D. Hildebrand. — A'dam, Allert de Lange, 1930, (21 × 15) 212 blz.*

V — Kom, want voor zoo'n krachttoer der verbeelding, moet 'n mensch toch z'n hoed afdoen, evengoed als voor 'n krachtclown uit 'n wondercirk. Bij het lezen heb ik dikwijls aan « de muur der dood » gedacht uit de Antwerpsche tentoonstelling. Maar ook dààr gingen veel menschen naar kijken. En wie van 'n boek niets anders verlangt dan de sensatie van iemand die aan 160 per uur tegen 'n loodrechten muur oprijdt, leze dit boek over den mensch-aap, die het verloren romeinsch keizerrijk juist in Afrika ontdekt heeft. E. BOELAERT, M. S. C.

8785 **De Meyer, Petrus Baptist** **83**

◆ STORM ROND EEN MEISJESHART. *Geïll. met lino-snede van F. V. I. — Borgerhout, Vlaamsche Geluiden, 1930, (20 × 15) van 321-352 blz. 1,25 fr.*

V — Een edelmoedig meisje wil missiezuster worden, maar de duivel, de wereld en het vleesch komen haar hart bestormen. De genade overwint, en ze vertrekt naar het klooster. — De Vlaamsche Geluiden klinken iedere maand over Vlaanderen. Als ze telkens zoo'n zuiveren klank geven als in dit boekje — en dat deden ze tot hiertoe — dan moet die uitstekende uitgave, die spotgoedkoop is, ongetwijfeld veel goed doen aan ons volk. (Abonnement slechts 12 fr. per jaar).

F. VERMUYTEN, PR.

8786 **Den Hertog, A.** **83.9**

DE ZOON VAN HET REGIMENT ZIEGLER. *Geïll. met teekeningen van J. Wins. — Den Haag, Van Goor, (25 × 16) 230 blz. 29 fr.*

V — Een historische roman uit 't jaar 1830. Mark Verwey wordt als knaap opgevoed door een rondreizend kunstenmaker en later door een Zwitser van 't regiment Ziegler tot soldaat opgeleid. Ondertusschen broeit de opstand te Brussel! Mark wordt bij een zending gevangen door Belgische samenzweerders, maar door de pleegdochter van een hunner verlost. Bij den aftocht uit Leuven vergezelt deze hem naar Holland. Bij 't zien van hun wederzijdsche liefde drukt de prins van Oranje het vertrouwen uit « dat ook België en Holland in de toekomst weer nader tot elkaar zullen komen, en in vriendschap naast elkaar zullen leven ». — Daaruit blijkt de geest van dit verhaal, dat verre staat van militarisme en opgezweept patriotisme: niet om tendentieuse voorstelling van historische feiten in den achtergrond, maar om den hoofdheld is het te doen, en daarom stellen we dit objectieve verhaal boven heel wat partijdige oorlogsromans.

J. LAUWERYS, PR.

8787 **Federer, H.** **83.8**
◆ SISTO EN SESTO. PATRIA. — *Vert. uit h. Duitsch dr H. G. Heynen. — 's Bosch, Malmberg, (20 × 14) 162 blz.* *12,50 fr.*

V — Goddank dat Federer meer en meer vertaald geraakt. Heynen die deze twee novellen vlot vertaalde bundelde « Sisto en Sesto » en « Patria » tot een mooi volume. Het is gekend dat Federer aanving als verteller zoo maar luk-raak de vive voix aan z'n Zwitsersche bergmenschen en bergknapen. Achteraf schreef hij zijn verhalen neer. Deze twee zijn kenschetsend voor Federer om de spanning die hij weet te verwekken en levendig te houden. Het eerste is een vroom doch kleurig tafereel van een Roomsch stuk leven; het tweede, een pakkende bladzijde uit uit den Vrijheidskamp van het heilige Erin. De uitgave is keurig.

M. VAN HOECK, PR.

8788 **Kästner Erich** **83.0**
EMIEL EN Z'N DETECTIVES. *Vert. uit h. Duitsch dr Joh. Kuiper. Geïll. dr Harmsen van Beek. — A'dam, De Voortganck, 1930, (21 × 16) 168 blz.* *fl. 1,40; geb. fl. 1,90*

V — Emiel trekt alleen op familiebezoek naar Berlijn : een stoute onderneming voor een schooljongen! Maar terwijl hij slaapt in den trein. wordt hem zijn geld ontstolen. Hij vermoedt wie de dader is en volgt hem; te Berlijn sluiten een tiental knapen bij hem aan en samen organiseeren ze een detectivendienst. De dief wordt geknipt en Emiel beloond. Een boeiende kinderroman, die jongens vooral graag zullen lezen en die hun ook van nut kan zijn, omdat hij hun scherpzinnigheid zal ontwikkelen, zonder door moord- en vechtpartijen, al te zeer hun verbeelding te prikkelen.

J. LAUWERYS, PR.

8789 **Kiroul, Paul** **83.8**
BLOESEMS VAN 'T SPROOKJESHOF. *Geïll. met teekeningen dr Leo Meurrens. — Brugge, Excelsior, (Vergeet-mij-nietje, I) 1930, (20× 16) 142 blz.* *11 fr.*

V — Wat er op dat Sprookjeshof allemaal omgaat, weet Onze Lieve Heer; maar zeker zit daar een te praten die niet alleen kinders maar ook groote menschen doet luisteren met de hand achter 't paviljoen van hun oor. — Hier krijgen de gasten van het Davidsfonds nu vier sproken: Kasteel Kauwenvrees — Erik en Ermelinde — Pipperlapaai en de Klokken — Mielke de Houthakker — met geslaagde teekeningen van Leo Meurrens. Welk is 't best vertelde sprookje? Moeilijk om zeggen. Alle zijn ze frisch, gezond, sappig, vol ongedwongen fantasie en bereiken, ben ik zeker, het doel dat de schrijver beoogt, naar hij zelf in zijn « voorwoord » zegt: « eenig goeds weten te stichten aan ziel en gemoed ». Hij stichte 't voort, en 't Davidsfonds geve nog van hem.

JOZ. DE VOGHT, PR.

8790 **Matthys, M.** **83:379**
◆ EEN LEVEN VERWOEST. *Geïll. — Brugge, De Bron, (21× 15) 78 blz. 3,50 fr.*

V — Als we weten dat de uitgave « De Bron » van Sobrietas uitgaat, begrijpen we ook den titel van dit boek. Men meene echter niet dat we hier met onbeduidend tendenzwerk te doen hebben. Het is een kloek gebouwd roman, met aangrijpende beelden uit de werkelijkheid. Sobrietas doet goed werk met zijn uitgaven, en is idealistisch genoeg om ze haast gratis uit te deelen: een mooi boekdeel op zwaar papier, goed verzorgd, aan 3,50 fr., 't klinkt bijna vooroorlogsch ! In alle boekerijen is dit boek op zijn plaats, en het zal er gretig gelezen worden; maar ook

de scholen kunnen opvoedend werk verrichten met duizende exemplaren ervan als prijsboek te verspreiden. F. VERMUYTEN, AR.

8791 **Sullivan, Alan** **83.0**
HET EILAND ZONDER GEHEIMEN. — *Haarlem, Hollandsche Bibtiotheek, (20 × 14) 223 blz.* *fl. 1*
V — Drie schipbreukelingen landen aan op een onbewoond eiland: twee mannen en een meisje. Op het eiland zijn kostbare parelen te vinden. Vandaar een dubbele strijd: om het meisje te winnen, om de parelen te bemachtigen. De beste der twee mannen wint het. Boeiende ontspanningslektuur. Dr A. CARDYN, PR.

8792 **Testore, C., S. J.** **83 : 266**
◆ DE OVERWONNEN TOOVENAAR. *Vrij uit h. Italiaansch. — Tongerloo, St Norbertus Bibliotheek (Verhalen uit verre Missies) 1931, (19×14) 131 blz. 8 fr.*
V — Een veroveringsverhaal uit de missie waar de tooveraars heerschen over heele stammen. Pater Testore vertelt van dit geheimzinnige gebeuren onder wilde Babiri's. De dwingende greep der toovennars en de reddende hand der missionarissen houden dit volk vast. Deze tweestrijd met de overwinning op de donkere macht van den toovenaar staan pakkend en avontuurlijk uitgebeeld. M. VAN HOECK, PR.

8793 **Scheirs, Jef** **83.9**
◆ AFFLIGEM IN BRAND. — *Dendermonde, J. Van Lantschoot, 1930, (21 × 16) 176 blz.* *10 fr.*
V — Een historische roman in een dubbel kader: eerst in een 40tal blz. de voorgeschiedenis, met de stichting en den bloei van de abdij tot de 16e eeuw; ten slotte de vele tribulaties na de verwoesting. Daar midden in, een reeks tafereelen in schelle kleuren met den brand van de abdij als middenpaneel. Heelemaal in volkschen toon gehouden. Voorstelling zeer plastisch met neiging naar het karikaturale in het uitbeelden van een paar typen, de taal malsch en sappig, de toon los en onbedwongen. De bouw maar slapjes: veel gespionneer en verraad, onderaardsche gangen en dicht struikgewas; ook speelt het toeval een al te groote rol. Toch zeer boeiend verteld: zal door vele lezers van onze volksbibliotheken verslonden worden. Dr A. BOON, PR.

8794 **van Bruggen, Kees** **83.1**
DE DROGE KOETJES of De Levensavond buiten. — *Bussum, van Dishoeck, 1931, (19 × 14) 232 blz.* *fl. 2,90; geb. fl. 3,90*
V* — Recensie in de romankroniek, nr 8696.

8795 **van Duuren, Henry** **83.0**
HET GRAF IN DE WOESTIJN. — *Haarlem, Hollandsche Bibliotheek, (20 × 14) 189 blz.* *fl. 1*
V — Het zonderlinge avontuur van de wraakneming van een Turk op een jong Engelsch paar dat zich in een Egyptische oase heeft gevestigd, naast een oud koningsgraf. Dit graf speelt een groote rol in het verhaal: het verbergt een zeer oude papyrus van groote waarde en dient ook den Turk om zijne wraak uit te voeren. Boeiende ontspanningslektuur.
Dr A. CARDYN, PR.

8796 **van Gogh-Kaulbach, Anna** **83 : 59**
POMMIE. Geschiedenis van een Poes. *Geïll. met teekeningen v. J. van Doornik. — R'dam, Brusse, 1927, (22 × 17) 126 blz. fl. 2,25; geb. fl. 2,90*

V-VIA — Wat een leuk kinderboek wij hier hebben blijkt van af de eerste bladzijde. Tekst en illustratie, het is al even keurig. Wat weet de schrijfster de levenswijze van haar Pommie scherp af te kijken en raak weer te geven in woorden! Zoo wordt het lectuur, die niet alleen kinderen, maar ook volwassenen in hooge mate zal boeien; alles klinkt zoo frisch, de verpersoonlijking is zoo goed volgehouden, de strekking (dierenbescherming) is zoo deugdelijk, dat dit werk ten zeerste verdient aanbevolen te worden. J. LAUWERYS, PR.

8797 **White, Grave Miller** **83.1**

TESS UIT HET STORMLAND. *Vert. uit h. Amerikaansch dr Bolkestein-van Zanten. — 's Gravenhage, Kruseman (Moderne Serie, 44) 1928, (20 × 14) 310 blz. fl. 2,25; geb. fl. 3,25*

III-IV-P — Het Stormland: het is het schamele dorp der ruwe visschers, de eigene visscherskolonie aan 't bruisende meer, waar het onder die bonken « stormen » kan dat het goerst. En dààr leeft Tess, het visschersmeisje, een niksnutte wildebras, een onafhankelijk onbeschaafd stuk, maar met een gouden hart. Ook zij bemint, niet een uit haar ruw volk, al komt deze ook gedurig haren weg versperren en, vurige verleider, haar leven bedreigen, maar, onder een wonderen loop van omstandigheden, niemand minder dan dominee's zoon, eentje met educatie uit een wereld boven haar stand en vol van stugge tradities. Wat haar ten slotte lukt. Maar op dien weg is zij gelouterd, beschaafd, en liggen ook de vele conflicten en rampen gezaaid. De *protestantsche geest* is uitgesproken klaar, maar stoort niet al te erg voor al wie vertrouwd is. Enkele details maken dezen roman tot lectuur voor volwassenen alleen. A. VAN DEN DRIES, PR.

8798 **White, William Patterson** **83.0**

DE COWBOY-DETECTIVE. *Vert. uit h. Engelsch dr H. van Rappard. — R'dam, De Combinatie, (20 × 14) 206 blz. fl. 2,25; geb. fl. 2,90*

IV — Een van de duizend romans uit het ruwe leven in de West. Billy Wings, een eerlijke cowboy wordt tot sheriff verkozen en zal de bende dieven en misdadigers die hem omringt en hem tot haar werktuig wil maken, uitroeien. Doch Hazel Welton, die hij bemint, tracht hem van zijn plan af te brengen, om hem toch niet te verliezen : vandaar de breuk! Doch: einde goed, alles goed! Billy Wings triomfeert over zijn tegenstanders en verovert opnieuw het hart van Hazel Walton. — Ontspanningslectuur, overladen van vechtpartijen en verwikkelingen. J. LAUWERYS, PR.

8799 ◆ **Winkler, Bruno** **83.9 : 269 = 43**

DER STERN VON ASSISI. — *Baden-Baden, Merlin-Verlag, 1930, (20 × 13) 233 blz. RM. 2,60; geb. RM. 3,80*

IV — Waar de « romanciers » over Sint Franciscus gewoonlijk maar goed in gang schieten, nl. bij het gelouterde leven van den heilige, daar houdt Bruno Winkler op. Dit brengt aan het boek z'n « charme » bij, en ook z'n tekort. De jonge koopmanszoon is gegroeid tot 'n levende aangrijpende romanfiguur. De toover van het Zuidersche landschap weet u zoo in te palmen, dat ge 't boek ineens uitleest. De auteur heeft de beteekenis van den historischen roman in z'n diepste wezen begrepen. — Geschiedenis wordt als 'n huidige levensrealiteit. 'n Edele religieuse verrijking brengt deze roman. PAUL HARDY.

8800 **X. (Kleine Bibliotheek van de Stella-Editie)** **83.0**
BERTRAND, LOUIS: De Boerderij in het Bosch (nr 3).
BLAKE, H. J.: De dubbelganger (nr 6);
Het Geheim van Kasteel Hobbemont (nr 9);
Het Genootschap van den Bedelzak (nr 14);
Om het Leven van den Erfgenaam (nr 8);
De oud President van Costabella (nr 2);
De wrekende Hand uit het Oosten (nr 13).
BOWER, B. M.: Het eenzame Pad (nr 9).
DAVIS, RICHARD H.: Het Avontuur in den Mist (nr 11);
Om een Troon (nr 1).
FREEMAN, R. AUSTIN: Het stof der Aarde (nr 20);
Het Schip der Woestijn (nr 23).
HORNUNG, E. W.: Een Liefde in de Wildernis (nr 12).
ROSENHAYN, PAUL: Het Fotomysterie (nr 18).
SEVESTRE, N.: In de Klauwen van het Mysterie (nr 15).
STEFFERS, L. A.: De geheimzinnige Dr Knox (nr 21);
De Juweelendiefstal (nr 22);
Een noodlottig Sieraad (nr 4);
De Schat van den Sjeik (nr 7);
De stille Vijver in het Bosch (nr 16);
De verdwenen Geldschieter (nr 24);
Verraad en Verraders (nr 17).
VAN DAM, JULES: Mijn Indisch Avontuur (nr 5);
De Moord in Clarington Street (10).
A'dam, Stella-Editie, (Kleine Bibliotheek) 1930, (19 × 14) elk ± 100 blz.
fl. 0,25

IV-V° — De « Kleine Stella-Editie » loopt over 24 nummers. Meestal brochuren van zoo wat 100 bl. waarbij we, buiten de hoofdbrok, meer dan eens een tweede verhaaltje op den koop toe bijkrijgen. — Het is « klassieke » spoorweglectuur zonder vormende waarde. Moordzaken, detective-experimenten, macabere geschiedenissen, met hier en daar een onschuldig, hyper-romantisch liefdehistorietje uit de geheimzinnige Far-West.—Wie zegt spoorweglectuur, zegt sensatielectuur. Dus in geen geval in handen van kinderen te geven, al wordt er niets op een bepaald-verkeerde wijze voorgesteld. Taal en stijl verzorgd. — Deze reeks wordt niet langer voortgezet. M. VAN HOECK, PR.

VIA — KINDERLECTUUR

Voor grootere kinderen van 13, 14, 15 jaar

8801 **Hölscher, To** **83**
◆ FER'S DAPPERE DAAD. *Geïll. — Hilversum, Brand (St Jozef's Klas-bibliotheek, nr 4), (19 × 13) 84 blz.* *fl. 1,00*

VI-A-J — Hoe 'n koene jongen mannelijk vecht tegen z'n aangeboren angstgevoel en triomfantelijk wint. 't Is nog eens de gewone, dus de goede, trant van Sint Jozef's Klasbibliotheek. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

8802 **Hulsmans, Anny** **83 : 379**
◆ TOCH GEWONNEN. *Geïll. met platen dr H. Van Amelsvoort. — Eindhoven, W. Van Eupen, (Bloeiend Leven, Nr 12). 2e druk, (20 × 15) 110 blz.* *fl. 1*

V-VIA — Sobrietas heeft nog niet veel weelde gekend uit oogpunt van literatuur, maar om de aanwinst van een boek als dit mogen we jubelen. Het heeft al de eigenschappen die noodig zijn voor een goed propagandaboek, zonder de gewone gebreken ervan te hebben. In zeer levendige kleuren stelt het al het schrijnend wee voor dat door de drankzucht veroorzaakt wordt, maar laat tevens den zegen voelen van de katholieke onthoudersbeweging. Het kind van den dronkaard wordt geheelonthouder, en wordt de redder van zijn vader. Het boek laat ons ook kennis maken met de heerlijke zending van de barmhartige samaritanen der reclasseeringsvereeniging (ons reddingsbureel voor drankzuchtigen). — We klasseeren dit boek als kinderboek, omdat het voor kinderen geschreven werd. Maar we hopen dan toch dat de kinderen het mee naar huis nemen, en dat vader en moeder het in handen krijgen om het in één adem uit te lezen. De schrijfster van dit boek deed apostelwerk; wie het helpt verspreiden werkt mee aan 'n heerlijk apostolaat. F. VERMUYTEN, PR.

8803 **Krienen, Ch.** **83**

HET ZEPPELIN-JONG. *Geïll. met 50 fig. dr J. Wiegman. — R'dam, Bolle (Goede Jeugdlectuur), (23 X 15) 198 blz.* *fl. 1,60; geb. fl. 2,50*

VI-A-J — Enkele episoden uit het leven van 'n schoolgaanden rakker ten tijde van den Zeppelin-tocht over Nederland, met 'n keurig kijkje op 'n wel 'ns gestoord, toch steeds vriendschappelijk samenleven-op-school. Dat die rakker dol is op dingen van avontuurlijken aard, maakt het boek nog plezieriger voor ons jongens. 't Is trouwens alleen als recreatieve lectuur bedoeld. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

8804 ◆ **Lindekruis, T.** **83 : 37 : 75**

HARDE STRIJD. — *Mechelen, Steenmans, 1931, (21 X 16) 101 blz.* *12 fr.*

VIA-B — Een broer-naar-den-geest van Lavki: zelfde jongensliefde, zelfde verhaaltrant, zelfde scoutsenthousiasme, zelfde priesterziel die ook in deze nieuwsoortige soutsliteratuur wel iets anders naar voren wil schuiven dan een bloot verhaal van feiten, hoe onderhoudend dit ook moge zijn... 't Blijft vooralsnog bij een eersteling, een proeve. Maar die, spijts de al te gerokken details die den kunstindruk soms een ergen deuk geven, ik graag lust om het spontane, het moreel-goede en de Timmermansche sappigheid in de uitdrukking. Een ethisch en zwaar opvoedend jongensboek dat inslaan zal bij de jeugd en zeker thuis hoort in elke kinder- en jongensbibliotheek. Lindekruis, onder uw anonymaat ontdek ik, erg blij verrast, een mijner oud-leerlingen, ik zeg u: kloek aan! Ge hebt uw lijn gevonden. Scherp uw oogen. Maar asjeblief, meer gebondenheid! En naar de diepte der jongenspsyche, hoor!

A. VAN DEN DRIES, PR.

8805 **Poort, Herm.** **83.8**

VAN KINDEREN. *Geïll. met teekeningen dr J. Altink. — Assen, V. Gorcum, (Serie Eikeldrukken), (21 X 15) 40 blz.* *Abon. fl, 2,50 per reeks*

VIA — Drie verhalen uit het kinderleven, vol schrijnend wee vooral bij moeders dood: dan breekt het hart van den straatjongen, zoowel als dit van 't rijke-menschen-kind. Op aandoenlijke wijze wordt dit beschreven in dit stemmig uitgegeven bundeltje. J. LAUWERYS, PR.

VI^B — KINDERLECTUUR

voor ietwat gevorderde lezertjes (van 9, 10, 11, 12 jaar)

8806 **Wijnberg, Netty** **83**

NOORTJE. *Geïll. met platen en fig. dr N. Heyligers. — R'dam, Bolle (Goede Jeugdlectuur), (23 × 15) 206 blz. fl. 1,60; geb. fl. 2,50*

VI-B-N — Voorvalletjes uit het kinderleven. Tamelijk onbeduidend en strikt neutraal. F. VERMUYTEN, PR.

8807 **Lunders, Joris** **83**

DE MOLENAAR EN ZIJN ZIEL. *Geïll. — Deurne, Arm. Goossens (Nr 11 van Onze Jongens- en Meisjesboeken), (24 × 15) 16 blz. 0,75 fr.*

VI-B — Het verhaal van den molenaar die zijn ziel aan den duivel verkoopt, maar nadien heel slimmetjes den duivel in 't ootje neemt en fopt, alsmede den braven hemelportier. Vlot verteld, heel eenvoudig. Zedeles: een goede daad blijft niet onbeloond. A. VAN DEN DRIES, PR.

88. GEMENGDE OPSTELLEN

8808 **Baekelmans, Lode** **84**

VIER VLAAMSCHE PROZASCHRIJVERS: Pieter Frans Van Kerckhoven, Domien Sleeckx, Reimond Stijns, Virginie Loveling. *Geïll. — Antwerpen, Opdebeeck, 1931, (28 × 18) 102 blz. 12,50 fr.*

V* — Vier eenvoudige opstellen die geen andere pretentie hebben dan schrijvers van eigen bodem te huldigen en aan ons volk voor te stellen. Diep gaat het niet: een overzicht van de levensomstandigheden en van de letterkundige werkzaamheid, veel citaten over de schrijvers en hun werken. Een toon van waardeerende erkentelijkheid. De vier gehuldigden vertoonen een gemeenschappelijk karakter: realist en vrijzinnig. — De drie laatste opstellen werden reeds in 1918 gebundeld onder den titel: Drie Vlaamsche Realisten. Dr A. BOON, PR.

8809 ◆ **Bab, Julius** **84 : 79 : 3 : 82**

DAS THEATER IM LICHTE DER SOZIOLOGIE. — *Leipzig, Hirschfeld, (Beiträge zur Soziologie der Kunst, Heft 1), 1931, (20 × 13) 227 blz. M. 3,80*

IV — Hoofdlijnen van dit verdienstelijk werk : 1) *Soziologische und ästhetische Grundbegriffe* : Het wezen der theaterkunst en de mogelijke inwerking ervan op de maatschappij openbaren zich in de kiem aan de oerbron dezer kunst. 2) *Das theatralische Grunderlebnis und seine Abwandlung* : Theaterkunst is naar oorsprong ééne en naar vorm verscheidene. Bestrijkt dus een ruim maatschappelijk en æsthetisch gebied. Hier werd meer bewezen en besproken dan noodig was. Vele beschouwingen hebben geen betrekking tot de sociologie. 3) *Teilung der Einheit im theatralischen Vorgang* : oervoorgang, massa en maatschappelijke voorgang. Vandaar bij uitstek sociaal en democratisch. Dit karakter bewaarde de theaterkunst niet. Het ging den weg der specialisatie op: dramaturg en tooneelspeler verdeelen onder mekaar het werk. 4) *Die Teile* : Beurtelings worden de drie hoofdbestanddeelen van het theater bestudeerd, a) het drama; b) de tooneelspeler; c) het publiek. 5) *Das Betrieb* : Hier wordt de maatschappelijke kant van het theaterkunst-bedrijf belicht. 6) *Die Suche nach der verloren Einheit* : Schrijver legt de maatschappelijke en huishoudelijke grondslagen van het theater vast. 7) *Das Theater in seinem Verhältnis zu den anderen sozialen Kräften* : Beschouwing over het theater

en de Kerk, het theater en de politiek, het theater en de Staatsmacht. 8. *Rückschau und Ergebnis*. Een zeer betrouwbaar en rijk Nachschlage-Buch. Dr C. GODELAINE.

8810 **Bloy, Léon** **84 : 33 : 2**
◆ HET BLOED VAN DEN ARME. *Vert. uit h. Fransch dr Ton Kerssemakers. — Groesbeek « Het Signaal », 1930, 16 × 12) 213 blz.* *fl. 2,20*
III — Onder « voorbehouden lectuur » omdat de geniale pamfletschrijver, die Léon Bloy was, absoluut niets ontziet. Zijn vlammend proza is hier méér een vermaledijding van rijken dan een lofzang op de armoede. Er moet al heel wat critieke zin in den lezer aanwezig zijn om de rake en brutale waarheden, die Bloy over de wereld heenslingert, te ontdoen van de overdrijvingen, waarmee de « pelgrim van het absolute » zijn satires aandikt. Maar wat nagels met koppen! Dr K. ELEBAERS, PR.

8811 **Brands, A. G., Dr; Lieve, R. W.** **88 : 37**
GOUDEN AREN. Leesboek voor Gymnasia, Middelbare Scholen en Scholen van voortgezet lager Onderwijs: 2e DEEL. *Geïll. — Den Haag, Van Goor, 2e druk, (21 × 16) 292 blz.* *fl. 2,90; geb. fl. 3,50*
V-N — Voor Vlaanderen is dit mooie leesboek veel minder interessant. 'n Beetje te Hollandsch wat nog verhoogd wordt door het aanzienlijk deel dat de samenstellers gunden aan literatuur over Indië en het Indische leven. De oudere auteurs worden hier niet verwaarloosd. Ook uittreksels van langeren adem, iets waar de meeste bloemlezers 'n broertje schijnen aan dood te hebben. Baanbrekend werk werd verricht wat betreft de frissche illustraties; meestal teekeningen; bizonder die van Anton Pieck verdienen lof. Spijtig dat de keus der stukken nogal neutraal is. — Keurige uitgave. PAUL HARDY.

8812 **De Graeve, Rob.** **92.8 : 88 : 37**
◆ HUGO VERRIEST. — *Gent, Stroobandt, (22 × 14) 90 blz.* *5,50 fr.*
V-VI — Dit is het tweede deeltje van 'n letterkundige jeugdbibliotheek, welke zich als doel stelt onze jongens en meisjes dichter te brengen tot onze groote litteraire voormannen: 'n prachtig initiatief dat we enthousiast toejuichen. Dit werkje is geschreven met grondige zakenkennis; zoowel van het onderwerp zelf, als van de licht-ontvankelijke ziel van diegenen waarvoor het bestemd is. 't Voldoet aan z'n dubbele bedoeling, want 't zal de rasfierheid van 't jonge geslacht verruimen en het tevens tot de litteraire schoonheid inleiden. Heer De Graeve, werk in Godes' naam door! Ge hebt het rechte eind vast, en opvoeders van beider kunne: verspreidt deze werkjes bij duizenden. PAUL HARDY.

8813 **Nieuwenhuis, Willem** **84**
◆ VERKENNINGEN. — *Hilversum, Brand, 1931, (21 × 15) 247 blz.* *fl. 2.90*
V — Deze bundel bevat 18 opstellen in De Maasbode verschenen tusschen 1923 en 1930 naar aanleiding van wat de boekenmarkt hoofdzakelijk in Nederland zoo al belangwekkends aanbood. Natuurlijk met de onvermijdelijke bontheid van het toeval: zoo staan St Paulus en Sinte Geertruid naast de Saint Joan van Shaw en Faust, Pieter van der Meer en Anton Van Duinkerken naast Topp Naeff en Nico van Suchtelen, Andersen en Shakespeare naast Herman Bahr en de laatste Amerikaansche avontuurromans. Hoe verscheiden deze verkenningen op het gebied der huidige geestesstroomingen ook zijn, toch houdt Willem

Nieuwenhuis altijd de rechte lijn in 't oog die naar het groote doel leidt: de waarheid en schoonheid in dienst van de katholieke leer en van 's menschen eindbestemming. Onverbiddelijk worden al de hinderpalen uit den weg geruimd en tegen alle dwaallichten van renaissancistische kunstopvatting en liberalistische levensbeschouwing gewaarschuwd. Zoo vinden onze katholieke lezers in Willem Nieuwenhuis een veiligen gids op het gebied van de kunst en van de leer. Taal en stijl zijn keurig en voornaam, zelfs waar hij andersdenkenden duchtig de les spelt.

Dr A. BOON, PR.

8814 **Van Ginneken, J., Dr, S. J.** **84 : 92.2**
◆ DE ZIEL VAN AUGUSTINUS EN HAAR GOD. — *Mechelen, Het Kompas, 1930, (19 × 18) 71 blz.* *18 fr.*

IV — Men zou moeilijk in 70 bladzijden een vollediger synthese kunnen geven van den H. Augustinus, van zijn leven, van zijn werken. Een stijl als een regenboog veelkleurig, een taal sappig als een rijpe meloen. Gloed en nuchtere redeneering. In de Augustinus-literatuur een brokje van belang! Dr K. ELEBAERS, PR.

8815 **X.** **88 : 4393**
◆ LUSTIG VOLKJE : 6. Leesboek voor het derde Leerjaar; 7. Leesboek voor het vierde Leerjaar. *Geïll, — Pitthem, Broeders Maristen, 1930, 9 dln, (21 × 14) 128; 140 blz,* *elk 5,50 fr.*

VI-B — Daarmee is de serie leesboeken, die Pitthem ons bezorgde, weer twee nummers rijker geworden. Pitthem levert, zijn faam getrouw, degelijk werk. Voor 't kleine volk gaat de voorkeur nog naar kortere stukjes: kleuters zijn kortademig. Maar heel de wereld van interesse voor de kleinen wordt hier doorwandeld : natuur met spel en vogel en vrucht, landleven en boerenbedrijf, familieleven aan haard en tafel, de schoone feestdagen van 't jaar, de sprookjeswereld vol fantasie en toover. Daarin een stukje uit Bijbel, heiligenlevens, missie. *Alles in uitgesproken katholieken geest, die deugd doet en opvoedt.* Zeer afgewisseld door vers- en prozavorm. Ik mocht wel een nummertje meer lusten uit de groote historie en uit het leven der Vlaamsche heiligen. En dat kan, niet? A. VAN DEN DRIES, PR.

9. — Geschiedenis

8816 **Gabriels, Juliane, Dr** **9 : 75**
EEN KEMPISCH SCHILDERSGESLACHT: DE FRANCKEN'S. Bijdrage tot de Geschiedenis van het Nederlandsch Romanisme. *Geïll. met 12 platen. — Hoogstraten, Haseldonckx, (Studiën over Herenthals, II) 1930, (24 × 15) 136 blz.* *20 fr.*

V — De Francken's zijn gedurende verschillende geslachten door verschillende meesters in de naamtabellen onzer Vlaamsche kunstgeschiedenis en bepaaldelijk in die der schilderkunst vertegenwoordigd. Een biographische studie van eenige vermeldenswaardigheid ontbrak tot hiertoe. Dr Gabriels bezorgt ons die hier. Vooral het tweede geslacht der Francken's bleek studie te verdienen. Zeer veel heeft Dr Gabriels over deze kunstenaars weten te ontdekken of critisch weten te hertoetsen. Kunstkenners zullen met enkele besluitselen van het boek niet accoord gaan, misschien ook niet iedere schilderij hier aan een Francken

toegeschreven, voor een Francken aanzien, maar dat vermindert de verdienste van dit werk niet en het is welgemeend dat we Dr Gabriels geluk wenschen om dit werk. Dr FLORIS PRIMS.

8817 **Prims, Floris** **9**

◆ ANTWERPIENSIA 1930. Losse Bijdragen tot de Antwerpsche Geschiedenis: 4[e] Reeks. *Geïll. — Antwerpen, De Vlijt, 1931, (21 × 15) 156 blz. 12 fr.*

V — Dit is de vierde bundel *Antwerpiensia* van den geleerden en stoeren werker D[r]·Floris Prims. Hij bevat vijftien studiën Antwerpen betreffende — de 1830-studiën daargelaten — welke in de Zaterdag-Zondagnummers 1930 in de *Gazet van Antwerpen* verschenen, ter gelegenheid van een of ander gebeuren of herdenken. Het loont waarachtig de moeite de titels der studiën over te schrijven: 1) De Schelde door de eeuwen heen; 2) Hardenvoort (de nieuwe naam der Lange Loobroekstraat); 3) De Bontwerkersplaats; 4) Het Kruis op de Meirbrug; 5) Het privilegieboek van den Jongen Handboog; 6) De familie van Quinten-Matsys; 7) Quinten Matsys in de Kempen; 8) Quinten Matsys en de St-Anna-devotie — waarin ook de liturgisten veel wetenswaardigs vinden, —; 9) De nieuwe zaal op het Stadhuis en haar wapenschilden — een brokje voor de heraldiekers; 10) Van Guido Gezelle tot Jozef Ghesselle den kapitein — ook iets nieuws voor Gezellekenners —; 11) De gouden leeuw der Oostendsche compagnie; 12) Banquibazar, onze eerste kolonie; 13) De zaak Bunelle; 14) Citoyen Enthcaume; 15) Archivaris Pieter Genard. Waarbij 'n 20 illustraties, fac-similé's van handschriften, en een persoons-namen- en zaakregister. Voor het degelijk gehalte van deze studies staat borg de naam van Dr Prims, een historicus met gezag, en — we zijn blij de gelegenheid eens te vinden om het na te zeggen — een zoeker en werker met 'n bedrijvigheid die eenvoudig met verbazing slaat. Moge deze vierde reeks *Antwerpiensia* mee bijdragen tot de piëteit van ons en van de komende geslachten jegens het Antwerpen uit het verleden. Moge er voor velen ook uit spruiten een klaarder beeld en een dieper begrip van eigen land en tijd. J. MEERBERGEN, PR.

8818 **Sacré, Maurits** **9 : 27 : 33**

◆ DE VOORMALIGE DORPSSCHUTTERSGILDEN IN VLAAMSCH-BRABANT: 1e DEEL. ARRONDISSEMENT BRUSSEL. *Geïll. — Merchtem, Sacré-De Buyst, 1929, (25 × 17) 72 blz. 10 fr.*

V — Schrijver wijdt vooraf een historische schets aan de schuttersgilden in het algemeen, om daarna ieder dorp van het arrondissement Brussel aan de orde te brengen naar alphabetische volgorde en ons voor elk mee te deelen wat er omtrent zijn schuttersgilden bekend is: uitmuntend documentatiewerk. F. P.

8819 **Ulens, Jos.** **83.8 : 89**

LAUWEREN EN DOORNEN UIT ONZE JONGSTE GESCHIEDENIS. Verhalen voor de Jeugd. — *Lier, Van In, 1930 (21 × 15) 76 blz. 4 fr.*

VI-A — Naar het voorbericht wil dit werkje het leven, het lijden, de ellende en de grootheid onzer soldaten tijdens den wereldoorlog doen uitschijnen ten einde de kinderen dankbaar te stemmen tegenover den nederigen Belgischen « jas, cet obscur ouvrier de gloire ». — Een goed bedoelde meening dus, maar te veel wapengerammel klinkt ons van uit die verhalen tegen, die in letterkundig opzicht onder vriespunt staan. In weerwil van schrijvers meening zal de vredesgedachte door degelijke lectuur er niet op vooruit gaan. Dus... D[r] J. UYTTERHOEVEN.

8820 **Van Reusel, Jos.** **9**
◆ MIJN ANDER BOEK. Geschiedenis voor Kleuters. — *Brussel, Standaard, (20 X 16) 45 blz.* *4,50 fr.*

VI-C — Een prachtig boekje over Vaderlandsche Geschiedenis, voor de kleinen! De schrijver heeft in alle gebeurtenissen de kern aantrekkelijk en vatbaar voorgesteld. Samen met « Mijn eerste Boek » van denzelfden schrijver, zou dit « Mijn ander Boek » in al onze scholen moeten gebruikt worden. Mogen wij terloops laten opmerken dat men in het Nederlandsch schrijft: *Blankenberge*, en dat de familienaam van den Blankenbergschen Held is: *De Bruyne.* M. DAISOMONT, PR.

8821 **Vincx, J. F.** **83 : 9**
◆ 1830-1930 AAN ONZE JONGENS VERTELD. — *Brussel, Nestor Willems, 1930, (18 X 14) 76 blz.* *6 fr.*

VIA — Een levendige voorstelling van gebeurtenissen die zich in 1830 in België afspeelden, zooals de schrijver ze wellicht op de school in zijn tijd heeft geleerd. Daarbij een zeer vluchtig en zeer algemeen overzicht in een vlot lezenden stijl, van enkele feiten uit de regeering onzer drie vorsten. We hopen dat onze kinderen wat beters te lezen krijgen over deze periode. Dr J. UYTTERHOEVEN.

91. AARDRIJKSKUNDE EN REIZEN

8822 **Carton de Wiart, Graaf** **91**
◆ OP REIS DOOR CONGO. *Vert uit b. Fransch dr Leo Van Molle. Geïll. — Antwerpen, Opdebeek, 1931, 2e druk, (25 X 16) 120 blz.* *12,50 fr.*

V — Dat reeds nu een tweede druk verschijnt van dit uitstekende werk, bewijst dat vormende lectuur ook wel gewild wordt, als ze maar degelijk is. En degelijk is dit boek. Reeds bij zijn eerste verschijnen mocht ik het in Boekengids zonder voorbehoud aanbevelen, en het heeft bij de tweede uitgave nog gewonnen. Een reiskaart vergemakkelijkt de lezing, en de zeer mooie penteekeningen van Van Offel zijn zeker een aanwinst van belang. Ook de uitgever heeft er werk van gemaakt om het boek nog sierlijker te doen voorkomen. De boekerijen die dit werk nog niet bezitten, zullen het zich zeker onverwijld aanschaffen, door zijn lagen prijs is het ook het gedroomde boek voor prijsuitdeeling, een geschenk zonder weerga voor onze jeugd. F. VERMUYTEN, PR.

8823 **Heydeman, W. J.** **91 : 6**
MIJN KRUISTOCHT DOOR INDIË. *Geïll. — A'dam, Querido, 1930, (22 x 15) 232 blz.* *fl. 4,90*

V — De heer Heydeman, Bestuurder der Amsterdamsche Technische School, ondernam bij zijn jubilaeum een studiereis naar Nederl. Oost-Indië. Het gold vooral de nijverheidsinrichtingen: daarover geeft hij hier zijne indrukken als zeer bevoegd man. Mooie platen. Een leerrijk boek. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8824 **Ronhaar, J. H., Dr** **91**
PALESTINA. *Geïll. met platen en figuren. — Den Haag, Wolters, (Vreemde Landen en Landstreken voor Examen en Zelfstudie), 1930, (21 X 14) 235 blz* *fl. 3,50; geb. fl. 3,90*

IV — Dit boek sluit waardig aan bij de voorgangers in de reeks. De verschillende vraagstukken die den aardrijkskundigen en economischen

en ethnologischen toestand in Palestina beheerschen, worden er systematisch in behandeld; vooral dit laatste wordt zeer uitvoerig uitgewerkt en is dan ook wel veruit het belangrijkste. Dat het boek erg actueel is blijkt uit het hoofdstuk « De actueele politieke toestand » waarin o. m. het Zionisme, de Arabische en de Engelsche kwestie worden behandeld. Een flink studieboek. Dr J. UYTTERHOEVEN

92. LEVENSBESCHRIJVINGEN — DAGBOEKEN

8825 **Kersten, F. J., S. J.** **86 : 92 : 266**
◆ DE GROOTE ZWARTROK. P. J. De Smet, S. J.: 2e DEEL. IN DE OREGON-MISSIE. — *Leuven, Vlaamsche Drukkerij, 1931, (21 × 15) 197 blz. 14 fr.*

V — « Spannerder nog dan het eerste gedeelte van « De(n) grooten Zwartrok » is deze vervolg-bundel der brieven van Pater De Smet. Hier zijn we in eigenlijk missieveld. En al kent u alle geheimen en knepen uit de Indianenwereld, zooals u die gelezen hebt in « Far West »-romans, dit boek zal uw stoutste verbeeldingen overtreffen ». Juister dan met deze woorden van den inleider P. C. Van der Linden kan dit boek niet geschetst worden. Het is een heerlijke bevinding te zien hoe het werk van onze Vlaamsche missionarissen langs om meer op het voorplan komt. De roep van St Franciscus Xaverius om Vlaamsche priesters is nog niet verklonken! Het stemt tot rassige fierheid bijna overal bij den aanvang der missietochten in « onbezette » landen een Vlaming aan te treffen. Het tweedeelig werk over « Den grooten Zwartrok » staat daarvoor weer ten bewijze, als een monument ære perennius. M. VAN HOECK, PR.

8826 **von Lama, Friedrich, Ritter** **92.2**
◆ THERESE NEUMANN VAN KÖNNERSREUTH een Gestigmatiseerde van onzen Tijd. *Geïll. met buitentekstplaten. — 's Bosch, Teulings, 1930, (20 × 14) 124 blz. fl. 1,60*

V* — In de reeds omvangrijke literatuur over de gestigmatiseerde van Könnersreuth, Therese Neumann — « die Res'l » zeggen de Duitschers — is dit werk van von Lama een der meest-bekende. Geruimen tijd reeds heeft deze geleerde het geval Neumann tot het middenpunt gemaakt van zijn studie en beschouwing. Het verwondert dan ook geenszins dat zijn boek de goedkeuring meedroeg van een groot aantal kerkelijke waardigheidsbekleeders (o. a. van Mgr Waitz, Bisschop van Vorarlberg, die zelf een werk over Könnersreuth uitgaf). Aan de hand van door-ernstige documenten, van gecontroleerde bevindingen, die Res'l volgend dag aan dag, zien we de wondere uitwerking in haar ziel en lichaam, in haar diepe kennis, haar taalwetenschap, enz. In Vlaanderen werd er zeer weinig over Könnersreuth geschreven (een zeer merkwaardig artikel verscheen in het Vlaamsch Opvoedkundig Tijdschrift en in Dietsche Warande en Belfort). De vertaling van het eersterangsch werk van den gewetensvollen geleerde, en critisch-scherpzinnigen von Lama zal dan zonder twijfel een nieuwe aandacht weten te wekken voor de Gestigmatiseerde uit het simpele boerendorpje dat nu het centrum is geworden van een wereld-belangstelling. Vertaling uitstekend.
M. VAN HOECK, PR.

N. B. — Het ruitje ◆ onder het volgnummer van sommige recencies geplaatst, beduidt dat de aldus aangeteekende werken in een katholieken geest geschreven zijn.

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

CONRAD, J. — Het Kapersnest	17,—
FOOTNER, H. — Twee Menschen op den Weg	14,—
HULSMANS, A — Droomleventje	22,50
RUTTER, OWEN — Gouden Regen	15,—
PINKERTON — Fort-Mystery	15,—
SCOTT, LEROY. — Washington-Square	19,—
SZABO, M. — De Roman van het Land	20,—
VON HERTLING. — Weisskirchen	15,—

ZWIERS: HOUTCONSTRUCTIE

Geb. 181.50 frank

Een Standaardwerk !

Bekroonde R. K. Jeugdboeken

J. BÖKLING : De Ridder van den Eikenhorst	29,—
TO HÖLSCHER : Onschuldig verdacht	14,50
» Toen Moeder ziek was	29,—
M. KRAMER : Fernando Malini, de jongen van den Woonwagen	29,
MADJOE: Jonge Jaren	29,—
N. SCHELLEKENS : In het Land van den Vrede	29,—
FR. VAN VLIJMEN : De Club van 4 en 5	29,—
H. WOLFFENBUTTEL-VAN ROOYEN : Het zevende Meisje	29,—

ALGEMEENE BANKVEREENIGING EN VOLKSBANK VAN LEUVEN N. V.

ZETELS : ANTWERPEN, Lange Nieuwstraat, 70-72.
BRUSSEL, Arenbergstraat, 7.
LEUVEN, Muntstraat, 9.

Bij- en hulpkantooren in al de vooornaamste plaatsen van het land : Aarschot, Anderlecht, Boom, Contich, Diest, Genck, Halle, Hasselt, Hoboken, Herenthals, Hoeylaert, Lier, Maeseyck, Mechelen, Moll, St. Niklaas-Waes, St. Truiden, Temsche, Tienen, Tongeren, Turnhout, Vilvoorde, enz....., Maastricht.

Bank voor Oost-Vlaanderen N. V.

MAATSCHAPPELIJKE ZETEL : GENT, St. Baafsplein, 18.
ZETEL B : RONSE, Abeelstraat, 2.

Bij- en hulpkantooren te Aalst, Aaltre, Audenaerde, Berchem, Dendermonde, Deynze, Doornijk, Edingen, Eecloo, Evergem, Geeraardsbergen, Hamme, Herzele, Lokeren, Maldegem, Scheldewindeke, Sottegem, Sinay, Watervliet, Waesmunster, Wetteren, Zele, enz...

Alle Bank- en Beursverrichtingen — Rekeningen op Zicht en Termijn
BRANDKASTEN
Spaarkas — Veertiendaagsche — Rekeningen — Kasbons — Inningen
Wissel — Vreemde Munten — Coupons
Beursorders op de Beurzen van Antwerpen, Brussel en het buitenland.
Correspondenten in alle plaatsen van het binnenland en van het buitenland.

Aanbevolen voor Fijnproevers. **Nieuw !**

SELMA LAGERLOEF's

CHRISTUSLEGENDEN

in 't Nederlandsch naverteld door ANTOON THIRY

Prijs : 22 frank

DE OPENBARE BOEKERIJ

heeft ook als taak, haar lezers te leeren inrichten

EEN HUISBIBLIOTHEEKJE !

Een probaat middel daartoe is, hen

LID VAN HET DAVIDSFONDS

te maken, en hun er op te wijzen dat zij, tegen een geringe jaarlijksche bijdrage

KRIJGEN : de 4-5 flinke boeken die het Davidsfonds jaarlijks uitgeeft;

GENIETEN : de voordrachten, muziek- en tooneelavonden en andere kultureele aktie die uitgaat van de plaatselijke afdeelingen;

PROFITEEREN : van de boekenkoopjes die het Davidsfonds aan zijn leden bezorgt met aanzienlijke prijsvermindering.

Elk Bibliothekaris moet zijn een Propagandist voor het Davidsfonds !

DRUKKERIJ DE BIÈVRE

BRASSCHAET

TELEFONEN : **Antwerpen 583.95 — Brasschaet 97**

Alle handels- en prachtdrukwerken, boeken, tijdschriften, nieuwsbladen, enz.

Beveelt zich in het bijzonder aan voor het drukken van Catalogen.

MODERNE INRICHTING. — VERZORGD WERK. — SPOEDIGE BEDIENING.

DIETSCHE WARANDE & BELFORT

Prijs voor den Jaargang 1931 : 65 frank.

BEHEER : NERVIERSSTRAAT, 31, ANTWERPEN

VOOR UWE LEESTAFEL :

TOONEELGIDS

Redactie : E. H. BERNAERTS, J. BOON, TH. DE RONDE, enz

— *Redactiesecretaris* : ANTON VAN DE VELDE —

Beheer : « DE STANDAARD », Em. Jacqmainlaan, BRUSSEL

Postcheckrekening n. 162.68

" Geen Succes Zonder Organisatie Geen Organisatie Zonder R°ne° ,,

R°NE° organiseert

Het komt uw zaak ten goede

Wij noodigen U beleefd uit tot een bezoek aan onze Showrooms, op een tijd, die U het best past.

Het zal ons een genoegen zijn U alsdan alle gewenschte inlichtingen of demonstratie te mogen geven. Dergelijke bezoeken brengen geen verplichtingen mêe. Er zal niet op tot koopen aangedrongen worden.

Onze Showrooms zijn open van 9 tot 6 uur.

Voormalig Huis HERINCX

Naamlooze Maatschappij

Ste-Kathelijnevest, 39, ANTWERPEN

Telefoon 334.41

BIJHUIZEN : BRUSSEL — GENT — LUIK — BERGEN

Gevaert

Voor mooie
LENTEDAGEN

GEVAERT ROLLFILM

en

FILMPACK

Voor
DONKERE DAGEN

**GEVAERT
EXPRESS ROLLFILM**

Boeken die thuis hooren in elke Boekerij

Kwajongen door DR W. BROECKAERT	fr. 12,00
Doktershumor door DR W. BROECKAERT	10,00
Brusselsche Krabbels door THEO BOGAERTS	20,00
De Schelde door CONSTANT EECKELS	15,00
De Rit door F. DE PILLECIJN	6,00

UITGEVERIJ

REGENBOOG

Van Daelstraat, 15,

:-: BORGERHOUT :-:

LIPS

HANDIG
VERSTELBARE
BOEKENSTELLINGEN

LICHT, SIERLIJK
ENORM STERK

IN ELKE
GEWENSCHTE LENGTE

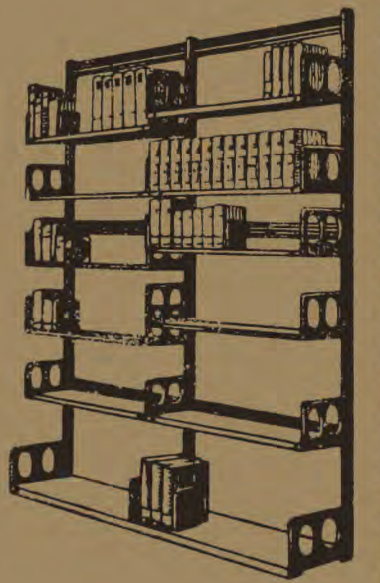

N. V. ETABLISSEMENTS LIPS,

Koninklijkestraat, 222, BRUSSEL

(Handelsregister, Brussel nr. 495)

Dr J. B. BESANÇON
en W. STRUIK

PRÉCIS HISTORIQUE ET ANTHOLOGIE DE LA LITTÉRARURE FRANÇAISE

AVEC DE NOMBREUSES ILLUSTRATIONS, A L'USAGE DES LYCÉES CLASSIQUES ET MODERNES

TWEE DEELEN - DERDE DRUK

Prijs der 2 dln. ing. gld. 8,50, geb. gld. 9,50
Elk deel afzond. ing. - 4,25, geb. - 4,90

De uitgave is schitterend; de platen en de letter zijn zo duidelijk als men maar kan wensen. Het is een eer voor ons land dat, in het Frans nogal, zulk een literatuurgeschiedenis kon verschijnen.
Prof. Dr J. J. SALVERDA DE GRAVE.

UITGAVE VAN
J. B. WOLTERS
GRONINGEN — DEN HAAG

L. OPDEBEEK

UITGEVER
Provinciestraat, 42. ANTWERPEN

GROOTE KEUZE VAN KINDER- en ROMANBOEKEN

Nieuwe uitgaven :

Fr. Crols, Pr. : Het Wonder der Appelen 5.— fr.
Victor Naveau : Uit mijn Vlegeljaren 10,— fr.
A. Sauwen : De zingende Krekel 10,— fr.
Constant Eeckels : De Eenzame Tuin 12,50 fr.
Francis Finn : S. J. Zoo zijn ze, 2 deelen, per deel : 5 fr. — Philip, de kleine Zanger : 10,— fr. — Tom Playfair : 12,50 fr. — Percy Wynn : 12,50 fr. — Claude Lightfoot, 12,50 fr. — Harry Dee : 15.— fr.
Lode Opdebeek : Bloemekens van den Vlaamschen Rozelaar (25 Vl. koppen) 15.— fr. — Op reis in Vlaanderen : 15,— fr.
Dr. L. Wagenfeld en W. F. Steygerwalt : De bekwame Veearts, 500 blz. — 9 uitslaande platen. — 6ᵉ druk : 30,— fr.
A. C. Ide : Handboek der Ooftbouwkunde 30,— fr.
Fondscatalogus, op aanvraag, kosteloos verkrijgbaar.

BOEK- & STEENDRUKKERIJ
BOEKBINDERIJ

V. VAN DIEREN & C°

UITGEVERS

27, VENUSSTRAAT, 27

ANTWERPEN

Specialiteit in Boekwerken

Catalogen voor Bibliotheken

Tijdschriften en Chromolithographie

Huis gesticht in 1840

Telefoon 515,94

Aanbevolen :

ADAM

door DIRK VANSINA

Prijs: 18 frank

NIEUW!!!

DE MESSIAS

door DIRK VANSINA

Prijs : 20 frank

BEATRYS VAN NAZARETH

ZEVEN MANIEREN VAN MINNE

naar den Oud-Vlaamschen tekst herschreven door DR J. CAEYMAEX

Wie in Vlaanderen zich rekent bij de aristocratie van den geest en op de hoogte wil blijven van wat dezen tijd te genieten geeft kan niet nalaten dit werkje te lezen en bij te houden. Een der mooiste uitgaven die de laatste jaren van de pers kwamen.

Prijs : 11 frank

SCHOONHEIDSVIZIOENEN

Reisindrukken uit Italië

door MAUR. VAN HOECK

Prijs : 60 frank

HALEWYN

Tragische Ballade, door ANTON VAN DE VELDE

« Machtig door gehalte is dit spel eveneens hoog artistiek naar vorm ».

« Wie op A. Van de Velde de hoogste verwachtingen stelde, werd met het verschijnen van HALEWYN aangenaam verrast, want hij zag zijn voorspellingen voortijdig verwezenlijkt ». DR C. GODELAINE

Prijs : 27 frank

NIEUW: Volksuitgave van

DE MOEDER

door BAS. DE CRAENE

Schrijver van « Evangeliebeelden », « Zijn Getuigen » en « Simon Petrus ». Degelijk van gedachtengang, verzorgd van vorm, boeiend als een roman, ruim geillustreerd en grootsch van opzet

Prijs : 15 frank

KEN UW LAND!

KEN UW VOLK!

HEB HET LIEF!

ALLE ONTWIKKELDE VLAMINGEN SCHRIJVEN IN OP

VLAANDEREN DOOR DE EEUWEN HEEN

ZIJN GESCHIEDENIS, ZIJN STEDEN EN DORPEN, ZIJN HANDEL, LANDBOUW EN INDUSTRIE, ZIJN KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN, ZIJN TAAL, ZIJN VOLK

Onder leiding van Dr Jan DENUCÉ en Dr J. A. GORIS

Twee prachtalbums van ruim 800 pagina's, gedrukt op kunstdrukpapier, groot 4°-formaat

GEILLUSTREERD MET RUIM

600

PLATEN

Overzicht van den inhoud :

HET VERLEDEN VAN HET VLAAMSCHE VOLK, door Dr H. J. Elias.
DE VLAAMSCHE STEDEN, door L. Zielens.
LAND EN DORP, door Ir Emile Verleyen en Ir J. A. J. Eelens.
DE SCHILDERKUNST, door Pol de Mont.
DE BEELDHOUWKUNST, door Dr J. Gabriels.
DE BOUWKUNST, door Prof. Ir. Stan Leurs.
DE KUNSTNIJVERHEID, door Dr J. Van Herck.
HET BOEKWEZEN, door Prosper Verheyen.
DE MUZIEK, door Lode Ontrop.
DE TAAL DER VLAMINGEN, door Prof. L. Grootaers.
PROZA EN POEZIE, door Prof. A. Vermeylen.
HET TOONEEL, door Lode Monteyne
DE LANDBOUW, door Ir De Lepeleire.
NIJVERHEID EN HANDEL, door Dr J. A. Goris en Dr J. Denucé.
DE GEESTELIJKE STROOMINGEN, door Dr J. van Mierlo, S. J.
WETENSCHAPPEN, door Dr Schamelhout.
DE VOLKSKUNDE, door M. de Meyer.
NAAR DE TOEKOMST, slotwoord door Dr Frans Van Cauwelaert.

In de inleiding van deze tweede, geheel omgewerkte uitgave, met schier **totaal nieuw illustratiemateriaal**, schrijven de leiders Dr J. Denucé en Dr A. Goris :

« Met een hooger besef dan in 1912 nog mogelijk was, staat het Vlaanderen van 1931 in de wereld. Moge het dan uit dit boek, dat, behalve een oprechte en nauwgezette beschrijving van zijn uiterlijk en zijn gescbiedenis, een volledige wapenschouw over zijn intellectueele en artistieke krachten biedt, de fierheid, de bezieling en op bepaalde oogenblikken ook de heerlijke zekerheid en troost putten, waaraan ieder krachtig levend en stervend volk behoefte heeft. »

Het werk verschijnt in 24 afleveringen, om de 14 dagen eene aflevering, welk elk ongeveer 25 illustraties bevat.

PRIJS PER AFLEVERING

Fr. 15.00

Men kan ook inschrijven op het volledig werk, gebonden in twee linnen stempelbanden. Prijs voor de twee gebonden deelen : 425 frank, betaalbaar met 20 frank om de 14 dagen.

WEELDE UITGAVE

Er worden 100 genummerde luxe-exemplaren gedrukt op speciaal Esparto-kunstdrukpapier en gebonden in echt perkamentbanden. Prijs bij inschrijving : 900 frank. Na verschijnen wordt deze prijs verhoogd tot 1,000 frank.

N. V. STANDAARD-BOEKHANDEL

:-: Algemeen Verzendhuis : Ste-Kathelijnevest, 28, ANTWERPEN :-:
Emiel Jacqmainlaan, 127, BRUSSEL — Naamschestraat, 63, LEUVEN

Aanbevolen Katholieke Volksboeken

H. A. BANNING : Betje de Naaister	fr.	8,—
» In 's Levens Maalstroom		8,—
JOHN C. M. BECX : Twee Wegen		9,—
TH. BOGAERTS : Genoveva van Parijs		9,—
J. EECKHOUT : Proza van Vlaamsche Priesters		9,—
FLETCHER : De Moord in de Austerlitzstraat		9,—
J. GRIETENS : Dimfna		3,—
» Het Mirakel		5,—
A. HULSMANS : Droomleventje		22,50
P. KORNYEY : Claudia		7,—
S. MAC MANUS : Bij het laaiende Turfvuur		9,—
MATHILDE : Annonciade		8,—
» Twee Moeders		8,-
B. MITFORD : Huis Rietholme		9,—
M. RIGAUX : Gelddorst en Liefde		15,—
J. SCHEEPENS : In den Maalstroom		12,50
» De laatste van zijn Geslacht		9,—
» Om 't zwarte Goud		12,50
A. STEENHOFF-SMULDERS : Sprookjes van de Schemering		6,50
M. SZABO : De Roman van het Land		20,—
F. A. VAN DEN HEUVEL : Eén onder Weinigen		8,—
K. VAN DEN OEVER : Kempische Vertelsels		6,50
E. VAN DER HALLEN : Kristiaan (2e druk)		13,—
J. R. VAN DER LANS : Lood in 't Hart, 2 dln	elk	8,—
J. VAN MERLE : Jadwiga Radsiwill		8,—
J. A. VESTERS : De Bestedeling, 2 dln	elk	8,—
» Gorm de Noorman		8,—
VEUILLOT : Daags na de Revolutie		9,—
WAHLEN : De Abt van Sint Gallen		12,50
J. ZWETSLOOT : Lourdes, de Roman van een Ongeloovige		10,—
X. : Alleen op de Wereld		9,—
X. : Virginia		15,-

ZOOLANG DE VOORRAAD STREKT

deze volledige serie van 35 boekdeelen

tegen 300 frank in plaats van 330 frank

te bekomen bij A. S. K. B., 27, Cuylitsstraat, Antwerpen

BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH — BIBLIOGRAFISCH — TIJDSCHRIFT
VERSCHIJNT MAANDELIJKS

NEGENDE JAARGANG
September-October 1931

VIII

Organ van het Algemeen Verbond
:-: van Katholieke Boekerijen :-:

N. V. LEESLUST, ANTWERPEN

Gedichten en Tooneel

M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar : II.** Poëzie. fr. 8.50
JORIS EECKHOUT. — **Onze Priesterdichters** geb. fr. 10.50
Zr M. JOZEFA. — **Gezelle-Krans.** Gedichten. fr. 15.—
P. KORNYEY. — **Claudia.** fr. 7.—
W. NIEUWENHUIS. — **Hemelsche Banden.** Mysteriespel. fr. 15.—
A. VAN CAUWELAERT. — **Liederen van Droomen Daad.** (4e dr.) fr. 15.—
A. VAN CAUWELAERT. — **De Vlaamsche Jongeren van Gisteren en Heden, 1910-1927.** fr. 16.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Paviljoen** fr. 30.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Halewyn.** Tragische Ballade. fr. 27.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje.** Prettig speelverhaaltje fr. 9.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Sinte Lutgardis.** Lyries Speelken van gelovige Stemming, in 4 bedr. fr. 10.—
DIRK VANSINA. — **Adam.** Dramatisch Gedicht fr. 18.—
DIRK VANSINA. — **Het Boek der Liefde.** (2e druk) fr. 12.—
DIRK VANSINA. — **De Deemstering der Zielen : Lenore.** fr. 6.—
DIRK VANSINA. — **De Messias.** Dramatisch Gedicht. fr. 20.—

Romans en Novellen

RENÉ BAZIN. — **De Slagboom.** fr. 12.—
BLASKO, MARIA. — **Marusja.** Vert. dr. Dr. A. Cardyn. fr. 18.—
JOHN BRINCKMAN. — **Kasper-Oom en Ik.** Volledige uitgave. fr. 20.—
STEPHANIE CLAES-VETTER. — **Stil Leven.** Roman. fr. 16.—
FRANS CROLS. — **Heeroom's Nichtje en haar Gezin.** fr. 16.—
BERTHA DEDEKEN. — **Een Levensweg.** Oorspronkelijk Roman fr. 20.—
M. E. DELLE GRAZIE. — **Onzichtbare Wegen.** Roman. fr. 25.—
M. E. DELLE GRAZIE. — **De witte Vlinders van Clairvaux.** fr. 18.—
LOUISA DUYKERS. — **Gehuwd Leven.** Roman. 2 deelen. elk fr. 12.—
LOUISA DUYKERS. — **Haar Man.** Roman. fr. 15.—
LOUISA DUYKERS. — **Rosa.** Roman. fr. 12.—
LOUISA DUYKERS. — **Stormen.** Roman fr. 20.—
LOUISA DUYKERS. — **De Terugweg.** Roman. fr. 18,—
LOUISA DUYKERS. — **Zij die getrouw bleef.** Roman fr. 18.—
H. FEDERER. — **Juffrouw Theresia.** Roman. fr. 15.—
FERENC HERCZEG. — **Heidenen.** Roman. fr. 20,—
ISABELLE KAISER. — **Rachels Liefde.** fr. 12.—
RICHARD KNIES. — **Hun Pastoor.** Vert. dr. A. Vander Hallen. fr. 17.—
M. SZABO. — **De Roman van het Land.** fr. 20.—
JASSY TORRUND. — **Naar Zonneland.** Roman fr. 22.50
ERNEST VANDER HALLEN. — **Kristiaan.** (2e druk) fr. 13.—
P. VAN OPSTAL. — **Refugeeliefde** fr. 5.—
GERARD WALSCHAP. — **Waldo.** fr. 18.—

Opvoeding, Bibliotheekkunde en Bibliographie

H. AUGUSTINUS. — **De Eenvoudige onderwezen.** fr. 10.—
JORIS BAERS. — **De Bibliothecaris als Opvoeder.** (2e druk) fr. 5.—
JORIS BAERS. — **De Catalogen.** (2e druk) fr. 5.—
FRANS CROLS. — **Bloeiende Bloemen.** fr. 13.—
Dr. FLORIS PRIMS, pr. — **Naar het Geluk.** fr. 5.—
E. VAN DYCK. — **De sociale Ingenieur.** fr. 8.—
BOEKENGIDS. Algemeen Nederlandsch bibliografisch Tijdschrift : 6e 7e en 8e jaargang **elk fr. 50.** ; 9e jaargang fr. 35.—
Missiebibliografie fr. 7.—
Modelcataloog St Michiel : 3e en 4e deel. **elk fr.** 5.— ; 5e deel fr. 8.—
Wetgeving omtrent de Openbare Boekerijen (3e druk) fr. 5.—

Al deze boeken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Een Gebeurtenis!

In het voorjaar verschijnt

ROMAN-REPERTORIUM

TITELLIJST VAN ± 18.000 ROMANS, VERHALEN, ESSAYS, LEESTOONEEL- EN DICHTWERKEN, TEN GERIEVE VAN BIBLIOTHECARISSEN, GEESTELIJKEN, OPVOEDERS, JEUGDLEIDERS EN INTELLECTUEELEN, MET OPGAVE VAN ZEDELIJKE WAARDEBEPALING & VAKCIJFERS BEWERKT DOOR

A. S. K. B.

PRIJS: ing. fr. 45; geb. in linnen fr. 50.
BIJ INSCHRIJVING tot bij het verschijnen van het werk:
ing. fr. 40; geb. in linnen fr. 45.

Voor ieder die leiding te geven heeft,
voor ieder die leiding noodig heeft in zake boekenkeuze
IS DIT ROMAN-REPERTORIUM EEN KOSTBAAR BEZIT

Onontbeerlijk voor alle Bibliothecarissen, Geestelijken en Opvoeders!

Schrijf spoedig in!

Zend onderstaande inschrijvingsbulletin, degelijk ingevuld, per keerende post weer aan A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

---

INSCHRIJVINGSBULLETIN

Ondergeteekende wenscht in te schrijven op het

ROMAN-REPERTORIUM

ingenaaid: fr. 40,— (*)
gebonden: fr. 45,— (*)

Naam: ....

Volledig adres: ....

Gemeente: ....

Handteekening,

(*) Doorhalen wat niet gewenscht wordt

Aanbevolen voor Fijnproevers. **Nieuw!**

SELMA LAGERLOEF's

CHRISTUSLEGENDEN

in 't Nederlandsch naverteld door ANTOON THIRY

Prijs : 22 frank

DE OPENBARE BOEKERIJ
heeft ook als taak, haar lezers te leeren inrichten
EEN HUISBIBLIOTHEEKJE!
Een probaat middel daartoe is, hen

LID VAN HET DAVIDSFONDS

te maken, en hun er op te wijzen dat zij, tegen een geringe jaarlijksche bijdrage,

KRIJGEN : de 4-5 flinke boeken die het Davidsfonds jaarlijks uitgeeft;

GENIETEN : de voordrachten, muziek- en tooneelavonden en andere kultureele aktie die uitgaat van de plaatselijke afdeelingen;

PROFITEEREN : van de boekenkoopjes die het Davidsfonds aan zijn leden bezorgt met aanzienlijke prijsvermindering.

Elk Bibliothekaris moet zijn een Propagandist voor het Davidsfonds !

DRUKKERIJ DE BIÈVRE

BRASSCHAET

TELEFONEN : **Antwerpen 583.95** **Brasschaet 97**

Alle handels- en prachtdrukwerken, boeken, tijdschriften, nieuwsbladen, enz.
Beveelt zich in het bijzonder aan voor het drukken van Catalogen.
MODERNE INRICHTING. — VERZORGD WERK. — SPOEDIGE BEDIENING.

DIETSCHE WARANDE & BELFORT

Prijs voor den Jaargang 1931 : 65 frank.

BEHEER : NERVIERSSTRAAT, 31, ANTWERPEN

VOOR UWE LEESTAFEL :

TOONEELGIDS

Redactie : E. H. BERNAERTS, J. BOON, TH. DE RONDE, enz.

— *Redactiesecretaris* : ANTON VAN DE VELDE —

Beheer ; « DE STANDAARD », Em. Jacqmainlaan, BRUSSEL

Postcheckrekening n. 162.68

N. V. LEESLUST, ANTWERPEN

Jeugd-Serie

LOUISA DUYKERS. — **Jantje.** fr. 7.—
JUL. FESTRAETS. — **Bertje.** fr. 7.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Bobby in Filmland.** fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Geluksvogel.** Vertaald door J. Simons fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **De diamanten Ring.** Vertaald dr. J. Simons fr. 9.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Een kranig Kereltje.** Vert. dr. J. Simons. fr. 14.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Lord Bountiful.** Vert. d. A. Vander Hallen fr. 18.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Sneeuwwitje.** Vertaald door J Simons fr. 12.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Zijn beste Jaar. (Vervolg op "Geluksvogel")** fr. 11.—
LOD. LAVKI. — **Fieneke.** (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Fonske.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Francesco :** 1e en 2e Deel. elk fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Ikkerke en Nikkerke.** Geill. (Pas verschenen) fr. 8.—
LOD. LAVKI. — **De kleine Koning.** (2e druk). fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De kleine Martelaar.** (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De levende Rots** (2e druk) fr. 8.—
LOD. LAVKI. — **Lowieke.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Menschenoffer.** (2e druk) fr 7.—
LOD. LAVKI. — **Op den Toren.** (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Op één jaar.** Uit het Leven van een Scout (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Op Reis** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Toontje** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Tuurke.** Avontuur uit het scoutsleven. (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Uit het Leven van een Rakker :**
1. Mijn Zusterke. (2e druk) fr. 7.— **4. Mijn Vacantie.** (2e druk) fr. 7.—
2. Mijn Broerke. (2e druk). fr. 7.— **5. Mijn Makkers.** fr. 7.—
3. Mijn Professor. (2e druk) fr. 7.— **6. Mijn Vriend** fr. 7.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje.** fr. 9.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Sinte Lutgardis.** fr. 10.—

Kinderboeken

M. E. BELPAIRE, H. RAM en L. DUYKERS. — **Wonderland.**
8 deelen (4e en 5e druk). elk fr. 8.—
ANTON VANDE VELDE. — **Duimpje's verdere Lotgevallen.** fr. 8.—
GERARD WALSCHAP — **Slimke.** Met prettige kleurplaatjes. fr. 10.—

Godsdienst

ST. AUGUSTINUS — **De Eenvoudigen onderwezen.** Vert. dr. Fr. Vermuyten. fr. 10.—
BEATRYS VAN NAZARETH. **Zeven Manieren van Minne.** Naar den Oud-Vlaamschen Tekst herschreven door Dr J. Caeymaex. fr. 11.
Prof. K. CRUYSBERGHS. — **Onze Verlossing.** Vastenpreken. fr. 6.—
G. STRŒBELE. — **Het Gebed des Heeren.** Vert. d. M. Van Hoeck fr. 8.—
MAUR. VAN HOECK. — **Het zaligende Lijden.** 2e uitgave. fr. 5.—
A. VERDOODT. — **Het Lam Gods.** fr. 6.—

Essays

M. E. BELPAIRE. — **Kunst- en Levensbeelden,** 1e deel 12.—; 2e deel fr. 7.50
M. E. BELPAIRE. — **Het Landleven in de Letterkunde.** fr. 9.—
JORIS CAEYMAEX. — **Gloed.** fr. 13.50
FRANS CROLS. — **Bloeiende Bloemen.** fr. 13.—
JORIS EECKHOUT. — **Litteraire Profielen.** 2e, 3e en 4e Deel. elk fr. 20.—

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Wie teekent er in?

FEESTUITGAVE VAN

JAN VAN RUUSBROEC'S VOLLEDIGE WERKEN

in 4 deelen

Bezorgd door:

EE. PP. Dr STRACKE, Dr P. POUKENS, Dr L. REYPENS & Dr J. VAN MIERLO

Prijs bij inschrijving ing. in 4 dln: **fr. 400**

Jeugd- en Kinderlectuur

H. BAELEN : Een Tooverland fr. 1,00
CERVANTES : Don Quichotte 10,00
D. DEFOE : De Avonturen v. Kapitein Bob 10,00
C. DE KINDER : De Hoed van den Langen Wapper 15,00
E. DE SAEYER : Sneeuwklokje 7,50
C. DE VLETTER : Dertien Jongens en 'n Plek wit Zand 10,00
» De Ridders van den halven Toren 10,00
TH. HOVEN : Op den Daktuin
J. JANSSEN : Rob en Willy geb. 42,00
» Van Scheepsjongen tot Korvetkapitein geb. 42,00
FLIP KEYENBURG : Op het Kruispunt geb. 42,00
P. KIROUL : Bloesems van 't Sprookjeshof 11,00
H. E. KUYLMAN : De Schat van To 'n den Smokkelaar 10,00
» Vacantie-avonturen van vier Jongens 10,00
M. LASKA : Als een gouden Regen 11,00
T. LINDEKRUIS : Harde Strijd 12,00
» Padvinder 12,00
F. REMINGTON : De witte Otter 10,00
G. ROLF : De Kajotter 10,00
W. VAN BERGEN : De Geschiedenis van een Vischhaakje 12,50
J. VAN DE BURGT : Kleine Frank geb. 42,00
YV. VENNEKENS : Gudrun 1,00

ZEER VOORDEELIG

-- ONTSPANNINGSLECTUUR --

P. B. KYNE : Capy Ricks renteniert
Jim de Veroveraar
Ook zij dienen
Het Testament
De Uitkijkpost in het San Damaswoud
S. CORNER : De Pelsjagers van den Zoetwaterpas
De Tocht met den Zeeotter

Zoolang de voorraad strekt : geb. Fr. 22.00 ; ing. Fr. 20.00

CL. MULFORD : Cassidy komt terug
Cassidy's Protégé
Het Erfgoed van Bob Corson
Goudkoorts
Mesquite Jenkins overwint
Rustler's Vallei
De Vallei van den Cimarron
Het verhinderde Plan
M. BRAND : De sterke Vuist
M. RINEHART : Haar groot Avontuur.

Zoolang de voorraad strekt : geb. Fr. 20.00 ; ingen. Fr. 18.00

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Werken van Anton Van Duinkerken

Achter de Vuurlijn	fr. 29,—
Hedendaagsche Ketterijen	29,—
Kreet van Abels Bloed (E. Hello)	16,75
Roofbouw	18,25
Vertelsels in de Hut	9,50

Nieuwere Romans en Verhalen

ANDREJEW : De roode Lach	21,75
X. L. ADRIAENSEN : In de Kluis I, II	elk 15,—
A. BAILLY : Op de Golven van den Aether	36,50
TEMPLE BAILEY : Muurbloempjes	32,75
TH. BOGAERTS : Het Oog op den Heuvel	18,—
H. BORDEAUX : Het ouderlijk Huis	18,—
M. BRAND : Tijger	29.—
C. DE JONG : Bij de Waskaarsen	29,—
A. DE LEEST : Congoleesche Verhalen	14,50
COHEN DE VRIES : Uit de School geklapt	27,50
B. DEDEKEN : Een Levensweg	20,—
L. E. DE MEY : Maskers op? Maskers af!	20,—
V. DE MEYERE : Vlaamsche Vertelselschat, 3 dln	elk 32,50
A. DE WIT : De Wake bij de Brug	geb. 55,—
DIXELIUS : Sara Alelia	56,—
F. M. DOSTOJEVSKY : Witte Nachten	geb. 16,—
L. DUYKERS : De Terugweg	18,—
H. FEDERER : Sisto en Sesto	12,50
CH. GARVICE: Flora	4,—
H. GEERKE : Jan Pietersz Coen	42,—
H. HAECK : Jongenskoppen	8,—
KNUT HAMSUN : Nieuwe Aarde	56,50
F. HERCZEG : Heidenen	20,—
J. HöCKING : Het Teeken van den Driehoek	4,—
E. HOUGH : Handen omhoog	geb. 27,50
HUTCHINSON : Eenmaal Voet aan Boord	42,—
» De gelukkige Held	geb. 56,50
A. JEURISSEN : Op de Vlakte	geb. 24,—
KARITAS : De waanzinnige Kluizenaar	8,—
M. KOENEN : Limburgsche Verhalen	geb. 24.—
» Parcival	geb. 45.—
» Xerion De Steen der Wijzen	25,—
M. LABBERTON : Aan den Ingang	27,50
» Kinderstemmen	27,50
» Schemeringen	27,50
G. LIVINGSTONE-HILL : De gevluchte Bruid	4,—
LJESKOW : De Onsterfelijke	21,75
Z. M. LOYOLA: Koning van de gouden Stad	5,50
J. MACNAB : De Gentleman-Strooper	32.75
M. MATTHIJS : Een Leven verwoest	3,50
MAYNE-REID : Lotgevallen van zes Schipbreukelingen	12,50
P. NUIJENS : Gods Wegen	22,—
» Het groote Licht	22,—
» Zijn laatste Wil	22,—
F. OSSENDOWSKI : Van President tot Gevangene	29,—
G. PAGE : Liefde op de Heide	4,—
B. PUTTEMAN : Pee Klak	18,—
O. RöLVAAG : De groote Stilte	56,50
B. RUCK : In Andermans Schoenen	29,
JEF SCHEIRS : Affligem in Brand	10,
F. SLOAN : Een Ontmoeting onder Zee	4,—
A. SNIEDERS : Avond en Morgen	10,—
» Villa Pladella	5,50
R. SNIEDERS : De Gochelaar, 2 dln 12,50 en	13,75
TH. STAEL : Roll Film	12,50
A. SULLIVAN : Het Eiland zonder Geheimen	4,—
C. TESTORE : De Brandstapel van de roode Duivels	5.50
» Het Eiland der Genade	8,—
» De overwonnen Toovenaar	8,—
ZR M. TERESIA : Heelemaal niet bang meer	3.50
A. THIRY : De Droomer	51,—
S. UNDSET : Marta Oulie	29,—
» De mooiste Leeftijd	29,—
» De Splinter van de Tooverspiegel : Uni Hjelde	36,25
» Vigdis Gunnarsdochter	42,00
» De wijze Maagden	36,25
H. VAN BUUREN : Het Graf in de Woestijn	4,—
A. VAN DER LEEUWEN : De kleine Rudolf	56,50
A. VAN SCHENDEL : Het Fregatschip Johanna Maria	56,50
E. VON HANDEL-MAZZETTI : Stephana Schwertner : 1. Onder den Ruwaard van Steyr 2. Het Geheim des Konings 3. Maagd en Martelares — 3 dln samen	98,00
N. WIJNBERG : Hoe Inneke Moeder verraste	3,50
N. WINKELER : Yvo	12,50
H. WOLFFENBUTTEL-VAN ROOYEN : Kiezen of Deelen	27,50
BELL WRIGHT : Als een Man een Man is	21,75
» De ijzeren Deur	29,—
B. V. ZWEGERS : De Wondervogel	3,50
X. : Sooike	2,25
X. : Ter wille van het Heilig Geloof	4,50

Boeken van L. C. G. Malmberg

7 frank

ZR MA. TERESA. — Voor Roomsche Kleuters. Serie prentenboeken :
I. Mijn Broertje en Zusje
II. Stoute Broer
III. Zus bij het Kribje
IV. Broer en Zus bij 't Opstaan

7.50 frank

B. CASIMIR. — Benneke
A. VAN DIJK. — Met mijn Boekske in een Hoekske
C. VAN LIES. — Klein Broertje
» Klein Zusje
ZR MA. TERESA. — Ik zal je eens wat vertellen
ZR MA. TERESA. — 'n Kleine Rakker en andere Verhalen
C. DE WAAL. — Uit Grootmoeder's Portefeuille

12 frank

J. V. BURGERS. — 'n Prettige Vacantie
B. A. VAN HAAG. — Wim zijn Kabouterkoek
LAMBERT LUCASZ (KEES SPIERINGS). — Zoo'n rare Chinees
A. L. REDUS. — Kees de Does en z'n Politiehond
KEES SPIERINGS. — Wim, de Blauwpit
ZR MA. TERESA. — Twee Vriendjes
D. C. VISSCHERS. — Een Kind van Java
B. V. ZWEGERS. — In 't Oerwoud

12.50 frank

EDGARD. — Van Koning Orgeloos
H. FEDERER. — Een Nacht in de Abruzzen
» Sisto en Sesto
C. VAN GESTEL. — De Kinderen van Jacques d'Armagnac
GABR. MOERDIJK. — Een Gezellige Middag
ZR MA. TERESA. — Genezen
» Ina
» Miep-ik-ook
WALTERIDA. — Een Indisch Meisje
» Javaansche Legenden

15 frank

J. V. BURGERS. — Klaveren Drie
EDGARD. — Het witte Muisje
MOEDER MARY LOYOLA. — Jezus van Nazareth
ZR MA. TERESA. — Heintje de Bult
» Smokkelfientje
KEES SPIERINGS. — De Ster van Blauw-Wit

19 frank

W. VAN DEN BERG. — De Avonturen van Wim en 'n Weenschen Jongen
W. VAN DEN BERG. — De Koning van Tjilatjap
W. VAN DEN BERG. — De Vondeling van Simmerath
FRANCIS J. FINN. — De Geheimzinnige Gids
B. C. KLOOSTERMANS. — Gods Volk
MAX. — Giovanni
HÉLÈNE PAGÈS. — Van Godfried en Mechtildis, die ter Kruisvaart togen
H. S. SPALDING. — Geheimzinnige Sporen van Berenklauwen
KEES SPIERINGS. — De 6e van Meneer Franssen
ZR MA. TERESA. — Uit het Dagboek van Henk en Lou
1e deel : Op Reis
2e » Op Curaçao
F. TRAUTWEIN. — Han Spring-in-'t Veld

24 frank

W. VAN DEN BERG. — Rudi's Avontuur
JOANNES EMONTS. — De Zoon van het Opperhoofd der Bandaris
LINA TERVOOREN. — Bep doet de Huishouding

26 frank

M. S. GROSS, S. J. — Om 'n Schat

27 frank

J. J. VERBEETEN. — Naar Lourdes

29 frank

H. G. HEIJNEN. — Joolsingel N° 1

30 frank

B. V. ZWEGERS. — De vlammende Woestijn

Al deze boeken zijn verkrijgbaar bij het

Algemeen Secretariaat voor Katholieke Boekerijen

27, Cuylitsstraat, Antwerpen

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

CONRAD, J. — Het Kapersnest	17,—
FOOTNER, H. — Twee Menschen op den Weg	14,—
HULSMANS, A — Droomleventje	22,50
RUTTER, OWEN — Gouden Regen	15,—
PINKERTON — Fort-Mystery	15,—
SCOTT, LEROY. Washington-Square	19,—
SZABO, M. — De Roman van het Land	20,—
VON HERTLING. — Weisskirchen	15,—

ZWIERS: HOUTCONSTRUCTIE

Geb. 181.50 frank

Een Standaardwerk !

Bekroonde R. K. Jeugdboeken

J. BÖKLING : De Ridder van den Eikenhorst	29,—
To HÖLSCHER : Onschuldig verdacht	14,50
» Toen Moeder ziek was	29,—
M. KRAMER : Fernando Malini, de jongen van den Woonwagen	29,—
MADJOE: Jonge Jaren	29,—
N. SCHELLEKENS : In het Land van den Vrede	29,—
FR. VAN VLIJMEN : De Club van 4 en 5	29,—
H. WOLFFENBUTTEL-VAN ROOYEN : Het zevende Meisje	29,—

ALGEMEENE BANKVEREENIGING EN VOLKSBANK VAN LEUVEN N. V.

ZETELS : ANTWERPEN, Lange Nieuwstraat, 70-72.
BRUSSEL, Arenbergstraat, 7.
LEUVEN, Muntstraat, 9.

Bij- en hulpkantooren in al de vooornaamste plaatsen van het land : Aarschot, Anderlecht, Boom, Contich, Diest, Genck, Halle, Hasselt, Hoboken, Herenthals, Hoeylaert, Lier, Maeseyck, Mechelen, Moll, St. Niklaas-Waes, St. Truiden, Temsche, Tienen, Tongeren, Turnhout, Vilvoorde, enz..... Maastricht.

Bank voor Oost-Vlaanderen N. V.

MAATSCHAPPELIJKE ZETEL : GENT, St. Baafsplein, 18.
ZETEL B : RONSE, Abeelstraat, 2.

Bij- en hulpkantooren te Aalst, Aaltre, Audenaerde, Berchem, Dendermonde, Deynze, Doornijk, Edingen, Eecloo, Evergem, Geeraardsbergen, Hamme, Herzele, Lokeren, Maldegem, Scheldewindeke, Sottegem, Sinay, Watervliet, Waesmunster, Wetteren, Zele, enz...

Alle Bank- en Beursverrichtingen — Rekeningen op Zicht en Termijn
BRANDKASTEN
Spaarkas — Veertiendaagsche — Rekeningen — Kasbons — Inningen
Wissel — Vreemde Munten — Coupons
Beursorders op de Beurzen van Antwerpen, Brussel en het buitenland.
Correspondenten in alle plaatsen van het binnenland en van het buitenland.

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij A. S. K. B., Cuylitsstraat, 17, Antwerpen

Vormende Lectuur

K. ADAM : Christus 42,—
D. ALBERS : Uit het Land der Pyramieden 54,—
BENGT BERG : Met de Trekvogels naar Afrika 54,—
» Mijn vriend uit Lapland 43,50
L. BLOY : Het Heil door de Joden 20,—
P. G. BUCKINX : Staf Bruggen 25,—
STUART CHASE : Menschen en Machines 42,—
CHRIST. COLOMBUS : De Ontdekking van Amerika 14,50
F. CORTES : De Verovering van Mexico 14,50
R. DE BERGH-MARGGRAFF: In Latijnsch Amerika 65,—
M. DE GHELDERODE : Prosper de Troyer 35,—
P. DE KRUIF : Bacteriënjagers 42,—
A. DEMEDTS : Geploegde Aarde 20,—
» Jasmijnen 20,00
A. R DUGMORE : Groot Wild in Afrika 58,—
J. EECKHOUT : Herinneringen aan Karel Van de Woestijne 20,00
G. DE LA VEGA : Het Leven der oude Inca's 65,—
» De Tocht naar Florida 65,—
G. HELDERENBERG : Liederen van de H. Hildegard 30,—
J. JEANS : Het geheimzinnig Heelal 27,50
» Het Heelal 83,—
» De Sterren in hun Loop 42,—
P. LEOPOLD : Radio-Toestanden in België 2.—
W. J. LONG: Langoor het wilde Boschkonijn, Reintje de Vos en het Eekhoorntje 25,50
Dr F. OSSENDOWSKI : Menschen en Goden 42,—
W. PUTMAN : 't Verloren Paradijs 20,—
F. RUTTEN : Polen een herboren Land 54,—
R. SCHWOB : De roekelooze Omhelzing 56,50
J. VAN BALEN : Portugal, de Tuin van Europa 65,00
M. VAN GAVERE: Gedichten 20,—
G. VOLPE : Wording en Wezen van het Fascisme 21,75

R. ALLERS : Karakterkunde en Karaktervorming fr. 35,00
Dr FR. BAUR : Uit Gezelle's Leven en Werk 24,00
H. BELLOC : Overschot en Aanvoer 29,00
F. BERTIJN : Bergen en Bergkunde 4,00
» Lucht- en Dampkring 4,00
L. BROUWERS : Het juiste Woord geb. 60,00
EM. DE BOM : Dagwerk voor Vlaanderen 50,75
R. DE GRAEVE : Guido Gezelle
» Hugo Verriest 10,00
KAN. E. DE HOVRE : Therese Neumann 30,00
J. DE JONG : 50 Eeuwen Costuum 90,00
Dr H. DERCKX : Psychologie der Vrouwe 35,00
J. DUSAUTOIR : Ontmaskerd 2,00
C. EECKELS : Onze Hooge Oomes. Tooneel 20,00
E. EHNAM : Radiofinie 7,50
CL. FEY : Overwegingen voor Advent- en Kersttijd 30,00
M. GOULMY : Handboek van het Bestuur der Katholieke Kerk 35,00
J. HAMMENECKER : Zoo zuiver als een Ooge 12,50
A. HAVERMANS: De Stand- en Wintervogels 38,00
J. HENDRICKX : De Boerenkrijg 6,00
Dr G. HOOGEWERFF: Joannes Stalpart Van der Wielen 12,50
P. H. HOORNAERT : Marginaliën op het Evangelie, 1-2 samen 40,00
R. HUGHES : Kinderen der Piraten 42,10
KAN. A. JANSSEN : Lijkverbranding 2,50
J. JÖRGENSEN: De Heilige Catharina v. Siëna 49,00
M. KASTEEL-BALTUSSEN : Vrouwengids 45,00
P. L. KERKHOVE : De bloedige M.ssie 2,00
Dr J. KEULERS: Kruimels v. 's Meesters Disch 15,00
G. KNUVELDER : Het Rampjaar 1830 29,00
» Van uit Wingewesten 75,00
» Zwervers 9,50
M. KOENEN : Quem Mittam ? 11,00
ANDREAS LATSZKO : Menschen in Oorlog 25,50
MGR LAVEILLE : 31 Jaar Missiezuster in Hindoestan 18,00
N. LOHMS : Antonius 27,00
A. W. MAAS : Wapenen tegen het Neo-Malthusianisme 6,50
VERANO MAGNI : Het Leven van den H. Franciscus 32,00
H. MUCKERMANN : Nieuw Leven 7,50
J. MULS : De Gruweljaren 1914-1916 21,75
Dr J. PERSYN : Albertine Steenhoff-Smulders en Marie Koenen 18,00
G. PIZARRO : Fatima 2,00
J. SALSMANS : Biecht en Altaarsacrament 25,00
A. SANDEN : Karaktertrekken 6,00
Dr M. STERCK : Van Rederijkerskamer tot Muiderkring geb. 29,00
M. STOKS : Trek ons tot U, O kleine Teresia 4,00
A. STUBBE : Permeke
Dr J. J. TESCH: Het Leven der Zee 51,75
S. UNDSET : Paapse Stoutigheden 39,00
I. VAN BEUGEM: Albert Saverys 32,50
E. VANDEUR : Het H. Misoffer 20,00
C. VAN GESTEL : Het Evangelie op de Daken 10,00
L. VAN MOLLE : Op reis door Congo 12,50
M. VAN VLAANDEREN : Maria v. Bethanië 18,00
C. VAN WESSEM : Het Musiceeren en Concerteeren in den Loop der Tijden geb. 29,00
Dr J. A. VERAART : Economische Bedrijfsorganisatie 50,75
M VERMEULEN : Klankbord geb. 50,00
A. VERMEYLEN : Van Gezelle tot Timmermans 21,75
P. J WATTEYNE : Het Kivu-Meer 22,00
R YSABIE : De Anarchist, Tooneel 18,00
» Eenig Kind, Tooneel 18,00
» Padrecito, Tooneel 15,00
J. ZEY : Claudius de la Colombière. Bloemlezing uit zijn Werken 26,75
X. : Dansen 7,50
X. : Guido de Fontgalland 8.00
X. : Liederboekje van den Boerenbond (Tekst en Zangwijze) geb. 7,00
X. : Om voor te dragen 4,00
X. : Vlaanderen door de Eeuwen heen (per aflevering) 15,00
X. : Het Werk v. Prosper Van Langendonck 47,25

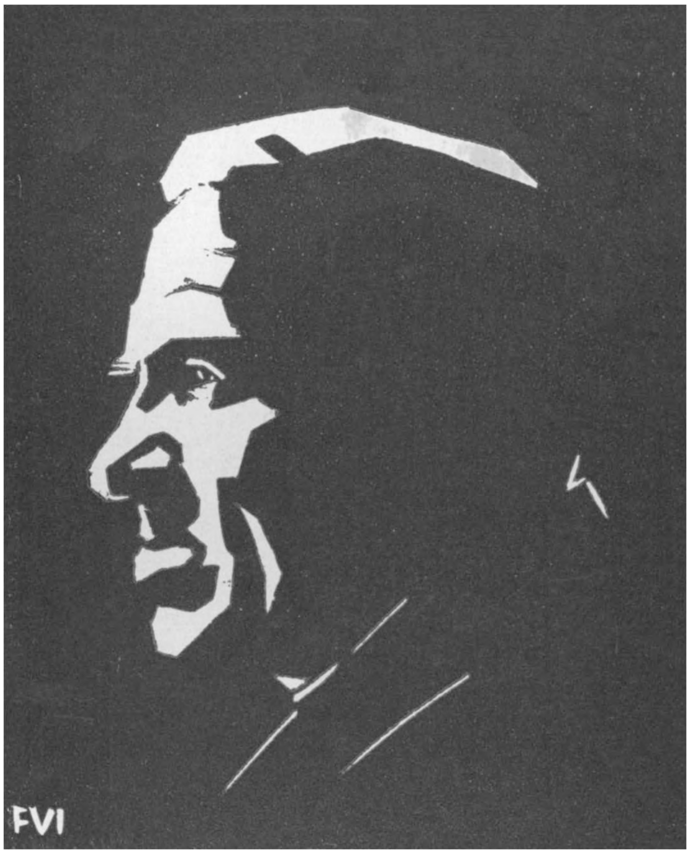

W. E. H. Aloïs WALGRAVE

Gent 1876 — Brugge 28 Februari 1930

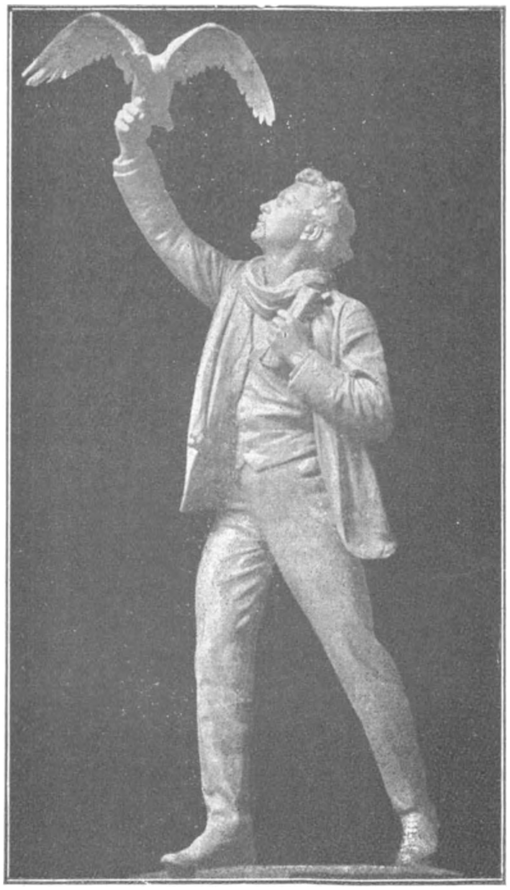

Albrecht RODENBACH

Roeselare 27 October 1856 — 23 Juni 1880

NUMMER 8 NEGENDE JAARGANG SEPTEMBER-OCTOBER 1931

BOEKENGIDS

Algemeen Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift
Orgaan van het Algemeen Verbond van Katholieke Boekerijen
:-: VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR :-:

REDACTIE en BEHEER:
Alg. Secretariaat voor Katholieke Boekerijen, Cuylitsstraat, 27, Antwerpen
Postcheck: 241.02

Prijs voor België. — Abonnement: 35 frank. — Dit nummer: 5 frank.
Prijs voor Nederland. — Abonnement: fl. 3,50. — Dit nummer: fl. 0,50.

ALBRECHT RODENBACH

Bij de 75e herdenking zijner geboorte.

DOOR

E. VAN DER HALLEN

Eigenlijk heeft het geen zin de grooten van een volk bij bepaalde gelegenheden in het midden der aandacht te plaatsen: zij die wezenlijk voor de kultureele opgang van natie of ras een diepgaande beteekenis droegen, staan immers door hun werk elk oogenblik in het brandpunt van de levensuitingen van het volk. Op haast elk terrein der menschelijke aktiviteit manifesteeren zich de gevolgen van de persoonlijkheid der kunstenaars of denkers welke een bepaalde periode uit de kultuurgeschiedenis van hun volk relief en beteekenis gaven. Ieder in Vlaanderen kan getuigen dat Albrecht Rodenbach sedert het oogenblik van zijn verschijnen tot deze dag, geen oogenblik onttrokken was uit de herinnering der opeenvolgende jeugdgeslachten van dit land.

Let nu op deze jongen die in de jaren dat hij de Ciceroniaansche welsprekendheid vertaalde en de Grieksche tragedies ontdekte, zichzelf en in hoofdzaak uit zichzelf levenszekerheden opbouwde, een levensprogramma bepaalde, zoo breed, zoo diep en zoo alzijdig verantwoord dat niemand van ons zooveel rijper en ervarener geslacht hieraan ook maar zou durven denken; let op deze jonge man die op de ouderdom dat de mensch aarzelend vóór het leven staat, tooverwoorden sprak en richtingen bepaalde welke thans bezig zijn het aanschijn van dit land te vernieuwen en de grondslag zijn van de grondige wijziging van zijn levensvooruitzichten. Hij sprak woorden die de klank hadden van bijbelteksten en profetieën. Hij wierp de stormvogel in de lucht,

ontketende het driftig-bruisend leven en het zelfbewustzijn bij de jeugd; hij had net de tijd om signalen te werpen en wachtwoorden te roepen, en verdween dan voor altijd. Des kreeg zijn jeugdige gestalte de allures van een jonge toovergod en van een profeet. Waar jonge menschen van dit land elkaar ontmoeten wordt zijn geest vaardig over hun hoofden: zijn lied schalt, zijn woord markeert de pas en de slag der trommel; zijn wachtwoord vaart als een parool over de hoofden als de honderdduizend bij elkaar komen; zijn inzicht in de strijd wordt als heilige overlevering overgedragen, of opgediept uit oude papieren. Hij is het symbool van een groote gedachte die een volk doet koud worden en rillen; het symbool van een bewustwording en van strijd. Hij is het symbool van een hernieuwing.

De strijd welke dit land doormaakt dreigt die andere facet van de jongen Rodenbach te doen vergeten; het is goed hieraan op dit oogenblik te herinneren: de kracht en de diepte tot de groei van wat hij geworden is, dankt Rodenbach aan zijn kunstenaar-zijn. En het is als kunstenaar dat hij zich het diepst geuit heeft, en nu nog onmiddellijkst tot het hart van dit volk spreekt. Rodenbach was een brandende, driftige natuur, reusachtig en diep van temperament, en als mensch, zelfs als jong mensch, buiten elke proportie. Maar uit zijn werken spreekt degelijk een klassiek beheerscht- en ingehouden zijn; zijn drang naar orde en harmonie strijdt gedurig met zijn ordeloos gedacht; er is een zoeken naar stijl, er is een hang naar de rust van het klassieke; er is een diepe bewondering voor de groote meesters der beheerschte wereldkunst: Shakespeare en Dante, Goethe en Schiller, Aischylos en Sophokles die ook zijn leermeesters waren. De rede beheerschte de drift die in hem brandde. Hij dichtte romantische natuurpoëzie welke de hoogtepunten der Duitsche romantiek met trots als de hare zou erkennen, doch van eerst af keerde hij zijn scherpste aandacht en zijn diepste belangstelling tot de mensch : de poëzie welke de mensch schept, de poëzie welke zielen doet gestalte krijgen, welke het kompleks van driften en verlangens, haat en toorn, liefde en eerzucht, hoovaardij en trots die ten aanzien der verschillende volkeren en standen de loop der geschiedenis bakenden, inbeeldt en oproept: de epiek van de groote menschenziel heeft hem bezeten : de vizioenaire legenden van Gudrun, De Coninck en Sneyssens danken hieraan hun gestalte. Zijn diep heimwee naar orde en waarheid (wijsbegeerte) deed hem dichten :

> Ter waarheid streeft mijn twijfelend gedacht
> *enz.* ...steeds
> beheersche Waarheid, in het vroedend voorhoofd
> gerust en kalm gedregen, Drift en Daad.

Deze drang, met zijn wil tot het herscheppen van een nieuw Vlaanderen en zijn heimwee naar de daad, waren de sterke impulsen tot zijn dichterschap, en omgekeerd was zijn wezen als dichter de stuwende kracht tot het vaardig daadleven dat hem binnen drie, vier jaar de arbeid deed wrochten van meer dan *één* menschenleven. In die

zin was zijn wezen als dichter reeds grondig verscheiden van zijn enkele tijdgenooten en zelfs van de generatie die onmiddellijk op hem volgde, de Van Nu en Straksers. Hij brak af met de teemerige, dekadente levenshouding der symboliekers en der romantici, en eischte voor zichzelf als dichter de taak op van elk aktief, daadkrachtig, militant mensch-uit-het-werkelijk-leven. Hij voelde soldatesk, hij dichtte soldatesk omdat zijn levensbeschouwing hoofdzakelijk geörienteerd was naar daad en strijd. Ook daaraan dankt hij het dat zijn beteekenis voor deze generatie zoo aktueel en diep is. Het gevoel der oneindigheid, de dichter, had in hem de strijder voor Vlaanderen gewekt: « O, waarschijnlijk is het omdat ik mij altijd zoo alleene gevoeld hebbe dat een grooter deel mijner ziel aldaar (d. i. naar Vlaanderen) is gekeerd, en vandaar waarschijnlijk die wil: de liefde voor Vlaanderen en al wat hem aangaat », schrijft hij in een brief naar Pastoor Verriest. « Het leven — zegt Cyriel Verschaeve — is de daad van den eenling tegenover 't oneindige. » Aldus beschouwd erkent deze jonge kunstenaarsgeneratie in hem de voorlooper der jongste kunstbeweging, de wekker van een geslacht dat zich niet meer afzondert in zelfgenoegzaam beschouwen en platonische gevoelskultus, dat zich voegt in de rangen der menschen die nog een andere en hardere taak erkennen dan de beschouwing van de werkelijke of ingebeelde sentimenten van het eigen gekultiveerd en lichtgeraakt hart. In Rodenbach's gedichten dreunt een verre marsch naar nieuwe jonge levenshouding, naar stoere, mannelijke daad, naar strijd en durf en krachtige wil het leven aan te vatten. Ook uit dit oogpunt was Rodenbach's levenswerk een hernieuwing. Zijn werk was *waar*, zijn werk was *diep*, daardoor leeft zijn werk ook nu nog. Hij staat voor ons, groot en krachtig: hij was de man die Vlaanderen baarde na drie eeuwen onvruchtbaarheid. Het beste wat van hem gezegd kan worden is dat zijn werk en zijn leven in onmiddellijk verband stond met het leven, met zijn land en zijn volk. Er is een getuigenis van Professor Vermeylen die alleen van de allergrootsten gezegd wordt: « De kunst van Rodenbach — die is het welke we hebben moeten, waarmee we groot zouden worden en leven. »

Dat Vlaanderen nooit vergete, nu we ons bewust zijn « *groot te zijn en te leven* », aan wie we dit danken.

Bij de Herdenking van Pastoor Aloïs WALGRAVE

Zondag 6 September werd Aloïs Walgrave in beperkten kring herdacht te Vollezele waar hij zijn laatste jaren als Pastoor doorbracht. Door de zorgen der plaatselijke afdeeling van het Davidsfonds werd een herdenkingszitting gehouden en op zijn graf een monument onthuld waar o. m. gesproken werd door Z. E. H. Prof. Dr A. Boon, namens

het Davidsfonds; Jan Grauls, namens het Gezellecomité; E. H. Maurits Van Hoeck, namens de oud-leerlingen van Prof. Walgrave; E. H. Joris Eeckhout, namens de Kon. Vl. Akademie.

We drukken hierbij de toespraken af van Z. E. H. Kan. Boon, en E. H. M. Van Hoeck, en herdenken met piëteit den doode die tijdens zijn leven ontzaglijk veel werk verrichtte voor ons tijdschrift, en altijd bereid was het nederigste en ondankbaarste werk op zich te nemen.

Toespraak van Prof. Kan. Dr A. BOON

Voor velen onder ons is het onverwacht en vroegtijdig afsterven van Pastoor Aloïs Walgrave zaliger, op 28 Februari van verleden jaar, een zwaar verlies en een harde beproeving geweest. Zijn parochianen verloren in hem een vromen herder, vol offervaardigheid en toewijding; zijn medebroeders een dienstwilligen en gulhartigen vriend; de Davidsfonds-afdeeling Herne en omstreken een ijverigen leider en wijzen raadsman; het Davidsfonds een trouwen medewerker en een gewaardeerden voordrachtgever; « Boekengids » een onvermoeibaren boekenverslinder en een gewetensvollen recensent; het Gezelle-comité een taktvollen voorzitter en een beproefden Gezelle-kenner.

Is het dan te verwonderen dat bij velen de gedachte oprees de nagedachtenis van den betreurden overledene in zijn parochie te vereeuwigen, door het oprichten van een eenvoudig maar sprekend gedenkteeken? Het bestuur van het plaatselijk Davidsfonds werkte het plan uit en besloot een oproep te richten tot de vrienden en bewonderaars van Pastoor Walgrave, om samen een openbare hulde te brengen aan het helder verstand en het gouden hart van den gevierden oudleeraar en den braven vromen dorpspastoor, aan de noeste vlijt en de niets ontziende werkzaamheid van den Gezelle-kenner en Gezellebiograaf, aan het eerlijk talent van den dichter en het onvervalschte woord van den voordrachtgever. Eenstemmig sloot de Brabantsche Gouwbond van het Davidsfonds zich bij dit huldebetoon aan. Ook het hoofdbestuur steunde met raad en daad, en vertrouwde mij de taak toe bij deze plechtige gelegenheid hulde te brengen aan de nagedachtenis van onzen diepbetreurden vriend.

Pastoor Walgrave zaliger was een Davidsfondser naar hart en ziel. Toen onze vereeniging in den loop der laatste vijf jaren zijn wonderen bloei mocht beleven, wilde hij niet dat deze hoek van het Payottenland, tevens een van de meest bedreigde voorposten van het taalgrensgebied, zou achterblijven. Wel had hier voor den oorlog een tamelijk belangrijke afdeeling bestaan, maar onder den drang van het oorlogsgeweld was ze bezweken en alle pogingen tot herinrichting waren vruchteloos gebleven. Pastoor Walgrave sloeg de handen aan het werk, werd de stichter en de voorzitter van de nieuwe afdeeling en dreef ze op tot een prachtigen bloei.

Zijn werkzaamheid bleef echter niet beperkt tot de afdeeling Herne. Op hoeveel plaatsen is hij niet opgetreden als een gegeerde en geliefkoosde spreker? Onderwerpen bezat hij bij de vleet: over letterkunde en liturgie, over Vlaanderens heerlijk verleden en over Gods heiligen, over Verriest en Rodenbach, maar vooral over Gezelle! Gezelle als mensch, als dichter, als prozaschrijver kende hij als niet een: het was voor hem een steeds groeiend genot de rijke vruchten van zijn jarenlange studie aan anderen te kunnen meedeelen en zijn diepe vereering en gloeiende bewondering voor zijn heer ende meester bij zijn toehoorders op te wekken.

Walgrave was in zijn voordrachten geen banaal af- of voorlezer: los van 't geschreven woord, lenig en levendig stond hij daar; met breede gebaren van armen en lijf, guitig en schalksch kreeg hij van de eerste oogenblikken af zijn toehoorders te pakken. De gloed en de overtuiging die hem bezielden en hem reeds als leeraar te Hoogstraten zoo'n machtigen invloed op zijn studenten verzekerden sloegen ook naar de anderen over. Wie hem één s gehoord had verlangde hem een ander maal te hooren. Zoo mocht hij iederen winter tientallen keeren in onze afdeelingen optreden.

Heel de werkzaamheid, waar Pastoor Walgrave zich naast zijn priesterlijke ambtsbezigheden uit ganscher harte aan wijdde, stond in het teeken van den geest die onze vereeniging kenmerkt: de geestelijke ontwikkeling en de zedelijke verheffing van het Vlaamsche volk. Is er ten andere voor een priester, gezalfd tot dienaar van zijn volk en begaafd met de heerlijke gave van het geschreven en gesproken woord, een edeler zending denkbaar dan het bloedeigen volk waaruit hij gesproten is op te voeren naar de hoogvlakten van het Vlaamsche idealisme en van de zuiver katholieke daad? Wat Walgrave dacht en deed, wat hij schreef en sprak, droeg den stempel: ik dien! Dienaar van kunst en schoonheid ten bate van God en volk; dienaar van zijn volk in de verovering van kunst en schoonheid! Hoe prachtig spreekt dat ideaal uit zijn veelvertoonde Evangeliespelen en uit het grootsch gebouw dat hij voor het Vlaamsche volk optrok ter eere van Onze Lieve Vrouw, het Mariaspel van Halle. Welk kunstwerk uit onzen tijd heeft meer bijgedragen tot de geestelijke en zedelijke verheffing van duizenden en nog duizenden die bij iedere opvoering naar ons Vlaamsch Oberammergau toestroomen?

Daarom is het gedenkteeken dat hier vandaag wordt opgericht, naast een hulde aan de persoonlijke verdiensten van den betreurden overledene, tevens een hulde aan den geest die het Davidsfonds bezielt. Of liever, G. T. laat ik de symboliek ervan nog verder doordrijven en aan dit gedenkteeken een nog ruimer zinnebeeldige kracht toekennen.

In de werkzaamheid van Pastoor Walgrave huldigen we vandaag de toewijding van zoovelen, leiders en bestuursleden van onze afdeelingen, die ieder op zijn plaats en in zijn werkkring, hun krachten ten

beste geven voor de opvoeding van de Katholieke Vlaamsche gemeenschap. En op de eerste plaats worde hier met eerbied en erkentelijkheid herdacht, de onafzienbare rij van onze volkspriesters, van de in zekere kringen zoo geminacht en zelfs gehate onderpastoorkens en plattelandspastoors. Als men later de geschiedenis zal schrijven van Vlaanderens heropleving op katholiek, sociaal en kultureel gebied, dan dienen een heele reeks namen met eere vermeld : Gezelle en zijn West-Vlaamsche vrienden als De Bo, Duclos, Van Hee, Demonie, Verriest en zooveel anderen, Kanunnik Claeys, Amaat Joos in Oost-Vlaanderen, Pastoor Bols, Kanunnik Muyldermans bij ons; en vandaag schrijven we daar een anderen naam bij: Aloïs Walgrave. Maar tevens dient gewezen op het gros van de keurbende, op al de onbekende wroeters en werkers van de eerste en de laatste ure. Hun allen breng ik vandaag de hulde van onze dankbaarheid en van onze bewondering!

G. T. In naam van het Hoofdbestuur van het Davidsfonds wensch ik het bestuur van de plaatselijke afdeeling geluk met het initiatief dat ze genomen hebben en bedank ik hen voor al de moeite die ze zich hebben getroost! Moge dit gedenkteeken, ontworpen door den Mechelschen bouwmeester Simon Van Craen. een waarborg zijn dat ze de taak van hun betreurden voorzitter met volharding zullen ten einde voeren! Moge dit gedenkteeken ook in deze streek de nagedachtenis vereeuwigen van den vromen priester, den offervaardigen leider, den noesten werker, die evenals zijn meester Guido Gezelle, heeft geleefd « in simplicitate et veritate ». in eenvoud en waarheid.

Toespraak van E. H. Maurits VAN HOECK

In dank heb ik aanvaard op dezen feestelijken en vromen huldedag, in naam der oud-studenten van Z. E. Heer Walgrave-zaliger, een hartelijken groet te brengen.

Het is rechtvaardig dat hier de stem weerklinke van een zijner oud-leerlingen; stem die enkel en alleen een zwakke echo is van die honderde stemmen die opklinken voor Hem.

Rechtvaardig is het dat dit geschiedt omdat het leven van den Gehuldigde niet in te denken is zonder zijn schoonen leeraarstijd en omdat het leven van honderde studenten, die te Hoogstraten voor het katheder van Prof. Walgrave zaten, onafscheidbaar verbonden is met dien prachtleeraar. We spreken, in aller naam over Hem, met de liefde van dankbare zonen in wier hart hij de trouw aan een heilig ideaal in een begeestering van schoonheidsapostolaat wist vast te leggen.

E. H. Walgrave was voor ons, van toen we kleine snaken waren « de dichter ». Voordat ik-zelf op het Klein Seminarie kwam en hem dan dagelijks naar de kerk zag komen, was hij dit reeds. Er hing voor m'n oogen iets heel-speciaals aan z'n verschijning vast : er zat in z'n stap 'n andere cadans, 'n lenige wiegeling; z'n lange haren staken strakgeduwd uit onder z'n hoed en voorwaar : die lippen — ook buiten het breviergebed — waren voortdurend aan 't prevelen of ze 'n woordeloozen zang zongen.

Voor alle studenten blijft bekend z'n figuur, wanneer hij naar de klas trok. De bel had geklonken en Prof. Walgrave kwam uit den grooten gang op de speelplaats — hij woonde toen aan de voorzijde van dat interessante gebouw dat Hoogstratens Seminarie was en is — : z'n klasboeken hoog-opgeduwd tot tegen z'n schouder, z'n bonnet diep in den nek achteruitgeschoven, onder de bonnet uit, de lange, absoluut-niet-geonduleerde haren, de kapoot open en met een Walgraviaanschen wiegelstap — het hoofd rechtop — naar de klas, waar wachtende waren z'n studenten.

Dan keek hij eerst rond over de ruime speelplaats, zag den hoogen hemel aan (waardoor zoo dikwijls dreigende wolken voortjoegen) en zou niet zijn binnengegaaan zonder een blik op de majestatelijke rij kastanjelaren die in 't gelid stonden aan een kant van de speelplaats. Die kastanjelaren — och, die zijn ook zoo'n stuk van ons studentenleven, vooral in de retraitedagen — waarover hij later roepen zou :

Waar ben ik hier?
Op 't oorlogsveld?
En is 't een kogelregen
die bonzend en
met bot geweld
rond mij komt neergeslegen?

Ze beuken af.
ze bonken op
ze kaatsen weg en weder,
en knotsen me, aiei
op rug en kop,
op schonk en schouders neder.

Nog kunnen u
de kinders wel
een tijd, al spelend rapen.
nog dient gij hun
in 't oorlogsspel
tot werkgetuig en wapen.

O wilde wind,
ge vecht en smijt
dees kogels voor mijn voeten,
maar 't beeld mij van
hun blommentijd
den Winter zal verzoeten. (Zingende Snaren)

Die speelplaats — we noemden ze poëtisch « 'n stukje hemel toevallig neergekomen tusschen de hooge gevels van 't Seminarie » — was voor Prof. Walgrave een graag-bekeken terrein. In « Zingende Snaren » heeft hij in 'n lang gedicht (het is niet van z'n beste werk) z'n liefde voor de jongens uitgezongen, naar aanleiding van een recreatie-halfuurtje.

Dat zal hij wel hebben afgezien van uit de kamer die hij op het laatst betrok vlak aan den tuin van de Heeren Professoren. (1)

Bij Walgrave wordt het ontspanningsuur van de studenten 'n poëtische mijmering van den dichter-denker-opvoeder:

De knapen zijn aan 't spel. Ze tieren, loopen, springen
of slaan den bal of doen die duizend kleine dingen
waar jeugd zich aan vermeit in doezelend rumoer.
Aan 't venster sta 'k en zie de wriemelende koer...
O Jeugd, ge treft mijn ziel...

Ik min u allen en daar wondrend ik aanschouw
uw doening en uw spel, zoo regel ik en bouw
in mijn verbeelding op; met prachtig-schoone plannen
den bouw des levens van zoovele jonge mannen...

En het heele gedicht wordt voor de studenten een ideaal levensprogram.

Zóó leefde hij ons leven mee. Zóó weer wanneer we in dat jaar 1908 op 'n kouden Januaridag allen, stil en vroom : 'n Weesgegroetje gingen bidden voor de zielerust van Prof. Leroux-zaliger voor wien een rouwkapel was aangebracht in de Academiezaal. Des anderendaags las Prof. Walgrave ons een vers voor met dit slotkwatrijn :

Daar zien we elkander weer; en weenen nu onze oogen
daar zal Gods vaderhand ons aller tranen drogen.
Intusschen denk aan ons in de eeuwig-blijde vreugd:
Bid voor uw broeders en uw teergeliefde jeugd.

Doch hij zou heel en al met ons leven vergroeien, wanneer we als studenten in de poësis in de afdeeling belandden, waarvan hij de titularis was. Dat was een gezegend jaar. We hadden toen reeds flinke professoren gekend : Prof. De Wals-zaliger, de enthousiast-communicatieve; Prof. Spaeninckx die ons doorgloeide met koude geestdrift; Prof. Commissaris dien we elders noemden « den onverbiddelijken taalkenner », en andere nog. Ontegensprekelijk droeg onze vorming de diepe groeven van dezer leiding, doch 'n heel bizondere bekoring ging uit van Prof. Walgrave.

Meer dan vast-omschreven taalstudie kregen we; wel eischte de Latijnsche en Grieksche grammatica en syntaxis — Prof. Walgrave kende die talen door en door — haar rechten op. Doch wanneer we aanvingen met Mènin aieide Thea of Arma virumque cano, hadden die woorden in zijn mond den spraakkundigen klank niet dien Xenophon en Sallustius bij Prof. Hellemans in de derde Latijnsche op de lippen « tooverden ».

---

(1) In dien tuin lagen wolfijzers en schietgeweren voor de studenten. Dat werd zeer typisch gereleveerd in een van de werken van den Hoogstraatschen oud-student, den novellist Bonifacius Suykerbuyck. (Deze gekende Vlaamsche novellist schrijft onder deknaam Jozef Simons).

Het is me steeds bijgebleven hoeveel we gelezen hebben van Homeros en Vergilius en Horatius (met dezen laatste dweepte de fijne Latijnsche lekkerbek die Walgrave was). Hij zorgde dat platen op de muren van z'n klaslokaal visueel Griekenlands en Rome's cultuur vastlegden.

Festijnen werden z'n lessen in Nederlandsch en Fransch. G. Gezelle ùnd kein Ende natuurlijk. Ons geslacht heeft het heerlijke werk « Gedichtengroei » zien ontluiken en openplooien. Onze schrijfboeken stonden er vol van. Nederlandsche les was immer école péripatéticienne. 'n Wandelles in den physieken zin van dit woord, maar ook 'n wandelen door de poëtische tuinen van andere dichters, van wie hij zoo pakkend de contactputen met G. Gezelle wist aan te knoopen.

En hoe dikwijls hield hij dan niet even op, om op het bord in 'n sobere krijtschets 'n poëzie te omlijnen. Oud-studenten weet u nog hoe hij op 'n bekend vers, onwillekeurig, 'n melodie begon te neuriën? *Dat was Walgrave op z'n best!*

Ook voor de Fransche lessen: Racine; Corneille en andere. Z'n voorliefde ging echter naar de lyriekers. Steeds blijft in m'n oor hangen:

Le vase où meurt cette verveine
d'un coup d'éventail fut brisé...

En eer hij dit vers voorgelezen of juister voor-geacteerd had, stond daar op het bord 'n freele Grieksche vaas geteekend... En dan gebeurde het wel eens dat hij maar voortging, zonder er aan te denken dat eigenlijk reeds heel wat, 'n andere klasuur had moeten aanvangen...

Dàt juist vonden we heerlijk: de volheid van dien bezielden leeraar; de gebondenheid aan z'n opvoedende taak in « de kunst der kunsten »; de ruime ontplooing van 'n ontvankelijk studentenhart in het zich-geven aan de cultureele verrijking van studentenlevens. Dan kon hij zelfs z'n klas vergeten. Typisch was het feit dat hij eens meer dan drie-kwart uurs sprak over Dante en Augustinus en Jacopone da Todi en toen zoo plots — met 'n kinderlijken klank in zijn stem — zei: «Jongens, nu hadden we eigenlijk Latijnsche grammatica moeten geven».

Zóó zaten voor dat instructieve en vormende katheder,zóó kregen we hem te hooren op z'n kamer, zóó bij de herhalingen voor z'n spelen « De Blindgeborene » en « Vrede op Aarde », zóó altijd. Want er lag in Walgrave 'n wondere eenheid, 'n gave harmonie: vrucht van wijsgeerige studie en bloei van cultuur verspreid over alles wat hij wist en mededeelde. En dit alles in eenvoud, dus echt. Schijn kon hij niet luchten. Ook van dien kant uit, Gezelliaan op en top.

En daarom blijven honderde en honderde studenten hem dankbaar en groeten hem op dit oogenblik met 'n ontroerd gemoed. Hij is geweest in hun leven: 'n licht en 'n warmte. In velen heeft hij ontstoken de vlam van idealisme, in velen wakker geroepen den hunker

naar schoonheid in den dienst van God, naar Wien als de « blomme » van Gezelle, z'n heele leven stond gericht met 'n dwarsdoor priesterlijke groeikracht.

Gedurende den oorlog heeft hij — buiten z'n lesuren — alles gegeven aan z'n Gezellemonographie, geduldig en nauwgezet.

Ik was kort na den oorlog op z'n kamer — die blije ruimte vol boeken en « beau désordre » met de maske van Dante, Lagae's Gezellekop en het Brugsche Ursulaschrijn — en zag daar het handschrift van zijn levenswerk op het maagdelijke verso van Grieksche themata. Hij lei daarop z'n hand, zooals 'n moeder op het hoofd van haar kindje en..... zei niets. Doch in dit stille gebaar stak z'n vroomste liefde.

Een paar maanden voor z'n vroegen dood was hij ten mijnent na een Gezelle-lezing. Hij sprak over 't mooie land hier, over de Brabantsche heuvelen waarover de najaarswind met « volle zeilen » voer; rakelde studentenherinneringen op; keek heel innig 't verleden in; kon niet zwijgen over 't geluk het Mariaspel van Halle te hebben kunnen schrijven, enz. « Haec olim meminisse..., zei hij. En toen ineens: « Als 't nu maar eens echt vrede werd onder de menschen! » — Dat was 'n hartekreet van dezen uiteraard vredesgezinden, nietcombattieven mensch en priester en kunstenaar. Dat woord bracht me te binnen een zijner spreuken als leeraar: « Leert malkander begrijpen. »

Dierbare Oud-Professor; moge hier over Uw graf, Uwe vredesstem klinken tot in alle uithoeken van Vlaanderen, *in elk Vlaamsche hart* en over de heele wereld. De grondslag waarop Uw vredesgezindheid gebouwd stond was geen andere dan de grondslag van heel Uw leven : doorleefde, christene kultuur. En omdat Ge deze kultuur aan Uw studenten hebt meegedeeld, danken we U: ze was « de Jordane van Uw Hert en aderslag Uws levens ». Ze was Uwe Zon. En, omdat de afglanzing van dit Uw licht, en de weelderige warmte van dezen, Uwen gloed ons, het leven lang bleef bestralen en doorstralen. rijst vandaag studentengeslacht op naast studentengeslacht in de onverwoestbare dankbaarheid van hen die ge hielpt — naar Dosfel's woord — « in hun mannenjaren de droomen hunner jeugd verwezenlijken » en Uw eigen woord vooral beleven :

Ge leert niet voor de school, maar voor den levenstijd,

Dierbare Oud-Professor, we willen zooals te dien tijde vóór Uw katheder, blijven de luistergrage leerlingen in de levensschool die Uw leven voor ons was en blijven zal in waarheid, goedheid en schoonheid.

ROMANKRONIEK

Iemand met een verleden en een heden als Stijn Streuvels is eigenlijk een dankbare figuur voor een literatuurgeschiedschrijver of kritikus: zijn verleden staat hooger dan iemand normaal gesproken handhaven kan, en de laatste jaren geeft hij zich herhaaldelijk zoo

ondiplomatisch en onvoorzichtig bloot dat een essayist-op-zoek-naar-thema in elk zijner laatste werken gedurig stof vindt voor massa's geleerde citaten en negatieve uitspraken — gezwegen nog van het niet te ontkennen genoegen dat eigenlijk ieder auteur beleeft wanneer hij een krachtige persoonlijkheid die hooger staat dan hijzelf, ziet afnemen. Geloof me vrij : Streuvels zal het vroeg of laat moeten bekoopen dat hij zooveel moois geschreven heeft — ook elders dan in het proefschrift van een of ander kandidaat in de Letteren aan onze vernederlandschte Gentsche universiteit. Maar ondanks alle diepe sympathie voor een krachtige persoonlijkheid als hij, en juist omwille van hun bewondering voor zijn werk, zijn er weinigen die niet hun hart vasthouden als een uitgever deze laatste jaren een nieuw boek van Streuvels kond maakte. De man zal het me ook niet ten kwade duiden als ik meen dat hijzelf in hoofdzaak hieraan schuld heeft — en dat zijn vertaling b. v. van « De Tijd der Kollebloemen », — een werk waarvoor ge een schooljongen van twaalf een rammeling zoudt kunnen geven — aan zijn reputatie meer kwaad heeft gedaan dan vijf gave nieuwe boeken kunnen goedmaken. 't Is maar om te zeggen dat we ten slotte ondervonden hebben dat ook tegenover het werk van Streuvels, hetwelk een dozijn jaren terug — laat ons zeggen: voor onze vroegere collegeleeraars — als onaantastbaar gold, een kritische houding niet uitgesloten is, en dat
8827 ◆ we destijds de aankondiging van zijn nieuw boek **Alma (IV-V*)** door het Davidsfonds niet heelemaal onbevooroordeeld gelezen hebben. En ik moet eerlijk bekennen dat ik het pas nu, vier maanden na zijn verschijning, heb gelezen — zoo'n kaffer ben ik, en — Streuvels vergeve het me — zoo weinig spanning wekte die titel en dat mislukt figuurke op den omslag bij me. Over dat figuurke mag ik niet vergeten straks nog wat te zeggen.

Er werd gezegd dat het schrijven van dit boek een ontzaglijke voorstudie eischte van de vormen der ascese en van de mystiek, en ik ben gaarne bereid dit te gelooven: het draagt er alle kenteekens en invloeden van. Ik heb me voor een jaar of acht ook bezondigd aan een stuk of wat levens van heilige en mystieke vrouwen, en herinner me daar nog juist genoeg van om te weten dat dit terrein voor den auteur die in eerste instantie letterkundige is, en geen hagiograaf, vol klemmen en voetangels zit. Het boek van Streuvels, dat door de fabuleuze oplage van het Davidsfonds gemeengoed geworden is in Vlaanderen, behandelt echter de opgang naar God van een eenvoudig volksmeisje uit een boerendorp; een meisje uit deze tijd en omgeving en levensomstandigheden, en ten slotte van een meisje dat hij zelf gekreëerd heeft, zonder daarbij — voor zoover ik weet — onmiddellijk aan te leunen bij een werkelijke figuur. Wie « van stiel is » kan hiermee bij benadering schatten welke moeilijkheden Streuvels zich verzekerd heeft, en wat het beteekent de aandacht te durven vragen voor een figuur die uit zichzelf niet onmiddellijk interesseert, noch door een sterk gevoels- of passieleven, noch door een avontuurlijk temperament, noch zelfs door

ongewone heiligheidsteekenen die althans nog bij een zeker publiek zouden interesse gewekt hebben. Het is duidelijk dat een groot aantal exemplaren van dit boek dan ook veroordeeld is om half-opengesneden in openbare bibliotheken terecht te komen.

Want hier zit hem geloof ik de fout van het boek : het witharige fabrieksmeisje uit dit verloren dorp van Vlaanderen kan niet voldoende onze aandacht en belangstelling wekken: er ontbreekt een drama in dit leven, of liever, een ander drama dan hetgeen zich afspeelt in de diepte van haar ziel, en dan nog alleen op bepaalde oogenblikken. Ook Alma was te zeer uitverkoren tot heiligheid, en waar Streuvels zelf zijn figuur kon vormen en gestalte geven, lag hier voor hem de weg open tot scherpe menschelijke konflikten. Ik meen dat hij dit zelf gevoeld heeft waar hij op 't eind van dit boek een pest-epidemie laat uitbreken en Alma bij die gelegenheid een heldhaftige rol toebedeelt. Overigens is die epidemie zoowel als de plotse bevreemdende verschijning van de drie eremijten eigenlijk een al te goedkoope episode in dit boek, dat voor de rest zeer positief en werkelijk aandoet.

Ik betreur het ook dat de auteur niet de moed had dit boek bondiger, synthetischer te houden, hoewel hij hier zichtbaar zijn vroegere zucht naar uitvoerigheid en zijn beschrijvingsmanie bedwongen heeft. Overigens kan ik me moeilijk van den indruk ontdoen dat ook op dit werk een zekere moeheid drukt: Alma blijft al dien tijd te ver van ons omdat ze te ver stond van Streuvels : in dien zin heeft de illustrator de geest van dit boek trouw in de omslagteekening weergegeven, dat inderdaad het meisje zoowat van achter gezien werd en zich verwijdert van den lezer.

Een leesbare novelle schreef Richard DEWACHTER in zijn gewoon genre : volksch, een beetje stijlloos en vluchtig, en sterk moraliseerend.
8828 ◆ **Polieneken Denkel (IV)** is de sentimenteele historie van een oudje wiens zoon door de voortvarendheid van zijn vader het huis ontloopen is en in verkeerd gezelschap terecht kwam. 't Menschje lijdt verschrikkelijk onder dien slag en mag ten slotte beleven, wanneer ze in het Godshuis op sterven ligt, dat haar jongen terug tot haar komt al is het ook toevallig en in een beetje zonderlinge omstandigheden. De wachter schrijft hoofdzakelijk met het inzicht zijn lezers te stichten, zonder veel bekommernis om de artistieke eischen welke men gevoeglijk aan een boek mag stellen. Op zichzelf is er misschien veel in zijn boeken dat litterair niet goed te verantwoorden is, doch het is altijd gezond en volksch werk dat verband houdt met het leven en niet zooals veel werk van dit genre, belachelijk door de angstvallige zorg toch maar literatuur te maken. De Wachter schrijft zooals hij is en zooals hij denkt en voelt: op zichzelf een verdienste die we gaandeweg hebben leeren waardeeren. Doch hij mag niet vergeten dat de roeping welke hij zichzelf oplegt hem dwingen moet tot scherpe zelfkritiek en harde arbeid.

De hoofdonderwijzer-op-z'n-Zondags wiens foto op het eerste blad

8829 van INTE ONSMAN's boek **Van Rinus de IJsbeer tot Arjen de Bouwer (IV)** gedrukt is, blijkt de auteur zelf te wezen. De indruk van deze burgelijken stand kreeg ik niet alleen uit houding en figuur van de Mijnheer die ons behalve zijn manchetten en de onberispelijke plooi zijner broek, ook zijn ferme dragondersknevel en zijn bloeiende gezondheid bewonderen laat, maar eveneens uit de ondertitel van het boek : « Levensfragmenten uit de groote wereld der heel kleinen » en uit het « Inleidend Woord » dat de auteur erbij noodig achtte, met het ekskuus dat hij geen werk geschreven had van « geweldige gedachten, van gespeel met woorden of keur van gestyleerde zinnen ». Alsof een auteur zich een zuiverder en lastiger taak kon voorstellen dan wat hij zelf van zijn werk vergoelijkend meende te kunnen zeggen: dat het « handeling en levenswerkelijkheid gaf, meer niet! »

In dit boek dan vertelt de auteur de wederwaardigheden van drie opeenvolgende geslachten eener hongerlijders-familie aan den havenkant van een kleine stad. Veel zaaks zijn die avonturen niet; alleen de werkelijk origineele menschen en de wijze waarop ze zich door de miseries van het leven heenworstelen en ten slotte zich opwerken tot de laatste vertegenwoordigers van de stam : de jonge, flinke, modernvoelende architekt Arjen; — die is inderdaad merkwaardig. Overigens is dit boek in zijn geheel een scherp relaas van de niet te qualifieeren stoffelijke omstandigheden waarin zich een halve, en zelfs een kwart eeuw geleden het leven dier eenvoudigen voltrok. Uit deze verschoppelingen met hun levenshonger, hun gemis aan kultuur en vaag vermoeden hoe het leven zich wel zou kunnen voordoen aan de mensch die elke dag genoeg te eten krijgt en niet elke avond hoeft slapen te gaan met bange vooruitzichten voor de volgende dag — uit deze menschen moest ten slotte een stevig, geestelijk-gezond, arbeidskrachtig geslacht groeien met energie tot daden, met vernieuwd levensinzicht, breedheid van denken, met begrip van de ellende van dezen die het leven uitsloot; met de onverzettelijke wil bezield op te ruimen met de oude geest en iets nieuws en goeds om hen te doen groeien. In die richting is het niet zonder zin dat Arjen bouwmeester wordt, en ondanks tegenwerking bereid is ook lichamelijk te vechten voor zijn droom: het neerhalen der oude miseriewijk met de stinkende sloppen waar zijn grootouders leefden, en het nieuwe tuindorp dat hij op dezelfde plaats bouwen zal. Omwille van dien geest is het boek mij zeer sympathiek. Ten slotte voel ik me zelfs bereid de nederige auteur z'n burgerlijke welgedaanheid en zijn martiale knevels te vergeven. Maar wat ik hem in geen geval vergeef is zijn manie zich op voorhand te verontschuldigen om zijn litteraire tekortkomingen — die overigens meer ingebeeld zijn : het geheel draagt duidelijk de niet te ontkennen teekens van skrupuleuze zorg en angstvallige stijl. — Te drommel; wie een boek schrijft is verondersteld dit te kunnen. Geef u niet uit als snijder en begin niet te knoeien aan Engelsche stof als ge niets van kleermaken af weet; en wie is de gekke schoenmaker die bij het nameten van een

paar molières op voorhand zijn ekskuses maakt omdat het produkt van zijn handen niet veel zaaks zal worden. — Inte Onsma hoefde vooral wat minder te vertellen en wat minder uitvoerig te schrijven om door te gaan als een deugdelijk stielman in het vak.

Eline MARE, van wie ik niet heb kunnen achterhalen of deze naam een Noordnederlandsche of een Vlaamsche schrijfster dekt, heeft een nieuw boek geschreven : de titel op zichzelf laat reeds een stuk folklore
8830 en kleinstadsch leven vermoeden. **Mossieur Sarelke (IV)** zet dan ook de traditie voort van Sabbe en Thiry, zonder tot de hoogte van de oude Vlaamsche regionalisten te geraken. Hier worden de karikaturale avonturen vertelt van een prutserig kleermakertje met belachelijke allures en een even belachelijk zelfbewustzijn. Ook de armoereuze esbattementen van het sufferig ventje worden hier verteld in een omgeving en een atmosfeer die sterk aan Maurits Sabbe doen denken — zooals trouwens heel het opzet van het boek. Eline Mare is haar inspiratie gaan zoeken in Vlaanderen; niet alleen inspiratie, milieu en thema, maar zelfs haar taal. Misschien is dit de oorzaak van haar typeermanie en eindelooze langwijligheid — en het gemis aan wezenlijk interessewekkende gebeurtenissen in dit leven van dezen onbenulligen « Couturier de Paris ». In alle geval : het beste dat ge van dit boek kunt zeggen is dat het draaglijk geschreven is in een leesbaar Nederlandsch. Maar waar gaan we naartoe als de Nederlanders, die door den band niets dan een welsprekend zwijgen of een vergoelijkende vermelding voor de produkten onzer Vlaamsche verhaalkunst over hebben, bij ons te leer komen en precies hier datgene komen zoeken waaruit we uit den grond van ons hart wenschen los te komen? « Mossieur Sarelke » is alles bij mekaar een genietbaar boek, maar absoluut zonder inhoud.

ERNEST VANDER HALLEN

HET BOEK DER MAAND

8831 ◆ **« CRISTUS ONZE BROEDER » door Prof. Dr Karl ADAM (*)**

IV* — Kristus zal altijd de menschheid blijven boeien. Naar Hem heeft het hart van den mensch — ook van den modernen — heimwee. Vele werken bracht onze tijd voort, aan zijn persoon en zijn boodschap gewijd, waarvan de eene ontstonden uit haat en de andere uit liefde. Van katholieke zijde bezitten we twee hoogstaande standaardwerken: dit van Léonce de Grandmaison en dit van Lagrange; en zeer voortreffelijke apologetische, theologische en psychologische studies van Albo, Lepin, Van Noort, Schwalm en Sertillanges. Benevens deze geleerden waagden twee letterkundigen: Papini en Frederik van Eeden, alsook de paedagoog: Fœrster het de menschheid Kristus uit te beelden. Daarin slaagden deze laatsten maar ten deele. Een veel trouwer, ja volledig beeld schonk ons de reeds alom gekende schrijver van « Het Wezen van

(*) Vert. uit h. Duitsch dr Piet Kasteel. — Voorhout, Foreholte, 1931, (20 × 14) 322 blz. fl. 2,90; geb. fl. 3,90

't Katholicisme » in zijn nieuw boek. Die Professor Adam is een groot denker, die thuis blijkt te zijn in de Schrift en in de Godgeleerdheid, in de Wijsbegeerte en de Geschiedenis. Een geleerde die ook zijn hart durft laten meespreken en dit zijner tijdgenooten begrijpt. Een levend mensch die leven zoekt en leven wekt. Eens zijn moeilijken stijl te boven, en met zijn denkwijze vertrouwd wordt het een weelde hem te lezen. Oppervlakkige en vlugge lezers zullen hem niet begrijpen. Maar ontwikkelden die geen afschrik hebben van wat inspanning en wier geest openstaat voor de waarheid nemen dit boek : « Christus, onze Broeder » ter hand. 't Is grootsch van lijn en bouw. Nergens verbluffende zetten of wapengekletter. Nergens ironie of polemiek, maar een louter objectief ontvouwen van de waarheid omtrent Kristus, met een gewetensvolle, wetenschappelijke weerlegging van de kettersche dwalingen die hij op zijn weg ontmoet. Prof. Adam doet denken aan Bossuet en Newman. Er is rust in zijn werk, zekerheid en volheid, gaafheid en warmte, helderheid en menschelijkheid. Hij lijkt me 'n baanbreker van 'n nieuwe methode van apologetiek. Een die ingang vindt bij den modernen mensch. Elk hoofdstuk staat op zijn eigen, stevig in 'n machtige gedachtensynthese Kristus voorstellend in zijn prediking en gebed, in zijn verlossingwerk en zijn middelaarschap. Maar uit ieder hoofdstuk en uit het heele boek treedt die verrukkelijke waarheid naar voren : dat Kristus mensch is, de eeuwige mensch, de nieuwe Adam, die tegenwoordig nog leeft, die tegenwoordig nog verlost, die tegenwoordig nog geeft het bovennatuurlijk leven. 't Hoofdstuk : « Door Christus, onzen Heer » opent grootsche horizonnen voor onze devotie. Nergens heb ik zoo scherp, zoo diep en zoo levend de leer weten uiteenzetten van Kristus' Middelaarschap en van zijn mystieke Lichaam. En dit komt, dunkt me, omdat hij zooveel nadruk legt op de menschheid van Kristus Dien hij laat leven op den gouden achtergrond van zijn godheid. Uit alle bladzijden van dit levensboek klinkt het « Ecce Deus » even overtuigend als het « Ecce Homo ». Zijn visie op Kristus ligt geresumeerd in de woorden : « Deze God (Kristus) is onze broeder met wien wij bloedgemeenschap hebben.... Het bezielende in Hem is de verschijning van

het goddelijke in het menschelijke; het ongelooflijke dat wij onder ons een mensch bezitten, die God is en dat in zijn Persoon de geheele menschheid een met God verbonden eenheid werd. » Voor onze lichamelijke oogen laat Prof. Adam Kristus verschijnen, die nu nog leeft. Voor Hem houdt hij ons staande. Een geweldige omwenteling in de zielen, een gedaanteverandering der zielen verwacht ik van dit boek dat er een is van grooten stijl en van blijvende waarde. De vertaler kweet zich heerlijk van zijn zware taak en de uitgever bezorgde iets puik in alle opzichten.
P. DE PAUW, O. P.

VAN MENSCHEN EN BOEKEN

Roman-Repertorium. In het voorjaar 1932 zal A. S. K. B. een lijst laten verschijnen van ± 18.000 romans, verhalen, essay's, leestooneelen dichtwerken, met opgave van hun respectievelijke zedelijkewaardebepaling en hun vakcijfer, volgens het Tiendeelig Stelsel.

Dit Repertorium aangelegd ten gerieve van bibliothecarissen, geestelijken, ouders, opvoeders, jeugdleiders en intellectueelen zal voor ieder die in zake lectuur-keuze voorlichting noodig heeft of geven moet, een uiterst kostbaar bezit uitmaken.

De lijst wordt uitgegeven *in alfabetische* volgorde der titels, met vermelding telkens van den auteursnaam. Deze lijst, waaraan reeds meer dan drie jaar gewerkt wordt door den Documentatiedienst van A. S. K. B., zal zoowat 400 blz. dichten tekst beslaan. Een standaard-werk waarvan het verschijnen met geestdrift te gemoet gezien wordt door alle katholieke boekliefhebbers en bibliothecarissen.

Edward Vermeulen die zoo pas een zware ziekte doormaakte wordt a. s. maand gehuldigd bij gelegenheid van zijn zeventigste verjaardag. Ongeveer gelijk met deze viering zal het 22ᵉ boek van Vermeulen verschijnen dat aan de steuners van de feestelijkheden zal bezorgd worden in jubileum-uitgave met portret en voorwoord van den feesteling. Er zal op 10 Oktober een Dankmis gezongen worden met kanselrede door Pater Reypens, S. J. In den voormiddag een Akademische Zitting met toespraken door J. Van den Berghe, Cyriel Verschaeve en André Demedts. Het feest sluit met een banket.

Bij dekreet van 11 Maart 1931 werd het werk van Dr Th. H. Van de Velde : « **Het volkomen Huwelijk** » op de lijst van den kerkelijken Index geplaatst, welk boek dus als verboden lektuur mag beschouwd worden en zelfs niet mag in bezit of bewaring gehouden worden.

Het Provinciebestuur van Oost-Vlaanderen schreef een prijskamp uit voor het dichten van een liedertekst welke als staplied voor turners later dient getoonzet. De prijzen werden niet toegekend; aan drie inzenders werd een premie van 100 fr. toegekend. Tegelijk bericht het Provinciebestuur dat dezelfde prijskamp opnieuw uitgeschreven wordt. Er is een prijs van 400 fr. en een van 300 fr. beschikbaar gesteld. Manuskripten in te zenden vóór 15 Oktober bij het Provinciebestuur te Gent.

Jan van Ruusbroeck, de mystieke prior uit het woud van Groenendael, wordt herdacht, en wel op de wijze waarop hij vanwege het katholieke Vlaanderen vooral recht had : door een dubbele heruitgave van zijn komplete werken. Inderdaad was het dit jaar 550 jaar geleden dat de grootmeester der Nederlandsche mystiek overleed (1381). De Paters Jesuieten, leden van het Ruusbroec-Genootschap gelastten zich met de uitgave in vier deelen in middel-nederlandschen tekst naar het Standaard-handschrift van Groenendaal. Daarenboven zal een kritische tekstuitgave verschijnen in den loop van het volgend jaar. Beide uitgaven worden bezorgd door de uitgeverij « Het Kompas ».

De Davidsfondsafdeeling te Vollezeele heeft op 6 September ll. een gedenksteen onthuld op het graf van haar oud-voorzitter, dichter Aloïs Walgrave, bij welke gelegenheid een hulde werd op touw gezet aan de nagedachtenis van den geleerden Gezelle-kenner. Er werd een mis gezongen en daarna een huldevergadering gehouden waarop de Heeren Smeesters en Prof. Floris van der Mueren het woord voerden. 's Namiddags werd de grafzerk onthuld, en redevoeringen uitgesproken door Z. E. H. Prof. Dr A. Boon, Dr Jan Grauls, E. H. M. Van Hoeck, Heer De Coster en E. H. Joris Eeckhout.

Van Maurits Roelants wordt een nieuw werk aangekondigd dat in den loop van den herfst zal verschijnen: « Het Leven zooals men het droomt »; van Theo Bogaerts verschijnt eveneens een nieuw boek: « Vastenavond », een fantastische roman, opgedragen aan zijn overleden broer.

HOEKJE VAN DEN BIBLIOTHECARIS

Opleidingscursus voor Bibliothecarissen

Zoo er zich een voldoende aantal leerlingen aanbiedt voor het volgen van een Opleidingscursus voor Bibliothecarissen, zal gedurende het winterseizoen door het A. S. K. B., te Antwerpen, een reeks lessen worden ingericht.

Ten einde practische oefeningen te kunnen laten samengaan met het theoretische gedeelte zal deze curcus gegeven worden *in de Openbare Boekerij St Michiel* (Amerikalei, 165[1]), *Donderdags van 5 tot 7 u.*

Deze reeks lessen zal worden *ingezet op Donderdag 12 November.*

Vermoedelijk zal een officieele examenzittijd in Mei plaats hebben.

Lesgevers : E. H. J. Baers, Diocesaan Inspecteur der O. B. en Bestuurder van het Algemeen Secretariaat voor Katholieke Boekerijen en H. L. Van Molle, Staatsinspecteur der O. B.

Inschrijving te nemen bij A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, te Antwerpen zoo mogelijk vóór 1 November.

Bedrag voor inschrijving : 35 frank, te storten op postcheckrekening 241.02 van A. S. K. B., met vermelding « Inschrijving Opleidingslessen » en volledig adres van den inschrijver, op de keerzijde van het stortingsbulletin.

Gedrukte lesteksten worden ter beschikking gesteld van de leerlingen.

Zie **INLICHTINGSPOST** op bladzijde 320 van deze aflevering.

2. — Godsdienst

8832 **Adam, Karl, Prof. Dr.** **92 : 22**
◆ CHRISTUS ONZE BROEDER. *Vert. uit h. Duitsch dr Piet Kasteel. — Voorhout, Foreholte, 1931. (20 × 14) 322 blz.* *fl. 2.90; geb. fl. 3.90*
IV* — Zie recensie hiervan als « Boek der Maand », onder nr 8831.

8833 **Daisomont, M. pr.**
◆ BEKNOPT TEKSTBOEK DER ALGEMEENE INLEIDING TOT DE STUDIE VAN DEN SCHOOLBIJBEL. Ten dienste der Leerlingen der Middelbare Scholen, Colleges, Athenea, Normaalscholen, enz. — *Brugge, Ste Katharina Drukkerij, 1930. (21 × 14) 63 blz.* *3.50 fr.*
V — Beter dan Schr. het zelf voorhoudt in zijne inleiding, kunnen wij dit werkje niet voorstellen : « Dit boekje heeft geen ander doel dan : *eene eenvoudige en korte algemeene inleiding tot de studie van den schoolbijbel*, aan de leerlingen in de hand te geven. Het is bijgevolg niets meer dan een *tekstboekje* dat door den leeraar als leidraad voor de lessen kan gebruikt worden. Het is bestemd voor de leerlingen van middelbare scholen, van colleges, athenea en normaalscholen. Er werd naar getracht *enkel het noodige* mede te deelen opdat onze katholieke leerlingen een voldoende kennis zouden hebben van de *hoofdvraagstukken* die met de bijbelstudie samengaan. E. H. D. heeft zijn doel op prachtige wijze bereikt; en wij van onzen kant vragen ook niet beter dan dat onze geloovigen, en in het bijzonder onze katholieke studenten, ten minste eene elementaire kennis zouden bezitten over de verschillende Bijbelkwesties. Daarom juist bevelen wij dit boekje bijzonder aan, hetwelk in een eerste afdeeling een korte, maar juiste, klare en ook kritische synthesis uiteenzet nopens al de vraagstukken die de H. Schrift over 't algemeen aanbelangen, terwijl in de twee andere afdeelingen van het werkje de leidgedachten van het Oud Testament (monotheisme-messianisme) en van het Nieuw Testament (omstandigheden van tijd en plaats, leven, wezen, zending, werk en bewijzen van Christus) bondig worden voorgesteld. Negen platen, een tijdtafel en een kleine bibliographie volledigen deze Inleiding. Dit Bijbelboekje zou moeten klassiek worden in onze colleges en onderwijsgestichten. J. DE KEULENAER, PR.

8834 **De Roover, C., pr.** **24**
◆ ALS BLADEREN DIE VALLEN. Herfstgedachten. — *Steenhuffel, Drukk. Cornelis (17 × 11) 84 blz.* *5 fr.*
V — Als Bladeren die vallen... zijn herfstgedachten door een ieverigen jeugdleider, C. De Roover bijeengegaard. Het zijn onderhoudjes over de uitersten des menschen, tot vorming der jeugd uitgegeven. Bijzonder de laatste bladzijden bevatten stichtende gedachten. Waarom niet wat meer zorg besteed aan de uitgave van dit boekje? Het errata-briefje maakt spijtigen indruk. A. H.

8835 **Frutsaert, Em.** **23 : 21**
◆ HANDBOEKJE VOOR GELOOFSVERDEDIGING. Een Leerboek voor de Scholen en Studiekringen. — *Brugge, Excelsior, 1931. 4e druk (21 × 14) 138 blz.* *7 fr.*
V — Het handboekje voor geloofsverdediging van Z. E. H. Frutsaert, is overbekend, en deze vierde druk getuigt van den bijval dien het overal geniet. Het is niet te verwonderen: die bijval is ruim verdiend door

bijzondere gaven van klaarheid, juistheid, degelijkheid en aangepastheid aan de moderne noodwendigheden van de studeerende jeugd. De inhoud is rijk, en het boekje is bestemd voor die scholen waar de leerlingen en de voldoende ontwikkeling hebben om den uitgebreiden tekst goed te verstaan, en tevens over de noodige lesuren beschikken. Daar echter, waar het boekje met gevolg gebruikt kan worden, zullen de leerlingen niet alleen de overtuiging hebben opgedaan dat de Katholieke Godsdienst alleen de ware is, maar ze zullen ook hunne algemeene godsdienstige vorming en ontwikkeling verbeterd hebben.

M. DAISOMONT.

8836 **Hens, Alf., pr.** **27 : 24**
◆ NAAR GODS KLINIEK. De Belgische Genezingen te Lourdes volgens « Le Journal de la Grotte » 1919-1929. — *Wijgmaal, Immaculata-Uitgaven, 1931 8e duizendtal (20 × 13) 64 blz.* *5 fr.*

V — Een zeer interessant werkje over enkele genezingen te Lourdes In eenvoudigen rustigen verhaaltrant wordt het verloop van ziekte en genezing verteld. Dit werkje is geroepen om veel goed te doen. Het is een nummer uit een tiendeelige serie waarmede de schrijver hoopt het heele Lourdes — in zijn veelvuldige uitingen en schakeeringen — bekend te maken. Een mooi initiatief. Het boekje is zeer goed uitgegeven. (God's Kliniek zal wel « Go*ds* Kliniek » moeten wezen). We wachten op de volgende nrs van deze Immaculata-reeks. M. VAN HOECK, PR.

8837 **Joannes a Cruce** **24**
◆ GEESTELIJKE WERKEN: 1. BESTIJGING VAN DEN KARMEL. *Vert. uit h. Spaansch dr E. P. Hendrik van 't H. Huisgezin. — Brussel, Standaard, 1931. 2e druk 3 dln (26 × 16) 22, 16, 333 blz.* *40 fr.; geb. 55 fr.*

IV — Bij dezen tweeden druk, een woord slechts om onze groote vreugde te uiten over het bezit van een degelijken Nederlandschen Johannes a Cruce. Verbazend hoe de groote leeraar aan wien men met een zekere huivering denkt, integendeel (althans in dit eerste deel, niet zoo in de « Vlam ») glashelder, inslaand, volmaakt-onderwijzend is : zijn gekende, voor elkeen noodzakelijke grondstelling: van het Niet en het Al, of van het ontkennende in de godsgedachte staat er reeds stralend en duidelijk uitgebreid; de hoogere toestanden van het geestelijk leven vinden in hem een uiterst wijzen meester; indien deze tot het buitengewone behooren, dit is niet het geval met het derde deel, waar de zuiveringsweg opnieuw behandeld wordt; die behandeling nu (spijtig onvoltooid) is gewoon de beste welke ooit geschreven werd. Groote dank aan den vertaler. Maar voor een 2en druk, zooveel drukfouten! Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8838 **Plus, Raoul, S. J.** **23 : 24**
◆ DOOPSEL EN VORMSEL. *Vert. uit h. Fransch dr A. P. P. Kluivers. — 's Bosch, Teulings, 1930. (20 × 14) 147 blz.* *23 fr.; geb. 31.50 fr.*

V — Op de innemende manier, hem eigen, verklaart Pater Raoul Plus de katholieke leer over doopsel en vormsel. Bij dezen godgeleerden schrijver is er tevens iets voor het hart naast de gegevens voor het verstand. De wensch dien hij uitdrukt in zijn besluit is een werkelijkheid, want deze bladzijden « verlichten, overtuigen, verwarmen ».

Dr K. ELEBAERS, PR.

8839 **Salsmans, J., S. I.** **23 : 24**
◆ BIECHT- EN ALTAARSACRAMENT. — *Leuven, Museum Lessianum, 1931, 2e herz. druk (24 X 15) 329 blz.* *25 fr.*

V — Het ware overbodig nogmaals te wijzen op de merkwaardige hoedanigheden van dit werk, na de lofrijke bespreking welke Z. E. H. Kan. Cruysberghs aan de vorige uitgaaf heeft gewijd. (Zie Boekengids 1e jg nr 19). Grondige veranderingen werden bij dezen herdruk niet aangebracht. De bizonderste wijziging is er eene van uitwendigen aard: talrijke passages van ondergeschikt belang zijn thans in kleineren tekst gesteld. P. Salmans' boek blijft nog steeds het beste dat we in het Nederlandsch kennen over dit onderwerp. We durven dan ook den wensch uiten, dat al onze priesters en katholieke intellektueelen, die het nog niet bezitten, er hun bibliotheek zouden mee verrijken.

LEO VAN HULLE, PR.

8840 **Van Coppenolle, Em., C. SS. R.** **23 : 264**
◆ ALGEMEENE SAKRAMENTENLEER. — *Brugge, Excelsior (23 × 15) 248 blz. 12 fr.*

V — Een degelijk handboek, duidelijk gesteld, waarin orde en volledigheid zonder langdradigheid hand in hand gaan. De twistvragen welke de godgeleerden verdeelen, de uiteenloopende opinies met hun pro- en contra-argumentatie krijgen een objektieve weergave. Vragen van ondergeschikten aard worden naar den kleineren tekst verwezen. Wat ons vooral dit werk sympathiek maakt, en al te vaak in gelijksoortige traktaten ontbreekt, is de nauwgezette aanduiding waarmede de auteur den graad van zekerheid der onderscheiden stellingen bepaalt. Aldus aangelegd, met het verzorgde zaakregister die er de bruikwaarde heel wat van verhoogt, wil dit boek ons voorkomen als de welkomen gading voor ieder ontwikkelde (*ook* den leek) die zijn godsdienstige onderlegdheid tot de peilhoogte zijner profane kennissen wil opvoeren.

LEO VAN HULLE, PR.

3. — Sociale Wetenschappen
Opvoeding — Vrouwenbeweging

8841 **Dusautoir, J., pr.** **379**
◆ ONTMASKERD. *Geïll. — Brugge, Antwerpen, Sobriëtas (21 × 14) 48 blz. 2 fr.*

V — E. H. Dusautoir heeft aan de katholieke drankbestrijding een dienst van belang bewezen met zijn Boek der Matigheid. Ontmaskerd is een vulgarisatiewerkje, dat in hoofdzaak het Boek der Matigheid weergeeft. Het wil u geen oordeel opdringen, het wil u feiten voorleggen, zoo zegt het voorwoord. En die feiten zijn schreeuwend. Opvolgenlijk leert dit boekje ons kennen, telkens met een pakkende illustratie erbij: het onredelijk alcoholverbruik, de kolossale sommen die er aan uitgegeven worden, den invloed van den alcohol op werkvermogen, gezondheid, ongevallen, verstandsontwikkeling, misdadigheid, kuischheid, huiselijk geluk, kindersterfte. Daarop volgt een zeer zakelijke uiteenzetting van de katholieke matigheidsbeweging Sobrietas. — Wie dit boekje helpt verspreiden doet apostelwerk.

F. VERMUYTEN, PR.

8842 **Grazer, G.** **37 : 15**
◆ LEESMETODIEK EN MODERNE PSYCHOLOGIE. — *Tilburg, R. K. Jongensweeshuis, (Opvoedkundige Brochurenreeks, nr 60) 1931 (19 × 15) 136 blz.* *fl. 1,65*

IV* — Er is een revolutie aan den gang in de wereld der leesmethodiek. De nieuwe beweging komt op voor de globaalmethode tegenover de oude synthetische richting. Wie de psychische fundeering der moderne opvatting wil kennen, moet dit nr der opvoedkundige brochurenreeks grondig bestudeeren. Hij zal er zijn groot voordeel mee doen, want Govert Grazer is een wijze mentor; hij kent niet alleen de geschiedenis der leesmethodiek maar kan tevens met gezag meespreken over de jongste richting in de zielkunde en weet onderhoudend te schrijven over den stand der kinderpsychologie. Zij die belang stellen in de didaktiek van het lager onderwijs, vinden hier een brochure die inzicht schenkt en nadenken doet. ALFONS VERBIST.

8843 ◆ **Pius XI, Paus** 25 : 37

OVER DE CHRISTELIJKE OPVOEDING DER JEUGD. *Vert. dr F. A. J. van Nimwegen C. ss. R. — Tilburg, Bergmans.* (*23 × 16*) *64 blz.* *fl. 0.75*

V — Een nieuwe Nederlandsche vertaling van de magistrale encycliek waarin Pius XI de grondslagen legt van de dwars-door christelijke opvoeding. Pater van Nimwegen heeft zich bediend van den Italiaanschen tekst, omdat deze de eerst-officieele lijkt. Hoewel hij meer naar nauwgezette juistheid streefde, dan naar sierlijkheid wist hij toch in een warm Nederlandsch het pauselijke document over te schrijven. Aan de vertaling gaan — en dit is van uitzonderlijk belang — twee overzichten vooraf: kantteekeningen der officieele Italiaansche uitgave en schets van den gedachtengang. De encyclika zelf is in de bekende indeelingen afgedrukt. Ten zeerste aanbevolen aan alle *leerkrachten* en *jeugdleiders*.
M. VAN HOECK, PR.

8844 ◆ **Overberg, Bernard** 37

VERHANDELING OVER BELONEN EN STRAFFEN. *Vert. uit h. Duitsch dr L. Knuvelder. — Tilburg, R. K. Jongensweeshuis* (*Opvoedk. Brochurenreeks, nr 59*), *1931,* (*19 × 15*) *105 blz.* *fl. 1,25*

IV* — Als eerste rangsfactoren van een hechte opvoeding, beslaan « belooning en straf » in een pedagogisch handboek een leeuwenaandeel. Zoo is het breed opgezette werk van B. Overberg. Nu is deze Duitscher een pedagoog van omstreeks de jaren 1800, en de beschouwingen die hij ten beste geeft over dit immer up to date kapittel, blijven scherp actueel ook voor onzen tijd en kerngezond en diepdoordacht ook voor onze moderne opvoedkundigen. Fr. Rombouts nam hem daarom zeer gepast op in zijn Brochurenreeks. Streng methodische behandeling in den haast klassieken vorm eener logische, doktorale dissertatie, maar gehouden op principieel terrein meestal en in een dooreenvoudigen stijl en haast prozaïsche bewoording. Immer door stelt schrijver het probleme op de ééne goede basis : het religieuse motief. En dat is voor den katholieken opvoeder van ongemeen belang. Een boek « voor nadenkende ouders, onderwijzers en opvoeders », zoo heet het.
A. VAN DEN DRIES, PR.

8845 ◆ **Sanden, Arie** 37 : 84

KARAKTERTREKKEN. *Met een portret. — Averbode, Abdij, 1931* (*19 × 14*) *115 blz.* *6 fr.*

V — Arie Sanden is E. H. Xav. Adriaensen, O. Praem, der Abdij van Averbode : dat weten we allen sedert lang, dat lezen we onder de foto waarop dit boek opent. En toch is dit boek meer het werk van Kan. Adriaensen dan van Arie Sanden. Wat beteekent dat de schalksche pen

van Arie wat verzwaard wordt tot de meer-direct-moraliseerende van den confereerenden Kanunnik. Wel wipt ze hier en daar uit haar duivelskastje. Een interessant werk dat in z'n volkschen toon goed de karaktertrekken schetst. M. VAN HOECK, PR.

8846 ◆ **Van Lantschoot, J.** 39

DE OMMEGANG VAN DENDERMONDE. — *Dendermonde, Van Lantschoot, 1930, (25 × 16) 260 blz.* *25 fr.*

V — In deze uitgebreide en met portretten, stadszichten en ommegangsfiguren rijk geïllustreerde monographie bracht de schrijver de gegevens te zamen van een dertigtal werken, waarbij er heel oude en zeldzame zijn, en hij deed het met de vroomste zorg, die een goed burger bezielt voor alles wat zijn vaderstad aanbelangt. Doch niet alleen aan de Dendermondenaars, maar ook aan de folkloristen heeft de schrijver een grooten dienst bewezen, want zij zullen hier vinden afschriften van oude archieven, feestprogramma's en volksliederen; vooral deze liederen zijn belangrijk en voor 25 ervan werd zelfs de muziek, opgeteekend door Robert De Leye in tweede vermeerderde uitgave aan dit werk toegevoegd. J. LAUWERYS, PR.

4. — Taalkunde

8847 ◆ **Boudens Aug. A.** 41 : 37

ONZE MOEDERTAAL. Taalboek voor de R. K. Mulo-School : *2e Deel. — Groningen, Wolters, 1931. (19 × 13) 147 blz.* *fl. 1.50; geb. fl. 1.75*

V — Al het goede dat we in Rec. 8325 over het 1e deeltje van « Onze Moedertaal » schreven, weze hier bevestigd en herhaald. En wat de litteraire fragmenten betreft, blijkt de samensteller 'n weinig orthodoxer geworden; daarvoor alle lof. PAUL HARDY.

8848 **De Buck, Dr H.** 4393 : 9

DE STUDIE VAN HET MIDDELNEDERLANDSCH TOT IN HET MIDDEN DER NEGENTIENDE EEUW. — *Groningen, Wolters, 1931 (24× 16) 236 blz. fl. 4,90*

V* — Tot nog toe bestond er geen overzichtelijke studie over de beoefening van het Middelnederlandsch door de vorige eeuwen heen: in die leemte heeft de bibliothecaris van de Groningsche Rijksuniversiteit willen voorzien. — In de 16e en 17e eeuw was de belangstelling uiterst gering : ze gold uitsluitend de historische gegevens in de hss. vervat. Tot 1727 was de Rijmkronijk van Melis Stoke de eenige zuiver Middelnederlandsche gedrukte tekst. In de 18e eeuw begon men belang te stellen in de taal vooral met het oog op taalzuivering en taalregeling; het ligt voor de hand dat we bij die liefhebbers invloed terugvinden van de Renaissance-gedachte en van de opvattingen der Duitsche tijdgenooten. Op het einde van de 18e eeuw begint men ook eenige aandacht te schenken aan de Middelnederlandsche letterkunde zelf, maar tot een begrijpen er van is het nooit gekomen, ondanks de aansporingen van Duitsche en Vlaamsche vrienden. Eerst met de Nieuwe School omstreeks 1840 vangt de wetenschappelijke studie aan. Toch mag men niet met minachting spreken over het werk dat door de Oude School gepresteerd werd. — Een zakelijke en objektieve uiteenzetting die door de neerlandisten met dankbaarheid begroet wordt.
Dr A. BOON, PR.

8849 **Doyle, A. Conan** **83.0 : 42 : 37**

THE MARACOT DEEP : The lost World under the Sea. + VOCABULARY. — Adapted and annotated by M. J. C. Büchli. — *Groningen, Wolters, (The young People's Library) 1931 (16 × 10) 163, 34 blz.* *fl. 0,80*

V — « The young People's Library » is zonder twijfel de beste der Engelsche schooluitgaven voor Nederland, om haar flinke tekstenkeus, haar lieve uitgave, en haar practisch verzorgd commentaar. Professor Macarot's wetenschappelijke aspiraties vormen de antipode van Piccard's stratospherische. Hij heeft het op de mysterieuse diepten der zee gemunt. Hij arriveert er ook en vindt er zelfs de bewoners terug van het oudsher verzonken Atlantis. Buitengewoon spannend. Aangeraden.

PAUL HARDY.

8850 ◆ **Verschueren, J., S. J.** **03 : 4393**

MODERN WOORDENBOEK. Taalkundig, encyclopedisch, geïllustreerd: 2e DEEL. *Met medewerking van Dr L. Goemans en Dr L. Brants. — Turnhout, Brepols, 1931, 2 dln (21 × 15), blz. 899-2051.* *geb. 80 fr.*

V — Er werd verlangend uitgezien naar dit tweede deel van het inmiddels zoowat beroemd geworden Modern Woordenboek, dat hiermee kompleet is. Na de uitvoerige besprekingen welke aan het eerste deel gewijd werden is een breede uiteenzetting van inhoud en geest vrijwel overbodig. In dit 2e deel werd dezelfde methode gevolgd als in voorgaande met dezelfde gegevens nopens spelling, uitspraak, geslacht, meervoud, stamtijden, etymologie, synoniemen, tegenstellingen, etc. De specifiek-Zuidnederlandsche termen komen hier eveneens voor, terwijl zoomin de stratosfeeruitstap van professor Piccard als het laatste boek van Pater Callewaert worden vergeten. Het is dunkt me voldoende herhaald dat elk beschaafd mensch — ik zeg niet eens: elk ontwikkeld mensch — dit boek moet bezitten. Wie het in gebruik neemt kan het niet meer missen. Het is alles bijeen een Jesuïeten-arbeid waarvoor de ordebroeders van Bollandius zich niet hoeven te schamen. B. G.

5. — Wetenschappen

8851 **Berg, Bengt** **91 : 59**

ABU MARKUB. Onder Olifanten en Reuzenvogels. *Geaut. vert. van Rinke Tolman. Geïll. — 's Gravenhage, H. P. Leopold, 1928, (24 × 16) 194 blz.* *fl. 3,75; geb. fl. 4,50*

III — Een hoogst belangwekkend boekdeel dat ons in 't moerassengebied tusschen Egypte, Ethiopië en Congo, laat binnendringen en ons midden in deze weliggroeiende plantennatuur het leven doet bewonderen van zoo goed als voorhistorische, machtig groote zoog- en kruipdieren en vogels. Het relaas van de meest vreedzame jacht op dit wild, gemaakt bij middel van potlood, penseel en kinemafilm, om dezes vrijen handel en wandel vast te leggen, doet de belangstelling geleidelijk stijgen, zoodanig dat men met spijt bij het keeren van het laatste blad enkel nog wit papier vindt. Bijna ieder blad bevat eene oorspronkelijke photographische opname. Enkel op twee drie plaatsen doet de naaktheid der zwarthuiden de vraag stellen of jongeren dit boeiende verhaal ter lezing mag worden voorgelegd. Dr J. VAN MOLLE.

8852 **Diepenhorst van Lockhorst, Johanna** **59**

IN EN OM DE MIERENNESTEN. — *Antwerpen, Opdebeek, 1931. (24 × 16) 64 blz.* *5 fr.*

V — Gelukkig dat Wasmann dood is: de groote mierenkenner zou anders in dit werkje kunnen opmerken hoe dikwijls hij verkeerd de mieren en hunne bedrijvigheid heeft afgekeken: bijna alles wat hij jarenlang opmerkte met geduldige vakmanskennis wordt hier anders verteld of dooreengegooid. Wie nu het rechte eindje vastheeft?.... ik durf het voorloopig nog met Wasmann houden, en denkelijk zijn er nog anderen die zullen vinden dat *In en om het Mierennest* een gekriewel is van onnauwkeurigheden én in zake feiten én in den uitleg ervan. Valt anders niet te ontkennen dat de feiten vol kleur zijn afgeschilderd en smakelijk verteld: het is een prijsboekje dat de kinderen gretig tot de laatste bladzijde zullen uitlezen en waardoor ze wellicht trek krijgen om meer te weten van de geheimen van het mierennest. L. SENDEN, PR.

8853 **Dugmore, Arthur Radclyffe** **59 : 91**

GROOT WILD IN AFRIKA. *Geaut. Bewerking van J. H. Altona. Geïll. met 53 platen. — 's-Hage, Leopold, 1926 (25×19) 260 blz. fl. 5,50; geb. fl. 6,90*

V — Een fotograaf die voor een Grootwild-film Kenya doorloopt, met beperkte middelen midden groote moeilijkheden; een kerel met een heerlijk natuurgevoel, een ware kennis van het dierenleven, en een koelbloedigheid, nee maar! 't Is effenaf een veropenbaring, wat u daar te hooren en te zien krijgt. En het boeit door de echtheid van het dagboek. Een succesboek voor bibliotheken. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8854 **Reindersma, W. en Van Hohuizen, T., Dr** **53**

NIEUW LEERBOEK DER NATUURKUNDE (met « Overzicht »). 1e en 2e DEEL. *Geïll. — Groningen, Wolters, 1930, 2e druk (23 × 15) elk 363 blz. fl. 3,25; geb. fl. 3,60*

V — Onze oude schoolboeken die zoogezegd destijds over Natuurkunde handelden waren in den grond prettige werkjes die ten slotte alles behalve aan physika deden : een aaneenschakeling van eerbiedwaardige historische speeldingskens die een min of meer bevoegd man liet werken voor een min of meer geïnteresseerde schaar toehoorders. Denk even aan die Geisslers-buizen met en zonder krullen, aan die « carreaux étincelants » met al de verschillende letters van het alfabet en tutti quanti. De schrijvers van dit nieuw leerboek houden er een heel andere goesting op na : ze zijn van meening dat natuurkunde wat meer om het lijf heeft dat een laten werken van onbenullige verouderde speeldingskens. Ernstig vatten ze dan ook het plan van een ware physika op en meesterlijk werkten ze dit uit. Wie dit leerboek doormaakt krijgt een juisten kijk, ook op de meest moderne ontdekkingen van de natuurkunde. Meer dan warm aanbevolen. L. SENDEN, PR.

8855 **Van Beusekom, G.; Kooymans, F. P. J.; Rutten, M. G.; Tienbergen, N.** **59 : 91**

HET VOGELEILAND. *Geïll. met figuren en 55 platen. — Laren, Schoonderbeek (25 × 18) 246 blz. fl. 4.50; geb. fl. 5.90*

V — Een Schoonderbeek, zooals immer heerlijk! 't Geldt hier De Beer of Hoek van Holland, een eldorado voor vogelkenners en fotografen. Laat de tekst soms wat minder boeien, de kennismaking met zooveel heerlijks uit het leven der strandvogelen is een groot genot.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR,

7. — Schoone Kunsten

8856 Graadt van Roggen, C. J. **77**

HET LINNEN VENSTER. *Geïll. met 90 afbeeldingen. — R'dam, Brusse, (Monografieën over Filmkunst, nr 1) 1931, (22 × 17) 72 blz.* *fl. 1,75*

V* — Dit boek biedt ons een zeer merkwaardige studie over een actueel onderwerp van bizondere beteekenis : *de kunstfilm.* Het beoogt slechts een inleiding te zijn voor een reeks monografiën die over kort bij dezelfde firma over filmkunst zullen verschijnen. Inzicht wordt hier gegeven in het wezen van de filmkunst, gesteld vooreerst tegenover de gewone filmindustrie en andere soortgelijke « nijverheidsproducten » in het algemeen; ontleed vervolgens in haar verschillende elementen zelf. Allerlei problemen in verband met kunst komen hierbij te pas; op kordate wijze worden ze afgehandeld. Prachtige illustraties heel het boek door : reproducties uit verscheidene filmen. Uiterst keurige uitgave. Een boek dat door geen enkel belangstellende in dezen nog jongen kunstvorm, — die thans gelukkig zoo'n onverhoopte vlucht schijnt te nemen, — mag ongelezen gelaten. Een boek dat verder *elk* ontwikkelde zal interesseeren. S. B.

8857 Lauweriks, Jan **72 : 74**

MODERNE WONINGINRICHTING. *Geïll, met 44 afb. — R'dam, Brusse, 1931. (22 × 16) 87 blz.* *fl. 1.50*

V — We kennen Schrijver uit andere werkjes als een bevoegd kunstkenner en een verspreider van gezonde opvattingen. We zijn blij met dit boekje dat bijdraagt om den smaak te louteren.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8858 Springer, B. **79 : 93**

HOE IK WERELDKAMPIOEN WERD. *Geïll. — Den Haag, Van Goor Zonen, 1929. (20 × 15) 83 blz.* *fl. 1.50*

V — Iets voor beoefenaars van damspel. Schrijver analyseert de gespeelde partijen in een toernooi om het wereldkampioenschap. Aan het einde een twintigtal fraaie problemen en studies. In zijn geheel een schoone verzameling partijen, die bij het naspelen den studieman gelegenheid zal schenken zijn theoretische kennis uit te breiden. P. D.

8859 Van Tusschenbroeck, Herman **78**

GOEDEN AVOND SPEELMAN. 10 Liedjes voor kleine Kleuters. *Geïll. dr O. Verhagen. — Utrecht, J. A. H. Wagenaar, 1931, 2e druk, (29 × 23) 19 blz.* *fl. 1.65*

VI — Een tiental nette en leuke liederen in allen eenvoud, doch van goeden stijl en deugdzamen smaak. Mochten onze onderwijzers en onderwijzeressen er naar grijpen. Dr FL. VAN DER MUEREN

8. — Letterkunde

83. NOVELLEN, ROMANS, LEGENDEN, SCHETSEN, SPROOKJES, VERHALEN

I. — VERBODEN LECTUUR

8860 Staal, C., Pzn **83.9**

ZELDZAME TROUW. *Geïll. met 2 platen. — Den Haag, Voorhoeve, (19 × 13) 143 blz.* *fl. 1 ; geb. fl. 1.25*

I — 'n Sterk tendentieus verhaal van enkele episoden uit den Sint Bartholomeus' nacht. 't Was er den schrijver blijkbaar alleen om te doen de Roomschen en hun geloof 'n deuk te geven. 't Boek heeft trouwens geen letterkundige waarde. Voor onze katholieke boekerijen, kerkelijk verboden goed. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

II — STRENG VOORBEHOUDEN LECTUUR

Deze boeken mogen slechts bij uitzondering, om gegronde redenen, door welgevormde rijpere lezers worden gelezen.

8861 **Foster, Geo C.** **83.0**

DE LEVENSLOOP VAN JOHN WODEN. *Vert. dr Titia Gorter. — Utrecht, Bruna & Zn (19 × 13) 336 blz. fl. 2,25; geb. fl. 2,90*

II — Hij was een honderdjarige, reisde een wereld af, klom tot hooge posten van eer en glorie, maakte heel wat groote feiten mee en... bedroog vrouwen. Foei! schrijver aast op naturalisme en naaktkultuur: verdediger van den homme-nature? Ongemeene geschiedenis, jawel, en daartoe zal wel een handje leenen dat spiritistisch gedoe om af en toe te spelen met een geestverschijning. Maar gemeen is ze zeker ook. Walgelijk. Punt. A. VAN DEN DRIES, PR.

8862 **Remarque, Erich Maria** **83 : 89**

DE WEG TERUG. *Vert. uit h. Duitsch dr L. Blok. — A'dam, Becht, 1931 (19 × 14) 300 blz. fl. 2,90; geb. fl. 3,90*

II — « Van het Westelijk Front geen Nieuws » heeft in boek en beeld den tocht om de wereld gemaakt. Geen land is er waar Remarque's belijdenis niet vernomen werd: ze werd gloeiend bewonderd doch ook radicaal verketterd. Niemand heeft ze onverschillig aan zich laten voorbijgaan. We schreven in Boekengids (nr 6186) eerlijk en openhartig onze meening neer over dit werk dat zich imponeerde aan de gansche wereld. « De Weg terug » is het aangrijpende relaas van den frontsoldaat die innerlijk verscheurd en uiterlijk verwilderd, de baan in het na-oorlogsche leven niet meer terugvindt. Het wordt 'n zoeken en tobben-zonder uitweg. De oorlog met zijn verschrikkingen en onmenschelijk, heden is geworden 'n onontwijkbare nachtmerrie; het brood- en bloeddronken beest huilt nog in hen; als 'n kanker hebben de dagen en nachten in hen ingevreten. Ze komen uit 'n wereld, waarin ze zich wierpen met jeugdigen, ontembaren overmoed onder de bedwelming van levensleuzen die holle frazes geworden zijn. Ze komen in 'n wereld die zij niet begrijpen en die hen niet begrijpt. Ze passen niet meer in het kader, en het kader is op hen niet berekend. Vervreemding en neerslachtigheid, bitternis en ontgoocheling, wrok en opstandigheid, umwertung aller Werte: tehuis, op straat, in gezelschap, in kweekschool, ook onder mekaar. (Wat eens hun ruggesteun was: de bindende frontkameraadschap, is héén.) Ze zijn ontwortelden, bankroetiers. Ze hebben vergeefs geleden en gevochten, zijn vergeefs gevallen. « De Weg terug » is 'n ontstellende, gruwzame aanklacht. (Het einde laat 'n lichtpunt aanglanzen). Doch 'n groot werk is het. Een psychologisch levensdocument van 'n gebroken generatie. Er zijn bladzijden van 'n magische en toch zóó reëele tragiek, die men niet licht vergeten zal in de beeldende kracht van den ras-kunstenaar. — We meenen niet dat het de wereld zal veroveren, zooals « Van 't Westelijk Front geen Nieuws » : het eischt daartoe 'n vóórkennis van Duitsche toestanden die velen bezwaarlijk zullen aanvoelen. Op grond van verschillende tooneelen en vele « soldateske onverbloemdheden », indexeeren we II.

M. VAN HOECK, PR.

8863 **Walschap, Gerard** 83.1

ERIC. — *Rotterdam, Nijgh & van Ditmar, 1931, (20 × 14) 162 blz. 24 fr.*

II — «Adelaïde» was een pathologisch geval. De keuze zelf van het type was oorzaak dat de draagkracht van de thesis, door Walschap bedoeld, heel en al werd ondermijnd. Dat was niet te redden door de uitermate romanfähige knapheid en de stylistische romankennis van den schrijver. Eric trekt de lijn verder door. Dit tweede boek brengt ons het leven van den zoon der zwakzinnige Adelaïde. Weer een pathologisch geval. De nu woeste en dan weer stug-gesloten dagen van den schitterend-begaafde eener abnormale familie. De gevolgtrekking ligt voor de hand : daar is geen verdediging mogelijk, daar is geen tegenstribbelen mee gemoeid. Het wordt een fatalisme. — Walschap heeft eens te meer een gewaagd stuk uitgehaald. We zijn de eersten om te zeggen dat de durf er zijn moet, ook de meest-sombere levensvraagstukken in het licht van de katholieke leer en moraal te zetten. *Doch dan moet ook de katholieke uitkomst van het probleem worden gegeven of beter, uitgebouwd.* Dus ook waar het gaat, zooals hier over psychologische pathologie, erfelijke belasting, verantwoordelijkheid en zedelijken dwang. Dat is, meenen we, de moreele zijde van het vraagstuk. En die katholieke uitkomst vinden we vooralsnog, niet in Eric. In dezen roman blijft vaag, juist wat scherp moest staan. — We laten de vraag open in hoeverre Adelaïde (en Eric), van wetenschappelijk en proefondervindelijk-psychiatrisch standpunt uit te verdedigen zijn. Dr Van Acker schrijft « dat Walschap niets afweet van psychopathologie... dat Adelaïde absoluut niets te maken heeft met psychoanalyse » (Vl. Geneeskundig Tijdschrift, 11 Juli 1931. blz. 581-585). Dat hebben de psychiaters onder mekaar te beslechten. — We hopen dat het derde deel der trilogie klaarheid moge brengen en de uitkomst geven. Stijl en factuur zooals Adelaïde : saamgebalde romantaal. Wellicht werd Eric wat sneller geschreven. M. VAN HOECK, PR.

III. — VOORBEHOUDEN LECTUUR

Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten, ook ontspanningshalve zonder nadeel door gevormde lezers kunnen gelezen worden

8864 **Dostojewskie, F. M.** 83.1

HERINNERINGEN UIT HET ONDERGRONDSCHE. *Vert. uit h. Russisch dr. S. Van Praag. — A'dam, De gulden Ster, (20× 14) 211 blz. fl. 2.50; geb. fl. 3.50*

III — Twee deelen. Het eerste, een soort dagboek waarin een somber en hypocondrisch mensch al de ingewikkeldheden van de Russische psyche tracht te ontwarren. Het tweede, een verhaal dat het geval illustreert hoe hij « door een zedelijke verwording in het duister, door het gemis aan een geschikt milieu, door een cultivatie van het booze in zijn ondergrondsch verblijf » zijn leven verknoeid heeft. — Een eigenaardig boek als samenstelling en inhoud, met plotse helle lichtflitsen om de duisterheden van den menschelijken geest en het menschelijk gemoed. Dr A. BOON, PR.

8865 **van de Zeekust, Rik** 83

DE MENSCHWORDING DES PAPIERKRABBERS. — *Kortrijk, Vermaut, 1931. (19 × 14) 242 blz. 18 fr.*

III — Vital Bourgeois, zoon van vrekkige ouders doorloopt z'n egaal leventje van zuigeling tot advokaat. Eens dertig smijt hij de aktetasch in den hoek, zoekt z'n eerste liefde op en... de advokaat wordt boer — pardon! — de « papierkrabber wordt mensch ». 't Ruikt naar tendenz, nietwaar? Wel, door het kader van dit gebeuren trekt schrijver nu «zijn» papierkrabbels; sprankelend van belezenheid, studentenroes plus 'n

zeldzame rasschrijversvirtuositeit. Vooruit, Rik van de Zeekust werp je « Alte Burschen-Herrlichkeit » alsmede je spontaan pseudoniem ver over je schouders weg. Kom uit je schelp, student of versch-gepromoveerd heerschap en schenk ons volk ernstige literaire kost. Dat kun je, want onder je oude studentenflat zit 'n groot kunstenaar. Spijtig dat we voor dit werk om de soms wat al te drastische woord-uitingen van studentikositeit moeten voorbehoud maken. PAUL HARDY

8866 **Wassermann, Jacob** **83 : 93**

FABER OF DE VERLOREN JAREN. *Vert. uit het Duitsch dr Dr Bella Jansen. — Utrecht, Bijleveld, 1930, 2e druk, (20×13) 280 blz. fl. 2.75; geb. fl. 3.75*

III — Na meer dan vijf jaren gevangenschap keert Faber na den oorlog naar huis, door de akelige eenzaamheid heelemaal vervreemd van zijn vrouw en zijn huisgenooten. Des te meer daar zijn vrouw onder den invloed is geraakt van de sterke persoonlijkheid eener vorstin die zich aan de opvoeding wijdt van de verwaarloosde jeugd. Met de grootste moeite slechts en na langen strijd kan de schuchtere gesloten natuur van den vereenzaamde zich aan de nieuwe levensvoorwaarden aanpassen. — Terzelfdertijd levert Schrijver ons hier het pakkend beeld van een huisgezin van intellectueelen dat buiten alle godsdienstzin en zedelijke begrippen is verwilderd en dat dan ook heelemaal op den dool is geraakt. Wat een verwarring en wat een geestelijke ellende, waardoor de maatschappij fataal ten ondergang opgeschreven staat. — Lichtelijk voorbehouden. Dr A. BOON, PR.

8867 **X.** **83.8**

ZOO VERHALEN DE VLAMINGEN. *Geïll. met portretten op den omslag. — Antwerpen, Dietsche Warande en Belfort, Juni-Juli, 1931 (24×18) blz. 400-653.*

III — Bedoelde de Warande-redaktie den lezer een volledig en klaar inzicht te geven in de vertelkunst der Vlamingen? Het is haar althans gelukt hen te laten kennis nemen met, op een paar na, de meest representatieve figuren van die kunst, van de mannen van negentig af: Buysse, De Bom, Streuvels, tot de jongste prijswinners: Walschap, Roelants en Zielens. Tegelijk vinden we den meest verscheiden verhaaltrant: zoowel den literair-verzorgden vorm van 'n Toussaint van Boelare en 'n Roelants als het volksche van Jef Scheirs en het anti-literaire van Walschap en — wie zou het verwachten? — Aug. Van Cauwelaert. Meest afwisseling bieden de onderwerpen van de verhalen: 'n paar landelijke of boerenverhalen, de stad met haar hooger burgerij en haar kleine luidjes, 'n nachtelijk avontuur, de haven met matrozen en barmeisjes, 'n gerechtelijk drama, 'n blauwbaard, tot zelfs een sportreportage. Maar mochten we dan ook niet 'n kijk verwachten op de groote konflikten die onze Vlaamsche menschen in hun innerlijkste wezen of hun maatschappelijk of nationaal bestaan verscheuren? Zoo dikwijls werd er ook door verhalers uit dezen bundel afgegeven op het leege, ziellooze realisme der vooroorlogsche letterkunde! Expressionisme: weergeven van de diepste stroomingen in mensch en maatschappij! Buiten 'n vormvernieuwing om is er daarvan in dezen bundel niet veel te merken. — Toch zullen *gevormde* lezers veel genoegen beleven aan deze Vlaamsche verhalen (een paar III). Dr A. BOON, PR.

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

circa 18 à 20 jaar en ouder

(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

8868 **Bogaerts, Theo** **83.3**

HET OOG OP DEN HEUVEL. *Geïll. met vijf houtsneden v. A. Droesbeke. — Mechelen, Het Kompas, 1931, 2e druk. (2C × 14) 187 blz.* *18 fr.*

IV* — Een nieuwe uitgave van den roman van Theo Bogaerts die destijds als proeve van expressionistische literatuur werd aangediend. Deze herdruk werd bezorgd door de vlijtige uitgeversfirma « Het Kompas » te Mechelen. We verwijzen voor deze tweede uitgave naar de waardeerende bespreking van Professor A. Boon in nr 9 van den 6n jaargang van Boekengids (November 1928).

8869 **Cartwright, Mary** **83.0**

HET DONKERE HUIS. — *Haarlem, Hollandsche Bibliotheek, 1931. (20 × 14) 222 blz.* *fl. 1 (4 fr.)*

IV — Het donkere huis ligt op een eilandje naast de kust van Engeland. Het wordt bewoond door den afstammeling van vroegere zeeschuimers. Door bedrog en misdaad wil hij het vroegere fortuin van zijn familie herstellen, maar de moed en de liefde van een jongen en een meisje beletten hem zijn plannen door te drijven. Ontspanningslektuur.

Dr A. CARDYN, PR.

8870 **Dewachter, Richard** **83.2**

POLIENEKEN DENKEL. — *Brussel, Standaard (19 × 13) 126 blz.* *12 fr.*

IV — Zie voor bespreking de romankroniek, nr 8828

8871 **Fletscher, J. S.** **83.0**

DE GEHEIME LADING. *Vert. uit h. Engelsch dr R. Blijstra. — A'dam, N. V. Uitg. Mij Enum, 1931, (18 × 11) 220 blz.* *fl. 1,25*

IV — Die geheime lading is gestolen. 't Is 'n kistje dat het hart schijnt te bevatten van 'n verbannen Rus in Amerika overleden. In werkelijkheid houdt het 'n ontplofbaar product in, dat dient om den Tsaar te dooden. 'n Detective bemoeit er zich mee, en 't wordt 'n wanhopige jacht. De dieven vallen zelf als slachtoffers van de ontploffing der geheime lading. Flink geconstrueerde sensatie-roman met verwarde, onwaarschijnlijke toestanden. PAUL HARDY

8872 **Gerard, Louise** **83.0**

EEN SPAANSCHE VENDETTA. *Nederlandsche bewerking van H. Rappard. — R'dam, De Combinatie, 1931, (20 × 14) 203 blz.* *fl. 2,25; geb. fl. 2,90*

IV — Een boeiend verhaal over een Vendetta die reeds drie honderd jaar duurt. Allerlei avonturen brengen ten slotte de overwinning aan de zijde van het recht. Ontspanningslektuur. Dr A. CARDYN, PR.

8873 **Gollomb, Jozeph** **83.0**

DE WEG DER VERSCHRIKKINGEN. Roman. Vervolg op « Het geestelijk Portret ». *Vert. uit h. Amerikaansch dr R. H. G. Nahuys. — Zeist, Swartsenburg, 1931. (20 × 14) 252 blz.* *fl. 1.50*

IV — Een detektieven-roman op psycho-analytische basis. Een boek vol spanning en griezeligheid. Omwille van sommige gedachten over gerechtigheid aan volwassenen voorbehouden. Dr A. CARDYN, PR.

8874 **Herczeg, Ferenc** **83.9**
◆ HEIDENEN. *Vert. uit h. Hongaarsch dr Dr A. Cardyn. — Antwerpen, N. V. Leeslust, 1931, (16 × 12) 298 blz.* *20 fr.*

III-IV* — Een historische roman, waarin uit de jaren 1046 als motief verhaald wordt: de laatste strijd van de heidensche restanten der Hongaarsche heidebevolking tegen het indringend en reeds gevestigd christendom. Een nationaal thema, dat den schrijver en zijn volk dierbaar moet zijn. Die strijd is grootsch en ook in epische kleuren geborsteld. Doch daar is nu het neventhema: de aanvoerder der Besseniërs en hun heidensche horden is juist Kanunnik Marton, die zijn geestelijk kleed afdankt, zijn eeden vertrappelt om « de vrouw der pussta » te volgen, deze verstoot en eene Byzantijnsche christin huwen wil. Wat hem niet gelukt. Hij vergaat zelf jammerlijk en onverzoend in den fatalen strijd. — Geweldige karakters, wemelende massabewegingen, verrassende episoden. Aan 't eind vervalt schrijver in te uitvoerige legeroperaties, laat den draad van het verhaal los en maakt het niet « af ». Om zekere wantoestanden of practijken van heidensch en kettersch geloof bij een pas christen geworden bevolking, die trouwens ruw is van zeden en taal, kan dit boek verkeerd inwerken op sommige, niet gevormde of nadenkende lezers, maar dan zal de fout wel liggen bij deze laatsten. A. VAN DEN DRIES, PR.

8875 **Leskow, N. S.** **83.3**
DE BETOOVERDE PELGRIM. *Vert. uit h. Russisch dr W. Zatskoy. — Leiden, Sijthoff, 1931. (21 × 16) 221 blz.* *fl. 1.90; geb. fl. 2,50*

IV — Onder de reizigers op een meer in Finsch Rusland bevindt zich een man van reusachtige gestalte, reeds oud, in een soort monnikspij. Zij luisteren naar zijn spannend levensverhaal: het harde leven als kind van een lijfeigene, dan een weg gevonden als paardenkeurder en in verband hiermede een tien jaar verblijf als gevangen onder Tataren; later komt hij in dienst bij een dol verkwistenden jonker, spel en wodka krijgen hem chronisch te pakken : op zoo'n avond valt hij in de klauwen van een magnetiseur die zijn reeds zoo geweldige hartstochtelijkheid nog opschroeft: hij wordt smoor verliefd op een zigeunerin, vindt zijn meester op zijn weg als medeminnaar : deze ontvoert het meisje, doch verwerpt haar weldra, en dan wordt Iwan min of meer medeplichtig aan den dood van het wanhopig meisje. Sedertdien leefde hij verscholen, daarna in het klooster, en streed daar de laatste kampen met den duivel. En toch, nooit tot levenseffenheid komend, zwerft hij weeral verder, pelgrim op wegen waar het bovenaardsche door de menschelijke dingen heenschemert. Dit werk der jaren 1880 is een uitstekend beeld der tweezijdige Russische ziel, mét zonde en geweld maar ook mét goddelijke, heilige bezielingen. Eveneens uitstekende Russische verhaalkunst, vol tafereelen uit de werkelijkheid en een levendige fantazie. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8876 **Van der Hallen, Ernest** **83**
◆ KRISTIAAN. — *Antwerpen, Leeslust, 1931, 2e druk (19 × 14) 124 blz.* *13 fr.*

IV — In dit soms te gemoedelijke « vertelsel » van in den grond een zeer tragisch moment van het Vlaamsche volksbestaan, komt een aanvoelen en waardeeren, en daarom een zich schrap zetten ter verdediging en herovering der geestelijke waarden naar voren, als wij dat maar al te zelden in de jongere literatuur mogen ontmoeten. Van der Hallen blijkt het volle besef te hebben, om wat schatten van kristelijke traditie het

gaat in de internationale materialistische omvorming waarin ons volk wordt medegesleept. Zijn Kristiaan is een poging om de broodnoodige Franciscusgedachte in een moderne gestalte te belichamen. Maar om dit in een literair sterke schepping te doen, had schrijver de romantische elementen van Kristiaan's terugkomen tot het leven en samenzijn met dien vreemden troep op Toreven beter terzijde gelaten, en de Franciscusgedachte, in de aanraking met het meer algemeene, tot crisis komende moderne plattelandsleven, en in de botsing van de diep besefte traditie met het volle moderne stadsleven, bij een sterke jonge persoonlijkheid hoe langer hoe vaster moeten doen rijzen. Een meesterstuk is de Kristiaan dien wij hebben niet, maar hij kan aan den modernen mensch hier in het land iets van de Franciscusgedachte geven, en dat is veel. Daarom begroeten wij dezen tweeden druk met vreugde.

L. REYPENS S. J.

8877 **Mare, Eline** **83.1**

MOSSIEUR SARELKE. — *R'dam, Nijgh & v. Ditmar, 1931 (21 × 15) 378 blz. 50 fr.; geb. 64,50 fr.*

IV — Zie voor bespreking de romankroniek, nr 8830

8878 **Onsman, Inte** **83.3**

VAN RINUS DE IJSBEER TOT ARJEN DE BOUWER. Levensfragmenten uit de Groote Wereld der heel Kleinen. *Met 1 portret. — Naarden 't Gooi, Haverman (21 × 16) 268 blz. fl. 3,90; geb. fl. 4,90*

IV — Zie voor bespreking de romankroniek, nr 8829

8879 **Roth, Joseph** **83.1**

JOB. Roman van een simpel Man. *Geautoriseerde vertaling door Jeannette Wink-Nijhuis. — Utrecht, W. De Haan. fl. 2,50; geb. fl. 3,50*

IV — Mendel Singer, een arme Joodsche onderwijzer ergens in Volhynië, in zijn uiterst primitief, eentonig doch door de godsgedachte vervulde leven. Grooten kommer baren de verschijning van wereldsche neigingen bij drie zijner kinderen en de achterlijkheid van het jongste. Jonas gaat, o gruwel, in dienst; Schemarjah ontloopt dien wel, doch moet dan ook de grens over; Mirjam loopt met alle mannen. Weldra biedt de spoedig veramerikaanschte Schemarjah (nu Sam) hun gelegenheid om ook over te komen, en zoo waar, dan trekken zij, Mendel, Deborah met Mirjam, er heen, den kleinen stakkerd bij buren achterlatend. Ginder passen de anderen zich gauw aan, komen tot welstand, maar Mendel blijft eeuwig dezelfde sjovele buurtjesjood. Opeens de Jobsrampen : Sam in het Amerikaansche leger gesneuveld, Moeder door beroerte getroffen, Mirjam erotisch-krankzinnig. Mendels vroomheid slaat over in kinderlijk-koppige godslastering. Hij zal nu verder aan het mijmeren gaan in het heimwee naar zijn arm dorp en zijn zoontje. Maar zie, de Rabbijn had het immers aan Deborah voorspeld. Menuchim genas, ontpopte zich als muzikant, van hem is die mooie fono-plaat: « Menuchims lied », en nu is hij hier in New-York op rondreis, en heeft zich bevraagd naar een zeker Mendel Singer... en 't is het wedervinden, de omhelzing, ook de goede tijdingen omtrent Jonas, en een herleven in ontroerde wonne. — Zeer mooi. Mengt smakelijk geestigheid en dichterlijke en godsdienstige wijding. Zielkundig niet verwikkeld, echter raak van typeering. Natuurlijk fel scenarisch uitgewerkt, vooral op het einde, doch bijna gedurig voldoening gevend in letterkundig opzicht, vooral door de boeiend volgehouden atmosfeer.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8880 **Scott, Walter** **83.9**

QUENTIN DURWARD. *Vert. uit h. Engelsch. — A'dam, Prometheus, (Pauw-Editie, nr 7) (18 × 12) 296 blz.* *geb. 17.50 fr.*

IV — Honderd jaar roem hangt rondom dezen roman. Een uit de Waverley-serie. Op handige wijze wist deze reus van den historischen roman de geweldige conflicten te verhalen die Engeland en Europa te lichtelaaien zetten in de 15-16^{e} eeuw. In casu hier de strijd tusschen Frankrijk en Bourgondië, den sluwen Lodewijk XI en Karel den Stoute. Daarin sprak niet enkel het gekletter der wapenen, maar ook de list der diplomatie. Een strijd trouwens van temperamenten, die onder de pen van Walter Scott leidt tot prachtig momenten. Daarrondom de idylle van een Schotschen boogschutter en eene Fransche adellijke schoone. Le ver qui rêve d'une étoile! Pardon, die boogschutter was ook van Hooglandschen adel. Een volbloed romantieker, die Scott. Zedelijk stoort het werk niet; het huldigt de middeleeuwsche opvatting der hoofsche ridderlijkheid. A. VAN DEN DRIES, PR.

V — LECTUUR VOOR ALLEN

ook voor aankomende Jeugd (14-15 jaar) geschikt

8881 **Borius, Julie** **83**

ROND DEN TOREN. *Naar het Fransch dr J. R. S. Cauberghe. — A'dam, van Munster, (Opgang-Bibliotheek nr 13) 1931 (18×13) 148 blz. gecart. fl. 1,25*

V — Monique wordt door haar moeder die weduwe is en hertrouwen zal, toevertrouwd aan 'n tante die in Bretanje woont. In 'n romantisch milieu groeit ze op, wordt de geliefde pleegdochter van haar tante. Deze heeft 'n zoon verloochend die in een oogenblik van opstand tegen 't militaire juk was gedeserteerd. Monique zal den verjaagden zoon terug bij moeder brengen, wanneer deze zich heelemaal heeft gerehabiliteerd. Lektuur vooral geschikt voor jonge meisjes wegens de mooie figuur van Monique. FR. CROLS.

8882 **Brand, Max** **83.0**

DAN BARRY DE ONTEMBARE. *Vert. uit. h. Engelsch dr J. G. H. v. d. Bovenkamp jr. — R'dam, De Combinatie, (20 × 14) 232 blz.* *fl. 2,25*

V — Dan Barry zal wel de onverwoestbare, ontembare oernatuur zijn van den mensch, het dierlijke instinct, maar dan in zijn goede, schoone beteekenis. Hij is gevonden in de wildernis en opgevoed bij 'n rancher. Hij verstaat de taal der natuur en der dieren. Zijn paard is als een duivel en zijn hond als 'n wolf. En als hijzelf eens z'n bloed heeft geproefd, kan niets hem weerhouden van de wraak. In wat avonturen hem dit voert, moet hij maar lezen, die vermaak of verpoozing wil zoeken in doel- en zinlooze fantaisie. Op het eind trekken de wilde ganzen hem van de armen der liefde weg naar de vrije wildernis.
E. BOELAERT, M. S. C.

8883 **Brand, Max** **83.0**

DE VREEMDELING AAN DE POORT. *Vert. uit h. Engelsch dr J. G. H. v. d. Bovenkamp jr. — R'dam, De Combinatie (20 × 14) 183 blz.* *fl. 2,25*

V — 'n Vrij vervolg op « Dan Bary, de Ontembare ». De verbeelding van den schrijver is op haar stokpaardje, hoor, en springt nu rond rooversbenden, treindieven en meer dergelijke aardigheden, die het feitelijke liefdesavontuur maar broksgewijze laten aaneenrijgen. Ten

slotte is Dan Bary zelf door de onthulling der liefde niet te temmen, maar trekt hij zelf zijn beminde in zijn wilde doling mee.
E. BOELAERT, M. S. C.

8884 **Gieber, Karel** 83
HET BOOZE OOG. *Met 8 illustraties dr W. Heskes. — R'dam, Bolle. (Goede Jeugdlektuur) (23 × 15) 180 blz. fl. 1,50; geb. fl. 2,50*
VIA-N — Een graanhandelaar gaat zich op den buiten vestigen; een concurrent strooit rond dat hij een boos oog heeft, en bij zijn klanten allerhande rampen veroorzaakt. Vandaar natuurlijk aller-onaangenaamste toestanden. Ten slotte komt toch alles weer goed. Leest heel aangenaam. — Dit boek verschijnt in de reeks Goede Jeugd-Lectuur, die aangekondigd wordt als een « nieuwe serie kinderboeken van beslist *neutrale* strekking ». Dit is waarschijnlijk wel als aanbeveling bedoeld, maar kan door ons onmogelijk zoo opgenomen worden. F. VERMUYTEN, PR.

8885 ◆ **Jaenen, Rich.** 83.8
VERTELLINGEN. — *Tongeren, Michiels (Uitg. De Dageraad, nr 7) 1930 (18 × 13) 114 blz. 7.50 fr.*
V — Negen gemoedelijke, ietwat romantische verhalen, ontleend aan het simpele volk van te lande. Rich. Jaenen zal met dit werk wel geen aanspraak maken op hoogere kunst, doch wil blijkbaar ons volk goede lektuur verschaffen, en dit doet hij dan ook in een keurige taal. Zijn « vertellingen » zullen graag in onze volksboekerijen worden opgenomen.
JOZ. DE VOGHT, PR.

8886 **Kingsmans, Hugo** 83.9 : 83.0
DAVID GWIJN. — *Zwolle, La Rivière & Voorhoeve, (24 × 16) 192 blz. fl. 1,75; geb. fl. 2,15; gec. fl. 2,50*
V-P — David Gwijn is een Engelschman, die dienst nam op de Geuzenvloot, later schipbreuk leed op de kust van Spanje en galeislaaf werd. Na 13 jaar gelukt het hem te ontsnappen; hij wordt in Engeland tot kapitein bevorderd en helpt de Spaansche vloot in den grond boren. Dan keert hij terug naar Holland bij zijn vrouw en zijn zoon. — Dit verhaal uit het laatste kwart der 16e eeuw is uiterst boeiend, omdat het een schril licht werpt op den strijd tusschen Holland en Spanje, waarin ook onze gewesten betrokken waren. Af en toe wordt de hervormde leer met blijkbare sympathie naar voren gebracht, toch echter niet in die mate dat het een katholiek lezer veel aanstoot zal geven. J. LAUWERYS, PR.

8887 ◆ **Maryan, M.** 83
EEN EERESCHULD. *Naar het Fransch dr I. R. S. Cauberghe. — A'dam, van Munster, (Opgang-Bibliotheek nr 12) 1931 (18×13) 169 blz. gecart. fl. 1,25*
V — 'n Meisje wordt na de dood van haar vader bij 'n besten oom opgevoed. Toevallig verneemt ze dat ze de dochter is van 'n gefailleerde en dat haar vader stierf vóórdat hij zijn schulden kon betalen. 'n Smet dus op den naam dien zij draagt. Door deugd en werkzaamheid gelukt zij er in de eer van haar vader te herstellen. Prettige lektuur, vooral voor jonge meisjes. FR. CROLS.

8888 ◆ **Rolf, G.** 83.3
DE KAJOTTER. — *Mechelen, St-Franciscusdrukkerij, 1931. (18 × 13) 200 blz. 10 fr.*

V — Een sociale novelle. Een jongen, zoon van een vrijdenker en een brutale moeder, werkt zich na zeer lastige kinder- en jeugdjaren op tot een door-echt apostel : 'n ideaal van 'n kajotter. Brengt zijn moeder op den goeden weg, en weet in het arbeidsmidden zijn geloof te doen eerbiedigen en binnendringen. Zijn Rome-bedevaart is 'n droom vol werkelijkheid. We waardeeren ten zeerste de heerlijke bedoeling van den schrijver die met dit werk tast naar een der hoofdproblemen van onzen tijd. Het kader is echter te doorzichtig, somwijlen te simplistisch. Het boek zelf is in uitwerking te uitsluitend tendenz. De tegenstrevers worden wel wat te zeer geforceerd in duivelschheid. Artistieke pretenties zal schrijver wel niet hebben gehad. Hij wilde enkel leveren het verhaal van een groeiende beweging gesynthetiseerd in de, kranige Miel-figuur. En dàt heeft hij gegeven. Het is een sprekend teeken van den tijd dat de jeugdbeweging der K. A. J. zoo'n initiatief wekt: volksverhaal als inslaand propagandamiddel, als theoretisch-documentarische gegevens. Wanneer komt de dag dat een *groot kunstenaar* zich op deze jeugdkampagne werpt, waarin steekt de forsche aggressiviteit van het immer-jonge, veerkrachtige sociaal-katholicisme?

M. VAN HOECK, PR.

8889 **Sloan, Farquhar** **83.0**

EEN ONTMOETING ONDER ZEE. *Vert. uit h. Engelsch. — Haarlem, Hollansche Bibliotheek, 1931. (19 × 14) 221 blz.* *fl. 1 (4 fr.)*

V — Avonturen uit den grooten oorlog met daarbij een liefdesintrigue. Een boeiend verhaal, ontspanningslektuur. Dr A. CARDYN, PR.

8890 ◆ **Streuvels, Stijn** **83.2**

ALMA MET DE VLASSEN HAREN. *Geïll. met penteekeningen van F. Nackaerts. — Leuven, Davidsfonds, 1931 (20 × 14) 232 blz.* *18 fr.*

IV-V* — Zie voor bespreking de romankroniek, nr 8827

8891 **Tracy, Louis** **83.0**

DE VREEMDE BOODSCHAP. *Vert. uit h. Engelsch. — Haarlem, Hollandsche Bibliotheek, 1931. (19 × 14) 219 blz.* *fl. 1 (4 fr.)*

V — Een avonturenverhaal spelend deels in Engeland, deels in de Engelsche koloniën van Afrika. Zeer boeiend geschreven doch onwaarschijnlijk. Dr A. CARDYN, PR.

8892 **Valkema Blouw, J. P.** **83.0**

DE GEKANTELDE KAROS. *Geïll. met teekeningen van H. Polderman. — R'dam, Brusse, 1927. (22 × 17) 183 blz.* *fl. 2,25; geb. fl. 3,25*

VJ — Valkema heeft een flinken draad gevonden om een onwaarschijnlijk gebeuren aan mekaar te krijgen. Het verhaal boeit dan ook. Waar de held van het verhaal de feiten opschotelt, opdat de kinderen zouden leeren zich te hoeden voor de fouten, die hem vaak moeite en ongemak veroorzaakten, zal hij zijn doel niet bereiken; dat kon misschien een paedagogischen invloed hebben op jongens uit den pruikentijd; onze jongens zal het niet beter maken. Ze zullen dit boek graag lezen, daarmee uit. Flinke teekeningen van H. Polderman. A. HUYBRECHTS, PR.

8893 **Valkema Blouw, J. P.** **83.0**

HET VERDWENEN PARELSNOER. Kapitein Prum-Reporter-Detectief. *Geïll. met 45 teekeningen v. H. Polderman. — R'dam, Brusse, 1930. (22 × 17) 192 blz.* *fl. 2,25; geb. fl. 3,25*

VJ — Kapitein Prum, reporter-detectief, schetst in dit werk zijn fantastische voorvallen. Onwaarschijnlijkheden liggen er vingerdik op, wat wel veel wegneemt van de spanning. De stijl is vlot en pittig. H. Polderman zorgde voor frissche teekeningen. A. HUYBRECHTS, PR.

VIA — KINDERLECTUUR

Voor grootere kinderen van 13, 14, 15 jaar

8894 ◆ **Finn, Francis J.** **83.1 : 79**

EEN VOETBALWEDSTRIJD EN ZIJNE GEVOLGEN. *Vert. uit h. Engelsch dr J. Witlox. — Antwerpen, Opdebeek, 1931 (24 × 16) 127 blz. 12,50 fr.*

VI-A — Een heusche voetbalwedstrijd — een Amerikaansche variatie van de rugby —; en van de twintig hoofdstukken worden er vier gewijd aan de beschrijving ervan, terwijl we in de andere zijn voorbereiding en gevolgen meemaken, vervlochten met een familiegeschiedenis. Een ver vervolg op Claude Lightfoot· Claude en zijn vrienden zijn tot op de poësis geklommen ; alle, behalve Willy Hardy, nog sympathieker, als 't kan, dan vroeger. — Een van de beste boeken van pater Finn. Nergens, behalve in sommige deelen van Harry Dee, teekent hij zulke flinke « groote jongens », ieder met eigen karakter en doenwijze. En zeer aktueel is daarbij de sportthesis, methodisch opgezet, al blijft het boek er zoo frisch bij... Zooals die thesis gesteld en verdedigd wordt in Amerika, dat spreekt; maar ook bij ons, « mutatis mutandis », toepasselijk. — Deze nieuwe vertaling van Witlox, kan me de oudere van Wahlen, niet doen vergeten. EM. JANSSEN, S. J.

8895 **Gieber, Karel** **83**

DE EENZAME BERK. *Geïll. met 7 platen dr W. Heskes. — R'dam, Bolle (Goede Jeugdlectuur) 1930 (23 × 15) 190 blz. fl. 1.60; geb. fl. 2.50*

V-VIA — De guitenstreken van 'n paar rakkers rondom 'n vereenzaamden ouwen man die we dan achteraf in gewenscht gezelschap van z'n dochter weten opfleuren. Blijkt wel 'ns even gerekt en minder spontaannatuurlijk; ook de taal lijdt op die momenten aan 't zelfde euvel. Dat zal onze Vlaamsche rakkers alvast minder behagen.

JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

8896 **Lofting, Hugh** **83.0**

DE GESCHIEDENIS VAN Dr DOLITTLE, zijnde het Verhaal van zijn eigenaardig huiselijk Leven en van zijn verbazingwekkende Avonturen in den Vreemde. *Vert. uit h. Engelsch dr G. W. Elberts. Geïll. dr den schrijver. — R'dam, Nijgh & v. Ditmar, 1931, 3^e^ druk, 4 dln (22 × 15) 163 blz. 29 fr.*

V-VI-A — Hoe eenig-mooi en puur, de geschiedenis van dien doorbraven dokter, de eenige mensch die ooit de dieren heeft verstaan; de man die naar Afrika ging om de vreeselijke apenziekte te bestrijden, en dit alles in het benijdenswaardige gezelschap van Polly, de papegaai; Grub-Grub het biggetje; Dip-Dip de eend; en Jip de hond. Wat 'n kristallen rijkdom van frissche fantasie. Kinderlectuur van 't uiterste beste, en... ook voor groote menschen als ze eenvoud en goedheid niet hebben verleerd. PAUL HARDY.

8897 ◆ **O. V. R., E. H.** **83 : 379**

VERHALEN. *Geïll. — Brugge, De Bron, 1931. (21 × 16) 32 blz. 1.50 fr.*

VIA — Drie lieve verhaaltjes met antialcoholische strekking: het voorbeeld van een moedig kind, dat geheelonthouding aan zijn moeder

beloofde, omdat vader een dronkaard was, en spijts bedreiging en slagen trouw blijft aan zijn belofte; een sprookje van den duivel die den alcohol uitvond om een braven boer in zijn macht te krijgen; Kerstnacht van een dronkaard, een greep uit droevige werkelijkheid. Zeer aan te bevelen, en spotgoedkoop. F. VERMUYTEN, PR.

8898 ◆ **Thans, Hilarion, Minderbroeder** **83**

HARI EN RIET. — *Borgerhout, Vlaamsche Geluiden, 1930. (21 × 15) 101 blz. 10 fr.*

VIA-B — Pater Hilarion heeft zijn neefje en nichtje beluisterd, hun doen doen en laten nagekeken en z'n bevindingen zijn geworden het leuke kinderboek dat heet « Hari en Riet ». Wie de scherpe opmerkingsgave van Pater Thans kent en weet hoe fijn en raak zijn stift teekent, kan vermoeden dat Hari en Riet flink bekeken en raak uitgeteekend staan. Bij « De Witte », « Kiki », « Prutske » en vele andere engeltjes en bengeltjes mogen in 't vervolg Hari en Riet mede opstappen.

M. VAN HOECK, PR.

VIB — KINDERLECTUUR

voor ietwat gevorderde lezertjes (van 9, 10, 11, 12 jaar)

8899 **Alcott, Louise M.** **83.8**

BLOEMENSPROOKJES : Bruintje en de Prinses — De Geschiedenis van de Bloem — Hoe de Toovernimfen Koning Vorst overwonnen — Knopje — Meiklokje en Distelpluis — De Wonderbron — Zonnetje en haar Broeders en Zusters. *Geïll. met penteekeningen v. N. Degouy. — Antwerpen, Opdebeek, 1931 (24 × 16) 32, 24, 32, 32, 32, 32, 32 blz. elk 3 fr.*

VI-A-B — Zeven bundeltjes sproken. In het vijfde van de reeks « Meiklokje en Distelpluis » vinden we nog 'n toemaatje « Koningin Aster » trouwens even lief als de overigen. We kunnen dit stelletje bloemensprookjes van Louise M. Alcott gerust aanbevelen. Met die lieve Amerikaansche dame gaat de jonge verbeelding van onze kleinen zich rustig en plezierig vermeien in Wonderland. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

8900 **Christine** **83**

ARBEID ADELT. — CHRISTA-MARIA. — KERSTROZEN. *Geïll. met penteekeningen van N. Degouy. — Antwerpen, Opdebeek, 1931. (24 × 16) 64, 77, 88 blz. 5 fr.; 7,50 fr.; 7.50 fr.*

VIA-B — De firma Opdebeek gaf 3 boekjes uit door Christine geschreven. Het eerste: « Arbeid Adelt », bevat onwaarschijnlijke verhaaltjes met al te gezochte zedeles. Het tweede « Christa-Maria », verhaalt van een deugdzaam meisje en haar verwaand broertje; dit boekje zal de kinderen nog het meest bevallen. Het derde « Kerstrozen », geeft ons een paar kerstmisverhaaltjes; heel kleine kinderen kunnen er nog wel wat deugd van hebben. Alle drie de boekjes zijn oud van stof en nog ouder van stijl. Nelly Degouy verdient een pluimke voor de origineele en leuke penteekeningen. A. H.

8901 **De Kinder, Constant** **83**

WITKOPJE. *Geïll. met penteekeningen van N. Degouy. — Antwerpen, Opdebeek, 1931 (27 × 18) 32 blz. 3 fr.*

VI-A-B — 'n Roerend verhaaltje uit een blijkbaar zeer liefdadig musschenleventje. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

8902 **Van Offel, Edmond** **83**
VAN KOBE KRABZOCHT, DIE ZIJN ZIEL AAN DEN DUIVEL VERKOCHT. *Geïll. — Antwerpen, Opdebeek, 1931 (27 × 18) 15 blz.* *1,75 fr.*
VI-A-B. — 'n Variante, en dan een zonder speciale kwaliteiten op het thema « Van den man die zijn ziel aan den duivel verkocht. »
JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

VIC — KINDERLECTUUR

Voor beginnelingen van 6, 7, 8 jaar

8903 **Lofting, Hugh** **83**
DE GESCHIEDENIS VAN JUFFROUW TUBBS. *Vert. uit h. Engelsch dr C. W. Elberts. Geïll. dr Hugh Lofting. — R'dam, Nijgh & van Ditmar, 1930, (13 × 18) 99 blz.* *geb. fl. 2,50*
VI-C — Een goed sprookje voor beginnelingen. Papier, druk, illustratie, band maken er een prachtboekje van. M. I.

8904 ◆ **Teresa, Ma, Zr.**: HEELEMAAL NIET BANG MEER. **07 : 83**
Wijnberg, Netty: HOE INEKE MOEDER VERRASTE.
Zwegers, B. V.: DE WONDERVOGEL. *Geïll. dr Lou Manche, L. Hernadi en H. Van Amelsfoort. — 's Bosch, Malmberg, 1931, (24 × 19) elk 16 blz.* *3.50 fr.*
VIc — Drie boekjes voor beginnelingen. Het eerste een leuk zedelijk verhaaltje; het tweede ook een verhaaltje vol kiesche gevoelens en goede voorbeelden, gevolgd van een sprookje, misschien wat te bondig om goed begrepen te worden door de kleinen; het derde twee sprookjes waarvan het eerste vooral heel boeiend en deugddoend is. M. IRMINE

88. GEMENGDE OPSTELLEN

8905 **Cristiansen, Broder** **84 : 809**
HET ASPECT VAN ONZEN TIJD. *Bewerkt dr Jan Van Kasteel. Geïll. — Mechelen, Het Kompas, 1930 (20 × 14) 192 blz.* *42 fr.; geb. 54 fr.*
III — De schrijver bedoelt in dit boek een synthetisch overzicht te geven van de verschillende aspecten van de levens- en kunstbeschouwing van den hedendaagschen tijd vergelijken met de twee laatste fasen van het verleden en met de waarschijnlijke ontwikkeling van de toekomst. De twee overwonnen standpunten van het nabije verleden waren het impressionisme en het expressionisme; de kenschets van het heden is de nieuwe zakelijkheid; die van morgen, de nieuwe dynamiek. Die synthese geeft ons beschouwingen over den stijl in het handschrift, in de kleeding, den dans, de liefde en het huwelijk, de opvoeding, de sociale beweging, de kunst, de philosophie en het geloof. Naast belangrijke en goed doordachte beschouwingen, enkele voortvarendheden. — In de vertaling werden Duitsche voorbeelden vervangen door typisch Nederlandsche gevallen. Dr A. BOON, PR.

8906 ◆ **Kreemers, Raph., Dr** **84 : 92.8**
SINCLAIR LEWIS, Nobelprijs voor Letterkunde 1930. — *Brussel, Standaard (K. V. Hoogeschooluitbreiding, Verb. nr. 288) (20 × 13) 70 blz.* *2.50 fr.*
IV — Iedere Nobelprijs schept een beroemdheid meer in de letterkundige wereld. Verleden jaar was het tot veler verrassing en tot ergernis van een goed deel de Amerikaansche uitbeelder van de zuiverbloed-Amerikaansche wereld Sinclair Lewis. Het doorsnee-type van den

Amerikaanschen burger heeft hij raak en nuchter vastgelegd in *Babbitt*, de mentaliteit van de platte-land-stadjes in *Main Street*, de euvels van het utilitarisme in *Arrowsmith* : drie werken die tevens een bittere satire zijn op de kleine kanten van het groote Amerika. — Over dezen schrijver, zijn werk en zijn kunst vertelt Dr Kreemers zeer onderhoudend en met kennis van zaken in deze studie. Hier en daar wat te volgepropt met beschouwingen. Dr A. BOON, PR.

8907 ◆ **Persyn, Jul., Dr** **84 : 92.8**

ALBERTINE STEENHOFF-SMULDERS EN MARIE KOENEN. — *Leuven, Davidsfonds, (Keurboeken, nr 5) 1931 (20 × 16) 188 blz.* *18 fr.*

V — Het Davidsfonds dient voor dit initiatief onvoorwaardelijk gelukgewenscht. Twee flinke studies, voor 'n tiental jaren begonnen, thans door den geestdriftigen professor terug uit de lade gehaald, en ten bate van ons volk afgewrocht. Met bewondering schetst de kritikus het werk van deze twee Noord-Nederlandsche prachtvrouwen, die de flambouw van hun katholicisme geplant hebben op de hoogste tinne van hun kunstenaarsschap. Lijk Dr Persyn in den tijd voor Van Deyssel en Om. De Laey deed, doet hij nu voor deze twee « representative Women » uit onze Roomsche letterkunde. Elke studie wordt 'n gaaf geheel, door de volledige bespreking van het « œuvre », en de met den meest geraffineerden kunstzin gekozen illustratie-teksten. Zoo denk ik hier b. v. aan dat onbetaalbare « Poes » van A. Steenhoff-Smulders. « Vlaamsche Bijdragen » is 'n mooie bundel (nr XI) van den onvermoeibaren professor rijker geworden. En ieder Vlaming die maar 'n greintje sympathie voelt voor de zonneklare kunst van Mevr. Steenhoff en voor de stoere prozamonumenten van Marie Koenen — en welke katholieke Vlaming voelt dit niet? — hij leze met vereering en belangstelling dit werk.

PAUL HARDY.

9. — Geschiedenis

8908 **de la Vega, Garcilaso** **9 : 91 : 39**

HET LEVEN DER OUDE INCAS. *Naar het oude Spaansch bewerkt dr W. J. Van Balen. Geïll. met 20 platen. — 's Hage, Leopold, 1929. (24 × 16) 279 blz. fl. 4.50; geb. fl. 5.90*

IV — Dit boek werd, driehonderd jaar geleden, geschreven in 't Spaansch, door 'n oude Inca, 'n inboorling van Peru vóór dat de Spanjaarden aldaar zijn beland. Eenvoudig doch zeer pittig vertelt schrijver over den oorsprong der Incas, hun zeden en godsdienst. Voor lezers die belang stellen in de volkeren die vroeger Zuid-Amerika bewoonden is het een zeer gezellig boek. Niet geschikt voor jeugdige lezers. FR. CROLS, PR.

8909 **de la Vega, Garcilaso** **9 : 91**

DE TOCHT NAAR FLORIDA IN 1539. *Naar het oude Spaansch bewerkt dr W. J. Van Balen. Geïll. met 16 platen. — 's-Hage, Leopold, 1930. (24 × 16) 10, 233 blz. fl. 4.50; geb. fl. 5.90*

V — De naam Garcilaso de la Vega heeft een goeden klank naast Xenophoon en Caesar: een meester in het vertellen van een grootschen tocht. De Spaansche geschiedschrijving der gulden eeuw telt mee. Een stout avontuur, waarmede Noord-Amerika ontdekt en doorkruist wordt. Aanschouwelijke en spannende voorstelling van Hernando de Soto's

heldentocht, groote helderheid, plus Spaansche ridderlijkheid. Behalve ware natuurbeschrijving en studie van fauna en flora — voor die dingen had men geen oog — verwezenlijkt het een prachtig helden- en ontdekkingsboek. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8910 **Nenni, Pietro** **9: 32**

ZES JAREN BURGEROORLOG IN ITALIË. *Vert. uit b. Italiaansch dr L. A. Pam. — A'dam, Arbeiderspers, 1930. (21 × 16) 207 blz.* *fl. 1.50; geb. fl. 2.75*

IV — Een anti-mussoliniaansch boek met helderen haat geschreven. Pietro Nenni was een tijdlang de weggenoot van den dictator van heden. Uit de revolutionnaire periode van Mussolini valt heel wat te leeren voor wie het personage niet kent. Op het schutblad van het boek staan twee fotos: Mussolini en Matteoti. Dat resumeert de heele geschiedenis der zes laatste jaren onder den tiran. Een interessant boek, een warme getuigenis voor den vermoorden antifascist. Dr J. A. GORIS

91. AARDRIJKSKUNDE EN REIZEN

8911 **Albert, D., Dr** **91**

UIT HET LAND DER PYRAMIDEN. *Geïll. met 100 platen. — 's Hage, Leopold, 1931, (24 × 16) 194 blz.* *fl. 3,75; geb. fl. 4,90*

IV — 'n Reis door Egypte, het land der Pyramiden. Met z'n oude kunstschatten en oostersche weelde. Zeer belangrijk voor wie iets voelt voor de over-oude gedenkstukken die in Egypte bewaard zijn. Honderd illustraties naar fotografische opnamen verduidelijken den tekst. Onderhoudend — levendig verteld. F. CROLS, PR.

8912 **Brummelkamp, J.** **91 : 3 : 266**

SOCIALE GEOGRAFIE VAN AFRIKA : MIDDEN-, ZUID- EN OOST-AFRIKA. *Geïll. met 19 platen. — Groningen, Wolters, (Vreemde Landen en Landstreken, nr 4) 1930, 2 dln (21 × 14) 271 blz.* *fl. 3,90; geb. fl. 4,50*

IV — In de bekende serie « Vreemde Landen en Landstreken » verscheen het tweede deel van Brummelkamp's Afrika. De vroeger gevolgde methode bleef behouden. Dit werk lijkt ons zeker zoo degelijk als het eerste deel : de verschillende Afrikaansche problemen worden besproken, de verschillende kolonisatiemethoden onderling vergeleken; ook het missiewezen komt tot zijn recht. Misschien mocht het emancipatievraagstuk wel in wat breeder zin behandeld zijn geweest. Nu Afrika overal zooveel belangstelling wekt is dit stellig een boek dat ter lezing moet aanbevolen worden. Dr J. UYTTERHOEVEN.

8913 **de Bergh-Marggraff** **91**

IN LATIJNSCH AMERIKA. *Geïll. met 40 platen. — 's-Hage, Leopold, 1928, (24 × 16) 240 blz.* *fl. 4,50; geb. fl. 5,90*

V — De beschrijving van een verblijf van veertien maanden in Zuid- en Centraal Amerika. De reis gaat langs de hoofdsteden van Brazilië, door de groene landouwen van Chili, naar Argentinië, Bolivië, Columbia, Guatemala en Mexico. Illustraties en kaarten van het itinerarium maken het de lezers prettig en gemakkelijk om de reis te volgen. Voor jongere en oudere lezers die gaarne « lezen om te reizen ». FR. CROLS, PR.

8914 **Gerversman, H., Dr** **91**

RIJNREIS. — *R'dam, Nijgh & v. Ditmar, 1931 (20 × 15) 84 blz.* *21,75 fr.*

V* — Een mooi gesteld reisverhaal over het mooie Rijnland, waarover « der alte Vater Rhein » zijn liederen laat ruischen, zijn ballades en

sagen suggereert. De bekoorlijke romantiek van dit land leeft in dit boek. Historisch weet schrijver heel gepast zijn documentatie te vatten in het kader van zijn poëtisch verhaal. Wel jammer dat van het katholieke Rijnland zoo bitter weinig te recht komt. Dàt toch valt een Rijnreiziger zóó op, vooral wanneet hij dan later in andere streken van Duitschland belandt, waar het protestantisme de overhand heeft. De uitgave : keurig. M. VAN HOECK, PR.

8915 **Maerevoet, L.** **91 : 83.9**

OP VLAANDERENS MOOIE WATEREN. Naar Antwerpen en Brussel per Motorboot. *Geïll. met penteekeningen van E. Van Offel. — Antwerpen, Opdebeek, 1931, (25 × 16) 46 blz.* *4 fr.*

VI-A — 't Is wel aardig, dat de schrijver ons niet bij den aanvang meldt, dat Kareltje bij grootmoeder woont te Mariakerke aan de Schelde. — Met de kaart van den Belgischen staf nevens mij, heb ik de vacantiereis van Kareltje op de motorboot van Vader eerst naar Antwerpen, vandaar naar Brussel en dan naar Mariekerke terug, goed kunnen volgen : allerlei wetenswaardigheden, legenden, geschiedenissen brengen afwisseling in het reisverhaal. Duidelijke teekeningen luisteren het werk op. — Dit doet ons des te meer het ontbreken voelen eener vereenvoudigde kaart, die werkelijk onmisbaar is om genot te vinden in dit overigens goed uitgegeven jongensboek. AUG. OSSENBLOK-DRIES.

8916 **van Balen, W. J.** **91**

PORTUGAL, DE TUIN VAN EUROPA. *Geïll. met 35 platen. — 's Hage, Leopold, 1930 (24 × 16) 218 blz.* *fl. 4,50; geb. fl. 5,90*

V — Ge wordt zeer aangenaam vertrouwd gemaakt met Portugal, door iemand die er klaarblijkelijk thuis is, en dat land een groot hart toe draagt, vooral om de vriendelijkheid van het volk. Dat volk blijkt ook in den grond goed katholiek te zijn. Het werk wil niet schitteren als een prachtig beschreven boek, het blijft onderhoudend, klaar en nuttig voor ieder reiziger. Toch enkele opvallende leemten : de gothiek van Battalha, het paleis van Mafia, de baai van Lissabon.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8917

INLICHTINGSPOST

Door verschillende bibliothecarissen wordt ons gevraagd naar de indexeering van enkele werken die voorkomen op de jongst uitgezonden getypte staatslijst 1931, nr 3.

Hier laten wij aanvullend volgen wat ons voorloopig nog bekend is :

Nr 24 **Toussaint van Boelaere :** Barceloneesche Reisindrukken (IV,91)

Nr 93 **Bogaerd, A. :** Maximus Veltman (IV,82)

Nr 94 **Bogaerd, A. :** Het Raadsel van Clarence Road (IV,82)

Nr 102 **Martens G. :** Modern Palace (IV,82)

Nr 103 **Bogaerd, A. :** De Gierigaard (IV,82)

Al deze werken zijn dus geschikt.

N. B. — Het ruitje ◆ onder het volgnummer van sommige recensies geplaatst, beduidt dat de aldus aangeteekende werken in een katholieken geest geschreven zijn.

BOEKENKASTEN

voor Openbare Boekerijen

met ROLLUIKEN afgesloten

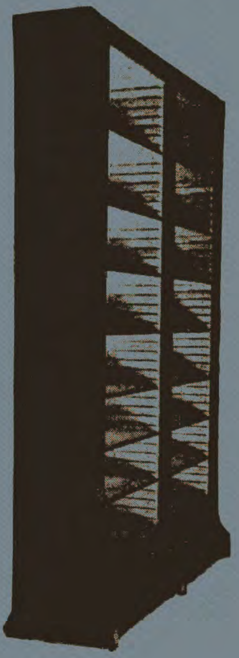

Naar keuze te bekomen met 2 of 3 panden
van ± 0,80 m. elk

Zie model hierbij

Hoogte binnenkant 2,10 m.
Diepte » 0,25 m.
Lengte 2 panden 1,70 m., 16 verstelbare schab
3 » 2,50 m., 24 » »

Prijzen te bevragen bij

A. S. K. B.

Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Een gelegenheidskoopje !

ARTHUR R. DUGMORE

GROOT WILD IN AFRIKA

met 52 buitentekst-platen op glanzend papier
Geschikt voor alle lezers en alle bibliotheken

Prijs : slechts 58 fr.

NIEUW!!!

DE MESSIAS

door DIRK VANSINA

Prijs : 20 frank

BEATRYS VAN NAZARETH

ZEVEN MANIEREN VAN MINNE

naar den Oud-Vlaamschen tekst herschreven door Dr J. CAEYMAEX

Wie in Vlaanderen zich rekent bij de aristocratie van den geest en op de hoogte wil blijven van wat dezen tijd te genieten geeft kan niet nalaten dit werkje te lezen en bij te houden. Een der mooiste uitgaven die de laatste jaren van de pers kwamen.

Prijs : 11 frank

" Geen Succes Zonder Organisatie Geen Organisatie Zonder R°ne° ,,

R°NE° organiseert

Het komt uw zaak ten goede

Wij noodigen U beleefd uit tot een bezoek aan onze Showrooms, op een tijd, die U het best past.

Het zal ons een genoegen zijn U alsdan alle gewenschte inlichtingen of demonstratie te mogen geven. Dergelijke bezoeken brengen geen verplichtingen mêe. Er zal niet op tot koopen aangedrongen worden.

Onze Showrooms zijn open van 9 tot 6 uur.

Voormalig Huis HERINCX

Naamlooze Maatschappij

Ste-Kathelijnevest, 39, ANTWERPEN

Telefoon 334.41

BIJHUIZEN : BRUSSEL — GENT — LUIK — BERGEN

Gevaert

Voor mooie
LENTEDAGEN

GEVAERT ROLLFILM
en
FILMPACK

Voor
DONKERE DAGEN

GEVAERT EXPRESS ROLLFILM

Boeken die thuis hooren in elke Boekerij

Kwajongen door Dr W. Broeckaert	fr. 12,00
Doktershumor door Dr W. Broeckaert	10,00
Brusselsche Krabbels door Theo Bogaerts	20,00
De Schelde door Constant Eeckels	15,00
De Rit door F. De Pillecijn	6,00

UITGEVERIJ

REGENBOOG

Van Daelstraat, 15,

:-: BORGERHOUT :-:

BOEK- & STEENDRUKKERIJ
BOEKBINDERIJ

V. VAN DIEREN & C°

UITGEVERS

27, VENUSSTRAAT, 27

ANTWERPEN

Specialiteit in Boekwerken

Catalogen voor Bibliotheken

Tijdschriften en Chromolithographie

Huis gesticht in 1840

Telefoon 515,94

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Vormende Lectuur

KARL ADAM : Katholicisme 79,75
E. ANGEL : Edison 32,75
H. APPELMANS : Sprokkelingen, 2 dln elk 15,— samen 25,
BENGT BERG : De laatste Arenden 50,75
» Mijn Vriend uit Lapland 43,50
NILS BESKOW : Gods Wegen 35,—
» Voor Gods aanschijn 35,—
L. J. BOUMAN : Het Wonderboek der Luchtvaart 61,50
BRIDGES : Het Boek der Ontdekkingen 42,—
L. BURGER : Meisjes uit onze Straat 35,—
P. CALLEWAERT : Studentenleven 12,
CHR. COLUMBUS : De ontdekking van Amerika 14,50
FERD. CORTES : De Verovering van Mexico 14,50
K. CRAMER : Christendom en Bolchewisme 48,00
R. DE BERGH MARGGRAFF : In Latijnsch Amerika 65,25
BAS. DE CRAEN : De Moeder der vernieuwde Menschheid 15,—
J. B. DEELEN : Van Man en Vrouw. Een Boek voor Gehuwden 34,—
H. DE GREEVE : S. O. S. 108,75
L. DEGRELLE : Den oven in ! 1,—
C. DE HOVRE : Goudkorrels uit Transvaal 15,—
P. DE KRUIF : Bacteriënjagers 42,—
M. DES BOUVRIE : Het menschelijk Lichaam 14,50
P. J. DE SMET : De groote Zwartrok, 2 dln elk 14,—
J. DUCHAUSSOIS : In de IJsvelden van den Poolcirkel 25,
O. DUDLEY : De Schaduw over de Aarde 25,40
A. R. DUGMORE : Groot Wild in Afrika 79,75
J. EECKHOUT : Litteraire Profielen : II, III en IV elk 20,—
P. EIPPER : Kinderen 36,50
» Kinderen der Dieren 36,50
F. A. FORBES : Margaretha Sinclair 18,25
I. FRAEZSLE : Mijn Oerwoudnegers 18,25
H. GERVERSMAN : Rijnreis 21,75
Dr P. GEYL : Geschiedenis van de Nederlandsche Stam : 1e dl 98,—
H. GILBERT : Het Boek der Zeeroovers 42,—
A. GOODIER, S. J. : Heiligen voor Zondaars 30,—
SVEN HEDIN : Van Pool tot Pool, 3 dln elk 27,50
G. HELDERENBERG : Liederen van de H. Hildegard 30,—
A. HELMAN : Van Pij en Burnous 36,25
F. HENDRICHS : De gouden Keten der Waarheid 4,50
A. HENS : Lourdes, God's kliniek 5,
H. HOSTE : Van Wonen en Bouwen 28,—
O. JANETSCHEK : Beethovens' levensroman geb. 56,50
JöRGENSON : De H. Catharina van Siëna 49,—
» Jeruzalem 96,50
» Roomsche Heiligenbeelden 14,00
P. KIROUL : Bij den goeden God 0,75
» Jantje in de Biechtstoel 0,75
» Mijn Geloof 3,50
» Onze Vader en Wees Gegroet 0,75
» De Rozenkrans van Moeder Zaliger 2,50
» Van een goeden Koning 0,75
» De Voorbereiding tot het Vormsel 0,75
E. M. LAJEUNIE : Annie de Guigné 29,—
L. LAMERTYN : H. Eucharistie en de Vrouw 12,—
MEVR. AUBREY LE BLOND : Avonturen in de Bergen geb. 24,—
A. B. LLOYD : Van Oeganda naar Khartoen 14,50
A. MACDONALD : Op zoek naar Eldorado geb. 24,—
L. MAEREVOET : Op Vlaanderens mooie Wateren 4,—
F. A. MITCHELL-HEDGES : Strijd met de Reuzenvisschen 67,50
B. H. MOLKENBOER : Dante 35,—
J. MULS : Het Rijk der Stilte geb. 28,—
J. H. NIEKEL : Rationeele Maatschappij- en Staatsleer 40,—
W. NIEUWENHUIS : Verkenningen 35,
W. NIEUWENKAMP : Beeldhouwkunst van Bali geb. 60,
» Bouwkunst van Bali geb. 60,—
F. OSSENDOWSKI : Dieren, Menschen en Goden ing. 42,
E. C. PABBRUWE : Eenvoudige Warenkennis 18,—
. PALM : Het Boek der Zee 42,—
. PASQUASY : Een geestelijke Idylle ing. 12,—; geb. 16,—
C. H. PEETERS : Nederlandsche Taalgids. Woordenboek van Belgicismen geb. 200,—
W. PEETERS : Radio-Vraagbaak voor den Zelfbouwenden Amateur 14,—
E. H. ROBINSON : De korte Golf 36,—
J. RUTTEN : De Missionarissen van Scheut en hun Stichter 25,—
J. SALSMANS : Plichtenboekje voor Ziekenverpleging 4,50
P. SALVATOR : Een Heilige met Klak en Klompen 1,50
H. SCHILGEN : Jonge Helden 14,50
C. G. SCHILLINGS : Met Flitslicht en Buks 71,80
W. SHAKESPEARE : Hamlet 18,25
» Julius Caesar 18,25
» Macbeth 18,25
Dr H. SLATER : Dokter en Publiek, 2 dln elk 35,—
FR. STARK : Architectuur-Perspectief geb. 137,75
M. STIJNS : Beeldende Kunsten in België 6,—
L. TAEYMANS : Christelijke Kunst : III 15,—
Dr TOTH TIHAMER : De beschaafde Jongen 12,—
» Reine Jeugdrijpheid 14,—
VAN BALEN : Het Leven der oude Inca's 65,25
A. L. VAN DEN BROEKE : Verf en Olie 14,50
C. VAN DER HORST : Het Boek der Helden 42,—
H. VAN DER MANDERE : Montenegro 14,50
C. VAN DER SLUYS : Binnenhuiskunst geb. 100,—
H. VAN DORP : Moderne eenvoudige Meubels 60 platen met tekst 248,25
A. VAN GOGH-KAULBACH : Hektor 27,50
» Pommie 27,50
D. VANSINA : Messias 20,—
J. VERMEULEN : Albrecht Rodenbach 10,—
J. VIJVERBERG : Vogel Idyllen
Ranke Wieken 27,50
Trouwe Wachters 27,50
Van diverse Pluimage 27,50
Van vreemde Kusten 27,50
Prof. I. G. WATTJES : Nieuwe Nederlandsche Bouwkunst 265,—
X. : Pater De Smet 6,—
X. : Het Uurwerk en zijn Behandeling 1,25
X. : Het Vlaamsche Kerstboek 1929 25,—
X. : Werk van Prosper van Langendonck 47,25
X. : Zanglust. Liederen voor School en Haard 25,—
X. : Zuster Elisabeth der Drieëenheid 8,—

N. V. LEESLUST

ANTWERPEN

Verhalen, Sprookjes en Vertelsels

JOZEF ARRAS. — **Begijnensprookjes.** (2e uitgave). fr. 5.—
JOZEF ARRAS. — **Gekke Vertelsels.** (2e uitgave). fr. 5.—
M. E. BELPAIRE. — **Christen Ideaal.** fr. 8.—
M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar: I. Proza.** (2e uitgave) fr. 8.50
Dr. JORIS CAEYMAEX. — **Gloed** fr. 13.50
FRANS CROLS. — **Heeroom's Nichtje en haar Gezin.** fr. 16.—
JORIS EECKHOUT. — **Proza van Vlaamsche Priesters.** fr. 9.; geb. fr. 10.50
RICH. DEWACHTER. — **De Stoker.** Verlucht door J. Verschueren. fr. 10.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Dimfna** fr. 3.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Het Mirakel.** fr. 5.—
SEUMAS MAC MANUS. — **Bij het laaiende Turfvuur.** fr. 9.; geb. fr. 10.50
ALB. STEENHOFF-SMULDERS. — **Sprookjes uit de Schemering.** fr. 6.50; geb. fr. 8.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Kempische Vertelsels.** (2e druk). fr. 6.50; geb. fr. 8.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** fr. 13.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Kristiaan.** (2e druk) 13.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Sprookjes uit den Zomernacht.** Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
ALFONS VAN HOOF. — **Zonnige Kempen.** Met penteekeningen van August Verstreken. fr. 10.—

Geschiedenis, Biografieën en Reisverhalen

M. E. BELPAIRE. — **Antwerpen vóór honderd Jaar.** fr. 6.—
M. E. BELPAIRE. — **August Cuppens** fr. 9.—
M. E. BELPAIRE. — **Charles Dickens.** fr. 15.—
M. E. BELPAIRE. — **Constance Teichmann.** fr. 20.—
Dr J. CALBRECHT. — **De Vlamingen en de Spaansche Ontdekkingsreizen tijdens de XVIe eeuw in het Oosten.** 30.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Het Mirakel.** fr. 5.—
Dr JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** 3 deelen, elk. fr. 20.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Oorlog van Mr Cobbé, 1722-1724.** fr. 30.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Reis van den St Carolus. 1724.** fr. 30.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Stichting van Banquibazar, onze eerste Kolonie** (1724-1727) fr. 30.—
L. REYPENS e. a. — **Eugeen Yoors.** Rijk geïllustreerde Prachtuitgave fr. 75.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** (2e druk) fr. 13.—
MAUR. VAN HOECK. — **Schoonheidsvizioenen.** Reisindrukken uit Italie. Rijk geïllustreerde Prachtuitgave. 60.—
DIRK VANSINA. — **Dostoïevsky.** fr. 18.—
C. VERVOORT. — **Kardinaal Mercier.** Zijn Leven, Zijn Werk. 2 deelen. elk fr. 25.—

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. K. S. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

EUGEEN YOORS

Gedenkboek met bijdragen van **E. P. Reypens, Verschaeve, Timmermans**, enz.

Een prachtboek over glasraamkunst en over den grooten
Vlaamschen Meester in deze « kunst van het licht »

Heerlijk geïllustreerd : 7 figuren en etsen, 3 platen
en 1 uitslaande plaat : alle in kunstdruk.

Een boek dat elke bibliotheek wil bezitten !

Prijs : 75 frank

Zooeven verscheen de tweede druk van

KRISTIAAN

door ERNEST VANDER HALLEN

« Kristiaan is ons door God gezonden om ons
» te zeggen en te doen zien, dat het leven schoon
» is, de mensch goed en God barmhartig... »

Een boek van dezen tijd, voor dezen tijd !

Een boek voor ALLE bibliotheken !

Prijs : 13 frank

VULHAARDEN

Cadé en Surdiac

de beste

H. ADINAU

20-24 Aerschotstraat

ANTWERPEN

Te bekomen bij A. S. K. B. :

Zwart-verlakte IJzeren

BOEKSTEUNEN

52 fr. het dozijn

WITTE ETIKETTEN

om om den rug der boeken te plakken

van 7 verschillende breedten **4 fr.** de 1000

LIPS

HANDIG
VERSTELBARE
BOEKENSTELLINGEN

III

LICHT, SIERLIJK
ENORM STERK

IN ELKE
GEWENSCHTE LENGTE

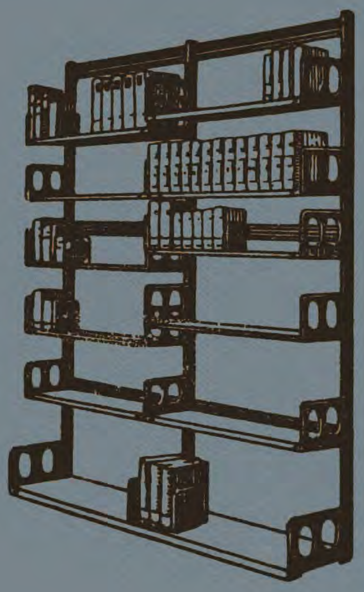

N. V. ETABLISSEMENTS LIPS,

Koninklijkestraat, 222, BRUSSEL

(Handelsregister, Brussel nr. 495)

Zoo juist verschenen :

J. VERSCHUEREN S.J.
St Jan Berchmanscoll. Brussel
met medewerking van
Dr H. BALIEUS
Inspecteur over 's Rijks M. O.
en L. HEYLEN
Leeraar Normaalsch. Mechelen

ALGEMEENE ATLAS VOOR BELGIË

VIERDE VERMEERDERDE DRUK

met een Alphabetische Register

Prijs, ing. fr. 30,; gec. fr. 35; geb. 40, fr.

Toeslag inbegrepen

De voorbereiding van den vierden druk heeft geruimen tijd in beslag genomen. Het aantal kaarten werd met twee vermeerderd (Wereldkaarten voor Voortbrengselen en Intercontinentale luchtlijnen), terwijl toepassing van meerdere kleuren voor het reliëf van de natuurkundige kaarten de bruikbaarheid verhoogt.

UITGAVE VAN
J B WOLTERS
GRONINGEN, DEN HAAG, BATAVIA

L. OPDEBEEK

UITGEVER
Provinciestraat, 42, ANTWERPEN

GROOTE KEUZE VAN KINDER- en ROMANBOEKEN

Nieuwe uitgaven :

Fr. Crols, Pr. : Het Wonder der Appelen 5.— fr.

Victor Naveau : Uit mijn Vlegeljaren 10,— fr.

A. Sauwen : De zingende Krekel 10,— fr.

Constant Eeckels : De Eenzame Tuin 12,50 fr.

Francis Finn : S. J. Zoo zijn ze, 2 deelen, per deel : 5 fr. — Philip, de kleine Zanger : 10,— fr. — Tom Playfair : 12,50 fr. — Percy Wynn : 12,50 fr. — Claude Lightfoot, 12,50 fr. — Harry Dee : 15.— fr.

Lode Opdebeek : Bloemekens van den Vlaamschen Rozelaar (25 Vl. koppen) 15.— fr. — Op reis in Vlaanderen : 15,— fr.

Dr. L. Wagenfeld en W. F. Steygerwalt : De bekwame Veearts, 500 blz. — 9 uitslaande platen. — 6e druk : 30,— fr.

A. C. Ide : Handboek der Ooftbouwkunde 30,— fr.

Fondscatalogus, op aanvraag, kosteloos verkrijgbaar.

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Romans en Novellen

J. ADDISCOMBE : In de Schaduw der Guillotine fr. 4,00
R. BAZIN : Donatienne geb. 17,50
J. BORIUS : Rond den Toren geb. 19,00
CH. M. BRAEME : In bloedigen Tweestrijd 10,00
J. BRINCKMAN : De Opper-Reeder 14,00
M. CARTWRICHT : Het donkere Huis 4,00
CHAMPOL : De witte Man geb. 17,50
J. DE COCK : Doove Netels 20,—
R. DEWACHTER : Polieneken Denkel 12,—
Dr OSW. EVERAERT : Tineke 16,00
G. FRöSCHEL : Admiraal Bobby 14,50
M. HELLEN : Het parelende Leven 30,00
J. HILTON : Drama der Vallei v. Almeria 6,00
HOMEROS : Odysseus' Dool 36,35
J. F. KENENS : Felicitas 18,25
P. L'ERMITE : De Vrouw m. d. open Oogen 30,00
H. MANN : Moeder Maria 39,00
A. MARLIER : Pater Lievens 10,00
M. MARYAN : Een Eereschuld geb. 19,00
C. MERREL : Om het Geld getrouwd 4,00
J. K. A. MUSAUS: De Historie v. de Gezusters 11,00
M. REED : Het Licht in het Venster geb. 41,00
C. L. SCHLEICH : De Klokken luiden 71,10
WALTER SCOTT : Quentin Durward geb. 17,50
CH. A. SELTZER : Mannen van Staal 4,00
H. SIENKIEWICZ : Hania geb. 17,50
H. SIENKIEWICZ : Quo Vadis? geb. 17,50
J. SIMONS : Vóór 't Verken komt 11,00
STIJN STREUVELS : Alma 18,00
TH. THIJSSEN : De gelukkige Klas 42,00
» Kees de Jongen 42,00
L. TOLSTOI : Kaukasische Vertellingen 3,00
L. TRACY : De Vreemde Boodschap 4,00
P. VALKEMA BLOUW: De gekantelde Karos 32,75
» Kapitein Prum 32,75
» Kardon — Een moderne Robinson Crusoë 32,75
» Verloren Parelsnoer 32,75
» Wedstrijd over den Oceaan 32,75
K. VAN BRUGGEN : De droge Koetjes 42,00
EM. VAN HEMELDONCK : Jonge Boogaard 18,00
R. VAN PASSEN : De Toren van Licht 15,00
A. FR. VON KRANE : Zwijgen van Christus 29,00
J. WAHLEN : Antonia 14,50
J. WAHLEN : De Wees uit den Elzas 14,50
C. N. WILLIAMSON : Een Huwelijk in Venetië 4,00
H. WOLFFENBUTTEL-VAN ROOYEN : Kiezen of Deelen 27,50

Nieuwere Vaklectuur

J. A. J. BOUMAN : Radiotechnisch Vademecum 40,00
P. H. BRANS : Storingen bij Radio-ontvangst 10,00
P. BROMBERG : Het Hollandsche Interieur 71,—
CH. DIX : Gekweekte Planten 115,00
Ir J. P. FOKKER : Het eigen Huis 71,00
H. GEERLIGS : De Techniek v. h. Wikkelen 71,00
H. CHR. HELWIG : Moderne Schildersbedrijf geb. 110,00
M. KRAMER : Het Weidebedrijf 29,00
J. KUYPER: Het Boetseeren geb. 32,50
L. MICHIELS : Schroefdraad 22,50
Dr. EDG. PEETERS : Leerboek der Scheikunde 1e dl 45,00; 2e dl 25,00 ; 3e dl 35,00
E. SUNIER : Uitslaan en Vervaardiger van Kartonmaquetten 13,00
A. F. TROCH : Werktuigmachines 50,00
TH. VAN DER KLEI : Herstellen, Regelen en Schoonmaken van een Horloge geb. 18,25
G. B. VAN DE WERFHORST : Handleiding v. d. Verlichtingsdeskundige (kunstlederen band) 50,00
H. VAN DORP : Moderne eenv. Meubels 248,25
VAN VEERDEGEM : Stoom en Stoomtuigen 4,00
P. VERHAVE : Onderhoud en Verbetering van Woonhuizen geb. 78,30
L. ZWIERS : Houtconstructies 181,50
X. : Letterboek voor den Schilder 80 00

BEZIT U REEDS

Handleiding voor den Verlichtingsdeskundige

door IR G. B. VAN DE WERFHORST

in kunstlederen band, slechts Fr. 50,00

KEN UW LAND!

KEN UW VOLK!

HEB HET LIEF!

ALLE ONTWIKKELDE VLAMINGEN SCHRIJVEN IN OP

VLAANDEREN
DOOR DE EEUWEN HEEN

ZIJN GESCHIEDENIS, ZIJN STEDEN EN DORPEN, ZIJN HANDEL, LANDBOUW EN INDUSTRIE, ZIJN KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN, ZIJN TAAL, ZIJN VOLK

Onder leiding van Dr Jan DENUCÉ en Dr J. A. GORIS

Twee prachtalbums van ruim 800 pagina's, gedrukt op kunstdrukpapier, groot 4°-formaat

GEILLUSTREERD MET RUIM

600

PLATEN

Overzicht van den inhoud :

HET VERLEDEN VAN HET VLAAMSCHE VOLK, door Dr H. J. Elias.
DE VLAAMSCHE STEDEN, door L. Zielens.
LAND EN DORP, door Ir Emile Verleyen en Ir J. A. J. Eelens.
DE SCHILDERKUNST, door Pol de Mont.
DE BEELDHOUWKUNST, door Dr J. Gabriels.
DE BOUWKUNST, door Prof. Ir. Stan Leurs.
DE KUNSTNIJVERHEID, door Dr J. Van Herck.
HET BOEKWEZEN, door Prosper Verheyen.
DE MUZIEK, door Lode Ontrop.
DE TAAL DER VLAMINGEN, door Prof. L. Grootaers.
PROZA EN POEZIE, door Prof. A. Vermeylen.
HET TOONEEL, door Lode Monteyne
DE LANDBOUW, door Ir De Lepeleire.
NIJVERHEID EN HANDEL, door Dr J. A. Goris en Dr J. Denucé.
DE GEESTELIJKE STROOMINGEN, door Dr J. van Mierlo, S. J.
WETENSCHAPPEN, door Dr Schamelhout.
DE VOLKSKUNDE, door M. de Meyer.
NAAR DE TOEKOMST, slotwoord door Dr Frans Van Cauwelaert.

In de inleiding van deze tweede, geheel omgewerkte uitgave, met schier **totaal nieuw illustratiemateriaal**, schrijven de leiders Dr J. Denucé en Dr A. Goris :

« Met een hooger besef dan in 1912 nog mogelijk was, staat het Vlaanderen van 1931 in de wereld. Moge het dan uit dit boek, dat, behalve een oprechte en nauwgezette beschrijving van zijn uiterlijk en zijn geschiedenis, een volledige wapenschouw over zijn intellectueele en artistieke krachten biedt, de fierheid, de bezieling en op bepaalde oogenblikken ook de heerlijke zekerheid en troost putten, waaraan ieder krachtig levend en stervend volk behoefte heeft. »

Het werk verschijnt in 24 afleveringen, om de 14 dagen eene aflevering, welk elk ongeveer 25 illustraties bevat.

PRIJS PER AFLEVERING

Fr. 15.00

Men kan ook inschrijven op het volledig werk, gebonden in twee linnen stempelbanden. Prijs voor de twee gebonden deelen : 425 frank, betaalbaar met 20 frank om de 14 dagen.

WEELDE UITGAVE

Er worden 100 genummerde luxe-exemplaren gedrukt op speciaal Esparto-kunstdrukpapier en gebonden in echt perkamentbanden. Prijs bij inschrijving : 900 frank. Na verschijnen wordt deze prijs verhoogd tot 1,000 frank.

N. V. STANDAARD-BOEKHANDEL

:-: Algemeen Verzendhuis : Ste-Kathelijnevest, 28, ANTWERPEN :-:

Emiel Jacqmainlaan, 127, BRUSSEL — Naamschestraat, 63, LEUVEN

Aanbevolen Katholieke Volksboeken

H. A. Banning : Betje de Naaister		fr. 8,—
» In 's Levens Maalstroom		8,—
John C. M. Becx : Twee Wegen		9,—
Th. Bogaerts : Genoveva van Parijs		9,—
J. Eeckhout : Proza van Vlaamsche Priesters		9,—
Fletcher : De Moord in de Austerlitzstraat		9,—
J. Grietens : Dimfna		3,—
» Het Mirakel		5,—
A. Hulsmans : Droomleventje		22,50
P. Kornyey : Claudia		7,—
S. Mac Manus : Bij het laaiende Turfvuur		9,—
Mathilde : Annonciade		8,—
» Twee Moeders		8,-
B. Mitford : Huis Rietholme		9,—
M. Rigaux : Gelddorst en Liefde		15,—
J. Scheepens : In den Maalstroom		12,50
» De laatste van zijn Geslacht		9,—
» Om 't zwarte Goud		12,50
A. Steenhoff-Smulders : Sprookjes van de Schemering		6,50
M. Szabo : De Roman van het Land		20,—
F. A. van den Heuvel : Eén onder Weinigen		8,—
K. Van den Oever : Kempische Vertelsels		6,50
E. Van der Hallen : Kristiaan (2e druk)		13,—
J. R. Van der Lans : Lood in 't Hart, 2 dln	elk	8,—
J. Van Merle : Jadwiga Radsiwill		8,—
J. A. Vesters : De Bestedeling, 2 dln	elk	8,—
» Gorm de Noorman		8,—
Veuillot : Daags na de Revolutie		9,—
Wahlen : De Abt van Sint Gallen		12,50
J. Zwetsloot : Lourdes, de Roman van een Ongeloovige		10,—
X. : Alleen op de Wereld		9,—
X. : Virginia		15,-

ZOOLANG DE VOORRAAD STREKT

deze volledige serie van 35 boekdeelen

tegen 300 frank in plaats van 330 frank

te bekomen bij A. S. K. B., 27, Cuylitsstraat, Antwerpen

BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH — BIBLIOGRAFISCH — TIJDSCHRIFT
VERSCHIJNT MAANDELIJKS

NEGENDE JAARGANG
November 1931

IX

Orgaan van het Algemeen Verbond
:-: van Katholieke Boekerijen :-:

N. V. LEESLUST, ANTWERPEN

Gedichten en Tooneel

M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar :** II. Poëzie. fr. 8.50
JORIS EECKHOUT. — **Onze Priesterdichters** geb. fr. 10.50
Zr M. JOZEFA. — **Gezelle-Krans.** Gedichten. fr. 15.—
P. KORNYEY. — **Claudia.** fr. 7.—
W. NIEUWENHUIS. — **Hemelsche Banden.** Mysteriespel. fr. 15.—
A. VAN CAUWELAERT. — **Liederen van Droomen Daad.** (4e dr.) fr. 15.—
A. VAN CAUWELAERT. — **De Vlaamsche Jongeren van Gisteren en Heden, 1910-1927.** fr. 16.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Paviljoen** fr. 30.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Halewyn.** Tragische Ballade. fr. 27.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje.** Prettig speelverhaaltje fr. 9.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Sinte Lutgardis.** Lyries Speelken van gelovige Stemming, in 4 bedr. fr. 10.—
DIRK VANSINA. — **Adam.** Dramatisch Gedicht fr. 18.—
DIRK VANSINA. — **Het Boek der Liefde.** (2e druk) fr. 12.—
DIRK VANSINA. — **De Deemstering der Zielen : Lenore.** fr. 6.—
DIRK VANSINA. — **De Messias.** Dramatisch Gedicht. fr. 20.—

Romans en Novellen

RENÉ BAZIN. — **De Slagboom.** fr. 12.—
BLASKO, MARIA. — **Marusja.** Vert. dr. Dr. A. Cardyn. fr. 18.—
JOHN BRINCKMAN. — **Kasper-Oom en Ik.** Volledige uitgave. fr. 20.—
STEPHANIE CLAES-VETTER. — **Stil Leven.** Roman. fr. 16.—
FRANS CROLS. — **Heeroom's Nichtje en haar Gezin.** fr. 16.—
BERTHA DEDEKEN. — **Een Levensweg.** Oorspronkelijk Roman fr. 20.—
M. E. DELLE GRAZIE. — **Onzichtbare Wegen.** Roman. fr. 25.—
M. E. DELLE GRAZIE. — **De witte Vlinders van Clairvaux.** fr. 18.—
LOUISA DUYKERS. — **Gehuwd Leven.** Roman. 2 deelen. elk fr. 12.—
LOUISA DUYKERS. — **Haar Man.** Roman. fr. 15.—
LOUISA DUYKERS. — **Rosa.** Roman. fr. 12.—
LOUISA DUYKERS. — **Stormen.** Roman fr. 20.—
LOUISA DUYKERS. — **De Terugweg.** Roman. fr. 18,—
LOUISA DUYKERS. — **Zij die getrouw bleef.** Roman fr. 18.—
H. FEDERER. — **Juffrouw Theresia.** Roman. fr. 15.—
FERENC HERCZEG. — **Heidenen.** Roman. fr. 20,—
ISABELLE KAISER. — **Rachels Liefde.** fr. 12.—
RICHARD KNIES. — **Hun Pastoor.** Vert. dr. A. Vander Hallen. fr. 17.—
M. SZABO. — **De Roman van het Land.** fr. 20.—
JASSY TORRUND. — **Naar Zonneland.** Roman fr. 22.50
ERNEST VANDER HALLEN. — **Kristiaan.** (2e druk) fr. 13.—
P. VAN OPSTAL. — **Refugeeliefde** fr. 5.—
GERARD WALSCHAP. — **Waldo.** fr. 18.—

Opvoeding, Bibliotheekkunde en Bibliographie

H. AUGUSTINUS. — **De Eenvoudige onderwezen.** fr. 10.—
JORIS BAERS. — **De Bibliothecaris als Opvoeder.** (2e druk) fr. 5.—
JORIS BAERS. — **De Catalogen.** (2e druk) fr. 5.—
FRANS CROLS. — **Bloeiende Bloemen.** fr. 13.—
Dr. FLORIS PRIMS, pr. — **Naar het Geluk.** fr. 5.—
E. VAN DYCK. — **De sociale Ingenieur.** fr. 8.—
BOEKENGIDS. Algemeen Nederlandsch bibliografisch Tijdschrift : 6e 7e en 8e jaargang **elk fr. 50.** ; 9e jaargang fr. 35.—
Missiebibliografie fr. 7.—
Modelcataloog St Michiel : 3e en 4e deel. **elk fr. 5.—** ; 5e deel fr. 8.—
Wetgeving omtrent de Openbare Boekerijen (3e druk) fr. 5.—

Al deze boeken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Wie teekent er in?

FEESTUITGAVE VAN

JAN VAN RUUSBROECS VOLLEDIGE WERKEN

in 4 deelen

Bezorgd door:
EE. PP. Dr STRACKE, Dr P. POUKENS, Dr L. REYPENS & Dr J. VAN MIERLO

Prijs bij inschrijving ing. in 4 dln: **fr. 200**

Jan Van Ruusbroec - Leven en Werken

Bij inschrijving ingen. **75 fr.**; later **100 fr.**

— Te bestellen bij A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen —

Een boekje voor onzen modernen tijd:

DANSEN

fr. 7,50

Voor de Landbouw-Bibliotheken

E. GUNS: **Handboek voor den Groententeelt**	fr. 10,75
O. CORNET en J. MATTHIJS: **Handboek der Scheikunde voor den Landbouw**	fr. 14,25
Dr A. VANDEVELDE: **Handboek der Menschenvoedingsleer**	fr. 10,75
J. DE GROOF: **Handboek der Gezinsopvoeding**	fr. 14,00

WERKEN VAN Dr ALFONS FIERENS

Losse Bladen Geschiedenis, 2 dln:
Liturgie — Middeleeuwsche Arbeiders — Democratie — Luther, enz.
Prijs: elk fr. 11,75

Voormannen, 2 dln:
Jörgensen — Kurth — De Smedt — Servaes Daems — Dante. — Norbertus, enz.
Prijs: elk 5,00 fr.

Vrouwenbeelden:
Julia Billiart. — M. Bl. de Fischer. — H. Theresia, enz.
Prijs: elk fr. 7,25

N. V. LEESLUST

ANTWERPEN

Verhalen, Sprookjes en Vertelsels

JOZEF ARRAS. — **Begijnensprookjes.** (2e uitgave). fr. 5.—
JOZEF ARRAS. — **Gekke Vertelsels.** (2e uitgave). fr. 5.—
M. E. BELPAIRE. — **Christen Ideaal.** fr. 8.—
M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar: I. Proza.** (2e uitgave) fr. 8.50
Dr. JORIS CAEYMAEX. — **Gloed** fr. 13.50
FRANS CROLS. — **Heeroom's Nichtje en haar Gezin.** fr. 16.—
JORIS EECKHOUT. — **Proza van Vlaamsche Priesters.** fr. 9.; geb. fr. 10.50
RICH. DEWACHTER. — **De Stoker.** Verlucht door J. Verschueren. fr. 10.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Dimfna** fr. 3.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Het Mirakel.** fr. 5.—
SEUMAS MAC MANUS. — **Bij het laaiende Turfvuur.** fr. 9.; geb. fr. 10.50
ALB. STEENHOFF-SMULDERS. — **Sprookjes uit de Schemering.** fr. 6.50; geb. fr. 8.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Kempische Vertelsels.** (2e druk). fr. 6.50; geb. fr. 8.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** fr. 13.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Kristiaan.** (2e druk) 13.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Sprookjes uit den Zomernacht.** Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
ALFONS VAN HOOF. — **Zonnige Kempen.** Met penteekeningen van August Verstreken. fr. 10.—

Geschiedenis, Biografieën en Reisverhalen

M. E. BELPAIRE. — **Antwerpen vóór honderd Jaar.** fr. 6.—
M. E. BELPAIRE. — **August Cuppens** fr. 9.—
M. E. BELPAIRE. — **Charles Dickens.** fr. 15.—
M. E. BELPAIRE. — **Constance Teichmann.** fr. 20.—
Dr J. CALBRECHT. — **De Vlamingen en de Spaansche Ontdekkingsreizen tijdens de XVIe eeuw in het Oosten.** 30.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Het Mirakel.** fr. 5.—
Dr JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** 3 deelen, elk. fr. 20.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Oorlog van Mr Cobbé, 1722-1724.** fr. 30.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Reis van den St Carolus. 1724.** fr. 30.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Stichting van Banquibazar, onze eerste Kolonie** (1724-1727) fr. 30.—
L. REYPENS e. a. — **Eugeen Yoors.** Rijk geïllustreerde Prachtuitgave fr. 75.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** (2e druk) fr. 13.—
MAUR. VAN HOECK. — **Schoonheidsvizioenen.** Reisindrukken uit Italie. Rijk geïllustreerde Prachtuitgave. 60.—
DIRK VANSINA. — **Dostoïevsky.** fr. 18.—
C. VERVOORT. — **Kardinaal Mercier.** Zijn Leven, Zijn Werk. 2 deelen. elk fr. 25.—

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. K. S. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

EUGEEN YOORS

Gedenkboek met bijdragen van **E. P. Reypens, Verschaeve, Timmermans**, enz.

Een prachtboek over glasraamkunst en over den grooten Vlaamschen Meester in deze « kunst van het licht »

Heerlijk geïllustreerd : 7 figuren en etsen, 3 platen en 1 uitslaande plaat : alle in kunstdruk.

Een boek dat elke bibliotheek wil bezitten !

Prijs : 75 frank

Zooeven verscheen de tweede druk van

KRISTIAAN

door ERNEST VANDER HALLEN

« Kristiaan is ons door God gezonden om ons
» te zeggen en te doen zien, dat het leven schoon
» is, de mensch goed en God barmhartig... »

Een boek van dezen tijd, voor dezen tijd !

Een boek voor ALLE bibliotheken !

Prijs : 13 frank

VULHAARDEN

Cadé en Surdiac

de beste

H. ADINAU

20-24 Aerschotstraat

ANTWERPEN

Te bekomen bij A. S. K. B. :

Zwart-verlakte IJzeren

BOEKSTEUNEN

52 fr. het dozijn

WITTE ETIKETTEN

om om den rug der boeken te plakken
van 7 verschillende breedten **4 fr.** de 1000

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Vormende Lectuur

ARENDT : De syndikale Aktie fr. 5,—
L. J. CALLEWAERT : Het Verkeeren 5,—
TH. CLAES : Waar de Meester mij riep 8.—
O. CORNET : Scheikunde 14,25
Kan. K. CRUYSBERGHS : Kristus' Koningschap 25,—
J. DE GROOF : Gezinsopvoeding 14,—
Dr FR. DE HOVRE : 't Katholicisme 48,—
Dr DE ROECK : Wat zal ik mijn kind zeggen 6,—
J. FUHLBERG HORST : Auto, Schip en Vliegtuig geb. 71,—
Dr J. GABRIELS : Een Kempisch Schildersgeslacht : De Francken's 20.—
C. GEZELLE : Herbloei 21,75
» Voor onze misprezen Moedertaal 27,50
M. GOULMY : Handboek van het Bestuur der Kath. Kerk 35,—
E. GUNS : Groenteteelt 10,75
J. KOOY : Boek der Uitvindingen 42,—
» Boek van de Film 42,—
» Het Boek van den Hemel 42,—
» Het Boek van de Pers 42,—
» Maak het Zelf 1-2 elk 35,—
J. LAUWERYS : Studiën over Herenthals : Volksdevoties en Volksgebruiken 12,—
P. LEOPOLD : Radio-toestanden in België 2,—
OSC. MONSTREY : Gezelle en de Allerheiligste Maagd 3,50
» G. Gezelle en het Allerheiligste Sacrament 2,75
» Uit G. Gezelle's Zieleleven 2,50
J. MULS : Bruegel 18,—
FL. PRIMS : Geschiedenis van Antwerpen : Onder Hertog Jan den Tweede 30,—
ELLEN RUSSE : Het Boek der Zieken 40,—
P. A. SCHOLES : Geschiedenis der Toonkunst, 3 dln elk 27,50
J. SCHREURS : De bloeiende Wijnstok 21,75
» Voorjaar 14,50
» Voor U alleen 21,75
R. SCHWOB : De roekelooze Omhelzing 55,—
J. SEGERS : Vogels uit ons Land 15,—
H. THANS : Padre Antonio 10,—
Mgr. T. TIHAMER : De Jongen met Karakter 14,—
J. VAN DEN EYNDE : De schamele Straatzanger en 't Mirakuleuze Lievevrouwke 16,—
Dr FL. VAN DER MUEREN : Vlaamsche Muziek en Componisten 9,85
Dr A. VANDEVELDE : Menschenvoedingsleer 10,75
Dr J. VAN GINNEKEN : Grondbeginselen van de Schrijfwijze der Nederlandsche Taal 46,75
J. P. VAN TERM : Driehoek, Delta en Davidsschild 46,75
J. VERHOEVEN : Verzen 14,50
J. VERSCHUEREN : Algemeene Atlas voor België geb: 40,—
» Modern Woordenboek 1-2 125,—
G. WALSCHAP : Nooit meer Oorlog 12,—
H. F. B. WHEELER : Napoleon 37,—
O. WILLMANN : Didaktiek 1e dl 16,—; 2e dl 24.—; 3e dl 30,—
R. YSABIE : De Anarchist 18,—
» Drie Kerels uit Vlaanderen 18,—
» Eenig Kind 18,—
» Padrecito 15,—
» Pater Damiaan 18,—
X.: Het Eucharistisch Triduum voor Zieken 5,—

Romans en Novellen

P. BARON : De Inktvisch fr. 24,—
F. DE PILLECYN : Blauwbaard 35,—
» De Rit 15,—
J. S. FLETSCHER : De geheime Lading geb. 18,25
CAPTAIN FRANK : Zonen der Zee 18,25
J. GREGOIRE : Moeder Majelle 27,50
TH. HOVEN : Op den Daktuin 14,50
J. KAT : Bootsirenen 35,—
SELMA LAGERLöF : Het Meisje van de Veenhoeve 29,—
P. LHANDE : Yolanda 27,50
J. C. LINCOLN : Marigusta 36,25
H. LOFTING : De Woonwagen Doctor Dolittle 43,50
B. LOWNDES : De Wreker 4,—
P. MARAIS : De Reis om de Wereld geb. 36,25
E. MICHEL : Paralyse 29,—
BERTA RUCK : Arabella, de Verschrikkelijke 26,50
» Harten Drie 24,—
A. RUTTEN : Sprekende Films
J. SCHEIRS : Het Einde der Wereld 24,—
» Loutering 16,—
M. SIEMER : De Man die den Moed had 35,—
A. SNIEDERS : Fata Morgana I 8,75
ST. STREUVELS : De oude Wiking 24,75
S. TRUSS : Schandaal te Hunterstone 4,—
A. VAN DUINKERKEN : De Ravenzwarte 15,—
L. VAN LEEUWEN : Zijn Wil geb. 36,25
A. VAN SCHENDEL : Een Eiland in de Zuidzee 42,—
EDW. VERMEULEN : Boerenleven 15,—
L. VILLE : In Ballon naar de Noordpool 10,—
» De zwarte Pater 10,—
GORDON VOLK : Het Drama in den Vuurtoren 4,—

BEZIT U REEDS

Handleiding voor den Verlichtingsdeskundige

door IR G. B. VAN DE WERFHORST

in kunstlederen band, slechts Fr. 50,00

Boeken van L. C. G. Malmberg

7 frank

ZR MA. TERESA. — Voor Roomsche Kleuters. Serie prentenboeken :
I. Mijn Broertje en Zusje
II. Stoute Broer
III. Zus bij het Kribje
IV. Broer en Zus bij 't Opstaar

7.50 frank

B. CASIMIR. — Benneke
A. VAN DIJK. — Met mijn Boekske in een Hoekske
C. VAN LIES. — Klein Broertje
» Klein Zusje
ZR MA. TERESA. — Ik zal je eens wat vertellen
ZR MA. TERESA. — 'n Kleine Rakker en andere Verhalen
C. DE WAAL. — Uit Grootmoeder's Portefeuille

12 frank

J. V. BURGERS. — 'n Prettige Vacantie
B. A. VAN HAAG. — Wim zijn Kabouterkoek
LAMBERT LUCASZ (KEES SPIERINGS). — Zoo'n rare Chinees
A. L. REDUS. — Kees de Does en z'n Politiehond
KEES SPIERINGS. — Wim, de Blauwpit
ZR MA. TERESA. — Twee Vriendjes
D. C. VISSCHERS. — Een Kind van Java
B. V. ZWEGERS. — In 't Oerwoud

12.50 frank

EDGARD. — Van Koning Orgeloes
H. FEDERER. — Een Nacht in de Abruzzen
» Sisto en Sesto
C. VAN GESTEL. — De Kinderen van Jacques d'Armagnac
GABR. MOERDIJK. — Een Gezellige Middag
ZR MA. TERESA. — Genezen
» Ina
» Miep-ik-ook
WALTERIDA. — Een Indisch Meisje
» Javaansche Legenden

15 frank

J. V. BURGERS. — Klaveren Drie
EDGARD. — Het witte Muisje
MOEDER MARY LOYOLA. — Jezus van Nazareth
ZR MA. TERESA. — Heintje de Bult
» Smokkelfientje
KEES SPIERINGS. — De Ster van Blauw-Wit

19 frank

W. VAN DEN BERG. — De Avonturen van Wim en 'n Weenschen Jongen
W. VAN DEN BERG. — De Koning van Tjilatjap
W. VAN DEN BERG. — De Vondeling van Simmerath
FRANCIS J. FINN. — De Geheimzinnige Gids
B. C. KLOOSTERMANS. — Gods Volk
MAX. — Giovanni
HÉLÈNE PAGÈS. — Van Godfried en Mechtildis, die ter Kruisvaart togen
H. S. SPALDING. — Geheimzinnige Sporen van Berenklauwen
KEES SPIERINGS. — De 6e van Meneer Franssen
ZR MA. TERESA. — Uit het Dagboek van Henk en Lou
1e deel: Op Reis
2e » Op Curaçao
F. TRAUTWEIN. — Han Spring-in-'t Veld

24 frank

W. VAN DEN BERG. — Rudi's Avontuur
JOANNES EMONTS. — De Zoon van het Opperhoofd der Bandaris
LINA TERVOOREN. — Bep doet de Huishouding

26 frank

M. S. GROSS, S. J. — Om 'n Schat

27 frank

J. J. VERBEETEN. — Naar Lourdes

29 frank

H. G. HEIJNEN. — Joolsingel No 1

30 frank

B. V. ZWEGERS. — De vlammende Woestijn

Al deze boeken zijn verkrijgbaar bij het

Algemeen Secretariaat voor Katholieke Boekerijen

27, Cuylitsstraat, Antwerpen

N. V. LEESLUST, ANTWERPEN

Jeugd-Serie

LOUISA DUYKERS. — **Jantje.** fr. 7.—
JUL. FESTRAETS. — **Bertje.** fr. 7.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Bobby in Filmland.** fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Geluksvogel.** Vertaald door J. Simons fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **De diamanten Ring.** Vertaald dr. J. Simons fr. 9.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Een kranig Kereltje.** Vert. dr. J. Simons. fr. 14.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Lord Bountiful.** Vert. d. A. Vander Hallen fr. 18.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Sneeuwwitje.** Vertaald door J. Simons fr. 12.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Zijn beste Jaar. (Vervolg op "Geluksvogel")** fr. 11.—
LOD. LAVKI. — **Fieneke.** (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Fonske.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Francesco :** 1e en 2e Deel. elk fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Ikkerke en Nikkerke.** Geill. (Pas verschenen) fr. 8.—
LOD. LAVKI. — **De kleine Koning.** (2e druk). fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De kleine Martelaar.** (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De levende Rots** (2e druk) fr. 8.—
LOD. LAVKI. — **Lowieke.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Menschenoffer.** (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Op den Toren.** (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Op één jaar.** Uit het Leven van een Scout (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Op Reis** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Toontje** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Tuurke.** Avontuur uit het scoutsleven. (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Uit het Leven van een Rakker :**
1. Mijn Zusterke. (2e druk) fr. 7.— **4. Mijn Vacantie** (2e druk) fr. 7.—
2. Mijn Broerke. (2e druk). fr. 7.— **5. Mijn Makkers.** fr. 7.—
3. Mijn Professor. (2e druk) fr. 7.— **6. Mijn Vriend** fr. 7.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje.** fr. 9.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Sinte Lutgardis.** fr. 10.—

Kinderboeken

M. E. BELPAIRE, H. RAM en L. DUYKERS. — **Wonderland.**
8 deelen (4e en 5e druk). elk fr. 8.—
ANTON VANDE VELDE. — **Duimpje's verdere Lotgevallen.** fr. 8.—
GERARD WALSCHAP — **Slimke.** Met prettige kleurplaatjes. fr. 10.—

Godsdienst

ST. AUGUSTINUS — **De Eenvoudigen onderwezen.** Vert. dr. Fr. Vermuyten. fr. 10.—
BEATRYS VAN NAZARETH. **Zeven Manieren van Minne.** Naar den Oud-Vlaamschen Tekst herschreven door Dr J. Caeymaex. fr. 11.
Prof. K. CRUYSBERGHS. — **Onze Verlossing.** Vastenpreken. fr. 6.—
G. STRŒBELE. — **Het Gebed des Heeren.** Vert. d. M. Van Hoeck fr. 8.—
MAUR. VAN HOECK. — **Het zaligende Lijden.** 2e uitgave. fr. 5.—
A. VERDOODT. — **Het Lam Gods.** fr. 6.—

Essays

M. E. BELPAIRE. — **Kunst- en Levensbeelden,** 1e deel 12.—; 2e deel fr. 7.50
M. E. BELPAIRE. — **Het Landleven in de Letterkunde.** fr. 9.—
JORIS CAEYMAEX. — **Gloed.** fr. 13.50
FRANS CROLS. — **Bloeiende Bloemen.** fr. 13.—
JORIS EECKHOUT. — **Litteraire Profielen.** 2e, 3e en 4e Deel. elk fr. 20.—

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij A. S. K. B., Cuylitsstraat, 17, Antwerpen

Vormende Lectuur

K. ADAM : Christus 42,—
D. ALBERS : Uit het Land der Pyramieden 54,—
BENGT BERG : Met de Trekvogels naar Afrika 54,—
» Mijn vriend uit Lapland 43,50
L. BLOY : Het Heil door de Joden 20,—
P. G. BUCKINX : Staf Bruggen 25,—
STUART CHASE : Menschen en Machines 42,—
CHRIST. COLOMBUS : De Ontdekking van Amerika 14,50
F. CORTES : De Verovering van Mexico 14,50
R. DE BERGH-MARGGRAFF: In Latijnsch Amerika 65,—
M. DE GHELDERODE : Prosper de Troyer 35,—
P. DE KRUIF : Bacteriënjagers 42,—
A. DEMEDTS : Geploegde Aarde 20,—
» Jasmijnen 20,00
A. R. DUGMORE : Groot Wild in Afrika 58,—
J. EECKHOUT : Herinneringen aan Karel Van de Woestijne 20,00
G. DE LA VEGA : Het Leven der oude Inca's 65,—
» De Tocht naar Florida 65,—
G. HELDERENBERG : Liederen van de H. Hildegard 30,—
J. JEANS : Het geheimzinnig Heelal 27,50
» Het Heelal 83,—
» De Sterren in hun Loop 42,—
P. LEOPOLD : Radio-Toestanden in België 2.—
W. J. LONG: Langoor het wilde Boschkonijn, Reintje de Vos en het Eekhoorntje 25,50
Dr F OSSENDOWSKI : Menschen en Goden 42,—
W. PUTMAN : 't Verloren Paradijs 20,—
F. RUTTEN : Polen, een herboren Land 54,—
R. SCHWOB : De roekelooze Omhelzing 56,50
J. VAN BALEN : Portugal, de Tuin van Europa 65,00
M. VAN GAVERE: Gedichten 20,—
G. VOLPE : Wording en Wezen van het Fascisme 21,75

R. ALLERS : Karakterkunde en Karaktervorming fr. 35,00
Dr FR. BAUR : Uit Gezelle's Leven en Werk 24,00
H. BELLOC : Overschot en Aanvoer 29,00
F. BERTIJN : Bergen en Bergkunde 4,00
» Lucht- en Dampkring 4,00
L. BROUWERS : Het juiste Woord geb. 60,00
EM. DE BOM : Dagwerk voor Vlaanderen 50,75
R. DE GRAEVE : Guido Gezelle
» Hugo Verriest 10,00
KAN. E. DE HOVRE : Therese Neumann 30,00
J. DE JONG : 50 Eeuwen Costuum 90,00
Dr H. DERCKX : Psychologie der Vrouwe 35,00
J. DUSAUTOIR : Ontmaskerd 2,00
C. EECKELS : Onze Hooge Oomes. Tooneel 20,00
E. EHNAM : Radiofinie 7,50
CL. FEY : Overwegingen voor Advent- en Kersttijd 30,00
M. GOULMY : Handboek van het Bestuur der Katholieke Kerk 35,00
J. HAMMENECKER : Zoo zuiver als een Ooge 12,50
A. HAVERMANS: De Stand- en Wintervogels 38,00
J. HENDRICKX : De Boerenkrijg 6,00
Dr G. HOOGEWERFF: Joannes Stalpart Van der Wielen 12,50
P. H. HOORNAERT : Marginaliën op het Evangelie, 1-2 samen 40,00
R. HUGHES : Kinderen der Piraten 42,10
KAN. A. JANSSEN : Lijkverbranding 2,50
J. JÖRGENSEN: De Heilige Catharina v. Siëna 49,00
M. KASTEEL-BALTUSSEN : Vrouwengids 45,00
P. L. KERKHOVE : De bloedige M.ssie 2,00
Dr J. KEULERS: Kruimels v. 's Meesters Disch 15,00
G. KNUVELDER : Het Rampjaar 1830 29,00
» Van uit Wingewesten 75,00
» Zwervers 9,50
M. KOENEN : Quem Mittam ? 11,00
ANDREAS LATSZKO : Menschen in Oorlog 25,50
MGR LAVEILLE : 31 Jaar Missiezuster in Hindoestan 18,00
N. LOHMS : Antonius 27,00
A. W. MAAS : Wapenen tegen het Neo-Malthusianisme 6,50
VERANO MAGNI : Het Leven van den H. Franciscus 32,00
H. MUCKERMANN : Nieuw Leven 7,50
J. MULS : De Gruweljaren 1914-1916 21,75
Dr J. PERSYN : Albertine Steenhoff-Smulders en Marie Koenen 18,00
G. PIZARRO : Fatima 2,00
J. SALSMANS : Biecht en Altaarsacrament 25,00
A. SANDEN : Karaktertrekken 6,00
Dr M. STERCK : Van Rederijkerskamer tot Muiderkring geb. 29,00
M. STOKS : Trek ons tot U, O kleine Teresia 4,00
A. STUBBE : Permeke
Dr J. J. TESCH: Het Leven der Zee 51,75
S. UNDSET : Paapse Stoutigheden 39,00
I. VAN BEUGEM: Albert Saverys 32,50
E. VANDEUR : Het H. Misoffer 20,00
C. VAN GESTEL : Het Evangelie op de Daken 10,00
L. VAN MOLLE : Op reis door Congo 12,50
M. VAN VLAANDEREN : Maria v. Bethanië 18,00
C. VAN WESSEM : Het Musiceeren en Concerteeren in den Loop der Tijden geb. 29,00
Dr J. A. VERAART : Economische Bedrijfsorganisatie 50,75
M VERMEULEN : Klankbord geb. 50,00
A. VERMEYLEN : Van Gezelle tot Timmermans 21,75
P. J. WATTEYNE : Het Kivu-Meer 22,00
R. YSABIE : De Anarchist, Tooneel 18,00
» Eenig Kind, Tooneel 18,00
» Padrecito, Tooneel 15,00
J. ZEY : Claudius de la Colombière. Bloemlezing uit zijn Werken 26,75
X. : Dansen 7,50
X. : Guido de Fontgalland 8.00
X. : Liederboekje van den Boerenbond (Tekst en Zangwijze) geb. 7.00
X. : Om voor te dragen 4,00
X. : Vlaanderen door de Eeuwen heen (per aflevering) 15,00
X. : Het Werk v. Prosper Van Langendonck 47,25

AANBEVOLEN BOEKEN

Te bekomen bij A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Jeugd- en Kinderlectuur

J. BURGERS : Trekkers fr. 18,—
CHRISTINE : Arbeid Adelt 5,—
» Christa Maria 7,50
» Kerstrozen 7,50
E. DEES : Meester Tim op Jacht 3,50
» Naar Wonderland 3,50
A. DEN HERTOG : De Zoon van het Regiment Ziegler 29,—
F. FINN : Z'n eigen weg gebaand 23,—
FR. HENDRICKX : Van een Avontuur dat bijna slecht afliep 1,—
A. HUONDER : De Eed van het Opperhoofd der Uronen 4,50
K. KäLIN : In het Land van den Madhi 4,50
RO KOPUIT : De looze Streken van Reinaart den Vos geb. 21,75
J. G. KRAMER : Met Heemskerk naar de Oost 29,—
» Toch Vrij. — Verhaal uit den Tijd van Karel den Groote 21,75
L. MANCHE : Van een Mariaschilder 3,50
JO MANDERS : Wydie Wildebras geb. 25,50
J. MEIJBOOM : Connie en haar stiefzusje 29,—
» De gevonden Schat 29,—
K. MICHAELIS : Bibi en Ole 43,50
Zr SERAPHINE : Leuke Versjes, mooie Plaatjes voor onze kleine Maatjes geb. 19,—
K. SPIERING : Het geheim der drie Dassen 18,—
Zr MA THERESA : Die goede Oom 3,50
» Heintje den Bult 15,—
» Stannie geb. 12,—
» Van leuke Bedelaartjes geb. 12,—
J. V. D. KLEI : Het Lenteboek geb. 18,25
A. J. VAN DE KNAAP : De onzichtbare Wreker 23,—
H. C. VAN PRAAG : Gelukkig niet te laat: 8 Kinderliedjes met muziek geb. 37,25
A. VAN VEGHEL : Vertellingen voor kleine An en Jan 12,—
X. : Bertram en Ludwig 1,50
X. : De groene duivel
De Halm met de zeven Aren 4,50

H. BAELEN : Een Tooverland fr. 1,00
CERVANTES : Don Quichotte 10,00
D. DEFOE : De Avonturen v. Kapitein Bob 10,00
C. DE KINDER : De Hoed van den Langen Wapper 15,00
E. DE SAEYER : Sneeuwklokje 7,50
C. DE VLETTER : Dertien Jongens en 'n Plek wit Zand 10,00
» De Ridders van den halven Toren 10,00
TH. HOVEN : Op den Daktuin
J. JANSSEN : Rob en Willy geb. 42,00
» Van Scheepsjongen tot Korvetkapitein geb. 42,00
FLIP KEYENBURG : Op het Kruispunt geb. 42,00
P. KIROUL : Bloesems van 't Sprookjeshof 11,00
H. E. KUYLMAN : De Schat van Toon den Smokkelaar 10,00
» Vacantie-avonturen van vier Jongens 10,00
M. LASKA : Als een gouden Regen 11,00
T. LINDEKRUIS : Harde Strijd 12,00
» Padvinder 12,00
F. REMINGTON : De witte Otter 10,00
G. ROLF : De Kajotter 10,00
W. VAN BERGEN : De Geschiedenis van een Vischhaakje 12,50
J. VAN DE BURGT : Kleine Frank geb. 42,00
YV. VENNEKENS : Gudrun 1,00

Bekroonde R. K. Jeugdboeken

J. BÖKLING : De Ridder van den Eikenhorst 29,—
TO HÖLSCHER : Onschuldig verdacht 14,50
» Toen Moeder ziek was 29,—
M. KRAMER : Fernando Malini, de jongen van den Woonwagen 29,—
MADJOE : Jonge Jaren 29,—
N. SCHELLEKENS : In het Land van den Vrede 29,—
FR. VAN VLIJMEN : De Club van 4 en 5 29,—
H. WOLFFENBUTTEL-VAN ROOYEN : Het zevende Meisje 29,—

Aanbevolen Lectuur voor Beginnelingen

Serie Jong en Jolig

TH. JANSEN :
Frans en Frits fr. 6,00
De twee Vaasjes 6,00
JOH. VAN DONGEN : Verdwaald 6,50
S. H. VAN DONGEN :
Addie 6,00
Dappere Dikkie 6,50
S. H. VAN DONGEN :
De « Derde »! fr. 6,00
Jan Sterk en zijn broertje Wim 6,00
De Kinderen van het Vredespaleis 6,00
De zilveren Theepot 6,50
Z. VAN DONGEN : Rond den Burgwal 6,50

NUMMER 9 NEGENDE JAARGANG NOVEMBER 1931.

BOEKENGIDS

Algemeen Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift
Orgaan van het Algemeen Verbond van Katholieke Boekerijen
:-: VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR :-:

REDACTIE en BEHEER:
Alg. Secretariaat voor Katholieke Boekerijen, Cuylitsstraat, 27, Antwerpen
Postcheck: 241.02

Prijs voor België. — Abonnement: 35 frank. — Dit nummer: 5 frank.
Prijs voor Nederland. — Abonnement: fl. 3,50. — Dit nummer: fl. 0,50.

WARDEN OOM GEVIERD

Vlaanderen huldigde de sympathieke volksschrijver uit het land van Hooglede; het was een der weinige vieringen die op tijd kwamen en waarachtig, de man heeft nog moeten wachten op die hulde tot zijn zeventigste jaar en zijn 'k weet niet hoeveelsten roman, maar ze was dan ook zoodanig dat ze voor de man de glans van zijn levensavond warmte en licht zal bijgezet hebben. We hebben schijnbaar zoowat de periode van de volksroman achter den rug, en de tijd is daar dat de reputatie van volksschrijver voor velen geen titel doch eerder een veroordeeling beteekent. Na Conscience, Courtmans en de twee Sniedersen sluit Warden Oom een reeks volksromanciers waarvan de literatuurhistorie een paar decennies verder pas de beteekenis zal ontdekken. De zedenroman met folkloristische en regionalistische inslag is theoretisch veroordeeld, — al kent hij op dit oogenblik ook een niet geringe bloei — en heeft in de beschaafde kringen plaats gemaakt voor de society-, avontuur- en detectiefroman. Kultureel doorvoede landen hebben daarnaast de sociale en de historische roman die mogelijk intellektueel en artistiek hooger staan, voor de gemeenschap en in hun geheel genomen echter niet de beteekenis kunnen hebben van b. v. Dickens in het Engeland der vorige eeuw, Wilhelm Raabe in Duitschland en Conscience in Vlaanderen. En voor den Vlaamschen buiten willen we er zonder een oogenblik aarzelen Warden Oom bij voegen. Ondanks het verschil van geest, midden en diapason verbindt één grondtrek al deze auteurs: hun werk groeit uit het levend hart van het volk en gaat uit tot het volk; is trouwens niet denkbaar zonder een sterke volksziel. Daardoor besluit het in zich een groote kracht en een diepte, een waarachtigheid die maakt dat tusschen deze kunst en dit

volk een geheim, krachtig verband leeft; dat dit werk zijn weg tot het hart van de gemeenschap vindt ook zonder één enkele recensie, een artikel of perskampanje. Er kunnen andere volksschrijvers zijn die teknisch knappere romans fabrikeeren, sensatie- en prikkelfeuilletons; ze staan echter buiten de gemeenschap, omdat hun werk *gemaakt* is, niet organisch gegroeid. Het werk van Antoon Coolen staat hier om als faktor in de geestelijke ontwikkeling van zijn volk mijlen boven Scharten-Antink of De Meester; zoo bij ons Warden Oom mijlen boven Roelants of Brulez, al is het werk van deze laatsten literair ook van grooter beteekenis. De intellektueele « letterkundige » bezorgt koek en banketgebak als produkt van subtiele bakkerijkunst en zorgvuldig-beproefde recepten, maar de bakker die dagelijks het voedzame bruin-gekorste brood aflevert kan zelfs door de meest verfijnde maag niet worden gemist.

Dat is de beteekenis van Warden Oom en de grootste lof die we voor hem bij deze herdenking kunnen neerschrijven: hij gaf ons sterk, voedzaam en krachtig brood. Laat hem nog menige keer zijn oven ontsteken en het geestelijk werk van barmhartigheid: de hongerigen spijzen, volbrengen.

Heil Warden Oom!

JONAS LIE

DOOR ANTOON THIRY

I.

Als ik mij niet vergis was het de Deensche schrijver Herman Bang, die, om Jonas Lie's plaats te omschrijven in het cultuurleven der Noorsche landen, getuigde dat hij en zijn werken er bemind worden, terwijl men er zijn groote tijdgenooten eenvoudig bewondert.

Deze uitspraak van iemand die het weten moet, is zeer kenschetsend.

Ibsen en Björnson : bewonderd.

Jonas Lie : bemind.

En men kan niet anders dan het aanvaarden als men leest in oude Noorsche catalogi — in de jongste wordt het gewoon niet meer vermeld, blijkbaar omdat er geen tellen meer mee gemoeid is — hoeveel drukken zijn romans beleefden. Wat dan nog versterkt wordt door het feit dat hij den vorm van den Noorschen roman totaal omschiep, iets wat het succes van zijn werk veeleer had moeten belemmeren dan bevorderen.

Bang verklaart dit raadsel : hij beheerschte de harten en dat door zijn eigen hart.

Als er ooit in Noorwegen — in dit land van het bijna tot het uiterste doorgevoerde individualisme — een schrijver het minst individualist was, dan was het wel Lie.

Ziet men bij de andere groote Noren: Ibsen, Björnson, Hamsun,

Undset, éérst hun persoonlijkheid, dan hun werk en op den achtergrond hun land, bij Lie is het glad het tegenovergestelde. Bij hem treedt éérst Noorwegen en het Noorsche volk U tegemoet en dat zoo sterk dat men aan zijn schepping en aan zijn persoon niet meer denkt. Er zijn er die beweren dat hij dit deed uit berekening Maar ik betwijfel sterk, dat werk, gedragen op onoprechtheid, zoolang — van 1870 dateert zijn eerste boek — zou hebben kunnen stand houden, en dat nogwel in de eerste plaats in de Scandinaafsche landen zelf, met hun sterk-ontwikkelden critischen zin. Men kan wel een tijdje het volk een rad vóór de oogen draaien. maar fataal komt het uur der afrekening. Zelfs in Frankrijk, waar men zich zoo gauw door slagwoorden of schmink laat vangen, lukt het nog niet, laat staan ginder in het Noorden!

Wat hem zoo diep en zoo hecht ingang deed vinden bij zijn volk, was de keuze van zijn stof.

Hij dichtte van de zee, hij dichtte van het gezin, die twee polen van het Noorsche gemoed.

Het zou te ver voeren hierover uit te wijden. Te meer daar over de Noorsche ziel een veel meer belezener en bereisder dan ik, het reeds voor Vlaanderen zoo degelijk deed, namelijk Dr Felix Rutten in het zoo flink samengestelde Skandinavische nummer van Dietsche Warande en Belfort. Men herleze liever nog eens dat opstel over de Noren.

Dr Rutten spreekt daarin van de tegenstellingen die de Noor in zich vereenigt:

de ruigste mannelijkheid, — (en waar komt gezonde, ruige mannelijkheid het meest en best tot zijn recht als juist op zee, in den strijd tegen die twee elementen, symbolen der oneindigheid: water en lucht?)

naast de teerste kinderlijkheid, — (het gezin);
de grootste vrijheidsdrang — (op zee)
naast de strengste gebondenheid, — (in het gezin);
zelfbewustzijn, — (op zee)
naast naïveteit, — (in het gezin);
uiterlijke hardheid. — (op zee)
naast innerlijke goedheid, — (in het gezin).

Het laat zich gemakkelijk begrijpen, dat een schrijver, die zoo sterk de karakteristieken van zijn volk in zich vereenigt, en er *bewust* over dicht, vanzelf weerklank moet vinden bij zijn volk, en er ook weerklank zal blijven bij vinden zoolang de Noor, Noor blijft.

Wij Vlamingen kunnen wat dit punt betreft wel eens om les gaan juist bij Jonas Lie.

Zijn er op dit oogenblik in Vlaanderen romanschrijvers die de karakteristieken van hun volk in zich vereenigen?

Zijn er zelfs die zich de moeite getroosten hun volk te bestudeeren, die er liefde genoeg voor voelen om het in zijn strijd naar de eenmaal bezeten en weer verloren zelfstandigheid, — die in wezen niets anders

is dan een zich klaar en duidelijk bewust-worden van zijn Vlaming-zijn, met den wil om volledig als Vlaming te leven — door hun kunst te helpen?

Zekerlijk, wat de taal betreft zijn ze één met hun volk, zooals misschien geen andere ter wereld. Maar waar zijn ze één met de ziel ervan, waar zijn ze het « geweten », het « symbool » ervan, zooals b. v. Jonas Lie het is van de Noren?

Conscience en de Sniedersen waren op juistere paden dan wij, al drong hun blik dan jammer genoeg niet diep. En 't bewijs daarvan is dat ze weerklank vonden bij ons volk, op een tijdstip dat het, — sinds het fatale jaar 1648 toen onze Noorderbroeders de doodsklok over Vlaanderen luidden, — wel in zijn diepste verval verkeerde.

II.

Doch laat ons, na deze korte nevenbeschouwing, terugkeeren tot onzen schrijver.

Niet alleen in de ziel van Jonas Lie bestond die tegenstelling, doch ook in het daadwerkelijke leven, aan den lijve leerde hij die kennen.

Hij werd geboren te Hangsund maar bracht zijn jeugd door te Tromsö, die visschers- en handelsstad, ginder in het hooge Noorden, onder den Noordpoolcirkel, aan de grens waar boomen groeien. Zijn vader was er « politimester ».

Niet alleen het land en het leven waren er hard, maar wat hij via zijn vader van de buitenwereld leerde kennen, was nog harder. Thuis echter, bij zijn moeder, in de warme atmosfeer van de familie, was het leven ééne poëzie, tot in het wild-fantastische toe, zoodat het soms gevaarlijk werd en hem de realiteit liet vergeten.

Gaarne wou hij de zee op. Doch zijn oogen deugden niet. En zooals met de meesten die in de eerst gekozen richting niet lukken, werd hij toen maar advocaat. Aanpakken, ondanks dat het hart wat anders verlangt. Man zijn.

Hij trouwde toen met zijn nichtje Thomasin Lie en 't werd een ideaal-huwelijk.

Op 26 jarigen leeftijd vestigde hij zich te Konsvinger en begon er in hout te speculeeren. Een jaar of tien schepte hij 't geld, leefde er royaal het gezelschap-leven mee. Maar toen kwam er een groote handelscrisis, en zooals in de algebra, als een + vermenigvuldigd wordt door een —, zat hij met één slag in een minus van een millioen kronen.

Uit was het leven van grand-seigneur.

Hij trok naar Oslo — dat toen nog Christiania heette — kwam er aan het dagblad de « Morgenpost » waar hij amper genoeg verdiende om niet van honger te sterven.

't Sprak vanzelf dat het journalisme hem niet beviel. Hij was wel man genoeg, maar zenuwen van prikkeldraad zooals er daarvoor vereischt wordt, bezat hij ongelukkiglijk niet. En ten einde daaruit verlost te worden, schreef hij in zijn schaarsche vrije uurkens, een klein roman : *Den Fremsynte eller Billeder fra Nordland* » (De Helderziende of

Beelden uit het Noordland). Björnson, die vol geestdrift was voor het verhaal, bewerkte dat het verscheen bij den grooten uitgever Gyldendal te Kopenhagen. Het kwam op de markt tegen Kerstmis 1870 en kende een ongemeen succes.

In dagboekvorm wordt ons het verhaal gedaan van David Holst, een ziekelijke droomer, die helderziende is, en als de verpersoonlijking moet gelden van den fantastischen kant van den dichter. De dokters hebben hem van in zijn kinderjaren als veroordeeld beschouwd en slechts één hoop is er, de liefde van een gezond jong meisje om hem te redden. Het meisje vergaat echter in een storm en daardoor wordt zijn hoop ook vernietigd. Toch zakt hij niet ineen. Het weten dat hij haar kan weerzien houdt hem recht, en de visioenen die hij van haar heeft sterken hem om het leven verder te dragen.

Heel het bijgeloof van het hooge Noorden, met zijn mythische wezens die er het leven tot één verschrikking maken, leefde in dit boekje. Doch dan niet als poëtische verschijningen, zooals het in de romantiek gewoonte was, maar veeleer als verpersoonlijkingen van wat er in de ziel van de uit hun evenwicht geslagen menschen omgaat. Daardoor bleef alles in dit werk zoo reëel en bracht hij ook iets nieuws.

In de daaropvolgende boeken: « Tremasteren Fremtiden » (1872) (Driemaster Toekomst), « Lodsen og hans Hustru » (1874) (De Loods en zijn Vrouw), « Rutland » (1880) (De Rutland), « Gaa Paa » (1882) (Ga verder) (werd niet vertaald), spreekt het zeeleven en het leven aan de kust nog een hoofdrol. Doch tevens treedt ook het gezin reeds naar voren en in « De Loods en zijn Vrouw » komt een huwelijksgeschiedenis voor. Er heerscht wantrouwen tusschen den loods en zijn vrouw en eerst als ze aan elkaar alles hebben opgebiecht wat hun kwelt, keert de harmonie terug. Geen geluk is mogelijk zonder begrijpen, oprechtheid en overgave.

Verwonderen zal het wel niet, dat een schrijver als Lie, met het rijper worden het zwaartepunt van zijn kunst meer en meer verlegde naar het innerlijke gebeuren. en de plaats der handeling dan ook concentreerde in het gezin.

En niemand minder weer dan Herman Bang — in zijn eigen werk nochtans van een bitter, beklemmend scepticisme — zegt dat het Lie was die aan de Noren hun eigen familieleven leerde kennen, die hun een wereld veropenbaarde waarin ze tot nu toe als halve-blinden en kortzichtigen hadden geleefd.

Lie, de « helderziende » uit het begin van zijn letterkundige loopbaan, moest zijn wilde fantasie duchtig aan banden leggen om zich nu plots te beperken tot het gezin. Doch, diezelfde fantasie die de wereld bevolkte met wezens die zooals gezegd niets anders waren dan verpersoonlijkingen van ziels-conflikten, sloeg bij hem nu om naar binnen en hij drong niet alleen door in zijn eigen ziel, maar ook wat er omging, wat er droomde of stormde in de ziel van zijn medemenschen zag en begreep hij.

Het groote, wilde leven naar buiten interesseerde hem geleidelijk minder en minder. Naar daar waar alle strijd zijn begin heeft en naar waar alle strijd tot rust komt, niet naar de maatschappij, maar naar de familie, ging nu voorgoed zijn aandacht en zijn liefde.

III.

Het eerste boek in die richting, was een gebeurtenis: « Familien paa Gilje » (eigenlijk : Het gezin op Gilje, doch het werd in 't Nederlandsch vertaald onder den titel: « Gescheiden »).

Daarmee veroverde hij voorgoed zijn plaats. Een plaats die hij wel altijd zal blijven innemen.

Het boek verscheen in 1883, doch is nu nog zoo spring-levend en warm als toen. Geen psychopathen brengt het ons, maar menschen. En deze zijn, — al kan het onderwerp wat verouderd lijken — nog altijd even echt.

Lie schildert ons het leven in het Biedermayersche kapiteinsgoed op Gilje. Daar is eerst de kapitein zelf. Hij is niet meer actief in het leger, maar is in 's Rijks dienst als hoofd van een district. Een levendige bazige man met ouwerwetsche begrippen, zich bewust van zijn gewichtigheid en die zijn gezin een beetje tyrannyseert. Rond hem bewegen zich de stille, verduldige Moeder, de kinderen en het dienstpersoneel. Hij krijgt het gedaan zijn eene dochter, die Moeders aard heeft, uit te huwelijken aan een veel ouder man die weduwnaar geworden is, doch met de andere, die meer naar Vader aardt, gaat het niet. Ze draagt het beeld van een arm dichterken in 't hart en al trouwt ze niet met hem, als onderwijzeres vindt ze haar levensdoel en geeft zich met hart en ziel aan haar beroep.

Op dit eerste boek volgen nu verder: « En Malström » (niet vertaald), « Kommandörens Dötre » (De dochters van den commandant), en als om deze reeks te bekroonen: « Et Samliv » (Een huwelijksleven),

't Verhaalt ons het huwelijksleven van een advocaat en zijn vrouw. Hij wordt heelemaal in beslag genomen door zijn zaken, zij gaat op in heur huishoudelijk werk en de zorg voor de kinderen. De eene wil de andere niet lastig vallen met zijn eigen kommer en alzoo, zonder dat ze 't zelf weten, verwijderen zij zich van elkaar. Tot ze, op den dag van hun zilveren bruiloft, zich tegenover elkaar uitspreken en tot het besef komen dat ze op het punt waren te vergaan.

Daarop, in 't jaar 1890, komt er even een verpoozing en keert hij terug naar zijn uitgangspunt. Hij schrijft twee bundels sprookjes: « Trold » (Kobolden).

Hierin accentueert hij zijn stelling : dat al die sprookjeswezens · heksen, nikkers, enz. wel degelijk bestaan.,. in de menschen zelf. Maar dit gebeurt thans veel bewuster. En 't geeft hem een gerede aanleiding om de moderne maatschappij eens duchtig over den hekel te halen.

Nu zijn blik zoo diep doordrong in de onderlagen van de menschelijke ziel, komt het demonische, onbeheerschte element natuurlijk weer tot uiting in zijn volgende werken.

« Niobe » (1892) (Niobe), « Naar Sol gaar ned » (1895) (Als de zon onder gaat), en « Dyre Rein » (1896) (niet vertaald), handelen over menschen, al te zeer in den ban van de demonen binnen in hen, en die daardoor naar een catastrofaal einde gedreven worden.

Nog enkele romans volgen nu:

« Lindelin » (1897), « Faste Forland » waarin hij zoowat zijn eigen leven vertelt, zijn economische ineenstorting en zijn opgang als schrijver, « Wufffie & Comp. (1900) en « Naar Jernteppet falder » (1901) (Als het scherm valt), waarin men een synthèse kan zien van zijn levensbeschouwing: in de ziel woont de trold, de duivel, die den mensch op zijn paden wil dwingen. De cultuur moet den demon overwinnen. Doch dit kan alleen door de liefde. Waar het egoïsme spreekt, is de slag op voorhand al verloren.

Ondanks het gemak waarmede men in Lie's werk, den « denker » volgen kan, ondanks de vraagstukken die er in opgeworpen worden, nooit worden zijn personen marionetten, geteekend enkel en alleen omwille van het vraagstuk dat ze moeten verpersonifieeren. Steeds blijven het menschen van vleesch en bloed. En wat hem behoedde om daarin te vervallen was het feit dat hij zijn helden niet liet optreden in de maatschappij als leden van die maatschappij — waar eenieder nogal gauw een stokpaardjesberijder wordt in plaats van gewoonweg mensch te zijn — maar ze steeds plaatste, en ze leven en evolueeren liet, in den schoot van het gezin. Dààr immers is geen plaats voor comedianten of halve-menschen, en wie 't er ondanks alles probeeren wil, zakt er algauw hopeloos in elkaar.

Als er ooit een schrijver was die dat moest inzien en er met een heilige overtuiging van gewagen kon, was het wel Jonas Lie, omdat zijn eigen gezin, zijn eigen huwelijk als een toonbeeld was van wat een huwelijk zijn moet.

Niet alleen aan zijn leven nam zijn vrouw werkdadig deel, ook bij zijn letterkundigen arbeid was ze zijn wederhelft die hem hielp in het ontwerpen en het uitvoeren van zijn romans.

Doch wat hij er ook op aandrong om haar naam mede naast den zijne op de titelpagina te plaatsen, steeds bleef ze weigeren.

En toen Thomasine in 1907 te Parijs stierf, zakte ook hij weldra ineen. Ziek en blind reisde hij af naar het geliefde Noorwegen en stierf er kort na zijn aankomst.

Een schrijver die de kunst had verstaan met het hart te denken en met het hoofd te voelen, verdween met hem van het tooneel.

Maar zijn werken staan er nog en zullen niet licht verdwijnen.

ROMANKRONIEK

Veel zaaks bracht deze Herfstmaand ons vooral nog niet.

Er zijn echter zeer duidelijke teekenen aan den litterairen hemel die erop wijzen dat de volgende kroniek een lezenswaardiger domein zal bestrijken dan deze najaarsaflevering brengt.

Daar is ten eerste de « bekroonde prijsvraagroman » der Wereld-
8918 bibliotheek : **Aleid (IV)** van Ellen FOREST, een doorsnee-societyroman van een vrouw over een vrouw die vijf minuten voor haar huwelijk de boodschap ontvangt dat haar verloofde zich plots bedacht heeft en het maar best acht geen begin te maken met een huwelijk dat fataal op een ramp moet uitloopen met het oog op de uiteenloopende temperamenten van de twee, en het geëxalteerd idealisme van de jongeman die in een huwelijk de voltrekking en bevestiging ziet van verburgerlijking en het einde van elke levensenergie. Doch laat me de inhoud geven zooals hij op de omslag van het boek ten gerieve van de recensenten wordt afgedrukt: « Zij besluit nu zich te gaan verzetten door arbeid voor anderen, en begeleidt twee Chineesche jonge meisjes als leerares in het Engelsch naar Londen en later naar China, vooral daar de in Engeland studeerende zoon des huizes onder haar bekoring gekomen is en zij onder de zijne. Het Westen en het Oosten schijnen elkander in deze twee menschenkinderen te zullen verzoenen, maar...? » — Die drie puntjes op 't einde zijn niet van mij, lezer, maar ik zou al even sterk verlegen zitten met de motiveering van deze « maar » als schrijver van bovenstaande regelen. De zaak is dat ik evenmin als hij gesnapt heb waarom het Oosten en het Westen elkaar ten slotte tóch niet ontmoeten in de personen dezer bijdehandsche jongedame en de mysterieuze zoon van het morgenland; evenzoomin als ik begrijp waarom de eerste verloofde die op 't eind weer opduikt met blijkbaar ernstiger huwelijksplannen dan de eerste keer, ditmaal echter door haar afgescheept wordt. Of 't moet zijn omdat de vroegere idealist die te Londen in de volksbuurten optrad als straatpredikant van een soort pantheïstische godsdienst, plots en zonder dat ik erachter geraakte hoe en waarom, ontpopt als een positief en nuchter jongmensch die den draak steekt met zijn vroegere onsoliede bevliegingen. Maar hoe Aleid ten slotte zichzelf paait en de « leegte in haar vulde door zacht voor zich zelf te zeggen . « Agnus dei, qui tollis peccata mundi, miserere nobis » — temeer daar heel de loop van dit boek elk religieus gedacht ver van haar bleef, — dat is me een fameus raadsel. Misschien houdt dit allemaal verband met het wondere kompleks dat naar men zegt het wezen uitmaakt van het vrouwenhart — over welke aangelegenheid mij als ongehuwd man elke bevoegdheid ontzegd is — maar met te meer zekerheid getuig ik dat Ellen Forest van het wezen van een man geen zier afweet. En als ge me nu vraagt : wat ten slotte te denken over dit boek ? Zie, ik zal het met drie korte woorden antwoorden: het is het protospecimen van een Hollandsche, vrouwelijke society-roman — dat is één.

8919 Twee is: **De Man die den Moed had (IV)** van Mia SIEMER. Wie die man met den moed is heb ik nog niet precies kunnen achterhalen: er zijn zooveel mannen in dit boek die over veel moed schijnen te beschikken. Maar ik heb er een vaag vermoeden van dat ik, de lezer jusqu'au bout van dit boek, die eer voor mezelf mag opeischen. Maar nu ik naderhand de inhoud ervan uit het inliggend prospektus kan opmaken, wordt me de zaak wat duidelijker. Dat daartoe echter een prospektus-résumé noodig is lijkt me eer bedenkelijk voor dit boek. Er zijn hier zooals ik zegde een massa jonge mannen en jonge vrouwen met meer of met minder moed, en het verband tusschen die lui onderling is me nog altijd niet zeer duidelijk, zoodat ge den indruk niet kunt kwijtraken dat heel het boek rammelt. God beware onze Nederlandsche letteren van de stortvloed letterlievende en schrijvende dames van boven den Moerdijk! Ik weet niet of die overproduktie rijkdom beteekent: ik kan me moeilijk van den indruk ontdoen dat die massa vrouwenliteratuur eer een hopelooze leegte dekt. Voor bibliothekarissen en boekenkoopende lui wil ik er wel bijvoegen dat deze roman doodonschuldig is, zeer deugdzaam en vriendelijk, geeneens onbehoorlijk en bij furieuze romanlezers mogelijk en waarschijnlijk meer interesse zal wekken dan bij mij. En ten slotte — zegt iemand naast me: — komt het dààr toch maar op aan. — Dat is twee.

8920 Drie: een bundel verhalend proza getiteld **Bootsirenen (IV) van** Joan KAT. Ze zijn een dozijn in aantal, beslaan honderd bladzijden, en varieeren in hun inhoud van circusverhaal, tot ridderavontuur, Chineesche ballade, sociale novelle, godsdienstige vertelling. Het is alles bijeen een zeer leesbare bundel, opvallend beter geschreven dan met haast al de werken van dit genre het geval is, en mij persoonlijk sympathiek omdat ze nu eens wat anders zijn dan een relaas uit het duffe, saaie, grijze, ordentelijke leven uit de doorsnee Hollandsche romans; welk leven, — te oordeelen naar de Hollandsche society-literatuur, bij een jongmensch een oneindig en hartstochtelijk verlangen moet wekken naar een krasse, uit den band springende daad, — al ware het een flikkerende dolkstoot, een plotse pistoolknal in een nostalgiek Haagsch thea-room, of een amoureuse middernachtelijke serenade op een der deftigste Amsterdamsche grachten, ondanks gemeentereglementen, policiewetten, geburenprotest en vaderlijke verontwaardiging. — Het boek ligt juist open op blz. 31 waar een ontzaggelijk orkaan beschreven wordt; de roerganger is door een breuk van de roerstang 's nachts over boord geslagen en de twee overige scheepslui vechten tegen de golven om de schuit te keeren; nu schrijf ik over wat de eene scheepsmaat tot zijn broer roept in deze opperste momenten, midden de adembenemende orkanen en golfslagen: « Gij aan 't stuur, Kobus! Ik zal het zeil keeren! We moeten terug! Laveeren! Goed zoo! Klem je handen aan de verschansing, jongen, en houd met je rug den afgebroken roerstomp in richting! prachtig! we winnen! » Nu inviteer ik de

geduldige lezer dezer regelen, even door te halen wat hier beslist te veel staat; de woorden waar er geen tijd voor is en waar een zeeman wel geen aandacht of geduld zal voor hebben in zulke momenten. — En na deze schoolmeesterachtigheid die men mij zal vergeven en een aanbeveling van dit zeer katholieke boek dat overigens beter geschreven is dan dit kort alinea zou laten vermoeden — komen de twee Vlaamsche vertellers aan de beurt.

8921 Vier : **De barmhartige Samaritaan** van KAREL LEROUX **(III)**, welke zeer voornaam-uitgegeven novelle de licht pathologische bezorgdheid van een burgermannetje voor het veertienjarig tuberkuleuze dochtertje zijner hospita vertelt, met al de ontgoochelingen welke onvermijdelijk aan alle dergelijke filantropische escapades een einde stelt. Deze novelle bezit de kwaliteit in een zeer strak en gebonden Nederlandsch geschreven te zijn, zonder litteraire bekommernis en angstvalligheid, een beetje zorgeloos zelfs. In hoever de verdere buitenissen van mijnheer Carlos na zijn filantropische désillusies, en de onbewustheid waarin hij schijnt te verkeeren nopens zijn platonische verhouding tot het tuberculose meisje zielkundig verantwoord zijn zou ik niet willen uit te maken hebben; ik heb zoo ook wat de indruk dat het niet deze bekommernis is welke bij de heer Leroux voorzat bij het schrijven dezer novelle, wel het eigenaardige van het « geval » van mijnheer Carlos dat in zijn ongewone verhouding een beetje pikant aandoet. Maar het wordt niet zooals men via een zekere routine van lektuur in die richting zou kunnen vermoeden. Mijnheer Carlos inkarneert ten slotte zelfs het ideaal der selbstlose braafheid en opoffering als hij het gevallen jonge meisje huwt en haar kind een vader geeft.

En ten vijfde en ten laatste het nieuwe boek van JEF SCHEIRS: **Het**
8922 **Einde der Wereld (III-IV)**, dat stylistiek beslist boven zijn paar vroegere boeken staat en inderdaad een dosis fantasie verraadt die we in onze verburgerlijkte Hollandsche en onze Vlaamsche boerenlektuur zoo'n beetje ontwend zijn. Jef Scheirs heeft hoofdzakelijk geborduurd op het thema van Hugh Benson met enkele inderdaad zeer origineele vondsten en fantastische zetten die echter soms nogal ver gezocht lijken. Wie echter Benson's werk niet gelezen heeft kan aan dit boek een plezierige namiddag beleven. En het huldigt een zuivere katholieke levensbeschouwing.

ERNEST VANDER HALLEN.

VAN MENSCHEN EN BOEKEN

Roman-Repertorium. Zooals we U reeds meedeelden, verschijnt er in het voorjaar, vermoedelijk einde Februari of Maart, een werk dat voor alle bibliothecarissen en voor ieder die belang stelt in boeken van het hoogste nut zal zijn. We bedoelen nl. ons « ROMAN-REPERTORIUM » : bibliografisch documentatiewerk waarin 18.000 romans, verhalen, essay's, leestooneel- en dichtwerken zullen worden vermeld,

onder den vorm van een *alphabetische titellijst*. Naast elken titel zal worden opgegeven : zedelijke waardebepaling, sociale, wijsgeerige of godsdienstige tint, alsook het vakcijfer volgens het Tiendeelig Stelsel. Zooals U wel vermoeden kan is dit werk de korte samenvatting van een tienjarigen arbeid en een omzetting in bruikbaren vorm van de ruime documentatie die het A. S. K. B. heeft weten te verzamelen. Wat U over enkele maanden geboden wordt is echter nog maar het Eerste Deel van het standaardwerk dat we ontworpen hebben. Want naast de gezegde *Titellijst* is er ook een tweede lijst, nl. een AUTEURSLIJST, in bewerking die, hopen we, over een paar jaar zal klaar zijn. De prijs bij *inschrijving* is gesteld op 40 fr. ingenaaid en 45 fr. gebonden in een keurigen linnen stempelband. Na verschijnen wordt deze respectievelijk gebracht op : ingenaaid 45 fr. en gebonden 52 fr. Zend heden nog uw inschrijving aan *De Vlaamsche Boekcentrale*, Cuylitsstraat 27, Antwerpen.

Stijn Streuvels vierde in intiemen kring en buiten alle officieele hulde om, zijn zestigste verjaardag op Zondag 4 Oktober ll. De afzijdigheid der pers was ergerlijk opvallend, althans in Vlaanderen. We wenschen den kloeken aktieven koning van het Vlaamsche proza van harte nog vele jaren en vele boeken.

In de Hollandsche kranten lezen we dat begin 1932 te Amsterdam een tentoonstelling zal gehouden worden van Nederlandsch proza, verschenen na 1914. Het doel dezer expositie is propaganda te maken voor de nieuwe Nederlandsche literatuur; naast de boeken zullen ook manuskripten, foto's, teekeningen etc. worden geëxposeerd, terwijl een aantal auteurs lezingen zullen houden uit eigen werk. Gerard Walschap vertegenwoordigt Vlaanderen in de commissie van voorbereiding.

Nederland huldigde op 1 November ll. de dichter Jacques Perk die op dezen datum vijftig jaar geleden overleed.

De Groote Prijs der Academie Française 1931 voor de Fransche roman werd dit jaar toegekend aan Henri Pourrat, voor zijn veeldeelig werk « Gaspard des Montagnes » ; het is sterk folkloristisch en speelt in zijn geboortestreek Auvergne. Het sukses dat dit boek overal in de Fransche pers ondervond heeft zeker veel bijgedragen tot deze beslissing van de Academie Française.

Een aantal nieuwe werken van Vlaamsche auteurs verschenen deze dagen: « De Begijnhoven » door Ir Stan Leurs, Dr J. Van Mierlo S. J., J. Philippen en Dr A. Stevens, als nr VII der reeks « Steden en Landschappen » ; « De Blauwbaard » van Filip de Pillecyn ; « Het Leven dat we droomden » een roman van Maurits Roelants ; « Niemandsland » een dito van Dr Oskar van der Hallen ; « Gezangen van San Juan de la Cruz » vertaald door P. Hendrik, Carmeliet. Van Antoon Coolen

verschijnt in den loop van November een nieuw boek « De goede Moordenaar »; van Albert Helman « De stille Plantage »; van Menno ter Braak « Hampten Court »; van G. Fuchs « Wij achter de Tralies ».

Frans Herwig de bekende katholieke Duitsche romanschrijver overleed op Maria-Hemelvaartdag laatstleden. Hij was geboren in 1880 te Maagdenburg waar hij ook stierf. Een dertigtal romans heeft hij op zijn aktief, plus een aantal tooneelwerken; daarbij schreef hij jaren lang het litteratuuroverzicht in « Hochland ». Heel zijn leven heeft Frans Herwig geleden onder de miskenning en de achterdocht zijner geloofsgenooten die zijn katholicisme niet voldoende zuiver oordeelden en hem beschuldigden het katholiek gezag te miskennen. Hij ondervond weinig waardeering binst zijn leven, en leefde in eerder bekrompen omstandigheden. In Nederland verscheen zijn voornaamste werk zoo pas in vertaling : de bekende novelle « Sebastian von Wedding » onder de titel : De heilige Proletariër.

Oudere Jaargangen-Boekengids. Verschillende nieuwere boekerijen zouden gaarne in het bezit komen van de vroegere jaargangen van Boekengids, in het bizonder van den 1n, 3n, 4n en 5n jaargang : 1923, 1925, 1926 en 1927.

Wie bereid is gezegde jaargangen, samen met hun respectievelijke inhoudstafels, — ook losse nummers zijn welkom, — af te staan, kan ons zulks berichten. Gaarne zal een vergoeding hiervoor worden uitgekeerd.

1. — Wijsbegeerte en Zedenleer

8923 **De Vleeschauwer, H. J., Dr** **1**
◆ IMMANUEL KANT. — *Antwerpen, Standaard, 1931, (23×17) 355 blz. 50 fr.*
IV* — Een blijde verrassing brengt ons dit boek, en een flinke bijdrage tevens voor Vlaamsche cultuur. Waar de technische wijsgeerige taal nog ontbreekt moet het den heer Prof. De Vleeschauwer ontzaglijke moeite gekost hebben een zoo diep en ongewoon werk als dit van Kant in verstaanbaar Nederlandsch saam te vatten. Hij weze daarvoor hartelijk gelukgewenscht! Dat wil niet zeggen dat de volmaaktheid reeds bereikt is. Veel, heel veel valt er nog te schaven. Gallicismen als: « door bepaling » moeten geweerd, onvolledige zinnen bijgewerkt, zinstorende fouten verbeterd als op blz. 78 waar staat « *een* gelijkenis vertoont » in plaats van « *geen* gelijkenis vertoont » enz. enz. Een tweede uitgaaf, die, wij verhopen het, niet lang op zich zal hoeven te laten wachten, zal daartoe gelegenheid bieden, en dan zullen wij beschikken over de Kant-studie die voor de beste buitenlandsche niet moet onderdoen. Want Prof. De Vleeschouwer weet, blijkens dit boek, alles wat door en over Kant geschreven werd. Zijn drie eerste hoofdstukken zijn een prachtige stelling van het Kantiaansch probleem; de zes volgende een getrouwe weergave van Kants ideeën, of juister, (want wij hebben hier niet te doen met een verzameling van uittreksels) het resultaat van een persoonlijk, diep en sympathiek zich indenken in Kant's stelsel. En al zegt schrijver in zijn « woord vooraf » dat hij geen kritische studie heeft willen leveren, toch vinden we telkens « kritische beschouwingen » die het beste weergeven van wat er op nagenoeg alle punten van het systeem aan kritiek werd geleverd. Het zal den heer Professor niet verwonderen, dat wij het niet overal met zijn interpretatie eens zijn, inzonderheid waar het gaat om de transcendentale afleiding en het schematisme, maar dat belet niet dat wij met eerbied en dankbaarheid zijn grootsche en mooie prestatie ontvangen.

H. THIELEMANS, S. J.

8924 **Elsbach, Dr A. C.; De Graaf, Dr H. T.; Jordan, Dr H. J; Proost, Dr K. F.** **03 : 1**
ENCYCLOPAEDISCH HANDBOEK VAN HET MODERNE DENKEN: 1e DEEL. — *Arnhem. van Loghum, 1931, (27 × 17) 473 blz.* *geb. 360 fr.*
IV* — In het voorwoord zegt de redactie: « Het moderne denken heeft tot onderwerp alle gebieden van menschelijk geestesleven: wetenschap, kunst, religie, politiek, paedagogiek, enz. » Het lijkt wel onbegonnen werk op 'n duizendtal bladzijden over al die dingen ook maar eenigszins volledig uitkomst te geven. En dat nochtans beoogde de redactie. Heeft ze haar doel bereikt? Op die vraag kunnen wij nog geen afdoend antwoord geven. Wij zouden daartoe op de eerste plaats de geheele lijst van de op te nemen woorden in handen moeten hebben. Veel, wat ons in dit eerste deel schijnt te ontbreken, b. v. Christendom, katholicisme, kan nog in het tweede onder andere hoofdingen besproken worden. Wij zullen dus eerst na verschijning van het tweede deel, een oordeel over den gezamenlijken inhoud kunnen uitspreken. Van de artikelenreeks uit het eerste deel zijn de uiteenzettingen over *natuur-wetenschappelijke* onderwerpen veruit de beste. Hier heerscht degelijkheid, beknoptheid, klaarheid en objectiviteit. Hiertegen steekt de behandeling van, wat ik met een algemeen woord zou willen noemen,

cultuur-onderwerpen scherp af. Het « Criticisme » dat toch de moderne denkwijze beheerscht, moet het stellen met 1/4 bladzijde; het metaphysisch causaliteitsbeginsel, waarop toch alle denken om God steunt, wordt niet eens korrekt geformuleerd; de Godsbewijzen, waardoor volgens steller *niet* die God wordt bereikt, die door de geloovigen wordt bedoeld, als zij van God spreken, worden heel oppervlakkig samengevat. Ik zou nog 'n heele reeks van onvoldoend afgewerkte artikels kunnen samenrapen en er bijvoegen dat de bijgevoegde bibliographie teenemaal *éénz*ijdig is. Zooals de lezer ziet, hebben wij hier te doen met 'n mengsel van uitstekende, minder goede en bepaald onvoldoende uiteenzettingen over het moderne denken. De stellers betrachten voorzeker objectiviteit. Maar als het gaat om cultuurproblemen, vooral om problemen van godsdienstigen aard, verandert die objectiviteit dikwijls in neutraliteit. En zoo krijgen we dan besluiten als dit : « Geen enkel Kerkgenootschap kan worden geïdentificeerd met *de* godsdienstige genootschap in hare waarheid ». (blz. 454)

H. THIELEMANS, S. J.

8925 **Van Schelven, Dr Th.** **15**

MODERNE ZIELKUNDE. Wat iedereen van Freud, Adler en Jung begrijpen en toepassen kan. — *Den Haag, van Stockum, 1930 (19 × 13) 231 blz. fl. 2,75; geb. fl. 3,75*

IV° — Ik vind het jammer dat de uitgever dit boekje in zijn zeer te waardeeren reeks een plaats heeft gegund. Het werkje heet: Moderne Zielkunde. Die titel is verwarrend. Want, aangezien schrijver over niets anders spreekt dan over het freudisme, (Adler en Jung krijgen te zamen één kapiteltje) krijgen we noodzakelijk den indruk dat Freud heel de moderne zielkunde vertegenwoordigt. Dat is nevens de waarheid. Daarenboven schijnt Dr Van Schelven Freud's systeem maar heel oppervlakkig te kennen. Over de innerlijke moeilijkheden, ja, tegenstrijdigheden, waarmede dat systeem te worstelen heeft, vernemen wij niets. De oorsprong van de censuur en van het « ik », de mogelijkheid der sublimeering, enz., dat alles blijft onvermeld. Het wezen zelf der moderne zielkunde, die zich tot taak gesteld heeft al haar problemen enkel psychisch en niet physiologisch te behandelen, wordt eenvoudig voorbijgegaan. Ik zie me dan ook gedwongen dit boekje als minderwaardig te bestempelen. H. THIELEMANS, S. J.

2. — Godsdienst

8926 ◆ **Augustinus, Heilige** **269 : 93**

DE BELIJDENISSEN VAN DEN H. AUGUSTINUS in XIII Boeken. *Vert. uit h. Latijn dr J. A. van Lieshout. — A'dam, Wereldbibliotheek, 1930 (18 × 11) 362 blz. fl. 3; geb. fl. 3,75*

IV* — Het jubeljaar van Sint Augustinus heeft veel doen schrijven en veel doen spreken over den grooten Kerkvader. Maar het beste en het schoonste dat over S. Augustinus kon geschreven worden, schreef hij zelf in zijn Confessiones. Het verheuge ons dan dat in datzelfde jubeljaar een nieuwe vertaling van dat meesterwerk verscheen, en dat die vertaling zelf meesterlijk is. Het was een gelukkige gedachte van den vertaler, vóór de hoofdstukken de titels weg te laten, die toch maar dienden om de lezing telkens te onderbreken. — De uitgave is keurig verzorgd, lijk al wat van de wereldbibliotheek komt.

F. VERMUYTEN, PR.

8927 **Augustinus, Heilige** **2**
◆ ENCHIRIDION. Handleiding voor Laurentius over de Deugden van Geloof, Hoop en Liefde. *Bewerkt door Carel Bloemen. — Roermond, Romen & Zonen, (17×13) 173 blz.* *36 fr.*

IV — Het Enchiridion wordt aanzien als een der belangrijkste werken van Sint-Augustinus, omdat het een systematische uiteenzetting geeft van de geloofsleer. Daarom moet het ons verheugen dat er een Nederlandsche vertaling van verschijnt. — Na tamelijk uitgebreide beschouwingen over goed en kwaad, geeft de heilige schrijver een commentaar op het symbolum der Apostelen en blijft, bij het laatste artikel, stil bij het moeilijke vraagstuk der voorbestemming. Zeer in 't kort behandelt hij verder de deugd van Hoop, in verband met het Onze Vader, en de deugd van liefde. —Over 't algemeen is de vertaling zeer vloeiend; slechts op enkele plaatsen vlot ze niet meer, en dan voelt men het Latijn van S. Augustinus er door. — De uitgever heeft dit heerlijk werk in een bekoorlijk pakje gestoken, dat het genot van de lezing verhoogt.

F. VERMUYTEN, PR.

8928 **Fles, L.** **29 : 23**
MIJN ANTWOORD AAN OPPERRABBYN I. MAARSEN. — *Baarn, Hollandia, 1930, (24 × 16) 83 blz.* *fl. 0,75*

II° — Heer Fles kan het onmogelijk den Joden vergeven dat ze Jood zijn en Jood blijven, even goed als hij er over roemt vrijdenker te zijn en alle krachten inspant om anderen tot zijn overtuiging over te halen. Maar om dit doel te bereiken, zou hij andere argumenten moeten bijbrengen dan deze welke hij voorschotelt en die reeds geruimen tijd afgedaan hebben. Elk redelijk mensch zal toegeven, dat het niet voldoende is, enkele juiste gegevens tegenover het Jodendom voor te brengen, om daaruit te besluiten dat elke godsdienstige overtuiging, de katholieke niet het minste, misplaatst is in onze hedendaagsche samenleving. H. Fles doet niets anders. Dit boek, evenals het eerste, is een slecht boek en verdient, zelfs van zuiver apologetisch standpunt uit, niet de minste belangstelling. J. CRETEN, PR.

8929 **Russe, Ellen** **24**
◆ HET BOEK DER ZIEKEN. Met voorwoord van Z. E. Kardinaal J. E. Van Roey en Inleiding van E. H. M. Van Hoeck. *Geïll. met 20 platen. — Antwerpen, Standaard-Boekhandel, 1931, (21 × 15) 240 blz.* *40 fr.*

V — Ellen Russe, de bekende letterkundige, parochiane van Pastoor Willenberg (Bloemendaal-Nederland) stichter van het Zieken-Apostolaat, stelde dit boek saam. Ze bewerkte het voor het Vlaamsche land op verzoek van E. H. M. Van Hoeck, secretaris van het Z. A. hier te lande. Z. Em. Kard. Van Roey vereerde het « Boek der Zieken » met een voorwoord beteekenisvol, én voor de zieken én voor de gezonden. In elf hoofdstukken wordt het ontstaan en de ontwikkeling van het Zieken-Apostolaat gegeven om dan de fine fleur van Pastoor Willenberg's en E. H. Van Hoeck's maandbrieven aan de dierbare zieken aan te bieden. Van Vlaamsche zijde lezen we ook enkele radio-aanspraken van E. H. Van Hoeck. Met een overzicht van de « Liturgie der zieken »: rijke schatten uit de mooiste gebeden, opgediept uit het te weinig gewaardeerde Rituale. Vergat ik thans nog de « getuigenissen der zieken » te vermelden, dan had ik schier het aandoenlijkste gedeelte van dit mooie boek overgeslaan. Want al is dit boek mooi om lezen voor gezonden,

het is toch vooral « *Het boek der zieken* ». Aan allen die hun beste krachten wijden aan het Apostolaat, kàn en zàl dit boek helpen bovennatuurlijk-zwaren zegen over hun arbeid af te smeeken, zoo zij — met dit boek — aan hun zieken leeren dat zij vooral in de parochie de groote medewerkers zijn in den arbeid voor Kristus en de zielen. Vrienden van de lijdenden, geeft aan de kranken den troost en den zegen van dit boek. Het is een geschenk van levenswaarde voor zieken. De uitgave is keurig verzorgd en zeer mooi geïllustreerd. JOS. CLEIJMANS, PR.

8930 ◆ **Schwob, René** **269 : 93**
DE ROEKELOOZE OMHELZING. *Vert. dr E. Michel. — Voorhout, Foreholte, 1931, (25 × 16) 410 blz.* *fl. 3,90; geb. fl. 4,90*
IV* — Het ophefmakende en prachtige bekeeringsboek « Moi juif » 1928 van R. Schwob. Die bekeering, die zielsopgang is het werk der Communie, en gaat gepaard met het verkrijgen der genade van Kuischheid. Het geschiedt op een zeer hoog plan in het geestesleven, en tevens midden-in de felste gisting van de moderne gedachtenstroomingen. Een bekeering is heel iets anders dan het overstappen van een zekere levensopvatting in een andere : het in-bezit-treden van het licht, gekomen van elders, uit tastbare bovennatuurlijke wegen, en dat levende werkelijkheid is. Of zoo ge wilt, al wat daar woelt in geest en hart als voorspiegelingen, als peilingen — machtig en tevens wankel —, op een zekeren dag klinkt God dit vast met er Zijn eigen gewicht doorheen te slaan, en zie ! 't is werkelijkheid alles. Zoo is ook de vestiging der kuischheid een proces van werkelijke verrijzenis. Het dramatisch opkolken van geest, ziel en hart wordt bij Schwob met machtigen, schitterenden en beweeglijken blik gevat. Overigens zijn zijne gebedstoestanden ontroerend-prachtig. En eindelijk, in zijn strijd en vooral bij zijn doorbraak als begenadigde integrale katholiek, laat hij schitterende lichten flitsen op menschen en wereld, langs het plan van kunst, van wereldtoestanden en naar een toekomst van het Godsrijk toe. Hoewel men het geheel in dat heerlijke Fransch moet lezen, is men toch innig blij kapitale dingen, zooals het er hier van wemelt, in ons eigen Nederlandsch te bezitten. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8931 **van Bruggen, H. L.** **26 : 32**
CHRISTUS' KERK..... TEGEN DEN OORLOG! — *Bolsward, Schermer, 1930 (24 × 16) 24 blz.* *fl. 0,25*
IV* — Schrijver richt zich tot de gereformeerde kerken van Holland, waar hij belijdend lid van is, om die voor de vredesaktie te winnen. Zijn brochuur getuigt van moed, van menschlievendheid, van ernst. Mocht zijn woord in die middens een gunstigen weerklank vinden. Maar, al schreef hij met de beste bedoeling, tal van onnauwkeurigheden en onjuistheden komen er in voor. Waarom de schuld van den grooten oorlog op den rug geschoven van 't christendom? Geen verschil gemaakt tusschen een aanvals- en verdedigingsoorlog? Altijd maar gesproken over de kerken en niet van de Katholieke Kerk? Deze laatste heeft toch wel voor den vrede geijverd. Ik geloof dat schr. het werk van P. Shatmann « Wereldkerk en Wereldvrede » enkel kent uit citaten. Hij bestudeere dat eens grondig. D. DE PAUW, O. P.

8932 ◆ **Van der Mueren, Alf., pr.** **37 : 23 : 24**
OP DEN WEG DER WIJSHEID. Gelooven, hopen en bidden. Catechesen voor de hoogere Klassen der lagere en middelbare Scholen. — *Leuven, Vlaamsche Drukkerij (Pedagogische Studiën, dl 17) 1930, 2e druk (23 × 15) 20, 326 blz.* *26 fr.*

V — Dat dit welbekende werk in tweeden druk verschijnt, reeds in het Fransch vertaald werd, en algemeenen bijval geniet, zal wel niemand verwonderen. Het is immers een rijke bron voor al diegenen die belast zijn met het onderricht in den Katholieken Godsdienst. Wat meer is, het boek bevat niet enkel de Katholieke geloofsleer, maar het is opgesteld door iemand die in voeling wil treden met de leerlingen en daartoe de gepaste middelen weet te gebruiken; het boek is klaar, goed ingedeeld, wel gedrukt, en paedagogisch uiterst wel verzorgd. Jammer dat het wat duur is om als klasboek in vele scholen te worden gebruikt; maar voor den leeraar, voor het onderwijzend personeel over het algemeen, kan dit boek niet genoeg aangeraden worden. Enkel zouden we hier en daar wat meer *juistheid* begeeren. Zoo b. v. bl. 26 is het voorbeeld aangehaald om de ingeving der H. Schrift begrijpelijk te maken niet enkel, zooals de schrijver zegt, onvolledig, maar volledig onjuist; bl. 27: de onfeilbaarheid der H. Schrift wordt zeer onvolledig uitgelegd; bl. 39 « zonder God kan de wereld niet bestaan »: de uitleg die onmiddellijk volgt is onvoldoende en, in sommige bevestigingen, onwaar; bl. 40: het bestaan van God bewijzen uit het ontstaan van het leven op de aarde, is gevaarlijk, minstens zooals de uitleg voorligt; bl. 42 : het bestaan van God bewijzen uit « de stem van het geweten », is niet geoorloofd. Bl. 210, wordt de *heiligheid* der Kerk aangeduid als door Christus gewild: het begrip van die heiligheid als kenteeken der Kerk komt minder goed uit, daar men antwoorden kan: « Dat heeft Christus wel gewild, maar moet dat *in feite* als kenteeken zijner Kerk voorkomen, of was zijn werk geen mislukking?» — bl. 255 hadden we graag een woordje uitleg gevonden over de mogelijkheid van de verrijzenis der lichamen. Over het algemeen nochtans, is het voorliggend werk zeer degelijk en een zeer aan te bevelen hulpmiddel bij het godsdienstonderricht. M. DAISOMONT.

8933 ◆ **van Gestel, C., o. p.** **25**

HET EVANGELIE VAN OP DE DAKEN. Twaalf Radiotoespraken. *Geïll. met 8 platen. — Leuven, Vlaamsche Drukkerij, (19× 14) 102 blz.* *10 fr.*

V — Neen we moeten, zooals Kan. Cruysberghs in 'n inleidend woordje doet opmerken, heusch niet jaloersch zijn op de Radio-actie van Pater Lhande. Te onzent kunnen we in qualitate gerust 'n vergelijking doorstaan met deze lezingen van Pater Van Gestel. Niet enkel om de behandelde onderwerpen, noch om de degelijkheid doch ook om de radiogenische wijze waarop ze gesteld zijn. Een « uurtje » voor de microfoon is immers niet hetzelfde als 'n predikatie, of zelfs niet als 'n causerie voor 'n publiek dat ge daar voor u hebt zitten. Het is nog wat anders. Dàt juist heeft de fijnzinnige Dominikaan zoo raak te pakken. Het woord Gods vindt in hem 'n uitzonderlijk-begaafden « Dakenevangelist ». Zeer warm aanbevolen. M. VAN HOECK, PR.

3. — Sociale Wetenschappen Opvoeding — Vrouwenbeweging

8934 **Künkel, Dr Fritz en Ruth** **37 : 15**

OPVOEDING TOT PERSOONLIJKHEID. Korte Inleiding tot Theorie en Praktijk der Individual-Psychologie. *Vert. uit h. Duitsch dr P. H. Ronge. — A'dam, Mij v. g. e. g. Lectuur, 1930, (18 × 11) 103 blz.* *fl. 1,25; geb. fl. 2*

IV* — Er is in dit werkje heel wat nuttigs te rapen voor ouders, onderwijzers en al wie last van opvoeding draagt. De katholieke levensopvatting kan er echter geen vrede meê nemen, dat opvoeding tot gemeenschap het hoogste doel zou zijn. Hoe verschrikkelijk de gevolgen van het minderwaardigheidsgevoel ook mogen wezen, toch is de machtswil niet de eenige dynamo van de zielkundige bedrijvigheid, en we achten deze theorie dan ook onvolledig. Dat in den mensch, zelfs in het jonge kind, ook godsdienstige motieven werken, wordt door de stellers van dit werkje totaal voorbijgezien. Dit handboek is bedoeld als een inleiding tot de individualiteitspsychologie, waarvan de Weener paedagoog Dr Adler, de grondlegger is. De titel belooft meer dan het werk eigenlijk geeft: een klaar voorgeschreven beeld der persoonlijkheid vinden we er niet in en 't komt ons voor dat de opvatting, welke de schrijvers hebben over « persoonlijkheid », is blijven steken in het begrip « individualiteit ». ALFONS VERBIST.

8935 ◆ **Leopold, P., o. c. d.** **2 : 38 : 34 : 621**

RADIO-TOESTANDEN IN BELGIË. — *St Amandsberg, Maandschrift Radio, 5 De Somerstraat, 1931 (18 × 14) 27 blz.* *2 fr.*

V* — Deze flinke uiteenzetting van den Radio-pionier P. Leopold komt te gelegener stonde. Documentarisch, historisch en principieel is het buitengewoon interessant. Het treft nog steeds hoe weinig menschen den feitelijken toestand van het Radio-wezen in ons land kennen; nog minder hebben den groei er van kunnen volgen; niet zoo heel veel zien klaar in den toestand en vragen zich af hoe dat gecompliceerd gedoe van N. I. R. etc. in mekaar steekt. Deze voorkennis is absoluut noodig; is van uitzonderlijk belang *nu juist* wanneer de grootscheepsche propaganda voor onzen K. V. R. O. wordt ingezet. Wie P. Leopold's brochure leest wordt een propagandist voor K. V. R. O. Waarom? Tolle, lege! M. VAN HOECK, PR.

8936 **Persoons, Felix** **37 : 79**

HET VOORDRAGEN OP DE LAGERE SCHOOL. Handleiding tot Bevordering van de Voordrachtkunst in School en Huis, ten dienste van Onderwijzers en Voordrachtliefhebbers. *Geïll. met platen v. Edmond Jaminé.* — *Lier, Van In, 1930 (24 × 16) 126 blz.* *12,50 fr.*

V — Dit is een uitstekend werk. Van een man die, bestuurder eener Oefenschool, de nooden kent van de bestaande toestanden en toch hoog de vlag zwaait van het « Voordragen is een uitstekend vormingsmiddel ». En hij wekt moedig « het kouter in den braakgrond van het declamatie-onderwijs ». En uitvoerig, tot detailleering toe en met flinke mimiek- en gebarenillustraties er bij, gaat zijn verhandeling. Waar hij het heeft over de eigenlijke te gebruiken voordrachtvormen, of over den te volgen vorm der lessen, of over de keuze der lesjes en het programma in elken graad, ontwikkelt hij kerngezonde gedachten. Een ware leidraad en veilige gids. Waar blijft nu het gedroomd declamatorium voor de Lagere School? Warmst aanbevolen, hoor.
A. VAN DEN DRIES, PR.

8937 **Roels, Leo** **37 : 4**

AANVANKELIJK ONDERWIJS IN MODERNE TALEN. — *Antwerpen, De Sikkel, (Brochurenreeks V. O. V.) 1930, (20 × 14) 30 blz.* *6 fr.*

IV — 'n Pleidooi nogeens voor de rechtstreeksche methode als dusdanig. Maar nu geen droge perkamententheorie meer, doch 't gelukkige

resultaat van 'n jarenlange ondervinding door iemand die er z'n idealisme nog niet bij ingeschoten heeft, bijlange nog niet. Deze brochure is goud waard om haar klaarheid, haar hartelijkheid en die tientallen wenken over schijn-détails, die iedere leerkracht zoo broodnoodig van doen heeft. In deze dertig bladzijden is meer te leeren, dan in het volumineus boek van Gouin zelf. Leeraars en onderwijzers : koopen !

PAUL HARDY.

8938 **Volpe, Gioacchino** **9 : 32 : 33**

WORDING EN WEZEN VAN HET FASCISME. *Bewerkt dr Dr W. M. Westerman. — Den Haag, Leopold, 1930, (24× 16) 68 blz.* *fl. 1,50*

IV — Zakelijke voorstelling van het onderwerp. De dingen die we gewend zijn te hooren over fascisme door de Italianen.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8939 **Wauters Arthuur** **324**

GETUIGENISSEN OVER VLAANDEREN. *Vert. uit h. Fransch. — Brussel, De wilde Roos, 1931, (22 × 14) 32 blz.*

V — Een der laatste kapitteltjes van dit vlotgeschreven boekje heet : *Het rijk van de verzuimde gelegenheden.* Dit wijst op den geest waarin de tekst werd gesteld : op duidelijke wijze blijkt uit dit bijna objectieve onderzoek hoe vaak de machthebbers in dit land de kansen hebben laten voorbijgaan om de atmosfeer gezond te maken, hoe vaak zij door obstinate zelfingenomenheid onze volgzame massa gedwongen hebben naar anarchie en het ontkennen van elk gezag. Zonder in détail de beweringen van den schrijver bij te treden kan elke Vlaming er zich om verheugen dat dit boeke verscheen. Dr J. A. GORIS.

4. — Taalkunde

8940 **Frank, Bruno** **82 : 43 : 27**

ZWÖLFTAUSEND. Schauspiel in 3 Akten. *Autorisierte, für den Schulgebrauch mit Erläuterungen versehene Ausgabe von Dr C. Brouwer u. Dr G. Ras. — Groningen, Wolters (Von Deutscher Art und Kunst, 2), 1931. (18 × 12) 123 blz.* *geb. fl. 1.25*

IV — Dit historisch drama geeft ons 'n kijk op het luxueuse hofleven in de Duitsche staten gedurende de 18e eeuw. 'n Pijnlijk contrast tusschen de overtollige verspilzucht der rococo-vorsten en 't mizerabel volk dat de uiterste belasting moet betalen: hun eigen leven, dat als kanonnenvleesch aan vreemde mogendheden wordt verkocht. Br. Frank geeft 'n algemeene sociale tendenz aan dit werk, daar hij den naam van den betrokken hertog onvernoemd laat. Deze wil twaalfduizend van z'n onderdanen aan Engeland versjacheren. Piderit, z'n persoonlijke secretaris speelt onder-of-boven door Pruisen te verwittigen en weet alzoo dien zielenverkoop te verhinderen. 'n Krachtige schepping is dit werk, dat veel verband houdt met Schiller's « Kabale und Liebe ». Voldoende gecommenteerd kan het in de hoogste klassen der moderne humaniora met veel genot worden doorgewerkt. PAUL HARDY.

8941 **X.** **47 : 37 : 8**

VOORBEREIDING op de 7 boeken van Caesar's « Bellum Gallicum » : Latijn-Nederlandsch. — *Esschen, College v. h. Euch. Hart, 1931, (22 × 15) 220 blz.* *12 fr.*

V — Dit boekje bevat de vertaling der « moeilijke » woorden van het bellum gallicum in de orde, waarin zij bij Caesar voorkomen. Het geheele bellum gallicum is behandeld; de ongenoemde schrijver is dus niet van meening, dat de leerling, reeds in de vierde klasse, in het belang zijner intellectueele vorming, een tijdlang het woordenboek moet gebruiken, om met overleg te leeren kiezen tusschen de verschillende beteekenissen der woorden, wat hij spontaan doet voor de woorden zijner moedertaal. Overigens worden dikwijls geheele groepen van woorden vertaald; het ware beter de bestanddeelen ervan te verklaren en den leerling de beteekenis der geheele groep te laten ontdekken. Een woord vooraf ontbreekt; wij weten dus niet, welken tekst de schrijver volgt; hij schijnt er een verouderden gekozen te hebben. Bij een tweeden druk zullen, hopen wij, de talrijke, soms storende, drukfouten verdwijnen, ook foutieve spellingen, die telkens terugkomen.

A. GEEREBAERT, S. I.

5. — Wetenschappen

8942 **Kooy, John** **83 : 5 : 6**

HET BOEK DER UITVINDINGEN. *Geïll. met 36 platen. — Utrecht, W. de Haan, (Serie « Door alle Eeuwen heen »), (21 × 14) 231 blz. fl. 2,90; geb. fl. 3,90*

IV — Die boeken van J. Kooy zijn doorgaans goed : duidelijke voorstelling en een onderhoudende inkleeding der stof. Men leert er bij, en op aangename wijze. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8943 **Kooy, John** **52 : 83**

HET BOEK VAN DEN HEMEL. *Geïll. met 50 platen. — Utrecht, W. de Haan, (Serie « Door alle Eeuwen heen ») (21 × 14) 224 blz. fl. 2,90; geb. fl. 3,90*

IV — Schr. neemt tot leidraad de geschiedenis der sterrenkunde in hare groote gestalten : die hooren bij de lievelingen der biographie, dat is genoeg geweten. Verder behandelt hij in afzonderlijke hoofdstukken groote vraagstukken der natuur in verband met den hemel. Goed leesbaar, over boeiende stof. Hier en daar een steek tegen Kerk, scholastiek; anderzijds gematigdheid b.v. in betrek met Galilei.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

6. — Toegepaste Wetenschappen

8944 **Jasperse, D.** **64**

DRAADLOOZE BEELDTELEGRAFIE. Practische Handleiding voor den Amateur tot het Vervaardigen van den Beeldontvanger. *Geïll. met platen en figuren. — Leiden, Leidsche Uitgeversmij, 1930, (21 × 14) 59 blz. fl. 1,25*

V — Wat de titel vermeldt klopt heelemaal met den inhoud van het boekje; eerst een paar vergelijkingen om den lezer te doen vatten hoe een draadlooze beeldoverzending kan werken en dan volop in de konstruktie van een beeldontvanger: een ideale praktische handleiding voor den liefhebber, die met geduldig knutselen zelf een toestel wil bouwen. L. SENDEN, PR.

8945 **Luyckx, J.** **621**

SUPERHETERODYNES EN ANDERE SCHAKELINGEN MET FREQUENTIETRANSFORMATIE. *Geïll. met teekeningen. — Antwerpen, De Techniek (Radiobibliotheek), 1930, (21 × 13) 34 blz. 10 fr.*

V — Een korte en klare uiteenzetting van moderne radiotoestellen, liefhebbers kunnen er hun gading in vinden. — Alleen de prijs : 10 fr. voor 34 bl. ; is nog al overdreven en zal denkelijk veel kooplustigen afschrikken. L. SENDEN, PR.

8946 **Van Steenkiste, C.** **63 : 67**
DE VLASFABRIKANT IN ZIJN VLASLEVEN. — *Brugge, Excelsior, 1930 (21 × 13) 190 blz.* *25 fr.*

V — Met veel belangstelling hebben wij van dit boek van den heer Van Steenkiste kennis genomen. Echt pionierswerk werd hier geleverd. Het is een boek voor de praktijk geschreven, een boek dat geen enkel Vlaamsch vlasfabrikant in de toekomst zal willen missen. Hier wordt het vlas practisch gevolgd van af het zaaien tot aan den verkoop van het gezwingeld produkt. Wij zeggen *practisch*, want van literatuur is hier hoegenaamd geen spraak. Integendeel, het boek is onderverdeeld in vijf hoofdstukken: een inleiding, de vlasteelt, de vlashandel, het roten en zwingelen, het vlasbedrijf als industrieele inrichting. Elk hoofdstuk is onderverdeeld in onderwerpen, gemerkt A. B. C. enz. Elk dezer onderwerpen is nogmaals verdeeld in paragrafen 1, 2, 3, enz. Deze paragrafen ten slotte zijn onderverdeeld in hetgeen wij stelregels zouden noemen, aangeduid door de letters a, b, c, enz. Deze schikking is voor een oningewijde eenigszins onthutsend; doch het brengt het voordeel mede klaarheid te brengen en literatuur volkomen te vermijden. Wat ten andere door steller werd betracht. F. CASTEELS, L. I.

8. — Letterkunde

81. GEDICHTEN

8947 **Homerus** **83.9 : 81**
ILIAS. *Metrische Vertaling van Dr. Aeg. W. Timmerman. — A'dam, H. J. Paris, 1931, (24 × 18) 504 blz.* *fl. 6,50 ; geb. fl. 7,50*

IV — Een Homerus die frisch leeft, ziedaar wat ons dit puike boek aanbiedt. En allereerst in de vlot lezende metrische vertaling. Vlot, want men heeft afgezien van z. g. helleenschklinkende woordvormen en klanken. Ten tweede zijn daar die inleidingen, zang per zang: geen kwestie van eruditie-uitstalling of droge anatomie, maar frissche zielkunde, toch niet zonder diepte, bij lange niet. Zielkunde die tevens de Ilias helpt begrijpen in haar geheel. Een voorbeeld om den toon te hooren? Athene : zij ziet diep neer op die schoone, zachtmoedige, liefdeverwekkende Afrodite, die in haar oogen onnoozel is en eeuwig glimlacht en zich onledig houdt met zooiets minderwaardigs als huwelijksmakelaardij. Kijk, vader! die Afrodite es, ze heeft haar handje geprikt, och arme! aan de speld van een tweede Grieksche! — wegloopster, bedoelt ze. De goede Vader glimlacht er om, en zegt : Kom jij maar bij je vader, kind! Bemoei je maar niet met dien leelijken oorlog!
Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8948 ◆ **Rozenbosch, Fr.** **81**
WINTERBLOEMEN. Verzen. — *Thielt, Lannoo, 1930, (21 × 16) 64 blz.* *15 fr.*

IV — « Met de Miserie, mijn bruid — gaat mijn tocht door den nacht ». — Fr. Rozenbosch blijkt een gekrenkte, « verraderlijk in den rug geslagen », een die toornt of snikt onder het Kruis, en ook wel troost wil vinden in kinderoogen. Dat alles kan zeer schoon uitgedrukt worden. Hij las Gezelle, Nahon, Moens, Van Ostaeyen, vooral dezen laatste.

Zijn taal is vaak onduidelijk, het beeld niet zelden wanstaltig, bezonder als hij gram wordt, — en toch komen in dezen bundel gedichten voor als « een straal van verre zonnestip » — « 't Genoegen van een mensch te ontmoeten » e. a. die bijna gaaf mogen heeten, en laten verhopen dat een volgende bundel meer « bloemen » zal bieden, wezen 't dan ook nog distel- of winterbloemen. JOZ. DE VOGHT, PR.

82. TOONEELLITERATUUR

8949 **de Mont, Paul** **82**

ROEKEDEKOE. Spel in 3 bedrijven. — *Wenduine, Putman, 1931 (18 X 13) 14C blz.* *15 fr.*

V — Het huis van een zestigjarigen vrijgezel, Jan, gaat in den paringstijd op een duiventil lijken waar een drietal doffers hun duivin vinden *ten koste van onzen schuchteren, onderdanigen en snulligen Jan.* En hier zit hem precies de komische noot, die in enkele tafereelen vrij gul en rond opklinkt. De gedrukte stemming aan 't slot beantwoordt aan den volkseisch : een traan en een lach. Het was er de Mont blijkbaar om te doen het modern Vlaamsch repertorium te verrijken met een speelbaar en fatsoenlijk blijspel, meer niet. Hij is daarin geslaagd. Het valt te betreuren dat sommige tooneelschrijvers heden verplicht zijn *overhaastig* te werken. De betrekkelijk geringe waarde der aldus geproduceerde stukken mag echter hieraan niet uitsluitend toegeschreven. Ook Molière werd gedurig gepraamd nieuw werk te leveren; toch schiep hij er door den band van blijvenden aard. Dr C. GODELAINE.

8950 **Grassin, Renaat** **83**

5 EENAKTERS. — *Kortrijk, Vermaut, 1931, (19 X 14) 150 blz.* *18 fr.*

V — Van deze vijf éénakters verdienen « En de Dieren spraken » « Tybaert geknipt! » en « Van het Schachtje en het Prinsesje » een plaats in ons Vlaamsch tooneelrepestorium. Ze hekelen soms op zeer geestige, af en toe wat al te platte wijze, door toestand en woord, hedendaagsche sociale wanbegrippen en toestanden : machtsmisbruik tegenover zwakken, in sprookjesvorm. Opvatting en bouw zijn tooneelmatig en vaak zeer oorspronkelijk. Geen louter maakwerk. « Whist » en « Orfeus contra Olimpus » zijn mislukt. Het eerste eenaktertje is een ware hutsepot; het wil geestig zijn en is het niet; de personages zijn kaarten maar men vraagt zich af waarom. De meest geslaagde deeltjes zijn de zuiver mimische. Het tweede, « O. contra O. » heeft niets om het lijf : veel woorden en drukte om niets. Het vertoont evenals « En de Dieren spraken » de essentieele fout dat de dieren geen dieren zijn en ook geen menschen. Beide geven aanleiding tot uiterlijk vertoon; daar dit echter geen reflex is van innerlijke beroering, heeft het ook van tooneelkundig standpunt uit weinig of geen waarde. Dr C. GODELAINE,

8951 **van Eysselsteijn, Ben** **82**

DE DUIVEL OP AARDE. — *A'dam, Strengholt, 1931 (25X 17) 94 blz.* *fl. 2,25*

IV — Op de aarde is de zonde niet meer van tel, ook in de hel verzachten de straffen. Duvelsmoei Pipifax evolueert mee naar een humaner behandeling der verdoemden. De ziel van een soldaat vindt het in de hel wat anders prettig als op de aarde waar maar gemoord en geslacht wordt. Dit constateert een jonge duvel op studie-reis op de wereld zelf. Hij is er nog de eerlijkste van al wie hij daar ontmoette : koning, wetenschapsmensch, priester, kinderen. Een oogenblik achtte hij de liefde als het eenig goede en schoone wat de wereld nog bezat.

Weldra ondervond hij hoe hij zich, in deze, schromelijk had vergist. Het eerste bedrijf is een knappe brok tooneelkunst : jachtig en intensief spel waar omheen de sprankeling van een geestigen dialoog en de snerpende humor van paradox en puntige redeneering. Na 2e bedr. geweldige inzinking : weinig of geen spel meer; een praatstuk waarin de geestige zetten nog wat leven houden. Het 3e bedr. is beneden alle peil: geen spel en als inhoud gemeenplaatsen. Een stuk zonder centrale actie en zonder vaste verhoudingen. Dr C. GODELAINE.

83. NOVELLEN, ROMANS, LEGENDEN, SCHETSEN, SPROOKJES, VERHALEN

III. — VOORBEHOUDEN LECTUUR

Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten, ook ontspanningshalve zonder nadeel door gevormde lezers kunnen gelezen worden

8952 **Bruun, Laurids** **83**

EEN MERKWAARDIGE NACHT. Een Roman over vier Uren. *Vert. naar de Deensche uitgave dr K. L. — A'dam, Arbeiderspers, 1930. (19 X 14) 196 blz. fl. 2.25; geb. fl. 2.90*

III — Een roman over vier nachtelijke uren waarin heelwat gebeurt : 'n moord, 'n echtscheiding, 'n huwelijk en andere dingen meer. Heeft de schrijver 'n zedewet dan lijkt het te zijn: « Leve de instinkten, de goeie met de kwaje ». Met zulk parool kan men leelijk verkeerd loopen. Wat dan ook gebeurt. Literair was 't boek ook geen vertaling waard. Voorbehouden lectuur. FR. CROLS, PR.

8953 ◆ **Cather, Willa** **83.9 : 266**

DE STRIJD VAN DEN AARTSBISSCHOP. — *Helmond, « Helmond » 1930, (19 X 13) 269 blz. fl. 2,25 geb. fl. 2,90*

III* — Een eenvoudig missionaris wordt aartsbisschop van Nieuw-Mexico. En zijn strijd is de strijd van den missionaris met de ergerlijke misbruiken der vervallen kerk, met bijgeloovige Indianen-stammen en met zijn eigen nederig en gevoelig hart. Het boek is geschreven in een gedempten en beschrijvenden stijl. Maar wie het lezen kan wordt geboeid tot het einde, omdat elke bladzijde, elke zin leeft in en door de ziel van den missionaris, die niets groots schijnt te verrichten en die 'n wereld wint. — Het is het heerlijke, innerlijk-stralende boek van een levenden heilige, het is de diep- menschelijke belichaming van de hoedanigheden, die 'n missionaris maken tot zielenwinner. Het is misschien wel het schoonste missieboek, dat ik ken. E. BOELAERT, M. S. C.

8954 **Katajef, Valentin** **83.1**

MET DE KAS ER VAN DOOR. *Vert. uit h. Russisch dr J. C. van Wageningen. — Utrecht, de Haan, 1931, (20 X 14) 224 blz. fl. 2,50*

III — 'n Hoofdboekhouder en z'n kassier moeten twaalfduizend roebel gaan halen op de bank, bedrinken zich en trekken er met het heele bedrag van door. Ze reizen door stad en dorp, vallen in handen van gewetenlooze prostituée's en schurken van allerlei denkbaar allooi; ze verkeeren in 'n bijna onophoudelijk dronkenschap-narcose. Na enkele dagen is alles op en terug in Moscou worden ze ingerekend en veroordeeld. Dit boek is als 'n epos van den zwakken mensch; 't psychologisch proces van den « roes ». Katajef heeft op de evolutie-baan van het humoristisch genre 'n mijlpaal geklonken, Gogol zelfs ten spijt.

Z'n werk is van 'n wreeden humor, die den lezer in-droef maakt. Voorbehoud wegens den onomwonden toon van dit pijnlijk-gekke verhaal. PAUL HARDY.

8955 **Leroux, Karel** **83.1**

DE BARMHARTIGE SAMARITAAN. — *Mechelen, Het Kompas, (Het zilveren Bronneken) 1931, (22 × 14) 68 blz.* *30 fr.*

III — Zie bespreking in de Romankroniek, nr 8921.

8956 **Lucas, H.** **83.0**

DE MYSTERIEUSE APACHE. Roman uit de Parijsche Onderwereld. *Vert. uit h. Engelsch dr H. Houben. — « The red Stranger », 1930. (21 × 16) 279 blz.* *fl. 2.50; geb. fl. 3.25*

III — Een boek waaraan we niet veel woorden wenschen te verspillen. De titel zegt reeds genoeg. 'n Geheimzinnige roman uit de Parijsche onderwereld! Te veel onwaarschijnlijkheden en 'n boel tafereelen van jaloerschheid, apachenstreken, omversteken en doodschieten, waar 'k beslist niet mee over de baan kan omdat zulke feuilleton-kost bepaald onhebbelijk is. Geen lectuur voor den doorsneelezer: we zouden overigens niet weten waarom de anderen het zouden ter hand nemen; het boek lezen is zijn tijd verspillen. P. D.

8957 **Ruck, Berta** **83.1**

HET VERMISTE MEISJE. — *Utrecht, de Haan. (20 × 14) 350 blz.* *fl. 2; geb. fl. 2.90*

III — De jonge Blodwen Garth haalt romantische avonturen uit, en werpt zich hals over kop in 'n platonisch huwelijk, dat haar de gelegenheid biedt haar roeping als kunstzangeres te volgen. De ervaren Don Juan, die haar man is, loutert zijn leven. Door inwerking op het geheimste gemoedsbezit van het meisje — hij koopt het huis waar ze haar jeugd doorbracht — weet hij haar liefde te winnen tot 'n normaal huwelijk. Mooie bladzijden van 'n innige « heimatliche » sentimentaliteit verrijken dit boek, Voorbehouden wegens 'n paar toestanden, en het semi-kiesch gehouden verleden van den echtgenoot. PAUL HARDY.

8958 **Saunders, John Monk** **83 : 89**

VLAMMENDE VLEUGELS. *Vert. uit h. Engelsch « Wings » dr J. v. d. Kamp Jr. — R'dam, De Combinatie, 1931 (20 × 13) 96 blz.*

III — 'n Oorlogsroman uit het leven der Amerikaansche vliegeniers in Frankrijk. Spannend en, op 'n paar driftige bladzijden na, onschuldig fabrikaat. Om dit paar bladzijden moet het boek lichtelijk voorbehouden. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

8959 **Valdés, Armando Palacio** **83.1**

DE ONVERBREEKBARE BAND. *Vert. uit h. Spaansch dr H. van der Leeuw. — Baarn, Hollandia, (20 × 14) 203 blz.* *fl. 2,25; geb. fl. 2,90*

III — Rogelia, 'n arm fabrieksmeisje, beroemd om hare schoonheid, huwt den woesteling Maximo. Deze wordt wegens moordpoging tot levenslange galeistraf veroordeeld en Rogelia trekt met dokter Fernando, 'n braaf, edel en hooggeleerd man, naar Parijs. Ze kunnen niet trouwen vermits Maximo nog leeft. Rogelia ontwikkelt zich, volgt zelfs universitaire cursussen. Ze zijn gelukkig. In Spanje weergekeerd begint onder invloed van 'n vrome vriendin Rogelia's ziel zich te louteren. Ze verlaat Fernando en hun kind om haar uiterste smartelijke christenplicht

te vervullen. Maximo beleedigt en mishandelt haar bij elk bezoek. Maar Rogelia gedijt tot 'n heilige. In sterk psychologische lijn groeit langsheen 'n stadium van laat-ontgonnen verstandtalenten uit 'n brutale fabrieksmeid 'n ideale christin naar evangelischen geest. Zuidersche extremen. 'n Flink gebouwde roman, waarin zich verscheidene tweede-plan figuren, rijk-genuanceerd, rondom de sobere, schijnbaar doodgewone Rogelia groepeeren. Waarom de titel niet gelaten zooals in 't oorspronkelijke : « Sancta Rogelia ». Een rijk boek dat we tot ons intense spijt wegens eenige ongepaste Spaansche onhebbelijkheden moeten voorbehouden. PAUL HARDY.

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

circa 18 à 20 jaar en ouder

(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

8960 **Bazin, René** **83.3**

◆ DONATIENNE. *Vert. uit h. Fransch dr. J. van Damme. — A'dam, Prometheus 1931, (18 × 12) 174 blz.* *17,50 fr.*

IV — Donatienne gaat naar Parijs als voedster, en komt niet meer terug. Na eenige maanden hopeloos wachten, moet haar man zijn meubeltjes zien verkoopen, en met zijn drie kinderen op zwerftocht gaan. Vele jaren later wordt Donatienne door haar oudste dochter ter hulp geroepen als vader verongelukt is, en komt berouwvol terug haar plaats innemen. Dit prachtboek is een aanklacht tegen de gevaren van de grootstad, en bezingt de gehechtheid van den Bretoen aan zijn geboortegrond. Het is natuurlijk alleen voor volwassenen bedoeld. De vertaling is meesterlijk en de uitgave keurig. F. VERMUYTEN, PR.

8961 **Christie, Agatha** **83.0**

DE MAN IN HET BRUINE PAK. *Vert. dr Mevr. Landré-Tollenaat. — A'dam, J. van Campen, (Feuilleton-Bibl., nr 69), 1931 (18×12) 359 blz. geb. fl. 1.25*

IV — De diamantenjacht naar Zuid-Afrika van 'n (hoerah! wat een moedig meisje) juffrouw-amateur-detective. Beroerde toestanden, totaal zonder schakels. Tenslotte huwt onze flinke meid den onschuldigen beschuldigde. De moeite om de waarschijnlijkheid toch nog 'n beetje te redden, heeft de auteur zich niet getroost. Lectuur voor menschen die van geestelijke bokkesprongen houden. PAUL HARDY

8962 **Droonberg, Emil** **83.0**

HET GOUD DER NEVELBERGEN. *Vert. uit h. Duitsch dr J. P. Wesselink-van Rossum. — Zeist, J. T. Swartsenburg, (20 × 14) 254 blz.* *fl. 2,25*

IV-P — Aan Duitschers, in de eenzame wouden van Kanada geïnterneerd, vertelt een oude bewaker een schrijnende tragedie uit het goudzoekersleven. Twee jonge mannen waren als vrienden uitgetrokken; ze waren edele menschen, die reizigers tegen roovers beschermden. Maar eens dat het goud was gevonden sloeg Simpson, uit achterdocht, zijn makker dood. Hun hond verraadt zijn misdaad aan de verloofde van zijn vriend en nu moet hij op de vlucht en komt uitgeput sterven in een verlaten hut, waar de verteller hem aantrof. Naïef had de oude Indiaan verklaard : Er weegt een vloek op het goud! Dit is waar in dezen zin : De menschen hebben het tot hun afgod gemaakt en het is hun tot een duivel geworden. Boeiende lectuur met prachtige episoden uit het leven in 't woeste wilde Noorden. J. LAUWERYS, PR.

8963 **Elster, K.** **83.3**
HET LEVEN GEEFT EN NEEMT. *Vert. dr N. Basenau-Goemans. — A'dam, J. M. Meulenhoff, 1930, (21 × 16) 295 blz.* *fl. 3.50; geb, fl. 4.90*
IV-P — Roman van een stand die zich overleeft. te weten, de oude ambtenarenburgerij die moet wijken voor boeren en arbeiders. De krisis beweegt rond de moeilijkheid voor de kinderen uit zulk een gezin te lande om een gepast huwelijk aan te gaan. Eén der dochters, de jongste (toch reeds over de 25) doet ten slotte den stap naàr de boerenwereld over; of met volledig sukses blijft de kwestie. De veel oudere andere, na twee drogkansen met een steedsch verlofganger en met den onrustigen, gefolterden dominee-weduwnaar, blijft zitten, maar niet thuis, niet meer in die doodsche atmosfeer, Met den zoon krijgen wij een middenweg : de veertigjarige, sinds lang als ambtenaar in de hoofdstad levende jonggezel, kent plots een late liefde met een flink meisje uit een gezond kleinburgerij-gezin van de stad. Maar de band van het vaderhuis is toch gebroken, hoezeer ook de moeder, een uiterst knappe vrouw, zich klampe aan het heilig pand. — Voorzeker, het onderwerp werd eens voor al geniaal gevat door H. Kinck's sarkastisch-visionair Anny Porse : maar voor wie dit laatste werk te fel en te pessimistisch is, zal K. Elster welgekomen zijn. Wat er hapert? O. a. neveneen-plaatsing eerder dan dwingende eenheid; ook weifeling vóór een beslissend slot. Maar het vele goeds: 1) verstandig doorschouwen van levensproblemen; 2) lieflijke behandeling, met pathos en met humor van degelijke romanmotieven, zooals heimwee, illusie, liefdesbloei; 3) vooral, de moeder: een prachtige greep, die figuur, oog dat direkt alles vat, steeds daadvaardige hand, en een volgekropt, brekende hart. — Gemakkelijk over te brengen in Vlaamsche toestanden. Met blijdschap begroeten wij dezen mooien, goeden roman waarmee Noorwegen ons eens te meer komt verrijken. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

8964 **Forest, Ellen** **83.1**
ALEID. — *A'dam, Mij t. v. v. g. e. g. lectuur, 1930, (19 × 12) 264 blz. keurband :* *fl. 3,50*
IV — Zie bespreking in de Romankroniek, nr 8918.

8965 **Garvice, Charles** **83.0**
FLORA. *Vert. uit h. Engelsch. — Haarlem, Hollandsche Bibliotheek, 1931, (19 × 14) 223 blz.* *fl. 1 (4 fr.)*
IV — Dit is het wonder: zij is een goed meisje, maar geruineerd door het proces Norman-Carlisle; wordt gezelschapsjuffer en wordt er opgevrijd door den ruineerder, Nu komen allerlei staties op dien kruisweg, en 't gaat nog al op het sensationeele af; alles wordt beproefd om de idylle stuk te krijgen, tot een duivelsch plan toe: een simile-nabootsing van een liefdescene, die het eerlijk meisje walgen doet. Maar de onthulling komt, en de dageraad gloort. Ontspanningslectuur, vol wemelende incidenten, waarin schrijver het meest houdt met dialoogvorm en het land heeft aan beschrijvingen. Voor volwassenen. Ethisch niet storend. Godsdienst is heelemaal uit het verhaal en het leven weggelaten.
A. VAN DEN DRIES, PR.

8966 **Grey, Zane** **83.0**
TOEN HET WESTEN ONTWAAKTE. *Vert. uit h. Engelsch dr J. v d. Bovenkamp. — R'dam, De Combinatie, (20 × 14) 205 blz.* *fl. 2,25; geb. fl. 2,90*

IV — Het procédé van Zane Grey : helden met 'n hart van goud tegenover godvergeten schurken. Dit boek vertelt van uit de jaren — rond 1860 — toen het Westen nog niet schoongevaagd was van de Roodhuiden. Oneindige karavaantochten doorheen de prairies. Clint Belmet, die z'n meisje verliest en haar na jaren van halsbrekende avonturen terugvindt. Ruwe tooneelen, waarover de adem gaat van 'n verteller met rijke suggestiekracht. Zane Grey is allerminst lectuur voor onvolwassenen, omwille der totale afwezigheid van hoogere zedelijke begrippen. Primitieve deugden als eerlijkheid en oprechtheid triomfeeren wel ten slotte, maar 't vijfde gebod schijnt met de wereld heelemaal geen uitstaans meer te hebben. PAUL HARDY

8967 **Hocking, Joseph** **83.0**
HET TEEKEN VAN DEN DRIEHOEK. — *Haarlem, Hollandsche Bibliotheek, 1931 (19 × 14) 223 blz.* *fl. 1 (4 fr.)*
IV — Een feuilleton-roman van de goeïe soort. 'n Beste jongen offert er z'n tijd aan het mysterie op te klaren dat z'n eigen leven en 't leven van 'n meisje dat hem lief is omhult. Daarom moet hij natuurlijk door 'n reeks ongemeen zware avonturen die dan weer veel weg hebben van 'n detective-film. Mag gerust in handen gegeven aan gewoon volwassen lezers. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

8968 **Kat, Joan** **83.8**
◆ BOOT-SIRENEN. Een bundel verhalend Proza. — *Tilburg, Nederlandsch Boekhuis, (27 × 20) 163 blz.* *fl. 2.50*
IV — Zie bespreking in de Romankroniek onder nr 8920.

8969 **Scheirs, Jef** **83**
◆ HET EINDE DER WERELD. — *Antwerpen, (21 × 16) 212 blz.* *fr. 24*
III-IV — Zie bespreking in de Romankroniek, nr 8922.

8970 **Schotman, Johan Wilhelm** **83.0 : 91**
HET VERMOLMDE BOEDDHABEELD : IIIe Deel. De Dans der Demonen. — *Geïll. met 12 platen. — A'dam, van Kampen, 1930. (22 × 14) 233 blz.*
fl. 3.90; geb. fl. 4.90
IV* — Een heerlijk reisboek dat, hoewel 't laatste deel van een trilogie, toch op zich zelf staat. Schr. is geen toerist, maar een geneesheer die zes jaar vertoefde in China. Veel heeft hij daar gezien en meegemaakt. Tot de nuchtere werkelijkheid: een geweldige teleurstelling bracht hem de laatste burgeroorlog. Het China van den dichter en de sprookjes zag hij verzwinden, naarmate hij dieper drong in de dingen en de menschen en van dichtbij leerde kennen het jonge China, dat alle geestelijke waarden heeft verloren. Raak en roerend heeft Schotman de zeden en gewoonten, de ziel van 't huidige China, beschreven. 't Zijn tezelfdertijd kloeke bladzijden proza, vol humor en weemoed, rijk aan donkere bedenkingen over de toekomst van China, die fel inwerken op 't gemoed en de verbeelding van den lezer. Voor volwassenen een prachtig boek dat men meermaals herlezen wil. D. DE PAUW, O. P.

8971 **Siemer, Mia** **83.1**
DE MAN DIE DEN MOED HAD. — *Tilburg, Nederlandsche Boekhuis, (Luxe Roman-Serie) (22 × 16) 205 blz.*
IV — Zie bespreking in de Romankroniek, nr 8919.

8972 **Souvestre, P. en Allain, M.** **83.0**
FANTÔMAS, DE GEHEIMZINNIGE. *Vert. dr H. Rappard. — R'dam, De Combinatie, 1931, (20 × 14) 250 blz.* *fl. 2,25; geb. fl. 2,90*
IV° — Dit verhaal zal zeker behagen aan hen die op griezellektuur belust zijn. Wij kunnen nochtans zulke boeken niet goedkeuren: ze prikkelen te zeer de verbeelding en dat op ongezonde wijze. Welk nut kan immers de lezing van een reeks gruweldaden, de eene meer uitzinnig dan andere, opleveren? D[r] A. CARDYN

8973 **Springer, Norman** **83**
HET BLOEDSCHIP. *Vert. uit h. Engelsch « The blood Ship » dr J. v. d. Kamp. — R'dam, De Combinatie, 1931 (20 × 13) 96 blz.* *fl. 0,45*
IV° — 'n Roman, onbarmhartig ruw, met niets menschelijks in, van wie 't bloedschip door de golven leiden tot aan 't moment van hun eigen ondergang. 'n Waardeloos verhaal van de zooveelste wrekende hand der eens gestoorde liefde. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

8974 ◆ **Undset, Sigrid** **83.9**
KRISTIN LAVRANSDOCHTER : HET KRUIS. *Vert. uit h. Noorsch dr D[r] A. Snethlage. — A'dam, J. M. Meulenhoff, 1930. 3[e] druk, (22 × 16) 481 blz.*
fl. 3,80; geb.5,25
IV* — Het gaat niet best op dit laatste deel op zich zelf te bespreken: de trekken der figuren waren vastgelegd in de twee vorige deelen, waar ook het hoofdgebeuren geschiedde. Niettemin, 't is waarlijk de « groote » Undset hier: zij en Claudel, als de twee grootste scheppers van geestelijke synthese, hebben als motto: Etiam peccata: dat zegt genoeg hoe zij in den grond tragisch zijn. In Het Kruis komen scheppingen voor van hoogste schoonheid zoowel in het liefdeleven als in het moederleven en ten slotte heel op het einde, echt groeiend uit de werkelijke ervaring, een heldhaftige geestelijke opgang. Verder is het een wereld en een volk, men mag zeggen, onuitwischbaar voor oogen gesteld, waarbij het middeleeuwsche de heimatlijke smakelijkheid nog komt verhoogen. Een modelvertaling. Hier zet ik met spijt het punt, waar heele bladzijden niet zouden volstaan om zulke heerlijke brok menschelijkheid te doen kennen en waardeeren.
D[r] JORIS CAEYMAEX, PR.

8975 **von Gagern, H.** **83.0 : 92**
DE SATAN DER ZUIDZEE: 1[e] en 2[e] Deel. *Vert. uit h. Duitsch dr J. H. Akkermans. — Zeist, Swartsenburg, (Reisavonturen) 1930, (20×12) 256, 206 blz.*
fl. 3
IV — 't Is misschien onredelik zich kwaad bloed te maken bij gelegenheid van deze boeiende reisavonturen, maar ik heb juist D[r] Schweitzer's « Aan den Zoom van het Oerwoud » gelezen, en de tegenstelling is te groot om er over heen te kunnen. Het eerste moet iedereen lezen, die belang stelt in koloniale toestanden en missie; het tweede moet niemand lezen. Och, het is absoluut niet onzedelik, hoor, als ge daarbij dadelik denkt aan het zesde gebod. Maar de zedelijkheid strekt zich nog heel wat verder uit, meen ik, tot aan de grenzen van het redelijke. En het *is* onredelik met heel den rommel van zin-looze verbeeldingslectuur, de gezonde heropvoeding van jeugd- en ander publiek te belemmeren. Wie de Zuidzee wil leeren kennen, leze ernstige werken, en wie verzet

en ontspanning noodig heeft, zal minder kwaad doen met een avond te borrelen, dan met zich aan zoo'n lectuur te verslaven.

E. BOELAERT, M. S. C.

V — LECTUUR VOOR ALLEN

ook voor aankomende Jeugd (14-15 jaar) geschikt

8976 **Addiscombe, John** **83.0 : 83.9**

IN DE SCHADUW DER GUILLOTINE. — *Haarlem, Hollandsche Bibliotheek, 1931 (20 × 14) 220 blz.*

V — Een avonturenroman uit den tijd der Fransche omwenteling. De meeste personen uit dit verhaal zijn historische personnages die een belangrijke rol speelden in de revolutie, alhoewel de intrigue waarin zij hier gemengd zijn zeer onwaarschijnlijk is. Het gaat over een poging om den koning en de koningin van Frankrijk te redden; daarbij komt een liefdesintrigue. Ontspanningslektuur zonder meer.

Dr A. CARDYN, PR.

8977 **Adema, Tjeerd** **83.0**

DE VERSLAGGEVER VAN DE NIEUWSBODE. *Geïll. met platen dr Jan Lutz. — Den Haag, Van Goor, 1931, (25 × 16) 224 blz.* *fl. 2*

V — Jongensboeken als dit krijgen we niet veel te lezen, want het is onderhoudend en leerzaam tevens: het jachtige leven van den reporter, die op nieuwsjes uit moet en zich de vervelendste karweitjes moet getroosten om zijn lezers te behagen, word thier pittig afgeschilderd; tevens wordt heel de vooruitgang en de inrichting eener moderne dagbladdrukkerij uitvoerig beschreven: vooral voor jongens die zich op vakonderwijs toeleggen, zeer geschikt, te meer omdat er ook heel wat Nederlandsche vaktermen in te leeren vallen. Eventjes ervaren we dat de schrijver protestant is. J. LAUWERYS, PR.

8978 **Champol** **83.9**
◆
DE WITTE MAN. *Vert. uit h. Fransch dr J. R. S. Cauberghe. — A'dam, Prometheus, (Pauw-Editie) 1931 (18 × 12) 184 blz.* *17,50 fr.*

V — Die witte man is de glorieuze voorvader van 'n adellijk geslacht en die nog 'ns verschijnt als 'n groote gebeurtenis in de familie op til is. 't Is 'n brok uit de geschiedenis van vermeld geslacht ten tijde en kort na de Fransche omwenteling. Het boek is echter eer verzettelijk dan historisch bedoeld. De lezing ervan zal dan ook alleen maar onschuldig recreatief blijken. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

8979 **Christie, Agatha** **83.0**

HET GEHEIM VAN DE ZEVEN WIJZERPLATEN. *Vert. uit h. Engelsch, (The seven dials Mystery) — Tilburg, Nederlandsche Boekhuis, (19 × 14) 306 blz.*

fl. 1.90 ; geb. fl. 2.75

V — Een detectievenverhaal met de gewone onwaarschijnlijke en spannende verwikkelingen. Het aantrekkelijke van dit boek ligt vooral in de fijne geestige humor waarmee de meeste personages worden geteekend, en dit is al veel gezegd voor een detectievenroman. Aanbevolen. DR A. CARDYN, PR.

8980 **Long, W. J.** **83.8 : 59**

LANGOOR HET WILDE BOSCHKONIJN, REINTJE DE VOS EN HET EEKHOORNTJE. *Vert. uit h. Amerikaansch dr R. Stoffel. Geïll. — Zutphen, W. J. Thieme, 1926, 3e druk (25 × 17) 87 blz.* *fl. 1,75*

V-VI-A — De fijne natuurspeurder is genoeg gekend. De drie onderwerpen zijn aantrekkelijk en worden prettig behandeld. J. C.

8981 **Musäus, J. K. A.** **83**

De Historie van de drie Gezusters. *Naverteld uit h. Duitsch. Geïll. dr Leo Meurrens. — Leuven, Davidsfonds, (Vergeet-mij-Nietjes nr 5) 1931, (20 × 16) 76 blz.* *11 fr.*

V — Dit is een der vele vertellingen van Johan Musäus, die vooral door zijn « Volksmärchen » en zijn « Straussfedern » is gekend. Het sprookje van drie gezusters welke den alles verkwistenden vader worden afgedwongen door... een beer, een arend en een dolfijn, in welke drie jongelingen zes op de zeven dagen, weken of jaren zijn omgetooverd. Reinald, de later geboren broeder, verlost zijn zusters en vindt op dien tocht zijn bruidje. De herinnering aan deze betoovering vindt ge nog in het wapen van Berenburg, Aarburg en van het Dolfinaat. Het verhaal dat goed ineen steekt loopt, na 't eerste gedeelte, wel wat vlug naar zijn einde. Het blijkt me, om een en ander détail, wat minder geschikt voor onze jeugd. Illustratie en uitgave zijn goed verzorgd.

Joz. De Voght, pr.

8982 **Snieders, August** **83.8**
◆

Avond en Morgen. — *Antwerpen, Mij Voor God en 't Volk, 1930. (20 × 14) 256 blz.* *10 fr.*

V — *Tante Trippelveld.* Een ongenadig rekwisitorium tegen eene oude vrijster die door haar laster, haar huichelarij, haar schijnheiligheid, overal dood, tweedracht, ondergang zaait. Zeer raak! — *De Meikrans.* Stille liefde van een flinken jongen voor een doofstom meisje. Hij hangt een meikrans aan haar venster, hij wordt soldaat, het meisje verkwijnt en sterft met den meikrans op haar hart. De jongen gaat naar Oost-Indië en sneuvelt. Een zeer lief, sentimenteel schetsje, in reine, eenvoudige taal verteld. Een pereltje. — *Meeke Geeraerts.* Eene tamelijk lang gerekte novelle: van Guido, den zoon van den miskenden geleerde Dr Heribert, hoe hij de blinde, rijke Liva, dochter van een harteloozen fabriekant bemint, hoe Dr Heribert Liva geneest, die trouwt met een rijken baron, hoe Guido troost zoekt in de kunst, naar Weenen gaat, beroemd wordt, terugkeert, Liva weduwe geworden terugziet en huwt. Meeke Geeraerts is het goede vrouwtje dat altijd voor Dr Heribert en Guido zorgde. Het boeiendste uit die vrij-banale geschiedenis is de figuur van den neger Bram. Treffend wordt ook verhaald de dood van Dr Heribert. In dien eerlijken geleerde kunnen wij belang stellen. — *Heibloemke.* Eene van de talrijke vondelingen uit Snieders' boeken. Zij wordt bemind door haar pleegbroeder, die soldaat moet worden, deserteert doch later zich heldhaftig gedraagt en officier wordt. Heibloemke vindt haar vader terug. Hij is de majoor, die haar pleegbroeder ondervraagt. De verrader, die den deserteur overleverde, omdat hij Heibloemke liefhad en door haar verstooten werd, is een schurk, die... natuurlijk... een ongelukkigen dood sterft. Niets merkwaardigs. — Deze vier novellen zijn verzameld in den bundel *Avond en Morgen* aan Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden opgedragen. In de opdracht lezen wij « Heilig bewaar ik de herinnering van Nederland in het hart ». — Zij verschenen te Amsterdam en werden geschreven omtrent den tijd dat « De Gasthuisnon » verscheen. Volgens Snieders zelf zijn ze « een overgang tot een wijze opvatting en bewerking die meer de natuur en eene scherper afteekening der figuren ten deel had, dan destijds in de Vlaamsche letterkunde gebruikelijk was ». L. D.

8983 **Seltzer, Charles Alden** **83.0**

MANNEN VAN STAAL. — *Haarlem, Hollandsche Bibliotheek, 1931, (20×14) 225 blz.*

V — Een verhaal uit de Far-West, het land der Cowboys. Een meisje uit het Oosten, dat er eenigen tijd komt doorbrengen en er zich niet kan aanpasssen aan de wetten en gewoonten beleeft er allerlei boeiende avonturen. Ontspanningslektuur, Dr A. CARDYN, PR.

8984 ◆ **Svensson, Jón** **83.0 : 91**

ABENTEUER AUF DEN INSELN. Nonnis Erlebnisse auf Seeland und Fünen. *Mit Bildern von Ernst Liebermann. — Freiburg im Breisgan, Herder & Cie, 1928, 2e auflage (19 × 12) 300 blz.* *geb. 4,60 R. M.*

V-VI-A — Op een, twee, drie stond het werk van Nonni aan een tweede uitgave, die ging tot de 21.000 ex. Na « Die Stadt am Meer » waarin Svensson den avontuurlijken Zweedschen boottocht vertelt en alles wat er draait en keert rond deze jongensexpeditie, komen deze Avonturen op de eilanden (Seeland en Fünen). Weer een model van 'n jeugdboek. Aan de acute opmerkingsgave van dien snaak ontsnapt niets. In oog en oor steken de visueele en auditieve beelden, scherp en diep, vast. Het specifiek-kinderlijke aan radde spontaneïteit, aan jongens-waardeering en vertelfähige directheid treffen raak. Wat is die grijze Pater 'n jonge jongen gebleven die het hart van de jeugd vast heeft. Liebermann teekende daarbij suggestieve plaatjes. M. VAN HOECK, PR.

8985 ◆ **Vinckx, J. F.** **83.9**

ZOO KIND, ZOO MAN! Uit het Leven van een berucht Rooverhoofd. *Geïll. — Steenbrugge, A. J. Witteryck, 1931, (22 × 15) 32 blz.* *2 fr.*

V — Enkele episoden uit het leven van 'n berucht rooverhoofdman. Al schijnt de uitgave voor kinderen bedoeld zie ik toch liever dergelijke stof niet in hun handen. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

VIA — KINDERLECTUUR

Voor grootere kinderen van 13, 14, 15 jaar

8986 **Caddell, C. M.** **83 : 266**

SNEEUWKLOKJE. *Vert. uit h. Engelsch dr Eug. De Saeyer. Geïll. met penteekeningen v. N. Degouy. — Antwerpen, Opdebeek. 1931, (25 × 16) 88 blz.* *7,50*

VIA — Het sterk-roerend verhaal van 'n weeskindje dat aan Indiaansche handen toevertrouwd op wonderbare wijze 'n heilig Christi-kindje wordt en 'n moedig martelaresje voor haar lieven Jezus. 'n Keurige vertaling van 'n mooi boek dat ook grooteren nog boeien zal en stichten. JOS. VAN DEN EYNDE, PR.

8987 **Kiroul, Paul** **83**

VAN DE 36 KETELAARS. Met een Inleiding van F. Van Boogaerdt. *Met portret van schrijver. — Borgerhout-Antwerpen, (Vl. Geluiden, 5) 1931, (20×14) 32 blz.* *1,25 fr.*

VI-A — Ditmaal geen sprookje maar 'n boeiende brok uit 'n wreed verleden en lijk Paul Kiroul alleen dat vertellen kan. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

8988 **Moon, Grace** **83.0**
NAH-TIE. *Vert. uit h. Amerikaansch dr Tine van Doorn-Vonk. Geïll. dr Carl Moon. — A'dam, Arbeiderspers, 1930 (21 × 15) 188 blz.* *fl. 1,90*
VI-A — Nah-Tie is een Indiaansch meisje tusschen bot en bloem in. Eenvoudig, onschuldig, goed, en dus nog met een heerlike verbeelding, die belooft uit te groeien tot echt ideaal. Ze beleeft wondere avonturen, van den aanvang tot aan 't slot, maar ze beleeft die spontaan-levendig en ze weet er voordeel mee te doen. Laat het boek neutraal zijn en van de Arbeiderspers komen, 'k durf het ferm aanbevelen voor VI-A-M en J.
E. BOELAERT, M. S. C.

8989 ◆ **Wolffenbuttel-van Rooyen, H.** **83**
JOOP. *Geïll. dr G. Bosch van Drakestein. — Den Haag, van Goor, 1931, (21 × 15) 148 blz.* *fl. 1,60; geb. fl. 1,75*
VI-A — Joop, een meisje met een jongensnaam, gaat bij een oude tante wonen na de dood van haar moeder. Eerst valt het stille buitenleven haar geweldig tegen, maar stilaan komt de goede kant van het meisje boven, ze gaat houden van tante, en van stilte en eenvoud. Dit dankbare thema is uitstekend behandeld, zoodat we hier een prachtboek hebben voor de kinderboekerij, dat tevens godsdienstig en opvoedend is.
F. VERMUYTEN, PR.

VIB — KINDERLECTUUR

voor ietwat gevorderde lezertjes (van 9, 10, 11, 12 jaar)

8990 **Adriaenssens, Karel** **83**
DE PARADIJSVOGELTJES. *Geïll. — Antwerpen, Opdebeek, 1931, (27 × 17) 48 blz.* *4 fr.*
VI-B — Het zonnige leven van Janneke en Mieke de gelukkige paradijsvogeltjes. Al is de behandelde stof in 't bereik van kinderen, toch wou ik de vorm duidelijker d. i. lichter van toon en schalkscher en... eenvoudiger. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

8991 ◆ **Fredrix, Em.** **83**
WIM. *Geïll. met penteekeningen v. Th. Op de Beeck. — Antwerpen, Opdebeek, 1931, (24 × 16)* *7,50 fr.*
VI-A-B — Een heel net boekje is « Wim » door Em. Fredrix, aangenaam en vlot geschreven. Schrijver verstaat het kinderkarakter, weet dan ook hoe een kind te boeien. Smakelijk vertellend, leert hij het kind de natuur bewonderen en geeft af en toe een wijs lesje. Een echt prijsboekje voor kinderen. A. H.

8992 ◆ **Simons, Jozef** **83.8**
VOOR 'T VERKEN KOMT. *Geïll. dr Leo Meurrens. — Leuven, Davidsfonds, (Vergeet-Mij-Nietje, nr 4) 1931, (20 × 16) 104 blz.* *11 fr.*
VI-A-B — J. Simons heeft deze vertelsels zoo maar uit z'n mouw geschud voor onze jeugd. On revient toujours... naar de Kempen voor den Oeleghemenaar, die zelfs in de geleerde Universiteitsstad maar niet kan vergeten dat Oeleghem en omstreken eigenlijk toch wel het middenpunt van de wereld is! Een mooi bewijs van taaie heimatliefde, en een argument ook voor Eulegoem. Prettig verhaald zooals altijd bij J. Simons. M. VAN HOECK, PR.

VI^C — KINDERLECTUUR

Voor beginnelingen van 6, 7, 8 jaar

8993 **Cohen de Vries, P. J.** **83**

KLEINE MIEUW EN GROOTE KEES. *Geïll. dr Bas van der Veer. — Den Haag, van Goor Zonen, 2e druk (21 × 15) 96 blz.* *10 fr.*

VI-C — Kleine Mieuw is een kat en Groote Kees is een hond. En de hond behartigt de opvoeding van de kat, omdat die nog niet weet hoe zich te houden bij de menschen. Bijzonder interessant is het onderwerp niet, maar het is zeer fijn behandeld. Beginnelingen vinden hier toch wel prettige leesoefeningen. F. VERMUYTEN, PR.

8994 ◆ **Rutten, Jo** **83**

LEUKE BEDELAARTJES. *Geïll. — 's Bosch, Malmbe.g. 1931, 2e drak, (25× 19) 39 blz.* *7 f,.*

VI-C — Twee leuke verhaaltjes: een van liefdadige en een van ongehoorzame kinderen. Met zoo'n mooi uitgegeven en rijk geïllustreerd boekje kan men jonge lezertjes gelukkig maken. F. VERMUYTEN, PR.

8995 **Schilt, J. J. F.** **83.8**

ZES KABOUTER-VERHALEN. *Geïll. met penteekeningen van E. Van Hagendoren. — Antwerpen, Opdebeek, 1931, (24 × 16) 32 blz.* *3 fr.*

VI-B-C — Zes zonnig-blije Kaboutersprookjes waar onze kleine kabouters waarachtig pret zullen aan beleven. JOZ. VAN DEN EYNDE, PR.

88. GEMENGDE OPSTELLEN

8996 ◆ **Baur, Dr Frank** **92.8 : 84**

UIT GEZELLE'S LEVEN EN WERK. *Geïll. met 41 platen. — Leuven, Davidsfonds, 1936 (19 × 13) 208 blz.* *24 fr.*

IV — Dit boek mag er zijn. Er worden twee perioden uit Gezelle's leven verhandeld: Jeugd en leerarend Priesterschap. O, maar geen napraten van wat hierover door Cesar Gezelle, Aloïs Walgrave e. a. reeds werd geschreven. Dit boek vult aan, verduidelijkt en verbetert wat elders — waarom? — werd verzwegen, zet een en ander in een licht dat wel een werd betimmerd en, Goddank, met Dr K. Elebaers weert Prof. Dr Baur voor goed den « eros » uit Gezelle's leven. — Schrijver wil zijn werk een « vacantie-werk » heeten. Doch wanneer men uit de « Aanteekeningen » kan gissen welk een dokumentatie werd doorgeworsteld, rijst meteen de vraag wat die professor in zijn wezenlijken werktijd wel levert. Van harte gun ik hem nog menige vacantie, en wensch dat hij ze een tijdlang bestede aan 't voltooien van dit werk. Ten zeerste wordt ons volk erdoor gebaat. Het Davidsfonds dient met deze mooie en rijkgeïllustreerde uitgave gefeliciteerd. Als men soortgelijke werken op 70.000 ex. onder het volk mag verspreiden, hoeft het niet verder bewezen, dat ons volk op een hooger geestelijk peil wordt gevoerd.
JOZ. DE VOGHT.

8997 **Coster, Dirk** **84**

WAARHEEN GAAN WIJ. — *Arnhem, van Loghum Slaterus, 1931 (24 × 15) 36 blz.* *10 fr.*

IV* — Het eerste deel van deze jubileum-bijdrage, een bittere aanklacht tegen de tijdgeest: na de booze dwaasheid van de vierjarige menschenslachting was de hoop ontloken op een schooner en inniger leven; die

hoop werd verijdeld door het verraad der jeugd dat de oude geesteswaarden veracht en het ideaal naloopt van het brute geweld en van de uiterlijke machten. Het tweede deel, een overzicht van de tienjarige werkzaamheid van het tijdschrift, een uiteenzetting van het programma dat men wilde verwezenlijken en een verdediging tegen de kritiek. — Merkwaardige bijdrage. Dr A. BOON, PR.

8998 **Meertens, Maria, Dr (Zr Imelda, Ursuline** **24 : 809**
◆ DE GODSVRUCHT IN DE NEDERLANDEN. Naar Handschriften van Gebedenboeken der XVe Eeuw: I. God. H. Drieëenheid. De Mysteriën van Christus' Leven en Dood. — *Brussel, Standaard; Nijmegen, Dekker & Van de Veght, 1930 (25 X 16) 164 blz.* *24 fr.*

V* — Hier hebben we het eerste deel van een uitgebreide en grondige studie over het niet-liturgisch gebed in de XVe eeuw in onze Nederlanden, gesteund op handschriftelijke bronnen uit dit tijdperk. Eerst schildert de schrijfster de geschiedenis van het gebedenboek in de middeleeuwen. Daarin weerspiegelt zich de evolutie van het geestelijk leven. Hier ook o. a. zoowel als in de beeldende kunsten heeft de op het gevoel zoo diep inwerkende Franciskaansche teederheid zich laten voelen en naast den rijken inslag van het gevoelselement een gansch stel motieven ingevoerd. Daarna gaat de schrijfster over tot de behandeling der verschillende wijzen waarop de laat-middeleeuwer zich richtte tot God en de H. Drievuldigheid. Verder weidt ze uit over de devotie tot de verschillende mysteriën van Christus' bestaan en hun rol in het middeleeuwsch gebedsleven. In het bizonder behandelt ze Jezus' Kindsheid, H. Naam en de verschillende phasen van Christus' Lijden. Volgens de inleiding zal in de volgende deelen de studie voortgezet worden over « de vereering van de H. Wonden, van het H. Hart, de devotie tot de H. Eucharistie, tot de H. Maagd, tot de Heiligen, de gebeden voor de overledenen, de zegeningen en bevelingen ». Komt dit uitgebreide plan tot verwezenlijking dan hebben we een monumentaal werk, eenig in zijn soort. Dit eerste deel staat, door zijn rijke documentaire waarde en zijn meesterlijke uiteenzetting, borg voor de degelijkheid der andere. D[r] J. F. VANDERHEYDEN.

9. — Geschiedenis

8999 **Elias, H. J., Dr**
◆ KERK EN STAAT IN DE ZUIDELIJKE NEDERLANDEN, onder de Regeering der Aartshertogen Albrecht en Isabella (1598-1621). — *Antwerpen, De Sikkel, 1931, (26×17) 302 blz.* *85 fr*

IV-V — Al te weinig heeft men tot hiertoe vermoed wat al vraagstukken, rakende de betrekkingen tusschen Kerk en Staat, zich hebben gesteld in de tijden der zoogeheeten Katholieke Renaissance. Het is de groote verdienste van Dr Elias deze vraagstukken, waarvan de verduidelijking zooveel bijdraagt tot opheldering der algemeene geschiedenis én van dit tijdvak én van het volgende, op een voorbeeldige wijze te hebben uitgewerkt. Deel I van zijn werk bestudeert hoe de Staat de Kerk voorstond : in den strijd tegen de ketterij, voor de restauratie, in de buitenlandsche politiek. Daartegenover komt echter deel II ons leeren hoe de Staat zich ook inmengde in kerkelijke zaken, en dit wordt wel de groote brok: er heerscht ook onder de aartshertogen een cesaropapisme, een godsdienstnationalisme, en in zake benoemingsrechten, doodehandwetgeving, abdijbrooden, fiscale immuniteit der kerk, enz. is deze tijd

minst van al een clericaalgezinde te heeten. In een bijzonder hoofdstuk onderzoekt de schrijver op wie de verantwoordelijkheden rusten, en hier treedt scherp naar voren de Staatsgezinde tendenz van de juristen uit den Geheimen Raad. Maar schrijver mag er bij aanteekenen : het is slechts de voortzetting van een traditie. Kwam het nu nooit tot een zwaar geschil, dan was dit het gevolg van het overwegend katholiek karakter van het land en van den persoonlijken invloed der aartshertogen, maar stof tot conflicten was er genoeg voorhanden. Er steekt ontzaglijk veel arbeid in dit werk. Dr Elias weze er om gedankt en tevens gelukgewenscht om de klare voorstelling die hij uit alle die verspreide gegevens heeft weten naar voor te brengen.

Dr FLORIS PRIMS, PR.

9000 ◆ **Hendrikx, Jos., pr.** **9**

DE BOERENKRIJG. Bewerking naar het geschiedkundig werk van P. Verhaegen « La Guerre des Paysans », uit « La Belgique sous la Domination française », DEEL III. *Geïll. met 12 platen. — Averbode, Abdij, (Lenteweelde-bibliotheek) 1931 (19 × 14) 95 blz.* *6 fr.*

V — Dit boek biedt ons voor het eerst in het Nederlandsch een algemeene geschiedenis van den Boerenkrijg. P. Verhaegen heeft tot zijn studie niet enkel de geheele literatuur betreffende den opstand verzameld, hij heeft vooral kennis genomen van tal van archiefstukken uit de diplomatische depots, uit de verzamelingen der gerechtshoven enz. Hij stelt den opstand in het politieke kader en ontdekt ons tal van bijzonderheden die deze geschiedenis in een nieuw licht stellen. Eerw. Heer Hendrikx verrichtte allerdegelijkst werk met dit gedeelte van Verhaegen's groote studie te vertalen. Misschien zullen sommigen het betreuren dat de nota's uit het oorspronkelijke hier zijn weggebleven: wie verdere historische studie maken wil zal zich toch van het oorspronkelijke werk moeten bedienen. We wenschen deze vertaling-bewerking een ruime verspreiding toe. Dr FLORIS PRIMS, PR.

9001 ◆ **Prims, Floris** **9 : 72**

HET KONINKLIJK PALEIS TE ANTWERPEN. *Geïll. met 3 platen. — Antwerpen, Buschmann, 1931, (30 × 23) 40 blz.* *35 fr.*

V — Gedreven door zijn verlangen het « Oude Antwerpen » nader te brengen tot zijn huidige bewoners, schetst E. H. Dr Fl. Prims in een veertigtal flink uitgegeven en rijk geïllustreerde bladzijden de voorgeschiedenis en het ontstaan van het Koninklijk Paleis te Antwerpen, evenals de wisselvalligheden die het « Prinsenhof » van af de XVIII eeuw doormaakte. Om tal van bijzonderheden die de schrijver andermaal — dank zij zijn ijverig opzoeken — wist te ontdekken, zal dit boek bij ieder Antwerpenaar welkom zijn. Dr J. UYTTERHOEVEN

91. AARDRIJKSKUNDE EN REIZEN

9002 **Denucé, Jan** **93 : 91**

CALCOEN. Verhaal van de tweede Reis van Vasco da Gama naar Indië, 1502-1503. In fac simile uitgegeven met Inleiding en Notas. *Geïll. met 1 plaat. — Antwerpen, De Sikkel. 1931, (25 × 17) 28, 12 blz.* *50 fr.*

V — Een Vlaming maakte deel uit van de bemanning der vloot die onder bevel van Vasco de Gama in 1502-1503 naar Calicut in Indië

afvoer. Hij heeft zijn bevindingen in enkele laconieke bladzijden neergeschreven. Zij werden onder de hoofding « Calcoen » (Calicut) uitgegeven. Dr Denucé biedt ons hier een zeer verzorgde fac-similé uitgave, voorafgaan door een historische inleiding en commentaar op den tekst. Het is een zeer eigenaardig en waardevol kultuur-historisch document, tevens een onzer oudste reisverhalen. Dr J. A. Goris.

9003 **Klötzel, E. Z.** **91 : 3**

Britsch-Indië in den Smeltkroes. *Vert. uit h. Duitsch dr C. F. van der Horst. Geïll. met 30 platen. — Utrecht, W. de Haan, 1930, (21 × 15) 270 blz. fl. 3,90*

IV — Reisboek en studie (Zomer 1929). Veelomvattend, overzichtelijk, waardevol, en daarenboven prettig-onderhoudend.

Dr Joris Caeymaex, pr.

9004 **Staal, G. J.** **91 : 9 : 39 : 266**

Nederlandsch Guyana. Een kort begrip van Suriname. — *A'dam, Groot Nederland (Bibl. voor Cultuur & Wetenschup) (19 × 13) 210 blz. fl. 1,90*

IV — In de zeer mooi uitgegeven en rijk-geillustreerde serie der « Bibl. voor Cultuur en Wetenschap » is dit werk goed tot zijn recht gekomen. Van historisch, aardrijkskundig, ethnologisch en koloniaal standpunt uit is Staal's werk uitermate interessant. Het geeft een treffenden « Gesamtblick » op een « Gesamtbild » van Suriname. Objectief is het kapittel over de R. K. Missioneering in Nederlandsch Guyana, waardeerend om de buitengewone toewijding en de offers der missionarissen.

M. Van Hoeck, pr.

9005 **Toussaint van Boelaere, F. V.** **83 : 91**

Barceloneesche Reisindrukken. *Geïll. met titelplaten en lettrines v. H. Van Straten. — Antwerpen, Lumière (23 × 18) 101 blz. 35 fr.*

IV — Gaarne lezen we de geestige, humoristische reiskrabbels van een Jef De Cock, de in volkstaal geschreven reisbeelden van een Jef Simons, de fijne, artistieke reisschetsen van een Felix Rutten, maar toch gaat onze voorkeur naar de hooge kunst van die sterke etsen, door Toussaint van Boelaere meegebracht uit Barcelona. Of hij daar lang vertoefde, heeft voor mij geen belang. Maar 't Barcelona dat hij zag, zet hij voor ons neer. 't Barcelona met zijn ramblas, zijn drukke en stille straten, met zijn oude en nieuwe stadswijken, met zijn voorbijgangers en schoenpoetsers, met zijn donkere kerken en talrijke variétés, met zijn dancings en vrouwen, met zijn havenvolkje, zijn stierengevechten en tentoonstelling. Barcelona bekeken bij dag en nacht, met zijn biddende en pleziermakende menschen. Barcelona met zijn prachtige omgeving. O hoe klassiek-mooi de beschrijving die Toussaint van Boelaere ons geeft van de stierengevechten? Deze auteur is een aristocratisch kunstenaar en kultuurmensch. Zijn blik is scherp. Zijn smaak is van een hoogstaande voornaamheid. Zijn woord is plastisch en geciseleerd. Zijn taal en stijl zijn eenig in de Vlaamsche letterkunde. Hoe jammer dat een paar malen (bl. 35 en bl. 101) gedachten tot uiting komen die volkomen valsch zijn. Is de auteur overtuigd met wat hij daar neerpende? Ik hoop van neen. — Deze Barceloneesche Reisindrukken, — een vlekkeloos wit satijnen kleed van taalschoonheid — gedrukt op Engelsch Featherweightpapier, en geïllusteerd met sierlijke titelplaat en lettrines in hout gesneden door Henri van Straten, glanzen juweelig in deze prachtuitgave van de firma Lumière. P. De Pauw o. p.

9006 **Van Steene, Gaston** **91**
DE ZEEKUST EN KNOCKE. Natuur- en geschiedkundige Gids. *Geïll. — Brugge, Drukkerij Verbeke-Loys, 1930, (23 × 15) 220 blz.* *20 fr.*
V — Een zeer uitgebreid, zorgvuldig bewerkt boek. Maar de bekoorlijkheid van mooie platen te moeten missen als men denkt aan Schoonderbeek of Thieme, enz...! Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

9007 ◆ **Watteyne, P. J.** **91:59**
HET KIVU-MEER. Dieren in Centraal-Afrika. *Geïll. — Antwerpen, De Sikkel, 1931 (27 × 19) 70 blz.* *22 fr.*
V — Een Witte Pater op missie aan de boorden van het Kivu-meer stelt ons de fauna voor uit dit gebied: vogels, visschen, wilde dieren, midden al de pracht van het Afrikaansche landschap. Allerlei anecdoten uit eigen missieleven krijgen hierbij hun beslag; saaiheid werd op die wijze met zorg vermeden. Dertig illustraties daarbij. Zeer verzorgde, nette uitgave. Uitstekend als *vormende lectuur!* S. B.

92. LEVENSBESCHRIJVINGEN — DAGBOEKEN

9008 ◆ **Bernoville, Gaëtan** **92.2**
ST THERESIA VAN HET KINDJE JEZUS. *Naar het Fransch bewerkt dr Pater N. A. van Rijn, o. p. Geïll. met houtsn. dr Pater B. van Bergen. — Voorhout, Forebolte, 1928 (22 × 17) 146 blz.* *fl. 2,50*
V — Er werd veel geschreven over de H. Theresia, maar voor een boek als dit is er altijd plaats. Het is meer dan een levensverhaal, meer dan een opwekking tot godsvrucht. De schrijver heeft, in heel zijn boek, den nadruk willen leggen op de sterke persoonlijkheid van de heilige. Theresia is de heilige van den rozenregen, van den weg der geestelijke kindsheid; maar men mag er niet bij vergeten dat die kinderlijke eenvoud een gestadige overwinning van heel het wezen vergt. Dat heeft de schrijver willen onderlijnen en hij heeft er goed aan gedaan. We moeten voor de lieve heilige meer over hebben dan vrome genegenheid, we moeten ze bewonderen om haar sterken wil en haar liefde voor het offer, om ook daarin haar na te volgen. — In mooie taal geschreven en keurig uitgegeven. Zeer hartelijk aanbevolen. F. VERMUYTEN, PR.

9009 **Easton, C., Dr.** **92:57:61**
BAKTERIËNJAGERS. Figuren uit den Strijd tegen het oneindige kleine. *Bewerkt door P. de Kruif. Geïll. met 15 platen. — 's Hage, Leopold, 1929, 2e druk, (24 × 16) 223 blz.* *fl. 2,90; geb. fl. 3,90*
V — Wetenschappelijke vulgarisatie op zijn allerbest! Het boek geeft een overzicht van den reeds enkele-eeuwen-ouden strijd tegen de ziektebrengende bakteriën. Geen droog historisch, wetenschappelijk relaas, maar een verhaal, boeiend als het verhaal van zooveel avonturen, van de hartstochtelijk nagejaagde ontdekkingen van Leeuwenhoek, Spallanzani, Pasteur, Koch, Roux, Behring, Metsjnikof, Bruce, Smith, Ross, Grassi, Reed, Ehrlich e. a., op jacht achter de daders der cholera-, razernij-, tering-, slaapziekte-, diphteritis-, gele koorts- en andere massamoorden. Niet alleen de peripetiën en de uitslag hunner jacht wordt verteld, maar ook het karakter van den jager wordt heel het verhaal door getypeerd: vechthaan als Pasteur; nederig als de beginnende, hoog als de latere Koch; lieftallige hospes als Metsjnikof, goed voor zijn gasten maar nog veel beter met hen (un juif très aimable, quoi); zeer sympathiek op zijn stokpaardje als Ehrlich die er dan toch de

syphilis mee sloeg; uit menschlievendheid menschen nemende als proefdieren, als Reed; enz. — En als geest die het boek doorademt: een hymne aan de niets, ook niet het levens-allergevaarlijkste ontziende hardnekkigheid waarmee die bakteriënjagers de waarheid achternazaten ten bate hunner medemenschen. — Wie het boek leest zal op uiterst aangename wijze zeer veel hebben geleerd. Dr J. LEBEER.

9010 ◆ **Facchinetti, P. Vittorino, Franciscaan** **92.2 : 83**

HET VERHAAL VAN DEN ARME VAN ASSISI : verteld voor de Jeugd. *Vert. uit h. Italiaansch. Geïll. met platen van Vittorio Polli en met teekeningen van G. Grondona. — Thielt, J. Lannoo, 1928 (21 × 16) 386 blz.* *16 fr.*

VI-A — Onze jongens en meisjes, die verzot zijn op riddersprookjes, zullen ook wel gaarne dit ware sprookje van den Ridder der H. Armoede lezen. Het is zeer boeiend geschreven, in eenvoudige taal zooals het hoort voor de jeugd. We hebben nog geen weelde aan degelijke vormende lectuur, men late daarom dit allerdegelijkste boek niet ongebruikt. F. VERMUYTEN, PR.

9011 **Gandhi, Mahatma** **93**

AUTOBIOGRAPHIE. *Bewerkt dr C. F. Andrews. Geïll. met 3 portretten en een facsimile. Arnhem, van Loghum Slaterus, 1931 (21 × 14) 333 blz.*
65,25 fr.; geb. 85,50 fr.

IV* — Deze autobiographie reikt tot 1920. Gandhi's leven is een streven volgens het trits beginselen: Satyagraha d. i. waarheidskracht, Brachmacharya, d. i. gedrag dat tot God voert, praktisch gesproken: zelfbeheersching, namelijk kuischheid; en eindelijk Ahimsa, d. i. geweldloosheid. Eerst de jeugd en de studiejaren in Engeland. Zijn Zuid-Afrikaansche periode omvat zijn werking tot bescherming der Hindoe-Kolonisten, zijn Phoenix-stichting, zijn deelname aan den oorlog tegen de Boeren; in Indië, verschillende tusschenkomsten tegen verdrukking, en toepassingen van non-co-operatie, en lijdelijk verzet voor zout, katoen, enz. Geen getheoretizeer: heelemaal het psychologisch type der heiligen (het woord « heilige » hier als technische uitdrukking nemend); immer konkreet, staag doorstrevend, werkelijk immer het poëem van zijn leven opbouwend. Men mag nog zeggen. — wat niet altijd het geval is bij uitzonderlijke figuren —, dat er in geen enkel opzicht, noch intellectueel, noch zedelijk, een schaduwzijde in zijn figuur vlekt. Want de eenige, t. w. zijn angstvalligheid omtrent de letter der levensleer, hoort bij de psychologie van sterke ethische zielen.
Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

9012 ◆ **Goodier, Alban, S. J.** **92.2**

HEILIGEN VOOR ZONDAARS. *Vert. uit h. Engelsch dr J. G. S. de Haan. — Hilversum, Brand, 1931 (21 × 15) 175 blz.* *fl. 2,90; geb. fl. 3,90*

V — Een reeks heiligenlevens, die — mutatis mutandis — doen denken aan « Physionomies de Saints » van E. Hello. Nadruk wordt gelegd op het psychologisch accent in den groei van de ziel naar de heiligheid; sterk vooruitgeschoven wordt het temperament, als de bedding waarin het dikwijls in-schijn-onverklaarbare leven verloopt. Hello reikt hooger, tast dieper doch schrijver dezes weet toch buitengewoon-suggestief elke personaliteit te situeeren. Achtereenvolgens teekent hij uit: Sint Augustinus; de H. Marg. van Cortona; de H. Johannes de Deo, de zwerver Gods; St Franciscus-Xaverius, de Baskische Paulus; H. Johannes v. h. Kruis, « het teeken van tegenspraak »; H. Camillus de Lellis,

de vechtbaas; H. Jozef van Cupertino, de domoor (vgl. Hello); de H. Benedictus Labre, de heilige bedelaar (id.) Uit deze opsomming blijkt hoe gevarieerd deze heiligenreeks is, om het specifiek-persoonlijke van hun tocht naar God. Uit het werk zelf blijkt hoe God de persoonlijkheid, het temperament eerbiedigt en langs *die* wegen elke ziel naar Hem voert. Zeer warm aanbevolen. M. VAN HOECK, PR.

9013 **Laveille, Mgr** **92 : 266**
◆ 31 JAAR MISSIEZUSTER IN HINDOUSTAN. *Vert. uit h. Fransch. — Geïll. — Leuven, Museum Lessianum, 1930 (19 × 13) 208 blz.* *18 fr.*

V* — In Dr Kreuser's werk « Jezus, de Heiland der Vrouw » lezen we ergens : De rechte vrouw op de rechte plaats, kan onnoemelijk veel goeds tot stand brengen. Het leven van Zuster Theodorine van het Bitter Lijden, van de Congregatie der Dochters van het Kruis (1832-1911) is daarvan het overtuigende bewijs. Mgr Laveille (die ook zoo'n heerlijke biographie van de H. Theresia van Lisieux schreef) heeft schitterend het zeer actieve en toch beschouwende leven van Zuster Theodorine uitgebeeld. In haar straalt het type van den missionaris : de « koude vlam » van een onverwoestbare geestdrift, de taaie volhardingskracht, de onverzettelijke werklust, het nooit-falende Godsvertrouwen, en het waarnemen van elk bewijs van Gods Voorzienigheid. Zielen als die van Zuster Theodorine zijn de baanbreeksters geweest van de missie-actie, welke nu zoo breed uitslaat. Moge dit werk door duizenden worden gelezen. M. VAN HOECK, PR.

9014 **Ludwig, Emil** **93**
WAT HET LEVEN GEEFT. *Vert. uit h. Duitsch. Geïll. met 12 platen. — Arnhem, van Loghum Slaterus, 1931 (21 × 17) 596 blz.* *79,75 fr.; geb. 100 fr.*

III* — Ludwigs eigen leven en persoon bij de naderende 50 beschreven. Hij is geen vriend van metaphysiek, en mystiek wordt ook door hem afgewezen. Het « leven » en « wat het geeft » zal dus aardsch zijn : het hoogste binnen die grenzen is het Goethe-ideaal, de wijsheid en levensleer zooals Goethe ze bevroedde en beleefde, wat heel zeker nog vol heerlijke schoonheid en beteekenis is; die nu werden door Ludwig hartstochtelijk overgenomen. Niet zoozeer aangewezen op de volstrekt-hoogste zaken van ziel, geest, leven, is hij echter een ware meester op die andere, meer algemeen toegankelijke stukken der Goethe-gedachte: kunstenaar en man-van-de-wereld, praktisch idealisme, enz... Die worden, op grond van eigen ervaring en ontwikkeling, met overvloed en op zeer aangename en schilderachtige wijze belicht, zoodat ze u langs hem diep doordringen met hun macht en bekoorlijkheid. Ten derde brengt ons het boek verklaring over den persoonlijken schrijversdaimoon van den beroemden biograaf: werkelijk, Ludwig beschikt over een kostbaar talent, hetwelk, naarstig uitgebaat, ons nieuwe en prachtige scheppingen geschonken heeft. Al deze dingen roeren en leven hier natuurlijk in heel de werkelijkheid van zijn levensontwikkeling, of nog meer bepaald: zij zijn de geesten van Moscia, de Tessino-villa waar hij zijn leven bouwde en nu sinds 25 jaar leeft, — of hij moet dan weer ontmoetingen hebben in Europa of Amerika met de grootste modellen voor biographie die thans in leven zijn — maar Moscia is de droom, de heerlijkheid, de schoone gedachte, het leven!

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

9015 **Moens, Wies** **86 : 93**
◆ CELBRIEVEN. *Geïll. met portret. — Antwerpen, De Sikkel; Santpoort, Mees, 1930, 5e uitg. (19 × 13) 130 blz.* *18 fr.*

IV — Deze heruitgave van de « Celbrieven » kome Vlaanderen heerlijk te stade. 't Mooiste uit de litteraire schatkist mag aan 'n volk nooit onthouden worden. Daarom begroeten wij deze vijfde uitgave met geestdrift. Deze extatische kreten — Dirk Coster noemde ze « hymnisch proza » — van den Vlaamschen dichter die « de Boodschap droeg »; deze bladzijden van alomvattende menschelijke vervoering uit uitersten nood geboren, door iemand die z'n idealisme slechts rechtstreeks mocht prijsgeven aan de witte ijselijkheid van vier celmuren; — deze brieven zouden voor elk intellectueel hier te lande zooiets als 'n Vlaamsche bijbel moeten zijn. Iedere bibliotheek schaffe er zich meerdere exemplaren van aan. PAUL HARDY.

9016 ◆ **Philippen, L. J. M., pr.** **2 : 55**

FRANCISCUS VAN STERBEECK, ANTWERPSCHE MYCOLOOG, BOUWKUNDIGE EN HISTORICUS. *Geïll. met portret. — Antwerpen, Voor God en 't Volk, 1930, (26 X 16) 44 blz.* *15 fr.*

V — Het is 300 jaar geleden dat Franciscus van Sterbeeck, de beroemde Antwerpenaar, geboren werd. De biographies tot hiertoe over hem verschenen mochten wel worden bijgewerkt. E. H. Philippen heeft het gedaan met de zorg hem eigen De schrijver van zoo menige studie op de kampernoeliën, en op ander botanisch gebied treedt uit deze nieuwe biographie naar voren als een veelzijdig begaafd man die de herinnering overwaard is. E. H. Philippen heeft naast het bekende aantal handschriften bescheiden weten te vinden en te benuttigen welke tot hiertoe schier onopgemerkt bleven. Hij weze gelukgewenscht om zijn verdienstelijken arbeid. Dr FLORIS PRIMS, PR.

9017 **Querido, Is.** **92 : 75**

DE JEUGD VAN BEETHOVEN. — *A'dam, Querido, 1921, (17 X 10) 130 blz.* *fl. 1,20; geb. fl. 1,75*

IV — Scherpe tastbaarheid wordt wel bereikt in het tafereel der kennismaking met Mozart. Daarbuiten krijgt het zielkundig beeld niet die vastheid en eenheid die we verwachten, doordat de visionnair Querido door elk afzonderlijk psychisch feit opgehouden wordt en daarover aan het dichten en beeldschilderen gaat. Nu dat doet hij in heerlijk, rijk, zwellend koloriet en rythmus: alleen de lange kronkelingen der vage inleidingshoofdstukken zijn weinig aanmoedigend voor den lezer.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

9018 ◆ **Teijssen, M. R.** **92**

GROOTE MANNEN. Korte Levensschetsen voor de rijpere katholieke Jeugd, (Voor de hoogste klassen der lagere Scholen, U.L.O ,Voortgezet Onderwijs, Patronaten en lagere klassen der Middelbare School): 1e en 2e DEEL. Nederlanders. — *Helmond, Drukkerij Helmond, (19× 13) 176, 172 blz.* *elk fl. 1,25*

V — Deze korte levensschetsen mogen er zijn. Ze teekenen voor de jeugd met de kracht van het trekkende voorbeeld. Wel hadden we over het algemeen deze biographies kleuriger gewenscht.

M. VAN HOECK, PR.

N. B. — Het ruitje ◆ onder het volgnummer van sommige recensies geplaatst beduidt dat de aldus aangeteekende werken in een katholieken geest geschreven zijn

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Nieuwere Romans en Verhalen

ANDREJEW : De roode Lach 21,75
X. L. ADRIAENSEN : In de Kluis I, II elk 15,—
A. BAILLY : Op de Golven van den Aether 36,50
TEMPLE BAILEY : Muurbloempjes 32,75
TH. BOGAERTS : Het Oog op den Heuvel 18,—
H. BORDEAUX : Het ouderlijk Huis 18,—
M. BRAND : Tijger 29.—
C. DE JONG : Bij de Waskaarsen 29,—
A. DE LEEST : Congoleesche Verhalen 14,50
COHEN DE VRIES : Uit de School geklapt 27,50
B. DEDEKEN : Een Levensweg 20,—
L. E. DE MEY : Maskers op? Maskers af! 20,—
V. DE MEYERE : Vlaamsche Vertelselschat, 3 dln elk 32.50
A. DE WIT : De Wake bij de Brug geb. 55,—
DIXELIUS : Sara Alelia 56,—
F. M. DOSTOJEVSKY : Witte Nachten geb. 16,—
L. DUYKERS : De Terugweg 18,—
H. FEDERER : Sisto en Sesto 12,50
CH. GARVICE: Flora 4,—
H. GEERKE : Jan Pietersz Coen 42,—
H. HAECK : Jongenskoppen 8,—
KNUT HAMSUN : Nieuwe Aarde 56,50
F. HERCZEG : Heidenen 20,—
J. HöCKING : Het Teeken van den Driehoek 4,—
E. HOUGH : Handen omhoog geb. 27,50
HUTCHINSON : Eenmaal Voet aan Boord 42,—
» De gelukkige Held geb. 56,50
A. JEURISSEN : Op de Vlakte geb. 24,—
KARITAS : De waanzinnige Kluizenaar 8,—
M. KOENEN : Limburgsche Verhalen geb. 24,—
» Parcival geb. 45,—
» Xerion De Steen der Wijzen 25,—
M. LABBERTON : Aan den Ingang 27,50
» Kinderstemmen 27.50
» Schemeringen 27,50
G. LIVINGSTONE-HILL : De gevluchte Bruid 4,—
LJESKOW : De Onsterfelijke 21,75
Z. M. LOYOLA: Koning van de gouden Stad 5,50
J. MACNAB : De Gentleman-Strooper 32,75
M. MATTHIJS : Een Leven verwoest 3,50
MAYNE-REID : Lotgevallen van zes Schipbreukelingen 12,50
P. NUIJENS : Gods Wegen 22,—
» Het groote Licht 22,—
» Zijn laatste Wil 22,—
F. OSSENDOWSKI : Van President tot Gevangene 29,—
G. PAGE : Liefde op de Heide 4,—
B. PUTTEMAN : Pee Klak 18,—
O. RöLVAAG : De groote Stilte 56,50
B. RUCK : In Andermans Schoenen 29,—
JEF SCHEIRS : Affligem in Brand 10,—
F. SLOAN : Een Ontmoeting onder Zee 4,—
A. SNIEDERS : Avond en Morgen 10,—
Villa Pladella 5,50
R. SNIEDERS: De Gochelaar, 2 dln 12,50 en 13,75
TH. STAEL : Roll-Film 12,50
A. SULLIVAN : Het Eiland zonder Geheimen 4,—
C. TESTORE : De Brandstapel van de roode Duivels 5.50
» Het Eiland der Genade 8,—
» De overwonnen Toovenaar 8,—
ZR M. TERESIA : Heelemaal niet bang meer 3,50
A. THIRY : De Droomer 51,—
S. UNDSET : Marta Oulie 29,—
» De mooiste Leeftijd 29,—
» De Splinter van de Tooverspiegel : Uni Hjelde 36,25
» Vigdis Gunnarsdochter 42,00
» De wijze Maagden 36,25
H. VAN BUUREN : Het Graf in de Woestijn 4,—
A. VAN DER LEEUWEN : De kleine Rudolf 56,50
A. VAN SCHENDEL : Het Fregatschip Johanna Maria 56,50
E. VON HANDEL-MAZZETTI :
Stephana Schwertner :
1. Onder den Ruwaard van Steyr
2. Het Geheim des Konings
3. Maagd en Martelares 3 dln samen 98,00
N. WIJNBERG : Hoe Inneke Moeder verraste 3,50
N. WINKELER : Yvo 12,50
H. WOLFFENBUTTEL-VAN ROOYEN : Kiezen of Deelen 27,50
BELL WRIGHT : Als een Man een Man is 21,75
» De ijzeren Deur 29,—
B. V. ZWEGERS : De Wondervogel 3,50
X. : Sooike 2,25
X. : Ter wille van het Heilig Geloof 4,50

Werken van Ch. Dickens

Barnaby Rudge 30,—
Barnaby Rudge (bew. v. d. jeugd) 15,—
David Copperfield 35,—
Groote Verwachtingen 30,—
In Londen en Parijs 30,—
Juffrouw Lirriper 30,—
Kerstsprookjes 35,—
Kerstvertellingen 35,—
Klok van Meester Humprey 35,—
Maarten Chuzzlewit (bew. v. d. jeugd) 15,—
Nelly (bew. v. d. jeugd) 15,—
Nic. Nickleby (bew. v. d. jeugd) 15,—
Olivier Twist 30,—
Olivier Twist (bew. v. d. jeugd) 15,—
Reiziger die geen Handel drijft 25,—
Samuel Pickwick 35,—
Schetsen uit Amerika 25,—
Schetsen van Boz 25,—
Slechte Tijden. 25,—

BOEK- & STEENDRUKKERIJ
BOEKBINDERIJ

V. VAN DIEREN & C°

UITGEVERS

27, VENUSSTRAAT, 27

ANTWERPEN

Specialiteit in Boekwerken

Catalogen voor Bibliotheken

Tijdschriften en Chromolithographie

Huis gesticht in 1840

Telefoon 515,94

“ Geen Succes Zonder Organisatie Geen Organisatie Zonder R°ne° ,,

R°NE° organiseert

Het komt uw zaak ten goede

Wij noodigen U beleefd uit tot een bezoek aan onze Showrooms, op een tijd, die U het best past.

Het zal ons een genoegen zijn U alsdan alle gewenschte inlichtingen of demonstratie te mogen geven. Dergelijke bezoeken brengen geen verplichtingen mêe. Er zal niet op tot koopen aangedrongen worden.

Onze Showrooms zijn open van 9 tot 6 uur.

Voormalig Huis HERINCX

Naamlooze Maatschappij

Ste-Kathelijnevest, 39, ANTWERPEN

Telefoon 334.41

BIJHUIZEN : BRUSSEL — GENT — LUIK — BERGEN

Gevaert

Voor mooie LENTEDAGEN

GEVAERT ROLLFILM en FILMPACK

Voor DONKERE DAGEN

GEVAERT EXPRESS ROLLFILM

Boeken die thuis hooren in elke Boekerij

Kwajongen door DR W. BROECKAERT	fr. 12,00
Doktershumor door DR W. BROECKAERT	10,00
Brusselsche Krabbels door THEO BOGAERTS	20,00
De Schelde door CONSTANT EECKELS	15,00
De Rit door F. DE PILLECIJN	15,00

UITGEVERIJ

REGENBOOG

Van Daelstraat, 15,

:-: **BORGERHOUT** :-:

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Een boek over « Huisvlijt »
dat alle bibliotheken willen bezitten:

MAAK HET ZELF

— Handboek voor den knutselaar —
bewerkt door J. Kooy
2 deelen, elk fr. 35

Aanbevolen nieuwere romans

PETER BARON : De Inktvisch	fr. 24,—
AGATHA CHRISTIE : Het Geheim van de zeven Wijzerplaten	26,50
FRANZ HERWIG : De heilige Proletariër	24,—
JOAN KAT : Boot-Sirenen	35,—
BERTA RUCK : Arabella de Verschrikkelijke	26,50
BERTA RUCK : Harten-Drie	24,—
MIA SIEMER : De Man die den Moed had	35,—

ZWIERS : HOUTCONSTRUCTIE

Geb. 181.50 frank

Een Standaardwerk !

ALGEMEENE BANKVEREENIGING EN VOLKSBANK VAN LEUVEN N. V.

ZETELS : ANTWERPEN, Lange Nieuwstraat, 70-72.
BRUSSEL, Arenbergstraat, 7.
LEUVEN, Muntstraat, 9.

Bij- en hulpkantooren in al de vooornaamste plaatsen van het land : Aarschot, Anderlecht, Boom, Contich, Diest, Genck, Halle, Hasselt, Hoboken, Herenthals, Hoeylaert, Lier, Maeseyck, Mechelen, Moll, St. Niklaas-Waes, St. Truiden, Temsche, Tienen, Tongeren, Turnhout, Vilvoorde, enz...., Maastricht.

Bank voor Oost-Vlaanderen N. V.

MAATSCHAPPELIJKE ZETEL : GENT, St. Baafsplein, 18.
ZETEL B : RONSE, Abeelstraat, 2.

Bij- en hulpkantooren te Aalst, Aaltre, Audenaerde, Berchem, Dendermonde, Deynze, Doornijk, Edingen, Eecloo, Evergem, Geeraardsbergen, Hamme, Herzele, Lokeren, Maldegem, Scheldewindeke, Sottegem, Sinay, Watervliet, Waesmunster, Wetteren, Zele, enz...

Alle Bank- en Beursverrichtingen — Rekeningen op Zicht en Termijn
BRANDKASTEN
Spaarkas — Veertiendaagsche — Rekeningen — Kasbons — Inningen
Wissel — Vreemde Munten — Coupons
Beursorders op de Beurzen van Antwerpen, Brussel en het buitenland.
Correspondenten in alle plaatsen van het binnenland en van het buitenland.

Aanbevolen voor Fijnproevers. **Nieuw**

SELMA LAGERLOEF's

CHRISTUSLEGENDEN

in 't Nederlandsch naverteld door ANTOON THIRY

Prijs : 22 frank

DE OPENBARE BOEKERIJ
heeft ook als taak, haar lezers te leeren inrichten
EEN HUISBIBLIOTHEEKJE!
Een probaat middel daartoe is, hen

LID VAN HET DAVIDSFONDS

te maken, en hun er op te wijzen dat zij, tegen een geringe jaarlijksche bijdrage,

KRIJGEN : de 4-5 flinke boeken die het Davidsfonds jaarlijks uitgeeft;

GENIETEN : de voordrachten, muziek- en tooneelavonden en andere kultureele aktie die uitgaat van de plaatselijke afdeelingen;

PROFITEEREN : van de boekenkoopjes die het Davidsfonds aan zijn leden bezorgt met aanzienlijke prijsvermindering.

Elk Bibliothekaris moet zijn een Propagandist voor het Davidsfonds !

DRUKKERIJ DE BIÈVRE

BRASSCHAET

TELEFONEN : **Antwerpen 583.95 — Brasschaet 97**

Alle handels- en prachtdrukwerken, boeken, tijdschriften, nieuwsbladen, enz.
Beveelt zich in het bijzonder aan voor het drukken van Catalogen.
MODERNE INRICHTING. — VERZORGD WERK. — SPOEDIGE BEDIENING.

DIETSCHE WARANDE & BELFORT

Prijs voor den Jaargang 1931 : 65 frank.

BEHEER : NERVIERSSTRAAT, 31, ANTWERPEN

VOOR UWE LEESTAFEL :

TOONEELGIDS

Redactie : E. H. BERNAERTS, J. BOON, TH. DE RONDE, enz.

— *Redactiesecretaris :* ANTON VAN DE VELDE —

Beheer : « DE STANDAARD », Em. Jacqmainlaan, BRUSSEL

Postcheckrekening n. 162.68

Aanbevolen Boeken voor Boekerijen

Te bekomen bij A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

Vormende Lectuur

KARL ADAM : Katholicisme 79,75
E. ANGEL : Edison 32,75
H. APPELMANS : Sprokkelingen. 2 dln elk 15,— samen 25,—
BENGT BERG : De laatste Arenden 50,75
» Mijn Vriend uit Lapland 43,50
NILS BESKOW : Gods Wegen 35,—
» Voor Gods aanschijn 35,—
L. J. BOUMAN : Het Wonderboek der Luchtvaart 61,50
BRIDGES: Het Boek der Ontdekkingen 42,—
L. BURGER : Meisjes uit onze Straat 35,—
P. CALLEWAERT : Studentenleven 12,—
CHR. COLUMBUS : De ontdekking van Amerika 14,50
FERD. CORTES : De Verovering van Mexico 14,50
K. CRAMER: Christendom en Bolchewisme 48,00
R. DE BERGH MARGGRAFF : In Latijnsch Amerika 65,25
BAS. DE CRAEN : De Moeder der vernieuwde Menschheid 15,—
J. B. DEELEN : Van Man en Vrouw. Een Boek voor Gehuwden 34,—
H. DE GREEVE : S. O. S. 108,75
L. DEGRELLE : Den oven in! 1,—
C. DE HOVRE : Goudkorrels uit Transvaal 15,—
P. DE KRUIF : Bacteriënjagers 42,—
M. DES BOUVRIE: Het menschelijk Lichaam 14,50
P. J. DE SMET : De groote Zwartrok, 2 dln elk 14,—
J. DUCHAUSSOIS : In de IJsvelden van den Poolcirkel 25,—
O. DUDLEY: De Schaduw over de Aarde 25,40
A. R. DUGMORE : Groot Wild in Afrika 79,75
J. EECKHOUT : Litteraire Profielen : II, III en IV elk 20,—
P. EIPPER : Kinderen 36,50
» Kinderen der Dieren 36,50
F. A. FORBES : Margaretha Sinclair 18,25
I. FRAEZSLE : Mijn Oerwoudnegers 18,25
H. GERVERS:MAN : Rijnreis 21,75
D[r] P. GEYL : Geschiedenis van de Nederlandsche Stam : 1[e] dl 98,—
H. GILBERT : Het Boek der Zeeroovers 42,—
A. GOODIER, S. J. : Heiligen voor Zondaars 30,—
SVEN HEDIN : Van Pool tot Pool, 3 dln elk 27,50
G. HELDERENBERG : Liederen van de H. Hildegard 30,—
A. HELMAN : Van Pij en Burnous 36,25
F. HENDRICHS : De gouden Keten der Waarheid 4,50
A. HENS : Lourdes, God's kliniek 5,—
H. HOSTE : Van Wonen en Bouwen 28,—
O. JANETSCHEK : Beethovens' levensroman geb. 56,50
JöRGENSON : De H. Catharina van Siëna 49,—
» Jeruzalem 96,50
» Roomsche Heiligenbeelden 14,00
P. KIROUL : Bij den goeden God 0,75
» Jantje in de Biechtstoel 0,75
» Mijn Geloof 3,50
» Onze Vader en Wees Gegroet 0,75
» De Rozenkrans van Moeder Zaliger 2,50
» Van een goeden Koning 0,75
» De Voorbereiding tot het Vormsel 0,75
E. M. LAJEUNIE : Annie de Guigné 29,—
L. LAMERTYN : H. Eucharistie en de Vrouw 12,—
MEVR. AUBREY LE BLOND : Avonturen in de Bergen geb. 24,—

A. B. LLOYD: Van Oeganda naar Khartoen 14,50
A. MACDONALD; Op zoek naar Eldorado geb. 24,—
L. MAEREVOET: Op Vlaanderens mooie Wateren 4,—
F. A. MITCHELL-HEDGES : Strijd met de Reuzenvisschen 67,50
B. H. MOLKENBOER : Dante 35,—
J. MULS : Het Rijk der Stilte geb. 28,—
J. H. NIEKEL : Rationeele Maatschappij- en Staatsleer 40,—
W. NIEUWENHUIS : Verkenningen 35,—
W. NIEUWENKAMP : Beeldhouwkunst van Bali geb. 60,—
» Bouwkunst van Bali geb. 60
F. OSSENDOWSKI : Dieren, Menschen en Goden ing. 42,—
E. C. PABBRUWE : Eenvoudige Warenkennis 18,—
. PALM : Het Boek der Zee 42,—
. PASQUASY : Een geestelijke Idylle ing. 12,—; geb. 16,—
C. H. PEETERS : Nederlandsche Taalgids. Woordenboek van Belgicismen geb. 200,—
W. PEETERS : Radio-Vraagbaak voor den Zelfbouwenden Amateur 14,—
E. H. ROBINSON : De korte Golf 36,—
J. RUTTEN : De Missionarissen van Scheut en hnn Stichter 25,—
J. SALSMANS : Plichtenboekje voor Ziekenverpleging 4,50
P. SALVATOR : Een Heilige met Klak en Klompen 1,50
H. SCHILGEN : Jonge Helden 14,50
C. G. SCHILLINGS : Met Flitslicht en Buks 71,80
W. SHAKESPEARE : Hamlet 18,25
» Julius Caesar 18,25
» Macbeth 18,25
Dr H. SLATER : Dokter en Publiek, 2 dln elk 35,—
FR. STARK : Architectuur-Perspectief geb. 137,75
M. STIJNS : Beeldende Kunsten in België 6,—
L. TAEYMANS : Christelijke Kunst : III 15,—
Dr TOTH TIHAMER : De beschaafde Jongen 12,—
» Reine Jeugdrijpheid 14,—
VAN BALEN : Het Leven der oude Inca's 65,25
A. L. VAN DEN BROEKE : Verf en Olie 14,50
C. VAN DER HORST : Het Boek der Helden 42,—
H. VAN DER MANDERE : Montenegro 14,50
C. VAN DER SLUYS: Binnenhuiskunst geb. 100,—
H. VAN DORP : Moderne eenvoudige Meubels 60 platen met tekst 248,25
A. VAN GOGH-KAULBACH : Hektor 27,50
» Pommie 27,50
D. VANSINA : Messias 20,—
J. VERMEULEN : Albrecht Rodenbach 10,—
J. VIJVERBERG : Vogel-Idyllen
Ranke Wieken 27,50
Trouwe Wachters 27,50
Van diverse Pluimage 27,50
Van vreemde Kusten 27,50
Prof. I. G. WATJES : Nieuwe Nederlandsche Bouwkunst 265,—
X : Pater De Smet 6,—
X. : Het Uurwerk en zijn Behandeling 1,25
X. : Het Vlaamsche Kerstboek 1929 25,—
X. : Werk van Prosper van Langendonck 47,25
X. : Zanglust. Liederen voor School en Haard 25,—
X. : Zuster Elisabeth der Drieëenheid 8,—

LIPS

HANDIG
VERSTELBARE
BOEKENSTELLINGEN

LICHT, SIERLIJK
ENORM STERK

IN ELKE
GEWENSCHTE LENGTE

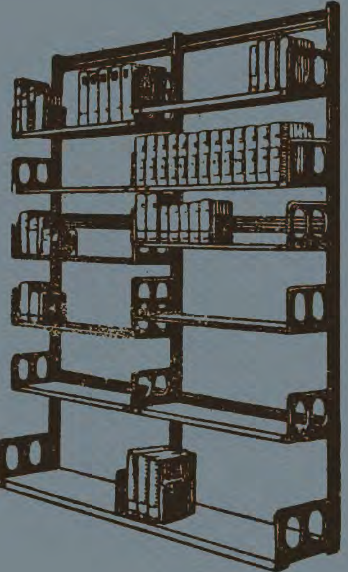

N. V. ETABLISSEMENTS LIPS,

Koninklijkestraat, 222, BRUSSEL

(Handelsregister, Brussel nr. 495)

UITGAVE VAN J. B. WOLTERS
GRONINGEN, DEN HAAG, BATAVIA

B. E. BOUWMAN en
TH. A. VERDENIUS

DEUTSCHE LITERATURGESCHICHTE

Nebst Lesebuch, für höhere Lehranstalten,
MIT ABBILDUNGEN UND PORTRÄTS

TWEE EELEN — ACHTSTE DRUK

Prijs der twee deelen, geb. in 1 band		gld. 6,25
	in 2 banden	6,75
Elk deel afzonderlijk, ingenaaid		2,75
	gebonden	3,50

Een boek, dat er zoo prettig uitziet, dat men in den aanvang niet eens bemerkt hoe systematisch degelijk het in elkaar gezet is. Ik had het nog geen uur in huis, of ik ben er in gaan zitten bladeren en heb dat den geheelen avond volgehouden. J. B. UBINK.

L. OPDEBEEK

UITGEVER
Provinciestraat, 42. ANTWERPEN

GROOTE KEUZE VAN KINDER- en ROMANBOEKEN

Nieuwe uitgaven :

Fr. Crols, Pr. : Het Wonder der Appelen 5.— fr.

Victor Naveau : Uit mijn Vlegeljaren 10,— fr.

A. Sauwen : De zingende Krekel 10,— fr.

Constant Eeckels : De Eenzame Tuin 12,50 fr.

Francis Finn : S. J. Zoo zijn ze, 2 deelen, per deel : 5 fr. — Philip, de kleine Zanger : 10,— fr. — Tom Playfair : 12,50 fr. — Percy Wynn : 12,50 fr. — Claude Lightfoot, 12,50 fr. — Harry Dee : 15.— fr.

Lode Opdebeek : Bloemekens van den Vlaamschen Rozelaar (25 Vl. koppen) 15.— fr. — Op reis in Vlaanderen : 15,— fr.

Dr. L. Wagenfeld en W. F. Steygerwalt : De bekwame Veearts, 500 blz. — 9 uitslaande platen. — 6e druk : 30,— fr.

A. C. Ide : Handboek der Ooftbouwkunde 30,— fr.

Fondscatalogus, op aanvraag, kosteloos verkrijgbaar.

BOEKENKASTEN

voor Openbare Boekerijen

met ROLLUIKEN afgesloten

Naar keuze te bekomen met 2 of 3 panden
van ± 0,80 m. elk

Zie model hierbij

Hoogte binnenkant 2,10 m.
Diepte » 0,25 m.
Lengte 2 panden 1,70 m., 16 verstelbare schab.
3 » 2,50 m., 24 » »

Prijzen te bevragen bij

A. S. K. B.

Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

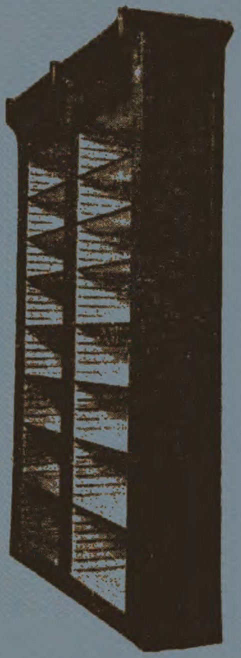

Een gelegenheidskoopje !

ARTHUR R. DUGMORE

GROOT WILD IN AFRIKA

met 52 buitentekst-platen op glanzend papier
Geschikt voor alle lezers en alle bibliotheken

Prijs : slechts 58 fr.

NIEUW!!!

DE MESSIAS

door DIRK VANSINA

Prijs : 20 frank

BEATRYS VAN NAZARETH

ZEVEN MANIEREN VAN MINNE

naar den Oud-Vlaamschen tekst herschreven door Dr J. CAEYMAEX

Wie in Vlaanderen zich rekent bij de aristocratie van den geest en op de hoogte wil blijven van wat dezen tijd te genieten geeft kan niet nalaten dit werkje te lezen en bij te houden. Een der mooiste uitgaven die de laatste jaren van de pers kwamen.

Prijs : 11 frank

KEN UW LAND!

KEN UW VOLK!

HEB HET LIEF!

ALLE ONTWIKKELDE VLAMINGEN SCHRIJVEN IN OP

VLAANDEREN DOOR DE EEUWEN HEEN

ZIJN GESCHIEDENIS, ZIJN STEDEN EN DORPEN, ZIJN HANDEL, LANDBOUW EN INDUSTRIE, ZIJN KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN, ZIJN TAAL, ZIJN VOLK

Onder leiding van Dr Jan DENUCÉ en Dr J. A. GORIS

Twee prachtalbums van ruim 800 pagina's, gedrukt op kunstdrukpapier, groot 4°-formaat

GEÏLLUSTREERD MET RUIM

600

PLATEN

Overzicht van den inhoud :

HET VERLEDEN VAN HET VLAAMSCHE VOLK, door Dr H. J. Elias.
DE VLAAMSCHE STEDEN, door L. Zielens.
LAND EN DORP, door Ir Emile Verleyen en Ir J. A. J. Eelens.
DE SCHILDERKUNST, door Pol de Mont.
DE BEELDHOUWKUNST, door Dr J. Gabriels.
DE BOUWKUNST, door Prof. Ir. Stan Leurs.
DE KUNSTNIJVERHEID, door Dr J. Van Herck.
HET BOEKWEZEN, door Prosper Verheyen.
DE MUZIEK, door Lode Ontrop.
DE TAAL DER VLAMINGEN, door Prof. L. Grootaers.
PROZA EN POEZIE, door Prof. A. Vermeylen.
HET TOONEEL, door Lode Monteyne
DE LANDBOUW, door Ir De Lepeleire.
NIJVERHEID EN HANDEL, door Dr J. A. Goris en Dr J. Denucé.
DE GEESTELIJKE STROOMINGEN, door Dr J. van Mierlo, S. J.
WETENSCHAPPEN, door Dr Schamelhout.
DE VOLKSKUNDE, door M. de Meyer.
NAAR DE TOEKOMST, slotwoord door Dr Frans Van Cauwelaert.

In de inleiding van deze tweede, geheel omgewerkte uitgave, met schier totaal nieuw illustratiemateriaal, schrijven de leiders Dr J. Denucé en Dr A. Goris :

« Met een hooger besef dan in 1912 nog mogelijk was, staat het Vlaanderen van 1931 in de wereld. Moge het dan uit dit boek, dat, behalve een oprechte en nauwgezette beschrijving van zijn uiterlijk en zijn geschiedenis, een volledige wapenschouw over zijn intellectueele en artistieke krachten biedt, de fierheid, de bezieling en op bepaalde oogenblikken ook de heerlijke zekerheid en troost putten, waaraan ieder krachtig levend en stervend volk behoefte heeft. »

Het werk verschijnt in 24 afleveringen, om de 14 dagen eene aflevering, welk elk ongeveer 25 illustraties bevat.

PRIJS PER AFLEVERING

Fr. 15.00

Men kan ook inschrijven op het volledig werk, gebonden in twee linnen stempelbanden. Prijs voor de twee gebonden deelen : 425 frank, betaalbaar met 20 frank om de 14 dagen.

WEELDE UITGAVE

Er worden 100 genummerde luxe-exemplaren gedrukt op speciaal Esparto-kunstdrukpapier en gebonden in echt perkamentbanden. Prijs bij inschrijving : 900 frank. Na verschijnen wordt deze prijs verhoogd tot 1,000 frank.

N. V. STANDAARD-BOEKHANDEL

:-: Algemeen Verzendhuis : Ste-Kathelijnevest, 28, ANTWERPEN :-:

Emiel Jacqmainlaan, 127, BRUSSEL — Naamschestraat, 63, LEUVEN

Een Gebeurtenis!

In het voorjaar verschijnt

ROMAN-REPERTORIUM

TITELLIJST VAN ± 18.000 ROMANS, VERHALEN, ESSAYS, LEESTOONEEL- EN DICHTWERKEN, TEN GERIEVE VAN BIBLIOTHECARISSEN, GEESTELIJKEN, OPVOEDERS, JEUGDLEIDERS EN INTELLECTUEELEN, MET OPGAVE VAN ZEDELIJKE WAARDEBEPALING & VAKCIJFERS BEWERKT DOOR

A. S. K. B.

PRIJS: ing. fr. 45; geb. in linnen fr. 52.
BIJ INSCHRIJVING tot bij het verschijnen van het werk:
ing. fr. 40; geb. in linnen fr. 45.

Voor ieder die leiding te geven heeft,
voor ieder die leiding noodig heeft in zake boekenkeuze
IS DIT ROMAN-REPERTORIUM EEN KOSTBAAR BEZIT

Onontbeerlijk voor alle Bibliothecarissen, Geestelijken en Opvoeders!

Schrijf spoedig in!

Zend onderstaande inschrijvingsbulletin, degelijk ingevuld, per keerende post weer aan A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

---

INSCHRIJVINGSBULLETIN

Ondergeteekende wenscht in te schrijven op het

ROMAN-REPERTORIUM

ingenaaid: fr. 40,— (*)
gebonden: fr. 45,— (*)

Naam: ……………………………

Volledig adres: ……………………………

Gemeente: ……………………………

Handteekening,

(*) Doorhalen wat niet gewenscht wordt.

BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH – BIBLIOGRAFISCH – TIJDSCHRIFT
VERSCHIJNT MAANDELIJKS

NEGENDE JAARGANG
December 1931

X

Orgaan van het Algemeen Verbond
:-: van Katholieke Boekerijen :-:

N. V. LEESLUST, ANTWERPEN

Gedichten en Tooneel

M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar : II.** Poëzie. fr. 8.50
JORIS EECKHOUT. — **Onze Priesterdichters** geb. fr. 10.50
Zr M. JOZEFA. — **Gezelle-Krans.** Gedichten. fr. 15.—
P. KORNYEY. — **Claudia.** fr. 7.—
W. NIEUWENHUIS. — **Hemelsche Banden.** Mysteriespel. fr. 15.—
A. VAN CAUWELAERT. — **Liederen van Droomen Daad.** (4e dr.) fr. 15.—
A. VAN CAUWELAERT. — **De Vlaamsche Jongeren van Gisteren en Heden, 1910-1927.** fr. 16.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Paviljoen** fr. 30.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Halewyn.** Tragische Ballade. fr. 27.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje.** Prettig speelverhaaltje fr. 9.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Sinte Lutgardis.** Lyries Speelken van gelovige Stemming, in 4 bedr. fr. 10.—
DIRK VANSINA. — **Adam.** Dramatisch Gedicht fr. 18.—
DIRK VANSINA. — **Het Boek der Liefde.** (2e druk) fr. 12.—
DIRK VANSINA. — **De Deemstering der Zielen : Lenore.** fr. 6.—
DIRK VANSINA. — **De Messias.** Dramatisch Gedicht. fr. 20.—

Romans en Novellen

RENÉ BAZIN. — **De Slagboom.** fr. 12.—
BLASKO, MARIA. — **Marusja.** Vert. dr. Dr. A. Cardyn. fr. 18.—
JOHN BRINCKMAN. — **Kasper-Oom en Ik.** Volledige uitgave. fr. 20.—
STEPHANIE CLAES-VETTER. — **Stil Leven.** Roman. fr. 16.—
FRANS CROLS. — **Heeroom's Nichtje en haar Gezin.** fr. 16.—
BERTHA DEDEKEN. — **Een Levensweg.** Oorspronkelijk Roman fr. 20.—
M. E. DELLE GRAZIE. — **Onzichtbare Wegen.** Roman. fr. 25.—
M. E. DELLE GRAZIE. — **De witte Vlinders van Clairvaux.** fr. 18.—
LOUISA DUYKERS. — **Gehuwd Leven.** Roman. 2 deelen. elk fr. 12.—
LOUISA DUYKERS. — **Haar Man.** Roman. fr. 15.—
LOUISA DUYKERS. — **Rosa.** Roman. fr. 12.—
LOUISA DUYKERS. — **Stormen.** Roman fr. 20.—
LOUISA DUYKERS. — **De Terugweg.** Roman. fr. 18,—
LOUISA DUYKERS. — **Zij die getrouw bleef.** Roman fr. 18.—
H. FEDERER. — **Juffrouw Theresia.** Roman. fr. 15.—
FERENC HERCZEG. — **Heidenen.** Roman. fr. 20,—
ISABELLE KAISER. — **Rachels Liefde.** fr. 12.—
RICHARD KNIES. — **Hun Pastoor.** Vert. dr. A. Vander Hallen. fr. 17.—
M. SZABO. — **De Roman van het Land.** fr. 20.—
JASSY TORRUND. — **Naar Zonneland.** Roman fr. 22.50
ERNEST VANDER HALLEN. — **Kristiaan.** (2e druk) fr. 13.—
P. VAN OPSTAL. — **Refugeeliefde** fr. 5.—
GERARD WALSCHAP. — **Waldo.** fr. 18.—

Opvoeding, Bibliotheekkunde en Bibliographie

H. AUGUSTINUS. — **De Eenvoudige onderwezen.** fr. 10.—
JORIS BAERS. — **De Bibliothecaris als Opvoeder.** (2e druk) fr. 5.—
JORIS BAERS. — **De Catalogen.** (2e druk) fr. 5.—
FRANS CROLS. — **Bloeiende Bloemen.** fr. 13.—
Dr. FLORIS PRIMS, pr. — **Naar het Geluk.** fr. 5.—
E. VAN DYCK. — **De sociale Ingenieur.** fr. 8.—
BOEKENGIDS. Algemeen Nederlandsch bibliografisch Tijdschrift : 6e 7e en 8e jaargang **elk fr. 50.** ; 9e jaargang fr. 35.—
Missiebibliografie fr. 7.—
Modelcataloog St Michiel : 3e en 4e deel. elk fr. 5.— ; 5e deel fr. 8.—
Wetgeving omtrent de Openbare Boekerijen (3e druk) fr. 5.—

Al deze boeken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

B O E K E N G I D S

9e JAARGANG

1931

BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH -- BIBLIOGRAFISCH -- TIJDSCHRIFT

NEGENDE JAARGANG
1931

Orgaan van het Algemeen Verbond
— van Katholieke Boekerijen —

VERKLARING

der conventioneele teekens

gebruikelijk in Boekengids

I = **Verboden Lectuur:** Boeken die

1) op de Kerkelijke Indexlijst voorkomen;

2) door de algemeene regelen van de Kerkelijke Wet veroordeeld zijn;

of 3) op grond van de kristelijke zedenleer of van de natuurwet voor de meeste lezers verderfelijk moeten worden geacht.

II = **Streng voorbehouden Lectuur.**

Deze boeken mogen slechts bij uitzondering, *om gegronde redenen*, door *wel*gevormde rijpere lezers worden gelezen.

III = **Voorbehouden Lectuur.**

Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten *ook ontspanningshalve,* zonder nadeel door *gevormde* lezers kunnen gelezen worden.

IV = **Lectuur voor Volwassenen alleen** (circa 18 à 20 jaar en ouder)

Veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming.

V = **Lectuur voor Allen.**

Ook voor aankomende jeugd (14, 15 jaar) geschikt.

VI = **Kinderlectuur** :

VIA = Voor grootere kinderen (13, 14, 15 jaar);

VIB = Voor ietwat gevorderde lezertjes (9, 10, 11, 12 jaar);

VIC = Voor beginnelingen (6, 7, 8 jaar).

M = Bizonder voor meisjes geschikt.

J = Bizonder voor jongens geschikt.

* (Asterisk bovenaan, naast het Romeinsch cijfer geplaatst) = «Onderstelt meer dan gewone geestesontwikkeling vanwege den lezer» of « Voor specialisten bedoeld ».

° (Bovenaan, naast het Romeinsch cijfer geplaatst) = minderwaardig, onbruikbaar of onpaedagogisch.

◆ = In een katholieken geest geschreven.

T = Theosofisch, beuddhistisch, enz.

K = Kommunistisch

L = Liberaal, vrijzinnig-protestantsch of anticlericaal getint.

N = Storend neutraal.

P = Protestantsch.

S = Socialistisch.

SCHRIJVERSCATALOOG

van den 9^{n} Jaargang

Ten einde de documentarische waarde van deze Inhoudstafel te verhoogen werden, naast de werken die in den 9^{n} Jaargang voorkomen, ook de boeken vermeld welke op de getypte staatslijsten als toelagen aan de Openbare Boekerijen werden aangeboden.

Wat er buiten de besproken werken nog verder verscheen in 1931 zal worden opgenomen in het « Roman-Repertorium », dat over een paar maand verschijnt. Daarom worden ze hier niet vermeld als de voorgaande jaren het geval was.

Naast het (Romeinsch) *zedelijk waardecijfer* van de opgenomen werken wordt telkens ook het (Araabsch) *vakcijfer* meëgedeeld.

De getallen in vette cijfers aan 't uiteinde van den regel, geven de volgnummers der recensies aan.

A

ADAM, KARL
◆ Christus onze broeder (IV*-92:22), **8831, 8832**
◆ Wezen van het Katholicisme (IV-23:26) **8105, 8123**
ADAMA VAN SCHELTEMA, C. S.
Poëzie en proza (IV-88) **8377**
ADDISCOMBE, JOHN
In de schaduw der guillotine (V-83.0: 83.9) **8976**
ADEMA, TJEERD
De verslaggever van de Nieuwsbode (V-83.0) **8977**
ADRIAENSEN, X. L., O. S. N.
◆ In de kluis : 1^{e} dl (V-83.8) **8253**
ADRIAENSSENS, KAREL
De paradijsvogeltjes (VIB-83) **8990**
AJAM, TOM
Cunningham Sharp (IV-83.0) **8442**
Vrouwelijke spion (III-83.0) **8343**
AKKERMANS, J. H.
Eileen Malony's reis (IV-83.0) **8355**
Heimelijke strijd (IV-83.0:89) **8774**
De satan der Zuidzee (IV-83.0:91) **8975**
Zoon der goden (IV-83.0) **8138**
ALBERT, D.
Uit het land der pyramiden (IV-91) **8911**
ALCOTT, LOUISE M.
Bloemensprookjes (VIA-B-83.8) **8896**
ALDERS, J. C.
Onderzoek van ketels... (V-62) **8329**
ALEKHINE, ALEXANDER
Mijn beste schaakpartijen (V-79) **8756**
ALLAIN, M.
Fantômas, de geheimzinnige (IV°-83.0) **8972**
ALLOING, REMY J.
Blad en bloei... (V-81) **8217** ◆
ALTEMIRA, RAF.
Psychologie van het Spaansche volk (IV*-15:32:39:9) **8110**
ALTINK, J. **8806**
ALTONA, J. H.
Groot Wild in Afrika (V-59:61)
ANDRÉ, M. J. F.
Handleiding voor vereenigingbestuurders (V-78) **8121**
ANDREJEW
Roode lach (III-IV-83.3:89) **8655**
ANDREWS, C. F.
Autobiographie (IV*-93) **9011**
ANDRIESSEN, M. G.
Geheimzinnige sporen... (VIA-B,83.0: 266) **8270** ◆
ANET, CLAUDE
Drama van Mayerling (III-83) **8650**
ANTCLIFFE, HERBERT
Muziek in Europa (V*-78) **8691**
APPELMANS, H.
Sprokkelingen (V-04) **8720** ◆
ARENDT, JOS.
Arbeidersbeweging (V-33) **8111** ◆
ARISTOTELES
Over de vriendschap (V*-84:15:48) **8401**

ARRAS, FRANS
Moderne schoenmakerij (V-68) 8209
ASSARSSON, B D., Mgr
Kerk van Zweden (V*-27:28) 8510
ASTAES
◆ Herfstgenoegens (V-83,8) 7362
◆ Lenteweelde (V-83.8) 7362
◆ Winterbloemen (V-83,8) 7362
◆ Zomerzegen (V-83.8) 7362
AUGUSTINUS, HEILIGE
◆ De belijdenissen van den H. Augustinus (III-IV*-269:93) 8926
◆ Enchiridion (IV-2) 8927
AYRES, RUBY M.
Tweede huwelijksreis (IV-83.0) 8349
Zij die met liefde spelen (III-83) 8227

B

BAB, JULIUS
◆ Theater im Lichte... (IV-84:79:3:82) 8809
BAEKELMANS, L.
Blauwe schuyte (I-82) 1807, 5969
Europa-Hotel (III-82) 5974
Tille (II-III-83.1) 77
Vier Vlaamsche Prozaschrijvers (V*-84) 8808
BAILLIE-REYNOLDS, MRS
Dubbele leven van Avril Eden (V-83.1) 8668
BAILLY, ALBERT
Op de golven van den aether (IV-V-83.5:83.0) 8656
BALFORT, DICK J.
Dilettantisme in h. vioolspel (V-78) 8121
BALLINGS, JAC.
Dooden staat op! (IV-82) 8761
Mislukte kermis (V-82) 8431
BARLEIG, J.
◆ Meisje met de houten handen (V-82) 8339
BARNARDISTON, M. L. A.
Wat wij in Spanje... (III-91) 8479
BARRIE, J. M.
Peter Pan... (IV-83) 8234
BARTH-VAN MARLE, E.
Ruslands nacht en dageraad (III°-P-28:3:9) 8196
BARTLING, D.
Is volksontwikkeling mogelijk (IV*-37:01:15) 8322
BASENAU-GOEMANS, N.
Het leven geeft en neemt (IV-P-83.3) 8963
BASSE, M.
Vlaamsche beweging (IV-L-324)

BAUER, C. M. H.
Miesje (VI-B-P-83) 8468
Twee zwervelingen in Amerika (V-VI-83.0) 4681
BAUER, OTTO
Sociaaldemocratie, godsdienst en Kerk (I-S-33:26) 8020
BAUM, VICKI
Menschen in het hotel (II-83.1) 8224
BAUR, FRANK
Uit Gezelle's leven en werk (IV-92.8:84) 8996
BAZIN, RENÉ
Donatienne (IV-83.3) 8960 ◆
BEACH, REX
Zoon der goden (IV-83.0) 8138
BEATRIJS VAN NAZARETH
Zeven manieren van minne (V*-24) 7005
BEAUMONT
Philaster (II-82) 782
BEEKERS, E.
Formuleboekje (V-621) 8530
BELPAIRE, M. E.
Charles Dickens (V*-84) 6265, 6342
Constance Teichmann (V-92) 2564
BENDER, C. G.
Vrouwenhater (III-IV-83.0) 8136
BENEDIX, ROD.
Nieuwjaarsnacht (IV-82)
BÉRAUD, HENRI
Mijn vriend Robespierre (IV-92) 8282
BERG, BENGT
Abu Markub (III-91:59) 8851
BERGMAN-ROLANDUS, A. Ch. 8272
BERNARD, CH.
Van Dyck (V-75) 4506
BERNARD, SINT
Verhandeling over de liefde tot God (V-24) 8614, 8615 ◆
BERNARDSZ, DAAN
Joost Dirckz... (V-VI-A-J-83.0) 8364
BERNDORFF, H. R.
Spionnage (III-83.0:89) 8228
BERNOVILLE, GAËTAN
St Theresia van het Kindje Jezus (V-92.2) 9008 ◆
BERRINGTON, JOHN S.
English made interesting (IV-42:37) 8743
BERTRAND, LOUIS
Boerderij in het bosch (IV-V°-83.0) 8800
BESKOW, NILS
Gods wegen (IV-269:93:25) 8317 ◆

BEVERSLUIS, MARTIEN
Klokken luiden (IV-V*-83) 8360
BIERENS DE HAAN, J. D.
Dante's mystische reis (II-84:81)
Weg tot het inzicht (II*-1) 8691, 8721
BIJNEN, LAMB.
◆ Liturgie in haar wezen... (V-264) 8318
BIRCHER-BENNER, M.
Vruchten en rauwe groenten (V-64) 8531
BIRKNER, FRIEDE
Raffke's nieuwe chauffeur (IV-83.0) 8350
BITTREMIEUX, LEO
◆ Zielezangen (V-81:266) 8758
BLAKE, H. J.
Dubbelganger (IV-V°-83.0) 8800
Geheim van kasteel Hobbemont (IV-V°-83.0) 8800
Genootschap van den bedelzak (IV-V°-83.0) 8800
Om het leven van den erfgenaam (IV-V°-83.0) 8800
Oud-president van Costabella (IV-V°-83.0) 8800
Wrekende hand uit het Oosten (IV-V°-83.0) 8800
BLIJSTRA, R.
Geheime lading (IV-83.0) 8871
BLINK, H.
Lotgevallen van Stanley (V-83.0:92) 8150
BLOEMEN, CAREL
◆ Enchiridion (IV-2) 8927
BLOK, L.
Weg terug (II-83:89) 8862
BLOY, LÉON
◆ Bloed van den arme (III-84:33:2) 8810
BÖCKLING, J. J. C.
◆ Ridder van den Eikenhorst (VI-A-83:266) 8162
BOELAERT, M. S C.
◆ Onder het kruis van Tugude (VI-A-83:266) 8163
BÖLSCHE
Leven der liefde in de natuur (I-5)
Mensch (I-5)
Natuurgeheimen (I-5)
Ontwikkelingsgeschiedenis... (I-5:3)
Op de menschenster (I-52)
Uit den sneeuwkuil (I-5)
Van bacil tot aapmensch (I-57)
Van zonnen en zonnestofjes (I-52)
Zedelijkheid en het schaamtegevoel (I-17:5)
Wat is de natuur (I-5:1)
Wereldblik (I-5:1)

BŒTHLINGK, MADEL
Astrid (IV-82)
BOGAERD, ALFRED
Gierigaard (IV-82) 8917
Maximus Veltman (IV-82) 8917
BOGAERD, ALFRED
Raadsel van Clarence Road (IV-82) 8917
Hoe werkt de Telegraaf (V-621) 1666
BOGAERTS, THEO
Man die het licht stal (IV-83) 8183, 8235 ◆
Oog op den heuvel (IV*-83.3) 8868
BOLKESTEIN-VAN ZANTEN
Tess uit h. stormland (III-IV-P-83.1) 8797
BOLLENGIER, K.
Haven van Antwerpen (V-91:65:38) 8478
BOLOGNE
Proletarische opstand van 1830 (III-S-9:32)
BOON, JOZEF
Hoe Roodkapje verrees (V-82) 8220 ◆
Leven van Peerke Donders (V-83.9:92) 8592 ◆
BOREL, H.
Laatste incarnatie (I,83)
BORIUS, JULIE
Rond den Toren (V-83) 8881
BORREBACH, H. 8373, 8462, 8468, 8670
BOSCH VAN DRAKESTEIN, G. 8989
BOSKER, A.
Literary criticism in the age of Johnson (IV-809:84:42) 8582
BOT, L.
Bekn. Eng. spraakkunst (V-42:37) 8417
BOUDENS, AUG.
Onze moedertaal (V-41:37) 8325, 8847 ◆
BOUDIER-BAKKER, INA
Aan den overkant (IV-83,1) 8797
Armoede (II-83) 8698
Beloofde land (IV°-83.1) 8709
Blijde geboorte (IV-83.8) 1055, 8699
Bloesem (IV-M-83.8) 8700
Dans (III-83.1) 8701
Dorre plant (V-83.1) 3109, 8707
Grenzen (IV-83.8) 8708
In de engte (III-83.8) 8711
Kinderen (IV-83) 1056, 8712
Klop op de deur (III-IV-83.3:396) 8613, 8651
Machten (IV-83.8) 8713
Moderne vrouw en haar tekort (IV-396) 309, 8703
Moeders (IV-83.1:37) 8704
Ongeweten dingen (III°-83.8) 8705
Spiegeltje (IV-83.1:7) 8710

BOUDIER-BAKKER, INA
Springvloed (IV,82) 8714
Straat (III°-83) 8706
Tooverlantaarn (III-83.8) 8715
Twee voeten (IV-83) 8716
Verleden (IV-82) 8717
Wat komen zal (IV-83,1) 80, 8718
Zorgen (IV-83) 8719
BOUMAN, L. F.
Wonderboek der luchtvaart (V-629) 8330
BOUTENS, P. C.
Oud-Perzische kwatrijnen (IV-81) 8218
BOUTER, K.
dekn. van L. OPDEBEEK 9e Jg, bl. 12
Gouden Sprookjes-reeks (alle VIB-83.8)
BOUWMAN, B. E.
Hauptperioden der Deutsche Literatur-geschichte (V-809:43:88) 8116
BOWER, B. M.
Eenzame pad (IV-V°-83,0) 8800
BRAND, J. W.
Automobiel en haar behandeling (V-629)
BRAND, MAX
Dan Barry de ontembare (V-83,0) 8882
Op het spoor (IV-83.0) 8443
Op het spoor (III-83.0) 8768
Vreemdeling aan de poort (V-83.0) 8883
BRANDARIS
Terrarium (V-58:59) 8204
BRANDS, A. G.
Gouden aren (V-N-88:37) 8811
BREHM, A. E.
Leven der dieren (IV-59) 8746
BRIDGES, VICTOR
Man van Nergenshuizen (IV-83,0) 8236
BRINCKMANN, JOHN
Kasper-oom en ik (V-83.0) 8254
BROECKX, ALF.
Handboek voor den radiotelegrafist (V-621) 9e Jg, bl. 98
BROEDELET, JOH. W
Bont zestal (IV*-83.8) 8090, 8139
BROEKHUYZEN, N.
Korfbalspel (V-79) 8332
BRUMMELKAMP, J.
Land- en volkenkunde : Europa (V-91:39) 8478
Sociale geografie... (IV-91:3:266) 8912
BRUNING, HENRI
◆ Christophore 9e Jg. bl. 50
BRUSSE, M. J.
Boefje (IV-83.1) 8444
BRUSSE-VAN HUIZEN, J.
Huwelijk (II-83) 8550
BRUUN, LAURIDS
Een merkwaardige nacht (III,83) 8952
BUCKERS, P. G.
Leven der dieren (IV-59) 8746
BURGER, H. C.
Leerboek der natuurkunde (V-53) 8423, 8424
BURGERS. J. V.
Klaveren-drie (VIA-83.8) 8465 ◆
BURROUGHS, EDGAR RICE
Tarzan en het verloren keizerrijk (V-83.0) 8784
BURSSENS
Klemmen voor zangvogels (III-81) 7923
BUYS, A.
Practische wenken voor den drukker (V-65)
BUYSE, H
Faust (I-83) 5662
BUYSSE, CYRIEL
Gezin van Paemel... (III8-2.8) 8691
Lente (I-83)
Mea culpa (III-83) 3035
De roman van een schaatsenrijder (III-83,8) 514
Tantes (III-83.8) 1061
De twee poney's (III-83)
Uit het leven (III-IV, 83.8) 8691
Van arme menschen (III-IV, 83.8)
Wat wij in Spanje .. (III-91) 8479

C

CADDELL, C. M.
Sneeuwklokje (VIa-83:266) 8986
CAMPBELL, HENRIËTTE
[*pseud. van* JET VAN MERLE]
CANNEGIETER, H. G.
Grootvaders glorie (V-83.9:9) 8255
CANTRÉ, J. 8140, 8219, 8571
CARDYN, ALB.
Heidenen (III-IV*-83.9) 8874 ◆
Muziekpaljassen (IV-82) 8129 ◆
Roman van het h Land (IV-83.1) 8361 ◆
CARLA
Donkere dagen (V-VIa-83.9:83.0) 8257 ◆
CARTON DE WIART
Op reis door Congo (V-91) 4421, 8822
CARTWRIGHT, MARY
Donkere huis (IV-83.0) 8869
CASIMIR, R.
Alleen met u zelf (IV*-1:3) 8188
Wij en de wereld (IV-1:3) 8189

CASSON, H. N.
Moeilijkheden te boven komen (V-37:65) 8518
CASTENDIJK, M. C.
Eenzamen (III-83.0) 3820 bis
CATHER, WILLA
◆ De strijd van den aartsbisschop (III*-83.9:266) 8953
CAUBERGHE, J. R. S.
◆ Eereschuld (V-83) 8887
◆ Rond den toren (V-83) 8881
◆ De witte man (V-83.9) 8978
CAUDELIER
Spaarzaam keukenboek (V,64)
CAUWBERHE, J. S. R.
Nederlandsche en Vlaamsche spreekwoorden (V-4393:39) 8117
CAUWE, Fr.
◆ Pelgrimagie v. h. Kindeken, 3e dl 8106
CERVIÈRES, PAUL
◆ In de Roemeensche bergen (VI-A-83.0) 8673
CHAMPOL
◆ De witte man (V-83.9) 8978
CHRISTIE, AGATHA
Het geheim van de zeven wijzerplaatsen (V-83.0) 8979
De man in het bruine pak (IV-83.0) 8961
CHRISTINE
Arbeid adelt (VI-A-B-83) 8900
Christa-Maria (VI-A-B-83) 8900
Kerstrozen (VI-A-B-83.8) 8900
CRISTIANSEN, BRODER
Aspect van onzen tijd (III-84:809) 8905
CLAES, JEF
◆ Geestelijke bruiloft (IV-83:93) 6997, 7056
CLAUDIUS DE LA COLOMBIÈRE
◆ Bloemlezing uit zijn werken (V-24) 8724
◆ Retraite-dagboek (IV-24) 8725
COHEN, JOZEF
Abélard en Heloïse (III-83.9) 8185, 8237
COHEN DE VRIES, P. J.
Kleine Miew en groote Kees (VI-C-83) 8993
COLLIN, HEDVIG 8268
COMMISSARIS, AUG.
Leerboek voor de geschiedenis van Griekenland (V-9:7) 8473
CONNER, SABRA
Tocht m. de Zeeotter (V-VI-A-83.0) 8151
CONSCIENCE, H.
Het ijzeren graf (IV-83)
Koning Oriand (III-IV-83)
Menschenbloed (III-83)

COOIJMANS, C. 8575
COOLEN, ANTOON
Donkere licht (IV-83.3) 7403, 8170 ◆
Hun grond verwaait (IV-83.3) 8171 ◆
Nantje de schoenlapper (IV*-83) 6150, 8172 ◆
Kinderen v. ons volk (IV-83,1) 5622, 8173 ◆
Lentebloesem (IV-83.8) 8174, 8351 ◆
COOLEN, ANTONO
Peelwerkers (IV-83.3) 8095, 8140, 8175 ◆
Peerke, dat manneke (III-83) 2495, 8176 ◆
Rauwe grond (III-83.1) 3094, 8177 ◆
COOPMAN
Geschiedenis v. h. Vlaamsch tooneel (IV-809:79:82) 4613
Jordaens (IV-75) 2641
COPELAND, CH. 8748
CORNELIS, AUG.
Beknopte muziekgeschiedenis (V-78) 8216 ◆
CORNELISSEN, JOZEF
Nederlandsche volkshumor, 3 dl (IV*-39) 6161, 8023, 8724
CORVIN, MICHAEL
Heimelijke strijd (IV-83.0:89) 8774
COSTER, DIRK
Verzameld proza I, (III*-84)
Waarheen gaan wij (IV*-84) 8997
COULON. R,
50 gedichten (V-81:37) 8338
COUPERUS, L.
Babel (II,83,1) 78
Lucretia (II-83.9) 4216
Het zwevende schaakbord (III-83) 6148
COURTHS-MAHLER, H.
Arbeid adelt (IV-83) 8657
Geheim eener naamlooze (IV-83) 8352
Geheim van Marlene Laszberg (IV-83) 8353
In stilte getrouwd (IV-83) 8141
Levensstormen (V-P-83.0) 8365
Liefde en plicht (IV-83) 8238
Met vuur gespeeld (III-83) 8344
Verloren ring (IV-83) 8141
Vreemd bloed (III-IV-83) 8770
CRAMER, K.
Christendom en bolchevisme (IV*-P-2:3:9) 8197
CROLS, FR.
Bloeiende bloemen (V-84:37) 8625 ◆
CRUYSBERGHS, K.
Leek in de samenleving (V-24) 8511 ◆
CURTIES, H.
Schoone getuige (IV-83.0) 8239 ◆

D

DAELS, FRANS
Voor moeder en zuigeling (III-IV-61) 192
DAISOMONT, M.
◆ Beknopt... schoolbijbel(V-22) 8833
DAUTZENBERG
Horatius' oden (III-IV*-81)
DAVID, J. B.
◆ Alg. Nederl. woordenboek (V-4393)
◆ Nederduitsche spraakkunst (V-4393)
◆ Rijmbijbel (J. Van Maerlant) (IV*-81:22)
◆ Vaderlandsche historie (V-9) 9e Jg. bl. 50
DAVIS, RICHARD H.
Avontuur in den mist (IV-V°-83.0) 8800
Om een troon (IV-V°-83.0) 8800
DE BACKER, FRANS
Witte vijand (IV-83) 8691
DE BAERE, C.
◆ Onze ommegangsreuzen (V-39) 8198
DE BAETS, Dr.
◆ Volksgeneeskunde : 2e, 3e en 4e dl (IV-61) 8532
DE BALZAC, H.
De oude Goriot (I-83.1)
DE BERGH-MARGRAFF
In Latijnsch Amerika (V-91) 8913
DE BEYL
Reis door het Panamakanaal (V-VI-A-91) 2718
DE BOM, E.
Dagwerk voor Vlaanderen (IV-84) 7224
DE BUCK, H.
Studie van het Middelnederlandsch.. (V*-4393:9) 8848
DE CALUWE
Mekaniekweverij (V-67:62)
DE COCK, ALFONS 8305
DE COCK, JOZEF
◆ Doovenetels (V-83.8) 8152
DE CORT, AIMÉ
Kinderspelen (V-82) 4657
Tooneelstukjes v. kinderen (VI-82) 4657
DE COSTER, CH.
Uylenspiegel (II-83.0)
DEDEKEN, BERTHA
◆ Levensweg (IV-83) 8560
DEELEN, J. B.
◆ Van man en vrouw (IV-37:61) 8735
DE GHELDERODE, MICHEL
Escurial (IV-82) 8221
◆ Meisje met houten handen (V-82) 8339
DEGOUY, N. 8899, 8900, 8901, 8986
DE GRAAF, H. T.
Encyclopaedisch handboek van het moderne denken: 1e dl (IV*-03:1) 8924
DE GRAEVE, ROB.
Hugo Verriest (V-VI-92.8:88:37) 8812 ◆
DEGRELLE, LEO
Weg met de lijkverbranding... (V*-264: 29) 8616 ◆
DE HAAN, J. G. S.
Heiligen voor zondaars (V-92.2) 9012
DEHERTOGH, M.
Kijkjes i. d. natuur (V-VI-A-58:59:74) 8208
DE HOVRE, FR.,
Didaktiek : 2e Dl (IV*-37) 8524
DE JONG, A. J.
Van Vondels dood tot Bilderdijk (IV*-88:809) 8681
DE JONG, W. R.
Gesch. der openbaring... (V-22) 8404 ◆
DE KEERSMAEKER, A. 8369
DE KINDER, CONSTANT
Witkopje (VI-A-B-83) 8901
DE KONING, M.
Dierenl. in onze Bosschen (IV-59) 8632
DE KRUIF, P.
Bakteriënjagers (V-92:57:61) 9009
DE LA COLOMBIÈRE, CL.
Bloemlezing uit zijn werken (V-24) 8724 ◆
Retraite-dagboek (IV-24) 8725 ◆
DELAERE, A.
Lessen over werktuigkunde (V-62)
DE LA VEGA, GARCILASO
Leven der oude Inca's (IV-9:91:39) 8908
Tocht naar Florida in 1539 (V-9:91) 8909
DELBEKE, FRANS
Satan (IV-82) 8432
DELDIGO, M.
Wraak v. d. negerknaap (V-83:91) 8367 ◆
DELEDDA, GRAZIA
In de woestijn (III-83) 8552
DELLE GRAZIE, MARIE E. 9e Jg bl. 172
DELOBEL, H.
Alg. en bijz. methodiek... (V-37) 8412
DELPORT, RIK
Daar waren drie tamboers (IV-82)
Spel van Sint Trudo (V-82:92.2) 8547 ◆
DELVAUX, J. J. G.
Mijn beste schaakpartijen (V-79) 8756
DE MAAR, H. G.
Britannia M.U.L.O.serie (V-42) 8328
DEMAN, HENDRIK
Arbeidsvreugde (III-S-3)
DE MAREST, AIME
De wassenaar (IV-81) 7818

DEMEDTS, A.
Jasmijnen (V-81) 6023
DE MEIJERE, VICTOR
Beemdvliegen III-83:39) 8093, 8134
Reeks van 8 vertelsels (V-83.8:39)
Roode schavak (IV-83) 2378
Vlaamsche vertelselschat (V-83.8) 4674
DEMERS, FRANS
Blanke bruid (IV-82) 8691
DE MEY
Najaars zingzang (III-IV-81)
DE MEYER, PETRUS-BAPTIST
◆ Storm rond een meisjeshart (V-83) 8785
DE MEYIER, FENNA
Drama van Mayerling (III-83) 8650
DE MONT, PAUL
Geding van O. Heer (IV-82:22)
Roekedekoe (V-82) 8949
DE MONT, POL
◆ Gouden distel (V-83.0) 8571
DEN DOOLAARD, A.
Filmen op de Mont-Blanc (V-91) 8480
Laatste ronde (III*-83,1) 8309, 8345
DEN HARTOG, W.
Marta Oulie (IV-83,1) 8566
DEN HERTOG, A.
Zoon van het regiment Ziegler (V-83.9) 8786
DENIFLE, H.
◆ Weg van loutering (V-23:24) 8107
DE NOLF, AUG.
◆ Heilige Godelieve van Vlaanderen (V-92.2) 8593
DENUCÉ, J.
Bronnen voor de geschiedenis... (IV-9:7) 8641
Calcoen (V-93:91) 9002
DE PALAFOX, JUAN
◆ Herder van den goeden nacht (V-24) 8617
DE PAUW, D., O. P.
◆ Weg van loutering (V-24:23) 8107
DE PRÉMOREL, ADRIEN
Merveilleuse histoire du grand cerf (V-83) 8459
DE RAEDT, LEO
Doorheen Egypte naar Palestina (V-91) 7103
Ronde der Middellandsche Zee (V-91) 7232
DE RIDDER, TONY
Brieven aan een doode moeder (III-86:83.1) 8229
DERMONT-VISSER, CATH. A.
Omdat vader misdeed (V-83.0) 8462
DE ROOVER, C.
Als bladeren die vallen (V-24) 8834 ◆
DE ROSA, ANDRIES
Leven van Tolstoï (III-92:84) 8598
DE SAEYER, EUG.
Sneeuwklokje (VIA-83:266) 8986
DE SCHAAP, PH.
Practische damlessen (V-79) 8333
DE SEVAUX, P.
Hoe zullen wij goed bidden (V-24) ◆
DE SINCLAIR, F.
[*pseud. van* *A. H. VAN DER FEEN*]
DE SMET, J. J.
Jezus van Nazareth (V-22) 8321 ◆
DE STOPPELAER, R. J.
Sprake en sproke van het jaar (V-83.0:59:91) 8153
DESTRÉE, J.
Meester van Flémalle (IV-75:92)
Van der Weyden (V-75) 2874
DE SWAEN, MICHEL
Verscheyden godtvruchtige en sedige rym-wercken (V-81) 8543 ◆
DEVIGNE, MARG.
Van Eyck (V-75) 3414
DE VLEESCHAUWER, H. J.
Immanuel Kant (IV*-1) 8923 ◆
DE VOOGHT, PAUL
Eucharistie, liturgie en... (V-25:264) 8319 ◆
DEVRIENDT, LOUIS
Lourdes (IV-82) ◆
DE VRIES, MAUR.
Web (III-83.7) 8308, 8346
DEWACHTER, RICHARD
Gustje van Wannes den toekker (V-83) 8570 ◆
Polieneken Denkel (IV-83,2) 8828, 8870 ◆
DEWAELE, JORIS
Kabouterkegel — Kaboutermutsje — Vriezeman (VIB-82) 8223
DE WAELHEYNS
Leven (IV?-81)
DE WATTEYNE, PIERRE
Georges v. d. kruidenier (IV-82) 8646
DE WINTER, H.
Twee Hollandsche jongens (VIA-83.0) 8466
DE WIT, AUGUSTA
Wijdere wereld (IV-83.3:59) 8311, 8354
DE WITTE, THEO
Drie kraantjes (V-83,0) 8262
DE ZEEUW
De wachtmeester (V-83.9)

D'HOEDT
Tooneelliefhebber (IV-79:82)
D'HONDT, G.
Als 't hart onrustig is (III-83.1) 7550
DICKENS, CHARLES
Oliver Twist (V-42:83.3:37) 8527
DIEPENHORST VAN LOCKHORST, JOHAN.
In en om de mierennesten (V-59) 8852
DIETSCHE WARANDE EN BELFORT
Italië (III-IV*-88:05)
Scandinavië (III-IV-88:05)
DIJKSTRA, J. 8655
DIRKSE, ALF.
Constructies in hout (V, 69:68)
DIXELIUS, HILDUR
Sara Alelia (IV*-P 83.1) 8658
DORSMAN, L.
Plantengroei en bloei: 1e dl (V-VIA, 56) 8422
DOSFEL, LOD.
◆ Verzameld werk: 3e dl (V* 88:04) 8187
DOSTOIEWSKY, A.
F. M. Dostoïewsky door zijn dochter (IV, 92,8) 8691
DOSTOJEWSKIE, F. M.
Herinneringen uit het ondergrondsche (III-83.1) 8863
DOYLE, A. CONAN
Maracot deep (V, 83.0:42:37) 8849
DROESBEKE, A. 8868
DROONBERG, EMIL
Eileen Malony's reis... (IV, 83.0) 8855
Het goud der Nevelbergen (IV-P, 83.0) 8962
DU BOIS, K.
◆ Leek in de samenleving (V-24) 8511
DUCHAUSSOIS, P. J.
◆ Heldhaftige vrouwen (V-266:271:91) 8405
DUDLEY, OWEN FRANCIS
◆ Schaduw over de Aarde (V-83.1:269 8669
DUFOUR, F.
Volledig handboek over fruitboomteelt (V-63)
DUFOUR, K. 8688
DUGMORE, ARTHUR RADCLYFFE
Groot wild in Afrika (V-59:91) 8853
DUIKER, J., IR
Hoogbouw (V, 72) 8537
DUSAUTOIR, J.
◆ Boek der matigheid (V-379) 8323
◆ Ontmaskerd (V-379) 8841
DUYKERS, LOUISA
Gehuwd Leven (IV-83.1) 728 ◆
Terugweg (IV-83.1) 8659 ◆
DWORSON, LJOEBA
Uit mijn studententijd (II-83:93) 8225

E

EASTON, C.
Bakteriënjagers (V-92:57:61) 9009
EASTWOOD, RITA
Darwinismus (I°-57:22:1) 8205
EECKELS, CONST.
Perequatie (IV-82) 8340 ◆
EECKHOUT, JORIS
Herinneringen aan Karel van de Woestijne (V-83:92.8) 8594 ◆
Litteraire profielen: 4e dl (IV-84) 8682 ◆
Proza van Vl. priesters (V-83.8) 153 ◆
EERDMANS, B. P.
Godsdienst van Israël (I-29) 8726
EHRENBURG, ILJA
Steeg aan de Moskwa (II-III-83.1) 8131
EIPPER, PAUL
Kinderen (IV-37:59:61) 8747
ELAUT, L.
Wedergeboorte (IV-37:32) 8627
ELBERTS, G. W.
Bibi's groote reis (VI-A-B-M-83:91)
Geschiedenis van Dr Dolittle (V-VI-A-83.0) 8896
Geschiedenis van Juffrouw Tubbs (VI-C-83) 8903
Spoorweg-Kinderen (V-N-83) 8670
ELEUTHEER, O. F. M. CAP.
Genietingen d. goddel. liefde (V*-24) 8108 ◆
ELIAS, H. J.
Kerk en staat in de Zuidelijke Nederlanden (IV-V-27:32:9) 8999
ELIOT, GEORGE
Adam Bede (III-IV-83)
ELSBACH, A. C.
Encyclopaedisch handb. v. h. moderne denken: 1e deel (IV*-03:1) 8924
EL SOLITARIO
Slaven van den sultan (VI-A-83) 8677 ◆
ELSTER, K.
Het leven geeft en neemt (IV-P-83.3) 8963
ELZER, MARGARETA
Huwelijk v. Käte Gernsbach (V-83) 8367
ENGELKAMP-CÆSAR, Nel
Uw land is mijn land (IV-83.1) 8180, 8240

ENGLISH, M.
Middeleeuwsche Mariabeelden (V-73:
◆ 27:9) 8334
ENTBROUKX, ARIE
Om de meid v. d. pastoor (IV,82) 8433
ENTHOVEN, H. G.
Verdrag van Björkö (IV,32:9) 8474
EPSTEIN, PAULA
Brieven aan een doode moeder (III-86:
83.1) 8229
ERSKINE, JOHN
Intieme leven van Helena van Troje
(III*-83.9) 8769
ESRA, J.
◆ Bwana, help mij (V-83.8:39) 8324
EXEL
Jan Breydel bij... Azteken (V 83.0)
Rutger Moris (V-VI-A-83.9:83.0) 8257

F

FABER, J.
Hoe maak ik zelf een station... (V-621:65)
FACCHINETTI, VITTORINO
◆ Het verhaal van den arme van Assisi
(VI-A-92.2:83) 9010
FAHRENFORT, J.
Land- en volkenkunde: Europa (V-91:39)
8478
FAIRLEY, GERARD
Museum des doods (III-83.0) 8553
FEDERER, H.
◆ Sisto en Sesto (V-83.8) 8787
FEDIN, KONSTANTIN
Steden en Jaren (III-83.3:89) 8135
FEENSTRA, ELLY
IJdeltuitje (V-N-83) 8460
FEITH, JAN
Melodieuse dood (IV°-83.8) 8399, 8445
FERGUSON, T. M.
Ziel v. h. moderne China (IV-91:32) 8416
FERWERDA, G. S.
Mijn ervaringen in Sovjet-Rusland (IV*-
93:3:91) 8112
FEUCHTWANGER, L.
Macht (II-83.9) 8691
FINK, GEORG
Mij hongert (II-83.3) 8649
FINN, FRANCIS
◆ Geheimzinnige gids (V-83) 8258
◆ Laatste zal de eerste zijn (V-VI-A-83.8)
8674
◆ Voetbalwetstrijd en zijne gevolgen (VI
A-83.1:79) 8894

FLEERACKERS, EM.
Kronijken (V-83.8) 8154 ◆
FLES, L.
Kalenderhervorming, sabbath en Kerk
(II-24) 8618
Mijn antwoord aan opperrabbijn I.
Maarsen (II°-29:23) 8928
FLETCHER
Philaster (II-82) 782
FLETSCHER, J. S.
Geheime Lading (IV-83.0) 8871
FLOTHUIS, M. H.
Einfache k. Deutsche Syntax (V-43) 8326
FOERSTER, FR. W.
Sexueele zedenleer en opvoedkunde
(IV*-37:17) 8626
Wedergeboorte van staats... (IV*-37:32)
8627
FOKKER, J. P.
Welke planten i. d. tuin? (V-58:63) 8211
FOLEY, CH.
Vernietiging (V-83.0) 8155
FOREST, ELLEN
Aleid (IV-83.1) 8918, 8964
FOSTER, GEO C.
Levensloop v. John Woden (II-83.0) 8861
FRANCE, ANATOLE
Contes choisis (V-VI-A-83.8:37:44) 8745
FRANCK, LOUIS
Belgisch Congo (III-IV*-91) 8481
FRANK, BRUNO
Zwölftausend (IV-82:43:27) 8940
FRANKEN-DRUY, SONJA
Steden en jaren (III-83.3:89) 8135
FRANSEN, J. B.
Prosateurs modernes (IV-N-44:88) 8327
FREDERICQ
Lichaamsongelukken (V-61)
FREDRIX, Em.
Wim (VI-A-B-83) 8991
FREEMAN, R. AUSTIN
Schip der woestijn (IV-V°-83.0)
8572, 8800
Stof der aarde (IV-V°-83.0) 8572, 8800
FRENKEN, A. M.
Helmond in het verleden (V-91:9) 8475
FRIEDENAU, TH.
Gulden snede (V-74:701) 8427
FRIS, VICTOR
Vlaanderen omstreeks 1530 (IV-L-9) 2710
FROBERGER, JOS.
Storm over Rusland (V-32:33) 8200 ◆

FRUTSAERT, EM.
◆ Handboekje voor geloofsverdediging (V-23:21) 8835

G

GABRIEL-MARIA, O. F. M.
◆ Thien Marien (V-24:4393) 8512
GABRIELS, JULIANE, DR
Artus Quellien, de Oude (IV-73:92) 8538
Kempisch schildersgeslacht (V-9:75) 8816
GANDHI, MAHATMA
Autobiographie (IV*-83) 9011
GARVICE, CHARLES
Flora (IV-83.0) 8965
GERARD, LOUISE
Spaansche vendetta (IV,83.0) 8872
GERVASIUS, O. M., CAP.
◆ Bijzondere deugdpaedagogiek: 1e dl (IV-24:37) 8413
◆ Opvoeding tot rechtvaardigheid (IV*-37:23:17) 8199
GERVERSMAN, H.
Rijnreis (V*-91) 8914
GEVELS, FR.
Dooden staat op! (IV-82) 8761
Gezonde zieken (V-82) 8762
Open jacht (IV-82) 8548
GEWIN, EVERARD E.
Studiën over volksgeloof (IV*-39) 8414
GEYL, P.
Gesch. v. d. Nederl. stam (IV-9) 8476
Groot Nederl. gedachte (IV-9:32) 8785
GHEON, H.
O. L. Vrouw in de doornkens (V-82:24)
GIEBER, KAREL
Booze oog (VI-A-N-83) 8884
Eenzame berk (V-VI-A-83) 8895
GIJSEN, MARNIX
◆ Odusseus achterna (IV*-91:9:5)
GLESENER, EDM.
Wijngaard (II-III-83.8) 7928
GLYN, JOZEF
◆ Matt Talbot (V-92.2) 8595
GODEFROY, J.
Mahomedaansche ornament (V-74) 8539
GODELAINE, CONST.
◆ Dramatische... waarde van Ibsen (V-84:82:79) 8375
GOFFIN, ARN.
Memlinc (V-75) 2873
GOLLOMB, JOSEPH
Weg der verschrikkingen (IV-83.0) 8873
GOODIER, ALBAN
Heiligen voor zondaars (V-92.2) 9012 ◆
GOOSSENS, ARMAND
Helche van Ameland (VI-A-83) 8675
GOOSSENS, KORNEEL
Judokus (III-IV°-83) 4665
GORKI, MAXIM
Uit mijn studententijd (II-83:93) 8225
GORTER, R. A., IR
Doe het veilig (V-37:6) 8519
GORTER, TITIA
Levensloop v. John Woden (II-83.0) 8861
GRAADT VAN ROGGEN, C. J.
Linnen venster (V*-77) 8856
GRAAFLAND, R. 8368
GRASSIN, RENAAT
Vijf eenakters (V-82) 8950
GRAZER, G.
Leesmethodiek en Moderne Psychologie (IV*-37:15) 8842 ◆
GREY, ZANE
Toen h. Westen ontwaakte (IV-83.0) 8966
GRIMM
Sprookjes (V-83.8)
GOLLOMB, JOSEPH
Geestelijk portret (IV-83.0) 8660
GROENEWEG
Gelukkige eilanden (V.83.0)
Manitou (V-83)
GRONER, AUG.
Man met de vele namen (V-83.0) 8156
GROSS, M. S.
Om 'n schat (V-VIA-J-83 0) 8368
GURLAND, R.
In Bolsjewistische gevangenschap (IV-P-93:3) 8596

H

HAEGHEBERG, A.
Schetsen uit het leven van E. H. Van Haecke (V-83.8:93) 8259 ◆
HAMMENECKER, JAN
Colloquia (IV-24) 8728 ◆
HARDY, PR.
Hare majesteit de pers (V*-07:2:38) 8619 ◆
HARMSEN, W., IR.
Hoe maak ik m'n eigen radio-ontvangstation (V-621) 8533
Hoe maak ik zelf een elektro-dynamischen luidspreker? (V-621) 8534
HAUFF, W.
Kleine Muck (VI-A-83) 8467

HAVELAAR, JUST
Joris Minne (V-76) 8691
Portret door de eeuwen heen (III-IV*-75:92:3)
HAVERMANS
Bionomische studie der weide (V-58:63)
Gids v. dierk. waarnemingen, 3 dl (IV:59)
HAVERMANS, AUG.
Ons insectarium (IV-59) 8633
HEEMAN, MAUR.
Beukende leven (II-83:93) 8226
HEIBOS, LEO
◆ Rosse (V-VI-83) 8573
HELDERENBERG, GERY
◆ Liederen v. d. H. Hildegard (V-81:24) 8336
◆ Spel van het Lam Gods (V-81) 8124
HELLINGA-ZWART, T.
Met z'n drietjes naar de hei (VI-A-B-N-83) 2140, 5812
HELLO, E.
Kreet van Abels bloed (IV-84) 5708, 8603
HELMAN, ALBERT
Overwintering (III-82) 8763
HENDRIK, E. P.
Geestelijke werken (IV-24) 8837
HENDRICHS, F.
◆ Gouden keten der waarheid (IV-23) 8620
HENDRIKX, JOS.
◆ De boerenkrijg (V-9) 9000
HENS, ALF.
◆ Naar God's kliniek (V-27:24) 8836
HERNADI, L. 8904
HERCZEG, FERENC
◆ Heidenen (III-IV*-83.9) 8874
HERMANN, GEORG
Tranen om Modesta (II-83)
HESKES, W. 8884, 8895
HESSELING, JOH. J.
Piet en zijn moeder (VI-A-B-P-83) 8469
HEUKELOM, J. 8672
HEYDEMAN, W. J.
Mijn kruistocht door Indië (V-91:6) 8823
HEYLIGERS, N. 8806
HEYNEN, H. G.
◆ Sisto en Sesto (V-83.8) 8787
HIEL, L.
Liederen en gedichten (VI-B-C-81)
HIKAGAT
Pelandonck Djunaka (III-84:7)
HILDEBRAND, A. D.
Mammon d. gerechtigheid (III-83.1) 8441
Tarzan en het verloren keizerrijk (V-83.0) 8784
HILDEGARD, HEILIGE
Liederen (V-81:24) 8336 ◆
HILLMANN, BRUNO
Armbandhorloge (V-681) 8636
HOCKING, JOSEPH
Rosemary Carew (IV-P-83) 8556
Het teeken v. d. driehoek (IV-83.0) 8967
Wat baat het den mensch (IV-P-83) 8356
HOEBEN, HEIN
Storm over Rusland (V-32:33) 8200 ◆
HÖLSCHER, TO
Fer's dappere daad (VI-A-J-83) 8801 ◆
Onschuldig verdacht (VI-B-M-83) 8372 ◆
HOFFMAN
De twee vrienden (VI-A-83)
HOLST, ROLAND
Deindre en de zonen van Usnach
HOMAN-VOS, H. E.
Peter Pan (IV-83) 8234
HOMEROS
Ilias (IV-83.9:81) 8947
Odysseus' dool (IV-83.0) 8775
HOOGENBOS 8673, 8677
HOUBEN, H.
De mysterieuse apache (III-83.0) 8956
HOUTEPEN, J.
Bekn. Eng. spraakkunst (V-42:37) 8417
HORLER, SYDNEY
In de duisternis (IV-83.0) 8561
HORNUNG, E. W.
Liefde in de wildernis (IV-V°-83.0) 8800
HOVEN, THÉRÈSE
Op den daktuin (V-83) 8574
't Henny boek (VI°-B-83)
't Hugo boek (VI°-B-83)
HEUKELOM, J. 8240
HUGHES, R.
Kinderen en piraten (III-83.0) 8554
HULSMANS, ANNY
Toch gewonnen (V-VI-A-83:379) 8802 ◆
HUTSCHENRUYTER, WOUTER
Grepen uit de geschiedenis van de piano... (V-78) 8642
HUYSMAN, W. 8371

I

IBANEZ, BLASCO
Koningin Calafia (II-83.1)
ICKX, H.
Groenteteelt (V-63:58) 3493
IDZERDA
Practische fotographie (V-77)

IVANS
Masker (IV-83.0) 8142
Verborgen angels (IV-83.0) 8776

J

JACXSENS, CYR.
Handb. v. d. radiotelegrafist (V-621)
JAENEN, RICH.
◆ Vertellingen (V-83.8) 8885
JANSEN, BELLA
Faber of de verloren jaren (III-83:93) 8866
JANSSEN, FONS
◆ In de Roemeensche bergen (VIA-83.0) 8673
JANSSEN, J. F. P.
◆ Rita (V-VIA-83) 8260
JANSSEN, JOS
Koning drinkt (IV-82)
JANSSENS, AL.
◆ Beweging van Oxford (IV-269:28) 8729
◆ H. Maagd en Moeder... (IV-23) 8622
JASPERSE, D.
Draadlooze beeldtelegrafie (V-621) 8944
JAUNIAUX
Vervorming en overwinningen der mutualiteit (III-S-36)
JEHU, FELICIE
Zoolang de asch nog gloeit (IV-83.0) 8246
JELGERSMA, TITIA
Michel Angelo (III-IV-92.7) 8597
J. L.
◆ Neen! geen liefhebbers van lijkverbranding (V-29:264) 8628
JOANNES A CRUCE
◆ Geestelijke werken (IV-24) 8837
JOHANN, A. E.
Met twintig dollar... (IV-83.0:91) 8661
JORDAN, H. J.
Encyclopaedisch handboek van het moderne denken : 1e dl (IV*-03:1) 8924
JORISSEN, J.
In andersmans schoenen (IV-83.0) 8453
Schijnverloving (III-IV-P-83) 8232
JOSSON, MAURITS
Belgische omwenteling van 1830 (IV-9:32) 8588

K

KAAKEBEEN, C. G.
◆ Beatrijs (IV-83:4393) 8169
KÆSTNER, ERICH
Emiel en z'n detectives (V-83.0) 8788
KALMA, GERLOF
Automobielen (V-629)
KAMP, CHRISTINE
Marigusta (IV-P-83.1) 8244
KARG
In de school van Jezus : 1e dl (V-24) 8406 ◆
KASTEEL, PIET
Christus onze broeder (IV*-92:22) ◆ 8831, 8832
Wezen van het katholicisme (IV-23:26) ◆ 8105, 8123
KAT, JOAN
Boot-sirenen (IV-83.8) 8920, 8968 ◆
KATAJEF, VALENTIN
Met de kas er van door (III-83.1) 8954
KATER, BETSY
Jim de veroveraar (IV-83.0) 8242
KENIS, P.
Apostels van het nieuwe rijk (III*-83.3)
Kleine Mademoiselle Cerisette (II-83.1) 6035
Leven van M. Fr. Villon (III*-83.9:92.8) 8096, 8230
Overzicht van de Vlaamsche letterkunde (IV*-84:809) 8376
KENYON, EDITH C.
Onder valsche vlag (V-83.0) 8157
KERKHOVE, LADISLAS
Bloedige missie (V-266:27) 8407 ◆
KERKHOVE, P. L.
Herder v. d. goeden nacht (V-24) 8617 ◆
KERSSEMAKERS, TON
Bloed van den arme (III-84:33:2) 8810
Paal 9e Jg bl. 49 ◆
KERSTEN, F. J.
Groote zwartrok, 2 dln (V-83.9:92:266) ◆ 8261, 8825
KIERKEGAARD, SOREN
Angst (III*-15) 8722
KINGSMANS, HUGO
David Gwyn (V-P-83.9:83.0) 8886
KINCK, HANS
Anny Porse (III-IV-83.1) 8691
Herman Ek (III-83.3) 8555
KIPLING, RUDYARD
Prose and poetry... (V-88:42:37) 8418
KIROUL, PAUL
Blijde verwachting (VI-A-83.8) 8267
Bloesems v. 't sprookjeshof (V-83.8) 8789
Iffrouwe Ludwine (V-83) ◆
Krelis Welgemoed (VI-B-83) 8679 ◆
Oude Kobus en Frikkelstaartje (VI-A-83.8) 8267
Van de 36 ketelaars (VI-A-83) 8987

K. L.
Een merkwaardige nacht (III-83) 8952
KLEON
Arendsnest (VI-A-B-J-83.0) 8271
KLEIJNTJENS, J.
◆ Geldersche Sagen (V-83.8:39) 8575
◆ Van goden en helden (V-39:83) 8520
◆ Volkenbond (V-32) 8736
KLöTZEL, E. Z.
Britsch-Indië in den smeltkroes (IV-91:3) 9003
KLOPPERS, W.
◆ Geheimzinnige gids (V-83) 8258
◆ Om 'n schat (V-VI-A-J-83.0)
KLUIVERS, A. P. P.
◆ Doopsel en vormsel (V-23:24) 8838
KNIPPENBERG, H. H.
◆ Geldersche sagen (V-83.8:39) 8575
◆ Van goden en helden (V-39:83) 8520
KNOX, RONALD A.
Drie kra..ntjes (V-83.0) 8262
KNUTTEL-FABIUS, E.
Moed (VM-N-83)
KNUVELDER, L.
Verhandeling over belonen en straffen (IV*-37) 8844
KOENEN, BERT
[*dekn. van L. OPDEBEEK*] 9e Jg. bl. 12
Beroemde mannen-reeks (V-VIA-92)
Sprookjes van Grimm (V-83.8] 6325
KOENEN, MARIE
◆ Quem mittam (V-83.9:92.2) 8576
KOOLHOVEN, H.
Britannia M. U. L. O.-serie (V-42:41) 8328
KOOPMANS, MARIE
◆ Leven antwoordt (IV-83.1) 8178, 8241
KOOY, JOHN
Het boek der uitvindingen (IV-83:5:6) 8942
Het boek van den hemel (IV-52:83) 8943
Mijn vriend Robespierre (IV*-92) 8282
KOOYMANS, F.
Vogeleiland (V-59:91) 8855
KOSTER, MAREN
Huize Levenslust (V-VIA-M-N, 83) 3922
KOSTER S.
Katten van Maineweh (III, 83.3:37) 8558
KRAMER, M.
Weidebedrijf (V-63) 8119
KRAMER, W.
Literatuur en stijlstudie (V-4393:37) 8528
KREEMERS. RAPH.
◆ John Ruskin (IV*-92:84:37) 8283
◆ Sinclair Lewis (IV-84:92.8) 8906
KRIENEN, CH.
Zeppelin-jong (VIA-J-83) 8803
KROON, NIC.
Van zangers en krassers (VIA-59) 8206 ◆
KüNKEL, FRITZ en RUTH
Opvoeding tot persoonlijkheid (IV*-37:15) 8934
KüPPER, FUNKE 8577
KUIPER, A. C.
Geheimen-kamertje (VIB-M-83) 8272
KUIPER, JOANNA
Volle leven (VM-83.1) 8179, 8263
Emiel en z'n detectives (V-83.0) 8788
KUYPERS, JULIEN
Jacab Kats, agitator (III-S-84:92.8) 8097
Gouden poort, 2 dln (IV-N-88:809:37) 8376
KVARAN. E. H.
Ranwigs liefde (IV-83)
KYNE, PETER
Jim de veroveraar (IV-83.0) 8242

L

LADENS, LEO
Groote oorlog (IV-89:83) 8562 ◆
LAGASSE, LODE
Kukeluku (VIA-B-J-83) 8072
Zonnelach (IV-83) 8143 ◆
LAGERLöF, SELMA
Anna Svärd (IV-83.1)
Banneling (III*-83)
Charlotte Löwenköld (III-P-83)
Christuslegenden (IV*-83.8:39) 8357
Elsa (IV*-83)
Gösta Berling (III*-P-83,8) 9e Jg. bl. 4, 5
Groote betoovering (IV-83.9) 9e Jg. bl. 2, 7
Herinneringen (IV-83.8)
Huis Liljecrona (IV-V*-P-83.8)
Ingrid (III-IV-83)
Jeruzalem (III*-P-83.3) 9e Jg. bl 7
Keizer van Portugal (IV*-83)
Koninginnen van Kungahälla (IV-83.9) 9e Jg, bl. 6
Levensgeheimen (IV-83.8)
Machten en menschen (IV-83.8)
Meisje van de Veenhoeve (III. 83,0) 8556
Mirakelen van den Antikrist (III*-P-83.3)
Morbacka (IV-83) 9e Jg. bl. 2
Niels Holgersons wonderbare reis (V-VI*-91:83) 9e J. bl. 8, 9
Onzichtbare ketenen (III-IV*-P-83.8)
Oud en nieuw (IV*-P-83.8)
Sage van een heerenhof, 9e Jg., bl. 6
Voerman (III-IV*-P-83)

LAJOS, ZILAHY
◆ Muziekpaljassen (IV-82) 8127
LAMBOTTE
Rubens (IV-75) 3806
LAMBRECHTS, FLORAN
Pallieterjanus (IV-83) 8582
LAMMERTYN, L., C. SS. R.
◆ Gethsemani (V-24) 8513
◆ Hart in Gethsemani (V-24) 8621
◆ Heilig-uur gezangen (V-78:24) 8514
LAMPEN, WILLIBRORDUS
◆ Eucharistica (IV-88:24) 8730
LANDRÉ-TOLLENAAR, Mevr.
De man in het bruine pak (IV-83.0) 8961
LANGELER, FR. 8680
LAST, JEF
Branding (IV-83) 8243
LAUWERYS, J.
◆ Gids voor Hoogstraten (V-91:9:7) 8688
LAUWERIKS, JAN
Moderne woninginrichting (V-72:74) 8857
LAVEILLE, Mgr
◆ 31 jaar missiezuster in Hindoustan (V*-92:266) 9013
LAVKI, LOD
◆ Francesco : 2e deel (V-VIA-83.1) 8164
◆ Nikkerke en Ikkerke (V-VIA-B-83:37) 8676
LAWRENCE, J. I.
Macht van zijn geld (IV-83.0) 8564
LEBEER
De Vlaamsche houtsnede (V-76) 3807
LEDEBOER, HENRIETTE
Mooiste leeftijd (IIII-V-83) 8567
◆ Vigdis Gunnarsdochter (IV*-83.1) 8569
LEEEBVRE, GASPAR
◆ H. Mis (V-264) 8408
LE FEUVRE, AMY
Haar eigen keuze (III*-IV*P-83.1) 8446
LEKEUX, MARTIAL
Ami (I-83.1:93) 9e Jg., bl. 33
LENAERTS VAN DER GOES, P.
Druyventros der amoureusheyt (IV*-78:81) 8540
LENFANT, Mgr
◆ Hart in Gethsemani (V-24) 8621
LENS, REMI 8592
LEOPOLD, P.
◆ Radio-toestanden in België (V*-2:38:34:621) 8935
LEROUX, KAREL
De barmhartige samaritaan (III-83.1) 8921, 8955
LESKOW, N. S.
Betooverde pelgrim (III-IV-83.3) 8875
LEURS, STAN
De kust (V-91:7:9) 4704
LEYTENS. FR.
Eugeen Yoors (V 84:75) 8104, 8123 ◆
LIEVE, R. W.
Gouden aren (V-N-88:37) 8811
LIGTHART, JAN
Beatrijs (IV-83:4393) 8169 ◆
LINANKOSKI
Lied van de vuurroode bloem (I-83)
LINCOLN, JOSEPH C.
Marigusta (IV-P-83.1) 8244
LINDEKRUIS, T.
Harde strijd (VIA-B-83:37:79) 8804 ◆
LJESKOW, N. S.
Onsterfelijke (IV-83.1) 8662
LOEB, W.
Met twintig dollar. . (IV-83.0:91) 8661
LOFTING, HUGH
Geschiedenis van Dr Dolittle (V-VIA-83.0) 8896
Geschiedenis van juffrouw Tubbs (VIC-83) 8903
LOMAN, A. D.
Logische grondslagen der muziek (V-78) 8643
LONG, WILLIAM J.
Boschvolkje (V-59) 8748
Langoor het wilde boschkonijn, Reintje... (V-VIA-83.8:59) 8980
LOTSY, J. P.
Van den Atlantischen Oceaan... (IV-91:58:59) 8749
LOUW, J.
Woordschoon (V-84:86) 8274
LOVELING, V.
Van hier en elders (III-83.8) 2102
LUBER, JET
Gezin (II-III-83.1) 8132
LUCAS, H.
De mysterieuze apache (III-83.0) 8956
LUDOLPH-VAN EVERDINGEN, H. N. A.
Menschen in het hotel (II-83.1) 8224
LUDWIG, EMIL
Michel-Angelo (III-IV-92.7) 8597
Wat het leven geeft (III*-93) 9014
LüTKEN, HULDA
Eenzamen (III-83.0) 8230 bis
LUNDERS, JORIS
Kleine Muck (VIA-83) 8467
Molenaar en zijn ziel (VIA-83) 8807

LUNS, HUIB.
◆ Eerste 10 wandelingen in Rome (IV-91:7) 8214
◆ Tien wandelingen in Venetië, Ravenna en Padua (V-91:7) 8541
LUTKIE, WOUTER
◆ Aristo 9e Jg. bl. 49
LUTZ, JAN 8977
LUYCKX, J.
Nederlandsch kortschrift (V-65) 2342
Schakelingen vr ultra-korte golfontvangst (V-621) 8535
Superheterodynes en andere schakelingen met frequentietransformatie (V-621) 8945
LYNA, FRED
Refereinenbundel (II*-83:809) 6298, 8278

M

MAAS, A. W.
◆ Wapenen tegen het Neo-malthusianisme (IV-23:15:37) 8731
MAC LEOD
Flora (V-58)
MAEREVOET, L.
Op Vlaanderens mooie wateren (VIA-91:83.9) 8915
MAETERLINCK, M.
Dramatische werken, 3 dln (I-82)
Joyzelle (I-82)
MALOT, HECTOR
Avont. v. Romain Kalbris (V-83.0) 8158
MANCHE, LOU 8904
MANZONI, ALESSANDRO
◆ Verloofden (IV-83.1:83.9) 8144
MARCHMONT, ARTHUR W.
In de klauwen der revolutie (IV-83.0) 8447
MARE, ELINE
Monsieur Sarelke (IV-83.1) 8330, 8877
MARIA-JOZEFA, Zr
◆ Liturgie en zielsverfijning (V-264) 8409
MARLOWE
Doctor Faustus (II-82) 275
MARTENS, G.
Gierigaard (IV-82)
Groote neuzen (III-82) 2494
Modern palace (IV-82) 8917
St Pietersnacht (II-82)
MARTIN, A. 8459
MARYAN, M.
◆ Eereschuld (V-83) 8887

MASDORP, D.
Bram Boeye of de reis naar de maan (V-83.0) 2898
Douma's reis om de wereld (V-N-83.0)
Gerbr. Douma's eerste zeereis (VN-83.0)
Sandilli, de Zoeloekoning en Engelschman (V?-83.0)
MATHOT, L. J. 9e Jg. bl. 51
[*zie ook de kn. L. VAN RUCKELINGEN*]
België onder de Fr. republiek (V-9) ◆
Brabantsche omwenteling (V-9) ◆
Eerste strooienhoed (V-83)
Gesch. der Oostenrijksche Ned. (V-9) ◆
Joseph II (V-9) ◆
Karel VI (V-9) ◆
Koning in de Kempen (V-83) ◆
Nachtspook (V-83) ◆
Soldatenschool (V-83) ◆
Troebele tijd (V-9) ◆
MATTHIJS. M.
Leven verwoest (V-83:379) 8790 ◆
MEEKEL, KEES
Dwerg (III*-83.1) 8438 ◆
Jerusalem (IV*-91) 8482 ◆
Val van den diktator (IV-83.1) 8358 ◆
MEERTENS, P. J.
Druyventros der amoureusheyt (IV*-78:81) 8549
MEERTENS. MARIA = Zr IMELDA
De godsvrucht in de Nederlanden (V*-24:809) 8998 ◆
MEES. C. A.
Hikajat pelandoek (V-83:39) 8098
MEIRE
Een droomenhoofd en een wonderwereld (III-83:39) 1183
MELIS, JAN
Kerstfeest (V-82) 8128 ◆
Looze visschertje (V-82) 8129 ◆
MENNEKENS, JEF
Heime (IV-84) 8691
MÉROUVEL, CH.
Minnares van d. minister (III°-83.1) 8231
MERTZ, CHR.
Hoe zullen wij goed bidden (V-24) 8192 ◆
METZ, ANDREAS
Gods wegen (IV-269:93:25) 8317 ◆
Kerk van Zweden (V*-27:28) 8510 ◆
METZ-KONING
Troubadour (III-83)
Van de zonnebloem (III-83.8)
MEURRENS, LEO 8163, 8789, 8981, 8992
MEYER, A. 8444

MEYSEUNE, R.
Klokhof (IV-83) 7879, 7936
MICHAËLIS, KARIN
Bibi's groote reis (VI-A-B-M-83:91) 8268
MICHEL, ERNEST
◆ Christophore 9e Jg. bl. 58
◆ Paralyse (IV* 83.1:269) 8396, 8448
◆ De roekelooze omhelzing (IV*-269:93) 8930
MIDDELHOEK, M. L. 8466
MIEDEMA
Odilon Redon en A. Dürer (IV*-75)
MINDERHOUD, A.
Bijenteelt (IV-63:59) 8210
MINGELEN
Reisduif (IV 63)
MOBERLY, L. G.
Roman van een dokter (IV-83.0) 8449
MOENS, O.
Vaste gasmotoren voor kleine industrie (V-62)
MOENS, WIES
◆ Celbrieven (IV-86:93:89) 9015
◆ Poëzie (IV-81) 8125
MOKVELD
De overweldiging van België (V-89:93)
MOLANUS-STAMPERIUS, M. J.
Wijze maagden (III-IV-83.8) 8568
MOLKENBOER, B. H.
◆ Vondel-kroniek 9e Jg. bl. 50
MOLL, W. J. H.
Leerboek der natuurkunde (V-53) 8423, 8424
MONTEYNE, LODE
Geschiedenis van het Vlaamsch tooneel (IV-809:79:82) 4613
Koren en kaf (IV-84:82)
Tweede leven van Mr Quistwater (III-L-83.1) 8099
MOON, GRACE
Nah-Tie (VI-A-83.0) 8988
MOOY, HENRIETTE
Maalstroom (III-IV-83:89) 8652
MORIN, GERM.
◆ Benedictijner geest... (V-24:271) 8190
MULDER, G. J. A.
Overzicht der aardrijkskunde: Nederland (V-91) 8483
MULFORD, CLARENCE E.
Buck Peters in het Westen (IV-83.0) 8486
Cassidy komt (IV-83.0) 2995, 8487
Cassidy komt terug (IV-83.0) 6045, 8488
Cassidy's protégé (IV-83.0) 8489
MULFORD, CLARENCE E.
Corson de stamhouder (IV°-83.0) 8490
Cowboy-broeders (IV-83.0) 8491
Geheim v. d. bergen (IV-83.0) 5794, 8495
Goudkoorts (IV-83.0) 7556, 8492
Hopalong Cassidy (IV-83.0) 4526, 8493
Hopalong Cassidy's protégé (IV-83.0) 5906, 8494
Johnny Nelson en de veedieven (V-83.0) 3236, 8496
Mannesputters (IV-83.0) 8497
Mesquite Jenkins (V-83.0) 8498
Rollende steen (IV-83.0) 4667, 8498
Rustler's vallei (IV-83.0) 8500
Tex Ewalt (IV-83.0) 8501
Vallei v. Cimmaron (V-83,0) 5689, 8502
Verhinderde plan (V-83.0) 4534, 8503
Vriend van Cassidy (V-83.0) 8504
Weeskind (V-83,0) 8505
MULS, JOS.
Eugeen Yoors (V-74) 8109. 8123
MUSäUS, J. K. A.
De historie van de drie gezusters (V-83) 8981
MUSBACH, DORA
Moderne bakvischjes (V°-83)

N

NACKAERTS, FRANS 8217, 8890
NAHUYS, R. H. G.
Geestelijk portret (IV-83.0) 8660
In de duisternis (IV-83.0) 8561
Museum des doods (III-83.0) 8553
Tocht met de Zeeotter (V-VIA-83.0) 8151
Vliegende brigade (V-83.0) 8580
Weg der verschrikkingen (IV-83.0) 8873
NANSEN, TR.
Onder de Eskimo's (III-91) 8691
NENNI, PIETRO
Zes jaren burgeroorlog in Italië (IV-9:33) 8910
NESBIT, E.
Roode huis (IV-83) 8245
Spoorweg-kinderen (V-N-83) 8670
NEWJEROV, ALEXANDER
Land van belofte (III-83.3) 8771
NIEUWENHUIS, WILLEM
Verkenningen (V-84) 8813 ◆
NOLLET, J.
Alg. en bijz. methodiek (V-37) 8412 ◆
NOREL-STRAATSMA, A.
Joke (IV-P-83) 8450

O

OBERMAN, G.
Jeugd, sport, christendom (IV-P-37:79:23) 8737

OGIER, WILLEM
Gulsigheidt (III-82:809:4393) 2756

ONSMAN, INTE
Van Rinus de ijsbeer tot... (IV-83.3) 8829, 8878

OP DE BEECK, TH. 8991

OPDEBEECK, V.
Formuleboekje (V-621) 8530

OPDEBEEK, LODE
[*zie ook op dekn. K. BOUTER, LODEWIJK VAN LAEKEN BERT KOENEN G. RAAL*]
Bloemekens v. d. Vlaamschen rozelaar (V-88:92) 5709
Boerenkrijg (V-83.9)
Op reis in Vlaanderen (V-83:91) 7505
Peters kind (V-83) 1088
Tranen van St Pieter (V-83:89)
Van Roet tot Rippeke (IV-83.8) 1445

OPPENHEIM, PHILLIPS
Geheimzinnige moord van Genlitten (III-IV-83.0) 8663
Groote prins Shan (IV-83.0) 8451
Vrouwenhater (III-IV-83.0) 8136

OSSENDOWSKI
Dieren, menschen en goden (III-IV-83.0)
Van president t. gevangene (IV*-93:83.9)

OTT, LEO
Muzikale confectie (II-III*-83.1:7) 8310, 8347

OVERBERG, BERNARD
◆ Verhandeling over belonen en straffen (IV*-37) 8834

OVERKAMP, ANT.
Grootmeesters der toonkunst (V-92:78) 8640

OVINK
Canneheuveltjes in Indië (V*-N-83)
Hoe Puck 'n Canneheuveltje werd (V° N-83)
Huize Canneheuvel (V°-N-83)

O. V. R., E. H.
◆ Verhalen (VI-A-83:379) 8897

P

PALM, JOHAN
Boek van de zee (V-5:6:9) 8589

PAM, L. A.
Zes jaren burgeroorlog in Italië (IV-9:32) 8910

PANHUYSEN, JOS.
Geluk (IV-83.0) 8693, 8777 ◆

PARRISH, RANDALL
Shea v. d. Iersche brigade (V-83.0) 8264

PAUWELS, R. M.
Moderne vraagstukken: 4° reeks (V-24) 8515 ◆

PAUWELS, W.
Lomme Vlegels (V-82) 8764

PEDLER, MARGARET
Bescherming (IV-83) 8452
Zoolang de asch nog gloeit (IV-83.0) 8246

PEERENBOOM, ROB.
Kinderen en piraten (III-83.0) 8554

PEETERS, EDG.
Leerboek der scheikunde (V-54) 8634

PEETERS, JAN
Muizenvertelsels (VI-C-83.8)

PERSIJN, JUL.
Albertine Steenhoff-Smulders... en M. Koenen (V-84:92.8) 8907 ◆
Gedenkdagen (V-84:92.8) 3659

PERSOONS, FELIX
Het voordragen op de lagere school (V-37:79) 8936

PESKENS
Bloemen uit Maria's hof (V-24:92:2) 8191 ◆
Heldhaftige vrouwen (V-266:271:91) 8405 ◆

PÉTIS DE LA CROIX
De duizend en één dag (III-IV-83.8) 4147

PHILIPPEN, L. J. M.
Franciscus van Sterbeeck... (V-2:55) 9016 ◆

PIECK, ANTON 8159 bis
Hoe ik schilder werd (VI-A-83)

PILON, H.
Boschkat van 't Sparrewoud (VI-A-83:59) 8269
Dolingen van Dikspriet (V-VI-A-83.0:59) 8750

PIPIJN
Handboek voor vlasindustrie (V-63:67)

PISCAER, ANNY
Vragenboekje over muziekgeschiedenis (V-78) 8122

PIUS XI, PAUS
Gemeenschappel. eerherstel (V-24) 8410 ◆
Over de christelijke opvoeding der jeugd (V-25:37) 8843 ◆

PLEYSIER, A.
Reuze-midvoor (V-83:79) 8577

PLUS, RAOUL
◆ God in ons (V-24) 8109
◆ Hoe zullen wij goed bidden (V-24) 8192
◆ Doopsel en vormsel (V-23:24) 8838
POLAK, H.
De vakvereeniging (III-S-33)
POLDERMAN, H. 8892, 8893
POORT, HERM.
Van kinderen (VI-A-83.8) 8805
POOT, JAN
Escurial (IV-82) 8221
POUTSMA, H.
Do you speak english? (IV-42) 8419
PREMSELA, M. J.
Prosateurs modernes (IV-N-44:88) 8327
PRIMS, FLORIS
◆ Antwerpen in 1830 (V-9) 8591
◆ Antwerpiensia (V-9) 8280, 8817
◆ Geschiedenis van Antwerpen (IV-9:91) 8689
◆ Giftmenger Jacob van Wesembeke (IV-9:83.0) 8590
◆ Het koninklijk paleis te Antwerpen (V-9:72) 9001
◆ Stadhuis te Antwerpen 8281
◆ Stichting van Banquibazar (V-83.9:91) 8265
PROOST, K. F.
Encyclopaedisch handboek van het moderne denken (III-IV*-03:1) 8924
PULINGS
Jacob Smits (IV*-75)
PUT
Handl. vr vereenigingsbestuurders 8121
PUTMAN, WILLEM
Drie (III-82) 7444
◆ Lourdes (IV-82) 8222
Het masker (IV-82) 4001
Twee coninckxkinderen (IV-82) 4002
Verloren paradijs (V-82) 8549

Q

QUERIDO, IS.
De jeugd van Beethoven (IV-92:75) 9017
Levensgang (II-S-83.3)

R

RAAIJMAKERS, CH.
◆ Beginselen der staathuishoudkunde (V-33) 8628
RAAL, G. [*dekn. van L. OPDEBEEK*] 9e Jg. bl. 12
Artistenleed (IV-83.8) 1069
Bultje dat voor Maria goochelde (VIB-83)
RAAL, G. [*dekn. van L. OPDEBEEK*]
In Duitsche dagen (V-89:83) 885
Soldatentypen (V-83.8:89) 1592
Waarom armoede en ellende (V-83) 2130
RAGAZ
Van Christus tot Marx (II-33:2)
RAPPARD, HENRIETTE
Fantômas, de geheimzinnige (IV°-83.0) 8972
Haar offer (IV-83) 8773
Spaansche Vendetta (IV-83.0) 8872
Wie is Fantômas? (II-83.0)
Zij die met liefde spelen (III-83) 8227
RECHT
De openbare bibliotheken in België (V-34:02) 5999
REINDERHOF, RIE 8263
REINDERSMA W.
Nieuw leerboek der natuurkunde (V-53) 8854
REMANS, GILBERT
Thien Marien (V-24:4393) 8512 ◆
REMARQUE, ERICH MARIA
Van het westelijk front geen nieuws (II-89:93) 6186
Weg terug (II-83:89) 8862
RETTÉ, AD.
Au pays des lys noirs (IV-83.1:93) 8289 ◆
Basse-cour d'Apollon (IV-83) 8297 ◆
Ceux qui saignent (IV-93:269) 8291 ◆
Conversion (V.93:269) 8300 ◆
Dans la lumière d'Ars (IV-93:24:92.2) ◆ 8288 ◆
Du diable à Dieu (III-IV-93:269) 8284 ◆
Jusqu'à la fin du monde (V-24) ◆
Léon Bloy (IV-84:92.8) 8296 ◆
Louise Ripas (V-92) 8295 ◆
Lettres à un indifférent (V-86:21-84) 8293 ◆
Maison en ordre (IV-84:3:93) 8297 ◆
Objections aux miracles... (V-23:61) 8304 ◆
Oraisons du silence (V-24) 8303 ◆
Pelgrimstocht naar Lourdes (IV-91:248) ◆ 8286
Quand l'Esprit souffle (IV-93:269) 8290 ◆
Règne de la bête (III-IV-83.2) 8280 ◆
Rubis du calice (V-264:24) 8299 ◆
Sainte Marg. Marie (V-92.2) 8292 ◆
Séjour à Lourdes (IV-91:248) 8286 ◆
Soleil intérieur (V-92.2) 8294 ◆
Sous l'étoile du matin (V-93:269:24) 8287 ◆
Voyageur étonné (V-89:84:24) 8302 ◆
REYDON, H.
Christuph. Columbus (III-83.9:91) 8137

REYPENS, L.
◆ Eugeen Yoors (V-25:7) 8104, 8123
RINEHART, MARY ROBERTS
Uiterlijke glans (V-83.8) 8159
Wenteltrap (V) 8578
RITZEN, JOS.
◆ Hedendaagsche bouwen (V-78) 8216
ROBAZKI, BORIS
Waarom ben ik krankzinnig? 9e Jg. bl 171
ROBBERS, MARY
◆ Verloofden (IV-83.1:83.9) 8144
RODENBOOG, H.
Britannia M. U. L. O. serie (V-42) 8328
ROELANTS, MAURICE
Twee helden (IV-83·8)
Verzaken (IV-81) 8544
ROELS, LEO
Aanvankelijk onderwijs in moderne talen (IV-37:4) 8937
ROELS, F.
◆ Handleiding voor psychologisch onderwijs (IV* 15:37) 8113
ROEMANS, ROB.
Bibliographie van de moderne Vlaamsche literatuur (V-01:8) 8314
Overzicht van de Vlaamsche letterkunde (IV*-84:809) 8376
ROGGEVEEN, LEON.
Draadlooze oogen (V-83.0) 8461
Electrische man (VI-A-B-J-83) 8373
ROLAND HOLST, A.
Deirdre en de zonen van Usnach (IV*-83) 8691
ROLF, G.
◆ Kajotter (V-83.3) 8888
ROLLAND, ROMAIN
Leven van Tolstoï (III, 92:84) 8598
ROMBOUTS, S.
◆ Geweten en gewetensvorming (IV*-24:37) 8738
◆ Kultuurverkankering (IV*-37) 8201
◆ Nieuwste banen... (IV*-37:15) 8739
◆ Te wapen tegen het bederf onzer dagen (IV-37:17:23) 8114
RONGE, P. H.
Opvoeding tot persoonlijkheid (IV*-37:15) 8934
RONHAAR, J. H.
Palestina (IV-91) 8824
RONNER
Van leerling tot drukker (V-65)
ROSENHAYN, PAUL
Fotomysterie (IV-V°-83.0) 8800
ROSSEGER, P.
Twee Hansen (II-83.1)
ROTH, JOSEPH
Job (IV-83.1) 8879
ROWLANDS, EFFIE ADELAIDE
Door lief en door leed (IV 83) 8778
ROYEN, GERLACH
Kollewijn-spelling (V-4393) 8420
ROZENBOSCH, FR.
Winterbloemen (IV-81) 8948 ◆
ROZA, POL
Volksopvoeding (IV-83.8:37:9) 8740 ◆
RUCK, BERTA
Hij of zij? (IV-83) 8369
In andermans schoenen (IV-83.0) 8453
Schijnverloving (III-IV-P-83) 8232
Het vermiste meisjes (III-83.1) 8957
RUSSE, ELLEN
Het boek der zieken (V-24) 8929 ◆
RUTTEN, Jo
Leuke bedelaartjes (VI-C-83) 8994 ◆
RUTTEN, M. G.
Vogeleiland (V-59:91) 8855
RYELANDT, JOSEPH
Beknopte muziekgeschiedenis (V-78) 8216 ◆

S

SAALBORN, ARN.
Poëzie en proza (IV-88) 8377
SABBE, M.
Dierenkennie en diersage bij Vondel (III-84:59) 4411, 4592
Fanny's sonnet (IV-82) 4580
Geschiedenis van het Vlaamsch tooneel (IV-809:79:82) 4613
Muziek in Vlaanderen (IV-84:78) 4966
Plantin (V-92:65)
SACRÉ, MAURITS
O. L. V. van Merchtem (V-27:248:9) 8732 ◆
Voormalige dorpsschuttersgilden... (V-9:27:33) 8818 ◆
SALOMONS, ANNIE
Verhalen uit het verre Oosten (III-83.8) 8145, 8557
SALSMANS, J.
Biecht- en Altaarsacrament (V-23:24) 8839 ◆
SALT, SARAH
Modern minnespel (II-83.1) 8397, 8436
SANDEN, ARIE
Karaktertrekken (V-37:84) 8845 ◆
SAUNDERS, JOHN MONK
Vlammende vleugels (III-83:89) 8958
SAVI, E. W.
Gevaarlijk liefdespel (III-83) 8489

SCHARPÉ, L.
Kasper-Oom en ik (V-83) 8254
SCHARTEN-ANTINK
Sprotje (III*-83.1) 6380
SCHEIRS, JEF
◆ Affligem in brand (V-83.9) 8793
◆ Het einde der wereld (III-IV-83 8922, 8969
◆ Haagemsche filosoof (IV-82) 8434
SCHEPENS, P.
August Strindberg (III*-92:84) 8599
SCHILGEN, HARDY
◆ Jonge helden (V-37:24) 8415
SCHILLINGS, ANDRÉ
◆ Guido Gezelle (V-84:92:81) 8178
SCHILT, J. J. F.
Zes kabouter-verhalen (VI-B-C-83.8) 8995
SCHIPHORST, F.
Hoe maak ik zelf mijn eigen radio-ontvangstation. (V-621:65)
SCHLEICH, C. I.
Klokken luiden (IV-V*-83) 8360
SCHMIDT, ERN.
De gang der wereld (II-82)
Het kindernummer (II-82)
Tilly's tribulaties (II-82)
SCHOTMAN, JOHAN WILHELM
De dans der demonen (IV*-83.0:91) 8970
SCHREUDER, FR. P.
Ons huis (IV-64)
SCHUITMAKER
Van leerling tot drukker (V-65)
SCHURMANS, S. J.
◆ Retraite-dagboek (IV-24) 8725
SCHWOB, RENÉ
◆ De roekelooze omhelzing (IV*-269:93) 8930
SCOTT, WALTER
Quentin Durward (IV-83.9) 8880
SEABROOK, W. B.
Avonturen in Arabië (IV-91:39:29) 8484
SEGERS, GUSTAAF
◆ Dirk Verstraeten (IV-83) 8247
◆ In 't ploegijzer (IV-83) 8247
◆ Nichtjes (IV-83) 8247
SEEGERS
Verzorging, voeding en huisvesting van den hond (IV,63)
SELTZER, CHARLES ALDEN
Goud v. de eenzame hoeve (IV-83) 8565
Mannen van staal (V-83.0) 8983
SEVESTRE, N.
In de klauwen van het mysterie (IV-V*-83.0) 8800
SHERIDAN, R. BRINSLEY
The rivals (IV-82:42:37) 8529
SIDGWICK, A.
Van allerlei slag (III-IV-83.1) 8664
SIEMER, MIA
De man die moed had (IV-83.1) 8919, 8971
SIENKIEWICZ, HENRYK
Hania (IV-83.8) 8665
SIMEONS, G.
Didaktiek : 2e deel (IV*-37) 8524 ◆
Sexueele zedenleer en opvoedkunde (IV*-37:17) 8626
SIMONS, JOZEF
Bonifacius Suykerbuyck (IV-V°-83) 5948 ◆
Voor 't verken komt (IVA-B-83.8) 8992 ◆
SIMONS, LEO
Tot afscheid (IV-L-84:80:00) 8275
SIPKES, C.
Welke planten in den tuin? (V-58:63) 8211
SLAGTER, E. W.
Electriciteit in huis en bedrijf (V-621)
SLATER, W. B., HUDDLESTON
Dokter en publiek : 2e dl (IV-61:3) 8120
SLAUERHOFF, F.
Schuim en asch (IV-83.8) 8566
SLEECKX
Dierenwijsheid (V-83.8) 8069
SLOAN, FARQUHAR
Ontmoeting onder zee (V-83.0) 8889
SLOOTJES, R.
H. Mis (V-264) 8408 ◆
SMELJOW, J.
Oud vrouwtje (IV-83.3) 3107
SMIJERS, A.
Nederl. muziekgeschiedenis (V-78) 8757 ◆
SMID
Electriciteit v. bouwvaklieden (V,621:69)
SMIT, W. A. P.
Folklore (V-39:9) 8741
SMITH, N. J. P.
Wonderbalsem (VI-B-83) 8680
SMIT KLEINE, F. 9e Jg. bl. 171
SMITS, A. P.
Rotsplanten (V-63:71) 8331
SMITS, FR.
Handelscorrespondentie (V-65) 2344
Heimwee (III-83) 8691
Huis der smart (II-83.8)
SNELDER, G. J.
Huwelijk (IV-23:37:17) 8115

SNETHLAGE, A.
◆ Kristin Lavransdochter: Het kruis (IV*-83.9) 8974
SNIEDERS, AUGUST
Antwerpen in brand (V-83.9) 2402
◆ Avond en morgen (V-83.8) 8982
De nachtraven (V-83)
SOEN JAT-SEN
Ziel v. h. moderne China (IV-91:1) 8416
SöJBERG, HARRY
In h. land der levenden (III-IV-83.8) 8100
SORMANI, P. V.
Over de vriendschap (V*-84:15:48)
SOUVESTRE, P.
Fantômas, de geheimzinnige (IV°-83.8) 8972
Wie is Fantomas? (II-83.0)
SPALDING, H. S.
◆ Geheimzinnige sporen... (VI-A-B-83.0: 266) 8270
SPARNAAY, H.
Freiherren van Gamperlein (V-43:83:37) 8421
SPEEKMAN, B. W.
Spaansche spraakleer (V-46:37) 8118
SPEIJER, WILHEM
Katten van Maineweh (III,83,3:37) 8558
SPILLMANN, J.
◆ Slaven van den sultan (VI-A-83) 8677
SPIT
Fuik (IV-83.0) 8779
SPRINGER, B.
Hoe ik wereldkampion werd (V-79:93) 8858
SPRINGER, NORMAN
Het bloedschip (IV°-83) 8973
SPYRI, JOHANNA
Arthur en Squirel (VI-A-83)
Slot Wildenstijn (IV-A-83)
Van verre en nabij (VI-A-83)
STAAL, C.
Zeldzame trouw (I-83.9) 8860
STAAL, G. J.
Nederlandsche Guyana (IV-91:3) 9004
STAAL, THEO
◆ Roll-film (V-83.8) 8369
STAELENS, A.
◆ Alg. en bijz. methodiek (V-37) 8412
STASSEN, M., Dr
◆ Raadgevingen voor het verleenen van de eerste zorgen aan de slachtoffers van werkongevallen (V-61) 8522
STEEGHERS, GUST.
Opzoeking n. 't vaderschap (IV-82) 8435
STEENHOFF-SMULDERS
Sprookjes van de schemering (V-VI-A-83.8) 8069 ◆
STEFFERS, L. A
Geheimzinnige Dr Knox (IV-V•-83.0) 8579, 8800
Juweelendiefstal (IV-V°-83.0) 8579, 8800
Noodlottig sieraad (IV-V°-83.0) 8800
Schat van den Sjeik (IV-V°-83.0) 8800
Stille vijver in het bosch (IV-V°) 8800
Verdwenen geldschieter (IV-V-83.0) 8579, 8800
Verraad en verraders (IV-V°-83.0) 8800
STERCK, Dr
Van rederijkerskamer tot Muiderkring (V-809)
STERKENBURG, REN. P.
Noodlotsuren d. menschheid (IV-83.9:81) 8252
STEYLAERS, P.
Dood wandelt (V-82) 8341 ◆
STINISSEN, CELEST.
Wonderbare sage (IV-84:809:78) 8583
STöRMER, CARL
Van uit de diepte der wereldruimte (V-5) 8425
STOFFEL, CILIA
Boschvolkje (V-59) 8748
Langoor het wilde boschkonijn, Reintje... (V-VI-A-83.8:59) 8980
STRACKE, A., S. J.
Doornenkroon van Onzen Heer (V*-24) 8516 ◆
STRAUVEN, J. TH.
Onderwijs in de natuurkennis,.. (V-37:5) 8629
STREUVELS, STIJN
Alma met de vlassen haren,(IV-V*-83.2) 8827, 8890 ◆
Herinneringen u. h. verleden (V-88) 1110
Het Kerstekind (V-83)
STUBBE
Rubens (V*-92:75) 7179 ◆
STUTEN-VAN IJSSELSTEIN, H.
Bruine boontje (VI-B-C-83.8:58:59) 8166
Droomprinsesjes (VI-B-83.8) 8273
STUYVAERT, V. 8458
SULLIVAN, ALAN
Eiland zonder geheimen (V-83.0) 8791
SUTHERLAND, JOAN.
Omdat vader misdeed (V-83.0) 8462
SUTORIUS. ANNA
Moeders Mieke (VI-B-M-83) 8470 ◆

SVENSSON, JON
◆ Abenteuer auf den Inseln (V-VI-A-83.0: 91) 8984
SWAN, ANNIE S.
Lieveling der fortuin (IV-83.0) 8248
SWART, HÉLÈNE
Natuurpoëzie (IV-81) 8759
SZABO, MARIE
◆ Roman van het land (IV-83,1) 8361

T

TEIRLINCK, H.
Zon (V-83.8) 7953
TEIRLINCK, ISIDOOR 8305
Flora Magica (III-84:39:58)
TEIJSSEN, M. R.
◆ Groote mannen (V-92) 9018
TEMPLE, BAILEY
Haar offer (IV-83) 8773
TEMPLETON, JESSA
Dood of levend (IV-83.1) 8454
TEN BOSCH. A.
Hoofdbegrippen der electriciteit (V-621:53)
TEN HARMSEN VAN DER BEEK, E. M. 8166, 8273
TERESA MA-, ZUSTER
◆ Gevaarlijk spel (V-M-83) 8463
◆ Heelemaal niet bang meer (VI-C-07:83) 8904
TER HAAR
Woudclub (VI-B-83) 2545
TESTORE, C.
◆ Overwonnen toovenaar (V-83:266) 8792
THANS, HILARION
◆ Hari en Riet (VI-A-B-83) 8898
THEUNISZ, J.
Bimini (IV-83.8) 8584
THIERY, MICH.
Een bezoek aan het muzeum van natuurl. historie (V-VI-A-B-55:56) 6282, 8207
THIRY, ANTOON
Bagijnhofsproken (III-83.8) 8379
◆ Baziel's uittocht (V-83.1) 8389
Christuslegenden (IV*-83.8:39) 8357
Droomer (IV-83.1) 8381
◆ Ecce homo en het bange portieresken (IV-83) 8382
In 't hofken van Oliveten (III-83.8) 8383
◆ Ivoren fluit (IV-83) 8384
THIRY, ANTOON
Izegrim (V-83.1) 8386
Kiroene, Kiroene (V-83.8) 8386
Meester Vindevogel (V-83) 8387 ◆
Mr pastoor en zijn vogelenparochie (V-83) 8388 ◆
Onder St Gommarus' wake (IV-83.8) 8389 ◆
Pauwke's vagevuur (V-83) 8390 ◆
President van het Vliegend Wiel (V-83-) 8391
Schoone jaar v. Carolus (II-III-83,1) 8392
Vader (IV-83) 8393 ◆
Van vier pelgrims (V-83.8) 8394 ◆
THOMAS VAN AQUINO, H.
Theologische summa: XI. Over het Geloof (IV*-23) 8517 ◆
THOMPSON, DOR.
Nieuw Rusland (III-3:91) 8203
TIENBERGEN, N.
Vogeleiland (V-59:91) 8855
TIMMERMAN, AEG. W.
Ilias (IV-83.9:81) 8947
TIMMERMANS, FELIX
Eugeen en Yoors (V-84) 8104, 8123 ◆
Franciscus-kalender (V-87:74) 8335 ◆
Pallieter (1e tot 15e druk: I-83 — 16e druk: II,83) 8312
TOLSTOI, LEO
Gadzij Moerat (IV-83) 7940
Levende lijk (III-82) 8130
Oorlog en vrede, 3 deelen (III.83:89) 4926
TOUSSAINT VAN BOELAERE, F. V.
Barceloneesche reisindrukken (IV-83:91) 8917, 9005
TOUSSEUL, JEAN
Grijze dorp (III-IV-83) 8653
TRACY, LOUIS
Vreemde boodschap (V-83.0) 8891
'T SAS
't Donderbeestje (IV-83.1) 5001
Janson's liefde (IV-83) ◆
Keurbundel uit 500 novellen (V-83.8) 3829

U

ULENS, JOS
Lauweren en doornen.... (VI-A-83.8:89) 8819
UNDSET, SIGRID
Kristin Lavransdochter: Het kruis (IV*-83.9) 8974 ◆
Marta Oulie (IV-83.1) 8566

UNDSET, SIGRID
Mooiste leeftijd (III-IV-83.1) 8567
Olav Audunsson 9e Jg. bl. 162
◆ Paapsche stoutigheden (IV-84) 8609, 8683
Vigdis Gunnarsdochter (IV*-83.1) 8569
Wijze maagden (III-IV*-83.8) 8568

V

VALDÉS, ARMANDO PALOCIO
De onverbreekbare band (III-83.1) 8959
VALEWINK, C. C. A.
Werelden die ons omringen (V-52:55) 8101
VALKEMA BLOUW, J. P.
Gekantelde karos (V-J-83.0) 8892
Verdwenen parelsnoer (V-J-83.0) 8893
VAN AMELSVOORT, H. 8802, 8904
VAN AMMERS-KüLLER, JO
Opstandingen (III-83.3:396) 8614, 8654
VAN BALEN, W. J.
Leven der oude Incas (IV-9:91:39) 8908, 8909
Portugal, de tuin van Europa (V-91) 8916
VAN BEEK, HARMSEN 8788
VAN BERGEN, P. B. 9008
VAN BERGEN, WILBERT
◆ Geschiedenis van Vischhaakje (VI-B-83:266) 8374
VAN BEUSEKOM, G.
Vogeleiland (V-59:91) 8855
VAN BRUGGEN, CARRY
Tirol (IV-91)
VAN BRUGGEN, H. L.
Christus' Kerk... tegen den oorlog! (IV*-26:32:89) 8931
VAN BRUGGEN, KEES
Droge koetjes (V*-83,1) 8696, 8794
VAN CALCAR, R. P.
Psychologie der beroepskeuze... (IV-15:37:61) 8402
VAN CAMPEN, FENNA
Met z'n tienen en 'n tante (VI-A-83) 4155
VAN CAUWELAERT, AUG.
◆ Vlaamsche jongeren (V-81:809) 3417
VAN CAUWENBERGHE, A.
◆ Kindergezondheidsleer (IV-61) 8102
VAN COPPENOLLE, EM.
◆ Alg. sakramentsleer (V-23:264) 8840
VAN CORTENBERGHE, J.
◆ Haagemsche filosoof (IV-82) 8434
VAN DAEL, JAC.
Geschiedenis der empirische psychologie (IV*-15) 8315

VAN DAM, JULES
Mijn Indisch avontuur (IV-V°-83.0) 8800
Moord i. Clarington str. (IV-V°-83.0) 8800
Donatienne (IV-83.3) 8960 ◆
Roode huis (IV-83) 8245
VAN DE KAMP, J.
Het bloedschip (IV°-83) 8973
Vlammende vleugels (III-83:89) 8958
VAN DE LINDE, GERRIT JANSZOON
Gedichten van den schoolmeester (IV-81) 8644
VAN DEN BIESEN, L.
Schaduw over de aarde (V-81.1:269) 8669
VAN DEN BOVENKAMP, J. G. H.
Dan Barry de ontembare (V-83.0) 8882
Niets dan de waarheid (IV-83.0) 8148
Op het spoor (III-83.0) 8443, 8768
Toen het Westen ontwaakte (IV-83.0) 8966
Vreemdeling aan de poort (V-83.0) 8883
VAN DEN BROECK, J. P. H.
Bijbelsche geschiedenis (V-22) 8193 ◆
VAN DEN HEUVEL, ARIE
Georges van den kruidenier (IV-82) 8646
VAN DEN HOUTEN, J. M.
Tuinplanten (V-63:58) 8212
VAN DEN WERFF
Onze katten (IV-63:59)
VAN DER BILT, E. F.
Beknopte geschiedenis d. Nederlandsche letterkunde (V-84:809) 8276 ◆
VAN DER BURGT, J.
Franks droeve jaren (VI-A-83) 8165 ◆
VAN DER ELST, FRED.
Madame Peperkoor (IV-83.1) 8249
VAN DER FEEN, A. H.
Kassian (III-83.8) 8507, 8559
VANDER HALLEN, ERNEST
Eugeen Yoors (V-84:92.7) 8104, 8123 ◆
Kristiaan (IV-V*-83) 4353, 4395, 8876 ◆
Liturgisch gebedenboek voor studenten (V-264:24) 8727 ◆
VAN DER HORST, C. F.
Boek der helden (V-83.8:83.9) 8159 bis
Britsch-Indië in den smeltkroes (IV-91:3) 9003
Van allerlei slag (III-IV-83.1) 8664
VAN DER KLEI, JAC.
Plantengroei en -bloei : 1e dl (V-VI-A-58) 8422
VAN DER KLEI, TH.
Herstel., regel. v. e. horloge (V-681) 8752
VAN DER LEEUW, AART 9e Jg. bl 172
Kleine Rudolf (IV-83.1) 8307, 8362

VAN DER LEEUW, H.
De onverbreekbare band (III-83.1) 8959
VAN DER LINDE, A. 8167
VAN DER MEER DE WALCHEREN, P.
◆ Witte paradijs (IV-24:26)
VAN DER MUEREN, ALF.
◆ Op den weg der wijsheid (V*37:23:24) 8932
VAN DER PLOEG
Club van vier (V-83) 4152
VAN DER SPEK, JOH.
◆ Handleiding voor psychologisch onderzoek (IV*-15:37) 8113
VANDERVAEREN
Voornaamste feiten uit een eeuw gesch. v. d. landbouw (IV-9:63)
VAN DER VEER, BAS. 8993
VANDERVELDE, EM
Neutrale en sociale cooperatie (III-S-3)
VAN DER VEN, F.
Groote vinding (V-83.0) 8691
VAN DER WEYDEN
Hekeldichten (III-81) 8545
VAN DER WEERELT
Een Vlaming op reis door Congo (III-91:39) 7587
VANDEUR, EUG.
◆ H. Misoffer (V-264) 8340
VAN DE VELDE, A.
◆ Alg. en bijz. methodiek (V-37) 8412
VAN DE VELDE, ANTOON
◆ Halewijn (IV-82:81) 7044
VAN DE VELDE, H.
Formules van een moderne esthetiek (IV*-701) 4779
VAN DE VELDE, V.
◆ Oorsprong van het lof (V-264) 8409
VAN DE VEN, ANDRIES
Zijn laatste droom (IV-82) 8765
VAN DE VOORDE, URBAIN
Critiek en beschouwing (III-IV-84) 8585
Diepere krachten (II-81)
Donkere vuur (II-81)
Gezelle's eros (IV*-84) 8684
Haard der ziel (II-81) 503
Meisje Lea (I-83)
Per umbram vitae (III-81) 7440
Raadsel van den meester van Flémalle (IV-92:75)
VAN DE WERFHORST, IR
Handleiding voor den verlichtingsdeskundige (V-621) 8637

VAN DE WIEL, J. C. W.
Leergang in den Gregoriaanschen rang (V-78:264) 8428
VAN DE WINCKEL
Begrippen over electriciteit (V-621:53)
VAN DE WOESTIJNE, KAREL
Kritiek (IV*-88:7) 8277
Kunst en leven in Vlaanderen (IV*-88:7) 8277
Menschelijk brood (III-81) 8126
Modderen man (III-81) 8126
VAN DE WORP
Handleiding voor het maken van houten trappen (V-69)
VAN DE ZEEKUST, RIK
Menschwording des papierkrabbers (III-83) 8865
VAN DIJCK, EM.
Sociale ingenieur (IV-37:33)
VAN DOORNIK, J. 8796
Matt Talbot (V-92.2) 8595 ◆
VAN DOORN-VONK, TINE
Nah-Tie (VI-A-83.0) 8988
VAN DREEST, WILLEM
Stuwende leven (IV-81.1:92.7) 8395, 8455
VAN DUINKERKEN, A.
[*dekn. van WILLEM ASSELBERGHS*]
Achter de vuurlijn (IV,84) ◆
8610, 8682; 9e Jg bl. 206
Hedendaagsche ketterijen (IV-84:23) ◆
7582, 8608; 9e Jg bl. 207
Kreet van Abels bloed (IV-84) ◆
5708, 8603; 9e Jg bl. 207
Lyrisch labyrinth (IV-81) ◆
8611, 8645; 9e Jg bl. 204
Onder Gods oogen (IV-81) ◆
8602; 9e Jg bl. 203
Paapse stoutigheden (IV-84) ◆
8609, 8680; 9e Jg bl. 207
Ravenzwarte (V-83.1) ◆
8604, 8670; 9e Jg bl. 205
Roofbouw (IV-84) 7099, 8605; 9e Jg bl. 206 ◆
Verdediging van carnaval (IV-84) ◆
8606, 8683; 9e Jg bl. 207
Sint Bernards verhandeling over de liefde tot God (V-24) 8612, 8615; 9e Jg bl. 208 ◆
Vertelsel in de hut (IV-83.1)
5623, 5683; 9e Jg bl. 206
VAN DUUREN, HENRY
Graf in de woestijn (V-83.0) 8795
VAN DUYSE, PR.
Gedichten, 2 dln (IV-81)
VAN DYCK, A. 8586

VAN EEGHEM, W.
Refereinenbundel (II*-83:809) 6298, 8278
VAN ESSCHE
Boekbinden (V-65) 4864
VAN EWIJK, L. J. G.
Handleiding voor amateur-fotografen (V-77) 5767
VAN EYSSELSTEIJN, BEN
De duivel op aarde (IV-82) 8951
VAN GAVERE, MARNIX
Gedichten (IV-81) 8219
VAN GEEL
Commentaar van de wet op de militie (IV-34:35)
VAN GELDER, J.
Hindernissen (IV-83.0) 8783
VAN GELDORP, P. 8258, 8270, 8465
VAN GENDEREN STORT, R.
Avontuur (II-III-83.8) 8089, 8133
VAN GESTEL, C.
Ecce Homo (IV-25) 8733
◆ Het evangelie v. o. d. daken (V-25) 8933
VAN GESTEL, G., S. J.
◆ God in ons (V-24) 8109
VAN GINNEKEN, J.
◆ Ziel van Augustinus... (IV-84:92.2) 8814
VAN GODTSENHOVEN
Landbouwkunde (IV-63)
VAN GOGH. VINCENT 8266
VAN GOGH-KAULBACH, ANNA
Hector (V,83:59) 8672
Pommie (V-VI-A-83:59) 8796
VAN HAGENDOREN, E.
8133, 8271, 8467, 8675
VAN HECKE, F.
Gedichten (II-III* 81) 2499
VAN HERCK, JOZ.
◆ Eugeen Yoors (V-74:75) 8104, 8123
VAN HILLE-GAERTHÉ, C. M.
Kinderen (IV-37:59:61) 8747
Rosarium (IV-83,8) 8181, 8250
VAN HOHUIZEN, T.
Nieuw leerboek der natuurkunde (V-53) 8854
VAN HOLST
Reuze konijnenrassen (IV-63)
VAN HOUT
Neerhofvogels (IV-63)
Pelskonijn (IV-63:59)
VAN HOUT, FRANS en ALBERT
Praktische handleiding over de Belg. neerhofvogels (V-63) 8689
VAN HOUTE, I. C.
Moeilijke kinderen (III-37) 8523
VAN HOVE
Leergang over landbouwkunde (IV-63)
VAN IMMERSEEL, FR. 8679, 8785
VAN KASTEEL, JAN
Aspect van onzen tijd (III-84:809) 8905
VAN KOEVERDEN, W.
Wat is liturgische devotie (V-264) 8409
VAN LAEKEN, LODEWIJK
[*dekn. van L. OPDEBEEK*] 9e Jg. bl 12
Vaderland (V-83.9)
Vlaamsch bloed (V-83.9)
VAN LAER, ALB.
Historische dwalingen (III-S,9) 8103
AN LANTSCHOOT, J.
Ommegang v. Dendermonde (V-39)) 8846
VAN LEEUWEN, NANT 8372, 8678
VAN LEEUWEN, W.
Epiek en lyriek (III-IV-N-88:37:809) 8472
VAN LENNEP, L. M.
Ionica Montilescu (III-83.3) 8772
Sycomore bij den vijver (IV-83.9) 8666
VAN LIER, E. H. B.
Gezondheidsleer van... (II-61:57) 8758
VAN LIESHOUT, J A,
De belijdenissen van den H. Augustinus in XIII boeken (IV*-260:93) 8926 ◆
VNN LOY
Practische automobielleergang (V-629)
VAN MAELE, B.
E. K. leidingsonderhoudjes : 1e reeks (V-24) 8194
VAN MAERLANT, JAN
Rijmbijbel (IV*-81:22) 9e Jg bl. 50 ◆
VAN MERLE, JET
Wisselende banen (IV-83.1) 8780 ◆
VAN MOERKERKEN, A. H.
Jan van den dom (IV-83.9) 8667
VAN MOLLE, LEO
Op reis door Congo (V-91) 8822 ◆
VAN NES-UILKENS
De jonge jaren der bergmannetjes (IV-P-83) 7462
VAN NOORDEN, FRANS 8165
VAN OFFEL EDMOND 8822, 8915
Peter Pauwel Rubens (V-92:75) 8600
Van Kobe Krakzocht... (VI-A-B-83) 8902
VAN OORSCHOT, A.
Beginselen der christ. zedeleer (IV-23:17) 8411 ◆
VAN OPDENBOSCH, L.
Keikoppen van Zevendries (IV-83.3) 8261

VAN OSSENBRUGGEN, COR.
Hoe 't Flip en Henk verder ging (VI-A-J-N-83)
Tweelingen Flip en Henk (VI-B-N-83)
Wilde Jo (VI-A-B-M-83) 2545
VAN OVERSTRAETEN
Lessen over landbouwkunde (IV-63)
VAN PASSEN, ROBERT
Gelaat der Vl. steden (V-91:7) 8485
VAN PRAAG, S.
Angst (III*-15) 8722
Herinneringen uit het ondergrondsche (III-83.1) 8864
Herman Ek (III-83.3) 8555
Levende lijk (III-82) 8130
Meisje van de Veenhoeve (III-83.0) 8556
Onsterfelijke (IV-83.1) 8662
Roode lach (IV-83.3:89) 8655
Sara Alelia (IV*-P-83.1) 8658
VAN RAPPARD, H.
Cowboy-detective (IV-83.0) 8798
VAN REUSEL. JOS
◆ Mijn ander boek (VI-C-9) 8820
◆ Van een lamme die... (V-VI-A-82) 8766
◆ Van een simpele (V-82) 8647
VAN RIJN, N. A.
◆ St Theresia van het Kindje Jezus (V-92:2) 8008
VAN ROSSUM, A. W.
◆ Gesch. der openbaring (V-22) 8404
VAN ROY, ALB.
◆ Benedictijner geest... (V-24:271) 8190
VAN RUCKELINGEN, L.
dekn. van LODEWIJK JAN MATHOT
◆ België onder Marie Theresia (V-9) 9e Jg bl 51
◆ Patriottentijd (V-9) 9e Jg bl 51
VAN SCHENDEL, ARTHUR
Eiland in de Zuidzee (IV*-83.0:91:39) 8695, 8781
Fregatschip Johanna Marie (IV-V-83) 8370
VAN SCHELVEN, TH.
Moderne zielkunde (IV°-15) 8925
VAN SCHILFGAARDE, P.
Barbara (II-III-83.3:93:89) 8551
VANSINA, DIRK
◆ Adam (IV-82:81) 7045
◆ Messias (IV-81:82) 8648
VAN STEENE, GASTON
De zeekust en Knocke (V-91) 8691, 9006
VAN STEENKISTE, C.
De vlasfabrikant in zijn vlasleven (V-63:67) 9e Jg bl. 98; 8946
VAN STYEVOORT, JAN
Refereinenbundel (II*-83:809) 6298, 8278
VAN SUCHTELEN, NICO
Odysseus' dool (IV-83.0) 8775
VAN TICHELEN, H.
Sprookjes en vertellingen (VI-B-83.8) 4042
VAN TICHELEN, TH.
Beelden uit het Evangelie (IV-83.8:22) 8195 ◆
VAN TUSSCHENBROECK, HERMAN
Goeden avond speelman (VI-78) 8859
VAN VEEN, J. S.
Beknopt overzicht der Grieksche mythologie (V-39:83) 8521
VAN VELSEN, F.
Man van Nergenshuizen (IV-83.0) 8236
VAN VLAANDEREN, MICHEL.
Maria van Bethanië (V-82) 8342 ◆
VAN VLIJMEN, FRITZ
Wonderbare redding (VI-B-C-83.9) 8167 ◆
VAN WAGENINGEN, J. C.
Met de kas er van door (III-83.1) 8954
Steeg aan de Moskwa (II-III-83.1) 8131
VAN WALLINGA, A.
In de woestijn (III-83) 8552
VAN WESEMAEL, JOS.
Wonderb. avonturen v. d. 4 Aymonszonen (IV-V-83.9:83.0) 8456
VAN WESSEM, C.
Concerteeren en musiceeren (IV-78)
Lessen in charleston (II-83.1) 8694. 8767
20 Noord- en Zuidnederl. verhalen (III-83.8) 8348
VAN ZYPE
Bruegel (IV-75) 4509
VERAART, A.
Kunnen meteorologische processen... (V-55) 8426
VERBEECK, RENÉ
Donkere bloei (V-81) 8760
VERBEEKE, JULES
Kromme weg (IV*-89:93) 8398, 8457
VERCAMMEN JAN
Eksode (IV-:1) 7040 ◆
VERCOULLIE
Etymologisch woordenboek (IV-4393)
VERHAEGEN, P.
De boerenkrijg (V-9) 9000 ◆
VERHAGEN, C.
Electrotechniek voor den horlogemaker (V-681:621) 8638

VERHAGEN, C.
Practische cursus voor horloge makers (V-681) 8536
Theoretische cursus voor horlogemakers (V-681) 8536
VERHAGEN, O. 8257bis, 8750
VERHOEVEN, BERN.
◆ Guido Gezelle (V-84:92)
VERHOEVEN, JOZEF
◆ Congoheld Jacques de Dixmude (V-92: 38) 8601
VERHULST, CAROLUS
Avonturen in Arabië (IV-91:39:29) 8484
VERMEYLEN
Europeesche plastiek, 3 dln (IV-73:75) 1412, 3288
VERNE, J.
Al zijn werken (V-83.0)
Caesar Cascadel (IV-83.0)
VERSCHAEVE, CYR.
◆ Eugeen Yoors (V-84:75) 8104, 8123
VERSCHUEREN, J.
◆ Modern woordenboek (V-03:4393) 8850
VERSTIJNEN, H. 8234, 8269
VERSTREKEN, A. 8164
VERWEY
Van Jacques Perk tot nu (IV*-809:85) 1240
Vizioenen van Hadewijch (IV-24) 8691
VERWILST, L.
◆ Op ter hoogmis (V-264) 8409
VETH, JOHANNA
Kunst van muzieklezen (V-78) 8429
VIJVERBERG, J.
Vogel-idyllen (V-VI-59) 8635
VINCX, J. F.
◆ 1830-1930 aan onze... (VI-A-83:9) 8821
◆ Zoo kind, zoo man (V-83.9) 8985
VISSER, COR. 8782
VISSER, PIET
◆ Zeven fonteinen (IV*-83.1:269) 8692, 8782
VLECK, G.
Psychologie van het Spaansche volk (IV*-15:32:39:9) 8110
VLUCHTIG, PIET
[*pseud. van* F. SMIT KLEINE] 9e Jg bl. 171
VOGELS, IS.
◆ Zielkunde : 1e dl (IV*-15) 8316
VOLPE, GIOACCHINO
Wording en wezen van het Fascisme (IV-9:32:33) 8938
VON EBNER-ESCHENBACH, MARIE
Freiherren von Gemperlein (V-43:83:37) 8421
VON GAGERN, H.
De satan der Zuidzee (IV-83.0:91) 8975
VON LAMA, FRIEDRICH
Therese Neumann... (V*-92.2) 8826 ◆
VON NELL-BREUNING, OSWALD
Beurs en moraal (IV-27:17:33) 8403 ◆
VAN SUCHTELEN, NICO
Ganzenmannetje (II-III-83.1)
VON ZOBELTITZ, FEDOR
Heilzame vergift (IV-83.0) 8146
VOORHOEVE, J. N.
Bolsjewisme en Evangelie (V-32:33:23) 8742
VORRINK, JOH.
Schoone en wonderl. historie... (IV-83) 8458
VOS, G. J.
Moeilijke kinderen (III-37) 8523
VOS, MARIE
Grijze dorp (III-IV-83) 8653
VUERHARD-BERKHOUT, A.
Arbeid adelt (IV-83) 8657
Geheim v. Marlene Laszberg (IV-83) 8353
Groote prins Shan (IV-83.0) 8451
Huwelijk v. Käte Gernsbach (V-83) 8367
In stilte getrouwd (IV-83) 8141
Liefde en plicht (IV-83) 8238
Met vuur gespeeld (III.83) 8344
Raffke's nieuwe chauffeur (IV-83.0) 8350
Tweede huwelijksreis (IV-83.0) 8349
Verloren ring (IV-83) 8141
Vreemd bloed (III-IV-83) 8770
VUYLSTEKE, A.
Kijkjes in de natuur (V-VI-A-58:69:74) 8209

W

WAFELBAKKER
Bescherming (IV-83) 8452
Geheimzinnige moord van Glenlitten (III-IV-83.0) 8663
WAGENAAR, J.
Intieme leven van Helena... (III*-83.9) 8769
WAGENFELD
Veearts (IV-63)
WALLACE, EDGAR
Doodsvijanden (III-83.0) 8440
Hindernissen (IV-83.0) 8783
Vliegende brigade (V-83,0) 8580

WALSCHAP, GERARD
◆ Dood in het dorp (IV-83.8) 8147
Eric (II-83.1) 8863
◆ Volk (IV-83.8) 7883, 7944
Waldo (IV-83.1) 3843, 3909
WASSERMANN, JACOB
Christophorus Columbus (III-83.9:91) 8137
Faber of de verloren jaren (III-83:93) 8866
Ganzenmannetje (II-III-83.1) 8437
WATTEYNE, P. J.
◆ Het Kivu-meer (V-91:59) 9007
WATTEZ, O.
Moederken (IV-83)
WAUTERS, ARTHUUR
Getuigenissen over Vlaanderen (V-324) 8939
WEERSMA, H., Drs
Oliver Twist (V-42:83,8:37) 8527
WELLS, CAROLYN
Bronzen hand (V-83.0) 8160
Niets dan de waarheid (IV-83.0) 8148
WELLS, H. G.
Korte geschiedenis der wereld (I-9) 4420
WENTWORTH, PATRICIA
Secretaris van den uitvinder (V-83.0) 8161
WERFEL, FRANZ
Barbara (II-III-83.3:93:89) 8551
WERUMEUS-BUNING
Dood en leven (II-81)
WESSELINK-VAN ROSSUM, J. P.
Het goud der Nevelbergen (IV-P-83.0) 8962
WESTERBRINK-WIRTZ, J. M.
Josephine (IV-P-83.1)
WESTERMAN, W M.
Wording en wezen van het Fascisme (IV-9:32:33) 8938
WEYTS, STAF
◆ Gedichten (V-81) 8337
WHITE, GRACE MILLER
Ricardo's dochter (IV-83.0) 8149
Tess u. h. stormland (III-IV-P-83.1) 8797
WHITE, WILLIAM PATTERSON
Cowboy-detective (IV-83.0) 8798
WIEGMAN, J. 8803
WIJDEVELD, TH.
Cultuur en kunst (IV-84:7) 8378
WIJFELS, H. C. M.
◆ Beknopte geschiedenis der Nederlandsche letterkunde (V-84:809) 8276
WIJNBERG, NETTY
Hoe Ineke moeder verraste (VI-C-07:83) 8904 ◆
Noortje (VI-B-N-83) 8806
WILDE, O.
Dramatische werken, 2 dln (II-82)
WILLMANN, OTTO
Didaktiek : 2ᵉ dl (IV*-37) 8524 ◆
WILS, IGN.
Uit den zouaventijd (V-92) 8690 ◆
Het woonhuis, 2 dln (IV-69:72)
WINDISCH, HANS
Kiekjes maken... (V-77) 8430
WINKLER, BRUNO
Stern von Assisi (IV-83,9:269=43) 8799
WINKLER, PRINS, J.
Verzamelde gedichten (IV*-81) 8546
WINS, J. 8786
WIRIX-VAN MANSVELT, MEVR.
Dante's veelzijdigheid (V-84:92) 8687
WITLOX, J.
Laatste zal de eerste zijn (V-VI-A-83.8) 8674 ◆
Ons vorstenhuis (V-9) 7785
Voetbalwetstrijd en zijne gevolgen (VI-A-83.1:79) 8894
WITTENBERG, J. 8354
WOBBE, F. B. M.
Beurs en moraal (IV-27:17:33) 8403 ◆
WOLFFENBUTTEL-VAN ROOYEN, H.
Joop (VI-A-83) 8989 ◆
Zevende meisje (V-VI A-M-83) 8678 ◆
WOLFF, DR
Gulden snede (V-74:701) 8427
WOLTHUIS
Drama in de middeleeuwen (IV*-84:82:79) 7668
WREN, P. C.
Mammon der gerechtigheid (III-83.1) 8441
WUST, PETER
Krisis van het westersch menschdom (IV*-2:3)

Z

ZATSKOY, W.
Betooverde pelgrim (IV-83.3) 8875
ZEEHANDELAAR, I.
Inleiding t. de ontwikkeling... (IV-61:15) 8723
ZEIJ, JAC. J.
Gemeenschappelijk eerherstel (V-24) 8410

ZERNIKE
De overgave (III-83)
ZETTERNAM
M. Luchtervelde (III-83.3) 4008
ZIELENS, LODE
Roep (III-83.8) 8233
ZILAKY, L.
Muziekpaljassen (IV-82)
ZWEGERS, B. V.
◆ Vlammende woestijn (V-VI-A-83.0:92: 266) 8371
Wondervogel (VI-C-07:83) 8904
ZWEIG, STEFAN
Noodlotsuren der menschheid (IV-83.9: 81) 8252

XX

Adresboek voor horlogiemakers (V-681) 8754
◆ Als het wintert 1931 (V-05:88) 8266
Amusante weekblad (II-05) 9e Jg bl. 20
◆ Aristo 9e Jg bl. 49
◆ Beatrijs (Kaakebeen-Ligthart — IV-83: 4393) 8169
◆ Cataloog der O. B. St Michiel (V-01:84) 8400
Christelijke liederen (V-P-78) 8542
◆ Christophore 9e Jg bl. 49
Doel en organisatie van den volkenbond (V-32)
Handelingen van het vijfde economisch congres (V-33:6) 8525
Herman Teirlinck-gedenkboek (IV-05: 88) 8279
◆ Jezus van Nazareth (V-22) 8321
◆ Kerstnummer (V-83.8) 8581
Letterkundig almanak voor Vlaanderen (III-05:88) 7153
Levensschoonheid der arbeidersvrouw (IV-33:24) 8526 ◆
Lustig volkje (VI-B-88:4393) 8815 ◆
Marnix Gijsen (IV-88) 8586 ◆
Moderne vraagstukken : 4e reeks (V-24) 8515 ◆
Mon copain (II-05) 9e Jg bl 20
Oekiyoë of de kunst van het vliedende leven (III-84)
Ons land in woord en beeld (IV-05) 81 86
Op paden van avontuur... (V-83.8:59) 8751
Paal 9e Jg bl 49 ◆
Piccolo (II-05) 9e Jg bl 20
Pin-engel 9e Jg bl 49 ◆
Praktische leergang der electrotechniek : 4e dl 8213
Pranatjitra (III*-83) 8691
Rubens en zijn eeuw, 5 dln (III-IV*-9:75)
Schets van den ontwikkelingsgang... (V-32.4:9) 8477
Stormram 9e Jg bl. 50 ◆
Uit het leven van een jong-student (V-P-83:93) 8464
Uurwerk en zijn behandeling (V-681) 8755
25 jaren arbeid (V-05:21) 8624 ◆
50 gedichten (R. Coulon — V 81:37) 8338
Vondel-kroniek 9e Jg bl 50 ◆
Voorbereiding op de zeven boeken van Caesar's « Bellum Gallicum » : Latijn-Nederlandsch (V-47:37:8) 8941
Wereldrevue (II-05)
Zoo verhalen de Vlamingen (III-83.8) 8867

TITELCATALOOG

van den 9^n Jaargang
:-: van BOEKENGIDS :-:

Ten einde de documentarische waarde van deze Inhoudstafel te verhoogen worden, naast de werken die in dezen 9^n Jaargang voorkomen, ook de titels vermeld welke op de getypte staatslijsten als toelage aan de Openbare Boekerijen werden aangeboden.

Wat er buiten de besproken werken nog verder verscheen in 1931 zal worden opgenomen in het « Roman-Repertorium » dat over een paar maand verschijnt. Daarom worden ze hier niet vermeld als de voorgaande jaren het geval was.

Naast deze titels wordt het (Romeinsch) zedelijke waardecijfer meegedeeld. Het getal aan het uiteinde van den regel geeft het volgnummer der recensie aan.

A

Aan den overkant 8697
Aanvankelijk onderwijs in moderne talen 8937
Abélard en Héloïse 8185, 8237
Abenteuer auf den Inselm 8984
Abu Markub 8851
Adam (IV-82:81) 7045
Adam Bede (George, Eliot-III-IV-83)
Adresboek voor horlogiemakers 8754
Achter de vuurlijn 9e Jg bl 206; 8610, 8682
1830-1930 aan onze jongens vertelt 8821
Affligem in brand 8793
Albertine Steenhoff-Smulders 8907
Aleid 8964
Algemeene en bijzondere methodiek 8412
Algemeene sakramentenleer 8840
Alg. Ned. woordenboek (J. David-V-4393) 9e Jg. bl 50
Alleen met U zelf 8188
Alma met de vlassen haren 8827, 8890
Als bladeren die vallen 8834
Als het wintert. 1931 8266
Als 't hart onrustig is (d'Hondt-III-83.1) 7550
(L') ami (I-83.1:93) 9e Jg bl. 133
Amusante weekblad (II-05) 9e Jg bl. 20
Angst 8722
Anna Svärd (Lagerlöf-IV-83.1)
Anuy Porse (Kinck-III-IV-83.1) 8691
Antwerpen in 1830 8591
Antwerpen in brand (V-83.9) 2402
Antwerpiensia 1929 8280
Antwerpiensia 1930 8817
Arbeid adelt 8657
(De) arbeidersbeweging 8111
Arbeidsvreugde (H. Deman-III-S-3)
(Het) arendsnest 8271
Aristo 9e Jg bl. 49
(Het) armbandhorloge 8696
Arbeid adelt 8900
Armoede 8698
Arthur en Squirel (Joh. Spyri-VI-A-83)
Artistenleed (G. Raal) 1069
Artus Quellien, de oude 8538
(Het) aspect van onzen tijd 8905
Astrid (IV-82)
August Strindberg 8599
Au pays des lys noirs 8289
Autobiographie (M. Gandhi-IV*-93) 9011
Automobielen (Gerlof Kalma-V-629)
(De) automobiel en haar behandeling (Brand-V-629)
Avond en morgen 8982
Avonturen in Arabië 8484
Avonturen van Romain Kalbris 8158
(Het) avontuur 8133
(Het) avontuur in den mist 8800

B

Babel (II-83.1) 78
Bagijnhofsproken 8379
Bakteriënjagers 9009
(De) banneling (S. Lagerlöf-III*-83)
Barbara of de vroomheid 8551
Barceloneesche reisindrukken 8917, 9005
(De) barmhartige samaritaan 8955

(La) basse-cour d'Apollon 8298
Baziel's uittocht 8380
Beatrijs (Kaakebeen-Ligthart-IV-83:4393) 8169
Beelden uit het Evangelie 8195
(De) beemdvliegen 8134
Beginselen der christelijke zedenleer 8411
Beginselen der staathuishoudkunde 8628
Begrippen over electriciteit (Van de Winckel-V-621:53)
Beknopte Engelsche spraakkunst 8417
Beknopte gesch. der Ned. letterkunde 8276
Beknopte muziekgeschiedenis... 8216
Beknopt overz. der Grieksche myth. 8521
Beknopt tekstboek der... 8833
België onder de Fransche republiek (L. Mathol-V-9) 9e Jg bl. 51
België onder Maria-Theresia (L. van Ruchelingen, V-9) 9e Jg bl. 51
Belgisch Congo (L. Franck) 8481
(De) Belgische omwenteling... 8588
(De) belijdenissen van den H. Augustinus in dertien boeken 8926
(Het) beloofde land 8709
(De) benedictijner geest... (V-271:24) 8190
Beroemde mannen-reeks (V-VI-A-92)
Bescherming 8452
(De) betooverde pelgrim 8875
(Het) beukende leven 8226
Beurs en moraal 8403
(De) beweging van Oxford 8729
(Een) bezoek aan het museum... 8207
Bibi's groote reis 8268
Bibliographie van de moderne Vlaamsche literatuur 8314
Biecht- en altaarsakrament 8839
Bijbelsche geschiedenis 8193
Bijenteelt (A. Minderhoud) 8210
Bijzondere deugdpaedagogiek 8413
Bimini 8584
Bionomische studie der weide (Havermans-V-58:63)
Blad en bloei... 8217
(De) blanke bruid 8691
(De) blauwe schuyte (I-82) 1807, 5969
Blijde geboorte 1055, 8699
(De) blijde verwachting... 8267
(De) bloedige missie 8407
(Het) bloedschip 8973
(Het) bloed van den arme 8810
Bloeiende bloemen 8625
Bloemekens v. d. Vl. rozelaar 5709
Bloemensprookjes 8899
Bloemen uit Maria's hof 8191
Bloemlezing uit zijn werken 8724
Bloesem 8700
Bloesems van 't sprookjeshof 8789
(Het) boek der uitvindingen 8944
(Het) boek der zieken 8929
(Het) boek van den hemel 8943
Boefje 8445
(Het) boekbinden (V-65) 4364
(Het) boek der helden 8159 bis
(Het) boek der matigheid 8323
(Het) boek van de zee 8589
(De) boerderij in het bosch 8800
(De) boerenkrijg (J. Hendrikx) 9000
Boerenkrijg (L. Opdebeek-V-83.9)
Bolsjewisme en Evangelie 8742
Bonifacius Suyckerbuyck (IV-83) 5948
('n) Bont zestal 8139
Boot-sirenen 8920, 8968
(Het) booze oog 8884
(De) boschkat... 8269
(Het) boschvolkje 8748
Brabantsche omwenteling (L. Mathot-V-9) 9e Jg bl. 51
Bram Boeye of de reis naar de maan (V-83.0) 2898
Branding 8243
Brieven aan een doode moeder 8.29
(De) britannia M. U. L. O -serie 8328
Britsch-Indië in den smeltkroes 9003
Bronnen voor de geschiedenis 8641
(De) bronzen hand 8160
Bruegel (IV-75) 4509
(Het) bruine boontje 8166
Buck Peters in het Westen 8486
(Het) bultje (G. Raal-VI-B-83)
Bwana, help mij 8324

C

Caesar Cascadel (Verne-IV-83.9)
Calcoen 9002
(De) Canneheuveltjes in Indië (Ovink-V°-N-83)
Carmen (Mérimée-III-83.0)
Cassidy komt 2995, 8487
Cassidy komt terug 6045, 8488
Cassidy's protégé 8589
Cataloog der O. B. St Michiel : 5e dl 8400
Celbrieven 9015
Ceux qui saignent 8291
Charles Dickens (V-84) 6165, 6342
Charlotte Löwenköld (S. Lagerlöf-III-P-83)
Christa Maria 8900
Christelijke liederen 8542

Christendom en Bolchevisme 8197
(De) christophore 9e Jg bl. 49
Christophorus Columbus 8137
Christus' Kerk... tegen den oorlog! 8931
Christuslegenden (IV-83.8:39) 8357; 9e Jg bl. 2, 7, 8
Christus onze broeder 8832
(De) club van vier (V-83) 4152
Colloquia 8728
Commentaar van de wet op de militie (Van Geel-IV-34:35)
Concerteeren en musiceeren (C. van Wessem-IV-78)
Congoheld Jacques de Dixmude 8601
Constance Teichmann (V-92) 2564
Constructies in hout (V-69:68)
Contes choisis 8745
(La) conversion 8300
Corson de stamhouder 8490
(De) cowboy-broeders 8491
(De) cowboy-detective 8798
Critiek en beschouwing 8585
Cultuur en kunst 8578
Cunningham Sharp & C° 8442

D

Daar waren drie tamboers (Delport-IV-82)
Dagwerk voor Vlaandren (IV-84) 7224
Dan Barry, de ontembare 8882
Dans 8701
(De) dans der demonen 8970
Dans la lumière d'Ars 8288
Dante's mystische reis (II-84:81)
Dante's veelzijdigheid 8687
(Der) Darwinismus... 8205
David Gwyn 8886
Deindre en de zonen van Usnach (A. Roland Holst-IV*-81) 8691
Détective 8313
Didaktiek 8524
Diepere krachten (Urb. van de Voorde-II-81)
Dierenkennis en diersage bij Vondel (III-84:59) 4411, 4592
(Het) dierenleven in onze bosschen 8632
Dieren, menschen en goden (Ossendowski-III-IV-83.0)
Dierenwijsheid (V-83.8) 8069
Dirk Verstraeten 8247
(Het) dilettantisme in het vioolspel 8121
Dit zijn Vl. vertelsels 8305
Dit zijn wondersprookjes 8305
Doctor Faustus (II-82) 275
Doe het veilig 8519
Doel en organisatie van den volkenbond (V-32)
Dokter en publiek: 2e dl 8120
(De) dolingen van Dikspriet 8750
Donatienne 8960
('t) Donderbeestje (IV-83.1) 5001
(De) donkere bloei 8760
Donkere dagen 8257
(Het) donkere huis 8869
(Het) donkere licht 8170
(Het) donker vuur (Urb. van de Voorde-II-81)
Dood en leven (Werumeus Buning-II-81)
Dooden staat op! 8761
(De) dood in het dorp 8147
Dood of levend 8454
Doodsvijanden 8440
(De) dood wandelt 8341
Doopsel en vormsel 8838
Doorheen Egypte naar Palestina (V-81) 7103
Door lief en door leed 8778
(De) doornen kroon van Onzen Heer 8516
Doovenetels 8152
(Een) dorre plant 3109, 8707
(F. M.) Dostoïewsky (Aimée Dostoïewsky-IV-92.8) 8691
Douma's reis om de wereld (Masdorp-V-83.0)
Do you speak english? 8419
Draadlooze beeldtelegrafie 8944
Draadlooze oogen 8461
(Het) drama in de middeleeuwen (IV*-84:82:79) 7668
Dramatische werken, 2 dln (Maeterlinck-I-82)
Dramatische werken, 2 dln (O. Wilde-I-82)
(Het) drama van Mayerling 8650
(De) dramatische en tooneelkundige waarde van Ibsen... 8375
Drie (III-82) 7441
(De) drie kraantjes 8262
(De) droge koetjes 8696, 8794
(Een) droomenhoofd en een wonderwereld (Meire-III-83:39) 1183
(De) droomer 8381
(De) droomprinsesjes... 8273
(De) droom van Mr Ign. Sonneblomme 8305
Druyventros der amoureusheyt 8540
(Het) dubbele leven van Avril Eden 8668
(De) dubbelganger 8800
Du diable à Dieu 8284
(De) duivel op aarde 8951

(De) duizend en één dag (III-IV-83.8) 4147
(De) dwerg 8438

E

Ecce homo en het bange portiereske 8382, 8733
31 jaar missiezuster in Hindoustan 9023
(De) eenzame berk 8895
(De) eenzamen 8230 bis
(Het) eenzame pad 8800
(Een) eereschuld 8887
(De) eerste strooien hoed (L. Mathot-V-83) 9e Jg bl. 51
Eerste 10 wandelingen in Rome 8214
(Een) eiland in de Zuidzee 8695, 8781
(Het) eiland zonder geheimen 8791
Eileen Malony's reis... 8355
(Het) einde der wereld 8922, 8969
Einfache kùrzg. Deutsche syntax 8326
E. K.-leiding onderhoudjes : 1e dl 8194
Eksode (IV-81) 7040
Electriciteit in huis en bedrijf (V-621)
Electriciteit voor bouwvaklieden (Smid-V-621:69)
(De) electrische man 8373
Electrostatica, magnetisme... 8423
Electrotechniek voor... 8638
Elsa (S. Lagerlöf-IV*-83)
Emiel en z'n detectives 8788
Enchiridion 8927
Encyclopedisch handboek van het moderne denken : 1e dl 8924
English made interesting 8743
Enquêtes 8313
Epiek en lyriek 8472
Eric 8863
Escurial 8221
Etymologisch woordenboek (Vercoullie-IV-4393)
Eucharistica 8730
Eucharistie, liturgie... 8319
Eugeen Yoors 8104, 8123
Europa 8478
Europa-hotel (III-82) 5974
Europeesche plastiek, 3 dln (IV-73:75) 1412, 3288
(Het) Evangelie van op de daken 8933

F

Faber of de verloren jaren 8866
Fanny's sonnet (IV-82) 4580
Fantômas, de geheimzinnige 8972
Faust (H. Buysse-I-83) 5663
Fer's dappere daad 8811
Filmen op de Mont Blanc 8480
Flora (Mac Leock-V-58)
Flora 8965
Flora diabolica (III-39) 8305
Flora magica (III-84:39:58) 8305, 8630
Folklore 8741
Formuleboekje 8530
Formules van een moderne esthetiek (IV*-701) 4779
(Het) fotomysterie 8800
Francesco : 2e dl 8164
Franciscus van Sterbeeck... 9016
Franciscus-kalender 8335
Franks droeve jaar 8165
(Het) fregatschip Johanna-Maria 8370
(Die) Freiherren von Gempertlein 8421
(De) fuik 8779

G

Gadzy Moerat (IV-83) 7940
(De) gang der wereld (E. Schmidt-II-82)
(Het) ganzenmannetje 8437
Gedenkdagen (V-84:92) 3659
Gedichten (II-III*-81) 2499
Gedichten, 2 dln (van Duyse-IV-81)
Gedichten (M. van Gavere) 8219
Gedichten (F. van Hecke-II-III*-81) 2499
Gedichten (St. Weyts) 8337
Gedichten van den schoolmeester 8644
(Het) geding van Onze Heer (IV-82:22)
(De) geestelijke bruiloft (IV-83:93) 6997, 7086
(Het) geestelijke portret 8660
Geestelijke werken 8837
(Het) geheim eener naamlooze 8352
(Het) geheime kamertje 8272
(De) geheime lading 8871
(Het) geheim van de bergen 5794, 8495
(Het) geheim van de zeven wijzerplaten 8979
(Het) geheim van kasteel Hobbemont 8800
(Het) geheim van Marlene Laszberg 8358
(De) geheimzinnige Dr Knox 8579, 8800
(De) geheimzinnige gids 8258
(De) geheimzinnige moord van... 8663
(De) geheimzinnige sporen van berenklauwen 8270
Gehuwd leven (IV-83.1) 728
(De) gekantelde karos 8892
(Het) gelaat der Vl. steden 8485
Geldersche sagen 8575

(Het) geluk 8693, 8777
(De) gelukkige eilanden (Groeneweg-V-83.0)
Gemeenschappelijk eerherstel 8410
Genietingen der goddel. liefde 8108
(Het) genootschap van den bedelzak 8800
Georges van den kruidenier 8646
Gebr. Douma's eerste zeereis (Masdorp-V?-83.0
Gesch. der empirische psychologie 8315
Geschiedenis der Oostenrijksche Nederlanden (L. Mathot-V 9) 9e Jg bl. 51
Gesch. der openbaring v. h. N. Test. 8404
Geschiedenis van Antwerpen 8689
Gesch. v. d. Nederl. stam : 1e dl 8476
(De) gesch. van Dr Dolittle 8896
Geschiedenis van het Vlaamsche tooneel (IV-809:79:82) 4613
(De) geschiedenis van juffrouw Tubbs 8903
(De) geschiedenis van Vischhaakje 8374
Gethsemani 8513
Getuigenissen over Vlaanderen 8939
Gevaarlijk spel 8463
Gevaarlijk minnespel 8439
Geweten en gewetensvorming 8738
Gezelle's Eros 8684
(Het) gezin 8132
(Het) gezin van Paemel (Cyriel Buysse-III-82) 8691
Gezonde zieken 8762
Gezondheidsleer van de voortplantingsorganen 8753
Gids voor Hoogstraeten 8688
(De) gierigaard (A. Bogaerd-IV-82) 8917
(De) giftmenger Jacob van Wesembeke 8590
Gids vr dierkundige waarnemingen, 3 dln (Havermans-IV-59)
God in ons 8109
(De) godsdienst van Israël 8726
(De) godsvrucht in de Nederlanden 8998
Gods wegen 8318
Goeden avond speelman 8858
Gösta-Berling (III*-P-83.8) 9e Jg bl. 4-5
(Het) goud der Nevelbergen 8962
Gouden aren 8811
(De) gouden distel 8571
(De) gouden keten der waarheid 8620
(De) gouden poort 8376, 8471
Gouden sprookjes-reeks (Opdebeek-VI-A-B-83.8)
Goudkoorts 7556, 8492
(Het) goud van de eenzame hoeve 8565
(Het) graf in de woestijn 8795
Grenzen 8708
Grepen uit de geschiedenis,.. 8642
(Het) grijze dorp 8653
Groenteteelt (V-63:58) 3493
Groote betoovering (S. Lagerlöf-IV-83.9)
Groote mannen 9018
(De) groote neuzen (III-82) 2494
(De) groote oorlog 8562
(De) groote prins Shan 8451
(De) groote vinding (F. van der Ven-V-83.0) 8691
(De) groote zwartrok, 2 dln 8261, 8825
Grootmeesters der toonkunst 8640
(De) groot-nederlandsche gedachte 8587
Grootvader's glorie 8255
Groot wild in Afrika 8853
Guido Gezelle (A. Schillings-V-84:92:81) 8168
(De) gulden snede 8427
(De) gulsigheidt (III-82:809:4393) 2756
Gustje van Wannes den Toekker 8570

H

(De) Haagemsche filosoof 8434
Haagsche hopjes 9e Jg bl. 171
(De) haard der ziel (v. d. Voorde-II-81) 503
Haar eigen keuze 8446
Haar offer 8773
Halewyn (IV-82:81) 7044
Handboekje voor geloofsverdediging 8835
Handboek v. d. radiotelegrafist 9e Jg bl. 98
Handboek voor vlasindustrie (Pipyn-V-63:67)
Handelingen van het vijfde economisch congres 8525
Handelscorrespondentie (V-65) 2344
Handl. vr amateur-fotograven (V-77) 5767
Handl. vr verlichtingsdeskundige 8637
Handleiding voor het maken van houten trappen (Van de Worpe-V-69)
Handl. vr psychologisch onderzoek 8113
Handl. vr vereenigingsbestuurders 8121
Hania 8665
Harde strijd 8804
Hare majesteit de pers 8619
Hari en Riet 8898
(Het) hart in Gethsemani 8621
Hauptperioden der Deutsche Literaturgeschichte 8116
(De) haven van Antwerpen 8478
Hedendaagse ketterijen 8608; 9e Jg bl. 207

Hedendaagsche bouw 8215
Heelemaal niet bang meer 8904
Heidenen 8874
Heilige Godelieve van Vlaanderen 8593
(De) H. Maagd en Moeder... 8622
(De) H. Mis 8408
Heiligen voor zondaars 9012
(Het) H. Misoffer 8320
Heilig Uur-gezangen 8514
(Het) heilzame vergift 8146
Heime (Jef Mennekens-IV-82) 8691
(De) heimelijke strijd 8774
Heimwee (III-83) 8691
Hekeldichten (III-81) 8545
Hektor 8672
Helche van Amelard 8675
Heldhaftige vrouwen 8405
Helikon 9e Jg bl. 98
Helmond in het verleden 8475
('t) Henny boek (Hoven-VI°-B-83)
(De) Herder van den goeden nacht 8617
Herfstgenoegens (V-83.8) 7362
Herinneringen (S. Lagerlöf-IV-83.8)
Herinneringen aan Karel Van de Woestijne 8594
Herinneringen uit het ondergrondsche 8864
Herinneringen uit het verleden (V-88) 1110
Herman Ek 8555
Herman Teirlinck 8279
Herstellen, en... van horloges 8752
Hij of zij? 8359
Hikajat Pelandoek Djinaka 8098
Hindernissen 8783
(De) historie van de drie gezusters 8981
Historische dwalingen 8103
Hoe ik schilder werd (Pieck-VI-A-83)
Hoe ik wereldkampioen werd 8858
Hoe Ineke moeder verraste 8904
Hoe maak ik... radio-ontvangstation 8533
Hoe maak ik... luidspreker 8534
Hoe Puck 'n Canneheuveltje werd (Ovink-V°-N-83)
Hoe Roodkapje verrees 8220
Hoe 't Flip en Henk verder ging (van Osenbruggen-VI-A-J-N-83)
Hoe werkt de telegraaf (V-621) 1666
Hoe zullen wij goed bidden 8192
Hoofdbegrippen der electriciteit (V-621:53)
Hoogbouw 8537
Hopalong Cassidy 4526, 8493
Hopalong Cassidy's protégé 5906, 8494
Horatius' oden (Dautzenberg-III-IV*-81)
('t) Hugo boek (Hoven-VI°-B-83)
Hugo Verriest 8812
(Het) huis der smart (II-83.8)
(Het) huis Liljecrona (S. Lagerlöf-IV-V*-P-83.8)
Huize Canneheuvel (Ovink-Soer-V°-N-83)
Huize Levenslust (V-VI-A-M-N-83) 3922
Hun grond verwaait 8171
Huwelijk (J. Brusse-van Huizen) 8550
(Het) huwelijk (G. J. Snelder) 8115
(Het) huwelijk van K. Gernsbach 8367

I

IJdeltuitje 8460
(Het) ijzeren graf (H. Conscience-IV-83)
Iffrouwe Ludwine (V-83)
Ilias 8947
Immanuel Kant 8923
In andermans schoenen 8453
In Bolsjewistische gevangenschap 8596
In de duisternis 8561
In de engte 8711
In de klauwen der revolutie 8447
In de klauwen van het mysterie 8800
In de kluis : 1e dl 8253
In de Roemeensche bergen 8673
In de schaduw der guillotine 8976
In de school van Jezus : 1e dl 8406
In de woestijn 8552
In Duitsche dagen (G. Raal-V-89:83) 885
In en om de mierennesten 8852
Ingrid (S. Lagerlöf-III-IV-83)
Inheemsche planten 8422
In het land van de levenden 8100
In Latijnsch Amerika 8913
Inleiding tot de ontwikkeling .. 8723
Inleiding tot litteraire schoonheid 8471
In stilte getrouwd 8141
In 't hofken van Oliveten 8383
(Het) intieme leven van Helena van Troje 8769
In 't ploegijzer 8247
Ionica Montilescu 8772
Is volksontwikkeling mogelijk... 8322
Italië (Dietsche Warande-III-IV*-04:88)
(De) ivoren fluit 8384
(De) izegrim 8385

J

Jacob Kats agitator (III-S-84:92.8) 8097
Jacob Smits (Pulings-IV*-75)
Jan Breydel bij den laatsten koning der Azteken (Exel-V-83.0)

Janson's liefde (IV-83)
Jantje den schoenlapper 8172
Jan van den dom 8667
Jasmijnen (Demedts-V-81) 6023
(Een) Javaansche liefde (III*-83) 8691
Jeruzalem (S. Lagerlöf-III*-P-83.3) 9e Jg bl. 7
Jerusaleum (K. Meekel) 8482
Jesus van Nazereth 8321
Jeugd-Sport-Christendom 8737
(De) jeugd van Beethoven 9017
Jim de veroveraar 8242
Job 8879
Johnny Nelson en de veedieven 3236, 8496
John Ruskin 8283
Joke 8450
Jonge helden 8415
(De) jonge jaren der Bergmannetjes (IV-P-83) 7462
Joop 8989
Joost Dirckz 8364
Jordaens (IV-75) 2641
Joris Minne 8691
Josephine 8363
Joyzelle (Maeterlinck-I-82)
Judokus (Goossens-III-IV°-83) 4665
Jusqu'à la fin du monde 8301
(De) juweelendiefstal op Domfieldhouse 8579, 8800

K

(De) kajotter 8888
Kalenderhervorming... 8618
Karaktertrekken 8845
Karel VI (L. Mathot-V-9) 9e Jg bl. 51
Kasper-oom en ik 8254
Kassian 8559
(De) katten van Maineweh 8558
(De) keikoppen van Zevendries 8251
(De) keizer v. Portugal (S. Lagerlöf-IV*-83)
(Een) Kempisch schildersgeslacht 8816
Kerk en staat in de Zuidelijke Nederl. 8999
(De) kerk van Zweden 8510
(Het) kerstekind (S. Streuvels-V-83)
(Het) kerstfeest 8128
Kerstnummer 8581
Kerstrozen 8900
Keurbundel uit 500 novellen (V-83.8) 3829
Kiekjes maken... 8430
Kijkjes in de natuur 8208
Kinderen (I. Boudier-Bakker) 1056, 8712
Kinderen (Paul Eipper) 8747
Kinderen en piraten 8554
Kinderen van ons volk 8173
Kindergezondheidsleer 8102
(Het) kindernummer (E. Schmidt-II-82)
Kinderspelen (VI-82) 4657
Kinderspel en kinderlust (IV-39) 8305
Kiroeme... 8386
(Het) Kivu-meer 9007
Klaveren-drie 8465
Kleine Mieuw en groote Kees 8993
Kleine Muck 8467
(De) kleine Mademoiselle Cerisette (II-83.1) 6035
(De) kleine Rudolf 8362
Klemmen voor zangvogels (III-81) 7923
(Het) Klokhof (IV-83) 7879, 7936
(De) klokken luiden 8360
(De) klop op de deur 8613, 8651, 8702
Kollewijn-spelling en vereenvoudiging 8420
(De) koning drinkt (Jos. Janssens-IV-82)
Koningin Calafia (Blasco Ibanez-II-83.1)
(Een) koning in de Kempen (L. Mathot-V-83) 9e Jg bl. 51
Koninginnen van Kungahälla (IV-V*-83.9) 9e Jg bl. 6
Koning Oriand (H. Conscience-III-IV-83)
(Het) koninklijk paleis te Antwerpen 9001
Koren en kaf (Monteyne-IV-84:82)
(Het) korfbalspel 8332
Korte geschiedenis der wereld (Wells-I-9) 4420
(De) kreet van Abels bloed 5708, 8603; 9e Jg bl. 207
Krelis welgemoed 8679
(De) krisis van het Westersch menschdom (IV*-2:3)
Kristiaan (IV-V-83) 4353, 4395, 8876
Kristin Lavransdochter : Het kruis 8974
Kritiek (K. Van de Woestijne) 8277
(De) kromme weg 8457
Kronijken 8154
Kukeluku (VI-A-B-J-83) 8072
Kultuurverkankering 8201
Kunnen meteorologische processen... beïnvloed? 8426
Kunst en geest in Vlaanderen 8277
Kunst van muzieklezen 8429
(De) kust (V-91:7:9) 4704

L

(De) laatste incarnatie (H. Borel-I-83)
(De) laatste ronde 8345
(De) laatste zal de eerste zijn 8674
Landbouwkunde (van Godtsenhoven-IV-63)
Land- en volkenkunde : Europa 8478
(Het) land van belofte 8771
Langoor het wilde boschkonijn, Reintje... 8980
Lastige kerels en brave gasten 8305
Lauweren en doornen... 8819
(De) leek in de samenleving 8511
Leerboek der natuurkunde 8422, 8423
Leerboek der scheikunde 8634
Leerboek voor de geschiedenis van Grieken en Romeinen 8473
Leergang i. d. gregoriaanschen zang 8428
Leergang over landbouwkunde (IV-63)
Leesmethodiek en moderne psychologie 8842
Lente (C. Buysse-I-83)
Lentebloesem 8174, 8351
Lenteweelde (V-83.8) 7362
Léon Bloy 8296
Lessen in charleston 8694, 8767
Lessen over landbouwkunde (Van Overstraeten -IV-63)
Lessen over werktuigkunde (A. Delaere-V-62)
Letterkundig almanak voor Vlaanderen (III-05:88) 7153
Lettres à un indifférent 8293
Leuke bedelaartjes 8994
(Het) leven antwoordt 8178, 8241
(Het) levende lijk (Tolstoï-III-82.1) 8130
(Het) leven der dieren 8746
(Het) leven der liefde in de natuur (Bölsche-I-5)
(Het) leven der oude Incas 8908
(Het) leven geeft en neemt 8963
Levensgang (Querido-II-S-83.3)
Levensgeheimen (S. Lagerlöf-IV-83.8)
(De) levensloop van John Woden 8861
Levensschoonheid d. ardeidersvrouw 8526
Levensstormen 8365
(Een) levensweg 8560
(Het) leven van M^r Fr. Villon 8096, 8184, 8230
(Het) leven van Peerke Donders 8592
(Hef) leven van Tolstoï 8598
(Een) leven verwoest 8790
Lichaamsongelukken (Fredericq-V-61)
Licht, atoomphysica... 8424
Liederen en gedichten (L. Hiel-VI-B-C-81)
Liederen v. d. H. Hildegard 8336
(Het) lied van de vuurroode bloem (Linankoski-I-83)
Liefde en plicht 8238
(Een) liefde in de wildernis 8800
(De) lieveling der fortuin 8248
(Het) linnen venster 8856
Literatuur en stijlstudie 8528
Literary criticism... 8582
Litteraire profielen 8682
Liturgie en zielsverfijning 8409
(De) liturgie in haar wezen... 8318
Liturgisch gebedenboek... 8727
(De) logische grondslagen... 8643
Lomme Vlegels 8764
(Het) looze visschertje 8129
Lotgevallen van M. Petermans 8305
Lotgevallen van Stanley 8150
Louise Ripas 8295
Lourdes (Devriendt en Putman) 8222
Lucretia (L. Couperus-II-82.9) 4216
Lustig volkje 8815
Lyrisch Labyrinth 9^e Jg bl. 204; 8611, 8645

M

Maalstroom 8652
Macht (II-83.9) 8691
Machten 8713
Machten en menschen (S. Lagerlöf-IV-83.8)
(De) macht van zijn geld 8564
Madame Peperkoor 8249
(Het) Mahomedaansche ornament 8539
(La) maison en ordre 8297
(De) mammon der gerechtigheid 8441
(De) man die den moed had 8919, 8971
(De) man die het licht stal 8183, 8235
(De) man in het bruine pak 8961
Manitou (Groeneweg-V-83)
(De) man met de vele namen 8156
Mannen van staal 8983
Mannetjesputters 8497
(De) man van Nergenshuizen 8236
(The) Maracot deep 8849
Maria van Bethanië 8342
Marigusta 8244
Marnix Gijsen 8586
Marta Oulie 8566
(Het) masker (Ivans) 8142
(Het) masker (W. Putman-IV-82) 4001
Matt Talbot 8595

Maximus Veltman (A. Bogaerd-IV-82) 8917
Mea culpa (C. Buysse-III-83) 3035
(De) meester van Flémalle (V*-75:92)
Meester Vindevogel 8387
(Het) meisje Lea (U. van de Voorde-I-83)
(Het) meisje met de houten handen 8339
(Het) meisje van de Veenhoeve 8556
Mekaniekweverij (De Caluwe-V-67:62)
(De) melodieuse dood 8445
Memlinc (V-75) 2873
(De) mensch (Bölsche-I-5)
Menschenbloed (Conscience-III-83)
Menschen in het hotel 8224
(De) menschwording des papierkrabbers 8865
(Een) merkwaardige nacht 8952
(La) merveilleuse hist. du grand cerf 8459
Mesquite Jenkins 8498
(De) Messias 8648
Met de kas er van door 8954
Met twintig dollar in het... 8661
Met vuur gespeeld 8344
Met z'n drietjes naar de hei (VI-A-B-N-83) 2140, 5812
Met z'n tienen om n tante (VI-A-83) 4155
Michel-Angelo 8597
Middeleeuwsche Mariabeelden... 8334
Miesje 8468
Mij hongert 8649
Mijn ander boek 8820
Mijn antwoord aan Opperrabbijn I. Maarsen 8928
Mijn beste schaakpartijen 8756
Mijn ervaringen in Sovjet-Rusland 8112
Mr Luchtervelde (Zetterman-III-83.3) 4008
Mr Pastoor en zijn vogelenparochie 8388
Mijn Indisch avontuur 8800
Mijn kruistocht door Indië 8823
Mijn vriend Robespierre 8282
(De) minnares van den minister 8231
Mirakelen van den Antikrist (S. Lagerlöf-III*-P-83.3) 9e Jg bl. 6
(Een) mislukte kermis 8431
(De) modderen man 8126
Moderne bakvischjes (Dora Musbach-V°-83)
Moderne schoenmakerij 8209
Moderne vraagstukken 8515
(De) moderne vrouw en haar tekort 309, 8703
Moderne woninginrichting 8857
Moderne zielkunde 8925
Modern minnespel 8436
Modern palace (G. Martens-IV-82) 8917
Modern woordenboek 8850
Moed (Knuttel-Fabius-V-M-N-83)
Moederken (O. Wattez-IV 83)
(De) moeders 8704
Moeders Mieke 8470
Moeilijkheden te boven komen 8518
Moeilijke kinderen 8523
(De) molenaar en zijn ziel 8807
Mon copain (II-05) 9e Jg bl. 20
(De) mooiste leeftijd 8567
(De) moord in Clarington street 8800
Morbacka (S. Lagerlöf-IV-83) 9e Jg bl. 2
Mossieur Sarelke 8830, 8877
Muizenvertelsels (J. Peeters-VI-C-83.8)
Museum van natuurlijke historie (V-VI-A-B-55:56) 6282
(De) muziek in Europa na Wagner (V-78) 8691
(De) muziek in Vlaanderen (IV-84:78) 4966
(Het) museum des doods 8553
Muziekpaljassen 8127
Muzikale confectie 8347
(De) mysterieuse apache 8956

N

Naar Gods kliniek 8836
(De) nachtraven (A. Snieders-V-83)
(Het) nachtspook (L. Mathot-V-83) 9e Jg bl. 51
Nah-Tie 8988
Najaars zingzang (de Mey-III-IV-81)
Nathan de wijze (Lessing) 9e Jg bl. 98
Natuurgeheimen (Bölsche-I-5)
Natuurpoëzie 8759
Nederduytsche spraakkunst (J. David-V-4393) 9e Jg bl. 50
Nederland in en buiten Europa 8483
Nederlandsche muziekgeschiedenis 8757
Nederlandsche volkshumor, 3 dln (IV*-39) 6161, 8023, 8734
Ned. en Vl. spreekwoorden 8117
Nederlandsch-Guyana 9004
Nederlandsch kortschrift (V-65) 2342
Neen! geen liefhebber van lijkverbranding 8623
Neerhofvogels (IV-63)
Neutrale en sociale cooperatie (E. Vandervelde-III-S-3)
(De) nichtjes 8247
Niels Holgerson's wonderbare reis (S. Lagerlöf-V-VI*-91:83) 9e Jg bl. 8, 9
Niets dan de waarheid 8148
Nieuwjaarsnacht (Benedix-IV-82)

Nieuw leerboek der natuurkunde 8254
Nieuw Rusland 8203
Nieuwste banen... 8739
Nikkerke en Ikkerke 8676
Noodlotsuren der menschheid 8252
(Een) noodlottig sieraad 8800
Noortje 8806

O

(Les) objections aux miracles de Lourdes 8304
Odilon Redon en A. Dürer (Miedema IV*-75)
Odysseus achterna (IV*-91:9:7)
Odysseus' dool 8775
Oekiyoë of de kunst van het vliedende leven (III-84)
Oliver Twist 8527
Omdat vader misdeed 8462
Om de meid van den pastoor 8433
Om een troon 8800
Om het leven van den erfgenaam 8800
(De) ommegang van Dendermonde 8846
Om 'n schat 8368
Onder de Eskimo's 8691
Onder Gods oogen 8602; 9e Jg bl. 203
Onder het kruis van Tugude 8163
Onder St Gommarus' wake 8389
Onder valsche vlag 8157
(Het) onderwijs in de natuurkennis... 8629
Onderzoeken 8313
Onderzoek van ketels... 8329
(De) ongeweten dingen 8705
Onschuldig verdacht 8372
Ons huis (IV-64)
Ons insectarium 8633
Ons land (IV-05) 8186
(De) onsterfelijke 8662
Ons vorstenhuis (V-9) 7785
Ontmaskerd 8841
(Een) ontmoeting onder zee 8889
(De) ontwikkelingsgeschiedenis van het huwelijk (Bölsche-I-5:3)
(De) onverbreekbare band 8959
Onze katten (IV-63:59)
O. L. Vrouw in de doornkens (V-82:24)
O. L. Vrouw van Merchtem 8732
Onze moedertaal (A. Boudens) 8325, 8847
Onze ommegangsreuzen 8198
Onzichtbare ketenen (S. Lagerlöf-III-IV*-P-83.8)
(Het) oog op den heuvel 8868
Oorlog en vrede, 3 dln (Tolstoï-III-83:89) 4926
Oorsprong van het lof 8409
Op de golven van den aether 8656
Op de menschenster (Bölsche-I-52)
Op den daktuin 8574
Op den weg der wijsheid 8932
(De) openbare bibliotheken in België (V-34:02) 5999
Open jacht 4548
Op het spoor (M. Brand) 8443, 9768
Op paden van avontuur... 8751
Op reis door Congo 4421, 8822
Op reis in Vlaanderen 7505
(De) opstandigen 8614, 8654
Op ter hoogmis 8409
Op Vlaanderens mooie wateren 8915
Opvoeding tot persoonlijkheid 8934
Opvoeding tot rechtvaardigheid .. 8199
Opzoeking naar 't vaderschap 8435
(Les) oraisons du silence 8303
(De) oude Goriot (de Balzac-I-83.1)
Oude Kobus in Frikkelstaartje 8267
Oud en nieuw (S. Lagerlöf-IV*-P-83.8)
Oud-Perzische kwatrijnen 8218
(De) oud-president van Costabella 8800
(Een) oud vrouwtje (IV-83.3) 3107
Over de christelijke opvoeding der jeugd 8843
Over de vriendschap 8401
(De) overgave (Zernike-III-83)
Overzicht der aardrijkskunde : 1e dl 8483
(De) overweldiging van België (Mokveld-V-89:93)
Overwintering 8763
(De) overwonnen toovenaar 8792
(Een) overzicht v. d. Vl. Letterkunde 8376

P

(De) paal 9e Jg bl. 46
Paapsche stoutigheden 8609, 8680; 9e Jg bl. 207
Palestina 8824
Pallieter 8312
Pallieterjanus 8563
(De) paradijsvogeltjes 8990
Paralyse 8448
(De) patriottentijd (L. van Ruckelingen-V-9) 9e Jg bl. 51
Pauwke's vagevuur 8390
Peelwerkers 8140, 8175
Peerke, dat manneken 8176

(De) pelgrimage v. h. kindeken Jezus : 3 dl 8106
(Het) pelskonijn (van Hout-IV-63:59)
(De) perequatie 8340
Per umbram vitae (v. d. Voorde-III-81) 7440
Peter Pan (Barrie) 8234
Peter Pauwel Rubens 8600
Peters kind (V-83) 1088
Philaster (II-82) 782
Piccolo (II-05) 9e Jg bl. 20
Piet en z'n moeder 8469
(De) pin-egel 9e Jg bl. 49
(De) plant, een levend... wezen 8305
Plantengroei en -bloei 8422
Plantenkultus 8305
Plantin (M. Sabbe-V-92:65)
Poëzie (W. Moens-IV-81) 8125
Poëzie en proza uit... (Adama v. Scheltema) 8377
Police-magazine 8313
Polieneken Denkel 8828, 8870
Pommie 8796
(Het) portret door de eeuwen heen (III-IV*-75:92:3)
Portugal, de tuin van Europa 8916
Practische automobielleergang (Van Loy-V-629)
Practische damlessen 8333
Practische fotografie (Idzerda-V-77)
Practische wenken voor den drukker (V-65)
Praktische handleiding over Belgische neerhofvogels 8639
Prakt. leerg. der electrotechniek: 4e dl 8213
Pranatjitra 8691
(De) president van Het vliegend wiel 8391
(De) proletarische opstand van 1830 (III-S-9:32)
Prose and poetry for schools 8418
Prozateurs modernes 8327
Proza van Vlaamsche priesters (V-83.8) 153
Psychologie der beroepskeuze arts... 8402
(De) psychologie v. h. Spaansche volk 8110

Q

Quand l'Esprit souffle 8290
Quem mittam 8576
Quentin Durward 8880

R

Raadgevingen voor..... 8522
(Het) raadsel van Clarence Road 8917
(Het) raadsel van d. meester van Flémalle (van de Voorde-IV-92:75)
Radio-toestanden in België 8935
Raffke's nieuwe chauffeur 8350
Ranwig's liefde (IV-83)
De rauwe grond 8177
(De) ravenzwarte 8604, 8670; 9e Jg bl. 205
Reeks van acht vertelsels (V. de Meyere-V-83 8:39)
Refereinenbundel 8278
(Le) règne de la bête 8283
(Een) reis door het Panamakanaal (V-VI-A-91) 2718
(De) reisduif (IV-63)
Retraite-dagboek 8725
(De) reuzekonijnenrassen (IV-63)
(De) reuze-midvoor 8577
Ricardo's dochter 8149
(De) ridder van den Eikenhorst 8162
Rijmbijbel (J. Van Maerlant-IV*-81:22) 9e Jg bl. 50
Rijnreis 8914
Rita 8260
(The) rivals 8529
Roekedekoe 8949
(De) roekelooze omhelzing 8930
(De) roep 8233
(De) rollende steen 4667, 8499
Roll-film 8369
(De) roman van een dokter 8449
(De) roman van een schaatsenrijder (C. Buysse-III-83.8)
(De) roman van het land 8361
Rond den toren 8881
(De) ronde der Middellandsche Zee (V-91) 7232
(Het) roode huis 8245
(De) roode lach 8655
(De) roode schavak (IV-83) 2378
Roofbouw 7099, 8605; 9e Jg bl. 206
Rosarium 8181, 8250
(De) rosse 8573
Rotsplanten 8331
Rozeblaadjes 8631
Rubens (IV-75) 3806, 7179
Rubens en zijn eeuw, 5 dln (III-IV*-9:75)
(Les) rubis du calice 8299
Ruslands nacht en dageraad 8196
Rustler's vallei 8500
Rutger Moris 8257 bis

S

Sage van een heerenhof 9e Jg bl. 6
Sainte Marg. Marie 8392

Sandilli, de Zoeloekoning en Engelschman (Masdorp-V-83.0)
Sara Alelia 8658
Satan 8432
(De) satan der Zuidzee 8975
Scandinavië (Dietsche Warande-III-IV*-88)
(De) schaduw over de aarde 8669
Schakelingen voor... 8535
(De) schat van den sjeik 8800
Schetsen uit het leven van E. H. Van Haecke 8259
Schets van den ontwikkelingsgang der Vlaamsche beweging 8477
(De) schijnverlossing 8232
(Het) schip der woestijn 8572, 8800
(Een) schoone en wonderl. historie... 8458
(De) schoone getuige 8239
(Het) schoone jaar van Carolus 8392
Schuim en asch 8566
(De) secretaris van den uitvinder 8161
(Un) séjour à Lourdes 8286
Sexueele zedenleer en opvoedkunde 8626
Shea van de Iersche brigade 8264
Sinclair Lewis 8906
St Pietersnacht (Martens-II-82)
St Theresia van het Kindje Jezus 9008
Sisto en Sesto 8787
(De) slaven van den sultan 8677
Slot Wildenstijn (Joh. Spyri-VI-A-83)
Sneeuwklokje 8986
Sociaal-democratie, godsdienst en kerk (I-S-33:26) 8020
Sociale geografie van Afrika,.. 8912
(De) sociale ingenieur (IV-37:33)
(De) soldatenschool (L. J. Mathot-V-83) 9e Jg bl. 51
Soldatentypen (G. Raal-V-89:83.8) 1592
(Le) soleil intérieur 8294
Sous l'étoile du matin 8287
Spaansche spraakleer 8118
(Een) Spaansche vendetta 8872
Spaarzaam keukenboek (V-64)
Spel van het Lam Gods 8124
(Het) spel van St Trudo 8547
(Het) spiegeltje 8710
Spionnage 8228
Spoorweg-kinderen 8670
Sprake en sproke van het jaar 8153
Springvloed 8714
Sprokkelingen 8720
Sprookjes (V-83.8)
Sprookjes en vertellingen (VI-B-83.8) 4042
Sprookjes van de schemering (V-VI-A-83.8) 3003
Sprookjes van Grimm (V-83.8) 6325
Sprotje (Scharten-Antink-III*-83.1) 6380
(Het) stadhuis te Antwerpen 8281
Steden en jaren 8135
Steden en landschappen : 3 8478
Steden en landschappen : 6 8485
(De) steeg naar de Moskwa 8131
(Der) Stern von Assisi 8799
(De) stichting van Banquibazar 8275
(De) stille vijver in het bosch 8800
(Het) stof der aarde 8800
Storm over Rusland 8200
Storm rond een meisjeshart 8785
(De) stormram 9e Jg bl. 50
(De) straat 8706
(De) strijd van den aartsbisschop 8953
Studiën over volksgeloof 8414
(De) studie van het Middelnederlandsch... 8848
(Het) stuwende leven 8455
Superheterodynes en andere schakelingen met frequentietransformatie 8945
(De) sycomore bij den vijver 8666

T

Tantes (C. Buysse-III-83.8) 1061
Tarzan en het verloren keizerrijk 8784
(Het) teeken van den driehoek 8967
(Het) terrarium (Brandaris) 8204
Tess uit het stormland 8797
Te wapen tegen het bederf... 8114
Tex Ewalt 8501
(De) terugweg 8659
(Das) Theater im Lichte der Soziologie 8809
Theologische summa 8517
Theoretische cursus v. horlogemakers 8536
Therese Neumann van Könnersreuth 8826
(De) thien Marien 8512
Tien wandelingen in Venetië... 8541
Tille (Baekelmans-II-83.1) 77
Tilly's tribulaties (E. Schmidt-II-82)
Tirol (Van Bruggen-IV-91)
Toch gewonnen 8802
(De) tocht met de Zeeotter 8151
(De) tocht naar Florida in 1539 8909
Toen het Westen ontwaakte 8966
(De) tooneelliefhebber (D'Hoedt-IV-79:82)
Tooneelstukjes voor kinderen (VI-82) 4657
Tooverlantaarn 8715
(De) toponomie van den Reinaart 8305
Tot afscheid 8275
Tranen van St Pieter (L. Opdebeek-V-89: 83)

Tranen om Modesta (II-83)
(De) troebele tijd (L. Mathot-V-9) 9e Jg bl. 51
(De) Troubadour (Metz-Koning-III-83)
Tuinplanten 8212
Twee coninckxkinderen (IV-82) 4002
(De) tweede huwelijksreis 8349
(De) tweede lente van M. Quistwater (III-83.1) 8099
(De) twee Hansen (P. Rosegger-II-83.1)
Twee helden (M. Roelants-IV-83.8)
Twee Hollandsche jongens 8466
(De) tweelingen Flip en Henk (van Osenbruggen-VI-B-N-83)
(De) twee poneys (C. Buysse-III-83)
Twee voeten 8716
(De) twee vrienden (Hoffmann-VI-A-83)
Twee zwervelingen in Amerika (V-VI-A-83.0) 4681
Twintig N. en Z. Nederl. verhalen 8348

U

Uit den sneeuwkuil (Bölsche-I-5)
Uit den zouaventijd... 8690
Uiterlijke glans 8159
Uit Gezelle's leven en werk 8996
Uit het land der pyramiden 8911
Uit het leven (C. Buysse-III-83.8) 8691
Uit het leven van een jong-student 8464
Uit mijn studententijd 8225
(Het) uurwerk 8755
Uw land is mijn land 8180, 8240
Uylenspiegel (Ch. De Coster-II-83.0)

V

(De) vader 8393
Vaderland (L. Opdebeek-V-83.9)
Vaderlandsche historie (J. David-V-9) 9e Jg bl. 50
(De) vakvereeniging (Polak-III-S-33)
Valentijn (Conscience-III-83)
(De) vallei van Cimmaron 5689, 8502
(De) val van den dictator 8358
Van allerlei slag 8664
Van arme menschen (C. Buysse-III-IV-83.8)
Van bacil tot apenmensch (Bölsche-I-57)
Van Christus tot Marx (Ragaz-II-33:2)
Van den Atlantischen Oceaan naar... 8749
Van der Weyden (V-75) 2874
Van de 36 ketelaars 8987
Van de zonnebloem (Metz-Koning-III-IV*-83.8)
Van Dijck (V-75) 4506
Van een lamme die kruisvaarten ging 8766
Van een simpele 8647
Van Eyck (V-75) 3414
Van goden en helden 8520
Van het Westelijk front geen nieuws (Remarque-II-89:93) 6186
Van hier en elders (III-83.8) 2102
Van Jacques Perk tot nu (IV*-809:85) 1240
Van kinderen 8805
Van Kobe Krabzocht, die zijne ziel... 8902
Van leerling tot drukker (V-65)
Van man en vrouw 8735
Van president tot gevangene (Ossendowski-III-IV*-83)
Van rederijkerskamer tot Muiderkring (Sterck-V*-809)
Van Rinus de ijsbeer tot... 8829, 8878
Van Roet tot Rippeke (IV-83.8) 1445
Van uit de diepte der wereldruimte 8425
Van verre en nabij (Joh. Spyri-VI-A-83)
Van vier pelgrims 8394
Van Vondels dood tot Bilderdijk 8681
Van zangers en krassers 8206
Van zonnen en zonnestofjes (Bölsche-I-52)
Vaste gasmotoren voor kleine industrie (Moens-V-62)
(De) veearts (Wagenfeld-IV-63)
Verborgen angels 8776
Verdediging van carnaval 8606, 8683; 9e Jg bl. 207
(Het) verdrag van Björkö 8474
(De) verdwenen geldschieter 8579, 8800
(Het) verdwenen parelsnoer 8893
(Het) verhaal van den arme van Assisi 9010
Verhalen 8897
Verhalen uit het verre Oosten 8145, 8557
Verhandeling over de liefde tot God 8612, 8615; 7e Jg bl. 208
Verhandeling over belonen en straffen 8844
(Het) verhinderde plan 4534, 8503
Verkenningen 8813
Verleden 8717
(De) verloofden 8144
('t) verloren paradijs 8549
(Het) vermiste meisje 8957
(De) vernietiging 8155
Verraad en verraders 8800
(De) verslaggever van de Nieuwsbode 8977
Verstandig beleid 8413
Vertellingen 8885
Vertelsel in de hut 5623, 5683, 8607; 9e Jg bl. 206

Vervorming en overwinningen der mutualiteit (III-S-36)
(Het) verzaken 8544
Verzamelde gedichten 8546
Verzameld proza I (III*-84)
Verzameld werk (L. Dosfel-V*-88:3) 8187
Verzorging, voeding en huisvesting van den hond (IV-63)
Vier Vlaamsche prozaschrijvers 8808
Vijf eenakters 8950
XXV jaren arbeid 8624
50 gedichten (R. Coulon) 8338
Vigdis Gunnarsdochter 8569
Vlaamsch bloed (L. Opdebeek-V-83.9)
(De) Vlaamsche beweging (Maur. Basse-IV-L-324)
(De) Vlaamsche houtsnede (V-76) 3807
(De) Vlaamsche jongeren (V-81:809) 3417
Vlaamsche vertelselschat (V-83.8) 4674
Vlaanderen omstreeks 1530 (Fris-IV-L-9)
(Een) Vlaming op reis door Kongo (III-91:39) 7587
Vlammende vleugels 8958
(De) vlammende woestijn 8371
(De) vlasfabrikant in zijn vlasleven 8946; 9e Jg bl. 98
(De) vliegende brigade 8580
(Een) voetbalwetstrijd en zijne gevolgen 8894
(Het) vogeleiland 8855
Vogel-idyllen 8635
Volk (IV-83.8) 7883, 7944
(De) volkenbond 8736
Volksgeneeskunde 8532
Volkskunde 8305
Volksopvoeding 8740
Volkssage, volksgeloof en volksgebruik 8305
(Het) volle leven 8263
Volledig handboek over fruitboomteelt (F. Dufour-V-63)
Vondel-kroniek 9e Jg bl. 50
Voorbereiding op de 7 boeken van Caesar's « Bellum Gallicum » 8941
(Het) voordragen op de lagere school 8936
(De) voormalige dorpsschuttersgilden 8818
Voor moeder en zuigeling (III-IV-61) 192
(De) voornaamste feiten uit een eeuw... (Vandervaeren-IV-9:63)
Voor 't verken komt 8992
(Le) voyageur étonné 8302
Vreemd bloed 8770
(De) vreemde boodschap 8891
(De) vreemdeling aan de poort 8883
(De) vriend van Cassidy 8504
(De) vriesman 8223
(De) vrouwelijke spion 8343
(De) vrouwenhater 8136
Vruchten en rauwe groenten 8531

W

Waarheen gaan wij 8997
Waarom armoe... (G. Raal-V-83) 2140
Waarom ben ik niet krankzinnig 9e Jg bl. 171
(De) wachtmeester (de Zeeuw-V-83.9)
Waldo (IV-83.1) 3843, 3909
Wapenen tegen het Neo-Malthusianisme 8731
(De) wassenaar (IV-81) 8718
Wat baat het den mensch 8356
Wat het leven geeft 9014
Wat is de natuur? (Bölsche-I-5:1)
Wat is liturgische devotie? 8409
Wat komen zal 8718
Wat wij in Spanje... zagen 8479
(Het) web 8346
(De) wedergeboorte van Staats- en volksleven 8617
(Het) weeskind 8505
(De) weg der verschrikkingen 8873
Weg met de lijkverbranding! 8616
(Dn) weg terug (Remarque-II-83.1:89) 8862
(De) weg tot het inzicht 8691, 8721
(De) weg van loutering 8107
(Het) weidebedrijf 8119
Welke planten in den tuin? 8211
(De) wenteltrap 8578
(De) wereldblik (Bölsche-I-5:1)
(De) werelden die ons omringen 8101
Wereldrevue (II-05) 9e Jg bl. 133
Werken (Conscience) 1977
Werken (J. Verne, behalve Caesar Cascadel-V-83.0)
Werken van Jack London, 12 dln 2758
Werken van Michiel de Swaen... 8543
(Het) werk van Joris Minne (V*-74:76)
(Het) wezen v. h. katholicisme 8105, 8123
(De) wijdere wereld 8354
Wij en de wereld 8189
(De) wijngaard (II-III-83.8) 7928
(De) wijze maagden 8568
Wilde Jo (VI-A-B-M-83) 2545
Wim 8991
Winterbloemen (Astaes-V-83.8) 7362
Winterbloemen (Fr. Rozenbosch) 8948

Wisselende banen 8780
Witkopje 8901
De) witte man 89 78
(Het) witte paradijs (IV-24:26)
(De) witte vijand (IV-83) 8691
(De) wonderbalsem 8680
(De) wonderbare avont. van de 4 Aymons-zonen 8456
(Een) wonderbare redding 8167
(De) wonderbare sage 8583
(Het) wonderboek der luchtvaart 8330
(De) wondervogel 8904
(Het) woonhuis, 2 dln (Wils-IV-69:72)
Woordschoon 8274
Wording en wezen van het fascisme 8938
(De) woudclub (VI-B-83) 2545
(De) wraak van den negerknaap 8366
(De) wrekende hand uit het Oosten 8800

Z

(De) zedelijkheid en het schaamtegevoel (Bölsche-I-17:5)
(De) zeekust en Knocke 8691, 9006
Zeldzame trouw 8860
(Het) zeppelin-jong 8803
Zes jaren burgeroorlog in Italië 8910
Zes kabouter-verhalen 8995
(Het) zevende meisje 8678
(De) zeven fonteinen 8692, 8782
Zeven manieren van minne (V*-24) 7005
Zielezangen 8758
Zielkunde 8316
(De) ziel van Augustinus en haar God 8814
(De) ziel van het moderne China 8416
Zij die met liefde spelen 8227
Zijn laatste droom 8765
Zomerzegen (V-83.8) 7362
Zon (V-83.8) 7953
Zonnelach (IV-83) 8143
Zoo kind, zoo man! 8985
Zoolang de asch nog gloeit 8246
(Een) zoon der goden 8138
(De) zoon van het regiment Ziegler 8786
Zoo verhalen de Vlamingen 8867
Zorgen 8719
(Het) zwevende schaakbord (Couperus-III-83) 6148
Zwölftausend 8940

Trefwoordenlijst of Zaakregister

van den 9n Jaargang

:-: van BOEKENGIDS :-:

N. B. — De getallen geven de volgnummers der recensies aan.

A

Aardrijkskunde : zie Land- en volkenkunde
Abélard : 8185
Adam, Karl : 8831 (portret)
Adama van Scheltema, C. : 8377
Afrika : 8150, 8912
Albrecht en Isabella : 8999
Altaarsacrament : 8839, 8840
Amerika : 8908, 8909, 8913
Andersen, H. Chr. : 8813
Anet, Claude : 9e Jg bl. 51
Angst : 8722
Antialcoholisme : zie Drankbestrijding
Antwerpen: 8280, 8281, 8478, 8591, 8689, 8817, 9001
Apologetica : 8293, 8624, 8835
Arabië : 8484
Arbeidersbeweging : 8111
Arbeidsongeval : 8519, 8522
Armbandhorloge : 8636
Ars : 8288
Arts : 8120, 8402
Ascetiek : 8107, 8837, 8927, 8932
Astronomie : zie Sterrekunde
Atoomphysica : 8424, 8425
Augustinus, Heilige: 8814, 8926, 8927, 9012
Autobiografie : 8225, 8226, 8287, 8290, 8297, 8464, 9011, 9014, 9015
Avontuurromans : 8136, 8138, 8142, 8146, 8148-8151, 8155-8158, 8160, 8161, 8228, 8230 bis, 8236, 8239, 8242, 8246, 8248, 8254, 8257, 8262, 8264, 8270, 8271, 8343, 8349, 8350, 8355, 8364, 8365, 8368, 8371, 8440, 8442, 8443, 8447, 8449, 8451, 8453, 8456, 8461, 8462, 8466, 8553, 8554, 8556, 8561, 8564, 8572, 8578-8580, 8590, 8656, 8660, 8661, 8663, 8673, 8768, 8775, 8776, 8781, 8783, 8784, 8788, 8791, 8795, 8798, 8800, 8861, 8869, 8871-8873, 8882, 8883, 8886, 8889, 8891, 8955, 8956, 8961, 8962, 8965-8967, 8970, 8972, 8675, 8976, 8977, 8979, 8983, 8984, 8988

B

Bacterie : 9009
Bahr, Herman : 8813
Barcelona : 8917, 9005
Beatrijs : 8169
Beaunier, A. : 8682
Bedevaart : 8836
Beeldhouwkunst : 8334
Beeldtelegrafie : 8944
Beethoven : 9017
Begrooting : 9e Jg bl. 214
Bekeering : 8284, 8287, 8290, 8300, 8317, 8448, 8659, 8729, 8782, 8799, 8930
Belgische omwenteling : 8588, 8591, 8821
Belijdenis : 8926
Belonen : 8844
Benedictijn : 8190
Benedictus Labre (H.—) : 9012
Berg : 8480
Beroepskeus : 8113, 8402
Beroepsongeval : 8519, 8522
Beurs : 8403
Bibliografie : 8314; 9e Jg bl. 296
Biecht : 8839, 8840
Bij : 8210
Bijbel : 8193, 8195, 8321, 8404, 8833
Bilderdyck, Willem : 9e Jg bl. 18; 8681
Biografieën : zie Levensbeschrijvingen
Biologie : zie Levensleer
Björkö: 8474
Bloemlezingen : 8274, 8471, 8472, 8681, 8811, 8812, 8815, 8996
Bloy, Léon : 8296
Boudier-Bakker, Ina : 9e Jg bl. 241 (portret), 246-249
Boek : 9e Jg bl. 171
Boekengids : 9e Jg bl. 332
Boekerij St Michiel : 9e Jg bl. 122 (foto), 127; 8400; 9e Jg bl. 201
Boerenkrijg : 8900
Bolchevisme : 8112, 8131, 8135, 8196, 8197, 8200, 8203, 8596, 8742
Boschkonijn : 8980

Botanica : zie Plant
Botanie : zie Plant
Bouwkunst : 8215, 8537
Britsch-Indië : 9003, 9013
British museum : 9e Jg bl. 51
Brugge : 8334
Buysse, Cyr. : 8682

C

Caesar : 8941
Camillus de Lellis (H.—) : 9012
Carnaval : 8686
Cataloog : 9e Jg bl. 51 ; 8400
Chemie : 8634
Chesterton, G. K.: 9e Jg bl. 51
China : 8416
Christus : 8832
Columbus, Christoffel : 8137
Communie : 8839, 8840
Coolen, Antoon : 9e Jg bl. 41 (portret)-45; 8682
Cowboy-romans : 8486-8505, 8813

D

Dagboek : 9015
Damspel : 8333, 8858
Dante : 8687
David, Kan. J. B. : 9e Jg bl. 41 (portret), 50, 135
Davidsfonds : 9e Jg bl. 52
De Boeck, kanunnik : 9e Jg bl. 18 (portret)
De Bom, Emm. : 9e Jg bl. 250
De Cock, Alfons : 9e Jg bl. 81 (portret); 8305
De Laet, Jan : 9e Jg bl. 133
Delle Grazie. Marie E. : 9e Jg bl. 172
de Meester, Johan Sr : 9e Jg bl. 213
De Mont, Pol : 9e Jg bl. 250
Dendermonde : 8846
De Smet, J., S. J. : 8825
de Swaen, Michiel : 8543, 8682
Deugd : 8927, 8932
Didaktiek : 8412, 8524, 8842
Dier : 8153, 8166, 8204, 8206, 8210, 8269, 8354, 8632-8635, 8639, 8672, 8746, 8748-8751, 8796, 8853, 8855, 8980
Dirigent : 8121
Dogmatiek : 8517, 8620. 8927, 8932
Dokter : 8120, 8402
Donders, Petrus : 8592
Doopsel : 8838, 8840
Dorpsehuttersgilde : 8813
Dosfel, Lod, : 8187
Dostojevsky, F. :9e Jg bl. 99 (portret)
Draadlooze telefonie : zie Radio
Draadlosze telegrafie : 8944
Drankbestrijding : 8323, 7414, 8790, 8802, 8841, 8897
Duif : 8639
Duitsche literatuur : 8116
Duitsche taal : 8116, 8421, 8799, 8940

E

Economie : zie Staathuishoudkunde
Eeckhout, Joris : 9e Jg bl. 250
Eekhoorn : 8980
Eend : 8639
Egypte : 8911
Electro-dynamische luidspreker : 8534
Electrostatica : 8423
Electrotechniek : 8213, 8530, 8533, 8535, 8637, 8638, 8944, 8945
Enchiridion : 8927
Encycliek : 8843
Encyclopedie : 8924
Engelsche taal : 8328, 8417-8419, 8527, 8529, 8743, 8745, 8849
Essays : zie Kritieken
Eucharistie : 8839, 8840
Evangelie : 8193, 8195, 8321, 8404, 8833
Examen voor bibliothecarissen : 9e Jg bl. 126, 173, 215, 297

F

Far West : 8486-8505, 8661, 8813
Fascisme : 8910, 8938
Faust : 8813
Feminisme : zie Vrouwenbeweging
Filmkunst : 8856
Filologie : zie Taalkunde
Filosofie : zie Wijsbegeerte
Florida : 8909
Folklore : 8134, 8198, 8305, 8824, 8520, 8521, 8575, 8606, 8630, 8686, 8734, 8741, 8846
Formule : 8530
Fotografie : 8430
Franciscus van Assisi (H.—) : 8335, 9010
Franciscus van Sterrebeeck : 9016
Franciscus-Xaverius (H.—) : 9012
Francken : 8816
Fransche taal : 8327, 8745

G

Gans : 8639
Gebedenboek : 8998
Gedichten : 8124-8126, 8217-8219, 8336-8338, 8472, 8543-8546, 8644, 8645, 8758-8760, 8947, 8948
Geertruid (H.—) : 8813
Geestelijke geneesmethode : 8723
Geestelijk leven : 8106-8109, 8190-8192, 8194, 8406, 8410, 8512-8516, 8615, 8617, 8621, 8831, 8832, 8834, 8836-8840, 8930, 8932, 8933, 8998
Geld : 8403
Geloof : 8927, 8932
Geloofsleer: 8517, 8620, 8927, 8932
Geloofsverdediging : zie Apologetica
Geneeskunde : 8120, 8532, 8723, 8735, 8753
Geschiedenis : 8280-8283, 8473-8477, 8587-8591, 8592-8601, 8688-8690, 8816-8821, 8908-8910
Geschiedenis der letterkunde : zie Literatuurgeschiedenis
Geschiedkundige romans : zie Historische romans
Geweten : 8738
Gezelle, Guido : 8178, 8684
Gezondheidsleer : 8102, 8120, 8402, 8735, 8753
Ghandi : 9003, 9011
Gilde : 8813
Glasraam : 8104, 8123
Godelieve (H.—) : 8593
Godenleer : 8520, 8521
Godsdienst : 8105-8109, 8190-8195, 8199, 8284-8304, 8317-8321, 8404-8411, 8415, 8510-8517, 8615-8624, 8724-8733, 8738, 8742, 8831-8840, 8926-8933.
Godsdienstigheid : 8199
Goethe : 9e Jg bl. 52; 8813
Gregoriaansche zang : 8428
Grieksche geschiedenis : 8473
Groente : 8531
Groot-Nederland : 8476, 8587
Gulden snede : 8427
Gutenberg : 9e Jg bl. 99
Guyana : 9004

H

Hammenecker, Jan : 8682
Hart (H,—) : 8513, 8514, 8621
Haven : 8478
Heilig uur : 8513, 8511, 8621
Hello, Ernest : 8603
Helmond : 8475
Heinon, L. : 8682
Herwig, Frans : 9e Jg bl. 332
Hildegard (H.—): 8336
Hindoustan : 9013
Historische romans : 8437, 8144, 8159 bis. 8167, 8230, 8252, 8255, 8257, 8265, 8576, 8650, 8666, 8667, 8769, 8786, 8793, 8899. 8860, 8874, 8880, 8886, 8974, 8976, 8978
Hoekje van den bibliothecaris : 9e Jg bl. 21, 126, 214
Hoender : 8639
Hoogbouw : 8537
Hoop : 8927, 8932
Homerus : 8947
Hoogstraten : 8688, 8816
Horlogemakerij : 8536. 8636, 8638, 8752, 8754. 8755
Huwelijk : 8115, 8731, 8735; 9e Jg bl. 296

I

Ibsen, Enrik: 8365
Ilias : 8946
Inca : 8908
Indexlijst : 9e Jg bl. 133, 296
Indië : 8823, 9003
Inlichtingspost : 8312; 9e Jg bl. 320
Insekt: 8633, 8750
Inspectie : 9e Jg bl. 214
Interprovinciale Commissie v. O B. : 9e Jg bl. 201, 213
Italië : 8910

J

Jacques de Dixmude : 8601
Jerusalem : 8482
Jeugdleiding : 8834
Johannes a Cruce (H.—) : 8837, 9012
Jogannes de Deo (H.—) : 9012
Johnson : 8582
Jood : 8928. 8930
Jozef a Cupertino (H.—) : 9012

K

Kalender : 8335
Kalenderhervorming : 8618
Kalkoen : 8639
Kant, Immanuel : 8923
Karakter : 8845, 8934

Katholicisme : 8105
Katholieke actie : 8511, 8831, 8832
Kerkgeschiedenis : 8510, 8999
Kern (De—) : 9e Jg bl. 19
Ketel : 8329
Ketterij : 8608
Kind: 8747
Kinderbeperking : 8731
Kinderboeken: 8162-8167, 8257, 8258, 8260, 8267-8273, 8372-8374, 8465-8470, 8673-8680, 8801-8807, 8894-8904, 8985-8995
Kinderhygiëne : 8112
Kinderkruistocht : 8167
Kinderlectuur : 8162-8167, 8267-8273, 8372-8374, 8465-8470, 8801-8807
Kinema : 8856
Kivu-meer : 9007
Knocke : 9006
Könnersreuth : 8826
Kollewijn-spelling : 9e Jg bl. 98; 8420
Konijn: 8980
Koninklijk paleis : 9001
Kongo : 8481, 8822, 9007
Korfbalspel : 8332
Korte-golfontvangst : 8533
Krietiek: 8277, 8585, 8682, 8808, 8812, 8813, 8906, 8907
Kultuurverkankering : 8201
Kunstuitvoer : 8641

L

Lagerlöf, Selma : 9 Jg bl. 1 (portret)
Land- en volkenkunde : 8478, 8479, 8481-8484, 8822-8824, 8825, 8908, 8911-8913, 8916
Lange golfontvangst : 8533, 8945
Landschap : 8153
Lasserre, Pierre : 9e Jg bl. 18
Latijn : 8941
Lectuur : 8322
Leergang voor bibliothecarissen : 9e Jg bl. 126, 173, 215, 297
Leeuw : 8751, 8853
Leesmethodiek : 8842
Lemmers, Jaak : 9e Jg bl. 19
Lessing, G. E. : 9e Jg bl. 98
Letterkundige prijzen : 9e Jg bl. 18, 212, 250, 296, 331
Levensbeschrijvingen : 8261, 8282, 8283, 8592-8601, 8825, 8826, 9008-9018
Levensleer : 9009
Lewis, Sinclair : 8906
Licht : 8424
Lie, Jonas : 9e Jg bl. 322
Lied : 9e Jg bl. 213; 8859
Liefde : 8927, 8932
Lijkverbranding : 8616, 8623
Literatuurgeschiedenis : 8116, 8276-8279, 8314, 8376, 8377, 8471, 8472, 8582, 8681, 8682, 8860, 8905-8907; 9e Jg bl. 322; 8996-8997
Litteraire schoonheidsleer : 8274, 8528
Liturgie : 8318-8320, 8408, 8409, 8727, 8838-8840
Lohengrin : 8583
Lotgevallenromans : zie Avontuurromans
Lourdes : 8286, 8295, 8304, 8836
Loveling, Virginie : 8808
Luchtvaart : 8330
Ludwig, Emil : 9e Jg bl. 98; 9014
Luidspreker : 8534

M

Maatschappelijke romans : zie Sociale —
Maatschappelijke wetenschappen : zie Sociale —
Magnetisme : 8423
Mahomedaansche ornament : 8539
Malthusianisme : 8731
Margareta-Maria (H.—) : 8292
Maria : 8191, 8622, 8732
Mariabeeld: 8334
Maria Magdalena (H.—) : 8342
Mathot, L. J. : 9e Jg bl. 50, 135
Merchtem: 8732
Meteorologie : 8426, 8943
Methodiek : 8412, 8524, 8842
Michel-Angelo : 8597
Middelnederlandsch : 8848
Mier : 8750, 8852
Mirakel : 8286, 8304, 8836
Misoffer : 8839, 8840
Missielectuur : 8162, 8163, 8270, 8371, 8374, 8405, 8407, 8510, 8768, 8792, 8822, 8825, 8953, 8986
Mont-Blanc : 8480
Moraalfilosofie : zie Zedenleer
Mulford, Clarence E. : 9e Jg bl. 165-168
Mussolini : 8910
Muziek : 8121, 8122, 8216, 8429, 8429, 8542; 9e Jg bl. 213; 8640, 8642, 8643, 8757, 8859
Muziekgeschiedenis : 8122, 8216, 8640, 8642, 8757
Mystiek : 8615, 8837, 8927, 8932
Mythologie : 8520, 8521

N

Naeff, Top : 8813
Natuurkunde : 8423, 8424, 8425, 8854, 8942
Natuurlijke historie : 8153, 8166, 8204, 8207, 8208, 8211, 8269, 8331, 8354, 8422, 8630, 8632-8635, 8639, 8672, 8746, 8748-8751, 8851-8853
Natuurschoon : 8153
Nederland : 8483
Nederlandsch Guyana : 9004
Nederlandsche stam : 8476, 8587
Nederlandsche taal : 8116, 8325, 8420, 8847, 8848, 8850
Neerhofvogel : 8639
Neo-malthusianisme : 8731
Neumann, Therese : 8826
Nieuw testament : 8404, 8833
Nobels, Albert : 9e Jg bl. 99
Nutras : 8639

O

Olifant : 8851
Ommegang : 8198, 8846
Omwenteling (Belgische—) : 8588, 8591, 8821
Onderwijs : 8412, 8524, 8629, 8842
Onderwijzer : 8402
Ons land : 8186
Oorlogsbestrijding : 8931
Oorlogsliteratuur : 9e Jg bl. 12; 8135, 8228, 8291, 8457, 8551, 8562, 8652, 8774, 8862, 8869, 8958
Opbouwen : 9e Jg bl. 19
Opdebeek, Lodewijk : 9e Jg bl 1 (portret), 11
Openbaring : 8404
Opvoeding : 8113, 8114, 8115, 8199, 8201, 8322, 8323, 8413, 8415, 8518, 8528, 8558, 8625-8627, 8631, 8627, 8735, 8737-8740, 8841, 8843-8845, 8934
Oxford : 8729

P

Paedagogiek : zie Opvoeding
Paleis : 9001
Palestina : 8824
Pallieter : 8312
Parsifal : 8583
Paulus (H.—) : 8813
Perk, Jac. : 9e Jg bl. 331
Pers : 8619
Persoonlijkheid : 8845, 8934
Philologie : zie Taalkunde
Philosofie : zie Wijsbegeerte
Physica : zie Natuurkunde
Piano : 8642
Piccolo : 9e Jg bl. 20
Plaatsbeschrijvingen : 8478, 8482; zie ook Reisverhalen
Plant : 8119, 8166, 8204, 8211, 8212, 8331, 8422, 8531, 8630, 8683
Politiek : zie Staatkunde, Staatleven, Volkerenbond
Portugal : 8916
Preeken : 8733
Prijskamp : 9e Jg bl. 18, 212, 250, 296, 331
Psychologie : 8113, 8115, 7116, 8402, 8721-8723, 8739, 8842, 8924, 8925
Psychologische romans : 8131, 8132, 8140, 8144, 8224, 8229, 8231, 8237, 8240, 8241, 8244, 8249, 8262, 8345-8347, 8358, 8361, 8436-8438, 8441, 8454, 8446, 8448, 8454, 8569, 8613, 8614, 8658, 8659, 8662, 8664, 8668, 8669, 8671, 8697, 8698, 8701, 8767, 8780, 8782, 8794, 8797, 8863, 8864, 8866, 8877, 8879, 8954, 8955, 8957, 8959, 8964, 8971, 8974
Psychologisch onderzoek : 8113, 8315, 8402, 8739
Pyramide : 8911

Q

Quellien, Artus : 8538

R

Radio : 9e Jg bl 98; 8533-8535, 8944, 8945
Radiotoespraak : 8933
Radio-toestand : 8935
Ravenna : 8541
Rechtvaardigheid : 8199, 8844
Reisverhalen : 8150, 8153, 8268, 8661, 8822, 8823, 8917, 8970, 8975, 8984, 9002, 9003
Retté, Adolphe : 9e Jg bl. 51, 81-89, bl. 81 (portret); 8284-8304
Reus : 8198, 8846
Rijnland : 8914
Ripas, Louise : 8295
Robespierre : 8282
Rodenbach, Albrecht : 9e Jg bl. 281-283 (portret)
Romanisme : 8816

Roman-repertorium : 9e Jg bl. 296, 330
Romans : 8089-8095, 8096-8100, 8131-8161, 8170-8185, 8224-8266, 8306-8311, 8343-8371, 8379-8394, 8395-8399, 8436-8464, 7506-8509, 8550-8581, 8590, 8612, 8614, 8649-8678, 8692-8719, 8767-8800, 8827-8830, 8860-8898, 8918-8922, 8952-8984
Rome : 8214
Romeinsche geschiedenis : 8473
Rotsplant : 8331
Rubens, P. P. : 8600
Ruskin, John : 8283
Rusland : 8112, 8196, 8197, 8200, 8203, 8596, 8742
Ruusbroec, Jan : 9e Jg bl. 297

S

Sabbe, Maur. : 8682
Sacrament : 8115, 8735, 8838-8840
Sagen : 8575, 8583
Schaakspel : 8756
Scheikunde : 8634
Schilderkunst : 8816
Schoenmakerij : 8209
Schöpfer, Jean : 9e Jg bl. 51
Schoone kunsten : 8121-8123, 8214-8216, 8277, 8334, 8335, 8378, 8427-8429, 8537-8542, 8640-8643, 8757, 8816, 8856-8859
Scouting : 8804
Severin, F. : 8682
Sexueele zedenleer : 8626
Shakespeare : 8813
Shaw, Bern. : 8813
St Michielsboekerij : 9e Jg bl. 122 (foto), 127; 8400; 9e Jg bl. 201
Sleeckx, Domien : 8808
Smit Kleine, F. : 9e Jg bl. 171
Smulders, Albertine : 8907
Sociale romans : 8131, 8135, 8140, 8251, 8313, 8351, 8361-8363, 8551, 8613, 8614, 8649, 8651, 8655, 8702, 8704, 8707, 8709, 8710, 8718, 8771, 8862, 8868, 8875, 8876, 8878, 8887, 8960, 8963
Sociale wetenschappen : 8110-8115, 8196-8203, 8305, 8322-8324, 8402, 8403, 8412-8416, 8518-8526, 8575, 8625-8631, 8734-8742, 8809, 8841-8846, 8934-8939
Sovjet-Rusland : 8112, 8131, 8135, 8196, 8197, 8200, 8203, 8596, 8742
Spaansche taal : 8118
Spaansche volk : 8110
Spanje : 8917
Spel : 8332, 8333, 8756
Spelling : 9e Jg bl. 98; 8420
Sport : 8332, 8480, 8577, 8737, 8756, 8894
Spreekwoord : 8117
Staat : 8999
Staathuishoudkunde : 8525
Staatkunde : 8474, 8477, 8628
Staatsleven : 8627
Stalpaert van der Wielen, Joh.: 9e Jg bl. 213
Stanley : 8150
Stedeschoon : 8485
Steenhoff-Smulders, Albertine : 8907
Stem (De—) : 9e Jg bl 52
Sterrekunde : 8101, 8425, 7943
Stigmatisatie : 8826
Stijl : 5288
Stijns, Reimond : 8808
Stoommachine : 8329
Straffen : 8744
Streuvels, Stijn : 9e Jg bl. 331
Strindberg, Aug. : 8599
Stroomende electricitett : 8423
Summa (Theologische —) : 8517
Superheterodyne : 8945

T

Taalkunde : 8116-8118, 8325-8328, 8417 8421, 8527-8529, 8743-8745, 8847-8850, 8937, 8040, 8941
Tagore, Rabindranath : 9e Jg bl. 212
Talbot. Matt : 8595
Teirlinck, Herman : 8279
Teirlinck, Isidoor : 8305
Telegrafie (Draadlooze—) : 8944
Terrarium : 8204, 8633
Thiry, Antoon : 9e Jg bl. 122 (portret)
Tijdschriften : 9e Jg bl. 19, 49, 52, 99; 8186
Tijdstroom (De—) : 9e Jg bl. 19
Toegepaste wetenschappen : 8119-8128, 8209-8213; 9e Jg bl. 98; 8329-8333, 8530-7536, 8636-8639, 8752-8755, 8942, 8944-8946
Tolstoï, Leo : 8598
Tooneel : 8809
Tooneelliteratuur : 8127-8130, 8220-8223, 8330-8342, 8375, 8431-8435, 8529, 8547 8549, 8647, 8648, 8714, 8718, 8761-8766, 8809, 8917, 8940, 8949-8951
Toonkunst : zie Muziek
Tooverplant : 8630
Tuinplant : 8211, 8212

U

Uitvinding : 8942, 8944
Ultra-kortegolfontvangst : 8535
Undset, Sigrid : 9e Jg bl. 161-164
Uurwerk : 8536, 8638, 8752, 8754, 8755

V

Vakboeken: zie Toegegaste wetenschappen
Van der Leeuw, Aart. : 9e Jg bl. 172
Van der Meer, Pieter : 8813
Van de Voorde, Urb. : 8682
Van de Woestijne, Karel : 8594
Van Duinkerken, Anton : 9e Jg bl. 201, (portret), 309; 8813
Van Kerckhoven, P. Fr.: 8808
Van Suchtelen, Nico ; 8813
Vasca de Gama : 9002
Vastenconferentie : 8733
Veiligheid : 8519, 8532
Venetië : 8514
Verhalen : 8133-8167, 8225-8273, 8384-8374, 8379-8394, 8445-8470, 8552-8581, 8583, 8584, 8649-8680, 8697-8719, 8748, 8750, 8751, 8772-8805, 8827-8830, 8890-8905, 8918-8922, 8902-8995
Verlichting (Electrische—) ; 8637
Vermeulen, Edward : 9e Jg bl. 296, 322
Verriest, Hugo : 8812
Villon, François : 8006, 8184
Vioolspel : 8121
Vlaamsche beweging : 8477
Vlaanderen : 8915, 8939
Vlas : 9e Jg bl, 98; 8946
Vliegtoestel : 8330
Vogel : 8206, 8635, 8639, 8748, 8851, 8855
Volkenbond : 8736
Volksgeloof : 8414, 8520. 8521, 8620
Volkshumor : 8734
Volksleven : 8727, 8846
Volksontwikkeling : 8322
von Goethe, Wolfgang : 9e Jg bl. 52; 8813
von Händel-Mazetti, Enrica : 9e Jg bl. 50
Voordragen : 8936
Voorlichting : 8115, 8735, 8753
Voortplanting : 8753
Vormsel : 8838, 8840
Vos : 8980
Vredesactie : 8931
Vriendschap : 8401
Vrouwenbeweging : 8526, 8613, 8614, 8625, 8631, 8651, 8654, 8702, 8703
Vrucht : 8531

W

Walgrave (W. E. H. Aloïs—) : 9e Jg bl. 281, (portret), 288-290, 297
Weekbladen : 8186, 8313; 9e Jg bl. 133
Weidebedrijf : 8119
Wereldpolitiek : 8736
Wereldrevue : 9e Jg bl. 133
Werkongeval : 8519, 8522
Wetenschappen : 8153, 8166, 8204-8208, 8211, 8212, 8269, 8331, 8334, 8422-8426, 8630, 8632-8635, 8639, 8672, 8746-8751, 8851-8855, 8942, 8943, 8980
Wetgeving : 9e Jg bl. 21, 214
Wijsbegeerte : 8188, 8189, 8315, 8401, 8402, 8721-8723, 8739, 8923-8925
Wild : 8851, 8853, 8980
Wilde West : 8486-8505, 8661, 8813
Wils, Ign. : 8690
Woninginrichting : 8857
Woordenboek : 8850

Y

Yoors, Eugeen : 8104, 8123

Z

Zang : 9e Jg bl. 213; 8428, 8542, 8859
Zedenbederf : 8114. 8731
Zedenleer : 8403, 8411, 8626
Zee : 8589
Zeekust : 9006
Ziekenapostolaat : 8929
Zielkunde : zie Psychologie
Zielkundige romans : zie Psychologische—
Zielszieke : 8722, 8723
Zouaventijd : 8690
Zuid-Amerika : 8913
Zuidelijke Nederlanden : 8999
Zweden : 8510

" Geen Succes Zonder Organisatie Geen Organisatie Zonder R°ne° ,,

R°NE° organiseert

Het komt uw zaak ten goede

Wij noodigen U beleefd uit tot een bezoek aan onze Showrooms, op een tijd, die U het best past.

Het zal ons een genoegen zijn U alsdan alle gewenschte inlichtingen of demonstratie te mogen geven. Dergelijke bezoeken brengen geen verplichtingen mêe. Er zal niet op tot koopen aangedrongen worden.

Onze Showrooms zijn open van 9 tot 6 uur.

Voormalig Huis HERINCX

Naamlooze Maatschappij

Ste-Kathelijnevest, 39, ANTWERPEN

Telefoon 334.41

BIJHUIZEN : BRUSSEL — GENT — LUIK — BERGEN

8000 EXEMPLAREN

IN MINDER DAN 18 MAANDEN

DAT IS HET RECORD VAN DEN VERKOOP DER 3e UITGAVE VAN HET

GEVAERT

FOTO-HANDBOEK

DE 4e VERBETERDE UITGAVE KWAM JUIST VAN DE PERS

PRIJS : Fr. 15

BIJ ALLE FOTOHANDELAARS

Boeken die thuis hooren in elke Boekerij

Kwajongen door Dr W. Broeckaert	fr. 12,00
Doktershumor door Dr W. Broeckaert	10,00
Brusselsche Krabbels door Theo·Bogaerts	20,00
De Schelde door Constant Eeckels	15,00
De Rit door F. De Pillecijn	15,00

UITGEVERIJ

REGENBOOG

Van Daelstraat, 15,

:-: **BORGERHOUT** :-:

LIPS

HANDIG
VERSTELBARE
BOEKENSTELLINGEN

LICHT, SIERLIJK
ENORM STERK

IN ELKE
GEWENSCHTE LENGTE

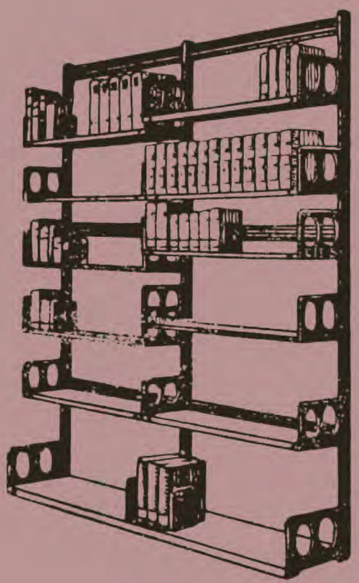

N. V. ETABLISSEMENTS LIPS,
Koninklijkestraat, 222, BRUSSEL
(Handelsregister, Brussel nr. 495)

UITGAVE VAN J. B. WOLTERS
GRONINGEN, DEN HAAG, BATAVIA

B. E. BOUWMAN en
TH. A. VERDENIUS

DEUTSCHE
LITERATURGESCHICHTE

Nebst Lesebuch, für höhere Lehranstalten,
MIT ABBILDUNGEN UND PORTRÄTS
TWEE DEELEN — ACHTSTE DRUK

Prijs der twee deelen, geb. in 1 band gld. 6,25
in 2 banden „ 6,75
Elk deel afzonderlijk, ingenaaid 2,75
gebonden 3,50

Een boek, dat er zoo prettig uitziet, dat men in den aanvang niet eens bemerkt hoe systematisch degelijk het in elkaar gezet is. Ik had het nog geen uur in huis, of ik ben er in gaan zitten bladeren en heb dat den geheelen avond volgehouden. J. B. UBINK.

L. OPDEBEEK
UITGEVER
Provinciestraat, 42, ANTWERPEN

GROOTE KEUZE VAN KINDER- en ROMANBOEKEN

Nieuwe uitgaven :

Fr. Crols, Pr. : Het Wonder der Appelen 5.— fr.

Victor Naveau : Uit mijn Vlegeljaren 10,— fr.

A. Sauwen : De zingende Krekel 10,— fr.

Constant Eeckels : De Eenzame Tuin 12,50 fr.

Francis Finn : S. J. Zoo zijn ze, 2 deelen, per deel : 5 fr. — Philip, de kleine Zanger : 10,— fr. — Tom Playfair : 12,50 fr. — Percy Wynn : 12,50 fr. — Claude Lightfoot, 12,50 fr. — Harry Dee : 15.— fr.

Lode Opdebeek : Bloemekens van den Vlaamschen Rozelaar (25 Vl. koppen) 15.— fr. — Op reis in Vlaanderen : 15,— fr.

Dr. L. Wagenfeld en W. F. Steygerwalt : De bekwame Veearts, 500 blz. — 9 uitslaande platen. — 6e druk : 30,— fr.

A. C. Ide : Handboek der Ooftbouwkunde 30,— fr.

Fondscatalogus, op aanvraag, kosteloos verkrijgbaar.

BOEKENKASTEN

voor Openbare Boekerijen

met ROLLUIKEN afgesloten

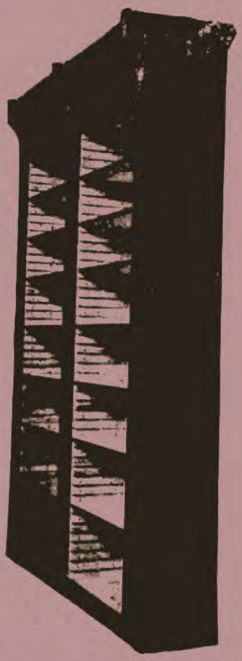

Naar keuze te bekomen met 2 of 3 panden
van ± 0,80 m. elk

Zie model hierbij

Hoogte binnenkant	2,10 m.	
Diepte »	0,25 m.	
Lengte 2 panden	1,70 m.,	16 verstelbare schab.
3 »	2,50 m.,	24 » »

Prijzen te bevragen bij

A. S. K. B.

Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

DRUKKERIJ DE BIÈVRE

BRASSCHAET

TELEFONEN : **Antwerpen 583.95 — Brasschaet 97**

Alle handels- en prachtdrukwerken, boeken, tijdschriften, nieuwsbladen, enz.
Beveelt zich in het bijzonder aan voor het drukken van Catalogen.
MODERNE INRICHTING. — VERZORGD WERK. — SPOEDIGE BEDIENING.

DIETSCHE WARANDE & BELFORT

Prijs voor den Jaargang 1931 : 65 frank.

BEHEER : NERVIERSSTRAAT, 31, ANTWERPEN

VOOR UWE LEESTAFEL:

TOONEELGIDS

Redactie : E. H. BERNAERTS, J. BOON, TH. DE RONDE, enz.

— *Redactiesecretaris* : ANTON VAN DE VELDE —

Beheer : « DE STANDAARD », Em. Jacqmainlaan, BRUSSEL

Postcheckrekening n. 162.68

N. V. LEESLUST

ANTWERPEN

Verhalen, Sprookjes en Vertelsels

JOZEF ARRAS. — **Begijnensprookjes.** (2e uitgave). fr. 5.—
JOZEF ARRAS. — **Gekke Vertelsels.** (2e uitgave). fr. 5.—
M. E. BELPAIRE. — **Christen Ideaal.** fr. 8.—
M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar: I. Proza.** (2e uitgave) fr. 8.50
Dr. JORIS CAEYMAEX. — **Gloed** fr. 13 50
FRANS CROLS. — **Heeroom's Nichtje en haar Gezin** fr. 16.—
JORIS EECKHOUT. — **Proza van Vlaamsche Priesters. fr. 9.**; geb. **fr. 10.50**
RICH. DEWACHTER. — **De Stoker.** Verlucht door J. Verschueren. fr. 10.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Dimfna** fr. 3.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Het Mirakel.** fr. 5.—
SEUMAS MAC MANUS. — **Bij het laaiende Turfvuur. fr. 9.**; geb. **fr. 10.50**
ALB. STEENHOFF-SMULDERS. — **Sprookjes uit de Schemering.** fr. 6.50; geb. fr. 8.—
KAREL VAN DEN OEVER. — **Kempische Vertelsels.** (2e druk). fr. 6.50; geb. fr. 8.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** fr. 13.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Kristiaan.** (2e druk) 13.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Sprookjes uit den Zomernacht.** Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—
ALFONS VAN HOOF. — **Zonnige Kempen.** Met penteekeningen van August Verstreken. fr. 10.—

Geschiedenis, Biografieën en Reisverhalen

M. E. BELPAIRE. — **Antwerpen vóór honderd Jaar.** fr. 6.—
M. E. BELPAIRE. — **August Cuppens** fr. 9.—
M. E. BELPAIRE. — **Charles Dickens.** fr. 15.—
M. E. BELPAIRE. — **Constance Teichmann.** fr. 20.—
Dr J. CALBRECHT. — **De Vlamingen en de Spaansche Ontdekkingsreizen tijdens de XVIe eeuw in het Oosten** 30.—
Dr JUL. GRIETENS. — **Het Mirakel** fr. 5.—
Dr JUL. PERSYN. — **August Snied zijn Tijd.** 3 deelen, elk. fr. 20.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Oorle n Mr Cobbé, 1722-1724.** fr. 30.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Reis an den St Carolus. 1724.** fr. 30.—
Dr FLORIS PRIMS. — **De Stichting van Banquibazar, onze eerste Kolonie** (1724-1727) fr. 30.—
L. REYPENS e. a. — **Eugeen Yoors.** Rijk geïllustreerde Prachtuitgave fr. 75.—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen** (2e druk) fr. 13.—
MAUR. VAN HOECK. — **Schoonheidsvizioenen.** Reisindrukken uit Italie. Rijk geïllustreerde Prachtuitgave. 60.—
DIRK VANSINA. — **Dostoïevsky.** fr. 18.—
C. VERVOORT. — **Kardinaal Mercier.** Zijn Leven, Zijn Werk. 2 deelen. elk fr. 25.—

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. K. S. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

ALGEMEENE BANKVEREENIGING EN VOLKSBANK VAN LEUVEN N. V.

ZETELS : ANTWERPEN, Lange Nieuwstraat, 70-72.
BRUSSEL, Arenbergstraat, 7.
LEUVEN, Muntstraat, 9.

Bij- en hulpkantooren in al de vooornaamste plaatsen van het land : Aarschot, Anderlecht, Boom, Contich, Diest, Genck, Halle, Hasselt, Hoboken, Herenthals, Hoeylaert, Lier, Maeseyck, Mechelen, Moll, St. Niklaas-Waes, St. Truiden, Temsche, Tienen, Tongeren, Turnhout, Vilvoorde, enz...., Maastricht.

Bank voor Oost-Vlaanderen N. V.

MAATSCHAPPELIJKE ZETEL : GENT, St. Baafsplein, 18.
ZETEL B : RONSE, Abeelstraat, 2.

Bij- en hulpkantooren te Aalst, Aaltre, Audenaerde, Berchem, Dendermonde, Deynze, Doornijk, Edingen, Eecloo, Evergem, Geeraardsbergen, Hamme, Herzele, Lokeren, Maldegem, Scheldewindeke, Sottegem, Sinay, Watervliet, Waesmunster, Wetteren, Zele, enz...

Alle Bank- en Beursverrichtingen — Rekeningen op Zicht en Termijn
BRANDKASTEN
Spaarkas — Veertiendaagsche — Rekeningen — Kasbons — Inningen
Wissel — Vreemde Munten — Coupons
Beursorders op de Beurzen van Antwerpen, Brussel en het buitenland.
Correspondenten in alle plaatsen van het binnenland en van het buitenland.

VULHAARDEN
Cadé en Surdiac
de beste
H. ADINAU
20-24 Aerschotstraat
ANTWERPEN

Te bekomen bij A. S. K. B. :

Zwart-verlakte IJzeren
BOEKSTEUNEN
52 fr. het dozijn
WITTE ETIKETTEN
om om den rug der boeken te plakken
van 7 verschillende breedten 4 fr. de 1000

Boeken van L. C. G. Malmberg

7 frank

ZR MA. TERESA. — Voor Roomsche Kleuters. Serie prentenboeken :
- I. Mijn Broertje en Zusje
- II. Stoute Broer
- III. Zus bij het Kribje
- IV. Broer en Zus bij 't Opstaar

7.50 frank

B. CASIMIR. — Benneke
A. VAN DIJK. — Met mijn Boekske in een Hoekske
C. VAN LIES. — Klein Broertje
» Klein Zusje
ZR MA. TERESA. — Ik zal je eens wat vertellen
ZR MA. TERESA. — 'n Kleine Rakker en andere Verhalen
C. DE WAAL. — Uit Grootmoeder's Portefeuille

12 frank

J. V. BURGERS. — 'n Prettige Vacantie
B. A. VAN HAAG. — Wim zijn Kabouterkoek
LAMBERT LUCASZ (KEES SPIERINGS). — Zoo'n rare Chinees
A. L. REDUS. — Kees de Does en z'n Politiehond
KEES SPIERINGS. — Wim, de Blauwpit
ZR MA. TERESA. — Twee Vriendjes
D. C. VISSCHERS. — Een Kind van Java
B. V. ZWEGERS. — In 't Oerwoud

12.50 frank

EDGARD. — Van Koning Orgeloes
H. FEDERER. — Een Nacht in de Abruzzen
» Sisto en Sesto
C. VAN GESTEL. — De Kinderen van Jacques d'Armagnac
GABR. MOERDIJK. — Een Gezellige Middag
ZR MA. TERESA. — Genezen
» Ina
» Miep-ik-ook
WALTERIDA. — Een Indisch Meisje
» Javaansche Legenden

15 frank

J. V. BURGERS. — Klaveren Drie
EDGARD. — Het witte Muisje
MOEDER MARY LOYOLA. — Jezus van Nazareth
ZR MA. TERESA. — Heintje de Bult
» Smokkelfientje
KEES SPIERINGS. — De Ster van Blauw-Wit

19 frank

W. VAN DEN BERG. — De Avonturen van Wim en 'n Weenschen Jongen
W. VAN DEN BERG. — De Koning van Tjilatjap
W. VAN DEN BERG. — De Vondeling van Simmerath
FRANCIS J. FINN. — De Geheimzinnige Gids
B. C. KLOOSTERMANS. — Gods Volk
MAX. — Giovanni
HÉLÈNE PAGÈS. — Van Godfried en Mechtildis, die ter Kruisvaart togen
H. S. SPALDING. — Geheimzinnige Sporen van Berenklauwen
KEES SPIERINGS. — De 6e van Meneer Franssen
ZR MA. TERESA. — Uit het Dagboek van Henk en Lou
1e deel: Op Reis
2e » Op Curaçao
F. TRAUTWEIN. — Han Spring-in-'t Veld

24 frank

W. VAN DEN BERG. — Rudi's Avontuur
JOANNES EMONTS. — De Zoon van het Opperhoofd der Bandaris
LINA TERVOOREN. — Bep doet de Huishouding

26 frank

M. S. GROSS, S. J. — Om 'n Schat

27 frank

J. J. VERBEETEN. — Naar Lourdes

29 frank

H. G. HEIJNEN. — Joolsingel N° 1

30 frank

B. V. ZWEGERS. — De vlammende Woestijn

Al deze boeken zijn verkrijgbaar bij het

Algemeen Secretariaat voor Katholieke Boekerijen

27, Cuylitsstraat, Antwerpen

N. V. LEESLUST, ANTWERPEN

Jeugd-Serie

LOUISA DUYKERS. — **Jantje.** fr. 7.—
JUL. FESTRAETS. — **Bertje.** fr. 7.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Bobby in Filmland.** fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Geluksvogel.** Vertaald door J. Simons fr. 11.—
FRANCIS FINN, S. J. — **De diamanten Ring.** Vertaald dr. J. Simons fr. 9.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Een kranig Kereltje.** Vert. dr. J. Simons. fr. 14.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Lord Bountiful.** Vert. d. A. Vander Hallen fr. 18.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Sneeuwwitje.** Vertaald door J. Simons fr. 12.—
FRANCIS FINN, S. J. — **Zijn beste Jaar. (Vervolg op "Geluksvogel")** fr. 11.—
LOD. LAVKI. — **Fieneke.** (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Fonske.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Francesco :** 1e en 2e Deel. elk fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Ikkerke en Nikkerke.** Geill. (Pas verschenen) fr. 8.—
LOD. LAVKI. — **De kleine Koning.** (2e druk). fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De kleine Martelaar.** (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **De levende Rots** (2e druk) fr. 8.—
LOD. LAVKI. — **Lowieke.** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Menschenoffer.** (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Op den Toren.** (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Op één jaar.** Uit het Leven van een Scout (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Op Reis** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Toontje** fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Tuurke.** Avontuur uit het scoutsleven. (2e druk) fr. 7.—
LOD. LAVKI. — **Uit het Leven van een Rakker :**
1. Mijn Zusterke. (2e druk) fr. 7.— **4. Mijn Vacantie.** (2e druk) fr. 7.—
2. Mijn Broerke. (2e druk). fr. 7.— **5. Mijn Makkers.** fr. 7.—
3. Mijn Professor. (2e druk) fr. 7.— **6. Mijn Vriend** fr. 7.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Lotje.** fr. 9.—
ANTON VAN DE VELDE. — **Sinte Lutgardis.** fr. 10.—

Kinderboeken

M. E. BELPAIRE, H. RAM en L. DUYKERS. — **Wonderland.**
8 deelen (4e en 5e druk). elk fr. 8.—
ANTON VANDE VELDE. — **Duimpje's verdere Lotgevallen.** fr. 8.—
GERARD WALSCHAP — **Slimke.** Met prettige kleurplaatjes. fr. 10.—

Godsdienst

ST. AUGUSTINUS — **De Eenvoudigen onderwezen.** Vert. dr. Fr. Vermuyten. fr. 10.—
BEATRYS VAN NAZARETH. **Zeven Manieren van Minne.** Naar den Oud-Vlaamschen Tekst herschreven door Dr J. Caeymaex. fr. 11.
Prof. K. CRUYSBERGHS. — **Onze Verlossing.** Vastenpreken. fr. 6.—
G. STRŒBELE. — **Het Gebed des Heeren.** Vert. d. M. Van Hoeck fr. 8.—
MAUR. VAN HOECK. — **Het zaligende Lijden.** 2e uitgave. fr. 5.
A. VERDOODT. — **Het Lam Gods.** fr. 6.

Essays

M. E. BELPAIRE. — **Kunst- en Levensbeelden,** 1e deel 12.—; 2e deel fr. 7.50
M. E. BELPAIRE. — **Het Landleven in de Letterkunde.** fr. 9.—
JORIS CAEYMAEX. — **Gloed.** fr. 13.50
FRANS CROLS. — **Bloeiende Bloemen.** fr. 13.—
JORIS EECKHOUT. — **Litteraire Profielen.** 2e, 3e en 4e Deel. elk fr. 20.—

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

BOEK- & STEENDRUKKERIJ
BOEKBINDERIJ

V. VAN DIEREN & C°

UITGEVERS

27, VENUSSTRAAT, 27

ANTWERPEN

Specialiteit in Boekwerken

Catalogen voor Bibliotheken

Tijdschriften en Chromolithographie

Huis gesticht in 1840

Telefoon 515,94

KEN UW LAND!

KEN UW VOLK!

HEB HET LIEF!

ALLE ONTWIKKELDE VLAMINGEN SCHRIJVEN IN OP

VLAANDEREN DOOR DE EEUWEN HEEN

ZIJN GESCHIEDENIS, ZIJN STEDEN EN DORPEN, ZIJN HANDEL, LANDBOUW EN INDUSTRIE, ZIJN KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN, ZIJN TAAL, ZIJN VOLK

Onder leiding van Dr Jan DENUCÉ en Dr J. A. GORIS

Twee prachtalbums van ruim 800 pagina's, gedrukt op kunstdrukpapier, groot 4°-formaat

GEILLUSTREERD MET RUIM

600

PLATEN

Overzicht van den inhoud :

HET VERLEDEN VAN HET VLAAMSCHE VOLK, door Dr H. J. Elias.
DE VLAAMSCHE STEDEN, door L. Zielens.
LAND ENDORP, door Ir Emile Verleyen en Ir J. A. J. Eelens.
DE SCHILDERKUNST, door Pol de Mont.
DE BEELDHOUWKUNST, door Dr J. Gabriels.
DE BOUWKUNST, door Prof. Ir. Stan Leurs.
DE KUNSTNIJVERHEID, door Dr J. Van Herck.
HET BOEKWEZEN, door Prosper Verheyen.
DE MUZIEK, door Lode Ontrop.
DE TAAL DER VLAMINGEN, door Prof. L. Grootaers.
PROZA EN POEZIE, door Prof. A. Vermeylen.
HET TOONEEL, door Lode Monteyne.
DE LANDBOUW, door Ir De Lepeleire.
NIJVERHEID EN HANDEL, door Dr J. A. Goris en Dr J. Denucé.
DE GEESTELIJKE STROOMINGEN, door Dr J. van Mierlo, S. J.
WETENSCHAPPEN, door Dr Schamelhout.
DE VOLKSKUNDE, door M. de Meyer.
NAAR DE TOEKOMST, slotwoord door Dr Frans Van Cauwelaert.

In de inleiding van deze tweede, geheel omgewerkte uitgave, met schier **totaal nieuw illustratiemateriaal**, schrijven de leiders Dr J. Denucé en Dr A. Goris :

« Met een hooger besef dan in 1912 nog mogelijk was, staat het Vlaanderen van 1931 in de wereld. Moge het dan uit dit boek, dat, behalve een oprechte en nauwgezette beschrijving van zijn uiterlijk en zijn geschiedenis, een volledige wapenschouw over zijn intellectueele en artistieke krachten biedt, de fierheid, de bezieling en op bepaalde oogenblikken ook de heerlijke zekerheid en troost putten, waaraan ieder krachtig levend en stervend volk behoefte heeft. »

Het **werk verschijnt** in 24 **afleveringen**, om de 14 dagen eene aflevering, welk elk ongeveer 25 illustraties bevat.

PRIJS PER AFLEVERING

Fr. 15.00

Men kan ook inschrijven op het volledig werk, gebonden in twee linnen stempelbanden. Prijs voor de twee gebonden deelen : 425 frank, betaalbaar met 20 frank om de 14 dagen.

WEELDE UITGAVE

Er worden 100 genummerde luxe-exemplaren gedrukt op speciaal Esparto-kunstdrukpapier en gebonden in echt perkamentbanden. Prijs bij inschrijving : 900 frank. Na verschijnen wordt deze prijs verhoogd tot 1,000 frank.

N. V. STANDAARD-BOEKHANDEL

:-: Algemeen Verzendhuis : Ste-Kathelijnevest, 28, ANTWERPEN :-:

Emiel Jacqmainlaan, 127, BRUSSEL — Naamschestraat, 63, LEUVEN

Een Gebeurtenis!

Eerlang verschijnt

ROMAN-REPERTORIUM

TITELLIJST VAN ± 18.000 ROMANS, ESSAYS, REISVERHALEN, TOONEEL- EN DICHTWERKEN, TEN GERIEVE VAN BIBLIOTHECARISSEN, GEESTELIJKEN, OPVOEDERS, JEUGDLEIDERS EN INTELLECTUEELEN, MET OPGAVE VAN ZEDELIJKE WAARDEBEPALING & VAKCIJFERS BEWERKT DOOR

A. S. K. B.

PRIJS : ing. fr. 45 ; geb. in linnen fr. 52.
BIJ INSCHRIJVING tot bij het verschijnen van het werk :
ing. fr. 40 ; geb. in linnen fr. 47.

Voor ieder die leiding te geven heeft,
voor ieder die leiding noodig heeft in zake boekenkeuze
IS DIT ROMAN-REPERTORIUM EEN KOSTBAAR BEZIT

Onontbeerlijk voor alle Bibliothecarissen, Geestelijken en Opvoeders !

Schrijf spoedig in!

Zend onderstaande inschrijvingsbulletin, degelijk ingevuld, per keerende post weer aan A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, Antwerpen

---

INSCHRIJVINGSBULLETIN

Ondergeteekende wenscht in te schrijven op het

ROMAN-REPERTORIUM

ingenaaid : fr. 40,— (*)
gebonden : fr. 47,— (*)

Naam : ....

Volledig adres : ....

Gemeente : ....

Handteekening,

(*) Doorhalen wat niet gewenscht wordt.